

بسم الله الرحمن الرحيم

* (فهرست الجمل الاول من التبيان) *				
سورة الفاتحة	سورة البقرة	سورة آل عمران	سورة النساء	سورة المائدة
صيفه	صيفه	صيفه	صيفه	صيفه
٢	١٢	١١٧	١٦٣	٢١٥
سورة الانعام	سورة الاعراف	سورة الانفال	سورة التوبة	سورة يونس
صيفه	صيفه	صيفه	صيفه	صيفه
٢٤٨	٢٧٦	٣١٤	٣٢٨	٣٥٧
سورة هود	سورة يوسف	سورة الرعد	سورة ابراهيم	سورة الحجر
صيفه	صيفه	صيفه	صيفه	صيفه
٣٧٠	٣٨٦	٤٠٥	٤١٤	٤٢٨
٤٠	سورة النحل	سورة الامرا		
	صيفه	صيفه		
	٤٣٥	٤٥١		

اشهر سورة به (فاتحه الكتاب) دیندی زیرا که قرآن آنکه افتتاح و ابتدا الهی
دیندی زیرا که اول قرآن اصلیدر که قرآن آنکه بشمارد
معانیست جمله سی مشتمل در که اول حکم نظریه و
سعدیه و منازل اشقیایه اطلاع اولتور و دوم
دخی دیندی (وسورة الحد والشکر والدعاء) و
(وسورة الصلوة) دخی دیندی آنکه نمازده قرائتی واجب
دخی دیندی زیرا پیغمبر عز علیه السلام فاتحه هر دانه شفا
زیرا اول بالاتفاق پدی آیدر * بسم الله فی آندن آیت عدد اندر (الله
و بعضی) بسم الله والحمد لله رب العالمین) جمله سی بر آیدر و یوب (انعمت علیهم) دخی
و باخود اول ابکی کره نازل اولدیفیون اکا (مثنائی) دیندی که آنک بر کره سی مکده نماز
و بر کره سیدخی مدینه ده قبله ناکعبه به تحویل اولدیفنده ایدی و باخود اول نمازین ابکی و کعبه
فرض اولدیفیون اکا مثنائی دیندی لکن صحیحی بودر که اول مکیه اوله (بسم الله الرحمن الرحیم) مع
او قورم و بشرام اول الله تعالیست که آنک عظمت و جلالتش ناظرون متعیر لر * و دیناده کافه خد
رزق و نفع ایصالیه رحمت ایدیفیدر * و یوم قیامتده خاصه مؤمنله عقوبته مستحقین عقوبت و جنت
هر برینی نوابه ایصالیه رحمت ایدیفیدر * بسم الله اختلاف ایدیلر و بعضیلر آتی نه فاتحه دن و نه سائر
سوره لر دن آیت دکدر دیدی معطلده یازلسی سوره لر یعنی فصل ایچون و تبرکا آنکه ابتدا اولسون
ایچوندر دیدیکی (امام ابوحنیفه) و تابعی اکا ذاهلر در اول اجلدن انزل عتندده نمازده اول جهر ایدیفیون
و بعضیلر دخی آتی فاتحه دن و هر سوره دن آیدر دیدیکی اکا (امام شافعی) و اصحابی ذاهلر در اول اجلدن
قرآنی جهر اولتور نمازده انزل عتندده اول دخی جهر ایدیفیون (ابن عباس) رضی الله عنده من و یذر
دیشکه برکه کبسم الله فی ترک ایدیه کاب الاهدن یوزون درت آتی ترک ایدیه (امام رازی) تفسیرنده ایدر امام
شافعی رحمه الله دیدیکه بسم الله شریفه سورة فاتحه اولندن بر آیدر نمازده فاتحه ایدیه یله آنک دخی قرائتی

واجب

واجب اولور (وامام مالک) رحمه الله (واوزاعی) دیدیکه اول سورة غلغلن غیرده قرآندن دکدر نمازده
نه سر اونه جهر اولتور الاقیام رمضانده قرائت اولتور * اما امام ابوحنیفه اول نمازده اوقور دیدی لکن آنک
سوره اولنده آیت ایدوکن و یا دکل ایدوکن ذکر ایددی (وامام احمد) بن حنبل دیدیکه اول فاتحه دن بر آیدر
و الا یوکه اول هر کره سوره اولتور مدینه و بصره قرائتی و کوفه قرائتی دیدیکه اول فاتحه دن دکدر و مکه
و کوفه قرائتی و حجاز قرائتی استل اکثری دیدیکه اول فاتحه دن آیت دکدر (ابن المبارک) قولیدر *
ابوهریره رضی الله عنه من و یذر که پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه فاتحه الکتاب پدی آیدر اولی بسم الله
شریفه در ابوهریره رضی الله عنه ایدر مسجدده پیغمبر عز علیه السلام ایدم بر رجل کوب نمازده طور دی
تعوذ نکره (الحمد لله رب العالمین) دیدی پیغمبر عز علیه السلام اکا خطاب ایدوب یلزم مینکه (بسم الله
الرحمن الرحیم) سورة جددن بر آیدر اولکه آتی ترک ایدیه اول سورة دن بر آیت ترک ایدر حال یوکه فاتحه سز نماز
اولی فاتحه دن بر آیت ترک ایدیه ناک نمازی باطل اولور * روایت اولندن یکه معاویه رضی الله عنه مدینه
قدوم ایدوب فاسه بر نماز قلیو بر دیکه انده قرائت جهر اولتور دخی فاتحه فی بسم الله سز اوقودی نماز دن فارغ
اولیجی هر جانبندن مهاجر و انصار اکاندا ایدوب قرآنیه بشمارد یغنده بسم الله اوقومدلک یوخبه اونو تکلی
دیدیلر اولیه اولسه اول نمازی اعاده ایدوب فاتحه فی بسم الله ایدید آیتدی اشبو خیر دلالت ایدر که صحابینک
اجماعیه بسم الله شریفه فاتحه دن بر آیت اوله (قال النبی علیه السلام کل امری بال لیسدا فی بسم الله
فهو ابتر) پیغمبر عز علیه السلام ایدر هر امری بال که بسم الله ایدید اولیجیه اول ایدر حال یوکه ایمان نکره
اعمالک اعظمی نمازدر آمدی آنده فاتحه بسم الله سز اوقو نیک ایدر که اول نماز اوله ایدر لفظی ایسه
غایتده تقصیان و خلله دلالت ایدر * آمدی یو دخی آنک فاتحه دن اولوب نمازده قرائتی واجب اولور ایدوکنه
امام ابو یوسف و محمد و حسن بن زیاد امام ابوحنیفه رحمه الله من روایت ایدر که یقین محلی
استداسنده بسم الله فی اوقوسه سورة اولر نده اوقوسه واجب اولر لکن هر سوره اولنده
قتال امری مستهل اولدیفیون اولندن بسم الله یازلسی سوره اوله
نسه (بسم الله الرحمن الرحیم) نه یز اقتال و قتل و قنده لایق
نهر ناری سکا * و نه صلوات مقروضه ده اول ابکی اسم
و ایچوندر یکه رحمت و فضل باحسان ایچون
ب و صیت ایدیکه موقی عتندده کفنه قویله
برکه الهی عبادیکه کوندر دیکل کاب کریمک عنوانی
و زحر قدر آنده ابکی فایده بولدم بری یو در که زیانه دخی اون
و مندن انزل باسی کیدر را یکنی بودر که حق تعالی کیجه و کوندری
بس ساعتده بش وقت نمازی فرض ایددی * آمدی بسم الله آنک اون طقوز حرفی
من ماعدا اون طقوز ساعتده واقع اولان ذوقه کفارت اولور (عبدی) علیه السلام بر قبه
ب کورسه که رحمت ملکاری نوردن طبقله اول قبه کلدیلر عیسی علیه السلام اول جاله تعجب ایدوب
تعالیدن کشفن دیددی یورلدیکه با عیسی اول قبلک صاحبی بر عبدعسی اولوب موتدن بری عذابده
وفات ایدیکه کشفده خاتونی حامله قالوب بر ولد طوغردی حتی اول آتی بسلوب یوتدی و مکتبه
و بر یوب معلم اکا بسم الله فی تعلیم ایددی اولیه اولسه بن آندن او تاندم آنک ولدی بر یوزنده بی ذکر ایدر کن
برالتنده بن اکا عذاب ایدم هر رضی الله عنه قیصر خبر کوندر یوب بنم باشم دائما عذر ساکن اولمزشندن
دیدر مکه بر دو کوندره من هر رضی الله عنه دخی اکا بر قلند و کوندری یقین اول آتی باشه کیسه آغریسی
کیدر دی آتی باشندن چیقارسه آغریسی عودت ایدر دی اول حاله تعجب ایدوب قلیو بی یوقلدی آنده
بر کاغد یولدی که اوزرینه (بسم الله الرحمن الرحیم) یازلشدی مکر خاصیت آنده ایمش یلدی خالد بن الولید
رضی الله عنه بر مجوسی دین اسلامک حقیقه سنه بر علامت استدیکه انی کور یوب اسلامه کاه خالد دخی نیم دیوب
بر طاس سم قاتل استدی (بسم الله الرحمن الرحیم) دیوب جمله سن ایچدی باذن الله ضرر ایتیم یچون مجوسی

اسلامه کلدی پیغمبر علیه السلام ایدر بر کسه بسمه یازیلو بر کاغدی حق تعالیٰ کتبک اینه اجلال و تعظیم
ایچون بردن قالدیسه حق تعالیٰ آتی صدیقردن یازو والدینک عذاب تخفیف ایدیه اگر چه مشرک ایدیه ده
لواقع الانوارده ایدر اسم الله بر اسم جامعدر حق بر قائل یا الله دیه نظر اوانیه که اول ندایه باعث نه خالتدر و اول
حالتد قنی اسم الهی مختصدر * امدی انک اسم الله نداسی اول اسم الهی متبینه نائب اولور * نفسیر و ایزده
ایدر الله جل شأنه رحمان و رحیم اسمیه تسبیح ایتمشکن ظن اولنورمیکه اهل ایمان قوللرینه رحمت ایتیه
(حکایت) اولندیکه بر سائل بر باب رفیعده طوروب سوال ایلدی ا کاندن شی قلیل و بر بایک ایتکی
کونده بالته الله آتی یقمغه یونلادی بابیک عطیه که لایق ایت و یاخود عطیه کی بابیکه لایق ایت دیدی *
امدی بارناجا و سبعة بحر رحمتکه نسبتله دردن اقلدرو مع ذلک عبادکه کوندردیک کاتب کرم اولته صفت
رحمتکه اقسایلک و جاحز بودرکه فضل و رحمتکدن هیچ بریزی محروم ایتیه سن * روایت اولنورکه ملوک
عبدی خیل و بغالدن برشی اشترا ایتیه اکثر املکارینک سعه سیه اکا علامت ایدر که اعدا
اکاطمع ایتیه * امدی حق جل و علا کانه عبادنه دیرکه طاعتکزه بتم سعه اولان بسمه یازیلو وضع ایدک عدوکر
اوزره اسم الله یازردی بعده الوهیت ادعا ایدوب موسی علیه السلام اکا رسال اولندی چون اول آتی
توحید و عبودیتیه دعوت ایدوب انده رشتد ایزین کورمدی دیدیکه الهی انده خیر اثری کورلر نتیجه ده که آتی
دعوت ایدیه ییوردیکه باموسی سن انک کفرنه نظر ایدوب هلاکن دیرلر بن ایتیه انک قیوسی اوزره
یازیلان اسم الله نظر ایدوب اکا امهال ایدرم * امدی آتی طشره کی قیوسنه یازان کافر هلاکدن امین اولایق
اول عتردن آخرته دسکین سیداه قلبنه آتی یازان مؤمنه ظنک ندر * روایت اولندیکه موسی علیه
سلام و جمع بسمه متلا اولوب حق تعالیٰ حضرت لرندن شهادت ایلدی عقاده بر عیشه دلالت
ایدیچکینه اول عشی کمال ایتدیکنده علی زباده اولدی دیدیکه الهی آقا
تغلبوب صکره ایتدیکه دفعده ضرر کوردم حکمتک ندر میو
عشبه کیدوب اول اجدلن شفا حاصل ایدر * روایت ایتکی که
دواء حاصل اولدی بیلزمیستکه دینا کای
اولندیکه زید بن حارثه رضی الله عنه مکه دن طافه سفر
اکا کل بوخرایه کیروب بر اتر وقت استراحت ایدلم دیوب
مناقق طوروب آتی محکم باغلدی جوانده محمد سنی و وابسته بن آتی و مرم
زید یارحمان یکامد ایدر کوردی حق تعالیٰ یه یلواردی همایندم غایتدن زنهاری اولدرمه دیوب
کلدی مناقق آتی قیوب خرابه دن طشره دعا طرافه بقندی برشی کورمیکه کلوب تکر ایزده قصد اید
بوکره اولکیدن قریب مکاندن زنهاری که آتی اولدره سن دیو اولکی کبی صوت مسمی کلدی مناقق
چیقبوب برشی کورمیکه کیروزیده کلدی اوچینی کرده اول صوفی اولکیدن قریب مکاندن ایتسیدوب
کیرو طشره کندی کورمه که بر قارس انده رحمی وارهماندم اول کلان اول سرامی ی اوروب اولدردی
وخرایه کیروب زید بن حارثه چیوزدی زید کاسن کدن که بی اول مناقق شرندن قورنار و زید اول
ایتدیکه بن جبرائیل حق تعالیٰ یه دعا و ندا ایتدکه بن بدینی سعاد ایدم عبدم زیده ایش دیو امر الهی اولوب
مناققه بر صبحه ایتدم ایتکی صبحه یی سعاد دیناده ایتدم اوچینم اشبو خرابه عنده ایدوب مناقق اولدردم
* معلوم اوله که اسم الله خواصه مختصدر که سائر اسماء الهیه اول یواغز * بری بودرکه اندن النی حذف
ایتسک الله سورته قالدور (و الله جنود السموات والارض) قوی کبی وللهدن لام اولای دخی حذف ایتسک
له سورته قالدور (و الله جنود السموات والارض) کبی و لام نایه یی حذف ایتسک هو قالدور (قل هو الله احد)
کبی و اایسه زانده در تنبیه و جعنده مقوطی دلالتله همایندم دیو ایتکی بودرکه کلمه شهادت کیم انک
سبیل کافر کفرندن اسلامه انتقال ایدر اسم الله ندی اسم الله اول حاصل اولر اوله اوله کافر ایتد

ان لا اله الا الله خود الا الله و یاخود الا الله و س دیه کفردن چیقبوب اسلامه دخول ایتش اولر
مادامکه (اشهد ان لا اله الا الله) دیمیه کتب تذکیرک بعضنده ایدر الله تعالیٰ کورت سیک ایمی واردر
آنک سیک قرآنده و اخبار و حقه در و سیک قرآنده و سیک انجیلده و سیک زبورده در دینلده سیک دخی لوح
مخزونه قالدوب بسم الله و اصل اولیوبدور دینلده علومک کایسی کتب ثلاثه ده نورا و انجیل و زبورده
مدرجه در و یواغز کتبک علوی قرآنده و قرآنک علوی فاتحه ده و فاتحه نک علوی (بسم الله الرحمن
الرحیم) ده و بسمه نک علوی بسم الله نک بائنده در ج اولخشد * زید ایدر علمدن مقصود عبدک رب تعالیٰ یه
وصوتیدر باایسه الصاق ایچوندر عبدی رب جل شأنه یه الصاق ایدر که اول کمال مقصوددر * لواقع الانوارده
ایدر علوم مهله که کشف ایچون و یا قلوب ناسده تحصیل جاه ایچون اسماء الهیه به مداومت ایدره ناسه
تخییل ایدر که اول حالت آنک طریقه سلو کنده صید قندن اوله * امدی اول ظن کاذبدر زبر ابعضی شی کاهی
صاحبیه بالخاصه و بر یاور اول اتی تقریبات حقدن صافور و الحال اول دوام سهل کیدر که آوان استعجالده
اتی اسهال ایدر استعجالنی ترک ایتسه اسمالی کیلور یی فائده اولور (الحمد لله) جمیع محامد ایتیه اول کرک
عینیه و یا عر ضیه در خلقک بالحق معبود الله تعالیٰ ایچون نایندر انکله عبادنه حمدک کیفیتن تعلیم ایدوب کان
الحمد لله دیکزدیدی * نفسیر و ایزده ایدر پیغمبر علیه السلام دیمشکه حقن الله تعالیٰ عبدنه بر نعمت و برورب
اول عبد الحمد لله دیه الله تعالیٰ دیرکه نظر ایدک اشبو عبدمه کیم برنا کاعنده مدده قدری اولین شینی و برورب اول
بکاشول کمال فائزندن قمتی نه ایتد بر شیشه مکافات ایتدی یعنی حقن الله تعالیٰ بر عبدنه انشیاء معناده دن
برشی انعام ایدر مثلاً آج ایتد بطور حوسه ایتد تادیر پیغمبر علیه السلام کیدر و بر جده الحمد لله ده *
معنای اولدر که هر حمدک حامدیتدن بری آتی ایمان ایتدی و یا حامدیتدن هیچ بری آتی ایمان ایتد لکن
عقل حکمتجه وجودده دخول ممکن اوله آنک جمله سی الله تعالیٰ ایچون نایندر اشبو حده داخل اولور جمیع
محامدک آتی ملائکه عرش و کرسی و مکان و هوات ذکر ایلدی و دخی جمیع محامدک آتی آدم علیه السلام دن
محمد علیه السلام کتجه یکن انیا آتی ذکر ایلدی و دخی جمیع محامدک آتی جمیع اولیاء و علما و جمیع خلق ذکر
ایلدی و دخی جمیع محامدک ذکر اولدر در شول و فیه دکن که اهل جنتک آخر دعوالری (الحمد لله رب
العالمین) اولور و اشبو محامدک جمعی چناهیه در نه ایتد ایزد اولدر که خلق اتی ابد الابد شمدن
کرده ذکر ایدر در * امدی بو نهایی اولیان نه ایتد ایتدی ایتدی (الحمد لله رب العالمین)
دیدیکه قولنده داخلدر و یوباده بر دخی آخر قول یازدر که الله تعالیٰ دیناده عبدنه و بر دیک نعمتله نه ایتدور
اما که عبد الحمد لله دیوب حمدی نه ایتد مزدر جنتکه نه ایتد مزدر نه ایتد ساقط اوله باقیسی نه نه ایتد
اولور امدی حقن بر عبد بر نعمت مقابله سنده (الحمد لله) دیه انکیچون نه ایتد طاعتلر قالدور اوله اوله
انکه عبد ثواب آلوب و خیر برمدی به مستحق اولور تا که اول نه ایتد طاعتک جزامی دخی نه ایتد سعادت
اوله (الحمد لله) بر کلمه جلیله شریفه در دخی ایچون محلن رعایت لازم تا که آندن مقصود حاصل اوله * شیخ
سری السقطی دن حکایت اولنور که اول بر کره الحمد لله دیدیکچون اونوز ییلدن بر واسه متفق ایدره
دیدی شول سیدیکه بغدادده خریق واقع اولوب ناسک دکانلری یاندیفته بتم دکام یاندیفته بکا خبر
ویردکارنده الحمد لله دیمش کانه اول ناسک دکانلری یانوب بتم دکام قالدیفته سوندم دیمش اولور حال بوکه
دین و مررتک حتی اکاسونک دکایدی * امدی بو نکه ثابت اولدیکه الحمد لله کلمه سی اگر چه جلیله القدردر
ایکن انکه اولان مقاصدک حصولنه محل رعایت واجب اولور * اذ کار نویدیه ایدر بر کسه عین
ایتسه که الله تعالیٰ یه شجاع جدایله و اجل تحامید ایلده حدایده میفتد بار اولغه طریق بودر که (الحمد لله)
جدایوفای نعمه و یکافی مزیده) دیه و اگر عین ایتسه الله تعالیٰ یه احسن ثناء ایلده بار اولسته طریق بودر که
لا احصی ثناء علیک انت کما انت علی نفسك فلک الحمد کما ترضی) دیه ابوالنصر السجاردن روایت ایدر آدم
علیه السلام دیدیکه یارب بتم کسب یدیه اشغال ایتد بکا برشی تعلیم ایت که انده شجاع حمد و تسبیح
اوله ییورلده صبا حده و اخشامده اوج کره (الحمد لله رب العالمین) جدایوفای نعمه و یکافی مزیده) دیه
(رب العالمین) که اول عالمک مریمی و مال کیدر * بستان العارفین ایدر پیغمبر علیه السلام

بر شعر تحرك و بابر مفصل اضطراب ايتز عارفانند منراقه خان تلم ايدر كن وانلردن بر ملكه وداع دي نور
 مهيب المنظر لطيف الخبير شديد الغيرة دائم الفكره در وانلرك جمع ملوكي اون سكز در هر برينك احكام وسيرت
 مخصوصه سي واردر وانلرك ملكي رعيه سي رزقنه طور يشور رعيه ندكاو جوق ايسه ده بجن طعام
 بشير لسه حسابك كلز خلق كثير حاضر اولور كه انلره جباه دي نور اهل بيوتك رسوللريد اوليه اولسه امين
 المظبح اول جايلرك هر برينه عائله سي دكك لوو بر ردي واني اول جايلره قسعت ايدن شخص واحد در جايلر
 عدد خجه الارى واردر زمان واحده عرف ايدوب هر شخصك فائنه طعامن قويار كونده رر هر كونده
 بو عادت در ادا اولور وينه هر ملكك بر خازني واردر ايد اللى عزل ايتز بر بر سن الهيه شخص ملكك فائنه
 او نور كه اول معمار در اول ارضه دوار و مساكن و قري ومدائن بناسه اول طور يشور شيخ اكبر ايدر
 هر شيكه عقل آني اشود در دنياده محال كورر بر آني اول ارضه ممكن بولوق وييلدك كه عقول فاسده در روح
 تعالى قادر كه ايكي ضدي جمع و بر جسمي ايكي مكانده بولنده و عرض بنفسه قيام و انتقال ايد و معني معنا ايله
 طوره و هر آيت وحد شيكه عقل آني ظاهر نده صرف ايد و بر آني انده ظاهري اوزره جاري بولوق و هر جسم كه
 انس و جنندن اندن روحانيته تشكّل ايد و هر صور كه انسان كند و بي نماينده اكا متحول كورر اول كورديكي
 اول ارضك اجساد دن و اول ارض اهليجون جميع عوالمه تمتد در فاني اولوب هر دقيقه اوزره بر امين واردر بجن
 اول امين ارواحندن بر شي بدنده كي صورتلردن بر صورته مستعد كوره اكا اول صورتي كيورر جبرائيل عليه
 السلام دحيه نك صورتن كيسي كي و اول ارضه واردر كه اندن جسته كيرر اول ارضك عجماني احصاء
 اول نور دكلدر بودكلرايله اكتفاء اولنديك كانب و سامعه ملال كلي (الرحمن الرحيم) اشوب ايكي اسم
 شريف بسمله ده ذكر اولمشكن خلق اوزره رجلك تا كيد و غضي اوزره رحي سبقتي بيان ايجون تكرار
 ايلدي (مالات يوم الدين) حساب و جزا كوتك اول حاكي در انك ملك و حكمه اول كونده اكا هيج احد تراغ
 ايدر اولز (اياله تعبد) توحيد و عبادته سي شخصيص ايدر (اياله نستعين) و جميع امور بجز شدن
 معونت طلبيله دخی سي شخصيص ايدر ز اشوب آينه خضوع و تذلل طاب حاجت اوزره تقديمه انلره استعانتی
 تعليم ايلدي اكر عبدك فعلدن اول استطاعتی اولسي جدي استعانتیه احتياج اولزدي بواجلندن انلردن
 قدرتي نقي ايدى قاضى يضاي ايدر حق تعالى قارنك عبادتن سا موحدينك عباداتي تضاعفنده
 درج ايدى وانك حاجتن انلرك حاجته خلط ايدى تاكه انكه قبول واجبتن رجايله اشبو سببدن نمازده
 جماعت مشروعه اولدي تفسير رازيده ايدر بجن كه عبد (اياله تعبد) ديه كانه ديش اولور كه الهی عبادتی
 بر حده ابر كورمدمكه اني بالكر ذكر كرايمكه مستحق اوله زيرا كه جهات تقصيرله مذوجه در بلكه اني جمع
 عابدن عبادتنه خلط ايدوب كاني عبادت واحده ايله ذكر ايدرم (اياله تعبد) ديرن اشبو محمله بر مسئله شرعيه
 واردر بجن بر رجل آخره اون عبيد بيع ايتيه اول مشتري مخبر در انلرك كاني قبول ايدر ويا هيج بريني
 قبول ايلز اما انك اول صفقه ده كين قبول ايدوب كين رد ايتيه جائز اولز بونده دخی انجليندر بجن عبد
 (اياله تعبد) ديه جميع عابدرك عبادتن الله تعالى به عرض ايدر انك كرمته لايق دكلدر كه بعضي بعضندن
 تميز ايد اما كاني رد ايتي جائز اولز زيرا (اياله تعبد) قولنده ملائكه و انبيا و اوليا نك عباداتي انده داخل
 اولوب و كاني قبول ايتديكي تقدیرجه اول فائلك دخی عباداتي انده داخل اولوب در غيرك عباداتي قبوليله
 انك دخی قبول اولور والله اعلم كانه عبد ديش اولور كه الهی اكر عبادتم مقبوله دكل ايتيه بني ردايتمك زيرا
 بو عبادته بن بالكر دكان بلكه كثير و تذا كيرن اجابت بوله مستحق دكل اسم سا موعبدنك عبادتن سكا
 شفع ايدن نورين انلرك حرمته بن عبادتي دخی قبول * اهل تحقيق ايدر عبادت ايجون اوج درجه
 واردر * اولكيسي بودر كه الله تعالى بي وسيله ايتشدر اول كسه كه احوال خلقدن بر شي بالذات مطلوب
 ايدن نور حق تعالى بي اكا وسيله ايد اول خبيددر * ايكنجيسي بودر كه الله تعالى به عبادتي انكچون اوله كه
 ويا تكاليف الهيه بي بولله ويا اكا اتساب ايله شرف ايد ايد اشبو درجه اول كيدن اعلالدر لکن
 بودخی انجلين خالصه دكلدر زيرا كه بالذات مقصودي الله تعالى نك غيريدر اكر چه عبادته تسبيح
 اولور سده * اوچنجيسي بودر كه الله تعالى به عبادتي اول اله خالي اولوب اول اكا عبد مخلوق اولد بيجون

اوله والوهيتك موجي هيت وعزتدر و عبوديتك موجي خضوع و ذلتدر امدى عبوديته اشوب درجه
 اعلاى مقامات و اشرف درجاند اول اجلدن مصلی نماز اولنده اصلى الله يعنى الله ايجون نماز قيلورم
 ديونيت ايدر حتى اكر الله تعالى نك توابيجون و يا عقابندن امين اولميجون قيلورم ديه نمازي فاسد
 اولور (اهدنا الصراط المستقيم) بزي تثبيت ايت شول صراط اوزره كه انكاه مطلوبه ايريشه اولور اول
 ايجنده كي آداب و احكامدر * تفسير رازيده دي نور سه كه نيجون اهدنى دينلدى بلكه اهدنا دينلدى
 اكا ايكي وجهله جواب و بريلور برى بودر كه دعا اعم اولسه اجابته اقرب اولور اول اجلدن بعض علما
 تلامذه سنه دبر كه درسه باشلد بنگزده ديكر كه رضى الله عنه وعن جماعة المسلمين بوحسه دعاده رضى
 الله عنه ديكله بني شخصيص ايتكز زيرا جائز در كه بالكر يكايك بنگز دعا قبول اوليه اما بنگله يله مسلمان
 دخی دكك اوليچك لابد انلره براچايته مستحق كسسه بولور بجن كه انلردن برى - قنده دعائي حق تعالى
 روايله اكرم الاكرميندر يا قسي دخی قبول وروايلدر ردايتمك * بس بواجلندن دعا ايدنه سنت اولديك ايتدا
 بپغمبر عليه السلامه صلوات ايدن دعاسين ديليه بده بپغمبر عليه السلامه صلواته كلامن ختم ايليه
 زيرا كه حق تعالى بپغمبر عليه السلامه اولان صلواتى روا ايدر وقتا كه دعائك اولي و آخرى روا اوله متنع
 اولور كه وسطنده كي شئ ردا اوله * ايكنجيسي اشوب ايتدر كه (قال النبي عليه السلام ادعوا الله بالنسبة
 ما عصيته و ما قالوا يا رسول الله و من لنا بذلك الا نسئك قال يدعوبكم بعض لانك ما عصيت بلسانه و هو
 ما عصى بلسانك) بپغمبر بپغمبر عليه السلام ايدر الله تعالى به دعا ايدل شول لسانلره كيم انكاه الله تعالى به
 عصيان ايتديكر ديدلر كه يا رسول الله انك كي لسان بزه قندن حاصل اولور ديديك برى بر بركزه دعا ايدل
 زيرانه سن انك لسانيله و نه اول سنك لسانكاه عصيان ايتشدر * تفسير قاضيه ايدر الله تعالى نك هدايتي
 انواعنه مدود بوقدر كسه عاد آني عدايله لكن اجناسي درده مخصر اولور * اولكيسي شول قوی
 اقاضه سيدر كه انسان انكاهه صالحنه ايتدايه ممكن ايدر قوه عقليه و حواس باطنه و مشاعر ظاهره كي *
 ايكنجيسي شول دلائل نصبيدر كه اول حقله باطل و صلاحه فسادينني فرق ايد بيجدر كه (وهديناه النجدين
 و دخی) فهديناهم فاسقوا و الهى على الهدى) قول شريفي اكا اشارت ايدر * اوچنجيسي رسوللر ارسايله
 كابلر انزاليله اولان هدايتدر كه آني (وجعلناهم ائمة يهدون بامرنا) و دخی (ان هذا القرآن يهدي للتي هي
 اقوم) قول شريفيله عتاب ايدر * در دنجيسي قلوبه اسرار كشفيد و وحي والهام و منامات صادقه ايله
 اشياء كوسترل سيدر اشبو قسعت نلزه انبيا و اوليا شخصيص اولور كه (اولئك الذين هدى الله فبهم فهم اقتده)
 و دخی (والذين جاها و افينا لنهديم سبلنا) قول شريفي ايله آني عتاب ايدر امدى مطلوب اولان ياهدادن
 و بريلنك زياده سيدر ويا اول و بريلن اوزره ثباتدر ويا انك اوزره مراتب مرتبه حصوايدر بجن عارف
 واصل (اهدنا الصراط المستقيم) ديه يالهى برى سكا بيطريقه ارشاد ايتيك احوالز ظلماتي كيد بزدن
 محوايده و زباندنر غواشيسي ازاله ايد و زنا كه نور قدسكه ضيا نوب نور كه سني كوره و زامر و دعا ايكنجيسي
 لفظ و معناده مشارك اولوب استعلا و تسفله متفانولدر (صراط الذين انعمت عليهم) كه اول انبيا
 و صديقندن و شهداء و صالحيندن انعام ايتديكك دوستلر نك طريقيدر * تفسير قاضيه ايدر زم الله اكر چه
 (وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها) مصداقجه احصا اولور دكله لکن مجموعي ايكي جنسه مخصر اولور
 ياديوي ويا اخرويدر و يوسي ايكي قسمدر ويا و هي ويا كسبيدر و و هيبسي ايكي قسمدر ويا و حاييدر اكا روح
 نفخ اولمسي كي و عقله و كاتابع قوادن فهم و فكر و نظره اشراق كي ويا جسم ايدر تخليق بدن كي و اكا
 حلول ايدن صحت و كمال اعضادن قوی و هيات عارضه كي * اما كيسي نفسي رذائندن تر كيه سني كي
 و اخلاق و اكان فاضله ايله تخليه سي كي و بدنك هيات مطبوعه و حلي مستحسنه ايلزين اولسي كي و جاه
 و مال حصول كي و اخرويسي حق تعالى آنك تقصيراتي عفوايتسي و آندن راضى اولسي و اعلاى علينده
 اني ملائكه مقرر نلره ايدل ايدن تمكين ايتي كي و بو آيت كرمه ده كي نعمته مراد اولان اشبو قسم اخير در زيرا
 انك ما عداسته مؤمن و كافر شتر كدر * تفسير رازيده ايدر رفع و دفع ضررندن هر شي كه خلقه واصل اولور
 (وما بكم من نعمة فن الله) مصداقجه الله تعالى دن اول انلره نعمتدر و نعمت اوج قسمدر * برسي

دو سوره اولان قول شریف فاتحه قرائت و جوبه دلیل اولقه صالحدر زیر اول میسر اولنه هر اد فاتحه در
 و یا غیریدر و یا فاتحه ایله غیر یکنده تخمیردر * اول کیسی اقتضا ایدر که فاتحه بیتن ماقرائتی واجب اوله که اول
 مطلوبدر * ایکه کیسی اقتضا ایدر که فاتحه دن غیر سنن قرائتی واجب اوله که اول بالا جاع باطلدر *
 اوچ کیسی اقتضا ایدر که مکاف فاتحه قرائتله فاتحه دن غیر قرائتی یکنده بخیر اوله بودنی بالا جاع باطلدر
 زیر که امتک اجماعی انک اوزره در که فاتحه بی قرائت غیر قرائتدن اولی اوله و فاتحه قرائتدن اولان غاژک
 ناقص ایدر کی حدیث دلائله مسلدرو فافصله کامل یکنده تخمیر ایسه جائز اولر * معلوم اوله که حق جل و علا
 فاتحه قرائت قرآندن میسر قرائتله تسبیح قلدی زیر که فاتحه سوره سی مسلیندن مکافینده غایده
 محظوظ ایدر اوله اولسه اول انله میسر در اما که سائر سوره که مکفوف و کینه دکادر اول تقدیر چه
 ماندر اولش اولر بر کسه فاتحه بی تنون بیلسه بلکه بعضی بیلسه امدی اول اندن ییلدیکی بر آیت ایسه
 آنکه بیله سائر قرآندن الی دکلو اوقیه و اگر فاتحه دن بر شئی بیلیوب لکن قرآنک سائرندن بیلسه امدی
 (فاقرقا مانیسر من القرآن) فخر اسخه اول ییلدیکی قرائت اکا واجب اولور و اگر قرآندن ییلدیکی یوغیسه
 اکا لازم اولور که (الحمد لله الله اکبر) دیه رفاعة بن مالک رضی الله عنه روایت ایدر پیغمبر عز علیه السلام
 دیدیکم (اذا قام احدکم الى الصلوة فليتوضأ كما امره الله ثم يكبر فان كان معه شيء من القرآن فليقرأ وان لم يكن
 شيء من القرآن فليحمد الله وليكبر) بن برکنر نماز قلمی مراد ایدر الله تعالی انک امر ایدر کیکی کیفیت اوزره
 آیدست الوب تکبیر یله نمازه بشلسون اگر قرآندن ییلدیکی واریسه آتی اوقیه و اگر قرآندن ییلدیکی یوغیسه
 الله تعالی به حدوت تکبیر ایلسون و اگر آنک قرآندن واذ کار عریه ییلدیکی یوغیسه * امام رازی ایدر امدی
 اول قادر اولدی فی لسانه الله تعالی بی ذکر ایتمکه مراد اولور زیر پیغمبر عز علیه السلام دیدر که (اذا
 امرتکم بشئ فانوا منه ما استطعتم) چنکه بن سزه بر شئی امر ایدر ایدم قادر اولدی بکبر شئی اشلیکر اذ کار
 نوویده اکبر فاتحه بی کوچک بیلزسه اول دکاوی قرآندن انک غیر کوچک ییلدیکن اوقوسون و اگر
 قرآندن هیچ بر شئی کوچک بیلزسه اذ کاردن تسبیح و یا انک مثلنی فاتحه نک آیتلری دکاوی دیسون و اگر اذ کاردن
 دخی بر شئی کوچک بیلزسه اگر تعلیم ایدر چک دکاوی زمان یوغیسه فاتحه بی اوقیه جق دکاوی زمان
 قیامتد نکره رکوعه وارسون نعلمه تقصیر ایتمش ایسه اول قلدیغی نماز کفایت ایدر تقصیر ایتمش ایسه
 اعاده سی واجب اولور و هر تقدیر اوزره تعلیم امکان اولدیغنه فاتحه بی تعلیم اکا واجب اولور و اگر فاتحه
 قرائت عریه ایدر کوچک ایتمسه عجمه ایدر قرائتی جائز اولور زیرا اول عاجز دیردن کنور
 (سوره بقره مدینه در الایکی آیت که اول (فاعفوا و اصفحوا) و دخی (لیس علیک هداهم) مکینه در
 و آیتلری ایکوز مسکن بش و بالقی وایدیر

سورة البقرة

(بسم الله الرحمن الرحيم) (الم) معالم التنزیله ایدر حروف هیجا اشبو سوره و سائر سوره اولونده
 متشابهاتند که الله تعالی علیه امتیشار ایدر قرآنک میریدر عطا هر نه ایمان کتورب علمنی الله تعالی به
 حواله ایدر زانی ذکرک فائده سی اکا ایمان طلبیدر ابوبکر الصدیق رضی الله عنه ایدر هر کایده الله تعالی انک
 میری و قرآنده سوره اولونده کی حروف هیجا در ییلدیکی انک هر بر حرفی اسماء اللهدن بر اسمک مفتاحیدر
 (الف) (الله) (ولام) (لطف) (ومیم) (مجد) اسمنه مفتاحدر ییلدیکی (الف) الله تعالی انک (ولام)
 لطفنه (ومیم) ممکنه اشارتدر (ذات الکتاب) اشبو شول کاب دکدر که انی انزالله سکا و عدا ایدم
 (لا یریب شی) انک الله تعالی عندندن ایدر کنده شک یوقدر (هدی للمتقین) اهل تقوی به رشد و پیاندر
 هدا دن مراد اولشیدر که انسان آنکه مطلوبه ایرومتی اولدر که شرک و کفار و فواحش دن صقنه حدیثده
 کلدیکه نتوانک جیی (ان الله یأمر بالعدل و الاحسان و یا اذی القری و بنی عن الفحشاء و المنکر و البخی)
 قولنده ذکر اولمشدر * شهر بن حدیث ایدر متنی اول کسه در که اس اولور شیدن مکتوب لایاس اولان شیخی
 ترلایده متقیری ذکرک تخصیص انلری تشریف ایچوندر یا هدا یله انتفاعلندیچوندر (الذین یؤمنون
 بالقیب) شوندر که حال غیبنده پیغمبر علیه السلام خبر ویدیکی بعده و جنت و نار و غیر تصدیق ایدر

وایمانک حقیقی قابله تصدیق و اول شر یکنده قبله اعتقاد و لسانه اقرار و ارکانله عمل و اقرار و عمل ایمان
 دینلدی شریعتدن اولدیغنه مناسبتله و اسلام ایسه خضوع و انقیاد در * امدی هوا ایمانده اسلام بولور اما
 هر اسلامده ایمان بولغز مادامکه تصدیق بولغمه (قالت الاعراب آمنوا قل لم تؤمنوا لکن قولوا اسلمنا) دلائله
 و اعمالک ایمانندن ایدر کسه دلیل پیغمبر عز علیه و سلم دیدر (الایمان بضع وسبعون شعبه
 افضلها قول لا اله الا الله و ادناها ما طلة اذی عن الطریق و الحیاة شعبه من الایمان) ایمان یکندن زیاده
 شعبه در افضل لا اله الا الله دینک و ادنا سی بولدن اذی کی در مکدر و حیا ایمانندن بر شعبه در دینلدیکی ایمان
 اماندن مأخوذ در مؤمن کندی و عذابدن و عذاب اللهدن امین قلدیغیون مؤمن دینلدی و حق تعالی به
 مؤمن دینلسی عیادت عذابدن امین قلدیغیوندر * لواحق الانوارده ایدر ایمان بش قسمدر * بری ایمان
 تعلیمدر که اول عوامکدر * بری ایمان علمدر که اول اصحاب دلیکدر * بری ایمان عینیدر که اول اهل
 مشاهده نکدر * بری ایمان قلبیدر که اول عارفینه کدر * بری ایمان حقیقیدر که اول واقفینکدر *
 بری ایمان حقیقه الحقیقه در که اول مرسلینکدر و عارفون آتی کشفدن عمو علردن * معلوم اوله که نور ایمان
 ایکی قسمدر و اهل ایکی قسم اولدی کی * بری شول * مؤمندر که ایمانی نظر و استدلالله و برهانله اوله * امدی
 انک ایمانته و نوق اولغز و نور بشاشه قلوبه محاط اولر زیرا صاحبک کافطری و رای مجابندر * بری
 دخی شول مؤمندر که برهانی قلیده عین ایمانک حصولیدر * امدی بشاشه قلوبه محاط اولان اول
 ایماندر صاحبی حقه شک تصور اولغز * شبهه الغافلیه ایدر * ناس ایمانده ایکی قسمدر بر قسمک ایمانی
 عطا ایدر علامتی اولدر که صاحبی ذنوبدن ترهیب و طاعاته ترغیب ایدر و بر قسمک ایسه ایمانی عاقلدر
 علاماتی اولدر که صاحبی ذنوبدن منع ایتم و طاعته رغبت ایدر * خبرده کلدیکه بنی اسرائیلده ایکی
 رجل واریدی بری عابد بری فاجر ایدی ایکسی دخی زمان قریده وفات ایدر * موسی علیه السلام وحی
 الهی ایل اول عابدک اهل جهنم و فاجرک اهل جنت ایدر کی خبر ویدی * موسی علیه السلام اول ایکسینک
 حالی شاقو نلرندن * سوال ایلدی عابدک شاقوی ایدر اول دوشکنه یا قور اولسه سعادت بزه اکر موسانک بزه
 کتور بیک دین کرچک ایسه دیر ایدی و فاجرک شاقوی ایدر اول دوشکنه یا قور اولسه لاله الا الله دیوب
 دین موساده اولدیغنه حق تعالی به جدا اولسون دیر ایدی و غیبه مراد هر خفیه در که انی حسن اذرا لوبدیمه
 عقل اقتضا ایتمه یوغیبه ایکی قسمدر بر قسمی اولدر که کادایل اولیه که اول (و عندده معانق القیب لایعلمها
 الا هو) ایله عنایت اولمشدر و بر قسمی دخی اولدر که کادایل نصب اولنه حق تعالی انک ذات و صفاته و یوم
 آخر و حالاته ایمان کی اشبو آیدن مراد اولدر و یا خود معنی بودر که اندر سزین غائب اولد قلمی حالد ایمان
 کتور بر بوخسه منافق کبی مؤمنلره ملاقی اولد نلرند ایمان اظهار ایدر ایمان و شیطانلریله تنها فالد قلرند
 بر سز که بر در اول اجلدن ابن مسعود رضی الله عنه الله تعالی به قسم ایدر بوالغیبدن افضل هیچ بر کسه
 ایمان کتور میو بدر دیدی دینلدیکی غیبه مراد قلدیر یعنی قلبلری ایمان کتور بر بوخسه اول قلبلرند
 یوغیکن آتی سو ییلنلر کی ایتمز (و یقینون الصلوة) و دخی انلر نمازک اراکاتی تعدیل ایدر و افعاله خلل
 ایرکوردن صقنورلر و یا کاموا طبت ایدر و یا خود اداسنه فطور و نوا یتمز قیام ایدر و صلوة لغتده دعادر
 (وصل علیهم) دلائله یعنی انلره دعایت و شرعه افعال مخصوصه نک امیدر که اول قیام و رکوع و سجود
 و قعود دعا و شاددر (ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا یا الذین آمنوا صلوا علیه و سلوا سلما) آیتنده
 دینلدیکی صلوة الله تعالی دن و ملائکه دن استغفار و عمو منلردن دعادر * امام رازی ایدر اشبو صلواتله
 امری متضمندر دینلدیکی بونکه مراد صلوة خسدر و لفظ واحد ایل ذکر (و انزل معکم الکتاب) ده کاب
 ذکر لیه کتب مراد اولمشی کیدر (و عمار زقناهم یقفون) دخی نرم آنده و بر دیکم نرم ظاهره و باطنه دن
 الله تعالی جل شانک طاعتنه فرضنه و نفلنه صرف ایدر لر زرق اولشیدر که خالقدن ذو حیا آنکه نفلنه
 و حق تعالی آتی کندوبه اسنادی ایدر که اول حلال صرف اوله و کامن ادخالی اسراف و تبذیردن منع
 ایچوندر (والذین یؤمنون بما نزل الیک و ما نزل من قبلک) دخی شونلر که سکا انزال اولشان قرآنه و منلر
 اوکدن انزال اولشان تورات و انجیل و زبور و سائر کتب سابقه به تصدیق ایدر * بستان العارفینده ایدر

و هب بن منه دن روایت اولند بیکه حق تعالی یوزاون دوت کتاب انزال اید و بدیده الهی صحیفه (شیت) علیه السلام * و او نور صحیفه (ادریس) علیه السلام * و بیکرمی صحیفه ابراهیم علیه السلام * و او نور صحیفه آدم علیه السلام و زبور داود علیه السلام * اکتب السنته دینور و نورات (موسی) علیه السلام و انجیل (عیسی) علیه السلام و قرآن آخر زمان پیغمبری محمد صلی الله علیه و سلم حضرت تلمیذیه انزال اولنو بدید (و بالآخره هم یوقنون) و دخی دار آخرتی شکسته ییلورل دنیا به دنیا بدیدی آخرته دینور و قرآنی اولدیغیچون و آخرته آخرت بدیدی دنیا دن تا آخر ایدوب دنیا نیک فتناسند نصکره اولدیغیچون (اولنک علی هدی من ربهم) امدی ذکر اولنان صفاتله متصف اولنلر ربلی جل شأنه دن رشد و بیان و بصیرت اوزره درلر (و اولنک هم المفلحون) و دخی یوم قیامتده ناردن نجات بولوب جنته ایرنلر در فلاح بقا معناسند دخی کاور یعنی نعیم مقیمه باقی قلاتدر (ان الذین کفروا) شونلرکه حق انکار و سترا به کافر اولد بلر کفر دوت نوع و بری کفر انکار ایدر که الله تعالی بی اصلابلیله و اکا اعتراف ایتمیه * و بری کفر جود ایدر که قلبه الله تعالی بی یله لسانله اکا اقرار ایتمیه ایلین و یهودلر کفری کبی (فلما جاءهم ماعرفوا کفروا به) دلالتله * و بری کفر عناد ایدر که قلبله الله تعالی بی یله و لسانله اعتراف قیلر لکن انکله تدین ایتمیه ابو طالبلر کفری کبی اول محمدلر دینی جمیع ادیانلر خیر لوسی ایدوکنی یلدم اگر ناسک بکالوم و سبندن حذر ایتمیه بنی اکاد خول ایدنلر دن بولیدلر * و بری کفر و نفاقدر که لسانله اقرار و قلبله انکار ایدر * امدی یودرت نوع کفر در هر قنغیسیله برکته الله تعالی به ملاقی اولورسه مغفرت اولنلر (سواء علیهم) آنلرلر قنغنده برابر در (و اندرتم ام لم تذکرهم) کرکه آنلری تخویف و تحذیر ایت و یا ایتمیه (لا یؤمنون) آنلر سنی و سکا کتور دکاری قرآنی تصدیق ایتلر اشبو آیت شول اقوام حقنده نازل اولوبدر که سابق علم اللهده اوزرلر نه کلمه شقاوت حق اولندر بعده تصدیق تر کمرینک سببن ذکر ایدوب دیدیکه (ختم الله علی قلوبهم و علی سمعهم) حق تعالی آنلرلر قلبلری اوزره کفری ختم ایتدی اوله اولسه آنلر حق قبول و تقفه ایتلر و صملری اوزره دخی ختم ایتدی حتی که حق ایشلرلر و آنکله نفع لملر (و علی ابصارهم غشاوة) و بصیرلری اوزره آیات الله مدن تعالی و غطایی اولوب نظر و استدلال ایلر هدی کورمزلر (ولهم عذاب عظیم) و آنلر دنیا ده اسر و قتل و عقباده عذاب دائم وارد و عذاب شول عقبادر که جانی آنلر سبیلله جناحه عوددن ارتداع ایدر (ومن الناس من یقول آمنا بالله و بالیوم الآخر و ما هم بمؤمنین) بعض ناس الله تعالی به یوم قیامتیه ایمان کتوردرلر دیرلر حال بوکه آنلر ایمان کتورمش دکالدر اشبو اون اوج آیتیه دکن یهودن منافقین شاتده نازل اولوبدر که آنلر مؤمنلر دن سالم اولدیغیچون کفری ابطان ایدوب آنلر اسلام اظه ارایدرلر ایدی * تفسیر رازیده ایدر ایمان و کفر و نفاقلر حکمی اعتقادلر اون ایکی انقسامله یلنور * قسم اول اولدر که قلبه عرفان و لسانده اقرار اوله اگر اول اقرار اختیار ایدر ایسه آنلر صاحبی بالاتفاق مؤمندر و اگر اقراری اضطراری ایسه بر حینیهلر کیم خونی اولسه اقرار ایتدی بلکه انکار ایدردی * امدی آنلر صاحبی منافقدر * قسم ثانی اولدر که قلبه عرفان و لسانده انکار اوله اگر اول انکار اضطراری ایسه (الامن اکره و قلبه مطمئن بالا ایمان) دلالتله آنلر صاحبی مؤمندر و اگر اول انکار اختیار ایدر ایسه صاحبی کافر و معانددر * قسم ثالث اولدر که قلبه عرفان و لسانده نه اقرار و نه انکار اوله اگر سکونی اضطراری ایسه مثلا اقرار دن خوف ایتمیه و یا خود حق تعالی بی دلالتله ییلوب نظرین انعام ایتدی کبی اقرار ایتمدن آکسزین وفات ایتمیه قطعا اول و مؤمندر زرا تکلیف اولند دینی امورین جمیع برینه کتوردی و زمان بولندیکه اقرار دخی ایدیدی * امدی اول اقراری ترکنده معذوردر و اگر اقرار دن سکونی اختیار ایدر ایسه منلاحق تعالی بی دلالتله ایوب لکن اسانله اقراری اولسه پیغمبر عز علیه السلام * فیخرج من النار من کان فی قلبه مثقال ذره من الايمان) قلبه ذره دکا و ایمانی اولان کیشی جهنمدن چیقار دیو اخباری مقتضایه * امام غزالی آنلر مؤمن اولسنه مثل ایتدی و الحال اول کسه نک قبی ایمانله طلور دیو اوله اولسه اول جهنمده نیجه قالور * قسم رابع اولدر که قلبه اعتقاد تقلیدی و لسانده اقرار اختیار ایدر اوله اشبو مسئله مشهوره در که مقلدانلر کنی مؤمندر و یاد کیدر اختلاف اولندی امدی قلبه اعتقاد تقلیدی لسانده اقراری اضطراری اولسه صورت اولی دکنلر کفر نه حکم اولنورسه اشبو

صورت ثانیله دکنلر کفر نه کلام اولر و اگر صورت اولی دکنلر ایمانله حکم اولنور ایسه اشبو صورت ثانیله دکنلر تقاضیه حکم واجب اولور زرا صورت ثانیله دکنلر قلبی عارف فرض اولنسه اقراری اضطراری اولدیغیچون منافق اولوردی امدی اعتقادی تقلیدی اولدیغی صورتده اقراری اضطراری اولدیغیچون منافق اولدی بالطریق الاولی اولور * قسم خامس اولدر که قلبه اعتقاد تقلیدی و لسانده انکار اختیار ایدر ایسه آنلر صاحبی کفر نه شک یوقدر و اگر اعتقاد تقلیدی و انکاری اضطراری ایسه اکا ایمانله حکم واجب اولور زیرا که مقلده مؤمن دیو حکم اولنور * قسم سادس اولدر که قلبه اعتقاد تقلیدی و لسانده سکوت اوله اول سکوت کرکه اختیار و یا اضطراری اوله آنلر حکمی قسم ثالث حکمی کیدر * قسم سابع اولدر که قلبه انکار و لسانده اقرار اضطراری اوله صاحبی منافقدر و اگر قلبه انکار و لسانده اقرار اختیار ایدر ایسه مثلاً عالمک قدیم اید و کته شبهه اید اعتقاد ایدوب لسانله عالم محدث در دیو اقرار اختیار ایدر مسبقه اید و اوزر قبله عرفان و لسانله انکار جا ترا و ایچنی که کفری جود و عناد در قبله جاهل اولوب لسانله اقرار یچون جا ترا و ایلمیه اشبو قسم نفاقده داخلدر * قسم ثامن اولدر که قلبه عرفان و لسانده انکار اوله آنلر صاحبی کافر در و جود منافق دکالدر زرا باطنیه مخالف برشی اظه ارایتمیه * قسم نهم اولدر که قلبه عرفان و لسانده سکوت اوله آنلر صاحبی کافر در * قسم عاشر اولدر که قلب جمیع اعتقاد ایتدن خالی اولوب لسانده اقرار اختیار ایدر اوله اگر مهلت نظرده ایسه اکا کفر لازم کلر لکن جا ترا اولیان شیئی ایتندر که صدق و حقیقه تملک بیلدیکی شیبندن خبر ویرشیدر و اگر مهلت نظرده بکل ایسه انده نظر واردر اما که قلب خالی اید اقرار اضطراری اولورسه آنلر صاحبیه کافر دینلر * زرا توفقی مهلت نظرده ایسه و اقراری ترکنندن نفسی اوزره خوف ایدر ایسه اول فعلی قبیح اولر * قسم حادی عشر اولدر که قلب خالی اید لسانده انکار اوله امدی آنلر ایکی حکمی قسم عاشر حکمنلر عکسیدر * قسم ثانی عشر اولدر که قلب خالی اید لسانده انکار اوله اگر توفقی مهلت نظرده ایسه اکا واجب اولان دخی توفقدر و اگر توفقی مهلت نظر دن خارج ایسه اکا کافر دینلر واجب اولور انتمی * احیاء علومده ایدر ایمانله اسلامک ایکی حکمی وارد بری دینی و بری اخروی در آخر و سبب حکمی اولدر که صاحبی جهنمده تخلید ایتز چیقار و اگر چه اول ایمان ذره دکا و ایسه ده امدی یو حکم نه شینلر اوزرینه هر تیدر و ایمان نه شیدر * علما اختلاف ایتدیلر به ضلایدیلر که ایمان بالکفر قلبله اعتقاددر و بعضیلر ایسه قلبله اعتقاد و لسانله اقرار در دیدی و بعضیلر قلبله اعتقاد و لسانله اقرار و ارکانله علمدر دیدی اوله اولسه اول الی درجه به منقسم اولور * اولکیسی اولدر که انده اعتقاد و اقرار و عمل اوچی دخی بولنه خلاصه آنلر * کافی جنددر * ایکیجیسی اولدر که انده اعتقاد و اقرار و بعض اعمال بولنه لکن کاترک بعضی و یا کانی ارتکاب ایدوب توبه ایتش اولیه کلاب و سنت مقتضایه یوم قیامتده حق تعالی انی اگر عفو ایتیب حسابده عدل ایدرسه اگر حسنات و سیئات برابر کلورسه اراده الله دکا و زمان اعرافده حبس اولندیغند نصکره آنلر فضلی و رحیمیه جنته کیر و اگر سیئاتی حسناتدن زیاده ایچون اراده الله دکا و زمان جهنمده یاندیغند نصکره جنته کیر * اوچیجیسی اولدر که انده اعتقاد و اقرار بولنه لکن عمل بولنیه * در دینجیسی آنده اعتقاد بولنه لکن اقرار ایتدین و یا خود اعماله مشغول اولدین وفات ایدر اشبو ایکی درجه ده اولنلرلر * کمنده علما اختلاف ایتدیلر اولکه ایمانی اعتقاد و اقرار و علمدر دیدی اشبو ایکی درجه نک برنده آنلر برسی و برنده ایسه ایکیسی بولنمیشدر اول مذهب اوزره بولنک ایکیسی دخی مؤمن اولماق لازم کاور لکن پیغمبر عز علیه السلام (الايمان ان تؤمن بالله و ملائکته و کتبه و رسله و الیوم الآخر و تؤمن بالقدر خیر و شره) دیو یور بلان تعریف ایمانده لسانله اقرار و ارکانله عمل منعمدر بلکه ایمان آنجق تصدیق ایتدیکی ظاهر در دخی (یخرج من النار من کان فی قلبه ذره من الايمان) قلبه ذره جه ایمانی اولان جهنمدن چیقار دیو یور بلان حدیثده دخی قلبلر تصدیقندن غیر شیئی ذکر اولدیویدر امدی اشبو ایکی حدیث مقتضایه آنجق تصدیق اولان دخی مؤمندر و ناردن مقلدانلر * بشنچیسی اولدر که قلبه تصدیق بولنه (ولا اله الا الله محمد رسول الله) دیچک دکا و زمان عمری مساعد اولنیشکن وانی دیکلر اکا واجب ایدوکن

بیشتر که در عبادت می کند امتناعی نماز قناعتی که اول و اولی مؤمنان در نماز اول *
 استجابتی اولی که لاله لاله الله محمد رسول الله دین آن قلبی آنی تصدیق آنی عبادی اول که نه آخرت
 حکم شده شکست کافرد و نادره مخلد در دنیا حکم شده مسدود زیرا که قلند که به اطلاع اولی اما استنباط
 انده در که آن قلبی تصدیق آنی عبادی که اقر با سندن بری وفات آنی که کوارث اولی غنند شکری قلبی تصدیق
 آنی عبادی که بر مسلم خاتونی تزویج ایدوب بعد قلبی تصدیق آنی عبادی که لازم اولی و یکی وجهه
 ا کاجوابی محمل در * بری بود که دنیا احکامی ظاهر و باطن هر کس که ظاهر حالته اعتبار اولی و اولی
 اولی اول میراث ا کامیاب اولی و خاتونیک نکاحی تجدید لازم اولی * و بر جوابی دخی بود که اول اظهر
 و احوط در الله اعلم اول میراث ا کاحلال اولی و خاتونیک نکاحی تجدید لازم اولی و اولی که ظاهر حالته اعتبار
 آنیک غیر که حقند در که آن باطن خانی بیلز اما که کندی حقند باطن خانی ظاهر در دینور که تصدیق
 او کندی عند الله کافر حکم شده ایدی و کافر مسلم بیننده ایسه قوارث جاری اولی و کافر مسلم بی تزویج
 حلال اولی حذیفه رضی الله عنه پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم منافق لری بیدر مسیبه دی بجن آنلری بری
 فوت اولی اول آنک جنازه مسنه وارمزدی عربین الخطاب رضی الله عنه دخی کامر اقب اولوب آنک
 وارمزدی جنازه اول دخی وارمزدی (و ما یخضعون الله والذین آمنوا) الله تعالی به دیار سولنه
 مخدعه ایدر لسانلری ایمان اظهار ایدوب قبلرنده کی کفری سترایله و مؤمنله دخی مخدعه ایدر که
 مؤمن دکلر ایکن آنلری کورد کارنده مؤمنلر دیر بخداع اولر که اضاار ایدر بیکنک خلافتن اظهار ایدر
 و مخدعه قولنده الله تعالی کندی خدی اولر که آخرتده آنلر ایچون کیزلر بیک عذابک خلافتی دینده آنلر نعیم
 فحیل و اظهار ایدر دینلر که خدعک اصلی فساد در اولی اولی معنای ایمانن اظهار ایدر کفر بی
 کفردن اضاار ایدر کفر افساد ایدر و حق تعالی دینده آنلر ویرد بیک نعیمی آخرتده آنلر ایدر کورد
 بیک عذاب افساد ایدر (و ما یخضعون الا انفسهم) حال بود که آنلر خدی به کندیلر ایدر لک و بالی
 کندیلر عودت ایدر زیرا که حق تعالی آنلر تقابل بری رسولنه بیدر بر اولی اولی دینده رسوای
 اولوب عقیده آنلر عقاب ایدر کورد (و ما یخضعون) و الحال خداعلر لک و بالی کندیلر عودت ایدر
 ایدر و کینی بیلز (فی قلوبهم مرض) قبلرنده شک و نفاق مرضی وارد و مرضی اصلی ضعف در دینده شک
 مرض دینلر زیرا که مرض بدی ضعیف ایدر بیک کی شک دخی بدی ضعیف ایدر (فزا دهم الله مرضا)
 حق تعالی آنلر مرضلر زیاد ایدر زیرا که آیات کریمه لری برینک آردنجه نزول ایدر دی هر آیت که
 نزول ایدوب آنلر کافر اولی آنلر کفر و نفاقلرین آردر دیر (و لهم عذاب الیم) آنلر بر مرتبه
 عذاب وارد که الم و جعلی قبلرینه ایدر شور (و ما کافوا بیکذوبن) شول سبب ایدر کیم سرده الله
 تعالی بی و رسولنی تکذیب ایدر لری (و اذا قیل لهم لا تقسدا فی الارض) بجن آنلر مؤمنلر قبلندن
 کفرله و ناسی ایمانن تعویقه افساد ایدر بیلز (ولکن لا یشرعن) لکن کندیلرین اهل فساد ایدر و کن
 بیلز (و اذا قیل لهم) بجن اول منافقله و ایدر دیرله دینلر که (آمنوا کما آمن الناس) سزدخی اهل
 کابدن ایمانه کندر کی و ایدر هاجرون و انصار کی ایمانه کاک (فالوا انؤمن کما آمن السفهاء) دیر که شول
 عقلاری خفیف جاهلر کبی بزدخی ایمانی کتور برزا کردنورمه که مجاهر ایلر نفاق نیجه صحیح اولر
 دینور که آنلر بوقول اولر آنلر اظهار ایدر لری بوخسه مؤمنلر ارا سندن دکل الا بود که حق تعالی آنی
 رسولنه و مؤمنله بیلدری (الا انهم هم السفهاء ولكن لا یعلمون) آگاه اولر که جاهلر آنلر در الا بود که
 جاهل ایدر و کترین بیلز (و اذا قیل لهم لا تقسدا فی الارض) بجن اول منافقله و مؤمنله قاونسه لری بزدخی سزل
 کبی ایمان کتورمیدن دیر (و اذا قیل لهم لا تقسدا فی الارض) بجن و ناسی و کینه لری نه رجوع ایدر
 دیر که برینک دینک اوزر نایز (انما نحن مستزفون) محمد و اصحابی اسلام اظهار ایدر استزاف ایدر
 (الله یستزفونهم) الله تعالی دخی آنلر استزاف ایدر و ابن عباس رضی الله عنه ایدر یوم قیامتده

آنلر جنتین برقی و آجیلور کارد کارنده کیر و پر کیدر یوب آنلر ناره کوندر یلور * دینلر که صراط اوزر مؤمنلر
 ایچون بر نور و در یله منافقلر بجنکیم ا کابریشلر آنلر که مؤمنلر بینلر بر سور اولر یله کیم آنک بر بابی اولی
 ایچر و سندن جنت و طشره سندن بار اولی منافقلر سورلر و سندن مؤمنلر جاعر و ب دیلر که دینده برینر که نماز
 قیلر و وصایم اولر د کلیدلر مؤمنلر بی اولی ایدر دیه لری الا بود که سز کندی بکزی کفر و نفاقله هلالا جسدیکز
 و ایمان و توبه و تبص ایدوب پیغمبر میز علیه السلام سز و تونده و کتور دیکر وعد و وعیدنده شک و باطل
 ایلر اغترار ایدر بیکز حق که اولی حالده ایکن سز مودت ایدر سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز
 (و یدهم فی طغیانهم یعمهون) و آنلری ضلالتلرنده سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز
 (اولیک الذین اشتروا الضلالة بالهدی) امدی آنلر کفری ایمانه د کندیلر (فارجعتم تجارتهم) تجارتلرنده
 ربح و فایده ایدر (و ما کافوا بهتدین) و ضلالتلرند قلوب هدایت ایدر مدیر (مثلهم مثل الذی استوفد نارا)
 آنلر مثل شول کسینه کسینی کسیدر که نار ایدر (فما اصاب ما حوله) وقتا که اول نار آنی ایدر ایدر ک
 چوره سندن کی اشیایه ضایره (ذهب الله نورهم) الله تعالی آنلر نور ایدر کیدر (و ترکهم فی ظلمات
 لایبصرون) و آنلری ظلماتلر برین کور سز اولی بی حالده آیه یوبه یعنی منافقلر نفاقده مثل شول رطل
 مثیلر بیک بر صحراده قرا کو کچه ده آتش یا قده ده آنکه ایسنه و چوره سندن کی اشیایه کور و ب سماع و سایر
 بخودن صافنه اول بود حالده ایکن سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز سز
 ایمانی اظهار ایدر اموال و اولاد لری اوزر امین اولر و مؤمنلرند نای نکاحلر و اولرند میراث اولر
 و آنلر که غنائی اولر و لری دینده اشیو حالتلرید و بجنک فو اولر اول فور کیدوب ظلمت و خوفه
 عودت ایدر (صم) آنلر حق استماع و قبوله تصام ایدر (بکم) و مؤمنله اظهار ایدر کزینک
 خلافتی ابطاله کانه حق سوبلر (عی) و هدایه ایدر کور و ایمانه نظردن امتناعله آنی کانه کور سز لری یعنی
 حق جل و علا سبب سز لری بی خلق ایدر بیک آنکه نفعلر لری چون آنکه نفعلر دیر مع هذا الم ایدر
 کانه آنک جیمن سز دیر (فهم لا يرجعون) امدی آنلر ضلالتلرند هدایتلر رجوع ایدر (او کصیب
 من السماء) و یا خود منافقلر مثل شول کسینه لک مثیلر که آنکه سعادن یغمور ایدر (فیه ظلمات)
 که آنده ظلمات اول اول کر که سز یغمور دن تکالیف و شایع و ظلم و غم و ظلماتلر و یا خود سعادنک سواد
 و ظلماتلر اجتماعندن حاصل اولان ظلماتلر (و رعد برق) دخی آنده رعد اوله که اول آنن اشدیلر
 صوتدر و دخی برقی اوله که اول آنن جقان نارد * کافر مفسرین ایدر رعد سحابی سوز ایدن ملک اسمیدر
 و برق نوردن سوط لمعانلر که ملک آنکه سحابی زبر ایدر (یجملون اصابعهم فی آذانهم من الصواعق
 حذر الموت) اول کسینه صواعقندن کندیلر موت و هلالا ایدر شک خوفله آنی ایشتمال
 ایچون بر مقارن قواقرینه صو قور صواعق صاعقه ک جیدر و صاعقه بر آتش پاره سیدر که ا کابلدرم
 دینور حق تعالی هلا کتی دیلر بیک کسینه ک اوزرینه آنی ایدر بر دینلر که صاعقه سعادن اشدیلر
 شول صیحه شیدیه در که آنی اشدن اولر و یا بیلور و یا قبلرینه خوف کور اول ایدر پیغمبر میز علیه
 السلام رعد و صواعق صوتن ایشنسه (اللهم لا تقبلنا فیضیک ولا تمکننا بعد ذلک) و عاقبتلر ایدر
 دیر ایدی (والله یحیط بالسکفرین) الله تعالی علم و قدرینه کافر لری احاطه ایدر بیکر تعذیب و تونده
 آنلر هیچ بری اندن قورتلز (یکاد البرق یخطف ابصارهم) قریب اولر که برق شدت ضوئندن
 آنلر کوزلرینک نورنی سره لره استیلر ایدر (کما ضاهاهم مشوا فیه) هر بار که لیلر سطله ده برق طریقه
 ضیا ویرنده بولر (و اذا طم اعلمهم قاموا) و بجنک برق ضوئ کیدی طریقه مظالم اوله حیرنده
 قلوب طورر امدی حق تعالی منافقینی نفاق و ضلالتلرنده برقومه بکزد بیک آنلر بر قرا کو کیده ده
 بر صحراده بولتوب اوزر لره بر یغمور و یا صیه که آنده ظلمات و رعد و برق اوله ظلمات آنلری یورقه و رعدک
 هولندن هر بری بر مقارن ایلر قولا غنه سدا یلیه و برق ایسه شدت ضوئله قریب اوله که کوزلری نورین
 سلب ایلر طریقه ضیالند بجه نوریه ظلمت یا صد یغجه بر رنده خیرله قلوب کیمه لری اشیو منادر که حق
 تعالی آنی قرآنده وضع منافقین و کافرین ایچون ضرب ایدر * امدی یغمور و قرآنلر که قلوبک حیاتیدر یغمور

اینانک حیاتی اولدیفی کبی ظلمات قرآنده کی کفر و شر نذ کیدر ورعد آندہ کی وعید و نواز کیدر و برق ایسه *
 آندہ کی هدی و بیان و وعید و جنت ذ کیدر * کافر قرآن او قوندده قولالقرین بر کیدر لکه قبلری اکامیل
 ایتمه زیرا که ایمان انلرک عتدنده کفردر کفر ایسه موتدر و برق کوزلی نورین سلبه قرب اولسی قرآن
 قبلرینه تاثیر ایتمک قریبدر * و بر قوله اشبواسلامه منلدو رفعمو راسلامدو وظلمات آندہ کی بلاه و غدر و ورد
 ایسه آندہ کی وعید و آخرتده کی مخاونددر * و برق ایسه آندہ کی وعددر که بر مقدرک قولقرینه قیللری مناسقلرین
 اسلامده بلاه و شدت کوردکارنده هلا کدن مصنوب قاجلیدر حال بوکه قاجلری انلره نفع ایتمز زیرا که حق
 تعالی انلری احاطه اید و بدر دیلدیکی وقتده جمع ایدوب عذاب ایدر برق ابصار لک خطفه قرب اولسی اگر
 اوزر لینه شقاوت سبقت ایتمش اولسه دلایل اسلام انلری نظره از عاج ایدردی * برق ضیاء و بر دیکه یوریلری
 کلمه ایمانی اطهار ایدر کزنده امین اوللری وفوت اولدقلرندہ بنه ظلمته عودت ایتلیدر * دینلده که آنک
 معنای اسلامده غنیمت و راحت ایدر کزنده بر سز کله بر دیوب اسلام اوزره نابت اوللریدر و بلاه و شدت
 کوردکارنده تأخر و وقوف ایتلیدر (ولو شاء الله لذهب بعنهم و ابصارهم) اگر الله تعالی دیلسه
 ظاهرده کی اجماع و ابصار لرین کیدریدی باطنده کی اجماع و ابصار لرین کیدریدی کبی (ان الله علی کل شیئ
 قدير) الله تعالی هر موجود اوزره قادردر و اولکه حق تعالی آنک وجودین دیلسه اول فی الجمله موجوددر
 دینلده که انسانک قدرتی بر هیأندہ در که آنکله فعله ممکن ایدر والله تعالی آنک قدرتی اندن عجزی نفیدن عبارتدر
 * و قادر اولدر که دیرسه ایشلیه و دیرسه ایشلیه * و قدر اولدر که دیلدیکی شیئی دیلدیکی کیفیت اوزره ایشلیه
 اول اجلدن آنکله باری تعالیدن غیری احد وصف اولغز * و قدر تنک اشتقاقی قدر دندوزیرا که قادر بر فعلی قوی
 مقداری اوزره و یا مشیتی اقتضایندیکی مقداری اوزره ایقاع ایدر * اشبونده دلالت وارددر که حادث حدودی
 حائده و ممکن بقای حائده مقدور اوله و عبدک مقدوری الله تعالی آنک مقدوری اوله زیرا که شیء در و هر شیئ
 ایسه مقدوردر (یا ایها الناس) اشبوجمع ناسه خطاب عامدر الا بوجه که اول خطایده صغار و مجانبین
 داخل دکلددر مکاف اولدقلری ایچون * ابن عباس رضی الله عنهم مالیدر قرآنندن و نندن ما عدا ده هر محمله که
 یا ایها الناس دیو خطاب ایله مراد اهل مدینه در (اعبدوا ربکم) ربکز جل شانہ نک وحدانیتنه
 اعتقاد و اقرار ایدک (الذی خلقکم و الذین من قبلکم) که اول سزری و سزدن او کدین بکن امتلری مثال
 سابقسز اختراع ایلدی (تعلکم تتقون) تا که عذابندن نجات بوله سز و باخود عذاب الا من ستر و وفا به ده
 اولق رجا سنده اولک و حکم الله ایسه ورا کرده در یلدیکی ایشلر * سیویه ایدر لعل و عسی عباددن اولسه ترجی
 ایچوندر الله تعالیدن اولسه و جوب ایچون اولور کانه یورلدیکه ربکز جل شانہ به عبادت ایدک شول رجا که
 اهل تقوی مسلک کنه مخطرط اولوب صلاحده فائز و جوار الله لایق اوله سزری بر تقوی درجات سالکینک
 نهانیدر که اول الله تعالیدن غیری هر شیدن الله تعالی به تبرؤدر * و دخی بونده عابدله تمیبه وارددر که عبادتله
 اغترار ایتله بلکه دائما الله تعالیدن رجحت رجا ایدوب عذابندن خوف ایلبلر * و بویآندہ دلالت وارددر که
 الله تعالی آنک وحدانیت و ربوبیتی معرفتنه طریق دال صنعتنه نظریال و افعالیله استدلال اوله و عبد عبادتی
 سزریله مستحق اولبه زیرا که حق تعالی آنکچون اعداد ایدیکی نم سابقه اوزره شکر اولسی واجب
 و ایچنی عبدک عبادتی اول نعمت شکری اولوب کندیمی شول اجبر کبی اولور که اجر تن عملدن او کدین آلمشدر
 (لست جملکم الارس مراشا) که اول الله تعالی سز کیچون ربوزینی صلابت و ایست و لطافت بینده فرانس
 مبسوط کبی اوزرندہ قعود و قیام و نیامه مهیا مکان قیلدی * اکثر مفسرین ارضک بیط اولوب کزری الشکل
 دکل ایدو کنه بونکله استدلال ایتدیلر اما که آنی کزری الشکلدر دینلر آنک عظم جمعی و اناساع جمعی ایل
 کزری الشکل ایکن فرانس اولسی بمنع اولزدیو توفیق ایتدیلر (والسما عبناء) و سما بی بنا و قبه کبی سز کیچون
 مستف من نفع قیلدی (وانزل من السماء ماء) و مماندن و صایه و صایندن ارضه به ممو ورا ایتدیردی
 (فاخرج به من الثمرات) اول ممو ورسبیله سز انواع ثمرات و الوان نباتات بتوردی (رزقاکم) تا که ثمرات
 کند بیکزه طعام و نباتی دابه (بیکزه علف اوله و آنکله الله تعالی آنک خان و رازق ایدو کن بیلوب بالکرا کا عبادت
 ایلبله سز (فلا تحملوا الله اندادا) امدی اول الله تعالی به امثال و اعتقاد ایدوب کا عبادتکز کبی انلره دخی

عبادت ایتمکیز (وانتم تعلمون) والحال انک شریکی یوق اله واحد اید وکنی بیلور سزاشب وایت اخیر مدخلق انسانک واکافاضه اولئان معانی وصفاتک تمثیل طریق اوزره تفصیلنه اشارت واردرکه * یوبدن اوضه ونفس بحایه وعقل مانه بکزر و انک افاضه اولئان فضائل علیه وعقلی استعمال ایله حاصل اولان فضائل نظریه حواسه بکزر و قوای نفسانیه و بدنییه از دواجی شول نمرانه بکزرکه حضرت فاعل مختار جل شانہ قدر نیله قوای سماویه فاعلیه و قوای ارضیه منفعله از دواجندن تولد اید و بدردخی اشبو آیتده هیچ عقول استعمالیه و تقلیدک ابطالنه دلالت واردر (وان کنتم فی ریب مما نزلنا علی عبدنا) اگر عبد من محمد علیه السلامه بدریجیله تنزیل ایتدیکمز قرآنده الله تعالی عنندن اید و کندن شک و ریبده اینسه که (فأنا نبی ورسوله من مثله) سزدخی بیان و غرابت و حسن نظم و بلاغتده آنک مشعلی بر سوره کتورک و یا خود بشر وای اولوب کتابل اوقوعش و علوم او کرمه منکده محمد حلالو کسدن بر سوره کتورک (وادعوا شهداءکم من دون الله) والله تعالیدن غیر عبادت ایتدیکمز الهم بکزدن دخی استعانت ایدک و یا خود الله تعالیدن غیر سزه حاضر اولوب انص و جندن معونتک رجا ایتدیکمز کسنه لری حقیقوله که منزه محمد علیه السلامک کتور دیکمی کبی بر سوره کتوره (ان کنتم صادقیین) اگر محمد آتی کند یا کندن سو باشد در دیدیکمز صدق را ایه کز (فان تم نقم فاعلوا ولین نقموا) چون کامعارضه به جهد ایدوب اسکا مساوی و یا موازن برشی * انسانندن جمیعکمز عاجز اولدیکمز و من بعد ایدا اکاقتدار بکزر اولمز اید و کن بیلوب آتدن مایوس اولدیکمز * زیرا اول محمد علیه السلام حضرت تلبینه معجزه در (فاتقوا النار الی و قد وهما الناس و الحجاره) امدی ایمانه کابوب انکله کند بکزی صفتک شول ناردنکه انک اکثر و قودی ناس و حجاره در * اکثر مفسرین ایدر یعنی کبریت طاشلر ایدر که اول نیز طوشور کچ سیو نور بدنه بک یا بنور * دینلر دیکه انکله مراد صفتلر ایدر که انی طاشلندن دوزر لدی و انی ارباب اتخاذا ایدوب اکا عبادت ایدر لدی (اعدت للسکافرین) اول نار هیشه و انو ایدر شول انلر بچونکه قرآن و محمد علیه السلامه کافر اولدیلر اشبو آت کریمه دلیلدر که نار الان مخلوق اوله (و بشر الذین آمنوا و عملوا الصالحات) یا محمد بشارت خبر یله سو بند و شول مؤمنلر دیکه اعمال صالحه اشلدیلر * معاذ ایدر عمل صالح اولدر که انده علم و نیت و صبر و اخلاص اوله (ان لهم جنات تجری من تحتها الانهار) انلر بچون یسائین کثیره واردر که اغا جبرینک و مسکنلرینک التندن ابر مقلاتار * حدیثده کادیکه (انهار الجنة تجری فی غیر اخدود) جنتک صوری خند قسز صاحبکینک دلیلدیکمی مکانه انیشه و قوشه جاری اولور (کلمار زقوا منها من ثمرة رزقا قالوا هذا الذی رزقنا من قبل) هر بار که انلر جنتک تمارندن برشی اطعام اولنه لراشونو برز نیاده اطعام اولنمشدق دیه لر زیرا که ثمار جنتک الوانی بری برینه بکزر لکن طعملری مختلفدر و یا خود انلر بر غره دنصکره بر آخرین اطعام اولنسه لر آتی شول او کدین دیکلرین ظن ایدوب انی دیه لر (وأنوابه متشابهها) و انلر اجمده متشابه و طعمده مختلف رزق و یریلر * دینلر دیکه یعنی لون وجودنده بری برینه بکزه به (ولهم فیها ازواج مطهرة) زیرا که انده نساء و جواری واردر که غائط و بول و حیض و نفاس و بزاق و مخاط و ولد و منی و هر قدر دن مبرالدر (وهم فیها خاللون) و انلر انده دائمدر حیاتده قاورلر اندن چشمزلر * ابوهریره رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه جنته اول کیرن زمره نلک یوزلری آتک اون دردی کی منور اوله انلر دنصکره کیرن زمره نلک یوزلری کوکب دری کبی منور اوله انده بول و غائط نقل و مخاط اولمز طراقلری التون و درلری مسک و بجمهر لری الوه و زوجهر لری حور عین در جمعی آدم علیه السلام صورتنده و قامتنده التمش ذراع بویولدر * ابو سعید رضی الله عنه پیغمبر عز علیه السلامدن روایت ایدر دیدیکه جنتده هر رجلا نلکیشر زوجهر سی اولور هر زوجهر نلک کینه شمشر حله کیدر یا لور مع هذال اول حله لرین و راستندن ساقلرینک مخفی کور بنور * انص رضی الله عنه پیغمبر عز علیه السلامدن روایت ایدر دیدیکه اگر اهل جنتن نساء نندن بری اوض اهلنه کور نسید ی ضیائی و رایحه طیبه سی مشرق و مغرب ارا سن طولدر و رایدی و انلک با ننده کی صیفی دنیا و ما فیها دن خیر لدر * ابوهریره رضی الله عنه پیغمبر عز علیه السلامدن روایت ایدر دیدیکه اهل جنت صفالسر تازه بیکلر کوزلری سر مه لودر بیکلر کربنه فناء ابر من زو بولری اسکیز * علی رضی الله عنه ایدر جنتده بر سو ق واردر که انده بیع و شراه اولمز لکه انک متای و رجال و نساء صورتدر اهل

اولی سر در ما مشهور و عظیم مقتضای فساد و سبک دماغ و عقیده نیک مقتضای معرفت و طاعت و انرا یسه بالغ زقوت عقیده به نظر ایدوب آیا که انی استخلافه حکمت نه اوله حال بوکه شهوت و غضب اعتبار به حکمت انک ایجادنی اقتضا ایتمز * فکیف که اکا خلافت دخی منضم اوله برایسه اول خلافتدن توقع اولنان شیئی مفاسد مذکور و معارضه سفسز اقامت ایدرز و غفلت ایتدیلر مشهور و غضبندن هر برینک فضلند که حق عقله مطاوعت ایدوب عفت و شجاعت و مجاهده هوی و انصافله متصف اوله و بیلدیلر که آحادک قاصر اولدینی شیئی ترکیب افاده ایدر اساطیر تجزیهات و استنباط صناعات و استخراج منافع کائنات کبی که انی قوتدن فوله کنور بوکه اول استخلافه قصد اولنور * امدی اش بموعانی به حق جل و علا اشارت ایدوب (قال انی اعلم ما لا تعلمون) سزک بیلدیلر که کز شیئی بن یلورم دیدی اشبو آیتده عبادی مشاوری به ارشاد وارد و نص قرآنک وجود یله بالکز رایه رخصت اولد یغنه و خیری شر نه غالب اولان شیئک ایجادنده حکمت اولد یغنه دلالت وارد زرا که شرفیل ایچون خیر کثیری ترک ایتمز شر کثیر درودخی آدم علیه السلام حضرت تلمزینک عظم شایسته اشارت وارد که خلق اولنیزدن اوکدین وجود یله حق تعالی انی سکان ملکوتیه تبشیر ایدی و اکا خلیفه دیو لقب ایدی و آتده که مفاسد اوزره راجح اولان فضائی اظهار ایدی (و علم آدم الاسماء کلها) حق جل و علا آدم علیه السلامی خلقنده نصکره جمیع اشیا نیک اسملرینی اکا تعلیم ایدی یا آتده علم ضروری خلق یله و باروحه القائله دیتدی که انکله مراد وجود کلش و یوم قیامت دکن کلجک اسمانی و املا نیکه نیک و یا ذریه سنک و یا هر اشیا نیک حرفت و صنعتنک اسمانی اکا یلدردی * اصحاب تأویل ایدر حق تعالی اکا جمیع لغاتی تعلیم ایدوب اولدخی اولاد نیک هر برینه بر لغتله سوبلدی بعده اولاد بیدله تفرق ایدوب اولردن هر فرقه بر لغتله مختص اولدی (ثم عرضهم علی الملائکه) بعده اول مسعیانک عقلاء و غیر عقلاء سنی ملائکه به عرض ایدی که آدمک فضل و انلرین عجزی ظاهر اوله (فقال انبونی باسماء هولاء) اشبو مخلوقات اسمانی بکا خبر ویرک (ان کنتم صادقیین) اگر صادق رایسه کز دیدی یعنی شول زعم کرده که هر خلقمدن سزاعلم و افضل اوله سز (قالوا سبحانک) ملائکه عجز و قصور لر نه اعتراف ایدوب دیدیلر که یارنا سنی تنزیه ایدر زهر شیدند که عظمت و کبریاکه لائق اولیه (لآعلم لنا الا ما علمنا) بزم هیچ بر شیشه علمز یوقدر مکرر اکا که انی بزه الهام ایتمز اوله من (انک انت العلیم الحکیم) سن اول علم سنکه سکا بر شنی خنی اولز حکیم سنکه فعلکده حکمت بالغه اولان شیئی ایشلرسن (قال یا آدم انبئهم باسمائهم) حق تعالی دیدیکه یا آدم امدی انلره اسماء موجوداتی خبر ویرکل (فلانبئهم باسمائهم) وقتا که اول انی انلره امر اولند یغنی منوال اوزره خبر ویردی (قال الم اقل لکم انی اعلم غیب السموات والارض) حق تعالی ملائکه به دیدیکه بن سزه دیدیمیکه سموات وارضک غیبی اولمش واوله جغنی یلورم * زیر انلری سزک بیلدیلر کز بن یلورم دیش ایدی (واعلم ما تبذرون) و دخی یلورم انی که ارا کرده اظهار ایدر سز که اول اولی ترک اوزره معاتبه لرینی تعریض درو حال بوکه انک اولی سی توقف ایدوب سیانه مترصدین اولماید و یا خود مراد برپوزنده خلیفه یلورم سن انی که آتده فساد ایدر سز دیلدر (وما کنتم تکفون) دخی یلورم انی که کتم ایدر دیکز که اول کند یکنز که خلافتیه احقاص زعم ایتلیدر و یا خود حق تعالی کندیلردن افضل شیئی خلق ایتمز ظن ایتلیدر * ابن عباس ایدر اول حکم اولنان شیئله مراد شول حالتدر که آدم علیه السلامک جسدی وقتا که مکه و طائف بیننده روح سز بر اعش باوردی ابلیس اکا اوغرا بیجک آغزندن کیروب دبرندن چقدی و دیدیکه بو بر امر ایچون خلق اولنوبدر لکن اندن تعالی اولز زیرا که اجور قدر بعده یله سجه اولان ملائکه به دیدیکه اگر بو اوزر یکنز تعذیل اولنوب و اکا اطاعتله یور یلور ایسه کز نیجه ایدر سز دیدیلر که سز جل شایسته نیک امر نه اطاعت ایدر ز ابلیس تقصندن دیدیکه والله اکرب یونک اوزره تسلط اولنور سز انی هلاک ایدرم و اگر بنه اوزر به تسلط اولنور سز اکا عصیان ایدرم و امدی آیتده ایدان اولنان اله مراد ملائکه نیک اشبو اطاعت عزمیلدر و کتم اولنانله مراد ابلیسان اشبو مخالفتیه عزیمدر معلوم اوله که اشبو آیتده انسا نیک شرفنه و علمک عبادت اوزره فضل و مزیننه و خلافتیه علم شرط بلکه عده ایدر کتمه والله تعالی به تعلیم اسنادنک حجتیه اگرچه اکاهم اطلاق خود کما یشود انی اخترا انکله مختص اولان فحشون و لغات

توقیفه اید و گفته و علم است بطریق الاولی علم شریعت عبادت و تخلیه دن فوق اید و گفته و آدم علیه السلام اول ملائکه دن افضل اید و گفته دلالت وار زیرا که حق تعالی آدم علیه السلام فضل علیّه اظهار ایلدی اگر امکا نه علمدن اشرف شیء اولیدی اول شمله انک فضلنی اظهار اید و دی یو خسه مال ایلد دکل و علمک فضلنی اجل چون ملائکه اکا سجده ایلد امر اولندی و حق تعالی انک یا آدم قولیلد بیغمیر عز علیه السلام آدمک نی متکلم اید و گفته استدلال ایتدی (واذ قلنا للملائکه اسجدوا لآدم) و دخی ذکر ایت شول وقتیکه آدم علیه السلام سجده ایدک دیو ملائکه به امر ایتدک مفسرین اول خطاب اولان ملائکه ده اختلاف یتدیلر به ضیلری دیدیکه انلر سکان ارض اولان ملائکه ایدی لکن اصبح اولان (فجد الملائکه کلهم اجمعون) دلالتیلد ملائکه تک جمعی ایدی و موجود ایکی قولک محتمله حقیقتده آدم اولوب الله تعالی به معنای عبادتی متضمن ایدی امرینه امتثال سبیلده اول سجده مراد انخلاء ایدی یو خسه التزیر قومق دکل ایدی اسلام کالجک سلامله اول انخلاء ابطال اولندی و ملائکه تک اکا سجودی سجود تعظیم و تنجیه ایدی یوسف علیه السلامه اخوه سنک سجودی کنی یو خسه سجود عبادت دکل ایدی دیتدیکه آدم علیه السلام قبله اولوب اول ملائکه اکا سجود ایتدیلر سجود الله تعالی به صلاة ایچون کعبه قبله اولوب صلاة الله تعالی به اولوسی کنی (فجدوا لالایلیس ابی واستکبر) اول ملائکه انخلاء سجود ایتدیلر لالایلیس سجود دن اباء ایتدی و ابی رب تعالی به عبادتده و موله اتخاذ دن استکبار ایتدی و انک اسحق سراینه ده عز ایزیل و عرییه ده حارث ایدی عصیان اید یجک اسم و صورتی متغیر اولوب اکا ابلیس دیتدی یعنی الله تعالی تک و جتدن مأیوس اولدی اکثر مفسرین ایدر ابلیس ملائکه دن ایدی * حسن ایدر اول جتدن ایدی یو خسه ملائکه دن دکل (الایلیس کان من الجن) دلالتیلد اول جتک اصلیدر آدم علیه السلام انک اصلی اولدیی کنی زیرا اول ناردن و ملائکه نور دن خلق اولنوبدر و انک ذری واردر و ملائکه تک ایسه ذریتی اولنر لکن قول اول احمد (وکان من الکافرین) علم الهده اول کافر یتدن ایدی و یا خود کافر یتدن اولدی شول سبیلدیکه حق تعالی انک اکا آدمه سجودله امرنی امتقباح ایتدی شول اعتقادله کیم اول آدم دن افضل اوله افضلک ایسه مفضول علیه ایچون مفضول تخضع و توسل ایلد امر اولنسی حسن اولنر تکیم (اناخیر منه) بن آدم دن خیر لوم دیو قولنی اشعار ایدر یو خسه یا لکن واجب ترکیله دکل تفسیر قاضیده ایدر اشبوائت کوریه دلالت ایدر که ابلیس ملائکه دن اوله اگر انلر دن اولسه انلره سجود امرنی اکاستنا اول اولنردی و انلر دن انک استثنای صحیح اولنردی (الایلیس کان من الجن) ابلیس جتدن ایدی دیو قولیلد سبوال ایراد اولنورسه دینور که جائزدر که فعلده جتدن و نوده ملائکه دن اوله زیرا بن عباس رضی الله عنهدن مریدر که ملائکه تک بر نونه جن دینور توالد ایدر ابلیس انلر دن ایدی و اوله که انی ملائکه دن دکل زعم ایدر و یا خود اول جتی ایدی ملائکه اراسته مستثنی اولمیلد ملائکه اکا کاتغلیب اولندی در و یا خود جن دخی ملائکه ایلد بیلده سجوده مأمورین ایدیلر ملائکه ذکر یله انلر ذکرندن استغنا اولندی در * کیم اکا برر شخصه تذال واتی توله امر اولنسه اصاغرک دخی انکه امر اولندی یعنی بالطریق الاول یتنور راوله اولسه سجودله امر اولنوب اول ایکی قبیلده اولوب ابلیس انک برندن مستثنی اولور دخی ملائکه ده اگر چه عصمت غالبدر لکن بعضنده عصمت اولنر ایسه عدم عصمت غالب اولوب بعضنده عصمت بولندی کنی اشبوائت فوائدند که استکبار دن حذر ایدیلر که زیرا اول کبر دن کاهی کفره ابر کور و اول امر الله ایجاره حث اولنه و امرک سری نه خصوص دن ماقبله و اوله که انک کفر اوزره وفات ایدر اید و کن حق تعالی یله اول حقیقتده کافر در زیرا که عبرت خوف ایتده در اگر چه حال حکمنده مؤمن ایسه ده بعده حق تعالی ملائکه به امر ایلدی آدمی التوندن سر بر اوزره کتوردیلر حتی که چته قویدیلر حال بوکه آتده اکامجانوس بوغیدی او یقویه واردی اول حالتده حق تعالی انک شق ایسری اضلاعک قصیرندن حیوانی خلق ایتدی و الحمال آدم علیه السلام نه انی حس ایتدی و نه اندن اکالم ابردی و یا نیجک انی باشی او جتده و نور کوزدی دیدیکه سن کسین دیدیکه خاوندکم حق تعالی بنی سنکچون خلق ایتدی تا که بری بریزه سکون ایدور (و قلنا یا آدم اسکن انت و زوجک الجنة) حق جل و علا ایدر دیدیکه یا آدم سن و خاوندک جنت خلدده سکون و قرار

ایدی دیندیکه اول سما سابعده ایدی (و کلامه ارعدا حیث شتمنا) و اول جنتدن دیندیکه کز سکانده
 هر نه وقتده ایسه نیجه دیندیکه سوز و سفت و رفاهیت اوزره اکل و تناول ایدک (ولا تقر بها هذه الشجرة) لکن
 اشبو و شجره به قریب اولدیکه (فتکونانم القالمین) قریب اولور سکرانیکه کز دخی ظالمردن معصیتله
 نه لریکزه ضرر ایدیکه یچیلردن اولور سکرانیکه بهض علماء ایدر نهی شجره دن برجنس اوزره و آخرون ایدر شجره
 مختصه و مخصوصه واقع اوزره اولور و اولدیر و اول شجره ده اختلاف اولندی حنطه ویا کرم ویا تین ایدی یا بر شجره
 ایدیکه اندن اکل ایدنه حدیث ایر بر ایدی و لکن اولی اولان تعیین اولتمه در آیتده تعیین اولندی یعنی ککی
 ماهو المقصود اسکا متوقف اولدیر یچیلون واک قریب دن نپیدن اندن اجتنابک و جوبینه دلالت وار
 و حرامه واقع اولقی خوفله لایق اولان اکا قریب دن حذر لازم اید و کنه اشارت وار زرا که بر شینک قریب
 داعیسی ایراث ایدر و مجامع قبله اتی اخذ ککدر حق که عقل و شرع مقتضاسندن آتی ابرر
 (فازلهما الشیطان عنها) اول ایدیکه شیطان جنتدن ابرمغه باعث اولدی (فاخرجهما عما کانا فیه)
 و اولد قری نعمدن انلری حیقاردی روایت اولندی که ابلیس دیندیکه جنته ککیر و آدم و حوای آندک
 نعملندن آیره خزنه اتی منع ایدر مکر خزنه نک بری حیه ایدی بهر کبی دوت ایاقلو اولوب دواب جنتک
 احسنلندن ایدی ابلیسک صدیقی ایدی ابلیسی اغز نه قیوب جنته ککیدی اغزندن جیقردی * حسن ایدر
 آدم و حوا کاهی جنتدن طشره به جیقرلردی ابلیس انلری انده کورردی مکر آدم علیه السلام جنته
 ککیرکنده انده کی نعمی کوریمک فوایدی دائم اولسه دعیش ایدی ابلیس اتی اشبدوب و سوسه به القاسنی
 مدار ایتکه عزیمت ایتسیدی چون ایکی وجهک برله ابلیس آنره بولندی و الحال آنر آنک ابلیس
 ایدیکه کن ییلزدی خزنه نک سیاحه بی کبی فوچه ایدوب اغلدی دیندیکه اول سیاحه ایدن ابلیس
 ایدی آدم و حوا ککا دیندیکه نه اغز سن دیدی آنره که سزر اولور سکر و یونعمدن ایر بلور سزاتک
 بوحیللی سوزی قبلرینه تا نیر ایدی ابلیس ایسه انلردن ایر بلوب کندی وقت آخرده یسه کوب دیدیکه
 یا آدم سکر شجره بی دلالت ایدیه بی که اندن یدیکه کزده اولدیکه کز نغیرده دائم اولور و ملککزه زوال ابرمزه الکه
 قالور آدم علیه السلام اتی قبولدن امتناع ایدیکه ابلیس بن سزه نصیحت ایدیکه یچیلردن دیویمین بالله ایدی
 ایدیکه دخی کالاندیلر هیچ کسه بی یلان بره یمن ایتز صاندیلر هماندم حوا شجره به یوریدی اندن ییوب
 آدم علیه السلامه یدردی * سعید بن المسیب عین بالله ایدوب دیدیکه آدمک اندن بمعی عقلی باشنده ایکن
 دکل ایدی بلکه حوا اکا خیر ایدر و سکران ایکن آتی بدی اندن حق جل و علا آدمه دیدیکه جنتدن سکا
 مباح ایدک کرم اول شجره دن سکا غنا و برمدی آدم دیدیکه بی یارب والله بکا غنا و برمدی لکن عزتک
 حقیقون هیچ کسه بی ظن ایتدیکه یلان بره یمن ایدیه حق تعالی دیدیکه عزتم حقیقون سنی بره ایدر مرق
 و معاشکی مشقت چکدیکه نکند نصکره ابر کورم اندن اتی جنتدن ارضه ایدردی زراعت و حراقت طرفندن
 اکا زرقی و یردی * ابن عباس رضی الله عنه ایدر آدم علیه السلام شجره منیدن اکل ایدیکه حق تعالی
 اکا دیدیکه یا آدم نیچون بکا یوبله عصیان ایدک دیدیکه یارب حوا بکا اتی ترین و ترغیب ایدی حق تعالی
 دیدیکه امدی اکا حل وضعنده کراحت ایر کورم و هر ایدیه آندن فان ایدم و یوم قیامتیه دکن اول مشقتلری
 بناتکه دخی چکدیرم چون آدم و حوا شجره دن یدیلردن عقب اوزرلندن حله لری و حلیه لری و یوبلوب
 و عریان قالوب عورت برلری آجلدی (وقتنا اه بطرانه ذککم ابعض عدو) حق تعالی ایدر آدم و حوا
 و ابلیس و حیه به دیدک که جمیع کز بره ابلیسک حال بوکری برلر بکزه عداوت ایدر سکر که اول آدم ذریه سیله
 حیه یئنده و مؤمنین ایل ابلیس یئنده اولان عداوتدر اوله اولسه آدم علیه السلام تیرندیب طاغنه و حوا
 جدیه و ابلیس ایل حیه اصفهان ایدر لری ابلیسک اشبو ایدر لری ایدیکه اول و سوسه
 ویا سارقه ایچون جنته ککیرمندی و یا سارادن ایش ایدی (ولکم فی الارض مستقر و متاع الی حین)
 در لک ایچون بر یوزمه قراکده دخی آیه کز ابر نیجه عیش و تمتع اولسر در (قلنی آدم من ربه کلمات) آدم
 علیه السلام رب تعالیدن کلمات مخصوصه بی تاقی و اخذ و حفظ ایدی حق اول کاسبب ندامت و توبه اولدی
 اول کلماتده اختلاف اولندی دیندیکه اول (ربنا طمنا انفسنا وان لم نغفر لنا و نرحمنا لنکونن من الخاسرین

ایدی و یا خود (لا اله الا انت سبحانک و بحمدک رب عمت سوما و ظلمات نفسی فاغفر لی انک انت الغفور الرحیم
 ایدی ابن عباس رضی الله عنه ایدر آدم و حوی ایکوزیل اغلدی لرقق کون ییوب ایچمدیلر و یوزیل آدم
 حوایه قریبان ایددی دیندیکه اکرا اهل ارضک دموی جمع ایدسه داود علیه السلامک دموی اندن اکثر
 اولیدی شول سیدنکه اول خطیه به ایدی واکر اولد و اهل ارضک دموی جمع ایدسه فوج علیه السلامک
 اندن اکثر اولیدی واکر اولد علیه السلامک و اهل ارضک و فوج علیه السلامک دموی جمع ایدسه آدم علیه
 السلامک دموی اندن اکثر اولیدی شول سیدنکه جنتدن جیقارلدی دیندیکه آدم علیه السلام وقتاکه
 ارضه ایدر لری حیا و حجابندن اوچیز سنه به دکنی راسی میایه رفیع ایدی (فتاب علیه) اول اجلدن
 حق تعالی آنک توبه سن قبول ایدوب رجعتله اکا رجوع ایدی آدم ذکرله اکتفاء اولوب حوی ذکر
 اولندی زرا که حوی حکمه اکا کتب ایدی * پس و سیدن قرآن و سنک اکثرنده نسانک ذکر یطی اولفت در
 (انه هو التواب الرحیم) اول الله تعالی عبادنه مغفرت ایلر رجوع ایدیکه در و رسته مبالغه در (قلنا
 اهبطوا منها جمیعا) بر دیکه جمیع کز به بی آدم و حوا و ابلیس و حیه بره ابلیسک هیوط امری تکرار اولندی
 مقصودک اختلافیچون زرا که هیوط اول دار بلیه به معیادات ایچون ایدی و اشبو هیوط ایسه تکلیف
 ایچوندی * تنکیم مابعدی اتی اشعار ایدر و یا خود هیوط اول جنتدن سما دنیا به یوب هیوط ثانی سما دنیا دن
 ارضه ایدی (فاما یا بنیکم منی هدی) یا ذریه آدم اگر بشدن سزه رشید و یسان شریعت و یا خود ککاب
 و رسول ککله (فن تبع هدای) اول ککله اکا ککله اتباع ایدیه عقل شهادت ایدیکه شینی رعایت ایدر اولدینی
 حالده (فلا خوف علیهم) آنره خوف یوقدر و مکرده حلولندن مبرالدر (ولا هم یحزنون) و محزون دخی
 اولر زرا که محبوسلری حاصلدر خوف توقع اولور و سیدن اولور و حزن ایسه واقع شیشه اولور حق جل و علا
 اوکد و ابلیغ وجه اوزره انلردن عقابی نفی و انلر ایچون توابی اثبات ایدی (والذین کفروا و کذبوا باياتنا)
 شونلر که الله تعالی به کافر اولوب آیاتی تکذیب ایدیلر و یا خود جنانله آیاته کافر اولوب لسانله تکذیب ایدیلر
 (اولئک اصحاب النار هم فیها خالدون) امدی انلر یوم قیامتیه اهل نار در آندن حصا زرا انده داغلدر *
 تفسیر قاضیده ایدر آدم علیه السلام قصه سیله اثباتک عدم عصمتنه بر فاج وجه اوزره تمسک ایدر * اولکبسی
 آدم علیه السلام نفی ایدی منی عنه ارتکاب ایدی و اتی ارتکاب ایدن ایسه عاصیدر * ایکنجیسی اتی
 ارتکابله ظالمردن قلندی ظالم ایسه (ألا لعنة الله علی الظالمین) خوا سنج * اوچنجیسی حق جل و علا
 (وعصی آدم ربه فغوى) قوایله اکا عصیان و نفی اسناد ایدی * در دنجیسی اکا توبه تلقین ایدی توبه ایسه
 ذنبدن رجوع و ندر استدر * بشنجیسی آنک خاسر اید و کنه اعترافدر اکر حق جل و علا اکا مغفرتی اولسه
 توبه تلقین ایدردی و خاسر ایسه صاحب کبیره دره التجنبی اکرا اول ذنب ایش اولسه مصائبه اوغرا مزدی
 امدی اکا جواب بر نیجه وجه اوزره در * اولکبسی اول وقتده اول نفی دکل ایدی و مدعی ایسه بیانله
 مطالبدر * ایکنجیسی اول نفی تنزیه ایچون ایدی و آنک ظالم و خاسر تسبیحه اولغسی اولی بی تر کله نفسنه ظلم
 و خطیه خسارتیچون ایدی واکبفی و عصیان اسنادنک یانی محکمه کوران شاه الله تعالی و آنک توبه ایلر امر
 اولغسی قوت اولانه تلافی ایچون ایدی واکا یریشن مصائب اولی بی ترکی اوزره معافیه ایدی * اوچنجیسی
 اتی اسله بی (فمنی ولم یجدله عزما) دلالتله ناسیا ایدی لکن اسباب تسبیانن تحفظی تر لایتدیکه یچون عتاب
 اولندی اگرچ اول امتندن خطیه اولور سه ده انبیادن اولغز ریلری عظیم اولد یغیچون * در دنجیسی آنک اکا
 اقتدای اجتهاد سیله ایدی انده خطا ایدی زرا اول ظن ایددیکه اول نفی تنزیه اوله و یا خود اول شجره نک
 عیننه اشارت اولوب اول ایسه آنک توبه ندر شجره انرادن تناول ایش اوله حال بوکد آنکله مراد نوعه اشارت
 ایدی و آنک اوزرینه جاری اولان مصائب خطیه نک شافی تعظیم ایچون ایدی ناکه اولادی آندن اجتناب
 ایدر و اشبو قصه ده دلالت واردر که جنت مخلوقه اوله وجهت غایبه دن اوله و توبه مقبوله اوله و هدایه اتباع
 ایدن مأمون العیاقبه اوله و عذاب نار دائم اوله و کافر انده مخلد اوله کافر لک غیر دکل وقتاکه حق جل و علا
 توحید و نبوت و معاد لائن ذکر ایلدی اتی تفریزونا کید ایچون نعم عامه تعدادله اتی تعقیب ایدی زرا
 اول حوادث محکمه اولدینی جنتندن بر محبت حکیمه دلالت ایدر که خاق و امر بالکر آنک اوله و اتی کتب

سابقه ده ثابت اولدینی اوزره شول تعلیم و برشته ممارستی اولیان کشینک اخباری مجوز اولوب نبوته دال
اوله اول انسان واندن اعظم شینک خلقی مستقل اولدینی حیثیتدن آئی ایدیه قادر اولان رب تعالی
اعاده سنه دخی قادر اید وکنه دال اوله انلردن اهل علم و اهل کلمه خطاب و امر ایلدیک اوزرلنده اولان نم الهی
ذکر ایدله وحقه اتباعده وحقه افتقارده وعهودده وفاء ایدله وناکه محمد علیه السلامه واکانزال اولنان
کلمه ایمان کتورمه که مبادرت ایدله دیدیکه (بابی اسرائیل) یا اولاد یعقوب و امیر ایل یعقوب پیغمبر
علیه السلام لقبید وعبیه ل انجیه درو معنای عبدالله ویا صفوت الله دیکدر (اذ کروا نعمتی الی انعمت
علیکم) سزه انعام ایدیکیم نعمتی ذکر ایدله انی تفکر و شکر نه قیامله وآنکله مراد انلرک آیه واجدانه اولان
نعمده که انرا یحیون دریا نلک بارلوسی و انلرندن کجوب فرعون و قوی انده غرق اولوسی واول وجهله انلرک انندن
قورتلوسی و تیهده اوزرلینه نحم کولکه اولوسی و انلره من و سلوی ایدرلوسی و انلره من عند الله قورات کلمسی
ودخی یونک غیری نعمت انلره ویرلیدر (و اذ روا بعهدی) بکا ایمان و طاعتیه وفاء ایدله (اوف بعهدکم
بشدخی سزه حسن انا بته و فایدم و فایک برزن اول مرانی ایکی کلمه شهادتی کتورمه درو حقی تعالیدن دم
و مالزی آخرک تعرضندن صیانتدروانک آخر مرانی برزن بحر توحیده استغراقدر و حیثیتله کیم نفس عزدن
غافل اوله بر * تکلیف که غیردن واما که حق تعالیدن برزی لقاه ایدله انا بیدر و یوایکی عهدک تفصیلی سورة
مائده ده (و لقد اخذ الله ميثاق بني اسرائيل) آئنده کلور ان شاء الله تعالی (وایای فارهبون) و بندن
قورلک فعلکزد و ترککزد و خصوصاً انقض عهده دینلکه یعنی برشیدن رهبت ایدر سکر شدن رهبت ایدله
و رهبت بر خوفدر که بیلکجه تحرر دخی اوله اشبوات کریمه ده و عدو و عیده نضمن وارو شکرک و وفاء عهدک
و جوشه دلالت وارو و منه لایق اولان الله تعالینک غیردن قور قیامتی اید وکنه اشارت وار (و امنوا بما انزلت
من ربک) و انزال ایدیکیم قرآن ایمان کتورلک اول توحید و نبوت و اخبار و نعمت محمد علیه
السلامه سزه کل اولان کلمه موافق اولدینی حلاله و نفاسوت اعصار سبیلله جزئیات احکامدن اکاخلاف
اولانه دخی ایمان کتورلک که انک هر بری زمانته اضافله حقد رانکله مخاطبک انندن صلاحی رعایت اولمشدر
حتی اگر متقدم ایام متأخرده نزول ایتسه و قمنه موافق نزول ایدیدی اول اجلدن پیغمبریز علیه السلام
دیدیکه لو کان موسی حیالما و معه الاتباعی اگر موسی علیه السلام بنم زمانده حیالنده اولایدی بکا
اتباعدن غیری حاله وسی اولمزدی اشبواته تنبیه واردر که انک پیغمبریز علیه السلامه اتباعندن کلمه
ایمانی انی ایتیه بلکه ایجاب اید (ولا تکنوا اول کافریه) یوخسه اول قرآن اول کافر اولمکز اولور سکر
کندیکرک و سزه متابعت ایدنلرک و بالیله مؤاخذه اولور سز (ولا تشربوا بائنی غمنا قلیلا) بنم آیانه ایمان
و اتباعی حفظون دنیا به استبدال ایتمک که اول نه مرتبه ده جلله ایه حفظون آخرندن فوت اولانه اضافله
قلیله در دینلکه یهود و نصاری و علما سنک سفله و جهالتدن ماکله و رسوملری اولوب هر ییل آئی انلرک
زدوع و ضرور و نفوذندن اکر لرلدی خوف ایدیلر که اگر محمد علیه السلام صفقن انلره بیلد برور واکا
متابعت ایدر لر سه اول ماکل و رسوملری فوت اوله اوله اوله انک صفقن تغییر و اجنی کتم ایدوب دنیایی
آخرت اوزره اختیار ایدیلر (وایای فاتقون) آیات و رسول حقه ده ایمانله وحقه اتباعله و دنیادن اعراضله
بندن خوف و خشیت ایدلر که مبد اسلوکد رایت اولی ده آنکله امری عالم و مقلده نعمیم ایددی و قوی که
متهای سلو کدر اشبوات نایه ده آنکله امری اهل علمه تخصیص ایددی (ولا تلبسوا الحق بالباطل)
حق منزلی خلط ایتمک و شول باطله کیم انی سزا خیراع ایدر سز نا که حقه باطل یعنی تمیز اولمجه (و تکنوا الحق)
و حق باطله لبسه کتمان حق یعنی جمع ایتمک سز حق باطله ایه معنای انلرک انندن باطلی تورانه یازملیدر نا که
اول حق ظن اولنه و حق کتمان معنای برآئی تورانه یوادی دیر (فانتم تلون) الحمال کندیکنرک
لا پسین و کافین اید و ککزی یلور سز اشبواته استقباحتیه اشعار واردر که زبراکا کتمان حق مقارن اولور
خصوصاً که اول عندن صدور ایدله زبراکه جاهل لاهی و عذر لرلر (وا فیه الصلوة و انوار الکره) و صلوات
خمس موافقت و حدود ایه اقامت ایدلر و اموالک کز کونی ادا ایدلر مسلمانک صلوة و رکوعی کبی حق جل و علا
انلرک اصول اسلامله امر ندن صلو و رکوع و عیده امر ایددی اشبواته دلالات واردر که کفار و کفر اسلامله ده

مخاطبین اوله لاصولیه مخاطبین اولدینی کبی (وارکعوا مع الراکعین) نمازده رکوع ایدنلرک جماعتده
آنلرکله یله سز دخی رکوع ایدلر زبراکه جماعتله قلنان نمازک یا لکز قلنانک اوزرینه بکری بدی درجه فضلی
واردر و صلواتدن رکوعله تعمیرده صلوة و دندن احتراز واردر زبر انلرک صلواتده رکوع یوقدر * امام رازی
ایدر اشبواته نمازده رکوعک فرضیتن افاده ایدر (انا امرون الناس بالبر و حسن انفسکم) ناسه برله امر
ایدوب کند بکزی بردن اونودر یسز برلک معنای خیره توسع در اوج نوعدر بریسی عبادت اللهده برور *
ایکجه یسی افارب مر اعانده برور * اوچنجیسی اجانب معامله سنده برور * ابن عباس ایدر اشبوات کریمه
مدینه احبارینک حقه نازل اولوبدر که یو دندن نصیحت ایدکری کسه ره سرا محمد صلی الله علیه و سلمه
اتباعله امر ایدوب کند یلر ایه اکاتباع ایتمز لدی و دینلکه انلرک صدقه امر ایدوب کند یلر ایه امری
تصدیق ایتمز لدی (وانتم تلون الکتاب) حال بوکه سز یو تورانی او قور سز آندن ایه عناد و ترک برو و لک
عمله مخالفتی اوزره وعید وارد اولمشدر (افلا تعقلون) یوخسه عقلکز یوقیدر که قبیح صنیعکزی ییلوب
آندن امتناع ایدله سز اشبواته مراد واعظی ارشاددر که ناسه بر خیر ایدله امر ایدیکنده آنکله ایتماده
ناسک اشدی اوله و نای برشردن نهی ایدیکنده انندن اتماده ناسک اشدی اوله اما که مراد فاسق و عطفدن
ایجاد کادر زبراکه ایکی امرله مأمورک برینه اخلاقی آخره اخلاقی ایجاب ایتمز * انس بن مالک رضی
الله عنه پیغمبریز علیه السلامدن روایت ایدر دیکه لیله امراده بر قومه او غرامد که دودا قری آئشندن
مقراضلر ایه کیلور لرایدی جبرائیل علیه السلامه دیدیکه یونلر نه حالو قومدر دینلکه امینک علماسیدر کیم
ناسه برله امر ایدوب آئی * کندیلر ایشلر دی حال بوکه انلرک کاب الهی او قوردی * اسامه بن زید پیغمبریز
علیه السلامدن روایت ایدر دیکه یوم قیامتده بر رجل کتور یلوب جهنمه براغله بغر سترلری دور یوز اولدینی
حاله دکر من چکر حار کبی طولتدر یله آنک شدت عذابک کورمکیچون اهل جهنم آنک فایته کله لر سن بزه
امر معروف و نهی منکر ایتمز میدلر دیر اول دیکه بن سزه کرچه امر معروف ایدردم لکن اوله معروفی کندم
اشلر دم و سز منکر دن نهی ایدردم لکن منکری کندم اشلر دم (واستعینوا بالصبر و الصلوة) جوابیکز
حصولنه الله تعالیدن استعانت ایدله اکامتو کاین اولدیفکر حلاله فرح و نجاهه انتظارله و یا صوله کیم
اول مفطراتدن صبردر و دخی صلواتی و صلاه که اول عبادات نفسانیه و بدیه دن اوائی جامعدر طهارت
و ستر عورت و نوحه که به و اعتکاف و اطهار و خشوع و اخلاص نیت و مجاهدت شیطان و مناجات حق
و قرات قرآن و کلمه شهادتین و یونلرک غیری کبی (وانها) اول ایکسبیله استعانت و یا صلوة (لکبیره)
تقیله و شاقه در (الاعالی الخاشعین) الاخوف و طاعات اهله دکل که انلر الله تعالی به اطاعته سکون
ایدیچیلدر (الذین یظنون انهم ملاقوا ربهم و انهم الیه راجعون) که انلر رب تعالی بی کورملرن و حساب
و جزاء ایچون اکاحشر اولنلرین توقع ایدرلر (بابی اسرائیل اذ کروا نعمتی الی انعمت علیکم) یا اولاد
یعقوب سزه انعام ایدیکیم نعمتی ذکر ایدله (و انی فضلتکم علی العالمین) و سز زمانکرت عالمینی اوزره
تفضیل ایدم یعنی آبارلر که فرعون بدنده مالیک ایکن قور رب کیمی انبیاء و ملوک قلغله کرچه یون تفضیل
کندیلر دکل ایه ده لکن ابارلرک اول فضلندن کندیلر شرف حاصل اولوبدر (وانتوا یوما) شول کونک
حساب و عذابندن قور قسکر که (لا تجزی نفس عن نفس شیئا) هیچ کسه آخرک اوزرینه لازم
اولان حق و دین برشی قضایتمز * اشبوات نازل اولدی شول و قنده که یهود بر ابراهیم خلیل الله واهحق
ذبح الله اولاد یزد و یواقتضار ایدیلر یعنی اول کونده نفس و منه نلک نفس کافر به برشی نفی اولمز و لا یقبل
منها شفاعه) و دخی نفس مؤمنه دن نفس کافر ایچون شفاعت قبول اولمز (ولا یؤخذ منها عذر)
و اول نفس کافر دن فداء مال و بارجل دخی اخذ اولمز (ولا هم یضررون) و عذابندن دخی منع اولمز لر
مه نزل اهل کافر ایچون شفاعتک تقیه اشبواتی قسمل ایدیلر انلره برز که یوایت کریمه کفار محصوردر
عصاة مؤمنین ایچون شفاعتک جوازی حقیقه ده ولرد اولان آیات و احادیث دلالتله و دخی خطاب یهوده
اولوسی اراد نله انلرک شول زعمی و دایچونکه قور یله لر آباری شفاعتله (واذ نجیاسکم من
ال فرعون) یا اولاد یعقوب ذکر ایدله شول وقتیکه اسلاف و آباء واجداد بکزی فرعون و اتباعی و اهل

دیندن قورتردی و فرعون انقدر اکاکه عساکره به ملک اوله کسری و قیصر فرس و روم ملکله نه لقب اولدی بی کی و موسی علیه السلام زمانده کی فرعونک اسی و لیدن معصب بن الیان ایدی عساکره نیک بقایا بندن قبیلدن ایدی درجوز سنده دن اکثر معمر اولدی (یسومونکم سوء العذاب) که انلر سزه عذابک اشد و اسومنی تکلیف و اذاقه ایدردی روایت اولندیکه فرعون بنی اسرائیلدن اصناف قلمشیدی برصنی یا یویا پر و برصنی بر مور و برصنی اکین اگر برصنی کندیلره خدمت ایدردی و برصنی ایسه علمده اولیوب هر کون جزیه و برردی و ذهب ایدر بنی اسرائیل فرعونک اعمالنده اصناف متفرقه ایدیلر بر طاقه سی طاعنه طاش کسردی و آتی ارقه لنده کتوروردی و بر طاقه سی قصور و حصون یاردی و بر طاقه سی ایسه بخار و حداد و سایر لوازمی ابر کوردی و ضعیفلی اوزره جزیه تعیین اولنوب هر کون کونش یا غنیمت هر بری آتی کتور و برردی اولکه آتی ادا ایچمین کونش یا نه صاغالی یوننه دمور و کوب برای اول حال اوزره فالوردی و نساری ایسه فرعون و قونی ایچون ایلک اگر بر بر طاقوردی (بذبحون انشاءکم و سحیون نساءکم) انلر طوغان اولاد کرک ارککلرینی اولدر و دینیلرینی الیقور لایدی سبی اولدر که بروفته فرعون منامنده کوردیکه بیت المقدس دن بر آتش جقوب مصری قابلدی فرعون قومک جیمه یاقوب بنی اسرائیل ضرر ایچدی یورقیدان قورقوب کاهنلر دن تعبیرلک سوال ایلدی دیدیلر که بنی اسرائیلدن بر اوغلان طوغیس در سنک هلاک و ملک زوالی آنک یئنده اولیسر در اوله اوله فرعون قبیله لری جمع ایدوب امر ایلدیکه بنی اسرائیلدن هر طوغان اوغلانی اولدر و لودیشیلرینی الیقوره لرحتی دینلیدیکه موسی علیه السلام طلبنده اون ایکی ییلک اوغلان اولدر لای بوند نکره بنی اسرائیل بیر لینه موت ایدردی فرعون قومک رؤسای دیدیلر که بنی اسرائیلک صغار پی سن اولدر لک و کاری ایسه قز یلور اگر بحال مستر اولور ایسه بنی اسرائیلدن ارکک فالز اعمال کیمه ایشلدیلور اوله اوله امر ایلدی بر ییل طوغانلری اولدر بر یئنده الیقور به ل اولدر زاین ییلده هارون علیه السلام طوغدی و اولدر بلان ییلده موسی علیه السلام طوغدی (وقی ذلکم بلاء من ربکم عظیم) امدی فرعونک اوزر بکزه تسلطدن و موسی علیه السلام بعث اولنوب فرعون دن خلاصکرده ربکزل جل شانه دن محنته صبر و نعمته شکرده سزی اختیار عظیمی وارد ایشو آیتده تنبیه وارد که خیر و شر دن عبده اصابت ایدن شی الله تعالی ایدن اختیار در عبده لازم اولدر که انک مسارنه شکر و مضارنه صبر اید تا که اختیار اولنلرک خیر لومی اوله (واذفرقناکم البحر) و دخی ذکر ایدلک شول وقتیکه آباء و اجداد کزه دریایی اسباط عددنجه اون ایکی ملک ایدلک تا که هر برندن بر سبط سلوک اید (فاتیحینا کم) سزه غرقدن نجات و برردک (واغرقتا آل فرعون) فرعون و قومنی کا غرق ایدلک (وانتم تنظرون) حال بوکه انلرک مسارعت و هلاکته نظر ایدر سز روایت اولنور که فرعون و قومک هلاکی وقی قریب اولیچ بر کیمه امر الهی ایله موسی علیه السلام بنی اسرائیل یوردیکه هر بری اولدره مر ایلر یاقیدیلر و حق تعالی اول کیمه ده فرعون قومک بکزل لینه موت القاء ایددی انلر اول موتانی دفته مشغول ایکن بنی اسرائیل یوله کیدیلر هارون علیه السلام اوکارنجه و موسی علیه السلام آردلنجه حتی که قصد ایتدکاری دریایه ایدیلر کونش طوغنجه کورسه لکه اردلر دن بر یوز یلوردی مکر فرعون قومیله ایش ییلدیلر که کندیلر دن انتقامه کوردی موسی علیه السلام عصا سیله دریایه اوردی اسباط عددنجه اون ایکی یول اچیلوب هر بر سبط بر یوله کیددی هر یولک ایکی جانبندن صوطا غلر کبی طوروردی و آنده بخیردر اولوب بر یولدن کیدن یا نده کی یولده یور یول کوردر و کلاملر بشدردی حتی آندن کرب سلامته ایدیلر فرعون و قومک شمرلر دن قورتلدیلر چون فرعون قومیله دریایه ایددی کورلک دریایم هیچندن نیجه یار یلویدر دیدی تا که بنندن بجن قوللر عمارشمن اندن قومه کیرک دیو یوردی هیچ بریسی کیمکه جرأت ایدمه یویوب چون رعز من سن او کین سن کیرکل کورکه موسی علیه السلام نیجه کیددی دیدیلر مکر فرعون بر آیتقر آنه بنوب قومک بند کاری دخی جیمه ایتقر لری ارا لنده هیچ قصر اغه بنش یوغیدی هم ساندیم جبرائیل علیه السلام بر کوسنک قصر اغه بنش اوکارنجه دریانک ایچته کیددی فرعون پندیکی ایتقر آتی شم ایدیلرک ضبط اولنوب اوردنجه کا ایدردی قوی دخی ناچار فرعون و یویوب کیددی میکائیل علیه السلام ایسه بر آتیه بنش

اصحاب کز ابریشون دیو جلده سنک آردنجه انلری سورردی چون هیچ بری قالمیوب جلده سی دریایه کیددی انلر ایسه آنک نه ایچته ایددی چقمق صد دنده ایکن اوزر لینه دریایه اولدی جلده سی دفته غرق اولوب صوبه کولدی اول دریانک بر طاقندن طرف آخرینه دکن درت فرسخ مسافه ایددی دینلیدیکه اول بحر قلمز و یا بحر اساف ایددی (واذ واعدنا موسی اربعین لیله) و دخی ذکر ایدلک شول وقتیکه فرعون و قومنی هلاک ایدوب و بنو اسرائیل مصره دخیولر دن نکره موسی علیه السلام و عدا ایدلک کا قورانی ویره و وزیر ارا لنده عمل ایدیه جلک شمر بعثلری یوغیدی وانک چون فرق کیمه یعنی ذی القعدة و ذی الحجه نیک اون میقات تعیین ایدلک روایت اولنور که چون موسی علیه السلام اول و عدا اوزره طورده رب تعالی به مناجاته کیدر اولدی قز نداشتی هارون علیه السلام بنی اسرائیل اوزره برینه خلیفه ایددی و جبرائیل علیه السلام فرس الحیاته بنش آتی ایلتمکه کلدی مکر اول فرس هر نه مکانه بصردیسه اول مکان یشللوردی مکر موسی علیه السلامه تابع سامری دینور قیو ییچلی صنتن یلور بر کسه و ارایدی فرسدن اول خاصه بی کور ییچک بونده لایب بر شان واردردیو یا صدفینی مکاندن بر قبضه تراب آلب صقله مش ایدی چون موسی علیه السلام کیدوب بنو اسرائیل و عدندن بکری کون پکد کند نکره کونی کیمه سیله ایکی کون مایدیلر اوزر کون تمام اولیچ موسی علیه السلام رجوع ایددی دیوب قتنه به دوشدیلر دینلیدیکه موسی علیه السلام انلر و عدا ایدلک کیمه ایدی صکره دن اون کیمه دخی زیاده قیلندی قتنه لاول زیاده ایددی چون موسی علیه السلام انلر رجوع ایددی سامری بنی اسرائیله دیدیکه مصر دن چقور اولد بکزه عرس بهانه سیله فرعون قومک نسا سندن استعاره ایتدیلر کز حلیلری بکا کتورک که انلر هلاک اولیچ اول سزه غنیمت اولشد و غنیمت ایسه سزه حلال اواز تا که اخی بر چقوره قویه لم موسی کیمه انک امر نده صبر ایلده لم چون انک دیدیکی کبی ایتدیلر مکر سامری متافق ایدی اول حلیلدن اوج کون ایچنده بر یعل دوزب اوزر بنه شول فرس الحیاه آتزدن الدینی قبضه ترابی صاحبی هم اندم طوار هیئتده اغزندن بر صد ایددی بنو اسرائیله دیدیکه ایشو سزلک و موسی علیه السلام الهیدر موسی یوان یا کوب ربسی بونده ایکن اخی استغوثکندی اوله اوله هارون علیه السلامه اون ایکی ییلک کشیدن غیر سی اول یعلی اله و معبود ایدند بل اول اجلدن حق تعالی انلر تو ییچ ایدوب دیدیکه (ثم اتخذتم الجبل من بعده و انتم ظالمون) موسی علیه السلام طوره کتد کند نکره سز اول یعلی اله ایدن بکزل حال بوکه سز اول فعلکزل ایلر بکزل جل شانه به مشر کار سز (ثم عاهدناکم من بعد ذلک) بکله عبادت کز دینلیدیکه ذنوب کز ییچو ایتدیلر و فنا کاتدن توبه ایدیلر (لعلکم تشرکون) تا که سز عفو و مهشکر اید سز دینلیدیکه شکر جمیع جوار حله سرده و علایقه ده الله تعالی به طاعتدر دینلیدیکه شکرک حقیقی شکر دن بجز در * حکایت اولنور که موسی علیه السلام دیدیکه الهی بکافم سابقه انعام ایدوب شکرله بکا امر ایتدیلک حال بوکه سکا سز کرم نعمت اخرار وحی الهی کادیکه یا موسی بر علم تعلیم ایتدک که انک فوقنده علم اواز عبدمدن بکا شکر یتد که آنده کی نعمتک جمعی بندن ایدو کتی ییله (واذ انما موسی الکتاب والفرقان) ذکر ایدلک شول وقتیکه موسایه قورانی و برردک که اول کتاب و حجت اولسی ییچنی جامعدر حقله باطل ییچنی فرق ایدر دینلیدیکه فرقانله مراد انک مجز ایدر که دعا و ده بحق و مبطل ییچنی و یا کفر له ایمان ییچنی فرق ایدر و یا انکله مراد شمر عیدر که حلال و حرام ییچنی فرق ایدر (لعلکم تهتدون) تا که کابی تدبر و آتانی تفکرله اهتد اید سز (واذ قال موسی لقومه یا قوم انکم ظلمتم انفسکم بائخاذکم الجبل) ذکر ایدلک شول وقتیکه موسی علیه السلام بکله عبادت ایدنلر دیدیکه یا قوم سز یعلی اله ایدنکله نفس لیکزه ظلم ایتدیلر دیدیلر که اکا چاره تدبیر یورکیم آتی ایدیه لم دیدیکه (فتوبوا الی ربکم) خالق کز جل شانه به رجوع و توبه به عزم ایدلک دیدیلر که اکا نیجه رجوع و توبه ایدر دیدیکه (فاذلوا انفسکم) بکله عبادتدن بر یلر بکزل اکا عبادت ایدنلری اولدر سون (ذلکم) قتله الله تعالی به رجوع کز (خیر لکم عند ربکم) خالق کز جل شانه عندنده سز ایچون خیر لیدر که شکر کدن طوره و حیاه ایدیه به وسیله در چون موسی علیه السلام انلر آتی خبر و بردی دیدیلر که الله تعالی انلر نه صبر ایدره زاوله اولسه حق تعالی اوزر لینه بر سینه بلوت کونوردی و طومان چو کردی تا که کشی باباسن و یا اوغلن و یا قز نداشتن و یا قز بین کور و بر حق تعالی انلر فی امضادن

تجاشی ایتمه لر صبا حدن اخشامه دکن بر لرینی سیف و شجره مجرلمین اولدر دیرلر آندن موسی وهارون
 علیه السلام اهلا شوب دعا یلدیرنو اسرائیل بقیه سنک عفوین دیدلر دعالی مستجاب اولوب اوزلرندن
 صحابه قالدردلر بقیه دن قتل دفع اولدی (فتاب علیکم) چون حق تعالی سنک امرین برینه کتوردیکز اول
 دخی منزل توبه کزی قبول ایدوب کاه کزدن یکدی (انه هوالتواب الرحیم) اول الله تعالی که کاهکارلره توبه بی
 چون توفیق ایدروا امر نه اطاعت ایدنلره جوق رحمت ایدر دینلدیکه انلردن قتل اولنان یتیم بیک ایدی اول
 قتل اولنانلره توبه و قائلری مغفور اولدیلر (واذ قلتم یا موسی لن نؤمن لک حتی نری الله جهره) ودخی
 ذکر ایدلر شول وقتیکه موسی علیه السلامه دیدیکز که سنک قول کی تصدیق ایتمز که که الله تعالی بی حجاب سز
 آشکاره کوره وز (فاخذکم الصاعقه) اول اجلدن همدان نار محرقه اشوب سزنی احرار ایدی
 (وانتم تظنون) حال بوکه اول ابرشن مصیبتی بقیه ویا اثری کوردیکز (ثم یقتلکم من بعد موتکم) بعده
 اول نار محرقه ایله موتکزدن صکره سزنی دیر کوردلر (لعلکم تشکرون) تا که اول دیر کوردلر نفعتمنه
 شکر ایدر سزنی روایت اولنور وقتا که حق جل و علا موسی علیه السلامه امر ایلدی بنوا اسرائیلدن ناسه عیلات
 عبادتدن ندامت و احتذار ایچون موسی علیه السلام ایله یله طور و وارلر اوله اولسه موسی علیه السلام
 قوم سنک اختیارندن یتیم کسه بی انکیچون اختیار ایدوب صوله و نظهر نیاید نفردن صکره طور یناده
 میقامه یونلدر موسی علیه السلامه دیدیلر که رب تعالی دن دیکل که بزه کلامن ایشدیر موسی علیه السلام
 دخی نم دیوب طور قریب اولیچق اوزرینه برعود غم ایدی حتی که اول جبلی قایلدی موسی علیه
 السلام اول غمسه کیروب توفیق دخی اکا کیرلر دیوبوردی موسی علیه السلام ایسه بجن اکارب تعالی
 سولسه یوزینه برنور ساطع واقع اولوردیکه بنی آدم دن هیچ احد آنک یوزینه باقعه استطاعت ایدر سزنی
 اول اجلدن موسی علیه السلام کندیله آنریشنه پرده قوردی حق جل و علا موسی علیه السلامه کلامی
 انلره دخی ایشدردی وقتا که موسی علیه السلام مناجاتدن فارغ اولدی غم ایدوب آنلره یونلدی
 دیدیلر که رب تعالی بی آشکاره کوره پیچیه سنی تصدیق ایتمز اول سیددن انلری موت ویا نار محرقه اخذ
 ایدی حال بوکه انلر بعضی بعضنک کیفیت موته نظر ایدردی حتی که جمله بی هلاک اولدی موسی علیه
 السلام اغلیوب رب تعالی به یلواردی یارب آنلر بنوا اسرائیل اختیار لیکن بنم سبجه آنلری هلاک ایدلر
 شمدی بن قوم نه جواب ویرنه دیدی حتی که آنک دعاسیله انلری بربر حق تعالی دیر کوردی اول دیر یلنلر
 صکره کیرلر نیجه دیر یلوارید وکنی کوردی آنلر اول دیرلمی آجال وارزاقلر بیک بقیه سن تکمیل ایچون
 ایدی یوخسه موتلری اجللر یله اولسیدی یوم قیامتدن برده دیر یلزلدی (وظلنا علیکم الغمام) و تهمده
 یلوتلری سزه کولکه لک ایند که سزنی کونش امی سندن صافلردی (وازلنا علیکم المن والصلوی) و نه
 نیمده سزه من و صلو ایزال ایدلر اکثرین ایدر من ایله مراد ترنجبیندر مجاهد ایدر اول صغفه بکزدن رشیدلر که
 اشجار اوزره واقع اولوردی طعمی شمدکی ایدی وهب ایدر که اول مصرک دقای ایدی زجاج ایدر که اول
 هر رشید که حق تعالی آنلره تعبیر ایدر کوردی سعد بن زید پیغمبر عز علیه السلام دن روایت ایدر دیر که
 حضرت خضر عالم میوردیکه کاه یعنی منتر مندر صوی کوزه شفا در دیدیلر که من هر کجه ده فارکی آنلر
 آغا جلری اوزره یغردی هر کشی اندن بر رصاع آلدی دیدیلر که یا موسی اشبوم من هلاک ایدر یزی اوصا ندردی
 دیکل کل کرب تعالی بزه لحم ایشدردی اوله اولسه حق تعالی آنلره صلو دخی ایشدردیکه اول همانا به بکزدن
 بر نوع طائری ویا همانا عینی ایدی هر کون طلوع بخردن طلوع شمسه دکن بر بلوت بر میل دکا و بره دکن
 لایق نام نوع طائری باغدر ردی هر بری اندن بر کون بر کجه لک کفایتن آلدردی جمعه کونی اولد یفنده ایکی
 کونلک کفایتلر آلدردی زبر ایت کونده اول یغردی (کاه من طیبات مار زقنا کم) و آنلره دید که
 سز و بر دیکمزل حلالا تدن ییکزلکن ادخار ایتکیز انرا یسه مخالفت ایدوب ادخار ایدیکل اول ادخار
 ایدر کاری شی قورنلنوب من بعد کسلی اینز اولدی (وما ظلمونا) حق تعالی ایدر انلر بونعمتله کفرله
 ورزنی ادخار له بزه ضرر ایدر (ولکن کاهو انفسهم یظلمون) بلکه ضرری کندیله ایدر انلر بونعمتله کفرله
 دنیاده مؤنت و تعبیر و عباد حساب و نصیبتلر برن رزق ماده من صوفعالر یله کسدر دیرلر اکیلده ایدر

اشبو نکه استدلال اولندیکه ضیف کا تقدیم اولنان شینه مالک اولیه و آتی اذنیله تصریف ایلیمه (واذ
 قلنا ادخلوا هذه القرية) و ذکر ایدلر شول وقتیکه آبا کزه دیدلر که بیت المقدسه ویا ربحایه کیرلر که اول
 قریه جبار سندن ایدی انده عادیقه سندن عمالقه دینور بر قوم ساکن اولوردی رئیسلی عوج بن عنق
 ایدی ویا یاقه ایدی انلر اول قریه به دخولیه امر اولغری تپه نصکره ایدی (فکلوا منها حیث شئتم رعدا)
 واول قریه دن نیجه دیرلر سکز توسیع اولنش رزق طیب ییکز (وادخلوا الباب سجدا) واول قریه نیک یاقبه نیک
 باینه ساجدین اولد یفکز حالد کیرلر که نمازده توجهری ا کایدی زبر انلر موسی علیه السلام حیاتده بیت
 المقدسه کیر عیشر ایدی یعنی اکا کیردیکز ده حق تعالی سزنی تپه دن چیقرد یغنه شکران ایچون سجده ویا ربکز
 (وقولوا حطة) و دیکز که الهی سندن سؤلر ذنوب جزی حط ایدر سن ویا امر اولنده که بوقریه ده اقامت ایدر وز
 (فغفر لکم خطایکم) تا که اول وجود یکزد دعا کز سبیلله ذنوب یکزی ستر ایدر وز که مراد عجله عبادت ایدوب صکره
 توبه ایدر ایدی (وسئید المحسنین) واحسان ایدنلره فضیلتدن بر نوابی زیاده ایدر سزنی که
 مراد عجله عبادت ایتملر ایدی حق تعالی انلر امشالی اسات اهلنه توبه واحسان اهلنه سبب زیاده بی
 نواب قیلدی زبر که محسن احسان صددند در اکرچه آتی ایشلر سه ده فکیف که آتی ایشلیمه
 (فبدل الذین ظلموا قولا غیر الذی قیل لهم) معصیت ایله نفسلرینه ظلم ایدنلر امر اولند قلدی قولی
 تغییر ایدیلر تا که اعراض دیندن ایشلر ایدر کلمینه نازل اولر (فازلنا علی الذین ظلموا رجزا
 من السماء) شول امر اولند قلدی شیئی تغییر ایدنلر اوزرینه همدان طاعون ایشدردلر (بما كانوا
 یفسقون) طاعوندن خروجلری سبیلله روایت اولندیکه حق تعالی انلره طاعون کوندوب ساعت
 واحدده یتیم بیک کشی هلاک اولدی اکیلده ایدر اشبو آیتده دلالت واردر که اقوال مخصوص
 علمایی تغییر جائز اولیه (واذا استقی موسی لقومه) ذکر ایت شول وقتیکه تپهده موسی علیه السلام
 قومی ایچون حق تعالی دن طلوع صواشدی (فقلنا اضرب بعصا الحجر) برا کاه ایتلر که عصا سیله
 طاشی اوزره دینلدیکه اول عصا جنت آسندن اولوب طوی موسی علیه السلام طولنده اون ذراع
 ایدی ایکی شعبه لواندی ظلمتده آندن ایکی نور ظاهر اولوب سراج ککی آیدنلر ایدردی آدم علیه السلام
 اتی یله سجه جنتدن جفر مشدی انیانک برندن برینه انتقال ایدرلر شعیب علیه السلامه واصل
 اولمشدی اول دخی آتی موسی علیه السلامه ویرمشدی وچرده اختلاف اولندی دینلدیکه اول
 بر حجر طوری مکعب اولوب موسی علیه السلام آتی یله سجه کتوردی واول درت یوزلو اولوب هر یوزدن
 اوهر کوزی وار ایدی هر کوزندن بر سبط صوانوردی بنوا اسرائیل عددی التیوز یلک دکا و اولوب
 اون ایکی میل مساحه بی طور لر دی ویا خود حجری آدم علیه السلام جنتدن یله سجه ایشدردی
 شعیب علیه السلام آنه ایدر اول دخی آتی عصا یله یله موسی علیه السلامه ویرمشدی ویا خود
 شول حجر ایدر که موسی علیه السلام برودنده اغسال ایچون صوب نوب بنی آنک اوزرینه توبه یفنده توبی
 آکوب قاجاشدی موسی علیه السلام ایسه عربان آردنجه سکر د کاب ایدر مشدی شول سببند که
 بنوا اسرائیل اکادره عین اسناد ایدوب اول پهانه ایله آنک اول عیددن میرا ایدوکن حق تعالی انلره یلدرمش
 ایدی ویا اسرائیل علیه السلام اشارتله اولدخی آتی آکوب یله سجه کتوردی دینلدیکه حق جل و علا
 اکا شرب ایچون هیچ حجر تعین ایتمش ایدی لکن بنوا اسرائیل اکا دیدیلر که بزیجه ایدر زبر اهاشسز
 مکانه ایشیکلر جمعه صومر لقدن اولور سز اول اجلدن موسی علیه السلام دخی آتی مخلاف ایچنه قیوب
 کتوردی بر مکانه نزول ایتسه لر عسایله آتی اوروب اندن اون ایکی چشمه روان اولوردی رحلت ایدر
 اواسه لک ذلک عصا یله اوریچک آقسی کسایوردی دینلدیکه اول حجر رخامدن ایدی طول و عرضی بر ذراع
 ایدی (فانفجرت منه اثنتا عشرة عینا) اول حجر دن اسباط عددنجه اون ایکی چشمه روان اولوردی
 (قد علم کل اناس مشربهم) هر سبط آندن چشمه لر بی ییادی بزانلر دیدلر که (کاهوا و اشربوا) من
 و صلو ایدن ییکز و صودن ایچکز (من رزق الله) الله تعالی سنک رزقندن که اول سزه تعب و مشقتسز ایشدرد
 (ولا تمسوا فی الارض مفسدین) یوخسه انفساد کز حالتده بر یوزنده فساد تمادی ایتمکز (واذ قلتم

یا مومنی لن قسبر علی طعام واحد ذکر ایدک شول وقتیکه تیده ایکن دیدیکز که یا مومنی برهر کونده دیدیکز
 طعام واحد اوزره صبر ایده من زکیرا که انلر من وسلوان طعام واحد ایدوب * دایم آتی برلردی آندن
 ملاکت و کراحت کلوب اصحاب حراکت اولدقلری سیدن الفت ایتدکاری شیئی اشتهاء ایدوب دیدیکر که (قادر
 لتاریک) بزم ایچون ویک جل شانه به دعایت که (یخرج لنا مما تبیت الارض) ارض بتور دیکندن بزه
 اظهار ایده (من بقلها) سبزواتدن (وفناها) وخیارندن (وقوهها) وحظه ویا حبیبوندکه
 سوز ویا بونندن (وعدها) وهر جکندن (وبصاها) وصوغاتندن (قال انکم تبطلون الذی هو
 ادق بالذی هو خیر) حق جل و علا دیدیکر یا مومنی طلب ایدر میسر شول اخس وارداتی شول سزه تعب
 و مشقت سوز برین اشرف و افضل مقابله شده (اهبطوا مصر انا لکم ماسألکم) امدی امصارندن بر مصره
 ویا فرعون مصره نزول ایدک که طلب آیتدیکر سزه ایده حاصل اولور (وضربت علیهم الذلة والمسکنة) پس
 اول کفران نعمه به مجازات ایچون اوزر لرینه ذلت و مسکنت الزام اولندی * پس ویا جلدن یهود غالب
 امرده اذله و مساکین کوریلور یا حقیقتده ویا جزیه لری تضاعفی خوفله انی تکلیفده دیتلیدیکر ذلتدن مراد
 فقر قبلدر اول اجلدن هیچ بر ملتده یهوددن ذلیل و ماله حریص ملت کورلر (وبما ابقض من الله) وحق
 تعالیدن غضبه احق اولدیلر (ذلک) یهود اوزره ذلت و مسکنت الزامی و غضب الله استحقاقلری (بانهم
 کانوا یفکرون بايات الله) شول سیدنکه حق تعالینک آیتلرینه کافر اولور لر دیکر اول بحرک یارلسی
 وبلوت اوزر لرینه کولکه اولسی و انلر من وسلوی ایغسی و طاشدن چشمه لرا قسی و غیردیر * و دخی انجیل
 وقرآنه ورحم آیتنه وقرآنده ذکر اولنان محمد صلی الله علیه و سلم نعتنه انکار لرایدی (ویقتلون النبیین
 بغیر الحق) و انلر ناحق بره پیغمبر لری اولدر لر ردی * و روایت اولندی که برنم ایلر ایچنده تمش پیغمبر اولدر دیر
 (ذلک بما عصوا وکانوا یعتدون) ذکر اولنان حالات سینه نک انلر اصابتی شول سیدن ایدیکر حق تعالینک
 امر نه عصیان ایدوب حدودنی نجس اوزر لردی (ان الذین امنوا) اهل نفاقدن شونلر که مجرد لسانلرله
 ایمان کتوردیلر قبلرله دکل (والذین هادوا) و شونلر که یهودیدن دین موسی علیه السلامی ترک ایتدیلر
 والنصارى) و شونلر که دین عیسای ترک ایتدیلر (والصابیون) و شونلر که یهودیت و نصرا بتندن عدول
 ایدوب ملائکه به عبادت ایتدیلر بعضیلری ایدر که (ان الذین امنوا) ایلر ادم ایتدیکر ایمانه کاندردر * لکن
 آنلر نصکره کاتر ایلر اراده اولنانده اختلاف ایتدیلر بر قوم دیدیکر که * انلر قبل البعث ایمانه کلمش دین حق
 طالیردیر * حبیب الخیار و قیس بن ساعده و زید بن عمرو بن نفیل و ورقه بن نوفل و البراء السنی و ابوذر
 الغفاری و سلمان الفارسی و مجیرا الراهب و وفد النجاشی کبی انلر کیمی پیغمبر عز علیه السلامه ایر بشوب
 اندن مباحث ایتدیر و کیمی ایسه ایر شماسدیر * و دیتلیدیکر انلر ارام ماضیه دن ویا شمسو امتدن ایمانه
 کاندردو دخی دین موسی اوزره اولوب دینلرین تبدیل ایتدیردیر * و دخی دین عیسای اوزره اولوب دینلرین تغییر
 ایتدیردیر و بوابکی صنف موسی و عیسای زمانده اولوب انلر اوزره فوت اولندر دیر که انلر دین حق اوزره ایدیلر
 و صابین ایسه امر لربنک زمن استقامتده مؤمنلر ایکن وفات لیدلر * و دیتلیدیکر * یعنی شونلر که انبیاء
 ماضیه به ایمان کتوروب سکایمان کتورمدیلر (من آمن بالله والیوم الآخر) امدی آنلر که قلب ولسانله
 الله تعالی به و بوم آخره ایمان کتوردیلر (وعمل صالحا) و عمل صالح ایتدیلر (فلهم اجرهم عند ربهم)
 انلر ایچون رب تعالی عتدنده ایمان و عمللری اوزره وعد اولنان اجر لری وارد (ولا خوف علیهم) انلر
 خوف یوقدر شول حینده که کفار عقابدن خوف ایدر (ولا هم یحزنون) و انلر محزون اولر شول
 حینده که مومنین تضرع عرو و نفوت ثواب اوزره محزون اولور (واذا اخذنا منکم) بانی اسرائیل ذکر
 ایدک شول وقتیکه سزدن اخذ میثاق ایدک که موسایه اتباع و نورانه عمل ایده سز (ورفعنا فوقکم الطور)
 باشکز فوقنده طوری رفعا ایدک * روایت اولور که وقتا که حق جل و علا قورانی موسی علیه السلامه
 ایتدیردی اولدخی قومه امر ایلر که آتی قبول و احکامله عمل ایدر لر ایسه آتده فی اصار و انقادی
 کورچیک قبولدن امتناع ایتدیلر اوله اوله حق جل و علا جبرائیل علیه السلامه امر ایلر که انلر عسکری
 اولدینی مکان دکلر که طول و عرضی بر رخ ایدی فلسطین طاعنلرندن بر طاعنی برندن قوباروب باشلرندن

بررچل فامنی دکاو بر کسکده طورتدی و اوکار نه آتش وارد لرینه دریا کلوب طوردی (خذوا ما آتیکم بقوة)
 اشیوسر و بررچلر کلکی جلد و عزله ایدک (واذکر واما فیه) وایچنده اولانی دوات و حلقه طوره و خیمه
 عمل ایدک (لعلکم تتقون) تا که دینا دهلا کندن و عقیده عذابدن قوربتله سز قبول ایدر سز قیام ایدوب
 شدی بو طاع اوزر بکزه یا صدر یلور و آنلرله یا قیلور و ذریایله عرق اولور سز * خون آندن هرب و فراره یحیال
 یولدی یلر قبول ایدوب سجده به وار دیر حال نوکه سجده فی یوز لرینه ایدر اوزره ایدوب طاعی ملا خطه ایدر دیر
 من بعد اول چوده حقت اولوب ایشولوجه اوزره مجود من اوزر مجودن عذابنی دفعنه حقیقت اولور دیر
 (ثم تولیتهم من بعد ذلک) اخذ میثاقده صکره کا وفادن اعراض ایتدیکر (فلولا فضل الله علیکم ورحمته)
 اگر حق تعالی انک سزه امه سال وادواج ویا خیر عذابنی اولمسیدی (لکنکم امنتم من الخاسرین) الدینا و الخیر مکر
 ذه ایله زیانکارلردن اولور دیکر (ولقد علمتم الذین اعدوا حکمتکم فی السبت) بیایلی اسرائیل ایتدیر کز دن
 حقت کوشده حقی قیام اوزر لردی حالنی یلدیکر * زیرا که یهود اول کونده قطع اعمال و مجود عبادته
 اشتغال ایلر ما مور لرایدی * روایت اولور که داود علیه السلام زمانده ایلر دیارنده یهوددن بر طاعنه حاصل
 یچورد و اولور دی یوم سیده حقت تعالی انلر حرام ایتدیدی اوله اوله یوم حقت اولدی یغنده
 یچرا خضر دیکر بالقول اول جمله کور لر دی باشلرین سودن طسره خیمه مارور لایدی یوم غیبت یکیچیلر آتده هیچ
 بر بالقی قالمز طاعنلور لر دی * انلردن بر جاعت جیل طریقه مالک اولوب ذریایله کز ندی طاعنلر قاز دیلر
 وجد و لر لرایدی در یادن انکا ایتدیلر سغه کوی اولیجی اول جلد و لر لری آجر لر دی حقت کوشده کلان ایللردن
 امواج سور دیر اول حوضاره قوریدی بعده کبر و کیمه امکانلری اواز انده قالدردی * و یا خود جمله کوشده
 انلرین قوروب احد کوشده چکر لر دی (قلنا لکم کونوا قرة خاسرین) برانلر یلدیکر که الله تعالی انک
 رحمتدن ایله یاد و مرده اولدی یکر خالده میون صورتده تحول ایدک فی الحال جلد * فی حلی و عکرا اولدی یکر من بعد
 اوج کون یا شیوب اندن هلاک اولدی یکر و ایدیلر و اندن زیاده دفعه قیل اوزره اشیوسر و صکره سوز و عرافده
 کاوران شاه الله تعالی (لعلنا هانکالا لما ینیدینا و ما خافها) بر اول عقوبتی بر عبرت یلدیکر که انکله
 معتبر اولانی انلر صغیر مثله اقدادن منع ایدر تا که انلر مغایر لرینه و انلر نصکره کلدر اول مؤظه
 اوله (وقر عظة للمتعین) اومت محمد علیه السلامدن مؤمنلرینه و هر آتی ایتدیلر و حفظ و نصیحت اوله
 (واذ قال موسی قومه ان الله یمرکم ان تذبحوا قره) ذکر ایدک شول وقتیکه موسی علیه السلام قومه
 دیدیکر که حق تعالی سزه امر ایدر کیم بر قره ذبح ایدمیز * روایت اولور که بنی اسرائیل بررچل غنی
 وار ایدی انک برقریه ابن عتدن غیری وارقی یوغندی ابن عم انک میراثنه نائل اولدی یچون آتی اولدی یروب برقریه
 آخری به بر اقدی ارتسی آنک انازین استیوب اول قریه اهللیدن بر جاعتی موسی علیه السلام قمنه کتوردیلر
 انلر ایسه برانی قتل ایتدیردیلر حق تعالی انلر امر ایلدیکر برقریه ذبح ایدوب به ضار لیه اولدقتول اوزره
 اوزر لرا کول قائلنی خبر ویر (قالوا اتخذنا هزوا) دیدیکر که بنی اسرائیل فی اندر سز (قال اعوذ بالله ان
 اکون من الجاهلین) ایدیکر کیم مؤمنلری استهزاء ایدر اولقدن الله تعالی به صیغته ویرن * چون قوم ذبح
 بقره نک الله تعالی بدن عزمت ایدوکن یلدیلر (قالوا ادع لنا ربک بین لنا ما هی) موسی علیه السلامه
 دیدیکر که ربک جل شانه دن دیکر کل کز اول بقره نک سن وصفتی بیان ایده سن (قال انه یقول انما بقره لا فارض
 ولا بکر عوان بین ذلک) موسی علیه السلام ایتدی حق جل و علا دیر که اول بقره نه کیمیه و نه صغیره در
 بلکه بوا یکینی یننده او قوز باشی یکمشدر (فافعلوا ما تؤمرون) امر اولدی یکر شقی ایشلر کز و خیمه
 نکری به سوال ایتدیر (قالوا ادع لنا ربک بین لنا ما لونها) ینه موسی علیه السلامه قومی دیدیکر که ربک
 جل شانه دن دیکر کل کز اول بقره نک لونی بیان ایده (قال انه یقول انما بقره صفراء فافع لونها) موسی
 علیه السلام ایتدی حق جل و علا دیر که اول بقره نک لونی شدید الصفرة در (تسر الشاطرین) انک حسی
 وصفه لونی کا نظر ایدلرک نوبته سرور ویر (قالوا ادع لنا ربک بین لنا ما هی) ینه موسی علیه السلامه
 دیدیکر که ربک جل شانه دن دیکر کل کز اول بقره نک ساقه و یا عامله ایدوکن بزه بیان ایده (ان البقره تشابه علینا)
 زیرا اول وصفه بقره کثیر اولدی یغندن امر اولنان بقره بزه متشابه اولور (وانا ان شاء الله لمهتدون)

الله تعالى الملك مشقة له اول ذبحي مراد اولئان بقره ملك وصفه ايريشه زير اين عیاس اید را کر الله تعالی ملک
 مشقته تعلیق است بر ابد الدهر اکا اهداء اولئز لدی . (قال انه يقول انها بقرة لا ذلول تسير الارض ولا تنق
 الحرف) مؤمنی علیه السلام ایدى حق جل و علا در که اول زراعت ایچون بر سرور واکین صوار مغضون
 صویچکر بقره کلدور (مسألة) عیوبدن سالمدر (لاشیة فیها) آند ه جلدی لوتندن غیری لون یوقدر
 (خاوالا ان یمنع و یلقی) دیدیلر که الان بیان نام شافی ایلر کلدلر که آند ه اشکال یوقدر * اندن اول وصفلو
 بقره یی استدلر بر شایدن غریبه یوقلوب در بسی طول و سجه التونه فی الیدیلر (قد یجوهوا وما کادوا یملون)
 ان ذبح ایدیلر حال بوککه انبهای چوقلفندن * ویا قائل قبیلر لردن از لسی خوفندن ویا شدت
 اضطرابدن بر عالتو بار دیدیلر که انی ایشلر که قریب اولیلر بیغمبر یز جلی الله علیه وسلمدن غریبیدر که اگر
 انرا ذبح بقره ایلر ایتداه امر اولند فلزیده دیدیلر کاری بقره یی ذبح آیتش اولیلر کضایات ایدزدی لکن
 تقییری اوزره تشدید ایدلر کیچون الله تعالی دخی انره تشدید ایددی * روایت اولندیکه بنی اسرائیلده
 بزرجل صالح بران طفلی وارایدی ووالده بر عجله یونی دیشجه یوزاغیسی اولوب انی اورمانه ایلندی الهی
 بو عجله سنده احانت اولسون انیم ییود کده انی ایتمه تسلیم ایدمه سن دیدی بعده اول رجل وفات ایددی عجله
 ایسمادر مانده یوردی ووالدی کلبیه طوطی اولدی ککوردیکندن قاهر دی * ورا بر دخی صالح وناستنه
 یار اولدی فی حاله میو یوب یکتی اولدی کیچه نک بر نلشنده غازی یلوردی و بر نلشنده او یوزور نلشنده ماناسلک باشی
 او جتده او یوزردی * وکوندزیده اوقاسیله او طون کتورب ستاردی نهاسلک بر نلشنه کفایتلور و بر
 نلشنه قترامور نلشنه ایاسنه ویرزدی * بزکون اکا نامی دیدیکه باباک بر عجله سنی فلان اورمانده سکیچون
 الله تعالی مرامانده قومسندی * ورا انی کتوروب صانقل بر دخی واروب انی آند ه یولدی و یوشنه بابشوب
 اطاسی قتمه کتوروبه یی املسی اکالمیری یونی یازاره ایلتبوب الی دیواره صانقل بتمه مشورت شرطیله دیدی
 چون بر دخی انی ایلندی آدمی صورتده بر ملک انی الی دیواره ایستدی اناسیله مشورتسز بران کاراضی
 اولوب کیر وناستنه کلدی * ورا انی خبر ویردی انامی دیدیکه اول ملکدر سنی اختیار ایچون کولدر *
 املسی اکاده کل که یوقری فی حتام ویا صایغیامی یکانه امر ایدرسن بر دخی انی ایلچیک ملک دیدیکه امدی
 انی در بسی طول و سجه دیار دن آککه صانقل حال بوک انک بهاسی اوج دیوار ایدی بعده الله تعالی ملک
 تقدیری ایدلر قسطن قائلر بملکه ذبح ایلر اولئان بقره ملک اوصافی انک غریبدن یولمچیک بالاخره بنی
 اسرائیل اول ایلچیدن ملک دیدیکه نهاسه صانقل اولیلر (واذ قتلتم نفسا) ذکر ایدلر شول وقتیکه بر نفس
 قتل ایدیلر کزک انک امی غامیل ایدی اشبوز کر اولئان قصه ملک اولیدی اگر چه تلاوتده مؤخر اینه ده
 (فادرا تفوتها) اول قسطن شانه اختتام ویا تافع ایدلر کز (والله یخرج ما کنتم نکفون) والحال
 الله تعالی شکرلر کتم ایدیلر کزی اظهار ایدیلر (فقلنا اضربوه ببعضها) وآنره دیدلر که اوقتیلی
 اول ذبح ایدیلر کز بقره ملک بعضی ایلر اولر * اول بعضیده اختلاف اولندی دینلر که اول ایل لسانی ویا غدا امی
 ویا عجز دخی ایدیکه اول بعد الموت اعضادن آخر چور بندر * وعند البعث ابتداء اول خلق اولوب سائر
 بدن انک اوزره ترکیب اولیسر در چون اول بعضله قتلی اوردیلر دن حقله دیر یلوب طوری کلدی حال بوک
 اودا جندن فان آقر دی بنی اولردن بران عم فلاندر دیر یولدی بکنده نصکره برنده و شوب وفات ایددی وقاتلی
 مواندن محروم اولسیله یلق قسطن برینه قتل اولندی (کذلک یحیی الله الموتی) حق تعالی اول قبیلر احیاء
 غسی کی یوم قیامتده شمع نایبه ده موتی احیاء ایدر (ویریکم آياته) و سز کمال قدرته دلالت ایدر
 ایتلر کوندر (لعلکم تعقلون) نایله سز که نفس واحده یی احیاء قادر اولان باری تعالی نفوس
 کثیره یی دخی احیاء قادر اولور و توسکزی هوا سندن منع ایدوب الله تعالی امر نه اطاعت ایلله سز
 حق جل و علا انی ایتداه احیاء ایچون بعض امور یی شرط ایلدی * نا که آند ه ذبح بقره ایلر تقرب
 زاده واجب و منع یتیم حاصل اوله و توکل بر کشته اولاد شفقته نایبه اوله * ویا ملک حقندن بری تقدیم قریه
 اوله * و متقرب قریه ملک احسن و فنده الاسن اختیار ایلله * روایت اولور ککه حضرت عمر رضی الله
 عنه بر محبتی انی احیاء ایچون اوج یوز دیواره ایددی * ورا که حقیقته مؤثر الله تعالی در اسباب

ایه امارتدن اثری اولمز* ودلات واردرکه استهزا ایدن کنی تحت جمعه مستحق اوله* واموری مشیت
الله تعالی احب اوله* و امره امثال علی القور اوله (ثم قست قلوبکم من بعد ذلك) احیاء قتیل و یاد کر
اولسان جمیع آیات نصره قلوبکزه قسوة کلدی حال بوکه اول لین قلب ایجاب ایدر اموردن ایدی (فهی
کالحجارة و اوشد قسوة) امدی قسوتده اول حجاره کیدر و یا حجاره دن دخی اشد در بعد حجاره قلب قاسی
اوزره تقصیل اولنوب دینلدیکه (وان من الحجاره الا یفجر منه الانهار) و الحال حجاره نک بهضدن شهرل
جاری اولور (وان منها لما یسقی فیحرج منه الماء) و انک بعضی دخی باریلوب ایچندن صوچیمز یعنی بیکارلر که
شهرل دن دیندر (وان منها لما یطعم من خشية الله) و انک بعضی دخی الله جل شانہ دن قور و ب طاعت
باشندن اشاعه منه اینر (وما الله بغافل عما تعملون) حال بوکه ربک جل شانہ انلک اعمال سیده لر یتد عقوبت
ترک ایدر دکلدر بلکه اکاجازات ایدر* اهل سنت مذهبی انک اوزره در که جادانده و عقلا دن غیر حیوانانده
حق تعالی بر علم وضع ایچندرا کا آندن غیر احد واقف اولمز* امدی انده کذلک صلوة و تسبیح و خشیت دخی
واردر* تنکیم قرآنده بیورلدیکه (وان من شی الا یسبح بحمده ولكن لا یفهقون تسبیحهم) هیچ برنی یوفدر
الا اول الله تعالی بی تسبیح ایدر* کاجدی ملابس اولدیقی حالد لکن سز انلک تسبیحی بیلز سز* و دخی
بیورلدیکه (والطیر صافات کل قد علم صلوة و تسبیحه) قوشلر هواده قنادرلک دوشرلر که اول انلک صلوتیدر
وصلونلری تسبیح رانلر دن هر برنک صلوة و تسبیحی الله تعالی و یا کند یاریلور* و دخی بیورلدیکه (الم تر ان
الله یسجد له من فی السموات ومن فی الارض والشمس والقمر والنجوم والحبال والشجر والدواب و کثیر من
الناس) بیلز میسن که و یا قبله کور من میسن انی سموات وارضده اولنلر و کونش و آی و یلدرلر و طاعت و اعاجلر
و یرده نور حیوانات و ناسدن نیجه الله تعالی به سجده ایدر* یعنی اکا طاعت و خشوع ایدر و اوله اولسه
هر کشی به واجب اولور که اکا استنوب علمنی الله تعالی به حواله اید* روایت اولنلر که پیغمبر عز صلی الله
علیه وسلم شیطانی اوزره طوردی ایدی کفار ایسه آتی طلب ایدردی طاعت دیدیکه یا رسول الله اوزرمدن
کیث کل قور فرمکه کفار سنی بنم اوزرمدن بوله لر اول سبیدن حق تعالی بکا عقاب اید* سر طاعتی ایدی
امدی یا رسول الله بکا کل بکا کل دیوانی کند و به جاغردی* جابر بن سمره ایدر پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه
مکه ده بر حجره یلورم بعمدن اول بکا سلام و یردی* بعدی دخی آتی یلورم* انس رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز
علیه السلام احد طاعتی کوسروب دیدیکه اشیطاط اغدر که بزی سورزد دخی آتی سورز* ابوهریره رضی الله
عنه ایدر پیغمبر عز علیه السلام بر صبح نمازنی قلد یقند نصره ناسه یونلوب دیدیکه بر جل برقره بی سورروب
کیدر کن یونلوب اوزرینه بندی و اوردی بقره دیدیکه بزبونکچون برادلمش بلکه بر سورمک ایچون برادلمش
ناس آتی اشید یچک سبحان الله بقره سو یلدی دیدیلر پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه بن کاشاندیم ابوبکر و عمر
رضی الله عنهما دخی ایستاندیلر حال بوکه اول ایچکسی آند حاضر دکلر ایدی* علی کرم الله وجهه ایدر
پیغمبر عز علیه السلام ایدمکه دن طشره ده طاعتلر اشنده کیدر دلک هر قننی طاعت و شجره و افرایسه کچمدی
الا اول اکا السلام علیک یا رسول الله دیدی* جابر بن عبد الله رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز علیه السلام خطبه
او قرد یقند منجدلک ساریه لرندن بر جرع نخله به اعتقاد ایدردی چون آنکچون منبر دوزیلوب اوزرینه
چیقهی اول ترک ایدر بکی جرع نخله حنین ناقه کبی ایکلدی حتی اهل مسجد آتی ایدر ب دیکلدی فی الحال
پیغمبر عز علیه السلام منبردن استوب آتی قوجاقدی اوله اولسه آنک ایچکسی کسلدی* مجاهد ایدر هیچ
بر طاشک اعلادن اسفه نزوی دکل الا انک الله تعالی دن خوفه در و اکا شاهد حق تعالی نک قول شر یقیدر که
(وانزلنا هذ القرآن علی جبل لرأیته خاشعاً ممتصدعاً من خشية الله) اگر بزبورق آتی بر طاعت اوزرینه
ایند بریدلک سن آتی الله تعالی نک عظم متندن خوفه خشوع ایدر و منشی اولور* کوریدلک (اقتطعوا
ان یؤمنوا لکم) یا محمد و آنک اصحاب کرامی و جاه ایدر میسر که به دوسری انلر خیر و یردیکنر امورده تصدیق
ایدلر (وقد کان فريق منهم یسمعون کلام الله) حال بوکه موسی علیه السلام زمانده مانلر دن بر طاقفه
حق تعالی نک کلامی یعنی قرآنی اشیدر لردی (ثم یحرفونه من بعد ما علقوه) بعد آند که احکامی
یلد کلر ند نصره تغییر ایدردی (وهم یعلمون) و الحال آنک حق اولوب کندیلر کاذبلر ایدر و کن یلورردی*

یوم قیامت و ابره مجازات ایدر (اوانك الذين اشتروا الحياة الدنيا بالاخرة) امدى المثلثون قوم و در كه آخرت دن
 بدل حياه دنياي اختيار ايديد (فلا تخفف عنهم العذاب) آخرت دنه انلردن عذاب تخفيف اولنر (ولا هم
 يصرون) وعذاب الله دن منع دخی اولنر (وقد آتينا موسى الكتاب) بز موسایه توراتی دفعه
 واحده ده جله ووردك (وقد آتينا من بعده بالرسول) موسی دنصكره بری برنك اترنجك رسولك ووردك
 (وايقنا عيسى ابن مريم البينات) وعيسى عليه السلامه مميزات واضحات ووردك و تاتی در كوردك
 و اكه و ابرصك اول علقن كيدرمك و مغبیاتدن خبر و ابرصك كی ویا كاكائیل ووردك و عیسایك لغت عربیه ده
 اسمی اشیمو عدد و مريم ايسه خادم ديدكدر (وايدناه روح القدس) و آتی روح قدسه تقويه ايدك *
 و روح قدس دن مراد جبرائیل عليه السلامدر * و ابرو ح عیسایك و صف اولمسی یا من شیطان دن
 طهارت * و یا الله تعالى به كرامتی ایچون اوله * و ابرو ح قدسه مراد الله تعالى كك امم اعظمی اوله كه
 اول انكله مواتی در كوردی * و با قدسه مراد الله تعالى و روحه مراد جبرائیل عليه السلام اوله و عیسایك
 جبرائیل الله تقویه اولمسی اول امر اولمسی ایدك عیسی عليه السلام قدسه كیدرسه اول آنك یله خجیه كیده
 حتی كه آنكله سایه صعود ایدك * و جبرائیل عليه السلامه روح دینامسی لطافتی و وحیدن مكانتیچون ایدك
 اول حياه قلبه سیدر دینك كه روح قدسه مراد جبرائیل * آنك عیسایه روح اولمسی قرآنك بیغمبر عز عليه
 السلامه روح اولمسی كیدر * زیرا كه حياه قلبه سیدر (آفكاه جاءكم رسول بما لاتموی انفسكم استكبرتم)
 یا معشر عی و دهر بار كه سزه نفسكیز سوزمكی شمله امر رسول كاسه اكایمان و اباعدن تكبر و تعظم ایدكیز
 (ففرقا ففارقا) رسوللردن بر طافه بی تكذیب ایدكیز موسی و عیسی كی (و فرقا ففارقا) رسوللردن
 و بر طافه بی ايسه اولدر ديكیز یحیی و زكريا و عیسا و اوسا قتل اولنن انبیای كی (وقالوا فلو نسا غلف) و یهود
 دیدكیز كه بز قلوبكیز جله علومه اوعیه در یا محمد سنك علمكه احتیاجكیز و قدر و یا خود اول هر علمه اوعیه در *
 هر ایشیدكیز كه مزی علی اخذ ایدر زالا سندن ایشیدكیز مزی نه اخذونه فهم ایدر زالا كآند خبر اولمسی
 قلوبكیز مزی علوی اخذ و فهم ایدكیز كی آتی دخی اخذ و فهم ایدر دی (بل لنتهم الله بكفرهم) بلكه الله
 تعالى آنلری كفری سیدله هر خیردن طرد و ابعاد ایدك (فقل لا ما یؤمنون) انلردن ایمانه كور آز اولدی
 مشركیندن ایمانه كورلره نسبتله (ولما جاءهم كتاب من عند الله مصدق لما معهم) وقتا كه الله تعالى عنده دن
 انلره قرآن كلدكیه اول كندیلر ده اولان توراته و واقدر (وكافوا من قبل يستفحون علی الذين كفروا)
 حال بوكه انلر محمد عليه السلامك بعثتدن او كدن ای نوله مشركین اوزره الله تعالیدن نصرت استرلردی *
 روایت اولنور كه چن اوزر لرینه عدواسه قبلا ایتسه درلردك یارشا شول آخر زمانده بعث ایدك جكك
 بیغمبر حرمته بزه اعدا من اوزره نصرت ایدك بز آنك صفتی توراته بولمشر در اوله اوسه انكله اعدا لری اوزره
 غالب اولورلردی (فلما جاءهم ما عرفوا) وقتا كه نعت وصفقن یلدكاری بیغمبر كه محمد عليه السلامدر
 بنوا اسرائيل غیری دن كلدی (كفروا به) بغی و حسد لرندن اكافر اولدیلر (فلقه الله علی
 الكافرين) الله تعالینك لغتی كافر ل اوزر بته در (بسمما اشتروا به انفسهم) نه مبوس شی اولور اولكه
 انك سیدله نفسلرین بیع ایدیلر یعنی حتی باطل ایدكشیلر * و یا كفر اختیار ایدوب نفسلرین ناره بدل ایدیلر
 (انك كفروا بما انزل الله) كه اول الله تعالینك انزال ایدكینه كافر اولمیلر (بفیان انزل الله من فضله علی
 من يشاء من عباده) حسد ایدوب اكاه حق تعالی عباددن دیلدكی كسینه به فضلندن نبوت ویره و كتاب
 ایدیره (فباوا بغضب علی غضب) انلره غضب الله اترنجه غضبی استجاب ایدیلر * غضب اول توراتی
 قضیم و تبدیلر ایچون و غضب ثانی محمد عليه السلامه و قرآنه كفر لر ایچوندر * و یا اولكیسی عیسی و انجیله
 كه لر ایچوندر * و یا كیسی محمد عليه السلامه و قرآنه كفر لر ایچوندر (وللكافرين عذاب مهین) محمد
 عليه السلامك نبوتك انكار ایدلر ایچون عذاب مخزی واردك كه آند امانت اولنورل (واذا قیل لهم آمنوا
 بما انزل الله) چن مدینه كی یوده الله تعالینك انزال ایدكی قرآنه ایمان كنورل دینسه (قالوا انؤمن بما
 انزل علينا) دیرلر كه بزه انزال اولنن توراته ایمان كنورل زاول بزه كفايت ایدر (و یكفرون بما ورا) و اندن
 ماعدا كتابله كافر اولورل (وهوا حق صدق ما لهم) حال بوكه اول قرآن - قدر انك یله لر شجه اولان

توراتی تصدیق ایدر اولدیغی خالده (قل فم تفتلون انبیاء الله من قبل ان كنتم مؤمنین) یا محمد انلره دیکل كه
 چون توراته ایمان كنورلر سز نیچون انبیای قتل ایدكیز حال بوكه توراته انبیای قتلدن نبی اولمشدكیز
 اشبوات كریه دلالت ایدر كه بر معصیتیه راضی اولان كشی آتی ایشلین كی اوله والله تعالى به و كتابه و سن
 اولان كشی به لایق اولان بودر كه افعالی اقوالی تصدیق ایدر (ولقد جاءكم موسى بالبینات) موسی علیه
 السلام سزه دلالت و انجیه و معجزاته كلدی (ثم اتخذتم العجل) بوندنصكره سز عجل عبادت ایچون اله
 ایدنكیز (من بعده) موساك جمل طوره مناجاتیچون كسندنصكره (وانتم ظالمون) حال بوكه
 آتی اله اتخاذ كنر ایلدظالمالركیز (واذا اخذنا منكم ورفعا فوقكم العاقر) ذكر ایدك شول وقتكیه سزدن
 اخذ میثاق و فوقكیزه طور ی رفع ایدك و دیدك كه (خذوا ما آتيناكم بقوة و اذروا) سزه ووردكیز ككلی
 جد و اجتهاده اخذ ایدك و آندكی اوامری ایشیدوب موجبیه عمل ایدك (قالوا عبادوا عیسا) دیدكیز كه
 قوا كی اشدك رابریكه عصیان ایدك و با آذانه قولا كی اشدك قلوبله اكاه عصیان ایدك (واشربوا
 فی قلوبهم العجل بكفرهم) و قبل لرینه عجل محبتی ادخال و خلط اولدی صیقل توبه و شرابك اعماق بدنه دخولی
 كی شول كفر سیدله كه قبل لرنده عسكرا ایشیدكیز روایت اولنكیه موسی علیه السلام اول علی مبرله
 خردایه ذریوب اول خردی نهره صاحبدردی و اول نهر دن هر بزینه ایچوردی اولكه عجل محبتدن قلمنده شی
 قالمشدی اول نهره صاحب دن خردن آنك شاربنده ظاهر اولوردی (قل بسمایا مری كه به ایمانكم ان كنتم
 مؤمنین) یا محمد انلره دیکل كه انلر مبوس ایمان اولور اولكه عجل عبادتیه امر ایدرلر كز عكزده و مؤمنلر
 ايسه كز و یا خودا كر توراته مؤمنلر ايسه كز اول سزه بوقبایحی امر ایدر ویدر * و یا اكایمكیز بو كار خست
 و بر میویدر بز برامؤمنه لایق اولور كه ایمانی مقتضاستندن غیری به متعاطی ایتیه و توراته ایمان ايسه آتی امر
 ایتز * امدی سزا كامؤمنلر دكسز (قل ان كانت لكم الدار الاخرة عند الله خالصة من دون الناس فتمنوا
 الموت ان كنتم صادقين) یا محمد انلره دیکل كه اگر جنت عند الله خالصة سز یكیچون ايسه سائر ناس ایچون
 دكل ايسه موتی استكز اكز سور یكزده صادق ايسه كز * زیرا اوامی جنت ایدوكن یلن كشی اكاجكزور كه
 كیره واك كیرلك ايسه موتندنصكره اولور * امدی موتی استكز قنی ایلكز كه اككیره سز * ابن عباس
 بیغمبر عز صلی الله علیه و سلمدن روایت ایدر دینكیه اكیرود موتی قنی ایدرلردی انلرین هر بری نوكر كن
 یوطما سیدی بر یوزنده هیچ بری و دی قالمیوب جله بی اولیدی (وانتم تنوه ابد) حال بوكه انلر ایدك قنی
 ایدر دككدر (بما قدمت ایدهم) موجبات ناردن تقدیم ایدك كری او و سیدله محمد عليه السلامه و قرآنه
 كه لرل و توراتی نخر یقاری كی (والله علیهم بالظالمین) الله تعالی ظالمی یلور بوم قیامتده جزالین
 ابر كورر (وانجدنهم احص الناس علی حیاة) یا محمد من یهود طافه سن حیات متطا و له ناسك زیاده
 حر بصی بولورسك (ومن الذين اشركوا) و مشركاردن دخی انلری حیاة زیاده حر بص بولورسك زیرا كه
 انلر ناردن عذاب اولنورل ایدك كارین تحقیق یلورلر * اما كه مشركین آتی یلار لرلكه جنتلری حیات دینلریدر *
 دینكیه اشبوس مشركینه مراد مجوسدر (یودا ایدهم لویعمر الف سنة) اول مشركینك بعضی اراده قنی
 ایدر كه یك ییل معمر اوله حتی تخمیه لرنده و عطارنده و غیریه عیش الف سنة یعنی یك ییل معمر اوله دیرلر
 (وما هو بجز حزنه من العذاب ان یعمر) حال بوكه معمر اولمسی آتی عذابدن تبعید ایدر دكادر (والله بصیر
 بما یعملون) الله تعالی انلرلر عاقلین كورر بوم قیامتده اكاه كوره جزا قیلور (قل من كان عدوا ل محمد
 یا محمد دیکل اول كسه به كه جبریله عد و اوله غضبندن هلاك اولسون اكاه او كك و جیبی یوقدر (فانه نزله
 علی قلبك باذن الله) زیرا اول خیریل قرآنی الله تعالینك امر و تیسیر یله سنك قلبكه تنزیل ایدك تا كه آتی حفظ
 و فهم ایدم سن (مصدق الماین یذیه) اندن او كك دین این كتابله موافق (وهدی و بشری لامؤمنین)
 و مؤمنلری دین حق هدايت و جنته دخوله بشارت ایدر اوله یغی - لده * روایت اولنور كه احبار یهود دن
 عبد الله بن مسور یا بیغمبر علیه السلامه دیدكیه سمان سكا قنق ملاء كور دیدكیه جبرائیل ابن مسور ایدكیه
 اول بز عد و مز در اكركان میكائیل اولمسی سكا ایمان كنورلردك * زیرا كه جبرائیل عذاب و قتال و شذله
 كوره و اول بزه برنجه كره عداوتن اظهار ایتشد و اول بز بیغمبر عز موسی علیه السلامه كوك خبر ووردكیه

فلان زمانه بخت النصر نام رجل يذبله بيت المقدس خراب اوليسرد * بزدي انك طلبته بنوا اسرائيل
 برقوى رجلى كوندرد كه آنى بولايه بنده اولدره چون رجل آنى بابلده بر غلام مسكين بولدى انى اخذ وقتل
 ايجك ديد بكنده جبرائيل ابريشوب انى رجلك النذن قورتردى بعده اول غلام يويب قوتلدى واوريزه
 عسكر چكوب بيت المقدسى تخريب ايندى اول ايلدن آنى عدوا تخاذل بنمزدرد * قتاده ايدر عمر بن الخطاب
 رضى الله عنهم مدينه نك يوقاروسنده برارضى وارايدى يودك مدارسى انك بولى اوزره ايدى ارضه كيدز
 وكاوركن مدرسه لرته او غرار وانلى دكردى ديد يلكر محمد عليه السلام ايجك بندن بزم سندن سو كيلو
 كسته يوقدره زير انلر او غرا بقتده بزمه اذاه ايدر لر سن ايسه بزمه اذاه ايتديكندن ماعد ايزم درمى دكدر سن
 * عمر رضى الله عنه ايدر والله بنم سزه كلكيم سزى سوديكيم ايجون ويا ببنده شكم اولوب انى سوال ايجون
 دكدر بلكه سزه كلكيم انكچوندر كه محمد عليه السلام امر نده بصيرتم ارقورم وانك انارنى ككتا بكنزده
 كورم ديد يلكر صاحبك محمد عليه السلامه ملائكه دن قفى ملاك كاور ديد يلكه جبرائيل عليه السلام ديد يلكر
 اول بزم عدومز در بزم اسرار مزمه محمدى مطلع قيلور * اول هر عذاب وخسف وقط وشدت صاحبيدر *
 اما كه ميكائيل كسه خصب وسله كاور * عمر رضى الله عنه ديد يلكه جبرائيل ياوروز ومحمد عليه السلامى
 منكرى كورمزد ديد يلكر نعم * ديد يلكه الله تعالى عنده جبرائيل وميكائيل منزله دن بكا خبر ورك
 ديد يلكر جبرائيل انك ميچنده وميكائيل بسارنده دروميكائيل جبرائيله عدودر * عمر رضى الله عنه ديد يلكه
 هر كه كه جبرائيله عدوا وله ميكائيله دنى عدودر * وميكائيله عدوا ولان جبرائيله دنى عدودر * ويا بكنده
 عدوا ولان الله تعالى به عدودر * اندن عمر رضى الله عنه انلردن آيريلوب بيغمير غز عليه السلام فاتحه كلى
 جبرائيل عليه السلامى انك فاتحه اشوبابده وارد اولان آيات كرىمى كى كورموش بولدى بيغمير غز
 عليه السلام اول آيتلى اوقيوب ديد يلكه يا عمر بلك جل شانك سكا موافقت ايندى * عمر رضى الله عنه ايدر
 بوند نصكره كندى دين الله هجره دن اضل بولور اولدم (من كان عدوا لله وملائكته ورسله وجبريل
 وميكائيل فان الله عدو لك كافرين) اول كسه كه الله تعالى به وملاك رينه ورسولار رينه وجبرائيله وميكائيله
 عدوا وله * الله تعالى كافر له عدودر اشوبابده تبيه وارد كه مقر بينك برينه ويا كينه معادات الله تعالى دن
 عداوت استعلا بده وكفرده مساوى اوله ودى ملائكه ومرسلينه عداوت كفر وله * ابن مسعود رايغمبر غز
 عليه السلامه ديد يلكه سن بزمه بزمى كورم دك كه آنى يله وزو هج بر آيت نازل اولد يلكه كا اتباع ايدو وز
 ايله اولسه نازل اولد يلكه (ولقد انزلنا اليك آيات بينات) با محمد بزمسكا آيتلر ايند يلكه كاول حلال وسراى
 وحدود و احكامى بيان ايدر (وما يكفر بها الا الفاسقون) اول آيتله كافر اولمز * الا انك الله تعالى انك
 طاعتندن خارجلدر (او كما عهدوا عهدا بنده فريقتهم) هر بار كه يهود بر عهد آيتله لاندن طواف
 انى نغض ايدر (بل اكثرهم لا يؤمنون) بلكه انلر اكترى قورانه ايتلر و تقض عهدى كاه مساعزلر *
 زير ايوو عهدا بنمزد يلكه محمد عليه السلام توتله كلكه كاه ايمان كندو رك كيجك كافر اولد يلكه (ولما جاءهم
 رسول من عند الله مصدق لما همهم) وقتا كه يهود طائفه شته الله تعالى عنده دن كابلر نه موافق كابلر
 ايمان دعوت ايدر عيسى ومحمد عليه السلام كى رسول كادى (بذفرق من الذين اوتوا الكتاب كتاب الله
 ورا ظهروهم كاتم لا يعلمون) كتاب ويريلنلردن بر طائفه قورانى آردلر نه براقيد يلكه انك كتاب الله
 ايدو كن بيلزلر * زير انلر كابلر بى تصديق ايدر رسول كافر اولملى كابلر بلك اول رسولى تصديق ايدر شيشه
 دنى كوروروا ظهرو انى بى اولور حنى جل وعلا اشوبابكى آيتله يهود درت فرقه ايدو كسته دالات
 ايندى * بفرقه مى قورانه ايمان كوروروب * قوقى رعايت ايند يلكه كابلر مؤمنلى كى كه انلر قائلوندر *
 و بفرقه مى قوردايدوب وفسولنلردن انده كى عهودى بنده مجاهره ايند يلكه * و بفرقه مى ايسه انى بنده مجاهره
 ايند يلكه آنى بيلد كارتدن بذا ايند يلكه انلر كوروندر * و بفرقه مى ايسه ظاهرده انى بيلد ايند يلكه
 وحقيقت حاله عالم ايكن قضا الله بى وعنا ايدوب بذا ايند يلكه (واقبوا ما اتوا الشياطين على ملك سليمان)
 يهود اتباع ايند يلكه اسكا كه سليمان عليه السلام زمانده شياطين آنى اوقيوب انككه عمل ايدر لردى *
 قصه مى اولد كه شياطين استراى جمع ايدوب وا كا كاذب كشيده شعله نصكره كمنه به القاء ايدر لردى *

كهنه دنى آنى ناسه تعليم و اوقود قورنى كابلر ده تدوين ايدر لردى اشوباحات سليمان عليه السلام زمانده
 منتشر اولوب بو علم سليمان دنك ملكى بو علمه تمام اولوبدر * انس * وجن * و ريمى * كندويه انككه تسخير
 ايلدوبدر ديد يلكه شياطين غيبى ييلور زعم ايند يلكه اوله اولسه سليمان عليه السلام اول كابلر جمع ايدوب
 كريدى الله دنى ايندى * سليمان عليه السلام وفات ايند يلكه شيطان آدمى صورتده كلوب ناسه
 ديد يلكه كرم سليمانى مراد ايدر سكر اشوبو موسى قازيكزد بو كريسفت التى كورمزدى چون قازيدلر اندن
 كفر وهر يازيلو چوق كلاب حيه سارد يلكه بنوا اسرائيل اول كابلر انككه سليمان عليه السلامه ساحر
 ايش ديوانقرا قيلد يلكه بيغمير غز عليه السلام كيجك حنى جل وعلا سليمان عليه السلامى اندن بزمه ايجون
 اشوبابى كرمه بى اكا نزال ايندى (وما كفر سليمان) سليمان عليه السلام ساحر اولدى زيرا كه ساحر
 كافر در (ولكن الشياطين كفروا) بلكه شياطين محرى استعمال وتعليم وكنيله كافر اولد يلكه (يعلمون
 الناس السحر) ناسه محرى تعليم ايدر اولد قورى حالده اهل سنت قمنده محرى وجودى حقيقتدر لكن انككه
 عمل كفر در * امام شافعى رضى الله عنه دن حكايه اولد يلكه محرانى خسته ايلرو انككه حيل ايدر وكاهى
 قتل دنى ايدر حنى محره قتل ايدن كيشنك اوزر نه قصاصى ايجاب ايدر * ديد يلكه محره اعيان منقلب
 اولور * حنى آدمى حمار صورتده و حمار كلب صورتده مقبول اولور اصح اولان بودر كه اول تخيلدر
 (يخيل اليه من محرم اثم انسى) لكن انك ابدانده مرض وموت وجنوى ايله اترى اولور جند بى
 عبدالله رضى الله عنه بيغمير غز عليه السلام دن * روايت ايدر ديكه حد الساحر ضربه بالسيف *
 ساحر حدى سيفه انى ضرر در (وما نزل على الملكين قبيل هاروت وماروت) ودى انلر بابلده هاروت
 وماروت نام ايكى ملكه الهام وتعليم اولنان شى ناسه تعليم ايدر * ويا خود انلر اول ايكى ملكه الهام اولنان
 شيشه اتباع ايدر * اگر دينورمه كه ملائكه دن محرى تعليمي نجه جاز اولور دينور كه انكچون ايكى تاويل
 وارد بري بودر كه انلر تعليمي نعمه ايتلر بلكه محرى وصف وبطلاننى ذكر ايدر وآن دن اجتناب ايله امر
 ايدر * شى اولان انلر نصيحتن ترك ايدوب مجر دوصه ليله انى تعلم ايدر * وايكنى تاويل اولد كه حنى
 تعالى اول وقتده اول ايكى ملكه نامى امتحان ايندى شى اولان انلردن محرى تعلم ايدوب كافر اولوردى * سعيد
 اولان تعليمي ترك ايدوب ايمانى اوزره قالوردى * واول ايكيسى تعليمي عذابلر آتور لردى * واندو معلم
 ومعلمه ابتلا اولوردى * ابن عباس ومفسرين اول ايكى ملكه قصه سنده ايدر * ادرس عليه السلام
 زمانده بنو آدمك اعال خبيثه سن ملائكه كوروب تعبير ايند يلكه يارشا بولر كى مخلوقى برونزنده خلافت
 اختيار ايندك حال بوكه انلر سكا عصيان ايدر ديد يلكه حنى تعالى ديد يلكه كرىن سزى بزمه ايندوسم
 وانلرده تركيب ايند يلكه شى سزه دنى تركيب ايندوسم سزى دنى انلر اوتسكك ايند يلكه ارتكك
 ايدر بكنز * ديد يلكه يارشا بزمه لايق دكدر كه سكا عصيان ايدو * حنى تعالى ديد يلكه امدى خيلر بكنز ايكى
 ملك اختيار ايندك كه انلر بزمه ايندوسم مكر هاروت وماروت انلر ينده صلاح وعبادتده افضل ايدى
 انلر اختيار ايند يلكه اوله اولسه ايكيسى بزمه ايند يلكه بولر وخلق يبنده عدل اوزره * ومثل يورلدر
 كوند زده برده حكومت وكچه عبادت ايدر لردى * حال بوكه انلر شرلر قتل ووزادن وشرب خردن
 نهي اولغزلردى * بركون اجل نسادن زهره نام مره زوجيله جندال ايدرلر انلر كابلر انلر
 اسكا الطاف وملايكله بوز كوروروب وانك نفسندن مر اوده ايجك ديد يلكه مر اوده ايجك كاتمكين ايتزم
 مكر كه بغير حنى بزمه ايجون زوجم اوزره قصه ايدو سزى نم ديوبى ايند يلكه بوند نصكره بزمه سزى تمكين
 ايتزم مكر كه بزمه شرب خمر ايدو سزى آنى دنى ايند يلكه بزمه سزى تمكين ايتزم مكر كه زوجى قتل
 ايدو سزى ديدى * آنى دنى ايند يلكه بزمه سزى تمكين ايتزم مكر كه بزمه سزى تمكين ايتزم مكر كه بزمه سزى تمكين
 انى دنى ايند يلكه * انلر بولنده ايكى حنى تعالى انلر كله ملائكه ببنده عجبانى كشف ايلدى حنى كه
 ملائكه انلر بوزكر اولنان علالر كورديلر من بعد اهل ارضك عذر ين يلوب انلر ايجون استغفار ايدر
 اولد يلكه چون كچه ايريشوب حمايه صغودا ايجك مراد ايند يلكه قناتلرى ككه ديلر مساعدا عيوب خسته
 او غرا قورن يلد يلكه ادرس عليه السلامه واروب آنى حنى تعالى يمشيق ايند يلكه حنى تعالى انلر عذاب

دنیا به عذاب آخرت بینده تخمیر ایدوب انزل عذاب دنیای اختیار ایدیلر برمدند صکره کسیه اوراما که
 آخرت عذاب کیسز قالور * وانزل کیفیت عذابده اختلاف اواندی دینار که فیما بینه دکن صاحبزندن
 اصولب طورر ویا بائلی التنه بوکاش طورر * ویا بائلی اشاعه اصولب دموردن سوطلایه ضرب
 اولنور * روایت اولنور که برجل سحری تعلم ایچون هاروت ومارونه واردی کورسه که انلرایا فلزندن
 بائلی اشاعه اصلش کوزلی کوکرمش ودری قرارمش لسانلری صویه ابرمه دوت بر مق دکلوقامش
 صومزانه عذاب اولنور * برجل انی کوکرمش قلبنه خوف ودهشت کاب (لااله الا الله) دیدی انلر
 اکامن قتی امتدنسن دیدیلر دیدیکه است محمد علیه السلام دم آشی دیچک سوندیلر * الحمد لله آخر زمان
 پیغمبری کلمش عذابک انقضاسی قریب اولمش دیدیلر * اما زهره نیک قصه سی اول انلر دیدیکه سزی
 کندیه تمکین ایچرم مکرکه سباه صمودکنه سیدله ایدوکن تکادخی یلدیره مز دیدیلر که الله تعالی نیک اسم
 اعظمی ایلر * وانی کانعلیم ایدیلر * زهره آتی سوبایوب سباه صمود ایددی حق تعالی انی مسیح
 ایدوب صورت کوکبه قوی ایددی * پس واصلدن بعضلری ذهاب اولدیکه زهره دینلن کوکب اول مرآه
 مسوخه نیک سیدر * و آخرون آتی انکار ایدوب دیدیلر که زهره * کوا کبدن سبغه سیاره نیک بریدر که
 قرآنده (فلا قسم بالخنس) دیوانکه قسم اولمشدر * اول زهره نام مرآه بقی ایدیلر شهابه مسخ اولنوب
 سائر اشیا مسوخه ایلر ناره کوندلر شدور بوخسه سباهه کی زهره دینلن کوکب دکادر (وما یعلمان من احد
 حق بقولنا الحق قسمة فلا تکفر) اول ایکی ملک هیچ کسه به سحری تعلیم ایتلر حتی که تعلیمدن اول کا
 نفع ایدوب دیرلر که برالله تعالی قبلندن خلقه ابتلاء وفسنه یوز اولکه سحری بزدن تعلم ایدوب انکه عمل
 ایدر کافر اولور * واولکه انی تعلم ایدوب علندن صافنه ایای اوزره ثابت اولور ایشونده دلالت واردر
 که محضک وسائر اتباعی جائز اولیان شیک تعالی محظور اولیه بلکه محظور اولان اکا اتباع ومقتضاسیلر
 علندر * عطا ووصدی ایدرلر اوکه لابد انی تعلم ایلر اکادیرلر که * وارامدی ایشور ماد اوزره قبول ایت
 چنکه اندن بر نور حقوب معادن مطوع ایدر که اول معرفتدر ودرخانه بکزر بر صباه شی انک جوفنه حق
 مسامعنه کیرر که اول غضب اللهدر (فیتعلمون منهم ما یفرقون به بین المرء و زوجته) نام اول ایکی ملکدن
 تعلم ایدرلر اول شیکه انکه زوج ووجه بینتی تقریق ایدرلر * زیرا که سحرک باذن الله اثری اولور عین وطیره نیک
 کبی اما که نفسده انک اثری یوقدر حتی کورر سکر بر جلک مرآه مخصوصه دن رجولیتی آتوب کاجا عه
 قادر اولور (وما هم بضارین به من احد الا باذن الله) حال بوکه ساحر هیچ برکسه به سحرله ضرر ایدر دکادر
 مکرکه ضرر ابرمسنه الله تعالی نیک امری اوله اول کسه که الله تعالی اندن سحرله منع دیلر * کاحرک
 ضرری اولور اوکه کاشر اصابت دیلر انک اذیلر سحرک کاشرری ایشور زیرا که سحر وسائر اسباب
 بالذات مؤثر دکادر بلکه تأثیری حق تعالی نیک امر ونگو نیلدر (و یتعلمون ما یضرهم ولا ینفعهم) انلرای
 تعالی کندیلر ضرر ایدر شی تعلم ایدرلر * زیرا انکه عمل قصد ایدرلر زیرا علم غالب اعل ایلر ایدر وچقدر انک
 علی ایسه نه دنیا به آخرت تقع ایدر (واقعد علموا ان اشتراه ما فی الآخرة من خلاق) یودیلر که اول
 کسه کیم کاب الله دن بدل سحری اختیار ایدر اکچون جندره نصیب یوقدر (ولایس ما شروا به انفسهم
 نه مبوقس شی اولور اولکه حظ نفسلرین کادکشیلر یعنی دین حقندن بدل سحری وکفری اختیار ایدیلر
 (لو کوا یعلمون) اگر بیله لر یعنی اگر علملر به عمل ایتسه لر زیر علملر عمل ایچین عالی اولیان کیدر
 (ولانهم آمنوا) اگر انلر محمد وقرآنه ایمان کتورسلر (وانقوا) ویدر دیندن وسپردن صافسه لر (لنوبة
 من عند الله خیر) الله تعالی نیک نوبی انلرایچون خیر لوبیدی (لو کوا یعلمون) اگر ایسه لرایدی لکن حق
 تعالی انلر انی یلدردمدی علملر اتقاعلری اولدیغیچون (یا ایها الذین آمنوا اتقوا وارا عانا) یا شونلر که ایمان
 کتوردر محمد علیه السلام را عانا دیکر که انک معنای بره مرآب اولفل ویزه تبلیغ ایدر یکل شیده
 تانی ایلکل تا کیم انی فهم ایدر وکلن لسان عبیده بری برلر شهب ایدر اولر * واعناد برلر *
 پس بومعنا ارادیلر یود هر زمانده پیغمبر عز علیه السلامه آتی دیر اولدیلر مؤمنلرک واعناد برلری
 معنای اول ارادیلر ایکن آندن نهی اولنیلر * واول معنای صحیحی افاده ایدوب تالیفی قبول ایچر *

اقط ایلر خطابه قوی اولنوب (وقولوا انظرونا) بلکه اندن بدل انظر نادیکر یعنی بره نظرایت وکلام کده
 تانی ایت تا که انی حفظ ایدر وز (واجمعوا) واستماعکری حسن ایدلر که طلب مراعاته محتاج اولدیه بر
 ویا استماع قبوله استماع ایدلر بوخسه استماع یود کی دکل ویا امر اولنور بکزششی جمله استماع ایدلر تا که نهی
 اولنور بکزششی عودت ایتیه سز (وللکافرین عذاب الیم) محمد علیه السلام حضرت لبرنه نم اون وسی ایلر
 کافر اولنور ایچون عذاب الیم واردر * روایت اولنور که یهود لسانده یقن برکسه بی تحقیق مرآه ایتسه لر
 را عناد برلر * وقتا که یهود را عناد کلمه سنی مسایندن ایتدیلر * بری برلر شهب مرآدیلر که بوندن اوکدین
 بر محمدی سر اسب ایدرلر شمدنکر واکا آشکاره سب ایدلر اولیه اولسه اکا کاورلر را عناد یا محمد دیوب اندن
 کولیت ورلر * انی سمدین معاذ رضی الله عنه تفتن ایتدی * زیرا که لغلرین یلوردی اندن یود
 طائفه سمنه شمدن * کورهره قنیکر که رسول انابه انی سوبلر ایشیدیم یوننی اندورم دیدی * اولیه
 اولسه ایشو آیت کریمه نازل اولوب اول قولدن نهی اولندی تا که رسول اللهی شقه یودلر چاره سی اولیه
 (ما یود الذین کفروا من اهل الکتاب ولا المشرکین ان ینزل علیکم من خیر من ربکم) اهل کایدن کافر اولنور
 ودخی مشرکلسر سوزلر واستلر که ربکز جل شانده دن سزه خیر نزول ایدر * روایت اولنور که مسلمان یوددن
 آشنالرینه دیرلر دیکه محمد علیه السلامه وقرآنه ایمان کتورلر انلرایسه اول شیکه بری اکا دعوت ایدر سز
 بزم صد دنده اولدیغی شیدن خیر لودکلر * اگر سزک صد دنده اولدیغی کزششی خیر لور اولسه بزدخی آتی سور
 ویدرلر حق تعالی انلری تکذیب ایچون یو آیت کریمه بی انزال ایددی (والله یختص برحمته من یشاء)
 الله تعالی دیلر کی کسه بی پیغمبر ایدر * واکا حکمت اوکدوب اعدای اوزره غالب ایدر ونصرتن ابر کورر
 (والله ذو الفضل العظیم) الله تعالی فضل عظیم صاحبدر احسانی علتسزدر هیچ برکسه ایچون اکا
 برشی واجب اولور * ایشونده اشعار واردر که نبوت حق تعالی نیک فضلندن اوله وبعض عبادی اندن مجرورم
 ایتسی ضیق فضلندن دکادر بلکه مشیت ایچوندر اکچه انده حکمتی نه شی ایدوکن بلندیه ده (مانتسخ
 من آیه ان نسم انات بخیر مننا واولهنا) هر آیت کریمه که برآتی اذهاب وحکمتی ابقا ایدر * ویا خود
 معناسنی اذهاب وافظنی ابقا ایدر * ویا خود افظنی ومعناسنی معا اذهاب ایدوب عل اولنور ایدرلر آندن بدل
 بر آیت کریمه کتورر برز که * اول عبادہ انفع واسل واجر اکثر اوله بوخسه خیرتده آیتلر کیسی مساویدر
 زیراجله سی کلام التهدیر * ویا خود منفعت واجرده انک مثلنی کتورر زهر آیتکه امه له نسخ اولنور اول علده
 ایشور وهر آیتکه اشقه نسخ اولنور اول اجرده کتورر (الم تعلم ان الله علی کل شیء قدير) بیلدیکه الله
 تعالی هر شیشه قادر در که برایتی نسخ ایتسه اندن بدل منفعتی زیاده لوسن ویا انک کیسین کتورر مکن عاجز
 اواز * فصل * امام سیوطینک اتقان نام مؤلفندن مترجدر ایدر که * علماء نسخ امرنده اختلاف ایدیلر *
 دینلر که قرآن نه قرآنله نسخ اولور (مانتسخ من آیه ان نسم انات بخیر مننا واولهنا) دلالتیلر ویدیلر که قرآن
 منقله ده نسخ اولور * زیرا اول دخی الله تعالی عندندندر (وما یطق عن الهوی) دلالتیلر * دینلر که کرسف
 وحی طریقتندن بامر الله ایسه انکله قرآن نسخ اولور ایتجاهله ایسه اولور * امام شافعی ایدر هر بار که قرآن
 سنله نسخ اوله لابد آتی تا ییدر قرآن دخی اولور * وهر بار که سنل قرآنله نسخ اولنه لابد انی تا یید ایدر
 سنل دخی ضم اولور * ونسخ امر ونهیده اولور اکچه خیر لفظیلر ایسه ده اما شول خبر که طلب معناسنی
 اولیه اکا نسخ داخل اولور قرآنده نسخ اوج نوعدر * بری یودر که تلاوت وحکمتی معانسخ اولنه ویا حکمتی
 نسخ اولنه تلاوتی دکل * ویا تلاوتی نسخ اولنه حکمتی دکل اگر دینورسه که حکمتی باقی ایکن تلاوتی رفعیلر
 حکمت ندر نیچون تلاوتی دخی قلوب حکمه یله عل وتلاوتیلر نوبی بینی جمع ایدلدی * دینور که تا انکله
 اشو امکن بطریق الظن طاعته مسارعته مقدارلری ظاهر اوله مقطوع به طریق طلبسز ایشور شیکه اکا
 مسارعت ایدر * ابراهیم علیه السلامک متامله ولدی ذبحنه مسارعتی کبی حال بوکه منام طریق وحیک
 ادنا سیدر * ابن عرب رضی الله عنه ایدر سزدن بر بکز قرآنک کیسی اخذ ایتدم دیمسن زیرا انک کیسی نه
 یلور زیرا اندن قرآن کثیر کیدر بیکر آندن ظاهر اولانی اخذ ایتدم دیسون * حضرت عائشه رضی
 الله عنہا دن مریدر دیکه پیغمبر عز علیه السلام زمانده سوره احزاب ایدر آیت اوقه وردی حضرت

عنه رضى الله عنه مصاحفى يازار اولاد بقتده الان موجود اولان زياده سنه قادر اولدى * ابى بن كعب رضى
الله عنه من مريدو ديشكه سورة اسراء مقداره سورة بقره به عدل ايدى و برآنده و جم آيتن او قوردي كه
(الشيخ والشجة اذ ازنه افارجو هما البينة نكالا من الله والله عزيز حكيم) فوليدى حضرت عائشه رضى
الله عنها بك معصومه ياولمش كه (ان الله وملائكته يصلون على النبي يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا
تسليما وعلى الذين يصلون الصلوة الاول) ديتلديكه عثمان رضى الله عنه بك مصاحفى نغير مريدن او كديندن
ايدى * ابو واقد الليثى رضى الله عنه من مريدو ديشكه بيغمبر عز عليه السلامه وحى نازل اولسه انك قننه
كاوردل بزه آتى تعليم ايدردى * بركون اكا كديكمه ديديكه حق جل وعلا ديركه (انا انزلنا المال لاقام
الصلوة و اتياه الزكوة ولوان لابن آدم واديا من ذهب لاجب ان يكون اليه الثاني ولو كان له الثاني لاجب ان
يكون اليه الثالث ولايلا جوف ابن آدم الا القربا ويتوب الله على من تاب) ابى بن كعب رضى الله عنه من
مريدو ديشكه بيغمبر عز عليه السلام بك اديديكه حق جل وعلا بكا امرا بديكه سكا لم يكن او قوم اندن
لم يكن سورة سين او قودى انك بقيه سندن ايديكه (لوان ابن آدم سأل واديا من مال فاعطيه سأل ثانيا * وان
اعطيه سأل ثالثا * ولايلا جوف ابن آدم الا القربا * ويتوب الله على من تاب * وان ذات الدين عند الله
الحنيفة غير اليهودية ولا النصرانية ومن يعمل خيرا فلن يكفره * ابو موسى الاشعري رضى الله عنه من مريدو
ديشكه سورة براءة دكلو بر سورة نازل اولوب صكره رفع اولندى اندن اشبو آيت حفظمه قالديكه (ان
الله سويده هذا الدين باقوم لا خلاق لهم ولوان لابن آدم واديين من مال لثني واديا ثالثا * ولايلا جوف ابن
آدم الا القربا ويتوب الله على من تاب * ابو موسى الاشعري رضى الله عنه من مريدو ديشكه سورة بقره
ميجانك برى نجه ايدردل انسا اولندى آدن اشبو آيت حفظمه قالديكه (يا ايها الذين آمنوا لم تقولون مالا
تفعلون) فكتب شهادة فى اعناقكم تسألون عنها يوم القيامة * عز رضى الله عنه من مريدو ديشكه سورة بقره
او قورديكه لا ترغبوا عن آياتكم فانه كفر بكم * آندن زيد بن ثابت رضى الله عنه به بويله دكليدر دبوب اول
دخنيتم ديو جواب و بردى * عز رضى الله عنه عبد الرحمن بن عوف رضى الله عنه به ديديكه بزه انزال
اولناندن بولديكده (ان جاهدوا كما جاهدتم اول مرة) زبرا بر آتى بولما يورز ديديكه قرأ ندن ساقط اولندل
اولندى ساقط اولوب * ابوسفيان الكلبي رضى الله عنه من مريدو ديشكه سورة بقره اولندى به ديديكه بكا ايكي
آيتن خبر و بر ككه اول معصمه يازلميو بديركه اكا خبر و برمدى مكرآنده ابو الكنود معد بن مالك حاضر
ايدى مسلم به ديديكه اول (ان الذين آمنوا وجاهدوا وجاهدوا فى سبيل الله باموالهم و انفسهم الا بشرا وادانهم
المظلمون والذين آووا و انصروهم وجاهدوا عنهم القول الذين غضب الله عليهم اولئك لا تعلم نفس ما اخفى لهم من
قوة اعين جزاء بما كانوا يعملون) قول شريفيدى * ابن عمر رضى الله عنه من مريدو ديشكه بيغمبر عز عليه
السلام ايكي وجه بر سورة او قودب انى او قورلدى بر كجه طور ديركه نماز قيلل * اول سورة دن بر حرف
او قومه قادر اولد بلسا حى بر عتله بيغمبر عز عليه السلامه كلوب ماجراي خبر و برديل ديديكه اول نسخ
اولنيدر اول اجلدن اول سورة او قود بوليدى حضرت انس رضى الله عنه من مريدو ديشكه سورة بقره ده قتل
اولنان صحابيلك قائلر به بيغمبر عز عليه السلام بد دعاء ايديجك اول صحابيلك آندن نازل اولديكه
بلغوا عنا قوما اننا قينا ربنا فرضى عنا وارضانا) برمدت انى قرايت ايديكه مودنصكره رفع اولندى *
جذيفه رضى الله عنه من مريدو ديشكه سورة بقره برآنده الان او قود بغيرك انك برعيدر * ابو الحسن النبائى
ايدى قرآنده رضى الله عنه رفع اولوب حفظى قلوبده باقى اوله نك جله سندن و ترده او قودان ايكي سورة قنود و كه اول
سورة خلد و حقد و نسيه اولنيدر (ان تعلم ان الله له ملك السموات والارض) يا محمد ييلديكى كه سموات
وارض و ما فيها ملكى الله تعالى تكدر عبادته صالح و فاد اولانه اعلمو * مصاحفى حبيب نسيه
ايديكه آيتن بدل اندن انقه فى وياه ثلثي كنود * ازمنه اختلافه صلاح و فساد اختلافه فيك شرح حكمتده
مثلى صيف و شتاء اختلافه امرجه نك طب كمتده مهالجه ده اختلافه مثليدر (وما لكم من دون الله
من دى ولا عير) بامه شمر كمتده انك عذابى نرآنده اندن بى قورر ولى و نامر يكر اواز
(ام تريدون ان نسال الواسو لكم كاشل موسى من قبل) يا معشر مريدو ديشكه سورة بقره كوند ريلن بيغمبر محمد

عليه السلام دن طلب ايدى من محمد دن او كدين موسى عليه السلام دن * بنى اسرائيل طلب ايتمدى كبي *
سبب نزول اولدركه و ديه بيغمبر عز عليه السلامه ديديكه اكر بيغمبر ايسك بزدن غطاي كشف آيت كه الله
تهالى بي آشكاره كورده و ز * و يا خود بزه معادن بر ككب كورموسانك تورانى كورموسى كبي * امدى بولك
كبي سوا لاقى ترك ايدل و امور بعبديه دن نازل اولانده و توفى كزى الله تعالى به ايدل (ومن يبدل الكفر
بالايمان فقد ضل سواء السبيل) اول كسه كه امور مذ كورده الله تعالى به و توفى ترك و بالانده شك ايدوب
غيري اقتراح ايدى اول طريق مستقيمن جيقوب ايمانده صكره كفه و افغ اولود * امدى اقتراح ايتمكزكه
اول سزى وسط سبيلدن جيقرميه ايمان دن بدل كزى اختيار ايتدريميه (ود كثير من اهل الكتاب
لو ردوكم من بعد ايمانكم كفارا) اهل ككتايدن جوق كسه راسر و ديلكه يا معشر مؤمنين مزي
ايمانكز دصكره كفه رد ايدل (حسدا من عند انفسهم) كند بكارندن مزي حسد ايدل اولد قلى
حاله (من بعد ما تبين لهم الحق) انله تورآنده محمد كقولى صدق و دينى حق ايدوكى ظاهر اولد بقتد نصكره
فاعفوا و اصفحوا) امدى انلرى ترك و انلردن اعراض ايدل (حتى يأتى الله بامرهم) حتى كه حق تعالى
امرى كتوره كه اول قتال امرى و اوزرلر به جزيه وضعيدركه سورة بقره ده ذكر اولنان (فانزلوا الذين
لا يؤمنون بالله ولا باليوم الآخر ولا يحرمون ما حرم الله ورسوله ولا يدعون دين الحق من الذين ادعوا الكتاب
حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون) آيتله اول بيورلشدر (ان الله على كل شئ قدير) الله تعالى
هر شينه قادر در * مؤمنلر ايجون كفار اوزرلر به نصرت و انلردن انتقام ايدل (واقبوا الصلوة) صلوات
مكتوبه بي تعديل اركان * و خشوعله اوقات مستحبه سنده اداه ايدل (واقوا الزكوة) و اموالكز لزكوة
مقروضه سن و برك (وما تقدموا لانفسكم من خير فخذوه عند الله) خير دن هر نه شئ كه آتى نفسلر بكنز
ايجون آخرته ايلرو كوند رضى الله تعالى الله عندنده آلك نوابن بولور بيز * دينا ديكه خير دن مراد مالدر
ويا صدقه در كه اندن بر عره و بارقه ميه بي احد طاعى دكا و بولور سز (ان الله بما تعملون بصير)
الله تعالى سرك اعا كز به نصرت و اوزرلر كفتد عدل ضايع اولز كفتد منزله نك به ضنده بازلشدر كه يابن آدم
كتر كى بيم قنده قوغل كه كاترق و خرق و فساد ايرميه و اكا قى احتياجك وقتنده حاضر بوله سن
(وقالوا ان يدخل الجنة الامن كان هوذا انصاري) يهود ديد بلكه جنته كير من مكره اول يهودى اوله
ديوديدن غيرى دين يوقدر * نصارى ديد بلكه جنته كير من مكر اولكه نصارى اوله و نصرايدن غيرى
دين يوقدر (قلنا امانهم) اشبو انلر شنوات باطله ليدر حقيقى يوقدر (قل هاتوا برهانكم) يا محمد
آنله ديكه زعمكز اوزره چيكنزى كنور بكنز (ان كنتم صادقين) اكر دعوا كرده صادقلر ايسه كز زرا
هر و كلكه اكا داييل اوليه اول ثابت اولز (بلى) حكم انلر ديديكى كى دكلدر بلكه حكم اسلام كدر
(من اسلم وجهه لله) بر كسه كه كند دينى و باقصد فى الله تعالى ايجون خالص ايدى (وهو محسن) حال بوكه
علمنده محسن و يامؤمن و باخلصدر (فله اجره عند ربه) انكچون رب تعالى عندنده على اوزره وعد
اولنان اجرى و اردر (ولا خوف عليهم) انله عذاب خوف يوقدر چنكه اهل نار انك خوفن ايدل
(ولا هم يحزنون) و امر دن يادن تخلف ايتدكار به محزون اولز (وقالت اليهود ايسر النصرى على نبي)
يهود ديد بلكه نصارى امر دن يادن بر شى اوزره دكلدر و عيسايه و انجيله كافر اوليلر (وقالت النصرى
ليست اليهود على نبي) و نصارى ديد بلكه يهود امر دن يادن بر شى اوزره دكلدر و موسايه و توراته كافر
اولد بلكه (وهم يتلون الكتاب) حال بوكه ايكي فرقة دن هر برى كند بلكه نزول ايدن كلى او قورلدى بر به
مؤمن اولانه حقد كه كاييه مؤمن اوله كافر اوليه زرا كتب مقوله نك هر برى اخرى مصدق و چون كابلر
اوبه يوب ايجنده اولانه مخالفت ايد بلكه اول حالارى انلر جهل و ضلالة ده ايد و كابر به دال اولدى (كذلك)
انلر كبي (قال الذين لا يعلمون مثل قولهم) عبده اصنام و معطله و غير يدن كلب بيليلر محمد و اصحابى
دينندن بر شى اوزره دكلدر ديد بلكه (قاله يحكم بينهم يوم القيامة فيما كانوا فيه يختلفون) الله تعالى يوم
قيامة اول ايكي فريق بينى دين امرنده اختلافلر قضا ايد رايكس دن دخي تكذيب ايدوب جهنمه كيدرد
و جنته كيرنلر انله كوستروب بيلد بروب اكر دينور سه كه الله تعالى انله نيجون توبج ايدى حال بوكه هر فريق

قول کرده صادق فرماید: * زیرا اول یکی دینک هر بری نسخ اولد یقینند فکرمه برشی دکل ایدوکی طیار دردی *
 ذی شوره انزل اول قوله قدی هر فریق آخر لدینی اصلندن ابطال و نبی و کاتبه کفر و انکار ایدی حال بوکه
 انک هر بری نسخ اولد زدن اول حق اولوب واجب القبول والعمل ایدی (ومن اعظم من منع مساجد الله
 ان یذکر فیها اسمہ) الله تعالی انک مسجد زنده اسم شریفی ذکر اولغنی منع ایدندن زیاده ظالم نه کسه در
 (وسعی فی خرابها) ودخی اول مساجد خرابه سی ایده مسجین و مصلینی اندن منع ایلد و ایدمله قصه سی
 اولدو که ططیوس الرومی واصحابی بنی اسرائیل اوزره سفر ایدوب بنو اسرائیلدن مقاتله سن قتل و ذراره سن
 سی ایدیلر و توراتی باقوب یا قوب بیت المقدسی خراب ایدیلر و اچینه جیفه لرین آتوب و آنده خنزیر لرین ذبح
 ایدیلر عمر بن الخطاب رضی الله عنه زمانه دکین خراب قالوب انک زمانه مسلمان آتی باقوب تعمیر ایدیلر *
 اشبو آیت کریمه نک سبب نزولی اگرچه خاصه ذکر کن حکمی عامدر هر مسجدی تحریب ایدنه و اصلوه
 ایچون تهنیه اولغش مکانک تعطیانه سعی ایده نه عامدر (اولئک ما کان لهم ان یدخلوها الا خائفین) امدی
 مساجدی ذا کرلردن منع ایدنله و باخترینه سی ایدنله لایق بواید که کاخشیته و خشوعه کیره لدی
 و یاخود حق بواید که مؤمنین آنلری بطش ایتمندن خوفله کیره لدی اشبو و دلیلدر که اهل ذمت مساجده
 دخولن منع اولنه و مسلمان اوزره آنلری اندن اخراج واجب اوله اگر بویه اولسه انزل کادخولی خوفله
 اولزدی (لهم فی الدیناخری) انلره دنیاده عذاب وهوان اولور خرنی قتل وسیله و ذمی به ضرب جزیه ایلد
 (ولهم فی الاخره عذاب عظیم) و آخرته عذاب نار اولور * عطاء ایدر اشبو آیت کریمه مکرمه مشرکری
 حقنده نازل اولوبدر * و مساجدله هر ادمسجد حرامدر عام حدیه ده پیغمبر عز علیه السلامی واصحابی
 حدن منع ایدیلر انلر که آتی ذکر الله له تعمیر دن منع ایده لر خرابه سی ایتمشدر و انلر کاخائفین اولدقلری
 حاله دخول لر نک معنای پیغمبر عز علیه السلام مکرمه کی فتح ایدکنده ندا ایدردیک بو یسلد فکرمه مشرک
 ایتمه * شارع آنلری دخوله تمکین ایتمچیک دخولاری خوفله اولور (ولله المشرق والمغرب) ارضک کلبی
 الله تعالی نکدر مالک حقیقی اولدو ملک بر مکانه مختص اولوب بر مکاندن منتفی اولور دکلدر (فایما نزلوا فقم
 وجه الله) هر قننی جهته استقبال ایدر سکر اول حق تعالی نک شو جهته دکه نماز بکرده انی قبله اید نکزه
 راضی اولوبدر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر * صحابه دن بر جاعت قبله کبه به تحویل اولغزدن اول
 بر مفرده ایکن اوزر لر نه طومان چوکوب اول حالتده نماز وقتی ارشدی قبله دکه تحری ایدوب نمازی قبلدیلر
 طومان کیدجیک قبله به اصابت ایتمه کاری ظاهر اولدی مدینه به کوب اول نماز لر نک حکمندن پیغمبر
 علیه السلامه سوال ایدکنده اشبو آیت کریمه نازل اولدی * ابن عمر رضی الله عنه ایدر اشبو آیت شول
 مسافر حقنده نازل اولوبدر که نافله نمازی راحله سی متوجه اولدینی جهته قیلور (کان النبی علیه السلام
 یصلی علی راحله فی السفر حیثما توجهت به) پیغمبر عز علیه السلام سفرده نافله فی راحله سی اوزرنده انک
 متوجه اولدینی جهته استقبال ایدوب قیلدی * عکرمه ایدر اشبو آیت تحویل قبله حقنده نازل اولوبدر *
 وقتا که قبله بیت المقدس دن کبه به صرف اولدی یهود مؤمنلری تعمیر ایدوب دیدیلر که هیچ بریلنور قبله کر
 یوقدر کاهی بر جهته و کاهی بر جهته اخرا به استقبال ایدر مزاوله اولسه اشبو آیت نازل اولدی * مجاهد
 وحسن ایدر وقتا که (وقال ربکم ادعونی استجب لکم) ربک زجل شانه مزه دیر که یکاد عایدنکه آتی روا ایدم دیو
 یورلدی دیدیلر که قننی جهته توجه ایدوب دعاء ایده لم اشبو آیت کریمه نازل اولدی (ان الله واسع) الله تعالی
 واسع المغفرتدر (علیم) بایات خالصه کزی بیلیجدر (وقالوا اتخذ الله ولدا) کفار دیدیلر که الله تعالی ولدا اتخاذ
 ایددی یهود عزیر ابن الله دیدیلر و نصاری المسیح ابن الله دیدیلر و مشرکین عرب الملائکه بنات الله دیدیلر
 (سجانه) الله تعالی اول ظالمین قولندن منز و معظم اولوبدر (بل ما فی السموات والارض) بلکه
 سموات وارضه اولان جله اشیا نک و عزیز و معج و ملائکه نک خالق و مالکیدر (کل له قانون) جله سی اکا
 منقاددر مشیت و نکو بنندن امتناع ایتمز * و همه شیکه بوصفنده اوله واجب الذات اولان سکون جل
 شانه به شجاس ایزامدی هیچ احدا کاولد اوزر * زیرا اولد حقندن دکه والدنه شجاس اوله * فقام اشبو نکه
 احتیاج ایدیلر که بیکجه کیم ولدنه مالک اوله اول ولداندن آزاد اولور * زیرا که حق تعالی ملک اثباتله

ولدی فی ابتد (یدیع السموات والارض) الله تعالی سموات وارضی مثال سابقه سز ایداع و انشاء ایدیلر
 (واذا قضی امرنا فانما یقول له کن فیکون) یقین امور دن برامری حکم و کوفنی اراده ایده اکا حادث اول
 دیوب اول دخی حادث اولور * اگر دینورسه که معدومه نیجه خطاب اولور دینورکه وجودی مقدرا و لیجک
 اول موجود کبی اولور اوله اولسه اکا خطاب صحیح اولور (وقال الذین لا یعلمون) مشرکینک جاهلاری
 و اهل کتابک متجاهلاری دیدیلر که (لولا یکامنا الله) نولیدی الله تعالی بزیه سو یا میدی و سن آنک رسولی
 ایدو کبکی بزیه خبر و بریدی (اوانا نینا آیه) و یاخود صدقه دلالت ایدر بزیه بر علامت کتوریدک
 (کذلک قال الذین من قبلهم مثل قواهم) امم ماضیه دن جهله و متجاهلین دخی اشبو نکله کی موسابه بزیه
 الله تعالی بی آشکاره کور و عیسایه دیک قادر اولور میکه سمادن بزیه مانده ایدر دیدیلر (نشابت قلوبهم)
 اشبو نکله و امم ماضیه دن انلر قبلری کفر و فسوت و طلم محالده بری بر لر نه بکزمه یوبدر (قدینا الایات)
 بر آنلری تبیین ایدک (اقوم یوقهون) شول قوم ایچونکه یقین طلب ایدر لر * و یاخود حقائق ایقان
 ایدوب انلر قلوبنه شبهه و عناد اغترار ایتمشدر و انلر اشارت وارد که انلر آتی دیمسی آیتده خفاه اولد یچون
 و یاخود قینلری زیاده اولسچون دکل ایدی بلکه عنو و عناد ایچون ایدی (انا ارسلنا بالحق بشیرا و نذیرا)
 یا محمد بزیه قرآن و شرایع اسلامه کوندردک که اولیا و اهل طاعته نواب کرمیله تبشیر ایدنه سن و اعداء
 و اهل معصیتی عذاب الیمه تحریف ایدنه سن (ولا تشغل عن اصحاب الجیم) اصحاب جیمک کفر و معاصی
 اوزره اصرار لردن سن سوال اولغز سن جفکه سن انلره رسالتی تبلیغ ایده سن (وان رضی عنک الیهود
 ولا النصارى حتى تتبع ملتهم) یا محمد یهود و نصاری ایداسمندن راضی اولور دکلردن دکل و انلر وضامنی
 طیبده جمه ایدر سن * که دینلر نه کیره و قبله لر نه نماز قبله سن (قل ان هدی الله هو الهدی)
 یا محمد انلره دیکل که حق تعالی نک هدایه کدین حق و طریق اسلامدر برهدا که انک و راستده هدی یوقدر
 (وانی اتبع اهواءهم) شویه کم سن انلر اراء زانعه لر نه اتباع ایدنه سن (بعد الذی جاءک من العلم)
 شونده نص * که دین الله اسلام ایدوکی و قبله کبه ایدوکی سکایلدیله (مالک من الله من ولی ولا نصیر)
 سیکچون الله تعالی نک عذابندن تخلیصه هیچ بر قریب نافع و نصیر مانع اولز (الذین آتیناهم الکتاب)
 شونلر که بزانه کاب و بردک * ابن عباس ایدر اشبو نکله مراد شول اهل سقیته در که جعفر بن ابی طالب رضی
 الله عنه ایلد قدم ایدیلر فرق کشی اولوب اونوزایکیسی حبش دن * و سکرزی شام راهلرندن حتی که انلر
 بریسی بجهرا راه ایدی * ضحاک ایدر که انراهل کابدن ایمانله کیدنلردر (یتلونه حق تلاوته) اول کابی
 افطنی مراعات و معنای تدبر و مقتضاسیله عمل ایدر اولدقلری حالده تلاوت ایدر لر (اولئک یؤمنون به)
 امدی انلر کابیرنه ایمان کتورنلردر یوخسه تحریف ایدنلردن دکل (ومن یکفر به) و اولکه کاتبه کافر اوله
 تحریفله و حقنه کفرله (فاوانئک هم الخاسرون) امدی انلر ایمان پر نه کفری اختیارله دینلرنده زیان
 ایدیلر در (یا بنی اسرائیل اذکرو انعمتی الی انعمت علیکم) یا بنی اسرائیل ذکر ایدک شول نعمتی که سز
 تیرده ایکن من و ملوی وغیری سزه انعام ایتمشدم (وانی فضلتکم علی العالمین) و اول نعمتی خاصه آبا کره
 و یروب انکله آنلری زمانلرنده کی سائر ناس اوزره تفضیل ایدتم (وانقوا یوما) و شول کوندن قور و ککه
 (لا یجزی نفس عن نفس شیئا) هیچ کسه آخرک اوزره لازم اولان حق و قدن برشی تضایلتمز (ولایقبل منها
 عدل) و اندن فداء قبول اولز (ولا تنفعها شفاعة) و انکیچون شفاعت نفع ایتمز اگر کافرا یسه (ولا هم
 یضررون) و انلر عذاب الله دن منع اولغزلر (واذا بنی ابراهیم ربه یبکلمات) ذکر ایت شول وقتیکه رب تعالی
 ابراهیم علیه السلامی کلماتله آله ایدی * و ابلائک معنای امتحان و اختبار و امر در * والله تعالی عبادنی
 ابتلائه ارادنی احوالربنی ببلک ایچون دکلدر * زیرا اول انلر احواله عالمدر بلکه عباد بری بر لر نک احوالی
 یسوندرا یچوندر (فانهم) ابراهیم علیه السلام اول کلماتی اتمام ایدی اول کلماتده اختلاف اولدی *
 ابن عباس رضی الله عنه دیدیکه اول اونوزشید راونی (التائبون العابدون) آیتنده * و اونی دخی (ان المسلمین
 و المسلمات) آیتنده * و اونی دخی (قد افلح المؤمنون) اولنده کی (ومأل سائل) سوره سنده الامامین دن
 ذکر و انان خصال حیده در * و یسلدیکه حق نه الی آتی اون شیتله ابتلاء ایدی انک بشی راسده در حقن

شارب و مضغه و امشاق و موال و فرق رأ سدره و بشی دخی بندده در پی تعلیم اطهار و تنف اب و حلق عانة
 و ختن و احتیاج با ما در پی دینلدیکه اول مناسک حج در پی حسن ایدر حق تعالی آفی یدی شیشه ابتلا ایتدی
 کو کبله و قرله و غمه و واندره نظریں حسن ایدر رب تعالی بی دامن لایزال ایدو کن بیادی و ناولده حتی که
 اکامبر ایدری و هجرتله و ذبح ابن ایلده و ختاندہ انلرده دخی صبر ایدری (قال انی جاءک للناس اماما) حق
 تعالی اکادیدیکه یا ابراهیم صی ناسه امام قیلدر مکه خیرده اقتدا اولانه سن و بس بواجلدن امامی عامه اولدی
 من بعد بیت اولتان انبیاء مانک در بختدن اولوب اکاتباعله امر اولندیلر (قال ومن ذریعتی) ابراهیم علیه
 السلام دیدیکه یارب اولادمدن دخی آئمہ قلقلکه انلردخی اقتدا اولانه لاشبوندن کشتی ذریعت و قرابه سنک
 منافعه هیک ایا حق اخذ اولنور (قال لایسال عہدی انظالمین) حق تعالی دیدیکه یا ابراهیم سکاعمر
 ایتدیکم نبوت و امامت اولاد کدن ظالمه ابرغزاشبونده تنبیه وارد که انک ذریعه سندن ظلمه دخی اولوب
 امامته نائل اولیسر لر دره زیرا که امامت حق تعالیلک امامت و عهدیدر نظام ایسه اکامال اولنر بلکه کانائل
 اولان انلرک بر و انتقام ایدری و بودیلدر که انبیاء بعثلرندن اوکدیتده کپاردن معصومین اولر لاندنصر کده کی
 کبی اکایلدہ ایدر بودیلدر که ظالمک امر و یدیتده قوی قبول اولور مقامه اقامت اولنسی جائز اولیه قاضی
 و مفتی و شاهد و راری حدیث اولن کبی و آئمہ صلواتک صالحین اوللری شرط اوله (واذ جعلنا البیت منابہ
 للناس) ذکر ایت شول وقتیکه بز کعبه بی ناس ایچون مرجع و معاد قیلدق هر جائیدن اسکا کاورلور و
 واعتماد نوالنور (وامنا) و دخی موضع امن قلدقکه انک اهله تعرض اولنر و یا خود چ ایدن آخرت
 عذابندن امین اولور زیرا چ ایدن اول بکن گاهلری محو ایدر و یا خود اکالتجاء ایدن جانی اخذ اولنر لاندن
 چیمقدخه که اول امام ابوحنیفه مذہبیدر (واخذوا من مقام ابراهیم مصلی) مقام ابراهیم علیه السلا می
 موضع صلوة ایدینولہ اول مسجد حرامده شول حجر در که ابراهیم علیه السلام کعبه مکرمه بی بناء عنندہ انک
 اوزره طور ردی ایکی ایانعی بر مغلر سنک اثری اوزرنده کور یولور ایدری * انکله کثرت مسجدن مندرس اولدی *
 و یا اول شول موضع در که اول انک اوزره طور و رب ناسی حجه دعوت ایتدی و روایت اولندیکه پیغمبر عز علیہ
 السلام عرضی الله عنک الیہ یا سوب اکاشبو مقام ابراهیم در دیو کوستردی عمر رضی الله عنه دیدیکه
 یا رسول الله انی مصلی ایدنیمه مصلی دیدیکه انکله امر اولندیم بعدہ کونش باغدن اشبو آب کریمه نازل
 اولدی و دینلدیکه انکله هر ادطواف نمازله امر در جابر رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز علیہ السلام طوافدن
 فارغ اولیچیک مقام ابراهیم واروب انک خلفنده ایکی رکعت نماز قیلدی (واخذوا من مقام ابراهیم
 مصلی) قول شریقن اوقودی * دینلدیکه حرمک کلسی مقام ابراهیم در و بانکله هر ادماوقف حجر
 و انک مصلی اتخاذ اولنسی انده دعا و در والله تعالی به تقرب ایدلمسیدر * امام مقام قصه سینک ابتدای
 اولدر که * ابن عباس رضی الله عنه ایدر وقتکه ابراهیم علیه السلام اسمعیل علیه السلام له هاجری کتور و رب
 مکه ده قودی برمدتد نصره جرمیون کاوب انده نزول ایتدی اسمعیل علیه السلام انلردن برمر آبی تزوج
 ایتدی و انامی هاجر وفات ایتدی ابراهیم علیه السلام ایسه شامده اولوردی خانوقی سارهدن امتنذان
 ایتدی که مکده هاجری کور مکه کیده سارده دخی اکاذن و بردی لکن شول شرطله که اکاوار دینفنده آتدن
 انیمه چون ابراهیم علیه السلام مکه به قدوم ایدر هاجری وفات ایتش بولدی اسمعیل علیه السلام اونه
 واروب اول ایسه مکر صید ایتکه کتیش ایدی مر آمشه بزه ضیافتک وارمیدر دیوب اول ایسه اکاضیق
 معیشدن شکایتندن ماعد آتی ضیافت ایتدی ابراهیم علیه السلام اکادیدیکه زوجک کلا کنده
 بندن اکا سلام ایدر دیکه کله قیومی ایشکنی دکشد بر من چون ابراهیم علیه السلام کیدوب اسمعیل
 علیه السلام سیددن اونه کادی خانوقی اکا شومفنده بر بر ککلوب ماجرا سی خبر و بردی اسمعیل
 علیه السلام دیدیکه اول بنم یا بامدر سندن مفارقتہ بکا امر ایتش اندن انی تظلیق ایدوب بنه جرمه یلردن
 برمر آذ اخر بی تزوج ایتدی چون برمدتد نصره بنه ابراهیم علیه السلام سارده انک اذنبله نزول ایتکم
 شرطیلہ اسمعیل علیه السلامی زبانه کاوب انی الاول صیدہ کتیش بولدی خانوقی انی ابن ولله
 ضیافت ایتدی و اسمعیل علیه السلام له سئل انلردن سوال ایدوب خبر و عتده اولدفن حکایت ایتدی

اولی روز حینده اکابر و یار و یاشهیر و باقر کنور و مش اواسه بر یوزنده بر وشعیر وغیره اول اکثر بلاد
اولیدی * اندن خاقان کازول اینکه باشکی بویاین دیونگیلف ایندی نزول ایتیموب بلکه مقامه واردی
برایغان اکابا صوب برایغانی اوزنکیده ایکن باشند بر جانن بودردی جانب آخری دخی بومنوال اوزره اول
برایغان اکابا صودی برایغانی اوزنکیده ایکن بودردی اندن کیدر اولدیغنده دیدیکه زوج که ندن سلام ایدوب
دیکل که قیوم سناشکنی استقامت ایتمش اول کیدوب اسماعیل عایه السلام صیددن کا دی خانوقی اکا
ابراهیم علیه الصلاهی وصفایتدیکند نصرکه ماجراجی خبر وردی اسماعیل علیه السلام دیدیکه اول بنم
بامدر سنکه اقامت وثباته امر ایتمشد * بعده ماشاء الله زمان هر ورند نصرکه ابراهیم علیه السلام اکا
کاوب دیدیکه یا اسماعیل الله تعالی بکارایش پیرویدرسن بکانده اعانت ایدرمیسن دیدیکه نم اعانت ایدهرین
امدی اول بکاریودیکه بواراده انکیچون بریت بنا ایدم اندن ایکسی اتی بنایه بشلد بلرا اسماعیل علیه السلام
طاش کنوردوب اکاصو ناردی اول ایسه اتی الوب شاه ایدردی بناءوکسلجک اول مقام دینن حجری اسماعیل
علیه السلام کنوردوب ابراهیم علیه السلام الوب برایغانی التمه قودی اول اجلدن اکامقام ابراهیم دیندی
(وعهد نالی ابراهیم واسماعیل ان طهاریتی للطائفین والعاکفین والرحیم السجود) برابراهیم واسماعیل امر
ایدککه ایکیکز بنیم بینم کعبه بی او نان وانجناس و هرا کالاین اولیان شیدن نظهر ایدمر آنک حوانده طاقتلر
ومقیم ومجاوردن انده ماکملر واردر واند نماز قیلورواصک علروساجدلر ایچون دیندی که غربایه افضل اولان
طوافدر واهل مکبه افضل اولان صلوتدر (واذ قال ابراهیم رب اجعل هذا بلدا آمنا ذکر ایت شول وقتیکه
ابراهیم علیه السلام دیدیکه یارب اشوم مکانی بربلده قیل که اهلی انده امن اوزره اوله که اول خرمدر (واردق
اهله من الثرات من آمن منهم بالله واليوم الآخر) وانك اهل مدن الله تعالی به يوم آخر نه ایمان کنور نری
ثمراتدن رزقلندر * روایت اولوندیکه طائف شام مدینه لندن ایدی ابراهیم علیه السلام دعاء ایدجک
حق تعالی جبرائیل علیه السلامه امر المادی اتی اصلندن فاع ایدوب ایدی کریت شریفی اداره ایدک نصرکه
حال اولدیغی موضعه وضع ایتدی اهل مکة ثلث اکثر عمراتی اندن کاور (قال ومن كفر) حق تعالی دیدیکه
اکافر اولانی دخی رزقلندر برین ابراهیم علیه السلام رزقی امامته قیاس ایدوب دعا سنده اتی الحق مؤمنند
ایچون دیندی حق تعالی اکتبیه ایدیکه رزق رحمت دنیویه دردمون زکافره عام اولور امامت ودینه تقدم
آنک خلافتنه ملاسدر (فاتمه قیلا) بن اتی زمان پسیر یعنی نهایت اجلنه دکین آنکله تمسح ایدرن تاکه
لذات دنیا الیه التذاذ ایدوب آنکله اوزرینه جمه اوکد اوله اتی قلیل الیه قید ایتدی * بزرامتع دنیا ند کلوشیر
اواسه آخر تک نم مؤیده سه نسبتله قیلدر (ثم اضطر مالی عذاب النار) بعده آخر تنده اتی عذاب نار الحما
ایدهر روز (وبئس المصير) واول نه مبوس مصیر اولور (واذ رفع ابراهیم القواعد من البيت واسماعيل) ذکر
ایت قبول وقتیکه ابراهیم واسماعيل بیت شریفدن قواعدی دفع ایلدی * راوبرر روایت ایتدیر که حق تعالی
ارضی پراغرذن ایکی بیگ ییل اول بیت شریفک موضعن براندیکه اول صواوزره برزیده یضا ایدری ارضی آنک
التشن بسط وندا ایتدی * وقتیکه آدم علیه السلام بره ایتدر لدی وحشتدن حق تعالی به شکایت ایتدی
اوله اولسه اکایت المعهوری ایتدر دیکه اول جنتک یواقیندن ایدی پیش زمردن شرقی وعرفی ایکی قیوسی
دار ایدی حال بیت شریف اولان موضعه وضع ایتدی * ودیدیکه یا آدم سگار بیت ایتدر مکہ اتی طواف اید
وعند نه نماز قیل سن * بتکم عرش طواف اولانور * وعند نه نماز قیلورواصک حجرا سودی ایتدر دی
اول غایتده سیاض ایدی * زمان جاهلیته حائل ملک مسندن قرار دی اوله اواسه آدم علیه السلام بیاق
هنددن مکبه توجه ایتدی حق جل وعلا کاربردک کوندردی حتی اکالیندربان بیت شریفه دلالت ایدوب
خج ایتدر دی و مناسکی اقامت ایتدر دی فازع اولیحق ملائکه اتی قرشولدیلر * یا آدم حق تعالی حکمی قبول اید
برزندن ایکی بیگ ییل اول اشوب بیق طواف ایدردک دیدیلر * ابن عباس ایدر آدم علیه السلام بیاق هنددن
مکبه فرق حج ایتدی * طوفان زمانته دکین اول بیت یرده فالوب طواف اولندی آندن اول سما رابعه به رف
ایدی * هر کون اکا تمش یکن ملک کبردر کبرن من بعد اکاعدت ایتر اولور * طوفان ایرشیجک حق تعالی
جبرائیل علیه الصلاهی کوندردی حجرا سودی عرفدن صیانت ایچون جبل ابی قبیسه قودردی ابراهیم

عليه السلام زمانه دکن موضع بیت خالی طوری * ابن عباس رضی الله عنه ایدر حق جل وعلا که به نیک
 ماه می دکار بر سحابه کوندردی حتی که که به نیک موضعی فو قنده طوری ردی انک ظلی دکا و زیاده و نقصان سر
 بنایت دیو یورلدی بیت شریفک طانی بش عدد طاعدن کتورلدی که اول طور سینا و طور زینا و بستانکه
 شامده در وجودیکه جزیره در و حرا که مکده در اندن قواعدی بناه اولندی وقتا که ابراهیم علیه السلام
 بنایی حجر اسود موضعه ایر کوردی بکار حجر حسن کتور که اشبو موضعه قوباین دیو حضرت اسماعیل
 علیه السلامه یورددی چون اول آتی استیو کندی ابو قیسدن بر نداء کادیکه یا ابراهیم سکا و بر یله چکن
 طانی بنده امانت و آتی انفل مکر اول حجر اسود ایمش الوب مکانه قوردی وقتا که ابراهیم واسمعیل
 کعبه بی بنادن فارغ اولدی دیکه (ربنا تقبل منا) یارب اشبو بنامزی بزدن قبول ابت (انک انت
 السميع العليم) که سن دعای می ایشیدر و نیاز می یلورسن (ربنا واجعلنا مسلمین لك) یارب بزنی
 سکا خضوع و اخلاص و اطاعت و توحید ایدیی قیلغل (ومن ذریعتنا امة مسلمة لك) و ذریعتك بعضی
 دخی اسلام و اعمالارنده اخلاص ایدر جماعت قیل (وارنا مناسكا) و نه حجه کی متعبد اغزی
 و یا مذبح می کوسر و یلدر اوله اولسه حق تعالی انلرکد عامنه ایات ایدوب انلر جبرائیل علیه السلامی
 کوندردی و یوم عرفه ده مناسکی انلر کوسر دی آندن کا عرفت یعنی یلدرکی یا ابراهیم دیدی اول دخی نم
 دیدی اول لجلدن اول وقته عرفه و موضعه عرفات دینلدی (وتب علينا) صفاتر دوزدن و ذریعتك
 صکبار تر ذوقیدن تبحر و زایت (انک انت التواب الرحيم) من تجاوزده بلیغسن عباد مؤمنینه
 رحیمین (ربنا و ابعث فیم رسولانهم) یارب اول امت مسلمه ده آنلردن رسول بعث ایکنه آنکله مراد محمد
 مصطفی صلی الله علیه و سلمدر عرباض بن ساریه رضی الله عنه پیغمبر علیه السلامدن روایت ایدر دیکه
 بن الله تعالی عندنه خاتم النبیین یازلشکن حال بوکه آدم علیه السلام طیننده منجلی ایدی و بنم اول
 امرم ابراهیم علیه السلامک دعوی و عیسی علیه السلامک بشارتی و والد ملک بنی وضع جل ایدیکه
 حینده روایت ایدر که آندن بر نور حقیقوب آندن قصور شام ضیالندی * ابن عباس رضی الله عنه ایدر
 انبیانک کیسی بنی امرا یلدر الا اولی دکل که اول نوح و هود و صالح و شعیب و لوط و ابراهیم
 واسمعیل و اسحق و یعقوب و محمد در صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین (یتلون علیهم آياتك) که انلر
 آیتلری اوقور و وحید و نبوت دلائلن آنلر یلدر (و به لهم الكتاب والحكمة) و انلر قرآنی و تفسیرین
 تکمیل ایدر معارف و احکامی تعلیم ایدر (و بر کیم) و انلری شرک و ذوقیدن تطهر ایدر (انک
 انت العزيز) من اول عزیز سنکه اکبر شئی غالب اولمز * و اراده ایدرکی شیددن آتی بر شئی عاجز ایتز
 (الحکیم) حکیم سنکه فعلی علمه موافق اولور (ومن یرغب عن ملة ابراهيم الا من مفة نفسه) ابراهیم علیه
 السلامک شریعت و دینک تر لایتن که اول اسلامدر مکر اوله که نفسه جاهل اوله * امدی اول که الله تعالی سنک
 غیره عبادت ایدر نفسی یلیویدر و نفسی بیلین و بنی دخی بیلز حق جل و علا دود علیه السلامه وحی
 ایدرکی یاد ایدر نفسکی یلکه بنی یله سن دیدیکه یارب نعمی نیجه یلور سنی نیجه یلورلدیکه آتی ضعیف
 و عجز و فناء یلکه بنی قوت و قدرت و بقایه یله سن میب نزولی اولدر که عبدالله بن سلام رضی الله عنه قرنداشی
 اوغلاری سلمه و مهاجری اسلامه دعوت ایدوب دیدیکه یلور میسر که حق جل و علا نورانده دیشدر که اولاد
 اسمعیلدن بن بر پیغمبر کوند ریسرین که اسمی احمد اولور اول کاکایمان کتوره هدایت یولور اول کاکا
 ایمان کتور سیه مله و ن اولور اوله اولسه سلمه اسلامه کوب مهاجر استماع ایدی اول سبیل اشبو آیت
 کریمه نازل اولدی (و قد استعینا فی الدنیا) بر آتی دینار نبوت و دین حق ایچون اختیار ایدرک (راه
 فی الارض لمن الصالحین) و چند اول صالحلر یلدر (اذ قال له و به اسلم) زیرا اکارب تعالی اسلام اوزره
 استقامت ایدوب ثابت اولفل دیدی شول وقتنکه غار دن چیقوب کوب و غر و شمشه نلر ایدی (قال املت
 رب العالمین) ابراهیم علیه السلام دیدیکه دینی اول عالمک ربی جل شأنه ایچون خالص ایدم (ووبی
 یا ابراهیم نبیه و یعقوب) ابراهیم علیه السلام اوغلاری ته که انلر در تدر اسماعیل و اسحاق و مدین و مداین در
 و یا سکر دود و یا ون در تدر * و یعقوب علیه السلامک دخی اوغلاری که انلارن اپکیدر * روین و شعون و لاوی

و یهودا و چون وزیرلور و دونا و نفوتوفی و کودی و او شیر و بنیامین و یوسف در اول ملت و صیت ایدوب دیدیکه
 (یا بنی) ای اوغلارم (ان الله اصطفى اکرم ادین) الله تعالی سز کیچون دین اسلامی اختیار ایدیکه اول
 ادیانک صفوه سیدر (فلا توتق الا و انتم مسلمون) امدی اسلام اوزره دائم اولک که سز موت مصادف
 اولدیغنده مسلمون بولنه سز و یا خود ربکز جل شأنه به حسن الظن اولک که مونکز اول حالده ایکن واقع
 اوله * جابر عبدالله ایدر بن پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم موتدن اوج کون مقدمدن ایشده مکدر (لا یوتق
 احدکم الا و هو محسن الظن بالله) سزدن ربکز وفات ایدر اولسه الله تعالی به ایو طنی ایتسون (ام کنتم شهداء)
 سز لر حاضر دکا لایبکز (اذا حضر یه قوب الموت) شول وقتنکه یعقوب موت قریب اولدی * کابی ایدر
 وقتا که یعقوب علیه السلام مصره داخل اولدی انک اهلی کوردیکه کیملری او نانه و کیملری ایدر نیرانه
 عبادت ایدر لر بوالحدن خوفله (اذ قال لبقیه ما تعبدون من بعدی) اوغلر نه دیدیکه بنم اجلم قریب
 اولوبدر بندنص * ره نه شیشه عبادت ایدر سز (قالوا نعبد الهک و اله ابائک ابراهیم واسمعیل و اسحق الهما
 واحدا) دیدر که سنک و ابائک ابراهیم واسمعیل و اسحق الهی اولان اله واحده عبادت ایدرز (و نحن له
 مسلمون) حالبوکه بر آتی توحیدده مخلصلر اسمعیل علیه السلام انلرکد عی ایدی عرب ایدر عوبه عب دیر
 خاله یام دیمسی کبی انلرک (نکنا امة قد خلقت) اشبو نلر بر جماعتدر که یکدیلر (اهما کسبت و لکم
 ما کسبتن) اعمالدن انلرکد کسی انلرکد و سزکد کسبک سز کدر انلرکد هر برینه نفع ایدن کبیدر * و سز
 دخی نفع ایدن کسبکدر (ولا تستلون عما کانا یعملون) یوخسه سز انلرکد ایشلرکی سیتانله سوال
 و مواخذ اولمز سز ایشلرکی * سناتله مثاب اولدیغنر کی یعنی انبیاء و اولیایه اتا بکر انلرکد اعمالله
 انتفاعکری ایجاب ایتز بلکه انلردن انتفاعکز انلر موافقه و اتاعله اولور * اول اجلدن پیغمبر علیه
 السلام دیدیکه یا بنی هاشم (لا یأتینی الناس باعمالهم و تاتونی بانسابکم) یا بنی هاشم یوم قیامتده نام بکا اعمال
 صالحه ایل کاد کونده سزایه مجرد بکا اتسابله کملو اوله * سز * زیرا انک نفی اولمز مادامکه بکا اتباع
 و موافقتکز اولیه (وقالوا کونوا هودا و نصاری تهتدوا) یهود و نصاری بچراندن هر فرقه مسلمینه دیدر که
 یزیم دینیزه کرک که هدایت ابره سز * روایت اولدی که یهود مدینه و نصاری بچراندن هر فرقه دیننده مسلمینه
 اختصام ایدوب * یهود دیدر که یزیم یزیم موسی علیه السلام افضل انبیادرو کایمز تورات افضل کتیدر و دینیز
 افضل ایداندر * آندن عیسی و انجیل و محمد علیه السلام و قرآن کافر اولدیلر * نصاری دیدر که نبی عیسی
 علیه السلام افضل انبیادرو کایمز انجیل افضل کتیدر و دینیز افضل ایداندر و آندن محمد علیه السلام و قرآن
 کافر اولدیلر و ایکی فرقدن هر بر یله مؤمنلر یزیم دینیز اوزره اولک زیرا که دین یزیم دینیز در دینلر (قل بل اله
 ابراهیم) یا محمد دیکل که باکه ابراهیم علیه السلام ملتته اتباع ایدرز (حنیفا) هر دین باطلدن دین حق
 مائل اولدینقی حالده (وما کان من المشرکین) اول مشرکزدن دکل ایدی اشبو نده اهل کابک کفارنه
 تعریض وارددر که انلرله ابراهیم اوزره اولمزلر ادعا ایدر لر حال بوکه شرک اوزره نابتدر * بوند نصکره حق
 جل و علا مؤمنلر طریق ایمان تعلیم ایچون دیدیکه (قولوا آمنابالله) دیکز که ایمان کتورک الله تعالی به
 (وما انزل الینسا) و نه اینن کابه (وما انزل الی ابراهیم) و ابراهیم علیه السلامه اینن حقه که اول اون
 صحفدر (واسمعیل و اسحق و یعقوب و الاسباط) واسمعیل و اسحق و یعقوب و اسباطه ایمانه که اول صحف
 ابراهیمدر و قتا که آنکله تعبد ایدر احکامنده داخل اولوب کانه اول صحف انلر دخی اینش کبی اولدیلر *
 و بنو اسرا ئیلدن اسباط و بنو اسمعیلدن قبائل و یحمدن شعوب کبیدر * دینلر که اسباط ایلر ایدر یعقوب
 علیه السلامک صلیبندن وجوده کان اون ایکی اوغلی کیسی انبیاء علیهم السلامدر (وما اوتی موسی و عیسی)
 و موسایه و بریلن قورانه و عیسیایه و بریلن انجیل (وما اوتی التیورن من ربهم) و جمیع انبیایه رب تعالی دن
 و بریلن آیات و کتبک جیمه نه یعنی انبیانک جیمه نه ذکر او انمشده و ذکرا و انمشده و انلر اینن کتب و صحفک
 جیمه نه ایمان کتورک (لا تفرق بین احد منهم) یوخسه انلردن هیچ بر سنک یعنی ایمانده نفریق ایتز
 یهود و نصاری انلرکد بعضنه ایمان و بعضنه کفره نفریق ایتلری کبی * زیرا انلرکد کیسی تصدیق
 مؤمنلر واجبدر (و نحن له مسلمون) بر اول الله تعالی بی توحیدده مخلصلر * اوهر بره رضی الله عنه

ایدر یهود و قرانی عربانیه لغتجه او قیوب و غیره لغتجه مسایله تفسیر ایدر لدی پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه اهل کاب کابلنده سزه برقی خبر ویرد کارنده سزرا آتی نه تصدیق و نه تکذیب ایدل بلکه حق تعالی نیک اشبوا آیتده تعلیم ایدیکه منوال اوزره تقریر ایدیکز (فان آمنوا بمثل ما آمنتم به فقد اهتدوا) اگر یهود و نصاری سزرا ایمان کتوردی ککزشیده ایمان کتوردرسه ضلالتدن هدایت ایدر (وان تولوا) و اگر محمد علیه السلامه و قرآنه و جمیع انبیایه ایماندن اعراض ایدر لسه (فانما هم فی شقاق) بیلکه اندر خلاف و منازعه ده در یوخسه طلب حقندن برشیده دکالدر (فسیکفیکم الله) یا محمد الله تعالی یهود و نصاری نیک شرفی سندن دفع ایدر سزرا کابناء حق جل و علا یهوددن قریظی قتل و سبیل و نصیری اجلا و وطنله و ایکی فریق اوزره شرب جزیه ایل انجبار و عدایتدی (وهو السميع العليم) اول الله تعالی انزل اقولانی اشدر و احوالی ییلور (صیغه الله) دین الهی تفسیر الزام ایدل اندن معارف ایتمکز صیغله نوبه لزومی کی * دینلکه انکه مراد خاندن که صاحب دمه صیغ ایدر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر نصاری دن برینک ولدی طوغه یدنجی کوشده انی بر صاری صویه با نوردر که اکامع مودی دیرلر خاندن بدل اول ولدی انکه یو یارلر وانی ایدر کزنده تحقیق نصرائی اولدی دیرلر وانی تطمیر تمام عدا ایدرلر * امدی زعم باطلر نجه نصاری انی طهارت عدا ایدر لسه سز دخی اندر مخالف نفوس کز صیغ ایمانله صیغ ایدل که اول شرک و کفر دن طهر حق یقیدر (ومن احسن من الله صیغه) الله تعالی نیک صیغه سندن احسن شیده کی در که مصیغ اوله (وتحق له عابدون) حال بوکه برا کا عابدلر (قل انما حوجوا فی الله) یا محمد سن اندر دیکل که حق تعالی نیک شایسته و عوددن بنی اصطفا سنده بزله جدالی ایدر سز * روایت اولنور که یهود و نصاری پیغمبر عز علیه السلامه دیدیکه انبیاء بزمن و بزمن اوزره ایدر لیدنده بر سزندن اقدم و حق تعالی به اولایر * یا محمد اکرم نبی اولسیدل بزمن اولوردل اوله اولسه اشبو آیت کریمه نازل اولدی (وهو ربنا وربکم) اول الله تعالی بزمن و سزه رب اوله ده مسا ایدر عبادندن دینلکه یکی رحمته مختص قیلور که نیک کا حکمی و سلطنتی یوقدر (ولنا اعمالنا و لکم اعمالکم) بز کندی و اعماللر لیر النوروز سز دخی کندی اعماللر لیر انور سز (وتحق له شخصون) اول الله تعالی بی توحیدده بر تخاصلر سزایسه مشرک لیر سز توحیدده خالص دکالمر سز (ام تقولون ان ابراهیم واسمه عیل و یعقوب و الاسباط كانوا هودا و نصاری) یوخسه دیر میسز که * ابراهیم واسمه عیل و اسحاق و یعقوب و اسباط یهود و یانصاری ایدر (قل انتم اعلم ام الله) امدی اندر دیکل که انزل دیننه سزی اعلم سز یوخسه الله تعالی می و الحلال اول الله تعالی خبر ویردیکه (ما کان ابراهیم یهودیا ولا نصرانیا و لکن کان حنیفا مسلما) ابراهیم علیه السلام یهودی و یانصرانی دکل ایدی بلکه حنیف مسلم ایدی و انبیاء مذکور سندن دخی (وتحق له مسلمون) دیو قوللارل حکایتله مسلم ایدر کزین خبر ویردی (ومن اظلم من کتم شهاده عنده من الله) شول کسندن زیاده ظالم کی در که الله تعالی نیک عندنده اولان شهادتی کتم ایده یعنی اهل کایدن اظلم کسه و امیدر که حق تعالی نیک ابراهیم علیه السلام حقیقه حنیفله و یهودیه و نصرائین برائتله وینتی حقلرنده مسایلت ایل و محمد علیه السلام حقیقه و سالتله کابلنده ذکر ایدیک شهادتی کتم ایده (وما الله بغافل عما تعملون) الله تعالی انزل اعمالندن غافل دکالدر یوم قیامتده جزالین ایدر * اشبو و نده ظالمه و عیبه و مظلومه تسلیم و اورد (تکلمه قد خلت) اشبو ندر بر جماعتدر که دیندن یکدیلر (لها ما کسبت و لکم ما کسبت) اعماللر خبر ویردن کسب ایدر کاری کندیلر که و انک اوزره مناب و معاقب اولور * و اعمالدن سز کسب ایدر کز دخی سز کدر انک اوزره مناب و معاقب اولور سز (ولا تستلثون عما کانوا یعملون) یوخسه سز انزل عملندن سوال اولور سز * امام رازی ایدر اشبو دلالت ایدر که انبیاء آباء نیک طاعتله مناب و ذنوبله معاقب اولور * و دخی اولاده مشرکینک آباءلرینه تعقیله تعذیبی تجویز ایدر نیک مذهبی باطل اوله (سيقول السفهاء من الناس ما ولاهم عن قبلتم التي كانوا علیها) ناسندن جهال دیسردر که محمد و احبابی قبله زند نه شی صرف و تجویز ایدی * روایت اولندی و نیکه قبله بیت المقدس دن کعبه به تجویز اولندی که نیک مشرکاری دیدیکه محمد امرنده تردد ایدر ولدی و مولده مشتاق اولوب اندن

یکایولندی یا قنده دیکر دخی رجوع ایدر اوله اولسه حق تعالی اکایدیکه (قل لله المشرق والمغرب) اندر دیکل که مشرق و مغرب و ایکیسی ارا سنده کی اما کن و بلاد و نفوس و عباد جملهم فی الله ته الیه نیک خلقی و ملکدر (یهدی من یشاء الی صراط مستقیم) عبادندن دینلکه یکی مرضیسی اولدی یعنی دینه هدایت ایدر کا اعتراض اولور دیر لسه بیت المقدسه و یا کعبه به یولدر * روایت اولنور که یهود معاذ بن جبل رضی الله عنه دیدیکه محمد علیه السلام بزمن قبله مزی حسندن ترک ایدی و الحلال ییلور که بزمن قبله من قبله انی ایدر و ناس بیننده بزمن و عدل اوزره بز معاذ دیدیکه اول صفت و حالتده اولان بلکه بز اوله اولسه حق تعالی انزال ایدر (وکذلک) ابراهیم و ذرین اصطفا و اختیار ایدر کز کی (جعلناکم امه و سطا) مزی امت وسط یعنی خیاب و عدل قلد که علم و عمل ایل ترکیه اولنور سز اشبو نیکه استدللال اولنور که اشبو امت سائر امدن خیرلر اوله و اجاعلری سجت اوله زرا کرافاتی ایدر کاری شیده باطل اولدیلر عدالتله انصافلری صحیح اولزدی (لتکونوا شهداء علی الناس) تا که یوم قیامتده بیون ایچون و حی امتلرینه تبلیغ ایدر کزینه سز شاهد اوله سز چنکه انزل کفاری انکار ایدر (ویکون الرسول علیکم شهیدا) و سزی محمد علیه السلام تعدیل و ترکیه ایدر * روایت اولنور که وقتا که حق جل و علا اولین و آخری صعد واحد جمع ایدر سائر امتلر که سوانه دیکه سز نذر بر کدی انکار ایدر بونه بشیر و نه نذر بر کادی دیرلر آندن حق جل و علا انبیایه سوال ایدر یا ربنا بر انزل تبلیغ ایتمیشز دیرلر و انلردن بینده نوب امت محمدی اندر اوزره شهود کتورلر کایچک یار بنا انیادن هریری و حیکی تبلیغ ایدر لدی دیرلر اتم ما ضمه بار با بوا امت بز نکره کلملر ایکن بزمن حالری توجهله بیلشردی و اعتراض ایدر لرحق تعالی بوا امتدن سوال ایدر بیلک دیرلر که یا ربنا بر رسول ارسال و قرآن انزال ایدر و انده بز و وللرک تبلیغ خبر ویردک سن ایسه اخبار کرده صادق سن اندن محمد علیه السلام کتوریلوب امتنک خاندن اکاموزل ایدر اول انزل صدقه شهادت ایدر (وما جعلنا القبله التي کنت علیها) بز قبله بی سنک صد دنده اولدیکل جهتی قلد که اول کعبه در * ابن عباس رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز علیه السلامک هجرتدن اول نمازده کعبه بی اوکنه الو بیت المقدسی قبله ایدر یوردی هجرت ایدر بیلک یهودلر قلوبی تألیف ایچون نمازده صخره به استقباله امر اولندی یعنی اصل امرل کعبه بی استقبال ایدی بیت المقدسی سکقبله قامر دکل (الانتم من یتبع الرسول من یتقلب علی عقبیه) الا انک یچوند که تجویل قبله ده رسوله اتباع ایدر فی شول کا اتباع ایچوب دین اسلامدن رجوع و لردن ایدر ندن تمیز ایدر و زو یا خود اول ایکی صنف حقیقه کی علم از لیزی ظهوره کتوره و ز که اول بر قوملر هدایتنه و بر قوملر ضلالتنه سبب اولسردی * پس بواجندن قبله بیت المقدس دن کعبه به تجویل اولیچنی مسلمندن بر جماعت یهودیه دوندیلر محمد زرا آیه دیننه رجوع ایدی دیدیلر (وان کانت لکبیره) اگر چه تجویل قبله تعقیله و شدیددر (الا علی الذین هدی الله) الا شونلر دکل که حق جل و علا انلری دین حقه ارشاد ایدر متابعت رسوله اسعاد ایدی * روایت اولنور وقتا که قبله بیت المقدس دن کعبه به تجویل اولندی یهود مسلمینه دیدیکه بیت المقدسه استقبال ایل قلد یغکز نماز دن بر خبر ویرلر اگر اول هدی اوزره ایدر یسه هدادن تجویل ایتمش اولدیکز و اگر اول ضلالت ایدر یسه سز ضلالتی دین ایدر یغکیدر اول حالتده وفات ایدر کز موقی ضلالت اوزره اولور حال بوکه مسایندن بر نیجه ل قبله نیک کعبه به تجویلندن اول وفات ایتمشردی مسلمون دیدیکه هدایت الله تعالی نیک امر نه متابعت و ضلالت اککا بخالف قدر آندن پیغمبر عز علیه السلامه و اربیت المقدسه استقباله وفات ایدر نیک نمازی حکمندن سوال ایدر لرحق تعالی اندر دیدیکه (وما کان الله لیضیع ایمانکم) الله تعالی سزک قبله تجویلندن اول بیت المقدسه استقباله قلد یغکز نمازی قبول ایدر ضایع ایتمز (ان الله بالناس لرؤف) الله تعالی ناسه زیاده مرحمتلور در اجر لیر ضایع ایتمز و صلاحلر لیر نیک ایتمز (رحیم) زیاده اسیر کچیدر کاهلرین یار لغار و روز قلرین ارسال ایدر (قد نری قلب و وجهک فی السماء) یا محمد بر سنک جهت سحابه تردد نظر کی ییلور و مشاهد قیلور (فلنولیک قبله ترضیها) امدی بر سنک مودیکل قبله به تجویل ایدر (قول و جهک شطر المسجد الحرام اوله اولسه یورکی مسجد حرامه و جانبته صرف ایتمک چنکه نماز قبله سن مسجد حرامده توجهله یولدی

که به پندیری زیر این پیغمبر علیه السلام مدینه ایدی بعد اولان کنشی به جهت رعایت کثایات ایدر
 زیر اکا کعبه نیک عینی استقبالیه حرج وارد و قریب اولان کنشی آنک خلافت و روایت اولند که
 پیغمبر علیه السلام مدینه به قدم ایدیکند و اون التي ای دکوزمان نمازده بیت المقدسی قبله ایدندی صکره
 پیغمبر علیه السلام احیایه بنو سلمه مسجدنده ظهره ایکی رکعتی قیلد قلدند نصکره نمازده ایکن تحویل
 ایدوب میرانی استقبالی ایدیلر اول اجلدن اول مسجد قبلتین دیدیلر (و حیثما کنتم و لولوا و جوهکم شطره)
 برویچردن هر قنده اولسه کز نماز قلدیفکرده یوزلر یکنزی آنک جانیته صرف ایدلر (وان الذین اوتوا الکتاب)
 به و در نصارادن شونلر که کتب و یرلدیلر (لیعلمون انه الحق من ربهم) ییلور که قبله کعبه به تحویلی
 رب تعالیدن نابتدر یوخسه محمد علیه السلام نلقاه نفسندن دکلر زبرا آنک ایکی قبله به نماز قیلدی
 کتابلرنده متضمن ایدی (وما الله بغافل عما یعملون) یا معشره مؤمنان الله تعالی سزلا اعمالکزدن
 غافل دکلر سز انک نوابک و یرور یا معشره و دسزلر سو افه الکزدن اول غافل دکلر دنیاده و آخرتده سز
 جزا کری ابر کور و یراندن به و در نصاری دیدیلر که صدق که دلالت ایدر بزه بر علامت کنور سیدک یورلدیکه
 (و شئت لکن اوتوا الکتاب بکل ایه مات به و اقلنک) یا محمد اکرسن به و در نصاریه کعبه نیک قبله اید و کنه
 حجت و برهانله کسک انلر نیک قبله که تابع اولزلر (وما انت بتابع قبلتم) و سندی انلر قبله سنه تابع
 اولز سن (و ما یعرفهم بتابع قبله بعض) و انلر بعضی بعضی آخر قبله سنه تابع اولزلر انلر هر فریق
 کندی دینی حق اعتقاد ایدر و اوله اولسه سن نیجه رجاء ایدر سنکه انلر سکا اتباع ایدلر و قبله که نماز قیللر
 (ولکن اتبعوا هم) اگر انلر هوالر به اتباع ایدر سنک مثلاً (من بعد ما جله من العلم) شونلر نصکره
 که دینک حق و کعبه نیک قبله ایدوکی ظاهر اوله (انک اذ المن الظالمین) اول تقدیر اوزره سن نظاملردن سن
 (الذین اتبعناهم الکتاب یعرفونه) شونلر که برانلر کتب و یرلدیلر یعنی انلر علماسنی محمد علیه السلام نعتی
 اوصافله ییلور (کایعرفون انباءهم) و صبیان بیننده اوغلر یی ییلد کاری کبی * عربن الخطاب عبد
 الله بن یلام رضی الله عنهما به دیدیکه حق جل و علا پیغمبر علیه السلامه اشو ابی انزال ایدی * امدی
 اول معرفتی بکاتر یف ایت دیدیکه یا عربن انی کوردیکم حینه یلدم اوغلی یلایکم کبی بلکه انی یلایکم
 اوغلی یلایکم دن زیاده در * زیرا که حق جل و علا انی یورانه وصف انشیدی و اما که اوغلوام احتمالدر که
 اناسی خیانت ایش اوله (وان فریقانهم) انلر دن بر فریق که معاندلریدر (لیکون الحق) حتی ستر ایدرلر
 (و هم یعلمون) حالا که بودین حق ایدوکن ییلور (الحق من ربک) یا محمد حتی اولدر که ربک جل شانهدن
 ایدوکی ثابت اوله صد دنده اولدیفک امور کبی یوخسه ثابت اولیان دکل اهل کتابک اوزر به اولد قلدی
 امور باطله کبی (فلا تکونن من الممترین) امدی اول سنک ربکدن ایدوکنده * و اهل کتب حتی ییلورلر
 ایکن کما نزلنن شک ایدنلر دن اولفل (ولکل وجهه) هر اسنک بر قبله سی واردر (هو و ایهما)
 الله و الی انی اکا صرف ایدر (فاستقبوا الخیرات) امدی طاعاته مبادرت ایدلر (اینا نکونوا بآیات یکم
 الله جمیعاً) سز و اعدا کز قنده اولور سکر یوم قیامتده جزاء ایچون سز ارض محشره جمع ایدر و اعماق ارض
 و قتل جبالدن قنده اولور سکر ارواحکزی قبض ایدر (ان الله علی کل شیء قدير) الله تعالی هر شیشه
 قادر در * امدی سز امانه و احیاء و جمعه دخی قادر اولور (ومن حیث خرجت قول وجهک شطر المسجد
 الحرام) قننی مکاندن مغره چیقک نماز قیلد یفکرده یوزکی مسجد حرام جانیته دوندی کل (وانه للعق من
 ربک) نمازنده کعبه به توجه امری ربک جل شانهدن حقددر (وما الله بغافل عما یعملون) الله تعالی سزلا
 اعمالکزدن غافل دکلدر (ومن حیث خرجت قول وجهک شطر المسجد الحرام) هر نه مکاندن مغره
 چیقک نماز قیلد یفکرده یوزکی کعبه جانیته صرف ایت (و حیثما کنتم و لولوا و جوهکم شطره) و هر نه
 مکانه اولسه کز یوزلر یکنزی آنک جانیته صرف ایدلر (لئلا یکون للناس علیکم حجة) تا که یهود ایچون
 اوزر یکنزه جتاری اولیه چون ابراهیم علیه السلام دینی اوزره سن نیچون آنک قبله سی اولان کعبه یی ربک
 ایدیکزدیمیلر (الا الذین ظلموا انفسهم) و مک مشرکار ربک دخی اوزر یکنزه جتاری اولیه محمد علیه السلام
 نیچون جدی ابراهیم علیه السلام قبله سن ترک ایدوب به و در قبله سنه تحویل ایدی دیمیلر (فلا تخشونهم)

امدی انلردن خوف ایتکزلر انلر مطاعنی سز ضرر ایتز (واخشونی) بلکه بدن خوف ایدوب امر به
 مخالفت ایتکزلر (ولا تم تعق علیکم) و تا که سز قبله ابراهیمه تحویل ایلدیه خنصیه به اتباع
 نعمتی سز کیچون تمام اوله * علی رضی الله عنه ایدر نعمتک قاضی اسلام اوزره موتدر * و حدیده کادیکه
 نعمتک قاضی جسته داخل اولقددر (ولعلکم تهتدون) و تا که ضلالتدن هدایتیه ایشه سن (کا ارسلا
 فیکم رسولاً منکم) کندی جف کزدن سز رسول ارسال ایلد نعمتی اقام ایتدیکم کبی تا که انکله انکسز
 و دنیاده اکا نظریکز متکمن اوله که اول محمد علیه السلامدر (یتلو علیکم آیاتاً) که اول سز بزم آیاتزی
 یعنی قرآنی تلاوت ایدر (و یرکبکم) و سز کفر و جهالتدن تطهیر ایدر (و یعلّمکم الکتاب والحکمة)
 و سز کتب و سنت تعلیم ایدر (و یعلّمکم ما لم تکنوا تعلمون) و سز احکام و شرائع اسلامدن بیلد کز یکنزی
 تعلیم ایدر (فاذکرونی اذ کرکم) بنی طاعتله ذکر ایدلر که بن سز نوابله ذکر ایدم سز بنی نعمت و رخاده
 ذکر ایدنکه بن سز شدت و بلا ده ذکر ایدم * پیغمبر علیه السلام ایدر حق جل و علا دیر که (انما مع عبدی
 ما ذکرنی و تحرکت بی شفتهاه) بن عبدمله بن مادامکه بنی ذکر ایدد و دوقلدی بنی ذکر له تحرکت ایدد * بر اعرابی
 پیغمبر علیه السلامه کاب دیدیکه یا رسول الله اعمالک قنفسی افضلدر دیدیکه اول سنک دنیادن مغاقرتک
 ذکر الهمدن لسانک رطب اولدیفی حالده اولقددر (واشکرونی ولا تکفرون) بکا طاعتله شکر ایدلر و معصیتله
 کفران ایتکزلر * زیرا که اکا اطاعت ایدن اکا شکر اوزره در و عصیان ایدن کفر اوزره در (یا ایها الذین
 آمنوا استعینوا بالصبر والصلوة) یا مؤمنلر الله تعالیدن عون استه کز معاصیدن و حظوظ نفسدن صبرله
 و دخی ام عبادات و رب تعالی به مشاجات اولان صلواتله (ان الله مع الصابرين) الله تعالی نیک عون
 و نصر قی صابرله مقارند و صبر و صلو قی ذکر ایلد تخصیص ایدی زیرا که صبر اعمال باطنه نیک اشدیر * و صلو
 ایه اعمال ظاهره نیک اشدیر در که اول طاعات کثیره بی جامعده در (ولا تقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات
 بل احياء ولكن لا تشعرون) فی سبیل الله قتل اولنلر حقهده امواتدر دیمکزلر بلکه انلر احیاءدر لکن
 سز انلر کیفیت حیاتی ییلز سز * زیرا انلر حیاتی جسدله و یا حی و یا قیوم ایدن حسن اولور شیشه دکلدر بلکه
 اول بر امر در که عقله ییلز بلکه وحی ایلد ییلز * حسن بصردن مریدر که ایدر شهداء الله تعالی عندنده
 احیاءدر و زقلدی روحلر به عرض اولورلر انلر روح و فرح ایشور * آل فرعون ارواحنه صیاحده
 و اخشامده نار عرض اولغسی کبی حتی اندن انلر وجع و ترج کاورا شهب و آیت بدرده قتل اولشان شهداء حقهده
 نازل اولورلر که انلر اون دوت کنشی ایدیلر * التیسسی مهاجر سدن و سکرزی انصاردن ایدی ناس دیدیلر که فلان
 کنشی اولدی دنیانک تم ولدی اندن زائل اولدی * حق تعالی انلر اموات دینلر سندن ناشی منع ایدی زیرا
 انلر حکمده احیاء کبی در که نوابلری یوم قیامتده جاری اولور (ولتبلونکم) یا امت محمد بزمی اختیار ایدرلر
 تا که مطیع عاصیدن تمیز ایدد و یوخسه بیلدیکمزی بیلک ایچون دکل (بشی من الخوف) بر شیشه کیم
 اول دردن خوفدر * و یا الله تعالیدن خوفدر (والجوع) و یا خظدر و یا صوم رمضاندر (و نقص من
 الاموال) و اموالدن نقصدر اول کرلر خسران و یا هلاک و یا اداء زکاة و یا صدقه ایلدر (والانفس)
 و یا نقصدن نقصدر اول کرلر قتل و یا موت و یا مرض و یا ضعف و یا هدمدر (والخیرات) و عمراندن نقصدر اکا
 آفت ابرمکه و یا اولاد موتیلر بر اول عمره قلبدر پیغمبر علیه السلام ایدر حق بر عبدک ولدی فوت اوله
 حق تعالی ملائکه به دیر که عبدک ولدین و عمره قلبن قبض ایتدیکمزی * انلر دیر که تم یارب حق تعالی دیه که اول
 حالده عبدم نه دیدی دیر که یارب سکا جذا ایلدی (ان الله ولنا الیه و ارجعون) دیدی حق تعالی دیه که امدی اول
 عبدم ایچون جسته بریت بناء ایدوب ادینی بیت الحمد دیکز (و بشر الصابرين) یا محمد بلایه و اذایه صبر ایدلر
 بشیرات (الذین اذا اصابتهم مصيبة) که انلر مصیبت ایشبه و مصیبت عامدر هر مکر و هه که انسانه
 ایشور * زیرا پیغمبر علیه السلام دیدیکه (کل شیء یؤدی المؤمن فی هوله مصیبة) هر شیکه مؤمنه ایدلر
 اول کامصیتدر (قالوا) دیدیلر که (ان الله) بر خیانتد و الله تعالی نیک عیب و عمالک یور (وان الله
 راجعون) و موغز در نصکره کار جوع ایدر رز و صبر یا کز لسان استرجاعله دکلدر بلکه قلبک دخی اکا
 موافقتی لازمدر که اول نه ایچون خنق اولغسن و لا بدیر به رجوع ایتدن * و صد دنده اولدیفی نعمتلی ذکر

ایدوب ایقام اولانی استرداد اولانی که ایدوکن قلبنده تصویر اید که انکه اکام مصیبت آسان اولوب
شدی کیده **پیغمبر** خیر رضی الله عنه ایدر مصیبت عندند اشبواسته و برلیدی خصلت **حسنه** هیچ
برامته و برلیویدر که یوسنی اول استرجاع دراکر اول و برلش اوله به قوب علیه السلامه و برلیدی اشتدکی
انی که یوسنی بقدرکنده **(بالساعی یوسف)** دیدی **(اولک علیهم صلوات من ربهم ورحمة)** امدی بوصفت
اهلته برلیدی جل شانه دن تزکیه و غفران و لطف و احسان و اردو **(واولک هم المتهتدون)** و انلرد که دنیا
و آخرت سعادتیه اهداء اولمشلرد و شول حیثیتله که مصیبتیه استرجاع ایدر لری **والله تعالیٰ لیک قضاسته**
رضاه و برلیدی ابوهریره رضی الله عنه پیغمبر عز علیه السلامدن روایت ایدر دیمشکه **(من یرد الله به خیر یرصیب**
منه) برکسه که حق تعالیٰ لیک اکا خیر ایدر اوله اکام مصیبت ایرکوروینه اول پیغمبر عز علیه السلامدن
روایت ایدر دیمشکه **(ما یصیب المسلم من مصیبه ولا وصب ولا هم ولا حزن ولا اذى ولا غم حتی الشوکه**
یشاکها الا ینکفر الله بها من خطایاه) برکسه کیم اکا مکاره دن بر مکرره ایرشه اگرچه دیکن یاغله ایسه ده
حق تعالیٰ انکه ایلک خطیبه لرین تکفیر و محو ایدر **پیغمبر** رضی الله عنه ایدر بر خاوند پیغمبر عز
علیه السلامه کلدی حال بوکه اول لحه مبتلاه ایدی دیدیکه یارسول الله بکا دعا ایکنه حق تعالیٰ بکالندن
عافیت و بره پیغمبر عز علیه السلام ایدی دیرسل الله تعالیٰ به دعا ایدرین اندن عافیت بولسن و یاد دیرسل
صبر ایکنه یوم قیامتده حساب اولغیه سن دیدیکه صبر ایدرین ناکه حساب اولغیه سن **پیغمبر** رضی الله عنه ایدر
پیغمبر عز علیه السلامه سوال اولندیکه ناسدن بلامی اشد کیلرد دیدیکه انیادرد شدی انلرک رتبه لری
حسبجه در هر مؤمن دینی حسبجه مبتلاه اولور **پیغمبر** اکا کیده صلب ایسه بلامی اول دکلو اولور اکا کیده
رفت اوزره ایسه اکا بلاه آسان قیلور و بحالتدن زائل اولر حتی که پروژنده کاهمز یورور **پیغمبر** رضی الله
عنه ایدر جزانک عظیم اولمی بلانک عظیم اولسته کوره در حق تعالیٰ یقین بر قوی سوسه انلری مبتلا قیلور
اولکه اکا راضی اوله اول دخی حق تعالیٰ دن رضا بولور و اکا کا خط ایدر سه حق تعالیٰ دن اکا خط
ایر **پیغمبر** رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه مؤمن و مؤمنه دن بلاه زائل اولر اول کرل
نقصد و یا مانده و یا ولند در حتی **پیغمبر** حق تعالیٰ به لقاسی کاهمز اولدی حاله اولور **پیغمبر** عز
علیه السلام ایدر مؤمنک حالی عجبدر که اکا خیر ایدر سه الله تعالیٰ به حد و شکر ایدر **پیغمبر** مصیبت ایرسه
الله تعالیٰ به حد ایدوب بلاه صبر ایدر **پیغمبر** امدی مؤمن هر امرنده اجر لور حتی امر آه سنک اغزیه قوبدینی
نقمه ایدر **(ان الصفا والمره من شعائر الله)** صفا و مره مکده مسعناک ایکی طرفنده ایکی جبل مهر و قدر
دین الالهک اعلامندن و حج و منا کنند و **پیغمبر** روایت اولور که زمان جاهلیته اساف دینور برجل نائله دینور
برمر آله زالیوب حق تعالیٰ انلری طاش ایتمشدی اوله ناس انک برینی صفایه و برینی مروه قیوب
انلر عبادت ایدر لری ایدر کلدی مسیح ایدر لری اسلام کایک اول ایکنک ارانسته سعیدن قخرج ایدر
جاهلیت افغانندن اولد پیغمبر حق تعالیٰ اول ایکی جبل یننده سنی بخت مناسکندن ایدوکن بیلدیروب اکا
اذن و بریدی **(فن حج البيت واعتمر فلا جناح علیه ان يطوف بهما)** برکسه که بیت شریفی حج و یا زیارت
ایده اکا اتم یوقدر که اول صفا و مروه یننده سنی ایدر **پیغمبر** رضی الله عنه ایدر **پیغمبر** عز علیه السلام
مسجد حرامدن جی قوب صفا اوزره و قوف ایدی وارچ کره تکبیر دنسکره **(لا اله الا الله وحده لا شریک له**
المثل له الحمد و علی کل شیء قدیر) ذکرنی اوچکره دیدی **پیغمبر** دعاء ایدوب پوری برک صفایه کندی **پیغمبر**
وادیه ابریشجیل هبوط و صعودنده سنی ایدی اندن مروه به پوری برک واروب آنده صفا ایدوکن ایدی **پیغمبر**
علماء مفاومرو یننده سعین حکمنده اختلاف ایدر **پیغمبر** امام احمد دیدیکه اول مبتدر که اول ابن عباس
و انس قولدر **پیغمبر** فلا جناح علیه دلالتله که اندن تخیر فهم اولور حال بوکه یوقول ضعیفدر زیرا که ننی
جناح شول جواز دلالت ایدر که اول وجوب معنا سنده داخلدر **پیغمبر** و اما ابو حنیفه دیدیکه اول واجبدرم ایدر
جبر اولور و امام مالک و شافعی دیدیکه اول رکند **پیغمبر** زیرا پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه **(اسعوا فان الله کتب**
علیکم السعی) مفاومرو یننده سنی ایدر زیرا حق تعالیٰ انی اوزر کره فرض ایدر **پیغمبر** **(ومن تطوع خیرا)**
برکسه که بر طاعی اشابه اول کرکه فرض و یا نافله دره و یا خود حج و یا عمره و یا طوافه فرض اوزره زاده ایسه

(فان الله شاکر عليم) اول الله تعالیٰ اکا طاعتنک ثواب و بررا **پیغمبر** خنی اولر حله سن یلور **(ان**
الذین یکتون ما انزلنا من البینات والهدی) شونلر که بینات و هدادن بزم ازال ایدر یکمزی کیم ایدر **(من**
بعد ما ینیه للناس فی الکتاب) برای نورانده بیان ایدر یکمزدنسکره **(اولک ینلغهم الله)** امدی بوصفت
اهلته حق تعالیٰ لعنت ایدر **(وبلغهم الا عنون)** و ملائکه و نقابن دخی لعنت ایدر **پیغمبر** ابن مسعود رضی
الله عنه ایدر مسالیدن ایکی کسه که بری برینه لعنت ایدر الا اول لعنتیه و دو نصارایه رجوع ایدر که انلر
علیه السلام امر و صفتلرینی **پیغمبر** ایدر **پیغمبر** مجاهد ایدر الا عنون ایدر مراد بهایمدر که بل خط اولوب
یغفور کسدیکنده بنی آدمک عاصیلرینه لعنت ایدر و بحالت بره انلرک ذوقی شومندند و برلر **(الا الذین**
تابوا) الا شونلر که کتمانن توبه ایدر **(واصلوا)** و کندیلر الله تعالیٰ یننده کی **پیغمبر** اصلاح
ایدر **(وینوا)** و کتم ایدر کلرین اطهار ایدر **(فاولک انوب علیهم)** امدی بن انلرک توبه لرینی
قبول ایدرین و کمالرندن بکرین **(وانا للتواب الرحیم)** حال بوکه توبه قبولنده و رحمتی افاضده مبالغه
(ان الذین کفروا) کتم ایدر بیلردن شونلر که کافر اولدیر **(وما نوا وهم کفار)** و کافر اولدقاری حالده فوت
اولدیر **(اولک علیهم لعنة الله والملائکه والناس اجمعین)** امدی انلرک اوزره عمارلری حالده الله تعالیٰ لیک
و جمیع ملائکه و ناسک لعنتی اولور حیاتلرند الله تعالیٰ لیک و لاعنوک لعنتی اولد یغندن **پیغمبر** و دیدیکه
ناله مراد خاصه مؤمنلرد **پیغمبر** و یا جمیع ناسدر **پیغمبر** زیرا که مخالفین یوم قیامتده **(وبلغن بعضکم بعضا)** دلالتله
بری برلرینه لعنت ایدر لری **پیغمبر** و یا انلر ظالمه و کافر لره لعنت ایدر کندیلر ایسه انلردن او ایچق لعنتی کندیلر
ایتمش اولور **(خالین فیها)** انلر لعنته و نازده دائمی اولدقاری حالده **(لا یخفف عنهم العذاب)** انلردن
عذاب تخفیف اولور **(ولا هم یظفرون)** و انلر مهلت و برلر و اعتذار ایتمشینه انتظار اولور **پیغمبر** و یا رحمتله
انلر نظر ایدر بلز **(والهکم ایه واحد)** منزل ایچون اول اله معبود بالحق یردر **(لا اله الا هو)** اندن غیری
اله یوقدر **(الرحمن)** جمیع نعمتلری و برن اولور **(الرحیم)** آخرتده خاصه مؤمنلره رحمت ایدر بیلدر
وقتا که قریشان **پیغمبر** کافر لری یا محمد بره و یکی وصف ایت دیدیر **پیغمبر** اول سعیدن اشبواست کریمه و سورة
اخلاص نازل اولدی **پیغمبر** ابو الفحی ایدر وقتا که بوایت نازل اولدی مشرکون دیدیکه محمد بره اله کثره واحد بر
امدی بره برایت کتورسونکه انکه انک صدقنی بیل و زاویه اولسه نازل اولدیکه **(ان فی خلق السموات)**
سماواتک خلقنده و سبکنده و عد و علاقه ستر ارفعانده و وشم و قمر و نجومه زیننده و الارض)
وارضک خلقنده و مد و بسط و سعینده و انده کی اشجار و انهار و جبال و بحار و جواهر و نباته و اختلاف
اللیل و النهار) کیمه و کوندلرک بری کندیکنده عقینده آخری کلسنده نور و ظلمه زاده و نقصانده
(والفلات التي تجری فی البحر بما یقع الناس) و سفینه لرک ناسه تقع ایدر شیلر **پیغمبر** اوزرینه بیکله
و مشاعرین یوکه مکله مجرده یورعنده **(وما انزل الله من السماء من ماء)** والله تعالیٰ لیک سمادن مطر
انزالنده **پیغمبر** دیدیکه سماتله مراد سمادین حق تعالیٰ مانی سمایه خلق ایدوب اندن بره ایدر **پیغمبر** دیدیکه
سماتله مراد سماء معروفه در حق تعالیٰ مانی اندن خلق ایدر بعده انی اندن سمایه و سمادین بره ایدر
(فاحی به الارض بعد موتها) و اول ماتله ارضی یس و جدو یند نسرکده آنده اوتلر بتور مکله احیاء ایدر
(وبت فیما من کل دابة) و حیوانانک هر نوعدن اول ارض اوزره تقریق و نشر ایدر **(و یصرف الراح)**
و یا حلی هبوی حالده جنوب و شمال و صبادور پوره انتقالنده و لینه و عاصفه حاره و بارده ایدر احوالی
اختلافنده ینلر بیکه ریا ح مکرر **پیغمبر** دردی رحمت ایچوند که انک ایکیسی اول مبشرات و انبشرات و انبشرات
و مرسلاتدر **پیغمبر** دردی ایسه عذاب ایچوند که انک ایکیسی عقیق و صر صر در که برده در **پیغمبر** و ایکیسی دخی
عاصف و قاصفدر مجرده در **پیغمبر** ابن عباس ایدر الله تعالیٰ لیک اعظم جنودی ریح و مادم **پیغمبر** شرح ایدر هر ریح که
هبوب ایدر و اندن یا عقیقه شفاء ایدر و یا صبحی سقیم ایدر و یا ریا ح اوچنده بشارت و اردر که اول صبا و شمال
و جنوب در مادم بودر که ریح عقیقه در آند بشارت یوقدر **(والسحاب المنصرین السماء و الارض)** و غیث
سماء و ارض یننده ریا ح ایچون مدلل اولوب بمشیته الله هوا ده تقلبده و امطارنده **پیغمبر** و هب و بینه ایدر و اوج
شیشک قانده کاور ایدر کی بیلنیه و برکه اولر و عد و برقی و سمادین **(لا یات لقوم یعقلون)** علامتله و برتله و اردر

شول قوم ایچونکه ایدر تفکر ایدر دیون عفو له اکا طر ایدر لر بیغم بر عیض علیه السلام من مردیر که * وبل
اول کسه به کیم اشبو آتی اوقوبه لکن انک معنایمن تدبر و تفکر ایچمه اشبو آیدر عیض علیه السلام دلالتی اثبات
وارد در و انک الی تجری فی البحر) قولنده تجاروت و غیر ایچون در یادن صفرین جواز نه دلالت وارد *
بعض اکبر (ما فرطانی انکتاب من شی) قولنده بز کتایده هیچ برشی نغربط ایچمدل دینش ایکن *
فصل واث اثباتی اثبات ذکر قانده در دینل کده دینیکه (و انک الی تجری فی البحر بما یتبع الناس)
قولنده در اشبو آیدر علم هینک شرفه نسیه وادر (ومن الناس من یخذه من دون الله اندادا) مشر کیندن
بعضی وارد که الله تعالی دن غیر عبادت اوله قانده اکامثال اتخاذ ایدر لر (یحیونهم کتب الله) اول انداده
تعظیم و اطاعت ایدر لر * الله تعالی به تعظیم و اطاعتی کی * یعنی محبت و اطاعت و انکله انلر یعنی برابر
کور لر (والذین آمنوا الله حب الله) شونلر که ایمانه کادیر الله تعالی به محبتی اوزره اثبات وادوملر دز زیرا
ناب اوزره غیر اختیار ایدر لر اما کد شمر کون چن بر صغی اتخاذ ایدون وده اندن احسنی کورسه لر
اولکین سن بر اقوب مسکره کین اختیار ایدر لر قناده ایدر کافر بلا وقتنده معبودندن اعراض ایدوب الله
تعالی به اقبال ایدر لر اما که مؤمن مراده و ضراده شدت و رخاده الله تعالی دن اعراض ایدر لر * مؤمنلرین
الله تعالی به محبتی اشد در دیو یورلدی زیرا که اول الله تعالی انلر محبت ایدر دخی انلر دخی اکامحبت ایدر لر
اول کسه که معبودا کامحبتله شهادت ایدر تاکی اکامحبتی اتم اولور (یحیونهم و یحبونه) قول شریفی دلالتله
و غیدل الله تعالی محبتله مراد اکاطاعتی اراده و مراد صیغی تخصیص اختیار ایدر الله تعالی دن عبادتی
محبتله مراد اقی طاعتده استعمال و معاصیدن حیانت و انک اگر امتی ارادت ایدر (ولوی الذین ظلموا
اذ یرون العذاب) یا محمد اکرسن شول اتخاذ انداده ظلم عظیمی اوزکتاب ایدر لر کوریدل شول وقتن که انلر
شدت عذاب کوردر اندلر نیک نفعی اولدیغن یقین ایدوب اشدند امتیه ایدر لر (ان القوة لله جیعا) قوتن
جیعی الله تعالی به محض اولوب انک غیردن نفع و ضرر ایدر لر * کن یلر (وان الله شدید العذاب)
و الله تعالی عذابی شدید ایدر کن نسلر نده بولر (اذ تبرا الذین اتبعوا من الذین اتبعوا) شول وقتن که
متبعولر تابعدن تبری ایدر (و اوالعذاب) حال بوکه عذاب الهی کوردر (و تظفعت بهم الاسباب)
وانلر دیناده کی قریات و مصادقاندن ینلر نده کی وصلا کیمیلر (وقال الذین اتبعوا الوان لنا که قنبر اتمهم
کاتبر و اتمان) تابعدر لر که اگر نر کوردر دینا به رجوع ایتسیدل شمدی انلر بدن تبری ایدر کی
بر دخی انلر بدن تبری ایدر لر (کذلک) حق تعالی انلر عذابی کوردر دیک کی (بریم الله اعمالهم حسرات
علیم) اعمالی دخی انلر ندامت کوردر یعنی میثاندن ایشلر کارین کوردر برنجون بونی ایشلر دبو
نادم اولر * و یا حسراتدن ترک ایدر کارین کوردر ایشلر کلر نده نادم اولر * و یا کندیلر الله تعالی به تقرب
ایچون عبادت ایدر کارنی اوانلر انلری عذابدن تخلصه قانده می وادیغن کوردر نادم اولر * و یا انلر
جنت کوردر بلوب انده کی مکانلر نده نظر ایدر لر اگر الله تعالی به اطاعت ایش اولسه کربو کا کیرسر ایدر کز
دیو خبر و برلر کز نده مسکره جیعی مؤمنلر قنات اولنوب کندیلر ناره موریلر کز مخالفلر نده نادم اولر
(وما هم بخارجین من النار) حال بوکه انلر جهنم چیرد کلدرد (یا ایها الناس کوا عما فی الارض)
یا ناس بر یوزنده اولانک بعضی نسی یکز که اول شرع کرام ایدر کزیدر (حلالا طیبیا) اول سزه حلال
طیب اولدیغی حلال اولدر که شرع انی حلال ایدر طیب اولدر که شرع و ایشورت مستقیمه انی طیب
کوردر (فصل) احباء علومده ایدر حلال الی قسمدر * قسم اول اولدر که اول مالکدن اخذ اولقیه معادن
واحیاء موات و اضیاد و احتیاط و استیجاب و استغناء و احتشاش کی اشجو ندر کورین جیعی حلالدر
اول ما خود بری حرمته مختص اولمق شرطله که انک تفصیلی کتایب احیاء مواتده در * قسم ثانی
اولدر که اول کفار حرام یسندن قهررا اخذ اولنه چنکه انک شخصی اخراج اولنوب تحقیق یننده قنات ایدر
یوخسه حرم و امانی اولان دهر دن انش اولیه تفصیلی کتایب اسیرده در * قسم ثالث اولدر که اول احتشاش
نمندن قهررا اخذ اولنه حلال اولور چن سبب احتشاش قنم اوله و مستحق وصف احتشاشی دخی قنم
اوله و در احتشاش اوزره اقتضای ایدر بله و احتشاشه مالکدن استیفاء ایدر تفصیلی کتایب الزکوة و کتایب الوقت

و کتاب النفا قانده در * قسم رابع اولدر که اول عاقبتک رضایله معاوضه طریق اوزره اخذ اولنه چنکه اندن
شروط عقد بوانه حلال اولور تفصیلی کتایب البیوعده و سایر معاوضاتده در * قسم خامس اولدر که عوضه
رضائله اخذ اولنه حلال اولور چنکه شروطی رعایت اولنه وارث غیره ضرری مؤدی اولیه تفصیلی کتایب
الهیسه و کتایب الوصایا و کتایب الصدقاتده در * قسم سادس اولدر که اول اکا اختیار نسر حاصل اوله میراث کی
اول حلال اولور چنکه مورث انی ذکر اولنان جهات خسه دن برله وجه حلال اوزره اکتساب ایدر و اول
اکا قضاء دیون و تنفیذ وصایا نده مسکره واصل اوله * فصل معلوم اوله که حلال کلبی طیبدر لر * بعضی
بهضندن اطیب و اصغادر * تنکم طیب هر حلال اوزره حرارتله حکم ایدر * لکن حرارتده بعضی بعضی سندن
مقاوتدر مسکر طیب و دبس و غسل کی اشبو ترتیب اوزره حرارتده ادنی درجه سنده مسکر و اعلا سنده
عسلدر مع هذا مسکر بعضی بعضی سندن حرارتده اشددر و سایر حرارتده اولان دخی انجیلندن * امدی انک
درت درجه به قسمی فیه تقریب ایچوندر یوخسه حصه ایچون دکل * امدی حلال طیبدر حرآمدن
ورع دخی درت درجه ده در * اولکینسی ورع عدولدر که انی اقتضایه فق استیجاب ایدر و صاحبی عدالتدن
دوشه و عصیان اسمی اوزره ثابت اوله و انک سبیلله ناره متعرض اوله امدی فقهائک فتوا می تحریم ایدر کی
شدن ورعدر * ایکینسی ورع صاحبندر که اول هر شیدن امتناعدر اکا حرام احتمالی تطرق ایدر اگرچه
انک ظاهر نده بناء تناولنه معنی رخصت و بررسه ده * اوچکینسی ورع متقیندر که اول هر شیدن ورعدر که
معنی انی تحریم ایچمه و حلالده شبهه دخی اولیه الا بوکه حرامه مؤدی اولسندن خوف ایدر بله * امدی اولی بآس
امریک خوفیله لا بآس * ترکدر * حدیثده بیورلدیکه (لا یبلغ العبد درجه المتقین حتی یدع مالا بآس به شفاقة
مابآس به مؤمن اهل تقوی درجه سته ایشمز مادامکه بآس خوفیله لا بآس * ترک ایچمه * در دیکینسی ورع
صدیقیندر که اول هر شیدن ورعدر که انده اصلا بآس اولیه و بآسه مؤدی اولسندن دخی قورقلمیه الا بوکه
تناولی لغیر الله اوله یوخسه عبادته قوی اولی ینیلر اولیه و آتی آسان ایدن اسبابه کراهیت و یا معصیت تطرق
ایدر مویسه لر صدق ایدر لر امانت و برین شیئی صاحبده ابر کوردر (ولا تتبعوا خطوات الشیطان) اما که
شیطانک انار و تطرقنه اتباع ایتکز که انکله حلالی تحریم و حرامی تحلیل ایدر سز * دینلر که خطوات
شیطان ایلر مراد معاصی ایشلر که نذر در اشبو قول شریف دلالت ایدر که برکسه کیم بر طعام
و یا نوب و یا غیر نفسه حرام ایدر اول کاحرام اولر بر رجل ابن مسعود رضی الله عنه دیدیکه بن نفسه
ضرع اکلی حرام ایشم * دیدیکه اول فعلک خطوات شیطان ندر و آتی اکل ایت و کفارت ایت
* ابن عباس رضی الله عنه ایدر غضب حالنده کی عین و یا نذر خطوات الشیطان ندر که کفارتی کفارت
عیندر (انه لکم عدو مبین) اول شیطان سزه برعد و در که اصحاب بصیرت عنندنه عداوتی ظاهر در
اکرچه اغوا ایدر کینه موالات اظهار ایدر سده اول اجلدن اول انلر (اولیاؤهم الطاغوت)
قول شریفنده ولی تمییه اولندی * بعده حق تعالی انک عداوتی بیان ایدوب دیدیکه (انما یا مرمک بالسوء
والفحشاء) اول شیطان سزه وسوسه ایدر که اول اکاطاعتی داعی اولور و اول وسوسه ایلر سزه سوء و فحشاء
فعلی ترغیب ایدر سوء و فحشاء اولدر که انی عقل انکار و شرع استیجاب ایدر * دینلر که سوء جمیع قباحته
عام اولور و فحشاء یکازدن اول شیدر که قبحده حدی تجاوز ایدر و دینلر که سوء حدی ایجاب ایتنددر
و فحشاء ایه انی ایجاب ایدر (وان تقولوا علی الله مالا تعلمون) و حق تعالی حقهده بیاد کاریکز شیئی
دیکه وسوسه ایدر اشبو قول شریفده اتباع ظنندن منع دلالت وارد و اما که چنکه شول مدرک شرعه
مستندظنی مؤدی اولدیغی شیئه اتباعی واجبدر (واذا قیل لهم اتبعوا ما انزل الله) چنکه انلر الله تعالی دن
انزال ایدر کی قرآنه اتباع ایدر تحلیل و تحریمده اسکا موافقت طریقنه کیدلر دینلر (فالاول
منع ما لایمنا علیه آیاننا) دیرلر که تحریم و تحلیلده آیانری بولدیغی طریقنه اتباع ایدر زیرا که انلر بدن
اعلم ایدر (اولو کان یاؤهم لایعقلون شیئا ولا یهدون) اگر انلر آتانی جهلا اولوب دین امر نده تفکر ایشمز
و طریق حقه کتزلر اوله لر انده انلر اتباع ایدر لر میدی اشبو آیت کریمه تقلیددن منعه دینلر اول کسه فی
که نظر واجتهاده قادر اوله و اما انک غیریه دینده اتباع جائز اولور چن انک محق ایدر و کن بر دلیل ایلر

بيله انبياء كبي و احكامه مجتهدين كبي زيرا انك حقه اوله انزال اولئانه انباعدو (ومثل الذين كفروا
 كل الذي يتفق بالاسماع الادعاء ونداء) وواعظ و داعية كفار له مني شول راعي مثله دركه غنه نعتي
 ايدو غم ايسه اندن انجق صوت ونداء اشيدو * يعني كفه تقليده انما كل كردن * اذنرين كنديله تلاوت
 اولئان كلام الله القاء ايمكده شول بهايه بكنه منلدر كه انله نعتي اولئسه صوت وندادن غير بسن
 اشتمز * امر و نهيدن برشي فهم اشتمز * ويا خود كه ارك آبار به حاللرينك حقيقه نك بيلدن مجرد ظاهر ليه
 انباعدو مثله شول بهايه مثله دركه صوتي اشيدوب معناسي فهم ايجيه * ويا خود كه ارك شول نقتسه
 و تعقل ايجيان اصنامه دعاده مثله غنه نعتي ايدن مثله دركه دعاه ونداسنده عنادن غري نعتي اولئ * كذلك
 كفار له اله ليه عبادت و دعادن حاصلاري عنا وبلادن غري شئ دكلدر * ويا خود كه ارك اولئانه دعاده
 مثلي شول رجل مثله دركه جوف جباله صجه ايدو اندن صدا اشيدوب انك غري برشي فهم ايجيه (صم
 بكم عي) انك كانه صاغر درل حتى اشتمز درل * ولسر درل حتى سويلر كوز سر در داي كوز سر درل
 (فهم لا يعقلون) مواعظ قرأندن برشي فهم اشتمز (يا ايها الذين آمنوا كلوا من طيبات ما رزقناكم)
 يا مؤمنلر سزه وبردكم لخللندن ييكنز (واشكروا لله) والله تعالى به شكر ايدل كه اني سزه وبردو
 و حلال ايدو (ان كنتم اياه تعبدون) اكر اكا عبادت ايدر سكر زيرا عبادتكم غامي شكر له در (عن النبي
 صلى الله عليه وسلم يقول الله تعالى انا والاناس والجن من بناء عظيم وبعيد عظيم وبعيد عظيم وبعيد عظيم)
 بيغمبر عز عليه السلام ايدر حتى جل و علا در كه بن و انس و جن بناء عظيمه برين انلري خلق ايدرين انلر ايسه
 بنم غري به عبادت ايدر و انلر رزق و برين انلر ايسه بنم غريبه شكر ايدر (انما اكرم عليكم المية والدم)
 سزه ميه و دم حرام قلندي * ميه اولدر كه سكر و برادن غري حيوانك بوغزاندن اولئدر * زيرا
 بيغمبر عز عليه السلام ايدر (احل لنا ميتتان ودمان الميتتان الحوت و الجراد و الدمان الكبد و الطحال) بزه ايكي
 ميته و ايكي دم حلال قلندي اما اول ايكي ميته دن مراد بالقي و چكر كه در و ايكي دم مراد جكر و طلاق در و دم
 ايله مراد (او دم مافوقها) دلا ايله دم جايدر (ولحم الخنزير) و خنزير جيع اجزايه حرام قلندي ذكرده
 لحمي شخصي ايجي حيواندن اكل اولئانك معظمي اولئد بيجوندن سائر اجزاي ايسه اكانا بيجيدر
 (وما اهل غير الله به) وحق نه ايدن غيرنك ايميله ذبح اولئان دحي حرام قلندي (فن اضطر) اول كسه
 حق تعالينك حرام ايدو كاردن برشي اكانه محتاج و مضطر اولئ (غير باع) بر مضطر آخره ظالم اولد بغي
 حلاله يعني انكه نفسى استيثار ايجيه (ولا عدا) واني اكا ده حد شبي تجاوزا نديكي حلاله * ونياديه
 غير باع سلطان اوزره خروج ايتش اولئيه * ولا عدا مفرند عاصي اولئيه * پس بواجلادن ديد بلكه سفرند
 تاجر و عاصي اولئيه چار اولئز كه اضطراري حالئيه ميه بي كل ايدو و مسافر ين رخصه لاندن بريدن رخص ايدو
 مكر كه اندن توبه ايدو كه اول امام شافعي قوليدر * زيرا اني ابا حنبله فساد عايات اولئور * ونياديه غير
 باع ميه بي طلب ايجيه انك غري بولور كن * ولا عدا واندن طو بيجيه بلكه بديكي قوت دكا و اولوب انكه
 سد رمق ايلئيه زياده دكل * ونياديه غير باع اني احتلال ايجيه ولا عدا واندن تزود دخي ايجيه * ونياديه
 غير باع انك چون حلال اولئان مقداري تجاوز ايجيه (ولا عدا) مباح قلئان شيدن قصور و بارئله ايجيه *
 ونياديه غير باع اكا اضطراري حالئيه جماعتدن مفارق اولئيه (ولا عدا) مبتدع مخالف سنة دخي اولئيه
 امدى مبتدع ايجون ضرورت عندئذ محرم اكانه رخصت اولئ * علماء اختلاف ايدلر مضطر ك ميه دن
 اكل حلال مقدارند بعضيلر ديديك اول سد رمق دكلور كه اول ابو حنيفه قوليدر * وشافعيك احد
 قولند در و قول آخرند طو بيجيه چار اولور كه اول امام مالك دخي قوليدر * مسروق ايدر بر كسه كه
 اشوبو حرمت اكانه مضطر اولوب اكلدن امتناعي سبيله فوت اوله ناره داخل اولور (فلا اثم عليه) امدى
 اول مضطر اوزره حرمت مذكور وني اكا ده مخرج بوقدر (ان الله غفور) الله تعالى اني محرم اكل
 ايجي مفرور ايد بيجيدر (رحيم) اني ترخيص ايله امر كييدر (ان الذين يكتفون ما نزل الله من
 الكتاب) شونلر كه قوراند حق تعالينك انزال ايديكى كتم ايدر (ويشكرون به ثناء قليلا) واول كملري
 مقابله سنده شئ يسير اختيار ايدر اشوبو آيت كريمه علماء يهود حقه نازل اولوب دركه سفله و ابا علزندن

ماكل ووظا فلر نك فوق خوفيله محمد عليه السلام نعت شريفك تغيير ايدلر سوله محمد عليه السلام
 صفين قوراندو تغيير ايدو كاري نعته مخالف بوليجي اكا مشابعت اشتمز (اولئك مايا كاون في بطونهم
 الانسار) امدى انلر بطنلرندو يدكاري دكل الانلر * زيرا كه اول انلري ناره مؤدى اولور * ويا خود اول
 يدكاري بطنلرندو يوم قيامتده نارا و ايسر در (و ر بطنهم الله يوم القيامة) و يوم قيامتده حق تعالى انلر
 مرجله ويا انلري مسرور ايدر شيله سويلر بلكه سويلر نويخله اولور (ولا يركبهم) و انلري دنس
 ذنوبدن تطهير ايجز (واهم عذاب اليم) و انلر عذاب و جيع اولور (ارائت الذين اشتروا الضلالة باهوى)
 انلر هداي ضلالت (واعداب بالمغفرة) و مغفرتي عذابه تبديل ايدلر (فا صبرهم على النار) انلري
 نه شئ ناره صبر ايدردى * ويا انلري نه شئ ناره تقرب ايدر سوله جرات ايدردى (ذلك بان الله نزل
 الهم كتاب بالحق) انلر اشوبو عذاب شول سببند در كه الله تعالى انلر ايدرديكى كايي نكذيب و كنه انله
 رفض ايدلر (وان الذين اختلفوا في الكتاب) شونلر كه كايده اختلاف ايدلر بعضه اقرار و بعضه
 انكار ايجك (انني شفاق بعيد) حقدن بعيد خلافتد در (ليس البران قولوا و جوهكم قبل المشرق
 والمغرب) بر اول دكا در كه وجوه كزي مشرق و مغرب چابنه تحويل ايدو سز * اشوبو آيتله خطاب اولئان
 كيلايد و كنده اختلاف اولندي بر قوم ديد بلكه انكه مراد يهود و نصارى در زيرا كه يهود غار زرين مغرب
 چابنه بيت المقدسه قيلوردى و نصارى ايسه مشرق چابنه قيلوردى و هر فريق بوياده صدر لندو اولد بغي
 امرى برزم ايلئى الله تعالى خبر و برديك برانلر دين و علمي دكا در بلكه راشبو و آيدم من بعد ذكر
 اولئاندر و بر قوم آخرين ديد بلكه انكه مراد مؤمنلر در كه ابتداء اسلامده فرائضك نزولندن اول بجن
 شهادتن كنورده و نمازي قنفي جهته اولورده قيلمه بعد وفات ايسه اكا جنت واجب اولوردى * ونياديه
 بيغمبر عز عليه السلام مدينه به هجرت ايدوب فرائض و احكام نازل اولدى و قبله كعبه به صرف ايدلدى
 و بو آيت كرمه نزوليله بيورلديكى برل كيسي اول دكا در كه غازي مشرق و مغرب چابنه قلوب انك غري عمل
 ايلئيه سز (ولكن البر من آمن بالله واليوم الآخر و الملائكة و الكتاب و النبيين) بلكه بر شول كسسه نك بريدر
 كه بعني ايمان و تقوا سيد در كه ايمان كنورده كيم الله تعالى بر در شريك و نظيري بوقدر يوم قيامت لابد اويسر در كه
 خلقك خير و شرف علالر به جزاء اولئيه و ملائكة سني نه ايلئيك عباد كرم بيفيدر كه و قرآن و اكتب منزلئك جيعي
 الله تعالى انك عند معنوي سندن اولوب حلال و حرامى بيان ايجون كاييدر و بيغمبر (خلقه كوندو بولوب در كه
 انلري حقه دعوت ايدلر (و آتى المال على حبه) و مالدن صدقه و بره اول ماله محبتي اوزره ابن مودود
 ايدر مالندن صدقه و بره حال بوكه صحيح و شحيح در غناي تامل ايدر فقر دن خوف ايلر * روايت اولنديكه
 بر رجل بيغمبر عز عليه السلامه كوي ديديكه يارسول الله قنفي صدقه نك اجر اعظم در ديدى اولك سن اني
 تصدق ايدو سن حال بوكه سن حقه و ماله حرك غنايدو در * فقر دن قورقر سن غناي تامل ايلر سن پوخسه
 شول وقت تاخيرا نك كل كه جانك حلقومه ابريشوب مالك شو دكا و موى فلان و شو دكا و موى دخي فلانك
 اولسون ديه سن حال بوكه اول فلانك ايدى * ويا خود اني الله تعالى به محبتي اوزره و بره (ذو القربى) اهل
 قرابتك فقر اسنه و بره (عن النبي صلى الله عليه وسلم الصدقة على المسكين صدقة و هى على ذى الرحم نفعان
 صدقة و صلة) بيغمبر عز عليه السلام دن مرودر كه مسكينه و بريلن صدقه بر صدقه در * اما كه ذى رحم
 قرابت و بريلن ايكي صدقه در كه اول صدقه و بره در (والتبائى) و تبيلك فقر اسنه و بره (والمساكين)
 و مسكينلر ده و بره (و ابن السبيل) و شول مسافره و بره كه اهلندن كسي لوب بولى سكا اوغرايه و انك كاه
 مراد ضياع اولئ (قال النبي صلى الله عليه وسلم من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليكرم ضيفه) بيغمبر عز عليه
 السلام ايدر اول كسه كه الله تعالى به يوم قيامت ايمان كنورده قنوغنه اكرام ايتسون (و السائلين) و شونلر ده
 و بره كه حاجت انلر مواله ايلئيه ايدو (قال النبي صلى الله عليه وسلم للسائل حق وان جاء على فرس) بيغمبر عز
 عليه السلام ايدر سائلان حق و اردرا كرمه فرض اوزره كاور سده (وفي الرقاب) ورقاب تخلصنه ده و بره
 مكاتبلر مفاوت و اسيرلر فكا كنه اعانت ورقاب اشتراء ايدوب اعتاقله اثابت كبي (واقام الصلوة)
 و فرض غار زرين قيله (واتى الزكوة) و زكاتك و بره احتمال اولور كچن و آتى المال ايله واشبو و آتى الزكوة

ایکسی سبیل ده مراد که مفروضه اوله الیوه که **یا ایکی سنی** مصارف بیان **یا ایکی سنی** اداسنی اذعان
ایچون اوله واحتمالدرکه اولکی سبیل مراد فاقل صدقات اوله **یا مالک** زکاتدن غیر حق اوله که اول
زکاتله نیج اولویدر **(والموفون بهمدهم اذا عاهدوا)** و دخی برشونلر بریدر که کندیلر ایلله تعالی بیننده
ویاناس بیننده اولان عهدلرینه وفاء ایدرلر یعنی وعدلرین انجاز و خلف و نذرلرین ایفاء ایدرلر سوبیله لصدق
ایدرلر **یا مانت** و برین شبنی صاحبیه ابر کورلر اکر اکامرض عسرت ایدر **یا خودایام** صیامده سفر اوزره
اوله و یوایکی عذر لربریله انده افطار ایدر فاج کون اقطاع ایدر سه اتی مرض و سفر نک غیر ایامده متوالیا
ویانفر دصائم اولتی اوزرینه واجب اولور **(والصابرین فی البأساء والضراء وحين البأس)** شونلر که
شدت و فقرده و مرض قنده و قتال و حربده صبر ایدرلر **(اولئک الذین صدقوا)** امدی انلر ایمانلرند
و حقه انلر علانده و بر طلبنده صدق ایدرلر **(واولئک هم المتقون)** و کفر و سائر ذلندن صاقلدیلر اشوبو آیت
کریمه کالات انسانیته بی باسرها جامعه در صریحا و یا ضحنا کاداله در اول کثرت و معتله اوج شینه
مختصره در که اول حجة اعتقاد و حسن معاشرت و تهذیب نفس در اولکی به اشارت من آمن دن و النبیینه
دکدر و ایکنی به اشارت و آتی المال دن و فی الرقاب و دکدر و اوچتی به اشارت و اقام الصلاة دن و اخرینه دکدر
اول اجلدن اشوبو خصالی جمع ایدن کنشی ایمان و اعتقادنه نظرا صدقه وصف اولندی و خلقه معاشرت
و حقه معامله سنه اعتبار اتقوی ایلر وصف اولندی اول اجلدن پیغمبر من علیه السلام ایدر برکنسه که
بو آیتله عمل ایدر ایمانی اشکال ایدر **(یا ایها الذین امنوا کتب علیکم اقصاص فی القتل)** یا مؤمنلر
سزده فرض قتلدیکه قیللرده قصاص ایدر سز یعنی جانی به جنایتک مثلی ایدر سز کر عدا ایدر زمان
یا هلیته احیاء عربدن ایکی حی بیننده دماء واقع اولوب استیفاء اولغامسدر و اول ایکی حیدن بر بیک
اخر اوزره شرفی اولوب بین ایدرلر که کندیلر دن عبد و انشی بر نه انلردن حر و رجل قتل ایدر لور و بر جل برینه
آنلردن ایکی رجل قتل ایدر لور و جراحاتده کندیلر اولانک ضعفی انلر ایدر لور چون ایکی حی امر لربن پیغمبر من
علیه السلامه رفع ایدرلر اشوبو آیه کریمه نازل اولوب مساوات ایلر امر اولندیلر جمله می اکر اراضی اولوب
بینلرند که ترای قالدیلر و حکم اولدر که **(الحر بالحر والعبد بالعبد والانثی بالانثی)** یعنی امر ارمسلین
و یا عبید مسلین دن و امر ارمعه دین و عبیده ماهدین دن ایکی دم تکافو ایتسه لهر صنفدن ذکر قتل اولنور
قتل ایدر لور ایکی کر که ذکر و انشی اولسون و دخی انشی قتل اولنور و قتل ایدر لور ایکی کر که ذکر و انشی اولسون
واما که مؤمن کافر ایچون و حر عبد ایچون و والد ولد ایچون قتل اولنور و دخی کافر مسلم ایچون و عبد حر
ایچون و ولد والد ایچون قتل اولنور اشوبو صحابه و تابعیندن اکثر علانک قولیدر علی رضی الله عنهن
مر ویدر که **(لا یتعد مؤمن بکافر)** مؤمن کافری قتل ایتسه لهر قتل اولنور و حدیثده کادیکه **(لا یقتل الوالد بالولد)**
والد ولد فی قتل ایلر والد قتل اولنور و دخی و غنی ذاهب اولدیلر که مسلم کافر ذمی ایچون قتل اولنور
و حر عبد ایچون قتل اولنور و واحد ایچون جماعت قتل اولنور سعید بن المسیب رضی الله عنهن مر ویدر که
عمر بن الخطاب رضی الله عنه بر رجل ایچون بش و ایدی کسنه بی قتل ایدر اکر انک قتلنه اهل صنعاه
اجتماع ایتسه لهر انکچون انلر بن جمیع قتل ایدر دم دیدی و قصاص اطرافده دخی جاری اولور نفوسده جاری
اولد یعنی کبی الاشی واحده دکدر که اول صحیح سوی مر بضر و زمن ایچون قتل اولنور اما که اطرافده
برکنسه آخرک بدشلاغنی قطع ایتسه انکچون اول قاطعک بد صحیح سه می قطع ایدر لور ائمه حنیفه عندنده
طرافده قصاص جاری ایکی حر و ایکی حره بیننده اولور اما که ذکر و انشی و یا حر و عبد بیننده جاری اولور اما که
آخرین عندنده اطرافک قصاص می نفسک قصاص سه قیاس اولغامسدر انس رضی الله عنه دن مر ویدر که آنک
عنه می ریح بر جبار به نک منیه می کسر ایدر جبار به نک اهل ریحیدن قصاص اولغامسدر دیلدیلر عفو
وارنه رضا و برمدلر حتی پیغمبر من علیه السلامه صدر مرافعه اولدیلر و ویدر که کاب الله لک حکمی قصاص
کلوب ریح و اهل سجا و طاعة دیچول جبار به و اهلینک فلون حق تعالی تعویبل ایدر حتی که قصاصدن یکدیلر
(فن عقی له من اخیه شی) فاندکه مقتولندن انکچون برشی ترک اولنور و اقتل عورده اوزرینه واجب
اولان قصاصدن صفع اولنور و دینه رضا و بریه **(فاتباع بالمعروف)** دیت طلب ایدر نه واجب اولور که

مطالبیه معروف ایلر اتباع اولنور و دینه حقندن اکتله دکل **(واداء الیه باحسان)** و مطالب
اوزره واجب اولور که دینک اداسنده احسان ایدر معاطله ایتسه صحابه و تابعیندن اکاملاء ذاهب
اولدیلر که ولی الدم حقان قصاصدن دیت اوزره عفو ایدر انکچون اخذ دینه جائز اولور اکر چه قاتل اکر اراضی
اولنور سه ده و بر قوم دیدیلر که فاندک رضایی اولنور دینه دیت اوزرینه عفو جائز اولور **(ذلک)** اشوبو
و دینه ذکر اولنور حکم **(تخفيف من ربکم و رحمة)** ربک جل شانهدن تخفیف و رحمتدیر بر ایدر
اوزره قصاص حصر ایدی و نصاری به ایتسه اخذ دیت حصر ایدی حق تعالی بوامتی قصاص و اخذ دیت بیننده
تخفیر ایدر **(فن اعندی بعد ذلک)** اول کسنه که قاتلی عفو ایدر دیتی قبولند نصکره آتی قتل ایدر
(فله عذاب الیم) انکچون آخرنده عذاب و جیع وارد دیرلر دیکه قصاص قتل اولنور انندن دیت قبول
اولغامتی وارد دیرلر بر من علیه السلام ایدر **(لا اعافی احد اقل بعد اخذه لایه)** عفو ایتزین اول کسه بی
که دیتی اخذند نصکره قتل ایدر اشوبو آیه کریمه ده دلالت وارد که قاتل قتل ایلر کافر اولیه زیرا که حق تعالی
اکا قتلند نصکره خطایده ایمانله وصف ایدر و من اخیه قول شر یفنده اخوت ایمان اراده ایدر دیت قتل ایلر
بینلرند که اخوت کسمد و کنه اشارت ایدر **(و لکم فی القصاص حیاة)** فاندک قصاص اولغامسدر
سز کیچون بقا و اردرلر بر که قتل قصاصدن کنشی قتل ایدر لور ایکی تقدیر به کندی دخی قتل اولنور ایدر و کن
بیلچیک قتلدن امتناع ایدر اوله اولسه آنده هم کندیلر بقاصی و هم قتلنی قصاص ایدر لور ایکی کسه نک بقاصی وارد
اول اجلدن مثله **(القتل قتل القتل)** یعنی قصاص قتلی قتل ایدر دیتی و یا خود قصاصله آخرت قصاصندن
فور نیلور زیرا که قصاص اوچتی آخرنده حیسانده فالور اما که دیاده قصاص اولنور سه آخرنده اول قصاص
اولنور **(و فی القصص)** قرآنی اوزره یعنی **کم قتلدن سزده حکایت اولانده و یا قرآنده قلوبه حیات وارد**
(یا اولی الالباب) یا عقول کامله صاحبیلر آنلر نداه ایدر تا که قصاصک حکمتنده تأمل ایدر لور
آنده نیجه استیفاء ارواح و حفظ نفوس وارد **(لعلکم تتقون)** تا که قصاص اولنور خوفیه قتلدن منتهی
اوله سز **(کتب علیکم اذا حضر احدکم الموت)** یا مؤمنلر اوزر بر کزه فرض قیلندی بقانکه بر **کزه**
موتک اسبابی حاضر و اما راقی ظاهر اوله **(ان ترک خیرا)** اکر مال خیر و یا مال کثیر ترک ایدر سه
علی رضی الله عنهن مر ویدر که آنک بر مولای و صیت ایتک دیلدی حال بوکه آنک بدیوز در همی
وار ایدی و علی رضی الله عنه آتی آنندن منع ایدر دیکه حق جل و علا اکر خیر ترک ایدر سه دیدی
خیر ایتسه مال کثیر در و عائشه رضی الله عنهن مر ویدر بر رجل و صیت ایدر لور مالک ند کاور دیدی
رجل دیدیکه اوج بیک در همدر و عیالک فاج نفسدر دیدی اول ایدر دیکه در تدر عائشه رضی الله عنها
ایدر حق جل و علا و صیتی خیر کثیر یعنی مال کثیر ترک ایتک شرط ایدر بود کمال ایتسه شی بسیردر
امدی آتی عیالک ترک ایلر کل **(الوصیة للوالدین والاقربین)** والد بکنزه و اقر بکنزه و صیت ایدر سز
ابتداء اسلامده والدین و اقر بین ایچون و صیت فرض ایدی اول کسه اوزره که مال ترک ایدر دیتی مکره آیت
میراث ایلر اولندی **(قال النبی صلی الله علیه وسلم ان الله اعطی کل ذی حق حقه الا لوصیة لوارث)**
پیغمبر من علیه السلام ایدر حق جل و علا هر حق صاحبیه حقنی و بری آگاه اولان که وارثه و صیت ایتک
یوقدر بر جماعت دیدیلر که وصیتک و جوبی منسوخدر رسول اقارب حقه که موصی به وارث اوله لاما که
آنلردن وارث اولیا نلر حقه و جوبی باقیدر که اول ابن عباس و طاووس و قتاده و حسن قولیدر و طاووس
ایدر برکنسه بر قوم و صیت ایدر دیتی قرابتلرین محتاج ترک ایتسه اول قومدن انتزاع اولنور دیتی قرابتلرینه
رد اولنور دیتدیکه وارث اولیا نلر اقر بینک فقراسه و صیت مستحبدر **(قال النبی صلی الله علیه وسلم ما حق**
امر می مسلم له منی یوصی فیه یتیم لیتیم الا وصیة مکتوبة عنده) پیغمبر من علیه السلام ایدر بر مسلم که آنک
وصیت اولنور جتی شی اوله حتی اولدر که ایکی کجه بکجه الا وصیت نامه سنی یله سنده کجه لیه **(بالمعروف)**
معروفله و صیت ایدر سز یعنی ثلث اوزره زیاد ایتسه و فقیری ترک ایدر دیتی و صیت غنی به ایتسه **سعد بن مالک**
رضی الله عنه ایدر پیغمبر من علیه السلامه بنی عیاده کلوب دیدم که یا رسول الله مالک کنی وصیت ایتک
دیدلر معاطله یور دیلر که ایتکه کل دیدم که نصفی آتی دخی ایتکه کل دیدم که امدی دلتی ایدر بن دیدم

دید که (ثلث وثلث وثلث) که بر آن تدع ورنه آن غنیه خیر من آن تدعهم عالة بنگه فون الناس بایدیم
 ثلث وصیتی است که اول وصیت در جائز است اکثر بیدر امدی سن وارن یکی اغنیان یا نه کل سکا خیر لودر
 اندن که انتری قمره ترک اید سن تا که انراک چکوب کف افلرین سوال ایدر * حضرت علی کرم الله وجهه ایدر
 حسن وصیتی بکا احیدر آنند که ربع وصیت ایدر و ربع وصیتی احیدر آنند که ثلث وصیت ایدر و ثلث
 وصیت ایدر مران و وصیتن برشی ترک ایش اول از بر او صیتده اندن اکثر یوقدر (حقا علی المتقین) وصیت
 مذکور مؤمنرا اوزره حق قلندی (فن بدله) اوصیاء ویا اولیاء ویا مشهور ددن اول کسیه که وصیتی تفسیر
 ایدر (بعد ما سمع) موصی نك قولی اشتد کد نصکره (فانما سمع) اول اوصیاء مغیرک ویا تبدلک ویا
 (علی الذین یبدلون) آتی تبدل ایدر ترک اوزره در صیت آندن بریدر (ان الله سمیع) الله تعالی
 موصینک ایضائی اشیدر (علیم) تبدلک تبدیلی بیلور اشو آیت کریمه دلالت ایدر که نفس وصیتله
 موصی دن فرض ساقط اوله تبدلن اکا اثم لاحق اولیه ودخی اولکه اوزرنده دین اولوب قضاسن
 وصیت ایدر بماتدن فوریه ودخی برشی خاصه وصی قلنان کشی آنک غیره وصی اولیه (فن خاف
 من موص جفنا اوانما) اول کسیه که موصیدن وصیتده خطابه میل ویا حیفه تعهدا وقوع ایدر ویا ییلد
 (خاصلینم) وصیت اولدر ییتده پنج شرع اوزره اجرائله اصلاح ایتسه (فلائم علیه) اشو تبدلده
 اکا زبال یوقدر بر اکه باطلی حقه تبدلدر (ان الله غفور) ظلمدن حذر ایدنی حق تعالی مغفرت
 لید یجیدر (رحیم) آنک امر نه اطاعت ایدنه رحمت اید یجیدر اشو آیت کریمه ده دلالت وارد که
 موصی یقن عدا ویا خطائله وصیت ویا وفقه جور ایتسه وصی ووارنک آتی عدله ردی جائز اوله و آیت
 سابقه ده که (بعد ما سمع) قولیه مراد وصیت عادلده در یوخسه جا برده کادر ودخی دلالت وارد که غالب ظنله
 اجتهاد و عمل جائز اوله بر اکه میلدن خوف خائف ظن غالبنده اولور ودخی رخصت وارد که کشی وصیت
 اولدر ییتنه اصلاح ایچون دخول ایدر اگرچه آنده حقندن زیاده نقصان اولور سه ده یقن که جمله سی
 اکا راضی اوله ودخی دلالت وارد که موصی یقن ثلثدن اکثر له وصیت ایتسه اول وصینک کلیسی باطل
 اولیه بلکه باطل اولان ثلث اوزره زیاده می اوله بر اکه حق جل و علا اشو آیتده جزوله وصیتی باطل
 ایتدی بلکه آنده اصلاح وجه ایتدی (یا ایها الذین امنوا کتب علیکم الصیام) یا مؤمنرا صوم رمضان
 اوزر یکره فرض قلندی (کا کتب علی الذین من قبلکم) انبیاء واهل مدن سزدن اوکدن یکنره فرض
 قلندی کی * سعید بن جبیر رضی الله عنه ایدر بزدن اوکدن یکنره صومی اخشامدن لیله قابله ده دکن
 ایدی ایتده اسلامده اولدینی کبی علمدن بر جماعت دیدر که صیام رمضان بزه فرض اولدینی کبی
 نصار ایدر دخی واجب ایدی حرسید ویا برد شدید زمانده واقع اولیچک مفرده کندیلره مشقت ویر
 و معائنیه ضرر کاور اولدی علماء و رؤسای رأی ایتدیله که آتی شتا و صیف ییتنه زمان و یبعده قیلر
 واول یقویلر نه کفارت ایچون آنک اوزرینه اون کون زیاده ایتدیله بده مملکرتنک اغزی آغریوب
 اندن بری اولور سه قومه صوملرین بدی کون زیاده ایتسه نذر ایدی چون آندن بری اولوب نذرین یزینه
 کنوردی بعده اول ملاک فوت اولوب یزینه کلان ملاک انلره صوملرک الی * کون تمام ایتدردی * شععی ایدر
 اگر سنه نك کیدی صائم اولسم شعبان ویا رمضان ایدر کی شک اولانان کونی افطار ایدردم شول سببده که
 نصار ایه شهر رمضان فرض ایدی بر کون اولانه و بر کون آخر یسه ضم ایدوب صکره کلنری یکنرینک
 فلتی ایشلیه رک صوملرین الی کونه ابر کوردیلر (اعلکم تقون) تا که معاصیدن صافنه سزیز بر اکه
 صوم نهوتی کسرایدر که اول معاصینک مبدئیدر ویا آتی ادا حالنده اخلا لاندن صافنه سز (ایما
 معدودان) عدد معلومه موقت ایما صائم اولان روایت اولنور که ایتده اسلامده هر ایدر اوج کون
 صومی و عاشوراه صومی واجب ایدی صکره شهر رمضان صومیلر نسخ اولندی ابن عباس رضی الله عنه ایدر
 هجرتد نصکره اول نسخ اولانان امر قبله و صوم ایدی * عائشه رضی الله عنها ایدر زمان جاهلیتده قریش
 یوم عاشوراه صائم اولوردی و پیغمبر من علیه السلام دخی صائم اولوردی مدینه یه قدوم ایدیلرینه
 آتی صائم اولدی و ناس دخی انکه ییله آتی صائم اولدیلر رمضان صومی فرض اولیچک عاشوراه صومی

ترک اولدی استین آنده صائم و استین مفرط اولوردی (فن کان منکم من یض اوعلی سفر فعدة من ایام اخر)
 سزدن اول کسکه که مریض اولوب صوم اکا ضرر ویرنه وانکه اکا کعبه سرت ایدر ویا خود ایام صیامده
 سفر اوزره اوله ویا یکی عذر ترک برله آنده افطار ایدر فاج کون افطار ایدر سه آتی مرض و سفرک غیره ایامده
 متوالیا ویا مفرط صائم اولوق اوزرینه واجب اولور (وعلی الذین یطیقونه فدیة طعام مسکین) وشونلر که
 شبایلدی حالنده صومه قادرلر ایکن کبرلی حالنده آندن عاجز اولور امدی اوزر لینه واجب اولور که
 هر افطار ایتدیکی یومدن بدل ابو حنیفه عندنده نصف صاع یعنی بشموز یکبری درهم بغدادی برمسکینه
 اطعام ایدر واکر آنک غیره حبوبدن ویرسه بر صاع یعنی ییلک فرق درهم اطعام ایدر (فن تطوع خیرا)
 اول کسیه که اوزرینه اطعامده واجب اولان برمسکینی ویا یکی مسکینی ویا اکثری اطعام ایدر ویا خود
 واجب قدری اوزره زیاده ایدر مثلا اوزرینه واجب اولان نصف صاع بغدادی ایکن آندن ویر (فهو
 خیرله) اول تطوع ویا خیری انکچون خیر لودر (وان تصوموا خیرکم) اما که ای صومه قادر اولیسانلر
 تکلف ایدوب صائم اولکتر سز کیچون خیر لودر فدیة دن و تطوع خیردن و افطاردن (ان کنتم تعلمون)
 اگر صومده کی فضیلتی ویران دمی بیلور سکر معلوم اوله که مؤمن مکلف ایچون رمضان افطارینه رخصت
 یوقدر الا اوج نوع حالت ایچون اول جائز اولور بری اولدر که یقن حامل ویا مرض ولد لری اوزره خوف
 ایتسه لرامدی آنرا افطار ایدوب صکره قضاء ایدر و فدیة دخی ویرلر که اول ابن عمر و ابن عباس قولیدر
 امام شافعی دخی اکا ذاهیدر ویر قوم دیدیلر که آنره فدیة لازم اولز که اول حسن و عطاء و نفعی و زهری
 قولیدر امام ابو حنیفه و اوزر اعی و نوری دخی اکا ذاهیدر * ایکنی اولدر که یقن مریض ویا مسافر ویا حاض
 ویا نساء افطار ایدر اوزر لینه ایچو قضاء واجب اولور * اوچنی اولدر که یقن شیخ کبیر و مریض که
 مرضنک زوالن رجا ایتسه افطار ایتسه لایحق فدیة واجب اولور (شهر رمضان) اوزر یکره شول فرض
 اولان صوم رمضان صومیدر (الذی انزل فی القرآن) که آنده قرآن ازال اولندی یعنی قرآنک جمله سی
 شهر رمضان لیله قدرده لوح محفوظدن سماء دیناده بیت العزت ایتدردی بده جبریل علیه السلام یکبری
 اوج ییلده پیغمبر من علیه السلام حضرت تارینه منجما ایتدردی ابو ذر رضی الله عنه پیغمبر من علیه السلام دن
 روایت ایدر دیک شهر رمضان اوجنی کیجه ده بر روایتده اول کیجه سنده صحف ابراهیم نازل اولدی
 و آنک التینی کیجه سنده تورات واون اوچنی کیجه سنده انجیل واون سکرینی کیجه سنده زبور ویکبری دزدینی
 کیجه سنده قرآن نازل اولدی (هدی للناس) نامی ضلالتدن حقه هدایت ایدر (وینبات من الهدی
 وافرغان) و حلال و حرامدن و حدود و احکامدن حقه هدایت اولنور وحق و باطل یینی بیجیلور شیته
 دلالت وایجه اولدینی حالده بر حینتله که یوم قیامتده انکه هیچ کسنه نك عذری قالمز (فن شهد منکم
 الشهر فلیصمه) بر کسکه که حضرده صحیح و مقیم ایکن اکا شهر رمضان ابرسه آتی صائم اولسون علماء
 اختلاف ایتدیله اول کسکه حقه ده اول مقیم ایکن رمضان ابرشوب صکره مسافر اوله * علی کرم الله وجهه
 ایدر انکچون فطر جائز اولز بلکه اشو آیت کریمه دلالتله آنک کافی صائم اولور که اول عبیده السامانی نك
 دخی قولیدر اما که صحابه و فقهاء نك اکثری دیدیلر که اگر بر کسکه شهر رمضانده سفره حیقه انکچون
 افطار جائز اولور و آنک معنای اولدر که سزدن اول که شهر رمضان ابرشه آندن ابرشدیکی دکاوسن
 صائم اولسون * ابن عباس رضی الله عنه ایدر پیغمبر من علیه السلام عام فحده شهر رمضانده مکبه
 سفر ایتدی کدیده نام موضعه ابریشجه به دکن صائم اولوب آندن افطار ایتدی ناس دخی انکه ییلد
 افطار ایتدیله (ومن کان مریضا اوعلی سفر فعدة من ایام اخر) اول کسیه که مریض ویا مسافر اولوب
 شهر رمضانده افطار ایدر اول افطار ایتدیکی ایام عدد شجه رمضانک غیره ده آتی قضاء واجب اولور
 اگر افطار ایتدیکی ایام دکاوسن مریض محتمده ویا مسافر اقامتده اولور سه واکر افطاری دکا ویا یکمندن
 فوت اولور سه صحت و اقامتی دکاوسنک قضای واجب اولور علماء اختلاف ایتدیله شول مریض و سفرده کی
 فطری مباح قیلور حسن و ابراهیم یقنی ایدر اول شول مرضد که انکه او نور رکن نماز قیلتی جائز اوله
 واما که اکثرن ایدر شول مرضد که صومله آنک زیاده سی قور قیلور ویا جلله اگر صوم اتی اجتهاد ایدر سه

افطار ایدہ اجہاد ایتمہ اول صحیح کبیر و سفر فطری مباح قیلور و عامہ علماء عندندہ اندہ صوم
 جائز اولور ابن عباس و ابوہریرہ و عروہ بن الزبیر و علی بن الحسین قولندہ کہ آنلر سفر دہ صومی تجوز
 ایتر صائم اولور سہ قضای واجب اولور دینلر بر پیغمبر من علیہ السلام دیدیکہ (ایمن من البر الصیام
 فی السفر) سفر دہ صائم اولوق صلاحدن دکادر و آخرون عندندہ افطار جائز اولور شول مسافر حقندہ کہ
 صوم آتی اجہاد ایدہ بلکہ اکا اولی اولان افطار در شول دلیل الہ کیم پیغمبر من علیہ السلام سفر دہ ایدی
 کور سہ کی نام بر رجل اوزرہ جمع اولوب اوزرہ نہ کولکہ ایتمشدر دیدیکہ یوکانہ حالت ایدی دیدیکہ صائم
 دیدیکہ سفر دہ صائم اولوق صلاحدن دکادر و اما سفر دہ صومی تجوز ایدلرک دلیل اولور کہ ابوسعید الخدری
 رضی اللہ عنہ ایدر پیغمبر من علیہ السلام بر رمضان سفر دہ ایدلرک آندہ بعضی صائم و بعضی صائم
 مقرر ایدی نہ صائم مقررہ و نہ مقرر صائمہ تعیب ایدردی و صوم و فطر دن تغیری افضل ایدر کندہ دخی
 اختلاف ایدلر بر طائفہ سفر دہ فطر صوم دن افطار دیدیکہ اول ابن عمر دن مرویدر و سعید بن المسیب
 و شعبی کاذاہیدر و بر قوم ایسہ صوم افضل دیدیکہ اول و معاذ بن جبل و انس دن مرویدر و ابراہیم خثعمی
 و سعید بن المسیب کاذاہیدر و بر طائفہ ایسہ اول ایکسندن ایسر اولانی افضل دیدیکہ (برید اللہ بکم الیسر)
 دلالتیہ کہ اول مجاہد و قتادہ و عمر بن عبدالعزیز قولدر بر رکستہ مقیم صبا حلیوب صائم اولسہ بعدہ انشاء
 نہار دہ سفر حقندہ اکثر علماء عندندہ اکا اول کوفی افطار جائز اولور بر طائفہ دیدیکہ انکچون افطار جائز
 اولور کہ اول شعبی قولدر و امام احمد کاذاہیدر و امام مسافر صائم صبا حلیوب صائم اولسہ بعدہ انشاء
 شول دلیل الہ کیم جابر رضی اللہ عنہ پیغمبر من علیہ السلام عام فطر دہ شہر رمضان مکہ یہ سفر ایدی کراغ
 نام موضعہ ابریشجک صائم اولادی ناس دخی انکاکہ بیلہ صائم اولدیدیکہ یار رسول اللہ صوم نامہ مشقت
 و بردی اولیہ اولسہ ایکندیدنصرہ ایدی بر قدح صواستوب ناس نظرندہ آتی ایجیدی آتی ناس کور و ب
 کیمی افطار ایدی و کیمی افطار ایجیدی پیغمبر من علیہ السلام ناسک بعضی صوملرین افطار ایجید کار بنی خبر
 و بر بلیک دیدیکہ آنلر عاصیلر و فطری مباح قیلور سفرک مسافہ سندہ علماء اختلاف ایدلر بر قوم دیدیکہ
 بر کونلک مسافہ در و بر جماعت دیدیکہ اول ایکی کونلک مسافہ در کہ اول شافعی قولدر و بر جماعت اخی
 دیدیکہ اول اوج کونلک مسافہ در کہ اول نوری وائے حنفیہ قولدر (برید اللہ بکم الیسر و لا یزید بکم
 العسر) حق تعالی سزہ تیسرا بیک دیلر یو خسه تیسرا بیک دیلر * پس بواجلندن سفر و مر من حالندہ
 سزہ فطری مباح قیلدی * شعبی ایدر بر رجل کہ ایکی امر بینندہ تخیر او انسہ ایسر فی اختیار ایدہ الاول
 آنک اختیار ایدیکہ اللہ تعالی یہ احبی اولور اشبوایت کریمہ بر قاعدہ عظیمہ یہ اصلدر آنک اوزرہ فروع
 کثیرہ مبتدیر کہ اول (المشقة تجلب التیسیر) مشقت بیری جلب ایدر و دخی (الضرورات تبیح المحظورات)
 ضرورتلر محظورلری مباح قیلور و دخی (اذا ضاقت الامران مع) بخت بر امر ضیق اولنسہ آندہ وسعت ایدیلور
 مدی بوقوع ادک جملہ سنہ آیت مذکورہ اصلدر (واتکہموا العدة) تا کہ ایام شہر عددی تکمیل ایدہ سز
 مرض و سفر بکزدہ افطار ایدیکہ کرایای قضاء ایدہ ابن عمر رضی اللہ عنہ پیغمبر من علیہ السلام دن روایت
 ایدر دیشک (الشہر تسع و عشرون فلانصوموا حتی تروا الهلال ولا تظروا حتی تروا فان غم علیکم فاکلوا
 الہدۃ ثلاثین) ای بکرمی بقرہ دخی اولور امدی ہلال رمضان کور میبجہ صائم اولکر و ہلال شولی کور میبجہ
 مقرر اولکر و اگر جمادہ غیم علت اولوب ہلال رمضان و یا ہلال فطری کورہ من سکر شعبان آتی اونوز کون
 عدا دیوب آندن صوم رمضانہ شروع ایدلر و رمضان اوتوز کون عدا دیوب افطار ایدلر اشبوقول قرآنی
 دایلد کہ ہلال کور یلد کزدہ عدد اعتبار اولنہ و آندہ حساب اونوز کونہ اولور و مخیم قرائنہ اعتبار اولنہ
 و اولکہ اہل بلدہ سنک رقیق اعتبار و بکرمی طقوز کون صائم اولہ حال بوکہ بلدہ اخی اہلی اونوز کون صائم
 اولسہ لرامدی اول بارہ اولی اہلنہ لازم اولور کہ بر کون صومنی قضاء ایدلر زرا ایلرک رؤیتندہ کمال عدہ
 اولدی (واتکبروا اللہ علی ماہد بکم) و تا کہ حق تعالی بہ تعظیم ایدہ سز صوم رمضان دن راضی اولدی بقی شینہ
 سز اوشادہ و آتی سزہ تخصیصنہ سائر مل اہلنہ دکل اشبوندہ عبد فطر تکبیرک مشہر و عقیقہ دلالت
 اولور

اوررہ حقہ کہ ہلال شوالہ نظر ایدہ کارندہ عید لرندہ فارغ اولنجیہ دکن حق تعالی بہ تکبیر ایدلر (واتکم
 تشکرون) و تا کہ آنک نعمت لر نہ شکر ایدہ سزہ ابوہریرہ رضی اللہ عنہ ایدر پیغمبر من علیہ السلام دیدیکہ
 رمضان آتی داخل اولد یغندہ شیطان دمورلنور و جنت قبولی آجیلور و جنت قبولی برکیدیلور
 * ابوہریرہ رضی اللہ عنہ ایدر پیغمبر من علیہ السلام دیدیکہ شہر رمضانک اول کجہ سندہ شیاطین دمور
 لنور و جنت دمورلنور و جنت قبولی برکیدیلور ہیج برقیوسی آجق قالمز و جنت قبولی آجیلور ہیج
 برقیوسی برکیدیلور و بر منادی ندا ایدر کہ یا خیر طالی خیر اقبال ایت و یا شر طالی شر دن تباعد و اہمال ایت
 و آنک ہر کجہ سندہ حق تعالی نک ناردن عتقاسی اولور * ابوہریرہ رضی اللہ عنہ ایدر پیغمبر من علیہ السلام
 دیدیکہ بر کسنہ کہ شہر رمضان ایمان و احتسابلہ صائم اولہ ذنوب متقدمہ سی مغفرت اولنہ و اولکہ لیلہ
 قدری ایمان و احتسابلہ قائم اولہ کذلک ذنوب متقدمہ سی مغفرت اولنہ * سلمان رضی اللہ عنہ ایدر پیغمبر من
 علیہ السلام شعبانک آخر کو تہ ناسہ خطاب ایدوب دیدیکہ سز بر شہر عظیم و بر شہر مبارک اظلال ایدی
 آندہ بر کجہ وارد کہ اندہ کی عبادت سائر زمانہ کی یل آیدہ اولان عبادت دن اول خیر لور حق تعالی آنک
 کوند زندہ صیامی فرض و کجہ سندہ قیامی بطوع قیلدی اولکہ خصال خیر دن برخصلت ایدہ حق تعالی یہ
 تقرب ایدہ سائر زمانہ قریضہ اداسیلہ تقرب ایدن من ایتندہ اولہ و اولکہ اندہ حق تعالی بہ قریضہ اداسیلہ
 تقرب ایدہ سائر زمانہ یتش قریضہ اداسیلہ تقرب من ایتندہ اولہ اول صبر ایدر و صبرک توای ایسہ جندر
 و اول آیدہ بر صائم افطار ایدہ نک ذنوب مغفرت اولنہ و رقبہ سی ناردن آزاد قیلنہ و اول افطار اولنہ آنک
 صومی اجر نچہ اول اجر نچہ حال بوکہ آنک صومی اجر نچہ برئی اکسلیہ دیدیکہ یار رسول اللہ ہر بر عزدہ
 صائم افطار ایدہ جل شئی بولنر دیدیکہ بو توایہ نائل اولور اگرچہ افطارہ قدرتی بر ایچیم صوابلہ و بردانہ خرمالہ
 ایسہ دہ آنک اولی رحمت و اوستی مغفرت و آخری ناردن اعتقادہ در آندہ کلمہ توجیدی و استغفاری اکثر
 ایدککہ آنک کہ رب تعالی سز دن راضی اولہ و اندہ حق تعالی دن جنت سوائس و ناردن تعوذی اکثر
 ایدککہ حاجت کز روا اولہ * ابن عمر ایدر پیغمبر من علیہ السلام دیدیکہ یوم قیامتہ صیام و قرآن عبد ایچون
 شفاعت ایدیسر در صیام دیہ کہ یارب بن آتی کوند زندہ شہواتن منع ایتمشدم و قرآن دیہ کہ یارب بن آتی
 کجہ دہ نوم و راحت دن الیقوم مشدم اولیہ اولسہ ایکسندن دخی شفاعتلری قبول اولوب عبدی مقصودنہ
 ابر کورہ * ابوہریرہ رضی اللہ عنہ ایدر پیغمبر من علیہ السلام دیدیکہ ابن آدمک ہر حسنہ سی اون مثلی ایلہ
 ناید یوزہ وارنجہ صاحبیک ایمانی و اخلاصی حسبجہ تضعیف اولنور * حق جل و علا ایدر الا امتک
 صومنہ جزائی بن ایدہ و سیکہ زرا اول بن ایچون طعام و شہواتن ترک ایدر صائم ایچون ایکی فرجہ اولور بری
 حین افطار زندہ و بری رب تعالی یہ لقاسی عندندہ و صائمک اغزی فوقی اللہ تعالی عندندہ مسک قوقوسندن
 اطمیند و صوم صاحبہ جندر (واذا سألک عبادی عنی فانی قریب اجیب دعواہ اذا دعان)
 یا محمد بن عبادم سکایتدن سوال ایدر لر آنلر دیکل کہ بن قریب دعاء ایدہ نک دعوتہ اجابت ایدیسر بن
 جنک بکا دعاء ایدہ * ابن عباس رضی اللہ عنہ ایدر مدینہ نک عودلری پیغمبر من علیہ السلام دیدیکہ
 ریمزرم دعائمی نیجہ ایشیدر و الحال سن زعم ایدر سنکہ برملہ سمائلک بینی بشیور ییلاق مسیزہ دروینہ
 ہر زمانک غلطی دخی اول دکادر و اولہ اولسہ اشبوایت کریمہ نازل اولدی * فضائل ایدر بعض صحابہ دیدیکہ
 حق تعالی قریبیدر کہ اکامناجات ایدہ و زبید میدر کہ اکاندہ ایدہ و زاکا جوابدہ اشبوایت نازل اولدی
 بومومنی الاشعری ایدر وقتا کہ پیغمبر من علیہ السلام خیرہ توجہ ایدی ناس بروادی اوزرہ اشرف
 ایدیلک رفع صوتلہ تکبیر ایدلر پیغمبر من علیہ السلام دیدیکہ (اربعو اعلی انفسکم انکم لاتدعون اصم
 ولا غیبا انکم تدعون سمیعاً قریباً) نفسک ز اوزرہ تحبس ایدلر زرا کہ سز دعائی اصم و یا غائبہ ایتمز بلکہ
 دعائی سمیع و قریبہ ایدر سز * اشبوایتندہ حق تعالی نک مکاتدن تنزیہ و داعی یہ اجابتہ و داعیہ ترغیبہ
 دلالت وارود دخی عبادک افعال و اقوال و احوالہ علم و اطلاعک کمالی مکانی قریبک حالنہ تمیل وار
 (قلہ تجیبونی) امدی ایمان و طاعت دعوتہ اجابت ایدونلر * تکبیر بن آنلر اجابت ایدر بن جن معمل
 ایچون بن دعوت ایدلر (قلیومنی) و بکا ایمانلری اوزرہ ثابت و دائم اولونلر (اعلمم برشدون)

تا که رشد و حقه اصابت اید و وقتا که حق جل و علا حضرت تری آنرا شهر ره ضانی صومیل و عدنی مرا عاتله
 امر ایدی و وظائف تکبیر و شکره قیام اوزره حقه نصکره بوا آیتله تعقیب ایدیکه اول آنراک احوالنه
 خیر و احوالنه جمع و دعا اینه عجیب و اعمالنه مجازی اید و کنه تنبیه و توجیه و جیه اوله اکر دینور سه که
 حق جل و علا (اجبت دعوه الداع) و دخی (ادعونی استجب لکم) دیوینور سه که نیجه را کادعا ایدوب
 دعا اینه اجابت اولمیدینک و جبهی ندر دینور سه که اشبوایتک معناسنده اختلاف اولندی دیندیکه
 اشبوراده کی دعائک معناسی اطاعت و اجابتک معناسی ثواب و دخی دیندیکه اشبوایتک معناسی
 خاصه را که چه نظر تری عام ایه ده اوله اولسه معنی بوا اولور که دعائک دعوتیه اجابت اید وین اکر آتی دینور سه
 تکبیر و معنایه (فیکشف ساعدی عن الیه ان شاء) قول شریفی دلالت ایدر * و یا خود دعائک دعوتیه
 اجابت اید وین اکر قضایه موافق اولور سه * و یا اجابت اکر خیر ایه و یا محال اولان شئی سوال ایتدیه *
 ابوهریره رضی الله عنه ایدر پیغمبر من صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه (بستحب الله لاجدکم ما لم یعد
 بآثم و اقطیعه رحم اوستجمل) حق جل و علا سزیدن هر بر بکسرک دعائنه اجابت ایدر مادامکه اتم
 و یا قطیعه رحله دعائ ایتدیه * و یا خود دعائک اجابتیه عله ایتدیه * یعنی حق تعالی به دعاء ایتدیه روا
 اولدی ظنیه دعائ کسلیه * و دیندیکه آیتک معناسی حق تعالی عبدک دعائنه اجابت ایدر اکر آنک
 مسئولی مقدر ایه و بر * و اکر مقدر کل اینه انکی چون آخرتده ثواب ادخال ایدر و یا نادن بر مسئولی
 کیدر * عباد بن الصامت رضی الله عنه ایدر * پیغمبر من علیه السلام دیدیکه (ما علی الارض رجل
 مسلم یدعو الله بدعوه الا اناء الله ایاها او کف عنه من السوء منها ما لم یعد بآثم و اقطیعه رحم) بر یوزنده
 بر جل مسلم که الله تعالی به بر حاجت دلبه الاول اکر حاجتک و بر * و یا آنک مثلی اندن بر مسئولی
 کیدر مادامکه اتم و یا قطیعه رحله دعاء ایتدیه * و دیندیکه حق جل و علا بر عبد فی سوسه دعائنه فی الحال
 اجابت ایدوب اعطاسی تا خیر ایدر که اول کادعا ایدر یکی صوتن ایتدیه * و بر عبدی صومسه دعائک
 اجابت و اعطاسنده تا خیر ایتدیه که صوتن ایتدیه * دیندیکه دعائک آداب و شر وطی وارد که اول اسباب
 اجابت را آتی استکمال ایدن اجابت اهل اولورا کاخلال ایدن اجابتیه استحقاقندن قاور (احل لکم لیله
 الصیام الرقت الی تساکم) صیامک کجه سنده فسا که جا عکسزده حلال قیلندی روایت اولور که اوائل
 اسلامده صیام غروب تمدن تا به سوغازین قیلنجه و یا به سوزدن اول و لجه کاطعام و شراب حلال ایدی
 آنده نصکره ده دکل اوله اولسه بر صوم کجه سنده حضرت عرب بن الخطاب رضی الله عنه یسوی
 قیلدیند نصکره اهلته جماع ایدی بعده غسل ایدوب حالتی عرض ایچون اغلیه رن پیغمبر من علیه السلام
 واردی مکر جماعه نیک بعضی لری دخی آنک کی حاله مبتلا اولوب هر بری ماجرانش پیغمبر من علیه السلام
 خبر و یردی * اوله اولسه اشبوایت کریمه ایه حکم اول نسخ اولوب صیام کجه سنک کتنده جماع قیلندی
 (من لبس لکم و انتم لبس لهن) نساکر سزله لباس و سز دخی آنرا لباس سز * یعنی نوم عندنده
 زواجندن هر بری تجرد ایدوب ثوب واحدده اجتماع ایچون * و یا ایکیسندن هر بری صاحبیه حلال
 اولین شدن سز اولد ایچون * حدیثده کادیکه * من تزوج فقد احزر ثانی دینه) بر کسه کیم تزوج اید
 دینک ثانی قانندن حرامت ایدر (علم الله انکم کنتم تحت ثوبن انفسکم) حق تعالی بیلدیکه سز اید
 صیامده عند نصکره مجامعتله نفس لیکری خیانت و ظلم ایدر سز * بر رضی الله عنه ایدر صوم رمضان
 فرض و ایچو شهر رمضان کتده نام نسایه قربان ایتدیردی * و بعضی ایه نفس لیکری خیانت ایدیکه
 اشبوایت نازل اولدی (فتاب علیکم) الله تعالی سزک اول جنایتکزدن قضا و زایدی زیرا اول عمل
 حرامدن تر ایدیکر (و فاعنکم) و آنک اثرین سزیدن عفو و عمو ایدی (فالان باشر و هن) امدی
 نصکره دیندیکه صومک جمیعده دیندیکر وقتده نساکر جماعت ایدر (و انتم ایا کتب الله
 لکم) و حق تعالی سزک سز کیچون قضا ایتدیکر و یا سز کیچون تقدیر ایتدیکر و یا اکل و شرب و جماعتدن
 لباسی صومده سز کیچون مباح قیلدینی رخصتی طلب ایدر (و کلا و امروا) حق تعالی لکم الخیط الابيض
 من الخیط الاسود من الثیبر) و اکل و شرب ایدر کول وقتده دکن * صاحبک اول وقتده سواد لیدن

بیاض نهارمتین اوله * صحابه دن ابو قیس بن صرمه الانصاری دینور بر جل و ار ایدی صیام اولدینی
 حالده طول نهاده * ارضنده عمل ایدر دی کجه اهلته رجوع اید بچک اهل اکر آنشده طه ماک اسیدوب
 کتوریک صد دنده ایکن اول اینه بورغون اولمده اویقویه و ارمش * چون آتی او باردی حال بوکه الان
 ذکر اولدینی اوزره او یوده نصکره ویتسو غازی قیلد قد نصکره آنرا اکل و شرب و جماع تا که یازنده سی
 کجه به دکن حرام اولور دی * ابو قیس آتی نذ کرایدوب الله تعالی به ورسوله عصیانندن کراهتله کلدن
 امتناع ایدی اینه سی اول حال اوزره صیام اولوب نهارک نصی اولمدین بایلدی افاقه بولجیق پیغمبر من
 علیه السلامه کلوب ماجرانش ذکر ایدر اوله اولسه * اشبوایت نازل اولوب لباسی صومک کتنده جماعه
 رخصت و برلدیکی کبی اکل و شرب دخی رخصت و یردی * معلوم اوله که خبر ایدر بری خبر کاذب و که
 طو لانی طالع و صیامه صعود ایدر بعد زائل و لاشی اولوب کیدر * و بری دخی خبر صادق و که افتندن عربضا
 طلوع ایدر و منتشر اولوب آنسکه صبحک اول وقتی ایدر * قال النبی صلی الله علیه وسلم (ان بلا لایادی بلیل
 فکلا و اشر و احمی یسادی ابن ام مکتوم) پیغمبر من صلی الله علیه وسلم حضرت تری ایدر بلال اذانی
 کجه ده اوقور امدی صیام اوله چق که را اکل و شرب ایدر تا ابن ام مکتوم اذان اوقور بخیه دکن زیرا اول
 رجل اعی ایدی صباح اولدی دیمجه اذانی اوقور من دی (ثم افوا الصیام الی اللیل) و صیامی خبر
 صادق طلوعندن غروب شمس دکن افام ایدر چقکه شمس غروب ایدر فطر حلال اولور * اشبوایتله مدرکه
 غروبده شک ایدن کشتی به اکل جائز اولیه و صوم وصال حرام اوله * ابوذر رضی الله عنه ایدر * پیغمبر من
 علیه السلام ایکی کوفی صوم ایدر اولشدردی جبرائیل علیه السلام اکر کلوب دیدیکه حق تعالی
 صوم وصالکی قبول ایدی لکن سنده نصکره اول هیچ کسبه حلال اولوز بر که حق تعالی صیامی
 کجه به دکن امر ایدی کجه اولد یغند نصکره ایه صیام اولوز (ولا تسأروهن و انتم عاکفون
 فی المساجد) نساکر جماعت ایتمکز حال بوککه سز مساجده اعتکاف نیتله مقیم سز امدی
 اعتکاف سزدره جماعت غیرده جائز کادراما که مساجدک جمیعده جائز * حضرت عائشه صدیقہ
 رضی الله عنها ایدر * پیغمبر من صلی الله تعالی علیه وسلم وفاته دکن هر رمضان عشر آخرینده عتکاف
 اولور لردی و اند نصکره ده زواجی دخی معتکفه اولور لردی * صحابه دن بر جماعت مسجده معتکف اولور دی
 آنردن بر سنک اهلته حاجتی اولسه و اروب اکر جماع ایدر دی و غسل ایدوب مسجده عودت ایدر لردی
 اشبوایتله لیل و نهاده اعتکافندن فراغتیه دکن اندن نمی اولندیلر * امدی حال اعتکافده جماع
 حرامدر آنکله اعتکاف فاسد اولور اما جماعتدن ماعدا به مباشرت قیل و نه و ایتدیه مکر و ده * اکثر
 علماء عندنده آنکله اعتکاف فاسد اولوز که اول امام شافعی حضرت نیک اطهره و ایدر و بر طائفه دیدیکه
 آنکله اعتکاف باطل اولور اول امام مالک فوادرد بیلدیکه ازال اولور سه اعتکاف باطل اولور ازال اولور سه
 باطل اولوز * اما شول مس که آنکله تلذذ قصد اولمیه آنکله اعتکاف فاسد اولوز * حضرت عائشه صدیقہ
 رضی الله عنها ایدر * پیغمبر من صلی الله علیه وسلم اعتکافده ایکن باشی بکادنا ایدوب بن آنک مبارک
 حاجتی طراردم و یتده دخولی حاجت انسان ایچون ایدی (تلا حدیثه و الله فلا تقربوها) ذکر اولسان
 احکام و یا محرمات حق تعالی کحق و باطل بینی حایر و مانع کیدر اکر قریب اولمک کز تکفیر که آتی
 تخطی ایدر سز (قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان لکل ملک حی و ان حی الله محارمه فن رتع حول الحی
 یوشک ان یقع فیہ) پیغمبر من صلی الله علیه وسلم ایدر هر بادشاهک حایمی وارد * والله تعالی کحایمی
 محارمیدر اول که که حایک حولنده رتع ایدر قریب اولور که حایک ایچنه دخی کیره (کذلک) اشو
 تبیین مثلی (بین الله و ایه للناس) الله تعالی ناسه ارامر و نواهیستی تبیین ایدر (اعلمم یقون) تا که
 آنندن قورقوب محافقتدن صافه ل (ولا تأکوا اموالکم بینکم بالباطل) بعضی کز بعضی مالتی
 حق تعالی مباح قیلدینی وجهک غیرله اکل ایتمکز * روایت اولور که پیغمبر من علیه السلام
 حضورنده ربیعہ بن عبدان الحضرمی رضی الله عنه امری القیس بن عابس الکندی بن برارض دعوی
 ایدوب اول آتی بدن قهرله اوبدر دیدی کندی آتی انکار ایدیکر * پیغمبر من صلی الله علیه وسلم

خضر میرین بنده استدی اول ایسه بیتم بوقدر بچل امدی اکامین و بررسن دیدی چون کندی به تحلیفه
 عرض ایندی پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه (اما ان حلف علی ماله لیا کاه ظالم الیقین الله وهو عنه معرض)
 آگاه اولدی که اول مدعا علیه که مدعی ملک مالکی ظالم اکل ایچون عین ایده الله تعالی به ملاقی اولور
 حال بوکه اول آندن معر خدر و اوله اولسه اشبو آیت کریمه نازل اولوب آندن نهی اولاندی ووجه باطل ایل
 اکل اولاندند که اول کاهی غضب و تنب طریقی اوزره و کاهی ام و طریقی اوزره قار و مغنی به ابرت کبی
 و کاهی رشوت و خیانت طریقی اوزره اولور (وتدلوها الی الحکام) و دخی اول اموالک امورینی
 و یا حکومتی ظلم ایلز امر او قضانه القاء ایتمکز * و یا خود آنی باطل ایل اکل ایدوب حکامه نسبت ایتمکز
 * قتاده ایدز قنداشک مالکی حاکم القاء ایتمکز کل حال بوکه سن ظالم اید و کنی یلورسن امدی حاکم حکمی
 سراجی حلال ایتمکز * شریح رضی الله عنه دیردیکه بن سنکچون قضاء ایده رین مع هذا ظنم بودر که
 دعوا کده ظالم اوله سن لکن وکاسعت بوقدر که ظنم موافقت ایدم بلکه بکا واجب اولان یمنه نک مقتضایه
 قضاء ایتمکز رویم قضاء سکا حرام اولان شی حلال اولمز * ام سلمه رضی الله عنها ایدر (قال النبی صلی
 الله علیه وسلم انما انابشر وانهکم تختصمون الی وعل بعضکم ان یکون الحن حجة من بعض فاقضی له
 علی نحو ما سمع منه من قضیت له بشی من حق اخیه فلا یأخذ به فانما اقطع له قطعة من النار) پیغمبر من
 علیه السلام دیدیکه یا مؤمنلر بن سزک کی شریده سز بکا خصوصتله کاور سز کاهی بریکز بختی تقر برده
 آخر دن الحن اولور * بندخی اندن ایستد نک مقتضای اوزره آنکیچون قضاء ایدر بن برکنه که آنکیچون
 قزندان شی حقدن برشی قضاء ایده زمر آنی اخذ ایتمون که بن اکافضامله جهنم بر قطعه قطع ایدر بن
 (لنا کلوافر یقامن اموال الناس بالانتم) تا که اموال نامدن بر طاقه بی شهادت زور و یا عین کاذبه ایل اکل ایده
 سز (وانتم تعلمون) حال بوکه میطل اید و ککزی یلور سز اشبو آیتده دلالت واردر که وجه شرعی سز مال اکل
 حرام اوله و رشوت حرام اوله و ناحق بر محاسبه حرام اوله و حاکم طاهر حکمیه فعلنده مصیب اولوب آکن
 مدعی میطل ایسه آنکه حکم اولنسان شی باطنده اکاحلال اولیه (بسا لوتک عن الاله) یا محمد انلر سکا
 اهله دن سزال ایدر * روایت اولور که انصار دن معاذ بن جبل و ثعلبة بن غنم دیدیلر که یارسول
 الله حکمت ندر که حلال ابداده اینجه طاهر اولور اندن تدبیر حیل قایلندور حتی که نورله طوطلو اولور بعده
 اکسیرلرک اولکی قرار بن یلور اول سیدن اشبو آیت کریمه نازل اولدی (قل هی موافیت للناس والحق)
 انلر دیکل که بر آنی انجیلن ایتدک تا که نام آنکه حج و عمره و صوم و افطار و آجال دیون و عده نساء و دخی
 آنک غیری و قتری یله لار اول اجلدن آنکه شمس یشنده مخالفت اولدی شمس علی الدوام حالت واحده اوزره
 قالدی (ولیس البریان تاوا البیوت من ظمورها) بروتقوی اول دکلدر که محرم اولد یقزده ییوتکزل
 ظهور و ندن دخول و خروج ایده سز * روایت اولدیکه انصار احرامه کیدر کارنده دار و قسطاطه باندن
 کیروب چقما زردی بلکه وزاسدن ثقب و یا فرجه ایدوب اندن کیروب چقمر لر دی و آنی برعد ایدر لر دی *
 اشبو آیت کریمه نازل اولوب اول فعلاری بر دکل ایدوکی انلر یلدر لر دی (ولکن البر من انی) لکن بر اولدر که
 محارم ندن و شهادن صاقنلر (واوا البیوت من ابوابها) بلکه ییوتکزه قبول ندن کیرل چقک اول
 امر ده حال احرامک حال احلالدن فرق بوقدر (واتقوا الله) الله تعالی نک احکامی تغییر دن و افعاله
 اعتراض صاقنوب اندن قوروقکر (لعلکم تفلحون) تا که فدی و بره ظفر بوله سز (وقالوا فی سبیل
 الله الذین یقاتلونکم) الله تعالی نک کله سنی اعلاء و دینی اعزاز ایچون سز که قتال ایدن کفاره شهر
 حرامده و کرک حرمده الله تعالی نک طاعتده جهاد ایدلر (ولا تعندوا) سز انلر قتال ایل ایدلر ایتمکز
 و یا خود معنای نساء و صبیان و شیوخ و رهبا ی و سز القاء علم ایده فی قتل ایتمکز (ان الله لا یحب
 المعتدین) الله تعالی حدم شرعی عجا و زایدنلر سومز (واتلوه من حیث تشاءون) سز انلر هر قنده
 حمله و کرک حرمده یلور کز قتل ایدلر (واحر جوه من حیث احر جوهکم) و انلر دیرلر دن چقبارلر
 انلر یزی دیار یکر دن چقبار دقلر کی زبرامشکر مسلمانلر مکدن چقبار مشلر دی مسلمانلر دخی یوم
 قحده آنلر اسلام کتبلر مکدن چقبارلر * و قنا که مشرکون حرمده قتالی استغنام ایدر آنکه

مساجد تعمیر ایدیلر اشبو آیت نازل اولدیکه (واقضه اشد من القتل) سز الله تعالی به سز کز مساجد
 حرم و احرامده سزی قتلر ندن اشد و اعظمدر (ولا تقوا تلوه عند المسجد الحرام حتی یقاتلوهکم فیه)
 مسجد حرام عندنده مشرکینی قتال ایلد یا ایتمکز مکر که انلر سز اندن قتال ایلد یا ایدلر (فان قاتلوهکم
 فاقتلوهکم) اگر انلر سز قتال ایلد یا ایدلر سز دخی انلر ایدلر قتل ایدلر مبالات ایتمکز سز را که
 مسجد حرامک حرمتی انلر هتک ایتمش اولور (کذلک جزاء الکافرین) کافرلر جزای بونک کیمیدر
 آنلر ایشلد کز سز مثل ایشلور (فان اتموا) اگر انلر قتال و کفردن منتهی اولورلر سز (فان الله
 غفور) حق تعالی توبه ایدنی مغفرت ایدر (رحیم) اکاطاعت ایدنه رحمت ایدر (وقاتلوهکم حتی
 لا یتکون قننه) مشرکینه قتال ایدلر تا که سز اولیه (ویکون الذین لله) و عبادات و اطاعت باکیز
 الله تعالی به اوله شیطانک آندنه نصیبی اولیه اولیه اولسه عربک مشرک ندن اسلام و یا قتل غیر سبی
 مقبول اولمز (فان اتموا) اگر مشرکدن منتهی اولورلر سز منتهیله اعتدای ایتمکز زبر ظلم ظالمک غیره
 حسن اولمز و یا خود اگر سز منتهیله تعرض ایدر سزک ظالمین اولور سز (فلا تعد وان الاعلی الظالمین)
 اولیه اولسه ظلم سز ظالملر اولور که اول (و جزاء منتهیله مثلها) قولنک مصداقیدر امدی ظالمینک جزاسنه
 ظلم دینلمی مشاکلت ایچوندلر (النهر الحرام بالنهر الحرام) شهر حرامک هتک حرمته شهر حرامه مقابل
 اولور * و قنا که پیغمبر من صلی الله علیه وسلم عام حدیبیه ده سز اولد بقی حالده شهر ذی القعدة ده مکبه
 خروج ایددی مشرکون انی یشدن صد و منع ایدیلر شول شرطله کیم اول سنه ده کیر و مدینه به کیده کلجک
 سنه ده کلوب اول عمره سنی قضاء ایده پیغمبر من صلی الله علیه وسلم دخی اول شرط اوزره اول سنه عمره ایتمدن
 کیر و مدینه به کندی * و کلجک سنه ده شهر ذی القعدة ده که اول هجرتک ایدنی سنه سنده ایدی کلوب
 عمره سنی قضاء ایددی * اولیه اولسه آیتک معنای اولور که چون مشرکون عام حدیبیه ده شهر حرامک
 حرمتک هتک ایدیلر امدی آنلر هتکنه مقابل سز دخی اول شهرده آنلر قتال ایلد آنک حرمتک هتکدن
 مبالات ایتمکز (والحرمان قصاص) هر حرمته آنی محافظه واجب اوله آنده قصاص جاری اولور
 چون مشرکون شهر بیکز حرمتی صد ایل هتک ایدیلر سز دخی انلر اشد کازی مثالی ایدلر عنوة اوزر لرینه
 دخول ایدلر قتال ایدرلر سز دخی انلر قتل ایدلر (فان اعتدی علیکم فاعتدوا علیه بمثل ما اعتدی
 علیکم) اول کسه که شهر حرامده قتال ایلد سز اعتدای ایدلر سز اعتدی ایدلر یکنک
 مثلیله * امام شافعی رحمه الله اشبو آیتی احتیاجله دیدیکه قاتل قتل ایدلر کی شی مثلیله قتل اولنور
 محدود و یا حرق و یا تجو بع و یا تعریقدن هر قتی سبیل قتل ایدرله اولدخی آنکه قتل اولنور * حق قتل
 آنی طلو صوبه بر اقلله ایسه اولدخی طلو صوده غرق اولنور اچی صوده دکل (واتقوا الله) اتصادده
 الله تعالی دن قوروقر و ب حفر کردن * و یا زیاده فی ظالمکزدن اخذ ایتمکز (واعلموا ان الله مع المتقین)
 ویلک که حق تعالی نک عوفی و نصر فی اعتدادن صقینا نلرله یلدر (واتقوا فی سبیل الله) الله تعالی نک
 طاعتی بولنه اتفاق ایدلر اول کر که جهاد و یا سارخیرا ندر (ولا تلقوا بایدیکم الی التلک) و کندی کزی
 تمکه به انشاء ایتمکز امرافله و یا وجه معاشی تضیعه * و یا غزودن و یا انقصادن کفله که اول عدوی
 قوتلدر و روهلا کره سبب اولور * و یا مالکزی امسا که و حب مالله که اول هلاک مؤیده مؤدی اولور
 و یا الله تعالی نک رجسندن قنوطله (واحسنوا) و اعمال و اخلاقکزی حسن ایدلر و یا محتاجله فضل ایدلر
 و یا حق تعالی به حسن ظن ایدلر (ان الله یحب المحسنین) الله تعالی احسان ایدنلر سور (واغوا
 الحج والعمرة لله) حج و عمره فی الله اتمام ایدلر اول ایکس نک اتمامده علماء اختلاف ایدیلر * بهضیلر دیدیکه
 اول ایکس نک مناسک و حدود و سنن دره و ارکان حج بشدر احرام و عرفه و وقوف و طواف کعبه و صفا
 و مرده یشنده سعی و حلق رأس و یا تقصیردر * و حج ایچون ایکس تحلل واردر * و اسباب تحلل اوچدر یوم
 شوره رمی جرعه عقبه * و طواف زیارت * و حلق رأسدر * تخمین بواج شیدن ایکسینی بولنه تحلل
 اول حاصل اولور * و ثالثه تحلل ثانی حاصل اولور و تحلل اولد نصکره نسادن غیری محظورات احرامک
 جمعی مباح اولور * و تحلل ثانیه نصکره کلیسی مباح اولور * و ارکبن عمره در تدر احرام و طواف بیت

وسعی و حاکم در پنداره رضی الله عنه ایدر تمام عمره اولاد که اشهر حج غریبه عمل اید * و اگر اشهر حجده اید
آندن اقامت ایدوب حج ایدرسه اول تمتعه اولوب اوزرینه هدی واجب اولور * اگر بولور ایدسه و یا صیام
واجب اولور اگر هدی بولور ایدسه و تمام حج اولاد که مناسک کلیسی اقامت اید * و وجهه که عاملنه قرآن
و یا تمتعه سبیلده دم لازم کلمه * بحال ایدر اول ایکسینک انعامی نفقه سی حلالدن اولوب مناهیدن
صافقتدر * سفیان نوری ایدر اول ایکسینک انعامی اهلندن ایکسینکون چیهوب تجارت و یا حاجتی
اولما مقدره و حج و عمره نیک ادا بی اوج وجهه اوزره جائز اولور که اول افراد و تمتع و قرآن در * اما افراد که صورتی
حج افراد در آندن فارغ اولاد بقتده عمره کنور * کنور * و تمتع صورتی اشهر حجده عمره کنور و حج عمره
اعمالندن فارغ اولاد بقتده حج و عمره ایچون احرای و حجی اول سنه ده مکدن اولمیدر * و قرآن صورتی
حج و عمره ایچون معاصرا که سیدر یا عمره ایچون اسرامه کیروب بعده اول عمره اوزره حج داخل اولمیدر
عمره طوافه افتتاحندن اول ایتدی آنکه اول قارن اولور (فان احصرتم فما استیسر من الهمدی)
اگر بیت شریفی طوافدن منع اولان سکر هیدن میسر اولان اوزر بکره واجب اولور * علماء اختلاف ایدر
شول احصا کرده که محرم ایچون احرامدن تحمل مباح قبولور * بر جماعت ذاهب اولدیر که اول هر مانع در که
انی بیت شریفه وصولدن و احرامی مرضیدن منع اید اول کر که عدو یا مرض و یا حرج و یا ذهاب نفقه
و یا خلل راحه در * امدی اشو اشیا بدن هر نفقه سی ایدسه محرم ایچون تحملی مباح قبولور که اول ابن مسعود
و غیرینک قولیدر * و بر جماعت اخی ذاهب اولدیر که حبس عدودن غیریه تحملی مباح اولور که اول
ابن عباس قولیدر و غیرینک قولیدر (ولا تحلقوا رؤسکم حتی یبلغ الهمدی تحله) و احرامدن حلول ایچون
حال احصا کرده رؤسکری حلق ایچونکز الا شول وقتده حلق ایدنکه هدی بکر ذبح و انعمی واجب اولور و حلقه
ایرینه * و هدی بکر حلق ذبحی اکثر علماء عندنده محرمک حصر اولدیر * مکانه * زیرا پیغمبر من صلی
الله علیه و سلم عام حدییه ده هدی حدییه ده ذبح ایتدی * و بر قوم دیدیر که محصر احرای اوزره معتبر در
ناشول وقتده کین که هدی حرمه کوندر * و ذبح اوانه حق کونی ذابحه مواعد ایرینه امدی انک ذبح
اولند بی وقتده محصر دخی احرامندن حلول ایدر که اول اهل هراق قولیدر * و اگر محصر هدی
بولسه آنده ایکی قول وار * بر قوله هدی اولیجه اواز * امدی اول تحمل ایدر و هدی ذمتده اولوب
بولد بقتده ذبح ایدر * و قول آخرده اول هیدن بدل صوم تمتع واجب اولور و یا خود هدی تقویم
اولور قیمتی قاج در هم اولورسه آنکه طعام اشتراید بولور قریبه تصدق اید بولور و اگر اطعامدن عاجز اولورسه
هرم ایچون طعامدن بدل بر کون صائم اولور (فن کان منکم مریضا اوبه اذی من راسه)
سزدن اول کسسه که حال احرامده مریض و یا خود را سدن هوام و یا صداع و یا آنک شلی اذا اولقله
باشی تراش ایدرسه (نفقه من صیام اوصدقه اونسک) اکافیه واجب اولور * و یا اوچه کون
صائم اولور * و یا اوج صاع طعامی التي مسکینه هر برینه یا بر مشرع و بر * و یا بر ذبحه ذبح ایدر که انک
اعلا بی بده * یا وسطی بقره و ادنامی شاندرفنقیسی دیلرسه آتی ذبح ایدر هدی و یا طعامکه محرمه
لازم کاور مکده ادا اولور و حرم مسکینلرینه تصدق اید بولور * اما که شول هدی که محصره لازم کاور اول آتی
حصر اولند بی مکانه ذبح ایدر و صومی هر نه مکانه دیلرسه ادا بی جائز اولور (فاذا امنتم) بقی
احصاردن امین اولسکر و یا مرضدن قورنلکز (فن تمتع بانعمه الی الحج) اول کسه که استماع اید
و یا عمره اید الله تعالی به تقرب انعام اید اشهر حجده حلقه تقرب اتقاعن ایزدن اوکدن * و یا خود اول کسه که
عمره سندن محظورات احرای استباحه اید بختلندن صکره حج احرامینه دکن استماع اید (فما استیسر من
الهمدی) امدی اگر تمتی سبیلده شک و یا سار نعمدن میسر اولان دم واجب اولور که آتی بوم نخورده ذبح
اید * یا اگر آتی بوم نخوردن اول حج ایچون احرامدن صکره ذبح ایدرسه بعضیلر دیدیر که جائز اولور دم اضحیه
کبی * بعضیلر دیدیر که جائز اولور دم جنایات کبی (فن لم یجد فصیام فلا نه ایام فی الحج) اول کسه که
هدی بولیه اکا واجب اولور که احرامدن صکره حج اشتغال ایا منده بختلندن اول اوج کون صائم اوله واجب
اولان ذی الججه نیک سابع * و نامن * و نامن صائم اولقدر * و اگر کون عندنده بوم نخورده و یا نامن نشر بقده

آتی ادا جائز اولور (وسبعة اذرجعتم) ویدی کون دخی صائم اوله من بخانکه اهلکزه وجوع ایدسه
و یا اعمال حندن فارغ اوله سز (نک) اشو اوج کون صوملهیدی کون صومی (عشره کامله) بجموعی
اون کوندر که هیدن بدل صومه اقامتله مراد اولسان شیده کاله در و یا شروط و حدود اید کامله دره
و یا اون کون صومه تکمیل ایدل آندن ناص ایچکز (ذلک) لشو ذکر اولسان حکم (لمن لم یکن اهله
حاضری المسجد الحرام) شول کسه ایچوندر که اهل مسجد حرام مقبلندن دکلدیر بلکه حرمندن مسافه
قصر دره * زیرا اولکه آندن اقلده اوله اول مقیم حرمدر * و یا مقیم حرم حکمنده در * و یا حاصل (حاضری
المسجد الحرام) اید مراد ابوحنیفه عندنده اهل مواقیددر و مادونده شاکندر * و شافعی عندنده
مکدن مسافه قصرندن اقلده وطن ایدندر (وانقوا الله) اوامر و نواهی محافظه سنده الله تعالی بدن
قورقکز (واعلموا ان الله شدید العقاب) ویک که الله تعالی شک عقابی شدیددر آنلر کیم اولمیدسندن
اجتناب ایچیه (الحج اشهر معلومات) حج وقتی اشهر معروفه در که اول شوال و ذوالقعدی ایدر
و ذوالحجه نیک طه و زیدر (فن فرض فیهن الحج) اول کسه که احرام و نلییه اید اشهر حجده نفقی اوزره حجی
ایجاب اید * اشو دیدیر که بر کسه اشهر حج غریبه حج ایچون احرام اید حج ایچون احرای منعده اولیه که
اول ابن عباس قولیدر و شافعی دخی اکا ایدر و دیدیر که عمره ایچون احرای منعده اولور زیرا که الله تعالی
اشو اشهری فرض حجینک احرای ایجابنه تخصیص ایتدی * امدی اول اشهر حج غریبه منعده اولسه اشو
تخصیص قائده می اولز دیدی * تسکیم صلواتی مواقینه تعلیق ایتدی حقی بر کسه صلوات مکتوبه نیک
برینه وقتی داخل اولان شروع ایدسه آنکه مکتوبه می ادا اولور * و بر جماعت ذاهب اولدیر که اشهر حجینک
غریبه حج ایچون اولان احرای منعده اوله که اول ابوحنیفه و مالک و نوری قولیدر * اما که عمره ایام سنه نیک
جمعی اکا وقتدر (ولا رفث ولا فسوق ولا جدال فی الحج) ایام حجده جماع و یا خش کلام ایچک و دخی
سینات و ارتکاب محظورات اید * حد و شرعدن خروج ایچک و دخی خدم و رقه اید جدال ایچک بوقدر *
قال النبی صلی الله علیه و سلم (ومن حج لله ولم یرفث ولم یفسق رجع کیوم ولدته امه) پیغمبر من صلی الله تعالی
علیه و سلم ایدر بر کسه که حج اید و آنده رفث و فسوق ایچیه انا سندن طوعد بی کون کبی کاهسز ایلنه
رجوع اید (وامانه لوا من خیر یلمه الله) خیر و طاعتدن هر نه شیکه آتی اشهر سز حق تعالی آتی بولور *
بوم قیامتده سز جزاین قبولور (و تزودوا فان خیر الزاد التقوی) معاذک ایچون تزود ایدل که اول زادک
خیر لوسیدر * و بیکه اشو آیت کریمه اهل عتدن بر ناس حقتده نازل اولدیر که آنلر حجه زادمن صکیدر
بر الله تعالی به توکل ایدر و زاول بری اطعام ایدر و بر لرمکه به قدوم اید بیک نامدن سوال ایدر حتی که بعضیلر
غصب و نهیه کیدر و را اوله اواسه حق تعالی آنلر امر ایدیکه زادلنه و ناس اوزره توکل و ثقت اولاندن
صافقندر (وانقوا فی الایساب) ویندن قورقکز ای عقول کلمه صاحبیلر * ابن عباس رضی
الله عنه ایدر عکاظه و ذوالحجه و حجه زمان جاهلیتده اسواق ایدی اسلام کایچک آنده تجارتدن ناس تأثم
ایتدیلر اوله اواسه نازل اولدیر که (لیس علیکم جناح ان تتغوا فضلا من ربکم) مزه نام و حرج بوقدر که
مواسم حجده تجارتله و بکر جل شانهدن رزق طلب ایدرسز (فاذا افضم من عرفات) خنک عرفتدن
کونشک غروبند صکره رجوع ایدرسز موقوفه عرفات و بومنه عرفه دینلستک سینه علماء اختلاف ایدیلر
* عطاء ایدرجب ایل علیه السلام ابراهیم علیه السلامه مناسکی کویستروب عرفت یعنی بیلدکی دیوب ابراهیم
علیه السلام دخی عرفت بیلدم دیدی * بحال ایدر آدم علیه السلام و حوی ریه ایدر لک کارنده آدم علیه
السلامی هندده مرتدیه و حوی جدیه واقع اولوب هر بری صاحبی طلبیده اولدی حتی که عرفانده و اشوب
بیلشیدیلر * سدی ایدر وقتکه ابراهیم علیه السلام نامی حجه دعوت ایدوب تبلیه ایدر ایجاب ایتدیلر حق تعالی
اکا امر ایتدیکه عرفاته کیده واکا آتی وصف ایتدی بمره یا رشیخ شیطان آتی فرشولدی ابراهیم علیه
السلام اکایدی طاش آندی و هر طاشل تکبیر ایتدی شیطان اوچوب ایچنی جره نیک اوزرینه قوندی
ابراهیم علیه السلام اکا اولکی بمره دیتدیکنی ایتدی شیطان آندن دخی اوچوب اوچنی جره نیک
اوزرینه قوندی ابراهیم علیه السلام آنده دخی اولکیلر دیتدیکنی ایتدی شیطان آنکه مقلومت طافتی

اولدین کور بخت او چوب کشیدی آندن ابراهیم علیه السلام کیدوب عرفاته طوری وانی حق تعالی
وصفیلدی اول اجدان اول وقت عرفة ووضعه عرفات دینلیدی (فاد کرا الله عند المنع الحرام)
منع حرام عند الله تعالی بی دعاه وطلبه ایلد کرا ایلد که اول عرفات ایکی حارمله وادی محشر
مانندره چایردی الله عنه ایدر پیغمبر من علی الله علیه و سلم دیندی وقتا که من دلفه ده صبحی قرا کوده
قیطدی آندن ناهه سنه نبوب منع حرامه وادی و آنده دعاه ایدوب و تکبیر و تملیل ابتدی وقت
اصفراره دکن و قوفدن زائل اولدی اکامشهر دینلیدی زیرا که معل عبادتدور و مستحیون حرامله و صفندی
(واذ کروه کاهدیکم) و آتی توحید و تعلقله کرا ایلد تکبیر اول هدا ایلد سزی ذ کرا ایلدی شول و جملله کیم
سزی دین اسلامه و مناسک حجه هدا ایلدی (وان کنتم من قبله من الضالین) اگر چه آنک هدا ایلدن
اول ایمان و طاعتی جاهل نیدن ایدیکز (ثم افیضوا من حیث افاض الناس) ناسک افاضته یعنی رجوع
ایر یکی مکاندن یعنی عرفاتدن افاضه ایلد که سبب نزولی اولد که قریش ناس از ره ترفع ایدوب و قوفی
من دلفه ده ایدر لدی بزاهل الله و سکان حرم من سائر ناسله مساوی دیکلز دیوب و قوفی چون سمدن
طشره عرفاته وارمن لدی سائر ناس ایسه عرفاته و قوف ایدوب آندن افاضه ایدر لدی اوله اوله
حق تعالی قرینه امر ایدر که سائر ناسک و قوف ایدر یکی مکانه و قوف و آنلر افاضه ایدر یکی مکاندن
افاضه ایدر (واستغفروا الله) و قوف و افاضه و سائر مناسکی تغییر ده کی جاهلیت کزدن الله تعالی به
اعتذار و استغفار ایلد (ان الله غفور رحیم) اول الله تعالی ذبیدن توبه ایدر مغفرت ایدر و جملله
اثبات ایدر (فاذا قضیت مناسککم) لکن جیکزدن فارغ اولوب ذبیح کزی ذبح ایدر که اول
حجره عقبه بی و میدنصر که مناده استقرار عندند در (فاد کرا الله) الله تعالی بی تکبیر و تعجید
و شایله وصف و ذ کرا ایلد (کذکرکم آباءکم) آباء کزی ذ کرا ایلد که عربی عادتدن ایدر که جندن
فارغ اولد قلنده بیت شریف عندند طرورب آبارینک مفاخرین ذ کرا ایدر لدی حق تعالی امر ایلدیکه
امدی بی ذ کرا ایلد که اول مفاخری سزه و آباء کزه بزور میشر و احسان ایلشیر * ابن عباس و عطاء
ایدر یعنی الله تعالی بی ذ کرا ایلد ضحیان و صفارک آبارین ذ کرا ایلدی کبی صبی ابتداء سولر اوله یقنده
یا بامی ذ کرا ایدر و غیر بی ذ کرا ایلدی سزدی آنک کبی الله تعالی بی ذ کرا ایلد غیر بی ذ کزی ترل ایلد
(واشد کرا) بلکه آندن اشدوا کثر ذ کرا ایلد امام رازی تفسیرنده ایدر اشو آیت کریمه دلالت ایدر که
ذکر اللهم اعلان واجب اوله زیرا معلومدر که انسان ایلد افتخار ایدر اوله آنک ذکرنی اعلان
واظهارنده مبالغه ایدر تشکاف ایتر * اما لکن آنک ذکرنی اخفا و ابسار ایلد اوله آنک آندن استکفانه
دلالت ایدر چون ایلد افتخار ایدن اظهار و اعلانه مبالغه ایدر اوله اشو آیت کریمه مقتضا سنجه
ذکر اللهم اعلان بال طریق الاولی واجب اوله * و دخی ذاکر لذلکر اللهم جهری دلالت ایدر که اول آنکله
افتخار ایدوب منکرک انکارنه مبالغه ایتر * و شک یوقدر که یوقل عقلمه استخسان اولنور شرعه
دخی آنجلین در زیرا که حدیثه کلدیکه (ما راه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن) اول شیکه آتی
مسلمون حسن کوره اول عند الله دخی حسنه و بیوم معنای تقویه ایدر که ستر و اخفایه لایق اولر الا اولکه
عیب و نقصان اوله تا که خلعه منکشف اوله اما اولکه انواع خف و فضیله و منقبه تک اعظمه بی مفید اوله نیجه
لایق اولر که اول خفاء اوله * و معلومدر که عبد مؤمنه الله تعالی بی تعظیم ایلد کردن اعلا و اکل منقبه
اولر اول اجدان پیغمبر من علی الله علیه و سلم دیندیکه (طوبی لمن مات ولسانه رطب من ذکر الله) سعادت
اول کسه به کیم لانی الله تعالی ذ کرا ایلد رطب ایکن وفات ایدر و علی رضی الله عنه دعاستنده (بامن ذکره
مشرف لذلکرین) ای یاری تعالی که ذکر ذاکرینه شرف و یریدر و سولر لدی امدی یونک کبی اعلائی متفخری
اخفاء عاقله نیجه لائق اولر * پس بواجلدن نقل اولدیکه علی کرم الله وجهه بسمه شریفه بی جمع صلواته
جهرا ایدر * امام رازی ایدر اشو جهت عقلمه بر مرتبه ده قوت و رسوخ بولشدر که محض افینک کلماتی
سبیل زائل اولور کلد (من الناس من یقول ربنا آتانا فی الدنیا) بعض ناس که اندر شمر کوند و حاجتده
سؤالر دکل الدنیا ایدی دیر که بارشایزه دیناده غم و ابل و بقر و بفل و عبید ویر حتی آنلر کبی دیردیکه

الهی یا ایاک قبه عظیمه بی و حفته کبیره بی و ارایدی بکادخی آنک کبی ویر چقاده ایدر اشو شول عنددو که
نیتی دینادر اتفاق و عمل و نصیبی جله دنیا ایچوند (وما له فی الاخره من خلایق) امدی آنکچون آخرتده
حظ و نصیب یوقدر زیرا که همی دنیا به قصرا تمشدر (ومنهم من یقول) و ناسک بعضی دیر که آنلر مؤمنلردر
(ربنا آتانا فی الدنیا حسنه و فی الاخره حسنه) یا ربنا بیره دیناده سخت و کفای و توفیق خیر و بر و آخرتده ثواب
و رحمت و بر (وقنا عذاب النار) و عفو و مغفرت که بزی عذاب ناردن حفظ آیت * حضرت علی رضی
الله عنه دیندیکه دیناده کی حسنه مر آه صالحه در و آخرتده کی حسنه حورادر و عذاب نار مر آه سوده *
و حسن دیندیکه دیناده کی حسنه علم و عبادتدر و آخرتده کی حسنه جنتدر و عذاب نار شهوات و ذنوبدر که نار
مؤدیر * انس بن مالک رضی الله عنه ایدر پیغمبر من علیه السلام بر رخلی کوردیکه قرخ کبی اولش
دیندیکه حق تعالی به دعا ایلر و یانندن بر شی دیر مبین دیندی دیرین که الهی بکا آخرتده ایدر جنت
عقابی دیناده نهیل آیت پیغمبر من علیه السلام دیندیکه سبحان الله سنا کما استطاعت ایدر من سین
و طاقات کتوره من سین * امدی سکا لایق اولان دیمدر که (ربنا آتانا فی الدنیا حسنه و فی الاخره حسنه
وقنا عذاب النار) (اولک لهم نصیب مما کسبوا) امدی آنلر ایچون کسب ایلد کوری خیر و عبادن
نصیب ثواب و جزا و اردر (والله سریع الحساب) الله تعالی سریع الحسابدر عباد کتورده و عملری و فرنده
ایکن جیعن لجه دکور زمانده حساب ایدر و یا خود قریب اولوبدر که قیامت قائم اوله و ناس حساب اولنه
امدی طاعاته و اکساب حسنه مبادرت ایلد (واذ کرا الله فی ایام معدودات) ایام تشریفده که اول ایام منی
ورمی چهار در صلوات مکتوبه ایدارنده و قراین ذبیحی عندند وری چهار و غیر حالانده الله تعالی بی تکبیر ایلد
ذ کرا ایلد یعنی دیکز که الله اکبر الله اکبر لا اله الا الله والله اکبر الله اکبر والله الحمد * روایت اولدیکه
عمر و اعلی عبدالله رضی الله عنهما ایام تشریفده مناده صلوات مفروضه عقینده مجلسده و فرش اوزرنده
و فسطاطده و طریقه تکبیر ایدر لدی و ناس دخی آنلر تکبیرده و اوقت ایدر لدی عامه علماء عندند اشو
تکبیر ایام تشریفده حاج و غیر حاج حقه مشر و عدرو آنک قدرنده علماء اختلاف ایلد بر قوم دیندیکه اول
یوم عرفه تک صلو صبحی عقینده بد اولنوب ایام تشریفده آخرتده ایلکندیدنصره ختم ایدیلور که اول علی
رضی الله عندهن هر ویدر و مکحول آتی دیوب ابو یوسف اکاذاب اولوبدر * و بر قوم دخی دیندیکه اول یوم
عرفه تک صلو صبحی عقینده بد اولنوب یوم غمک ایلکندیدنصره ختم ایدیلور که اول ابن مسعوددن
هر ویدر ابو حنیفه اکاذابدر * و بر قوم دخی دیندیکه یوم غمک صلو طهری عقینده بد اولنوب آخر ایام
تشریفک صحنه نصره ختم ایدیلور که اول ابن عباس رضی الله عندهن هر ویدر مالک و شافعی اکاذابدر
(من یعمل فی یومین فلاثم علیه) اول کسه که مشادن خروجی ایام تشریفدن یوم غمک نصره یوم نایده
استعمال ایدر امدی اول استعجالنده و یوم ثالث و مینی ترکنده اکا اتم یوقدر زیرا اول کار خستدر ابو حنیفه
عندند یوم ثالث خجری طلوعندن اول خروجی جائز اولر اندنصره دکل (ومن تأخر) اول کسه مشادن
خروجی یوم نایده رمی جاردن فراغه دکن تأخیر ایدر (فلاثم علیه) رخصتی تر کنده اکا اتم یوقدر
امدی حاج مشادن خروجی نهیل و تأخیر ایتسی یننده بخیردر اگر چه تأخیر افضل ایسه ده (لمن اتقی)
اول کسه ایچون که حجت نصره نصره مشاهدین صافته (واتقوا الله) بیجمع امور کرده الله تعالی دین
فور کز (واعلموا انکم الیه تمشرون) و یلک که جیعکز اول الله تعالی به جمع ایدیلور و اعما لکزی ایچون جزا
اولنور من (ومن الناس من یهیک قوله فی الحیاة الدنیا) ناسدن بعض کسه واره او در دیناده
و اسباب معاشده سولر * کنی اعجاب ایدر و یا خود دیناده کلا منک سلوات و فصاحتی اعجاب ایدر
آخرتده دکل زیرا اول وقتده اکا دهشت و خشیت ایردینلدیکه اشو آیت اخف من شریقی الثقی
حقنه نازل اولوبدر که بی زهره تک خلیفه سیدر اول طلو سوزلی خوب بوزلور جل ایدی پیغمبر من
علیه السلام کار و اظهرا اسلام قیلوردی و اکحمت کومتردی * و حلف کاذبه کندی اکا نایندیردی
و پیغمبر من علیه السلام انی یاتنه اولوردی حالو که اول مشافق ایدی صفات ذمیه سی اشو آیت
کریمه ایلد ییلدر لدی (و یشهد الله علی مافی قلبه) و یمین ایدر و قولی قلبده اولانه موافق ایدوکنه

الله تعالی بی اشد ایدردی (وهو الانحصام) حال بود که مسابله خصومت وجدالی شدید در (واذ انزل)
 بطن سنک قنندن جیه قوب کیده (می فی الارض لیفسد فیها) سعی ایدر که بر یوزنده فساد اید
 (وینزل الحارث والنیل) کنلری یاقه و حیوانلری تلف اید * مکر اخنسلک بنی ثقیف اید خصومتی
 و ارایدی بر کجه واروب انلر زروعی اراق و مو اشیرلر هلاک اید * فحاک ایدر یعنی بطن اول
 امور خفته والی اوله بر یوزنده فساد سعی ایدر * مجاهد ایدر بطن اول والی اوله عدوان و ظلم عمل ایدر
 اول سیدن حق تعالی مطری ام سال ایدوب انکله حارث و نسل هلاک ایدر * سعید بن المسیب ایدر در همی
 قطع ایتل بر یوزنده فساد دندر (والله لا یحب الفساد) الله تعالی فساد عملنه راضی اولر (واذ اقبل له)
 اتق الله اخذته العزة بالانم) بطن ا ک الله تعالی دن خوف ایدوب سو صنیع کن منتهی اول دی نسله انف
 وحیت جاهلیت انی جل ایدر که اول نهی اولدی بقی سو صنیعی ایشلیه (خسبه جهنم) اکابر اه و عذاب
 کفایت ایدر (ولیس المهاد) اول نه مبوس فراش اولر * ابن مسعود ایدر کاهک یو کلر ندر که
 بر کشته به الله تعالی دن خوف ایت دی نلده کندی حالکی کوردیه فعل سی اوزر اصبر ارایلیه * عربین
 الخطاب رضی الله عنه الله تعالی دن خوف ایت دی نسله الله تواضعدن یوزین بره قوردی (ومن الناس)
 من یشری نفسه ابتغاء مرضات الله) ناسدن کسه واردر که الله تعالی دن رضاسن استیو نفسی بیع ایدر
 یعنی الله تعالی دن رضای چون جهل ایدر * وایم بالمعروف وینمی بالمعکر ایدر حتی که قتل اولنور
 (والله رؤف بالعباد) الله تعالی عبادنه کنیر الرحمتد شول حیثیتد نک اشبونک کبی شرایه انلری ارشاد
 ایدر و جهاد تکلیفه غزاه و شهادت اونی افتره عرض ایدر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر اشوایت کریمه
 سر به الرجع حقتد نازل اولوردر که کفار قریش پیغمبر مز علیه السلام مدینه به خبر کوند ریدر که بر اسلامه
 کلنر اصحابک علما سندن بره بر فاج کسه کوندر که کلوب بره دینک احکامنی تعلیم ایدر حال بود که مرادری
 مکر ایدر * پیغمبر مز علیه السلام دخی انلر صحابه دن حبیب بن عدی الانصاری و مرثد بن ابی مرثد
 الغزوی * و خالد بن بکری و عبد الله بن طارق بن شهاب البلیوی * وزید بن الدثنه بی کوندردی * و اوزر لر نه
 عاصم بن ثابت الانصاری بی امیر ایدر چون انلر کیدوب مکه و مدینه ارا سنده بطن الرجع نام موضعه
 قوندلر * عمر بن عمر لری و ارایدی یدر اول ارایه بر و زار غر اوب خرما چکر دکن کور بیچن فی الحال مکه به
 دوندی اصحاب محمد دن اشو طریق کسه سلوک ایتشدر دیوب قومه مدینه خرما می چکر دکن علامت
 کوستردی فی الحال مکه دن تمش کسته رما حله رکان اولد قنلری حاله اول صحابه به ایدر حتی که مرثد
 و خالد و عبد الله بن طارق اولد ریدلر و عاصم ترکشده بیدی اوق و ارایدی هر برله عظماء مشر کیندن
 بر رجلی اولد رایدی آندن دیدیکه الهی صدر نم سارده بن سنک دینکی حمایت ایتدم شدخی آخر نم سارده بنم
 الحمی حمایت ایت چون مشر کون آتی احاطه ایدوب اولد ریدلر فی الحال جسدی اوزره زنا بایر اوشوب
 مشر کین کال ابر کوره مدیلر * امدی کجه به صبر ایدر لم کوزنا بایر کیده آندن باشن کسوب مکه به
 ایلته لم و ملاقه بنت سعد نام مرأیه بیع ایدر لم دیدیلر * مکر اول عاصم احد غزامی ککوتده ملاقه نک
 براوغنی اولد رشدی اول حالته عین ایتشکه هر چنکه عاصمک باشی اینه کیره قضا سنک ایتشده شرب
 خرایده کجه اولد ایتق باذن الله بر عظیم بغمور ایدر عاصمک جسدین کتوروب جسته ابر کوردی
 و مشر کیندن الی کسه نک جیفه لر بی سوروب ناره قیوردی و حبیبی وزیدی اسیر ایدوب مکه به ایلته دیدیلر *
 مکر حبیب بدر غزاسنده حارث بن عامر نام مشرکی اولد رشدی اول حارثک اوغللری حبیبی صاقون الدیلر که
 باباری بر نه قتل ایدر آندن آتی حرم دن طشره به قتل ایچون ایلدیلر * دیدیکه بر آن بکاهملت ویرنه ابکی
 رکعت نماز قیلیم مهلت ویردیلر قیادی من بعد هر جبر اقتل اوانان مسلمه اول ابکی رکعت آندن سنت فالدی
 بعده آتی حیاصم ایتدیلر دیدیکه الهی یلورسکه قنده بر کسه یوقدر که سلامی رسولک علیه السلامه
 ابر کوره الهی سندن دیلر مکه سلامی اکابر کوره سن آنده سلامان دینور بره مشرک طوروب رجله آتی
 اولدردی * وزید بن الدثنه بی صفوان بن امیه صاقون الدیکه باباسی امیه بن خلف بر یتله قتل ایدر اوله اولسه
 ان مولای قسطاس نام مشرکه تنهجه کوندردی که آنده قتل ایدر قریشون بر جماعت آنده آنک قاته

کادیلر که انلر بری سفیان بن حرب ایدی دیدیکه یازید سورمیدلر که محمد بزم قننیده اولیدی سنک بر نه آتی
 اولد ریدلر سن ایسه اهلت قننده آزاده اولیدلر * زید دیدیکه والله سو مزین که محمد علیه السلام الان
 اولدی بقی مکانده بر شوکه دن متا ذی اوله بن ایسه اهلم قننده آزاده اولم ابوسفیان ایدی ناسده اصحاب محمد
 محمدی سوملری کبی کور مد مکه کسه بی سو آندن انی نسطاس شهید ایدر چون بوخبر بخبر صادق پیغمبر مز
 صلی الله علیه و سلمه ایشدی اصحابنه ایدی قننیکر در که حبیبی خشیبه سندن ایدره که مقابله سنده حق
 تعالی انی جسته کیرد بره زید و مقداد رضی الله عنهما دیدیلر که یارسول الله آتی ابیکم زاید لم ان شاء الله تعالی
 اندن ابیکسی بر ابرطوب کتدیلر حتی که کجه تنهجه ایدر دیکر کورسه (که خشیبه نک خولنده مشر کیندن فرق
 دکاو کشی اوبوب یاقورلر انلر اول حالته بی خیر ایتن خشیبه دن آتی ایدر یوب قوسه یو کتدیلر حال بود که
 اول فرق کوندن بر زور تازره متغیر اولماش انی یاره سی اوزره قومش دخی دم لوتده قوقسی مسکه دوشمش
 ابیکسی آتی اوب کتدیلر آتی بکینلر اوبوب بولما بیچن قریشدن تمش کشی بی فی الحال اول ابیکسی
 اردنجه کوندردیلر ایشیک * زید حبیبی بره ایدردی اول جینه بر حبیبک جسدک یوطوب اکابیل
 الارض دیندی * آندن زید انلر برزدن نه استر سیزدیلر سکر کلک سز که اوقلشه لم * و یاخود دوشکدرین
 سز که آیرلشه لم اوله اولسه قتال ایتکسزین انلر مکه به دیوب کتدیلر * وزید و مقداد ایسه مدینه به
 پیغمبر مز علیه السلامه قدوم ایدیلر حال بود که جبرائیل علیه السلام انک قننده ایدی دیدیکه یا محمد
 اصحابکدن بوا بکی کسه ایل ملائکه مباهات ایدر * اشبو آیه کریمه اول ابیکسی حقتد نازل اولدی شول
 وقتن که حق تعالی دن رضای طلبنده حبیبک جسدین خشیبه دن ازال ایچون نفسلرین فدا ایدیلر *
 اکثره فسرین ایدر اشبو آیه کریمه صهیب بن سنان الرومی رضی الله عنه حقتد نازل اولوردر شول وقتن که
 اول مؤمنلردن بر جماعتله مشر کینه امیر اولدیلر مشر کون انلر دینک کزدن دوزنک دیو عذاب ایدیلر
 صهیب آنلر دیدیکه بن بریر کوشییم سزدن و یاغیریدن اولد بزم سز نه ضرر ایدر سز نه جله مال فدا ایدرین قول
 بی الحق دینلر کیده بن آنلر دخی کاراضی اولد بر مالان اوب کندی صلیور بریدیلر * سعید بن المسیب و عطاء
 ایدر وقتن که صهیب پیغمبر مز علیه السلام قاته هجرته اقبال ایدی قریشدن بر طائفه انک اردنجه
 کیدوب اکابر دیلر فی الحال صهیب واحله سندن اینوب تیر کشندن اوتلرین اوکند دودکی و دیدیکه
 یامه مشر قریش اوق آتقده مہارقی یلور سزدیلر سکر مکده اولان مالی سزه وره بن قول بی یوله کیده بن
 اگر راضی اولز سکر اشبو اوتلرین هر بری بر بکزل پوره ککزه صغار بن اولد کتد کده قلعله المده اولد یغجه
 ایدر که اورین اشبو ابکی آتندن قننکسن دیلر سکر اختیار ایدلر اوله اولسه مالی الملق شرطیلر آتی صلیور بریدیلر
 حقتد اشبو آیه کریمه نازل اولدی مغیره دن مریدر * کسه ایدر بر غزاده ایدلر بر رجل کافر لراوزره هجوم
 ایدوب قتل اولونجه قتال ایدی ناس دیدیلر که اشبو رجل کندی تم اکیه القای ایدی عمر رضی الله عنه آند
 حکمندن استغشاء ایدر اولر آنلر زعم ایتدیک کبی دکادر بیلکه اول حق تعالی نک (ومن الناس من)
 یشری نفسه ابتغاء مرضات الله) جله سندن * عمر رضی الله عنه بر کسه بی اشبو آیتی اوتور ایشیدیلر
 استرجاع ایدوب دیدیکه اول شول رجلدر که امر معروف ونهی منکر ایتدیک ایچون قتل اولنه (یا ایها الذین)
 امنوا ادخلوا فی السلم کافه) جله کر ظاهرده و باطنده حق تعالی به استسلام و اطاعت ایدلر خطاب
 مناسقنله اولمی تقدیر اوزره * و یاخود کلینکزلر اسلامه داخل اولک اکا غیر خلط ایتشکر خطاب اهل
 کتابک مؤمنلرینه اولمی تقدیر اوزره زیرا که آنلر اسلاملرند نصکره سبت کوته تعظیم و لحیم ابلی والابانی تحریم
 ایدر لردی و یاخود شرائع الالهک کلنه داخل اولک انبیاء و کتبک کلنه ایمانله خطاب اهل کتابه اولمی تقدیر
 اوزره و یاخود اسلامک جمیع شعب و احکامنه داخل اولوب آندن هیچ بر شیشه خلل ابر کور سکر خطاب
 مسلمینه اولمی تقدیر اوزره (ولا تتبعوا خطوات الشیطان) یوخسه شیطانک آثار و سننه اتباع
 ایتشکر و حال بود که حضرت محمد صلی الله علیه و سلم مزه سنن اسلامی بیان ایدویدر (انه لکم عدو مبین) زیرا که
 اول شیطان سزه ظاهر العداوة در * جا بر رضی الله عنه ایدر عمر رضی الله عنه پیغمبر مز علیه السلامه
 کلوب دیدیکه یارسول الله بر یهود دن بعض احادیث ایشیدیر ز که اول بره خوش کاور اجازت ویرمیدن که

نسخه اولیه (کتب علیکم ان قتال) جهاد اوزر بکزه فرض فیلندی * اشو آیتک حکمنده علی
 اختلاف ایتدیلم عطاء دیدیکه جهاد تطوعدر * و بآیتله مراد پیغمبر من علیه السلام اصحابیدر غیر
 دکاندر * امام نووی دخی اکاذبه در شول دایل ایله کیم قرآنده (فضل الله المجاهدین باموالهم وانفسهم
 علی القاعدین درجه و کلا و عد الله الحسنى) حق تعالی شول اموال و انفسله جهاد ایدنلری قاعدین اوزره
 بدرجه تفصیل ایتدی * و جهاد و قاعدین هر صنفه جنت و عدا ایتدی دیو یورلدی اگر قاعد فرضی ترک
 ایتش اولیدی انکیچون جنت و عدا اولوزدی * و بعضیلم ایه آیتک ظاهرینه نظر ایدوب تاقیامت دکن
 کانه مسلمین اوزره جهاد فرضدر دیدی قال النبی صلی الله علیه وسلم (من مات ولم یغزو ولم یجث نفسه
 بالغزو مات علی شعبة من النفاق) پیغمبر من علیه السلام ایدر برکسه که غزا ایتدین * و یا نفسی غزا
 ایتکه تحدید ایتدین وفات ایدنه نفاقدن بر شعبة ایله متصف اولدیغی حالد و وفات ایدر * و بر قوم دیدیلر که
 جهاد و رانک اوزرینه جهاد فرض کفایتدر صلوه جنازه و رد سلام کبی یقین بعض آتی اقامت ایتسه
 باقتصدن فرض ساقط اولور * امام زهری و اوزاعی ایدر حق جل و علا نام اوزره جهادی فرض قیلدی
 اولکه غزا ایدنه کوبک ایدر اولکه قعود ایدنه اول عده در اگر اندن استعانت طلب اولور و سه اعانت ایدنه
 استغفار و توبه ایدر * استغناء اولور ایه قعود ایدنه (و هو کرهکم) حالبوکه اول سزه شاقدر
 و طبعاً مکر و هدر که آند مونت مال و مشقت نفس و خطر روح و اردر یوخسه امراللمدن مؤمن کراحت ایتز
 (وعسی ان تکرهوا شینا و هو خیر لکم) گاهی برشیدن کراحت ایدر سزه اول غزادر حالبوکه اول سزه
 خیرلور که آند ایکی حسنی تک بری وارد که اول ظفر و غنیمت و یا شهادت و جنتدر (وعسی ان تحبوا شینا
 و هو شر لکم) و گاهی برشی مورسز که اول غزادن قعوددر حالبوکه اول سزه شرلور که آند غنیمت و اجر
 فوقی وارددر * دینلر که مکر و هدر و امانک جیمی داخلدر که طمع اندن کراحت ایدر حالبوکه اگر ایتا عده
 اکاموئتک صلاحی و سبب فلاحی وارددر * و محبوبده مناهینک جیمی داخلدر که زبانی نفس آتی سور حالبوکه
 انسان اندن منتهی اولزسه رد و هلا که ایدر (والله یعلم و انتم لا تعلمون) حق تعالی سزه خبر اولانی
 ییلور * سز یلار سز ایشو دلدلر که احکام شرعیه مصالح راجحه به تابع اولور * کچره عینی بیلنر سده
 * روایت اولندی که پیغمبر من صلی الله تعالی علیه وسلم بدر غزاندن ایکی ای اول شهر جادی الاخراده
 مهاجریندن سکر کشینک اوزرینه ابن عمه سی اولان عبدالله بن جحش رضی الله عنی امیر لیدوب قریش
 قافله سنی ترصد ایچون ککوند و راولد قده دیدیکه حق تعالیکن اسم شریفله تین ایدوب اصحابکله
 یوله کیرکل و اینه دورلش برورقه و بره یی ایکی کون کندی یک کز دفسکره نزول ایتدیک کز سکا ند اشبو و رفقی
 آچوب او قوغل نه امر اولنش ایه موجبله عمل ایلک چون مدینه دن قالدوب یوله کیردیلر ایکی کون
 کندی کز دفسکره بر منزه نزول ایتدیلر عبدالله و رفقی آچوب اصحابنه او قودی مالی بوکه یا عبدالله بن جحش
 اصحابکله کیدوب بطن نخده نزول ایدنه سن و آند قریش قافله سنی بکله سن الله تعالیکن رجا اولوزور که
 اصحابکله اندن خبر ایله عودت ایلنه سن هر بری جمعاً و طاعة دیوب یوله کیردیلر حتی که محمل مأموره ایدر
 بروقتد نصکره کورسه که قریش قافله سنی اوزرینه چیقه کادی فی الحال اصحاب طوروب اول قافله اهل ایل
 جنتک ایتدیلر جلد دوت کنی ایدیلر بری عمرو بن الحضری ایدی اولدر دیلر * و ابیکسن اسیر ایدوب بریسنی
 فاجر دیلر * و قافله تک بوکی طائف نجاری ایدی سوروب آتی و اسیرلر مدینه به ابر کوردیلر مکر اول
 جنت غره رجیده واقع اولش اصحاب ایه آتی جهادی الاخراتک آخر کوئتده واقع اولدی ظن ایتشلم چون
 اول خبر قریشه ایدر دیدیلر که محمد علیه السلام شهر سرآمده قتالی استلال ایتدی * و سوزر اول اصحابک
 قلیلر زنده اثر ایتدی پیغمبر من علیه السلام دخی اول قافله متاعندن بر شیشه تعرض ایتدی و اول ایکی اسیر
 امرنده توقف ایتدی تا شول وقت دکن که اشو آیه کریمه نازل اولدی اولیه اولیه پیغمبر من علیه السلام
 اول قافله دن خسنی حیه قاردی باقیسنی اول اصحابه اولشدردی اسلامده اول قسمت اولن غنیمت
 اول ایتدی * و اول ایکی اسیرلر بر شیشه حکم بن کسان و برینه عثمان بن عبدالله دینوردی اول ایکسندن
 سعد بن ابی وقاص و عتب بن غزو ان نام ایکی صحابی مکه دن کتورندی ایلر کجیک اول ایکی

اسیری صالیور دی اشبو صه سبب اولدی شول آیه کریمه تک نزولنه کیم الان ذکر اولوزور که (یستأونک
 عن الشهر الحرام قتال فيه) یا محمد سکا سوال ایدر که شهر حرامده قتالک حکمندن که اول نیجه در
 (قل قتال فيه کبیر) دیکل که آند قتال ذنب کبیردر (وصد عن سبیل الله) و نامی اسلامدن
 والله تعالی به ابر کورر طاعتدن صرف و منع (و کفر به) والله تعالی به کفر (و المجد الحرام)
 و مسجد حرامدن منع (واخراج اهل منه) و مسجد حرامدن اهلنی اخراج (اکبر عند الله) الله تعالی
 عندنده و بای اعظمدر اول اصحابک فعلکدن که قریش قافله سنک اهلنه شهر حرامده ایتدیلر (وانفسه اکبر
 من القتل) و مشرکینک ارتکاب ایتدیکری اخراج و شرک اکبردر شول قتالکده مسلمون آتی شهر سرآمده
 ارتکاب ایتشدر (ولا یزالون یقاتلونکم حتی یردوکم عن دینکم ان استطاعوا) یا مومنلر سیکل که
 مشرکینک سزه عداوتی داغده در سز که قتالکدن منک اولوزر تا که سزی دینکزدن صرف ایدنه اگر اقتدارلری
 اولسه آنلرک اگر اقتدارلری اوله جتی دکاندر (ومن یرتد منه ککم عن دینه فیت و هو کافر) سزدن
 اول کسه که سرده و یا جهرده دین اسلامدن دین کفره رجوع ایدنه و کافر اولدیغی حالد فوت اوله (فاولک
 حبطت اعمالهم فی الدنیا و الاخرة) امدی آنلرک دنیاده و آخرتده اعمال حسنه لری حبط اولور یعنی فواید
 دنیویه سی کیدر و فواید اخرویه سی دوشر * امام شافعی بو آیتک دلالتله دیدیکه هر تدک علی حبط اولوز
 مادامکدر دت اوزره اولیه * و امام ابوحنیفه دیدیکدر دت ایل اعمال سالفه سی باطل اولور اگرچه اسلامه
 رجوع ایدر و مونی کفر اوزره اولزسه ده (واولک اصحاب النار هم فیها خالدون) و آنلر اصحاب ناردن
 سائر کفره کبی آند داغلدردر وقتا که عبدالله بن جحش و اصحابی بارسول الله اشبو قافله ایچون ایتدیکمز
 سفری غزا اولسنی طمع ایدر سز دیدیلر نازل اولدیکه (ان الذین آمنوا) شونلر که ایمانه کلدیلر (والذین
 هاجروا) عسائر و منازل و امواللرندن ایرلدیلر (وجاهدوا فی سبیل الله) و حق تعالیکن طاعتنه
 جالشدر و مشرکینه جهاد ایتدیلر (اولک یرجون رحمة الله) امدی آنلر حق تعالیکن رحمتک رجا ایدر
 (والله غفور) الله تعالی خطایه و قتل احتیاطله اشلن ذنوبی مغفرت ایدر (رحیم) رحمتله عبادنی
 جنته قویار (یستأونک عن الشهر الحرام) یا محمد سکا خیرک و میسرک حکمندن سوال ایدر * روایت
 اولندی که مکه ده سورة نخده کی (ومن ثمرات الخیل و الاغنام تتخذون منه سکرا) آتی نازل اولدی * ناس
 آتی ایچردی بروقتده عمر و معاذ صحابه دن بر جماعته بارسول الله بزه خیرک حکمندن خبر و بر که اول
 عقلی کیدر دیدیلر اشبو آیت نازل اولدی * اولیه اولیه ناسک کیمی آتی ایچر و کیمی ایچمز اولدی * بعده
 بروقتده عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه ناسدن بر جماعته طعام یدر و بر خرا ایچردی آندن بری نمازه
 طوردی سورة کافرونی باشلیوب (اعبد ما تعبدون) دیو او قودی اولیه اولیه سورة نسادن
 (لا تقربوا الصلاة و انتم سکاری) آتی نازل اولوب آتی ایچر کشیلر آزا اولدی * آندن عتب بن مالک
 رضی الله عنه سعید بن ابی وقاص رضی الله عنی بر جماعته او بیه چاغروب یدردی و ایچردی سکران
 اولیجی اختار و انشاده مشغول اولدیلر سعد بر شمر او قروب آند انصاری هیو ایتدی * بر انصاری آتی
 ایشد یچک بر کوکیله سعدک باشنی او روبر باردی سعد رضی الله عنه اندن پیغمبر من علیه السلامه شکایت
 ایتدی عمر رضی الله عنه آند حاضر ایدی * دیدیکه الهی خیرک حقدده بزه حکمکی تبیین ایت اولیه اولیه
 سورة مائده ده کی (انما الخمر و المیسر) آتی (فمن انتم منتهون) قولنه دکن نازل اولدی * عمر رضی الله عنه
 آتی ایشد یچک منتهی اولدق یارشا دیدی * و خیرک ماهیقتده قهه اختلافا ایتدیلر * بر قوم دیدیلر که
 اول عصر عتب و یا عصر و طبرک پشورلر که سز بر اشتداد و غلبان ایدنه و اینه اتفاق ایتدیلر که اول نجسدر
 شارب نه حد او ریلور و فاسق دینور وانی استلال ایدن تکفیر اولوزور * و امام ابوحنیفه و سفیان ثوری
 و بر جماعت ذاهب اولدیلر که اشبو و تحريم عتب و طبرک غیریدن اختلافا اولشان مشروبه نه تعدی ایتیه مکر که
 مکرارنه اول تقدیرجه حرام اولوزر * اول کر کسه خطه و یا شعر و یا زهر و یا غسل و یا نیدنند * دیدیلر که
 یقین عتب و یا طبرک عصیری پشوریلوب نصفی کیده مع الکراهة حلال اولوزور اگر اول پشوریلوب
 نلسانی کیدر و سه دیدیلر که حلال و شرعی مباح اولوزر و سکر و بر شمره حرام اولوزر * شول دلیل ایلر

عمر بن الخطاب رضی الله عنه بعض عماله نامه کوندروب دیدیکه مسایک طلا دوان ارزا فی حلالدر
ثلثانی کیدوب ثلثی قالورسه * وا کتر علماء مذهب اولادیه که هر شرابیکه کنیری اسکار اید اول خردقلیلی
هرامدر (قال النبی صلی الله علیه وسلم ما سکر کثیره فضلیله حرام) هر شرابیکه کنیر سکر ویره آنک قایلی حرامدر
(قال النبی صلی الله علیه وسلم که مسکر خردوکل مسکر حرام * ومن شرب الخمر فی الدنیاء مات وهو مدمنها
ولم یتب لم یشر بها فی الآخرة) پیغمبر من علیه السلام ایدر هر شرابیکه مسکر در خرد و هر مسکر حرامدر
برکسه که دنیاده شرب خرایده واکامدن اولدیفی حاده توبه ایتدین وفات اید آخر تده اول جنت خرنی
شرب ایتجه (قال النبی صلی الله علیه وسلم ان من العنب خراوان من التمر خراوان من العسل خراوان من
البر خراوان من الشعیر خرا) پیغمبر من علیه السلام ایدر عنب وتمر و عسل و بر و شعیر که هر برندن خرا و لور *
اشبو حدیث دلالت ایدر که خمر عنب وتمر دن اتخاذا و انان مختص اولیه (عن انس رضی الله عنه ان النبی
علیه السلام مثل عن الخمر اتخذ خلا قال لا) انس رضی الله عنه دن مر ویدر که ایدر پیغمبر من
علیه السلام سوال اولدیکه خردن سرکه ایدر بلوری دیدیکه ایدلسون * اما میسر عربک قاید رانکه
تعبیه اولفقه مبد اولدیکه که رجل قمار ایدر آخرک مالی سلب و ممولت اوزره اخذ ایدر * اصل قمار که
زمان جاهلیتده و اندن صکرده عرب آتی اشیلو کشاردر صفی تقاسیرده ذکر اولفشد * علی رضی الله
عنہ دن مر ویدر که ترو و شطرنج میسر دندر حرامدر * امدی یا محمد سکا خرمیسر و تعاطیست حکمندن
سوال ایدر لسه (قل فعمما اثم کبیر) دیکل که اول ایکسندن هر برینک تعاطیستده و ماوردن
استکافه و مخاصمه و مشائعه مثلی محظور اتی از کتابه مودی اولدیفی حیثیندن اسم کبیر وارددر (و منافع
لناس) و ناسه منفعتاری وارد را ماخر لسنه معنی تشجیع حیان و توفیر مر و توفیر یه طبیعه و لذت و فرح
و احتیاء طعامدر * و اما میسرک منفعتی تعب و نصبر کسب مال و طرب و التذاز و مصادقه قیساندر
(و اثمها اکبر من نفعهما) و الحال اول ایکسندن خمر بدن صکره کی اثمی خمر یندن اوکد بدن کی
نفعندن اثم اکبردر * و با اول ایکسندن منشئی اولان مفاصد شول توقع اولنسان منافعندن اعظمدر
(و یستلون ما ذائقون) یا محمد سکا سوال ایدر که نه کیفیت اوزره اتفاق ایدر (قل العفو) دیکل که
عفو اتفاق ایتسونلر * و عفو معنایستده دیدر که اول مالک حاجتندن فاضلدر * اوله اواسه بحسابه
مالدن کسب ایدر کلرینک حاجتندن فضل من تصرف ایدر دیدر صکره زکاة آیدله اول نسخ اولدیدی
و یا خود اول ظهر غشادن تصدقدن کناص اوزره کل اولیه * پیغمبر من علیه السلام دیشدر که (خیر
الصدقه ما کان عن ظهر غنی و الید العلیا خیر من الید السفلی و ابدأ بن تعول) صدقه نک خیر لومی اولدر که
ظهر غشادن و بریده و علیا ید سفلی دن خیر لودر و تصدقه شول عیالکدن اولانله بدأ ایت * روایت
اولنور که بر رجل بعض مفاقد التوئدن بریضه به مالک اولوب آتی پیغمبر من علیه السلام کتوردی *
پیغمبر من علیه السلام ایسه اندن اعراض ایدوب آتی المدی رجل ایسه مر او آتی اکا اولماسن تکلیف
ایدیجک غشده آتی آندن الوب آندی حتی اگر اول برکسه به طوفقه شرحه ایدردی * دیدیکه (یا بنی
احکم بینه کله یتصدق به و یجلس یتکف الناس انما الصدقه عن ظهر غنی) سزدن بریکر مالک کانی
کتورب تصدق ایدر و کندی محتاج قالوب ناسدن کفافت امتیوکیدر * امدی صدقه نک خیر لومی اولدر که
ظهر غشادن و بریده * و یا خود عفو دن مر اید تصدقه نه اسراف و نه اقتار اوله حق تعالیست (والذین
اذ انفقوا لم یسرفوا ولم یقتروا) قول شریفی دلالتله و یا خود مر ایدسر اولان اوله روایت اولنور که بر رجل
پیغمبر من علیه السلام کلوب دیدیکه یا رسول الله بر دینارم واردیدیکه نفسنه اتفاق ایت دیدیکه بر دینارم
دخی واردیدیکه ولدنه اتفاق ایت دیدیکه بر دینارم دخی وارد * دیدیکه اهلته اتفاق ایت دیدیکه بر دینارم
دخی واردیدیکه خادسکه اتفاق ایت دیدیکه بر دینارم دخی وارد دیدیکه سن یلورسن (کذلک)
اشومزه بیان اولان عفو جعدن اصل ایدوبی * و احکامدن ذکر اولان مثلی (بین الله لکم الایات)
اوامر و نواهیسنی منزیه بین ایدر (لعلکم تتقون فی الدنیا و الآخرة) تا که دنیاه و آخرتکز امورنده
تفکر ایدوب آندن انفع و اصل اولانی اخذ ایدر * و ضرری اولوب نفی اویانندن * و یا خیری نفعندن

از دیاد اولانندن حذر ایدر منز * و یا اموالکزدن معاش دنیاه منز صالح اولانن الیقوب باقیسنی آخرتکزه
نفع ایدر شیشه اتفاق ایدر منز * و یا دنیانک زوالن و نقاسن تأمل ایدوب آندن زهد و زهیت ایدر منز *
و آخرتک اقبال و نقاسن تفکر ایدوب اکا جرض و زغیت ایدر منز (و یستلونک عن البیاضی) یا محمد
اموال یشای به مخالطه نک حکمندن سکا سوال ایدر * غیب تروی اولدر که وقتا کیم (ولا تقر بوا
مال الیتیم الا بالی هی احسن) آیتی و دخی (ان الذین یا کلون اموال البیاضی ظلما انما یا کلون فی بطونهم
نارا) آیتی نازل اولدی مسلون اموال یشای دن زیاده مخرج ایدر و کندی ماللرین انزلن ماللریندن آیدر
حتی قیم ایچون بشقه طعام بشر لردی ایدن ارتانن بزل فاسد اولوب کیدردی پیغمبر من علیه السلام
سوال ایدر بیکل بیورلدیکه (قل اصلاح لهم خیر) سکا آندن سوال ایدر لسه سن انله دیکل که انلری
اصلاح ایچون ماللرینه مداخله کرا نله خیر لودر * و یا خود آنلرک ماللری اجرت و عوضر اصلاحکز
خیر لودر که آنلرک ماللرین ارتور و کندی بکزنواب عظیمه ایشور منز * و یا خود مر ایدکندی مالندن یتیمه توسع
ایدر اما کندی مال یتیمه توسع ایتجه * اکلیده ایدر ایشونده دلالت واردر که ولی مالی آنک مالنه خلط
و آتی غیره مضار به به دفع و انده بیع و شرائله تصرفی جائز اوله * اگر اصلاحه موافق اولورسه * و دخی
احکام حوادثه اجتهاد جائز اوله * زیرا آیتک متضمن اولدیفی اصلاح طریق اجتهاد و غالب ظنله یلنور *
و دخی ازواج اخوانک خلطی جائز اوله * و دخی یتیمی اصلاح ایچون رفقله ضرب و نادیب لایسن اوله *
(وان فحواطوهم) و اگر اموال یشای بی کندی اموالکزه خلط ایدر و نفقات و مساکین و خدم
و دوایده آنلره مشارکت ایدر * و امواللرندن اصابت ایدر بیکر مکافات ایدر * و یا آندن عوض امورلینه
قیام ایدر بیکر (فاخوانکم) آنلر سنلرک اخوانکز در اخوان ایسه بری برلرینه اعانت ایدر و اصلاح
و رضا و جهی اوزره بری برینک مالنه اصابت ایدر (والله یعلم المقصد من المصلح) حق تعالی یلور اول
کسه بی که اکاخالطه ایله قصدی خیانت و افساد و اکل بغیر حق اوله آندنکه آنکله قصدی اصلاح اوله
(ولو شاء الله لاعتنه کم) اگر حق تعالی سزه نصیق اراده ایدوب مخالطه بی مباح ایتجه ایدردی
(ان الله عزیر) الله تعالی غالبدر دیدیکه قادر اولور (حکیم) حکمت اقتضای ایتدیکه حق حکم
ایدر * روایت اولنور که پیغمبر من صلی الله علیه وسلم * ایا مر ثدا الغنوی رضی الله عنہی مکه به کوندردیکه
مسلمندن بر طائفه بی سزا اندن حیقاره * زیرا که اول بهادر کسه ایدی * و اریجی عناف دینور نام
مر آه مشرکه آنک قننه کادی مکر اول زمان جاهلیتده ایتک حلیله بی ایدی بری بریزله صفالفسک اولنری
دیدی * ابو مر ثدا ایتدی اسلام ارامنه حائل اولور دیدیکه امدی بی زوج ایت دیدیکه نم لکن رسول الله
علیه السلامه طمانشه بن اول امر ایدر سه ایدر بن * چون مکه دن حاجتن قضاء ایدوب مدینه به رجوع
ایتدی * و عنافی زوج ایچون پیغمبر من علیه السلام امر بیکر زردیدی نازل اولدیکه (ولا تسکعوا
المشرکات حتی یؤمنن) مشرکه لری نکاح حلتکز مکر که ایمانه کاهلر و مشرکانه مراد و شنه عبادت ایدن
کافره لدر یوخسه کایه اولاندر کل که زیر کایه لک (و المحصنات من الذین اووا الکتاب) آیتی دلالتله
نسکاحی مؤمنلره حلال اولشدر اگر چه اهل کتاب دخی مشرکرایسه دهه زیرا که قرآنده (وقالت الیهود
عزیر ابن الله وقالت النصارى المسيح ابن الله) دیوب آخرنده (تعالی عیاشر کون) دیوب مشرکرایسه شهادت
بیورلشدر * روایت اولنور که عثمان رضی الله عنه نائله بت قراءه بی نکاح حلتدی حالیکه اول نصرانیه
ایدی آنک قننه نکاح حلتد ایکن اسلامه کدی * و طلمه بن عبیده الله رضی الله عنه دخی بر نصرانیه بی زوج
ایتدی * و حذیفه رضی الله عنه بر یهودیه بی زوج ایدر بیکر عمر رضی الله عنه کاتامنه کوندیدیکه آتی تعلیق
اید حذیفه اکایزیدیکه یوخسه حرای زعم ایدر منز عمر دیدیکه آتی حرام زعم ایتدین ابویه آتی و مشانک
انلر که تعاطیستدن و قورقن (ولامه مؤمنه خیر من مشرکه) الله تعالیستک اما آندن بر مر آه مؤمنه نک
نسکاحی خیر لودر اول کر که سه حره و یا امه در حره مشرکه نکاح حلتدن (ولو اعجبتکم) اگر چه اول
مشرکه نک تعالی و مالی سزی اعجاب ایدر سه دهه * حذیفه بن الیمان رضی الله عنه نک خنساء دینور
بر سیاه جاربیه سی حقه نازل اولور در حذیفه اکایدیکه یا خنساء سیاه لک و بر کینلک که ملا اعلاده

ذکر او اندی او به اولسه آتی اعتناق و تزوج آیدی * دینله که عبدالله بن رواحه تک برسیاه جاریه سی
 واریادی اکا اوزانوب برطیایه آوردی بعده اول فعلته نادم اولوب پیغمبر من علیه السلامه واردی
 و ما براسن اکا خبر وروب واول جاریه سنک صلاح واملانی ذکر آیدی پیغمبر من علیه السلام اول جاریه
 مؤمنه در دیدی او به اولسه عبدالله آتی اعتناق و تزوج آیدی * نام آتی جاریه تزوج آیدی کی اوزره تعمیر
 ایدوب بر سر مشرکه عرض اید بچک اشبو آت نازل اولدی (ولا تنکحوا المشرکین حتی یؤمنوا)
 و مؤمنه ازلان نسائی مشرکه تزوج آیدنکر مکرکه ایمانه کله را اشبو آت نکاحده ولی اعتبارنه دلالت
 ایدر (واحد مؤمن خیر من مشرک) الله تعالی نکاح عبادن بر عبد مؤمنک نکاحی خیر بود اول کر که
 مرد و اریق در بر مشرک رجل نکاحدن (ولا تعجبکم) و اگر چه مشرکه انکا حکم بری اعجاب ایدر سه ده
 اشبو عیدک حرمی نکاح حلتسک جوازنه دلیلدر که (اولک یدعون الی النار) اول مشرکون
 و مشرکات ناری ایجاب ایدر اعماله دعوت ایدر اوله اولسه اهل ایمانه لایق اولز که آنر کله موالات
 و معاشرت ایدر (والله یدعو الی الجنة و المغفرة باذنه) الله تعالی توفیق و تیسیری و باقضاء و اوار دینله
 اعمال جسته و اسباب مغفرت دعوت ایدر (وین آینه للناس) و امر و نواهیسی ناسه بیان ایدر
 (لهم یتذکرون) تاکه اعتناط و معاصیدن انتها ایدر * انسی بن مالک رضی الله عنه ایدر یهودی بن
 آنرک نسا سندن بری حائض اولسه آتی یتلزلدن چیقار لر آنرکه یزیر و ایچمز لر دی پیغمبر من
 علیه السلامه آنرک حکمندن سوال اولیچق اشبو آت نازل اولدی (وبسئلتک عن المحيض) یا محمد
 سکا محضک حکمندن سوال ایدر لر سه (قل هو اذی) آنرکه دیکل که محض شی مستقر در کافر قریب
 اولای قریب اولسه ایدر (فاعتزلوا النساء فی المحيض) امدی نسادن عزلت ایدر * یعنی آنرکه
 مجامعت ایچکز حائض اولد قری مدته (ولا تقر بهن حتی یطهرن) و آنرکه جماعله قریب اولکز نادم
 حیضی کسیلوب غسل ایدر نه دکن اما که آنرکه جماعدن غیر معامله جائز در حیض اکامانع اولز *
 عائشه رضی الله عنها ایدر بر پیغمبر من علیه السلام ایچمز یله جنب ایدر کن بر انا دن غسل ایدر دن *
 و بن حائض ایکن بکا از اطو تدروب نکام مباشرت ایدر دی * و اول معتکف ایکن راس شریفن چیقروب
 بن حائض ایکن آتی بورد و بن صو ایچوب انانی اکا بر دردم اولد شی اغزی بن اغزی فریدیم موضعه قیوب
 ایچردی حالو کن آتی حیض حالنده ایدر دم معلوم اوله که حائضک وطنی حر ایدر * ایدن الله تعالی به عامی
 اولورده اگر اول فعلک صدوری اندن یلنور سه امام تعزیر ایدر * واکا کفارت وجودنده علماء اختلاف
 ایدر بک اکثری دیدر که انده کفارت یوقدر بک اول فعلک صاحبی توبه و استغفار ایدر * و بر قوم انده کفارت
 واجب اولور دیدر شول دلیل ایه کیم * ابن عباس رضی الله عنه ایدر پیغمبر من علیه السلامه سوال اولدی
 شول رجل امر ندکه مرأه منی حائض ایکن جماع ایدر دیدر که اگر دم حیض عیبط ایدر سه بر دیار تصدق
 ایدر سه * و اگر صفرت اوزره ایدر سه نصف دیار تصدق ایدر سه * و حیض صلو تک جوازنی و وجوبنی
 منع ایدر و اما صومک انجق جوازنی منع ایدر و وجوبنی دکل طاهره اولد یغنده صومی قضاء ایدر صلوئی
 دکل نفسا دخی انجیلندر * عائشه رضی الله عنها ایدر بر پیغمبر من علیه السلامه عندنده حائض اولور
 و طاهر اولد یغنده صومک قضاء ایدر * ایدر صلو تک قضا سله دکل * و حائض ایچون جائز اولز که کعبه بی
 طواف ایدر و یا مسجدده اعتکاف ایدر و یا مسجف و یا قراة قرآن ایدر (فاذا تطهرن) بخند که حیضی
 کسیلوب غسل ایدر (فاقرهن من حیث امرکم الله) آنرکه جماع ایدر شول محله که الله تعالی آتی مزه
 امر و حلال ایدر که اول فرجدر * معلوم اوله که حیض منع ابتدکی اشیادن هیچ بریشک حرمی انقطاع
 دله مرتفع اولز مادامکه غسل ایچمه و یا تیمم ایچمه صولانده یغنده الا صومک حرمی مرتفع اولور * حتی
 اگر حائضک دی کجه ده کسه و صومه نیت ایدوب غسل نه ایدر و واقع اولسه صومی صحیح اولور (ان الله
 یحب التوابع) الله تعالی ذنوبدن توبه ایدر لی سور (ویحب المتطهرین) و فواحش و انذاردن تطهر
 ایدر لی سور تساو کم حث لکم فاما و انکم فی تنتم) نسا کز مزه مزه و رع و منیت و لدا و راض زرعه محل
 اولای کبی امدی سر ذکر منجه دیر سکر مزه اول کر که قائمه و یا قاعده در ونه و قندمدیلر سکر اول کر که

کجهده و یا کوند زده در * سعید بن السیب ایدر اشبو آت عزل حقتند مدو یعنی دیر سکر عزل ایدر و یا دیر سکر
 عزل ایچکز * ابن عباس رضی الله عنه عزلدن سوال اولد قده دیدر که اول حر سکر در دیر سکر
 آتی صولر یکر و دیر سکر صولر سکر * و بنه ابن عباسدن مرویدر که عزله حره دن اذن دینور جاریه دن
 دکل امام احمد اکا ایدر * و بر جماعت عزلی کره * وروب اول وادی خفیه در دیر یله ابوهریره
 رضی الله عنهدن مرویدر که (قال النبی صلی الله علیه وسلم ملعون من اتی امرأته فی دبرها) پیغمبر من
 علیه السلام ایدر ملعوندر اول کسه که مرأه سنه لواطه ایدر (وقدموا لانفسکم) کندیکز ایچون اعمال
 صالحه تقدیم ایدر * و یا جماع عندنده الله تعالی نکاحی ذکر ایدر پیغمبر من علیه السلام ایدر چنکه بر یکر
 اهلته جماع مراد ایدر دیسوتکه (بسم الله اللهم جنبنا الشیطان و جنب الشیطان ما زرقنا)
 و اگر اول جماعدن ولد خلق اولور سه اکا ایدر شیطان ضرر بر کور میله * و یا خود جماعله حق تعالی دن
 ولد استکر (قال النبی صلی الله علیه وسلم اذا مات الانسان انقطع عمله الا من ثلاث صدقة جاریه
 او علم ینفع به او ولد صالح یدعوله) پیغمبر من علیه السلام ایدر چن بر کسه وفات ایدر آنرک علی کسیلور
 الا وچ شیدک دکل که اول صدقه جاریه در و علمدر که آنرکه انتفاع اولنور و ولد صالحدر که انکیون
 دعاء قیلور * دینلر که آنرکه مراد نسا عقایف تزوجدر تاکه اندن وجوده کان ولد صالح اوله (قال النبی
 صلی الله علیه وسلم یتکح المرأة لارب لمالها و لحسبها و لجمالها و لنبها فاقر بذات الدین تربت یذلک)
 پیغمبر من علیه السلام ایدر مراد درت خصال ایچون تزوج اولنور که اول مال و حسب و جمال و دین در
 امدی سن دین صالحه سنی طلب ایکن ایکن الک خیر ایدر طوله * و دینلر که آنرکه مراد تقدیم افر ایدر *
 و قال النبی صلی الله علیه وسلم لا یوت لاحد من المساکین ثلاثه من الولد فتمسه النار الا تحله القسم) پیغمبر من
 علیه السلام ایدر سلیندن بر کسه که آنرک اوج صغیر ولدی فوت اوله اکا نادر جمهم من اغتره *
 (وان منکم الا واردها) دیو وریلان قسمی شله ایچون اوله (واتقوا الله) و هر حاله حق تعالی به
 عصیان ایچکدن صافک (واعملوا انکم ملائکه) و یلک کاکا سلا فات ایدر مز امدی آتی زود ایدر که
 اول مزی آنرک قندده رسوای ایچمه (وبشر المؤمنین) و یا محمد بشیرایت شول ایمانی کاملره کیم اینه
 آنر تعیم ایدر و عز سر مدبولی سر در (ولا تجعلوا الله عرضة لایمانکم) الله تعالی به حلف کزی بر و تقوایه مانع
 و حاکم قیلکز بر یکر صله رحم بابر دعوت اولد یغنده بن آتی ایچمه عین! تشین دیو تعالی ایدوب صله و سائر
 بری ترک ایچکز * ابن عباس رضی الله عنه ایدر حق تعالی دیر که یکایمکی خیر ایدر که عرضه ایچکل لکه
 اول عینک ایچون کفارت ایدوب خیری ایشکل (قال النبی صلی الله علیه وسلم من حلف بيمين فرأى غیرها
 خیرا منها فلیکفر عن یمينه و لیفعل الذي هو خیر) پیغمبر من علیه السلام ایدر بر کسه که فعل و یا ترک ایچون
 بر شیمه عین ایدر بعده اول عینک غیرتی اندن خیر لو کوره عینی ایچون کفارت ایدوب اول خیر اولان شقی
 اشیه * و یا خود معنی الله تعالی نکاح اسم بر یعنی معرض ایدوب کثرت حمله مبتدل ایچکز اول احادن
 (ولا تطع کل خلاف مبین) دیو جوق عین ایدر بی ذم اولدی اگر چه عیننده صادق ایدر سه (ان تبرا
 و تقوا و اتصلوا بین الناس) امدی اسم الله ایچانکره عرضه قیلقدن مزی نمی ایدر بن تاکه بر و تقوی
 اوزره اوله سز و ناس یمنی اصلاح ایدر سزیرا که حلقی اکشاییدن کنی الله تعالی به جرأت ایدر یچدر *
 واکا جرأت ایدن ایسه برومتی اولز * وذات الدین اصلاحنده سوزنه و تقوی اولغز (والله سمع عابم)
 الله تعالی ایمانکزی اشیه و نیا نکزی یلوراکا کوره جزا کز ایدر (لا یؤاخذکم الله بالغبوی ایمانکم) الله تعالی
 ایمانکز ده لغو کز سبیله سزی مؤاخذما یتز و لغو کلام و غیریدن هر ساقطدر که اکا اعتبار اولغمه * عین لغو ده علماء
 اختلاف ایدر بر قوم دیدر که اول عمد و قصد سز صله کلام ایچون عجله اوزره لسانه سبق ایدن شیدر فائک
 لا والله و بی بالله و کلا والله حاشا دیمی کبی * شهی و عکر مه و شافعی اکا ایدر * و حضرت عائشه و فدی
 الله عنهدن مرویدر که ایمان لغو اول شیدر که هزل و مرا و خصومت و حدیثه صد و ایدر آنرک اوزره
 قلب منقده اولیه * و بر قوم دخی دیدر که اول بر شینک اوزره حافدر صادق اولسی اعتقاد یلر صکره انک خلاقی
 ایدوکی متین اوله که اول زهری و حسن و نخی و قصاده و مکحول قوللر ایدر امام ابوحنیفه دخی اکا ایدر در

و دید یکه آنده کفارت بود در حضرت علی کرم الله وجهه ایدر اول غضب خائنه کی بیند و طواس دخی
 آتی دیویدر سعید بن جبیر ایدر اول معصیت ایتمه کی بیند که امدی آنده خائنه الله تعالی خلافی مواخذه
 ایتمه اوله اواسه آنده خائنه و تکه یه لازم اولور * شععی ایدر بر کسسه که معصیته بین ایدر کفارت اولور که
 اندن توبه ایدر هر عین که آنده و فاحلال اولیه اکا کفارت اولور اکا کفارت اوله امر اواسه اول قوی اوزره
 استمرار دخی امر اولنیدی کفارت ایتمه کی تقدیر به * زید بن اسلم ایدر اول کسینه نفسی اوزره بد دعا سیدر
 اکر شول ایشی اشلمزم حق تعالی بکاشونک کی بلا و برسون * و یا خود اول کافر اولسون دیمی *
 امدی اول اجلدن لغو در حق تعالی عبیدی انکه مواخذه ایتمه اگر انکه مواخذه ایتمه عقوبتی تعجیل ایدردی
 قرآنده یورلدی (ولو یجل الله الناس الشر استجبالهم بالخیر لفضی الیم اجاهم) اگر حق تعالی ناسک
 شرمگروه اولان دعا ایستجه تعجیل ایدردی آنره خیره اولان دعا ایستجه سودکاری کی ائدری
 اهلا کدن فراغ اولنه * وجهی فوت اولیدی * دید یکه اول غالب ظنله بیند امدی آنده ام و کفارت
 بودر کر کسه آتی قصه رایتسون و کر کسه قصه ایتمه * سخن ایدر که اول بر شینک اوزره بین ایدر بعهده ای
 او فو سیدر امدی آنده کفارت بودر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر که اول حق تعالی بکاشونک کی ایدر
 سرام اولسون اکر شونک کی ایشی اشلمزم دیمیدر امدی آنده دخی کفارت بودر * امام مالک یو کاذا هیدر
 الازوجه ده دکل * دید یکه لغو عین مکره کی بیند (ولکن یواخذکم بما کسبت قلوبکم) لکن سزی
 عقوبت و کفارت یه و یا ایستگیدن بر یه مواخذه ایدر ایماندن قصه ایتمه کی شینله یقن آنده قلوب *
 السنه که مواطأت ایدر (والله غفور) الله تعالی غفور در لغو مواخذه ایتمه (حلیم) عین جد
 ایدر مواخذه به تعجیل ایتمه توبه سه تریس ایدر * معلوم اوله که عین منعقد اولور که الله تعالی به
 و یا اعانتدن بر اجمه و یا صفاتدن اوله * اول کیسی اول الله حق یونکه اکا عبادت ایدرین و یا انکی چون نماز
 قیلورین * و یا انک حق یونکه روح و یا نفسم آنک ینده در دیمی * ایستگیدن الله حق یون
 رجن حق یون و سائر احسانیه عین کی * او چینیسی حق تعالی عزی و قوی و قدرتی و عظمتی
 حق یون و سائر صفاتیه عین کی * سخن اشبو اوج قدم ایمانک بر یه زمان مستقبله بر اهره عین ایدر
 حنت ایدر سه کفارت واجب اولور * واکر آنکه بر امر ماضی اوزره مثلا اول شوبه اولدی و یا اولدی
 دیو عین ایسه * اکر اول آنک دید و کنک خلاقی اوزره ایدر و کن یلور سه اول عین غموس اولور که اول کار دندره
 بعض علما عینده آنکه کفارت واجب اولور که آنک دید و کنک خلاقی اوزره ایدر و کن یلور سه و کر کسه
 یلور * امام شافعی اکاذا هیدر * و بعضی علما عینده آنکه کفارت واجب اولور که اول انکه حنفیه
 قولیدر * و دید یکه اکر آتی دید و کنک خلاقی اوزره ایدر و کن یلور سه کبیره اولور کبیره ده ایسه کفارت
 اولور سائر کار کرده اولدی عین کی * واکر آتی دید و کنک خلاقی اوزره ایدر و کن یلور سه آنره عینده عین لغو
 اولور اکر بر کسسه الله تعالی عین غریبه عین ایسه مثلا کعبه و یا نبی الله حق یون دیمه * و یا یا باسنه * و یا ارغانه
 و یا آنک مثلنه ایسه اول عین اوزره مخالفین ایسه کفارت واجب اولور * عین مکره در * امام شافعی
 آنک معصیت اولسه ذاهیدر (قال النبی صلی الله علیه وسلم * ان الله ینهاکم ان تحلفوا با بانهکم فن کان
 حالفا فلیحلف بالله اولیه) پیغمبر من علیه السلام ایدر حق تعالی سزی ایستگیدن عین نبی ایدر اکر عین
 ایدر سکر الله تعالی به عین ایدر و یا خود عین صامت اولور الله تعالی عین غریبه عین ایتمه (لذین یولون
 من نسائهم تربص اربعة اشهر) نسائهم جماع ایتمه عین ایدر ایچون درت آتی حق انتظار وارد
 اول سنده نه فی و نه طلاق ایستگیدن اولور سعید بن المسیب ایدر اشبو ایله اهل جاهلیت ضرارندن
 ایدی * سخن آنک بری زوجه سنی سومه تطلق ایتمه کی تقدیر به غیر آتی تزوج ایتمه سندن خوف
 ایسه ایدر اکا قربان ایتمه عین ایدردی * اوله اواسه آتی نه اولور و سزالی قوردی ایتمه اسلامده دخی
 بو حالت ایدر یلور دی * حق جل و علان سدن شراری دفع ایچون ایلا به مدت تقدیر ایدر * علما آنده
 اختلاف ایدر اکثرین ذاهب اولدی که اگر بر کسسه عین ایسه که ایدر و وجهه سنده قربان ایتمه * و یا خود
 درت ایدن اکثرین معینه ده قربان ایتمه اول مولی اولور درت آتی یکمزدن اولر اکا تعرض اولور *

ودرت ایدر نکره ده اکا توقف اولوب مرأه نک تطلقه اول فی و طلاقدن دید یکن ایتمه امر اولور *
 و فی و زوجک اول دید یکندن رجوعیدر و یا طلقه اکا کاقادر اولور سه * و یا قوله اکروطنه قادر اولور سه
 واکر زوج فی و طلاق هر برندن امتناع ایدر سه آنک اوزره تطلق اولور درت آتی یکد یکد نکره توقف
 اولور * عمرو عثمان و علی و ابوالدرداء و ابن عمر رضی الله عنهم اجماع منعهی در * سعید بن جبیر و سلمان
 ابن یسار و مجاهد و مالک و شافعی و احمد و اسحق دخی اکاذا هیدر * و بعضی علما دید یکه درت آتی یکد یکد
 طلقه یا نه واقع اولور که * اول ابن عباس و ابن مسعود قولیدر سفیان ثوری و ائمه حنفیه دخی اکاذا هیدر *
 سعید بن المسیب و زهری دید یکه طلقه رجوعیه واقع اولور * واکر درت ایدن اقلده و طلق ایتمه عین
 ایدر سه مولی اولور که حالف اولور اول مدت یکمزدن اول و طلق ایدر سه کفارت عین واجب اولور * و حرو عبد
 ایچون مدت ایلا درت ایدر * امام شافعی عینده مدت عین کی * زیرا اول طبعه راجع معنی ایچون
 تقدیر اولور درت که اول مرأه نک زوجدن قلت صبریدر آنده ایسه حرو عبد مسعود * و امام مالک
 ابو حنیفه عینده مدت عین رقیله تصیف اولور الا یوکه ابو حنیفه عینده مرأه نک رقیله و مالک عینده
 زوجک رقیله یکم طلاقه ایکیسی انجیلن دیدر (فان فارا) اکر ایلا ایدر حنله نسائهم رجوع
 ایدر سه (فان الله غفور رحیم) حق تعالی مولی ایلانله ضرار نسادن رجوع ایدر کاری ایچون
 مغفرت ایدر و ایدن کفارت به رخصت و بر مسیله رخصت ایدر یقن زوج ایلا ایدر کی مرأه سنی و طلق ایدر آنکه
 ایلادن چیقار و اکثر علما عینده اوزر سه کفارت عین واجب اولور * و امام حسن و ابراهیم و قتاده
 اوزر سه کفارت عین واجب اولور زیرا که حق تعالی مغفرت وعد ایدر (وان عزموا الطلاق)
 اکر مدت ایلا درت بجا عله طلاق ایقاع ایدر سه ده (فان الله سمیع علیم) حق تعالی آنک مقاله سنی
 ایشیدر قصه رقی یلور اشبو دیدر که مدت ایله مضیتدن نکره زوج آتی تطلق ایتمه طالق اولیه و یا
 آنده عزم شرط قیلندی (والطلاقات یتر یمن بانه من ثلاثه قرو) نسائهم ذات اقرادن مدخول به اولوب
 حبال ازواجدن تطلق اولر اوج قرونی یکمجه تزوج ایتمه بایستوب انتظار ایستونلر * قرو ده علما اختلاف
 ایدر * بر جماعت آتی حیدر دید یکه دلیل ایله که پیغمبر من صلی الله علیه و سلم به دع
 الصلوة امام اقرانک اقرانک ایلمده نمازی ترک ایت دیدی امرأه ایسه نمازی حیضی ایلمده ترک ایدر که اول
 عمر و علی و ابن عباس رضی الله عنهم قولیدر و ائمه حنفیه قولیدر و اوزای و ثوری مذهبی در * و بر جماعت
 اخری آتی طهر در دید یکه دلیل ایله که ابن عمر رضی الله عنه مرأه سنی تطلق ایدر یکنده حال یوکه اول
 حائض ایدی * پیغمبر من صلی الله علیه و سلم عمر رضی الله عنه دید یکه او غلث عبد الله امرأه که اول
 مطلقه سنده مرأه ایستون بعد دیدر سه آنک اسباب و یا مس ایتمدن تطلق ایستون * اشبو شول عیندر که
 حق تعالی آنده نسائک تطلق اولور سنی امر ایدی * امدی آنکه زمان عده طهر ایدر و کنی خبر و یوکه *
 اول زید بن ثابت و عبد الله بن عمر رضی الله عنهم و عائشه صدیقہ رضی الله عنها قولیدر * و مالک و شافعی
 مذهبی در * و غیره خلاف آنده ظاهر اولور که معتده حیض نالته به شروع ایدر یکمزدن قری طهر و دین
 قول اوزره عدت منقضیه اولور و بقیه طهر که آنده طلاق واقع اولور درت آتی قری حساب ایدر * حضرت
 عائشه رضی الله عنها ایدر طلقه یقن حیضه نالته دن دمه شروع ایدر مرأه زوجدن و زوج مرأه دن بری
 اولور اما قرونی حیض در دین قوی اوزره و حیضه نالته دن طاهر ما ولیمجه عدتی منقضیه اولور * و احکام
 عدتک اجمالی اولدر که اکر مرأه مطلقه حامل ایسه عدتی وضع حمله درت که * زوجدن قری طلاقه
 و یا موله اولسون (و اولات الاحال اجاهن ان یضعن حملن) دلالتیه واکر حامل دکی ایسه اکر قری موت
 زوجله ایسه عدتی درت آتی اون کوندر کر کسه زوجک و فی اکا دخولدن اول و یا صکره اولسون و کر کسه
 مرأه حیض کور و یا حیض کور من اولسون (والذین یتوفون منکم یشرون ازرا جایتربصن بانفسهم
 اربعة اشهر و عشره) دلالتیه واکر ایکیسی یننده فرقت حیسانده طلاقه اولوب قبل الدخول ایسه آنده
 عدت یوقدر (اذ انکم من المؤمنات ثم طلقوهن من قبل ان یقضوهن قالکم علیهن من عده تعد و نه) *
 دلالتیه و یا موله الدخول ایسه نظر اولور که اگر صغیره و یا کبیره ایسه عدتی ازج ایدر (والذین یلین

من الخیض من نسائك ان اربعم فعدتهن ثلاثة اشهر) دلالتی بر آنست که اگر حیض کور رسه عدتی اوج فرو رود
 (والمطهرات یترکمن بانفسهن ثلاثة قروا) دلالتی بر آنست که اگر حامل ایسه وضع حمل الله در حرح
 کی و اگر حامل کل ایسه وفاته عدتی ایکی آئی ایله بش که و نذو و طلاقه عدتی حیض کور رسه ایکی
 قرو در * حیض کور رسه ایسه عدتی بر پنجی آئی بر قوله ایکی آید بر عمر بن الخطاب رضی الله عنه آید بر عبد
 ایکی مرآه بی * کذا حدیث * و ایکی طلقه الله تطلق ایدر و امسه ایکی حیضه الله عدت جکر و حیض
 کور رسه ایکی آئی و یا بر پنجی ای عدت جکر (ولا یحل لهن ان یتکمن ما خلق الله فی ارحامهن) اول
 مطلقات ایچون حلال اولز که عدته استبحال و حق رجعه بی ابطال ایچون رجعتن الله تعالی بنک خلق
 ایچونکی ولد و یا حیضی کتم ایده را اشتباه ایدر که مرآه نیک و حیض حقه ذوی مقوله اوله (ان کن
 یومن بالله والیوم الآخر) اگر الله تعالی بی و یوم آخری تصدیق ایدر رسه زیرا که اداء حقو آئی تصدیق
 ایدر نکر شاتده در (و یومن ان حق بردهن فی ذلک) مطلقه اوله ازواجی حال عدته انتری نکاحه
 و انتری رجعه به طلاق رجعی ایسه اولاد (ان ارادوا اصلاحا) اگر رجعه ایله اصلاح و حسن عشرتی مراد
 ایدر رسه و خه اضرا دل کل که آئی نیا هایتده ایدر لدی شول و جمل کیم بر رجل مرآه سنی تطلق ایدر
 عدتی انقضایه قرب اولد یغنده اکامرا اجعت ایدر بعد بر مدت ترکند نصکره تطلق ایدر عدتی انقضایه
 قریب اولد یغندن اکامرا اجعت ایدر و بر مدت نصکره تطلق ایدر و انکه کاعدن تطویل قصد ایدر دی
 (ولم یحل الذی علیهن بالمعروف) وجوب و استحقاق مطالبه ده زوجات ایچون ازواج اوزره حقوق
 واردر ازواج ایچون زوجات اوزره اولان حقوق کبی (قال النبی صلی الله علیه وسلم انقوا الله فی النساء
 فانکم اخذتموهن بامانة الله و احتلتم فروجهن بکلمات الله و انکم علیهن ان لا یوطئن فرشکم احد انکرهونه
 فان فعلن ذلک فاضربوهن ضربا غیر مبرح و لهن علیکم رزقهن و کسوتهن بالمعروف) پیغمبر من علیه السلام
 ایدر رسا حقه الله تعالی دن خوف ایدر که سزا نری الله تعالی بنک امانتله اخذ ایدر بکسر و انک کله سیه
 قریب برنی احتلال ایدر بکسر سز کیچون آنرا اوزره واجب اولور که کراحت ایدر بکسر کسه بی فراموش بکزه
 بصدر میله ایدر رسه آنری شرب ایدر بر ضرر له کیم مبرح اولیه و زوجات ایچون اوزر بکسر واجب اولور که
 رزق کسوه برن معروف اوزره و بره سز (وللرجال علیهم درجه) ازواج ایچون زوجات اوزره زیاده حق
 و فضل حق واردر بر ازواج حقو آتیرن نفسانده در و آنرا ازواج اوزره اولان حقوق مهر و کفایت
 و نکر ضرر و نکر امتیاز ایدر با خود ازواج ایچون آنرا اوزره شرف و فضیلت واردر و سوره نسا ده کی
 (الرجال قوامون علی النساء بما فضل الله بعضهم علی بعض و بما انفقوا من اموالهم) دلالتی بر آنست که
 صلی الله علیه و سلم لوا مرث احدی ان یسجد لامرث المرأة ان تسجد لزوجها) پیغمبر من علیه السلام ایدر
 اگر کن کسه تک کسه به محبه سنی اراده و امر ایدر اولم مرآه امر ایدر مکه زوجنه محبه ایدر
 (والله عز و جرحکم) الله تعالی قادر اولور که احکامنه مخالفت ایدندن انتقام ایدر و احکامنی حکم
 و عدالت ایچون شروع قیلیدر (الطلاق مرتان) طلاقه عقیده زوج رجعه به مالک اولور ایکی
 کره و یغن اوچنی کره تطلق ایدر اول مرآه اکا حلال اولور مکر که زوج آخره نکاحه نصکره ده اوله
 و یا خود تطلق شرعی ایکی تطلقه جینی تفرقه دره اول اجلدن انمه حنفیه ایکی و یا درج تطلقه جینی جمع
 بدعت در دیدر (فاسساک بمعروف) بچن طلاقه ثانیه و نصکره اکامرا اجعت ایدر واجب اولور که اداء
 حقوق نکاحدن و حسن صحبتدن شرعه معروف اولان مثله اسساک ایتسون (انفسر یح باحسن)
 و یا خود طلاقه نصکره عدتی انقضایه دکن ترک ایتسون * و طلاقه جله احکامی اولور که بچن
 کر که مرآه سنی بر تطلقه و اکا دخوله نصکره ایکی تطلقه ایسه انک رضای بی یوچیکن عدته اولد یغنده
 مرآه جینی یا تر اولور و اکامرا اجعت ایدر عدتی جیحار سه و یا قبل الدخول تطلق ایدر رسه و یا خلع
 ایدر رسه اول اکا حلال اولور مادامکه اول مرآه نیک و یا بنک اذله تجدید نکاح ایتیه * و اگر اوج تطلقه
 ایدر رسه آنک غیر زوج نکاح اولنمیجه اول اکا حلال اولور و اما بعد زوجنه بی امه ایسه قریب
 تطلقه ایدر آئی تطلق ایسه اول اکا حلال اولور مادامکه زوج آخره نکاح ایتیه * اما اختلاف ایدر بر

آنده که زوج و زوجهدن بری رفیق اوله * اکثر دن دیکر که عدد طلاقه معتبر اولان زوجتک حلالدر *
 آمدی حرکتی زوجنه امه بی اوچکره به دکن تطلق ایدر و بعد زوجنه حره بی انجق ایکی کره تطلق ایدر
 ابن مسعود رضی الله عنه دیکر که (الطلاق للرجال و العدة للنساء) عدد طلاقه معتبر اولان رجالتک حلالدر
 و قدر عدته مرآه نک حلالدر که اول عثمان و زید بن ثابت و ابن عباس و عطاء و سعید بن المسیب قویله در *
 و مالک و شافعی و احمد و حنفی اکا ایدر * و بر قوم دیکر که عدد طلاقه معتبر اولان مرآه نک حلالدر *
 آمدی عبد زوجنه حره بی اوج کره به دکن تطلقه مالک اولور * اما که حر زوجنه امه بی انجق ایکی کره تطلق
 ایدر سفیان نوری و انمه حنفیه اکا ایدر (ولا یحل لکم ان تأخذوا ما آتیتهن من حیثا) و نیزه حلال
 اولور که زوجا نکزه و بر دکن مکر و غیردن برنی اخذ ایدر سز (الا ان یخافا ان لا یقیما حدود الله) مکر که
 زوج و زوجهدن هر بری زوجنه متعلق اولان حقو رعایت ایتیمک خوفن ایدر * مرآه خوف ایدر که
 زوجی امر نده حق تعالی به عصیان ایدر * و زوج دخی خوف ایدر که مرآه اکا طاعت ایتیمه اکا اعتداء ایدر *
 اوله اولسه حق تعالی بری نیمی ایدر که مرآه سنه و بر دیکندن برنی اخذ ایدر مکر که نکوز مرآه قبلدن
 اوله (فان خضم الا یقیما حدود الله) آمدی ای حاکم اگر زوج و زوجنه نک زوجنه متعلق احکام
 الهیته بی اقامت ایتیملندن خوف ایدر سکر (فلا جناح علیهما فیما افقتد به) زوجنه اوزره حرج
 یوقدر که هلاک و معصیت خوفن ایدر رسه نشوز ایدر و زوجدن کندی خلع ایچون اکا مالندن و بره * و زوج
 اوزره دخی حرج یوقدر که زوجنه نک اکا طوعا و بر دیکر خلع مقابله سنده کی مالی اخذ ایدر * اکثر علماء دیکر که
 زوجتک مرآه به و بر دیکر شیدن اکثر له ده جائز اولور * زهری ایدر و بر دیکر مهر دن اکثر له
 خلع جائز اولور * سعید بن المسیب ایدر زوج خلع ایچون مرآه به و بر دیکر جینی المون * که بره قدرین
 اکا الیقون و خلع نشوز سز دخی جائز اولور الا یوکه مکر و هدر بلا سبب قطع و صله اولد یغیچون (قال النبی
 صلی الله علیه و سلم ان من ابغض الحلال الی الله الطلاق) پیغمبر من علیه السلام ایدر الله تعالی به حلالک
 ابغضی طلاقدر) قال النبی صلی الله علیه و سلم ایتمامر آتسالت زوجها الطلاق من غیر یأس خرام علیها رایحه
 الجنة) پیغمبر من علیه السلام ایدر قتی مرآه که یأسن سز زوجدن طلاق استسه اکا جنت قوقوسی
 حرامدر (نک حد و دانه) اوامر و نواهدن ذکر اولان الله تعالی بنک حد و دیدر (فلا تعد و ما) آئی تجاوز
 ایتیمکر (ومن بعد حد و دانه) اول کسه که الله تعالی بنک حد و تجاوز ایدر (فان بنک هم انظماون)
 آمدی اول خالو کسه (نفسارینه ایدر ییلدر) (فان طلقها فلا یحل له من بعد حتی تنکح زوجا غیره)
 اگر زوجنه سنی اوچنی کره تطلق ایدر اول طلقه نصکره اول اکا حلال اولور مکر که آنک غیر زوجتک
 ایدر اول زوج ثانی اکا جماع ایدر * حضرت عائشه رضی الله عنها ایدر * رفاعه القرطبی نک مرآه سنی *
 پیغمبر من صلی الله علیه و سلم کوب دیدر که یارسول الله بن رفاعه نک تحت نکاحنده ایدم بی تطلق ایدر
 طلاقم اندن اوج اولغله کسلدی اند نصکره عبد الرحمن بن زبیر بی زوج ایدر حال یوکه سیه سنجه اولان
 شی هدیه ثوب کبی ایدر پیغمبر من علیه السلام تبسم ایدر دیکر دیکر میسنکه سیه رفاعه به واره سن
 دیدر که نم دیدر که سن اکا واره سن اکا زوج ثانی سنک عسبه کی ذوق ایدر و سن آنک عسبه سنی ذوق
 ایدر سن * آمدی آیه کریمه مطلقه در سنله تقید اولور و یا احتمال اولور که نکاح اسبابله تفسیر اولنوب
 عقد طلاق و جودن مستفاد اوله (فان طلقها) اگر زوج ثانی آئی جماعه نصکره تطلق ایدر رسه (فلا جناح
 علیهما ان یتراجعا) مرآه و زوج اول اوزره حرج یوقدر که نکاح جدید له ازدواجه و جوع ایدر (ان
 طشا ان یقیما حدود الله) اکر حقوق زوجیتدن حق تعالی بنک تجدید ایدر کی اموری اقامت
 ایتیملن ظن ایدر رسه * سفیان نوری و ازاعی و مالک و احمد و حنفی دیکر که اگر مطلقه ثلاث
 زوج آخره زوج ایسه که زوج ارانه حلال اوله اول نکاح فاسددر * و بر جماعت ذاهب اولدیر که
 اگر زوج ثانی به نکاحده مفارقت شرط اولور رسه اول نکاح صحیددر * و آنکله تحلیل اولور *
 و مهر مثل لازم کور الا یوکه عزمنده مفارقت و رایحه مکره اولور (قال النبی صلی الله علیه و سلم
 لعن الله المحلل و المحلله) پیغمبر من صلی الله علیه و سلم ایدر حق تعالی لعنت ایدر اکا که مطلقه

آوزره اوج کوندن زیاده احدا ایدیه الاز و حنک موشه دوت آی اون کون احدا ایدر * واکر زوچی وفات
 ایدن مرآه حامل ایسه آنک عدتی صحابه دن اکثر علمائندند و وضع جل ایله در وعلی و ابن عباس رضی
 الله عنهم سادن مریدر که آنک عدتی وضع جلدن وعلت فوتدن قنغینی تأخر ایدر سه اول تأخر ایدر
 (فاذا بلغن اجلهن) چنکه عدتری انقضایده (فلا جناح علیکم فیما فعلن فی انفسهن بالمعروف)
 ای اولیاه وائمه و مسلمین سره حرج یوقدر آنک کندیله ایدیک زینته وکل و خضاب و دهن و اس
 و غیرا مرده بر وجهه کیم اول شرعه معروف اوله امدی آنری آندن منع ایتمک (والله یستعملون
 خیر) الله تعالی سزله اعمال کزه خیردر * معلوم اوله که احدا عدت وفاتده مرآه اوزره واجب اولور *
 اما طلاق عدته که رجعه ایسه آنده احدا اولور بلکه زوج قبلت کندویه میل و اماله ایچون ترین
 ایدر تا که مر اجعت ایدیه اما طلاق بایده اول کرک خلعه و باطلاقات ثلاثه ایدر آنده ایکی قول وارددر *
 بر قوله عدت وفاتده کی احدا ایدر که * اول سعید بن المسیب قولیدر * و ابو حنیفه ا کذا هبدر * و قول
 آخرده که احدا لازم اولور که اول عطاء قولیدر و مالک ا کذا هبدر (ولاجناح علیکم فیما عرضتم به
 من خطبة النساء) سزه حرج یوقدر شول کلامده که آنکله شول زوچی وفات ایدن مرآه یخطاطیله
 نکاحی طلبن تلویح و اشارت ایدر سز * معلوم اوله که معتدی زمان عدته رجالت تعریفیله آنک نکاحنه
 راجع ایدر و کتی یلدر منی جائز اولور * مثلاً من جئله من وصاله سن وین سکا راجع منی تزوج ایتمک
 دیلر انکر الله تعالی وجهه حلال ایله جمع ایسه قی استردم اگر سن منی تزوج ایتم سکا احسان ایدر دم
 و دخی یو کاکر کلام کی مرآه آنک دخی ا کاجواب و بره سی کی واکر مرآه فرقت حیانتدن معتده ایسه
 نظر اولور و اگر آنک مشارقت ایدن زوجه نکاحی حلال اولور و کل ایسه طلاقات ثلاثه و بالاعاله و یارضاعله
 باین کی * امدی آنی تعریفیله خطبه جائز اولور * و اگر آنک مشارقت ایدن رجله نکاحی حلال اولور ایسه
 مختومه کی و نکاحی مقبوض کی * امدی آنک زوجه تعریف و کرک تصریح ایله آنی خطبه ایتمی جائز
 اولور و اما که زوجدن غیر نکاحی تصریحده ایکی قول وارددر بر قوله جائز اولور مطلقه ثلاثه کی * و بر قوله
 جائز اولور زیرا که صاحب عدت ایچون معاوده نباشه در رجعه کی اوله ایسه غیر ایچون آنی تعریفیله
 خطبه جائز اولور (اولا ککنتم فی انفسکم) و یاخود اول معتد آنک نکاحی قلوب بکزدده اضمار ایدیه سز
 اگر چه آنی نه تعریف و نه تصریح ایله ذکر ایتم سکرده * مثلاً کارا و رب سلام و بر مک و یا هدیه کوندن مک
 کی آنده دخی سزه حرج یوقدر (علم الله انکم ستذکرونهن) الله تعالی یلور که سز آنده ذکر ایدر سز
 و آنردن سکونه صبر ایدر سز امدی آنری ذکر ایدر (ولکن لا واعدوهن مراً) لکن آنر که نکاح
 و یا جماع و اعدیه سن ایتمک * و یاخود آنر که مواعده فی سر ایتمک زرا اهل مرآه معتدده اول مستفیدر
 (الا ان تقولوا لمعرفاً) مکر که قول معروف ایله مواعده و یاخود مواعده معروف ایدیه سز تعریفیله
 ذکر اولدیننی وجهه اوزره (ولا تعزموا عقدة النکاح) و عقدة نکاح عقده عزم ایتمک و یا عقدة نکاحی
 قطع ایتمک (حتی یبلغ الكتاب اجله) مکر که عدتدن کتب و فرض اولان منقضیه اوله (واعلموا ان
 الله لم یغفر ما فی انفسکم) و یلک کات الله تعالی قلوب بکزدده جائز اولان شیهه سز سکرزی یلور (فاخذروه)
 امدی الله تعالی دن قور قور آنک امر نه خلاف اولان شیهه عزم ایتمک (واعلموا ان الله غفور رحیم)
 و یلک که الله تعالی مغفرت ایدر اول کسه بی که آندن قور قور سندن عزم ایتمک مکرزی اشایسه
 و حلیم ایدر عقوبت یغیرلر (لا جناح علیکم ان طلقتم النساء ما لم یوفوا و انتم و اولهن فریضة)
 سزه حرج یوقدر شول نسائی تطلیقه که آنری مس ایتماش و یا آنرا ایچون صداق تقدیر ایتماش اوله سزه
 و قدده دیلر سکر که کر که آنرا ناض و یا طاهر اولور و نیزا قبل الدخول آنری تطلیقه نه سنت
 و نه بدعت وارددر (وتموهن) امدی آنری تطلیق ایدر و آنر مالکزدن تمتع ایدیه جائز شیی
 و یلک حکم حنبله (علی الموسع قدره) وسیع و بری ارلانه واجب اولور که آنی سعی دکاو و بره
 (اعنی منکره) و ضیق و عسری ارلانه واجب اولور که آنی امکان و طاقتی دکاو و بره (مستاع
 بالمعروف) امدی آنی تمتع ایلمر نه سز که سز و مروت آنی احسان ایدیه (حقاً علی المؤمنین)

اشبو

اشبو حکم حق اولدی شول کسه له کیم مطلقائی تمتعیه احسان ایدر یلور * اشبو آیه کریمه حکمکن
 بیانی اولدر که اگر بر کسینه بر مرآه مهر تقدیر سز تزوج ایدیه و مس ایتمدن تطلیق ایدیه اول مرآه ایچون
 بالاتفاق متعه واجب اولور و اگر آنکچون مهر تقدیر ایدوب مس ایتمدن تطلیق ایدر سه اکثرین قولنده
 آنکچون متعه یوقدر بلکه تقدیر اولان مهر نصی واجب اولور * و متعه تک مقدارنده اختلاف اولدیه
 * ابن عباس رضی الله عنه دیدیکه آنک اعلامی خادمدر * و اوسطی درع و خمار و ازارد * و ادناسی و قایه
 و یاورقدن برشیدر * و آیه کریمه ده دلالت وارددر که عسر و یسرده زوجت حالی اعتبار اولته (وان طلقتموهن
 من قبل ان تمسوهن و قد فرضتم لهن فریضة فنصف ما فرضتم) اگر سز نسائی مس ایتمدن تطلیق ایدر سکر
 حال یو که سز آنرا ایچون مهر تقدیر ایتمش سکر زدر امدی زوج اوزره واجب اولور که اول تقدیر اولان
 مهرین نصفی و بره * و اگر مس ایتمدن زوج و زوجه دن بری وفات ایدر سه اول تقدیر اولان مهر کامل
 مرآه ایچون واجب اولور و یو ایکی آیدیه ذکر اولان مس ایله مرآه جماعدر * و علماء اختلاف ایدیلر آنده که
 رجل مرآه ایله خلوت اولوب داخل اولدین تطلیق ایسه بر جماعت ذاهب اولدیلر که اکانصف مهر واجب
 اولوب عدت لازم کلیه اول ابن عباس و ابن مسعود و قوادیر * و شافعی ا کذا هبدر * و بر قوم دیدیلر که
 ا کاکامل مهر و عدت واجب اولور * زیرا عمر رضی الله عنهن مریدر دیمشکه (اذا ارخیت الستور
 فقد وجب الصداق) چنکه برده مرصالیو بریده صداق کلی واجب اولور * زید بن ثابت دن دخی یونک کی
 مریدر (الا ان یعفون) مکر که نسائه مهرلرین زوجلر نه ترک ایدر (او یعفو الذی یدعه عده النکاح)
 و یاخود دیدنده عقده نکاح اولان کسینه آنی ترک ایدیه اول کسه ایله مرآه و صلو و شخص ایدر که ده اختلاف
 اولدیه * ابن عباس رضی الله عنه دیدیکه اول و ایدر اوله اوله معشایی مکر که مرآه نصیبی زوجه ترک
 ایدیه اگر کتب اولوب اهل عودن ایسه * و یاخود مرآه آنک نصیبی و ایسی آنک زوجه ترک ایدیه اگر مرآه
 بکرایسه * و یا جائز الا مرک ایسه که اول عقیقه و عطاء و حسن زهری و بریهه نک دخی قوادیر * و بعضیلر
 دیدیلر که ولی آنی ترک ایتمک جوازی اگر مرآه بکرایسه در * و اما نایب ایسه و لیه نک ترک جائز اولور * و بعضیلر
 دیدیکه یدنده عقده نکاح اولنه مرآه زوجدر * حضرت علی رضی الله عنه آنی دیمشدر * سعید بن المسیب
 و سعید بن جبیر و شعبی و شریح و مجاهد و قتاده رضی الله عنه اکاموافقت ایتمشدر * و دیدیلر که مرآه
 کر کسه بکر و یا نبیدر و ایچون آنک صداقتدن هیچ بر شینک ترکی جائز اولور * نسکیم طلاقدن ازل
 بالاتفاق اول جائز اولدیننی کی * اوله اوله معشای آیت اولور که مکر که مرآه نصیبی ترک ایدوب
 صداق جمعی زوجه عودن ایدیه و یاخود زوج نصیبی ترک ایدوب صداق جمعی مرآه نک اوله (وان
 ذهبوا اقرب للفقوی) بعضیلر بعضکزه حقنی ترک ایتمی تقوایه افریدر * اشبو نه دلالت وارددر که زوجن ترک
 عکسندن اولی اوله * جانب مرآه مد و صف اولدیه ایچون و طلاقه حاصل اولان آنک ساری خبر ایچون و صداق
 عین ایسه هبه سی و دین ایسه ابرامی جائز اوله * و مشاعل کر که منقسم و یا غیر منقسمه در هبه منی جائز اوله *
 زیرا که حق تعالی سکا نصف صداقی قبیلدی دین و یا عین اولسی یمنی و قسمی محمل و غیر محمل اولسی
 یمنی فرق ایتمدی (ولا تنسوا الفضل بینکم) بعضیلر بعضکزه فضل ایتمکی اونو عکر * رجل صداق
 کانی و بر مکله و یا مرآه صداقتدن نصیبی ترکله (ان الله یما عملون بصیر) الله تعالی اعمال کزی کورر فضل
 و احسان کزی ضایع ایتمک زرا کزی ابر کورر (حافظوا علی الصلوات) صلوات مکنوبه بی مواقبتی اصابت
 و حدودنی رعایت و ارکائی اقامتله اداسنه مداومت و محافظه ایدلر (والصلوة اوسطی) اوله جله دن
 علی الخصوص صلوة وسطایه * اشبو صلوة وسطاده صحابه و غیریدن علماء اختلاف ایتمیلر بر قوم دیدیلر که
 اول صلوة فجر درز بر احق جل و علا (وقوموا لله قانتین) دیدی قنوت ایسه طول قیامه در و صلوة فجر
 طول قیامه مختصه در * و بر آیت اخراده (وقرآن الفجر ان قرآن الفجر کان مشهودا) دین سائر صلوات
 یتندن آنی تخصیص ایتمدی یعنی اکماله لایله و لا فکرة الا لله ان حاضر اولور اولد یوان لیل و دیوان نه یاردن
 هر برینه یاز یلور که اول عمر و ابن عباس و معاذ و جابر رضی الله عنهم قولیدر در علماء و مجاهد آنر موافقتدر
 و مالک و شافعی ا کذا هبدر در * و بر قوم دیدیلر که اول صلوة ظهر درز بر اوله اوسط نه سارده ادا اولور که

اول زید بن ثابت و ابو سعید الخدری و ابی بن زید بن ثابت رضی الله عنه ایدر پیغمبر من علیه السلام صلوٰۃ ظهری حرمت شد و ایدر وی صحابه به آمدن اشد صلوٰۃ یوغدی اول اجلدن اشو آینه سائر صلوٰۃ اول مختص قلندی و اکثر و ن ذاهب اولدیلر که اول صلوٰۃ عصر اوله که اول علی و ابن مسعود و ابویوب و ابو هریره و عائشه قولیدر ابراهیم نخعی و قتاده و حسن دخی آنله موافق در * حضرت عائشه رضی الله عنها ملک مولا می ابو بکر صدیق و ایدر عائشه رضی الله عنها با کما امر ایندیکه انکی چون بر مکتوب شریف یازید و ایدر * بوا آینه کد کده کا خبر و ایدر چون کاتبی بوجله ابر کوردم دیدی یازغل که (حافظ و علی الصلوات و الصلوٰۃ الوسطی) صلوٰۃ العصر (و قوموا لله قانتین) و دیدیکه بن آتی حضرت پیغمبر من علیه السلام در بوی ایشتم * و صفه رضی الله عنها دخی انجلین دیدی * حضرت علی رضی الله عنه در می ویدر که ایدر و ایدر * پیغمبر من علیه السلام ایشتم که دیر (شغلونا عن الصلوٰۃ الوسطی صلوٰۃ العصر ملائک الله اجوافهم و قبولهم ناراً) کفار بزی صلوٰۃ وسطی اولان صلوٰۃ عصر دن ایدر و ایدر حق تعالی جو قلمین و قبولین ناوله طویلره * قصه بن ذویب دیدیکه اول صلوٰۃ مفر بدر زرا اول اقل صلوٰۃ ایل اکثر صلوٰۃ یننده وسطی ده * یعنی عدد رکعاتی ایکی ایل درت یننده در امامان درت هیچ بری صلوٰۃ عشایی صلوٰۃ وسطی دیمشدر * و بعض متاخرن دیدیکه اول صلوٰۃ عشار در زرا اول ایکی قصر اولمز صلوٰۃ یننده واقع اولو بدو و بعضیلر دیدیکه اول صلوٰۃ خمس تک یننده بلاه یمین برید در حق تعالی آتی ایهام ایدر تا که عباد صلوٰۃ خمس جمعی ادا منه مداومت ایدر لیلله قدری شهر رمضانده * و ساعت اجابتی یوم جمعه ده * و امم اعظمی استاء الله له اخفاده ایدر کی (و قوموا لله قانتین) و الله غازه طورک طاعتین اولدیفکر خالده زرا که قنوت طاعت معنایه کاور (ان ابراهیم کان امة قانتاً) دلالتله * کابی و مقابله دیدیکه هر دین اهلنک صلوٰۃ و ابراهیم اولد قاری خالده آتی اقامت ایدر ایدر ایدر سز صلوٰۃ تکبیری مطیعین اولدیفکر خالده اقامت ایدر * و دیدیکه قنوتله مراد شول صلوٰۃ تکلمی جائز اولیان هیدن سکوت در زید بن ارقم رضی الله عنه ایدر پیغمبر من علیه السلام تکبیر یننده نمازده ایکن بری بریزه سوزلدن حتی که بوا آیت نازل اولوب سکوتله امر و کلامدن نهی اولندق * مجاهد ایدر قنوتله مراد شول خسو در که اول طول رکوع و غرض بصیر و حفظ جناح در * علماء سلف بن نماز طوره ل التفات و با قلب حصی و بر شیله عبت و با امر دینا دن برئی نصاری تحذیر ایتزدی مکر که نسیانله اولیدی * و دیدیکه قنوت ایل مراد طول قیامده (پیغمبر من علیه السلام دیدیکه صلوٰۃ تکبیری افضلدر دیدیکه قیامی طویل اولانی * و دیدیکه قنوت ایل مراد صلوٰۃ در (امن هو قانت آناه الیل) دلالتله (فان خفتهم فرجالا و رکبانا) اگر عدو و یاسیع خوفله نمازک سختی و قایه به امکان کن اوزسه * امدی یا عکزه یور و یاد و با کز اقامتده اوتور اولدیفکر خالده غلبه کنی اده ایدر که کسه تو جه کن جانب قبله به و یا جانب آخره اولسون رکوع و سجودنده ایما ایدوب رکوع و عن سجودندن اخفض ایدر * اکثر علماء عهدنده خوفله رکعات عددی نقص ایدر بلز مجاهد ابن عباس رضی الله عنه در روایت ایدر دیدیکه حق جل و علا پیغمبر من علیه السلام لسانله صلوٰۃ حضرت درت رکعت و سفرده ایکی رکعت و خوفده بر رکعت فرس ایندیکه اول عطاء و طاموس و حسن و مجاهد و قتاده قولیدر و دیدیکه شدت خوفده بر رکعت قیلنور و سعید بن جبیر رضی الله عنه ایدر بن قنوت خالده ناس بری برلر نه اور اولد بنی خالده سنک نمازک (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر) دیکدر و الله تعالی بی ذکر ایتدکدر (فاذا امنتم فاذا کرا الله) بخنکه عدودن امین اولوب خوفکن زائل اوله صلوٰۃ خمس حقوقی ایتام ایدر اولدیفکر خالده ادا ایدر (کما علمکم ما لم تکنوا تعلمون) تکبیر سز شراتع و اسکامدن صلوٰۃ یننده کربکری تعلیم ایدر (والذین یؤمنون منکم و یذرون ازواجاً) یا معشر رجال سز دن شونله وفات ایدوب زوجات ترک ایدر (وصیه لاز و اجمعت متاعاً الی الخول غیر اخراج) و اولرینه وصیت ایتسولر که ترک لردن بریلدکن اول زوجانه نفقه لردن و برلر و اول وفات ایدر نلک یوسده انلری اسکان ایدوب ایدن جیقه سارمه لردن روایت اولنورده اهل طامه دن حکیم بن الحارث دینور بر رجل اولاد و ابوان و مرأه سبله مدینه به هجرت ایدوب وفات ایدر حق تعالی آنک حقتده بوا آیتی انزال ایدجک پیغمبر من علیه

السلام آنک میرانی والد ینفه و اولادنه و بردی اما که مرأه سنه برش و برمدی * و انله امر ایدر که بریلدکن اول متوفات ترک سندن اول مرأه انفاق ایدر * ابتداء اسلامدن عدت وفات بریل ایدی و بریل تمام اولدین ینندن آتی اخراج و رتیه به حرام ایدی * و اول ینندن جیقه مدینه اول مدینه نفقه و سکا می زوجت ترک سندن و برلسی واجب ایدی و کامیرات یوغیدی * و اگر زوجی ینندن جیقه سه اندن نفقه و سکا می ساقط اولوردی * و رجل اوزره واجب ایدیکه اندن آتی وصیت ایدیدی * حتی که میرات آتی نزولله که اول ربع و غندر یلک نفقه می نسخ اولندی عدت وفاتله که درت آتی اون کوند و بریل عدتی نسخ اولندی (فان خرجن فلا جناح علیکم فی انفسهن من معروف) اگر اول زوجات و رتیه نلک اخراجن سز بریلدن اول کندی اختیار لردن زوجاری ینندن جیقه لردن * یا اولیاء میت اول زوجاتک شرع انکار ایدیکه شیدن نفقه سز به ایشلدکری ترین و طمیدن سز حرج یوقدر * امدی اولیادن اخراج دفعیون ایکی وجه وارد و بری بودر که اول زوجاتک نفقه لری قطعنده سز حرج یوقدر بن ییل تمامنده اول زوجاری ینندن جیقه لردن * و بری بودر که اول زوجاتک خروجدن منعی ترک کزده سز حرج یوقدر زرا زوجاتک زوجاری یننده بریل اقامت لری اوزرینه واجب دکل ایدی (والله عز ورحیم) الله تعالی عز ورحله کما خالف ایدنه انتقام ایدر حکیم در مصالح لری رعایت ایدر (و لا مطلقات متاع بالمعروف حقاً علی المتقین) هر طاقه ایچون شرع و مروت استحسان ایندیکه شیله تمتع هر متقی به واجب اولدی * اول مطلقه کرکسه دخولدن او کدین و یا صکره در * و کرکسه رجعه و یا مختلعه و یا بینه ثلاثه در * و کرکسه حره و یا امه در * و یونکه استدلال ایدر اولکه فسوخ و لعانده متعه بی ایجاب ایتز * زرا که فسخه طلاق دیناز و قنات آیت سابقه (حقاً علی المحسنین) دیو یورلدی * بر رجل دیدیکه احسان ارا ذم اولورسه آتی و برین احسان ارا ذم اوزسه و بر من * اوله اوله (و لا مطلقات متاع) دیو متعه بی انسلر ایچون لام تمیلک ایل ایراد ایتدیکه نکره متقین اوزره حق ایدر (کذلک) طلاق و عدت احکامنده ذکر اولشان کبی (بین الله اکم آياته) دلائل و احکامدن معاش و معادکره احتیاج اولدیفکر اشیایی بیان ایدر سزدر (لعلکم تعقلون) تا که آتی فهم ایدوب موجبله عمل ایدر سز (المر) یا محمد بن سکا اعلامه بیلدیکمی * و یا قلیکه * و بر دیکمی (الی الذین خرجوا من ديارهم) شونلر که د اوردان نام قریه لردن جیقه دیر (و هم الوف) حال بوکه آنلر الوف کثیره ایدر * و دیدیکه آنلر اون سیکدن زیاده ایدر (حذر الموت) اول جیقه مره لری موتدن خوف ایتلرندن ایدی (فقال لهم الله موتوا ثم احیاهم) حق تعالی آنلری اولدر دیکند نصکره دیر کوردی * اکثر اهل تفسیر ایدر اوردان نام قریه ده طاعون واقع اولوب اهلندن بر طاقه قاچوب کتدی و بر طاقه ایسه قالوب قریه دن کتدی و اول کتیلرین اکثری هلاک اولدی قاچوب کتدی و طاعون دفع اولدیفکر نصکره جیقه سالمین کتدی و اول قریه ده قائلر آنله دیدیلر که سز بدن عاقل و رایش سز اگر بر دخی سز که کبی کتدی کتوت اولنر سز اولنر زوالوردی * امدی من بعد طاعون اولدیفکر جله من طاعون سز ره کیده لم چون کلجک سنه می به طاعون اولدی اهل قریه نلک جیقه آندن جیقه ب کتدی لری حتی که نجات رجاء ایتدکاری بر وادی به نزول ایتدی و بر ملک اول و ادینک اسفلندن و بر ملک دخی آنک اعلا سندن باذن الله جله کرمیت اولول دیدیکه کبی دفعه جیقه جان و بر دیر * کابی و مقابله و خصال ایدر و اسرا بیل ملوکندن بر ملک قومه امر ایدر که عدولری اوزره غزا ایدر آنلر ایسه موتی کرا هتارندن اول و راجع سز رده و با و رایش دفع اولدیفکر نصکره کیده لم دیو ملکر به تعلل ایتدی * حق تعالی آنله موتی ارسل ایدر اندن فرار ایچون دیار لردن جیقه دیر حق تعالی آنله عتاب ایچون کند و لردن و باه لردن دفعه واحده در و حلین قبض ایدوب میت اولدیر سز کون موتی اولد قاری خالده شیبوب و قودیلر * حتی اوزرینه انبیادن حرقیل علیه السلام او غراب که * اول موسی علیه السلام نصکره در دخی خلیفه ایدی طوروب انلر امر نه تعجب و تفکر ایدر * و حق تعالی به یلاروب آنلر احیاسن دیدی حق تعالی دخی اکا جابت ایدوب جله سنی دیر کوردی قالقوب قوم لینه کتدی لرجال مکتوبه لینه دکن تعیش ایدوب اندن اولدیلر * اگر اول موت آجال لری انقضاسیل اولسیدی من بعد

بعت اولاد دینارندت حیاه لرنده یوزلرنده سخته موت کو دیلورایدی کیدکاری توبه کفن کبی دهم عارض
اولوردی * ابن عباس رضی الله عنہم دن روایت اولدورکه یوددن اول سبطده آنلرک زایچه کربیه می
الی الان بولور (ان الله فضل علی الناس) حق تعالی ناسه فضل ایدیمیدر شول حیینه رنکه آنلری
دیر کوردی تاکه اندن اعتبار و حال لرندن امتیاز ایدله (واکن اکثر الناس لا یشکرون) الی یوکه
ناسک اکثری لائق اولدینی وجه اوزره اکاشکر اینزلر (وقائلوا فی سبیل الله) الله تعالی به اطاعت
ایچون اعدا منه جهاد ایدلر وقتا که حق جل و علا موئدن فراوایله قورتلر و مقدر اولان ایرر دفعه چاره
اولر ایدورکن یلدردی آنک سبیلده قتال ایتمکه امر یوردی تاکه اجلری ایردیه شهادته ایرلر و یاواب
ونصرن کوردلر (واعلموا ان الله مع الصالحین) تحقیق یلک که الله نهالی مقال لکری ایدلر و اخبار ایدلر یکر
شیخی یلور (من ذا الذی یقرض الله قرضاً حسناً) نه کسه در که الله تعالی نلک طاعتده طیب نفس
واخلاصه مال حلالدن من و اذاسر عباد الله انفاق ایدله (فیضاعفه له اضعافاً کثیره) حق جل
و علا دخی کا اضعاف کثیره ایدله بر ایدله یعنی بر مقدار له که آنی الله تعالی دن غیری احد ییلله * و یاخود
هر برینه دیوز مثیلله جزا ایلله (والله یقبض ویبسط) الله تعالی صدقه فی قبوله قبض واکا خلف
و یواب و بر مکه بسط ایدلر و یاخود امانه ایدله قبض و عرفی مدایله بسط ایدلر * و یاخود بعض قلوبی قبض
ایدوب خیره اتسابی اولمز * و بعضی ایدوب نفستی خیره اقدام ایدر قیلور * تنکیم حدیثه کلدی
القلوب بین اصبعین من اصابع الرحمن یقابها کیف یشاء (قلوبک کیسی اصابع رحماندن ابکی اصبع
یشده در نیجه دیلره آنی قلب ایدر (والیه ترجعون) الله تعالی به رجوع ایدر سر تقدیم ایدلر یکر
اعمال اوزره سزه مجازات ایدر (الم تر انی الملاء من بنی اسرائیل من بعد موسی) حضرت موسی علیه السلام
موتد نصکره نشاور ایچون اجتماع ایدن بنی اسرائیل اشراف و رؤسای جماعته علمک ایر مدعی
(اذ قالوا لعلنا لیس فی سبیل الله) که آنلر یلری یوشع و یا شعون و یا شعول علم السلام حضرت نرنه دیلر که (ابعت
لنا ملکاً یتل فی سبیل الله) بزه بر ملک بعت ایتمکه اول قتال امر فی تدبیر ایدله و برانک امر نه انقیاد
ایدوب آنکه اعدا منه جهاد ایدله و ز (قال هل عسیتم ان کتب علیکم القتال الا قتالوا) نبی انلره دیدیکه
قورقرین که اوزر یکره قتال فرض قنور سه قولکره و فایتمه مر قتال دن امتناع ایلله سز (قالوا و ما لنا
الا قتال فی سبیل الله و قد اخرجنا من ديارنا و انا نساء) دیدلر که فی سبیل الله قتال دن بزی نه شی منع
ایدر که آنی ایتمه و ز حال بوکه بز او طاعن زدن چیه قارلق و اولاد مر دن آیرلق * روایت اولدورکه موسی
علیه السلام وفات ایدیمک برینه یوشع علیه السلام خلیفه اولوب قوراندکی او امر و احکامی بنی اسرائیل
یشنده اقامت ایددی * بعده کاب علیه السلام * بعده حزقیل علیه السلام * بعده الیاس علیه السلام
بعده الیسع علیه السلام کاب هر بری زمانده احکام قورانی اقامتده موسی علیه السلامه خلافت ایددی
الیسع علیه السلام وفات ایدیمک بنی اسرائیلده خلاف ظمور ایدوب عهد الهی اونوتد بلر و عصای ییوتدیلر
حتی که یلساسان دینور عاقله دن بر قوم ظمور ایدلر که امیر لرنه چالوت دینور بحر روم ساحلده مصر له
فلسطین یشنده ساکن اولورلردی بنی اسرائیل اوزره سفر ایدوب دیالورنک چوغن الدیلر * و ذریه لرین سبی
حتی بنو اسرائیل ملوکک اوغلارندن دریموز فرق کشی بی امیر ایدلر و سائر لرینک اوزرینه جزیه وضع
ایدلر و قورانی لرندن اوب کندیلر لرندن بنو اسرائیله زیاده بلاه و شدت ایردی و از لرنده نبی یوغیده که
امر لرین تدبیر ایدیدی * و سبط یوتدن بر حمله مرادن غیری کسه قالمشدی که آنلره صالح اولان اموری
کوستره ایدی اول مرادی بر راهبه نلقتنده حبس ایدلر که قزطوغدینی تقدیرجه اوغلانه تبدیل ایتمه
آنک طوغرا جفته بنو اسرائیل رغبتن کورمه سبله حبله یوانه کتیه * چون اول مرادی طوغرمه سینک
وقتی ایردی اندن براوغلان وجوده کلوب اکاشموئیل دیونسمیه ایدلر کاتورانی تعالی ایچون یوردیکه
یت المقدسه بنو اسرائیل علماسندن بر برکته قننه کوندوردلر * و قننه اکاشموئیل باغ اولدی بروقتده
ارن پیرمک قننه او یورکن اکاشموئیل علیه السلام کلدی اول پیرک صوته بکرر صوته یا اشموئیل دیو
چاغردی اول ایدله اندن بلکدوب پیرمک یا بیتی نه چاغردل دیدی پیرمکه اکاش بن سنی چاغرمدم دیکه

اوشوب کیر و برینه یاغنه کوندردی * چون اینکین کره جبرائیل علیه السلام اول کرده کی کبی آتی چاغردی
اولادخی اول کرده کی کبی ایددی * اوچین کره جبرائیل علیه السلام اکاظاهر اولوب دیدیکه وارنومکه
کیت و بر تعالی نلک رسالتن آنلره تیایغ ایت زیر اسق تعالی سنی آنلره نبی کوندردی * چون اول آنلره واردی
واحر اولنسانی ایر کوردی * دیدلر که سنلک هنوز نبی اوله حق و نلک دکدر دعوا کده صادق ایسک
بزم بر ملک بعت ایت ییللم آنکه بونکه اعتقادله لم * زیرا که نبی امر ایسک قوی ملوکارینه انقیاد و سلوکاری
انیمیا به اطاعت و اعتماد و اعتقاد ایتلرله ایدی (فلما کتب علیهم القتال تولوا الا قليلاً منهم) وقتا که
آنلرک اوزره جهاد فرض قیلدی جهاد دن اعراض ایدلر الا انلر دن آرکشیلر عهده سابق اوزره ثابت اولوب
امر الله استیال ایدلر که امر طالوت لرنه نری عبور ایدوب شریده غرقه اوزره انتصار ایدلر در که من بعد
ذکر کی کوران شام الله تعالی (والله عليم بالظالمین) قتال دن قه و دایله نلرینه ظلم ایدلری الله تعالی
ییلوراندن اشموئیل علیه السلام بنو اسرائیل طلیله آنلر ایچون الله تعالی دن * دیلر که بر ملک و بره اوله
اولسه اکابر صا و برقرن ایچنده دهن قدس و بر یلوب دینلر که بنی اسرائیله ملک شول کسه اولور که طوطی
یوعصا طولنده اوله اول سکاکدیکنده یوقرتده کده دهن طاشوب قایسایه * امدی اول دهن دن آنک باشن
یاغلی و آتی آنلره ملک ایدکل * و طالوت ایدله بر و جل دباغ ایدی * و یا سقا ایدی یلندن صوطا شور دی
حارلرین تورب استیو چقدی * و یا طالوت باباسک حارلرین تورب انلری ارامغه طالوتله بر غلام
کوندردی ایکسی اشموئیل علیه السلام اوی یاتنه اوغرا دیلر غلام اکادیدیکه کل آبی به کیره لم بن حارلر
امر نده صوره لم اوله کیم بزه مکا نلرین دلالت ایلله و کندیزه حق تعالی دن خیر دیللم چون ایکسی اکا کیر دیلر
حارلرین امورنی ذکر ایدله طوررکن قرتده کده دهن قاییموب طاشدی کور دیلر * هه باند امشوتیل
علیه السلام طوررک عصابی طالوتک قامتده قیاس ایددی برابر یو لیتی اول قامتده کده دهن قدر له آنک
باشنی یاغلدی * و دیدیکه سن بنی اسرائیلک اوزره ملک اولدک حق تعالی بکا آتی انما ایددی و یوقولت
صدقه علامت اولدر که چنکه باباک قاتنه واره سن آتی حارلرین بولش کورده سن * چون طالوت طوررک
باباسی قاتنه کندی اشموئیل علیه السلام اخباری حاله موافق بولوب صدقه تیقن ایددی (وقال لهم
تیمم ان الله قد بعت لکم طالوت ملکاً) اشموئیل علیه السلام آنلره دیدیکه حق جل و علا طالوتی سز ملک
کوندردی (قالوا انی یکون له الملك علیهنا و نحن احب بالمال منه) دیدلر که ملوکک اکا قنندن اولور حال بوکه
بزم ملوکته وارنه و مکنت جهندن اندن احق واولی بز * و اعتراض لرنه سبب اولدر که بنو اسرائیلده سبط
نبوت لاری بن یعقوب سبطندن ایدی موسی و هارون علیهما السلام اندن کلش ایدی * طالوت ایدله یوایی
ایسه یوز بن یعقوب سبطی ایدی داود و سلیمان علیهما السلام اندن کلش ایدی * طالوت ایدله یوایی
سبطک هیچ برندن کل ایدی بلکه بنیامین بن یعقوب علیه السلام سبطندن ایدی * اول ایسه سبط مذمه و مه
ایدی * زیرا که ذنب عظیم ایشلکدن قاجزلردی حتی که یول اوزره نایه نکاح دن اویشلر زردی اول الجلدن
حق تعالی آنلره غضب ایدوب ملک و نبوتی اول سبطدن نزاع ایشیدی و آنلره سبط الاثم دینلش ایدی
(ولم یؤت سعة من المال) واول مال دن کثرت دخی ویرلدی حال بوکه ملوکته مال لازمدر که آنکه
اعتضا دایدله (قال ان الله اصطفاه علیکم) اشموئیل علیه السلام دیدیکه حق تعالی آتی سزک
اوزر یکره ملوکته اختیار ایددی (وزاده بسطة فی العلم و اجسم) و آتی علمده و فزله و جسمده عظم
و هیئتله سزک اوزره زیاده قیلدی تاکه علمده امور سیاستن معرفته تمکن ایدله و جسماته مقاومت عدویه
و مکانه حربه قوی اوله * دیلر که اول زمانده بنو اسرائیلک اعلمی ایدی و جسماتی شول حده ایدی
آنک جلوسی خالنده بر و جل قائم الن اوزادوب آنک باشنه ایرردی (والله یؤتی ملک من یشاء) الله تعالی
مالک الملکدر ملکتی دیلر یکی کسبه و بر (والله واسع عليم) الله تعالی واسع الفضلدر فقیره و سعت
و غنا و بر و وسیب و غیریدن ماکه لایق اوله فی یلور (وقال لهم تیمم ان آیه ملک) وقتا که بنو اسرائیل
اشموئیل علیه السلام دن الله تعالی طالوتی اصطفاه ایدوب آنلرک اوزره ملک ایدیکه حجت استدیلر *
دیدیکه آنک ملکتنه علامت اولدر که (ان یأتیکم التابوت) سزه تابوتی کتوره که حق جل و علا آتی آدم

عليه السلام ایدر مندی * شمشاد انا جندن طوایف ذراع و عرضی ایکی ذراع ایدی انشون صوبه
 بالذول ایدی ایچنده صورانیسا طورودی آدم علیه السلام وفاته دکن قاتده ایدی اندن شیت علیه
 السلام اندن اولادینی آدمدن بری برلینه اتقال ایده رلک ابراهیم علیه السلام اندن اسماعیل علیه السلام
 اندن یعقوب علیه السلام ایدر دی بعده بنی اسرائیل بیئنده تداول ایده رلک موسی علیه السلام واصل
 اولدی اول انک ایچینه تورانی قوردی اندن انیسا بیئنده تداول ایده رلک اشعوتیل علیه السلام ایدر دی
 (قیه سکینه من ربکم) اول تاوتنک ایچنده ربکیز جل شانه دن سکینه وار ایدی * یعنی انک انیسا سزه
 سکون و طمانینه اولور * وایته قلبکزه سکون و برینئی ایداع اولمشدر که اول توراند رکه موسی علیه السلام
 قتال ایدر اولسه آتی قدیم ایدر دی اوله اولسه بنوامرانیله تقویسی کاسکون ایدوب فرار ایتزدی *
 دینلده که آتده زبر جددن * وایا قوتدن بر صورت وار ایدیکه انک هره کبی بائی و قوری و ایدر دی * و دخی
 ایکی قناتلوایدی آندن صوت ایشتر نصرتی تیقن ایدر دی حین قتالده تاوت پورسه پورر طور ربه
 طورودی * دینلده که اول سکینه جنتدن چیقارلش انشون لکن ایدی قلوب انیسا انک ایچنده یونودی
 * وایا اول الله تعالی دن بروح ایدیکه بر شیده اختلاف ایتلر اول آتی انده بیان ایدر دی (وبقیه عمارتک
 آل موسی و آل هارون) و دخی اول تاوتده موسی و هارون علیهما السلام ترک سندن بقیه وار ایدیکه
 اول کسر انسان الواحدن رضاض * و موسی علیه السلام عصا و نیایی و هارون علیه السلام
 عامه می * و بنو اسرائیل این مندن بر قیض ایدی * و تاوت بنو اسرائیل عتدنده اولقدن زائل اولدی
 تا شول وقتده دکن که فساد و عصیانلرین آتوردیلر اوزر لینه جی جل و علاقه بی تسلط ایدوب مغلوب
 و مقهور اولدیلر * و لارندن تاوتی آتوب دیار لینه ایلندیلر * فلسطین قراشدن ازد و نام قریبه بیت
 اصنام لرند صم اعظم لرینک الله قودیلر * ایتیه واروب کورسلر که صم تاوتنک الله در صم لرین قالدیلر ووب
 انک فوقته قودیلر و صم ایکی قدمن تاوت اوزره کسر لیلر * و اریحی کورسلر که صمک الاری و قدملری
 کسیلوبد و جسدی تاوتنک الله براغیلوبد * و سائر اصنام ایسه یوزری اوزره یقیلوبد و اوله اولسه تاوتی
 بیت اصنامدن چیقاردیلر و قریه لرینک بر جایته قودیلر * انک جوارنده اولان قوم و جع اعناق عارض
 اولوب بر نیجه لری اول وجعدن هلاک اولدیلر * بر لرینه یوبایه بزه تاوت ایلچون بنو اسرائیلک الله مندن
 ابروردیلر * و آتی قریه اخرایه ایلندیلر حقی ته الی اول قریه اهلته قار کوندردی کجه آنلرک بری بناغنده
 یا نور صبا حن جوفی بیناش میت بولتور اوله اولسه آتی چیقاروب صحراده بر خرابانه دفن ایدیلر * هر که
 بروزه ایچون انده وار سیدی آتی باسوریا قولج اخذ ایدر دی انک امرنده متعبر اولدیلر مکر اولاد انیسار
 اندرده امیر بخاقون رار ایدی دیدیکه تاوت سزده اوله یغجه بلادن قورتاز سز و آنک اشارتیه آتی بر عجله
 یوکتدیلر و کایکی قورقوب بنی اسرائیل جانیته یونلندیلر حق تعالی قورله دوت ملاک تسلط ایدوب
 بوق ایده رلک حتی که بنو اسرائیل ارضه ایر کوردیلر کای ایشیون نور لرین ایلری قیریلوب قورتلدیلر تاوت
 انده قلوب نور کدیلر (تحملة لائله) آتی ملائکه * کوردی دینلر قول شریفیلر مراد بودر که دیدیلر این
 عباس رضی الله عنه ایدر ملائکه تاوتی * هما وارض بیئنده کتورب کدیلر نامر کانتظر ایده طور دکن طالوت
 قاتده قودیلر * حسن ایدر تاوت سعاد ملائکه قاتده ایدی طالوت ملک اولیجی کوندوب کایر کوردیلر *
 قتاده ایدر بلکه تاوت نیمه ایدی موسی علیه السلام آتی یوشع علیه السلام تخلیف ایدوب انده قالمشدی
 اول اراده ملائکه آتی کتورب طالوتک دارینه قودیلر (ان فی ذلك لایه لکم) امدی تاوتنک سزه رد
 اولمشنده طالوتک ملکنه سزه علامت واردر (ان کنتم مؤمنین) اگر اکاملت الله تعالی دن ایدوکنه
 مصدق ایتکز اوله اولسه آتی ییلدیلر و امر نه اطاعت ایتدیلر و کسان ییک کسئی اکاچند
 اولوب قاتده کادیلر (فما نصل طالوت بالمجنود) و قتا که طالوت جنود الیه بیت المقدس دن چیقاردیلر
 اندن تخلف ایتدی مکر اولکه یرویا میض و یا معذور اوله ایدی * زیرا که تاوتنک کلمیله نصری تیقن
 ایدوب جهاده مسارعت ایتدیلر طالوت عامه به خطاب ایدوب دیدیکه بکا حاجت دکل * اول کسه که
 بنایه بشیوب دوکمه * و تاجر اولوب تجارتیه اشتغال ایده * و یا مسد یون اولوب دایتن قیوب کیده

* و یا متزوج اولوب زفافی ترک ایده * بلکه بنم استد بکم شول و صفو کسه ل در که شاب نشیط
 فارغ اوله * شدت حرده ایدی بوله کیدیلر و صوصا یوب طالوتنه حق تعالی دن دیله که بزه نهواقتسون
 دیدیلر (قال ان الله مبتاکم بنهر) طالوت انلره دیدیکه حق تعالی میزی نهرا یله اختیار ایدر که اول نهیر
 فلسطینده درو یار دانه فلسطین بیئنده نهیر عذیر (فن شرب منه فلیس منی) اول کسه که اول نهیر دن
 ایچه اول بنم اشیا عمن دکلر (ومن لم یطعمه فانه منی) اول که اول نهیر دن طمانیه اول بنم اشیا عمن دکلر
 طالوتک آتی بیلمسی وحی ایلدیدی آتی نبی دینین قول اوزره و یا خود نیلری اختیار یله دو (الامن اغترف
 غرفه بیده) مکر اول که اندن بر کفه ایچه (فشر بوا منه الا قلیلا منهم) اول نهیر دن ایچدیلر الا نلردن
 آت کسه لایچه دیکه آنلردن ییک کشتی ایدیلر لکن قول صحیح اولان اوچیوز اون اوج دکا و کشتی ایدی
 چون نهیر ایدر یلر و صومزلقلری غالب اولوب ذکر اولانان عدد قیلدن غیر یلری اول نهیر دن ایچدیلر * اول که
 اول اندن بر کفه ایچدی قلی قوی و ایمانی صحیح اولوب اول نهیری سالم کیدی * و اول کفه انک شربنه و حننه
 و دوا شه کفایت ایدی * و آنلر که اندن ایچدیلر یارب لوب دودقلری قراروب صومزلقلری ارغله نهیرک کازنده
 قالدیلر * و عدوبه لقادن قورقوب نهیری کچمدیلر * و فتحه حاضر اولدیلر (فاجاب وزه هو الذین آمنوا معه)
 و قتا که طالوت واکا اطاعت ایدن قوم قلیل نهیری کچدیلر (فالاولا طائفة لئنا الیوم یحصیون
 و جنوده) بری بر لرینه دیدیلر که اشبو کونده بزم جالوت و جنودیه مقاومتیه طاقتمز یوقدرز برا که انلر
 کثیر بر ایسه قلیل ایز (قال الذین یظنون انهم ملاقوا الله) انلر که الله تعالی به لقافی تیقن و تواجی توقع
 ایتدیلر و شهادتله حق تعالی به لقارلرین یلدیلر دیدیلر که (کم من مثقه قلیله غلبت فته کثیره باذن الله)
 الله تعالی انک ارادت و قضا سبیله نیجه جند قلیل جند * کثیره غالب اولور (والله مع الصابرين)
 الله تعالی انک نصرت و تانیقی صابر لر ایدر (و لیسر زوال جالوت و جنوده) و قتا که طالوت و جنودی
 صف اولوب جالوت و جنودنه مقابل طور دیلر (فانوارشا افزع علینا صبرا و ثبت اقد امنا و انصرنا
 علی القوم الکافرین) الله تعالی به دعایه ایلدیه ایدوب دیدیلر که بارش اوزر بزه صبر انزال و صبابیت
 و قلوب بزه قوت اقامت و کافر لار اوزره نصرتک اعطایت (فهزمهم باذن الله) حق تعالی دعا لرینه
 اجابت ایدوب الله تعالی انک اذن و نصرتیه اول کافر لری صیدیلر (و قتل داود جالوت) و داود علیه السلام
 جالوتی اولاردی * اهل تفسیر ایدر داود علیه السلام پایامی ایشا اون اوج اوغیلله یله طالوتک
 جنودندن نهیری عبور ایدلردن ایدیلر * و داود علیه السلام ایشانک اصغر ایشاندن ایدی قذافه یعنی
 صیان اتقده ماهر ایدی هر نه حیوانه اتسه آتی دوشورودی و یا اولاردی * چون طالوت و جنودی
 جالوت و جنودنه مقابل صف اولوب طور دیلر جالوت میدانیه چیقوب طالوتنه دیدیکه جنکی ایکمز ایده لم
 قنمزلر غالب اولور سه مغلوب ملک ملکی آنک اولسون آندن ایریلوب کیده لم * و یا خود جنود کدن برین اختیار
 ایت جنکی انکه ایده لم کسون غالب و مغلوبه شرطه ذکر اولندینی اوزره اولسون * جالوتک بوجوابی
 زیاده مشقت و بردی * جنودنه ندا ایتدیکه هر کسنه کیم جالوتی اولدیر قزیمی اکاتر زیج ایدوب ملککم
 نصفتی دخی و بریم چون ناس جالوتک جرأت کوردیلر هیچ کسه انکه جنکه اقدام ایتیمز طور دیلر *
 نیلرینه وحی الاهی کایکه جالوتی اولدیر جک ایشانک اولادندن بریدر اوله اولسه داود علیه السلام دن
 غیر یمن اکا عرض ایتدیلر جمل شانه نلک مکا وصف ایتدیکی صفات بونلرده یوقدر دیدی * ایشا دیدیکه
 بنم براو غلم دخی و دردیون لریمز کورد قاتمی قصرو هیئنده حقیر اولد یغیچون نامدن اوتانوب کتورمدم اوله
 اولسه طالوت اکا کنیدیسی و اردی کورسه که اول بر و ایدیه در کایرا زسیل کلش اقرا یکی قیونی المش یکورر
 کور یجک قلی شهادت ایتدیکه مطلوبی اولان کسه اولدر و جالوتی اولره جک غیر دکل الاولار آندن
 آتی الوب جنودنه کتوردی * داود علیه السلام بوله کیدر کین اوج طاشه اوغرا دی * بری دیدیکه
 بن هارون علیه السلام شول طاشیکه آنکه فلان ملکی اولاردی و بری دخی دیدیکه بن موسی علیه
 السلام شول طاشیکه آنکه فلان ملکی اولاردی و بری دخی دیدیکه بن شول طاشیکه بن هارون جالوتی
 اولدر سز سن اوله اولسه داود علیه السلام اول طاشیکه اوچی دخی الوب محلاته قوبیدی چون ایکی چابندن

الله تعالی داد علیه السلامه ملک و نبوت و بردی و باخودا کاعلم و عمل یعنی جمع ایدوب و بردی (و علمه
 محاشاه) و اکادید یکی اشیا بی تعلیم اشدی * دیندیکه اول دروغ و دوزر آتی بیع ایدوبیدی عملدن اکل
 ایدردی * و با اول منطق الطیر و با کتاب زبور * و با صوت طیب ایدی حتی اول زبوری قرات ایتسه و حوش
 آنک فاته کلور لریونلرن اوزادر دی و قوشلر آنک باشی اوزره هواده قناده آجوب طور و ردی واکا کولکه
 اولور و ردی و صوفار کن طور و ردی اسر کن ساکن اولور دی * ابن عباس رضی الله عنه ایدر حق تعالی
 اکابر سله و برمش ایدیکه بر طرفی آنک صومعه سنده طرف آخری بچرده ایدی قوی ددیده و لونی ناره
 بکزر دی حلقه لری مدور و جواهره مرصع و لانی ایلده مر ایدی هواده بر امر حدوت ایتسه همان اول
 سله صدور و ردی داد علیه السلام آنکه آتی سیلور دی * و بر مرضی آتی نس ایتسه عافیت بولور دی
 و داد علیه السلام دتصکره ناس کابو اکا کتخاکم ایدردی بر کسه آخره دندی ایتسه و با حق ایتسه
 ایکی خصم اکا کور دی صادق اولان اکا ایر کاذب دن اول چکیلور دی * و بوحالت آنده مستر اولدی تا شول
 وقته دکن که * ملوکا نری بر آغر به سالو جوهره سی بر رجه امانت و بر دی استر داد ایدیکه رجل آتی
 از کتار ایدی ایکیسی سله به تحاکم ایدر ملوکا اول عتدنده جوهره اولان رجل الله کی عصای اویش
 اول جوهره بی ایجه قوش اکا طیبانه رق سله فاته و اردی * ملک دیندیکه سنده اما نت اولان جوهره بی
 بکار دایکل * رجل دیندیکه سنگ بنم فاته اما آنک یوقدر صادق سله بی تساول ایت دیدی نم دیوب
 تساول ایدی * بعده اول انکار ایدن رجه آمدی سندی سله بی تساول ایت دیدی نم دیوب عکازه سی
 جوهره صاحب و بر دی شوی طوت صافقل که دخی سله بی تساول ایدم دیدی * چون جوهره
 صاحبی عکازه بی الله الی انکار ایدن سله فاته واروب دیدیکه الهی سکا معلوم در که بوکشته نک
 شدن دعوا ایدیکه شئی کندویه واصل اولور دی * آمدی بکاسله بی تقریب ایت اندن الی اوزادوب
 سله بی نزول ایدی * و اوله ایتسه ناس تعجب ایدوب شک و اردی * ایتسه بی سله بی دفع اولش بولدی
 (ولولاد دفع الله الناس بعضهم بعضا فسدت الارض) اکرا الله تعالی آنک جنود مسلمین ایلد نانی
 دفع ایدر اولیدی مشرکون ارضه غالب اولوب مؤمنون قتل اولنه و مساجد و بلاد خراب اولیدی
 (ولکن الله ذو فضل علی العالمین) لکن الله تعالی عالمه فضل صاحبیدر مؤمن سبیل کافردن و صالح
 سبیل کافردن ضروری دفع ایدر (قال النبی صلی الله علیه وسلم ان الله يدفع بالمسلم الصالح عن مائة اهل
 یت من جیرانه البلاء) پیغمبر من علیه السلام ایدر حق جل و علا بر مسلم صالح سبیل آنک جیرانی بوزیت
 اهلنن بلا بی دفع ایدر (تلك) اشبو ذکری سبقت ایدن * حدیث الوف و تمیلک طباوت * و انیان تا بوت
 و قتل جالوت (آیات الله تلوه اعلیک بالحق) حق تعالی آنک ایدر که آتی سکا تلاوت ایدر ز بروجه
 اوزره که اهل کتاب و ارباب قاریخ آنده شک ایتزل (وانک ان المرسلین) و سن یا محمد انبیاء مرسلین دندن
 زیرا آتی تعریف و اجتماع سز ناسه خبر و ردک (تلك الرسل) اشبو سوره قصه لری مذکور
 و یا محمد علیه السلامه معلوم اولان رسل (فضلنا بعضهم علی بعض) انلر بعضی منقبه مخصوصه ایلد بعض
 آخر اوزره تفصیل ایدک: (منهم من کام الله) انلردن بعضی و ایدر که الله تعالی ایلد سفیر سز و یا شبدیکه
 آنکه مراد موسی علیه السلام و یا اول محمد علیه السلام در که حق جل و علامه بی علیه السلامه ایلد خیره ده
 و طوره سولدی و پیغمبر من علیه السلامه لیلد معراجده سولدی شول دینده که * قاب قوسین دکاو
 و ایدن ادنی اولدی (ورقم بعضهم درجات) و انلر بعضی غیر اوزره و جوه متعدد و مراتب متبا عده ایلد
 تفصیل ایدی * دیندیکه هر رنهی به کیم اکابر آیت و بر لدی * الاول آیت منی پیغمبر من علیه السلامه
 دخی و رلک در پیغمبر من صلی الله تعالی علیه و سلم غیر اوزره بر نیجه آیتله تفصیل اولمشد راشاره قرک
 شق اولدی کی و انک مفا رفته جذعک حنین ایتسی کی و حجر و جبرک اکا سلام و بر مسی کی و همام آنک
 رسالتله شهادتی و بر مقبری ارشدن صوفایندی کبی * و بوکبکر نیجه آیات و معجزات کور و لدی کبی
 و انک اطهر آیتی قرآن ایدیکه اهل عالمه و اهل ارض آنک مثالی انیاندن عاجز اولدی (و انیبا عیسی ابن
 مریم البینات و ایدناه بروح القدس) و عیسیا به جرات و لال و اخلاص و زهد که احیاء مونی و ابرأ واکه

و ابرص و اتی روح قدسه * یعنی جبرائیل علیه السلام ایلد تأیید ایدک شول وقتن که یهود آتی قتل ایتن
 مراد ایدیلر * و باخود بر آتی حیاه الله ایلد یوخسه مامنی ایلد دکل (ولوشاء الله ما اقتتل
 الذین من بعدهم) اگر حق تعالی آنک مشیتق اولسه رسلد نصکره استر قتال ایتزلدی (من بعد ما جاءتهم
 البینات) انلر شول بینات کادیکند نصکره آنکه اهتداء اولنور (ولکن اختلافوا) لکن آنلر
 رسلد نصکره دینلرنده اختلاف ایدیلر (فهم من آمن) آنلر بعضی اول الله تعالی آنک یوقبیلد مؤمن
 اولوب دین انبیایی التزام ایدیلر (ومنهم من کفر) و آنلر بعضی آنک خذلانیله هر تد اولوب دین اسلام
 انبیایی ترک ایدیلر (ولوشاء الله ما اقتتلوا) اگر حق تعالی دیلد آنلر قتال ایتیموب جیمی هداده
 اتفاق ایدر دی (ولکن الله یفعل ما یرید) لکن اول الله تعالی دیلد یکن اشلر فضلیله کینه ایمانی
 یوقبیلد ایدر و عدلیله کین ضلالتده ترک ایدر * اشبو آیت دلیلدر که انبیاء متفاوتة الاقدار اوله و دلیل
 قاطعه بعضی بعضی اوزره تفصیل جائز اوله * زیرا که ظنک اعتباری عمله متعلق شیده اولور یوخسه
 حوادنده دکل زیرا اول الله تعالی آنک بدنده در مشیتنه تا بعدر اول کر کسه ایمان و کفر و خیر و شر در *
 بر رجل حضرت علی کرم الله وجهه به قدر دن سوال ایدیکه دیدیکه اول بر طریق مظلمه کاسولک ایتکل *
 و بر یحور عیقدرا کالوج ایتکل * و مکاخفی بر سر الهیدر آندن سوال و تفتیش ایتکل (یا ایها الذین
 آمنوا اتقوا عما رزقناکم) یا مؤمنلر سزه و یردیکمز مالدن اوزر بکزه اتفاق ایتیموب ایتدیکمز شئی
 ادا ایدک (من قبل ان یاتی یوم) شول کون ایتسه دنکه آنده تقر بظنک تدارکنه و عذابدن خلاصه قادر
 اولیه سز شول حیثینه نک (لا یبع فیها) آنده بیع یوقدر که اتفاق ایدد جک شئی تحصیل ایدد سز
 و یا بر شیه کزی فدا ایدوب عذابدن قوریلد سز (ولا خله) و موده دخی یوقدر که اخلا کر سزی مؤاخذه
 ایدر میه (ولا شفاعه) و حق تعالی آنک سز شفاعت دخی یوقدر که ذمکرده اولان شئی خط ایتدر مکده
 انلر شفاعتله انکال ایدد سز (والیکافرون هم الظالمون) زکاتی ترک ایدنلر قسارینه ظلم ایدر بیلر در
 زیرا که مالی موضعنه وضع و وجهی اوزره صرف ایتدیلر * انلر کافرون دیندی زیرا که زکاة ترک کفار
 صفاتند در حق تعالی آنک (وویل للمشرکین الذین لا یؤتون الزکاة) قول شریفی دلالتیلد (الله الا الهو)
 الله تعالی خلیفک معبود با مقیدر آنک غیری دکل (الحی) حیات صفیلد متصف باقی دائم ایدر
 (اقیوم) خلیفک امورنه قادر (لا تأخذ منه سنة ولا نوم) آتی نعام و نوم اخذ ایتزمته ایتقونک
 اولیدر کانهاس دخی دینور و نوم شول غشیه ثقیله در که قلب اوزره واقع اولدله آنکله اشیا بی معرفتدن
 قاور و دیندیکه سنه رأیده و نعباس عینده و نوم قلبده در حق جل و علا کندیدن نوی قی ایدی زیرا که
 نوم آتدر و تغییر در اول ایتسه آفاندن سز و ایدر و کاتغییر عارض اولر (له ما فی السموات وما فی الارض)
 سموات و ارضده اولان اشیا آنکله سی آنک ملک ایدر هیچ احدک آنده مشارکتی یوقدر خالق و ملک کده
 متقدردر (من ذا الذی یشفع عندنا بالادنه) نه کیدر که آنک عتدنده شفاعت ایدد مکر که آنک اذیلد ایدد
 زیرا هیچ احدک کامسای و مد اتی دکار کده دیندیکه شئی شفاعتده دفعده مستقل اوله عتداده
 اکامسایوتدن فضله (یعلم ما بین یدیم و ما خفاهم) اول الله تعالی یلور انلر امر دنیاندن اوکارنده
 اولانی و امر آخرتدن آردلرنده اولانی * و یا اوکارنده کی آخری زیرا اکافدوم ایدر * و آردلرنده کی دنیایی که
 زیرا آتی آردلرنده البقورلر * و یا خود اوکارنده کی بکن امور لری و آردلرنده کی انلر دتصکره اوله حق
 امور لری و یا خود اوکارنده کی ملائکه خلقتدن اول اولان اشیا و آردلرنده کی ملائکه خلقتدن
 صکره اولان اشیا و * و یا اوکارنده کی تقدیم ایدد کاری خیر و شر در آردلرنده کی اولد که آتی ایشلیسر لر در
 (ولا یحیطون بشئی من علیه الا بما شاء) الله تعالی آنک معلوم ایتدن بر شئی انلر اطالع ایتیمزلر
 مکر آنکه اول دلیله (وسع کرسیه السموات والارض) اول الله تعالی آنک کرسیی سموات و ارضی احاطه ایلدی
 * و بر سرون کرسیده اختلاف ایدیلر * حسن دیدیکه اول عرشک کندیدر * ابوهریره رضی الله عنه ایدر که
 عرشک اوکته وضع اولد و بر * معنی سموات و ارض و سعتجه اولور و * اخبرده کادیکه سموات و ارض
 کرکی جنبده بر سحراده حاقه کیدر * و کرکی عرشک جنبده کذلک سحراده حاقه کیدر * ابن عباس ایدر

یدی هم که سینک ایچنده برترس اوزرینه براغاش یدی درهم کیدر * علی و مقابل ایدر که کریدن هر قائمه نك طولی یدی * ویدی ارضیه در عرشك او كنده دره و كرسی بی درت ملك كك تور و درت و زلزلدر ایاقلری ارض سابعه نك التنده در بشی و زیلای مسیره در * اول درت ملائكه نك بری ابوالشیر آدم علیه السلام صورتنده در بریلدن بر یله دكین آدمین ایچون الله تعالی بدن رزق و مطر سوال ایدر * وری دخی سید الانعام فور صورتنده در بریلدن بر یله دكین انعام ایچون رزق طلب ایدر و عبادت او انانیدن بر یوزنده غصاصه و اردر * وری دخی سید السباع اسد صورتنده در بریلدن بر یله دكین سباع ایچون الله تعالی بدن رزق سوال ایدر * وری دخی سید الطائر صورتنده در بریلدن بر یله دكین طیر ایچون الله تعالی بدن رزق سوال ایدر * بعض اخبارده کلدیکه حله عرش ایلد کرمی بنشده ظلمندن بخش حجاب و خوردن قش حجاب و اردر حجابك غلطی بشی و زیلای مسیره در اكر اول حجاب اولسه حله عرش خوردن حله کرمی محرق اوله ایدی * ابن عباس ایدر کرمی ایلد مراد علم الاله در اول اجلدن علم محققه منه کرامه دیور * دینلده که کریدن مراد انك ملك و ملطنتیدر زیراکه عرب ملك قدیمه کرمی دیرلری (ولا یؤده حفظهم) اول دعوات و ارضك حفظی اكانت و یامسقه و برمن (وهو العلی العظیم) اول الله تعالی اشباه و انداد دن متعالیدر * و ماموی اكاضا فیلده مستحق * و اول ایه عظیمدر اشبویه کریمه مسائل الهیه نك امهاتی مشخلدر * زیرا اول دلالت ایدر که * الله تعالی موجودد و الهیته واحددر * صفت حیات ایلد متصف واجب الوجوددر * غیر بی موجوددر * زیرا که قیوم اولدر که بنفسه قائم غیر بی مقیم اوله تحیر و خلولدن منزهدر تغیر و فتور دن مبرادر * و اشباحه مناسب اولز * ارواحه اعتراء ایدن اكااعترا ایتمش مالک الملك و المملک و تدر مبدع الاصول و القواعد و بطنی شدیددر * و انك عند بنده شفاعت ایتمز مکر اوله اكاامازون اوله * اشیانك کلیسی جلی و خفیی * کلی و جزئی منی عالمدر * ملك و قدرتی واسعه در * هر شیکه اوله اكاامالک و قادر اوله انك حفظی اكاامسقت و برمن * و آتی هیچ شان اشغال ایتمز * و هم وعصه ادزا کندن اول متعالیدر * انی فهم احاطه ایده من عظیمدر * اول اجلدن بیغیر من علیه السلام دیدیکه قرآنده اعظم آیت آیه الکبر سیدر * برکبه که آتی اوقیه حق تعالی اکبر ملک کوندر و ایزنه دكین نااوقودینی ساعته ابر شجه انك حسنانی بازار و سبانی محو ایدر و دخی دیدیکه برکسنه هر فرض نماز ارنجه آیه الکرمی بی اوقیه آتی جسته دخولدن موتدن غیر بی منیع ایتمه و کامواظت ایتمز مکر اوله صديق و یاجاید اوله * و برکسنه که انی دو شکه یا تدبینه اوقیه حق تعالی انك کند و به و جاره و جازنك جاره و جوره شده کی موت اهلته آفاندن امن و بره (لا اکره فی الدین) دینده اکره یوقدر زیراکه اکره عقیقته غیر بر فقله الزامدر که غیر اول فقلده خیر اعتقاد ایتمه اشبونهی معناسنده اخباردر یعنی دینه کسه بی اکره اهل ادخال ایتمکز (قدین الرش من النبی) آیات واضحیه ایلد ایمان کفر دن تمیز ایدی * و ایمان رشدا و ولوب سعادت ایدیه یار کورد * و کفری اولوب شقاوت سزمده به مؤدی اولور ایدوکنه دلائل دلالت ایدی * و بجن عافله بوحالت متین اوله نفسی ایمانه مبادرت ایدر تا که سعادت و نجاته ایره * اکره و الجایه احتیاج اولزه دینلده که اشبو حکم عامدر (بیاده اکنار و المناقین و اغلظ علیم) قوالیه منسوخدر * و یاخود بو حکم اهل کابه خاصدره زیرا روایت اولنسدیکه بر انصاریك ایکی اوغلی مبعثدن اول نصرانی اولشدردی بعده نصار لدن بر عاقله طعام کتور و ب مدینه به کادیلر انصاری اول ایکسی طوقیه تا اسلامه کما یجنه سزی صالیور من دیدی انلر ایه امتناع اید بیک انلری بیغیر من علیه السلام فانه ایلده * و اشبو آیه کریمه حکمیه انصاری انلر تعرضدن منع ایدی (فن بیکه بالطاغوت) اول کسه که شیطانیه و یا انشنامه و الله تعالی بدن غیر عبادت او انان و یا عبادتدن صدایدن هر شیکه کافر اوله (و یؤمن بالله) و الله تعالیك الوهیة و وحدانیته مؤمن اوله (نقد استسک بالبروة الوفی) دینده اول بر محکم و وثیق عقده اعتصام و عسک ایتمه و کد اول آتی رضاء الله ابر کورد (لا انقصام لها) کد اكانت طاع یوقدر (والله اعلم) الله تعالی اقوالی اشیدر و یساقی یلور (الله ولی الذین آمنوا) الله تعالی

مؤنلر عامر و معنی و یا محبتی و یا مؤنلر اموریدر آنلری غیر به اصرار لغز و یاخود ولی هدا ایدر (بخرجه من انضات الی النور) آنلری هدایت و توفیق ایلد ظلمات جهلندن و انبساط هوا و قول و ساوسدن و کفره مؤدی اولور شبهه لردن چیقار آنندن آتی نور هدایه اذشال ایدر که انکله ایمان کمال حاصل اولور (والذین کفروا اولیاهم الطاغوت) و شونلر که کافر اولدیلر آنلرک اولیاهم شینا طیندر و یا هوی و یا شهوات و غیردن مضلندر (بخرجه من النور الی الظلمات) آنلری اول اولیایاری اعطاء اولند قلمری نور فطر بدن کفر و مفساد استعداد و انهمالک شهواته * و یاخود نور قضیایندن ظلمات شکوکه چیقار * دینلده که اشبو قول کریم بر قوم حقنده نازل اولویدر که انلر اسلامدن مرتد اولدیلر (اولئک اصحاب النار هم فیها خالدون) امدی انلر اصحاب ناردر آنده خالددر (الم تر الی الذی حاج ابراهیم فی ربه) شول کفرک خیری سکا ایدر مدیکه اول رب تعالی حقنده ابراهیم علیه السلامه جدال و خصومت ایدیکه اول نمروددر که بر یوزنده ابتداء اول تحیر ایدر بربوبیت ادعا ایدی (ان آناه الله الملك) حق تعالی انك کاملات و برهمنی آتی بطره ابر کوردی و محاسبه به تحمل ایدی اشبو حجتدر معتزله دن انك اوزر که الله تعالی انك کافر ملک و برهمنی منع ایلدی * مفسرون اشبو مناظره نك وقتنده اختلاف ایدیلر * مقاتل ایدر شول وقتنده ایدیکه ابراهیم علیه السلام اصنامی کسر ایدر و غرود آتی زندانه قویدی و چیقار دیکه آتی آتشه یاقه دیدیکه یا ابراهیم ربك کیدر که نری اكا دعوت ایدرسن * و آخرون دیدیلر که بوحسباجه نمرودک آتی آتشه اتدیفند نصکره ده ایدی شول وقتن که انك عهدنده برهنده خط عظیم اولوب بقداي و سایر حیوانات انك غیریده نولتزدی هر که آتی اشتر ایچون اكاوارسه ربك کیدر دیوسوال ایدردی رب منسن دینه و برردی چون ابراهیم علیه السلام دخی بقداي اشتراسنه اكاواردی ربك کیدر دیوسوال ایدردی غرودک سوالنه جوابنده ربم اولدر که دیر کور و اولدر دیدی اوله اولسه ابراهیم علیه السلامه اول بقداي و بر مکسرتن دوندردی ابراهیم علیه السلام اهل قلوبن تطیب ایچون بر رمل کک شیندن غرار لرین طولدر یروب اهلته ایلندی اهل اول غرار لری آچیدیفنده کورسه که اول اجود طعما در انك ایدر ب پشوردی ابراهیم علیه السلام اکنه کتوردی اهلته دیدیکه بو طعماي فاندن ایدیکر دیدیکه کتوردیکندن اوله اولسه ابراهیم علیه السلام حق تعالی انك اول رجندن ایدوکنی یلیدی اكا حاکم و شکر ایدی (اذ قال ابراهیم ربی الذی یحیی و یمیت) شول وقتن که غرود ابراهیم علیه السلامه ربك کیدر دیوسوال ایدی ابراهیم علیه السلام ربم اولدر که اجسادده حیات و موت خلق ایدر (قال انا حی و امیت) نمرود دیدیکه بدخی آتی ایدرین قتلدن عقوله احیاء و قتاله لمانه ایدرین اندن ایکی رجل کتور و برین اولدردی و برین صالیوردی (قال ابراهیم فان الله یاقی بالشمس من المشرق فانت بهامن المغرب) ابراهیم علیه السلام اکا دیدیکه بنم ربم الله تعالی کونشی مشرقدن کتور و ایدی سن آتی مغربدن کتور کل ابراهیم علیه السلام انك معارضه فاسده منه اعتراضدن اعتراض ایدر شول انك قادر اولیه حتی شیشه احتیاجه انتقال ایدیکه اول مثال تخفیدن مثال جلی به انتقالدر تا که نمرود کتور بی حق تعالیك فعلی جنسنه قادر زعم ایدوکنده عجزی ظم و ورله ملزم اوله (فیه الذی کفر) اول کافر بهیوت اولوب ابراهیم علیه السلام اکا غالب اولدی (والله لا یمدی القوم الظالمین) الله تعالی هدایت ایتمز شول قومه که هدایتی قبولدن امتناعله نفسلرینه عالم ایدیلر * دینلده که یعنی الله تعالی انلر محجبه احتیاجی و یا سبیل نجاتی و یا یوم قیامتده طریق جنبی هدایت ایتمز (او کالذی مر علی قریه) و یا شول کسه نك خبری کبی خبر سکا ایدر مدیکه * اول بر قریه به اوغرا دی * اول اوغرایان نه کسه ایدوکنده اختلاف اولندی * دینلده که عز برین شرخیا ایدی * و یاخضر علیه السلام ایدی * و یا بعلی منکر بر کافر ایدی * و اول قریه ده دخی اختلاف اولندی * دینلده که اول بیت المقدس ایدی و یا نول طاعوندن قاجوب کیدر لک قریه سی ایدی * و یا بیت المقدس ایکی فرسخ مسافه ده قریه العذب ایدی (وهی خابیه علی عرونها) لک بو که اول قریه نك سفقلمی دوشش و دیوار لری اول سفقلم اوزره یقلمش ایدی (قال آتی یحیی هذه الله بعد موتها) دیدیکه الله تعالی بوموتانی نیجه دیر کورد * قاتل اکرم مؤمن ایدینه بوقولی طریق احیاء معرفتدن قصورنه اعتراف و الله تعالی انك احیاء قدرتی

استعظام ایچون اولور واکر قائل کفر ایسه بو قول ائی استیغه اندن اولور (قامانه الله مائه عام نم بشته)
اوله اوله الله تعالی ائی اماته ایدوب یوزیل میت اولدیه ندره نکره دیر کوردی (قال کم لبنت) قائل
اکایدیه که میت اولدیه ندره نکره ندره کوزمان لبنت ایدنک * قائل جانر دهر که الله تعالی اوله زیرا اول اکرچه
کافر ایسه بعد البعث ایمانه کلدیکی وایا ایمانه مشارفه اولدیه یچون الله تعالی ندره کاکه نکره مساع اولور
واخوه قائل ملک وایا بیدر (قال لبنت یوما اربعه یوم) اول ایدنیه که برکون ویا برکونک بهض لبنت ایدن
دیندیه که انک موتی ضعی وقتنده ایدی وبعی یوزیل ندره نکره غروب شمدن اوچکه ایدی اوله اولسه
نکره نظرا نکره برکونر دیدی بعد الالفتات اندن بقیه کور ییچک برکونک بهض دیدی (قال بل
لبنت مائه عام) قائل دیدیه که موت حاشده یوزیل لبنت ایدنک (فانظر الی طعامک وشرابک
لم یبسته) امدی طعام وشرابک نظر ایسکه ضرور ده وره نیجه متغیر اولدیه ودر دیندیه که طعامی تین
واعتب ایدی وشرابی عصر ویا لیل ایدی (وانظر الی سارک) وچار که نظر ایسکه عظمی نیجه طاعیلو بذر
ویا خود آئی نیجه ربط ایدنکه مکانه صومر وجومر وعلف سز سالم قالو بذر اکن معنای اول حال اولور
وایا بعد اوقدر (ولجعلک آیه للناس) بر یوز فعلی ایدنک تا که معنی نامه آیت قیلور * روایت اولدیه که
اول حاربه نبوب قومنه کلدی وین عزیزین دیواندره خبر ودری آئی تکذیب ایدیلر و یوزو آئی از بر او قیوب
حال بوکه اندن اول هیج که آئی از بر اش دکل ایدی انکه آئی یلدیلر وحاشا ائی ابن الله دیدیلر * دیندیه که
اول منزله رجوع اید ییچک کوردیلر که اول شایدر اولادی ایسه شیوخ ایدی آنره بعض حدیث یحدیث
ایدوب یوزیل حق حدیث دیدیلر (وانظر الی العظام) وچار که ویا شول احیایر نه نیجه ایدیکت اموانک
عظمانه نظر ایسکه (کیف تاتر بها) آئی نیجه احیای ایدر ویا بهضی بعض اولر رفیع ایدوب نیجه
ترکیب ایدر (ثم نکسوها لهما) بعد اول عظمانه لحم کوریرد (فلاینه) واما که حق تعالی ندره
هر شیشه قادر ایدوکی اکا ظاهریان اولدی ویا خود واما که اکا شمسکل اولان شی متین اولدی (قال
اعلم ان الله علی کل شیء قدير) دیدیه که یلدیه که حق جل و علا احیای وامانه به وایک غیری هر شیشه قدرنده
یلیدر (واذ قال ابراهیم رب انی کفمت بخی الموتی) دکر رایت شول وقتیکه ابراهیم علیه السلام
الله تعالی دیدیه که یارب بکا کوسه که موتائی نیجه دیر کورورسن * دیندیه که انک یوسواله سبب اولور که
بردیا کارنده اول بر شیشه به ادغرازی * آئی بر وچورک دوابی توزع ایتمیدی * دوابی ایچر ویه حکیمه
نحیان ویا سرداب بجزا کاوشوب یزردی * واندرن واقع اولان در تابه دوشوب طاعیلو بذر * ودریا
آئی طشره به براقه کاسناع و طیر و او شوب یزردی * واندرن واقع اولان روز کار هوا به صاور زردی
* دیدیه که یارب بومنه نک اجزائی بویه متفرق اولمشیکن یلورنکه دیر ودر کورورسن * لکن دیلر که آئی
نیجه ایدر ایدوکن بکا کوسه من تا که آئی کوزله کوزم انکه یقیمن اترورم (قال اولم تؤمن) حق تعالی
اکا عتاب ایدوب دیدیه که بوخنه بنم احیای قادر ایدوکه ایمان کتورم دیک (قال یلی ولكن ایطمئن قلبی)
ابراهیم علیه السلام دیدیه که یارب ایمان کتوردم لکن دیلر که قلم معیانه و منشاءه ایلر سکون
بویه علم یقیمن عین بقیه ایزه ویا خیره معیانه کبی دکلر (قال انذار به من الظیر) حق تعالی اکایدیه که
امدی دوت قوع قوشلردن بر برین انفل که * اول طناوس و دیک دجامه و غراب ایدی اشونده ایمانه واردر که
تقیق حیات ایدیه ایلر ایمانک حصولی حب شهوانی اماته ایلر در سب زخارف که طناوس صفتیدر
وصوات کدیک صفتیدر وترف و هوا به سارعتکه حاشه صفتیدر و خست نفس و بعد امله غراب صفتیدر
امدی انساننده کال اشبوخصالی قالدن ازاله وامانه ایلر (نصر من الین) امدی انلری کندی که
اماله ووجه لبنت ویا انلری جمع وکندی که ضم ایت و شکر لیلن تعریف ایت تا احیای نکره انلر کمالینس اولیه
(ثم جعل علی کل جیل من جماع) بعد انلری جزه جزه ایدوب اجزائی حشر نکره اولان جیهاله تفریق
ایت اتمدعون) بعد انلر بادن الله قائمه کولر دویا غرکل (یا نینک سعیا) انلر سر عتله سی
ایدو طیران ویا شنی ایدرلر سکا کله (واعلم ان الله عزیز حکیم) ویسکه الله تعالی عزیز و اراده
ایسکی برین عاشر اوزهر ایلر که دواتر ایلر کتورم حکمت باقمه صاحبدر وفسرون ایدر حق تعالی

ابراهيم عليه السلام امر ايلد بکه اول طيورى بوغازليه وريش لک يوله وانلک طوغرايه وريش ودماء
 وطمون برى برلر شہ خلط ايليه بعدہ هر طيرى در در جز ايدوب هر برى بر رجاہ يعنى بر طاعن اوزر نہ قويه
 وياخو ديديشر جز ايدوب هر برندن بر جزنى يدى طاعندن بر طاعن اوزر نہ قويه وياشارنى ابراهيم عليه
 السلام عنديدہ امسال ايدہ بعدہ باذن الله تعالى کولک ديو چاغره چون يورلد يقي کي ايندى کورسه که هر بر
 طائرلک دمندن قطر قطر خرايه وريشه ريشه خرايه او چارق قاوشدى و عظم عظم آخره و بضعه بضعه خرايه
 کيدوب يواشدى حتى که هو او زنده باشم زورت اولد يفتد نصکره هر چنه باشنه وادى يتندى * اشبو
 ايتده اشارت واردر اکا که برکسته کيم حيايت ايديه ايله نفسى احيايت ايتک ديليه قواي بدنيه سنه اقبال
 ايدوب قتل ايليه و بعضى بعضه مزجله سورتن کسر ايليه تاکه عقل قبول ايدہ ويا شرع داعيه سيله آنى دعوت
 ايتد بکنده هر برى سر عتله اکامطابعت ايليه ابراهيم عليه السلام فضلنه يوشاهد يترکه دعاده بن
 وضراعت * و سوالده ادبه رعايت ايتيله کورميه سن مراد ايتد بکي شئ ايسر وجوه اوزره کورسترلدى
 واما که عز بر عليه السلام يوزيل ميت اولد يفتد نصکره کورسترلدى (مثل الذين يتفقون اموالهم
 في سبيل الله) الله تعالى نيك سيلنده اول کرکسه جهاد ويا سائر خير ايتد نفعه لربنک منلى (کنل
 حبه) شول حبه بي بدرايدہ نلک مثليدر که (انبت سبع سنابل) اول بدى سئيله توره (قى کل سئيله
 مائه حبه) هر سئيله ده يوزر حبه اوله * اشبو و تيميد و روقنى اقتضا ايتد وکاهى ذره و دخن و شعيره
 وارضى سئيله نلک برنده دخی اولور (والله يضاعف لمن يشاء) الله تعالى ديد بکي کسه ايچون اشبو
 مضاعفه ي ويا يولک اوزره مضاعفه ي وريش * منفق اکلاص و تعبدک حالى حسبجہ نفعه سى ثوابى
 اوئدن غشہ و يدي يوزه و آئدن زياده ي دکن شور که مقدارنى اول الله تعالى دن غيرى احد ييليه (والله
 وابع علم) الله تعالى واعد نفعلندن وريشکي زياده کاضيق و يرمز * وعليدر منفق نيت و قدر
 انفاقن ييلور (الذين يتفقون اموالهم في سبيل الله) شونلرکه مالارى الله تعالى نلک طاعنه انفاق
 ايدرلر * اشبو آيت کریمه * عثمان بن عفان و عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنهما حقارنده نازل اولور
 که عثمان بن عفان رضی الله عنه جيش العسیره يک بعيرى اقتاب و اجلا سيله کتوروب لله وردى *
 و عبد الرحمن ايسه درت يک درهم صدقه و وردى (ثم لا يبعون ما اتوا بها ولا يذی) و انفاق ايتد کرى
 شينه من وادى اتباع ايتد لردى * من اولد که عطاسى فقير اوزره منت يوکده بن سکا شونک کسي شئ
 وريش نديه ويا نفعتملى اکا عدايله عطاسه کدر اير کوره * وادى اولد که نيه بر سوال ايدر وري ايدان
 ايلد سن ديو فقيرى تغير ايدہ ويا اکا انفاق ذکرايد شول کسنه عندند که فقير انک و فوفن کراحت ايليه
 * سفيان ايدر من وادى اولد که بن سکا شونک کي شئ و يرد من اکا سکا ايتد نديه * عبد الرحمن بن زبير
 ابن ايلم ايدر بام بکادر دیکه چن برکسه يه برش و يروب سلامت اکا نقات و يرو کوره سن آئدن سلامتکي
 کيف ايلکل حق چل و علاء اوزره فعل چيلی ايچون منى حرام ايتدى و آنى کندويه مختص صفت قيلدى
 * زيرا که عبدالله منى تغير و نکد برد * وحق تعالى نلک منى افضال و نلک کيدر (الهم اجرهم عند ربهم)
 انلر ايچون رب تعالى عندندہ ثواب مهيا واردر (ولا خوف عليهم) و آخرتده انلر خوف يوقدر
 (ولا هم يحزنون) وامن ديسانن تخليف ايتد کارينه محزون اولزلر (قول معروف) کلام حسن
 ويا سائل قول جيل ايلد ويا وعدة حسنه ويا دعاء صالح که براخيچون ظم رغيدده دعاء ايليه ويا ذات البين
 اصلاحيچون اولان کلام (ومغفرة) وسانلندن تجاور ويا حاضى سبيله وبارد جيل ايله الله تعالى نلک
 مغفرتہ ميل ويا سانلندن عفو طابى بخنکه آنى رد ايدہ (خير من صدقة يتبعها اذى) شول صدقه دن
 خير لور که کامن ويا تغير ويا اذى لاحق اوله (والله غنى حليم) الله تعالى من واذ ايله اولان انفاق دن
 غنى و صدقه سيله من وادى ايدنه عفو و نى تهيلا ايتد (يا ايها الذين امنوا لا تطولوا صدقاتكم بالان
 والادى) يام و منلر صدقاتکرنک اجورنى من وادى ايله ابطال ايتکنر (کالذى يتفق ماله ربا الناس)
 شول منافق ابطال کي انفاقيله ربا ايدر تاکه انک نفعه سنى کوره لروا کا کريم و سخنى ديلر (ولا يؤمن بالله
 واليوم الآخر) والله تعالى يه و يوم آخره مؤمن اولر که انک الله تعالى نلک رضا سن ديليه و آخرتده انکچون

نواب و جاهد ایلویه (فصله مثل صفوان) امدی اول مر ایلونک منلی شول جهراملس منلدر که (علیه تراب)
 املک اوزرنده تراب اوله (فاصله و ایل فقر که صلدا) اول جهرک اوزرنده مطر عظیم ایرتوب اوزرنده کی
 ترابی یوبه آتی ترایدن نفی جهراملس ترک ایلویه * امدی یو منلدر شول نفقه به کیم انی منافق * و یا امرانی اعطاء
 ایلویه و یا شول مؤمنک نفقه به کیم آنکله من وادی ایلویه (لایق درون علی شی * کسبوا) انلریوم
 قیامتده دنیاده کسب ایلدکری اول وصفه و عملاری اوزره نوابه نائل اولویه لر بلکه جله سی باطل و مضعمل
 اوله * جهراملسده کی تراب مطرا یله زائل اولوسی کبی اول اعمال دخی صاحبته نفی اولیوب کیده (والله
 لایمیدی القوم الکافرن) الله تعالی کافرلی خیر و ارشاده هدایت ایتیز * اشبو قول کریده تعریض
 واردرکه اتفاق اوزره ریا و من وادی ایتک کافر قنندن اوله * مؤمنک آندن تجنی لایله اوله (قال النبی
 صلی الله علیه وسلم انی اخوف ما اخاف علیکم الشکر الا صغر * قالوا یا رسول الله وما الشکر الا صغر
 قال ایاه الزیادت * یقول الله تعالی لم یوم یجیزهم العباد باعمالهم اذهبوا الی الذین تراؤنهم فی الدنیا
 فانظروا هل تجدون عندهم جزاء * پیغمبر من علیه السلام ایدر معاصیدن سزک اوزره زیاده خوف ایلدکیم
 معصیت شکر اصغر دردیله که یا رسول الله شکر اصغر ندر دیکه ریا در * حق جل و علا یوم قیامتده
 عباد اعمال لرنک جزا سن ایتدیکنده مر ایلره دیکه وار یکز شول دنیاده مر ایه ایتدیکز کسه لره انلرک
 عننده جزاء یولور میسر کورک پیغمبر من علیه السلام ایدر حق جل و علا یوم قیامتده عباد دن اول
 حساب ایلده چکی اوج صنف کسه لر اوله * بری شول رجلدر که دنیاده قرآنی افط و معنایله جمع
 ایتشدی حق تعالی اکادیه که سکا و ردیکیم علم ایلنه عمل ایتدک دیکه یارب انا اللیل ده سکا عبادت ایچون
 قیام ایتدم حق تعالی و ملائکه آتی تکذیب ایلده حق تعالی اکادیه که بلکه انکله مر ادک ناس سکا فاری و عالم
 دیمیری ایدی اول ایه سکا دینلده و بری دخی صاحب مالدر حق تعالی اکادیه که سکا و ردیکیم
 حالده نه عمل ایتدک دیکه یارب انکله صله و نعم ایتدم و انی خیراته صرف ایتدم حق تعالی و ملائکه آتی
 تکذیب ایلده و حق تعالی اکادیه که بلکه انکله مر ادک ناس سی جود و سخا یله ذکر ایتدیدی اول ایه سکا
 دنیاده حاصل اولدی و بری دخی شول رجلدر که غزاده قتل اولندی حق تعالی اکادیه که بنم ایچون
 نه عمل ایتدک دیکه یارب سنک سیلکده قتال ایدوب قتل اولندم حق تعالی و ملائکه آتی تکذیب ایلده
 و حق تعالی اکادیه که بلکه انکله مر ادک ناس سی جراتلر و شجاعتلر در دیمیری ایدی اول ایه
 سکا دنیاده دینلده امدی یوم قیامتده اشبو اوج صنف قومله جهنم قزدر یولور (ومثل الذین یتفقون
 اموالهم ابتغاء مرضات الله) شول ماللرن اتفاق ایلدک منلی که اول اتفاقله حق تعالی نیک رضا سن
 طلب ایدر (وتشیتان انفسهم) و دخی نفسلرنک بعضی ایمان اوزره تثبیت مراد ایدر * زیرا که
 مال و روح شقیقیدر اول مالی لوجه الله بذل ایلده نفس بعضی تثبیت ایدر و اولکه مالی و روحی بذل
 ایلده نفس کانی تثبیت ایدر و یا انلر که کاتلرن طیب نفسله اخراجده حق تعالی نیک ثوابی تحقیق و وعدی
 تصدیق ایدر * زیرا که اول اخراج ایلدکری کندورده فلان دن خیر لور ایدوکن یولور * حسن ایدر و باف
 یخن بر صدقه به قصد ایتدیت ایدر لردی اگر الله ایه امضاء ایدر * و اگر کاشک محالطه اولورسه
 مساک ایدر لردی * اشبو آیتده تنبیه واردر که اتفاقده حکمت نفسی بجا دن و حب مال دن تزکیه اوله
 (کنل جنته یرویه) شول بستانه بکزر که اول بو کسک یرده اوله ایچنده نه نر لر جاری اوله بو وصفلو بستانک
 اشجاری احسن کور و نور و میوه سی ازکی اولور (اصاها و ایل) اکامطر شبد عظیم انطر ایریشه
 (فانت الکماض عین) اول مطر میبله میوه سی برشته ده ایکی شنده و یردیک دکا و بادرت شنده
 یردیک دکا و یردیه (فون لم یسم اوبل و سل) اگر اکامطر ایزه شنده دل ایر بشور * زیرا بو کسک یرده
 اولدنی سیدن برودت هوامی و گرم منبتی ایچون طرا دکان اولور * امدی انلرک نفقانی عنده
 * زاکیه در هیچ بر حاله ضایع اولاز تمکیم بستان مذکورده ر حالده و یردن خالی اولاز مطری کرکسه
 قلیل و یا کثیر اولسون * کنلک حق جل و علا مؤمن شاک صدقه سی قننه عیف ایدر اول کرکسه قلیل
 و یا کثیر اولسون مادانکه آندمن وادی اولویه (والله یانه مالون بصیر) الله تعالی اعمالکره بصیردر

امدی دایما اخلاص اوزره اولوب ریا دن صافکنک (ایودا حکم ان تکنون له جنة من یخبل واعصاب
 تجری من تحت الانهار) سزدن بریکز سور میدیکه انک نخبل واعصاب و اشجار نیدن بر بستانی اوله انک التندن
 نر لر جاری اوله (له فیها من کل الثمرات) و انکیچون اول بستانده هر میوه لردن بولنه (واصابه الکبر
 وله ذریه ضعفاء) حال بوکه اکابر لالت ایریشه و اولاد صغاری اوله که انکیچون کسبه قدر تری اولویه
 (فاصابها اعصار فیه نار فاحترقت) انلر اول حالده ایکن اول بستانه ریح عاصف ایریشه که انده آتش
 اولد یقندن آتی احراق ایلده * اشبو منافق و مر ایلنک عملنه منلدر که حسنده بستانه بکزه به صاحب
 بوستانک بوستانله انتفاعی کبی * اولدنی عملله منتفع اوله * چنکه میر اولوب مجالی کیده و اولاد صغاری
 دخی اوله * و دخی اول بستانه قاصر غه ایرشوب باقه کاغایت حاجتی وقتنده اول التندن کیده نه کندنده
 ونه اولادنده قوت یوقدر که آتی اصلاح ایلده لر * و یا معیشتلر یچون کسب ایتدک کیده لر منافق
 و مرانی دخی انجیلن ریا و من وادی ایلد علی حیط ایلویه یوم قیامتده اکمال احتیاجی وقتنده علن ضایع
 کور یچک مره حالنه نادم اوله حال بوکه انده کی ندامت اکابر شی مفید اولویه (کذلک) اشبو بیان کبی که
 ذکر اولندی (بین الله لکم الايات) حق تعالی سزده توحیدی تحقیق و دینی تصدیقه دلالات و اخصات
 ایراد ایدر (لعلکم تتفکرون) تا که آتی تدبیر ایدوب مقتضاسیله عمل طریقه کیده بنر (یا ایها الذین
 آمنوا اتقوا من طیبات ما کسبت) یا مؤمنلر کسب ایتدیکز ایشانک حلال و یا حیا نندن الله تعالی نیک
 طاعتنه اتفاق ایلدک اشبو قول کریده دلالت واردر که تجارت و کرک صناعتله کسب مباح اوله و کسب
 طیب و خبیثه منقسم اوله (قال النبی صلی الله علیه وسلم ان اطیب ما کل الرجل من کسبه وان ولده
 من کسبه) پیغمبر من صلی الله علیه وسلم ایدر کشینک اطیب ما کولی که بتدن اولاندر و کشینک ولدی
 کسبند ندر (قال النبی صلی الله علیه وسلم لایکسب عبد مال الا حراما فینصدق به فیکبل منه ولا ینفق منه
 فیمارک له فیه ولا یرک خلف ظهره الا کان زاده الی النار ان الله لا یجوع السی بالسی و لکن یجوع السی
 بالحسن ان الخبیث لا یجوع الخبیث) پیغمبر من صلی الله علیه وسلم ایدر عبد که مال حرام کسب ایلده اندن
 تصدیق ایتد قبول اولاز اتفاق ایتد ایتد برکت یولازار دنه البقور سه نارد انکیچون زاد اولور سی سی
 محو ایتدیکه سی حسنه مجو اولور خبیث خبیثی محو ایتد * معلوم اوله که اکثر علماء عنده مال تجارتده
 زکاة واجب اولور بر سنه مر ورنه نصکره عروض بهایه طو نیلور اول بهاد دن ربع عشری چقار یلور
 اگریماسی بکرمی دینار و یا ایکوز درهم اولورسه (وعما اخرجناکم من الارض) و یردن سز کیچون
 اخراج ایتدیکز حجب و ثمار دن دخی اتفاق ایلد علماء اتفاق ایتدیکر که نخبل و کرمده و حبوب دن سی اولور
 اشیاده عشر واجب اوله اگر سی اولغسی شنده یغمور لر و یا و تسنر جاری اولان نر صویه ایه و اما که
 سی اولغسی سانیته و یا نصفه ایه انده نصف عشر واردر تصدیلی فقه کابلنده مذکوردر و بر قوم دیکر که
 اشبو حکم صدقات تطوع حقه دره (قال النبی صلی الله علیه وسلم ما من مسلم یغرس غرسا و یرزع زرعاً
 فیا کل منه انسان او طیر ایهیمة الا کانت له صدقة) پیغمبر من صلی الله علیه وسلم ایدر بر مسلم که براغاج
 دیکه و یا کسین که انسان و یا طیر و یا هیمه دن هر مخلوق که آندن یه الا اول بن انکیچون صدقه اولور
 (ولا یجوع الخبیث منه) و مال دن ردنی قصد ایتدیکز (نفقون) که آتی اتفاق ایلده سز (ولستم
 یاخذیه) حال بوکه حقکر مقابلده سنده اول ردی سز و یرسه المزدیکز (الا ان نفقوا فیه) مکرکه
 آتی اخذده انماض عین ایددیکز جمیع حقکز قوت اولوسی خوفیه آتی انفی اختیار ایددیکز * بر ارضی
 الله عنه ایدر که حق تعالی دیکر اگر اول ردی سزده اهد اولنسه آتی المزدیکز مکرکه صاحبندن احتیاج ایلده
 ایلدیکز * امدی کندیکز ایچون اول سنه راضی اوله یغکزشنی بنم ایچون نیجه راضی اولور سز اشبو
 حکم یخن مالک کلیسی جید اولسه ردین و یرمک جائز اولاز و اگر کلیسی ردی اولورسه ردی و یرمسنده
 باس اولمز (واعلموا ان الله غنی حمید) و یلک الله تعالی سزک اتفاقکز دن غنی دره سز آتی امرای جمعی
 کندیکز منع اولسون ایچون درانی قبول و یا نبیلده حمیددر (الشیطان یعدکم الفقر) شیطان سز
 فقرله تخو یف ایدرانه دیکر مالکی امسالک ایت تصدیق ایدر سز فقر اولورسن (وباسمکم بالفحشاء)

وسمه بخل ومنع زكاه امر ايدر (والله يعلمكم مغفرة منه وفضلا) وحق تعالى ايسه تصدق واخراج
 زكاه سزه ذوبكز مغفر من دناده و آخرته انفاق ايند يكسزدن افضل شيئي خلف ايتمكي و عدايدر
 (والله واسع عليم) الله تعالى انفاق ايدن كشي به فضلي واسعد رآك انفاقني ييلور آخرته ثوابن ويرر
 (بوتى الحكمة من بشاء) حق تعالى ديلديكي كسه به علم نافع ويرر وموجيله عمل ايند بر حتى اول
 سيله آنى رضاسنه ايركورر (ومن يؤت الحكمة فقد اوتى خيرا كثيرا) اول كسسه به حكمت ويريله خير
 كتر ويرر بوليدركه اول خيرا خرتده در اوتاراكسلز (وما يذكرا الا اولوا الالباب) ذكر اولسان آياته متعظ
 اولز مكر انلكه عقول كامله صاحبليدركه شايه وهمدن ومشا بهت هوايه ركوندن خالصه در
 (وما انتقم من نفقة) نفقه دن اول شيكه سز آنى انفاق ايدرسز اول كركسه قليله وبا كسره دوسره
 و با علانيه در حق و با طاه در (اوتدتم من نذر) و بانذيردن اولكه آنى منذر ايدرسز اول كركسه
 شرطه و با شرطنسر و با طاعت و با معصيتدر (فان الله يعلم) حق تعالى آنى ييلور آنك اوزره جزا كز
 ايركورر (وما لظالمين من انصار) شول معاصي به انفاق و بانذره و صدقاتي منه و بانذورده عدم
 وقائله نفقه لربنه ظلم ايدنره اعوان اولمز ككه انلى حق تعالى آنك عذابدن قورتره (ان يدوا الصدقات
 فنعما هي) اكر سز صدقاتي اظهار ايدرسكز نه كوچك شي اولوركه آنى اظهار ايدرسز (وان تحقوها
 وتؤتوها الفقراء فهو خير لكم) انى اخفاء ايله فقرايه ويرر سكر اول اخفاء سزه خير لودر امدى صدقه نك
 كركسه اظهار و با اخفاء اولسون هر رى مقبوله در اكر نيت صادق اولورسه لكن صدقه سرا افضلدر *
 زيرا حديثه (صدقة السر تظني غضب الرب) اخفاء ايله اولان صدقه رب تعالىنك غضبك سوبنديدر
 دينك دره ديتلديك اشيوآيه كرمه صدقه تطوع حقنه در اما ك صدقه مفروضه ده اظهاري افضلدر
 تاكه فاس آنده اكاقتدا ايدمير ديتلديك اشيو صدقه مفروضه حقنه در پيغمبر من صلى الله عليه وسلم
 زمانسده آنى اخفاء افضل ايدى اما كه زمانسده آنى اظهار افضلدر تاكه مانع زكاددر ديوا كاسو عظم
 اولنيه و ابن عباس رضى الله عندهن روايت اولنديك صدقه تطوعك اسرارى اظهار ايدنن نيتش مر سبه
 افضلدر و صدقه مفروضه نك اظهار اسرار ايدنن يكرى بش مر سبه افضلدر (وبكره عنكم من سيناتكم)
 و انكاه سبأ تكرك به ضنى محو ايدرز (والله بما تعملون خبير) حق تعالى سرك اعمالك كزه خيردر
 صدقه كز اظهار و با اسرار ايدك ثوابن ويرر (ليس عليكم هدايتكم) فاسك هدايتي سكا واجب دكادر بلكه
 سكا واجب اولان انلى محاسن خصال اوزره حث و ارشاددر و قبا يحسدن نهى و ترهيددر * روايت
 اولنديك صحابه دن بعضيلر كيه و ددن ذى قرايه و اصهار لرى اولوب اسلام ايدن اول انله انفاق ايدر لردى
 اسلامه كليجك انلر دى اسلامن اراده ايند كارنده انله انفاقدن كراحت ايدر اولديلر * سعيد بن جبير
 ايدر مسالون اهل ذمتك فقراسنه تصدق ايدر لردى * فقراء مسلمين كتر اوليجي * پيغمبر من صلى الله عليه
 وسلم انله تصدقن مسلمين نهى ايندى تاكه فقر و حاجت انلى اسلامه دخوله تحمیل ايدمير * اوليه اولسه
 بوآيه كرمه نازل اولدى يعنى يا محمد انلك هدايتي اوزر كه واجب دكادر انلى اسلامه تحمیل ايجون صدقه ني
 انلردن منع ايدمير (واكن الله يهدي من يشاء) لكن الله تعالى ديلديكي كسه به هدايت ايدركه اول
 هدايت نوتقددر * اما كه بيان و دعون هدايتي پيغمبر من عليه السلام اوزره واجب ايدى اوليه اولسه
 بوآيتك نزولند نصكرده مسلمين انله كانه تصدق ايدر اولديلر * اشيو آيت كفايه تصدق اياحتنه
 دايلدز (وما تنفقوا من خير فلانه كنكم) مالدن اولكه آنى انفاق ايدرسز آنك نفقي كنديكزه عائددر
 آنى كسه به امتنان ايتمكز (وما تنفقون الا ابتغاء وجه الله) و انفاق كزى حق تعالىنك رضاسن
 امتيو ايدك (وما تنفقوا من خير يوف اليكم) و مالدن هر شيكه آنى طاعته انفاق ايدرسز آنك ثوابي سزه
 انفاق مضاعفه ايند ثوابه اوتور (وانتم لا تعلمون) اعمالكز ثوابدن هيج برنى نقصله ظلم اوتور سز
 (لانقره الذين احصوا راي سبيل الله) صدقاتكزى شول فقرايه ويرر كه انلى سبيل الله جهاد ايجون
 نفقارن حبش ايند بيلر ديتلديك انلكه مر اداهل صقه در كيم فقرايه مهاجران دوتور دكركسكه ايند بيلر
 پيغمبر من عليه السلام مسجدى صقه سنده ساكن اولور ديلر * اوقالنن تعلم و عبادته صرف ايدر لردى *

پيغمبر من عليه السلام كودر ديكي سربه به قانلوب كيدر ديلر * ديتلديك اول فقرايه مراد طاعة الله
 اوزره نفسلر بن حبس ايدن فقرادر * و يا خود فقر وعدم سبيله جهاد دن حبس اولنا ندر در * و يا خود
 جهادده ايريشن بر احاطدن مر ض و زمانه ايرشكاه جهاد دن حبس اولنا ندر در (لا يستطيعون ضربا
 في الارض) كه انلر اول سبيلدن پروژنده كسب و تجاره كيمكه استطا عتلى اولمز (بجسبهم الجاهل
 اغنياء من التعفف) انلكه حالي باين سؤال دن تعفف ايند كاريچون انلى اغنياسن ايدرلر (تعرفهم
 بسماهم) سن انلى ضعف و رنانت حاليله ييلور سز (لا يسألون الناس الحافا) انلرنا سدن سؤال
 ايند ضرورتله سؤال ايند كاري تقدر بوجه الحافا ايندز (قال النبي صلى الله عليه وسلم لا يجدر احدكم حيله
 فيذهب قبايى بحزمة حطب على ظهره فيكف بها وجهه خيره من ان يسأل الناس شيئا هم اعطوه او منعهوه)
 پيغمبر من عليه السلام ايدرسز دن بركز رايب الوب كيده آنكه برد مت اوطون بغليب ارفاسنده
 كتوره انلكه سؤال مذلتن يوزدن كف ايدمير اول كاخير لودر بر شى سؤال دن ككه انى كاوره رويا منع ايدمير
 (قال النبي صلى الله عليه وسلم من سأل وله اوقية او درلها فقد سأل الحافا) پيغمبر من عليه السلام ايدر
 بركسه كه سؤال ايدمير حال بوكه آنك براوقيه طعماسي و آنك عدلى اولمير امدى اول الحافله سؤال ايند سز
 (قال النبي صلى الله عليه وسلم ان المسئلة حرمت الا في احدى ثلاث في رجل اصابته حاجة فاجتاح
 ماله فيسأل حتى يصيب قواما من عيشه ثم يمسك في رجل اصابته حاجة حتى يشهد ثلاثة نفر من ذوى الحجج
 من قومه ان المسئلة قد حلت له فيسأل حتى يصيب قواما من العيش ثم يمسك * وفي رجل تحمل حمالة
 فيسأل حتى اذبلت امسك وما كان غير ذلك فانه سحت يا كله صاحبه محتاج * پيغمبر من عليه السلام ايدر
 سؤال حرام اولدى مكره مائلده اوج خصلتك برى بولنه برى بودركه كاشدت اير بشوب انلكه مالى هلاك
 اولمير امدى اكاكجا نراولورك عيشي قوامنه دكين سؤال ايدوب ايدنن امسال ايدمير و برى دى بودركه اكاكفر
 حاجه اير بشوب قومك ذوى العقولنه ن اوج كسسه اكاكفر اكاكفر اكاكفر اكاكفر اكاكفر اكاكفر اكاكفر اكاكفر
 جائز اولورك عيشي قوامنه دكين سؤال ايدوب ايدنن نصكرده امسال ايدمير * سؤال ايتيمه و برى دى اولورك
 بر تحماليه ن تحمل ايدمير اولدى اولدى عيشي قوامنه دكين سؤال ايدوب ايدنن نصكرده امسال ايدمير * سؤال ايتيمه
 و اول سؤال كه بواج خصلت غير ايجون اوله اول حرامدر صاحبي حرام اكل ايدر (قال النبي صلى الله عليه
 وسلم من سأل الناس وله ما يغنيه جاء يوم القيامة ومساءله في وجهه خوش او خدوش او كدوح فقيل
 يا رسول الله وما يغنيه قال خسون درهما او ايتيم من الذهب) پيغمبر من عليه السلام ايدر بركسكه كه
 سؤال ايدمير حال بوكه آنك سؤال دن غنا و بر شى اولمير اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 كله * اشيو آيت دلالت واردر كه فقير لثياب و كسوه و صلاحى آنى فقراسن دن حيقارويه و ناسدن سؤال
 مذموم و تعفف مدوح اوله (وما تنفقوا من خير فان الله به عليم) مالدن اول شيكه آنى انفاق ايدرسز
 الله تعالى آنى ييلور ايجورنى و برراشيو قول كرمه انفاقه ترغيب واردر على الخصوص انفاق مذكوره
 ايله منفقره (الذين يتقون اموالهم بالليل والنهار سرا وعلانية) شونلكه حق تعالىنك سبيلنده كيمجه ده
 و كوندزده و كز لوده و آشكاره ده ماللر بن انفاق ايدرلر * ابن عباس رضى الله عنه ايدراشيوآيه كرمه حضرت
 على ابن ابى طالب كرم الله وجهه حقنه نازل اولور ديكه آنك عذندره دوت درهم بولنوب آنك غيرى به ماللك
 دكلى آنك برى كيمجه ده و برى كوندزده و برى كز لوده و برى آشكاره ده انفاق ايندى * ابو الدرداء رضى الله
 عنه ايدراشيوآيه كرمه جهاد ايجون خيل ربط ايند حقنه نازل اولور ديكه (قال النبي صلى الله عليه وسلم من
 احبل فرسا في سبيل الله ايا ما بال الله وتصديق بوعده كان شبعه و ربه و رونه و بوله في ميزانه يوم القيامة) پيغمبر من
 صلى الله عليه وسلم ايدر بركسكه كه الله تعالى به ايمان و وعده تصديق ايدوب آنك سبيلنده جهاد ايجون
 فرس بليه اول فرسك يديكي و ايجديكي و روى و بولى يوم قيامته ميزانه قوفور (فلهم اجرهم عند ربهم)
 انلكه اجر لرى و لرى عذندره حاضر در (ولا خوف عليهم) زمان مستقبله انله خوف و قدور
 (ولا هم يحزنون) و ماشي ايجون محزون اولمز (الذين يأتون الرزق لا يقومون الا كما يقوم الذين
 يخطئه الشيطان من المس) شونلكه ربوا معامله سين اكل ايدرلر يوم قيامته انلكه قبولدن قبايى

و قته دکن امهال و انتظار در (وان تصدقوا خیرکم) و منزل غنیم معسر دن دینک کانی امهال
تصدقوا انتظار در سزه خیر لودر * و بدینکه تصدق من ادا انتظار در (قال النبی صلی الله علیه وسلم لا یحل
دین رجل مسلم فیئحره الا کان له بکل یوم صدقة) پیغمبر من علیه السلام ایدر برکسه که اخر از منته کی
دینده اجل حل اول ایدوب اکامهال و تا خیر ایدو انکیون هر کونده اول مالی تصدق نوبی اولور (ان کنتم
تعملون) اکرا نده اولان ذکر جلی و اجر جزلی یلور سکر (قال النبی صلی الله علیه وسلم من انظر معسرا
او وضع عنه انجاء الله من کرب یوم القیامة) پیغمبر من علیه السلام ایدر برکسه که بر غنیم معسره امهال
ایدو و با اوزرنده کی مالک بعضی و یا کفی اندن خط ایدو حق تعالی آنی قیامت کر بلندن قور تاره (وقال النبی
صلی الله علیه وسلم من انظر معسرا او وضع عنه اظله الله فی یوم لا ینظر الا ظله) پیغمبر من علیه السلام ایدر
برکسه که غنیم معسره امهال ایدو و یا دینک بعضندن و یا کانه فارغ اوله یوم قیامتده آنی عرشک
ظنده اظلال ایدو حال بوکه اول کونده انک ظلندن غیری ظل اولیه * بر رجل پیغمبر من صلی الله علیه وسلم
عمده سده کی حق ایچون تقاضی و اغلاط ایدو اصحاب آنی زجر و عتاب مر ادا یند کله نده پیغمبر من
علیه السلام انلری اندن منع ایدوب (ان لصاحب الحق مقالا) حق صاحبی ایچون حق طلبندن غنیمه
سویک واردر دیدی (قال النبی صلی الله علیه وسلم مطل الغنی ظم فاذا تبع احدکم علی ملی فلیتبع) پیغمبر من
علیه السلام ایدر غنیمت دینی ادا دن تا آخری ظلمدر * بجن بریکز نفسی اوزرنده کی حق ایچون اتباع
ایدوسه ایسون اندن اکاباس یوقدر (وقال النبی صلی الله علیه وسلم نفس المؤمن معلقة بدينه حتی یقضی
عنه) پیغمبر من علیه السلام ایدر مؤمنک روحی معلقه در تادی قضاسته دکن مقامه واصل اولور (وانقوا
یوما ترجعون فیہ الی الله) شول کوندن خوف ایدوب قورقک که انده الله تعالی به رجوع ایدر سزه
اول یوم قیامت و یا یوم موتدر (تم توفی کل نفس ما کسبت) هر کشی دنیاده خیر و شر دن کسب
ایندیکنک جزای اول کونده اکوفیه اولور (وهم لا یظنون) انلر نقص ثواب و یا تضعیف عقابله
ظلم اولور * و ابن عباس رضی الله عنه ایدر ایشو آخرا یندر که جبرائیل علیه السلام آنی پیغمبر من علیه
السلامه انزال ایدو و دیدیکه بو آیتی سوره بقره دن ایکموز سکسان آیت را سینه وضع ایت و یوند نصکره
پیغمبر من علیه السلام بکری برکون و یا طوق و یا یدی کون و یا اوج * اعت خیانه اولوب هجرتک اون برنجی
سینه سی ربيع الاولک الثانی کون یوم اثینده کونشک زوالی وقتنده وفات ایدو صلی الله تعالی علیه وسلم
* ابن عباس ایدر آخر نازل اولان آیه کریمه بو آیتی ایدی * ابن عباس رضی الله عنه ایدر حق جل و علا
ربوبی حرام ایدیکنک صلی حلال ایدوب دیدیکه (یا ایها الذین آمنوا اذا تداینتم بدین الی اجل مسمی فاکتبوه)
یا و منلر بجن ایام و یا شهرله اولی و آخری معلوم اجله دکن بری بریکزله دین اخذی * و یا اعطانی معامله سن
ایتسکر آنی یازله اول دین کر * مبیع و یا سلم و یا قرضدر * و اجل اگر ننده و یا یعهده * و یا سلمه ایسه
رعایتی لازم اولور * حتی حق صاحبی ایچون اجلک حلوندن آنی اول طلب جائز اولور * و اگر اجل قرضده
ایسه اکثر علماء عندنده رعایتی لازم اولور * ایشو کانتک حکمنده اختلاف ایدر بعضیلر دیدیکه اول
واجبه دره و اما اکثرن عندنده اول امر استعجابدر تر کنده باس یوقدر و بر قوم دیدیکه دین و اشم در هذک
کاتبی جمله سی فرض ایدی (فان امن بعضکم بعضا فلیؤدی الذی اؤمن امانته) قولله نسخ اولندیکه اول
شعی قواید (ولیکتب بینهکم کاتب بالعدل) و داتین یننده اختیار ایدر کاری برکانب فقیه دین زیاده
و نقصاندر و اجلی تقدیم و تاخیر نسز عدل اوزره یازسون (ولایاب کاتب ان یکتب کاعلمه الله) والله
تعالیک امر و شرع ایدیکه کیفیت اوزره کاتب آنی یازو قدن امتناع ایسون * کاتب اوزره کانتک
و شاهد اوزره فصل شهادتک وجودنده علماء اختلاف ایدر بر قوم ایکسندن دخی و جوبه ذهاب اولدیلر که
اول مجاهد قواید * حسن ایدر وجوبی انک غیری کاتب و شاهد یوزره در * و بر قوم دیدیکه اول مندر و یدر
و مستعبد * و شاهد ایدر کاتب و شاهد اوزره اول واجب ایدی (ولایضار کاتب ولا شهید) قولله نسخ اولدی
(فلیکتب و لجال الذی علیه الحق) امدی کاتب الی الله تعالی انک امر ایدیکه کتبت اوزره یازسون و اوزرنده
حق اولان کشی نسائله نفسی اوزره اقرار ایسون که ذممنده اولان شئی یله (ولیتق الله ربه ولا یخس

منه شیا) و کاتب و یا اوزرنده حق اولان کشی رب تعالی دن قورقسون اول * قدن برشی نقص ایسون
(فان کان الذی علیه الحق سفیها) اگر اوزرنده حق اولان کشی ناقص العقل و یا مبذرایسه (اوضعیفا)
و یا شیخ * کبیر و یا عنه و یا جتو و یا غمی سبیله ضعیف العقل ایسه (اولایسته طبع ان یل هو) و یا خرس
و یا غمی و یا غمه و یا حبس و یا غیبتده و یا بوکه بکزر بر عذر سبیله کندوسی غیرون حقنی طلبه و یا غیریچون
اقرارده استطاعتی یوغیسه (فلیجل ولیه بالعدل) امدی اول طلب و یا اقراری انک مقامه قائم اولان وصی
و وکیل و متر جدن هر فقیه سی ایسه حق و صدق اوزره اقامت ایسون (واستشهدوا شہیدین من رجالکم)
و رجال مسلمیندن ابکی کسه طلب ایدلکه دین اوزره فی اشد ایدو من (فان لم یکنوا رجلین فرجل وامرأتان)
اگر اول ابکی شاهد ابکی رجل اولما زسه بر رجل ایل ابکی مرأی اشد ایدلک (من رضون من الشہداء) شول
شاهد لر دنکه دیانت و امانتده راضی اولدیلر کسه لر اولر (ان افضل احداهما فتد کرا حداهما الاخری)
اول اشد اولان ابکی مرأی اشد ایدلک بری شهادت اوتند یغنده اخرا می اکاشه ادا تی تذکیر ایدو ایشو قول شریف
اشعار ایدر که نسائک عقالرنده نقصان و ضبط لر نده قلت و نسیمان اوله * معلوم اوله که قبول شهادتک شر اطلی
یدر بر اول اسلام و حریه عقل و بلوغ عدله و مروه و انتقامت متدر * امدی کافک شهادتی مردوددره زیرا ناس
اوزره کذبله معروفک شهادتی جائز اولور کفار ایسه الله تعالی به کذب ایدر کندن شهادت لری رد اولمغه اولی
اولور * و ائمه حنفیه قنده اهل ذمتک بری برلر ک اوزرنده شهادت لری جائز اولور * و عیدک شهادتی مقبوله
دکادر * الا شریع و ابن معود تجوز ایدیکه اول انس بن مالک رضی الله عنه ک قولیدر * و مجنون ایسه
قولی معتبر دکادر که شهادتی مقبول اوله * و صبیانک شهادتی ایسه جائز اولما زه زیرا که حق تعالی عن رضون من
الشہداء) دیشدره و عدالت ایسه شرطدر که اول کبار دن اجتناب و مغایر اوزره عدم اصراردره و مروه دخی
شرطدر که اول ادا ب نفسله اتصافدر همیه و سیرت و عشرت و صناعتک * حسن اولنمی کبی * و انتقامت نهمة *
دخی شرطدر حتی که عدولک عد و اوزره شهادتی مقبوله دکادر * اگر چه غیر اوزره قبوله ایسه ده و کشتیک
ولدی و والدی ایچون شهادتی جائز اولما زه اگر اول شهادتندن انلر منفعت اولورسه و اما که مضرت اولورسه
شهادتی جائز اولور و کذلک شول کشتیک شهادتی مقبوله اولما زه که شهادتله کندوبه نفع حاصل اوله * تنکیم وارث
بر رجل اوزره که مورثی قتل ایدو دیوشمادت ایدو و یا شهادتله کندودن ضرر دفع ایدو * تنکیم کندونک
ضررینه شهادت ایدن کشتیک جفسته شهادت ایدو (قالت عائشة رضی الله عنها لا تجوز شهادة خائن ولا
خائنة ولا ذی غمز علی اخیه ولا ظنین فی ولاد ولا قرابة ولا القانع مع اهل البیت) عائشه رضی الله عنها ایدیکه
خائن و خائنه نک شهادتی و ابکی خصم دن برینک آخر اوزره شهادتی و ولاد و یا قرابتله ینلرنده کی اتسای
اولر لر بری برلر ایچون شهادتی و کشتیک اهل یتله معاملتده بری برلر ایچون شهادتی جائز اولور (ولایاب
الشہداء اذا مادعوا) و شاهد لر شول تحمل ایدر کبری شهادتک ادا سنده دعوت اولند قنده امتناع ایسون *
شعی ایدر شاهد ادا شهادتده مخیردر * مادامکه اشد اوانمی * حسن ایدر تحمل و ککرله ادا سنده دعوت
اولنسه لر امتناع ایسون (ولا تأموا ان تکتبوه صغیرا و کبیرا الی اجله) و حتی * اولی و قته دکن
یازمقدن اوشکزار ایلر حق کرکسه قلیل و یا کثیر اولسون (ذلکم اقسط عند الله) ایشو یازمکر الله تعالی
عندنده اعدلد * زیرا انکله امر ایدر و بدرانک امر نه اتساع ایسه ترکندن اعدلد (واقوم للشهادة)
و شهادتی اقامته اعوندره زیرا یازلسی شهودی تذکیر ایچوندر (وادی ان لا ترابوا) و ذینک جنسندن
و قدرنده و اجلنده و مشهورنده شک ایتمکره اقریدر (الا ان تکن بحارة حاضرة تدیرونهایتکم فلیس
علیکم جناح ان لا تکتبوها) مکرکه تجارت حاضره اولوب تبایعکزی یدا ید ایدو منرا و ایلر اولسه فی یازمکرده
باس اواز تازع و نسایندن بعد اولدیلر ایچون (و شاهدوا اذا تبایعتم) و بجن تبایع ایتسه * و تبایعکز
اوزره اشد ایدلک اول کرکسه تقدیم و اجل اولسون * زیرا اول احوطدر دیندیکه اشد و آیدو کی اوامر
اکثر ائمه عندنده ندب ایچوندر * زیرا اشد ایدلر ایتسه بیعتک جواز نه خلل ایرمز (ولایضار کاتب
ولا شهید) و کاتب و شاهد انلر دن طلب اولان شیهه اجابتی ترکه حق صاحبیه اضرار ایسون * و کاتب
کاتبندن و شاهد شهادتندن ابائله * و یا خود کاتب و شاهد کسه مضرت ایرکور مسون کندی مهرینه

مستقولار ايكن وانلرله مقامنه قائم اولور وار ايكن نزلله مهملرندن اشغال ايمسولر * ويا خود كاتب
يعلمني وشاهده مؤنه مجبتي وور عكه اضرا ايدلسون (وان تفعلوا) اكر اضرار وني اولندي فكنر شيئي
اشلر كنر (فانه فسوق يكم) اول طاعتدن نرو جدر كه سز لاحت اولوبدر (وانقوالله) حق تعالى نك
امر نه ونهسته مخافتندن صافقوب انك عذابندن قور فكنر (وبعكم الله) حق تعالى مصالح كزي متعفن
اولان احكامني سز تعليم ايدر (والله بكل شي عليم) الله تعالى هر شيئي بيلور (وان كنتم على سفر ولم تجدوا
كاتبافرهان مقبوضه) اگر سز مسافرين اولوب الات كاتبتي بولمز سكر انده استيفاق اولنان شي ذمتنده
مالكز اولان كسند دن رهن الوب قبض ايتكمز در تا كداول رهن اموالكزه وثيقه اوله * اول اوتنهانده سفر شرط
دكلدر حتى حضرد دخی كاتيك وجوديله رهن اولنسه جائز اولور * زير عاتشه رضی الله عنهدان مريدركه
بيغمبر عليه السلام مدينه ده اهليچون بر يوديدن يكری صاع ارب الوب در عني اكارهن ويردي حال بوكه
اول نه سفرده ونه كاتب انعداسنده ایدی (فان امن بعضكم بعضا فليؤد الذي ائتمن امانته) اگر ذمتنده
حق اولان كشي صاحب حق عندنده امين اولوب اندن رهن المزسه اول مديون امين ذمتنده كي رهنسز
ديني صاحب حقه قضاء ايتسون (وليستق الله ربه) والله تعالى دن قورقوب حياتدن وحق انكار دن
مقنسون (ولانكموا الشهادة) وشهادته دعوت اولندي فكنرزه آني ادادن امتناع وكنم ايتكمز
(ومن يكها فانه آثم قلبه) اول كه آني كنم ايدنه آنك قلبي فاجر در ديدليكه يعني اول عموخ انقلاب نعوذ
بالله (والله بما تعملون عليم) الله تعالى سزله شهادتي اقامت وكمان ايدنيك كزي بيلور (لله ما في السموات
وما في الارض) سموات وارض وايكي نك ايجنده اولان اشياء خلقي ومليك الله تعالى به خصوص در
(وان تبدوا ما في انفسكم واخفوه يحاسبكم به الله) اگر قلوب بكرزه اولان سوي واكازمي كركسه اظهار
ويا اخفاء ايدلر حق جل وعلا انك اوزره سز حساب وجزاء ايدر (فيعفر لمن يشاء ويعذب من يشاء) ديدليكه
كسه في مغفرة ايدر وديليكنه عذاب ايدر * حسن ايدر وقتا كه حق جل وعلا قلب ايجون كسب اثبات
ايدلر (بما كسبت قلوبكم) دلالتيله امدی عبد جوارحي عملي وقلبي همتن كرك اظهار ويا اخفاء ايتسون
حق تعالى الي كاخبر ويرر وانك اوزره كاحساب قبولور * بعده ديدليكنه مغفرت وديليكنه عذاب ايدر (ان
السمع والبصر والفؤاد كل اولئك كان عنه مسؤولا) دلالتيله اخرون ديديلر كه حق تعالى خلقني اعمالارندن
اظهار ويا اخفاء ايدلر كاريك جمعي اوزره حساب ايدر بعده ديدليكه مغفرت وديليكنه عذاب ايدر
الابوكه اخفاء ايدوب عمل ايتكمز كاريك عقابي دنياده آنده حدوث ايدن فوائب ومصابيله وديني حزن ويرر
امورله دفع اولور كه اول حضرت عائشه رضی الله عنها قوليدر (قال النبي عليه السلام ان اراد الله
تعالى بعبده الخير جعل له العقوبة في الدنيا وان اراد بعبده الشر امسك عليه بذنبه حتى يوافيه يوم القسامة)
يعفبر من صلى الله عليه وسلم ايدر حق جل وعلا يقن بر عيبدنه خير ارادتي اولسه اكا ذنوب عقوبتي
دياده نجيل ايدر وبر عيبدنه شر ارادتي اولسه ذنبي اوزره كا عقوبت ايتز تا كه آني يوم قيامته ايدنه
وبعضيلر ديدليكه يعني اگر سز قلوب بكرزه اولوب عزم ايند ككر شيئي كركسه اظهار ويا اخفاء ايدلر حال بوكه
سز كا عازم سز انكله يوم قيامته حق تعالى سزي محاسبه ايدر واما اول كه آني تقوسكر تخديت ايدر
حال بوكه عازم دكلر سز انكله مواخذة اولمز سز زيرا كه (لايكاف الله نفسا الا وسمها) دلالتيله حق تعالى هيچ
كسه به وسمي اوليان شيئي تكليف ايتزد ديدليكه محاسبه دن مراد اخبار وقرع يفدر يعني اگر قلوب بكرزه كي شوفي
اطهار ايدوب عمل ايدر سكر ويا آني اخفاء ايدوب اخبار وني ايدر سكر حق تعالى انك سبيده سز * محاسبه ايدر
واني سز خبر ويرر وقرع يف ايدر بعده فضلني اظهار ايجون مؤمنلري مغفرت ايدر وعدلني اظهار ايجون
كسافرله عذاب ايدر اشبو معني فضلك قوليدر ورو يوم معاني مؤيد * ابن عباس رضی الله عنهدان مريدركه
ايدر حق تعالى سزي محاسبه ايدر * ديدلدي يوخسه مواخذة ايدر ديدلدي محاسبه ايسه مواخذة نك
غيريدر (والله على كل شي قدير) الله تعالى مغفرت وعقوبتندن ديدليكنه وهر ارادتي اولديقنه قادر در
(لئن الرسول بما انزل اليه من ربه والمؤمنون) محمد عليه السلام ومؤمنلر رب تعالى دن كا انزال اولنان
آيات قرآنيه تصديق اينديلر (كل امن بالله وملائكته وكتبه ورسله) محمد عليه السلام ومؤمنلر دن

هر بری الله تعالیٰ و حدایت و ملائکه الهی عباد مکر مین ایذ و کنه و کلام لایک کلام قدیمی اولوب اندکی
حلال حقه و حرام حرمته و رسول امر و نهی و وعده و وعید فی عبادته تبلیغ ایذیبی واجب الاتباع
قولاراید و کنه تصدیق ایذیلر (لا تفرق بین احد من رسول) اول الله تعالیٰ رسول لرندن هیچ برینک یقینی
یهود و نصاری ایذیبکی کی کین تصدیق و کین تکذیبه فرق ایتمز دیدیلر (وقالوا معناه و اطعنا غفرانک
ربنا و الیک المصیر) و دیدیلر که یاربنا قول کیزی ایشتدک و امر که اطاعت ایدلک سندن غفرانکی دیلرز
موتزد نصکره مرجع مژ سکا در (لا یکلف الله نفسا الا وسعها) الله تعالیٰ هیچ کسه یه طاقی اولمیان
شیئی تکلیف ایتمز (ایهاما کسبت و علیهاما کتسبت) نفس ایچون کسب ایذیبکی خیرک اجر و نوابی اولور
و اکتساب ایذیبکی شرک انک اوزره و زر و عقابی اولور خیرک نفی کند و یه در و شری کسه یه ضرر ایتمز
(ربنا لاتؤخذنا ن سبنا و الا خطانا) یارب بزی مواخذه ایتمکل شول شی سبیله کیم بزی تغریط و قتل
مبالاتدن نسیان و خطا ایتمزه مؤدی اوله * و یا خود مراد نسیان و خطا انک کندی اوله * زب راذنوب
سومه بکزر که انک تیا اول اگرچه خطا اله ایه ده هلاکه مؤدی اولسی کبی * یه مید اواز که ذنوبک تماطیبی
و دخی عقابیه مؤدی اوله * اگرچه عزیمت دکل ایه ده لکن حق جل و علا فضل و رحمتندن آندن تجاوزه
و عذایتدی (قال النبی صلی الله علیه و سلم رفع عن امتی الخطأ و النسیان و ما استکروا علیه) پیغمبر علیه
السلام ایدر بنم امتندن رفع اولندی شول کاهلک مواخذه سی که اول خطا و نسیانله و یا کرام اولغله ایشتله
(ربنا ولا تحمل علینا اصرا) و یاربنا وزریمز شول عهدت بی تحمل ایتمکل که انی اقامته استعاضه اولمیح
ترکیله بزه عذاب ایتمیه سن (کما حلتهم علی الذین من قبلنا) تنکیم بزدن اول بنوا اسرائیله آتی تحمل
ایدوب اقامت ایتمک کارنده عذاب ایتمک * روایت اولندی که حق جل و علا انزه کیجه ده و کوندزده
اللی قاز و مال لرینک و نهی زکات فرض ایتمشیدی و نوبلرینه نجات بولسه کسر لزدی و بری بزدن ایتمسه
اول ذنبی صاحب قی و سنده باز لش بولوردی * و دخی بونک امثالی اتقال و اعلال اوزر لرینه تحمل اولغشیدی
دیلدی که اضر بزدنر که اکثوبه اولیه اوله اولسه معنائی یارب بزی انک کبی ذنب ایتمکدن عصمت ایت
دیملک اولور (ربنا ولا تحملنا الا طاقه لبنا) و یارب شول طاقه اوزر اولمیان اعالمی بزم تحمل ایتمکل دیلدی که
اول حدیث نفس و وسوسه و یا شدت شهوت و یا حجب و یا عشق و یا شغافه اعداء و یا فرقه و یا قطیعه در نه و ذبانه من
ذلت (واعف عنا) و بزدن تجاوزات و ذنوبی عوایت (و اغفر لنا) و ذنوبی ستر ایدوب بزی رسوای
ایتمکل (وارحنا) و بزه رحمت ایت زب اسکا طاقه عزیمت بقیه کله و معصیتی ترک سدن رحمتکدر (انک
مولانا) سن بزم ناصر و حافظ و ولی اموریمز من (فانصرنا علی القوم الکافرین) امدی قوم کافرین اوزره
بزه نصرت ایت زب مولانک شافی موالیسنه اعدای اوزره نصرت ایتمکدر * ابن عباس رضی الله عنهما
ایدر پیغمبریمز صلی الله علیه و سلم اشبه و دعواتله دعا ایدیمک هر بریچون روا ایتدم دیو جواب ویرلدی
(روی عن النبی صلی الله علیه و سلم انزل الله تعالی آیتین من کنوز الجنة کنهم ما الرحمن یدده قبل ان یخلق الخلق
بالبی سنة من قرأهما بعد العشاء الاخره اجر آناه عن قیام اللیل) پیغمبر علیه السلام دن هر ویدر که حق جل
و علا حدیث کنوزدن ایکی آیت ایدر دیکه خلقی خلق ایتمزدن ایکی یل میل اول آتی یدر دیرله کتب
ایتمشیدی * برکسته یس و نماز ند نصکره اول ایکی آیتی اوقوسه قیام لیلدن اول کافایت ایده (وعن النبی
صلی الله علیه و سلم من قرأ الایتین من آخر سورة البقرة فی لیله کتاه) پیغمبریمز علیه السلام دن هر ویدر که
برکسته کیم کیجه ده سورة بقره نک اخری اولان ایکی آیتی اوقوسه اول کافایت ایلله نایام ایل مقامنه
اقامتده و یا شیطان مکرندن و یا افاتدن حراستده زب اول کتب و رسله ایمانی و ادعیه جلیله فی مستحذر
(وقال الذی صلی الله علیه و سلم السورة الی تذکرها البقرة فسطاط القره ان فتعلوها فان تعلمها برکه و ترکها
حسرة وان تستطیعهم البطلة فیل و ما البطلة قال الصحرة) پیغمبریمز صلی الله علیه و سلم ایدر * شول
ایچنده بقره قصه می ذکر اولنان سوره قرانک فسطاط ایدر انی تعلم ایدلک تعالی برکت و ترک حیرتداری
و قیانه بطله یعنی با هر سحره قادر از ازل
(سورة قال عمران و هی مانتا آیه مدینه)

ان بر یقه از اعه) پیغمبر عز علی الله علیه وسلم ایدر هیچ بر قلب بود که الا اول اصابع رحماندن ایکی اصبع
 بینده در دیر لسه افی طو و غر و دیر لسه ایر کور (و کان النبی صلی الله علیه وسلم یقول اللهم بامقلب القلوب
 ثبت قلوبنا علی دینک) پیغمبر عز علی الله علیه وسلم دینا سنده ای قلبی حال دن حاله تحویل ایدر باری تعالی
 قلوبی مر ضیان اولان دین اسلام اوزره تنییت ایت دیردی * و کذلک را مخون دیر لکه (ربنا انک جامع
 الناس لیوم لا ریب فیہ) یارب سن نامی جمع ایدر سنک شول کونده که انک اوله جفته مؤمن عندنده شک
 بودر (ان الله لا یخلف المیعاد) الله تعالی وعدنه خاف ایتمز ترا که الهیته افی منافیدر (ان الذین
 کفرو ان نفی عنهم اموالهم ولا اولادهم من الله شیاً) شونلکه کافر اولدیلر انلره کثرت اموال و اولاد لری
 الله تعالی انک عذابدن برنی دفع ایتمز نه دنیا دونه آخرتده (واولئک هم وفود النار) انلر جهنمک
 طونش دیر جق او طونیدر (کذاب آل فرعون) اول کفار لک رسول الله تعالی کذیبده و حق انکارده
 عاد لری آل فرعونک عاد لری کیدر (والذین من قبلهم) وانلردن او کدین یکن استلک کافر لری (کذبوا
 بآیاتنا) بزم کابلر یزه و رسوللره و بر دیکمز دلا یلری تکذیب ایدر سنک قومک تکذیب ایتمی کبی
 (فاخذهم الله بذنوبهم) حق تعالی انلره ذنوبلری سبیلده عقاب ایددی (والله شدید العقاب) الله تعالی شول
 آنک ایدر لیه و رسوللر لیه تکذیب ایدلره عقابی شدیددر (قل للذین کفرو واستغفون و تحشرون الی جهنم
 و یس الماد) یا محمد کافر لره دیکل که من مغلوب او ایسر سز وجهنده بر بره کتور یلور سز اول نه مپوس مقر
 و فراش اولور * ابن عباس رضی الله عنده من ویدر که * وقتا که پیغمبر عز علی الله علیه وسلم بدو غز اخنده قریش
 اوزره غالب اولوب مدینه به رجوع ایددی بوقیقاغ سوقنده یهودی جمع ایدوب دیدیکه یا جماعت یم و دالله
 تعالی انک عذابدن قورقوب اسلامه کاک که قریشه ایر شک مصیبت سز دخی ارمیه حالبو که بنم نبی مرسل
 ایدوکی کاک کزده بولوب یلور سز * دیدیلر که یا محمد سن اکا الداعغل شول حرب امرنده غافل بر قومده
 فرصت کله بری دخی انلره قیام ایدوب کندیکه اوزر یزه غالب صاعغل * اوله اولسه بوایت نازل اولوب *
 دینلده که یا محمد یم و دیکل که من منزم اولیمر سز * وجهنده بر بره کایسر سز اند نصکره قریشه قتل وینوا
 النضر اجلاء و خیر فخر و سائر لری اوزره جزیه وضه له حق تعالی انک وعد کری وفاء بولدی (قد کان لکم
 آیه فی فتنین المتقنا) بزم صدق و قوازه سز دلالت اولندی شول ایکی فرقه ده * یوم بدوده ایکیسی قاونشیلر
 * دینلده که اشبو خطاب قریشه و یام و دوده و یام و منلره در (فنه تقنا فی سبیل الله) بر فرقه می حق
 تعالی انک طاه شدن قتال ایدر که اول رسول الله و اصحابی فرقه می ایدی یجموعی او خیز و زاون اوچ کنی
 ایدر * بنش بدیسی مهاجر شدن * و ایکیوز او قوز التیمی انصار دن ایدی * مهاجر سنک صاحب رأی
 علی کرم الله الوجهه ایدی و انصارک ریدی سعید بن عباد ایدی انلرده بنش بعیر و ایکی فرس و ارایدی
 فرسک بری مقدابن عمرو لک * و بری دخی مر ثدن ابی مر ثلک ایدی * اکثری بیاق ایدلر سلاح دن الی
 در عله سکر سیلری و ارایدی (واخری کافرة) و فرقه اخری ایسه کافره ایدیکه انلر که مشرک لردن
 طغوز و زالی کشی ایدیلر سیلری عتبه بن ربیع ایدی انلرک یوز فرس لری و ارایدی * و بدو رقه می پیغمبر عز
 صلی الله علیه وسلم انک اول غزای ایدی (برونهم مشایم رأی العین) یا معشر یم و دشمن کنی مسلمانک ایکی
 دکا و ضجه کور سز * فرج او ددن بر جماعت بدر غزائمه حاضر اولشردی تا که فرصت ایکی فرقه دن
 فته یکنک اولور نظر ایلر لک کورسه لکه مشرکین مسلمانک ایکی مشایم در ومع ذلک نصرت مسلمانک اولدی
 * امدی بو حالت پیغمبر عز علی الله علیه وسلم صدقه دلالت اولدی * بعضلر دیدیلر که مسلمان مشرک کنی ایکی
 دکا و ضجه کور دیلر باذن الله مشرک کنک کوزلر نه مسلمان قلیل کور یونوب مسلمانک اوزلر نه هجوم ایدیلر *
 ملاقات ایدن کارنده کوزلر نه مسلمان چوق کور یونوب قایلر نه مسلماندن خوف کلوب یوزلدر (والله
 یفرید بصره من یشاء) الله تعالی دیدیکه کسه به نصرت ایلر تقویه ایدر آتی مدومی کوزلر نه تکثیر ایلر
 کور سز (ان فی ذلک لآیه لاولی الابصار) حق تعالی انک قلیل کثیر اوزره نصرتنده بصیرت صاحب لیه
 موعظه و ایدر (زین للناس حب الشهوات) ناسه مشتهیات محبتی تر زین اولندی وانی تر زین ایدن الله
 تعالی دیر ترا که انه الوداعی فی خانی ایدن اولور و آتی انلر تر زین ابتلا یچوندور * و بالول انلرک سعادت

اخریه لیه وسبیلده اولسون اچوندور * یقنکه اول الله تعالی انک راضی اولدینی وجهه اوزره اوله * و بالول
 تعیشیه و بقا نوعه * سبب اولسون اچوندور و یانی تر زین ایدن شیطاندر * زیرا که آیه کریمه معرض ذمده
 وارد اولوبدر (من الفساق) نسادر که انلرک فتنه می هر شینک فتنه سندن اشددر (والبنین) و اولاددر که
 انلرک سبیلده انسان حلال و حرامدن مال جمعنه جریص اولور حدود اللهی محافظه دن قانور * و دینلده که
 اولاد سز تره فتنه در حیاط لیه مقتون و عمانلر لیه محزون اولور (والقناطیر المقنطرة من الذهب والفضة)
 و التوندن و کوشدن مال کثیردر که یوز سنک دیناردر * و یارب نولدر دینی طلوسنجه در مقنطره ایسه قناطیری
 تا که ددر * یعنی اول قناطیر حصنه محله در و یامد فوندر و یامضر و به منقوشه در که دراهم و دنانیر اولوبدر
 و یامضره در قناطیر اوج اولوب مقنطره طقوز اولسیدر (والخیل المسومة) و افراسدر که علامت لریدر
 (والانعام) و ابل و بقرو غنادر (والحرث) و زرعدر اشبواشیانک هر بری ناسه فتنه در امانسما و اولادک
 ناسک چیغه عامدر و التون و کوش تجاره فتنه و خیل ایسه ملوک فتنه در و انعام ایسه بادیه اهلته فتنه در
 و حرث ایسه قری اهلته فتنه در (ذلک متاع الحیوة الدنیا) اشبواشیام مذکور حیوة دنیا متاعیدر
 (والله عنده حسن المآب) اما که حسن مرجع الله تعالی عندنده در اشبوندن دنیا دن ترهیب و آخرته ترهیب
 وارددر (قل انکم بخیر من ذلکم) یا محمد دیکل که ناسه تر زین اولن ان اشیادن خیر لوسی سز خبر و بره می
 (للذین اتقوا عند ربهم جنات) شول و معاصیدن و زینت دنیا ایلر تر زیندن صاقتانلر اچون رب تعالی عندنده
 جنتلر وارددر که (تجری من تحته الانهار) آنک التبتدن ابرمه لرا قار (خالین فی البدا) انلر انده اقامتده
 دائم اولد قلمی حالده (وازواج مطهرة) انده عیوب ظاهره و باطنه دن طاهره زوجات وارددر (ورضوان
 من الله) والله تعالی انک انلردن رضای وارددر که اول نعمتلر اکبریدر (والله بصیر بالعباد) الله تعالی
 عبادک اعمالی کور را احسان اهلته ثواب و بر و امانت اهلته عقاب ایر کور پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم
 ایدر حق جل و علا جنت اهلته بدن راضی اولدیکری دیه انلر دیه لکه یارب برنجیون راضی اولیه و زوالحال
 یزه و بر دیکل کراماتی محض فضلکدن افضل و بر رسن اعمالی بری اکا ایر کورر دکل ایدی دیه که امدی سزی
 اولد یقنک کراماتدن افضل رضامه سزی محل قیام تمدنکیر و ایداسر مخط ایتمزین اشبو آیه کریمه ده الله
 تعالی نعمتلر لیه تنبیه ایدیکه ادناسی متاع دنیا در و اعلامی رضوان اللهدر و اوسطی جنت و نعمیدر
 (الذی یقولون) که انلر حق تعالی به تضرع ایدوب دیر لکه (ربنا اننا اذنا غفر لنا ذنوبنا و قنا عذاب النار)
 یارب بزمسکاور سولکه ایمان کتور دله امدی ذنوبی مغفرت ایشکل و بزدن عذاب ناری دفع ایلکل
 (الصابرین) که انلر طاعانه و مصیباته و عصیان و مخالفتدن امتناعه صبر ایدیلر در (والصادقین)
 و ایمانلرنده و اعمال صالحه لرنده و کندیلر ایلر الله تعالی و یاناس یتده کی و عدلرنده صدق ایدیلر در
 (والقانتین) والله تعالی به اطاعت ایدیلر در (والمتقین) والله تعالی طاعاتده مال برین اتفاق
 ایدیلر در (والمستغفرین بالاصحار) و مستغفر لره نماز قلیجیلر در و اصباح نماز قلیجیلر در و حجر ل
 قید ایتمی اول صبحه قریب اولد یچوندور و با انلر که تعبدلرین صبره دکن مد ایدوب بعده استغفار ایدیلر در
 نافع ایدر ابن عمر رضی الله عنه کیجه فی احیاء ایدردی صحر اولیحق تا صباح اولجیه دکن استغفار و دعا به
 مشغول اولوردی (قال النبی صلی الله علیه وسلم یبزل الله الی معاد الدنیا کل لیله حین یقی ثلث المایل
 فیقول انا المثلث من الذی یدعونی فاستجب له من الذی یسألنی فاعطه من الذی یتغفر لی فاعفله) پیغمبر عز
 صلی الله علیه وسلم ایدر هر کیجه تک ثلثی قالد یغنده حق تعالی انک امری سماء دنیا به نزول ایدوب دیر که بن اول
 ملکن و هر شینک خالق و مالکی یم کیدر که نکاد عایدده اککاجات ایدم کیدر که بدن سوال ایدده اککا
 سوالی و یرم کیدر که بدن کاهی مغفرت دبله ای یار لقایم * حکایت اولور که لقمه ان حکیم او غلبه دیدیکه
 خرو سدن اچیز اولغلمکه اول صحر لره او یجکل سن او یور یولغفل (شهد الله انه لا اله الا هو) الله تعالی
 کندودن غیره یوق ایدوکنه و وحده انتمنه دلالت ایدر دلالت نصیلده وانی ناطق آیات کرمه انزالیه
 تبیین ایددی * کلبی ایدر شام احباردن ایکی جبرمدینه به سفر ایدوب مدینه شهرینی کور یجکل بری
 صاحبنه دیدیکه بوشهر آخر زمانده ظمور ایدده جک پیغمبرک شهر نه عجب بکزه یور چون پیغمبر عز صلی

الله علیه و سلم داخل اولدیلر صفته انی یلیدیلر دیدیلر که سندن برشی سوال ایدم که اکرانی بزه خبر و بر سرک
صدقکی یلویب سکا ایمان کتوره لم کاب اللهده اعظم شهادت ندر دیکل که کوره لم پیغمبر عز صلی الله علیه
وسلم انله بواستی خبر و بر یجک ایکسی دخی اسلامه کلدیلر (والملائکه) وملائکه تک الله تعالی وحدانیتنه
اقرار ایدیلر (واولوا العلم) وعلم صاحبلی انک وحدانیتنه احتیاجله ایمان کتوردیلر (فانما بالقسط)
اول الله تعالی ارزاق و آجال قسمنده و آناه و مه اقبه ده و عبادده امر و نه منده عدلی اقامت ایدر اولدیغی حالده
(لا اله الا هو) اندن غیری اله یوقدر توحیدی تا کیدایچون تکرار ایددی تا که انی بر یلویب اکا غیری اشراک
ایغیر (الغیر الحکیم) که اول انی توحید ایتمانه انتقام ایدر که انک مثلنه هیچ بر مستقم قادر اولان و خلقی
اوزره دیلدیکن حکم ایدر هیچ احد انی اندن تحویل قادر اولان (قال النبی صلی الله علیه وسلم یحیای بصاحب اوم
القیامه فیه قول الله تعالی ان لعبدی هذا وانا احق من وفی بالعهد اذ خلوا عبیدی الجنة) پیغمبر عز
علیه السلام ایدر یوم قیامتده اشوب شهادت صاحبی کتوریلر حق جل و علا دیه که اشوب و عبد ملک بنم عندمده
عهدی وارد و عهده رفایه بن خلقه من اقم امدی عبدی جنته قویک دیو ملائکه یه سورده (ان الدین
عند الله الاسلام) الله تعالی عندمده مرضی اولان دین اسلام دینیدر که اول توحید در و پیغمبر عز علیه
السلام کتوردیکن شرعیله تدویر (وما اختلف الذین اوتوا الکتاب) کاب و بر یلنردن یهود و نصاری
و یاسار کتب متقدمه اربابی دین اسلامده اختلاف ایدیلر (الامن بعد ما جاءهم العلم) الا آیات و حججه
حقیقت امری بلکه نمکنلرند نصکره اختلاف ایدیلر (بغیا بینهم) یلنرند حسد و یاطلب ریاست ایدوبن
یوخه حقیقتده شبهه لری اولقدن دکل انلردن بر قوم دین اسلامی حقدردیدیلر * و بر قوم ایسه انی غیری
مخصوص دریدیلر * و بر قوم ایسه آتی مطلقانی ایدیلر * و بر قوم ایسه انی رضی الله عنه ایدر موسی علیه السلام
مختضر اولد یقنده بنی اسرائیل اخبارندن یتش کسینه بی جا غروب تورانی انله ایداع ایدوب یوشع بن نون
علیه السلامی دخی برینه خلیفه ایددی * قرن اول * و قرن ثانی * و ثالث یکجیک اول یتش اخبارک انامی
یبنده فرقه واقع اولوب قتال ایدیلر و شرو و اختلافه و شوب حتی که عزیر ابن الهمدر دیدیلر * دینلر که
اشوب آیه کریمه و قد یجران حقدده نازل اولوبدر که انله عیسی علیه السلام امرنده اختلاف ایدوب انی حاشا
ابن الهمدر دیدیلر (ومن یکفر بآیات الله فان الله سربع الحساب) اول کسه که الله تعالی آیتلرینه کافر
اوله حق تعالی خبر و شکرلر بناسن ایتمکده میریدر * زیرا که خلقک اعمالنه عالمدر تذکر و نکره محتاج
دکدر و یا خود جیع خلافتک محاسبه سنی کورمکده میریدر حتی جیعن برلحه دن اقل زمانده حساب
ایدر * هر بری الحق کندوبی حساب اولدی فان ایدر (فان حاجوک قتل اسلمت وجهی لله ومن اتبعن)
یا محمد اکر دینک امرنده یهود و نصاری سکا محاسبه ایدر لسه انله دیکل که کندوبی بکا اتباع ایدنلرله یله الله
تعالی ایچون خالص ایدم اکا غیری اشراک ایتمزین (وقل للذین اوتوا الکتاب والامیین) یا محمد کاب
و بر یلنر و عربک مشرکارینه دیکل که (ه-ا-هم) مزین اسلامه کلدیکزی (فان اسلاموا فقد اهتدوا)
اگر توحیدده و محمد علیه السلام تصدیقه اخلاص ایدر لسه ضلالتدن حقیقوب هدایه ایدیلر (وان تولوا)
اگر اسلامدن اعراض ایدر لسه (فانما علیک البلاغ) سکا واجب اولان رسالتکی تبلیغ و یوخه هدایت
دکل (وان تبصیر باعباد) الله تعالی عبادندن مؤمن اولانه ده اولینه ده عالمدر (ان الذین یکفرون بآیات
الله ویقتلون النبیین بغیر حق ویقتلون الذین یأمرون بالقسط من الناس فبشرهم به عذاب الیم) شونلر که
حق تعالیلک آیاته و پیغمبرلرینه و بر دیک مجزاته کافر اولدیلر و ابایلرک ناحق بر پیغمبرلری قتلرینه
راضی اولدیلر و ناسدن عدله امر ایدنلری دخی اولدردیلر * امدی انله عذاب الیمه تبشیر ایدکل (اولئک
الذین حبسنا اعمالهم فی الدنیا و الا سرة و ما لهم من ناصرین) انلرک عملاری دنیا ده قبول و امانه و آخرتده
انکچون بزه آیه بامله باطل اولدی و انلری عذاب الهمدن دورتر کسه ده اولدی ابن جریج رضی الله عنه ایدر
* بنو اسرائیل انبیانه کاب کلم بلکه وحی کوردی جئنکه اول کن وحی قوملرینه تذکیر ایتسه ل قوملری
انلری اولدیرلر دی و اول تابع اولوب تصدیق ایدنلردن و حال طووب انله امر معروف و نهی منکر ایتسه ل
انلری دخی اولدیرلر دی * ابو عبیده بن الجراح رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز علیه السلام دیدمکه یارسول الله

یوم قیامتده عذابی زیاده شدید اولان نه کسه لدر * دیدی شول رجلمدر که پیغمبر اولدره و شول رجلمدر که
منکرله امر ایدر و معروفندن نهی ایدر اندن اشوب آیت مذکور ی اوقودی * بعده دیدمکه یا ابا عبیده بنو
اسرائیل اول نهاردن ساعت واحده ده فرق اوج نبی اولدردیلر بعده بنو اسرائیلک عابدلرندن یوزاون ایکی
کسه انله امر معروف و نهی منکر ایدیلرک اول نهاردن آخرنده انلرک جیعنی اولدردیلر * امدی انلر که حق
جل و علا کاب کریمنده ذکر ایلدی (الم تر انی الذین اوتوا النبیان من الکتاب) شول تواننده ویا کتب سماویه ده
نصیب و بر یلنرند حکم اولنه * روایت اولندیکه پیغمبر عز علیه السلام بروقتده یهودلر مدار سته کیردی
نعیم بن عمرو و حارث ابن زید دیدیلر که یا محمد سن نه دین اوزره سین دیدیکه دین ابراهیم علیه السلام اوزره بن
دیدیلر که ابراهیم یهودی ایدی دیدیکه کاون تورانه مراجعت ایدم اول بزمه سزک یلنرک زده حکم اولسون او یله
اولسه اندن امتناع ایدیلر (ثم یتولی فریق منهم وهم معروضون) انلردن بر فریق حتی قبولدن معروضین
اولد قری حالده توی ایدر * ابن عباس رضی الله عنهم من ویدر که خیر اهلندن بر رجل و بر مرأه زنا ایدیلر
کابلرند انله رجیم ایجاب ایدر ایدوکن یلورکن اول ایکسی ارالنده شریف اولد یغیچون انلری رجمن
کراحت ایدیلر و رخصت اولان رجاسیلر اول ایکسینک امرنده حکمی پیغمبر عز علیه السلام حواله ایدیلر
پیغمبر عز علیه السلام انله رجله حکم ایدیلر یهوددن نعمان ابن اوفی و لجوی بن عمرو و انله رجیم
یوقدر دیدیلر * پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه بمله سزک ارا کرده توران حکم اولسون نم دیوب جمله می اکا
راضی اولدیلر انلرک اعلمنه ابن صوریاد یوردی انی کتوردیلر رجیم ذکر اولنان محلی آجدی الینی رجیم آتی
اوزره تیوب انک مابعدنی اوقودی عبدالله ابن سلام رضی الله عنه آنده حاضر ایدی دیدیکه یارسول الله
رجیم آتی اوقو میوب یکمشدر * اندن ابن صوریانک الین اول آیتک اوزرندن قالدروب آتی پیغمبر عز علیه
السلامه و انله اوقودی بیورلشکه (المحصن والمحصنة اذ ازینا و قامت علیهما البینه رجما و ان كانت المرأة
حبلی ترخص بها حتی تضع ما فی بطنها) جئن محصن محصنه زنا ایدوب اوزرلرینه یینه اقامت اولنه ایکسی دخی
رجیم اولور اکر اول مرأه زانیه حامل ایسه حائلت وضعنه دکن توقف اولور او یله اولسه * پیغمبر عز علیه
السلام اول زنا ایدن رجل و مرأه رجیم ایددی یهودا کازاده المجنبدیلر اول سیددن اشوب آیه کریمه نازل
اولدی (ذلک بانهم قالوا ان تمسنا النار الا ایا ما معدودات) انلرک حقدن توی واعراضلری شول اعتقاد
زایع و طمع فارغلری سبیلله ایدیکه بزه نازل من ایتمی ایام قلیله ده اولور دیو عقاب امری تسهیل ایدرلر دیکه
انک ذکر ی جز اولک اوچجی جزئنده یکمشدر دیو عقاب امری تسهیل ایدرلر دی (و غرهم فی دینهم ما کانوا
یفترون) و انلری دینلری امرنده اقرار ایدکری شی مغرور ایدیکه اول آیه لردن انبیاء انلر ایچون شفاعت
ایلیه * و حق تعالی یعقوب علیه السلامه و عدا یتش اوله که انک اولادنی تعذیب ایتمه مکر که زمان قلیله ده
نخله قسم ایچون ایلیه (فکیف اذا جمعناهم لیوم لا ریب فیه) انلرک حالی نیجه اولور جئنکه بر انلری
جمع ایدم و ز بر کون ایچونکه انده و یب یوقدر * روایت اولنور که یوم قیامتده کفارلر رأیلرندن اول رفع اولنان
رایه یودلر رایه سی اولا خلافتی یبنده افشاح اولند قلدنرند نصکره جهنمه سوریلر (ووفیت کل نفس
ما کسبت) و هر نفس خیر و شر دن کسب ایدیکنک جزاسی توفیه اولنور (وهم لا یظنون) انلر ظلم
اولنلر * اشوبنده دلالت واردر که عبادت حبط اولنجه و مؤمن ناردن نخله اولیه * زیرا ایمان و عملک توفیه می
نه ناردنه اکا دخولدن اولده اولور بلکه اندن خلاصه نصکره ده اولور (قل اللهم مالک الملك) یا محمد
دیکل که یالله بری خیرله قصدا ی عبادک و مالک اولد قلدنرند مالکی حق جل و علا کتب سالفه نک بعصنده
دیمندر که (انا الله ملک الملوک و مالک الملوک قلوب الملوک و نواصیم یدی فان العباد اطاعونی جعلتهم
عابعم رحمة وان عصونی فلانستعقلوا بسب الملوک و لكن تو بوا الی اعطهم علیکم) بن اول الله تعالی که
ملوک ملکی و مالکین ملوک قلوب و نواصی بنم یدمده در اکر عباد بکا اطاعت ایدر لسه ملوک انله رحمت
قبولرین و اکر عصیان ایدر لسه ملوک انلرک اوزره عقوبت قلدنرین * امدی ملوک سبینه اشتغال ایتمکن
بلکه بکا توبه ایدک انلرک قلوبی سزه و رحله امله ایدم * ابن عباس و انس رضی الله عنهم ایدر پیغمبر عز

صلی الله علیه و سلم که بی فتح اید بیچن امنه و عدایت بدیکه فارس و روم ممالکی دخی باذن الله انزل اوله *
مناقون ورمود دیدیکه محمد علیه السلامه مکه و مدینه یغدی که حتی فارس و روم ممالکنه دخی طمع
ایدی اول اسکافدن اولور * زیرا که انرقوتده و عسکر لری کژنده دره اوبله اولسه اشبو آیه کریمه نازل
اولدی (تونی الملت من نشاء و نزع الملت من نشاء) ملکی دبدلیک کسه به وروسن و دبدلیک کژدن آفی نزع
ایدرسن ملکی عرب و یروب و فارس و رومدن کیدورسن و یاخود ملکی انبیاه و بر و جبار بره دن کیدورسن
و یاخود ملکی آدم اولادنه و بر و ابلیس و جنودندن کیدورسن (و نزع من نشاء و نذل من نشاء)
و دبدلیک یکی عزیز و دبدلیک یکی ذلیل ایدرسن محمد و اصحابی عزیز ایتدیکه حتی که غالب اولدقلری حالد ااون
یک کشتی مکیه کیدیلر * و ابو جهل و اصحابی ذلیل ایتدیکه حتی که باشری کیلوب جسد لری قلیبه
براغدی و ایمان و هدایتله عزیز و کفر و ضلالتله ذلیل ایدرسن و یا طاعتله عزیز و معصیتله ذلیل ایدرسن
* و انصرته عزیز و قهرایله ذلیل ایدرسن * و اغناایله عزیز و فقرایله ذلیل ایدرسن * و باقناعت و رضا ایله
عزیز و عرض و طمعله ذلیل ایدرسن (بیدل الخیر) خیر و شرسنک بد کده دور (انک علی کل شیء قدیر)
عزیز اولاد لادن هر برینه قادرسن یا کز خیر دلالتله اکتفاء اولاندی زیرا که اول مقتضی بالذاتدر * و اما که
شر مقتضی بالعرضدر * زیرا شر حرق بولغرمادامکه خیر کلی بی متضن اولیه * و یا خطایده ادبی مراعات
ایچون اوله و یا کلام خیرده واقع اولدییچون اوله زیرا * روایت اولاندیکه پیغمبر عیز علیه السلام خندق
غزاسنده خندق ایچون خط ایدوب صحابه دن هر اون کشتی به آندن قرق در ذراع فاز مغه تعین ایدلی
ماشامالله فاز دقلرند نصکره انده بر صخره عظیمه ظاهر اولدی اکامعول تأثیر ایدلی اوبله اولسه پیغمبر عز
علیه السلامه اتی اخبار ایچون سلمان رضی الله عنهی کوندردیلر * هماندم پیغمبر عز علیه السلام کاوب
معولله برکه اتی اور دینی کی اول پاره لدی شول بیت مظلومه مصباح ضیا و بر مسی کبی آندن برضه پیدا
اولوب الما یکی لایه منه ضیا و بردی پیغمبر عیز علیه السلام و انکه یله اولان مسلمان تکبیر ایتدیلر و پیغمبر عز
علیه السلام دیدیکه بکا حیره نک قصر لری و کلانک انابی کوز کدی بعده ایکجی کره معول ایله اور یجک
دیدیکه بکا اندن ارض و رومدن قمری قصر لری کوز کدی * بعده او چنی کره معولله اور یجک دیدیکه بکا
اندن صنعانک قصر لری کوز کدی * و بکا جبرائیل علیه السلام خبر و یردیکه اسم اشبو و کورد کلر نک کانه
غالب اولیسردر * امدی سزه بشارت اولسون مناقون دیدیکه کورک که بوبله وعدله اول سزی نیجه
الدیور و یرتبدن حیره نک قصر رینه الیکز ابریسردر دیوسره خبر و یرر * و الحال سزایسه قوره کزدن خندق
فازه طور رتسره اوبله اولسه اشبو آیه کریمه نازل اولدی (تولج اللیل فی النهار) کیجه بی کوندزه ادخال
ایدرسن حتی انکه کوندز اون بش ساعت اولور و کیجه طقوز ساعت قالور (تولج النهار فی اللیل)
و کوندزی کیجه به ادخال ایدرسن حتی انکه کیجه اون بش ساعت اولور و کوندز طقوز ساعت قالور
(و تخرج الی من المیت و تخرج المیت من الی) و اولیدن دیری و یریدن اولی چیقارورسن نطفه دن
حیوان و حیواندن نطفه چیقارورسن و یا یضه دن طائر و طائردن بیضه چیقارورسن و یا کافردن مؤمن
و مؤمندن کافر چیقارورسن زیرا که مؤمنک قلبی دیریدر و کافرنک قلبی مبتدر (او من کان میتا فاحیینه)
دلالتله و یا تازه اولنلری حب یابسدن و حب یابی تازه اولنلر چیقارورسن (و ترزق من نشاء بقیر
حساب) و دبدلیککه مالی تضییق و تقیر سز و یا احسان و ظن اولنمان حسیتمدن و یرسن * علی بن ابی طالب
کرم الله وجهه و رضی الله عنه پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمدن روایت ایدردیکه حتی جل و علا سوره
فاحمدی و آیه الکرسی بی و شهد الله آیتن الا الاسلامه دکن و قل اللهم دن بقیر حساب دکن انزال ایتمک
دیلدی عرشه تعلق ایتدیلر * حالبوکه انزلکه الله تعالی بینده حجاب یوغیدی دیدیکه یا ربنا بنی دار ذنوبه
و عصیان املنه ایندر رسن برابسه عرشه متعلقلر حتی جل و علا دیدیکه عزم و جلالم قیچون برکسنه که
هر فرض نماز ادر نیجه سزی اوقوبه انک مکاتی جنت ایدم وای خطیره قدسه اسکان ایدم و هر کونده
اکایتش کره نظر رحمت ایدم و هر حاجتن روا ایدم ادنا می مغفرت اوله وای هر عدد و ساددن حمایت ایدم
انزل اولدزه نصرتم ابر کوررم (لا یخف المؤمنون الکافرین اولیاء من دین المؤمنین) مؤمنلره مؤمنلردن

غیری کافر لری قریبه و یا صداقه یا هلیه ایچون دوست ایدتم و نلرنا که حب و بغض لری خاصه فی الله اوله *
ابن عباس رضی الله عنه ایدر منافقیندن عبدالله بن ابی اسحاب مشرکون و و دایه مواله ایدر لردی و انلر
مسلک احوالی خبر و بر لردی انلرک پیغمبر عز علیه السلام حضرت نلرک اوزره ظفر بولمرن امید انور لردی
حتی که بوابه کریمه نازل اولدی مؤمنلر انلرک فعلی مثلندن نمی اولندی (ومن یفعل ذلک فلیس من الله
فی شیء) اول کسه که کافر لری دوست ایدنه الله تعالی دوستلغندن برشیده دکلدر که اکادوستاق دینلمی صحیح
اوله * زیرا که حق تعالی ابله و هم عدوسیه دوستلغنی جمع ایتک ممکن اولمز (الان تقوامنهم قنانا) مکرکه
کافر لدن خوف ایدنه سن انلر ظاهرده غالبین اولسیده و یام و منلر انلرک اراسته اولغه امدی کند و دن انلر
شرقی دفع ایچون قلبی ایمانله مطمئن اولدیغنی حالده لسانله مدارات ایتمسی جائز اولور * لکن دم حرامی و مال
حرامی استحللنمز و انلر عورات مسلمینی اظهارنمز (و یحذرکم الله نفسه) حق تعالی سیری کفارله
موالاتدن و منہی بی ارنکایدن و مأموره مخالفتدن عقوبتله تحذیر ایدر (والی الله المصیر) هر جعکیز
الله تعالی به دراعا لکزک جزاسن ایدر (قل ان تحقوا ما فی صدورکم او نبذوه بعله الله) یا محمد انلر ده بکل که
اگر صدور کرده اولان موالات کفاری کرک اخفاء و یا اظهار ایدک حق تعالی ائی یلور (و یعلم ما فی السموات
وما فی الارض) سموات وارضدن اولان اشییایی دخی یلور اوبله اولسه کفارله موالاتکزا کانجه خفی
اولور (والله علی کل شیء قدیر) حق تعالی هر شئیته قادر در عقابندن صافکت (یوم یجد کل نفس
ما عملت من خیر محضرا و ما عملت من سوء و تدوان بینهما وینه امد ابعدا) یوم قیامتده هر نفس خیر و شر دن
دنیاده اشلد یکن حاضر بولور خیرنه سوئیور و شرنه برنوب غنی ایدر که تولیدی اول شریله ایتک بیننده مسافه
بعیده اولیدی * و یا اکاید ملاقات ایتمیدی و یا ائی باشلیدی (و یحذرکم الله نفسه) حق تعالی سیری
عقوبتندن تحذیر ایدر (والله رؤف بالعباد) الله تعالی عبادنه راقطودر که انلرک صلاح حق مراعات
ایچون نمی و تحذیر ایدر (قل ان کنتم تحبون الله فاتبون لی یحبکم الله) یا محمد هر دور نصاری به دیکل که
اگر سر الله تعالی بی سوز سکر یکا اتباع ایدک که الله تعالی سیری سوه زیرا بن انک سزه رسولین و اوزر یکزه
حجتی * امدی و مؤمنلرک الله تعالی بی سومی امر نه اتباع اطاعتی ایشلر و رضاعنی ایتلر ایدر * والله
تعالی لک مؤمنلری سومی اول خصال اوزره انلر شایبی و انابتی و دخی (و یغفر لکم ذنوبکم) و ذنوبکیز
مغفرت ابلیه دیو و عدکریمه انجازیدر (والله عفوور رحیم) الله تعالی مغفرت و رحمت ایدر بیحد و انلر که
الله تعالی به طاعت و رسولنه متابعتله و بعثله سویلر * روایت اولندیکه اشیو نزول سبب و د نصار انک بر الله
تعالی لک انبیاء و احبابی بر دیدیلر * و یا خود و دفد یحجران برزم عیساء علیه السلامه عبادتمز * الله تعالی به
محبتزدن در دیدیلر * و یا خود پیغمبر عز علیه السلام زمانده بر قوم کند و لرین الله تعالی بی سوز و زعم ایدیلر
اوبله اولسه قول لرینی تصدیق ایدر علامه امر اولندیلر * اشبوایه کریمه نازل اولیجق عبدالله بن ابی رضی الله
عنه اصحابنه دیدیکه محمد کند و به طاعتی الله تعالی به طاعت کبی قبولر * و بر امر ایدر که ائی سوه بر نصاری
عیسائی سومی کبی * اوبله اولسه نازل اولدیکه (قل اطیعوا الله و اطیعوا الرسول) دیکل که الله تعالی و رسولنه
اطاعت ایدک (فان قولوا) اگر الله تعالی به و رسولنه اطاعتدن اعراض ایدر سکر (فان الله لا یحب
الکافرین) هر کافر لر سحر حق تعالی ایسه کافر لری سومی فعللر نه راضی اولمز و انلری مغفرت ایتمز (قال
النبی صلی الله علیه وسلم کل امتی یدخلون الجنة الا من ابی فالوا و اسن یا بنی قال من اطاعنی دخل الجنة و من
عصانی فقد ابی) پیغمبر عز علیه السلام ایدر جمع امتی جنته کید و اباء ایدن کیرمز دیدیلر که کیدر که ایدن
اباء ایدر دیدیکه یکا اطاعت ایدر کیر یکا عصیان ایدن جنته کیر مکدن اباء ایدر * اشبویده دلالت و اوردر که
شرع اطاعتدن اعراض کفر اوله * والله تعالی لک محبتنه منافی اوله * و انک محبتی مؤمنلر مختص اوله
(ان الله اصطفی آدم و نوح و آل ابراهیم و آل عمران علی العالمین) حق جل و علار الله و خصائص روحانیه
و جسمانیه ایلر آدم و نوح و آل ابراهیم و آل عمران ایدر اختیار ایلدی * اشبویده کله انلرک ملائکه اوزره
فضل اولدیغنه استدلال اولدی * اما آدم ابوالشردر * و آل ابراهیم * و آل عمران ایلر مراد ابراهیم عمران
کندیلر در دلدی * و قول آخرده آل ابراهیم ایلر مراد اسمعیل و اسحق و ایکسنت اولادیدر * و انلر

پیغمبر عز علیہ السلام دخی داخلید * و آل عمران ایله مراد موسی و هارون درکه ایکینی دخی عمران بن
 یسهم بن قاحت بن لای بن یه قوب اوغلرید و یا خود آل عمران ایله مراد عیسی علیه السلام درکه انامی مریم
 بنت عمران بن مائند * اوله اوله اشوایی عمران دینده یلک سکر یوز کویدر (ذریه بعضها من بعض)
 انذریه واحد در بعضی بعضی سندن منسبدر * و یادینده بعضی بعضی سندن (والله مع علم) الله
 تعالی نامک اقوالی اشیدرو اعمالی یلور قول و عملی * تمیم اولای اصطفا ایدر * و یا امرأة عمرانک قولی
 اشیدرو یتیمی یلور (اذ قالت امرأة عمران) عمران بن مائندک زوجه سی حنه بنت قافور که عیسی علیه
 السلام جده سیدر * اشو موسی علیه السلام بابامی اولان عمران دکلدر که آنک مریم نام بر قزی ولایدی
 هارون علیه السلام دین ولایدی * امدی امرأة عمران دیدیکه (رب انی نذرت لک مافی بطنی محررا)
 یارب فارقمه اولان شیئی سنک خذ متکله معتن اولسی نذر ایلدم * روایت اولور که امرأة عمران عاقور غور
 ایدی براغ کولکه سنده ایکن کورسه که بر طاقش یوز یسن ییدر راندن کولکی کندیک بر ولدی اولسن
 عقی ایدوب دیدیکه * الهی اگر بکار ولدی روزی قیلور سنک انی یت المقدس خدمته قومعه نذر ایلدم * اوله
 اولسم مریم رضی الله عنها حامله اولوب * زوجه عمران ایسه اول اثنا ده فوت اولدی * کابی و محمد بن اسحق
 ایدر بر کسنه اول زمانده ولدی نذر ایسه کنیه به قوبردی نابوغنه دکن کنیه خدمتندن زائل اولور
 طوروردی * بالغ اولد یقنده دیرسه انده اقامت ایدر * و یادیندی که کیدردی * و قبل البلوغ کنی
 جاتر دکلدی * و نذر غلامانن غیر جائز اولوردی * و زکریا علیه السلام * و عمران ایکینی اختین تزوج
 ایشلردی * برینه ایشاع بنت قافور دینور زکریا علیه السلام تحت نکاحینده اولوب یحیی علیه
 السلامک اناسیدی * و برینه دخی حنه بنت قافور دینوردی عمرانک تحت نکاحینده اولوب مریم رضی الله
 عنها ناماسیدی * لکن طوغر مقدرن فالمشدی * ذکر اولد یقنی کیفیت اوزره نذر ایدیک مریم رضی الله عنها
 حامله اولدی * و زوجی کادی بکه عجب مشکل ایسه اوغرا دلک فارنگده کی قز اولورسه نیجه ایدر سنکه اول
 نذر که صالح اولور * ایکینی اول رهمه دوشد یلر حنه مریمه حامله ایکن عمران فوت اولدی * و قضا که حنه
 فارنگده کن نذر ایلادی دیدیکه (فتقبل منی) امدی الهی اول نذری قبول ایلکل (انک انت السميع
 العليم) زیرا که من یت قوالی اشیدرو یتیمی یلورسن (فلما وضعتها قالت رب انی وضعتها انثی) وقتا که
 حنه انی طوغردی کورسه که قزدر غصه و تحزن ایدوب دیدیکه یارب قز طوغردم اول ایسه انی ارکان
 اوله من امیدلنوردی (والله اعلم بما وضعت) الله تعالی ایسه انک نه شی طوغرد یغن یلور (ولیس الذکر
 کالاتی) طلب اولنان ذکر ایسه کنیه خدمتینده یتیمی کی دکلدر زیرا که حیض و قاض و عذار نساء
 احترازندن خالی اولور (وانی سميتها مریم) و انی مریم دینسمه ایتدیکه اول انزل لغتنده عابده و خادمه
 دیکلدر (وانی اعیدتها لک و ذریتها من الشیطان الرجیم) یارب انی و ذریتمی سکا عاده ایدرین شول
 شیطانکه رجسندن طرد اولمشدر (قال انبی صلی الله علیه وسلم مامن مولود یولد الا الا الشیطان یسه حین
 یولد فیسئل من ماله الا مریم و انہا) پیغمبر عز علیہ السلام ایدر هر ولد که طوغرا لا اول طوغرا کن شیطان
 انی من ایدر انداء طوغرندن قاضین طمع ایدر و ایدر اوله ایسه انابه سندن ولد استلال ایدر الامرعی
 و اوغلو عیسی من ایتیمو بدو الله تعالی حنه نامک عاده سی سبیل اول ایکین شیطانن عصمت ایتدی
 (فتقبلهم اربها بقول حسن) و ب تعالی حنه دن انی نذرنده ارکان برینه قبول ایتدی و ولادی قنده انی
 مسلم ایتدی (وانتها ناسا حسنا) و انی تریه حنه ایه تریه ایتدی و یا خلقی زیاده و نقصانن تسویه ایتدی
 سائر مولودلر بریلده یوردیکی دکو انی برکونده ییوتدی * روایت اولور که حنه انی طوغر یعلک بر خرقه
 صاردی و سجده ایلوب احبارن تسمیه تودی * و الله تعالی بدندر درانی یلدکاری کی ایدر دیدی احبار
 مزمل تریه سی امرنده تافس ایتدیلر * زیرا که اماملر سنک و صاحب قرآنلر قزی ایدی * و مائان
 اولادی ایسه رفس ملوکاریدی * زکریا علیه السلام دیدیکه بن آتی تریه به احقن * زیرا که خالنه سی بنم
 تحت نکاحینده راندن اباه ایدوب قرعه بی اختیار ایتدیلر * بکری بیدی کشی ایدیلر برهنلر کارنه واروب
 قلمرینی نهر ایچنه برانیدیلر * زکریا علیه السلام قلی صوفوزنده قلوب مائرتنک قلمری ایچنه باتدی *

اوله اولسه (و کفلم از کریاه) زکریا علیه السلام مریم رضی الله عنها یی کندی کفالتنه الدی و انکیون
 بر موضع استجار ایتدی بیویوب نساء حدیثه ابریشیجک مسجدده انکیون بر محراب بنا ایتدی و آنک قبوسن
 و سندن ایدوب کاندربان ایله چیلوردی واکاز کریا علیه السلامن غیر کیسه و اومردی هر کون اول
 اکاطعام و شمر این ویروردی (کذا دخل علیها زکریا بالحراب وجد عندها رزقا) هر بار که زکریا علیه السلام
 اکا محرابه وارسه که اول غرفه سیدر و محراب ایسه بحال سده اشرف مقامیدر که اول دخی مسجد دندر و زکریا
 علیه السلام آنک فاتمه واروب چیقید یغنده اوزرینه یدی قیو برکیدردی آنک قنده قیمنده یازمیشن
 و یازده قیش عیشین یولوردی (قال یا مریم انی لک هذا) یا مریم یوز رزق سکافندن کاویدر و حالبوکه یوقنده
 یوقوع عیش بولغز و اوزرینه ایسه قبولر پر سکایویدر دیدی (قالت هو من عند الله) دیردیکه اول الله
 تعالی دندر (ان الله رزق من یشاء بغیر حساب) حق تعالی دلدیکی کیسه رزق حسابسز و برور
 و یا حسابسز و برور اشو احتمال اولور که مریم کلامندن اوله والله تعالی کلامندن اولسی دخی احتمالدر
 روایت اولور که بنواسر ایلله یقط ایدر مریم ایسه اول خالده ایدی حتی که زکریا به آنی جلدن ضعف
 ایدر برکون شوامر ایلله دیدیکه یلور سنکه بن پیر اولشم و مریم کتور که بی مجال فانیتم بریکز آنک
 کفالتن تعهد ایتدین بندن انی آلوب کنیمون یقط و فدرن هر بری اعتذار ایله کندیدن آنی دفع و مع ایتدی
 آخر آکا قرعه ایتدی رأی ایتدیلر مکر مریمک عیسی اوعلی یوسف بن یعقوب دینور بر رجل نجار و ایددی
 قرعه آنک اوزرینه واقع اولوب مریم کتوردی مریم آنک یوزنده شدت مؤتندن ملالت کوروب دیدیکه
 یا یوسف حق تعالی یه خلکی حسن ایت اول سنی رزقندیر * اوله اولسه هر کونده یوسف کبندن اکا
 کفایتی کاوروزق کتوردی انی کیسه یه قوید یقنی کنی حق تعالی انی آتوروردی زکریا علیه السلام اکا واروب
 قاتیده حاجندن زیاده رزق یولوردی یا مریم یوز رزق سکافندن کاویدر دینه الله تعالی عندندن دیو جواب
 ویروردی * اهل اخبار ایدر و تاه که زکریا علیه السلام مریمدن بوکرامتی کوردی قیلندن دیدیکه مریمه و قنسر
 یوفا که لری و برن رب تعالی قادر درکه بنم زوجه سی اصلاح ایدوب ایکیز دخی مأیوب لرا ایکن بر ولد ویره
 (هنالک دعا زکریا به) اول حالتده زکریا علیه السلام کندی محرابه کیروب قبولرین برکندی و رب
 تعالی به مناجات ایدوب (قال رب هب لی من لدنک ذریه طیبه) دیدیکه یارب بکاسنک عندندن بر ولد
 مبارک تقی رضی باغشله غل (انک سمیع الدعاء) که سن دعایه اجابت اید یحیسن (فتاده الملائکه)
 اکا جبریل علیه السلام ند ایتدی (وهو قائم بهی فی المحراب) حالبوکه اول محرابده طوروب غاز قیلوردی
 (ان الله یشیر لک بیخی) حق تعالی سکایحی نام ولد ایله یشیر ایدر (مصدق فایکمه من الله) حق تعالی دین
 عیسی علیه السلامک رسالتله کلکی تصدیق ایدر (وسیدا) و فومنک سید و فانی اولور (و حضورا)
 و شهورا و ملاهیدن نفسی حبسه میالغه اولور (زیبسان الصالحین) و الصالحون ناشی تی ویا کیره
 و صغیره دن معصوم تی اولد یقنی طالده * دینلده عیسی علیه السلامه کن کله سی دینلر سنک حکمتی *
 زیرا که اول حق تعالی کن کله سندن وجوده کلدیکچون آنک اوزره کله اسمی واقع اولوبدر * و یا خود
 کلام الله اهتداه اولد یقنی کی انکله دخی اهتدا اولنیده یغیچون اکا کله دینلدی و یا خود اول مریم
 رضی الله عنها به کلام حق جبرائیل علیه السلام تبلیغ وجه اوزره بشارت اولد یغیچون اکا کله دینلدی
 و یا خود حق جل و علا یتیا به انزال ایتدیک کابلرنده خبر ویردیکه اول باباسز برنی ارسال و خلق ایدر در
 امدی اول و عدا یله حاصل اولد یغیچون اکا کله دینلدی و یحیی علیه السلام عیسی علیه السلامن انی آی یول ایدی بعده
 اول ایمان کتوزوب تصدیق ایددی و یحیی علیه السلام عیسی علیه السلامن انی آی یول ایدی بعده
 عیسی علیه السلام رفعدن اول قتل اولندی (قال رب انی یکنونی غلام) دیدیکه یارب بنم نیجه
 غلام اولور (وقد یلقی الکبر) حالبوکه بکا کبر سن ایدوب سده اتر ایتدی * زیرا اول کندی طفلان
 طغوز باشنده و خاقوی ایسه طغسان سکر باشنده ایدی (وامرأتی عاقرا) و خاقوم ایسه اولاد
 طوغر قندن سکایویدر * اگر دینورسه که زکریا علیه السلام نیچون حق تعالی کاکا ولد و عدی
 اولد یغند نصکره بنم نیجه غلام اولور دیدی حق تعالی کاکا ولد و عیدنده ایسه شک جائز اولور دینور که زکریا

عليه السلام ملائكة نكند اسن ايستد يکنده شيطان اکا کلوب ديد يکه باز کري اول ايستد يکک صوت الله
 تعاليدن دکلوب يکه شيطان در زير اول اکرا الله تعاليدن اولسه اول سکا آني وحی ايدردی سا تراورده وحی
 ايد يکی کي اوليه اولسه و کرياه عليه السلام سواي وسوسه دفع ايجون ايدی و يا خود ز کرياه عليه السلام
 اول سواي وعد الله ده شکندن دکليدي بلکه آنک کيفيتندن ايد يکه يارب اتي ايتک بني و خانوغي شاب
 ايتکله ميدرويا يکيز دخی کير اولديغي حالده ميدرويا يکاي مر آه اخرا دخی و بر سر در (قال کذلک
 الله بهل ما يشاء) الله تعالی ديد يکه باز کرياد يکک کي سن کير و خانوگ عاقر ايکن ايکي کزدن اول برود
 ايجاد ايدر آنک فعانه اعتراض اولمز (قال رب اجعل لي آية) ز کرياد يک يکه باوي بکار علامت تعيين
 ايت که آنکله خانوگ خلقي يلم و سکا سکر ايجون عباد دخی آرتورم (قال آيتك ان لا تكلم الناس ثلاثة ايام)
 حق تعالی ديد يکه علامتک اولدر که اوج کون ناسله مکالمه قادرا وليه سن تا که مدته نعمت موعوده نك
 حقني قضا ايجون الله تعاليتک ذکر و شکر نه مشغول اوله (الارمزا) مکر که عين و ياد اشارتيله اوله *
 و ز کريانک اشارتي مسجده ايد يدي (واذ کر ربک کثيرا) و ربک جل شانہ في جوق ذکر ايت (وسبح بالعشي)
 و آني تسبیح ايت زوالدن غروب دکن و با عصر و با غروب دن صدر ليلک ذهانه دکن (والا بکار) و طلوع
 فجر دن ضحايه دکن (واذ قالت الملائكة) ذکر ايت شول وقتيکه جبرائيل عليه السلام ديد ي
 (يا مريم ان الله اصطفاك) يا مريم حق تعالی سني امکدن تقیيل ايد يلدن برو سني اختيار ايد يدي (وطهرک)
 و سني ذنوب دن و حبض و نفاس دن و منيس رجا لدن طهر ايد يدي (واصطفاک على نساء العالمين) و سني زمانک
 نسا می اوزره و با جميع نساء اوزره سني تفضيل ايد يکه بکرا يکن باباسر عيساي طو غرتدی و موده کي
 بر طفلي انطاييله يهودک ذنوب دن آني تبره ايد يدي و نسا نك استعدا راولد و راشيات دن آني نظم ايد يدي و آني
 و او غلوفي عالينه آيت ايد يدي (قال النبي صلى الله عليه وسلم كل من الرجال كثير ولم يكمل من النساء الا مريم
 بنت عمران و آمنة امرأة فرعون و فضل عائشة رضي الله عنهن اعلی النساء کفضل الثريد علی الطعام) بيغمير ي
 عليه السلام ايدر رجا لدن جوق کسه کامل اولد يدر الا که نسا دن کامل اولان انجق مريم بنت عمران و آمنة
 امرأة فرعون و عائشة نك نساء اوزره تریدک سا نر طعام اوزره فضلي کيد يدر (وقال النبي صلى الله عليه وسلم
 من النساء حبسك من العالمين مريم بنت عمران و خديجة بنت خويلد و فاطمة بنت محمد و آمنة امرأة فرعون)
 بيغمير عليه السلام ايدر نسا عاليندن کاله اير م شلری يي بلکه سکا کفایت ايدر که انلر مريم بنت عمران در که
 عيسى عليه السلام اناسيد و بری ام المؤمنین خديجة بنت خويلد در که محمد عليه السلام زوجة سيد
 و بری فاطمة الزهراء در که حضرت محمد مصطفي عليه السلام کريمه محترمه تریدر يعنی قز يد و بری ايسه
 آمنة بنت مزاحه در که اول فرعونک خانوگيد (يا مريم اقنتي لربک) يا مريم ربک جل شانہ اطاعت ايت
 و يا غار کده قيامکي اطالة ايت اوزای ايدر وقتا که مريم رضي الله عنها بونکه امر اولندي نماز طو ر مقدن
 ايا قری شيد يدي هر برندن فان و اير برن آقدي (واجبدي و اركعي مع الراكعين) نمازی جا عتله قلندر ييله
 سندخی رکوع و سجود ايت آيد و سجود رکوع اوزره تقدیمی * زرا که شرعيتلر نده نماز انجیلين قيلدوردی *
 و ياندن ايجونکه نماز نده رکوع اولينلر انلر صا لدن دکادر و ديد يکه قنوله مراد طاعانه ادامة در
 (ام من هوانت آياه اللیل ما جدا و فاما) دلالتيله و سجود ايله مراد صلوت در و اديار الوجود دلالتيله مراد
 خشوع و اجابت در (ذلک) يا محمد سکا اشود کرا و نسا ن زکريا و يحيي و مريم و عيسى قصه می (من انباء
 الغيب) اخبار غيبه دندر که اول وحيدن غیری شيعه ييلمز (توحیه الين) و سکا آني وحی ايد يده رز
 (وما کنت لدیم اذيقون افلامهم) يا محمد سن آنلر قننده حاضر کل ايدن شول وقتن که انلر اقتراع
 ايجون تبرک توریه يازد قلری قللرین صوبه براقيدلر تا ييله رک (ايچم يکقل مريم) آنلر قنغيسي مريم
 حصانه و تربيه سنه اولور (وما کنت لدیم اذيقونهم) و کذلک سن آنلر قننده کل ايدک شول وقتن که
 آنلر کمالته تنافسا اختصام ايد يدر (اذ قالت الملائكة) ذکر ايت شول وقتيکه ملائکه ديد يکه (يا مريم
 ان الله يشئک بکامة منه اجمعه المجمع عيسى ابن مريم) الله تعالی سکا بک بک ايدر برود ايد يکم آنک کن
 کله سندن خلق اولور اجمعی مسج ابن مريم را کاسج ديونجه نك حکم نده مفسرون اختلاف ايد يدر

دینلر يکه زير اول اخذ اردن مسیح و ذنوب دن طهیر اولد و بر ويا اول اناسی فارتنن چيد يفتنده دهنله و يا ترکيله
 مسیح اولد و يدر و يا جبرائيل عليه السلام آني قناده مسیح ايد و يدر که شيطان اکا کلوب و يله و يا قنفي عاقلويه
 مسیح ايتسه عاقبت بولوردی و يا يروزنده سياحت ايدر بر مکانه قرار ايتزدی اما که دجاله مسیح دينامي
 ايکی کوزينک بری مسوح اولد يقيچون ايدی (وجيها في الدنيا والاخرة) دنيا ده و آخرتده شريف و رفيع
 اولد يغي حالده دینلر يکه و جاهتي دنيا ده نبوتله و آخرتده شفاعتله در (ومن المقربين) و عند الله مقيندن
 اولد يغي حالده جنتده درجه می رفعتله و عايله رفع اولتسه و ملائکه محبتيله (وبکم الناس في المهدي و کهللا)
 و ناسه سويليه حال بوکه هنده طفل ايکن سورة مريمده ذکر اولد يدي اوزره روایت اولور که مريم رضی
 الله عنها ايدر بن او غلم عيسى ايله طفوليتي حالده تنها ايکن اولد يغمزده شويله سويلشوردل و کهل ايکن دخی
 ناسه سويليه معادن نزولند نصيحه اشياء معجزه دن خبر و يره دینلر يکه آنکله مدهده کلام معجزه و کهلوانده کلامی
 دعوت ايدی (ومن الصالحين) حالبوکه عباد صالحيندن در (قالت رب اني يكون لي ولد ولم يمسسني بشر)
 مريم ديد يکه يا سيدی جبرائيل خطاب ايسه و يا خود يارب الله تعالی به خطاب ايسه بکرا و ولد قنندن اولور
 و الحال بکرا برجل مس ايد يدي (قال) جبرائيل و يا الله تعالی ديد يکه (کذلک) ديدک کي رجل سکا
 مس ايتدين (الله يخلق ما يشاء) الله تعالی ديد يکی شيتي خلق ايدر (اذا قضى امرها) بچن بر شيتک خلق
 و حدو قني اراده ايد (فاغماة قول له کن فيكون) اکادر که اول اولد يغي اسرع وقتنده اولور * اشبونده
 اشارت وارد در که حق جل و علا اشيا يي اسباب و موادله مندرج خلق ايتکله قادرا اولد يغي کي اسباب
 و مواد سر دخی خلق ايتکله قادرا اولور (وبعلم الكتاب والحكمة و التوریه و الانجيل) و حق جل و علا
 اکا کتاب و دخی و فقه و معرفت و تورات و انجيل تعليم ايد (ورسولا الي بني اسرائيل) و اني بني اسرائيله بيغمير
 ايد و اول انلر ديه که (اني قد جئتکم باية من ربکم) بن مريم ربک زجل شانہ دن قولی تصديق ايدر علامتله
 کلام ديد يکه اول علامت ندر ديد يکه (اني اخلق لکم من الطين کهيئة الطير) بن مريم بالجقدن طير صورتی
 کي بر شيتي دوزره رين (فانفخ فيه فيكون طيرا باذن الله) و اول دوزين شيتيه اوفور برين اول باذن الله طير
 اولور که اول يرا سه در * اما معينه دینلر يکه اول خاقده شکل طير و در * امامه ناده عورت کيد يدر * زرا
 آنک عمری و ديشلری و اردر حیض کور و طو غر * و هب ايدر اول اوچار مادامکه ناس کانظر ايلسه بچن
 ناسک نظر ندن غائب اوله و دوشوب ميت اولور حتی که آنکله فعل حقدن ممتاز اوله * و هر ش يده کمال
 الله تعالی به مختص ايد و کي ييلنه (وابرئ الا که والا برص) و اکه و ابرص نام ايسکي ذاتي باذن الله تعالی
 اني کيد يرمکه اکه اولدر که اناسدن اعی طو غه و با عيش اوله و کوندر ده کورر کيجه ده کورر اوله و ابرص
 اولدر که انده وضع اوله * اشبو ايکی ذاتي تخصیص ايد يدي زرا که اطباء اکا علاج دن عاجلردر * روایت
 اولور که عيسى عليه السلام زمانده اطباء غالب ايد ي اوليه اولسه اول زمانک خلقنه حق تعالی عيسى عليه
 السلام قننه مرضادن بر کونده الی ييلک کسه جمع اولد يله و انلر دن طماقتلوری عيسى عليه السلام قننه
 و ازدي و طاقنسرلر قننه عيسى عليه السلام کندی کيدردی ايمان شرطي اوزره هر قنغينه دعاه ايدرد يسه
 في الحال اکاشفاه و عاقبت ايرردی (واحي الموتي باذن الله) و موتاي باذن الله تعالی دیر کورم * ابن
 عباس رضي الله عنهما ايدر عيسى عليه السلام درت ميت دیر کورديکه اول عاذر * و ابن الجوزي و ابنة العاشر
 * و سام بن نوح عليه السلام ايد ي * اما عاذر عيسى عليه السلام صديق ايدی و فات ايد يکک يحيي عيسى
 عليه السلامه خبر کوندر ديد يکه قننداشک عاذر و فات ايد و يدر حال بوکه آنکله آنک مایني اوج کونلک مسافه ايدی
 عيسى عليه السلام اصحابيله سفر ايد و اکا کاد يله و قبری اوزره وارد يله * عيسى عليه السلام دعاه ايد يکی
 کي عاذر قنندن طوری کادی * و ما شاء الله دنيا ده قلوب اولادی اولدی * و اما ابن الجوزي وقتا که وفات
 ايد و ميت اولد يغي حالده عيسى عليه السلام قننه او غرا يچق عيسى عليه السلام آنکچون دعاه ايد يکی کي
 مريمی اوزره جلوس ايد يدي * و اعناق رجا لدن ايد و يلوب ثيابن کیدی و مريمی ارقه سنه الوب محله
 ايلندی * و اولادی اولوب ما شاء الله معيشت ايد ي * و اما ابنة العاشر که ناسدن عشر آلور جلق قزی ايدی
 فوت اولوب برکو نصکره عيسى عليه السلام اکا دعاه ايتسه حیات بولدی و ولدی اولوب بر مدت دنيا ده

معیشت ابتدای * و امام بن نوح عیسی علیه السلام آنکه قبر نه واروب اسم اعظمه اکادعا اید بچک قبر ندن
 طور دی کلدی قیامت قیامی خوفیه باشند یاری حاجی اغرمش ایدی حال بوکه انزلک زمانده صاحب اغرمش
 ایدی عیسی علیه السلام ایدی بوخسه قیامت تو بهدی دیلد بکی امر دن اکا سوال وجوابلد نصکره نه
 انک دعاسله میت اولدی (وانبشکم بانا کون وماتد خرون فی یونکم) وسزه خبر ورم شول کور مدیکیم
 شیلر بکه انی اولر یکرده بر سر وانی که ادخار ایدر سزه روایت اولدی بکه عیسی علیه السلام هر کجه ایسه کجه
 نه بدوکن واول کونده نه بدوکن و اخشامه نه الیه و دیفن خبر و برردی * سدی ایدر عیسی علیه السلام صباونی
 حانده مکتبه انک انده کی غلمان به یاباری نه ایشلد یکن خبر و برردی حتی غلمان بعضه دیر بکه اهلک شونک
 کبی شی دیلد واندن * کادخی الیه و دیلد * وفلان بره صاقلد یلد اولدی غلنه واروب انکار ایسه لر علامه
 انلری الزام ایدر لدی و مقلان بردن انی الویه بردی چون انی غلمان خبر و برن عیسی علیه السلام ایدوکنی
 یلد یلد هر غلامی اتدن منع ایدر اولدی اول ساحر درانکله ملاعبه ایدر کزدید یلد ان غلامی بریتقه قوید یلد
 عیسی علیه السلام کلوب انلری بولمیحی بویته نه واردر دیدی دید یلد که خنازیر واردر دیدی که الخلیف
 اولسون چون اول بیتک قیوسن آجد یلد جیمی خنازیر اولمش بولدی یلد و امر ایل بولالندن قی انجند یلد حتی
 عیسی علیه السلام حضرت لر بیتک قتلنه یورود یلد * مریم رضی الله عنها اتدن خوف ایدوب عیسی علیه السلام
 نوکلندی و قاجروب اهل مصره ابلندی (ان فی ذلک لایه لکم ان کنتم مؤمنین) اشبوذ کراولانندن
 عیسی علیه السلام نبوته علامت واردر که اگر ایمانده مو قنلر ایسه کز * زیرا که انلردن غیری مجهزانه منتفع
 اولمز * و یا خود حتی تصدیق ایدر بوخسه عناد ایدر د کلام ایسه کز (ومصدقنا لیبی من التوریه) و بندن
 اول نازل اولان تورانی تصدیق ایدر اولدییم حالده سزه کادم (ولاحل لکم بعض الذی حرم علیکم) و دخی
 لحوم و شحومدن سزه حرام اولانی حلال ایتدیکیم کادم (وجنتکم بایه من ربکم) و ربکزل جل شانده دن
 سزه ذکر اولنان آیات نصکره آیات اخری ایل کادم (فاتقوا الله) الله تعالی بدن قورقکز که بن سزه اندن
 مجهزات ظاهره و آیات باهره ایل کلشم امدی اکا مخالفت ایتدیکز (واطیعوا) و سزی اکادعوت ایتدیکم
 شیده بکا اطاعت ایلکز (ان الله بئی و ربکم) الله تعالی بنم و سزل جله منزل ریسیدر (فاعبدوه) اکا
 عبادت ایلک (هذامنراط مستقیم) که اول برطوغری بولدر که صاحب معرفت الهیه بر کور (فلما احس
 عیسی منهم الکفر) وقتا که عیسی علیه السلام انلردن کفری حس ایلدی وانی قنله قصد ایتدیکر بئی یلدی
 انلر اوزره استصار ایدوب (قال من انصاری فی الله) دیدی که الله تعالی نک میبانه کچلد که بکا انصار
 واعواندر (قال الحواریون نحن انصار الله) حواریون دیدی که بزدین الله انصار (آمنای الله) بزالله
 تعالی به ایمان کتوردن (وانهم بناتما مسلمون) یا عیسی سن شاهد اول برمسلملر (ربنا آمنای بما انزلت
 واتبعنا الرسول فاکنتم مع الشاهدین) یارب عیسیاه انزل ایتدک انجیله ایمان کتوردن و رسولک عیسیاه
 دعوت ایتدی دینه اتباع ایتد * امدی بزی وحدایتکه شهادت ایدنلر جله سندن کتب ایث * سدی ایدر
 وقتا که حق جل و علا عیسی علیه السلام بنوامر ایله بولله بعث ایدی بنوامر ایل عیسی علیه السلامی
 و انامی مریم رضی الله عنها انلردن نئی و اخراج ایتدی اوله اوله ایکیسی بر روزنه میاحت ایدر یلد *
 بر رفته بر قریه ده ایکیسی بر رجه قنوق اولدی لر رجل انلر ضیافت ایدوب زیاده اکرام واحسان ایلدی مکر
 اول قریه نک بر جبار امیری و ارادی بر کون اول رجل حزن و غموم اوینه کلدی * اول حینده مریم
 رضی الله عنها انک مرآه می قنده ایدی سبب نه اوله که زوجت حزن کلویدر دیدی مرآه نک حالتی اخبار دن
 امتناع ایدوب * مریم ایسه اکا الحاح اید بچک * دیدی که قریه منزل بر جبار امیری واردر کندی و جودنی
 استدکری دکلو طهام بدرمکی و خبر ایچرمکی هر کونده اهل قریه دن برکسه نک اوزره الزام ایتد * بوکون
 ایسه نوبت بر کشتدر بزم ایسه و معتز بوقدر تقصیری اولانه فقیرد یو مرحت ایدر لر دکادر اول اجلدن
 محزون و غمومدر چون مریم رضی الله عنها انک حالن عیسی علیه السلامه خبر و برردی عیسی علیه السلام
 ابتدای دعاء ایدر سم * کچه بونک ضرورتی دفع اولور لکن اول صبدن شرعظیم ظهوره کاور مریم
 رضی الله عنها ایدی بزم احسان و اکرامی سبیله اوزر یزده قلمری سبقت ایتددره لازم اولشدر که

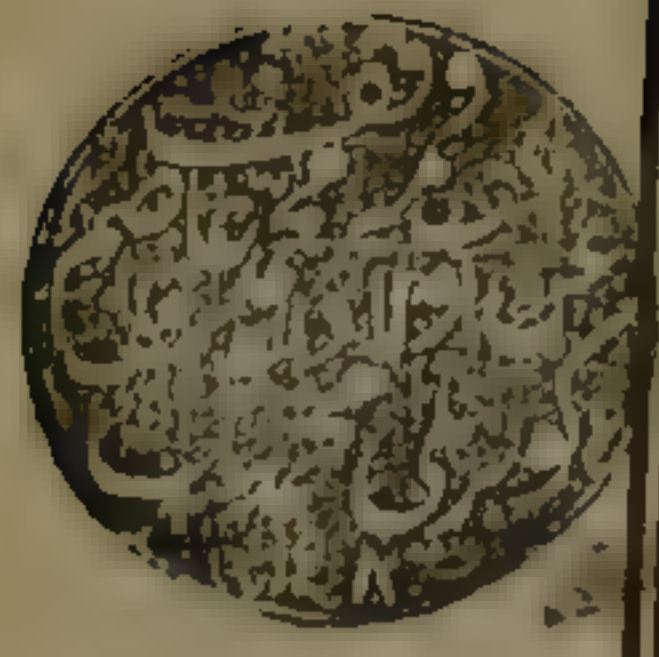
انک مکافاتن ایده وز عیسی علیه السلام ایدی * امدی امیرک کلسی وقتنده قدره لیکری و خایه لیکری
 صوبه طولدرک انلردن انک عیسی ایشلد یلد * اندن عیسی علیه السلام کلوب دعاء ایدی کورسه لر که
 قدره لیده صولاش و ات اولدی * و خایه لیده که صول خرا اولدی چون امیر کلوب اندن نیوب و خردن
 ایچدی دیدی که بوخری قندن کتورب من دیدی که فلان بردن * امیر ایدیکه بنم ایچک کلدیکم خراول برک
 خرنندن لکن بونک کبی دکادر * امدی لاید بوخری فاندن تحصیل ایتدک بکا خبر و برمیجه شرمندن
 قورنازین دیک * عیسی علیه السلام ایل اولان ماجرای خبر و برردی * مکر اول امیرک بر سوکلو اوغلی
 وار ایدیکه برینه انی خلیفه ایتک صد دنده ابکن بوقصه دن بر قاج کون اول فوت اولشدی * امیر دیدی که
 امدی بوقصه یلان قادر اولان کبی الله تعالی عندنده انک دعایم * تعجیل * بنم اوغلی دخی دعاسله
 دیر کور که قادر اولور * اندن عیسی علیه السلامی چاغروب اکا انی سولدی عیسی علیه السلام ایدی
 اکرا و غلوه دیر کور لر ایسه قومک بیننه شروفته دوش * امیر دیدی که مالات ایچرین * عیسی علیه السلام
 ایدی دیر کوریم لکن بنی و انامی دیدی که زبره کتدکن منع ایتدک شرطیه نم دپوب اندن عیسی علیه
 السلام اکادعا ایتدی کبی دیرلدی * اهل مملکت انی کور بچک جله منی سلاحه کلد یلد بوزی بوخجه
 مدتدن بروشدی دیدی که کندید نصکره اوغلو نه بزی بدوره * اندن انکله قناله بولدی یلد اول حالده عیسی
 علیه السلام اناسله بوله کید یلد حتی که حواریونه اوغرا دیر که انلر مملکت صید ایدر دیر که عیسی علیه
 السلام بولره دیدی که کاک سز که کیده لم بوندن خیر لایسه مباشرت ایدوب ناس صیدین ایده لم دیدی که سن
 کیسن دیدی که عیسی بن مریم الله تعالی نک عبدی و رسولین اندن اکا جله سی ایمان کتوروب و اکا اصحاب
 و رفیق اولوب انکله بوله کید یلد * دینلر که حواریون صیادین ایدر یلد بولری بیاض اولدی یچون انکله تسبیح
 اولدی یلد * و اقصارین اولوب بوب آغرد یچیلر * و یا تارنده خلوص و سر بر لنده نقاء اولدی یچون انکله تسبیح
 اولدی یلد * عطاء ایدر مریم رضی الله عنها یعنی بویا جیلر ایدیلر عیسی علیه السلامی انلرک رئیسنه و بر دیکه
 اندن صباغت تعلم ایده * بروفته اکا کافر عارض اولوب عیسی علیه السلامه دیدی که * اشبوذ کراولانندی
 اولان بولری هر برنده وضع اولنان علامه لوتسه نظر ایدوب هر نوع لونده اوله جتی محله وضع ایده سن
 تابن کتجه هر نوب صاحبک دینلر بکی لونه بویانوب بن کادکده هر نوبی صاحبته تسلیم ایده و زوجون اول
 سقرنه کیدوب عیسی علیه السلام انک برینه قالدی لون واحد اوزره اولان بر جیک ایچنه انوابک جیعنی
 قویدی * و هر نوب باذن الله مراد اولنان لونده اولسون دیدی * چون استاد اولان صباغ بر قاج کوند نصکره
 چقه کلدی * و عیسی علیه السلامک فعانته مطلع اولدی * درینا که ناسک انوابی افساد ایش سن * عیسی
 علیه السلام ایدی طور کوره لم انواب نه کونه لونه کیرمش ایسه صاحبیه بزه لوندن عیسی علیه السلام
 بسم الله دپوب اول جبدن انوابی بر بر رجه قردی کورسه لر که انک کبی قیرمزی و کبی صاری و کبی مانی
 و کبی یشل * و یا جله هر نوب صاحبک دینلر بکی لونه کیر و بر رجه ایدوب حتی تعالی نک اکا ارادت کرعه سی
 اولدی یغن یلدی * اول بویا جیلر اصحابی جیه ما ایمانه کلدی * اون ایکی کسه ایدیلر جله می خلافته صالح
 و عیسی علیه السلامک اصفا مهند اولدی لر (و مکر و) عیسی علیه السلامه مکر ایتدی لر یوددن شول
 قومک اول انلردن کفری حس ایتشیدی انک قتلنه تدبیر ایتدیه (و مکر الله) الله تعالی دخی انلره مکر
 ایلدی شول وجهه له کیم عیسیاه رفیع ایدوب انک قتلنی قصد ایده فی انک صورتیه قویدی حتی کندی
 اللریله عیسا در دپو صاحبک بن قتل ایتدی لر (والله خیر الماکرین) الله تعالی مکرده ما کرینک اقوامی
 و حسب ان اولمیان حینتدن ضرر اصالته انلرک اقدردر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر عیسی علیه
 السلام یوددن بر قومه استقبال ایدوب انلر انی کور بچک کندی و اناسی قذف ایتدی لر عیسی علیه
 السلام انلره بددعا ایدوب جله سنک صورتلری خنازیر صورته تحویل اولدی * اول قومک رئیسنه یهودا
 دی شوردی بوجالتدن قورقوب یوددن انامی عیسی قتل ایچون جمع ایلدی * حتی جل و علا جبار ایل علیه
 اسلامی کوندردی حتی که عیسی علیه السلامی بر خوخه قویدیکه انک سقنده بر روزنه و ارادی اول
 روزنه دن حتی تعالی انی عیسیاه رفیع ایدی و یهودایسه اصحابندن ططیانوس دینور بر رجه یوددیکه اول

هم او بر بلویدر کذب اید * و بری دخی اولد که فضل مانی منع اید حق تعالی یوم قیامتده اکادیه که سن
 اید کک کی بنده بوکون سکا فضلی منع اید و بر دینده فضل مانی منع اید کک کی * دینلده که اشبوا آیه
 کریمه شول کسه حقنده نازل اولوبدر که حلف کاذبه غیرک مانی ابطال اید * و دخی سلهه سی ترویج ایچون
 اشترام اید تکروردیکی بهادن زیاده بها و بر اشدردیو حلف کاذب اید * و بودیلدر که عهد الله اوزریمه
 اولسون دیک کفارت ایجاب ایدر عین اوله (وان منهم لقریة یلوون السقیم بالکتاب لخصبوه من الکتاب
 وما هو من الکتاب) اهل کایدن بر طائفه وارد که * اول کعب بن الاشرف * و مالک بن الضیف * و حی بن
 اخطب * و ابواسر * و نعلیه بن عمرو * و غیریلدر کاب الهمی تغییر و تحریفه السنه لری اماله ایدر تا که اول
 تحریف اولتانی کایدن ظن اید سن حاله که اول کایدن دکادر (و یقولون هومن عند الله وما هو من عند الله)
 و دیدیلدر که اول الله تعالی عند ندر حاله که اول آنک عند ندر دکادر (و یقولون علی الله الکذب و هم یعلمون)
 و کذب ایدوب آتی الله تعالی به اسناد ایدر لر و الحال آنک کذب ایدوکنی یلور (ما کان لبشر ان یتوکل
 الله الکتاب والحکم والنبوۃ) هیچ بر بشره جائز اولدیکه الله تعالی اکا کاب و فهم علم و نبوت و بره (ثم یقول
 للنام کونوا عباد لی من دون الله) بعده نامه دیکه حق تعالی غیری بکعباد اولک * و دیدیلدر که یهوددن
 ابورافع القرظی و ریس نصاری اهل نجران دیدیلدر که با محمد دیلمی سکه سکا عبادت ایدوب سنی رب ایدیه و ز
 دیدیکه معاذ الله که الله تعالی غیری به عبادت ایتمکه امر ایدم بن آنکه نه بعث ونه امر اولمشین * اوله
 اوله یو آیه کریمه نازل اولدی (ولکن کونوا ربانیین) ولکن در ز که علم و عملده کاملین اولک (بما کنتم
 تعلمون الکتاب) شول شی سبیلده کیم کاب الهمی غیره تعلیم ایدر (وبما کنتم تدرسون) و دخی آتی کندیکه
 قرائت و موحیله عمل ایدر سز (ولایا امرکم ان تتخذوا الملائکه والنبيين اربابا) کذلک هیچ بر بشر ایچون جائز
 اولد که حق تعالی اکا کاب و حکم و نبوت و بر دیکد نصکره سز ملائکه و انبیای ارباب ایدیکه امر ایدیه صایک
 و قریشک ملائکه کی حاشا نبات الهم در دخی کی و یهودله عزیر حاشا ابن الهم در نصار آنک عیسا حاشا مسیح ابن
 الهم در دخی کی (ایا امرکم بالکفر بعد اذ انتم مسلمون) هیچ اولور میکه سز مسلمون اولدیکه نصکره اول
 سز کفرله امر ایدیه (واذا اخذ الله ميثاق النبیین لا اتکم من کاب و حکمة ثم جاءکم رسول مصدق لما معکم
 لتؤمنن به ولتنصرنه) ذکر ایت شول و قتیکه حق جل و علا محمد علیه السلام حقنده انبیاء و امدن اخذ
 ميثاق ایدیکه سز و بر دیکم کتاب و حکمت ایچون من بعده سز که اولان تورا و انجیلی تصدیق
 ایدر رسول کدیکه اول محمد در اکایمان کتوره سز و آنک اعدای اوزره دین حق اظهار ایچون کانصرت
 ایدیه سز قتیکه حیاتده بولنا نری اکا عودت ایدیه (قال اقرئتم و اخذتم علی ذلکم اصری) حق جل و علا
 انبیاء دیدی شول و قتی که ذریقی صلب آدم علیه السلام من استخراج ایددی حال بوکه انبیاء مانلرک بیننده
 مصایح و سراج کی دیدیلدر اکا قرائر و عمده یی قبول ایدیکه نری (قالوا قرئنا) دیدیلدر اکا قرائر ایدلر
 (قال فاشهدوا وانا معکم من الشاهدين) حق تعالی انلره دیدیکه * امدی سز کدیکه و انباء عکز اوزره شاعده
 اولک بدخی سز که یله نهادت ایدن درم (فن تولى بعد ذلک فاولئک هم الفاسقون) اول کسه که بواقراردن
 صکره اعراض ایدیه انلر عاصیلر و ایماندن خارجلدر (افغیر دین الله یغفون) الله تعالی غیری عبادت ایچون
 اختیار ایدیکه دین اسلامدن غیری دینی طلب ایدر * دینلده که اهل کاب اختلاف ایدوب هر فریق
 کندیلدر دین ابراهیم اوزره اولق ادعایله پیغمبر عز علیه السلام حضرت تلمس نه اختصام ایدیلر با و زلنوب
 بر سنک حکمکه راضی اولمز زودینکه کیم سز دیدیلر اول سیددن اشبوا آیه کریمه نازل اولدی (وله الهم من
 فی السموات والارض طوعا و کرها) اول الله تعالی به خضوع و انقیاد ایددی اهل سموات طوعا و اهل ارض
 یعنی سیف و سبی خور قله ککرها انقیاد ایددی * دینلده که اشبوا حالت یوم ميثاقده ایدیکه حق جل و علا
 انلرک جمله سته انقیاد دینی سزک زبکز دیکم دیدیکه جمعیسی بی رجز من دیدیلر لکن بعضک انی دعی
 طوعا و بعضک کرها ایدی * قتاده ایدر سز من طوعا انقیاد ایدوب اول کانفع ایددی و کافر یاس وقتنده
 انقیاد ایدوب اول کانفع ایددی * کابی ایدر انقیادی طوعا اولان اسلامده طوعا ندر و کرها اولان کفاردن
 مسیلدر که اسلامه زنجیر لایه کتوریلور (والله زجههون) آخرتده جینی اول الله تعالی به رجوع ایدر لر

قل آمنا بالله) یا محمد اهل کتابه دیکل که بن و مؤمنلر الله تعالی به و انبیاء سته ایمان کتوردلر (وما انزلنا علینا
 و بره انزال والناس) (وما انزل علی ابراهیم و اسمعیل و اسحاق و یعقوب و الا سباط) و ابراهیم علیه السلامه
 انزال اولنان اون صحیفه به و دخی اسمعیل و اسحاق و یعقوب علیه السلامه و انباء به قوبه انزال اولنان دخی ایمان
 کتوردلر اول ابراهیم علیه السلامه انزال اولناندر که آنکه تعبد ایدکریچون کانه اول انلره دخی نازل
 اولسدر (وما اوتی موسی و عیسی و النبیون من ربهم) و دخی موسی علیه السلامه و بریلان قورانه و عیسی
 علیه السلامه و بریلان انجیله ایمان کتوردلر و سائر انبیاء به یک جل شانه دن و بریلان کتیلرک جمیعته ایمان
 کتوردلر (لا تفرق بین احد منهم) اول انبیادن هیچ کسه نک نبوتده بینلرنده بعضسنه ایمان و بعضنه
 کفر ایلر تفریق ایتمز اهل ککتابک تفریق ایلری کی (و یمن له مسلمون) اول الله تعالی به عبادتده
 منفاد و مخلصلر (ومن ینفخ غیر الاسلام دینا فلن یقبل منه) اول کسه که اسلامدن غیری دین طلب ایدیه
 اول مطلوبی اولان دین اندن قبول اولمز (وهو فی الاخره من الخاسرین) اول کسه آخرتده خاسر لدر
 زیرا جنتدن بدل نار اختیار ایدیلر و ایمان و اسلام ایکی اسم مترادف در دین بوکله استدلال اولندی (کیف
 یددی الله فوما کفر و ابعدا ایمانم و شهدوا ان الرسول حق و جاءهم البینات) حق جل و علا نیجه هدایت ایدر
 شول قومه کیم ایمانلرنده نصکره کفره رجوع ایدر لر حال بوکه محمد علیه السلامک رسالتک حقیقته شهادت
 ایتملدری و آنک صدقته انلره قراندن شواهد کلمشدی (والله لایمدی القوم الظالمین) حق تعالی هدایت
 ایتمز شول قومه که نظرده اخلاص و ایمان و اسلامه انصاف صورتن کوسروب بعده ارتداد ایلر نفسلرینه
 ظلم ایدیلر و حقنی انکار ایلر ظالم اولدیلر الله تعالی بول اولان ظالمه هدایت ایتمز اگر سوال ایدر لر سکه
 بوایتک ظاهری اکادالات قیلور که اسلامدن نصکره کافر اولنلره حق تعالی هدایت و بری و حقوق ظالمدر دخی
 کوردلر که ظلمدن توبه قیلدر هدایت اوزره اولدیلر بونده توفیق نیجه اوله * جواب بودر که مراد بومعیندن
 اولدر که مادامکه کافر کفر اوزره قائم اوله و ظالم ظلم اوزره قائم اوله و اول اسلامه و توبه به اقبال ایتمه هدایت
 بولمز اما حقن که جهد ایدوب اول حالدن دویمکه قصد ایتسه لاله تعالی انلره توفیق و بری هدایت کتورر
 بونده کفره یورلدیکه (اولئک جزاؤهم ان علیهم لعنة الله و الملائکه و الناس اجمعین) یعنی انلر که
 اسلامدن نصکره کافر اولدیلر اسلامدن غیری دین طلب ایدیلر انلرک جزای الله تعالی قتنده لعنتدر یعنی
 غضب و خنطدر و رجعتدن بعید اولوب سوزملکدر و فرشتلردن دخی خلافتدن دخی نصیبی آنک لعنتدر *
 زیرا حقن برکتی برکسه به لعنت قلسه اول لعنت قلدی یعنی کشتی لعنته مستحق اوله لعنت دور کافره
 وارور و دخی دینده شول کسه که اکادینداس اولیه اول کالعت قیلور * اما اولک دیندانی اوله آخرتده
 اولدخی لعنت قیلور پس جمیع خاقدن اکا لعنت حاصل اولور (خالدين فیها لا یخفف عنهم العذاب ولا هم
 یظنون) بوحالنده که اول لعنتله و نجب اولان عذاب ایچنده مخلد اوله هر کز اول عذابلری کسلیه و برآز
 وقت مهلت دخی و برلیه ایدی اول قتی عذاب ایچنده قاله (الا الذین تابوا من بعد ذلک واصلوا فان الله غفور
 رحیم) الامکر که اخلاصله اول حالدن دینوب توبه قیلر و عمللری فساددن صلاحه و ظلمدن عدله و کفردن
 ایمانه و شرندن خیره تحویل ایدیه الله تعالی غفوردر اول کفر ایچنده اولیای بار افعیلدر توبه قلدری امر کر
 بوند نصکره دخی یورلدیکه (ان الذین کفروا بعد ايمانهم ثم ازدادوا کفرا ان یقبل یقبل قوبهم و اولئک هم الضالون
 ان الذین کفروا و ما فواهم که ارضن یقبل من احدهم ملو الارض ذهابا و اوتدی به اولئک لهم عذاب الیم
 و ما لهم من ناصرین) یعنی چونکه انلره رخصت ایددی توبه ایدن قبول اولنه * خالک قرتدشی سارقه بی
 یازدیکه الله تعالی سزک اوزریمه کزه توبه عرض ایددی بو خبرمکه ده آنک دوستلرینه ابرشدی انلر دیدیلر که
 تحقیق محمد علیه السلام نه ایدر سته ایتسونه بزمه متظار اولمز سز مانک واقعیه لینه کابر اولم ایتسه بزمکه ده
 طوره لم بوکفر اوزریمه * وقتا که بزم کوکلزده شکلد دونه و دیکه دیلیه وز * اول وقت دونه و زحارمه ایتن توبه
 بزم حقه زده دخی ایتسه توبه من قبول اوله الله تعالی بوایتی ایدر بروب یورلدیکه شول کیم ایمانلرنده نصکره
 کافر اولدیلر دخی اول کفر اوزره نابت اولدیلر بلکه دخی زیاده قیلدر * انلرک توبه لری قبول اولمز * زیرا انلر
 توبه قیلر حق دکلدز * پس انلر که کفری اوزروب توبه قیلدر بلر انلر اسلام بولنده کرام اولوب هلاک اولمشلدر *

دخی شوند که کافر اولاد یار اولد یار اکر دنیا طوبی التوفی اواسه کند و بی قورتر معجون و برسه
اندن قبول اوله جق دکل و وانکه خلاص اوله جق دکل انله عذاب الیم اوله جقد که هیچ برکسه بولمیه انله
نصرت ایدوب اول عذابدن قورتره * پس بو آیت دلالت ایدر که یارب هیچ برکسه بی عمل صالحدن غیری
برنسنه خلاص قیلز ایش * عاقل اولان غیر باطلی ترک ایدوب اسلامی وارکان دینی محکم قیلوب اخلاصه
کوزل غله مشغول اوله وقتی فوت اولدن کند و به سعادت قبوسن آچه و دخی سیور دیکه (ان تنالوا البر حتی
تنفقوا مما تحبون وما تنفقوا من شیء فان الله به علیم) یعنی سز ایش سز اول الله تعالی عنده کی قونددی
نوابله جنت ایچنده تا اول سود کین مالدن صدقه ایچینجه * بعضی ایدر دیکه بو آیت حاکمی من و خدر
زکات آیتله اما الصبی بودر که منسوخ اولمیه بصدقه دن دخی مراد زکات اوله معنی بواوله که سز اچغه
کیروب سعادت ابرم سز اول سود کین مالدن زکات و برمیچجه که انکه نفسکری بخاندن و محبت مالدن
یاک ایده سز * و دخی بر آدیم که زکات و بر دکن صدقه تطوع حقیقه بو آیت حکمی دخی ثابت اوله *
پس الله تعالی به کیزلونسه بوق هر نه نسنه که سز انک بولنده اتفاق ایده سز الله تعالی انی یلور دیناده حقن
و یروب آخر نه نوابله و درجه لری زیاده قیلور * و ندن او قوری دیدیکه عز بن عبد العزیز یو کله شکر الووب
صدقه ایدردی دیر لریک بوشکره و بر دکل ایچله لری نیچون صدقه قیلز سن بوشکری صدقه ایدرسن دیدیکه
بوشکر بکا ایچله دن سو کلودر * و دخی روایتد که عبدالله بن عردن بر کور کلو حسنا جاریه صاقون الدی
انی غایت سوردی بر قاج کون یله سنده طور دقد نصکره انی آزاد ایلدی برکسه نه تزویج ایتدی اول کشیدن
بر او غلان ظهوره کلدی اول او غلنجی الووب کو کسنه قو چاردی و بر دیکه آنانک قوقوسنی سنده بولورم *
و بر دیکه اول دیدیکه بو آتی ایشتمد یکیزی کشی سود کین و برمیچجه سود کی اله کیرم * و دخی هارون الرشید
خاتونی زیده او قوز یلک التون خرج ایدوب بر مصفف یازردی چون تمام اولوب ایته الدقه آچوب بو آیه
شریفه ظهور ایلدی فی الحال قیابوب دیدیکه وار لوقی هدیه سته و بر لک شمدی بکا بوم محققدن سو کاونسنه
بودر * پس عاقل اندر که فانی محبوبی و بره لباتی محبوبی اله رود دخی حق تعالی بیوردی (کل الطعام کان
حلالی اسرائیل الاما حرم اسرائیل علی نفسه من قبل ان تنزل التوراة) کل طعامی بنی اسرائیل اوزره
حلال اولمشدی فان و مر دار اولمشدن و خنزیر اتدن غیری الاشول نسنه که بنی اسرائیل حرام قیلدی
نوارت ایفزدن اول آنک سراملی نورات ایچنده بودر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر یعقوب علیه السلام
قرندانی عیصدن قاجوب حرا ندن بیت المقدسه کیدر کن اکابر ملک قرشوکلدی یعقوب علیه السلام انی لصل
ظن ایدوب انی یقمنه قصد ایلدی ملک بوکز یعقوب لک غنای ایتدی صکره سحابه صعود ایتدی یعقوب علیه
السلام ایسه کانظر ایدردی اول حینده اکا عرق النساء عارض اولدی کیجه اولیچک و جعندن او یوم
فریاد ایلد بکوردی اول حالده نذر ایلدیکه اکر حق تعالی اکا ندن عاقبت و برسه من بعد عرفی اولان طعمای
کندوبه حرام ایده * پس بواجلدن ولدی ذبح ایتمک دیلدی ملک کلوب دیدیکه بن سنی غزایتمک نذر که
مخرج اوله * امدی انکه نذر وفاء اولمشد رشیدن کیر و ولدک ذبحی اوزر کدن ساقط اولمشد * پس
بواجلدن او غلاری آند نصکره عروقی بکمدن تنع ایدوب چیقردیلر * ضحاک ایدر ایشد و ذکرا و لاندن هیچ
برشی انله حرام دکل ایدی آندن تورانه انله حق تعالی حرام ایتمشدی بلکه بابا لری به قوب علیه السلام
خضر نلرنه تبعیتله نفسلرنه حرام ایتد کار ندن نصکره تحریری الله تعالی به کذبامضای قیلدیلر (قل
فانوا بالتوراة فانلوهان کنتم صادقین) امدی انله دیکل که تورانی کتوروب تلاوت ایدلک که زعمکر اوزره
صادق ایدر صدق * زظاهر اوله پیغمبر علیه السلام انله انی دیکل که موت اولوب تورانی کتوروب
اول محقق تلاوته جسارت ایدیلدیلر (فن انتری علی الله الذی کذب من بعد ذلک) شول کسه که
جنت قاطعه لزمنند نصکره کذب ایدوب الله تعالی به افترا ایده (فاولتک هم الظالمون) امدی اول وصفلو
که لظالم لدر مکاره و عناد لری سبیل نفسلرنه انصاف ایتمشلدرد (قل صدق الله) دیکل که حق
تعالی انزال ایتد که صادق و انله کاذبلرد (فاتبوا له ابراهیم حنیفا) امدی له اسلامه اتباع ایدلک که

اول اصلده مات ابراهیم درو یاملت ابراهیم کیدر تا که یهودیتدن خلاص اوله سز که اول سزی اعراض
دنیوی به بی نسوبه ایچون شریف و مکاره به ابرام و ابراهیم و اتباعنه حلال اولان طیبانی تحریرینه الزام ایتدی
(وما کان من المشرکین) و ابراهیم علیه السلام مشرک لردن دکل ایدی (ان اولیت وضع للناس للذی یبک
مبارک اوردی له المین) اول بیت الله که ناسه عبادت ایچون وضع اولاندیکه انک واضعی الله تعالی درمکه ده
اولان بیت شریف در آتی حج و اعتمار و انده اعتکاف و حوالی طواف ایدنله خبر و نه فی کثیر و عاملینه هدی اولدیفی
حاله که اول انله قبله و معبد اولمشد و روایت اولدیکه کعبه اول یتدر کیم سماء خاق اولد یغنده اول
صوبوزینه ظاهر اولدی و حق جل و علا فی ارضدن ایکی یلک ییل اقل خلق ایلدی اول صواوزره زیده
یضا ایدی ارض انک التمدن بسط و مد اولندی * دینلر دیکه حق جل و علا عرشک التند بیت معموری وضع
ایدوب ملائکه به امر ایلدیکه انی طواف ایده لر بعد مکان ارض اولان ملائکه به امر ایتدی انک مثالی و قدرنده
ارضده صراخ نام ییتی بیا ایدوب اهل سماء بیت معموری طواف ایتدیکه کی انلردخی اول صراخی طواف
ایدلر * دینلر دیکه حضرت آدم علیه السلام دن ایکی یلک ییل اول ملائکه کعبه بی بیا ایدوب حج ایدر لری
آدم علیه السلام خلق اولدوب آتی حج ایدیلک ملائکه اکادیدیلر که حج مبرور اوله برندن ایکی یلک ییل اقل
بوییتی حج ایتدیلر * روایت اولدور که پیغمبر علیه السلام برده اول وضع اولان بیتدن سوال اولدیده دیدیکه
اول مسجد حرامدر بعد مسجد اقصی در ایکی سنک وضع اولمشی یتندن فرق ییل یکمشدر (فیه آیات
بینات مقام ابراهیم) انده علامات واضحیه وارد اول جله دن بری مقام ابراهیم علیه السلام در که اول صخره
سماء ایکن انده انک اترقدی اولوب ایچنه کعبه دکن یاغندر و نیچه یلک بیلد نبر و حفظ و ابقاء اولمشد رومع
هذا العذای کثیر ایکن و نه اول جله دن بری حجر اسود و حطیر دروسا ترمشدرد * دینلر دیکه مقام ابراهیم
مراد حرمک کایسه دروینه آیات جله سندن قوشلرک کعبه اوزرندن یکمد کاریدر و چار حجه بن برصیده قصد
ایدوب اول صید جرمه کیرسه چار حجه نک اندن انضا عیدر * و ده که مکرمه بریده در که انبیاء و مرسلین و اولیاء
و ابرار اکاصد و رایدن و طاعات و صدقه ایدن سا ترا ما کن شریفه دن زیاده مضاعف اولور (ومن دخله کان
آمنا) برکسه یتنک حرمه داخل اوله اول قتل و غارتدن امن اولور و اکاداخل اولانی ضرردن امنده قیلور
پس بواجلدن برکسه نک اوزرینه قصاص و یاجد واجب اولد یغنده حرمه التجاء ایته اول انده اولد یغینه
قصاص و حد اندن استیفاء اولنر * الا بکه ابوحنیفه عندنده خروج الجاه اولدور اما که حرمة جرمه بی
حرمه ارتکاب ایتمه بالانصاف عقوبتی انده استیفاء اولدور و بر قوم ذاهب اولدی که شرعک ایجاب ایتدیکه
قتل انده استیفاء اولدور که اول ابن عباس رضی الله عنه قولیدر * دینلر دیکه یعنی برکسنه انی تعظیم و حق
تعالی به تقرب ایدر اولدیفی حالده داخل اوله یوم قیامتده عذابدن امن اوزره اولور (قال النبی صلی الله علیه
و سلم من صبر علی حرمة ساعة من نهار تباعدت عنه جهنم مسیره مائی عام) پیغمبر علیه السلام ایدر
برکسنه که مکک نک حرمه نهاردن بر ساعت صبر ایده ایکی و زیلالق مسافه جهنم اندن ابراع اوله (قال النبی صلی
الله علیه و سلم من مات فی احد الحرمین بعث یوم القیامة آمنا) پیغمبر علیه السلام ایدر برکسه که حرم مکک
و ابرام مدینه ده و قات ایده یوم قیامتک شد ایدندن امین اولدیفی حالده بعث اولور (ولله علی الناس حج البیت
من استطاع الیه سبیلا) الله تعالی ایچون ناس اوزره بیت شریفی وجه مخصوص اوزره قصد زیارت فرض
اولدی اندر دن شول وصفلو کسه که اول بیت ذهاب و رجوعه استطاعتی اوله * علماء دیدیلر که حج
و جوبینه بش شرط وارد که اول اسلام و عقل و بلوغ و حریه و استطاعه در اوله اوله کافر و مجنون اوزره حج
واجب اولنر زرا کافر اهل قرابتدن دکل و مجنونک قری ایسه معتبر اولنر * وصی و عبد اوزره دخی واجب اولنر
اگر صبی عاقل و باعبد حج تطوع ایدر سه انکله فرض ساقط اولنر صبی بالغه اولد یغنده و عبد آزاد اولد یغنده
اگر و جوب حج شرائطی حقیقه جمع اولور سه ایکیجی که حج ایتمی واجب اولور و استطاعتی اولمیا نه دخی
واجب اولنر و استطاعت ایکی نوعدر * بری بدله و بری بدلت غیری ایلدور * اما بدله اولان استطاعت
اولد که بنفسه که مکک قادراوله و زاد در احله بوله * بر راحله که انک مثلنه مصالح اوله و زاد که ذهاب
و رجوعنه و فاء ایده * و اول زاد شول اوزرینه نفقه می و کس و سه و سندن فاضل

اوله و دینی واریسه اندن دخی زانده اوله * و اهل بلده نك حجه عادتاجتملى وقتنده رفق اوله * و خوسه اوله
 وقتندن اوله و یا صکرده بولورسه خروچی لازم اولمز * و شرط اولور که طریقه امن اوله * اگر عدودن خوف
 اولورسه اول کرله مسلم و یا کافر دور * و یا لازم اولیان شیئی طلب ایدر اولورسه خروچی لازم اولمز * و اگر
 راحله بواقیوب لکن مشیه قادر اولورسه و یا خود زاد بولیوب لکن طریقه اکتسابه امکان اولسه اکاچ
 لازم اولمز لکن فعلی مستحب اولور امام مالک عندنده لازم اولور * اما بدنک غیرله استطاعت اولدر که رجل
 بنغه که که قادر اولیه زمن و یا زوال رجا اولمز مرضی اوله لکن کنیدنک برینه آخری استیجار ایدر جلت مالی
 اوله واجب اولور که استیجار ایدوب برینه چ استیره * و اگر مالی اولدوب لکن ولدی و یا راجتی انکچون چ
 ایتمکه مال بذل ایدرسه لازم اولور که انکه کاهر ایدر که صدقه اعتماد ایدرسه امام ابوحنیفه عندده اکاچ
 واجب اولمز * ابن عباس رضی الله عنه ایدر حنعمدن برخاقون پیغمبر عز علیه السلامه کلوب دیدیکه
 یا رسول الله یا بام پیرقانی اولدی بقی حالد اوزرینه چ فرض اولدی اول ایسه راحله اوزرنده قرار ایدر یزین انک
 برینه چ ایدر بنی دیدیکه نم چ ایت (ومن کفران الله غنی عن العالمین) اولکه اوزرینه چ واجب
 اولدیند فصرکه عداچ ایتمه و یا چکن وجوبی اعتقاد ایتمه الله تعالی چی ایدندن و کرکه ایتمندن غنیدر
 (قال النبی صلی الله علیه وسلم من لم یحبسه حاجه ظاهره او مرض حابس او سلطان جائر ولم یحج فلیت ان شاء
 یهودیا و نصرا یا) پیغمبر عز علیه السلام ایدر برکنه که اتی چکن حاجت ظاهره و یا مرض حابس
 و یا سلطان جائر ایتمز ایکن چ ایتمه دیلورسه انک موقی یهودیت و نصرتیت اوزره اولسون (قل یا اهل
 الکتاب لم تکفروا بآیات الله) دیکل که اهل کاب نیچون الله تعالی نیک آیت معیه و عقلیه سته کافر اولورسز
 حالبوکه اول محمد علیه السلام ادا ایتدیکي چکن و غیرک وجونده صدقه دلالت ایدر (والله شهید
 علی ماتعملون) و الحال الله تعالی اعاالکره مطلقه در انک اوزره سزه جز ایدر تحریف و امتسار سزه نفع ایتمز
 (قل یا اهل الکتاب لم تصدون عن سبیل الله من امن) دیکل که یا اهل کتاب نیچون ایمانه کاتلری دین اسلامدن
 صرف ایدرسز (یفونها عوجا) حالبوکه انکه نامی استقامتدن میل ایلدیلر سز اوله کیم شریعت
 موسی نسخ اولده ش اوله (وانتم شهداء) و الحال ییلورسز که اول اسلام دین اهل دیوکه انک غیر مقبول دکادر
 و اندن صد و اضلالدر (وما الله بغافل عما تعملون) الله تعالی سزک مؤمنینی اسلامدن صد و اخفا
 و اختیالکریدن غافل دکادر (یا ایها الذین آمنوا ان تطیعوا فریقامن الذین اتوا الکتاب یردکم بعد ایمانکم
 کافرین) یا مؤمنلر اگر سز اهل کتابدن بر فریق طاعت ایدر سکر سزی ایمانکر نصکره کفره ریدر ایدر ایشو
 آیه کریمه اوس و خزرجدن بر جماعت حقنده نازل اولدیر که انلر بر مکانه اوزروب شحدث ایدرلر ایکن
 اوزرینه * ربان قیس اليهودی اوغرا یوب تألیف و استماعری اتی اوپکندردی یهوددن بر پکنه امر ایلدیکه
 انلرک قاتنه اوتوره و یوم بقتا وقعه سنی انلر کدره و انک امر نه دین انشاد ایدر و اول کونده
 ایسه ظفر اولسک ایدی چون اول پکت ا کادینلی ایتدی ایکی قبیله اربابی نزاعه دوشدیلر و غصبه کلوب
 سلاحه دروشدیلر چون پیغمبر عز علیه السلامه خبر اولدی مهاسر یندن بر جماعتی یانه آلوب اول اراهه کادی
 و دیدیکه یا معشر مساین بن سزک اراکرده ایکن جاهلیت اغوا سنی دوروشر سز * حالبوکه حق تعالی سزی
 اسلامه اگرام * و امر جاهلیتی قطع ایدوب یتکرزه الفت و مودتله انعام ایلدی * اوله اواسه اول حالت انلردن
 کیدوب انلر کیدد و نزغه شیطان ایدوکن یلدیلر سلاحلرین براغوب استغفار کادیلر * بعده بری بر لویه
 مه افه ایدوب * پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام ایلله متصرف اولدیلر * حضرت جابر رضی الله عنه ایدر
 دخی اول کون کبی اولی افق و آخری احسن وافق کون کورسک (و کیف تکفرون واسم تلی علیکم آیات الله
 و یا یاربهم) سربیه دفر اولور سز حالبوکه سزه الله تعالی انلری تلاوت اولتوردر اراکرده رسولیدر
 سزه رعد و صیحت قیلور * ایشو خطاب یاندر که خاصه صحابه په اوله و استک جمیعته دخی اولدی
 نمکندر * زیرا که قرآن کما انلر درده و رسول علیه السلام احادیث شریفه سی وجودیه کانه اول
 کندی اراکرده در (ومن یعصم بالله فقد هدی الی صراط مستقیم) اول کسسه که دین الهی تمسک
 ایدر * و یا خود جماعه آورنده الله تعالی په التجاه ایدر اول الی سینه ابر کورر صراط مستقیمه اهتداء اولور *

اکیل نام کایده ایدر اعتصام ایکی قسمدر بری اعتصام بالله در که اول هر و هو مدن ترقی و هر تر قیدن تخصاص
 و ناسدن انقطاع و رفض غلاتقدر * و بری اعتصام بحبل الله در که اول طاعتی محافظه و اوامر موافقتدر
 (یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله حق تقاته) یا مؤمنلر الله تعالی دن حق تقوی ایلدیکه اول واجب
 قیامده و سبی استغراغ و محارم دن اجتنابدر * ابن مسعود رضی الله عنه ایدر که اول اطاعت ایدوب عصیان
 ایتمکدر و شکر ایدوب کفران ایتمکدر و ذکرا ایدوب نسیان ایتمکدر * دینلر که اول کشی طاعتنه
 التفاتدن و طاعات اوزره مجازات توفیقندن تنزهیدر * لواقع الاوارد ایدر تقوی الله ایکی قسمدر برقیسمی
 است طاعتی و حکوانقامدر * و برقیسمی ایسه حق تقوی ایلدیکه انقامدر در که اول متقی تقوا سنی الله تعالی دن
 کوروب کنیدنک آندن انعزالیدر لکن اکانکلیف نسیندن دکل * زیرا آندن انعزالی مع الله سوه ادبی
 اقتضایدر ایشو آیه کریمه صحابه په غاینده صعب کلوبدر حق تقوا ده آیت است طاعتی و کواختیف اولندی
 تخیل ایدر و الحال آیدن اشد انتقال اولندیلر * زیرا غاینده عزیزدر که انسان علانده جله است طاعتی بذل
 ایدر بلکه لایدر * الله و یا نفسی اوزره تدلیله است طاعتی فضل فایز اما که حق تقوا ده اوله دکادر *

انس رضی الله عنه ایدر کشی حق تقوا ایلدیکه انقام ایدر الامکره لسان حفظ ایدر (ولا توفق الا وانتم
 مسلمون) و سز موت ابرشد کنده حال اسلامدن غیر حالت اوزره اولکر (واعصوا بحبل الله جمیعا)
 جمیع کربل الهی تمسک ایدر دینلر که انکه مراد دین اسلامدر * ابن مسعود رضی الله عنه ایدر که اول
 چا عندر که الله تعالی نیک اعتصامیه امر ایدر حبل الله دن مراد اولدر سزک جماعت و طاعتده کراحت
 ایتمکدر شی سزه خیر لودر آندیکه فرقتدن اکامحت ایدر سزک دینلر که اول قرآندر (قال النبی علیه السلام
 القرآن حبل الله المتین) پیغمبر عز علیه السلام ایدر قرآن عظیم الله تعالی نیک حبل متینیدر (ولا تفرقوا)
 یوخسه یتکره اختلاف و قوعیل اهل کاب کبی دین حقندن تفرق ایتمکدر و یا خود بری بریکرله محاربه ایلد
 زمان جاهلیتده کی تفریقاری کبی تفرق ایتمکدر و یا خود تفرق ایجاب و اتقی ازاله ایدر شیئی ذکر ایتمکدر
 (واذ کرو نعمه الله علیکم) و حق تعالی نیک سزه اولان نعمتی ذکر ایدرک آنک جله سندن بری سزی
 اسلامه هدایتدر و توفیقدر انکه اراکردن غل و غش کیدوب بری بر لیکر الفت و مودت ایتد ککدر
 (اذ کنتم اعداء قالف بین قلوبکم) زیرا سز زمان جاهلیتده بری بریکرله قتال ایدر اعدایکن اسلام سبیلله
 حق تعالی قلوبیکری تألیف ایتدی (فاصبرتم بمعصمته احوانا) انک اور نعمت و رحمتی الله اخوة اوزره
 مجتهدین و متحابین اولدیکر دینلر که اوس و خزرج لایون ایکی قریه ایشلر ایدر اولادری بینمه عداوت دوشوب
 یوزیکری میل دکور زمان محاربه لری اوزادی حتی که حق تعالی اتی اسلامه کیدر و پیغمبر عز علیه
 السلام یئلرین تألیف ایتدی (و کنتم علی شفا حفره من النار فاقدکم منها) و سز یا معشر انصار جهنم
 بر حفره طرفنده ایدیکر کفر یکز حالنده * حتی اگر سزه اول حالنده موت ابرشه جهنمه دوشردیکر لکن حق
 جل و علا اسلامک سبیلله سزی اکا دوشمکدن قورناردی (کذبت بین الله لکم آیه لعلمکم شتدون)
 ایشو تبیین کبی حق جل و علا سزه دلالت تبیین ایدر تا که هدی اوزره ثابت اوله سز (ولکن منکم امه یدعون
 الی الخیر و یأمرون بالمعروف و ینهون عن المنکر) سز دن بر جماعت اولسون که نای خیر دعوت ایدر اول
 خیر کرکه افعالدن و یا ترکدندر و کرکه اول صلاح دینی و بادی ویدر و دخی معروفه امر و منکرذن غمی
 ایدر (قال النبی صلی الله علیه وسلم والذی نفسی بیده لتأمرن بالمعروف و تنهون عن المنکر اولیوشمکن
 الله عز وجل ان یعت علیکم عذابا ثم لتدعونه فلا یستجاب لکم) پیغمبر عز علیه السلام ایدر اول الله تعالی
 حق یچون که نفسم انک یدنده در امر معروف و نهی منکر ایدرک ایتمکدر قورقیلور که حق تعالی سزه عذاب
 کوندره بعده انک دفعیچون دعاه ایتد ککدره دعا کرکیر و دوندره (قال النبی صلی الله علیه وسلم ان الناس اذا
 راوا منکرا فلم یقروا به یوشن ان یعمم الله به عذابه) پیغمبر عز علیه السلام ایدر ناس حق منکر کوروب تغیر
 ایتمه قورقیلور که حق تعالی عذاب ای انلر تعمیم ایدر * احیاده اوذر الفقاری رضی الله عنه ایدر حضرت
 ابابکر الصدیق رضی الله عنه دیدیلر که یا رسول الله مشرکینه قتالدن غیر جهاد و ابرمدردیدیکه نم یا ابابکر
 حق تعالی نیک بریوزنده مجاهد و لری وارد که انلر سز داندن افضلدر و برلرده رزق نورلر بریوزنده یوزلر حق

جل وعلا انکه عبادہ کی ملائکہ مباحات ایدر * وانلری چون جنتی ترین ایدر * ام سلمہ نیک رسول اللہ صلی
 اللہ علیہ وسلم ایچون ترینی کبی ابو بکر رضی اللہ عنہ دیدیکہ یارسول اللہ انلر نہ وصفه لوکسه لر در دیدیکہ
 امر معروف ونهی منکر ایدر در وصاللر محبت وفایر لر بغض واهانت ایدر در اول اللہ تعالیٰ حق حقیقونک
 نقسم انک یدنده در انلر بری شهادت غرقه لرندن اعلیٰ ظرفه ده اولور که انک اوچیز قیوسی واردر که هر بری
 برفع جوهر دن دوزیلور وانلر هر برینه ابریز یوز حور ازو شیخ اولور هر بار که انلر ایتسه حورا ایدر که
 ذکر ایدر مسکنه فلان کون فلان برده امر معروف ونهی منکر ایتشدک (واولتک هم المفلحون) وانلر
 کمال فلاحه مخصوصلر در امر معروف مأموریه حسبجه کاهی واجب وکاهی مندوب اولور * وامانہی
 منکر کلبسی واجب اولور * زرا شرعک جمیع انکار ایتدیکی اشیا هر امر در * واطهر اولان بودر که عاصی به
 واجب اولور که ارتکاب ایتدیکی منکر دن نهی ایدر * زرا واجب اولور که انی ترک وانی ایشینه انکار ایدر
 * وانک برینی ترکله آخرک وجوبی ساقط اولور * اشیوایہ کریمه علم وسین تعلیمه امر معروف ونهی
 منکره حت و ترغیب واردر بوخصال شریفه فرض کفایه اولوب انکه مخاطب امتک بعضی اوله کای دکل
 (ولا تکنوا کالذین تفرقوا و اختلفوا من بعد ما جاءهم البینات) یهود ونصاری کبی اولکر که انلر شول
 اتفاق ایجاب ایدر آیات وحججه مبینه کلدکندن تفرق ایتدیبلر و توحید و تنزیه واحوال آخرنده اختلاف
 ایتدیبلر * اظہر اولان بودر که اشیوایہ اصولده تفرق دن اوله یوخسه فروعه دکل * زرا پیغمبر عز علیہ
 السلام امتک اختلافی رحمت در دیشدر * ودخی برکسته که ایجتاد ایدر اصابت ایدر سه اکایکی اجر اولور
 خطاه ایدر سه اکابر اجر اولور دیشدر (واولتک لهم عذاب عظیم) امدی انلر ایچون تفرق واختلافی
 سبیلده عذاب عظیم واردر (یوم بیض وجوه وتسود وجوه) ذکر ایت شول کویکده انده مؤمنلرین ایمانده
 یوزری بیاض اولور و کافرلرین یوزری سیاه اولور * ابن عباس رضی اللہ عنہ ایدر یوم قیامتده هر قوم
 عبادت ایتدیگری شیشه وارمغه امر اولور انلر انک کاهارہ لمحزون اوله لر حرانلرین یوزری قراره * واهل
 قبله یهود ونصاری فالورنه شیشه کوندر یله جکرین بیلیه لر * اوله اولسه حق تعالیٰ انلر ارادت کریمه
 اولدیغی وجه اوزره اتیان ایدر دیناده مؤمن مطیع اولدیغی حالده اکامجه ایدر نلری الحبال مجده نه واردر *
 واهل کتاب و منافقون اکامجه نه قادر اولیه * بعده اذن الہی ایلر بائیلرین قالدیر یچون مؤمنلرین یوزری
 نلج کبی بیاض اوله * منافقون واهل کتاب انلر یوزر نه نظر ایدر یچک شدت حرانلرین یوزری سیاه اوله *
 دیه لر که یاربازر نه حالت ایدر دیکه مشرکین دکالرا بکن یوزر سیاه اولدی * حق جل وعلا ملائکہ به دیه که نظر
 ایدلر شولر کیم نفسلری اوزره نیجه کذب ایتدیبلر * اهل معافی * ایدر یوزلرین بیاض اولدیغیلر
 مراد اعمال صالحه و ثواب اللہ صرور لرندن اشراق واستبشار ایدر و یوزلر نه سوادیلر مراد اعمال سیئه به
 وعذاب اللہ حرانلرین کسابت و کسوفیدر (فاما الذین اسودت وجوههم اکفرتم بعد ایمانکم
 مدعوینا بعبادتنا کفرن) اما انلر که یوزری سیاه اولدی انلر دینور که ایمانلر نصکره یوخسه کافر
 اولدی بکرامدی کافر اولدی بکفر شی سبیلده مزه حاصل اولان عذاب ذوق ایدلر * دیندیکه انلر که مراد یوم
 میثاقده بن مزله و بکفر دیکه دیدکده بلی و مجرمن دینلر در * ویا منافقوندر ایمانلر یله ایمان اظهار ایدوب
 قبللر کافر اولدیبلر * ویا اهل کتابلر که انیلرینه ایمانلری کبی محمد علیہ السلامه بعیندر
 اول ایمان کتورمشیکن بمقت اولند یغنده کافر اولدیبلر و یا اهل قبله دن اقوامدر (قال النبی صلی اللہ
 علیہ وسلم انی علی الخوض حتی انظر من بر علی منکم) و سبیلده نامی دوی قاقول یارب منی
 ومن امتی فیقال لی هل شعرت ما علوا بعدک واللہ ما یرجعون علی اعقابکم) پیغمبر عز علیہ السلام
 ایدر یوم قیامتده بن حوضه واربرین وسزدن آندہ ورود ایدلر نه نظر قیلورم کورمکه بر طاقه
 بکاوردا یغدن اخذ اولنه دیکه یارب انلر یدین و بنم امتدن درلر بکاد یلدیکه یلور میسر انلر مزه نصکره
 نه اشدیلر و الله آردلر نه دوغدن زائل اولدیبلر (قال النبی علیہ السلام باذروا بالاعمال الصالحه قبل
 ان تمیثی فتن کقطع اللیل المظلم یصبح الرجل مؤمنا و یمسی مؤمنا و یصبح کافر یبیع دینہ لغرض
 الدنیا) پیغمبر عز علیہ السلام ایدر اعمال صالحه به مبادرت ایدلر شول لیل مظلم قطعہ لر کبی فتنلر

ظہور دن اول که کشتی مؤمن صبا حلیوب کافر اخشا علر و مؤمن اخشا علر کافر صبا حلد بنی دینادن
 شی پسرده کیشور (واما الذین ایتعت وجوههم فی رحمة اللہ هم فیها خالدون) اما انلر که یوزری بیاض اوله
 انلر حق تعالیٰ جنت و نوابندہ داغلر در حق تعالیٰ جنتدن رحمتله نهبزنده نبیه واردر که مؤمن
 عمر فی طاعة اللہ استغراق ایدر سه ده یته جنته دخولی حق تعالیٰ رحمت و فضلده اولور (تلك آیات اللہ
 نتلوها علیک بالحق) اشحو الله تعالیٰ وعد و وعیدنده وارد اولان آیاتیدر که انی صکا حتی ملتیس
 اولدیغی خالده تلاوت ایدر (وما الله یبد ظلمنا للعالمین) الله تعالیٰ عالمینہ ظلم مراد انلر زرا اندن ظلم
 مستحیلدر اکابر شی خفی دکلدر بر شینک تفصیل ظلم ایدر و بر شیدن منع او انلر که فایله ظلم ایدر زرا اول علی
 الاطلاق مالک الملکدر (واللہ ما فی السموات وما فی الارض) سموات وارضده اولان اشیا مالک جمعی
 الله تعالیٰ خلقت و ملکیدر (والی اللہ ترجع الامور) آخرنده خیر و شر دن عبادک امور جمیعاً کار جموع
 ایدر هر برینه جزائی ایدر (کنتم خیرا مة اخرجت للناس) علم الله ده و بالوح محف و طده و باهم متقدمین بیتده
 خیرا مة اولدی بکزر که نامه اظہار اولند بکزر دینلر دیکه انلر که مراد مکہ دن مدینه به هجرت ایدن صحابه در
 و یا خود خاصه اصحاب محمد در که اروا و رعایت در حق تعالیٰ مسالینہ آنلر اما اعتلہ امر ایلدی * عورین
 الخطاب رضی اللہ عنہ ایدر بوخصال بزدن اولایز ایچوند و آخرتیز ایچون دکل (قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم
 خیرکم قرنی ثم الذین یلونهم ثم الذین یلونهم) پیغمبر عز علیہ السلام ایدر سزل خیر لکرم قرن اهلیدر یعنی بنم
 عصر مدن یوزیل ایچنده حیاته بولنا نلر در * بعده بنم قرنه ولی ایدن قرن اهلیدر * بعده اول قرن اهلته ولی
 ایدن قرن ثالث اهلیدر * راوی ایدر بیلرین که پیغمبر عز علیہ السلام کندی قرنته نصکره ذکر ایتدیکی
 قرنمیدی و یا اوج قرنمیدی (قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم لا تسبوا اصحابی فواللذی فی یمین یدہ لو ان احدکم انفق
 مثل احد ذہباً ما ادر لمدی احدهم ولا نصیغه) پیغمبر عز علیہ السلام ایدر * بنم اصحابه سبایمکزر اول
 الله تعالیٰ حقیقونک تقسم انک یدنده در اگر نلرین بریکزر احد طاعنه فی سبیل الله التون اتفاق
 ایتسکر سزل اول دکلو اتفاق نلر برمدیلر که نصف مدانفاقی توابه ابرشمه * اکثرین دیدیلر که اشیوایله
 مراد مؤمنلر جمیعیدر * ابوهریره رضی اللہ عنہ ایدر یعنی سزنا سبک ناسه خیر لوسیسر که انلری سلاسله
 کتوروب اسلامه ادخال ایدر سز * قتاده ایدر که انلر امت محمد در که بر پیغمبرک امتی بولردن اول قتالده
 امر او ایتدیبلر اما که بوات کفارله قتال ایدر در کندی دینلر نه قویار اول اهلدن ناسک خیرایسی
 اولدی بر پیغمبر عز علیہ السلام ایدر اشیوایہ کریمه ده دیدیکه (انکم لتون سبعین امة انتم خیرها واکر منها
 علی الله) سز شمس امتی تقیم ایدر سز سز اول امتلر خیر لوسیسر و الله تعالیٰ به زیاده کرامتوسز (قال النبی صلی
 الله علیہ وسلم مثل امتی مثل المطر لا یدری اوله خیرام آخره) پیغمبر عز علیہ السلام ایدر بنم امتی مثلی یغور
 مثلیدر بیلرین که اوایمی خیر لور دیوخسه آخری خیر لوردر (قال النبی صلی الله علیہ وسلم ان الجنة حرمات علی
 الانبیاء کلها حتی ادخلها و حرمات علی الامم حتی تدخل امتی) پیغمبر عز علیہ السلام ایدر انبیایه بندن
 اول و امتلرینه بنم امتدن اول جنته کیزمک حرام قلندی (قال النبی صلی الله علیہ وسلم اهل الجنة عشرون
 و مائه صف عافون من هذه الامة) پیغمبر عز علیہ السلام ایدر اهل جنت یوز بکرمی صف اولور سکسان صفی
 اشحوامة اولیسردر (تأمرن بالمعروف) معروفله امر ایدر (وتنهون عن المنکر) و منکر دن نهی
 ایدر * دینلر دیکه معروف اقامت مفت و جماعت در و منکر اقامت بدعت و ضلالتدر (قال النبی صلی الله علیہ
 وسلم من امر بالمعروف ونهی عن المنکر فیه و خلیفه الله فی الارض و خلیفه کاتبه و خلیفه رسولہ) پیغمبر عز
 علیہ السلام ایدر برکسه که امر معروف ونهی منکر ایدر اول الله تعالیٰ نیک و کانیک و رسولنک خلیفه سیدر *
 دینلر دیکه سنده اوج خصلت اولیجه امر ونهی ایتکه مباشرت ایتسکل که اول تعجب نیت و معرفت
 حجت و صبر علی المصیبة (وتؤمنون بالله) والله تعالیٰ توحیدی اوزره و هر ایمان واجب اولور شی
 اوزره نابت اولور سز (ولو آمن اهل الکتاب لکان خیرا لهم) اگر اهل کتاب کایمینی ایمان کتورسه لر اول انلر
 خیر لولایذی (منهم المؤمنون) انلر بعضی مؤمنلر در عبد الله بن سلام و اصحابی کبی (واکثرهم الفاسقون)
 لکن انلر اکثری و غیر در طاعة اللهدن خارجلر در * کعب بن الاشرف و اصحابی کبی * قتال ایدر زوسن یهود

اندردن ایمانه کفره عبدالله بن سلام را بجهانم اید بید براه اشوایه کریمه نازل اولدی (ان بضر وکم الاذی)
 یامؤمنین اول یهود سزیه اسانه وعید و طعنیدن غیر ضرره قادر اولمز (وان بقا تلوکم یولوکم الادبار) واکر
 سزیکه قتاله جقهس لرمهنزم اولد قلمی حالد کیر و دو یوب یقزل (ثم لا یصرون) یوندن صکره کسه دن انلره
 نصرت ایرشز بی که انلر اوزره نصرت سزک اولور (ضربت علیهم الذلة اعانة موال) انلر قنده یونور لسه
 اوزر لسه قتل و یاخود ذله اولدری (الاجبل من الله وحبل من الناس) مکر که ذمت اللهمه ویا انلره
 کلن کابه و یا ذمه مسلمین و یا دین اسلامه اعتصام ایدر (و یا اذ یغضب من الله) والله تعالی نیک غضبه
 مستوجبین اولد قلمی حالد رجوع ایدر (و ضربت علیهم المسکنة) ودخی اوزر لسه ذی افتقار الزام
 اولندی حتی انلر که کنید یلردن فقر اظهار ایدر تا که جزیه لری تصفیف اولغیه (ذلک) ذکر اولنان ذله
 و مسکنة اوزر لسه الزام اولغیه والله تعالی دن غضبه رجوع لری (بأنهم كانوا یکفرون بأیات الله و یقتلون
 الانبیاء بغير حق) شول سبیلله ایدی الله تعالی نیک آیت لیه کافر اولور و یاخود ناحق بره پیغمبر لری
 اولدر یلردی (ذلک بما عصوا و كانوا یعتدون) اشبو که قتل و عصیان لری و حدود الله اعتداسیله ایدی
 زیرا که صفاته اصرار کاتره مفضی اولور و کاتره اصرار ایدر که مؤدی اولور و ابن عباس رضی الله عنه
 ایدر عبدالله بن سلام رضی الله عنه و اصحابی اسلامه کجیک احبار یهود دیدیلر که محمد ایمان کتور و نلرم
 شرار مز دوا کرا و یله اولمسیدی آیاه دینی تر لایتمز لری و اوله اولسه نازل اولدیکه (لیسوا و اوله) اهل
 کتاب عند الله درجه ده برابر دکلدر (من اهل الکتاب امة قانتة) اهل کتابدن جماعت وارد که دین اللهمه
 ایمانه مستقیمه و کتاب الله عامله و صلوة و طاعته قائمه در (یتلون آیات الله اما الیه سل و هم یسجدون)
 کجیک نیک ساعتده نماز قیلور اولد قلمی حالد قرآنی تلاوت ایدر (یؤمنون بالله و بالیوم الآخر) الله تعالی نیک
 وحدانیتنه و یوم آخرتک حقیقتنه ایمان کتوردر (و یا امرؤن بالعرف) و معروفه امر ایدر (و یؤمنون
 عن المنکر) و منکر دن نمی ایدر (و یا امرؤن فی الخیرات) و اعمال صالحه مبادرت ایدر (و اولئک
 من الصالحین) اشبو صفاته وصفه لو که لر عند الله احوال لری صالح اولوب رضا و ناسنه مستحق لدر
 و یا یفعلوا من خیر فلن یمکروه) خیر دن اول شیئی که آتی اشلر سز آخرتده آنک ثوابدن محروم اولمز (قال
 النبی صلی الله علیه و سلم البر لایلی و الاثم لایقسی و الدیان لایفنی) پیغمبر میز علیه السلام ایدر عمل خیر
 استکبر و عمل شرار و نوبلر و حضرت قهار جل شانیه قنایر من هر علت جزا سن ایدر (والله علیهم بالمیقین) الله
 تعالی تقوی اهلنی یلور اشبو نده بشارت وارد و اشرار وارد که خیر مبدی و علت حسی تقوی اوله و عند
 الله قانرا هل تقوی قول اوله (ان الذین کفروا ان تقنی عنهم اموالهم و اولادهم من الله شیاً) شولر که
 کفر اولدیلر انلر دن الله تعالی نیک عذاب نه مال لری فدیله و نه اولاد لری نصر نه دفع ایتمز (و اولئک اصحاب
 النار) امدی آنلر جهنم ملازم لیدر (هم فیما خال دون) انلر آتده داغ لدر و اشوایه کریمه ده انلر (فخن
 اکثرا موالا و اولادا و ما نحن بمعذبین) نرم مالز و اولاد من جو قدر عذاب و انمز دیو و ولری رن و وارد
 (مثل ما یلقون فی هذه الحیوة الدنیا) اشبو حیاة دنیاده کفره نیک قره و یا فخره و سعه ایمون و شافقونک
 حیران و خوف ایمون اولان انصاف لری منلی (کنل ریح و یا سر اصابت حرت قوم طلوا انفسهم فاهلکته)
 شول ریح منلر رنه آتده محروم حاره و یا بار دنده ایدر و اولوب کفر و معصیت لیه نفع لرنه ظلم ایمش قومک زرعه
 اصابت ایدوب هلاک ایدر امدی انلر انصاف دخی انجیلن ضایع اولوب نه دنیا و نه آخرتده صاحب نفعی
 اولدر (و ما ظلم الله و لکن انفسهم یظلمون) الله تعالی انلر نفقانی ضیاعه انلره ظلم ایمویدر و انلر
 اعتدال اولور و وجهه انفاق ایدر کجیک یون فصلیه ظلم ایمش لدر (یا ایها الذین آمنه و الاخذوا بطانته من
 دینکم) یا مؤمنین کندی جقهس کز مؤمنینک غیریدن صدیق و خلیل ایدر تا که انکله انلر سزک
 امر ایدر که مطلع اولیلر (لایا یلونکم خیالا) آنلر سز نه و فساد ابرار ایدر شیده جهد و مقدور لرن
 بذله قصور ایتمز (و دوما جنتهم) سز ضرره هلاک اصافله مشقت و پریشانی استیویدر (و قد بدت البغضاء
 من افواههم) کلام لردن مؤمنینه عداوت لری ظاهر اولوبدر که صدور لنده کفرط بغض لرن کجه قادر
 اولد لردن امراره ساین کفر ردن اخوار لرنه یلدر (و ما فی صدورهم اکبر) انلر صدور لنده اخفاء

ایندریکن بغض و عداوت اظهار ایدر کاردن اعظمه در زیرا که آتی اظهار لری رویه و اختیار له دکلدر (قد بینا انکم
 الایات) بر سز شول آیات قرآنی بی بیان ایدر که اول الله تعالی نیک اولیا سیه مصداقه و اعدا سیه معادات
 وجوبه دلالت ایدر (ان کنتم تعقلون) اگر سزیه بیان اولنا نلری یلور و موجبیه عمل قیلور سکز (هالانتم
 اولانتم یؤمنونهم و لا یحبونکم) سزای مؤمنین لری سور سکز را کرده کی قرابه و رضاع و صاهرت سبیلله مع هذا
 انلره موالا تدن نمی اولن سکزدر انلر ایه سزیه سوز لردن سزیه مخالفت کز ایمون و یا انلر که مراد منافقین
 اوله که مؤمنین انلری سورل ایماندن اظهار ایدر کجیک یون حالبو که قلب لرنده کی کفری یلزلر (و یؤمنون
 بالکتاب کله) و الحال سز کابلر کله ایمان کتور سز انلر ایه سزیه کابلر ایمان کتور سز (و اذا
 اتوکم قالوا آمنا) یخن آنلر سز ملاقات ایدر (لنفاق و تعزیر ایدوب بر دخی سزک کبی الله تعالی به و رسولنه
 ایمان کتور میسر دیر (و اذا خلوا عدوا علیکم الا نامل من الغیظ) و یخن بری بر لیه تنه اوله
 اوبکر لردن بره قلمی اوچن اصرار یلور که مؤمنینک بری بر لیه الفت و محبت و اسلامت قوه و اهل عزمده
 کوردر و نشقی به ایه هیچ بروجله چاره لری اولد یغندن بریتور (قل موثوا بقیظکم) موثکه دکن
 اوبکر دن قور تلویب اول خسرا نده هلاک اولور (ان الله علیهم بذات الصدور) الله تعالی انلر قلوبنده
 اولان مؤمنینک عد و تلرین یلور و آنک اوزره انلره جزا قیلور (ان تمسککم حسنة نسوهم) اگر سزیه ایمون
 حسنه ابر سیه اول کرکسه اعدا کز اوزره غلبه در و یا انلر دن غلبه در و یا نامل اسلامه دخولده تنابعیدر
 و یا اهل اسلامت معیشتنده خصم در انلری برتور (وان تصبکم سینه یفرحوا بها) و اگر سزیه سینه ابر سیه
 اول کرکسه هزیمت و یا ضرر باشد ترا کاسو یلور (وان تصبروا و اتقوا لایضرکم کیدهم شیاً) اگر سز
 انلر اذاسنه صبر ایدر و رب تعالی دن خوف ایدر سکز الله تعالی نیک صابرین و متقینه موعود فضل و حفظ لیه
 سز انلر مکرری نقص و برمن (ان الله یمامع لوب محیط) الله تعالی سزک صبر و تقوی و سایر اعمال کز یلور
 جزا کزی ابر کوردر (و اذ عدوت من اهلک نبوه المؤمنین مقاعد لا قتال والله جمیع علم) ذکر ایت شول
 و قبیله مدینه ده بر صباحن اهلک عائشه حجره سندن چقدنکه مؤمنلر قتال ایمون موطن تمیه ایدر سن
 الله تعالی سزک افوا کز ی ایدر و بنباکز یلور و روایت اولدیکه هجرتک اوچتی حسنه سی شوالک اون
 ایکسیمی اربعه کوهده مشرکون کلوب احد طاعنه قوندیلر پیغمبر میز علیه السلام مشورت ایمون اصحابی
 و انلر کله یله عبدالله بن ابی رضی الله عننی دخی چاغردی حالبو که آتدن اول آتی چاغرمش دکل ایدی
 بعد المشورة اول و اکثر صحابه دیدیلر که یا رسول الله مدینه ده اقامت ایدوب انلره جمیع اجمعه یلم اگر
 چقره سز و انلر بزدن اصابت ایدر و اگر انلر مدینه به کبر لرسه رجا لدر که قتال ایدر و نساء و صیبا نلره
 و سایر کیدر و انلر بعضی جقمعه اشارت ایدی پیغمبر میز علیه السلام دیدیکه بن منامده کوردمکه حوله
 صغر لری بوغر لور آتی خیره تاویل ایدم و کوردمکه سیفمک زیانده نلر و آتی هزیمته تاویل ایدم اگر مدینه ده
 اقامتی رای ایدو سکز رای و چیدر که انلر کجیک ز قافلر قتال ایدر شول بدر غزائنده فوت ایدن رجاله که
 حق تعالی انلری نه اذله اکر ایدر حک ایش دیدیلر که یا رسول الله بزی اعدا من اوزره چقر غل دیو قتاله
 و غیبتدن زائل اولدیلر حتی که پیغمبر میز علیه السلام یتنه کیروب سلاح قوشاندی آتی کوریمک نادم اولدیلر
 پیغمبر میز علیه السلامه وحی کلور کن آنک رأیی قیوب کندی رأی میز اکارام ایدلر آتدن طور و بکار
 اعتدال ایدر یلدر یلدر کل ایشکل رای سکز و یا رسول الله دیدیلر پیغمبر میز علیه السلام دیدیکه هیچ بر پیغمبر
 لایق اولز که سلاح قوشاند یغندن صکره قتال ایمدن آتی اوزرندن براغه اوله اولسه مشرکون احد طاعنده
 اربعه و تحیس کونلرنده اقامت ایدر جمعه نماز بی پیغمبر میز علیه السلام اصحابیه ادا ایدر که نصکره مکر اول
 کونده بر انصاری وفات ایمندی غازی قیلوب آتدن احد کندی یلورم سبتک ضیا حنده احدک شیعینده
 یولندیلر (اذ هم طائفان منکم ان تقشلا) زیرا سز دن ایک جماعتک اول خرزدن یوسله و اومدن
 یواخارند و قتال دن جین و تخلف قصدین ایدر حالبو که انلر عسکر اسلامت ایک جیاحی ایدر بر پیغمبر میز
 علیه السلام احدده یلک کشی و باطو و یوزوالی کشیله جقه مشردی و مشرکون ایه اوچن یلک کشی ایدیلر

الله بنو اسرائيل بزدن الله تعالى به اكرم ايد بيلشول سبيدند که بری برگاه ایشانسه انک کفارتن قیوسند عتیه
 سنده یازیلور بولور دی پیغمبر عز علیه السلام سکوت ایدوب اندن بویه کریمه نازل اولدی * روایت اولور که
 ابومعید دینور برکنه واریدی عریع ایدردی برضاه حسناتندن عرالمغه کایچک دیدیکه اشبو دکانده کی
 ترجید دکلور لکن بیتده بونک جیدی وارد رسکا آندن ویرهیم دیوانی بیتنه ایلندی وکندوبه ظلم ایدوب
 تقییل ایددی مرآه اندن امتناع اید بچک نادم اولوب آتی ترک ایلدی آندن پیغمبر عز علیه السلام حضرت تلمیسه
 واروب ماجرا منی ذکر اید بچک اشبو آیه کریمه نازل اولدی (ذکر الله) حق تعالی نیک وعیدی ویا حکمتی
 ویا حق عظمتی تذکر ایدر (فاستغفروا لذنوبهم) ندامت و توبه ایلد الله تعالی دن مغفرتن طلب ایدر
 (ومن یغفر الذنوب الا الله) والحال الله تعالی دن غیری کیدر که ذنوبی مغفرت ایدد اشبو نکه مراد حق
 تعالی بی صفت رختله و عموم مغفرتله وصفدر واستغفار وصادرا اولان وعبادت توبه لرینی قبولله وعدنه
 حت و ترغیدر (ولم یصر واعلی ما فعلوا) یوحسه ایشلد کیری ذنوب اوزره اصرا ایتزل * استغفاری ترکاه
 زنی پیغمبر عز علیه السلام دیشدر که (ما صر من استغفروا ن عادی الیوم سبعین مره) استغفار ایدن
 کشتی اصرا وایش اولز اگرچه برکونده گاه یش کره عودت ایدر سده (وهم یعلمون) والحال آنک گاه
 اولوب اکا صرا ضرر اید وکنی یلورر والله تعالی نیک ذنوب و مغفرتله مالک اید وکنی ویا انک ذنوب مغفرت
 اید بچی بیلری وار اید وکنی یلورر * ویا ذنوب ند کاو کثیر اواشه آنک عقری الله تعالی به عظیم دکل اید وکنی
 یلورر (اولک جزاؤهم مغفرت من ربهم) اشبو صفات مذکورده اهلنک نوابی ربکز جل شانه دن
 مغفرتدر (وجنات تجری من تحتها الانهار) وجناتدر که تحتندن نهر لر جاری اولور (خالدین فیها)
 آندد دائمین اولد قری حالد (ونعم اجر العا ملین) اشبو مغفرت و جنات طاعت اهلنه نه کو بچک اجرا اولور
 روی النبی صلی الله علیه وسلم عن ربه تعالی انه قال ابن آدم انک ماد عونی ورجونی غفرت لک علی ما ککان
 فیک ابن آدم انک ان تلقی بقراب الارض خطا بالقیثک بقراب مغفرت بعدن لا تشرک به شیأ ابن آدم انک تذب
 حتی یبلغ ذنبک عنان السماء ثم تستغفر فی اغترلک پیغمبر عز علیه السلام الله تعالی دن روایت ایدردیمشکه
 ابن آدم اگر سن بکا دعا ایدر وشدن رجا ایلر سن سنی مغفرت ایدد ورن سنده کی ذنوب اوزره ابن آدم اگر سن بکا
 برقر به طلوسی کاهله ملاقی اولور سن بن مکانک طلوسی مغفرتله ملاقی اولور بن مادامکه بکا برشی اشراک
 ایتمه سن ابن آدم اگر سن گاه ایدر سنک عظم و وفرتدن عنان سجایه بر شسه بعدد بدن آنک مغفرتن دیلسن
 مغفرت ایدر بن (قال النبی علیه السلام قال الله تعالی من علم انی ذوقد رده علی مغفرت الذنوب غفرت له
 ولا ابالی ما لم یشرک فی شیأ) پیغمبر عز علیه السلام ایدر الله تعالی دیدیکه برکنه کم ذنوب مغفرتله بنم قدرتم
 اولد یغن بیلد آتی مغفرت ایدرم مبالات ایتز بن مادامکه بکا برشی اشراک ایتمه (قد خلعت من قبلکم سنن)
 سزدن و فاعل کچدیکه حق تعالی اقی ام مکذبه ده سنن ایتشدی ویا هراست ایچون سنن ایددی و من اراج کچدیکه
 اکا نابع اولد قلدنده حق تعالی آنلردن رانی اولوردی ویا خیر وشرده اتباع اولد و طرقت ایچون اهل کجدی
 (فسرواقی الارض فانظروا کیف کان عاقبة الکاذبین) امدی بر بوزنده اقدامله سیر ایدک که مکذینک آثار
 هلاکن کوروب اعتبار ایدد سز (هذا بیان للناس) اشبو قرآن عامه نامه مکذینک احوالی بیاندر
 (وهدی) وارواح بصائرک علم و یقین نورله معرفه الهه اهتدایه نوردر (وموعظه للمعتقین) وخاصة
 متقلبه موعظه در که انلری نیک و خشوعه و طاعت اوزره و مصائب اوزره صبره دعوت ایدر و انم و فو قدن
 قول و کرک فعلیدر افتراقدن آنلری صرف ایدر (ولا تم نوا ولا تحزوا) یوم اجدده سز اصابت ایدن نئی
 سبیلده جهاددن ضعیف اولکوز و سزدن قتل اولنا نلرک اوزره عزون اولکوز زیر اول کونده مهاجر شدن بش
 کسه و انصار دن یش کسه قتل اولندی (وانتم الاعلون) والحال سز انلردن شانه اعلام سز که حق
 اوزره سز و قتالکز نه در و قتالکز چنده در و انلر ایه باطل اوزره در و قتالکزی شیطان ایچوندر و قتالکز
 جهنمدر و یا سزک یوم بدوده انلردن اصابتکزی انلرک یوم اجدده کی سزدن اصابتدن اکثردر ویا نصرت
 و نظرا ایلد عاقبت سزک اولور (ان کنتم مؤمنین) زیرا که سز حق تعالی نیک نصر و وعدنه مصدق سز (ان
 یمسکم فرح فقد مس القوم فرح مثله) اگر یوم اجدده آنلردن سز بر احوال و الم ایدر سبه یوم بدوده آنک

مثلی سزدن آنلر ایددی مع هذا انزل ضعف وچین اظهار ایدر امدی سز اول خصلته آنلردن اوله سز شول
 میدنکه انلر الله تعالی دن رجا ایتدیکن سز رجا ایدر سز (وتلك الايام نداولها بین الناس) ظفر
 وعلیه ایامنی مسلمون و کافرون بیتنه صرف ایدر بر صنتی برکون سز بر صنف آخری برنده ور (وایعلم
 الله الذین آمنوا) ونا که الله تعالی ایمان اوزره نایب لری نایب اولمیانلردن تمیز ایدد * اشبو نیک امثالنده
 و تقایصندن قصد الله تعالی نیک علنی اثبات ونفی دکلدر بلکه قصد برهان طریقته سی اوزره معلومی
 اثبات و تقییدر و یا خود معنی اولدر که تا که الله تعالی انلر بیلدیره انی که اکا جزا متعلق اولور که اول برشی
 موجود بیلن سیدر (وتخذه منکم شمعه) ونا که سزدن بر طاقته فی شهادتله اکر ام * ویا خود سزدن شهود
 معدلین اتخاذ ایدد شول سبیلده که انلر ایمان اوزره قائمه وشداند اوزره صبره مصادف اولدیلر (والله لا یحب
 الظالمین) حق تعالی ظالم لری سوز که انلر اضا ایتد کیر نیک خلاف اظهار ایدر اشبو نده تنبیه واوردر که
 الله تعالی **ک** اخرره علی الحقیقة نصرت ایتمه بلکه احیانده انلری تقییلن انلره استدر اراج و مؤمنله
 ابتلاء ایچون اوله (ولیحص الله الذین آمنوا) تا که الله تعالی مؤمن لری ذنوبدن تطهیر و تصفیه ایدد اکر قتل
 اولورر سبه (و یحق الکافرین) و کافر لری افتدا و هلاک ایدد اکر مؤمنلر انلری قتل ایدر سبه (ام حسبکم
 ان تدخلوا الجنة ولما یعلم الله الذین جاهدوا منکم و یعلم الصابرون) ظن ایدر سز که جتنه کیر من سز
 حالیکه حق جل و علا سزدن چم ایدر نلری وشداند صبر ایدر لری بیلیمه اشبو نده دلالت واردر که جهاد
 فرض کفایت اوله (ولقد کنتم تمنون الموت من قبل ان تلقوه قدراً عوّه وانتم نظرون) سز اسباب
 موتدن حربی ویا شهادت اوزره موتی اکا ملاقات ایتزدن اول غنی ایدر بکز * امدی سز معاین اولد یغکز
 حالد اخوانکز قتل اولغری جیتنده آتی **ک** ووردیکز * اشبو و خطاب شول بدر غزاسنه حاضر اولمیان
 صحابه به در که انلر غنی ایتدیلر که * پیغمبر عز علیه السلام ایل بن غزایه حاضر اولوب شهادتدرده نازل اولد یغی
 کرامتله انلر دخی نازل اوله * اوله اولسه یوم احدا وایچک اکا خروج ایچون * پیغمبر عز علیه السلام الحاح
 ایتدیلر * اشبو نده انلر توبیح واردر که حرب غنی ایتد کار نند نص **ک** ره جیانلق ایدوب مهزم اولدیلر *
 ویا حتما کفارک غلبه سنی غنی ایتدیلر (وما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل) محمد علیه السلام دکل
 الارسلدر که اندن اول رسولر کچویدر اولدخی انلر کی یکیسردر (أفان مات او قتل انقلبتم علی اعقابکم)
 اکر اول وفات ایدر ویا قتل اولور سبه سزدن عاقبتکزه می منقلب اولور سز (ومن یقلب علی عقبيه فلن یضر
 الله شیأ) اولکه ارتدادله عقبنه منقلب اوله اول الله تعالی به برشی ضرر ایتز بلکه ضرری نه کندوبه زیرا که
 حق تعالی ضرر و نفع ایلر کدن منز و عالی سیدر (و یجزی الله الشاکرین) نعمت اسلامه آنک اوزره نباتله
 شکر ایدر الله تعالی جزا جزیل ایدر سزدر * اصحاب مغازی ذکر ایدر که چون رسول الله صلی الله علیه
 وسلم بدیور کشیلد احد طاعنه شعبه نزول ایتدی * عبدالله بن جبیر رضی الله عنی یاقلا اوزره ریس
 ایتدیکه انلر الای کشتی ایدیلر و دیدیکه سز طاعنک ذیلنده طوروب کفاری بزدن اوقله دفع ایدک تا که اردیمزدن
 کلیمه لر غالب ویا مغلوب اوله لم سز مکانکزدن آیر بایکز زیر اسز انده نایب اولد یغچه بنالمین اولقدن نازل
 اولز زاندن مسلمون مشرکینه چکنه کیرشدیلر پیغمبر عز علیه السلام مبارک الیه برسیق اولوب دیدیکه
 کیدر که یوسیقی اله حقن برینه کتوره * ابودجانه اقبال ایدوب آتی الادی ویرقر منی عمامه صابریوب
 صالنه رف میدانه یوریدی پیغمبر عز علیه السلام ایتدی اشبو بر یوریکدر که حق تعالی آتی سوزن * مکر
 بونک کی محلد اوله آندن قتال شدید اولوب * پیغمبر عز علیه السلام اصحابله مشرکون اوزره هجوم
 ایتدیلر حتی که مشرکونی صیدیلر * عبدالله و اصحابی مشرکینک صند یغن کور بچک آنلردن غنیمه سکر دشدیلر
 انلر مکانن قیوب کید بچک مشرکیندن خالد بن الولید ایتدیکوز الای فارسله شعب جایتندن ایرتوب عبدالله
 اصحابندن بقیه فی قتل ایتدیلر انکه مسایمه انهم زام ایددی * ابن خافه بر طاقته پیغمبر عز علیه السلام
 رباعیه سنی قردی ووجه **ک** ر عین فان یوریدی * مصعب بن عمیر رضی الله عنه پیغمبر عز علیه السلام دن
 دفع ایچون ایلر یور بچک ابن خافه انی قتل ایتدی شول طنله کیم اول پیغمبر عز علیه السلام اوله محمدی قتل
 ایتدم دیوندا ایتدی مسلمون انی ایتد بچک هر بر نه دهشت کلوب انهم زام وحیرت ایددی * چون پیغمبر عز

عليه السلام اول حالتي كوردی يا عباد الله قائم كالک دیو جا گردی * اوله اولسه اصحابدن اوتوز دکلو کشتی
 قائمه دیرلدیر ساری ایسه انک حیاتده اولدغن بیلیموب طاعلده * حتی منافقیندن بر جاعت دیدیلر که
 اول پیغمبر اولیدی قتل اولغزدی * امدی اخوان کزله ابرکینه اولکی دیکزه کیرله * انس بن النضر
 رضی الله عنه انس بن مالک رضی الله عنہک عسیدی دیدیکه یا قوم اگر محمد قتل اولد یسه محمد نبری جل
 شاه حق لاموتدر * اول کیدیک انک نصره به قتل حیات نیدر من * امدی انک قتل ایتدیکی امر اوزره
 قتل ایدک اندن سیفن آکوب میدانه کیردی حتی که قتل ایدرک جان و باشن حق تعالی رضایی یولنه
 فدایوردی * امدی پیغمبر عز علیه السلام قتل اولندی دیناسنی عذر ایدوب منزه اولنا نری تو بیخ ایچون
 حق جل وعلا حضرت نری اشبو (وما محمد الا رسول) آیه کریمه سن انزال ایتدی (وما کان لنفس ان
 عوت الا باذن الله) کتابا مؤجلا) هیچ برنفسه موت ابرمن الا الله تعالی نیک قضاء و مشیتله ایر * زیرا
 هر نفس ایچون الله تعالی نیک علم ازانسنده اجل صعی وارد اول نه بر ساعت قتلدن انجاسمیله تا خیر
 ایدرونه قتل اقدامله تقدیم ایدر (ومن برد ثواب الدنيا فؤنه منها) برکسه که طاعتله دنیا می ادایده
 و دنیا ایچون عمل ایده برا کا دینادن تقدیر ایتدی که مژدن دینا کوزی و بررز (ومن برد ثواب الاخرة فؤنه
 منها) و اولکه طاعتله آخرت ثوابن می ادایده برانک ثوابدن کا و بررز (و سنجزی الشاکرین) بره آخرتده
 جزا ایدر (قال النبي صلى الله عليه وسلم من كان نيته طلب الاخرة جعل الله غناه في قلبه وجعل له ماله
 و اتته الدنيا وهي راغمة) * ومن كان نيته طلب الدنيا جعل الله فقر بين عينيه و شنت عليه امره و لا ياتيه منها
 الا ما كتب له) پیغمبر عز علیه السلام ایدر برکسه که نیی طلب آخرت اوله حق تعالی غنا سن قلبنده ایدر
 امورنک متقر فائک انکچون جمع ایدر و انک دنیا به بر نیی بوغیکن دینا ده کا کور * و اول کسه که نیی طلب
 دنیا اوله حق تعالی فقری آنک ایکی کوزی اراسنده قیلور و امور محتمه سنی نفر نیی ایدر و دینانک حاصلی
 انحق انکچون اولده تقدیر اولنان اولور (قال النبي صلى الله عليه وسلم انما الاعمال بالنيات و انما لكل امرئ
 ما نوى) * کانت هجرته الى الله و رسوله ف هجرته الى الله و رسوله و من کانت هجرته الى دینا بصیم او امر آه
 یتروجه ف هجرته الى ما هاجر اليه) پیغمبر عز علیه السلام ایدر اعمال دنیویه و اخروییه نیک صحتی نیت خالصه ایدر
 و هر کشتی ایچون عملدن حاصل اولان نیت ایتدیکی شیدر اول هجرتی ایله قصدی الله تعالی نیک و رسولنک
 رضایی اوله اجری الله تعالی نیک همدنه اولور و اولکه هجرتی ایله قصدی متاع دنیا دن بر شیشه نیل و بار بر می آبی
 تزوج اوله حظی انحق اول قصد ایتدیکی شئی اولوب هجرتیچون آخرت ثوابدن کا نصیب اولور (قال النبي
 صلى الله عليه وسلم ان الله تعالى لا ينظر الى صورتكم و اموالکم و لكن ينظر الى قلوبکم و اعمالکم) پیغمبر عز علیه
 السلام ایدر حق تعالی سزل خوب صورتلر کزله نظر و اموال و احتشام کزله نظر ایدوب آخرت ثوابن و کرامتن
 سزه اول حیثیتله و برمن بلکه محل نیت و اخلاص اولان قلبکزه و شرعه موافق اعمال صالحه کزه نظر ایدوب
 ثوابده و کرامتی سزه اول حیثیتله و بره (قال النبي صلى الله عليه وسلم ان العبد ايعمل عملا حسنة فيصعبها
 الملائكة في صحيفة محقة فتلقى بين يدي الله عز وجل فيقول الله القوا هذه العبيدة فانه لم يرد ما فيها و جهمی
 ثم ينادي الملائكة اكتبوا له كذا اكتبوا له كذا فافية و لون بارنا نه لم يعمل شيئا من ذلك فيقول الله تعالى انه
 نواه) پیغمبر عز علیه السلام ایدر عید * ومن بعض اعمال صالحه اشلیوب ملائکه انی مهر لور دفتره یارلش
 اولدینی حالد درگاه حقه ایلرور لرحق تعالی اول ملائکه به پیوره که اول صحیفه لک بعضی براقه لر زیرا
 انده کی اعماله صاحب بنم وجه می مر ادا یتوبدر اندن ملائکه به امر ایدر که اول عبد ایچون شونک و شونک
 کی اعمال حسنه یارل ملائکه دیر لکه یارنا اشبو یارمغه امر ایتدیکی اعمالک هیچ برنیی اشلیوبدر و حق تعالی
 دیر که آئی اشلدیه لکن اشلمکه نیت ایتددر (قال النبي صلى الله عليه وسلم اكثر شهادتي امتي اصحاب القراش
 رب قبيل بين الصفيين الله اهل بيته) پیغمبر عز علیه السلام ایدر اتم شهادتنک اکثری دوش بکر نده و فائ
 ایدر در ایکی صف اراسنده قیلور نیی صحفه میدرد کلیدر الله تعالی یلور (قال النبي صلى الله عليه وسلم
 اذا اتى انسان زل املا نك بكتب من اسلق على مراتهم فلان بقال لذي فلان بقال جية فلان بقال عصية
 الا فلا تقولوا فلان قتل في سبيل الله فن قاتل لکون كلمة الله هي العليافه و في سبيل الله) پیغمبر عز علیه

السلام ایدر حق حریده قتل ایکی صف بری برنه ملا فی اولان مهادن ملائکه انیوب اهل اسلام صفنده کی ناهی
 مر اتبعه یارلر فلان دنیا ایچون و فلان جنت ایچون قتل ایدر دیو یارلر * امدی فلان کشتی فی سبیل الله
 قتل اولندی دیو تحقیق ایتمک برکسه دین اسلام غالب و عالی اولسون ایچون اولان قتلدر که فی سبیل الله اولور
 (قال النبي صلى الله عليه وسلم اذا التقي المسلمان بسيفهما فاقا قاتل والمقتول في النار قيل يا رسول الله هذا القاتل
 فما بال المقتول قال لانه اراد قتل صاحبه) پیغمبر عز علیه السلام ایدر حق ایکی مسلم میفلرله بری برلر نه
 قاتله لر قاتل و کرلر مقتول ایکی دخی ناردده در دینلر که یار رسول الله قاتل ناردده اولمسنک و جهمی سیدلر اما که
 آخری مقتول ایکن ناردده اولمسنک و جهمی ندر دیدیکه زیرا اولدنی صاحبی قتله قصد ایتدیدی (قال النبي
 صلى الله عليه وسلم من تزوج امرأة على صداق وهو لا ينوي اداها فهو زان ومن اداها فهو زان ومن اداها فهو زان
 فهو وارث) پیغمبر عز علیه السلام ایدر برکسه بر می آبی صداق معلوم ایلر تزوج ایدوب لکن اول صداق
 ادا منی نیت ایتسه اول عند الله زاندر * و برکسه که آخر دن استدانه ایتدیکی شینک قضاء سنی نیت ایتسه
 اول عند الله سار قدر (قال النبي صلى الله عليه وسلم من تطيب لله تعالى جاء يوم القيامة و ريحه طيب من
 الملك و من تطيب لله تعالى جاء يوم القيامة و ريحه اتي من الجنة) پیغمبر عز علیه السلام ایدر برکسه که الله
 تطیب ایدر یوم قیامتده و خوشی مسکنن اطیب اولدینی حالد محشره کور و برکسه که لایزاله تطیب ایدر یوم
 قیامتده و خوشی جیفه دن اتنی اولدینی حالد محشره کور * اوهر بر رضی الله عنه ایدر نورانده یارلر لوبدر
 حق تعالی دیشکه اول کشتی که انکله بنم وجه کریم قصد اولنه انک قلیلی کنیدر * و اولکه انکله و جهمک غیری
 قصد اولنه انک کنیزی قیلدر * احباب بنی اسرائیلده ایدر بر خط ییلده بر رجل رملدن تبه لره و اغراوب
 کوکلندن دیدیکه اگر برور مل طعام اولسه انی الله ناسه اولشد بر دم الله تعالی اول قومک پیغمبر نه و حی ایتدی که
 اکادیه کیم حق جل وعلا صدقه کی قبول و حسن نیکی تحسن ایتدی * و اول رمل تبه لری طعام اولوب انی
 تصدق ایتمک ثوابن سکا اعطاء ایتدی * بعض سلف ایدر نیت صالحه عملک صغیر نیی کبیر ایدر و نیت غیر
 صالحه عملک کبیر نیی صغیر ایدر * و بعض علماء ایدر نیت طیبی عملک اولدر مادامکه خیره نیت ایدر من
 سن خیرده سن * و بدینیکه استطاعتک اولد یغجه خیری اشکل حق عملدن یورله سن و باعل ایجاز اوله سن
 خیر علی اشلیکی قصد ایلکل که خیر عمله قصد ایدک انی اشلیک کسیدر امدی عملک عبادی یتددر عمل نیت
 محتاجدر که نیت ببیلده عمل خیر اولور و نیتک کنده سی خیردر اگر چه علائق ببیلده عمل متعذر اولور سده *
 اول اجلدن پیغمبر عز علیه السلام (نية المؤمن خير من عمله) مؤمنک نیی عملدن خیر لور و دیدی * یعنی
 هر طاعت نیت و عمله منتظم اولوب اول ایکی سندن هر بر نیت مقصوده اثری وارد لکن نیتک اثری عملک
 اثرندن اکثردر * امدی و مؤمنک طاعتندن نیی جمله طاعتندن اولان عملدن خیر لور و نیت اخباره ایدر معلوم
 اوله که اعمال اوج قصدر معاصی و طاعات و مباحاتدر * اما قسم اولکه معاصیدر * نیتله موضوعاتندن
 متغیر اولر لاق دکلدر که پیغمبر عز علیه السلام (انما الاعمال بالنيات) قول شریفی * و مؤمنک نیتله معصیت
 طاعتنه متغیر اولور ظن اولنه تنکیم برکسنه نیک قلبی مراعات ایچون اخیری نیت ایدر و باغیرکمالی ایل
 بر قیصری اطعام ایدر و با حرام مالله مدرسه و یا مکتب و یا مسجد بنا ایدر و قصدی خیر اوله کلیسی جملدر ظلم
 وعدوان و معصیت اولمقدن اخراجده نیتک تأثیری اولر بلکه مقتضای شرعک خلاقی اوزره شرله خیر قصد
 ایتمن شرنا خردر اگر آئی یلوب ایدر سده شرعه معنی ندر * و اگر یلیموب ایدر سده جهل ببیلده عاصیدر و قسم
 ثانی که طاعتدر اصل محتمه و اصلی تضاعفه نیته می یوطدر * اما اصلنک صحتی انکله در که حق تعالی به
 عبادتن ایدر غیره دکل اگر یا ایدر سده معصیت اولور * و اما فضلنک تضاعفی نیت حسنه کثرتله اولور * زیرا
 طاعت واحدده ممکندر که نیت کثرتله اعمال مقربین درجه سنه ایرله * مثلاً مسجدده تعوذ و طاعت
 ایکن نیت کثیر ایل اول طاعات متعدد ایدرله بری بودر که مسجدیت اللهم دراک کیرن الله تعالی به زیارت
 قیلور * امدی مسجدده دخول ایلر مولای زیارتن قصد ایدوب انکچون وعد اولنان ثوابی رجا ایدر ایکنجیسی
 بر غماز نصره نماز آخره انظار عبادتن قصد ایدر اوچنجیسی مع و بر صبر و سائر اعضاضن حرکات و تردداتندن
 کف که صوم معناینده درانی قصد ایدر و در دینجیسی مسجدده اعتزاله همتی الله تعالی به عاکف و شرفی آخرت

فکر نه ملازم قلبی قصد اید به شخصی آند الله تعالی ذکرت و یاد کر الله استماعه و یا ند کرایجیون مجرد
 قصد اید به التبی امر معروف و نهی منکر استماعه افاده علم قصد اید به بدی اند فی الله استفاده سن
 قصد اید به سکر نخی بیت الله الهه تعالی دن او تانوب هتک حرمة اقتضاء ایدر شیئی ترک یا تمکک قصد اید به امدی
 سائر طاعات و مباحات دخی بیانی تذکر طریقی بود و بر ارجح بر طاعت یوقدر اول نیات متعدد احتمال دن
 خالی اوله * هر عبد قلبیه خیر طلبنده جد و شجری دکو نیات دن حاصل اولور و انکه اعمالی آرتوب حسنائی
 مضاعف اولور * قسم ثالث مباحات در مباحات دن بر نیی یوقدر که الاول نیت واحده بی و نیته متعدد بی
 متعل اولوب آنک سبیل اول محاسن قربات اوله * و معالی در جانه ابر شیه * مثلاً بر کسه جمعه کوتنده و سائر
 اوقات تطیب ایسه متصور در که نیات سیه دن اند نیات متعدد بولنه * مثلاً انکه قصدی لذات دنیا یله
 تم اوله * و یا خود کثرت مالله تفاخر اظهار اید به کیم اقرانی کا حسد اید به * و یا خود انکه خلقه ریا اید به کیم
 قلیزنده آنکچون جاه قائم اولوب طیب رایحه ایدله ذکر اولنه * و یا خود اجنبیه خاتونه نظری استحلال ایدر
 اوله یغندن قلبی کشتنک * کشتنک سولمن دیله * امدی بونیاتک هر قفسیه اولان نیات تطیبی
 معصیت ایدوب یوم قیامته صاحبک قو خوسی جیفه دن انتز ایدر * الا تلتذذو تم ایچون اولان معصیت
 اولم لکن اندن سوال اولور * و او انکه مباحات دن کابر شی و بر بله انک اوزره اگر چه اکا آخرت عذاب اولمز *
 لکن اول و بر بلن دکو آخرت نعمت دن کابلور * و اما تطیب نیات حسنه اولدر که انکه جمعه کوتنده کی سنت
 نبویه یا اتباع اوله و مسجد تعظیم و احترام و حق تعالی سیک زیارتیه دخولی رایحه طیبیه اوله و مسجد دیا ته
 او نور نکر رایحه طیبیه میله راحت بوله * و جوارنده کبله رایحه کبریه ایلد ادا سن کیدره و انکه غبت اولقمسی
 یابی صدا اید به * و انکه دماغه معالجه اید که فطنت و ذکاسی آرتوب مبهات دینیه دن اکا ادراک آسان اوله
 * بعض صاف دیش که سورین کیم هر نیجه حق اکل و شرب و نومده و خلاصه دخولده دخی نیت اوله *
 و بواسطه یانک هر بری نمکندر انکه وجه الله قصد اولنه * زیرا هر شیه که بده نک بقاسمه و قلبک فراغه سبب
 اوله اول دینه * و بندر * امدی انکه قصد عبادتیه قوتلنه * و جاعله قصدی قوتی تحسین و اهلتک قلبی تطیب
 اوله * و اندن بر ولد وجوده کلوب کندی نصکره حق تعالی به عبادات اید به * و انکه امت محمد جوق اوله *
 و مالی ضایع اولد یغنده حق تعالی سیک یولنه خدا اولسون دیه و غیره انی غیت ابتدکی خیرین ایتسه اول
 غیره حسنائت دن ایل دیواته و انک سبب اتدن اول غیره دیواته نقل اولسون نامل ایدوب جوادن سکوت
 ایدر * امدی اکر اول نهارن ایسک ایتیه جسدان تدقیق اولنزدن اول سن بوکونده حسابکی تدقیق ایت
 و احوالک مراقب اولوب حرکات و سکونک نامل ایتکه کور کیم نه حرکت ایدر من * و نه بی دیر سن
 و ندانن نه اربوب آخرت دن نه بی فوت ایدر سن * و دنیایی نه شی اوزره ترجیح ایدر سن بچنکم اکا باعث دین
 ایدر کنی * یله سن قلبک خطور ایدر فی امضا ایت * و اگر باعث دین دکل ایدر کنی یلور سن اسکا ایت * روایت
 اولدیکه زکریا علیه السلام صنعتی بالجمله دیوار پیاردی بر کون بر قومه اجیر اولوب ایکی رغیف کتوردیلر
 زیرا اول دیله کسبیدن غیری شی یزدی آتی سیه طور رکن اوزر سیه بر قوم جیفه کلدیلر اول ایسه رغیفی
 یکه مشغول اولوب آنلری قاتیه چاغرمه دی زکریا نکر زهد و مخاض من بیلد کارندن کلدیلر بی قیغرمی خیر طلبله
 اول دله نه نهب ایدیلر زکریا علیه السلام ایدیکه اجیر اولدیم کسه لریکا اول ایکی رغیفی پردیلر که انی
 یوب هلاک سیه قوی اولم اکرانی سزگاه یسیدم اول نه سز هونه بکا کفایت ایدردی و بن ضعیف اولوب هلاکین
 کال اوزره ایستازدم * امدی نور الله بصیر اولدر بوطنه نظر ایدر لر زیرا انک عملدن ضعیفی فرضه نقص و برردی
 و آنلری بکاد عوت ایسه فضل نقص و برسر دی فرض ایسه فضل مقدمدر * و میان نوری ایدر بر کسه که
 بر جلی طعامته دعوت ایسه و لکن اول رجالتا کانه رغیفی اولسه و جل اکا اجابت ایدوب اکل ایدر سیه اول
 کسه کال اوزره ایکی فبال اولور اول ایکی و بالک بری نفاق ایدر کیدر و بری اول رجلی بر شیه تقریضد که آتی
 یله انی یمن اکره ایدردی * امدی عده لائق اولور که سائر عاتده دخی نیی تفقد ایدر اگر نیت صادقه
 یلور سیه علی ایضیه و اگر نیی خاص و لمزه توقف اید به * نیت عبدک اختیاری تخشده داخل اولمز * حتی
 سلفدن بر جاعت بر نیجه طاعتی آنکچون نیت احضار اید به مدد و بواسطه ایدر * ابن سیرین حسن بصیرینک

جنار سیه اوزره صلاحیت احضار اید به مدد یوزرک ایددی * و طواس نیی احضار ایدرین حدیث روایت
 ایتزدی * و اکابر ایچون دعا یات دیناسه اکایت بولدیغمه ایدم دیردی * امدی سلف نیتلری احضار
 ایتخجه برعله مباشرت ایتزدی * زیرا که نیت عملان روحیدر و نیت صادقه سز اولان عمل ریا و تکلف در
 و نیت اول دکدر که قبله نیت ایتدم دیه بلکه اول قلبک ایضا نیدر که حق تعالی سیک فتوح بجراسنه جاری اولور
 اول قلبک بعضی سنده میسر و بعضی آخرنده متعذر اولور * اولیکه قبلک اوزره غالب امر دین اوله اکا اکثر
 احوالده نیت صالحه احضاری میسر اولور * و اما اولکی قبلک اوزره غالب دنیا اوله اکایت صالحه
 احضاری متعذر اولور بلکه فرائضه دخی تیسری قتی جهدا ایدر سیه اولور * امدی بر شیه که قلب متبعث
 اولیه اکا حدیث نفس دینور یوخسه اکایت دینار * (و کاین من نی قاتل معه ریون کنی) خوف نیی
 واردر که انکه اولنر جماعت کثیره قتال ایتدیلر و یا قتل اولدیلر (فاهو و اما اصابعهم فی سبیل الله) ان الله
 تعالی سیک سبیلنده کندیله اصابت ایدن بلایه و شدت اجلیچون جهاد دن عاجز اولدیلر (وما ضعهوا)
 و عدودن و یادیدن ضعیف اولدیلر (وما استکانوا) و عدوانه ذل و خضوع دخی ایتدیلر بلکه رب تعالی سیک
 امر نه و نیلیرینک طاعتیه و عدولری اوزره جهاده صبر ایتدیلر (والله یحب الصابین) الله تعالی سیک دینی
 اجلیچون شدت و بلایه صبر ایدنلری سور (وما کان قولهم الا ان قالوا) نیلیرله عدویه قتال ایدنلرک
 اول حالتده قوللری و اولدیکه (و بنا اغفر لنا ذنوبنا و اسرافنا فی امرنا) یارب صفات کاهلریزی و امریزی
 و اسرافزی یعنی کابر کاهلریزی مغفرت ایت (و ثبت اقدامنا) و اعدا ایلد قتلیمز عندنده اقدامیزی
 تثبیت ایت (و انصرنا علی القوم الکافرین) و بری اعدامز قوم کافرین اوزره نصرت ایت (فا تاهم الله
 ثواب الدنیا) الله تعالی انلره دنیا توانیدن نصرت و غنیمت و طیب ذکر و برردی (و حسن ثواب الآخرة)
 و آخرت ثوابک حسنی اجر و جنت و برردی (والله یحب المحسنین) جهادده صبر و طاعتده استقامت ایلد
 احسان ایدنلری الله تعالی سور (یا ایها الذین آمنوا ان قطعوا الذین کفروا یردوکم علی اعقابکم
 فتقتلوهم و احسرن) یا مؤمنلر اگر منافقلره اطاعت ایدر سکر شول قوللر سیه کیم هر یغیت عندنده مؤمنلره
 اخوانکزی یوده رجوع ایدک و دینلر سیه کبرک اولره اولسه انلر سیزی ایمانده نصکره کفر و شرک و دیند بر و بر
 مغبونین اولدیلر کز حالده منقلب اولور سز (بل الله مولیکم) بلکه ناصر و لیکر الله تعالی ایدر انک امر نه
 اطاعت ایدک (وهو خیر اناصرین) اول ناصر لک خیر لوسیدر اندن استعانت ایدک که اول سزی غیرک
 عون و نصرتیه احتیاج ایتز (سنلقی فی قلوب الذین کفروا الرعب) کافر لک قلوبنه خوف القاه ایدرز
 (عما انتم کوا بالله مال ینزل به سلطانا) الله تعالی به اشراکاری سبیلله آتی سیه اکا شریک ایتلر سیه انلره حجت
 و برهان تنزیل ایتدی (و یا ویم النار) انلرک قرار کاهنی نارد (و یس مشوی الظالمین) اول نار
 کافر لره مبهوس مقام اولور (ولقد صدقکم الله وعده) حق تعالی سز نصرت و ظفر ایدر کورمکه وعدنه وفا
 ایتدی لکن سز دن تقوی و صبر شرطله (اذ تحسبهم باذنه) اول الله تعالی سیک اذیله شول وقته که انلری
 قتل ایدر سز (حتى اذا فتلتم و تنازعتم فی الامر) حتی که بچن جین ایدوب امر ده اختلاف ایلدیکز
 (وعصیتهم) و رسول الله علیه السلام امر نه مخالفت ایدیکز (من بعد ما اوبکم ما تحبون) اول الله
 تعالی سز امتیوب دیلدیکز ظفر و غنیمتی کوسر دکنده نصکره (منکم من یرید الدنیا) سز دن کیلکز
 دنیا دیلیوب نهب و غنیمته * کندی (ومنکم من یرید الآخرة) و کیلکز ایسه آخرت دیلیوب برنده
 ثابت اولور (ثم صرفکم عنهم لیتلیکم) بعد الله تعالی سزی انلر دن صرف ایلدی تا که یزیت و بخراج
 و قتله سز ایرن مصائبه صبر کزی و ایمان اوزره ثبات کزی اظهار ایتچون سز کله اختیار ایدیلر معالجه سن
 اید (ولقد عفا عنکم) لکن حق تعالی سزک رسول الله علیه السلام اختیار ایدیلر فضل ایدیلر *
 ییلجیک سزی عفا ایلدی (والله ذو فضل علی المؤمنین) الله تعالی عقوله مؤمنلره فضل ایدیلر *
 محمد بن کعب القرظی ایدر وقتا که رسول الله صلی الله علیه و سلم و اصحابی احد دن مدینه به مصاب اولدقلری
 حالده رجوع ایتدیلر اجماعندن بر جاعت دیلدیکه بمصائب بره قندن ایدر و الحال حق جل و علا بره
 نصرت و ظفرله وعد ایتشدی نازل اولدیکه حق تعالی سیک آتی سز وعدی صبر و تقوی ایلد مشروط ایدی

مزا به اول شرطه مخالف ابتدا بکوششول مبدنکه پیغمبر من علیه السلام احده وار بجک آئی اردنه الدی
 و مدینه به قرشو طور دی و عینین نام جبلی یسارینه آلب رمانی آنک اوزرینه طوغردی و عبد الله بن
 جبر رضى الله عنہ انزل اوزره امیر ایدوب سز بزم ظم و بریزی جایب ایدک اگر غنیمته کیدر سه وزو باقتل
 اولنور سه وز سز لر بریکزده ثابت اولوب نه غنیمته کیدلونه بر منصرت ایدل چون مشرکون قتاله طور شد یلر
 رما قبل ایل و ما و سولون سیغله کیرشد یلر حتی مشرکون سمد یلر و قاجغه بشلد یلر رما آئی کور بجک اختلافه
 دوشد یلر بعضی یلری دیدیکه بزبونده نه طور و زال مشرکون مشرکون مشرکون پیغمبر من علیه السلام امر نه
 مخالف غنیمته سکر دشد یلر و بعضی یلری ایسه اون دکاو کسه ایدی عبد الله بن جبر رضى الله عنہ ایلر برلر نه
 ثابت اولوب پیغمبر من علیه السلام امر نه اطاعت طورشد یلر مشرکون رمانک چون کیدوب آزی
 قالد یغن کور بجک اول قلان رمانک اوزر لینه هجوم اید یلر حتی که عبد الله بن جبر رضى الله عنہ
 و اصحابی قتل اید یلر آیدن ما و سولون اوزره یولند یلر مسلمان صوفی ارامنه کیرد یلر اول حالتدن مسلمنه
 دهشت ایردی و ابلیس لعین دخی یلک که محمد قتل اولندی دیو صوت شد یلر یا غردی مسلمین آئی
 اید یلر بجک کرجک صند یلر هر بری جنکی قیوب حیرت لرندن صند یلر (اذن صدون) ذکر ایدل شول
 وقتی که عدودن هارین اولد یلر کز حالد جبله صعود اید سه سز (ولا تلون علی احد) و بری برلر یلر
 التفات و انتظار ایت سز (والرمول یدعوکم فی انحرکم) و رسول الله صلی الله علیه وسلم ساکتزده جماعت
 انحری ایلر طور و عباد الله بکا کلک بن رسول اللهم هر که بکا مطاوعت اید سه اکاجنت اوله دیو سز
 قاته یا غردی (فاکابکم غلام) اوله اولسه حق تعالی سز شول و جایب ککز نواب برینه غم اوزره غله
 مجازات اید یلر غم اول که قوت اید کوری ظفر و غنیمت و غم ثانی ایسه اربشن قتل و هر یقدر و یا خود غم اول
 اربشن قتل و جراح و غم ثانی ایسه محمد علیه السلام قتل اولندی دیو اید یلر اول غم ایسه آنلر غم اولی
 اوستردی (لکلیلا تفرقوا علی ما کانکم و لا ما اصابکم) تا که قوت اید ککز فتح و غنیمته و اصاب ایدن
 قتل و هر یتمه عزون اولیه سز (والله خیر یما نعم لون) الله تعالی سز لعا الکزه و اعما الکزه قصد اید ککز
 شیشه صلد (ثم انزل علیکم من بعدکم امنه تعالی ایتقی طائفة منکم) آندن حق تعالی سز محمد نصره
 امن الابدی حتی که سز بر طائفه بی تعالی اخذ ایلدی تعالی ایسه امن حصوله سیدر * ابو طلحه رضی الله
 عنه ایدر را حده مضافه ایکن بری بر می به تعالی اخذ اید یک سیف المدن دشورین الزوم اول نه دشردی
 ابو طلحه رضی الله عنه ایدر احد کوتد یلر قالد یلر و بر قوم نظر ایدم کور سکه هر بری تعالی سز جفمه می
 الله میل ایدردی * زبیر بن العوام رضی الله عنه ایدر احدده اوزر یزه خوف مشد اول یلر کندی
 کورد سکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایلر حق تعالی اوزر یزه نوم القا ایلدی حتی که بائمه سولن
 کلاهی مناهده کی کبی اید برین (وطائفة قد احصیتم انفسهم) و بر طائفه ایسه که انلر منافقوندر
 نصیری انلری همومه دوشردی رسول الله صلی الله علیه وسلم و اصحابک امری انلر حاجت دکیدی اول
 اجلدن مجب امن اولان تعالی انلر انزال اولندی (یظنون بالله غیر الحق ظن الجاهلیة) که انلر الله
 تعالی به حق اولیان اهل باهلیته مختص ظن ایدر (یقولون هل لنا من الامر من شیء) رسول الله صلی
 الله علیه وسلم دیرلر که حق تعالی انلر امرندن نصر و نظر ایلر و عدندن بزه نصیب وار میدر و یا خود بزلر
 نصر بزلر تدبیر و نصر یفندن اختیار من منع اولنوبدر اوله اولسه امردن بزم ایچون برشی قالمیو بذر
 و یا خود بزدن و قهر زائل اولوب امردن بزه برشی اولوردی (قل ان الامر کله لله) دیکلر که نصرت و غلبه دن
 امرلر کلمسی الله تعالی انلر (وان جندنا لهم الغالبون) مصداقجه انلر اولیا سکر و یا خود قضا و حکم
 اول الله تعالی انلر دلد یکن ایشلر و ارا دانی اولد یلر وجه اوزره حکم ایدر (یحقون فی انفسهم ما لا یبدون
 لک) سکا انلر ایتد کوری شقی نه لر نه اخفا ایدر لر یعنی ظاهرده بزم سترشد یلر و طالبین نصرت دیرلر
 و باطنده انکار و کذب ایدر (یقولون لو کان لنا من الامر شیء ما قبلنا ههنا) نفس لر نه
 و یا بر لر بله تنها اولد لر نه دیرلر که اگر شملک و عد اید یلر کبی امرلر کلمسی الله تعالی انلر اولیا سکر
 دیو زعی اوزره بزم ایچون امردن برشی اولیدی و یا خود بزم ایچون اختیار و تدبیر اولوب مدینه دن

چشمه سیدل اشواراده حیاته اولنلر یزه مغلوب و مقهور و قتل و مقتول اولزدی (قل لو کنتم
 فی سواتکم لبرزلدین کتب علیهم القتل الی مضاجعهم) دیکلر که اگر سواتکزه اولور سکز و غزایه چشمه سکز
 شول اوزر لرینه قتل مقدور و لوح محفوظده مکتوب اولنلر مصارع لرینه جیه و بقتل اولنه لردی مدینه ده
 اقامت انلر نفع ایتیدی * زیرا حق جل و علا سابق قضا سنده اموری تقدیر اید و بر اوله اولسه انلر
 تقدیر برینی تغییر ایدر اولنر (ولیتلی الله ما فی صدورکم) الله تعالی اشبور ذکر اولنلر کبی ایددی تا که
 مر اثر کرده اولان اخلاص و ثباتی اظهار ایدر (ولیمحص ما فی قلوبکم) و قلوبکزه اولان شیئی و سواس
 شیطاندن تخلیص ایدر (والله علم بذات الصدور) الله تعالی قلوبکزه اولان خبر و شری یلر و ایشو قوله
 و عدو و عید و دخی تنبیه واردر که الله تعالی اولادن غنیمت یلر که انی ایتمی مؤمنلری قریر و منافق لک
 حالی اظهار و تشهیر ایچوندر (ان الذین یولوا منکم یوم التقی الجمعان انما امسرت لهم الشیطان یهض ما کسبوا)
 شونلر که اخذ غزایه کوشنده منزه اولد یلر انلر زمانه سبب شیطان انلر زلن طلب اید یلر انلر دخی اکا اطاعت
 ایدوب مرکز ترلر و غنیمته حرص و رسول الله محالقت اید یلر (والقد عفا الله عنهم) حق تعالی انلردن
 عفو ایددی قوه و اعتذار لر ایچون (ان الله غفور حلیم) الله تعالی ذنوبی مغفرت ایدر و مذنبک
 عفو یتمه عله ایتز تا که توبه ایدر (یا ایها الذین امنوا لا تکونوا کالذین کفروا) یا مؤمنلر منافقین کبی اولکز
 (وقالوا لاخوانهم) که انلر نفاق و کفر و یا نسبده کی اخوانلر ایچون دیرلر که (اذا ضربوا فی الارض) یغن
 یروزنده تجارت و یا بر امر ایچون سفر ایدوب اول سفرده وفات ایتسه لر (اوکا و اغزا) و یا غزایه کیدوب انده
 قتل اولسه لر (لوکا و اعندنا ما ما و ادم اقلوا) اگر مدینه ده بزم فایزده قالسه لردی وفات ایتز لردی و قتل
 اولنلر لردی (لیجعل الله ذلک حسرة فی قلوبهم) تا که حق جل و علا اول منافقینک یوقول و اعتقنا دای
 قلم لر نه حسرت قیلر (والله یحیی و یمیت) الله تعالی سفرده و حضرده قضا و مشیتله کبی احیا و کبی
 اماته ایدر انک سنده دخی مؤثر اولدر یوحسه اقامت و سفر دکادر * زیرا که حق جل و علا کاهی مسافر
 و غازی حیاته البقور و مقیم و قاعده موت ایر کورر (والله یما نعم لون بصیر) الله تعالی اعمالکزه بصیردر
 (ولئن قتلتم فی سبیل الله اوفتم بعهدة من الله و رجة خیر مما یجمعون) اگر سز الله تعالی سز سبیلنده قتل
 اولنلر سکز و یا فوت اولسکز انکله نائل اولد یلر که الله تعالی انلر مغفرت و رحمتی سز ایچون خبر لودر انلر وفات
 ایتد کوری تقدیر اوزره شول دنیا منافقندن که انلر ای جمع ایدر (ولئن قتلتم لای الله تحشرون)
 اگر سز فوت اولور و یا فی سبیل الله قتل اولنور سکز موتکزه هر نه کیفیت اوزره اولور سه عاقبت الله تعالی به
 حشر اولنور سز جزا کزی و بر و نواب عظیمه ایر کورر (فبارة من الله لکم لهم) الله تعالی انلر رحمتله
 درکم من اخلاقده انلر معوات و مخالفت لرینه صبر ایدر سن (ولو کنت قظا غلیظ القلب لا نفصوا من حولک)
 اگر سن سی الخلق قادی القلب اولور سز انلر سز یا نکلدن طاعیلوب سکا سکون ایتیه لردی (فاعف عنهم)
 انلردن سکا ایرشن سینه لری عفو لیلکل (و شاورهم فی الامر) انلر رأی لر فی استخراج ایت الله که الله
 تعالی انلر غیرنک عتدنده عهد اولیه دینلر که الله تعالی پیغمبر من علیه السلام مشاوره امر ایلدی تا که
 انکله انلر قلوبی تطیب ایدر و من بعد عبادده سفت اوله (فاذا عزیمت فتوکل علی الله) یغن که برشی
 اوزره تمسکی بعد المشورة و طین ایدر سن سکا اصل اولان شی اوزره امر که امضا ده الله تعالی به توکل
 ایت زیرا که اصلی الله تعالی دن غیر احدینلر (ان الله یحب المتوکلین) الله تعالی اکا توکل ایدنلری
 سوار اوله اولسه انلری نصرت و صلاحه هدایت ایدر (ان یصركم الله فلا غالب لکم) اگر حق
 تعالی سز نصرت ایدر سه یوم بدرده کی کبی سز غالب اولور و اواز (وان یخذلکم فن لا الذی یصركم من
 بعده) و اگر اول سز یخذول ایدر سه یوم احدده کی کبی انلر خذلاند نصره کیدر که سز نصرت ایدر
 (وعلى الله فلیتوکل المؤمنون) امدی مؤمنلر توکل ایدر لر سه الله تعالی به توکل ایتد و لر زیرا یلورلر که
 انلر اندن غیر تاصری یوقدر (وما کان لشی ان یفل) هیچ برشی به هیچ اولد یلر که غنا عیده خیانت
 ایدر زیرا که خیانت نبوته منافقدر اشبورنکله مر ادیا پیغمبر من علیه السلام غلوه ایتد یلر تیره دز زرا
 روایت اولندیکه یوم بدرده برقر منی قطیفه غائب اولیجک بعض منافقین دیدیلر که ظن ایدر که انی رسول الله

المش اوله * وياخود يوم احده رماء انى ظن ايدوب غيبت ايچون مكرى ترك ايدوب رسول الله عليه
السلام هر كشتيك الدني كنديك اولسون ديه و غيايى قسبت ايتيه ويايغمبر عيز عليه السلامي غولدن
نميده مبالغه اوله * زير رايه اولد بيه اول طالع كوندوب انلر حاضر دكل ايكن غيبت واقع اوليچيك انى
يائنده اولان قومه قسبت ايدوب طالع اندن برشي ورمدي (ومن يغفل يات بما غل يوم القيامة) اولكه
عنيته خيانت ايدوب اول عنقه تحمیل اولمش اولديني حاليه يوم قيامته كتوريله وياويل وانندن ارنسكاب
ايدوبكي شيله كتوريله (ثم فني كل نفس ما كسبت) بعده هر نفس خير وشر دن كسب ايدوب كيله جزا نور
(وهم لا يظلمون) انلر ظلم اولمز لانه مطيعك نوابي اكسيه اورونه عاصيك عقابي ارنه ييلور (ان من اتبع رضوان
الله كن يابستخط من الله) اولكه كه طاعته الله تعالىنك رضا سته اتباع ايدوب شول كسه كسيه دركه معاصي
سبيله الله تعالىدن خطك رجوع ايدوب (وما اوبه جهنم وبئس المصير) كه انك مقامي جهنم اول ايسه
نه مبوس مصير اولور (هم درجات عند الله) الله تعالىنك رضا سته اتباع ايدوب عند الله درجات صاحبليدوب
(والله بصير بما يعملون) الله تعالى انلر اعمالني ييلور وانلر صدور ايدوب اعمالك درجاتي دخی ييلور انك
حسبجه انلر جزا قيلور (لقد من الله على المؤمنين) الله تعالى رسول الله عليه السلامك قومندن ايمانه
كلنلر سائر مؤمنلردن زياده انعام ايدوب (اذبعت فيهم رسولان من انفسهم) كه انلر كند بلر كنسب
وياجنسندن ويا انلر اشراقندن رسول كوندوب زيرا كه ييغمبر عيز صلى الله عليه وسلم قبائل و بطون عربك
اشراقندن ايدوب (يتلو عليهم آياته) كه اول انلر قرآن ايتلرني اوقور حاله و كه انلر جاهل و روي اشمش دكلر ايدوب
(ويركهم) واول انلر دفس طبايعدن وسوء عقايد و اعمالدن نظم ايدوب (ويلهم الكتاب والحكمة)
و اول انلر قرآن و سفت تعليم ايدوب (وان كانوا من قبل اني ضلال مبين) اسكرجه انلر انك بعثتندن اول
ضلال ظاهرده ايدوب (اولما اصابكم مصيبة قد اصابتم مثلها قلتم اني هذا) وقتا كه يوم احده سزدن يشمش
كشي قتل اولغله سزه مصيبت ايردي ديديكز كه يوم مصيبت بزه قندن ايردي و الحال الله تعالى بزه نصرله وعد
ايدوب سزه يوم بزرده ايكي اول دكاوي اصابت اشمش ديكز مشر كيندن يشمش كشي بي قتل و يشمش كشي بي
امير اشمش ديكز (قل هو من عندنا فكم) دكل كه يوم احده كي خذلان مزر رسول الله عليه السلامه مخالفتكز
سبيله نه كنديكز دن ايرودز * زيرا كه نصرله وعد اولمكز ثباته و نيكيكه مطاوعته مشروط ايدوب
(ان الله على كل شئ قدير) الله تعالى هر شيشه قادر و درك نصرله وركل منعه ديلرسه مصيبت سزدن انلر
ويا انلردن سزه ايركورد (وما اصابكم يوم النجى الجمعان فبذن الله) اول شيشه سزه جيع مسلمان و جيع
مشركن التفاء ايدوب كي احده غزائي كوشده اصابت ايدوب الله تعالىنك قضا سله در (ويلهم المؤمنين وليعلم
الذين نافقوا) مؤمنين و منافقين قيمي ايچوندر تا كه بونلر ايماني وانلر كفرى ظاهر اوله (وقيل لهم
تعالوا فالتوا في سبيل الله وادفعوا) اول منافقين حربدن قعودايدوب كند انلر كل الله تعالىنك سبيلىنده
قتال ايدوب وياسواد مجاهدينك تكثيرله كفاري انفس و اموال كزدن دفع ايدوب زيرا كه كرت سواد عدوي
تخويف و شوكتلر ضعيف ايدوب (قالوا لو تعلم قتالا لا نمناكم) ديركه اكر قتال ديكلك صالح برشي
يلىسليك سزه اتباع ايدوبك لكن سزه صدنده اولد ييكز شئ قتال ديكدر بلكه نفسى تملكه به القادر رأى
خطايله مباشرت اولمش قتالدر (هم لله كفروا ثم اتوا بآياتهم للايمان) امدى انلر اول كونده نصرت
حيثندن اهل ايمانه قز بلردن اهل كفره قز بلر زياده در (بقولون بافواهم ما ليس في قلوبهم)
قلبرنده اولين شيشك خلافتي لسانلر اظمار ايدوب (والله اعلم بما يكتمون) انلر كتم ايدوبكاري
نفاقلر نه حق جل و علا مفصلا علمدر اما كه سرك علمكز امارايله انك اجللنده در (الذين قالوا
لاخوانهم واعدوا لواطعونا ما قتلوا) كه انلر يوم احده قتل اولن ان اقر بارى حنده كندوب
مدينه ده اوتوروب ديركه اكر انلر قتاله كتيوب مدينه ده بزمه قالمش اولسبه سرك قتل اولمز لردى
(قل فادرؤا عن انفسكم الموت ان كنتم صادقين) انلر ديكلك كه چون تقدر اولنن قتلك دفعنه
قدركز اولد ينده صادقلر ايكز كنديكز دن موتى واسبابني دفع ايدوب كه سزاكار امر مز حاله و كه اول
براعتقاد باطلدر بلكه موتك اسبابي كشميره در قتل هلا كه وهدولك نجانه سبب اولمى كبي امر

عكس اوزره دخی اولور (ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله امواتا) الله تعالىنك سبيلىنده قتل
اولنلر سز اموات ظن ايمكز (بل احياء عند ربهم) بلكه انلر ديركى جل شانه عندنده احياء
ومقربولردر (يرزقون) جنتدن رزقلاورلر (فرحين بما آتاهم الله من فضله) مسرور و شاد اولد قلى
حاليه اكا كه حق تعالى فضلندن انلر شرف شهادت و حيات ايدوب به فوز و نعيم جنتله تمتع وكرامت قرب
ويردي (ويستبشرون بالذين لم يلحقوا بهم من خلفهم) و قتل اولمكز ايدوب كندوبلر نصكره به قتلان اخوانلر نه
تبشيرايلك ديلر اني كه (الاخوف عليهم ولا هم يحزنون) انلر قى سبيل الله قتل اولغله بر حياه ايرديلكه
انى وقوع محذور خوفى و وفات محبوب حزنى تكدير ايتز * اشبو آيه كريمه دلالت ايدوب كه * اشبو و همك
مخسوس اوليه بلكه بر جوه مردك بذاته اولوب بدنك خرايله قاني اوليه وانك ادراك و تالم والتدازى اكا
منوقف اوليه حق تعالىنك آل فرعون حنده (النار يعرضون عليها) قول شريفي اول معنائى تايسد ايدوب
ودخی ييغمبر عيز عليه السلامك قولى كه (ارواح الشهداء في اجواف طير خضر تردانها را الجنة و تاكل من ثمارها
وتأوى الى قتاديل معلقة في ظل العرش) شهدانك ارواحي شل قوشلر اجوافنده در جنتك انماريشه واردرلر
و ثمارندن اكل ايدوب روظل عرشده اصيلاقند ايدوب قرا ايدوب روى بواينده شهادته ترغيب و طاعتى ازدياده
بموت وكشي كندوبه انعام اولنن شئ مثلى اخوانيچون قنى ايتكي احادوم و مشلر فلاحه بشارت واردر
(يستبشرون بنعمة من الله وفضل) الله تعالىنك جنتله و آنده كي كراماتله استبشار ايدوب (وان الله
لا يضيع اجر المؤمنين) والله تعالى مؤمنلر اجرني ضايع ايتز ايدوب كنه يقين ايدوب بوقوله دلالت واردر كه
انلر ايچون ايمانلر اوزره اجر اولمى ايمان اولمكز اعمالى محبظه واجوري مضيقه اوله (الذين استجابوا لله
والرسول من بعد ما اصابهم القرح) كه اول مؤمنلر شول صفاتله متصفلردر * كه انلر يوم احده بر احوال
اصابتد نصكره الله تعالىنك و رسولك امر نه اجابت ايدوبلر (الذين احسنوا منهم و انقوا اجر عظيم) انلردن
رسول الله عليه السلامه طاعته احسان ايدوب مخالفتدن انقايانلر ايچون اجر عظيم واردر و روايت اولدور كه
وقتا كه ابوسفيان اصحابيله احداث مكيه رجوع ايدوبلر * روحانام موضعه ايريشيك نام اولوب كيرو
ييغمبر عيز عليه السلامه واروب رجوعه قصد ايدوب اول خبر ييغمبر عيز عليه السلام حضر تلر نه ايريشيك
اصحابه امر ايدوب كندونكي كون بزه له احده اولمى بوكون ابوسفيان اوزره كيكه چيقتونلر * اويله اولسه
ييغمبر عيز عليه السلام ايله اصحابدن رجاعت چيقتوب بوله كيدوبلر حتى مدينه دن سكرميل مسافه ده جراه
الاسد نام موضعه ايرديلر حتى كه ياره لولرى دخی ايره و غيبلرنده عاجز لريكن قالموب بيله كندوبلر حتى تعالى
مشركونك قلوبنه رعب القاء ايدوب ييغمبر عيز عليه السلام اوزره رجوعى ترك ايدوبلر (الذين قال لهم
الناس ان الناس قد جعوا لكم فاحشواهم) كه انلر عبد القيدن ركب ويا نعيم بن مسعود الاشجعي بيله سخي
اولان ناسه ديديكه ابوسفيان و اتباعي سزه استيصال ايچون جمع اولوب در صقوب آنلر اوزره نه وارمكز
(فزادهم ايمانا) اول قول انلر تصديق و يقين اوتوروب جهاده نيت خالصه ايله عزيمت ايدوبلر (وقالوا
حسبنا الله) الله تعالى بزه كافيد ديدوبلر (ونم الوكيل) اول نه كوچكك مؤكل اليه در * روايت
اولدوبك ابوسفيان و اتباعي احداث منصرف اوليچي ندايدوب ديديكه يا محمد ديرسك كلجك يلمده موعده من
مويم بدر اولسون ييغمبر عيز عليه السلام ان شاء الله ديدوب چون اول كه مى يلمده ابوسفيان اهل مكيه ايله
چيقوب * امر الظهران نام موضعه ترك ايدوبلر حتى تعالى قلوبنه رعب القاء ايدوب اول ارادن كيرو و دندوبلر
مكر عبد القيسدن بر كسبه تجارت ايچون مدينه به كيدوب ايش ابوسفيان اكبر دوه بوكون قورى
اوزم و يرمكي وعد ايدوب تا كه مدينه به واريچيك مسلمانى خروجدن تبليط ايدوب سبيليكه اول نعيم ابن مسعوده
ملاقى اولدوبك اول معتر اولديني حاليه آنلر قدوم ايتدى و اسكا اون دوه و يرمكي التزام ايتدى تا كه
مدينه به واريچيك مسلمانى خروجدن تبليط ايدوب چون نعيم مدينه به واروب مسلمانى خروجه قيمز ايدوب
بولدى ديديكه سز انلر حقه قيمي ديرمى حاله و كه انلر موعده ترك ايچون جمع اولوبلر اوزرله نه وارمكز
هيچ بريكر لارندن قورن سز انلر كتر ته نسبتله سز انلر ثريه اولمز سز اول خبردن اصحابه قشور كدى ييغمبر عيز
عليه السلام ديديكه والله بن انلر حقه قيميخه اواز بن اكر چه بيله هيچ بر كسبه كلر سده * اويله اولسه حسبنا

الله ونعم الوكيل ديوب بيغمبر عز عليه السلام ايله بخشى ركب حتى كه موسم بدره ايدر ايلر آنده اوسقياك
كلسته منتظر اولد ايلر حالو كه اول مر اظهرا ندن كيرود و غشدي مكر مسلمانك ايله لر خجته تجارت متاعلى
وار ايدى آنده صاند ايلر (فلقبوا بانه من الله) اولد اولسه آندن عافيت و ايمان اوزره نبات و زياره ايمان
ايله (وفضل) و تجارته و بجهله دوند ايلر (لم يمسهم سوء) حالو كه عدودن انلره اذى و مكر و ابرمدى
(و اتبعوا رضوان الله) و برات و خروجرى ايله الله تعالى رضا سمنه اتباع ايدلر كه اول دنيا و آخرت خيرنه
خوزك منا طيدر (والله ذو فضل عظيم) الله تعالى فضل عظيم صاحب ايدر كه انلره ثبت و زياره ايمان و جهاد
ايچون مبادرته توفيق و دينده تصالب و عدو اوزره اظهار جرأت و هر سودن حفظ و اصابت نفعه تفصيل
ايدى (انما ذلكم الشيطان يخوف اولياءه) سزى تخوف ايچون اوسقياك اتباع ايله سزك ايچون جمع اولوبدر
دينلر شيطاندر كه رسول الله ايله جهاده حقه مين اولياسنى تخوف ايدر * و ياخود شيطانك اولياسنى اولان
اوسقياك و اسباعى سزى تخوف ايدر (فلا تخافوهم) امدى انلردن خوف ايتمكز (و خافون ان كنتم
مؤمنين) بلكه بنم امره بخالفه تن خوف ايدوب رسول الله ايله جهاد ايدلر * و منلر ايسكز * زيرا كه ايمان
خوف اللهوى خوف ناس اوزره ايشارى اقتضا ايدر (ولا يحزنك الذين يسارعون في الكفر) كفره حرسله
سربعا واقع اولنلردن ضرر خوفى سنى محزون ايتمكز انلره متخلفه يندن منافقردن و يا اسلامدن ارتداد
ايدنلردن (انهم لن يضروا الله شيئا) انلر كفره مصارعنلر الله تعالى انلر اولياسنه برشى ضرر ايتلر بلكه
ضررى كندلر ايدلر (يريد الله ان لا يجعل اثمهم حثا فى الآخرة) الله تعالى ديلر كه آخرته انلر ايچون نوابدن
نصيب ايتيه (ولم عذاب عظيم) و نوابدن حرمانلر ايله انلره عذاب عظيم دخی وارد (ان الذين اشترؤا
الكفر بالايمان لن يضروا الله شيئا ولم عذاب اليم) شونلر كه ايمانندن بدل كفى اختيار ايدلر انلر الله تعالى انلر
سلطنتنه و ملكنه * و يا عباد ايچون اختيار ايدلر دين اسلامه برشى ضرر ايتلر و انلره عذاب اليم وارد
(ولا يحزن الذين كفروا انما على الله خبير لانفسهم) يا محمد و ياخود اصحاب محمدن شول كافرانلرلى ظن
ايتمكز كه بزائلر ايسلر و عمر ليرن اطاله من و شانلر كنديلر غلبه من انلره خبر اوله (انما على الله خبير لانفسهم) انلر
انلره اسهال ايدلر كه انلر زياره اوله (ولم عذاب عظيم) و انلر ايچون عذاب مهين اعداد ايتلر كمز حالده
(قال النبي صلى الله عليه وسلم خير الناس من طال عمره و حسن عمله و شرب الناس من طال عمره و ساء عمله)
بيغمبر عز عليه السلام ايدر ناسك خير لومى اول كسه در كه عمرى طويل و عملى حسن اوله و ناسك شر لومى
اول كسه در كه عمرى طويل و عملى سي اوله (ما كان الله ليعز المؤمنين على ما اثم عليه حتى يميز الخبيث من
الطيب) يا خالص و يا منافق حرق تعالى سزى مختلطين ترك ايتز بر حينه ايله كه مختلص كنر منافقردن بيلانه ناكه
مخلص منافقردن قميز ايدر بار سولنه احوال كزى يلدركا * و يا ناسك ايلر شافه ايله اكا صبر و ايمان ايتز
مكر انلر كه مختلص اوله لى سبيل الله اموال و انفسلر بزل كبي كه انكاه و اطمان اختيار اولور و عقايد اوزره
استدلال اولور * و اولد اولسه حق جل و علا يوم احده منافقيني مختلصندن قميز ايدلر كه منافقردن رسول الله
ايله غزاه تخلف ايدلر * و منلر ايسه نفس و ماللر بى سبيل الله بزل قصدى اوزره انكاه كندلر (وما كان
الله ليطلعكم على الغيب) و حق تعالى سزى علم غيبه مطلع قلدلر كه انكاه قلوبده اولان كفى و يا ايمانى
يله سز (ولكن الله يمتحن من ربه من يشاء) لكن الله تعالى رسوللردن ديلر بكي كسه بى اختيار ايدوب
بعض مغيبياتى اكا يلدلر و يا غيبه دلالت ايدر سببى اكا يان ايركورد (فامروا الله ورسله) امدى صفات
اخلاصه الله تعالى به و رسوللر بيه ايمان كتورل و بيلك كه انلر الله تعالى دن اخبارلرلى دكل الا انك انلره
غيبه اطلاع ايدلر (وان تؤمنوا و تصفوا فلكم اجر عظيم) اگر حق ايمانله مؤمن اولور و منافقردن صافقردن ايسكز
سزى ايچون چنده اجر عظيم اولور (ولا يحزن الذين يخولون با اثمهم الله من فضله هو خير لهم) يا محمدن
ظن ايتكل و ياخود جلالا سمنلر حق تعالى خلدن انلره ويرد بكي شيعى الله تعالى انك مبيتنه امر اولد بى
كفيت اوزر و بزل و منافقردن بخلاص انلره خبر اوله (بل هو شر لهم) بلكه اول بجل انلره شررد * زيرا كه
انلر اوزره عقابى استعجاب ايدر (سيطوفون ما جعلوا به يوم القيامة) بجل ايدلر كارى شينك و بالى طوفون الزامى
كبي انلره يوم قيامته الزام اولنلر (و الله ميراث السموات والارض) سموات و ارضك ميراثى الله

تعالى به كدر

تعالى به كدر كه اهللارى هلا كند نصكره لك اكا قالور امدى الله تعالى انك اولان شيعى انك بولنه انفاقدن بيه بجل
ايدلر و ياخود انلر اسالك ايدوب آلك بولنه انفاق ايتد كزى شيعه هلاكارى ايله اول وارث اولوب انلره
حسرت و عقوبتى قالور (والله ياتعملون خبير) الله تعالى منع و اعطادن ايتد كزى بيلور اكا كوره سزه
بزا قيلور (قال النبي صلى الله عليه وسلم من آتاه الله مالا فلم يذركه ماله يوم القيامة شجاعا اقرعه له
زيمتان بطوقه يوم القيامة ثم ياخذ بلهزم منتهى شديقه ثم يقول انما مالك انا كنزك) بيغمبر عز عليه السلام
ايدر بركه كه الله تعالى اكا مال و يروب اول ايسه آلك زكات و برمييه يوم قيامته اول مال اكا بركل باشلو
بيلان صورتده كاور كه آلك زهر ناك ايكى ديل اولور و انك بولنه طولانوب ايكى اوردر بى الى ماشاء الله
حق زمانه دكين صوفار طور دن سبك مالك و كنزك ايدم ديوا كايلدلر (قال النبي صلى الله عليه وسلم
والذي نفسي بيده او الذى لا اله الا الله غيره او كاحلف مامن رجل يكون له ابل او بقرا و غنم لا يؤدى حقها الا اتي به يوم
القيامة اعظم ما يكون و اسمنه تطام باخفافها و تنطعه بقر و نهارا كفا جات اخرها ردت عليه اولاه احق يقضى
بين الناس) بيغمبر عز عليه السلام قسم ايدوب ديديكه بركسه كيم ابل و يا بقرا و يا غنمى اولوب انك زكاتى و برمييه
يوم قيامته اول اعظم و اسمنى خلقتده محشره كتور بيلور و يا خفله صاحب چكزلر و بى نوزلر ايله سوسرلر
هر بار كه اول حير انلر آخرى اكا بركه ايدلر ديدلر ديدلر ناس بى قضا اولنجه اكا بومنونال اوزره
عذاب ايدلر (لقد سمع الله قول الذين قالوا ان الله فقير و نحن اغنياء) حق جل و علا شول كسه لك قولنى
ايتد بكي انلر الله تعالى فقيردر و زغنيلر زديدلر * و ايت اولنلر بكي بيغمبر عز عليه السلام بى و قيقناع يودنه
ابوبكر رضى الله عنه ايله نامه كوندروب آنلر امله كلكه و صلوة فروضه بى ادا ايتك و ماللر بى زكات
و برمكه و حق تعالى به فرض حسن اقراض ايتك اول نامه ده يوردى * فخاص بن عازور نام يوردى ديديكه
الله تعالى فقيردر زيرا كه بزدن فرض حسن استدى ابو بكر رضى الله عنه اكا باوزلر بى برطبا خجته اوردى اگر
ما يفتزده عهد اولييدى شدى بو يوكه اوردم ديدى آندن كايوب بيغمبر عز عليه السلام حضرت تلبينه
شكابت ايلدى فخاص ايسه اول قولنى انك ايدلر بىك اشبو آيه كريمه نازل اولدى (سكتب ما قالوا و قتلهم
الانبياء بغير حق) انلر اول قوللرين و ناسق يره انبياي قتللرين كتبه من صحيفنه يازسون و اهمال
ايتيوب عامزده حفظ ايدلر بى زيرا اول كله الله تعالى به كفى در و قرآن و رسول الله استزاد اول ايلدن
قتل انبيايه تقر بن ايلدى اشسمونده تنبيه و اوردلر كه اول انلر اركسك ايتد بكي اول بركه دكادر و اولكه قتل
انبيايه اجترا ايدر آنك امشالى قولك اندن مسدورى جدل استبعاد اولنر (و تقول ذوقوا عذاب الحريق)
و بزائلر نار اداخل ايدوب عذاب محرقى ذوق ايدلر در (ذلك بما قدمت ايديكم) سزه اشبو عذاب ايدلر بى
تقديم ايدلر بى معاصى سبيله در (وان الله ليس بظلام للعبيد) والله تعالى عبيده ظلم ايدر دكدر بلكه اول
عادلر احسان اهلته انابت ايدر عاقب ايدر سه اسامت اهلته ايدر غير به دكل (الذين قالوا ان الله عهد الينا
ان لانؤمن لرسول حتى ياتي بقرباننا كاذبا) رؤساء يودن بر جاعت ديدلر كه الله تعالى نور ايدلر بزه امر
و وصيت ايتد بكي هيچ بر رسولى تصديق ايتيه و زكه اول كندوبى من عند الله كدم ديوز عم ايدلر مادامكه اول
قربانه كايوب آتى نار سابه اكل ايتيه و قربان هر شيدركه آنكله عبد الله تعالى به تقرب ايدلر اول كرلر نسبيكه
و يا صدقه و يا سائر عمل صالحدر * و روايت اولور كه قرابين و غنایم بنى اسرائيله حلال دكل ايدى خنكه قربان
ايتلر و يا غنيت السه ممدادن دختلر بياض آتش ايتوب آتى اسراق ايدردى و انكله قبول اولد بى
بيلنوردى و اولكه قبول اوليه حالى اوزره قالوردى * سدى ايدر الله تعالى بنو اسرائيله امر ايتد بكي حق سزه
كند بى رسول الله زعم ايدر كسكه سز آتى تصديق ايتكز مكر كه قربانه كاور آتى ممدادن ايتد بى
الاعبسى و محمد كاد كنده انلر قربان طلبلر تصديق ايدلر (قل قد جاءكم رسل من قبلى بالبينات و بالذلى
قلتم فلم تسمعوا و هم ان كنتم صادقين) يا محمد انلره ديكل كندن اول زكرا و يا بى و شعيا و سائر قتل اولنلر
رسوللر مهازات ايله و ديد بلكز قربانه سزه كشدلردى قولك زده صادق ايسكز نيچون انلر قتل ايتد بكي (فان
كذبك فقد كذب رسل من قبلك جاوا بالبينات و الزبر و الكتاب المنير) اگر انلر سنى تكذيب ايدلر سه اكا صبر
ايتكل سندن اول بكن رسوللر حجج و اشحه و صحف و شرايع و احكامى متضمن كايله كاشلر بكن تكذيب

اولادش دردی (کل نفس ذائقة الموت) هر نفس موت طایعیه بدر (و اما وفون اجورکم يوم القيامة)
 اعمالکون کر که خیر و یا شر در جزای قبولی قیامت کوننده نام و وافی اولدی بی حالده اعطا اولور سز (فن
 زحرج عن النار وادخل الجنة فقد فاز) اول کسه که ناردن تبعید اولوب جنة ادخال اوانته اول مطلوبه نظر
 بولور (وما الحياة الدنيا الا امتاع الغرور) دنیا نك لذات و زخارف دکل الامتاع باطلدر شول متاع مالدیر که
 انکاه مشام تدایس اولور و کار غیبه اشترایدن الد اولر اول زمانده زائل اولوب کیدر عاقل اولان کنشی
 کند و به قالمین شیئی الرب بندر (لتبوتن فی اموالکم و انفسکم) والله سز اموالکونده تکلیف انفاق و اصابت
 آفاته و انفسکونده جهاد و قتل و یا امر و جراح و یا ترخا و متاع و یا امر اضله اختیار اولور سز (ولم یمن
 من الذین اوتوا الکتاب من قبلکم ومن الذین اشرکوا اذی کثیرا) و سزدن اول کتاب ویریلندرن
 و مشرکون چوق اذی ایشیدر سز رسول الله هجو و دین اسلامه طعن و کفر بی مسلمان اوزره اغراء کی حق
 تعالی آتی مسلمینه و قوعندن اول خبر ویردیکه نفسارینی صبر و احتماله توطین ایدر لر زولی عندنده ارهاق
 ایتیموب لقاسنه مستعد اولر (وان تصبروا و تتهوا فان ذلك من عزم الامور) امدی اکر انکر اذاسنه
 قانلور و امر الله مخالفتدن صفور سکر اول قانلا غمکز و صفتکونده و مان امور دندر که انک اوزره عزم
 واجب اولور و یا خود الله تعالی انکله امر ایدوب امر نده مبالغه ایتدیکی اشیاندنر (واذا خدا الله میثاق الذین
 اوتوا الکتاب لتبیتنه للناس و لا تکفونه) ذکر ایت شول وقت که حق جل و علا کاب ویریلندر یعنی عالمزندن
 اخذ میثاق ایتدی که اول کابیرن ناسه تبیین و تعلیم ایدر رواندن برشی انردن سز و کتم ایتیه لر (فتبذوه و راه
 ظم و رهم) انرا سیه اول میثاق اردلر سیه بر اقدیرنه حق رعایت ونه ا کالتفات و رعیت ایتدیر (واشتر و
 به قنایلا) و انک بر سیه حطام دینان عن قلیل اخذ ایتدیر (فبئس ما یشرکون) نه مبوس شی اولور اولکه آتی
 انر نفسار بیچون اختیار ایدر لر (قال النبی صلی الله علیه و سلم من کتم علما عن اهله الجیم الجام من نار) بیغمبر عز
 علیه السلام ایدر بر کسه که دین علمی اهلندن کتم ایدر یوم قیامتده ا کانشدن لجام اوریل علی رضی الله عنه
 ایدر حق جل و علا اهل جمل اوزره تعلی ایجاب ایتدی اهل علم اوزره تعلی ایجاب ایتدیر اول (لا تحسبن
 الذین یفرحون بما اوتوا و یحبون ان یحمدوا بما لم یفعلوا فلا تحسبنهم عفاة من العذاب و لهم عذاب الیم) ظن
 ایتکل شونلر که ایشلد کبری تدلیس و کتمان حق سوزور و ایشلد کاری میثاقه و یا حق اظهار و صدق
 اوزره اخبار ایدر یوجده اولغنی سورلر عذابدن نجاتله قانلر اولر * امدی اول ظنلری باطلدر و انلر کفر
 و تدلیس سیه عذاب الیم واردر * روایت اولدی که بیغمبر عز علیه السلام عوده و رانده اولاندن برشی
 سوال ایدوب انرا سیه ا کاتی انده اولانک خلایق اوزره خبر ویردیر و اول خبرده کندیلرین ا کاصدق ایدر
 کونتر دیر و اول فعل باطلر سیه سونیدر اول سیدن بویه کریمه نازل اولدی دینا دیکه اشبو آیتک زولی شول
 قوم حقنده در که بیغمبر عز علیه السلام ایل غزادن تخلف ایدوب بعده تخلفده مصیحت کوردلر و اوعتذار
 ایتدیر و انکله حد اولغنی استدیر و یا خود منافقین حقنده نازل اولور در که منافق لری سیه سوزور و مسلمینه
 شول حقیقته حال و فعللری اولمین ایمان ایل حد اولغنی دیرلردی (ولله ملک السموات و الارض) سموات
 و ارض ملک الله تعالی تکرر ایتکیده اولان خلقت امور نه مالک اولدر (والله علی کل شیء قدير) اول
 هر شیه قادر در ثواب و کرک عتابی اهله ایرکورد (ان فی خلق السموات و الارض و اختلاف الایل و النهار
 لآیات لا ولی الا لایاب) سموات و ارض ابرام عظیمه می خلقنده اولکیده کی شمس و قمر و نجومیه بیل
 و نایده کی بحار و جبال و انهار ایل بیل و نهار لری کیدوب و بری کله سنده بری اربوب و بری
 اکس سنده حق تعالی نیک وجود و وحدت و کمال علم و قدرتده شول ثواب حسن و دهنده خاصه عقول کاله
 احب بیرون دلائل و انچه واردر (قال النبی صلی الله علیه و سلم و یل من قرأ هادلم یفکر فیها) بیغمبر عز علیه
 اسلام ایدر ایل شول حدیه کیم اشبو ایتی اویوب ایدر تکرر ایتیه (الذین یذکرون الله قیاماته و دواعی
 جهمهم) انکر که الله تعالی فی هر حالده قیام و قعود و اضطیعا عده ذکر ایدر لر زیرا که انسان بواج حالتن
 برندن خال اولر بیچون عباس رضی الله عنه ایدر اشبو صلو حقه در که صلی صلوفاستطاعنی اولدی فی حالت
 اوزره اولدیر طوور کن والا اوزر کن و یا رد ائی اوزره یا نور کن قیلدر (سئل النبی صلی الله علیه و سلم عن

صلوة المریض فقال صلی قانما فان لم تستطع فعاذ فان لم تستطع فاعی جنب) بیغمبر عز علیه السلام
 حضر نلندن مر یض غازی نیجه قیلور یوسوال اولنده قدده دیدیکه طوور کن قیلر ا کافادر د کاسه اوزور کن
 قیلر ا کادخی قادر د کاسه یا اوزره یا نور کن قیلر (و یذکرون فی خلق السموات و الارض) واستدلال
 و اعتبار وجهی اوزره سموات و ارض خلقنده تکرر ایدر نا که انکله صانع قدرته استدلال ایدر و انک
 صانع قادر مدبر حکیم ایدو کن بیلر * ابن عون ایدر فکر غفلتی کیده و ر و قبله خشیت کونور
 (قال النبی صلی الله علیه و سلم لا عبادة کالتفکر) بیغمبر عز علیه السلام ایدر فکر کی عبادت یوقدر * زیرا
 اول قلبه مخصوصدر و خلقتن مقصود اولدر (قال النبی صلی الله علیه و سلم رب رجل مستقی علی فرائضه اذا
 رفع رأسه و نظر الی السماء و الخیوم فقال اللهم انک ربنا وخالقا اللهم اغفر لی نظر الله الیه و عقی عنه) بیغمبر عز
 علیه السلام ایدر بر کسه فرائشی اوزره چاقیون یا نور کن باشن قالدربوب سیه و نجومه نظر ایتدی سنک
 رب خالق و اراغنه شهادت ایدرین یا الهی بنی مغفرت ایت دیدی الله تعالی ا کار حقیقه نظر ایدوب
 مغفرت ایتدی اشبو قول کریم علم اصولک شرفنه و اهلنک فضله دلدیر (ربنا ما خلقت هذا باطلا)
 یا رب اشبو مخلوقاتی عبث و ضایع بره خلق ایتیموب سن بلکه حکیم عظیم ایچون خلق ایدوب سن *
 زیرا انک جله سندن انسانک وجودنه مبدأ و معاشنه مبدأ اوله و معرفته اول دلالت ایدر دلیل اوله *
 و طاعتنه تحریر ایدر نا که عبد انکله حیات ابدیه و سعادت سرمدیه نائل اوله (سبحانک) الهی سنی
 عبثدن و خلق باطلدن تنزیه ایدرین (فما عذاب النار) امدی بری طاعتک توفیقکله نار عذابندن
 صاقلغل (ربنا انک من تدخل النار فقد اخرجتیه) یا رب اول کسه که سن آتی ناره ادخال و انده تخلید
 ایدر سن انی غایت اخراجه ایدر سن (وما لظالمین من انصار) شرک و معصیته نفسلر نه ظلم
 ایدر نازل اولان عذاب ناری منع ایدر موانع اولر و دخی دیرلر که (ربنا انما سمعنا منادیا ینادی
 للایمان ان آمنوا بربکم فانما) یا رب بر منادی اشدنکله که اول محمد صلی الله علیه و سلم و یا قرأندر
 ربکزل جل شانیه ایمان کتورک دیوناسی ایمانه دعوت ایدر اوله اولسه ا کاجابت ایدوب ایمانه کلدل
 (ربنا اغفر لنا ذنوبنا) امدی یا رب بره مغفرت ایت کاتر بری (و فرعناسیه اثنا) و صفات بری
 تکفیر ایت (و فقامع الابرار) و ارواحی ارواح صالحین ایل بیل قبض ایت تا که انلر صحبیه
 مخصوصین و زمره لرینه معدود سندن اوله و زودخی دیرلر که (ربنا و انما وعدتنا علی رسالت) و یا رب
 رسولک لسان اوزره بره وعدتدک ثوابی و برک (ولا تحزنایوم القیامة) و یوم قیامتده بری رسوای
 ایتکل انی اقتضا ایدر شیدن عصمتکله (انک لا تخلف الميعاد) مؤمنی ثابت و داعی به اجابت اولان
 موعود که یا رب سن خلاف ایتزن (فاسبحوا لهم بهم) رب لری جل شانیه انلر دعا سیه اجابت ایدوب
 دیدیکه (ان فی الاشیع عمل عامل منکم من ذکر و انشی) یا مؤمنلر سزدن ذکر و کرک ایتادن بنم طاعتی اشلیه نك
 اجر بیوم قیامتده کاملا و فضلا و برین ضایع ایتزین (بعضکم من بعض) بعضکونده بعضکونده دندورین
 و نصرت و موالانده و یا خود جله کز آدم و حوادن کوبدر اندن حق جل و علا عمالت اعمالی تفصیل
 ایدوب دیدیکه (فالذین هابروا) شونلر که شرکدن و یا دینلرین صیانت ایچون او طاشدن هجرت ایتدیر
 (واخرجوا من ديارهم) و دیارلندن آنلری چیقاردیر (واودوا فی سبیل) و بنم طاعتده ایدر اولندیر
 (وقاتلوا و قتلوا) و کفارله قتل ایدوب اندن قتل اولندیر و یا انلر بعضی قتل اولنجیک باقیسی قتل ایدوب
 ضعیف اولدیر (لا کفرن عنهم سیئاتهم) انلر سیه لر بیچو ایدرین (ولا دخلهم جنات تجری من
 تحتها الانهار) و آنلری جنتلر قویارین که التندن نهرل جاری اولور (نوابا من عند الله) اشبو تکفیر
 و ادخال الله تعالی عندندن انلر ثواب اولدی بی حالده (والله عنده حسن الثواب) الله تعالی عندنده
 عباد ایچون طاعتلری اوزره حسن ثواب واردر که اول نعم باقیدر (لا یغرنک ثقلب الذین کفروا فی البلاد)
 یا محمد و یا مؤمنلر هر بر کز کفر نك دینا دیکه سعت و حظنه نظر ایتکل و مکاسب و منابر لرنده
 تبسطلر نه الد اغفل * روایت اولور که بعض مؤمنین مشرکینی رخا و این عیشده کوروب دیدلر که اعداء
 الهی کوروز که خبرده دیر لر ایه جوع و جهده هاله اولیور و آنلری تسلیمه ایچون * اشبو آیه کریمه نازل

اولدی (متاع قليل) كفرة نكذراولان حالانی مؤمنین ایچون اعداد اولانان كرامات اخرویه به نسبتله
 قصر مدنی ایچون متاع قليلدر بلغه قانیه و متعه زائله در (قال النبي صلى الله عليه وسلم ما الدنيا في الآخرة
 الا مثل ما يجعل احدكم اصبعه في اليم فليظفر به يرجع) پیغمبریز علیه السلام ایدر دنیانك آخرته نسبتله مثل
 شول شیئ مثلیدر که بریگز بره غنی دریابه صوقسه نظراینکه نذکاو صوبله جیه قور (تم ما ویم جهنم)
 بوندنصکره مستقر و مصیر لری جهنمدر (وبئس المهاد) اول نه مبوس قرارگاه اولور که انرا فی
 کندیلر ایچون تمهید ایندیله (لكن الذين اتقوا ربهم لهم جنات تجری من تحتها الانهار خالدين فیها) لكن
 شول که رب تعالی به شول و معصیتدن صفتوب اکا عباد نکرده اخلاص ایندیله انرا ایچون جنات وارد که
 تحتندن نهر لری جاری اولور ایدر (تزلزل عند الله) اول انکه الله تعالی عندندن نزل اولدیغی
 حاله (وما عند الله خیر لا یرار) الله تعالی عندنده کی کرامات کثرت و درو امیچون ابراره خیر لوردر بخاره
 و برین متاع دنیا که قلندندن ماعداتیز زائل اولور (وان من اهل الکتاب) اهل کایدن بعضی وارد که
 (ان يؤمن بالله) الله تعالی به ایمان کتوردر (وما انزل الیکم) و منزه انزال اولانان قرانه (وما انزل الیهم)
 وانله انزال اولانان تورات وانجیلله (خاشعین لله) الله تعالی به عذانبندن خوف و نوابن رجانه متواضعین
 اولد قری حاله (لا یشترون بآیات الله ثمنًا قليلًا) الله تعالی تورات وانجیلله یازیلان آیاتی حطام
 دنیانن عرض بیره و غنیهل تحریف و کتم اینتزلر و ساء یوردن انلر غیر ایندیگی کبی (اولئک لهم اجرهم
 عند ربهم) امدی بوصفولو که ر ایچون رب تعالی عندنده (اولئک یؤتون اجرهم من تین) دلالتله ابر
 مخصوص و موعود لری وارد (ان الله مرع الحساب) الله تعالی خلقک حسابنی سرعت اوزره ایدر *
 زیرا که عملرین و جزالین یلور نامل و احتیاطدن مستغنیدر یعنی انلر موعودنی سرعت الوصولدر زیرا که
 سرعت حساب سرعت جزائی مستعد عیدر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر اشبو آیه کریمه ملک الحبشة
 اصحمه حقه نازل اولور و انک وفاتی اول کونده جبرائیل علیه السلام پیغمبریز علیه السلامه خبر و ربوب
 پیغمبریز علیه السلام صحابه به دیدیکه دین قرنداشکر فحاشی وفات ایدر و در اندن انلر که بقیعه کندی
 وارض حبشه کامتکف اولوب حتی که نجاشینک سر بری کوردی و درت تکبیر ایدر اوزرینه جنازه
 نمازین قیلدی و انکیچون استغفار ایندی منافق لری بر لر نه دیدیکه کور که شوق کیم کور مدیکه و دینده
 اولیان بر علی کافر حبشی نه سرائی نمازین قیلور * اوبله اوله اشبو آیتی الله تعالی انزال ایلدانی وصف ایندی
 * عطا ایدر اشبو آیه کریمه فخران اهلندن فرق کشی حقه نازل اولور و که انلر اوزر ایکسی حبشه دن
 و سگری رومدن دین عیسی علیه السلام اوزره اولوب پیغمبریز صلی الله علیه و سلمه ایمان کتورده شلردی *
 ابن جریج رضی الله عنه ایدر اشبو آیت عبدالله بن سلام و اصحابی حقه نازل اولدی * و مجاهد ایدر که
 اول اهل کایدن هر ایمانه کلان حقه نازل اولمشدر (یا ایها الذین آمنوا اصبروا) یا مؤمنلر طاعتک
 مشقلمنه و منزه اصابت ایدن شدنله صبر ایدک (وصابروا) و شدائد حرب اوزره صبرده اعداء
 الله دن زیاده اولغه جهد ایدک علی الخصوص اعداء عدو کز دواى مخالفتی اوزره صبرده اوله
 (ورابطوا) سرحدلده اقامت ایدلر غز ایچون آنلر بسلروانکه اعدا کزی ارباب ایدر اولد یفکر حاله *
 پس بواجلندن هر کسه سرحدده مقیم اوله تا که وراستنده اولان عباد و بلاددن که سارحارینک شرفی
 دفع ایدر اگرچه آتی یوغیسه ده کامرابط دینلدی (قال النبي صلى الله عليه وسلم رباط یوم فی سبیل الله خیر
 من دنیا و ما علیها) پیغمبریز علیه السلام ایدر الله تعالی نیک سبیلده برکون رباطک نوابی دنیایی و اوزرنده
 اولان اشایی لله بذل و اتفاق نوابندن خیر لوردر (قال النبي صلى الله عليه وسلم من رباط یوما ولیله فی سبیل
 الله کان له اجر صمیم شهر قیم * و من مات مرابطا جری له ذلک الا بر و اجرى علیه من الرزق و اومن من
 انفتات) پیغمبریز علیه السلام ایدر برکونه که برکون بر کعبه الله تعالی نیک سبیلده مرابط اوله آنکیچون
 مقیم برای صائم اولسنک ابری دکا و ابر اوله * و برکونه که مرابط ایکن وفات ایدر یوم قیامتد کین برای
 اولان اجر آنکیچون یازیلور * و شهدایه و برین رزق هر دایم اکادخی و بریلور و آفات فیردن امین اولور * و سلمه
 ابن عبدالرحمن رضی الله عنه ایدر پیغمبریز علیه السلام زمانده رباطلو غزایوغیدی باک اول زمانده

رباط نماز در شبچه بر آخر نمازه انتظار ایدی شول دلیل ایلکه (قال النبي صلى الله عليه وسلم الا أخبرکم بما یجوز الله
 به الخط ایادیر رفع به الدرجات اسباج الوضوء علی المسکاه و کثرة الخطی الی المساجد و انتظار الصلوة بعد الصلوة
 فذلکم الرباط فذلکم الرباط) پیغمبریز علیه السلام ایدر آگاه اولک که سزه خبر و بریم فی که اشلمه سبله حق
 تعالی خطاری و حواید رودرجاتی رفع ایدر که اول اید سنک سن و ادابی اکالدر نفسک ابدستی کراهتی حالنده مثلا
 صوغک شدتنده و یا جسمک صودن المنده و اشغال و مصائب حالنده اولدینی کبی * و دخی ابراق پرده مسجده
 که که تخطولرک کثرتیدر و دخی بر فرض نمازی ادادنصکره بر اخر فرض نمازله اداسنه انتظار در * اشبو
 مرابطه حقیقه در که ثواب و نفی عظیم اولور * زیرا که سرحدده مرابطه عبادتدن نوع واحددر *
 اما که بودکر اولنان انواعدر (واتقوا الله لعلکم تفلحون) والله تعالی نیک غیردن تبری ایله انشاء ایدک که
 غایت فلاحه ایره من و یا قیامتدن انشاء ایدک که ذکر اولنان مقامات ثلاثه به نیلله فراح اوزره فلاحه
 ایره سز که اول مضض طاعانه صبر و ررض عاتنده مصابرة نفس و جناب حقه مرابطه سر دوتا که انکله
 واردت الهیه به مترصد اوله سز که اندن شریعت و طریقت و حقیقه تعبیر اولنوردر (عن النبي صلى الله عليه
 وسلم من قرأ سورة آل عمران اعطی بکل آیه منها آمنة علی جسمه جهنم) پیغمبریز علیه السلامدن مر ویدر
 برکسنه آل عمران سورده سنی اوقوسه اندن هر بر آیت مقابله سنده صراط اوزره امن و بریه (وعن النبي صلى
 الله علیه وسلم من قرأ السورة الی ذکر فیها آل عمران یوم الجمعة صلی الله علیه و ملائکته حتی تجب الشمس)
 پیغمبریز علیه السلامدن مر ویدر برکسنه که جمعه کوننده آل عمران سورده سنی اوقوسه تا کونش پانجه الله
 تعالی و ملائکته سی اکا صلوة ایدر * تمت السورة

سورة النساء و هی خمس و سبعون آیه مدنیة

بسم الله الرحمن الرحیم

(یا ایها الناس اتقوا ربکم الذی خلقکم من نفس واحدة) یا ناس ربکز جل شانهدن خوف ایدر و رب شرک
 و معصیتدن صقنک که اول سزى شخص واحددن یعنی ابو البشر آدم علیه السلامدن خلق ایددی (وخلق
 منها زوجها) آدم علیه السلامک اضلاعک برندن زوجی حوایی خلق ایددی (و من منها ما رجلا کثیرا
 و نساء) و اول آدم علیه السلام و حوادلن بیون و نسات کثیره نشر ایلدی حق جل و علا تقوی ایله
 امر ندنصکره اشبو قدرت عظیبه سنه دلالت ایدر شیلد کندونی وصف ایددی تا که انکله انلری تعذیبه دخی
 قدرتن یلوب اندن خوف ایدر و ابرائی اشرا کتسر عبادت ایدر (واتقوا الله الذی تساءلون به) و اول
 الله تعالی دن خوف ایدک که بری ربکزندن برشی استسه آتی وسیله ایدر یوب استسمر (والارحام) و دخی
 ارحامی وسیله ایدر یوب استسمر * و یا خودار حامن خوف ایدر و ب صیله ایدک یوخسه قطع ایتکتر * حق جل
 و علا فی اسم شریفنه تقریبه تنبیه ایدیکه اول انک عندنده مکان و منزلته اوله (قال النبي صلى الله علیه
 وسلم الرحم معلقة بالعرش تقول من وصلنی وصله الله و من قطعنی قطعه الله) پیغمبریز صلی الله علیه و سلم ایدر
 رحم عرشه معلقه در در بر که بکا و اصل اولانه الله تعالی جل شانهدن رحمت ابر کوره و بی قاطع اولانه الله تعالی
 جل شانهدن رحمتی ابر کورمه (وقال النبي صلى الله علیه و سلم ما من عمل حسنة اوسع ثوابا من صلة الرحم و ما من
 عمل سیئة اوسع عقوبة من البغی) پیغمبریز صلی الله علیه و سلم ایدر اعمال حسنه دن صله رحم کبی نوابی
 سرع عمل یوقدر و اعمال سینه دن قطع رحم کبی عقابی اسرع عمل یوقدر (ان الله کان علیکم رقیبا) الله
 تعالی جل شانهدن اوزر یکزه حافظ اولدی (وا لیتامی اموالهم) یتیمه مال لری بی و یرک چنکه بالغ اوله *
 و یتیم شول صغیردر که بابائی اولیه زیرا پیغمبریز صلی الله علیه و سلم لایتم بعد الحلم) بلوغدنصکره
 یتیمک یوقدر دیدی * و روایت اولندیکه غطامندن بر رجل عندنده قرنداشنک بر یتیم اوغلونک مالی و ارایدی اول
 یتیم بالغ اولیچک اندن مالی استدی * عم ایهه کامالی و بر مکدن امتناع ایلدی ایکسی پیغمبریز صلی
 الله علیه و سلمه مرافعه اولیچق * اشبو آیه کریمه نازل اولدی اوبله اوله سه عمه و اطاعة دیوب کامالی دفع
 ایددی چون اول انده مالی قبض ایلدی جلده سنی فی سبیل الله اتفاق ایددی * پیغمبریز صلی الله علیه و سلم
 و سلم دیدیکه اشبو غلام ایچون ابر ثابت اولوب والدی اوزره و زرباقی فالدی (ولا تنبدلوا الخبیث بالطیب)

اندر حرم اولان مایه بی کند بکزن حلال مالری بکزه استبدال است بکزن علماء اشوبه بدیده اختلاف ایندیله *

دیندیله انزل اولیاه اوصیای آنک مالیدن جیدی الوب برینه زبوف ایجه ووردی اندن نهی اولندیله *

ویا خود رزق حلال کلمسته قائلیموب رزق حرام اخذینه عیله بکزن (ولانا کوالا مالهم الی اموالکم)

وانزل مالاری بی کندی مالکزه ضم ایدوب اکل است بکزن زیرا که انزل مالیدن اجر مثلکزدن زیاده می سرآمد

حق تعالی جل شانہ نک (فایا کل بالمعروف) قول شرعی دلالته (انه کان حوبا کبیرا) زیرا اول وجهه

اکل عند الله ذنب عظیم اولدی امدی اندن صافنک (وان خفتن ان لاتقسطوا فی البشای فانکروا ما طاب

لکم من النساء منی وثلاث وربع) اگر خوف ایدر سکز که نسادن بنامایی تزوج ایند ککزدن تقدیر اوزره

انزل حق و قدده عدل ایتمه سزه امدی انزل غیر نسادن سزه حلال اولنری ایکشر ایکشر او بر او بر *

دردردر * تزوج ایدک * ویا خود حق ویتا ماده عدل ایتمک خوفیه تخرج ایدر سکز * امدی نساء

بیننده دخی عدل ایتمکدن خوف ایدوب حق و قایه امکانک اولدیغی مقداری اندن تزوج ایدک * زیرا

برزدن تخرج ایدن کشتی به لایق اولور که ذنوب کلندن تخرج ایدر روایت اولندی وقتا که حق جل و علا

یتای امر فی تعظیم ایندی انزل ولایتندن تخرج ایدر اما که نساء تکثیر واضاعتدن تخرج ایدر اولد اولد

اشوبایه کریمه نازل اولدی * واجماع امت نسانک عددنده انک اوزره درک بوامتک هیچ برکسه به دردن

زیاده بی جمع جائز اولیه بلکه درت اوزره زیاده بی جمع پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم خصا ائصدن ایدی

امتن هیچ کسه نک انده مشارکتی بودره اما عبد ایچون اکثر علما عددنده ایکی حره دن زیاده بی جمع جائز

اولر * عمر بن الخطاب رضی الله عنه ایدر عبد ایچون نکاحده ایکی مرأه بی جمع جائز اولور و مرأه ایکی کره

تطبیق نصکره زوج آخره وارینه ایچو اکا عودی جائز اولر * ربيعة رضی الله عنه ایدر عبد دخی حرکی درت

حراری جمع جائز اولور (فان خفتن ان لاتعدوا فواحدة) اگر نساء متعددده بیننده عدل ایتمک خوفن

ایدر سکز برین اختیار ایدوب اندن زیاده بی ترک ایدک (اوما ملکت ايمانکم) ویا خود سر ایدن سر و طریقی

آخره مالک اولدیغی اختیار ایدن مؤثر نده خفت اولدیغیچون ومع ذلك دیلر سکز اندن اکثر

و باقتل ایدر سز و دیلر سکز قتل نده عدل ایدر و دیلر سکز عدل ایتمسز (ذلك ادنی ان لاتعدوا) نسائی

تقلیلکزی و امرأه واحدة بی اختیارکزی جور و میل ایتمک ایدر و یا الله تعالی علیه وسلم قرض

ایندیکنی تجاوز ایتمک و یا عیالکزی کثیرا و امه اقربدر (واتوا النساء صافاتن فخله) و نساء به مهر لینی

ویرک طیب نفع عوض توقعن و یا الله تعالی علیه وسلم فضل اولدیغی حلاله (فان طبر لکم عن شیئ منه

نفسا فیکوه هنیئا مریئا) اگر نساء کز مهر لیدن طیب نفع لریه برشی هیه ایدر رسه اول تبعه سز سزه

حلال اولدیغی حلاله آنی الوب اتفاق ایدک (ولانوا النساء اموالکم الی جعل الله لکم قیاما) تحت ولایت

و تصرفکرده اولان سها به مالری بکزی و بر سکز که الله تعالی سز لقیام واته اشکزی اول مال چندن قبولیدر

* ابن عباس رضی الله عنه ایدر حق تعالی جل شانہ نک سکا انعام ایدوب معیتک آیدن قلدیغی مالی امرأه

و یا ولکه و بر و بقیام و تعاشکی انزل بدندن اولسته عدا بیکل بیکه آنی کنده اسال و اصلاح ایدوب

رزق و مؤنلر بی آنره من اتفاق ایدک * کللی ایدر بجن برکسته مرأه و یا ولدی سقیه مفه ایدوکنی بیلسه

لایق اولر که آنی مالی اوزره تسلیم ایدر (وارزوه هم فیها واکسوه) و انرا ایچون ماللرنده رزق تقدیر

ایدک و انلری کیورک (وقولوا لهم قولوا معروف) و انله وعدة جیه ایدک که انکه نفسلری طیب اوله (وابتوا

البشای) سز تحت ولا بکزده اولان بنامایی بالغ اولمزدن اول عقلا نده و دیلر نده مالی حفظکرده

احواللرین تبعه اختیار ایدک (حتی اذا بلغوا النکاح) بجنکه بلوغ حدنه ایدر ریشه احتلام ایدو و یا و نیش

باشنه ایدر مکاه (قال النبی علیه السلام اذا استکمل المولود خمسة عشر سنه کتب له و علمه و اقیمت علیه الحدود

بیغمبر علیه السلام ایدر بجن بر مولود و نیش سنه بی استکمال ایدر آند نصکرده ایدر بیک خیری و شری

یا زبلور و ازرنه حدود اقامت اولنور (فان انتم منهم رشدا) اگر انلردن رشد کوردر سکز اگر موقده

تصرف ایدنلر ایه الله مالیدن شیئ بیسیر و بر و بقیه تصرفنه نظر ایدر سز و اگر موقده تصرف ایدر

دکسه خانه سنک لوازمی اشترا و تصرفنه تیقظه و تظننه نظر ایدر (فادفعوا الهم اموالهم) ناخبره سز

انله مالاری بی دفع ایدک اشوبه دیلدر که آنلرده رشد بیلنه یخبه آنره مالاری بی دفع جائز اولیه ابوحنیفه

رحه الله تعالی ایدر بجن سن بلوغن یدی سنه بی تجاوز ایتمه اگرچه آندره رشد کوردر رسه ده کامالی دفع

اولنور زیرا که تغیرا حوالنده اول بر مدت معتبره درک آند نصکرده صفارک ذ کوری انانیدن تمیز اولنور

وصلوته امر ایدر بلور * معلوم اوله که بلوغ درت شینک بریده اولور ایدر بکسنده رجال و نساء مشترکالدر و ایکه سی

ایسه نساء به مختصدر اما رجال و نساء مشترکالدر بقی شینک بری سن و بری احتلامدر اما سن بجنکه مولود

اون بش یا سنه ایدر اول کرکه غلام و یا جاریه در بلوغنه حکم اولنور و نکیم دلیلی بکدی اشوبه اکثر علما نک

قولیدر ابوحنیفه رحمه الله علیه ایدر که جاریه نک بلوغی اون بیدی یا شتی و غلام نک بلوغی اون سز یا شتی

استکمال ایدر در * اما احتلامکه انکه مراد نزول منی در اوله کرکه احتلام و یا جماع و یا شتی آخره در امدی

بجن غلام و یا جاریه طقه و یا شتی استکمال نصکرده اندن نزول منی بوانسه بلوغنه حکم اولنور (واذا بلغ الاطفال

منکم الحلم فلیبوا ذنوا) دلالته و اما نساء به مختص ایکی علامت بلوغن بری حول فرجده شعر خشن

بتسمیدر که اول اولاد مشرکینده بلوغدر * عطیة القرطبی رضی الله عنده من مریدر که ایدر بجن قریظه

سیندن ایدم مسلمین اول شعره نظر ایدر ایدر ایدی شعری بکشی اولدر دیر بکشی ایسه بکشی

ایدی و اولاد مسلمیندن اول بلوغ ایدر و کنده ایکی قول وارد * اما نساء به مختص بلوغن بری حیض و بری ایسه

حبلدر بجن بر مرأه طقه و یا شتی استکمال نصکرده حیض کورسه بلوغنه حکم اولنور و کذلک طوغر مزدن

اللی آی اول بلوغنه حکم اولنور * زیرا اول مدت حاکم اقلیدر (ولانا کوالا مالهم الی اموالکم)

یا معشر اولیاه بنامانک اموالی اسراف ایدر و یا انزل کبرنه میادرت ایدر اولدیغی کز حلاله بکزن شول حذرله

کیم انرا بالغ اولوب ماللرین انله تسلیمکزل لازم اوله آندن اول مالیدن اولایه حلال اولای سیان ایدوب دیدیکه

(ومن کان غنیاً فلیستهف) اولیادن اولکه غنی اوله مال بیدن امتناع ایدوب نه قلیل و نه کثیر اکل ایتمون

ومن کان فقیراً فلیأکل بالمعروف) و اولکه مال بیده محتاج اولوب حالوکه آنی حافظ و مشعهد اوله قدر حاجتی

و اجرت سعی دکاو آندن اکل ایتمون (روی ان رجلاً فی رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال انی لفقیر لیس لی

شیئ ولی یتیم فقال کل من مال یتیم غیره سرف ولا میاذر ولا متأمل) روایت اولندی که بر رجل پیغمبر علیه

السلامه کوب دیدیکه بن فقیرم بر شیم بوقدر و جرمده بر بتم و ار آنک مالیدن اکل ایدر بی دیدیکه اکل ایت

اسرافتسز و انک کبرنه میادرت ایتمکسز و اندن برشی جمعسز و مال بیدن اخذ اولننک قضای لزومنده

علما اختلاف ایدیلر بر قوم دیدیلر که و سز اولدیغی قضا ایدر زیرا (قلیاً کل بالمعروف) قولیه مراد

اولدر که مال بیدن محتاج اولدیغی قضا ایدر و سز اولدیغی قضا ایدر * عمر بن الخطاب رضی

الله عنه ایدر کندی مال الله من اخذده یتیمک و ایسی منزله تنزیل ایتمش استغنام حلاله استغفاف

و افتقارم حلاله معرفه اکل ایدر و بن بعده سز ایدر بیک اول اکل ایدر بیک قضا ایدر بی شععی ایدر میتیه

اکله اضطراری کیم کامه ضرر اولیجه اندن اکل ایتمه و بر قوم دیدیلر که اندن اکل ایدر بیک قضا ایدر بیکه

معروفله اکاک کیفیتنده علما اختلاف ایدیلر * عطاء رحمه الله علیه و عکرمه دخی ایدر که اطراف

اصابع الیه یبه و اسراف و اندن استکساره ایتمه (فاذا دفعتم الهم اموالهم فاشهدوا علیهم) بجن

سز تحت ولا بکزده اولان بنامایی ماللرینی تسلیم ایدر سز انزل قبضنه اشهاد ایدک که اول تمهتی کیده در

و خصوص و وجوب ضماندن بعیدیه لوزا شو اشهاد امری دیندی که ندب و بر قوالده و وجوب ایچوندر و اندن

مستفاد اولور که دفعده قول صینک اوله یوخسه و لیک دکل اوله اوله و لی قولنک قبولی ینه ایله اوله که

اول شافعی و مالکی مذهبدر اما که ابوحنیفه رحمه الله علیه آنک خلافتی ملا بیدر (وکنی بالله حسبنا)

الله تعالی جل شانہ سزه محاسب بتر امدی انک امر نه محتالقتدن و حدودی تجاوزدن صافنک (الرجال

نصیب مما ترک الوالدان والاقربون وللنساء نصیب مما ترک الوالدان والاقربون مما قل منه او کثر نصیباً مفروضاً)

والدان و اقربون متوارثونک ترک ایدر بیک مالک قلیل و کرک کثیرندن و انلرینک ذ کور و انرا ایچون نصیب

مفروض ثابت اولدی * روایت اولندی که اوس بن ثابت الانصاری رضی الله تعالی عنه وفات ایدوب

زوجه سی ام که ایله او جنانی تخلف ایدکده اول متوفانک ایکی ابن عیسی سید و عرفه طور و بکنت

جاهلیه اوزره آنک مالنی الیدر زوجہ و بنانه برشی و برمدیلر اکا بنامه که اهل جاهلیت نساء و صغیره برشی و برمدیلر بلکه میراث بخاریه به قادر اولانکدر دیرلردی اوله اولسه ام که پیغمبر صلی الله علیه و سلم واروب انلردن شکایت ایلدی پیغمبر صلی الله علیه و سلم دیدیکه صبرایت که حتی حق تعالی نه امر ایدر کوره لم آنک موجبیه هر حق صاحبته ابر کوره لم اول سیدن بویه کریمه نازل اولیجی پیغمبر صلی الله علیه و سلم سوبد و عرفیه تنبیه ایتدیکه اولک مالندن برشی تفریق ایتدیه لر زرا که حق جل و علا اول مالدن زوجہ و بنات ایچون نصیب ایشات ایدویدر لکن مقداری بیان ایچویدر امدی بیان اولنجیه صبر ایدر لکن اندنکدره (یوصیکم الله) آتی نازل اولوب زوجہ به حق و بنانه ثلثان و ایک ابن عمه به باقی فلانی و وردی (واذ احضر القصة اولوا القربى والیتامى والمساکین فارزوهوم منه) بچن میراث قسمته میتة وارث اولیوب لکن اکا قراپی اولتور و بیلر و مکیملر حاضر اولر اول مقدومدن انلر قلوبلرین تطیب ایچون برشی و برک (وقلوا لهم قولاً معروفاً) و انلر قول معروفه سوبله کنز انلر دعا ایتک و ویریلنی آرزو غنی و انکله من ایتک کبی اشو ایتک حکمنده علماء اختلاف ایتدیلر بر قوم دیدیلر که اشبو حکم میراث ایتندن اول ایلدی اول نازل اولیجی بونسخ اولندی و آخرون دیدیلر که بونسخ اولنجیه و بر اهل میراث اوزره موجبیه عمل واجبدر و اگر ورثه تک بعضی طاقل ایه اول قسمته حاضر اولان اصناف مذکوریه ولی اعتذار ایدوب دیه که بومال بنم ملکم دکلر بلکه صغیر کدر یود کدر نده سیزه حقوقی و برسونلر و بعضیلر دیدیلر که اشبو صغیر و بکارلر اموالنده بزه حق واجبدر و بکارلر و بر و صغیر و بیلر و بر و بعضیلر دیدیلر که اشبو امر ندب و استحباب ایچوندر بونسخه حتم و استحباب ایچون دکل اشبو اقاویک اولاسیدر دیدیلر (ولیخش الذین لولوا کوا من خلفهم ذریه ضعیفاً فافوا علیهم) بنامی امر نده اولیاء الله تعالی جل شانده دن قورقوب اول یتامیه ایشله سونلر آتی که کنیدلر وفات ایتدکنده شول ذراری صغیر لر بنه ایشلندیکنی سوله که اول ضعیف اوزره قورقوب و کشف خوفی اوله و یا خود هر بصلک وصیتنه حاضر اولنلر الله تعالی ایدن قورقوب کنیدیلر اولادنه شفقتری کبی هر بصلک اولادنه شفقت ایدوب مرضی اولادنه اضمار ایتدکندن منع ایدر و یا خود وصیت ایدنلر وصیتنده اسرافدن صغیر سونلر اگر چه خیر ایه ده ذریه ضعیف تخلیف ایتدکری تقدیر اوزره انلر ضعیف خوفی اوله اشبو نده ارشاد واردر که کنشی کنیدی اولادنه ایتدیکنی ترجم و شفقتی غیره اولادنه دخ ایدر (فلیتقوا الله ولیقوا قولاً سدیداً) امدی الله تعالی دن قورقوب کنیدی اولادریچون سوبلدکری قول سدیدى بنامی ایچون دخی سوباسونلر و یا خود مرضی وصیتنده اسرافدن منع ایتسونلر و کاتبه و کلمه شهادت تلقین ایتسونلر (ان الذین با کلون اموال الیتامی ظالماً انما با کلون فی بطونهم فاراً و میصلون سعیراً) شونلر که یتیملر ماللرین ظالماً اکل ایدرلر قارنلری طولوسی برشی اکل ایدرلر که اول اتاری غاره ایدر و دعایت آنلر شول بالینلر ناره کیدر (قال النبی صلی الله علیه و سلم رأیت لیلۃ اسری فی قومالمهم مشافراً لابل احداهما قاله علی منخرجه والاخری علی بطنه و خرزانه النار باقموهم جرحهم و مضطربهم فاجبریل من هؤلاء قال الذین با کلون اموال الیتامی ظالماً) پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایدر ایلله اسرا ده بر قوم کورد مکده دوه تک کبی طودا قری وار انک بری بووتنه بوکیلویدر و بری دخی قاری اوزره صار قوبدر زبانه ایه جهنم قورلرینی و طاشلرینی انلرلر آغزلرینه صوفارلر دیدمکه یا جبریل بونلر کیلدر دیدیکه یتیملر ماللرینی ظالماً اکل ایدنلر (یوصیکم الله فی اولادکم للذکر مثل حظ الانثیین) حق جل و علا سیزه اولادکملر میراثی شاتنده امر و عهد ایدر که بچن سیزدن رجل و بامر آنه وفات ایدوب ذکر وار و انان اولادنی ترک ایتسه هر ابن ایچون ایک ششمی و برله (فان کن نساء فوق اثنتین فلهن ثلثا ما ترک) اگر میتک ترک ایتدیک اولادی ایک و یا یکیدن اکثر بنات اولوب انلر که ییلد ابن بوغیه انلر ایچون میراثک ثلثانی واردر (وان کانت واحدة فلها النصف) و اگر مولوده بنت واحدة ایه انکچون میراثک نصفی واردر (ولا یوکل واحد منکم ما ترک من ثلثان کان له ولد) و میتک اب و امندن هر بری سچون سدس واردر اگر اول میتک ولدی یعنی ابن و یا دخی و یا خود ولدانی واریسه (فان لم یکن له ولد و ورثه ابواه فلامه الثلث) و اگر میتک ابن و یا دخی و یا ولدانی اولیوب اکا اب و امی وارث اولورسه جمیع میراثک ثانی امک اولوب باقیسی

عصوبت ایلد اولور (فان کان له اخوة فلامه السدس) و اگر میتک ایک و یا یکیدن اکثر قرینداشلری کرک جمعی ذکر وارث و یا انان و یا مختلف اولسون و یا جمعی اخوات لاب و ام و یا لاب و یا لام مختلف اولسون ام ایچون سدس اولور (من بعد وصیه یوصی بها و دین) اشبو و نصایک و ورثه به قسمی میتک دینی قضاء و وصیتی تنفیذ ندهنکدر (اباؤکم و ابناؤکم لا تدرون ایهم اقرب لکم نفعا) آباء و ابناؤکم که سیزه وارث اولور و ییلر سیزه دنیا و آخرتده انلرلر قنغیسی سیزه انقعدر بلکه سیزه انفع اولانه الله تعالی اعلمدر * امدی انلرلر شاتنده الله تعالی نک تدبیرنه اتباع ایدلر بونسخه انلرلر بعضی تفضیل و یا حرمانه عدا یتکر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر آباء و ابناؤدن قنغیسنک حق تعالی به اطاعتی زیاده ایه یوم قیامتده آنک درجه سی آخردن ارفع اولور امدی اول درجه سی ارفعنک شفاعتیه حق تعالی اول درجه ده افعلی آنک درجه سینه دفع ایدر تا که بری برلر قریب العین اولر (فریضه من الله) اشبو وارثدن ذکر اولسان الله تعالی دن فرض اولدی فرض اولقلله (ان الله کان علیما حکیم) الله تعالی عبادنک اموالنه علیم و نضاه و تقدیر نده حکیم اولدی (و لکم نصف ما ترک ازواجکم ان لم یکن لهن ولد) سز کیچون وفات ایدن زواجتک ترک سنک نصفی واردر اگر اول زواجتک سیزدن و یا زوج آخردن ذکر و انشی ولدی و یا ولدانی بوغیسه (فان کان لهن ولد فلیکم الربع مما ترکن) و اگر وفات ایدن زواجتک سیزدن و یا زوج آخردن ولد و یا ولدانی واریسه اول زواجتک ترک سندن سز کیچون ربع واردر (من بعد وصیه یوصی بها و دین) سز کیچون زواجتک میراثندن نصف و یا ربع و یا حصولی اول زواجتک دینی قضاء و وصیتی تنفیذ اولاندنکدر (و لهن الربع مما ترکن ان لم یکن لکم ولد) و زواجتک ایچون ترک کزدن ربع واردر بچنکه وفات ایدوب انلری ترک ایدر سز کیچون صلی ابن و یتیم و یا ولدانی بونسخه (فان کان لکم ولد فلیمن الثلث مما ترکن) و اگر سز وفات ایتد کزده ولد صلیکز و یا ولدانی بونسخه اول زواجتک ایچون ترک کزدن غنی واردر (من بعد وصیه یوصی بها و دین) اول زواجتک ایچون ترک کزدن ربع و یا غن حصولی دینک قضاء و وصیتک تنفیذ اولاندنکدر در رجل ایچون حق ازواجله اولان فرضی مرأه ایچون اولان حقک ضعیفدر رسیده کی کبی امدی هر رجل و مرأه ده قیاس بودر بچن جهت قریبه مشترک اولر بو حکمدن اولادام و معتق و معتقه مستثنالدر و زواجتک ربع و غنمه استحقاقلری و اشتراکلری واحده و مستعده اوللری یشنده فرق بو قدر (وان کان رجل یورث کلاله او امرأه) اگر ورث منه اولان میت که اول کر کسه رجل و یا مرأه در کلاله اولورسه که اول ولد و والدن هیچ برین تخلیف ایتیاندر (وله اخ و اخت) حالبوکه اول کلاله نک وارثی لام اخ و یا اخت اولورسه (فلیکل واحد منهما السدس) اول ایکسندن وجودده هر قنغیسی ایه انکچون میراثدن سدس واردر بونسخه انلردن ذکرک انشامی اوزره فضلی اواز یا که نه بیلر برابردر (فان کانا اکر من ذلک فم شریکاً فی الثلث) و اگر اول اخوتلری لام اولنلر وجودده بردن اکثر ایه لر جمعی ثلث واحده استحقاقده شریکلدر ذکرک انشی اوزره نصیبی زیاده اولور (من بعد وصیه یوصی بها و دین) اول کلاله نک دینی ادا و وصیتی تنفیذ ندهنکدر (غیر مضار) میت وصیتله ورثه سینه ضرار نسیز یعنی وصیتدن ثلث اوزره زیاده ایتکسز و یا ذی قریبک غیریه وصیتله ضرار قصد سیزه یا ذمتنده دین بوغیکن آخره دین اقرار نسیز (وصیه من الله) اشبو امور مذکور الله تعالی نک سیزه فرض و عهده اولدیغی حالده (والله علیم حلیم) الله تعالی مضاری و غیره یلور عقوبتنه عجلایمز (تلك حدود الله فی ما ترک من ثلثان کان له ولد) و میتک اب و امندن هر بری سچون سدس واردر اگر شرابعیدر که حدود محدودده کبی آتی مجاوزه بنات اولور (ومن بطع الله ورسوله یدخله جناناً تجزى من تحتها الانهار خالداً فیها و ذلک الفوز العظیم) اول کسه که الله تعالی به و رسولنه اطاعت ایدر اول الله تعالی آتی جنتلر ادخال ایدر که آنک اشجاری تحتنده نه لر جاری اولور کاد خول ایدنلر دانه فالور که اول فوز عظیمدر (ومن یعص الله ورسوله ویتعد حدوده یدخله ناراً خالداً فیها وله عذاب مهین) و اول کسه که الله تعالی به و رسولنه عصیان ایدر و حدود الهی تجاوز ایدر عصیان و حد و دی انکار ایدر اولدیغی حالده اول الله تعالی آتی ناره ادخال ایدر و آتی ناره دانه قیلوب اکا عذاب مهین ایدر (واللای یا تأین القاحشة من نساءکم فاستمدهن و اعلمن اربعة منکم) نسا کزدن شونلر که زنا ایدر امدی انلرلر اول فعلی اوزره اسرار

مسلمین عدولن درت شاهد طلب ایدک (فان شهدوا فامسکوهن فی البیوت حتی یتوفاهن الموت او یجمل الله لهن سبیلا) اگر اول درت شاهد شهادت ایدر سه منزل زنایدن فاسکزی پیونده حبس ایدک ویموتی انله سجن ایدک تا شول وقته دکن که مالت الموت روحلن قبض ایده ویا خود حق تعالی انلری زنادن تخلیص ایدر نکاحی سبیل ایده اشبحو حکم اوائل اسلامده حدود نزولیدن اول ایدیکه بر مرأه زنایسه بریته ناموتبه دکن حبس ایدیلور ایدی بهده بکر حقه جلد و تفریله وثیب حقه جلد و رجه نسخ اولندی (قال النبی صلی الله علیه وسلم خذوا عنی قد جعل الله لهن سبیلا البکر بالبکر جلد مائة وتغریب عام والذیبة بالذیبة جلد مائة والرحم) پیغمبر عز علیه السلام ایدر حکمی شدن اخذ ایدک بکر لیکر ایدک زنایک جزای یوز جلد اید تفریب عامدرو وثیبک فیهل زنایک جزای یوز جلد اید و رجه بعده وثیب حقه جلد نسخ اولوب رجم باقی قالدیکه اول اکثر علما عندنده در پی پیغمبر عز علیه السلام ماعز و غامدیه زنایک چون جلدایند رجم ایدی و ابو حنیفه عندنده بکر حقه تفریب عام دخی منسوخدر لکن اکثر علما عندنده نابندر (واللذان یأتیانها منکم فاذوهما) سزدن رجه و مرأه که زنایده لر سزاند توبیح و تفریله و بر قوله تدبر و جلد اید ایدک اگر دینور سه آیت اولی ده حبس ذکر اولوب بو آینه ایسه ایداه یوز جلد ایدیکسی بی نیجه جمع اولور دینور که آیه اولی نساء حقه در و بو آیه کریمه ایسه رجه حقه و بر قوله آیه اولی ثیب حقه در و بو آیه کریمه البتة بکر حقه در (فان تابا واصلها فاعرضوا عنها ما ان الله کان توابا رحیما) اگر زانی و زانیه زنادن توبه ایدوب صالح اولور سه انلردن اعراض ایدوب انله ایدایتمکثر الله تعالی توبه فی قبول ایدجی و امر نه اطاعت ایدنه رحمت ایدجی اولدی دینایک اشبو آیت نزولده آیه اولی اوزره سابقه در و زنایک عقوبتی اذا ایدی بهده حبس بهده جلد اولدی دینایک آیه اولی صحافات زنا حقه در و بو آیت ایسه لواطین حقه در (انما التوبة علی الله للذین یعملون الصوة یجهالة ثم ینوبون من قریب) الله تعالی تا بیک توبه سنی قبول وعد کریمی مقتضایه محترم کیدر شونلریچونکه عمل صوة جهالت ایشلوب از زمان قریبه اندن توبه ایدر (فاولئک ینوب الله علیهم) امدی الله تعالی انلر توبه سنی قبول ایدر (وکان الله علیا حکیما) الله تعالی توبه ده اخلاص ایدنله علیم اولوب انله عقاب ایتمکده حکیم اولدی قتاده ایدر صحابه رضی الله عنهم اجماع ایدیلر که هر شی کیم انکه الله تعالی به عصیان ایدله اول جم التدر کر که عذابه و یا خطایه وانی اشلیه جاهلدر * کای ایدر که یعنی اول انک ذنب ایدوکنی ییلور لکن انک عقوبتی بیلر دینلر که جهالتک معنای لذت فانیه لذت باقیه اوزره اختیار در و زمان قریبه توبه ایتملر به مراد سینه فی عقبه حسنه اشملکه ضبط ایتمیدر و بر قوله اول زمان صحنه در مرض سوتندن اول توبه ایتمکدر (قال النبی صلی الله علیه وسلم ان الشیطان قال وعزتک یارب لا ابرح اغوی عبادک مادامت ارواحهم فی اجسادهم فقال الرب عز وجل وعزتی وجلالی وارفع مکانی لا ازال اغفر لهم ما استغفرونی) پیغمبر عز علیه السلام لیدر شیطان دیدیکه یارب عزتک حقیقون عبادک اغوا دن زائل اولزین مادامکه روحمی جسد زنده اوله رب تعالی دیدیکه عزت و جلال و ارتفاع مکانم حقیقون بندخی انلری مغفرتدن زائل اولزین مادامکه مغفرتم دنیایه (ولست التوبة للذین یعملون السیئات حتی اذا حضر احدکم الموت قال انی تبت الان) الله تعالی عندنده شول که لک توبه لری مقوله دکادر که سیمانی اصرار اوزره اشرار لجن انلر برینه موت حاضر اولوب حیاتدن یأس مرتبه سینه ابر به الان حیثا توبه اولون شمدنکر وانی اشلین دیر (واللذین یوتون وهم کفار) و شولر دخی توبه یوقدر که کفر اوزره اصرار ایدر اولدقاری خالده فوت اولنلر که مشرکین و یا خود منافقیندر (اولئک اعتدنا لهم عذابا ایما) امدی زنایک چون عذاب الیم تمیمه ایتمیشدر * روایت اولندیکه زمان جاهلیتده و اوائل اسلامده یقین بر دجل فوت اولوب مرأه سنی ترک ایتمه اول رجه عصبه می واریسه کلور و توبی اول مرأه انک اوزره براغور شمدنکدر برن بومرأه احقن دیوب من بعد دیر سه ابی صدق اول ایل یا کندی تزویج ایدر و یاغیری به تزویج ایدوب صدقن الور و یا زوجندن اکانتال ایدن میراث النهن الخه ابی تزویجیدن منع ایدردی اوله اولسه حق جل و علا حضرت امی ساجن الله الکرور بدن نهی انجور دیکه (یا ایها الذیبا منکم لا یجمل انکم

ان تروا النساء کرها) یا مؤمنلر سز جلال اولز که مؤمنلر نکزن سانی ارث طریق اوزره اخذ ایدوب اگر ایدله و یا خود کارها ت ایکن انلری کندیکزه تزویج ایدر سز (ولا تعضلوهن لتذهبوا ببعض ما اتیقوهن) ودخی اول نسای تزویجیدن منع ایتمکثر تا که انله و بر دیککثر صدق بعضی انلردن آله سز و یا صدقاری اوزره انله خلع ایدر سز (الا ان یأتین بفاحشة مبینه) مکر که اول نساء فاحشه مبینه اشلر نشوز و سه عشرة وعدم تعفف کبی اوله اولسه سز جلال اولور که و بر دیککثر صدق انلردن کیر و المغیجون انله عضل ایدر سز (وعاشروهن بالمعروف) و نسا کرایه فعلا ده انصاف و قوله اجماله معاشرت ایدک (فان کرهتوهن فمسی ان تکرهوا و شیتا ویجعل الله فیه خیرا کثیرا) اگر نسا کرهتندن کراحت ایدر سز کچر کراحت نفله انلردن مفارقت ایتمکثر کاهی برشیدن کراحت ایدر سز و الحال الله تعالی آند سز لایچون خیر کثیر فیلور و لصالح و الفة و محبة و صلاح دین کبی اشبو آینه رجه سنی معرفه امسا کلک استحبانه ارشاد وارددر اگر چه هوای نفسه مخالف ایسه ده و طلاق کراحتنه دلالت وارددر (وان اردتم استبدال زوج مکان زوج و اتیم احدین قطارا فلا تخذوا منه شیئا) اگر بر مرأه فی تطلیق ایدوب برینه مرأه اخیری تزویج مراد ایتمکثر آندن نشوز و فاحشه سبقت ایتمکثرین و الحال انلر برینه صدق ایچون مال عظیم و بر مش اولسکثر زنهار آندن برشی اخذ ایتمکثر (اتأخذونه بهنانا و غامیفا) سزانی بهتان ایدروا تم افتراق ایدر اولدیککثر خالده اخذ ایدر میسز یقین انلر بری بر مرأه جدیدیه فی تزویج مراد ایتمه تحت نکاح حنده اولان مرأه فاحشه اید بهتان ایدردی تا که اول بهانه ایدلر کابردیک صدق الوب جدیدیه فی تزویج صرف اید * اوله اولسه آندن نهی اولندی اشبو صدقده مغالاتک جواز نه دلالت وار (وکیف تأخذونه وقد افضی بعضکم الی بعض) سزاندن صدق نیجه استرداد ایدوب آکور سز حاله که اول اکاملا مسه و دخوله و اصل اولوب در و اول حالت ایسه صدق تقریر و یا عیاب ایدوبدر (واخذن منکم میثاقا علیظا) و اول نساء سزدن عهد وثیق اخذ ایدوبدر که اول حق صحبة و عاخره در و یا حق تعالی انلر شاتنده (فامسکوهن و عرفوا تسمیة باحسان) دیوار و اوج اوزره اولان ایثاقیدر و یا عقد نکاح حده کی ایجاب و قبولدر (ولا تکنوا منکم ابناؤکم من النساء الا ما عرسلت) آبا کر نکاح حده کی نسای نکاح حده کی مکر که زمان جاهلیتده یکمیش اوله انک اوزره مواخذ اولنر (انه کان فاحشة و مقتا و ساه سبیلا) زیرا اول نکاح عند الله فاحشه اولدی هیچ براته اول رخصت و بر لمدی و ارباب مروت عندنده محقوت اولدی و بدیده طریق سنی اولدی * براین عازب رضی الله عنه ایدر بروقتده حاکم الله لوالیه بکا و غزادی دیدیکه قنده کیدر سینه دیدیکه پیغمبر عز علیه السلام بی برکسه به کوندردیکه اول باباسنک مرأه سنی تزویج ایتمش انک باشن کسوب کتورم اشبو حکم اجداد نساه دخی شامل اولور اول اجدادک درجه لری ندکوا علی ایسه اول اجداد کر که نسب اب و یا ام جهتندن و یا خود رضاعا اب و یا ام جهتندن اولسون علمادن نکاحی عقدده حقیقتدر دین بابانک منینه سین تزویج حرام اید و کنه استدلال ایدر شکیم انکه بابانک ملک میبیلده و طی ایدیکنی تزویج آکامرام اید و کنه استدلال ایدر حاله که انده عقد یوقدر (حرمت علیکم) سز نه نکاح حده حرام قیلندی (امهاتکم) انالریکزی و انده جدات دخی داخل اولور درجه می ندکوا بوجه ایسه اول کرکام و باب قیلندن اولسون (و بناتکم) ودخی قیزلریکزی و انده بنات ابن و بنات بنت دخی داخل اولور درجه ده ندکوا اشاغه ایسه (واخوانکم) ودخی قیز قیزند اشلریکزی اول کرکسه لاپ و ام و یا لاپ و یا لام اولسون (وعمتکم) ودخی بابا کر قیز قیزند اشلری اوج جهتندن هر قنقیسبله ایسه و انده آباء و اجداد اخواتنک جیمی داخل اولور درجه لری ندکوا بوجه ایسه (وخالاتکم) ودخی اناکر قیز قیزند اشلری اوج جهتندن هر قنقیسبله ایسه و انده امهات و جدات اخواتنک جیمی داخل اولور درجه لری ندکوا بوجه ایسه (و بنات الاخ و بنات الاخوت) ودخی ارقزند اش قیزلری ودخی قیز قیزند اش قیزلری انلر قیزند اشلی اوج جهتندن هر قنقیسبله ایسه و انده اخ و اخت اولادینک نسای داخل اولور درجه لری ندکوا اشاغه ایسه (وامهاتکم) الا فی ارضعتکم و اخواتکم من الرضاعة) ودخی شول انالریکزر که سز سودلرین امر ردیلر * ودخی سز که بر مرأه دن سودامن قیز قیزند اشلریکزر نکاحی حرام قیلندی و یا بجهله نسبیدن حرام اولنلر ضاعدن دخی حرام

اولور (قال النبي صلى الله عليه وسلم يحرم من الرضاع ما يحرم من الولادة) بيغمبر عز عليه السلام ايدر ولادة جهنمندن نكاحي حرام اولور ورضاع جهنمندن دخی حرام اولور وحرمت رضاع ايكي شرط ايله ثابت اولور بری بودر که مولودايکي يئلي استكمال ايتزدن اول اوله حق تعالينک (والوالدان برضعن اولادهن حولين کاملين) قول شريني دلالتيله بری دخی بودر که اول اکثر علما قوليدروا حوطدر ورضاعک قليلي وکثيري نكاحي حرام ايدر که اول ابن عباس وابن عمر رضي الله عنهما قوليدروا عید بن المسيب وسفيان ثوري ومالك واوزاعي وائمة حنفية اكاذاهيدرو (وامهات نسائکم) ونساء کزله انار يئ دخی نكاحک سزه حرام قيلندي وباجمله برکسه که برمر ايه عقد نكاح ايدر که کسه اكا داخل اولسون وکرک داخل اولسون اول مر اهنک امهاتي وجداتي اکا حرام اولور اول جدات درجه ده نذکو بوجه ايسه واول امهات وجدانک اول مر ايه اتسابي کرکسه نسبندن وبارضاعندن اولسون (وربايتکم الا في حق ورکم من نسايتکم الا في دخلتم بهن) ودخی شول مجامعت ايتدک کزن نساء کزن لزوج سابقمندن طوغوب تحت ترييه کزده کی صديقه قيز يئني نكاحک سزه حرام قيلندي ووجه اول ترييه کزده کی قيز لک بنات اولادي داخل اولور نذکو درجه لری اسفل ايسه اول کرک رضاعندن ويا نسبندن اولسون بجن اول منکوخه به جماع ايدر حتى اول منکوخه بهي جماع ايتدين تطليق ايتسه ويا اول وفات ايتسه انک قيز يئني اول کسنه نكاحک سزه جاز اولور (فان لم تکنوا دخلتم بهن فلا جناح عليكم) اگر سز اول نسا به جماع ايتدين انلردن مضارقت ايدر سکر ويا انلر فوت اولور سزه سرح يوقدر که انلر قيز يئني نكاحک سزه (قال النبي صلى الله عليه وسلم في رجل تزوج امرأة وطلقها قبل ان يدخل بها انه لا بأس ان يتزوج بائنها ولا يحل له ان يتزوج اسها) بيغمبر عز عليه السلام ايدر شول رجل حقه که برمر آبي تزوج ايدوب اكا دخولدن اول آبي تطليق ايتسه لا باسدر که انک قيز يئني تزوج ايدر اما که اول مر اهنک اناسي تزوج اكا حلال اولز (وحلائلنايتکم الذين من اصلايتکم) ودخی صلب اوغلر يکزرک زواجي سزه حرام قيلندي وباجمله کشي به اناسنک وبناء اولادک نسا يي حلال اولز اول انباء اولاد درجه ده نذکو اسفل ايسه کرکسه انلر رضاعندن ويا نسبندن اولسونلر اما کشي به متبنايتنک يعني اوغول ايتندي کسه نك زوجه سني تزوج حرام اولز * زيرايه غمبر عز عليه السلام زيد بن حارثه رضي الله عنهي يئني ايتشکين تطليق ايتدي کي زيد رضي الله عنها يي نكاحک ديکي قصه مي سورة احزابده کلوران شاه الله تعالى هر مر اکه اكا عقد نكاحک حرام اوله ملاک يمينله دخی وطئي حرام اولور اگر برکسه برمر آبي شبهه ايله ويا برجاريه يي ملاک يمينله وطئي ايتسه اول واطنه موطوءه نك انامي وقيزي حرام اولور واول موطوءه واطنک باباسنه واولغونه حرام اولور واکر برکسه برمر آه ايله زنا ايتسه علماء آنده اختلافي ايتديلر رجاعت ديديلر که زاني به منيه نك انامي وقيزي حرام اولز واول زانيه زانينک باباسنه واولغونه حرام اولز که اول علي وابن عباس وسعيد بن المسيب وعروة وزهري قوليدروا ملاک وشافعي اكاذاهيدرو ويزقوم دخی انک تحريمه ذاهب اولديلر که اول عمران بن حصين وابي هريره رضي الله عنهما من ويدر که اول جابر بن زيد وحسن قوليدروا * وائمة حنفية اكاذاهيدرو واکر برکسه برمر آبي شهنوله اس ويا تقبيل ايتسه انکه دخول کي حرمت مصاهره ثبوتنده وعدم ثبوتنده علماء اختلافي ايتديلر اکثر علماء انکه حرمت ثابت اولور ديديلر که اول ايکي قولک اعبيدروا بعضيلر انکه حرمت ثابت اولز ديديلر شهنوله نظردن ثابت اولدي يئ کي (وان تجمعوا بين الاختين) ودخی نكاحک ايدر قيز نداشت يئني جمع ايتک حرام قيلندي اول ايکيسنک بری برلنه اخوي کرکسه نسبندن وبارضاعندن اولسون بجن برکسه برمر آبي نكاحک نوب بعده طلاق يا نيله تطليق ايتسه عدني انقضاض نکره انک اختي تزوج حلال اولور وکذلک ايکي اختي ملاک يمينله مالک اولسه واطنه ايکيسي يئني جمع جاز اولز بجن انک بريني وطئي ايتسه آخر يئني وطئي اكا حلال اولز * مادامک اولکيسي ککندوبه حرام ايتيه وکذلک جاز اولز که مر ايله عتمه يي وياخته مي يئني جمع ايله (قال النبي صلى الله عليه وسلم لا يجمع بين المرأة وعمتها ولا بين المرأة وخالتها) بيغمبر عز عليه السلام ايدر برکسه برمر آه ايله عتمه يي يئني وکذلک مر ايله خالته يي يئني تحت نكاحک جمع ايتيمي جاز اولز (الامهات سلف) مکرر زمان جاهليتده ابي اعش اوله که اول

معه و در عطا و سدی ایدر سکر که اول فعل یعقوب علیه السلام در صد و راجش اوله که اول عود انک انامی
لیا ایدله یوسف انامی را حیل یبنی جمع ایشمیدی حالوکه اول ایکه سی ایکی قیز قرند اشلر ایدیلر (ان الله کان
غفوراً رحیم) الله تعالی عبدالله زمان جاهلیتده کی فعل سبخی غفور واسلامده رب تعالی تنک امر نه اطاعت
ایدنه رحیم اولدی (والمحصنات من النساء) دخی نسادن ازواجی اولنلر کذلک سزه حرام اولدی ابوسعید الخدری
رضی الله عنه ایدر اشبوآیه شول نساء حقه نازل اولویدر که مکده ازواجلرن قویوب مدینه به پیغمبر عز
علیه السلام حضر تری هجرت ایدر کارنده مسلمون انلردن تزوج ایدر بلر بعد اول نسانک ازواجی دخی هجرت
ایدیلرک مسلمون انلری تزوجدن نهی اولندیلر (الامامک ایما نکم) مکرکه سبایادن مالک اولد قلی بکر
جواری اوله دارالحرمده ازواجلری واریکن استبراد نصکره سزه انلری وطنک حلال قیلندی زیراسبی ایلر
نکاح مرتفع اولور * ابوسعید الخدری رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم یوم حنیئده واطاسه
جیش کوندر رب آنده سبایا اخذ ایدیلر حالوکه اول سبایانک مشرکیندن ازواجی واریدی مسلمون انلره
قربان و غشیانندن کراحت و تخرج ایدیلر اوله اولسه اشبوآیه نازل اولدی (کتاب الله علیکم)
حق جل و علاش سبومذ کورانک تحریمی فرض ایتمکله اوزر بیکزه الزام ایددی امدی سزدخی انی التزام
ایدک (واحل لکم ما وراء ذلکم) امدی اشبود کراولنان محرمات که اون دوتدر یدبسی نسله وایکبسی
رضاعله و دودی ذوات صهریتله وبری ذوات ازواج اولقلدر آنک ما عدا می سزه حلال قیلندی (ان یتقوا
باموالکم) ماللری بکزی نسانک صد ائنه ویا جور نیک ثمنه صرفله طلب ایدر سز (محصنین غیر مسافین)
زنادن مقنوب متزوجین متفقین اولدیفکر حالده (فاستمتعتم به منهن فاولهن اجورهن فریضة) نسادن
نکاح صحیله جماع و خلوة وغیردر اتماع والتذاذ ایدر سز امدی انلردن انتفاعکتر مقابله سنده تقدیر اولنان
مهر لرینی انلره ویرک (ولا جناح علیکم فیما تراضیتم به من بعد الفریضة) سزه خرج یوقدر مهری تسبیحه
ایدر ککرزد نصکره تراضی ایدله مهر مسعی اوزره زیاده ویا نادن خط ایدر سز نسانک جمیعن مرأه زوجنه هیه ایدر
(ان الله کان علیما حکیم) الله تعالی عبادک صالحنه علیم وشرع ایدر بکی احکامه حکیم اولدی (ومن لم
یستطع منکم طولا ان ینکح المحصنات المؤمنات فن ما ملکک ایما نکم من فقیانکم المؤمنات) سزدن اول
کسنه که حرانر مؤمنات نکاح خلفه غنا و معنی اولیه امدی اول امام مؤمنانندن آخرک عینی مالک اولد یبنی
امه بی مولای رضایله نکاحلرسون اشبود ایلدر که حرا یچون امه بی تزوج جائز اولیه الا بکی شرطله که
سره مهر نه قادر اولمق و نفسی اوزره زنادن خائف اولقدر که اول جابر و طاروس و عربون دینار اولیدر
ومالک و شافعی مذهبلر وائمه حنفیه دیدیلر که حرا یچون امه بی نکاح جائز اولور مکرکه تحت
نکاحلده حره اوله اوله اوله اول حره نک اوزر ته امه نک نکاحی جائز اولور اما که عبد یچون امه بی تزوج
جائز اولور تحت نکاحلده کرک سره ویا امه اولسون ابوحنیفه عندنده عبد یچون دخی امه بی تزوج جائز
اولور اگر تحت نکاحلده حره وارسه حره کی کبی اشبود دیلدر که مسلم ایچون امه کاییه بی تزوج جائز
اولیه (والله اعلم بایمانکم) الله تعالی ایمانکره اعلمدر امدی که مک نیک باطنه تعرض ایتمکر بلکه ظاهر یله
اخذ ایدک (بعضکم من بعض) احرا بکر و ارقا کرک بکیز نفس واحده دن تناسل ایدوب دینده معتدلرسز
بلکه بری بریکز اوزره فضل کر دینده و تقواده زیاده لکه در (فانکوهن یاذن اهلهن) امدی امامی
مولاری اذینله نکاحلنک (واؤهن اجورهن) وانلره مولاری اذینله ویا مولایله مهر لرینی ویرک
(یا معروف) معروفله مطل وضرار و نقصانسر (محصنات غیر مسافحات ولا مخذات اخدان) اول امام
عقافت اولوب زنا بجز و سرا زنا یچون احباب ایدنمزل اولد قری حالده (فاذا احصن فان اتین بفاحشة
فما لهن نصف ما علی المحصنات من العذاب) بجن اول امام تزویج اولند قلدند نصکره زنا ایدر لسه * امدی
انلره حرانر اوزره اقامت اولنان حدک نصی اقامت اولنور اوله اولسه و رقیق و رقیقه زنا ایدر ککرند الی
جاده اور بلور و انلره در جم یوقدروا کتر علماء عندنده مملوک حدنده تزوج اولسبله اولمسی یشنده فرق یوقدر
و بعضیله زنا ب اولد بلکه محالی بکدن تزوج ایتمن اوزره زنا ایدر بکندن حد لازم کلیه اشبوآیه کرکه دلالتله که
اول ابن عباس رضی الله عنه دن می ویدر و اخرن عندنده احصانک معناسی اسلامدر اگر انکله ضرر ادر تزویج

صغیر نه نظرا بتکلی بلکه انی مواجبه سنده ایشلدن کیرک کیریا منه نظرات پس بواجلدن بعض غار فین دیدیکه صغیره یوقدر بلکه هر مخالفت کیره در معلوم اوله که الی سبب ایل ذنوبک صغیری کیر اولور * بری بودر که بر ذنبه اصرار در اول اجلدن دینلده ذنبکه اکا اصرار اولنه اول صغیر اولز اول ذنبکه اندن استغفار اولنه کیر اولز تنکیم صونک قطراتی متوالیا بر طاشک اوزرینه واقع اولسه انده اثر ایدر حالبوکه انک جله سی دفعه واقع اولسه انده اثر ایزدی * ایکنجیسی ذنبی استغفار در هر بار که عید ذنبی عظیم کوره اول ذنب عندالله صغیر اولور و هر بار که اول آتی صغیر کوره اول عندالله کیر اولور زیرا عبدالله آتی عظیم کورمسی قبلک اندن ککرات و فریدن ناشیدر و اول نفرت ایه انک قبلنده تا نبردن منع ایدر و اما عبدالله آتی صغیر کورمسی قبلک اکا الفتندن ناشیدر و اول الفت ایه انک قبلنده شدت تأثیرین ایجاب ایدر حالبوکه قبلک طاعنه تنویری مطلوبدر و سیتانله تسویدی محدور در اول اجلدن عید غفلتله ایشلدن یکی ذنب اوزره مؤاخذه اولز انک انده تأثیری اولد یغیون خبرده کلدیکه مؤمن کاهن باشی اوزره طاع ککی کورر قورقور که اوزرینه دوشرسه آتی اولدیر منافق ایه ککناهن بورق اوزره قورقوش سنک ککی کورر که الیه انی اوجورر بغض ایدر دیکه عبدالله هر ایشلدن یکم کاه بونک ککی اواسه دیمسی مغفرت اولز برگاهدر مؤمنک قبلنده کاهک عظیم اواسنه حکمت بودر که حق تعالینک جلالتی یلور بختکه مخالفت ایتدیکه مولانک عظمتنه نظرایده کاهک صغیرین کیر کورر * اوجنجیسی صغیره به مسرور اولقدر هر بار که صغیره نک حلاوتی عبدالله قبلنده غالب اوله اول صغیره کیره اولور و قبلک تسویدنده زیاده اترقیلور حتی بعض ذنب اهلی کورر سنکه آتی ایشلدن و کنه اوکنور و اکا موینور کورر ککی انک عرضی نیجه ییقدم ذر و ماویسن اکا ذکرله خلق یتنده آتی رموی ایتدم و قجارتده زوفا آتونی و ایله بی صرفده حیلله ایتدم و متاعن اوجورر بهایه ایلغیون شونک ککی کذب ایتدم و متاعلم عین کیزلیوب آکا آتی زیاده بهایه بیع ایتدم امدی بونک ککی امور ایل ذنبک صغیری کیر اولور * دور در نجیسی ذنبی ایشلدن کد نصکره اظهار ایدر و آتی غیرله محضرتده ایشلدن در امدی و حق تعالینک امدان ایتدیکه ستره جنایتدر و آنک اول ذنبی ایشلدن ککی ایشلدن و یا کورن کسه لری اکا ترغیبدر انکله جنایتی اوزره بر جنایت دخی زیاده ایدر واکر اول ذنب اسبابی غیره میته ایدر سه سزدخی انی ایشلدن دیوم و یلر سه انکله اوزرینه بر جنایتی دوزت ایدر * خبرده کلدیکه اهل ذنوبدن هر کسه نک عفو مر جودر الاذنبی اظهار ایدر نلرک دکل زیرا حق تعالینک صفات جیلله ونم جزله سندن در که عبدالله قبحی اورز و جیلانی کشف ایدر * امدی ذنبی اظهار اول نعمته کفراندر بغض ایدر دیکه ذنب ایتده ایتدک تقدیر به کسه به آتی ایشلدنک ترغیب ایشلدن که ایکی ایش اولور سن حالبوکه اول منافق در صفتدر که انر منکرله امر و مردن نهی ایدر * بنجیسی حق تعالی آنک ذنوبن ستر ایدوب حلم و امهالنه تهاون ایشکدر و الحاحیل یلر که اول امهالنه انک اغی اتر اول ایه مکر الهیدن امتی سبیلله آتی حق تعالیدن کندوبه عنایت ظن ایدر * ایشلدن ذنب ایشلدن ککی عالم اولقدر که اکا افتداه اولنه حق بر عالم جبر کیسه والتون و کوش ایلر اولر نه به واریاب مناصبدن شبهه لواموالی اله و آنلری زیارتله کندنی انلر سه و در سه وظلر نه انکار ی تر کاه مساعد اولسه و مسلمانلرک عرضلر نه اطلاق لسان ایتسه و مناظره ده خصمی استحقاق قصیده کلامه حدی تجاوازیته وجاهت فصلنه توسل ایچون جدل و مناظره علمنه اشغال ایتسه اشپونک هر بری بر ذنبدر که عالم انی ایشلدن اکا افتداه ایدر یلور و اول شر ایه نیجه یلر بلاد و عبادده ایشلدن ب قالور سعادت اکا که اولد ککند انکله یله کاهلری دخی اوله و خسارت اکا که اول اولد ککند یوزا یکوز یله دکن انک احداث ایتدیکه ککناهلر ایشلدنوب قاله قرآنده ییورلدیکه (ونکتب ما قدموا و انارهم) برانلرک حیانلر نه تقدیم ایتدکاری خبر و نشر عللرین و دخی موتلر نه صکره اکا اتباعله ایشلدن خبر و نشر عللرین یوزر (قال النبی علیه السلام من سن سنته میته فعلیه و زره او زرمین عمل بها لا ینقص من اوزارهم شی) پیغمبر عزلی الله علیه و سلم ایدر بر کسنه که بر معصیتی احداث ایدر انک اوزره اول معصیتک و بانی و اکا اتباعله انی ایشلدنک و بانی یازیلور مع هذا اول ایشلدنک اول معصیت اوزره یازیلان و باللریدن برشی اکساز قصص بنی اسرا ایدر

اولدیکه زمان مایقده بر عالم نامی بدعتله اضلال ایدردی بده توبه ایدوب نیجه زمان نامی طریق صلاحه دعوت ایتدی حق جل و علا اول قومک پیغمبر نه وحی ایتدیکه اول عالمه دیکه اکا کاهلرک بخله سنک یتنده اولسه عفو ایدردم لکن نیجه ایدر سن انی که عبادمدن بر جماعتی سنک اضلالک سبیلله جهنمه قوی میشم ایشونکله متضخ اولور که علمانک امری مختلر در امدی انلرله ایکی وظیفه واردر که بری ذنبک تر کیدر و بری ایه ذنبک اخفا سیدر متابعت اولنلرله میته لربنک عقابی مضاعف اولدیفی ککی حسنه لربنک نوابی دخی مضاعف اولور * معلوم اوله که ذنوب ایکی قصه در بری عبدالله تعالینک یتنده در صلوة و صوم و واجبات ترکی ککی یعنی شول واجباتکه عبدالله کندوبه خصوصه در بر قسمی دخی حقوق عبادده متعلقدر ترک زکاة و قتل نفس و غصب اموال و شتم اعراض ککی و دخی بدعتنه دعوت و معصیتی ترغیب و حق تعالی به عصیاننه جرات اسبابی تیج ککی تنکیم بعضی رعایا رجایانین خوف جانبی اوزره تالیب ایلر انی ایدر * قسم نایده امر اغلظدر * قسم اوله اکر شرک یوغیسه عفو اولنمسی ارجی و اقریدر خبرده کلدیکه دفا تر ذنوب اوج نوعدر بری مغفرت اولنور و بری مغفرت اولنور و بری ایه ترک اولنور اما مغفرت اولنور عبدالله تعالی یتنده ک ذنوبدر و مغفرت اولنمسیان شرکدر و ترک اولنمسیوب لابد به مطالبه اولنور مقام عباددر (ولاتقنوا ما فضل الله به بضعکم علی بعض) حق تعالی بعضکری بعضکری اوزره تفضیل ایتدیکه امور دنیو به دن مال مثلنی غنی ایتمکزر که علم الهده انک عدی خیردر سز ایه انی یلر سز زیرا که اول تحاسد و تعادی به ذریعه و حق تعالینک قسطنه عدم رضایی معر به در و اول بر شینک طلبسز حصولی تنهیدر اول ایه مذمومدر و تقدیر اولنمسیان شیی غنی قدر و حکمته مفارقه در واکا ککبله تقدیر اولنور شیی غنی بطلاله و تضییع حظدر و ککسز تقدیر اولنور شیی غنی ایه ضایع و محالدر (لرجال نصیب مما اکسبوا و النساء نصیب مما اکسبن) رجال و نسا دن هر صنف ایچون اکسب ایتدیکه شیی سبیلله نصیب و فضل واردر امدی اول فضلی عمله طلب ایدر یوخسه حسد و غنی ایلر دکل و یتدیکه معنای رجال ایچون اکسب ایتدکاری جهاد ایچون نصیب واردر و نسا ایچون دخی اکسب ایتدکاری طاعت ازواج و حفظ فروج ایچون نصیب واردر یعنی رجال ایچون فضل جهاد و ارایسه نسا ایچون دخی فضل طاعت ازواج و حفظ فروج واردر (واسئلوا الله من فضله) ناس ایچون اولان شیی غنی ایتمکزر بلکه حق تعالینک شول نافدا اولمسیان خزان فضلندن انک مثلنی استکز و حق جل و علا تقیدن نهی ایتدی آنده دواعی حسد اولد یغیون و حسد اولدر که کشی صاحبک نعمتی زائل اولوب اول کندوبه حاصل اولمسی غنیدر اول ایه حرامدر و غبطه اولدر که صاحبیچون اولان نعمت مثلی کندوبه دخی اولمسی و یلرک در که اول چاردر * ککی ایدر کشی صاحبک مالنی و یازوجه شیی و با خادمی کندوبه اولمسی غنی ایتمسون لکن دیونکه الهی اکا ویردک مثلنی یکادخی ویرکل و تورا نده آنجیلن ذکر اولنور بدر * سعید بن جبیر رض ایدر یعنی الله تعالیدن عبادته توفیق استکز * سفیان بن عیینه ایدر انی سؤاله امر ایتدی الا آتی و بره سن اراده ایتدی ایشونده الله تعالیدن سؤال و دعایه حث و ترغیب واردر (ان الله کان بکل شی علیما) الله تعالی هر شیشه علم اولدی هر انسانک مستحق اولدیفن یلور حکمتی مقتضیا سبجه فضائی اهلنه ابر کورر * روایت اولنور که ام المؤمنین ام سلمه رضی الله عنها دیدیکه یارسول الله و جال غزالدر بر ایه آتی ایتز و بره و جال و بریلان میراث نصی و بر یلور دبو غنی ایدیمک اشپوآیه کریمه نازل اولدی (واکمل جعلنا اموالی مما ترکوا و الدان بالاقربون) هر موالی قیلد یغمز قوم ایچون والدان و اقربون ترلر ایتدیکه میراثدن نصیب واردر (والذین عقدت ایمانکم شونلر که انلر ایچون ایمانکز عقد ایتدی (قاوهم نصیم) انلر نصیبدرین ویرک * روایت اولنور که زمان جاهلیته بر رجل رجل آخرله معاهده ایدر دیکه بری بر لربنک جنایتنه عاقل اولوب قنجیسی اول وفات ایدر سه حیاته قلائی اکا وارث اوله مالنک سدن اخذ ایدر اکا ایاه زمان جاهلیته و اوائل اسلامده یوحکم ثابت ایدی بده (واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض) آیتله نسخ اولندی (ان الله کان علی کل شی شهیدا) الله تعالی هر شیشه شاهد اولدی (الرجال قوامون علی النساء) رجال نسا لربنک نادینه قیامه مسطرلدر و لربنک رعیت امورینه قیاملری ککی (بما فضل الله بعضهم علی بعض) الله تعالی رجالی

نساء اوزره تفضیلی سیدیه که اول کمال عقل و حسن تدبیر و اعمال و طاعت نده مزید قوتله اول اجدان نبوت
وامامت و ولایت و اقامت شهادت و جمیع قضایا و شهادت و وجوب چهار وجهه و بونک امثالی کبی و میرانده
تصصیب و زیاده سهم و فراقه استبداد در (و بما انفقوا من اموالهم) و دخی مال لرتدن انله مهر و نفقه
و برملیه و روایت اولندیکه سعد بن الربیع الانصاری رضی الله عنه مرآه می حبیبه بنت زید بن ابی
زهیری اکانشوز ایدیکه سعد اکا برطومه اوردی اوله اولسه بابامی زید پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم
سعد بن شکایت ایتدی پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم سعد بن قصاص اولغله امر ایدیکه بوایت نازل
اولدی پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم دیدیکه بر امر اراده اولوب الله تعالی امر آخر اراده ایتدی امدی الله
تعالی اراده ایتدی خیر لودر (قال النبی صلی الله علیه و سلم لو امرت احدان ان یسجد لاحد لامر الله ان
تسجد لزوجها) پیغمبر عز علیه السلام ایدر اکر بن برکته بی برکته یه سجده ایتمکه امر ایدر اولسه مرآه
امر ایدر دیکه زوجنه مجده اید (قال صالحات فانت) نسا نسا صالحه لری الله تعالی به اطاعت و حقوق
ازواج اقامت ایدیکه لرد (حافظات للغیب) و ازواج لری غیبه نده نفس و مالده حفظی واجب اولان شیئی
حفظ ایدیکه لرد (قال النبی صلی الله علیه و سلم خیر النساء ان نظرت الیها سرک و ان امرتها اطاعتک و اذا
غیبت عنها حفظتک فی مالک و نفسها) پیغمبر عز علیه السلام ایدر نسا نسا خیر لوی اول مرآه دیکه اکا نظر
ایتمکه سنی مسر و ایدر امر ایتمکه امر که اطاعت ایدر آندن غیبت ایتمکه مالکده و نفقه نده حقوق کی حفظ
ایدر آندن (الرجال قوامون) آیتن اوقودی (بما حفظ الله) الله تعالی انلری حفظ ایتمی سیدیه که انله
حفظ غیبه امر و انک اوزره وعد و وعیده حث و انله انی توفیق ایتدی و یا خود شول شی سیدیه که حق تعالی
آتی انلری چون ازواج اوزره حفظ ایدیکه اول مهر و نفقه و حفظ لری به قیام و انلردن دیر (واللای تخافون
نشوزهن) شول نسا که سز انلر طاعت رجا لدن عصیان و ترغری خوف ایدر سز (ففظوهن) سز انله
و عذایک (و خیرهن فی المضاجع) و انلری مرآه دیکه هر ایدر بر طایف التیه کبریمکه و انله جماع
ایتمکه و یا فرشته انله ارطاسن دوقه کله و انلر کله کلای ترکله و یا فرانس آخره تحویلله (واضربوهن)
و انلری ضرب ایدر بر ضربله که مبرج و شائن اولیه (قال النبی صلی الله علیه و سلم فی حق المرأة ان تطعمها اذا
طعمت و تکسوها اذا اکسبت و لا تضرب الوجه و لا تقبضه و لا تمسها الا فی البیت) پیغمبر عز علیه السلام
مرآه حقتده زوجنه دیدیکه بجن اول سندن طعام اسقیه سیدیه من کسویه احتیاج اولورسه کیورسه من
و امریکه مخالفت ایدرسه اوره سن لکن بوزنه اوزمفل و آتی تقبیج ایتمکه و هر ایدر دکان تقدیرجه بیتکده
هر ایدر کل (فان اطعمکم فلا تبغوا علیهن سیلا) اکر انلر سز مطاعت ایدر لسه انلردن تعرضی ازالدیک
و انلردن صدور ایدن اعمال سینه تی ایتمکه منزله منده عذایک زیرا که بر ذلندن و به ایدن کنه ای ایتمکه
کیدر (ان الله کان علیا کبیرا) الله تعالی علی و کبیر اولدی امدی آنک عقابندن صفتک زیر انک اوزر بیکره
قدور سزک تحت یدیکر زده اولان نساء اوزره قدر نکزدن اعلی و اکبر در بویه ایکن اول سزک میثانکزدن
تجاوز ایدر و توبه کزی قبول ایدر امدی سز ازواج کزک اساتقی عفوہ احقر (وان خفتم شقاق بینهما
اکر زوج الی زوجة یتخلفا اولمسی یتقن و یاطن ایدر مکر (فابعثوا حکما من اهل و حکما من اهلها)
امدی اول زوجتک هر بری اهلندن بر و جل عدلی انله حکم کوندول زیرا که اقارب انلر احوال و اعرف
و صلاحینه ارغبر انلر حکم استعجاب رقی اوزر در اکر حکمی اجابندن نصب انلر سز از اولور
اشبورتکه حکمیکه جوازینه استدلال اولور لکن اظهر اولان بودر که اول حکمیکه نصیب یتلر
اصلاحیون و یا امر لری متین اولسون ایدر و اول ابکی حکم جمع و تفرقه و یا بجه لری ازواج انلر
(ان ربنا اصلا حایق الله ینهما) اکر اول ابکی حکم اصلاح قصدین ایدر لسه آنلر حسن معی سیدیه
حق تعالی اول زوج و زوجنه یتخلف موافقت ایضاح ایدر ایدر سز بونده توبه و ایدر دیکه برکته خوری
ایتدی سیدیه یتخلف اصلاح ایدرسه حق تعالی آنک میثاقی اصلاح ایدر (ان الله کان علیا خیرا) الله
تعالی ابکی مختلف یتخلف نالیقه ملیع و ابکی حکم نصیبتنه خیر اولدی (و اعبدا الله و لا تشركوا به شیئا)
الله تعالی بی برکتر و عبادتی بالکتر اکا بالکتر جلی و خفیدن هیچ برشی اکا کشر الایتمکه قال معاذ بن

جیل رضی الله عنه کنت رقیف النبی صلی الله علیه و سلم فقال هل تدیری بامعاذ ما حق الله تعالی علی الناس
قلت الله و رسوله اعلم قال حقه عظیم ان یعبده و لا یشركوا به شیئا تدیری بامعاذ ما حق الناس علی الله اذا
فعلوا ذلک قلت الله و رسوله اعلم قال حق الناس علی الله ان لا یعذبهم قلت یا رسول الله الا یشتر الناس
قال دعهم به ملون (معاذ رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم رقیف ایدم بکایدیکه بامعاذ
پیغمبر سینه که حق تعالی نسا اوزره حق تدردید مکه الله تعالی و رسولی اکا ایدر دیدیکه انی برلیوب
بالکتر اکا عبادت ایدر عبادت لرتده هیچ برشی اکا کشر الایتمکه لری و بامعاذ پیغمبر سینه که ناسله الله تعالی نسا
و عد کریمی مقتضایه عهد منده حق لری نه در دید مکه الله تعالی و رسولی اکا ایدر دیدیکه انلری عذاب
ایتمه عبودیت حقوقی اقامت ایدر لسه دید مکه انی ناسله سینه ایدر بخی دیدی ایتمکه عمل ایتمکه
(و بالوالدین احسانا) و والدینکزه احسان ایدر (قال النبی صلی الله علیه و سلم بر الوالدین افضل من الصلوة
و الصوم و الحج و العمرة و الجهاد فی سبیل الله) پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر کشتنک و والدیننه اطاعت
و احسان صلو و صوم و حج و عمره و جهادک نوافلندن افضلدر (قال النبی صلی الله علیه و سلم من اصبح
مرضیا لابییه اصبح له بابان مفتوحان الی النار و من امسی مثل ذلک فان کان واحدا فواحد و من اصبح
مسخطا لابییه اصبح له بابان مفتوحان الی النار و من امسی مثل ذلک فان کان واحدا فواحد و ان
ظلم و ان ظلم) پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر برکسته که والدیننی کندیدن راضی ایتمش اولدیننی حالد
صباحیه و یا خشمیه انکچون جنتیه ایکی قیو آچاش صباحی و یا خشمیه و یا راضی اولان وجودده
انلر بری ایسه آچیلن قیو بر اولور و برکسته که والدیننی کندویه اسخط ایتمش اولدیننی حالد صباحیه
و یا خشمیه انکچون جهنمه ایکی قیو آچاش صباحی و یا خشمیه و یا راضی اولان وجودده انلر
بری ایسه آچیلان قیو بر اولور و اکر انلر اسخطی انلر اکا ظلمندن ایسه ده یتنه انکله عند الله معذور
اولور (قال النبی صلی الله علیه و سلم بر الوالدین علی الوالدین) پیغمبر عز علیه السلام ایدر کشتنک و والدینه سنه
اولان بر و کزک عقوقی والدینه اولان بر و عقوقی اوزره ایکی مرسته تضعیف اولنور (قال النبی صلی الله علیه
و سلم ما علی احد اذا اراد ان یتصدق بصدقة ان یجعلها لوالدیه اذا کان مسلمین فیکون لوالدیه اجرها
و یتکون له مثل اجرهما من غیر ان یتقصر من اجرهما شیئی) پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر هیچ
کسه به خرج یوقدر که برشی تصدق ایتدکده نوابنی والدیننه باغشیه اکر سملین ایسه لرمدی اول والدیننه
اولان نواب دکاو بالکتر اکا اولور اول والدیننک نوابندن برشی اکا سملکسیرین شرعه ده ایدر اولور بره رضی الله
عنه و والدینه وفات ایتمجه هیچ ایتدی زیرا که فقیر ایدر اوزر نه هیچ فرض اولمشدی هر صاحبین و والدینه
قاتنه واروب سلام و بروردی حق تعالی بسم ایچون سکا خیر جزاء ایدر تنکیم سن بی کوچک کلمده بسلیوب
بیوندک دردی ایدن والدینه سی اکا در سلام ایدر بسم ایچون حق تعالی سکا خیر جزاء ایتمشون تنکیم بیکلمده
بکابر و احسان ایدر سن دیردی حدیثده کلدیکه برکسه والدیننی قیرنده صله ایتمک دیسه آنک دوشترینه
صله ایتمشون و اولکه والدیننه عاق ایکن وفات ایتمه لرتلر ایچون استغفار و تصدق ایتمشونکه عند الله انله
باز یازیلده حدیثده کلدیکه برکسه والدیننک و یا خود برنک و یا خود اقربا و احباب سندن هر جمعه ده قبرینی زیارت
ایتمه اکا بار یازیلده بیع بن حیم یولده مسلمینه ایدر ایدر طاشین برینی الوی صاغنه اتر بونک نوابی و والدینک
اولسون و برین صوانه اتر بونک نوابی و والدینک اولسون دیردی و غیظنی کظم ایدر و انکله والدیننک برینی
قصه ایدر دی امدی آنک بوفعی دلالت ایدر که کنشی حسنا نندن هر نوبی والدیننه بر و احسان یتیلله ایتمک
جائز اولور مع ذلک اول علمدن انله اولان اجر دکاو اکا دخی اولور و احیاء علومده ایدر اکثر علماء اتفاق ایتدیلر که
شبهاتده والدیننه اطاعت واجب اوله حرام محضه دکل اکر سملک شبهه ایتدک طعمای والدیننک سمنز بیزسه
سکا واجب اولور که آتی سکه انله موافقت ایدر سن سز ایشم لوی ترک ایتمک و رعدر سکا و اما که والدین
رضاسنی رعایت واجبده و و کذلک کشی به جائز اولور که والدیننک اذ نسز مباح و یا نافله سفر ایدر و یا طلب علم
کیدر مکرکه اول حالد اوزر نه فرض اولاش علمک طلبنه کیده و بلندنده اکا تعلیم ایدر بولتمیه اول تقدیرجه
والدیننی اذ نسز اکا کتشی جائز اولور سمنع الادبده ایدر بجن والدیننک ایکنسینک حق معامرا عاة متعذر

اولورسه ملا برقی مراعاته اخر متاذى اولد بقی تقدیرجه تعظیم واحترامه راجع اولور شیده والد حقنی ترجیح
ایده زیرا که نسب اندنر و خدمت وانعامه راجع اولور شیده والد حقنی ترجیح ایده حتی ایکسی کا
کسه زوالدی ایچون قیام ایده و ایکسی آندن برقی استنسه راول والد سته ویره (ویدی القربی) ودخی
صاحب قرابتکزه احسان ایدک (قال النبی صلی الله علیه وسلم قال الله تعالی انا الله وانا الرحمن خلقت الرحم
وشقت لها اسمی فن وصلها وصلته ومن قطعها قطعها بته) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم الله تعالی دن
روایت ایدر دیش که بن الوهیه ورحمانیه صفتیه متصفم وحی خلق ایتدم انکچون رحمان اسمدن رحم اسمی
شق ایتدم برکسه که اکا وصلت ایده بن اکا رحمتی ایرکور برین واولسکه اندن انقطاع ایده اندن رحمتی کسه رم
(قال النبی صلی الله علیه وسلم ما من ذنب احری ان یحجل الله له العقوبة فی الدنیا مع ما یدخر له فی الآخرة من
والبی وقطیعة الرحم) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر کاهلرده حق تعالی دنیا ده عقوبت نهیل ایتکه
بنیدن وقطیعة وحنن احری وحق کاه یوقدر آخرته ادخار اولنان عقوبتیه یله (قال النبی صلی الله علیه وسلم
تعلو امن انصابکم ما تنصلون به ارحاءکم فان صلة الرحم محبة فی الاهل منزلة فی الاثر) پیغمبر عز
صلی الله علیه وسلم ایدر آناه واجداد واعمام و اخوان و سائر اقاربکزه امبارینی یلک که انککه صلة رحم ایتکه
امکانکزه اوله صلة رحم ایده مراد اقاربه اعانت واحساندیر اقاربی بیلین ایهه صلة ایتکه امکانی اولمز بختکه
یئلرنده قواصل و تعارف اوله بری برلرنه محبت و ماللرنده وفرت و عمرلرنده طول مدت اولور (قال النبی صلی
الله علیه وسلم افضل الصدقة علی ذی الرحم الکاشح) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر صدقه نک افضلی کشینک
شول ذی قرابتیه و بریکیدر که اول اکاعد اوخی اخبار ایدر اوله (قال النبی صلی الله علیه وسلم افضل الفضائل
ان تصل من قطعک وتعطى من حرمک وتصفح عن ظلمک) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر فضائل افضلی سندن
کسین ذی قرابتکه صلة ایده من وصی عطا سندن محروم ایده نه اعطا ایده من وکاظلم ایدر فی عفو ایده من (قال
النبی صلی الله علیه وسلم الصدقة علی المساکین صدقة وعلی ذی الرحم ثنتان) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر
مساکینه و بریان صدقه نک ثوابی بر مرتبه در * اما که ذی رحم فقیر و بریان صدقه نک ثوابی ایک مرتبه در
(والیتامی) دخی یتیمه احسان ایدک (قال النبی صلی الله علیه وسلم انا وکافل الیتیم فی الجنة هکذا و اشار
بالسبابة والوسطی و فرج یتیم ما شئت) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر بن ویتیمی مرتحت اوزره تربیه ایدن جنتده
شویله اولور زدیوب سبابة ووسطی بر مقربنی بری برلرنه یقینلشدردی (قال النبی صلی الله علیه وسلم من
مسح رأس یتیم لم یمسحه الا الله کان له بكل شجرة قرعة علیها ده حسنات ومن احسن الی یتیمه اوتیم عنده کنت
انا و هو فی الجنة کما تین وقرن بین اصبعیه) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر برکسه که الله تعالی نک رضاسیچون
مرحله بریتک باشن صفاه الینک اوزرنه اوغرا دخی قیللر عددنجه انکچون حسنات اولور و برکسنه که
یتیم اوغلاقی و اقزى تربیه منه الوب اکا احسان ایده بن واول جنتده شویله اولور زدیوب ایک برمن
بری برلرنه یقینلشدردی (والمساکین) ودخی مسکینلره احسان وانعام واطعام ایدک که حجه بشارت وجهله
وطیب کلامه ایهه ده (والجار ذی القربی والجار الجنب) ودخی احسان ایدک شول جار که کیم سزه قرابتی
اوله ودخی شول جار که کیم سزه اجنبی اوله قرابتی اولیه (قال عائشة رضی الله عنها یارسول الله ان لی جارین
قالی ایما هدی قال لی اقربهما منک بابا) عائشه رضی الله عنها دیدیکه یارسول الله بنم ایک جارم وارقتیسنه
اهد ایده بن دیدیکه قیوسی مسکا قرب اوله (قال النبی صلی الله علیه وسلم لا تحقرن من المعروف شیئا ولو ان تلقی
اخاك بوجه طلق فاذا طلعت فرقة فاکتر ماها و اعرف بطیارتک منها) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر معروفدن
هیچ برقی تحقیرا تمکمل اگرچه برمسلم قرند اشکه طلاق وجهله تلاق ایمن ایهه ده امدی آتشد قوه ولی
اطعام بشر دگنده صوبین ویاغن چوق ایدوب اندن جبرانکه بر مقدار ویرکل (قال النبی صلی الله علیه وسلم
ما زال جبریل یوصی بالجار حتی ظننت انه سیرته) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر جبریل علیه السلام بکا جار
حقنی رعایت امرنده ایصان زائل اولزدی حتی ظن ایتدم که اول جاری جاره وارث قیلور (قال النبی صلی الله
علیه وسلم انما مات المؤمن و قال رجلان من سیرانه ما علمناه الا خیرا و هو فی علم الله علی غیر ذلک قال الله تعالی
لما لکنه اقبلوا شهادة عبیدی فی عبدي و تجاوزت عن علی فیه) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر بختکه بر مؤمن

وفات ایدوب جبرائیل ایدر کسه بر آنک حقه ده یلد کزد کل الاخیر در دیر * والحال حق تعالی نک علمنده
اول انلر دیدیکه نک خلای اوزره در حق تعالی ملائکه یه دیر که اول عبد مک حقه ده خیر شهادت ایدن عبید مک
شهادت برقی قبول ایدک بندخی انلر بلایوب بن بلد کیم میثانندن کچدم (قال النبی صلی الله علیه وسلم احسن
مجاورة من جاورک تکن مسلما) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر جار اولد یلک کسنه ایه مجاورتکی کو یکن
ایتکه مسلم کامل اوله سن (قال النبی صلی الله علیه وسلم خیر الاصحاب عند الله خیرهم لصاحبه وخیر الجیران
عند الله خیرهم لجاره) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر الله تعالی عندده صاحبک خیر لومی صاحبیه
خیر لول اولاندیر والله تعالی عندده جارک خیر لومی جارنه خیر لول اولاندیر (قال النبی صلی الله علیه وسلم
الجیران ثلاثة بخارله ثلاثة حقوق حق الجوار وحق القرابة وحق الاسلام وجاره حقان حق الجوار وحق
الاسلام وجاره وحق واحد حق الجوار وهو المشرک من اهل الکتاب) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر
جیران اوج صنفدر بر صنف ایچون اوج حق واردر که اول حق جوار وحق قرابة وحق اسلامدر *
و بر صنف ایچون ایک حق واردر که اول حق جوار وحق اسلامدر * و بر صنف ایچون الشیخ برحق واردر که
اول اهل کابدن مشرک حق جوار ایدر * احیاء علومده ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دیلنیکه فلان خاتون
کوندز صیامده وکیجه قیامده در الاو که جبرائیل ایدر * دیدیکه اول جهنمده در پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم
وسلم ایدر یلور میسر که جارک حق ندر سندن استعانت ایتسه اعانت ایده من قرض استدکده ویره من
احتیاج اولورسه حاجتن بتوره من خسته اولد یغنده خاطرین صورمه واره من وفات ایتد کنده جنازه سیه
قبرنه کیده من مسرتنه تمیحه و مصیبتنه تسلیه ایده من واندن روز کاری متع ایدر آنک اذنسز یوکک
یاوایا پیه سن ویش الیغند که کادخی ویره من ویرمک مراد ایتز یلک آئی اول کورمدن اویکه کیره من
و آئی ولک الینه و یروب طشره کوند ریمه سن بیکه آئی ولد که تماده یدیره من وچولمک قیناغله کایده
ایتیه سن مککه اکا اندن بر مقدار ویره من اول الله تعالی حقیچونکه تقسم انک یدنده در جار حق کمال اوزره
قضایه قادر اواز که کرا ویکه حق تعالی کارحت ایتش اوله (والصاحب الجنب) ودخی امر حسنده سزه
رفیق اولنه احسان ایدک تعلم و تصرف و صناعة و سفر کبی دیلنیکه اول مرأه در و ناسدن نفع رجاسیده
سکا صاحب اولاندیر (وابن السبیل) ودخی مسافر و یا ضیقه احسان ایدک (قال النبی صلی الله علیه وسلم
من کان یومن بالله والیوم الآخر فلیکرم ضیفه جائزه یوم وليلة والضيافة ثلاثة ايام فمن کان بعد ذلک فهو
صدقة ولا یجمل له ان یشوی عنده حتی یخرجها) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر اول کسه که الله تعالی یه یوم
آخره ایمان کنور قونغه اکرام ایتسون جائزه می برکون برکیجه در و ضیافت اوج کوندرا نک اوزره
زیاده من صدقه در و ضیفه حلال اولر که مضیف عندده معتاددن زیاده اقامتله کاهشت ویره * روایت
اولدیکه عربن الخطاب رض برقونق کایچک اکا اکرامدن کندی خدمت ایدردی و دیدیکه پیغمبر عز
صلی الله علیه وسلم ان شدمکه در قونق اولان اوده ملائکه لر قائم اولور اوله اولسه اونا و بر بن او نوروب انلر
قائم اولر (وما ملکت ایمانکم) ودخی ملک یمکنزده غلمان و جوار ی به احسان ایدک (قال النبی صلی الله
علیه وسلم اخوانکم جعلهم الله تحت ایدیکم فمن جعل الله اخاه تحت یدیه فلیطعمه ما یأکل ولیلینه ما یلبس
ولا یکافه من العمل ما یغلبه فان کافه ما یغلبه فلیعنه علیه) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر مملوک کارکز
سزل دیندش قرنند اشلر یکزد در حق جل و علا آنری تحت حکم کزده قیلو بدر برکسنه که قد داشتی حق تعالی
انک تحت حکمنده قبله کندی ید و کندن و کید یکندن اکا یدیره سن و کیکوره و طاقی اولین علی
اکا تکلیف ایتسون تکلیف ایدر سه کندی دخی اکا یاردم ایتسون (قال النبی صلی الله علیه وسلم من قذف
مملوکه وهو بری بما قال جلد یوم الیقامة الا ان یکون کما قال) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر برکسنه که
مملوک کفی قذف ایده حالبو که اول مملوک مولانک دید و کندن بریدر یوم قیامته اول مولایه حد او بر یلور مکر که
اول مملوک مولانک دید و کی اوله * منیع الادایده ابن رفاعه دن مریدر که ایدر برکسنه پیغمبر عز صلی
الله علیه وسلم دیدیکه یارسول الله نه دیر من ممالیکمز امرنده که انلر مملون اولوب نرم کی انلر دخی نماز
قیلور و اوج طور لر بر اینه انلری ضرب ایدر دیدیکه انلر جنابتی و سزل عقوبت کزوزن اولنور سزل

رضی الله عنه دیدید که اگر کسی شهواته ایسه ایدستی بوزیلور شمشیر ایسه بوزیلور و قوم دیدید که ایسه هیچ
بر حاله ایدست بوزیلور که اول ابن عباس رضی الله عنه قولید روح حسن و نوری اگا ایدر در امام ابوحنیفه
رض ایدر که **مسئله** که آندن انتشار حدوث ایله امام اس ایدل ایدست بوزیلور دینا احتجاج ایدر که عائشه
رض ایدر که پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم اؤکنده اووردن ایا قلم ایسه انک قبله سنده ایدی سجده به
واردیغنه بنی غز ایدر بن ایسه ایا قلمی چکر دم اول قیام ایتدیکنده به ایا قلمی او زاردم اول زمانده ایسه
کیجه اولده صبا حار یوغیدی وینه عائشه رضی الله عنها ایدر بر کیجه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایتدیه
یاوردن او ایتدیک آتی یاغده بولدم المادی بولمکن الی آنک قدیمی اوزره قوه یشم حاله که اول ساجد ایدی
امام شافعی کت قوی مختلف اولدی چنکه بر رجل محارمند بر مر آبی لمس ایسه ام وبت واخت کبی
ویا خود بر اجنبیه صغیره بی لمس ایسه ایکی قولتک ایتدیه انکه ایدستی بوزیلور **مسئله** که اول محل شهوت دکادر
وینه شافعی کت قوی مختلف اولدی اول لمس اولنان شخصک ایدستی بوزیلور سنده بوقولنده بوزیلور التذاده
مشترک اولد قریحون ویر قولنده ایسه بوزیلور عائشه رضی الله عنها نک ذکر اولنان حدیثینده بن پیغمبر عز صلی
الله علیه وسلم ایتدیه اوزره الی قومیشم حاله که اول ساجد ایدی دیوقولی دلالتیه اگر مر آنک شعری
ویا طفری لمس ویا مس ایسه آنک عتدنده ایدستی بوزیلور وکذلک علما اختلاف ایتدیلر چن بر کشته کندیتک
ویا غیر نک فرجی مس ایسه بر جماعت دیدید که انکه ایدستی بوزیلور که اول عمر و ابن عباس و بعد
ابن ابی وقاص و ابوهریره و عائشه رضی الله عنها قولیدر اوزای و شافعی واحد و اسحق رضی الله عنه اگا
ذا هبل در الایو که شافعی رضی الله عنه بطن کفله ویا بطون اصابعه مس ایتدیه بوزیلور در شول دلیل ایله کیم
(قال النبی صلی الله علیه وسلم اذامس احدکم ذکره فلیتوضأ) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر چن بریکز
ذکر می مس ایدیه ایدست السون و بر جماعت ایسه مس ذکر ایله ایدست بوزیلور دیدید شول دلیل ایله کیم (مسئل
النبی صلی الله علیه وسلم عن من الرجل ذکره فقال هل هو الاممغه او بضعة منه) پیغمبر عز صلی الله علیه
وسلمدن رجل ذکر می مسله ایدستی بوزیلور دیو سوال اولدندقه دیدید که اول کشیدن دکل الاممغه در
امدی مس فرجه ایدست بوزیلور دینر بوحديث شریفی منسوخ در دیدید (فلم یجد واما) طهارت
ایجاب ایدن حالات مذکوره نک هر قنغینده ایسه صورتک استعمالنه امکان بولمکنز (فتیمه و اصعیدا
طیبا) امدی وجه ارضدن برشی طاهره قصد ایدل اول اجلدن حنفیه دیدید که اگر تمیم الی حجر صلد اوزره
ضررله تیم ایسه جائز اولور شافعیه دیدید که تیممه بدنه برشی تعلقتدن لا بددر (فامس و ابو جوهکم
وایدیکم) دیوزلر یکزی و التریکزی در سکار یکزله یله اول وجه ارضدن قصد ایتدیککشی طاهره مسح ایدل
(ان الله کان عفوا غفورا) الله تعالی عفور و غفور اولدی اول اجلدن امری سزه قیام و ترخیص ایتدی (قال
النبی صلی الله علیه وسلم فلیتوضأ علی الناس ثلاث جمعات صفونا کصفوف الملائکة و جعلت لنا الارض
کاهما سجدا و جعل ترابها لنا طهورا اذالم یجد الماء) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر بر ناس اوزره اوج
خصلته تفصیل اولدند که اول صفوف ملائکه نک صفوف کبی قلندی وارضک کلیدی نه مسجد قلندی
وطهارت ایچون صوبولدیغنه زده ارضک ترابی طهور قلندی قال ابوالصمة مررت علی النبی صلی الله علیه
وسلم وهو یبول فسلط علیه فلم یرد علی حتی قام الی جدار فحتم بهما کانت معه ثم وضع یده علی الجدار فمسح
وجهه و ذراعیه ثم رد علی (ابوصمه رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم قاتله او غرابوب
سلام ویردم اول ایسه قبول ایدردی بکار سلام ایتدی حتی که طوروب قرینه بر جداردن عصا سله
حت ایتدیکنصره الی جدار اوزره قیوب غبارله یوزینی و قوللاری مسح ایددی اندن بکار سلام
ایتدی **روایت** اولدیک بر رجل عربی الخطاب رضی الله عنه کاب دیدید که بکاجنایت ایدر بوب
غسل ایتدیکه صوبولدم عمار آنده حاضر ایدی عمر رضی الله عنه دیدید که ذکر ایدر میسکه ایکیز مفرده ایدل
ایکیز دخی جنایت ایدر شیک صوبولدم سن غار قلدن بن ایسه طبرغه بولانوب نمازی قیلدم پیغمبر عز
صلی الله علیه وسلم حضرتلر نه آن ذکر ایدیک دیدید که (انما یکفیک هذا فضررب النبی صلی الله علیه وسلم
بکفیه الارض و نفع من ما تم مسح به و وجهه و کفیه) سکا شویله ایتدیکن کفایت ایدر آندن ایکی کفی بره

اوروب بعد الا ربی نفع ایتدی و اول ابکسیده یوزینی و قوللاری مسح ایلدی اشبو حدیث شریفی دلیلدر که
جنب صوبولدیغنه تیممه نمازین قیلد کذلک حائض و نفسا طاهر اولدندقه صوبولمه لر تیمم ایدل (قال
عمر ابن حصین رضی الله عنه ما ان النبی صلی الله علیه وسلم امر بر جلا کان جنباً ان تیمم ثم یصلی فاذا وجد
الماء اغتسل) ابن حصین رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم بر جنب کسه به امر ایلدی که تیمم ایدوب
نمازین قیلد صوبولدیغنه صوبولدیغنه غسل ایدل (قال النبی صلی الله علیه وسلم الصعید الطیب وضوء
المسلم الی عشر سنین) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر تراب طاهر مسلک وضوء ایدر کرچه اون یله دکن
صوبولر ایسه ده **مسئله** معلوم اولد که تیممه یوزیلد و اولاری بر کره مسح ایتدیک جنب و حائض و نفسا و میت حقدده
جیع بدن غسلنه بدل اولور و محدث حقدده اعضا اربعه نک غسلنه بدل اولور و طهارتی لازم اولان بعض اعضا
مجرور اولوب غسلنه امکانی اولان حقدده اول بعضک غسلنه بدل اولور و صلوة مکتوبه ایچون وقتدن اول
تیمم جائز اولور و بر تیممه ایکی صلواتی دخی جمع جائز اولور که اول علی و ابن عباس و ابن عمر و شعیب و یحیی و قتاده
قولیدر و مالک و شافعی واحد و اسحق رضی الله عنهم اگا ایدر و بر جماعت دیدید که تیمم صوالله طهارت
کیمدر صلوة مکتوبه و قی اوزره تقدیمی و انکه فرانضدن دیکدی دکاوی بر تیممه ادا جائز اولور که اول سعد
ابن المسیب و حسن و زهری و نوری و اثمه حنفیه رضی الله عنهم قولیدر و اتفاق ایتدیک بر تیممه قیلان
فریضه ایله یله اولده و مسکوره نوائلدن دیکدی قلمی جائز اولور (الم تر الی الذین اوتوا نصیباً من
الکتاب) نظراً تیممین شونله کیم علم نوائلدن حظ سیر ویرلدیکه انرا حایر مدینه در (یشترک الضلالة)
مسلکای هدی اوزره اختیار ایدر که وشوت آلوب توراتی تحریر یف ایدر (ویریدون ان نضلوا السبیل)
واراده ایدر که ای مؤمنلر سزیدیل حقدن طایر نه سز (والله اعلم باعدائکم) الله تعالی اعذا کره سزدن
اعلمدر چون اول سز انلرک عداوتن و سز ارادتن خبر و یردی امدی انلر دن حذر ایدل (وکفی بالله و لیا)
الله تعالی سز که ولی اولغله کافی اولدی (وکفی بالله نصیرا) و سز اعانت ایتدیکه دخی کافی اولدی امدی
اگا و نوق ایدوب غیریدن انکه اکتفا ایدل (من الذین هادوا) شونلر دیکه یهودی اولدیلر (یحرفون الکلام
عن مواضعه) کلی الله الینک وضع ایتدیک مواضعندن ازاله ایدوب آنک برینه غیر اثبات ایدر لر چن ابن
عباس رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم حضرتلر نه یهود کلوب امر دن سوال ایدر لر دی ظن
ایدزل که آنک قولی اخذ ایتدیلر آنک قاتدن کیدیمیک آنک کلامی تحریف ایدر (ویرولون سمعنا و عصینا)
و یرلر که قوالی ایتدیک و امریکه عصیان ایتدک (واسمع غیر سمع) و سن بزدن ایتد برشی
ایتدیز کلامک بزه مقبول دکادر دینلر دیکه یهود پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایتد ایتد دیوب قایلرله ایتدیز
اوله سز یرلر دی (وراعنا) و دخی بزه نظر ایتدیک سکا و یلیه لم و کلام کی فهم ایلیم لم یرلر دی (لیا بالستهم
وطعنا فی الدین) لسانلر بنی سبه مشابه کلامه صرف و دینی استز آه و خبر به ایدر اولد قلمی خالده و یرلر که
راعنا قولی مراعاتدن ایکن انلر آقی رعوتنه تحریری اراده ایدر لر (ولانهم قالوا سمعنا و اطعنا و اسمع و انظرنا
لکان خیر الهم و اقوم) اگر انلر اول قوللر یتدیک برینه ایتدیک و اطاعت ایتدیک بزی ایتد بزه نظرات دینه لر
اول انلر خیر لو و صوابلوا یدی (ولکن لعنهم الله بکفرهم) الا بکه کفر لری سبیل حق تعالی انلری محذول
و هدادن ابعاد ایتدی (فلا یؤمنون الا قلیلاً) اوله اولسه انلر دن ایمانه کاور آزا اولور (یا ایها الذین اوتوا
الکتاب آمنوا بما نزلنا من صدقنا لکم) یا شونلر که کاب ویرلدیکه انکه مراد یهود و برن محمد علیه
السلامه تنزیل ایتدیکمز قرآنه ایمان کتورلر که اول سز که اولان توراتی تصدیق ایدر اولدینی خالده (من قبل
ان تطمس و یجودا فتردها علی ادبارها) صورتلر نک تحطیطی محو ایدوب قفاری هیتدنده قیلزدن اول
ویا خود کوزلر بنی قمارلر نه رد ایدوب آردلر نه ورعزدن اول **روایت** اولدیکه عبدالله بن سلام رضی الله
عنه یو آیتی ایتدیک اهللر دن اول الین یوزینه طوته رق پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم کاب اسلامه کادی
و دیدیکه یار رسول الله قورقمه سکا و اصل اولزدن اول یوزم قفامه تحول ایدل و کذلک کعب الاحبار رضی
الله عنه دخی یو آیتی ایتدیک بر عمر بن الخطاب رضی الله عنه زمانده اسلامه کادی و دیدیکه یارب یو آیتک
و عیدندن قورقوب سکا ایمان کتوردم اگر دینورسه که انلر ایمانه کلر لسه انلر طمسله ابعاد ایتد کدندکره انلر

رضی الله عنه امر ایلدیکه مفتاحی کبر و عثانه و ربوب اعتذار آید اشوبصیلہ عثمان اسلامه کادی و سدانه
امر الهی ایلد ایلد و اولادنده قالدی (قال النبی صلی الله علیه وسلم لا ایمان لمن لا امانه له ولا دین لمن
لا عهد له) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر کمال اوزره ایمانی یوقدر اول کسه نک که امانته رعایتی اویامه
و کمال اوزره دینی یوقدر انک که عهدنه و قاضی اولیه (و اذا حکمت بین الناس ان تحکموا بالعدل) و نام
بیننده حکومت ایتدیککرده انصاف و عدلله حکم ایدر (قال النبی صلی الله علیه وسلم المقسطون عند الله
على منابر من نور على عین الرحمن و کنایده عین وهم الذین بعدلون فی حکمهم و اهلهم و ما اولوا) پیغمبر عز صلی
الله علیه وسلم ایدر ولایة و قضاتدن عدل ایدر یوم قیامتده عین رحمانده نوردن منبر اولوزره اولوزره که انلر
حکمرلنده و اهللر سنک حقوقنده و فحمت و لایلرلنده کی امورده عدل ایدرلر (قال النبی صلی الله علیه وسلم ان
احب الناس الی الله یوم القیامة و اقربهم منه مجلس امام عادل و ان بغض الناس الی الله یوم القیامة و اشدھم
عذابا امام جائر) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر یوم قیامتده ناسک الله تعالی به احبی و انک رحمتنه اقر فی
امام عادلر و یوم قیامتده ناسک الله تعالی به ابغضی و عذاب جهنمدن اشدی امام جائدر (ان الله
نعم الباعظکم به) نه کوکت شیدر که الله تعالی سزه آفی ایشلکه وعظ ایدر که اول امانات و عدل
فی الحکم و ماتدر (ان الله کان جمیعاً بصیراً) الله تعالی سنک اقوال و احکامکره جمیع و امانتده کی
افضلکره بصیر اولدی (یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم) یا مؤمنلر الله
تعالی به و رسولی محمد صلی الله علیه وسلم و سزدن امر صاحب لری نه اطاعت ایدل که انلر که امر ادا
مسئندلر انلر که خلفا و اقضا و یا امر ا مر به در الله تعالی عدلله امر ندنصر که اولوا الامر لری نه دخی
طاعتلر امر نده تنبیه و اردر که انلر طاعتک و جو بی مادامکه حق اوزره اولوزر لسه دینلر که انلر که
مراد علمه شرعدر (و لورده الی الرسول و الی اولی الامر منکم لعلکم تتقون) آیتی دلالتلر
(قال النبی صلی الله علیه وسلم من اطاعنی فقد اطاع الله و من عصانی فقد عصی الله و من بطع الامیر فقد
اطاعنی و من یعص الامیر فقد عصانی) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر برکنه که بکا اطاعت ایدر الله
تعالی به اطاعت ایدر و اولکه بکا عصیان ایدر الله تعالی به عصیان ایدر و اولکه امیر اطاعت ایدر بکا اطاعت
ایدر و اولکه امیر عصیان ایدر بکا عصیان ایدر (قال النبی صلی الله علیه وسلم السمع و الطاعة علی المرء المسلم
فیما احب و کره ما لم یؤمر بمعصیه فاذا امر بمعصیه فلا سمع و لا طاعة) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر مره
مسلم اوزره امیرنه سمع و اطاعتی واجب اولوزر امیر سنک امری کرکه انک محبوسه و یا مکروهنه اولسون
مادامکه معصیت ایشکی اکا امر ایتمه شویله که معصیتلر امر ایدر آندر کاطاعتلر رخصت یوقدر (قال
النبی صلی الله علیه وسلم لا بی ذراجم و اطع و لولعبد حبشی کان رأسه زبیه) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم
ابوذر رضی الله عنه دیدیکه امیرکه سمع و اطاعت ایت اگرچه اول عبد حبشی اولوب رأی زبیه ایدر ده
(فان تنازعتم فی شئی فردوه الی الله و الی الرسول) اگر دینکر ازم و رندن برشیده اختلاف ایتدیکر سزانه الله
تعالی سنک کاتبه مراجهت ایدل آندر بولر سکر رسول الله صلی الله علیه وسلم مراجهت ایدل حیانتده کندیدن
سوالله و فائنده سنتنه عرضله امدی امور دینیه ده کتاب و سننه مراجهت واجبدر کراول ایکسنک برنده
بولورسه فیما بولر سزه آنک سبیلی اجتہاددر (ان کنتم تؤمنون بالله و الیوم الآخر) اگر الله تعالی به و یوم
آخره مؤمنلر ایتدیکر زبیرا که ایمان آفی ایجاب ایدر (ذلک خیر و احسن تأویلاً) امدی دینکر امور نده اول
ایکسنه مراجهت کنر عاقبتکره خیر و سزلر تاویلکر دن احسندر * و افصح الانوارده ایدر اگر مکلف مقلد اولوب
اکا حدیث صحیح و یا خود رسول الله صلی الله علیه وسلم سننه حدیث ضعیف ایتدیکر دینکر امر
و یا جاهل دن برین قولی اکا معارض بولسه لکن اول قولک دلیلی بولسه امدی اول قولی ترک ایدوب
حدیث ضعیفله عمل ایتدی واجب اولوزر زبیرا اول حدیثک ادنا رتبه بی اول قول درجه منده اولقدر امدی
معلوم اولدیکه صحابی و یا امام قولیلر ایت و حدیثک ترک جاز اولر که ترک ایدن کشتی ضلال میننه ایدر اول
خصوصده دیندن چیتر سورة احزابده وارد اولان (و ما کان المؤمن ولا المؤمنة اذا قضی الله ورسوله امر
ان یتکون لهم الخیرة من امرهم و من بعض الله ورسوله فقد ضل لا مبیناً) آیه کریمه بی دلالتلر (الم تر انی

الذین یزعمون انهم آمنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک) نظراً بنزیمسین شولره کیم سکا انزال اولنلر قرآنه
و سنندن اول انزال اولنلر کتب سماوییه کندیلر بن تصدیق ایتدی زعم ایدرلر (یریدون ان یخاکوا الی
الطاغوت و قد امروا ان ینکفروا به) طاغوتنه تخاکم ایتک مراد ایدرلر حالبوکه انلر طاغوتنه مخالفتنه امر
اولندیلر (یرید الشیطان ان یضلهم ضلالاً بعیداً) و شیطان ایدر طریقی همدان ضلالته ابرک و مرک
دیلر * ابن عباس رض ایدر بر منافقه بریهودی بیننده خصومت اولوب یهودی اکاسکله محمدتخاکم ایدر لم
دیدر زبیرا یلور که اول رشوت آلوزر حکمده حقدن میل ایتز منافق ایدر آفی کعب بن الاشرفه تخاکم ایدر لم
دیدر زبیرا یلور دیکه اول رشوت آلوزر و حکمده میل قیلور چون منافق آفی ثوبل ایدر بیک ناچار
رسول الله علیه السلامه احتکام ایتدیلر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر یهودی ایچون منافق اوزره حکم
ایتدی منافق اکا راضی اولوب یرین الخطاب رضی الله عنه تخاکم ایدر لم دیدر چون ایکبسی اکا واریدلر
یهودی عمر رضی الله عنه دیدیکه بونکله ایکیز محمدتخاکم ایدر اول ایدر اول ایدر بنحو چون بونک اوزرینه
حکم ایتدیکن آنک حکمنه راضی اولوب بنی سنک فائده کتوردی * رضی الله عنه منافقه حال
بولدیلر دیدر منافق ایتدیکنم اولده در عرضی الله عنه دیدیکه بریکزده طورک ناکم ایچرو واروب کلان
اندن اولندن سیفنی آوب کیر و طشره حقیقی و منافق بونین اوزر الله تعالی سنک رسولک حکمنه راضی
اولمیه بنم حکم بولر در دیدر اول سیدن بویه نازل اولدی و جبریل علیه السلام دیدیکه * رحله باطل
بینی فرق ایلدی اول اجلدن اکا فاروق دینلر و آیتک نزولنه سبب یاولیق طاغوتله مراد کعب بن
الاشرف اولوب اول و معناده در اول کسنه که باطلله حکم ایدوب آفی اختیار ایدر اول فرط طغیانچون
و اشیطانه تشبیحون اکا طاغوت دینلر و یا خود اکا تخاکم شیطاننه تخاکم اولد یغیچون شول حیثیتده که
افی اول فعله اول حل ایدر (و اذا قیل لهم تعالوا الی ما انزل الله و الی الرسول رأیت المنافقین یصدون عنک
صدقوا) یقن انلر الله تعالی سنک انزال ایتدیکی امر نه و رسولک امر نه کلک دینلر منافق لری کور و سنکه
حقدن اعراضلری سبیلله سنندن اعراض ایدرلر (فکیف اذا اصابکم مصیبه) حاللری نیجه اولوزر چنکه انلر
مصیبت ایریشه عمر رضی الله عنه سنک منافق قتل ایتدی و یا الله تعالی دن نفهت ایرمسی کبی (بما قدمت
ایدهم) عمل قیاملری سبیلله که اول سنک غیره تخاکم ایدوب حکمکه راضی اولدقلریدر (ثم جاولک
یحلفون بالله ان اردنا الا احساناً و توفیقاً) طاغوتنه تخاکم ایتدیکر دینکر اعتذار ایچون سکا کله لرا و اقل
اولنلر منافقک دینن استیو کورلر الله تعالی سنک اسم شر یقنه عین ایدر که انکله مراد من دکل الایکی خصم
بینی وجه احسنه فصل و توفیق ایدی یوخسه سکا مخالفت دکل و یا احکاب قتیل انک دمنی طالبین اولدقلری
حالد کلوب دیدیلر که بزم عمره تخاکم مراد من دکل الا صاحبزه احسان و انکله خصمی بیننی توفیق ایتسون
ایچون ایدی (اولئک الذین یعلم الله ما فی قلوبهم) امدی الله تعالی انلر قبلرلنده کی تفاتی یلور کتیا نلری
و حلف کک اذیلری انلری عقاب اللمدن قورترمن (فاعرض عنهم) امدی انلر معذرتی قبولندن
و باعقابلندن اعراض ایت (و عظمهم) و انلر وعظ ایدوب اخبار ایتدیکلری تفاسدن کف ایت (و قل
لهم فی انفسهم قولاً بلیغاً) و انلری الله تعالی سنک عذایله تخویف ایت و یا اوزرینه اولدقلری حالتدن توبه
ایتز لسه قتلله و عیدایت و یا خود ملاده انلر دن اعراض و انلر وعظ ایدوب سر و خلاده قول بلیغ ایت که
اول مدلولی مقصوده مطابق اولوزر قولدر حق جل و علا پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم امر ایلدیکه انلر
ذو نندن قیاتی و انلر نصیحه ایدر و نصحنده ترغیب و ترهیبله مبالغه ایدر * زبیرا اول انبیاء علیهم السلامک
مقتضای شفققلریدر (و ما ارسلنا من رسول الا لیطاع باذن الله) هیچ برسول بزارسال ایتدک الا انکچونکه
انک بعث اولندیق قوم الله تعالی سنک امر لیه اکا اطاعت ایدر * زبیرا اکا اطاعت الله تعالی به اطاعتدر و اکا
مخالفت الله تعالی به مخالفتدر (و لو انهم اذ ظلموا انفسهم جاولوا فاستغفروا الله و استغفر لهم الرسول لوجدوا
الله تواباً رحیماً) اگر انلر نقاله و یا طاغوتنه تخاکم نفسلر نه ظلم ایتدیکر نده تا بین اولدقلری حالده سکا کلوب
توبه و اخلاص ایلر الله تعالی دن مغفرت دیلر و سکا اعتذار ایدوب سنی شفیع ایدر نه ل الله تعالی توبه لری
قبول ایدر و رحمتلر انلر فضل ایدر و کن یلر لری اشوبصیلله و اردر که رسولک شانتدندر کیم

تذکره اعتدالی فی قول ایدو اگر چه جرمی عظیم اید و آنکه چون شفاعت ایدو اگر چه ایدو یکی بکار
 ذوقیدن ایدو ده (فلان و یکنون حتی یحکموا فیما ینزله من ربهم) و یک جل شانه حقیقون یا محمد انزل
 مؤمن اولی الامر که بینارنده اختلاف ایدو کاری شیده سنی حاکم قیلوب حکم که راضی اولی (ثم لا یجدوا
 فی انفسهم حرجا مما قضیت) بعده سنک حکم کردن قلیزنده ضیق و با حقیقتنده سنک بویایه (و رسلا
 تسلیا) وظاهر و باطنیله سکا انقیاد ایدو (ولو انما کتبنا علیهم ان اقتلوا انفسکم) اگر برانرا اوزره
 کند و لکن قتل ایتمی فرض ایدو سنک ایدو اسرا تیلانی فرض ایدو یکم زکی (او اخر جوامن دیار کم)
 و یا خود دیار کردن چقمای فرض ایدو سنک ایدو ایدو یکم زکی شول وقت که عجله عباد نازدن توبه طلب
 ایدو (ما فعلوه الا قلیل منهم) آتی ایدو نازدن نام قلیل اولیدی و روایت اولیدی ز بیر بن العوام
 رضی الله عنه انصاردن حاطب بن ابی بلتعه ایدو حوده بر شر جده نزاع ایدو بیغمیر عز علیله السلامه
 مرافعه اولدی برکه اندن ایکمی بستانلین سنی ایدو ردی بیغمیر عز صلی الله علیه وسلم ندیکه باز بیر سن
 اول سنی ایدو اندن آتی چار که ارسال ایدو حاطب دیدیکه یار رسول الله اول سنک عتک او غلو اولدی بیغمیر
 بویله حکم ایدو بیغمیر عز صلی الله علیه وسلم اول سوزدن وجه کریمی متلون اولوب دیدیکه
 بازیر انگاه سنی ایدو اندن صوفی صالیو برمه کل تاجدار لینه ایریشیک و انکه زبیر رضی الله عنه حقی
 استیعاب ایدو اندن اول که حکمی ایدو ایدو ایکمی سنه یله نوسعه ایچون ایدو اندن ایکمی
 جیه قوب مقداد رضی الله عنه او غرا دیل اول دیدیکه قنغیکزه حکم اولدی حاطب دیدیکه آنک همه می
 او غلو و طودا غن بوکدی مکر مقداد لیا نده برمودی و ار ایدی آتی نطقن ایدو دیدیکه حق تعالی بونک
 کیلیری هلاک ایدو کیم آتی رسول الله در دوشهادت ایدو کارنده فکرمه قضا سنه اتم ایدو و الله بزمه و سی علیه
 السلام زمانده برکاه ایدو موسی علیه السلام بی اندن توبه ایچون کندیکری قتل ایدو دیدیکه و بر
 جل شانه امر نه اطاعت ایدو قتلای مری یتش بیکه ایر کور و لکن حتی که و برزدن راضی اولدی عمر و یسار
 و عمار بن یاسر و ثابت بن قیس و عبد الله بن مسعود رضی الله عنهم دیدیکه اگر رسول الله صلی الله علیه وسلم
 بزه کندیکری قتل ایدو دایسه امر نه مخالفت ایچوب اطاعت ایدو بیغمیر عز صلی الله علیه وسلم دیدیکه بنم
 امتده رجال وارد که قلیزنده ایمان جبال و واسیدن ایدو (ولو انهم فعلوا ما یوعظون به لکان خیرا لهم
 و اشد تنبیها) اگر انرا رسول الله متابعت و مطاوعتدن وعظ اولند قلیزنده ایشله لر عاجل و اجلارنده انرا
 خیر بود بلیزنده زیاده ثابت اولیدی (و اذا لا ینالهم من لدنا اجر عظیم) و ثابت اولدی قلیزنده تقدیر اوزر
 برانرا اجر عظیم و برز که اول جنتدر (ولهدیاهم صراطا مستقیما) و انری صراط مستقیم هدایت
 ایدو که کا سلو که جناب قدسه ایریلور و انرا ابواب غیب آچیلور (قال النبی صلی الله علیه وسلم من عمل
 بما علم ورثه الله علم ما لم یعلم) بیغمیر عز صلی الله علیه وسلم ایدو برکه سنه که بلند بیکله عمل ایدو حق تعالی کا
 بیایدیکری بیلدره (ومن یطع الله و الرسول) اول که که او امر و نواهیده الله تعالی به و رسولنه اطاعت ایدو
 (فاللینک مع الله انعم الله علیهم) امدی اول حالو که که الله تعالی انعام ایدو بیکر که نه لایله در انرا
 رویه بحال سن فوت ایدو (من الذین و الصدیقین و الشهداء و الصالحین) که اول انعام اولنرا علم و عملده
 منازلاری حسبجه درت قسدر که کافه ناس انلردن تاخر ایتمکه حث اولندیلر بر قسمی انیاد که علم و عملک
 کانه فائز و حد کالدن درجه تکمیله متجاوز و بر قسمی دخی صدیقوندر که نفوسلری کا هی حقیق و آیانه نظر
 مراقبته معود ایدو و کا هی تصفیه و ریاضات معارجندن اوج عرفانه صعود ایدو و با شایه مطلق
 اولور و ما ینتندن خبر و برز و بر قسمی دخی شهادت که طاعته اتمام و حق اظهاره اقداملری اعلا کلمه
 الله ایچون مهجه لینی بذله مودی اولندر و بر قسمی دخی صالحیندر که عملی الله تعالی طاعتنه
 و مالری سنک جله سنی انک رضانه صرف ایدو و یا خود اول انعام اولنرا نازدن عارفین بالله دن درت قسدر و
 قسم اول عرفانده مبالغین اولد قلیزندن درجه علایه نازل اولمدره یله قریبه دخی ایریدر که انرا انیاد شول
 که که کبی کبی قریب کور و بر قسم ثانی عرفانده انرا که نه ایرمدیلر که انلردن اسفل درجه ده قالدیلر که
 انرا صدیقوندر شول که کبی که شی بعید کور و بر قسم ثالث عرفانی بر ایدو قاطعه ایدو در علمده و اخلا در که

انرا بر یوزنده الله تعالی سنک شهادت ایدو و بر قسم رابع عرفانی اما رانده در نفسلری اکامطمتی اولودر که انرا
 صالحوندر (و حسن اولنک رفیقا) انرا هر بری نه کو یک رفیق اولور (ذلک الفضل من الله) اطاعت اهلنه
 اولان اجر و مزید هدایه و مرافقت منعمین و یا خود اول منعمینه و بر بلان مراتب و کرامات الله تعالی ندر
 (و کفی بالله علما) الله تعالی کا اطاعت ایدو نلک جزا سنه و یا فضلک مقادیر نه و یا فضل اهلنک استحقاقنه
 عایم اولدی و روایت اولندیکه بیغمیر عز صلی الله علیه وسلم و الیسنندن فویان رضی الله عنه بیغمیر عز
 صلی الله علیه وسلم زیاده محبت ایدو فراقنه صبر ایدو یزدی بر کون اول بیغمیر عز صلی الله علیه وسلم کادی
 حالو که لونی منغیر و جسمی خلیل اولشدی بیغمیر عز صلی الله علیه وسلم آنک حالندن سوال ایدو بیکر دیدیکه
 یار رسول الله نه وجع و نه مرض و ار الا یو که سنی کور مسک سکا شناق اولور و وحشت شیده به ایریشور و
 بعده آخری فکر ایدو و فور قدسکه آیدو سنی کور میم زیرا که سن آیدو درجات نبینک اعلا سنه رفع اولور و سن
 بن ایدو چنته کیدیکم تقدیر جده دون مقوله اولور و واکرا کاکیر میم نه و ذی الله ایدو سنی کور من قالور
 ایدو اواسه بو آیه کریمه نازل اولدی (روی ان رجلا قال یا رسول الله ارسل یحب قوم ما ولم یلحق بهم قال صلی
 الله علیه وسلم المرء مع من احب) روایت اولندیکه بر رجل دیدیکه یار رسول الله کبی بر قوی سور لکن ایدو
 انرا لاحق اولور آخرنده آنک انرا لقای فوجله اولور دیدیکه کشتیک آخرنده محالسه و معاشرتی سودیکر
 قومله دراکر اول عملده انرا لاحق اولور ده (یا ایها الذین امنوا اخذوا ذکرکم) یا مؤمنلر سنیق و اعدا کر
 ایچون عده و آلات احتراز که سنی اعداد ایدو (فاقر و اثبات و انفر و اجمعا) عدویه جهاد ایچون
 جقد بکوزده جماعات متفرقه یعنی بلولک بلولک جیقک و یا خود مجتهدین اولد بکوز حالدده دفعه جیقک و
 اشبو آنک نزولی اگر چه حرب حقددر لکن لفظنک اطلاقا اقتضا ایدو که خیر آنک کتبه کتبه ما امکن
 مبادرت واجب اوله فواتندن مقله (وان منکم من ایتبطق) یا معشره مسلمین سزندن که و اردو که تناقل
 ایدو الله تعالی به قسم ایدو بیکه غزادن تاخر و مختلف ایدو انکه مراد منافقین ایدی (فان اصلکم مصیبه
 قال قد انعم الله علی اذلکم اکن معکم شهیدا) یا مسلمون اگر سز غزاده بایه و یا سز اول تاخر ایدو
 منافق دیر که حق تعالی بکا انعام ایدو که انرا که غزایه حاضر اولدم زبر انرا ایرشن بکادخی ایرشوردی
 (وان اصلکم فضل من الله لیکولن کان لم تکن ینکم وینه موده بالیقنی کنت معکم فافوز فوزا عظیما)
 و اگر سز الله تعالی دن غزاده فتح و غنیمت مثلی فضل ایرسه اول منافق دیر که کا نه سز که آنک بیننده مودت
 بوغیدی نولیدی بن انرا اولدم غنیمتدن حظ وافر اخذ ایدو (فلیقاتل فی سبیل الله الذین یشرکون الحیوة
 الدنیایا بالآخرة) امدی حیاة دنیایی بیع ایدو آخری اختیار ایدو مخلص و یا خود دنیایی آخرت اوزره
 اختیار ایدو منافق لری سبیل الله قتل ایدو نلر (ومن یقاتل فی سبیل الله فیکتل او یقتل او یغلب فسیوف ثوبه
 اجر عظیما) برکه که فی سبیل الله قتل ایدو قتل اولنه و یا غلبه برکه برکه استنده اجر عظیم و برز
 اشبو نده تنبیه و اردو که مجاهد لایق اولان معرکه ده ثابت اولمدر تا که کند و بی شهادتله و یا دینی
 ظفر و غلبه ایدو از ایدو و قصدی بالذات قتل اولنک اولمدر بلکه اعلا کلمه حق و اعزاز دین اوله (قال النبی
 صلی الله علیه وسلم کف الله تعالی لمن جاهد فی سبیله لا ینجزیه من ینته الا الجهاد فی سبیله و صدیق کلمه
 ان یدخله الجنة و یرجعه الی مکنه الذی خرج منه مع ما نال من اجر و غنیمه) بیغمیر عز صلی الله علیه
 وسلم ایدو الله تعالی تکفل ایدو شول که ایچونکه آنک سبیلده جهاد ایدو یتندن خروجی فی سبیل الله
 جهاد و کلمه اللهم اعلا ایچون اوله انده مثل اولنور سه آتی جنته قویه و یا نائل اولدی بیجر و غنیمتله کیر و مسکنه
 ایر کور و (قال النبی صلی الله علیه وسلم مثل الجاهد فی سبیل الله کمثل القانت الصائم الذی لا یفتر عن صلوة
 و لا صیام حتی یرجعه الله الی اهله یا یرجعه من غنیمه و اجر او توفاه فی دخله الجنة) بیغمیر عز صلی الله علیه
 وسلم ایدو فی سبیل الله جهاد ایدو کشتیک مثلی شول قائم و صائم مثلیدر که اکا صلوة و صومدن قیور کلیه
 تا الله رجوعنه دیکر بوفیضتدن زائل اواز و مع ذلک با غنیمه و اجر له رجوع ایدو و بارقات ایدو الله
 تعالی آتی جنته ادخال ایدو (و مالکم لا تقابلون فی سبیل الله و ما تمضعی من الرجال و النساء و الولدان)
 سز نولدی که قتال ایتم سز الله تعالی سنک سبیلده و رجال و نساء و ولدانن متضعینک سبیلنده که اول انری

امردن تخلص و عددون صیانت و زراعت مشرکینک صدری و باجرتدن ضعیفتری
 سبیلله مکده ذات و محنتده مشرکینک یدری التند فاما ایدری اشبوند دلالت واروکه مایل الله ابواب
 خیرک جیعنه عام اوله وضعه مسلمینی ایدی کناردن قضا بص ابواب خیرک اعظم و اخصی اوله (الذین
 یقولون ربنا اخرجننا من هذه القرية الظالم اهلهما) اول مستضعفین حق تعالی به بلواروب دیرلر که یارب بزی
 اشبوا هلی ظالم بلده دن بیچاره اول مکده در (واجعل لنا من لدنک ولیا واجعل لنا من لدنک نصیرا) و نرم
 ایچون سنک عندکدن ولی نصیر قیل که امور منی اصلاح و اعدا من اوزره بزه نصرت الیه اوله اولسه الله تعالی
 انزلک دعای برکاتیله مکده فتح ایدوب پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلم عتاب بن امیر رضی الله عنی انده والی
 ایدی انکه مظلومینی ظالمک شروندن قورتاردی ظالمینی اذلا قساروب عزت و نصرتی مظلومینه
 دوندردی (الذین آمنوا یقاتلون فی سبیل الله) مؤمنلر الله تعالیکنک طاعتنده قتال ایدرلر (والذین
 کفرو یقاتلون فی سبیل الطاغوت) و کافرلر شیطان طاعتنده قتال ایدرلر (فقاتلوا اولیاء الشیطان) امدی
 ای مؤمنلر شیطانک حرب و جنودی اولان کافرلر قاتل ایدلر (ان کید الشیطان کان ضعیفا) زیرا
 الله تعالیکنک کافرلر اولان کیدنه اضافله شیطانک مؤمنلر اولان کیدی ضعیف اولدی امدی شیطانک
 حرب و جنودندن خوف ایتمک زرا که اعتمادلری اضعف شیده در (الم ترالی الذین قیل لهم کذا و ایدیکم)
 یا محمد نظر ایتمین شونلر کیم ایدیکری قتالندن کف ایدلر دینلدی و روایت اولندی که پیغمبر یمز صلی الله
 علیه وسلم هجرتندن اول اصحاب مکده ایکن مشرکیندن انلر اذای کثیرا برمسبله پیغمبر یمز صلی الله علیه
 وسلمدن انلر قتال ایچون اذن دیرلر ایدی پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلم ایسه بن قتاله امر اولغدم دیوب انلری
 قتالندن منع ایلردی (واقیوا الصلوة و اقوا الزکوة) بلکه امر اولدی یغکز صلوات مکتوبه بی اقامت واکلر
 زکاتی و برمه ایابت ایدلر دیردی (فلما کتب علیهم القتال اذ افریق منهم یحشون الناس کخشیة الله
 اواشد خشیة) وقتا که مدینه به هجرت ایدوب اوزرلر نه قتال فرض قیلندی شول قتاله اذن دلیوب منع
 اولنلاردن بر فریق مشرکیندن قورقدیلر * اهل خشیته الله تعالیکن قورقلری کبی بلکه دخی الله
 تعالیکن قورقلرندن زیاده انلردن قورقدیلر (و قالوا ربنا لم کتبت علینا القتال لولا اننا لای ارجل قریب)
 و دیدیلر که یاربنا ایچون اوزریمز قتالی فرض ایتلر بزی تاخیر ایتسیدلر که آجالله فوت اولدیق یوقولک
 قائلنده اختلاف اولندی * دینلر که انلر منافقین ایدیلر * و بامو منینده علمده راسخ دکل برجات ایدیکه
 خوف و جبنلرندن آتی دیدیلر یوخسه اعتقاد ایلدکل بعده انلر توبه ایتدیلر و با انلر مؤمنیندن بر قوم ایدی
 قتال فرض اولتیق جبنلرندن نفاق ایدوب جهاددن تخلف ایتدیلر (قل مناع الدنيا قليل) دیکلر که
 دنیاکنک منفعی وانکه استمتاع قليل و انقضای سریعدر (والاخرة خیر من انی) و آخرت نوابی خیرلورد
 شول کسه ایچونکه شولر معصیتدن ساقته (ولا تظلمون قبیلا) اعاکز نوابندن قلیل دکو ظلم اولغز سر
 (قال النبی صلی الله علیه وسلم ما الدنیا فی الاخرة الا مثل ما یجعل احدکم اصبعه فی الیم فلینظر یم یرجع)
 پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلم ایدر دنیاکنک آخرته اضافله مثل بریکر یمقنی دریاه صوقوب چیمار دینفنده
 اکاوشان منلیدر نظر ایتسونکه اکاوشان ندکلورد (ایما نکونوا یدرکم الموت) قتده اولور سکر مزه
 موت ابریشور (ولو کنتم فی روح مشیده) اگرچه تصور و یابروج مر نفعه ده اولور سکر زده (وان نصیهم
 حسنة یقولوا هذه من عند الله وان تصیهم سینه یقولوا هذه من عندک) اگرچه دود و منافقینه خصب
 و با معرده رخص ارسه دیرلر که اشبو الله تعالیکندر واکر انلر جذب و اغلا سحر ارسه دیرلر که باجود
 بوسنک و اصحابک شومنددر * پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلم مدینه به قدوم ایدیلرک انلر دیدیلر که یورسل
 و اصحابی قدوم ایدلر بر و زمار و مزمار عزمده تصدن زائل اولدی اول سیدن بوابه نازل اولدی * دینلر که
 حسنه ایلر ایدوب بدرده کی ظفر و غنیمت درو سینه ایلر ایدوب احدده کی قتل و هزیمت کبی (قل کل من عند
 الله) یا محمد انلر دیکلر که حسنه و سینه نک جیمی الله تعالی عندندن در اده می حسنه بسط و قبض ایدر
 (فاه و لاه القوم لا یکادون یفقهون حدیثا) اشبو و مه تولدیکه قرآنی فهمه قریب اولزلر آتی فهم
 و معانیسی تدبر ایتسار کیمی الله تعالیکن ایدیکنی یلورلردی (ما اصابکم من حسنة فمن الله) یا انسان

نعمتدن اول شیکه سکا ابرار الله تعالیکن فضلنددر * زیرا انسانک طاعتدن ایشلدیکی وجودی نعمته
 مکافات اولز قسکه انک غیرتی قضاء ایده یله * اول ایدلر پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلم دیدیکه هیچ
 برکسته نک جعنه کیرمی دکل الا الله تعالیکن رحمتله در * دینلر که یارب الله سنده شی اوله میسن دیدیکه
 بندخی آنک رحمتله کیرمین (وما اصابکم من مینة فمن نفسک) و بلیه دن اول شیکه سکا ابرار ایشلدیکنک ذنب
 سبیلله در اول سکا عفو و بتدر * اشبو قول شریف (کل من عند الله) قولنه منافی دکادر که ایچاد و اوصال
 جمنندن کلیسی اندندر الا یوکه حسنه اندن احسان و امتحاندر و سینه ایشله مجازات * و اننه قاسمدر
 (وارسلناک لئلا تسر رسولاً) و سی کافه قاسه رسول ارسال ایدلر (وکفی بالله شریفا) الله تعالی سندن
 معجزات اعظم ایلر رسالت و صدقک شاهد کفایت ایدر (من یطع الرسول فقد اطاع الله) اول کسه که الله
 تعالیکنک رسولنه اطاعت ایده الله تعالی به اطاعت ایدر * زیرا حقیقتده اول مبلغدر و امر ایدن الله تعالیکندر
 (قال النبی صلی الله علیه وسلم من احببت الله و احب الله و من اطاعنی فقد اطاع الله) پیغمبر یمز صلی الله علیه
 وسلم ایدر برکسه که بکا محبت ایده الله تعالی به محبت ایدر و اول کسه که بکا اطاعت ایده الله تعالی به اطاعت
 ایدر (ومن قولي فارسلناک علیهم حقیقا) اولکه انک اطاعتندن اعراض ایده الله تعالیکنک اطاعتندن
 خروج ایدر * اوله اولسه بزی انلر اوزره حافظ و رقیب ایتمیشلر که سن انلر اعمالی حفظ و آنک اوزره
 انلر حساب و عتاب ایده سن یلکه سکا لازم اولان بلاغدر حسابلرین برکوردوز (ویقولون طاعة) بجن
 سن انلر برشی امر ایتلر دیرلر که امر و شامت سکا اطاعت و اتباعدر (فاذا برزوا من عندک بیت طائفة
 منهم غیر الذی تقول) بجنکه سنک فاتکدن کیدر انلردن بر طائفه سنک انلر دیکلر شیکل خلافتی ترور
 ایدرلر (والله یتکلم ما یشیون) الله تعالی انلر ترور ایتدیکی شیئی صحابهلر نه مجازات ایچون تثبیت ایدر
 (فاعرض عنهم) امدی انلردن اعراض و تجافی ایت (و توکل علی الله) و جیع امور کده لایسمانلرک
 شانه الله تعالی به توکل ایت (وکفی بالله وکیلا) الله تعالی سکا وکیل یترسکچون انلردن انتقام ایدر
 (افلا یتدبرون القرآن) انلر قرآنک معناسی تأمل و آنده اولان اشبابی تبصر ایتزلری و تدبر امرک اخرنه
 نظر در (ولو کان من عند غیر الله لوجدوا فيه اختلافا کثیرا) اگر اول قرآن الله تعالیکنک غیردن یعنی کلام
 بشردن اولیدی انده اختلاف کثیر یوله ردی تناقض معنی و تفاوت نظم کبی * و بعضنده فصاحت و بعضنده
 رکاکت کبی * و بعضنده معارضه صعب و بعضنده سهل اولق کبی * و بعض اخبار مستقبله می واقعه
 مطابق و بعض مخالف اولمی کبی و احکامکنک بعضنده عقلی موافقی * و بعضنده مخالف کبی (واذا جاءهم
 امر من الامن و الاذوف اذا عوا به) بجن منافقینه امن و یا خوف ایجاب ایدر بر امر کسه ای افشا ایدرلر *
 روایت اولندی که پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلم اطرافه سرایا کوندردی غالیبن و بامغلوین اولسه لرمنا فقیبن
 انلرک حالندن خبر آلوب پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلم ای تحذیر انلر ای افشا فاش و تحذیر ایدوب
 آنکه قلوب مؤمنینه ضعف و پروردی (ولوردوه الی الرسول و الی الامم منهم لعل الذین یسئطرونه منهم)
 اگر انلر ای تحذیر ایتوب تحذیر امری رسول الله صلی الله علیه وسلم زایت و صحابه نک کیرامندن
 اموره نصیرلرک راینه ردایتسه لرنک توجهله ذکر اولغمی علمنی فطنه و تجاربه انلر جمنندن استعراج ایدلر
 یلرلردی کتم و افشادن قفسی اولی ایسه ای ایشله لردی (ولو لا فضل الله علیکم و رحمته لایتمتم
 الشیطان الا قلیلا) اگر الله تعالی نک سره ارسال رسول و انزال کلامه فضل و رحمتی اولسه کفر و ضلاله شیطان
 اتباع ایدیکرک الامردن آز کسه را کاتباع ایتیدیکه حق تعالی انلر عقل راجح تفصل ایدوب انکه انلری
 حق و صوابه هدایت و متابعت شیطانندن صیانت ایتدی * فیدین عروبین تغیل و ورقه بن نوفل و انلرک
 غیر جماعتک پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلم ظهورندن اول اهتداء اولغش لردی و اشبو آیتده دلالت
 واردر که قیاس جائز اوله و علمک بعضی تلاوه و روایه ایلر ادراک اولنه که اول نصدر و بعضی دخی استنباطله
 یلنه که اول نصوصده ایداع اولنان معانی اوزره قیاسدر (فقاتل فی سبیل الله لا تکلک الانفسن)
 یا محمد عدویه جهادی و مؤمنیندن مستضعفینه انتصاری ترک ایتکل اگرچه یا کز اولوب هیچ کسه سکا
 متابعت ایتمزده زیرا که حق جل و علا سکا انلر اوزره نصرتی وعد ایتدی و مؤمنینی جهاد ترکری

سز که قتال ایمن و سز اسلام و انبیاد ایدر سز الله تعالی سز یکون انلری اخذ و قتل اذن و برمدی
 (سجودن آخرین بریدن ان یا متوکم و یا متوا فوهم) بر قوم آخرینی بولور سز که سز اسلام اظهار اید
 سز ان سز اوللری و قوملری رجوع نکرده کفر (سز ان اظهار ایدر انلردن ان سز اوللری اراده ایدر
 ابن عباس رضی الله عنه ایدر انلرله مراد اسد و غطفاند که مدینه به حاضر اولد قتلنده ریا ایدر اسلام
 اظهار ایدر بولور انلرین برینه قومی نیچون اسلامه کادلدیسه اشب و قرده و عقبه و خنفسایه ایمان کتوردن
 دیردی و صحابه به ملاقی اولد قتلنده بر سزله دیکزده بر دیردی و انکله ایکی فریقدن امن اوزره اونی
 دیرلردی (کباردوا الی الفتنة ارسوا فیها) هر بار که انلر شرکه دعوت اولد لرا کا عودت ایدرلر فان لم
 یمنزلوکم و یلقوا الیکم السلم و یلقوا الیکم (نخذه و یقتلوه و یقتلوه و یقتلوه) امدی انلری اسیر ایدلر و قنده بولور سز کز قتل
 ایدلر (و اولکم جعلناکم علیهم سلطانا مبینا) و اولد مفلوکسره اوزره سزله ایچون قتل و سیدله
 تعرضه بخت و اضحه قلدق عد اوللر سز ظم وری و کفر و غدر لریک و وضوحی ایچون و یا خود سز یکون
 انلر اوزره تسلط ظاهر قیلوب قتللر نه اذن و برمدی (و ما کان المؤمن ان یقتل مؤمنا الا خطا) هیچ بر مومنه
 صحیح اولدیکه و من آخری احوالندن بر حالد فاحق بره قتل ایدر مکرکه خطا حالنده قتل ایدر * روایت
 اولندیکه عیاش بن ابی ربيعة الخزومی رضی الله عنه پیغمبر یمز صلی الله علیه و سلمه هجرتدن اول مکده
 ملاقات ایدر اسلامه کلدی و اسلامی اهلنه انظم اردن خوف ایدر مدینه به قاجدی و آئده بر اطمه
 تحصن ایدر * انامی انک فراقنه زیاده بزغ ایدر ایکی اوغلی حارث و ابو جهمل ابنی هشامه دیدیکه انلر
 عیاشک لام فردا شری ایدی سز یکا عیاشی کتور ما یخه نه برونه ایچرم و نه کونشدن کولکه به واردم اولد
 اولسه ایکیسی انی استیبوله کیدیلر * و انلرکه حارث بن زید قوشیلوب حتی که مدینه به ایدر یلر و عیاشی
 اطمه بولوب کل کیده لم که انلر سزک فراقنه صبر ایدر میوب بزغ درمن اکا و ارمیخه بکی و ایچمکی
 و کولکه ده قرار ایتمکی ترکه نفسی اوزره الزام ایدر و الله بر سنی هیچ بر سنی اوزره اکره ایتمه لم و کیدیکل
 دیندن سنی دوندرمیه لم دیدیلر اوله اولسه عیاش انلرین قولنه ایساندی و اطمدن چیقوب انلرکه بوله کیدیلر
 برازمه صافه کیدیکل اوچی انی محکم بقدیلر و هر بری اکا بوزر جلده اوروب بقلو انی اناسنه ابر کوردیلر
 انامی اکادیدیکه و الله ایمان کتوردک دینه کافر اولما یخه سنی صالیو برمن بعده انی بقلو کونشه بر اقدیلر
 الی ماشاء الله طور دغند نصکره انلرین مراده موافقت ایدیکل انی صالیو بر دیلر بعد حارث بن زید کلوب
 اکادیدیکه عیاش سزک صد دنده اولد و غلک دین محمد هدی ایدر سز هدای تر ایدلر ضلال ایدر سز ضلالنده
 ایدلر عیاش اکا یوزانوب دیدیکه و الله هر قنده که یا حارث سنی تنها بولم قتل ایدرم بعد عیاش اسلامه
 کلوب مدینه به هجرت ایدر بعد حارث دخی اسلامه کلوب پیغمبر یمز صلی الله علیه و سلمه هجرت ایدر
 حالبوکه اول وقتده عیاش حاضر دکل ایدی و حارثک اسلامه کلدیکنی بیلزدی * بر وقتده عیاش قبائلن ظهورنده
 کیدرکن حارثه راجت کلوب قتل ایدر فاس اکانه ایشلدل بر مسلمی فاحق بره قتل ایدلر دیدیلر * اوله
 اولسه عیاش پیغمبر یمز صلی الله علیه و سلمه کندی ماجر اسیر اکا کرا ایدر و بن انک اسلامه کلدیکنی بیلزدیم
 حتی قتل ایدرم دیدی اول سیددن بوایه کریمه نازل اولدی (ومن قتل مؤمنا خطا فخر بر رقبه مؤمنه
 و دینه مسلمة الی اهل الان یصدقوا) برکسه که بر مؤمنی خطا ایدر قتل ایدر انک کفارنی بر رقبه مؤمنه
 اعتقاد ایدر اول قتل و انلرینه دینه کامله تسلیم ایدر که سائر مواریث کبی ینلرند قسمت ایدر * مکرکه
 انلر اول دینی قاتله تصدی ایدر اوله اولسه انلر اول دینی اکا ترل و کندی عفو ایتمش اولور (وان کان من
 قوم عدوکم و هو مؤمن فخر بر رقبه مؤمنه) و اگر قتل اولنان مؤمن کفار بحارین قومندن اولور سز انک
 کفارنی انجق رقبه مؤمنه اعتقاد ایدر * بچن بر رجل دار الحربه کفارله مخالط مسلم اولوب انک اسلامی باین
 مسلم آخرانی قتل ایدر قاتل اوزره دینه واجب اولر بلکه اکا انجق کفارت واجب اولور * دینلرکه انکله
 مراد دار الاسلامده قتل اولنان مسلمک دار الحربه مسلمینه بحارب قوم کفاردن نسب و قرابتی
 اولسه انده انجق کفارت وارد دینه توبه و زرا که ینلرند وراثت اولر (وان کان من قوم ینکم و ینکم میناق

دینه مسلمة الی اهل و تفر بر رقبه مؤمنه) و اگر قتل اولنان قوم معاهدین و یا اهل ذمتدن اولور سز انک
 حکمی مسلم حکمی کیدر که قاتلک اوزره انک ورنه سز دینه کامله تسلیم ایدر و کفارنی رقبه مؤمنه اعتقاد ایدر
 معلوم اوله که کفارنک رقبه مؤمنه اعتقادی اولق مقتول کرکسه مسلم و یا معاهد دروکرکسه رجل و یا هر آیدر
 و کرکسه و یا عیددر و قاتلک مالندن اولور (فن لم یجد فیهم شیئا من متابعین) اول کسه که رقبه
 بولمایه اکامالک اولما غله و یا اکا قتل ایدر جکشی بولما غله امدی اکا راجب اولان ایکی آیت متابع اصنام
 اولدرا کر قاتل رقبه بولور سز و یا غنی وجودله تحصیلنه قادر اولور سز اول غن کندینک و عیاشک نفقه سندن
 و حواجج اصلیه سندن فاضل اوله اکا اعتقاد رقبه واجب اولور و صوم واجب اولور و صوم متابعین * اگر انک تحصیلندن
 عاجز اولور سز ایکی آیت متابع اصنام و صوم واجب اولور * اگر انک تحصیلندن عاجز اولور سز ایکی آیت متابع اصنام
 و یا نیتی اونورده و یا صوم آخریت ایدر سز اول ایکی آیت امتثال واجب اولور و اگر مرض و یا مفر عذرله
 بر کون افطار ایدر سز متابع اصنام اعتقاد ایدر علماء اختلاف ایدر * بعضیله منقطع اولوب امتثال واجب
 اولور دیدیلر زیرا که اختیار ایدر ایدر که اول تخفی و شافعیلک احد قوالدر و بعضیله منقطع اولر
 بلکه انک اوزره بناء ایدر که اول سعید بن المسیب و حسن و شعبی رضی الله عنهم قولدر * اگر مرض اول ایکی
 آیت خلاصه حائض اولسه ایام حیضنده افطار ایدر و انکله تابی منقطع اولر ظاهر اولد یقنده صام
 اولد یق اوزره قیه سنی بناء ایدر * زیرا اول نساء اوزره بر امر مکتوب دراندن احتراز من اولر * و اگر صومندن
 عاجز اولور سز الشمس مسکین اطعامله عهده دن خروج ایدر که قول وارد * بر قوله خروج ایدر کفارت
 ظم ایدر کی کبی * و بر قوله خروج ایچون بدل ذکر ایتوبدر (توبه من الله) اشبو
 امور خطا ایدر قتل ایدر نه الله تعالیدن توبه قیلندی (و کان الله علیا حکیم) الله تعالی خطا ایدر قتل ایدر نه
 حاله علم و انک اوزره حکم ایدر که شیده حکیم اولدی * معلوم اوله که قتل اوج نوعدر * اول کسی عد
 محضدر که اول بر انسانک انجق قتلنه قصد در بر شیده که غالبده انکله قتل قصد ایدر بولور امدی انکله قاتل اوزره
 قصاص واجب اولور چنانکه مکافی بوانه و یا مال قاتلده حاله دینه مغفله لازم اولور * ایکیجیسی شبه عهدهدر که
 اول بر شیده ضری قصددر که غالبده انکله انسان قتل اولنور اولیه مثلاً عاصی خفیل و یا حجر صغیرله برکه
 و یا ایکی کره ضررندن فوت اولسه انده قصاص اولر بلکه اوج سینه به دکن مؤمن عاقله سی اوزره دینه مغفله
 واجب اولور * اوچنجیسی خطا محضدر که اول بر شیده قتلدر که انکله قتل قصد اولنیه بلکه شی آخر قصد
 ایدر اصابت ایدیکل اول سیددن مصاب فوت اوله امدی انده قصاص بوقدر بلکه عاقله اوزره اوج
 سینه به دکن دینه محققه واجب اولور و کفارت قتلک جمیع اواعنده قاتلک مالتسندن لازم اولور * اما
 اوچنقیسه عندنده قتل عد کفارنی ایجاب ایدر * زیرا اول سائر کافرکی بر کبیره در (ومن قتل مؤمنا
 متعمدا فجزاؤه جهنم خالدافیه و غضب الله علیه و لعنه و اعدله عذابا عظیما) اول کسه که بر مؤمنی عدا
 قتل ایدر انک جرایی جهنم درانده خالد ایدر فی حاله و الله تعالی اکا غضب و لعنت ایدر و انکیچون عذاب
 عظیم شیمه ایدر * دینلرکه اشجو آیه کریمه مقیس بن حبابه جقنده نازل اولوبدر که اول و قرتداشی
 هشام اسلامه کلد کاردن نصکره قرتداشی هشی بنو النجارده قتل بولوب پیغمبر یمز صلی الله علیه و سلمه انی
 ذکر ایدیکل پیغمبر یمز صلی الله علیه و سلمه انی بنی فهردن بر رجلاه بنی النجاره کوندردی * و دیدیکه رسول الله
 سز امر ایدر که اگر هشامک قاتلن بولور سز قرتداشی مقیس و برک که قصاص ایدر * و اگر قاتلن بیلز سکر
 اکا قتل و دین و برک * دیدیلر که معا و طاعة و الله انک قاتلن بیلز * امدی دین و برک بولوب بوزده و بر دیلر
 چون انی آلوب فهری ایدر ایکیسی مدینه به دوندیلر * بولده کیدرکن شیطان مقیسه القاء ایدر که قرتداشی
 برینه اول فهری قتل ایدر دیت کند و به فضل فاه اوله اولسه مقیس اول فهری اغفال ایدر بولوب بر طاشله
 باشین باروب قتل ایدر و دوه لری سوروب ارتداد اوزره مکیه کندی اهل سنت مذهبی انک اوزره درکه
 اکثر علماء اکا ایدر در مسلمی عدا قاتلک توبه سنی مقبوله اوله حق تعالی حضرت تارک (و انی اغفر لکن تاب
 و آمن و عمل صالحا) و دخی (ان الله لا یفران بشرک به و یفر ما دون ذلك لمن یشاء) قوی دلالتله * و ابن
 عباس رضی الله عنهم روایت اولنان مؤمنی عدا قتل ایدر نه توبه بوقدر دیدیک قتلدن زجرده تشدید و مبالغه

ایچوندره و کجاری ارتکاب ایدن ناردده مخلدردین ایچون بوایت دلیل اولور زبیرا که * بوایه مئیس
 ابن حبابه حقه نازل اولور که اول کافر فانی ایدی * دینلده بوایه وعیددوشول کسینه که مؤمنلک
 قتلی ایمانی سبیلده مستحل اوله * واولکه اهل ایمانی ایمانلری ایچون قتلی استعمال ایده کافر اولوب ناردده
 مخلد اولور * دینلده بوایه جزیای جهنده مخلد اولور * اوله مراد اکر حق تعالی اکاتلی اوزره مجازات ایدرسه
 جزیای اولدرکن دیرسه اول ذیلده اکاذاب ایدر و یادیرسه کرمیله آتی مغفرت ایدر زیرا که شرکدن مادونی
 دینلده بوایه ایچون مغفرت ایتمکی وعدایتمکدر (قال عباده بن الصامت رضی الله عنه ان رسول الله صلی
 الله علیه وسلم قال وحوله عصایه من احبها به یا معونی علی ان لا تنسرك واولا شینا ولا تنسروا ولا تنزوا
 ولا تنزلوا اولادکم ولا تأتوا بیتمتان تغفرونه بین ایدیکم وارجلکم ولا تعصوا فی معروف فن وفی منکم
 فاجر علی الله ومن اصاب شیئا من ذلك فغفر فی الدنیا فهو کفار و من اصاب شیئا من ذلك ثم عثره الله
 فهو الی الله ان شاء عفا عنه وان شاء عاقبه قبا یغناه علی ذلك) عباد رضی الله عنه ایدر پیغمبر یز صلی الله
 علیه وسلم حولنده اصحابدن بر جاعت و ارایدی انلر دیکه بندن مبا یعت ایدل شول شرطلکیم الله تعالی به
 برحق ایشراک ایتمه سز * و سرت * وزنا * و قتل اولاد ایتمه سز * و برمولودی التماس ایدوب بونم ولد مدر
 دیواقر ایتمه سز * و حق تعالی به ورسولنه طاعت اولان شیده مخالفت ایتمه سز * اول کسه که اشبعو عهوده
 و فایده انلر ابری الله تعالی ک عمده سنده دره واولکه اندن بر شیده مخالفت ایدوب دیناده عقاب واته اول
 اکاکارت اولور * واولکه مخالفتند نص کره الله تعالی ائی سز ایدل انلر امری ارادته فالور دیرسه عفو
 و اجزا قیلور * اوله اولسه اشوشروط اوزره اکامیایت ایدل (یا ایها الذین آمنوا اذا ضربتم فی سبیل الله
 دیناروا) یا مؤمنلر خان جهاد ایدون مسافرت ایسکر مؤمنی کافردن تمیز امرنده بیان ونباتی طلب ایدل
 یوخه * اول ایتمکزه ابن عباس رضی الله عنه ایدر * اشبوایه بنومره دن مرداس بن نهیل حقه نازل
 اولور که اول خدک اهللندن ایدی قومنده اندن غیری مسلم بوغیدی * وقتا که اول قوم کندیلر اوزره غزا
 ایچون پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم سز به سی قدیقن اشیدوب قاجدیلر واندردن اول مسلم قاجیوب
 قالدی * بعد اول سز به اصحابنک غیری اولق خوفن ایدوب غنی جیلدن بر عاقوله الحیا ایدوب وکندوبی
 جیلده معود ایددی * وقتا که سز به جیلده ایرنوب تکبیر ایدیلر مسلم آتی اشیدیلر انلری اصحابدن ایدوکن
 یلوب تکبیر و تهلل ایدرلک کوب انلر سلام و بردی * اسامه بن زید رضی الله عنه انلر مقاله سنه التفاسر
 آتی قتل ایدوب غنی مدینه به کتوردی پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم ائی اشیدیلر فانی باورلندی بر مسلمی
 مانی اخذ ایچون قتل ایدیکز می دیدی * بعده اسامه به اشبوایتی اوقودی لاله الا الله دینی نیجه قتل ایدل
 دیومرارا اکاعتاب ایددی * اسامه ایددی یار رسول الله انلر ائی دعوی سلاح خوفندن ایدی پیغمبر یز صلی
 الله علیه وسلم دیکه (اذلا شقت عن قلبه حتی تعلم اقامه الام لا) نیچون قلبی یارمک که ائی دیمه سی سلاح
 خوفندن ایدیکنی و یادکل ایدوکنی یلیدل بعده اکر قبه اعتاقن امر ایلدی (ولا تقولوا لمن اتی الیکم السلام
 لست مؤمنا) و سز مسلمین قیمتن القاء ایدنه یعنی السلام علیکم دینه سن مؤمن دکل سن دیکز (یتفقون
 عرض الحیوة الدنیا) که انلر غم و غنیتدن دینانک متاع و منافع طلب ایدرسز (فعند الله مقام کثیره)
 الله تعالی عندنده مقام کثیره وارد که اول سز انلر امثالی مالچون قتل احتیاج ایتمز (کذلک کنتم من
 قبل) سز دخی اسلامه داخل اولدیلر کزل اولده انجیلن ایدیکز که سادت کلمه سن تقوله دما و والکزی
 تحصن ایتمدیکز صابو که بری برلر کزل قلوبی السنه سنه موطنانی یلزدیکز (فان الله علیکم) بعده حق
 تعالی سز ایمانلر ایشاری و دینده استقامتی من واحسان ایلدی (تنبیوا) امدی سز دخی اسلامه
 داخل اولدر ایدل آیکه مز ایدل دی یوخه قتلار به مبادرت ایتمکز شول نطله کم اسلامه دخولاری اتقا
 و خوفلندن اوله پس بواجلندن پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم بر قومه غزایدوب انده اذان اشقه انلر تعرض
 ایتمزدی و اشقه غارت ایدردی (روی ان النبی صلی الله علیه وسلم کان اذا بعث سریة یقول اذا راهاتم مسجدا
 اوسعتم مؤذنا فلا تقتلن احدا) روایت اواندیکه پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم بخان بر قومه سز به کوندوسه
 دیردیکه بخانکه انلرده مسجد کوره سز ویا اذان ایدر سز زهار انلردن هیچ کسه بی قتل ایتمکز (ان الله کان

بما تمهلون خیرا) الله تعالی سز انلر اعمالکزه و انکله غرضکزه عالم اولدی امدی قتل تمافت ایتمکز اشبوایتده
 دلالت وارد که مکرمک ایمانی صحیح اوله و مجتهد خطا منده مغفورا واوله (لا یستوی القاعدون من المؤمنین
 غیر اولی الضرر و المجاهدون فی سبیل الله یا موالهم و انفسهم) مؤمنلرین عذر سز جم اددن قاعدلری شول
 مؤمنلر مضاوی اواز که انلر ماللری و نفسلری فی سبیل الله جم ایدرلر اما که بدنده و یا بصرده ضعیف ایدل
 قعود ایدنلر مجاهدلر مساوی اولور (روی عن انس بن مالک رضی الله عنه ان النبی صلی الله علیه وسلم
 لما رجع من غزوة تبوک ودنا من المدينة قال ان بالمدينة لا قواما ما مرتم من مسیر ولا قطعه من راد
 الا کأنوا معکم فیه قالوا یا رسول الله وهم بالمدينة قال نعم وهم بالمدينة حبسهم العذر * انس بن مالک رضی
 الله عندهن مریدر که ایدر * وقتا که پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم تبوک غزاسندن دوئوب مدینه به قریب
 اولدی دیدیکه مدینه ده اقوام وارد که هر مسیر و وادی که سز آتی سیر و قطع ایدیکز الا انلر انده سز کله یله
 ایدیلر دیدیکه یار رسول الله خالبوکه انلر مدینه ده ایکن دیدیکه نعم انلر مدینه ده ایکن که انلری عذر حبس
 ایدندر (فضل الله المجاهدین یا موالهم و انفسهم علی القاعدین درجه) حق یل و علا شول ماللریله
 و نفسلریله فی سبیل الله جهاد ایدنلری شول عذرایله جم اددن قعود ایدنلر اوزره بر درجه تفضیل ایددی *
 زیرا که مجاهدلر جهاده یتیمیلر یله مباشرتی دخی وارد * اما که عذرایله قاعدلر الحق یقی وارد مباشرتی
 یوقدر (و کلا وعد الله الحسنى) حق یل و علا مجاهد و قاعد معذوردن هر برنه ایمانلری سبیلده جنت وعد
 ایددی (فضل الله المجاهدین علی القاعدین ابر اعطی) حق یل و علا مجاهدین عذر سز قاعدلر اوزره ابر
 عطا یله تفضیل ایددی (درجات منه و مغفرة و رجة) اول ابر عطا یکه الله تعالی سندن در جاتند و دخی اول
 مجاهدینه مغفرت و رخت ایدر (و کان الله غفور رحیما) الله تعالی انلر تقربطنه عفو و روانلر و عذایله و حیم
 اولدی حق یل و علا مجاهدین تفضیلن تکرار ایددی و جم اددی تعظیم و تالی اکاتر رض ایچون اجمال
 و تفصیل ایلدی * دینلده بوایه اولکی تفضیل ایدل مراد دیناده انلر و بریلن غنیت و طفر و جیل ذکر ایدر *
 و ایکنجیمیلر مراد آخر تنده و بریلور اچور جزیله دره و دینلده بوایه اولی ایدل مراد عند الله ارتفاع منزلت ایدر
 و درجات ثانیله مراد جنتده کی سنازلور ایدر * و دینلده بوایه اولکی قاعدیلر مراد معذورلر * و ایکنجیمی
 ایدل مراد شول قاعدیلر که غیر یلرله اکتفا اولدوب انلر خلفه اذن و بر یله * و دینلده بوایه اولکی مجاهدیلر
 مراد کفار جهاد ایدنلر و ایکنجیمیلر مراد تقسارینه جهاد ایدنلر و پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم (رحمنا
 من الجهاد الا بصغری الجهاد الا کبر) بر جهاد اصغر اولان جهاد کفاردن رجوع ایدوب جهاده کبر
 اولان جهاد نفسه کذلک دیوقول شریقی انلر اوزره مبتدیر * معلوم اوله که جهاد ایدی قهر و فرض عین
 و فرض کفایه در افرض عین اولسی شول وقتنده در که حقن عید و مؤمنلردن بر قومک داونه داخل اولسه
 اول بلده اهانلک عذری اولیان و جالدن هر مکلف اوزره واجب اولور که اول عدا و اوزره غزایه حیقه لر اول
 ریحال کر کسه بر و یا عید و یا فقیر و یا غنیدر تا که اول عدوی کندیلرندن و جبر انلردن دفع ایدلر * و انلردن بعید
 اولنلر حقیقه فرض کفایه دره و اکر اوزرلرینه عید و داخل اولان مسلمینک کندیلری ائی دفعه قاذر اولرلرجه
 انلردن بعید اولان مسلمین اوزره عون واجب اولور * و اکر کندیلری آتی دفعه کفایت ایدرلر نه ایدرلر اوزره
 بنهم ادر فرض اولسی اختیار طریقی اوزره اولور (ان الذین یوفاهم الملائکه ظالمی انفسهم) اهل مکه دن
 شولر که اسلامه کوب هجرت واجب اولدیلر نه هجرت ایتمدیلر * و مشرکینه مواقتله بدره حیقه قرب اول
 و جملله و یا دازن شرکده اهانلر نفسلرینه ظلم ایدر اولدیلر حالده انده قتل اولدیلر * و ملائکه و جمللرین
 قبض ایدیلرلر قویج و جمی اوزره (قالوا فیم کنتم) دیدیلر که ایکی قریه کت قشیشندن ایدیکز مسلمیندن
 و یا مشرکینه دیکز (قالوا کما مسقتهم فی الارض) انلر اول ملائکه به ضعفله و هجرت و یا انلر ایدندن
 بخزله اعتذار ایدوب برارض مکده عاجز ایدل دیدیلر (قالوا لم تکن ارض الله واسعة فتم ابروا فیها)
 ملائکه انلری تکذیب ایدوب الله تعالی انلر ارضی واسعه دکلیدیکه انلر بر قطر آخرینه هجرت ایدیلر
 مهاجرینک مدینه به و حیشه به هجرت ایتلری کبی دیدیلر (قالوا لک ما ویم جمهم) امدی انلر و اچی زل
 و مشرکینه مساعدلر ایچون منزللری جهنمدر (وساعت مصیرا) اول جهنم نه مبوین مصیر اولور انلر

آئینه هجرت و جوی به دلالت وارد بر موضع که کشتی انده دینی اقامت تکیه اولیه روی عن النبی صلی
 الله علیه وسلم من فريدته من أرض الى أرض وان كان شبر من الأرض استوجب الجنة وكان رفيق ابيه
 ابراهيم ونبیه محمد علیهما الصلوٰۃ والسلام پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم روایت اولندی برکسه که دینی
 حیات ایچون برارضدن برارضه فرار ایدیه اگرچه فراری برشیردکاو مسافه ایسه ده اول جنته دخوله
 مستوجب اولور * ورفیق ابراهیم علیه السلام و محمد صلی الله علیه وسلم اولور بده الله تعالی انلردن
 اهل عذری امتناء ایدوب دیدیکه (الا المستضعفين من الرجال والنساء والولدان) الارجال ونساء وولدان
 مستضعفين مقهورینک ماوالی جهنم دکلدر (لا یستطيعون حيلة) که انلر وچیچون حیل به
 ونفقه وقوه به قادر دکلدر (ولا یتمدون مبیلا) ومدینه وغیره کیدر بولی دخی باز (قاولک
 عسی الله ان یرفعو عنهم) امدی الله تعالی انلردن تجاوزی کرمی متضاسجه واجب اولور * حق جل
 وعلا لفظ اطماع ولفظ غفوذ کر به ایدان ایدیکه هجرتی ترک امر محظی اوله حتی مضطرلر حقتندر که
 فرصتی کوزلیه وقلین کا تعلیق ایلیسه (وکان الله عفوا غفورا) الله تعالی انلری عفو وذنبلرین مغفرت
 ایدر اولدی (ومن یمجر فی سبیل الله یجد فی الارض مراعما کثیرا) اول کسه که فی سبیل الله مهاجرت
 ایدیه بر روزنده مهاجر و ملجأ بولور که قوی انقلیق رغم ایدر * ویا کفر دن ایمانه متحول بولور که انکله
 کراهت ایدیکه شی کیدر (وسعة) ورزقه و دینی اظهارده وسعت بولور (ومن یمجر من جنته مهاجرا
 الى الله ورسوله ثم یدرکه الموت فقد وقع اجره علی الله) برکسه که الله تعالی به ورسولنه مهاجر اولدینی
 حالد یستندن حیقوب قصد ایدیکه مکانه ابر شمدن اکاموت ابریشه اجری عند الله ثابت اولور امر واجب
 نبوی صلی (وکان الله عفوا رحیما) الله تعالی غفور ورحیم اولدی * آیت نزولی جند بن ضمره
 حقتندر که اول مستضعفین آیت ایدیکه دیدیکه والله بن امتناء اولندان مستغدن دکام * زیرا بن حیل
 یلورم ومدینه یولین بلورم والله بن بوجیه مکده یا غزم بوله کیرم * حال بوکه مریض وشیخ کبر ایدی *
 اوغلار نه امر ایدی حتی که آتی سر بر اوزره بندوب بوله کیدر بولومدینه به متوجه اولد قری حالد
 تعیم نام موضعه ابر کوردیلر اکابر شیخ موت مشرف اولدی عین باری اوزره قیوب دیدیکه الهی بوسنک
 ایچون و بوسنک ایچون اولسون رسولک علیه السلام مبايعت ایدیکه شی اوزره سکامبايعت ایدرم
 دیوب تسلیم روح ایدی (واذا ضربتم فی الارض فلیس علیکم جناح ان تقصروا من الصلوة) یقن من
 بر روزنده مسافر اولسکر منزه جوج بودر که ظهر وعصر وعشاءه فرضلری ایکیشر رکعت قبله من (ان خفتم
 ان یقتلکم الذین کفروا) اگر خوف ایدرسکر که کفار منزه نمازده ایکن قتال ویا بر امر مکرره ایلر تعرض
 ایدیه (ان الکافرین کانوا لکم عدوا مبینا) زیرا کافر لر منزه عدوی ظاهر اعداوه اولدیلر * معلوم اوله که
 سفردیه قصر صلوة بالاجماع جائزدر لکن اغای جوازنده علماء اختلاف ایدیلر * اکثرن قصری
 واجب و دیدیلر که اول عمر وعلی ابن عمر و جابر ابن عباس رضی الله عنهم قولیدر * وحسن و قتاده و عمر بن
 عبدالعزیز رضی الله عنهم انجلین دیدیلر * ومالك وأئمة حنفیه ما کاذاب اولدیلر شول دلیل ایلکم (روی
 عن عائشة رضی الله عنها انها قالت الصلوة اول ما فرضت رکعتان فاقرت صلوة السفر واثنت صلوة
 الحضر) عائشه رضی الله عنها دن روایت اولسدیکه ایدر نماز اول فرض اولدیننده ایکیشر رکعت
 فرض اولسدی اخشام نمازندن غیر بیسی * اوله اولسه انک ما عدا می سفردیه ایقا و قصر و حضرده اتمام
 اولندی * و بر قوم سفردیه اتمامک جواز نه ذاهب اولدیلر که * اول عثمان وسعد بن ابی وقاص رضی الله عنهم دن *
 روایت اولندی شامی دخی انجلین دیدیکه دیلر سه قصر و دیلر سه اتمام ایسون لکن قصری افضلدر (قالت
 عائشه رضی الله عنها کل ذلک قد فعل رسول الله صلی الله علیه وسلم قصر الصلوة واثنت) عائشه رضی الله عنها
 ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم سفردیه نمازی قصر و اتمامدن هر بریتی ایشلدی ظاهر قرآن دخی اکا
 دلالت ایدر * زیرا آتی قصرده منزه جناح بودر * دیدیکه جناح نقی ایسه رخسده استعمال اولور
 یوخسه * عده دکل * و ظاهر آیه ایجاب ایدر که قصر خوف حالک غیریده جائز اولیه حال بوکه امر ایلدکلدر *
 زیرا که آیت نزولی پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ملک غالب اسفاری حقتندر نازل اولوبدر که اکثر خوف

عدودن خالی دکل ایدی * و الحال قصر عامه علماء عند نه مکرر لایق حالده دخی جائز اولور * و رضی الله
 عنهم دن هر ویدر که ایدر نمازک سفردیه قصر اولدی عدودن خوفله مشروط ایکن امن حالده نیجه جائز اولور
 دیوبت ایدوب پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دن سوال ایدم دیدیکه (صدقة تصدقها الله بها علیکم فاقبلوا
 صدقتها) اول بر صدقه درکم الله تعالی آتی ستره تصدق ایدی * امدی انک صدقه منی قبول ایدلر ابن
 عباس رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم مکده مدینه یمنده امن اوزره سفر ایدوب الله تعالی انک
 غیردن خوف ایدلر ایکن درت رکعتلو فرضلری ایکیشر قیلوردی * و مسافه قصرده علماء اختلاف ایدیلر
 بر طائفه دیدیلر که سفر لطیف بلنده و قصیده قصر جائز اولور که اول انس رضی الله عنه دن هر ویدر اما که
 عامه فقهاء سفر قصیده قصری تجوز برایتز * و قصر جائز اولان مسافه نک حدنده دخی اختلاف ایدیلر
 اوزاعی دیدیکه برکوتک مسیره در * ابن عمر و ابن عباس رضی الله عنهم ایدر اولن فرسخ مسافه ده قصر
 ایدر لریکه اول مالک واحد و اصحق مذهبی در * وحسن و زهری دیدیلر که ایکی صکر و تک مسافه در اول
 شافعی مذهبی در * و ثوری وائمة حنفیه دیدیلر که اوج کونک مسافه در (واذا کنت فیهم فاقت لهم الصلوة)
 یا محمد یقن من عد و حضر تندر اصحابکدن خاتین قتاده حاضر اولوب صلوة مکتوبه نک هر قنفسین انلر
 قیلور اولسک (فلتقم طائفة منهم معک) انلری ایکی طائفه قیلوب بر طائفه خلاصه نمازده و طائفه آخری
 عدو قرش و سنده طورسون (ولما أخذوا اسلحتهم) و سلا حلدن دبلد کالین اخذ ایتسونلر یا خود نمازده
 اولنلر شول انلری اشتغال ایتسونلر سلا حلدن اخذ ایتسونلر (فاذا جددوا فلیکونوا من ورائکم) یقن سنکله
 نمازده اولنلر بر رکعت قبله (عدو قرش و سنده کیتسونلر قتال و نمازی منافی اعدا دن مسافه اولر (ولیات
 طائفة اخرى لم یصلوا فلیصلوا معک) اندن عدو قرش و سنده اوله لک سنکله نماز قلیان طائفه کلوب ایکنی
 رکعتی سنکله قلسونلر و تشهدی سنکله او قسونسن سلام و ربوب انلر سلام و برمدن عدو قرش و سنده کیتسونلر
 (ولما أخذوا حذرهم و اسلحتهم) اول عدو قرش و سنده کیدلر و یا نمازده اولنلر حذر لک لکین و سلا حلدن اخذ
 ایتسونلر اندن اولیکی رکعتی قیلوب عدو قرش و سنده کیدلر کلسونلر * و ایکنی رکعتی قیلوب تشهد و سلامه
 اتمام ایتونلر * و عدو قرش و سنده کیتسونلر * بعده ایکنی رکعتی امام ایلر قیلانلر دخی کلوب سبت ایدن
 بر رکعتی قیلوب تشهد و سلامه اتمام ایتسونلر * عبد الله بن عمر رضی الله عنهم دن روایت اولندی که پیغمبر عز
 صلی الله علیه وسلم یوشلین قبلدیکه اول ائمة حنفیه مذهبی در * اما امام مالک و شافعی واحد و اصحق دیدیلر که
 امام قوی ایکی طائفه قیلوب بر طائفه بی عدو قرش و سنده سرامت ایچون کوندره و بر طائفه ایلر نماز شروع ایدیه
 بر رکعت فلجیک امام برنده طوروب قاله حتی که انلر منفرد اولد قری حالد نمازین اتمام ایدوب عدو
 قرش و سنده کیده لر اندن طائفه آخری کلوب انلر ایکنی رکعتی امام قیلور و رکعتی انلر و برنده اولوروب قاله
 حتی که انلر دخی نماز لکینی اتمام ایدیلر امام انلر که یله سلام و بر * سهل بن ابی خنیفه رضی الله عنه روایت
 ایدیکه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ذات الرقاعده صلوة خونی یوشلین قبلدی * مالک ایدر صلوة خوف
 حقتندر ایشلیدیکم اخبارکوا حنفیدر * واکرام امام ایکی طائفه دن هر برله ایکیشر رکعت قیلور سه جائز
 اولور جابر بن عبد الله رضی الله عنه ایدر ذات الرقاعده ایدلر نمازه اقامت اولنوب پیغمبر عز صلی الله
 علیه وسلم بر طائفه ایلر ایکی رکعت نماز قلد قندن صکره تاخر ایدی * و طائفه آخری ایلر دخی ایکی رکعت قبلدی
 * اوله اولسه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم کیتسونلر قلد بقی درت رکعت وقوم یچون قلد بقی ایکیشر رکعت
 اولدی و نه جابر رضی الله عنه دن روایت اولندی که پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم یوشلین خلد خوف حالده اوله
 نمازنی بر طائفه ایلر ایکی رکعت قیلوب سلام و بریدی و طائفه آخری ایلر دخی ایکی رکعت قیلوب سلام و بریدی
 و حنفیه رضی الله عنهم دن روایت اولندی که پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم خوف حالده بر طائفه ایلر بر رکعت
 * و طائفه آخری ایلر دخی بر رکعت قبلدی * صکره یقه بی قضا ایدیلر * زید بن ثابت رضی الله عنه دن
 روایت اولندی که قوم ایچون بر رکعت و پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایچون ایکی رکعت اولدی * بر قوم آتی
 شدت خوفه حل ایدوب اول حالده فرض بر رکعت در دیدیلر * اما که اکثر علماء خوفله رکعت اولدی اکسار
 دیدیلر (و الذین کفروا لوفیة لولن عن الحکمکم و امتعتکم فیلون علیکم دیلة واحدة) کافر لر دخی ایدر که

سزا حله و امتعه کردن غافل را بکن اوزر بکزه جله هجوم ایدله * ابن عباس رضی الله عنه ایدر وقتا که مشرکون پیغمبر عزلی الله علیه وسلم حضرت تریقی و احبابی جماعت واحده ایله غازی قیلور کوردیلر درینا که غفلت ایتمز نیچون بونلرک اوزره هجوم ایتمدند دیدیلر * بعده مشاوره ایدوب دیدیلرکه بوفرضی قوت ایدر کینه بونلرک بوندنصکره بر غازی دخی واردرکه اول ایکندی غازیدر آیه و انبار ندن اول کسدوله سوکودرانی قلعه شروع ایدر کزنده اتفاقله جله من اوزرلرته هجوم ایدله دیدیلر * اوله اولسه اوله ایله ایکندی اراسته صلوه خوف آیتی نازل اولدی * معلوم اوله که عامه علماء عندنده صلوه خوف پیغمبر عزلی الله علیه وسلم نصکره دخی قلعه منی جائز اولور ابو یوسف و مدنی دیدیلرکه (واذا کنت فیم) قول شریقی دلائله صلوته خوف پیغمبر عزلی الله علیه وسلم مدینه مخصوصه راندنصکره ده جائز اولمز * زیرا انک امامتیه عدیل بوقدر اما که عامه فقهه دیدیلرکه حق جل و علائی رسولته تعلیم ایدر که اندنصکره انچه انی انعام ایدله زیرا که انلر انک فوائده رانلرک حضوری انک حضوری کیدر راجد بن حبیل رضی الله عنه ایدر صلوه خوف حقیقه وارد اولان هر حدیثله عمل جائز درانده الی و بایدی وجه زوایا اولدور و آیتده دلالت واردرکه حضرتده و مفرد صلوه خوف جائز اوله و قضای واجب اولیه و انده صلاح کتور لمسی عذر اولدور پیغمبر عزلی الله علیه وسلم ایدر که انده صلاح کتور لمسی واجب رنتمک مابعدندگی (ولا جناح علیکم ان کان بکم اذی من مطر او کنتم مرضی ان تضعوا اسلحتکم) قول شریقی عذر اولدور منی محله جناح انک انی افاده ایدر * و صلوه جماعتک مشروعه منی دلیل اوله زیرا که خوف حالتده جماعتله قیللشنه امر اولجیک غیری حالتده اولسی بالظریق الاولی اولور (ولا جناح علیکم ان کان بکم اذی من مطر او کنتم مرضی ان تضعوا اسلحتکم) و خذوا حذرکم) سزه حرج بوقدر که اگر مطردن متأذی اولور * و باخته اولور کز صلاح بکزی وضع و حذر کزی اخذ ایدلرک اشوبایی حالتده وضع صلاحه رخصت ویرلدی * زیرا که انده صلاح جلی ثقیل اولور * و اخذ حذر ایله بیوردی که اول عدودن اتقاء اولور شیشه انلردن غافل اولیه * ابن عباس رضی الله عنه ایدر پیغمبر عزلی الله علیه وسلم اصحابیه محارب و بی انماره غزا ایچون کیدوب واردیلر و انلردن کسه کوره سیوب صلاحین بر اقدیلر پیغمبر عزلی الله علیه وسلم دخی سلاحین راغوب بعض حاجته کندی حتی وادی بی قطع ایدوب اولی حالتده هو اولتولایدی وادی اتوب انکه اصحاب بیته حائل اولدی اوله اولسه بر اعاج الله واروب اووردی * غورث بن الحارث المحاربی الی بالکز کور بیک اگر بن الی قتل ایتمز الله تعالی بنی قتل ایتمون دیوب یالین قلیق ایله پیغمبر عزلی الله علیه وسلم و سالت اوزرینه بوردی سنی بدن کیم قورنار و یا محمد دیدی پیغمبر عزلی الله علیه وسلم الله تعالی به دعاه ایدوب الی بوسه کافردن بنی تحلیض ایت دیلرکک و جله کانی اولدیدی چون اول کافر پیغمبر عزلی الله علیه وسلم اوزره هجوم ایددی طایر نیوب یوزی اوزره بطلایه قلیقی النون دوشدی پیغمبر عزلی الله علیه وسلم طوروب اول قلیقی الی الی امدی یا غورث بنی شکر شرکدن الله تعالی قورناردی اما که بن المذن شنی کیم قورنار دیدی اول ایدر که هیچ کسه قورنار و پیغمبر عزلی الله علیه وسلم ایدر که امدی الله تعالی و خدا یاتنه و بنی و سالت شهادت ایتکه سکا قلیجک ویره دیدیکه اکاشم ادت ایتمز بن لکن من شاهد اولغل که سکنه ایدلر اشال انیم و سکنه قتال ایدله اجابت انیم اوله اولسه پیغمبر عزلی الله علیه وسلم اکالین ووردی غورث دیدیکه و الله من بدن خیر لوسن آندن غورث اصحابیه و ارجیک دیدیلر که سکا نولیکه الی قتل ایتمز اول دخی ما بر امین انلر حکایت ایلدی آندن وادی سبیلی کسبلوب پیغمبر عزلی الله علیه وسلم اصحابیه واردی و لیل کافران اولان ما بر امین و ارجیک دیدیلر (ولا جناح علیکم ان تلبسوا البیاض فی الحرب) (ان الله اعد للکافرین عذابا مهینا) حق جل و علا کافر ایچون عذاب مهین اعد ایددی حق جل و علا مؤمنانه حذرله امر ایدر که کفار اوزره نسلر و عدا ایددی تا که قلبلری قوتلنه و حذرله امری ضعف ایچون و کل ایدیکی یاتنه بلکه امر ایدر که قیظ و تدبر اوزره اولدی و چون یلوب الله تعالی به سبیل قیللنه ما بن الفرس رضی الله عنه ایدر اشوبایندن اخذ ایدلر که بر کسه طینه اولوب اکا وقت

ضیق اولور سه جائز اولور که اول غازی ایما ایله قیللنه تنکیم مجوده امکان اولسان هر یض ایچون ایما جائز اولور زیرا که حق جل و علا مرض و مطر یمنی نسوبه ایددی (سکيا) دخی انجمن دیدی امام سیوطی رضی الله عنه ایدر اشوب و نسوبه دن بکا امتیاط احسن ظاهر اولدیکه اول مطر ایله ایکی صلاتک جمعی جائز اولدینی کبی مرضه دخی جائز اوله زیرا که حق تعالی ابیکسی یمنی نسوبه ایددی (فاذا قضیت الصلوة فاذکروا لله فیما وقع و دعا و علی جنوبکم) بخنکه صلوه خوفی ادا و آندن فارغ اوله سز صلوای الله تعالی ایچون حال صحتکرده طوررکن و حال مرضکرده او نوررکن و حال جرح و زما سکرده یا نکر اوزره یا نوررکن قیللرک و یا خود مراد هر حالده تسبیح و تحمید و تهلیل و تهجیدله حق تعالی بی ذکر ایدلر (فالت عائشه کان النبی صلی الله علیه وسلم یذکر الله علی کل احواله) عائشه رضی الله عنها ایدر پیغمبر عزلی الله علیه وسلم جمیع احوالنده الله تعالی بی ذکر ایدردی (فاذا اطعمتم فاقموا الصلوة) بخنکه قلوبکم خورندن سکون ایدله صلوای ارکانی تعدیل ورکه ساتی انعامله ادا ایدلر (ان الصلوة کانت علی المؤمنین کتابا موفوتا) زیرا که صلوه مؤمنلر اوزره اوقات محدودده فرض اولدی احوالده هیچ بر شیده الی اوقاتندن استخراج جائز اولمز که اول احادیث صحاحده بیان اولتشدن اشوب دایلدی که ذکر الیه مراد صلوه اوله و حال مسابقده و حال اضطر ایدله اداسی واجب اوله (ولا تنهوا فی ابتغاء القوم) کفاری طلبده ضعیف اولکمز * و قناکه ابوسفیان و احبابی احددن رجوع ایدیلر پیغمبر عزلی الله علیه وسلم انلرک آنا رنجیه مسلمیندن کوندردکی طائفه الم بر احادن شکوی ایدیلرک حق تعالی بوابی انزال ایددی (ان تکونوا تالمون فانهم بآلمون کانآلمون و ترجون من الله ما لایرجون) اگر سز یا مؤمنلر بر احادن توجع ایدر سکر کفار دخی سزک کبی آندن توجع ایدرلر حالبوکه سز آخرتده انلرک رجاء ایتمدیکه اجر و ثوابی رجاء ایدر سز * اوله اولسه لایق اولور که حربه سز انلردن رغبتلو و لم و مشقتنه صبرلوا و له سز (وکان الله علیا حکیم) الله تعالی اعمال و ضما کرزه علیم و امر و نهینده حکیم اولدی (انا انزلنا الیک الکتاب بالحق لعلکم بین الناس بما راک الله) یا محمد بر مسکا قرآنی احکام و حدودنده عدله انزال ایدلر تا که ناس ییتنه حق تعالی شکا الهام و یوحی ایدر که حکم ایدله سن (ولا تکن للفساقین خصیما) یوخسه اما تده خیانت ایدلر ایچون خصوصت ایتمکل * سبب نزولی اولدور که بنی ظفردن طعمه بن ابیرق قو کثومی قتاده بن النعمانندن بردقیق بر انلر ایچنده کیزلوردی سر قه ایددی اول جرایک بردلوکی و ارایش کتوروب کیدرکن دقیقه دن بوله نو کوردی حتی الی زید بن عیین الی و دی عندنده کیزلیدی چون درع طعمه عندنده التماس اولنوب بولندی وانی المدیفته و بیلدیکنه عین ایدیلرک الی ترک ایدیلر * و دقیقه اثر بن تتبع ایدلر الی یهودیشک منزله ابر کوردیلر ووردی انده بولوب اخذ ایدلر که دیدیکه بکافی طعمه ووردی و انکچون یهوددن بر جماعت شهادت ایددی * اوله اولسه بنو ظفر پیغمبر عزلی الله علیه وسلم واروب طعمه ایچون جدال ایتمی دیدیلر که اگر بنی سزک اول مقتضع و بره لاک اولور دیدیلر * پیغمبر عزلی الله علیه وسلم دخی الی قصد ایدیلرک بویه نازل اولدی (وامتفقوا علیه) و یهود بنک معاقبه سته و باطعمه ایچون جداله قصدک سبیلله حق تعالی دن مغفرت دیلر (ان الله کان عفورا رحیما) الله تعالی آندن مغفرت دیلیته غفور و رحیم اولدی (ولا تجادل عن الذین یخون انفسهم) و نفسلرینه خیانت و سرقه ایلر ظلم ایدلردن او توری جدال ایتمکل (ان الله لا یحب من کان خوانا انیما) الله تعالی سوز اول کسه بی که خیانتده مبالغ و انک اوزره صبر اوله و کانتهم مال ایدله * معلوم اوله که انبیانک نیوتلرند نصکره حقلرنده استغفار و رجوع ثلاثه نک بری اوزره مجبورلر یا بوندن اول کچن ذنبه و یا امت و قرابتی ذنبه * و یا بر مباحه کم شرع انک تحریمه وارد اوله * امدی الی استغفارله ترک ایدر و استغفار ایلر حکم شرعه جمع و طاعتدر (یستغفرون من الناس و لا یستغفرون من الله و هم معمم) ناسدن خوف و حیاء ایدوب استغفار ایدر و حق تعالی خوف و احتیاء اولنقه احق ایکن اکامیالات ایتمزلر حالبوکه انلرک سری اکا خفی دکادر (آذینون ما لایرضی من القول) زیرا که انلر تدبیر و وزیر ایدلر لای کدری بری و حلف کاذب و شهادت زورندن حق تعالی اکاراضی اولمز * روایت اولدیکه طعمه نک قومی ازلنده دیدیلر که انک امر فی پیغمبر عز

صلی الله علیه و سلمه رفع ایدیه که زیر اول طعمه مسلم اولدیفیچون قول و عینته اعتبار ایدر اما که یهودینک
 کنریچون قول و عینته اعتبار ایتن لکن الله تعالی اکاراضی اولدی (وکان الله بما یعملون محیطا لله) تعالی
 انزلک اعماله محیط اولدی اکابرشی حتی اولمز * بعده حق جل وعلا طعمه سارق ایلچون خصوصت ایدن
 قومته خطاب ایدوب دیدیکه (ها انتم هولاء جادتم عنکم فی الحیاة الدنیا) یا شونلر که حیات دنیاده خائنلردن
 اوتوری خصوصت ایدرمز (فن یجادل الله عنکم یوم القیامة) اما یوم قیامتده انلره عذاب اولدیفنده کیمدر که
 انلردن اوتوری الله تعالی به خصوصته قادر اوله (ام من یكون علیهم وکیلا) ویا کیمدر که انلری الله تعالی نیک
 عذابیدن حیات ایدیه یله (ومن یعمل سوءا او یظلم نفسه) برکسه که بر عمل قبیح ایشلیه که اول انک
 غیره ده تعدی ایدر * ویا انی که اول کندویه مختص اولوب غیره تعدی ایتزدیندیکه سوا یله مراد شرکات
 مادونی درو ظالمه مراد شرک درو یا اولکیسی صغیره وایکجیسی کبیره در (ثم یتستغفر الله یجد الله غفورا رحیما)
 بوند نصکره الله تعالی نیکه الله تعالی بی ذنوبه غفور واکافضالیله رحیم یولور اوبکر الصدیق رض
 ایدر برکسه یوقدر که برکاهی ایشلد کند نصکره ایدست الواب یکی رکعت نماز قیل واول کاهک الله تعالی دن
 مغفرتن دبیله الا اول انی فضلیله مغفرت ایدیه * ویا آیه کریمه بی تلاوت ایتدی (ومن یکسب اثما فانما یکسبه
 علی نفسه) برکسه که برکاهی ایشلیه اول انی نفسی اوزره ضرر کسب ایدر انک ضرری غیره به تعدی
 ایتز (وکان الله علیم حکیم) الله تعالی فعلنه علم مجازاتده حکیم اولدی (ومن یکسب خطیئة او اثما)
 برکسه که خطیئه ایشلیه که اول صغیره ویا عمدن ساز اولان کاهدر * ویا انم ایشلیه که اول کبیره * ویا عدله
 اولان کاهدر (ثم یرم به بریئا) بعده اول ایشلدیکی کاهی اندن بری کسبه یه اسناد ایدیه (فقد احتمل بها ثا
 واثما مینا) اول کسه که انکله بهتان و ذنب ظاهر یو کتور بریته افترا بی و نفس خاطئه منی تبرئه می
 ایلچون (ولولا فضل الله علیک ورحته) یا محمد اکر حق تعالی سکا بتوت عصمتیه فضلی و انلرین اسرار نه سنی
 اطلاع ایله روحی اولسه (لهمت طائفة منهم ان یضلوا) بنو ظفردن بر طائفه سنی حق اوزره قضادن
 خطایه تحویل ایدر لدی (وما یضلون الا انفسهم) حالبوکه انکله الحق نفسلرین اضلال ایدر (وما یضرونک
 من شیئ) وسکا برشی ضرر دخی ایتزلزیرا که حق تعالی سنی نامک ضرر و شرندن عصمت ایدر (وانزل
 الله علیک الکتاب والحکمة) حق تعالی سکا قرآن ووحی ایله قضاء ایزال ایتدی (وعلمک ما لم تکن تعلم)
 وخصیات اموردن بلد کاریکی سکا تعلیم ایلدی (وکان فضل الله علیک عظیما) حق تعالی نیک سکا بتوت و تعلیم
 وعصمتیه فضلی عظیم اولدی (لاخیری کثیر من نجویهم) انلرک تاجیلر نیک کیمدرنده خیر یوقدر
 (الامن امر بصدقة) مکرکه صدقه ایله امر ایدیه (او معروف) ویا شرعه فعلی جمیل اولور هر شی ایله امر
 ایدیه قرض واثانه مله وف و صدقه تطوع کی و اعمال برک کلبی معروفدر (او اصلاح بین الناس) ویا اناس
 یننده اصلاح امر ایدیه که انکله ینلرنده کی عداوة و بغض ارفع اوله (قال النبی صلی الله علیه وسلم الا اخبیرکم
 بافضل من درجة الصیام والصدقة والصلوة قلنا بلی قال اصلاح ذات البین وافساد ذات البین هی الحالقة)
 پیغمبریز صلی الله علیه وسلم دیدیکه مزه بر خبر و بریکه بر عملی که اول صیام و صدقه و صلوة نوافل دن افضل اوله
 * دیدیکه بلی یار رسول الله خبر و بریکه دیدیکه اول عداوتلور ینتی اصلاحدر اما که انلر ینتی افساد دینی تراش
 ایدیمیدر (قال النبی صلی الله علیه وسلم لیس بالکذاب من اصلح بین الناس فقال خیرا او فتنی خیرا) پیغمبریز
 صلی الله علیه وسلم ایدر کذب ایتش اولز اول کسه که نامک عداوتلوری ینتی اصلاح ایلچون خیر لو کلام
 سوبلیه ویا خیر ایتوره اگرچه کذب کلام ایدیه ده اشبوح حدیث شر یف دلالت ایدر که اصلاح مذکور
 واجب اوله زیرا کذب ترک واجب و بر واجب ایدیه ساقت اولز الا اندن اوکده واجب ایله (ومن یفعل ذلک
 ابتغاه مرضات الله فسوف نؤتیة اجر عظیما) برکسه که اشبوح ذکر اولان اشیا بی حق تعالی نیک رضائین طلب
 ایدوب ایشلیه بزا کا آخرتده اجر عظیم و برز (ومن یشاقق الرسول من بعد ما تبین له الهدی) برکسه که
 اکو حید و حد و ظاهر اولدیفنده نصکره رسول الله صلی الله علیه وسلم مخالفت ایدیه (وینبع غیر سبیل
 المؤمنین) واعتقاد و یا عداوه و منظر طریق غیری اتباع ایدیه (توله ما تولى) انی شلالدن تولی ایتدی
 شینه والی قبول و یا خودانی آخرتده شول دنیاده تولی ایتدی کی شینه اصهار لرز (و فصله جهنم) والی ناره

ادخل ایدیه رز (وسات مصیرا) نارایسه نه چرکین قر اوکاه اولور ایشیه و آیه طعمه بن ایتز حقدنه نازل
 اولدیر که اول اوزر نه سرقه ظاهر اولیچیکیدی قطع و فضیحه خو قیله مکبه یخوب مرتد اولدی دینلر دیکه
 اول مکده بنی سلیمین حجاج بن علاط دیور بر و جل قمنه نزول ایتدی کیچه اولیچن انک ینتی نقب ایدر کن
 اوزر نه بر طاش دوشوب نه ایتز و کیمر که ونه طشره چقمه چاره می اولدی حتی که صباح اولیچن انی ناس
 اخذ ایدوب قتلی مراد ایتدیلر انلرک بعضری دیدیلر که بر غریب کاوب سزه التجا ایتشیکن روا دکار که
 آتی قتل ایدیه سزاویه اولسه انی مکده دن سور دیلر اول دخی قضا عه دن شام جایتنه کیمدر تجاره
 قوشیلوب کندی بر منزله نزول ایتد کارنده بعض مناعلرین سرقه ایدیمیک انی اخذ ایتدیلر و کا طاش اوشورب
 اولدر دیلر اول طاشلرک التند کوملدی طاش اکابر اولدی * امام شافعی واتباعی رضی الله عنهم (وینبع
 غیر سبیل المؤمنین) قولن اجماعک صحنه واکامخاله نیک حرمته استدلال ایتدیلر زیرا که اجماعه مخالفت ایدن
 کندی سبیل مؤمنینک غیره اتباع ایدر حالبوکه انک اوزره وعید شددید و اولدی (ان الله لا یغفر ان یشرک به
 و یغفر ما دون ذلک لمن یشاء) الله تعالی اکاشر الاله فی مغفرت ایتز و اندن ماعداد ذنوبی دیلدیکه کسه
 ایچون مغفرت ایدر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر اشبوح آیه اعرابدن بریر حقدنه نازل اولدیر که اول
 پیغمبریز صلی الله علیه وسلمه کاوب دیدیکه یار رسول الله بن ذنوبه انم مالک ایتش بریرین الابوکه الله تعالی بی
 ییلوب اکایمان کتور لدن برو هیچ برشی اکاشر الاله ایتشمن و اندن غیری اولیا اید غمشین واکابر آتله
 معاصی به دوشمشین و طرفة عین دکا و زمان الله تعالی دن فاجعه قورتانق توهمن ایتشمن و ذنوبه نائب
 و مستغفر اولدینم حالده سکا کلشن * بنم حالم عند الله نیچه در دیوسوال ایدیمیک اشبوح آیه ایله کاجواب و بر لدی
 (ومن یشرک بالله فقد ضل ضلالا بعیدا) برکسه که الله تعالی به اشرک ایدیه اول طریق حقدن بعید ضلاله
 ایرر (ان یدعون من دونه الا انما) اهل مکده نیک الله تعالی دن غیره عبادت لری دکل الاشول اصنامه در که احما
 انالله تسبیحه اوله شدرلات و منات و عزی کی (وان یدعون الا شیطانا مریدا) وانلرک اول اصنامه عبادت لری
 دکل الاشول شیطانه در که اول طاعتدن خارج عادی تردد در که انکله مراد ایلیدر (لعنه الله)
 که آتی الله تعالی رجعتدن طرد ایتدی شول وقتنکه آدم علیه السلامه سجده ایتدی (وقال لا تقفدن
 من عبادک تصیبا مفر وضا) وشیطان دیدیکه یارب عباد کدن حظ معلوم اتخاذه ایدیه بن دینلر دیکه عبادک
 هر یکندن بری الله تعالی نیک و طقوز و طقوسان طقوزی شیطانکدر (ولا ضلتم) وانلری اضلال
 ایدوب طریق حقدن ترزین و وسوسه ایله ابر غورابن (ولا منینم) وانلرک قلوبنه اهواء باطله دن غنی
 ایتد کمرینی القاء ایدیه نیکه اول طول عمر و بلوغ امل و ذنب اهلنه توبه سزا الله تعالی دن وصول وحت
 و ناردن خروجر یچون نیل شفاعت اولسی کی (ولا مننم قلیبتکن اذان الانعام) وانلره امر ایدیه نیکه
 انعامک قولقار بن قطع ایدیه لر که اول عربک فعل باطلی در که الله تعالی نیک حلال ایتدی کی شیئ حرام ایتدیمیکچون
 انی ناقه لر نه ایدر لر نیکم سورة مائده (ما جعل الله من بحیرة ولا سائمة) آیتنده تفصیلی کلور (ولا مننم
 فلیغیرن خلق الله) و دخی کذلک انلره امر ایدیه نیکه حق تعالی نیک خلقنی تغیر ایدیه لر یعنی حق تعالی نیک
 دینده وضع ایتدی کی سرای تحلیل و حلالی تحریم ایدیه لر * و مفسرینشندن بر جاعت دیدیلر که انکله مراد
 اختصاص و شتم و قطع آذاندن پس و ایدن بعضری اختصاصی حرامدر دیدیلر اما که بهایده نجو بر ایتدیلر
 * زیرا انده غرض ظاهر واردر * دینلر دیکه تغیر خلق الله ایله مراد حق تعالی انعامی رکوب واکل ایچون
 خلق ایتشیکن انی تحریم ایدیه لر و شمس و قمر و اجسام منافع عباد ایچون خلق اولمشیکن اکا عبادت ایدیه لر
 (ومن یتخذ الشیطان ولیا من دون الله) برکسه که الله تعالی دن غیری شیطان ولی ایدیه الله تعالی نیک امر
 یتدی کی شیئ اوزره انک دعوت ایتدی کی شینه اجابتی ایشارله (فقد خسر خسرانا مینا) اول خسارت ظاهره
 ایله خاسر اولور * زیرا که رأس مالن بتور و جتند کی مکاتندن بدل جهنده مکان آلور (بعدهم) اول انلرک
 قلوبنه طول عمر و نیل دنیایی القاء ایدوب انلره آخرتی اونوتدر و کاهی فقر دن تحوینله فی سبیل الله انفاقی
 و صلح روحی ترک ایتدر (ویننیم) وانلرک قلوبنه بعث و نیت و ناریوقدر دیو وسوسه و بر (وما بعدهم
 الشیطان الا غرورا) شیطان انلره وعده ایتز الا انیکه غروردر که اول ضرر اولان شیده نفع اظهار ایدر و یو وعده

خواطر فاسده اید و با او ایامی استایل در (اولنک ماوریم جهنم) اول طائفه نک آخرتده مستقری نادر
 جهنم در (ولایجه دون عنها محیصا) اندن معدل و مهرب بولمز (والذین آمنوا و عملوا الصالحات)
 شوند که مؤمن اولوب ادا فرائض و انتها محارمه اعمال صالحه اشلیله (سند خلم جنات نجرى من تحتها
 الانهار) برانلری جننله قویار که التندن صو و سود و صبحی و بال ابرمقری آثار (خالدین فیما ابدا) انده
 بخلد اول قمری خالده عرلر نه نهایت اولمز و احوال حسنه لری غایت بولمز (وعد الله حقا) که الله تعالی انی
 وعد حقه و عدا ید و بدر (ومن اصدق من الله قیلا) کیدر که قولنده الله تعالی بدن اصدق اوله الله تعالی
 تا کیده مبالغه ایلدی تا که مواعید شیطانیه دن رهبت و مواعید رحانیه به رغبت ایدر (لیس بامانیکم
 ولا امانی اهل الکتاب) الله تعالی نک وعد ایلدی کی نوبه ابریشلر با مسلمین نه منزلت نفسکزدده تقدیر ایلدی بکنز
 شہوات باطله اید و نه اهل کتابک تقدیرات فاسده سیله بلکه اکایان و عمل صالحه ابریشلور * دینلر که ایمان
 قنی اید دکلر بلکه اول قلمده توفیر اولمش برشد که عمل انی تصدیق ایدر * روایت اولندی که مسلمین ایدل اهل
 کتاب افتخار ایلدی اهل کتاب دیدیلر که بزم نیز منزلت بیکنزدن اول و کما بزم دخی سزلک کما بکنزدن اولدر ایلده اولسه
 الله تعالی به بزمزدن اولایوز مسلمون دیدیلر بلکه بزمزدن اولایوز که نیز خاتم النبیین در و کما بزمزدن کما بکنز
 اوزره قضاه اولنور و یا خود خطاب مشرکینه در که ذکر لرنک تقدیمی اکادلات ایدر * یعنی امر مشرکینه
 امانتیه دکلر که اندر جننت و نادر بوقدر دیرلر * و امر انلرک زعم ایلدی کی ایدر که ایدر ایدر ایدر ایدر
 احسن اولورزدیرلر و امر اهل کتابک اما نسیله دخی دکلر که یهود و نصاری اولیان جننه کبرمز دیرلر و بزم
 نازل مس ایتمی ایام معدوده در دیرلر امدی امر انک هیچ بریده دکلر بلکه ایمان و عمل صالح ایلده در (من بعمل
 سوء یجزیه ولا یجد له من دون الله ولیا ولا نصیرا) برکسه که بر عمل سی ایدله اول دنیاده و یا آخرتده انک سیبیل
 جزاء اولنور و اول کند و به عذاب دفعنده ولی و نصیر بولمز بجن که الله تعالی نک موالاة و نصرتن قحوا زاید اشو
 آیتک نزولی مسلمینه مشقت و بر و ب دیدیلر که یار رسول الله سندن غیر قغیز در که سوء اشلیله اکاجرا نه
 کدیت اوزره اولور دیدی که اول جزانک کی دنیاده اولور که * بجن بر حسنه ایشله انکچون اون حسنه
 اولور انک بری اول ایشلیدیکی سوته جزاء قیلنور سه انکچون طقوز حسنه فالور * و بل اول کسه به که آحادی
 اعشاره غالب اوله * و اول جزانک کی دخی آخرتده اولور * شول وجهله کیم حسنت و سنیاتی بری برینه
 مقابل قیلنور هر برینه برینه بر حسنه الفاء اولنور حسنه دن فاضلات جزائی جتنده و بر باور * روایت
 اولنور که بآیت نازل اولیق ابو بکر رضی الله عنه دیدیلر که یار رسول الله اندن کیم قوریلور * پیغمبر عزلی
 الله علیه و سلم دیدیلر که حزن و مرض و بلا و مکاره دن هر نه که سکا ابر و الا اول اکاجرا اولور (ومن بعمل من
 الصالحات من ذکر اوائی و هو مؤمن) و برکسه که اعمال صالحه دن برشی مؤمن اولدی فی حاله اول کرکسه
 ذکر و با تاد و ایشله (فالاولین یدخلون الجنة) اول حاله اول کسه لرحنه کیرلر (ولا یظلمون نقرا) و عملاری
 نوبندن ظلم نواتده کی تفره دکاویتی نقص ایدلر * مطیعک نوبندن نقص ایدلر لیکن عاصیتک عقابی دخی زیاده
 اولنماسی بطریق الاولی اولور و من احسن دینا من لم وجهه لله و هو حسن رابعه ایدر ابراهیم حنه) دینه
 شول کسه دن احسن کیدر که موحد اولدی فی حاله عملی الله تعالی ایچون خالص ایدر و یا امری اکاف و بیض
 ایدر و مسلم شلص اولدی فی حاله دین ابراهیم اوزره بعث اولنوب انکچون اشیاء زیاده ایلدی (واتخذ الله
 ابراهیم خلیلا) الله تعالی ابراهیم علیه السلامی اصطفا ایدوب بر خلیلات خلیلی عندنده کی کرامته بکنز
 کرامتله تفصیص ایلدی * ابن عباس رضی الله عنه ایدر ابراهیم علیه السلام ابو صفیان ایدی منزلی یول اوزره
 اولوب نامدن اکامر و رایتنه ضیافت ایدردی برینه خط اولوب نام انک بوسنه درلدیلر طه سام دیدیلر *
 مکرر ابراهیم علیه السلامک مصدقه برصدیق و ارادی غانن اکا کوندردی که مصدقن اکاطعام
 الیور غلامه اول دیدیلر که ابراهیم علیه السلام انی کندی ایچون مراد ایدر سه تدارک ایدر زوراک نامه
 ابریشن شدت بزم دخی ابریش ویدر چون ابراهیم علیه السلامک رسولاری تی رجوع ایدوب بطعابه اوغرا دیرلر
 غرار لینی اندن طولدر دیرلر تا که نام انلری بوش کاور کورمه لر قبلر نه هم وانکسار ابر کورمیه لر چون

ابراهیم علیه السلامه کلوب انی یلدر دیرلر ناس ایدر اندن طعام رجاسیه قیوسن بکلیوب طورلر
 اول حینده ساره رضی الله عنها اولور دی ابراهیم علیه السلام دخی اندن مهم اولوب او یحویه و اردی ساره
 غرارلر و اووب باغلرین چوزدی کورسه که دقیقک کزیده سیدر اندن عادی اوزره وافر انک دوزدی
 ابراهیم علیه السلام اولانیکل بوسنه ناز انک رایحه سی کیردی یا ساره بونعمت بزم کیدن ایدر دیو سوال
 ایدیلر * دیدیلر که مصدقه کی خلیلک کوندرویدر ابراهیم علیه السلام ایتدی اول دکل بلکه اول خلیل الله
 تعالی عندندن اول بکا ایدر * اول سیدن الله تعالی انی خلیل ایدندی لقمه خلیل الله دینلدی * و خلیلات
 معناسی اولدر که محبتده خلیل اولیه * و خله صدقده الله تعالی انی سوب اصطفا ایدر بکیچون اکا خلیل
 دینلدی و یا خود خلدن مراد ساجد رآمدی اول فقر و فاقه من الله تعالی نک غیره عرض ایدر بکیچون اکا
 خلیل دینلدی (ولله ما فی السموات وما فی الارض) سموات و ارضده اولان اشیانک جمعی خلقی و مالکی الله
 تعالی به مختصدر (وکان الله بکل شیء محیطا) الله تعالی نک علم و قدرتی هر شیئی محیط اولدی اولیه اولسه
 عبادنک اعمالنه عالم اولوب خیرینه و شرینه جزاء ایدر (وبینه منک فی النساء) نسانک میراثی امر ند مسندن
 احتضار ایدرلر ابن عباس رضی الله عنه ایدر اشیو آیه کریمه انک شانی و ایلرندن میراثی حقدده نازل
 اولوردر که قصه سی اشجو صوره اولنده بکنشد * عائشه رضی الله عنها ایدر اول شول یتیمه در که بر رجل
 بخرنده در که اول انک ولی سیدر اول یتیمه ذات جمال و مال اولور سه مهر مثلندن اقل ایلده اول رجل انک
 نکا حنه و غبت ایدر * جالی و مالی قلیل اولور سه انک نکا حندن رغبت ایدر * و بر و ایتده شول یتیمه در که
 بر رجل بخرنده اوله که اول رجل انی مالده کند و به شریک ایدر نه و دما متیچون تزوج ایتیه و غیره ده تزوجندن
 کراهت ایلده بلکه موته دکن حبس ایدر تا که میراثه کیروب انک غیره نقل ایتیه (قل الله یتیکم فمعن
 و ما یتلی علیکم فی الکتاب) دیکل که اول نساء حقدده الله تعالی حکمی منزه تبیین ایدر و کما بزمزدن اولنسان
 دخی سزه آتی تبیین ایدر (فی تبتی النساء الا لانی لا تورثن من ما کتب لهن) نسان شول یتای حقدده که
 صدق و میراثندن انلر ایچون تقدیر اولنسان شیئی و بر مز سز (وترعون ان تنکوهن) و مال و جالریچون
 اقل صدق اولنرین نکا حنه و غبت ایدر سز تا که مالریقی اککل ایدر سز و یا خود انلرین دما متیچون
 نکا حلدنرین رغبت ایدوب غیره دخی انلری نکا حندن منع ایدر سز تا که فوت اولدر لنده و لایسک بزمزدن
 میراثلرینلر اکثری کند بکنز اکل ایدر سز * پس بواجلندن عور و رضی الله عنه یتیمه نک و ایتیه دیردیه که * اگر
 تحت و لایسک بزمزدن یتیمه جیلده و غنیه ایدر غیره به تزوج ایت * و اگر قبیحه و فقیره ایدر انی کندل تزوج ایت
 (والمستضعفین من اولدان) و کذلک الله تعالی ولد اندن صغار حقدده دخی حکمی منزه تبیین ایدر که انلر دخی
 میراثندن جقربنی و بر مز زمان جاهلیتده عرب صغاری میراثه اداخال ایتزدی نسانی اداخال ایتدکاری کی
 (وان تقوموا للیتامی بالقسط) و کذلک منزه تبیین ایدر که یتامی نیک صدق و میراثی ایتاده عدلله قیام ایدر سز
 و ما فعملوا من خیر فان الله کان به علیما) خیردن اول شیکه انی ایشلر سز الله تعالی اکا علیم اولدی انک
 اوزره سز جزاء ایدر (وان امر آخاف من بعلها نشوزا و اعراضا) اگر بر مر آه زوجندن ایدر و جفا
 و ترک مضایحه ایلده نشوزین و باقالت مجالسه و محاربه ایلده اعراضن توقع ایتیه و یا یسله (فلا جناح علیما
 ان یصلحا یتما صلحا) اول زوج و زوجیه به حرج یوقدر که ایکسی یتلرند و تصالح ایدر لر زوجیه مهرینک
 و یا قسمنک بعضی حظه و یا کابرشی هبه اشکله * ابن عباس رضی الله عنه ایدر اگر مر آه قسم و یتیمه دن
 بعض حتی اوزره زوجنی اصلاح ایتیه جائز اولور مادامککه اول صلح اوزره مر آه ثابت اوله صلحی متکبره
 اولور سه یتیمه جفته رجوع ایدر * و قاتل بن حیان ایدر انک مراد اولدر که بر رجل تحت نکا حنده بر مر آه
 کبیره و ارا بکن انک اوزر نه بر مر آه شایه تزوجن مراد ایتیه اول کبیره به دیه که مالیدن سکا شود کلو شی و بره
 نا که نکا حندن شود کلو سن ایشو شایه به ترک ایدر سن کبیره دخی اکا راضیه اولور سه فیم والا زوج اوزره واجب
 اولور که اول ایکسی اوزره یتیمه قسده عدل ایدر * علی رضی الله عنه ایدر انک مراد بر رجل بر دیمه
 و یا کبیره مر آه سی اولوب اندن کراهت ایدر اولیه اولسه مر آه اول انی تطلیق ایتیمه چون مالندن برشی اکا و ر
 و یا قسندن ترک ایدر انک ایکسی دخی اول زوج حلال اولور (والصلح خیر) فرقه و یا سوه شرت و یا خصوصتندن

صلح جبرلودر حکیم ام المؤمنین سوده رضی الله عنها امر آه کبره اولاد بیغیم بیز صلی الله علیه وسلم اندن
مقارفت مراد اید دگده دید که بنم مراد نسا کز ایلد یوم قیامتده بهت اولنام قسمنی عاتشه به ویردم بنی تطلیق
ایتمکل بیغیم بیز صلی الله علیه وسلم دخی انک اوزره صلح اولوب اول سیدن سائر نسا حنک قسه لری برکون
وعائشه ناک ایکی سکون ایدی (واحضرت الانفس الشح) نفوسه جیلنده بخل الزام اولندی اول اندن
ایدامقارعت ایتمز اول اجلدن مرآه کندیدن اعراض ویا حقدنده نصیر اولغنه مسامحه ایتمز ورجلی
دخی بن مرآه دن کراحت ویا غیره محبت ایسه ای امساله وحقنی علی مایذنی اقامته مسامحه ایتمز
وان تحسنوا و تتقوا اگر عشرتده احسان ایدر ونشوز واعراض ونقص حقدن ضافتور سکز
فان الله کان بما تفعلون خبیرا الله تعالی سزک اعمالکزه وانکه اولان غرضکزه علیم اولدی انک اوزره مزه
جزا ایدر (وان تستطیعوا ان تعدلوا بین النساء ولو حرصتم) سزنا کز یئینده محبت وسیل قلبده عدل
ونسویه به قادر اولز سز کچه کل وسعکزی اکاصرف ایلد جهما ایدر سکزده سزرا که عدل هیچ رجاییه
میل اولمقدور اول ایسه متذردر اول اجلدن بیغیم بیز صلی الله علیه وسلم نسائی یئینده قسده عدل
ایدوکن یردیکه الهی بنم مالک اولد یغمده کی قسم بودر اما بن مالک اولیوب سنک مالک اولد یغمده بنی
لوم ومواخذة ایتمکل (فلا تمیلوا کل المیل فتذروها کالمعلقة) امدی نسا کز دن محبت ایدک کزده قسم ونفقده
افعالکزی احوالکزه اتباع ایتمکز که اول محبت ایتمکز کزنی نه ذات بعل ونه مطلقه ترک ایدر سز (قال
النبی صلی الله علیه وسلم من کان له امر اتان قال الی احدی مما جاء یوم القیامة واحد شقیه مائل) بیغیم بیز
صلی الله علیه وسلم ایدر برکسه که ایکی مرآه سی اولوب برینه میل اید یوم قیامتده برشتی مائل اولد یغی
سالده کاور (وان تصلوا وتنفوا) اگر نسا کز امورنده افساد اید کزنی اصلاح ایدر ومسته قیلده جور دن
حذر ایدر سکز (فان الله کان عفورا رحیما) الله تعالی میلکزدن کخی مغفرت ایدر (وان یقرقا یغن الله
کالمن سخته) اگر زوج وزوجه بری برلندن مقارفت ایدر لرسه الله تعالی اول ایکی سیدن هر برینی
صاحبیدن غنا ودر نیله غنی قیلور مرآه بی زوج آخرله ورجلی مرآه آخری ایلد (وکان الله واسعا حکیما
الله تعالی فضل ورحمتده واسع واهم ونهینده حکیم اولدی الحاصل بن بر جلال تحت نکاحنده
ایکی مرآه ویا که اولسه اکا واجب اولور که قسده انلک یئینی تسویه اید مرآه بی ترک ایدر سز
الله تعالی به عاصی اولور واجب اولور که مظلومه قسمنی قضا ایدر و تسویه ناک وجوبی یثوته ده در
یوخسه جماعده کل سز برا اول نشاطه دائر در نشاط ایسه انک اختیارنده دکادر اگر تحت نکاحنده
حرمه وامه اولور سز حرمه عننده ایکی کجه وامه عننده برکجه اوله واکرزوجات قدیمات اوزره زوج
جدیده تزوج ایسه اگر اول بکر ایسه عننده علی التوالی یدی کجه اوله و ثبیه ایسه اوج کجه اوله بعده
کلینک یئینده تسویه ایدر و قدیمات ایچون اول کجه لری قضا ایتمه (قال انس رضی الله عنه ان من السنة
اذا تزوج البکر علی الثیب اقام عندهما بعاقه قسم واذ تزوج الثیب اقام عندھا ثلاثا قسم) انس رضی
الله عنه ایدر متذردر که ثیب اوزره بکر تزوج ایسه اول بکر عننده یدی کجه اقامت ایدوب آندن قسم
ایدر واکرزوج ایتمدی ثیب ایسه عننده اوج کجه اقامت ایدوب آندن قسم ایدر بعضیلر اشبو خبری
بیغیم بیز صلی الله علیه وسلم رفع ایتمدی واکرزوجل سفر مراد ایدکده بعض نسا بی یئینده قرعه
ایندکده نکره ییله سنجه کتور سه جائز اولور بعده باقیات ایچون مدت سفر دکاوی قضا واجب اواز اول
مدت اگر چه طویل اولور سه ده اگر بر بلده ده اقامتی مدت مسافرن اوزره زیاده اولز سه (قالت عائشة
رضی کان النبی صلی الله علیه وسلم اذا اراد سفر القرع بین نساء فایتن خرج معهما اخرج بها) عائشه رضی
الله عنها ایدر بیغیم بیز صلی الله علیه وسلم سفر مراد ایدیکده نسا بی یئینده قرعه ایدوب قنقینک سهمی
چقرمه سفره آتی کوزردی (ولله مافی السموات ومافی الارض) سموات وارضده اولان اشیا ناک
خلق وملکی الله تعالی به مختصردر (ولقد وصینا الذین اوتوا الکتاب من قبلکم وایاکم ان اتقوا الله
میزدن اوکدن کاب ویریلندر وسز امر ایدک که الله تعالی دن قورقوب انی برلیه سز وشر ایلد عمل ایلد سز
وان تکفروا فان لله مافی السموات ومافی الارض) واکر کافر اولور سکز الله تعالی سموات وارضن

وایکی سنده کی اشیا ناک مشارک و منازع سز مالکیدر سز کفر وعصیانکزه ایلد متضرر اولز شکر وتقوا کزله
مشتفع اولد یغی کبی بلکه سز تقوی وطاعتله امر ایتمدی سز رجعت ایتمسون ایچوندر یوخسه اکا احتیاجی
ایچون دکل (وکان الله غنیما حمیدا) الله تعالی خلقدن وعبادتلندن غنی وذاتده حمید اولدی (ولله
مافی السموات ومافی الارض) سموات وارض وما فیهم الله تعالی خلقتی و ملکیدر جمیع مخلوقات اکا
احتیاجی انک غناسنه دلالت ایدر ومخلوقاته افاضه ایتمدی وجود وانواع خصایص وکالات انک
حمید یقنه شهادت ایدر (وکفی بالله وکیلا) سموات وارض وما فیهم مالک امر نه الله تعالی وکیل اولغنه
کافی اولدی امدی انی وکیل ایدینوب غیره توکل ایتمکز (ان یسأ یذهبکم ایم الناس ویا بنی باخرین)
یا ناس اگر الله تعالی سز دیلر سه افشاء ایدوب قوم آخرین ایجاد ایدر ویا خود سز انک امر نه عصیان اید یچون
سز اهلک ایدوب یریکزه انک امر نه زیاده اطاعت ایدر قوم ایجاد ایدر (وکان الله علی ذلک قذیرا) الله
تعالی ناک اعدام ویا جوده قدرتی بلیغ اولدی (من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا والاخرة) برکسه که
اعمال آخرتدن ایتمدیکی عمله خطام دنیا و بالذات دن دلیله یجها که جهاد ایلد غنیمت دلیله یوخسه ثواب
آخرتی دلیله امدی ثواب دنیا و ثواب آخرت ایکی سی دخی الله تعالی عننده دراکا نولدی که اول ایکی سیدن
انفسی قویوب اخدی دیلر سز برکسه که الله اخلاصله جهاد ایدر اکا اخرتده ویریلجن ثوابنک جنبنده غنیمت
لاشی مشابه سنده اولور دیلر سکز بن دخی غنیمت حصولی مقدر ایسه آخرت ثوابنی طلب عننده اولد یغی
اولور اما که مقصود بالذات ثواب دنیا اولیجی انکله ثواب آخرت حاصل اولز ویا خود مراد اول نیچون
ایکی سز ییله طلب ایتمز شول کسینه کبی که (ربنا آتانی الدنیا حسنة وفی الاخرة حسنة) دیوایکی سز ییله
طلب ایدر (وکان الله جمیعا بصیرا) الله تعالی انلک اقوالنه جمیع واعمال وینا ندرینه بصیر اولدی هر صنفه
تصدیری حسبجه جزا ایدر (یا ایها الذین آمنوا کونوا قوامین بالقسط) یا مؤمنلر عدل اوزره قیامه
اجتم ادا ایدک (ثم ادله) شهادت لری کزنی لوجه الله حقه اقامت ایدر اولد یغکز خالده (ولو علی انفسکم)
اگر چه اول شهادت کند یکر اوزره ایسه ده اقرار ایتمکزله سز بر اشدات حتی ییاندر کرکسه اول بیان نفسی
اوزره ویا غیره اوزره اولون (اووالدین والاقرین) ویا خود اول شهادت والدیتمکز ویا اقرار بکر اوزره
ایسه ده (ان یکن غنیما وفقیرا) مشهود علیه ویا اول مشهود له دن هر بری کرلغنی ویا فقیرا وسون شهادت کزنی
اقامت ایدل مشهود علیه اگر چه غنی ایسه ده غناسیچون اندن هیبت ایتمکز و دخی مشهود له اگر چه فقیر
ایسه ده قمری ایچون کامر ست ایتمکز (فان الله ولیهم ما) الله تعالی غنی به وفقیره وحالدرینه نظره اولادر
(فلا تعقبوا الهوی ان تعدلوا) امدی هوا به تابع اولمکز که حقدن عدول ایتمه سز سزرا اکا تابع اولان
لاید حقدن عدول ایدر (وان تلوا انعزوا) واکر شهادت حقدن ویا حکومت عدلن السنه کزی
تحریف ایدر سکز ناک حتی ابطال ایدر سز ویا خود ادا شهادتدن اعراض ایدوب کم ایدر سکز
(فان الله کان بما تعمولون خبیرا) الله تعالی سزک اعمالکزه خبیر در انک اوزره سز جزا ایدر (یا ایها الذین
آمنوا) یا اهل کایدن شونلر که ایمانه کایدلر روایت اولدیکه عبید الله بن سلام وایحبابی بیغیم بیز
صلی الله علیه وسلم کلوب دیدلر که بزرگا وکبابکه وموسایه و نوره وعزیره ایمان کتورب انلردن
ماعدار رسوللر وکابدلر کافر اولورز اوله اولسه نوبت نازل اولدی ویا خود مراد یهود ونصاری اوله
یعنی شونلر که موسایه وعبایه ایمان کتوردیلر ویا خود مراد منافقین اوله یا شونلر که اسنانلر یله
ایمان کتوردیلر ویا خود مراد مسلمان اوله یعنی یا مؤمنلر (آمنوا بالله ورسوله والکتاب الذی نزل علی
رسوله والکتاب الذی ازل من قبل) الله تعالی به ورسولی محمد صلی الله علیه وسلم واکاتز یل ایتمدیکی
قرآنه وآندن اول انزال ایتمدیکی تورات وانجیل وزبور سائر کتب مقدمه به ایمانکزه اوزره ثابت ودام
اولک (ومن یکفر بالله و ملائکته وکتابه ورسوله والیوم الاخر فقد ضل ضلالا بعیدا) برکسه که
الله تعالی به و ملائکته وکابدلرینه ورسوللرینه ویوم آخره ویا جموعتدن برینه کافر اوله برضاله ابرو که
اول همدادن بعیددر (ان الذین آمنوا ثم کفروا ثم آمنوا ثم کفروا هم اعداؤا کفرا) یهوددن شونلر که
موسی علیه السلامه ایمان کتوردیلر بعده عمله عبادت لریله کافر اولدیلر بعده تورانه ایمان کتوردیلر

بعده عذاب کافر اولدیلر بعده محمد علیه السلامه کفرله کفرلرین آرتوردیلر * ویاخود اهل کتاب جیمی که
 تیلرینه ایمان کتوردیلر * بعده اکا کافر اولدیلر * بعده تیلرینه نازل اولان کابلرینه ایمان کتوردیلر
 بعده اکا کافر اولدیلرانی ترک ایتملرله * بعده محمد صلی الله علیه وسلمه دخی کفرله کفرلرین آرتوردیلر
 ویاخود قوم مرتدیکه و منلر ایکن مرتدا اولدیلر * بعده ایمانه کلوب * بعده مرتد اولدیلر * بعده ردت
 اوزره موتله کفرلرین آرتوردیلر (لایکن الله لیغفر لهم) الله تعالی انلری مغفرت ایدر دکلدر مادامکه
 انک اوزره اقامت ایدلر (ولایه دیمم سیلا) وطریق حقه دخی هدایت ایدر دکلدر * زیرا بعدد دورکه
 انلر کفردن قویه ایدوب ایمان اوزره ثابت اولدلر * دینلرکه یقین بر کافر اول مر اسلامه کلوب انک اوزره
 دائم اوله * الله تعالی انک کفر سابقین مغفرت ایدر * واکر اسلامه کلوب بعده کافر بعده مسلم بعده کافر
 اولورسه الله تعالی انک شول کفر سابقین مغفرت ایتمز که اسلام اوزره دائم اولسه اول مغفور ایدلر (بشر
 المنافقین بان لهم عذاب الیم) یا محمد منافقین خیرورکه انلر ایچون عذاب الیم اعدا اولمشدر (الذین
 یخذون الکافرین اولیاء من دون المؤمنین) انلرکه یهود و نصاری اصدقه ایدر نورل مؤمنلری دکل
 ایستغون عندهم العزة) یوخسه انلردن محمد علیه السلام و احبابی رضی الله عنهم اوزره معونه و ظم و روبا انلر
 عندنده قوه و غلبه می طلب ایدرلر (فان العزة لله جمیعاً) عزت لایسه جمیعاً الله تعالی به مخصوصه در
 تعز زاتر مکر اول کسه که الله تعالی انی عز زاید شکیم (فله العزة و لرسوله وللمؤمنین) قول شریفله
 اولیا ایچون انی تقدیر ایدلر (وقدرل علیکم فی الکتاب) و الحلال حق جل و علاقر آند سزه یا منافقین
 تنزیل ایتدیکه (ان اذا جمعتم ايات الله یکفر بها ویستزأ بها) یقین الله تعالی انک آیتلرینه کفر ایدیلور
 واستزأ اولور ایشید سزه (فلاتجمعوا معهم حتی یخوضوا فی حدیث غیره) امدی انی ایدن قومه
 مجالس ایتمز مکرکه انی ترک ایدوب حدیث آخره شروع ایدرلر (انکم اذا مناهم) شویه که سز انلرکه
 مجالس ایدر و کفر واستزألرین اجتماع ایلر و انی انتکار ایجاب وضا صورتن اظهار ایدر سکر کفرده
 سزدخی انلر که بی سز بعض علماء اشبوا یله اهل معاصی واهوا دن اجتناب و جوبه استدلال ایتدی
 عجزین عبد العز برضی الله عنه بر قوی شرب بحر ایدر بولوب انلر که جمیع ضرب ایتدی مکر اولانده
 صام بر جل صالح و ارایدی انی کاتعریف ایتد کارنده اولدخی انلر دندوبوب بو آیتله استدلال ایتدی
 (ان الله جامع المنافقین و الکافرین فی جهنم جمیعاً) الله تعالی منافقلری و کافرلری جهنمه جمع ایدر اگر
 موتلری نفاق و کفر اوزره اولورسه (الذین یتربصون بکم) اول منافقلر که سز انلر که تغییرنه منتظر اولورلر
 (فان کان لکم فتح من الله) اگر الله تعالی دن سزه ظفر و غنیمت ابروسه (قالوا الم یکن معکم) دیرلر که
 بریزلر دینک زده و سز که یله جهادده دکلیدلر زده دخی غنیمتدن حصه ویرلر (وان کان للکافرین نصیب
 واکر کافر لایچون دولت و مسالین اوزره ظهور اولورسه (قالوا الم تسخوذ علیکم و تمعکم من المؤمنین)
 کافرله دیرلر که سز انلر که غلبه و فتلک زده ممکن دکلیدلر مؤمنلرین صولتن اوزر سکرزدن دفع
 ایتمدکی انلر خلونه ضعف و وریشی تحلیله وایله مظاهرته توانی ایلر امدی انلردن قائل اولد یفکر شیده بری
 دخی شریک ایدلر (فالله یحکم بینکم یوم القیامة) الله تعالی یوم قیامته مؤمنلرله منافقلرین فی فصل
 ایدر (وان یجعل الله لکافرین علی المؤمنین سیلا) الله تعالی کافر لایچون مؤمنلر اوزره حجتله غلبه به
 بحال و برمدی اشبو دلیلدر که کافرلر عبد مسلمی احترامی باطل اوله (ان المنافقین یخادعون الله و هو
 خادعهم) منافقلر الله تعالی ایلر خادعین معامله سین ایدرلر * انلرله اظم و ایمان * و صدرلرنده کفری
 کفرله الله تعالی دخی آنلره خدعه لرینک جزا سین ایدر که اوزرلرینه احکام مسامی اجرا ایدر و جالبو که عندنده
 انجبت کفار اولوب نازلدرک الله فی اهلندندره یوم قیامته مؤمنلره ویریلن نور کی انلره دخی ویریلور
 مؤمنلر نورلرله صراطی که لر انلر نور آند مو سرب طمانده قاللر (واذا قاموا الی الصلوة قاموا کسالی
 یقین غافه قاللر که مکره کی متناقضین و کسلان اولد قمری حالد قاللر که کوزلرله نمازی قیلورلر *
 و الا فلیوب کیدرلر * اشبو دلیلدر که نماز نشاط اوزره دخول مستحب اوله و کشی کسلان دیک مکره اوله
 (برأون الناس) انی ناسه مر ابات ایچون ایدرلر یوخسه امر الله اجماع ایچون دکل (ولایه کرون الله الا

قلیلاً) الله تعالی ی آرد کرایدر انک آزا اولسی * زیرا که یاهو و عیسی ایچون ایدرلر اکر اول ازانلله الله تعالی انک
 و جهن اراده ایتلرلر جوق اولوردی * ویاخود آزا و امسی الله تعالی انی قبول ایتدیکه یچوندر هر شیکه قبول اوله
 اول جوق اولور (متذین بین ذلالت لالی و هلاک لالی و هلاک) انلر ایمانله کفریشنده ترد ایدرلر نه مؤمنلره
 و نه کافرله منسوبلدر تصدیق ایتمز که مؤمن اوله ل کفرلرین اظم ارایتمز که کافرلرله (ومن یضل
 الله فلن یجده سبیلاً) اول کسه که الله تعالی اکا هدایت ایتمه من انکچون حق وضوایه طریق وایز من
 (یا ایها الذین آمنوا لا تتخذوا الکافرین اولیاء من دون المؤمنین) یا مؤمنلر اخوانک مؤمنلری قیوب کافرله
 موالات ایتمز که اول منافقلر صیدرامدی انلره تشبیه ایتمز (اتریدون ان یجعلوا الله علیکم سلطاناً
 مبیناً) دیرلر سز که عذابکزی ایجاب ایدر الله تعالی انک اوزر یکزه حجت یته سی اوله * زیرا انلرله و الا انی
 نفاقه دلیلدر (ان المنافقین فی الدارک الاسفل من النار) منافقلر ناردن درک اسفلده عذاب اولورلر *
 این سعو درضی الله عنه ایدر انده کلیدی یوردن تا بوتلر ایچنده اولورلر منافقلر عذابی سائر کفرده دن اشد
 اولسینک حکمتی بودر که انلر کفره نک اخبیدر کفرلرینه اسلامی استر زاه و مسلمین خداع شریقی دخی ضم
 ایتلرلر (ولن یجدلهم نصیراً) سن انلر ایچون عذابدن منع ایدر نصیر وایز من (الا الذین تابوا) مکر
 شونلر که نفاقدن قویه ایدلر (واصلحوا) و حال نفاقده کی اسرار و احواللرندن افساد ایتد کی بی اصلاح
 ایدلر (واعصوا بالله) والله تعالی به وفوق ایدوب دین مختاری تمسک ایدلر (واصلحوا وادینهم لله)
 و طاعتلرین لله خاص ایدلر (فاولتک مع المؤمنین) امدی انلر دنیاده و اخرتده مؤمنلرله ایدر (وسوف
 یؤت الله المؤمنین اجر عظیم) آخرتده ایسه الله تعالی مؤمنلره اجر عظیم ویرسدر اوله اوله انده انلره
 مشارک و مساهم اولورلر (ما یفعل الله بعذابکم ان شکرتم و آمنتم) اگر الله تعالی به ایمان کتورلر سزه
 ویردیکه نعمتله شکر ایدرلر * زیرا که عذابله نه دیار سزه غنیمتی و ایدر انکه کشتی ایدر * ویا انکه
 بر ضرری دفع ایدر * ویا انکه بر تنقیی جالب ایدر حالبو که اول نفع و ضرر دن عقی و تعالدریکه کفره مصر اولانه
 عقاب ایدر * زیرا اکا صبر رسوه مزاج کیندر که مرضی مؤدی اولور * یقینکه اول ایمان و شکرله زائل اوله
 و آندن نفسی تقیه ایدر شمه سندن قوریلور * شکرلری ایمان اوزره تقدیم ایدلر زیرا که ناظر اوله تقمقی
 ادرال ایدوب شکرله شکرله شکر ایدر بعده ایمان نظره متعمی یلوب اکا ایمان کتورلر * دینلر که ایتلر
 و معامی الله تعالی مؤمن شاکره عذاب ایتمز * زیرا انک عبادته تعذیبی نه ممکن اوزر و نه انلره عقوبتک
 ترکی ممکنه نقص ویرر و شکر کفرله خدیدر که رایسه سترال نعمتدر و شکرانی اظهار اولور (وکان الله شاکراً
 علیم) الله تعالی عبادنه توان ایز کور و انلردن عل قلیله راضی اولوب مقالله سنده اجر جزیل ویرر و شکر
 و ایمانلرینک حق ییلور (لا یحب الله الجهر بالسوء من اقوال الا من ظلم) الله تعالی قول قبح ایلر جهر
 ایتمکی سوز مکرکه مظلوم ظالمینه بد دعاء ایلر ویا انلر ظالمه جهر ایدر واکر ظالم انی شمه ایتدیده
 اولدخی انک مثیلله زیاده سز شتم ایتسه جاز اولور (قال النبی صلی الله علیه وسلم المشکبان ما قاله فی البادی
 مالم یعتقد المظلوم) پیغمبر عزلی الله علیه وسلم ایدر انکی کشتلک سب ایدر شلرینک ویا انی اول سبی بد ایدلر
 اوزره در مادامکه مظلوم سیده ظالم اوزره تجاوز ایتیه * مجاهد ایدر اشبو آیه ضیف حقیقه دورکه بر قومه
 نزول ایتدکنده اکضیافت و اضیافتده احسان ایتملر انکچون انلردن شکایت وایر صیدلرین
 حکایت ایتمی جاز اولور (قال النبی صلی الله علیه وسلم ان نزلتم بقوم فامر واکم بما ینبئ الضیف فاقبلوا
 فان لم یفعلوا فخذوا منهم حق الضیف الذی ینبئ لهم) پیغمبر عزلی الله علیه وسلم ایدر یقین بر قومه نزول
 ایتد کزده ضیفه لایق اولورشی سزه کتورلرله انی قبول ایدلر و الا ضیفه لایق اولورشی انلردن اخذ ایدلر
 (وکان الله عیماً علیم) الله تعالی مظلومک دعاسن ایتیدر ظالمک * حق اولد یقین ییلور (ان یتدوا
 خیراً او یخفوه) اکبر بر طاعت و بری اظم اریا امر ایدر سکر (او تعفوا عن سوء) ویا سزه انسان
 اسما فی عفو ایدوب مواخذه ایتمز سکر (فان الله کان عفواً قودیراً) الله تعالی استقامه قدرتی کامله ایکن
 عصاتک کثیرین عفو ایدر امدی سزا کاولی سز که یوم قیامته (هل جزاء الاحسان الا الاحسان) ویا سزه
 سزدخی عفو له جزا اولور سز * اشبو نده مظلومی مکارم اخلاقه ترغیب وازور (ان الذین یکفرون بالله

ورسله) شونکه الله تعالى به رسول الله كافر اولورلر چودكي كه موسى عليه السلامه وقرانه وعزيره ايمان
 كتوروب عيسى عليه السلامه وانجيله ومحمد صلي الله عليه وسلمه وقرانه كافر اولديلر (ويريدون ان بهر قوا
 بين الله ورسله) والله تعالى ايله رسوللري بيني تفریق اراده ايدورلر (ويريدون ان يخذوا بين ذلک سبيلا) وانكاه ايمان وكفر
 ورسوللرك كيمينه مؤمن وكيمينه كافر اولورلر (ويريدون ان يخذوا بين ذلک سبيلا) وانكاه ايمان وكفر
 ينده طريق وسط اختلاذ بر ديلر سال بوكه واسطه يوقدر زيرا كه حق مختلف اولمز شول سبيله كه الله تعالى به
 ايمانك تمامي رسوللر يك چيمينه ايمانله وبلوغ ايتد كرسنك تفصيل واجاله تصديقي ايله در زيرا كه انك بعضينه
 كافر اولان ضالاه كننه كافر كيميدر (اولئك هم الكافرون حقا) امدى انلر كفرده كاهلار در بعضينه اولان
 ايمانلري معتبر اولمز (واعندنا للكافرين عذابا مهينا) رسوللرك چيمينه وكرلر بعضينه كافر اولنلر ايجون
 بر عذاب مهين اعداد ايتد (والذين آمنوا بالله ورسله ولم يفرقوا بين احد منهم) وشونكه الله تعالى به
 ورسوللر يك چيمينه ايمان كتورديلر يوخسه بعضينه ايمان وبعضينه كفرله ينلر بيني ايتديلر (اولئك
 سوف يؤتيم اجرهم) امدى الله تعالى انلره اجرهم وعوده ربي يوم قيامته ويرسردر (وكان الله
 غفور رحيم) الله تعالى انلره توبلر بي مغفرت وحسن تاليفي تضعيفه رحمت ايدر (يسألكم اهل
 الكتاب ان تنزل عليهم كتابا من السماء) يا محمد اهل كتاب سندن ديلر كه انلر اوزره معادن كتاب تزييل ايدم سن
 روايت اولنديكه احبار يهوديغيميز صلي الله عليه وسلمه ديديلر كه كرسنوت دعوا سنده صادق ايسن معادن
 بزه جمله بر كاپ كتوروموسي عليه السلام كتورديكي كي * ويا خود الواح اوزره خط سماوي ايله يازيلور كاپ
 كتوروموسي عليه السلام توراتي كي * ويا خود بر كاپ كتوركه نزول ايدركن براني كوره وز (فقد سألوا
 موسى اكبر من ذلك) اگر انلر بوسوالن استكار ايدرسن انلر بوندن اكبر شي موسي عليه السلام دن سوال
 ايتلدي اشبو سوال ايدن انلر آياتي ايكن انلر كنديلر نه اسناد اولندي * زيرا كه آياتلر يك مذهب
 اخذ ايتلدر و آياتلر يك اول عرق فاسدي كنديلرده راسخ اولنلر در يا محمد انلر سكا اشبو اقتراحي اول
 جهالات و خياللري دكادر (فقالوا انزل الله جهرة) الله تعالى بي بزه اشكاره كرسنوت كل ديديلر
 (فاخذتهم الصاعقة بظلمهم) نعمتلري واول حاله انلره حصولي محال اولان شيني سواللري سبيله معادن
 بر نازكوب انلري اهلا ايتدي (ثم اخذوا الحجر من بعد ما جاتهم الينيات) بوسوالن موسي عليه
 السلام نبوته دلالت ايدر آيات ومجرات مجيئند نصكره موسي عليه السلام غيبي حالته على اله اخذ
 ايدوب اكا عبادت ايتديلر (ففعوا ناعن ذلك) بوجله بي توبه ايتلرله انلري عفو ايتد يوخسه استيصال
 ايتد امدى بونلر دخی توبه ايتسونلر كه آياتلري كي انلري دخی عفو ايدم وز (واتينا موسى سلطانا مبينا)
 وموسايه انلر اوزره تسلط ظاهر ويردك شول وقتن كه على اله اخذ ايتد كارسنوتيه ايجون كنديلر بي قتل
 امر ايلدي (ورفعنا فوقهم الطور بميثاقهم) وميثاق قبول ايتسونلر ايجون فوقلر نه ظله كي طوري رفع
 ايتدك شول وقتن كه قوراني تصديق ايدوب شر ايعني قبولن اياه ايتديلر (وقلنا لهم ادخلوا الباب سجدا)
 وموسي عليه السلام لسائله انلره ارجحاقوسندن ييلر يكرزي اكش اولد يكرز حاله كيرك ديدك (وقلنا
 لهم لاتعدوا في السبت) وداود وموسي لسائله انلره يوم سبتده مك اخذندن وساوا عملدن منز حرام
 ايتد كزي استعلاله امر بزه مخالفت ايتد كزديدك (واخذنا منهم ميثاقا غليظا) وانك اوزره انلردن عهد
 شديد اخذ ايتدك كه اول انلر الله تعالىنك امر في ايتدك وا كا طاعت ايتدك ديمه ليدى * بعده اول عهدي
 سيدلر وميثاق نقض ايتديلر (فما نقضهم ميثاقهم) بر انلره ايتد كزي ايتدك شول سبيله كه ميثاقلرين
 نقض ايتديلر (وكفرهم بايات الله) والله تعالىنك ايتلري انكار ايتديلر (وقلنا لهم الاتيا بغير حق)
 وبغير لرين ناحق بره قتل ايتديلر (وقلنا لهم قلوبنا غلف) وقلوبلر ذات غلا فدر سنك حديث ودعوتكي
 فهم ايتديلر (بل طبع الله عليهم كفرة) بلكه الله تعالى كورلري سبيله قلوبلرين علدن محجوبه قلدي
 وآيات كدر نه ومواعظه نذكرنه توفيق منع ايتدي (فلا يؤمنون الا قليلا) امدى انلردن ايمان كجز الا از
 كسه لكور (وكفرهم) وعسا به كورلري (وقلناهم على سرهم تانا علبا) وموسى اوزره زبانه سبيله
 بهتان عظيم اسنادي سبيله دخی قلوبلرين علدن محجوبه قلدي (وقلناهم) ودخی شول قوللري سبيله كه

(انا قتلنا المسيح عيسى ابن مريم رسول الله) بر عيسى مسيح ابن مريم رسول الله قتل ايتدك يعني كه اول انلرك
 زعمده رسول الله در * ويا خود اكار رسول الله ديلري استمراه طر يني اوزره اوله * ويا خود اول انك مدخني
 الله تعالىدن استيف اوله * ويا خود انلرك ذكر قبي مكاتنه ذكر حسني وضع اوله (وما قتلوه وما صلبوه
 ولكن شبه لهم) خالبوكه انلر اني نه قتل ونه صلب ايتديلر بلكه انك قتلني قصد ايدنلردن بر يك صورتني
 عيسايك صورتنه بگزديلوب اني عيسى زعميله قتل ايتديلر * روايت اولنديكه وقتا كه يهوددن بر جماعت
 عيسى عليه السلامه واناسه سب ايتديلر * عيسى عليه السلام بدد عاسيله حق تعالى انلرك صور تاريقي
 فرد و خنابر صورتنه تحويل ايتدي اوله اولسه يهودانك قتلنه اتفاق ايتديلر * حق تعالى اكا انلرك اول
 اتفاقن بلد برب وانى سباهه رفع ايدر ايدكي خبر وري * عيسى عليه السلام اصحابه ديديكه قنغكر راضي
 اولوركه جنم شيم اكا انلر اولوب قتل و صلب ايديله وجنمه كبره ارا نلردن بري اكاراني اوليكن حق
 تعالى اني عيسايه بگز صورتنه تحويل ايتدي يهوداني عيسى ظنيه طو تديلر قتل و صلب ايتديلر * ديديكه
 انك شيمي بر رجل منافقه القاه اولنديكه عيسى عليه السلام دن چيقوب يهوده اني دلالت ايتدي * اول
 قتل و صلب اولندي * ديديكه يهوددن (طيطياخوس) نام رجل عيسى عليه السلام اولديغي يته كيروب
 اني آند بولدي حق تعالى عيسايك شين انك اوزره انلر ايدوب حقد يغنده عيسى ظنيه اني اخذ و صلب
 ايتديلر (وان الذين اختلفوا فيه اني شك منه) عيسى عليه السلام شاتده اختلاف ايدنلردن تردده درلر
 وقعه مذكوره واقع اوليكن نام انك امر نده اختلاف ايتديلر * يهودك بعضي ديديلر كه اول كاذب ايدى
 براني حقا قتل ايتدك * و آخرون نرود ايدوب بعضلري ديديكه بوقتل اولنان عيسى ايسه يارزم صاحبز نيجه
 اولدي وبعضلري ديديكه بوقتل وجهي عيسى وجهه در و بدي صاحبز ديديلر * وعيسايك حق تعالى
 بي سباهه رفع ايدر ديديكه ايشيدن ديديكه اول سباهه رفع اولندي * و بر قوم ديديلر كه فاسوت صلب اولوب
 لاهوت معهود ايتدي (ما لهم من علم الا اتباع الظن) حق تعالى ايدر انلرك عيسايك قتلنه و ايعرم قتلنه
 يشنلري يوقدر * بلكه اني قتل ايتدي ديلري ظنه اتباعه در (وما قتلوه يقينا) انلر عيسى عليه السلامي
 زعلر نيجه متيقنين اولد قلري حاله قتل ايتديلر * ويا خود اني يقين اوزره بيلديلر (بل رفعه الله اليه) بلكه
 الله تعالى اني معاده حفظنه رفع ايتدي * ديديكه اول شهر رمضانده ليلاه قدرده ايدى * ويا يوم عاشوراده
 بين الصلوتين ده ايدى (وكان الله عزيزا حكيما) الله تعالى عزيز رزدر ارادتدن اني منع ايدر اولمز
 وحكمه در هر امر نده حكمتن ابراه ايدر (وان من اهل الكتاب الا يؤمنن به قبل موته) يهود و نصارادن
 هيچ بركه اولمز كه الا اول موتدن اول اسكرجه روحك زهوق چيئنده ايسه ده عيسى عليه السلام
 الله تعالىنك عهدي ورسولي ايد و كنه لايد ايمان كتورلر حالوكه اول ايمانلري كند و نفع ايتد ديديكه
 يعنى عيسى عليه السلام معادن نزول ايتد كنده هر ملت اهل اكا ايمان كتوره * روايت اولنديكه دجال
 حقد يغنده عيسى عليه السلام معادن نزول ايدوب اني اولدره بعده قرق ييل پروژنده مكث ايدوب وفات
 ايدم سلون جنازه مي اوزره نمازين قيله * ديديكه يعنى هر كس تاني وفات ايدر اولد يغنده لايد محمد
 صلي الله عليه وسلمه ايمان كتوريسردر * ويا خود هر كس معينه عندنده الله تعالى به ايمان كتوره حالوكه
 اول ايمان انلره تقع ايتجه (ويوم القيامة يكون عليهم شهيدا) ويوم قيامته عيسى عليه السلام اهل كتاب
 اوزره شاهد اوليسردر * يهود اوزره انك رسالتن تكذيب ايتد كرسنوتيه و نصاري اوزره اكا بن الله ديواقترا
 ايتد كرسنوتيه شهادت ايديسردر (فبظلم من الذين هادوا حرمنا عليهم طيبات احلت لهم) يهودك نقض
 ميثاقلري وآيات الله كورلري * وموسى اوزره يمانلري وعيسايي قتل ايتدك ديوقوللري ايله ايتد كورلري ظلم
 سبيله انلره حلال اولان طيباتي حرام ايتدك كه اول سورة انعامده (وعلى الذين هادوا حرمنا) آيتنده ذكر
 اولنا در (وبصدهم عن سبيل الله كثيرا) ودين الله من كنديلرين وناسك كثيرين صرفلري سبيله
 (واخذهم الربوا وقد نهوا عنه) وربواي اخذلري سبيله حالوكه انلر اندن نهى اولاشيدى (واكاهم اموال
 الناس باباطل) وناسك اموالني رشوت ومار و جوه محرمة ايله كاللري سبيله انلره حلال اولان طيباتي
 حرام ايتدك يار كه انلر بر كس يره انك كتاب ايتدك طيباتدن بر شي انلره حرام قيلنوردى (واعتدنا

للکافرین منهم عذابا ایما) بر کافر لایحیون عذاب الیم تنهیه ایتدک (لکن الراسخون فی العلم منهم) لکن
 انلردن علمده واسخر عبد الله بن سلام واصحابی **ص**عی (والمؤمنون) ومهاجرین وانصار دین
 مؤمنه (بؤمنون بما نزل الیک وما نزل من قبلك) سکا انزال اولان قرآنه وسندن اول انزال اوانان کتب
 مقدمه بایمان کتوردر (والمقیمین الصلوة) و نمازی اقامت ایدنلر یعنی انبیایه دخی ایمان **ص**توردر
 (والمؤنن الزکوة) وز کاتلرین ادا ایدنلر (والمؤمنون بالله والیوم الآخر) والله تعالی به ویوم آخره ایمان
 کتوردر (اولک سنوتینم اجر عظیما) امدی انلر ایمان صحیحله عمل صالح یتنی جعلی اوزره انلر اجر عظیم
 وبر بر سر (انا وحینا الیک کما اوحینا الی نوح والنبیین من بعده) یا محمد بر سکا وحی ایتدک نوح نبی به
 آیدنلر مکوره کن انبیایه وحی ایتدیکم زکی * انبیاء و مرسلیندن بر جماعتک ذکر فی حق جل وعلا نوح علیه
 السلام بدایلدی * زیرا آدم علیه السلام کبی اولدخی ابوالبشر در * و انبیاء شریعتک اولیدر و شر کردن
 امتن اول انذار ایدن و دعوتن ردایتدکار یحیون بد دعاسیله امتن اول هلاک ایدن اولدر * وعمره انبیانک
 اطولیدر * و مجزه منی انک نفسمنده ایدیکه یل معمر او اشیکمن نه بر دیشنی دوشدی ونه بر قبلی آغاردی
 ونه توفی اکسلدی * ونه طول عمر نده قومنک اذاسمنه انک کبی هیچ بر پیغمبر صبر قیلدی (واوحینا الی
 ابراهیم واسمعیل واسحق و یعقوب والاسباط) ودخی ابراهیم علیه السلامه وحی ایتدک که اول اولوالعزم
 انبیانک اولیدر ودخی اشرف انبیان اسمعیل واسحق و یعقوب و اولاد یعقوبه وحی ایتدک (وعیسی وایوب
 یونس وهارون وسلیمان) و اولوالعزم انبیانک آخری عیسیاه ودخی یونس وهارون وسلیمانه وحی ایتدک
 (وانبیاد اوز زبورا) و داود علیه السلامه زبور نام کابی ویردک که اول تحمید و تجمید والله تعالی به شای مشعل
 ایدی دینلر که داود علیه السلام بر به به چیقاردی طور رب زبوری اوزوردی و انک خافنده بنوا سرائیلک
 علمایی و علماء خلفنده ناس و ناس خلفنده جن و جن خلفنده شیاطین طور ردی و جبالک دوابی قرشونده
 طور رب تحمله دیکش ورلردی و قوشلر ایه با شمری اوزره قتاد آچوب هوا ده قرار قیلورلردی ذنبی مقارف
 اولیجک اول کرامت ایدن کیدولدی اول سکاطاعت انسی ایدی معصیت و شقیله اول آیرلدی دینلدی
 (ورسلافه نضضناهم علیک من قبل ورسلام نضضهم علیک) ودخی شول رسوللره وحی ایتدیکم زکی که
 انلرک کیلرینی بوندن اول سکا ذکر ایتدک و کیلرینی سکا ذکر ایتدک * بو ذرخضی الله عنه ایدر دیدم که یارسول
 الله انبیانک و مرسلانک عدلری ند کاوایدی * دیدیکه انبیانک عددی یوز یکرمی دوت یلک در * انلردن
 رسالتله ممتاز اوللر اوچوز اون اوچدر (وکلم الله موسی نکلیما) والله تعالی موسیاه سوبلدیکه اول
 مراتب وحیک متها سیدر الله تعالی اتی کلاه له تخصیص ایتدی حالو که انک غیره دخی سوبلدر * زیرا که
 حق تعالی انک کلام ووحی واسطه سزایدی * ویا خود بر کلاه ایدیکه اول اتی قومنه تبلیغ ایتدی وانی
 تبلیغه امر اولمندی (وسلام بشرین و منذرین) شول رسوللره وحی ایتدک که انلر ایمان اهلن جنتله
 تبشیر ایدر و **ص**فر اهلنی ناره انذار ایدر دی (لئلا یکون للناس علی الله حجة بعد الرسل) تا که ناسنک
 یوم قیامتده الله تعالیه رسل ارسالنلر ذکره منازعه به جنتلری اولیه شول وجهله کیم یاربنا کردنیاده بزه
 رسول اوسال ایتش اولسیدلر سکا ایمان کتوردر و امریکه اطاعت قیلور دق * اگر حق تعالی ناسه رسول
 کوندرمه عدل اولوردی * زیرا که عقل انک وحدانیتنی تعریف ایدر لکن رسول اوسالیه فضل ایلدی
 تا که نظره تنبیه اوله * اشبو آیتده تنبیه وارد که ناسه انبیاء یعنی ضرورتله اوله جز نیات مصالح ادر اکتدن
 کلک و کایانی مصالح ادر اکتدن **ص** انلرک قصوری اولدیفیجون (فی الحدیث لا احد احب الیه العذر
 من الله ومن اجل ذلک بعث المنذرین و المبشرین ولا احد احب الیه المدح من الله من اجل ذلک وعد الجنة)
 حدیث شریفده وارد اولدیکه الله تعالی دن زیاده عذری سور احد یوقدر اول اچلدن ناسه انذار و تبشیر
 ایجون رسوللر **ص** کوندردی * ونه اندن زیاده مدحه به سور احد یوقدر اول اچلدن مؤمنلره جنت
 وعد ایلدی (وکان الله عزیرا حکیم) الله تعالی ارادتمنده غالب و تدبیرنده حکیم اولدی (لکن الله بشهد
 بما نزل الیک) مکنتک رؤسای * پیغمبر عزلی الله علیه وسلمه کوب دیدیلر که یوده بر سکت شاکتدن
 و انلرک کلاهده سکت و سکت **ص** یتدیندن. قال ایدوب بزه بیلر ذنبی جواب و بر دبار ودخی روددن

پر جماعت

برجاعت پیغمبر صلی الله علیه و سلم کلمه اول انتره و الله عز و بن رسول الله ای یکمی یلور سر دیدی اندر
ایسه بیلرز دینک اشبوایه نازل اولدی یعنی اندا کاشمادت ایتر لسه لکن الله تعالی انی اثبات و تقریر ایدر
سکا انزال ایتدی کی قرآن مجیزه که اول سنک نبوت که دلالت ایدر (انزل بعلمه) انی علم خاصه ملتبس اولدی یعنی
حاله انزال ایتدی که اول انک نظمی تألیفه علمدر که اول نظمدر هر بلیغ عاجز اولور و یا خود شول کسه تنک
حالتی علمدر که اول نبوت مستعد اولور و یا کاکاب نزولنه اهل اولور و یا خود انی شول علمیه انزال
ایتدی که ناس معاش و معاد لرنده کاحتاج اولور (و الملائکه یשמعون) و ملائکه دخی کذلک سنک نبوت که
شهادت ایدر لر اشبوایه تنبیه واردر که ملائکه انزل که دعوی نبوت کحتی سیله لر بروجه اوزره کیم نظر
و تأملدن استغنا و انهم و اشبوایه نفع ملک خواصند در یو خسه انسان ایچون انک امثالیه نظر و تأملات غیریه
علمه سبیل یوقدر و امدی انظر نظر ایتدی علمدری سنک نبوت کی یلوب کاشمادت ایدر علمدری ملائکه تنک
انی یلوب شهادت ایتدی کی (و کفی بالله شهیداً) الله تعالی تنک حججدن نبوت اوزره اقامت ایتدی کی
کافی اولوب غیریه استشهاددن غنا و یردی (ان الذین کفروا و صدوا عن سبیل الله فله ضلوا و لا یهدی الله
شونلر که کافر اولوب ناسی طریق هدادن صرف ایتدی علمدر حدن بعد ضلاله ابر دیر و زرا که ضلال و اضلال
یشی جمع ایتدی علمدر ضلاله اغرق و ضلالدن اطلاق ابعدر (ان الذین کفروا و اطاعوا) شونلر که الله
تعالی به کافر اولوب و محمد صلی الله علیه و سلم تنک نبوتنه انکار له و یا ناسی طریق صلاح و خلاصدن ضلاله انتره
ظلم ایتدی و اشبوایه دلالت ایدر که کفار و زور و علمه مخاطب اولور و زرا انلر که مراد کفر له ظلم یشی جمع
ایدن لر (لم یکن الله یغفر لهم) الله تعالی انلری مغفرت ایدر دکدر مادامکه کفر و ظلمدری اوزره اصرار
ایدر (ولا یتوبون طریقاً) و طریق حق ارشاد ایدر دخی دکدر (الاطریق جهنم) الا جهنم طریقته
بر ایدر کفر و علی تیسر ایدر حتی که انکه یوم قیامتده کابر و دینلر که موقده اهل ایمانه بر طریق
کوتر یلوب کاسو لکه جسته ابر و راهل کفر دخی بر طریق کوستر یلوب کاسو لکه ناره ابر لر (خاللین
فیها ابداً) انده عذابده دائمین اولدقلری حالد (و کان ذلک علی الله یسیراً) انلر که انده عذابده دوام
و خلودری الله تعالی به آسان اولدی (یا ایها الناس قد جاءکم الرسول بالحق من ربکم) یا ناس ربکز جل
شانه دن مزه رسول محمد صلی الله علیه و سلم صدق و یاشری و یا کلمه توحیدی ملابس اولدی حالد کادی
(فا آمنوا خیر لکم) امدی ایمانه کاک که سز ایمان خیر اولوله (وان تکفروا فان الله مافی السموات و الارض)
وا کرا کافر اولور سکر الله تعالی سز دن غنی در کفر کردن متضرر اولور ایمانکزه منتفع اولدی یعنی کبی زرا
سموات و ارضه کی اشیا تنک جیبی انک خلق و ملکیدر (و کان الله علیماً حکیم) الله تعالی انلر که احوالی
یلور و امر لرنده حکمتن اجرا قیلور (یا ایها الکتاب لاتعولوا فی دینکم) یا ع و دیانصار ی دینکزه غلو
ایتمکز اما ع و دیانصار ی عیسی علیه السلام حقه شاز نادن حاصل اولشدر دیرلر و نصارتانک غلوی
انک امر نده درت صنف اولر دیر و اول یعقوبیه و مسلمکائی و نسطوریه و مر قوسیه در اما ایکی اولی کی انی جاشا
الهم در دیرلر و نسطوریه عیسی ابن اللهم در دیرلر و مر قوسیه انی ثالث ثلاثه در دیرلر و اشبوایه اعتقادات
باطله تنک اوچی دخی یو ددن و اس نام رجل انتره القاء ایلدی و روایت اولشدر که عیسی علیه السلام
سجابه رفعتد نصکره نصاری سکران بریل دین اسلام اوزره اولدیلر تا شول وقته دکن که انلر ایلهم و دینلر
حرب واقع اولدی مکریم و دده بولس دینور بر رجل شجاع و ارادی عیسی علیه السلام قومندن بر جهلی
قتل ایلدی بعده یوده دیدی که اگر حق عیسایک دینی ایه بر کافر اولوب و مصیر یمزار اولور انلر جسته
کیروب بر ناره کیررز و امدی بن دیرلن که انلری حیلده ایلد ضلالته ابر کورم تا که انلر دخی دین حتی ترکله
ناره کیرلر و مکرانک عقاب دینور بر فرجی و ارایدی که انک اوزرنده قتال ایدر دی فی الحال آتی سکر ایوب
بوغزلدی و بائنه طبراق صاحب ندامت اظهار ایلدی نصاری اکادیدیلر که سکاولدیکه یوله ایدر سن
دیدیکه همان بکار نده کلدیکه سکاولدیکه یوقدر مکر که یو ددینی ترک ایدوب نصرا تی اولسن و او یله اولسه
ایشلدیکم افعاله نام اولوب قوبه ایتدم و نصاری کاسو یوب انی کذیبیه به ایلشدر برسته انده فالوب خلقه
عبودیت و طاعت اظهار ایلدی و انجیل تلم ایدوب انتره آدن سو باری حتی که اکاعتقاد ایدوب درون

دلدن آتی مودیر * بعده بر کون انره چیه و ب دیدیکه بکانه کدیکه توبه که مقبول اولدی آندن رومه کشک
یونلدی و ونه طور نام نصرانی بی خلیفه ایدوب اکادیدیکه آلهه اوچدر عیسی و مریم و الله در * ویه قوب نام
نصرانی به دیدیکه عیسی نه انس ونه جسد بر بلکه ابن الله در * بعده ملک نام نصرانی به دیدیکه اله لم برلدر
وعیسی لایزالدر * بعده هر برینی فردای چاغروب سن بتم ولی خاص سن دیومدا همنه ابله آتی تغیر برایتدی *
وایرنه سی بن کندیمی عیسی علیه السلام و رضا سچون ذبح اید بمرین * امدی سن نصاری سکا یلدر دیکم
طریقه دعوت ایلکل دیوب اندن مذبحه واروب کند و ذبح ایتدی * بعده اول اوچندن هر بری خلقی
کندی طریقه سنه دعوت ایدوب هر برینه طوائف اتباع ایتد که نصرکه نصاری اعتقاد باطلده اوج صنف
اولدیلر * هر صنف ابکی آخر صنف لری خطئه ایدوب اختلافه دوشیدلر (ولایتقو لواعلی الله الالحق) والله
تعالی بی تنزیه ایدوب اکا صاحب و ولد اسناد ایله افترا ایتمک (انما المسیح عیسی ابن مریم رسول الله و کلمته
القاهما الی مریم و روح منه) زیرا که مسیح عیسی مریمک اوغلیدر الله تعالی نیک رسولیدر و کن قولندن
وجوده کلمش خلقیدر که انی مریمه القاه ایتدی والله تعالی دن سائر ارواح کبی بر روحدر الایوکه الله تعالی
انی کند ویه مضاف قیلدی زیرا که اول انک امر ایله اولدی * دیتلدی که روحدن مراد شول تنقذر که جبرائیل
علیه السلام انی مریمک در عنه نفخ ایتدی انکه مریم باذن الله حامل اولوب اول نفخه روح دیتلدی زیرا
اول بر بریجدر که روحدن چیه تار * و دیتلدی که یعنی عیسی علیه السلام الله تعالی دن رحمتدر کاتابع و مؤمن
اولانه * و یاخود روح الله تعالی دن وحیدر مریمه بشارتله و جبریل علیه السلامه تنقله و عیسی به کن دیتلله
(فامنوا بالله و ربه) امدی الله تعالی به و رسولاری لسانیه منزله خبر و بر یکنه ایمان کتورک که اول الله تعالی
واحددر ولدی الوهیتده شریکی یوقدر و عیسی مریمدن بر جز در اب سر خلق اولتوردر الله تعالی ایلله
انک یمنده نسبة یوقدر (ولایتقو لوالثلاثه) الهه اوچدر والله تعالی ثالث ثلاثه در دیکمز (انتموا
خیرالکم) تنلیتمدن منتهی اولک که اول قولندن انتما کز سره خیرلوردر (انما الله اله واحد) الله تعالی
بالذات اله واحددر هیچ بوجه له انده تعدد یوقدر (سبحانه ان یقولن له ولد) انی تنزیه ایدورن که انکیجون
ولد اوله (له ما فی السموات و ما فی الارض) سموات و ارض و ما بینهم ماده کی اشیا نیک خلق و ملکی جله انکدر
انده برعائل شی یوقدر که آتی ولد انخدا ایدله (و کفی بالله وکیلا) الله تعالی وحدانیسنه کندی شاهد بتر که
اگرچه انک غیر شهادت ایتزه سه * و یاخود خلقک امور نه اول وکیل بتر که جله می اکا محتاجدر اول اینسه
انردن غنیدر (ان یستکف المسیح ان یكون عبد الله) عیسی علیه السلام الله تعالی به عبد اولقدن
انف و تعظم ایتزه زیرا عبودیت اکانایت شرفدر و مذلت و استکفاف الله تعالی نیک غیره به عبودیتده اولور
روایت اولندیکه وندخبران پیغمبر یمز صلی الله علیه و سلمه دیدیکه یا محمد سن بزم صاحبز عیسی علیه السلامه
عیب اسناد ایدوب اول الله تعالی نیک عبدیدر دیر سن * پیغمبر یمز صلی الله علیه و سلم انره عیسی علیه السلامه
عار و عیب دکادر که اول الله تعالی به عبد اوله دیدی اوله اولسه انک اشب و قولنی مصدق آیه مذکور به نازل
اولدی (ولا الملائکه المقربون) و کذلک الله تعالی به عبید اولقدن ملائکه مقربین دخی انف و تعظم ایتزلر
اشب و آیتله استدلال ایدر ملائکه کی انبیاء و وزره تفصیل ایدلر زیرا که عبادن ملائکه به ارتقاء پیورلدی
ارتقاء ایه ادا ندن اعلا به اولور لکن بونلر ایچون حجت دکادر * زیرا که حق تعالی نیک انی دیمسی ملائکه نیک
مقامی بشرقه عا مندن ارفع اولسنی بیان ایچون دکادر بلکه ملائکه کی آلهه در دیتلرک قوائی رد ایچوندلر
تسکیم مسیح ابن الله دیتلرک قولنی مسیح الله تعالی به عبد اولقدن استکفاف ایتزه قولله رد ایلدی (ومن
یستکف عن عبادته و یستکبر فیسخرهم الیه جمیعاً) شول کسه که الله تعالی نیک عبادتندن ترفع ایدله
اول الله تعالی انلری جمیعاً حشر ایدر (فاما الذین آمنوا و عملوا الصالحات فیوفیمهم اجرهم) اما شونلر که
الله تعالی به ایمان کتوروب اعمال صالحه ایشله لرائلک اعمالی توان تتهیم ایدر (و بریدهم من فضله)
و جنتده کوزلر کورمک و قوللرایت تذل و بشر قلبیه خطور ایتدک اجور و کراماتی فضلندن زیاده ایدر
(واما الذین استکفوا و استکبروا فیه ذلیم عذاباً لهما) اما شونلر که الله تعالی به عبادتندن ترفع ایدله اول
انلری عذاب و جمیع الیه تعذیب ایدر (ولا یجدون لهم من دون الله وایاً ولا نصیراً) حالوکه انلر کندلرین

الله تعالى منك غضب وقهر ندن تخلیه قادر بر قریب ویا بر مانع بولیزل (یا ایها الناس قد جاءکم برهان من ربکم واترانا الیکم نوراً مبیناً) یا نام ویکز جل شانه دن محمد صلی الله علیه وسلم معجزات ظاهره ایله کادیکه اندن بشر عاجز اولور و سز قرآن اترال ایتدیکه اول حلال و حرامی و هدی و ضلالی بیانده شفاء صدور و برور * یعنی سزه دلائل عقل و شواهد نقل کادی اولیده اولسه سزه نه عذرویه علت قالدی (فاما الذین آمنوا بالله واعتصموا به) اما شوئرکه الله تعالی به ایمان کنور و پ انکه کندیلرین زینغ شیطان دن منع ایتدیلر (فسید خلم فی رحمة منه و فضل) الله تعالی رحمتدن ایمان و علماری ازاسنده تقدیر ایتدیکه نوبه و انک اوزره زاندا احسانه ادخال ایدر (و یدعیم الیه صراطاً مستقیماً) و انلره وعد اولان صراط مستقیمه ارشاد ایدر که اول دتیاده اسلام و طاعتدز * و آخر تده طریق جنتدر (بسمتقونک) یا محمد سکا کلاله دن سوال ایدر * روایت اولدیکه خابرین عبدالله رضی الله عنه مر یض اولوب پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم انک عبادتیه وارد و ده دیدیکه یا رسول الله ینم کلام و وارد مالی نیجه ایدین اولیه اولسه نوبه نازل اولدی دینلر دیکه احکامدن آخر نازل اولان اشبو آیه کریمه در (قل الله یفتیکم فی السکالاه) دیکه الله تعالی سزه کلاله حقیقه افتا ایدر که اول موروث منه اولان میتک ورثه سنده و الد و ولد دن هیچ بری اولما مقدر (ان امر و عقلت ايس له و لدوله اخت فلهما نصف مائرک) برکسه که فوت اولدیغنده اوغلی اولیوب لاب و ام و یالاب اختنی ترک ایده اول اخت ایچون اول متوفی ترک سنک نصبی واردر (وهو برنهان لم یکن له اولد) واکرامر عکس اولورسه یعنی بر مرأه فوت اولدیغنده اوغلی اولیوب لاب و ام و یالاب اخت ترک ایدر سه اول اخ اول مرأه متوفاه ترک سنک بیعیغه وارث اولور (فان کانتا اثنتین فلهما الثلثان مائرک) واکر فوت اولدیغنده اوغلی اولیان کسینک لاب و ام و یالاب ایکی و یا اکثر اختری قالورسه انلرک جمع ایچون متوفی ترک سنک ثلثانی حقاری واردر (وان کانتا اخوة رجالاً و نساءً فلهذا کرمثل حظ الانثیین) واکر فوت اولدیغنده اوغلی اولیان کسینک لاب و ام و یالاب اخوة و اخواتی قالورسه انلر دن هر یراخ ایچون ایکی اخت نصیبی واردر (بین الله لکم ان تضلوا) الله تعالی سزه بیان ایدر شول ضلالکزی که تخلیه اولف سکز اول سزک شان و طباعکز دندر ناکه اندن صاقتوب خلافتن اشلیه سز و یا خود سزه حق و صوابی بیان ایدر ضلالتیه وقوعکز کراهتیه ناکه ضلالتیه واقع اولیاسیز (والله بکل شیء علیم) الله تعالی هر شیشه عالمدر سورة المائدة وهی ثلاث و عسرون و مائة آیه مدینه الا (الیوم اکملت لکم دینکم) آیتی عرفانده نازل اولمشدر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یا ایها الذین آمنوا افوا بالعقود) بام و من الله تعالیٰ عبادی اوزره عقد والزام ایند یکی شکالیفه وفا
ایدن * و یا خود بری بر یکزیننده کی امانات و معاملات عقودنه و فایده اول ابکی نوع عقود هر برینه
وفا کر کسه واجب و یا مندوب اولسون (احلت لکم بهیمة الانعام) سزه بهیمة انعام حلال قیلندی
بهیمة هر صید در که میز اولیه و انعام ابل و بقر و غنم و معزدر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر بهیمة انعام ابله
مراد شول اجنه در که امهاتری ذبح و یا بخور اولند بفنده بطنارنده اول میتنه بولور * اکثر علماء انک حلتنه
ذاهلدر (قال ابو سعید قلنا یا رسول الله نخر الناقة و ندبح البقرة و الشاة و یجد فی بطنها الجنین تلقیه امنا کاه
قال کاه ان شئتم فان ذکاته ذکاة) ابو سعید رضی الله عنه ایدر * پیغمبر صلی الله علیه و سلمه
ذیدک که یا رسول الله بزاقه کی بخور و بقره و شاتی ذبح ایدوب قارنارنده جنین بولور آتی براغه لمی * و یا خود
بیه لمی بیور دیکه ذیلر کز آتی بیکز اناسنک ذبحی اکاذ بخدر و بعضه ایدر اناسنک ذبحی اکاذ بحی اولمی اگر
خنی تمام اولوب قیللری بخش ایسه در که اول سعید بن المسیب دخی قویلدر * ابو حنیفه رضی الله عنه ایدر
جنینک اکلی حلال اولمز اگر اناسی ذبحند نصکره اول میت چیقارسه * کابی ایدر بهیمة الانعام مراد
انعامنک و حیسیه در که اول ظبا و بقر و وحشی و حمر و حیدر اکا بهیمة دینلمی تمیزدن مهم اولسیدر
(الامایة علیکم) الاشول اشیاکم سزه (حرمت علیکم المیتة) آیتنده نخر می ذکر اولنور (غیر محلی
الصید و انتم حرم) محرمین اولدیه کزده صیدی حلال اینمز اولدیه کز حاله یعنی سزه انعامنک کایسی حلال
قیلندی الانعامدن وحشی اولان دکل زیراکه اول صید در حال احرامده اول سزه حلال اولمز (ان الله یحکم

علیکم) وایدانکزی مطهره و ذوب کزی مکفره اولان یقینی سزه تکلیف اید اوزر بکزه دینکزه نعمتی انعامن اراده ایدر (لعلکم تشکرون) تا که انک نعمتنه شکر ایدر سزه (روی ان عثمان رضی الله عنه توفاً بالمقاد ثلاثاً لثاماً قال سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول من توفاً وضوفی هذا خرجت خطایاه من وجهه ویدیه ورجلیه) روایت اولندیکه عثمان بن عفان رضی الله عنه توفی ایدوب یوزن والیرین وایقیرین او بر او بر بودغند مکره دیدیکه بن پیغمبر یز صلی الله علیه وسلمدن ایستد مکره دیر برکسه که بنم اشبو وضوفی کبی توفی ایدوبوزندن والیرندن وایقیرندن خطاری حقیقه (وقال النبی صلی الله علیه وسلم مامن امرء یتوضا فیحسن وضوه ثم یصلی الصلوة الاغفر الله له ما ینیه وما ینیه الصلوة الاخری حتی یصلیها) پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم ایدر برکسه که ایدست الوب شروط وادیانی رعایتله انی تحسین ایدر بعده مکتوب باندن ووقتی داخل اولانی ادا ایدر حق تعالی انک اول ادا ایدیکله اندن اول ادا ایدیکه مکتوبه بیننده ایستدیکه خطاری بارلغر (واذکرو انعمة الله علیکم) الله تعالی انک سزه ویزدیک اسلام نعمتی ذکر ایدیکه اول سزه منعمی اکدر و شکرته قدردر (ومیناقه الذی وانقکم به) ویدی شول عهدنی ذکر ایدیکه سز که معاهده ایدر (اذقلتم معننا واطعنا) شول وقتن که محبوب و مکروه دن رسول الله صلی الله علیه وسلمه جمع و طاعه ایدر دیدیکه * دینلدی که اول میثاق ایدر مراد ذوبه آدمک عالم درده کی عهد و میثاق ایدر (وانقوا الله) الله تعالی دن قورقوب نعمتلرین اونعکز و میثاقی نقض ایتمکز (ان الله علیم بذات الصدور) الله تعالی قلوبنه اولان خیر وشری یلور انک اوزره سزه جزاء قیلور (یا ایها الذین آمنوا کونوا قوامین لله شهداء بالقسط) یا مؤمنلر الله اعلالکزه عدله قائم واقوالکزه صدقه فائل اولول (ولا یجیر منکم شئاً من قوم علی الا تعدوا) وشرکینه شدت بغضکن انلرله امر تده عدل ترکنه سزی تحمیل ایتمون حلال اولیان شئی ارتکابه مثله و قذف و قتل نساء و قتل صبیان و نقض عهد کبی (اعدلوا هو اقرب للتقوی) اولیا کز وکرل اعدا کز امر تده عدل ایدیکه عدل تقوایه افریدر (وانقوا الله ان الله خیر بما تعملون) الله تعالی دن قورقوز که اول سزله اعمالکزه خیر و مزه جزا ایدر (وعده الله الذین آمنوا وعلوا الصالحات لهم مغفرة واجر عظیم) الله تعالی مؤمن اولوب اعمال صالحه ایستدیلر مغفرت واجر عظیم و عذاب ایدر (والذین کفروا وکذبوا باياتنا اولئک احصایا بحیم) شونلر که کافر اولوب آیتلر عزی تکذیب ایستدیلر و آندن توبه ایتمدن فوت اولدیلر انلر احصایا بحیمدر (یا ایها الذین آمنوا اذکروا نعمة الله علیکم اذ هم قوم ان یسطوا الیکم ایدیم کف ایدیم عنکم) یا مؤمنلر الله تعالی انک سزه نعمتی ذکر ایدیکه شول وقتنکه بر قوم سزله قتلکزه ایدرینی بیط ایتمکی قصد ایدر کارنده اول انلر ایدرینی مزدن کف ایدر * روایت اولندیکه اشبو آیت نازل اولدی شول وقتنکه پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم احصایله عسفانده صلوة مطهره طور مشردی مشرکین انلر اوزره اصکبا به مشورت ایستدیلر که اول خالده انلر ایهه صلوتدن منصرف اولیجن مشرکین اول فرصتی قوتلرینه نادم اولدیلر * بعده اول قصدلرین مسلمین صلوة عصره شروعلرند اجرایه تاخیر ایستدیلر الله تعالی صلوة خوفی انزاله انلر اول کیدنی دفع ایدر * حسن ایدر پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم نخل نام محله غطفانی محاصره ایدر و سیفنی قوشانش ایدر * مشرکیندن برر جل اکا دیدیکه یا محمد سیفنی بکادر برک کوریم اولدنی آنی اکا ویرجیل برر که آنی سلکیدی * و پیغمبر یز صلی الله علیه وسلمه نظر ایدوب یا محمد سیدی بنم المذن سنی کیم قورتر دیدی * احصایا اوزرینه هجوم ایدر جیل سینی براغوب کندی * اول سیدن و آیه نازل اولدی (وانقوا الله) الله تعالی دن قورقوب امرنه وفاء واکو کل ایدر (وعلی الله فلیتوکل المؤمنون) مؤمنلر توکل ایدر ایهه الله تعالی به توکل ایتمونلر (وقد اخذ الله میناق بنی اسرائیل وبعثنا منهم اثنی عشر نبیاً) الله تعالی بنی اسرائیلدن اخذ میثاق ایستد و انلرلر ان یکی سبطنک هر بزندن بر شاه بعثت ایدیکه قوم جبارین احوالی کوردر و واندن خبر کنوردر * روایت اولندیکه وقتا کیم بنو اسرائیل فرعون امرندن فارغ اولدیلر و مرده استقرار ایستدیلر الله تعالی انلر امر ایدیکه ارض شامده اریحابه کیده روانده قرار ایدر حال بوکانه جباریه کنهانیون ساکن اولوردی وحق تعالی انلر موسی علیه السلام ایلر دیدیکه بن سزه آنی داو قرار تدر اینشن * امدی اکا کیدر

وآنده اولان کفار جهسایدن بن سزه انراوزره نصرت ایدرین وشرلرین دفع ایدرین اوله اولسه قومکدن
اون ایکی نقیب آغل که هر برنقیب کندی سبطنه امر اولنده قلمنه و قایه کفیل اوله لرحون موسی علیه
السلام بنوا اسرائیل ابله کمدیلر ایهامیه قریب اولیجک تقبانی کوندر دیکه اخبار تجسس ایدله ر بعهده
احوال لرندن یلدر کلم بن انره یلدره لکیردن عوج بن عنق دیو ورجبار ه دن بر رجله راست کلدر لکه انک
طولی اوج یلک اوج و زدر اعدن اکثر ایدی * صوبی بلوندن ایچردی * و قعر یچردن دیلدیکی یالنی طو قوب
کونشده پیشوردی * نوح طو قاتده صوانک دیرلرین یکمدی اوج یلک ییل معمر اولوب حتی که
الله تعالی انی موسی علیه السلام یلده هلاک ایدنی * شول وقت که موسی علیه السلام عسکر سنک اولدینی
مکان مقدار نجبه طاعدن بر صخره یی باشنه آلدی که انکله موسی نلک عسکرین باصدره الله تعالی اکا
دهدی کوندردی حتی که منقار ابله اول صخره یی ایدنی اندن صخره بوشنه کجوب کند یسی بره یقلدی * اول
حالتده موسی علیه السلام آنی اولدردی تقبایه اکاملاقی اولد قلمنده اول باشنه حرمه حطب آلمش کیدردی
فی الحال آنلری طو قوب کئی ایچنه قویدی و ملکار نه کتوروب اوکنه صاحب دی کوروشونلر یک بزه قتال
قصدین ایدرلردیدی ملکاری تقبایه دیدیکه کیر و قومکزه وارل بزدن کورد ککزی انره خبر ورنل وحق
تعالینک عجائب قدر تندر که انلرک بر صالقم اوزنی بش کشی طاشوردی * و انارلر سنک دانه لری
چیقارلر غندنصکره فابنک بر شطرنده بش کنشی صغاردی چون تقبایه کیر و دوندلر انلرک صاحب رأی دیدیکه
زینهار بو قومک احوالنی بنوا اسرائیله خبر ورمکز که موسی علیه السلام دن ارتداد ایدر لکه انلردن کتم ایدوب
انجق موسی و هارونه خبر ورنل انلر نه رأی ایدر لسه انجیلین ایدلک تقبایک جیمی کالب بن یوقنا و یوشع بن نوندن
غیر یسی بورایه مخالفت ایدلر عهده لرین صیوب سبطلرینی قتال دن منع ونهی ایدیلر * و جبارین احوالنی
خبر وروب اول ابلکسندن غیر یسی مخالفت طریقه کنه دیلر * اما اول ابلکیسی عهده لرینه وفای ایدوب
قوملرینه قتالی ترغیب ایدنی سکیم رب تعالی انی حکایت ایدنی (وقال الله انی معکم) الله تعالی انره دیدیکه
بن سزله عدو کز اوزره ناصر کزین (لن اقم الصلوة) اگر مزبانی اسرائیل نماز یکزی اقامت ایدر سکز
(واتینم الزکوة) و زکوی آهانه ویر سکز (و اتمم برسلی و عزز قوم) و رسوللر یه ایمان کتور و نصرت
ایدربا انلره توفیر و تعظیم ایدر سکز (واقضتم الله فرضا حسنا) والله تعالینک سیدلده مالکزی اتفاق
ایدر سکز (لا کفرن عنکم شیئانکم) مژدن سیئات کزی محو ایدره دین (ولاد خلکم جنات فخری من تحتها
الانهار) و مزنی جناتره قویارین که انجیلری التمدن ایره قلمارار (فن کفر بعد ذلک منکم فقد ضل سواء
السیل) اول کسه که اشبو و کدو عد عظیله مؤید شطرنده صکره عهد و میثاقنی نقضله کافر اوله طریق
قدن ایریلور (فباقتضهم میثاقهم لعناهم) میثاقلرین نقضلری سیدله انلری و ستمزدن طرد و یا صو قتلرین
مسخ و یا اوزر لیه جزیه وضع ایدلک (وجعلنا قلوبهم قاسیة) و قلبلرین یایسه و یا غلیظه قیلد که اکالینت
کمز و یا خود ایمانلرین خالصه قیلدق بلکه انی کفر و نفاقله مشوب قلدق (یجرتون الکلم عن مواضعه)
حق تعالینک کلمانی کلماتی تحریف ایدیلر که اول نعت نبی صلی الله علیه و سلم و بعض احکامدر (و نسا
حظا عماد کروابه) و تذکیر اولنده قلمندن و یا اتباع محمد صلی الله علیه و سلم دن نصیب وافی ترک ایدیلر یعنی
قورانی تحریف ایدوب انلره نازل اولاندن حظلرین ترکله اکانائل اولدیلر * و یا اول تحریفلری شویله برنجیه
اشیاء حفظلرندن کندی * ابن مسعود رضی الله عنه دیدیکه کنشی کاهی معصیتله بعض علی او فودر
و بوایتله اسه دلال ایدنی (ولا ترال تطلع علی خاشة منهم) من زائل اولر سن انلردن فرقه خاشه یه مطلع
اولور سن یعنی غدو و خیانت انلرک واسلا فلر سنک عادتیدر اوبله اولسه انی انلردن کورمکدن زائل اولر سن
الاقبال منکم) الا انلردن آز کسه لر خیانت ایغدی که انلر ایمانه کلنلرد * و یا خود الا انلردن آز کسه لرک
قلبلرین یایه قیلدق (فاعف عنهم و امض) انلردن عفو و صفح ایت اگر نائب و مؤمن اولور لسه و یا معا هد
ملتزم الجزیه اولور لسه * دینلر دیکه اشبو مطلقدر سیف ایتله منسو خه در (ان الله یحب المحسنین) الله
تعالی احسان ایدنلری سورا شبو نده تنبیه واردر که کافر خشی عنوا احسان اولیجک انک غیر نبی عفو و یا طریق
الاولی احسان اولور (ومن الذین قالوا اننا انصار ی اخذنا میثاقهم) بر نصاری یزدینلرده بر قوم واردر که

اناهم قاعدون) بنواسرائیل دید بمرکه باموسی قوم جبار بر اول قریه ده اولد قریه بزا کا کیدرود خول
 ایدر دکن وارن بر مکه کیت وایکیز اندر ایلد قتل ایدل زجبارین ایل قتاله قادر دکن زوراده اوتور قالورز
 (قال رب انی لا املک الا تعالی وانی فافرقت بیننا و بین القوم الفاسقین) موسی علیه السلام انلک جهل وقسوة
 قلب وغرور واستحقاق انزلدن صادر قولار سه غضب و فغلزلدن تیری و کندی یلری اوزره بد دعاه ایدوب دیدیکه
 یارب من کندی من و قریه اشم هاروندن غریه * و یادیده بخله مواخاه ایدلر دن غیری به مالک دکان که انکله
 مراد هارون و اول ایلکی و جلددر * امدی بزمه اول قوم عاصین یعنی فصل ایت (قال فانما سحرمة علیهم
 اربعین سنة یتیمون فی الارض فلا تأس علی القوم الفاسقین) حق جل و علاموسی علیه السلامه دیدیکه
 ارض مقدسه انلر دن یوشم و کالبدن غریه حرام قلند در کا کیرمه لر و مالک اولمه لر قرق سه ارض تیده
 حیرته قاله لر * امدی انک کی قوم عاصینه محزون اولغل * روایت اولدیکه التیوز یلک مقاتل الی فرخ
 رده حبس اولوب قالدیلر * اوله اولسه هر صباحن قاقوب جلد و افدامله کیدر لر دی * اخشام اولیجی سه
 قاتله دقاری ییده بولور لر دی * و غمام انله کولکه اولور دی و کجه نوردن بر عود طلوع ایدوب انله ضیا
 و بر دی * و طه امیری من و صولوی و صوری موسی علیه السلام کتور دیکه حیردن ایدی دینلر که موسی
 و هارون انلر که یله دکل ایدی * لکن اکثر دن دیدیلر که انکیسی دخی آنده انلر بیلد ایدیلر * الا بکه اول حالت
 آنله روح ایدی * و درجه لر سه زیاده ایدی * بنواسرائیل ایلدسه عقوبت ایدی * یوشم و کالبدن غیری یکر می
 باشنه ایرشلرک جمعی تیده وفات ایدیلر * و بالجله بقریه جبار سه کیرمز زید نلر دن هیچ برکسته اریحایه
 کیر میوب اولدیلر چون مدت عقوبتاری قرق ییل تمام اولدی و انلرک ذریاقتدن نواشی منتشی اولدی موسی
 علیه السلام انلر اریحایه کندی وانی فتح ایدوب ماشاء الله آنده اقامتد نصبره وفات ایدی بر قوله موسی
 علیه السلام وفاتی تیده اولدی محتضر اولیجی انله خبر و یردیکه کندی نصبره یوشم علیه السلام نبی
 اولور و جبار به ایل قتال ایدوب اریحایه آنک ییلدله فتح اولور فی الحقیقه یوشم علیه السلام جبار به ایل قتال ایدی
 و حق تعالی شامل کیمستی بنواسرائیله قرارگاه ایدی * سیدی ایدر حق جل و علاموسی علیه السلامه وحی
 ایدیکه قریه اشم هارونی نوبی ایدیسرین امدی انکله فلان طاعنه کیده سن * و عا طاعنه دیوب کدیلر
 حتی که آنده بر شجره ایدیلر که مثلی کورلش دکل ایدی * و آنده بر بیت یابلش و آنده سر بر اوزره فرش
 قولش ایدی * و دروایح طبعه دن آنده قو خور بولور دی * هارون علیه السلام آتی کور یجک غایت بکندی
 اشبو سر بر اوزره اریومق استرم الی بکه صاحبی کوب بکا غضب ایستندن دشانورین دیدی * موسی علیه
 السلام دیدیکه او شعیب انک اوزرینه بانقل صاحبی کلد * کندی بن آتی تسلیم ایدرم سنی انجیمه ز آتی
 کیده رین * هارون علیه السلام اگایدیکه کل امدی انک اوزره ایکیز بیلد یانه لم بیت صاحبی کاورسه
 ایکیزه یله غضب ایده * و یا خود انجمنه دن قویوب کیده نم دیوب ایکیمی او یخوبه واردیلر اول حالتده
 هارونه موت ایدوب موسایی او یاردی کورسه که هارون علیه السلام قبض اولوب سر بر ایلد سیمایه رفیع
 ایدلدی * و بیت و شجره دخی پیرندن آیرلدی * آن دن موسی علیه السلام بالکری بنی اسرائیله کلوب دیدیلر که
 موسی بنواسرائیل هارونه محبتلرینه حمد ایدوب انی قتل ایددی * دیدیکه روا کورمه یستر که بن آتی قتل
 ایتمش اولام بانه اول وفات ایدوب ایدر آندن ایکر رکعت نماز قیلوب دعا ایدیلر کورسه لر که سر بر ایددی
 اوزرنده هارون علیه السلامی کوردیلر * موسی علیه السلامه ایساند یلری * محمد بن احمق ایدرم موسی علیه
 السلام و تندن کراحت ایدردی الله تعالی کا آتی سودر مک اراده ایدوب یوشم علیه السلامه نبوت و یردی
 صاحب و اخشامده موسی علیه السلام یاته وارردی موسی علیه السلام ایسه کا یانی الله الله تعالی
 سکنه وحی ایدی دیوسوال ایدردی * یوشم علیه السلام ایسه کا یارسلو الله شود کاو ییل سنک صحبتکده
 اولوب سکنه وحی اولدی دیو هیچ سوال ایددی بانه آتی سن کندی بککدن بکا خبر و یردی ایدر دکن * اوله اولسه
 یوشم علیه السلام کا آندن خبر و یرمزدی موسی علیه السلام آن دن یوشم کور یجک حیاتدن کراحت
 و موسی محبت ایدر اولدی * پیغمبر یزملی الله علیه و سلم ایدرم موسی علیه السلامه ملک الموت کاوب ریلک جل
 شانه یه اجابت ایشکل دیدی * موسی علیه السلام کا بر طباخه اوزوب * کوزین چناردی * ملک الموت

رب تعالی به رجوع ایدوب دیدیکه یارب بنی بر عبد که کوندردک که اول موسی و من ائمه کوزم خبیثی ناردی
 حق تعالی کا کوزین و دایدوب دیدیکه امدی کیر و اول غبده واروب دیکل که چون حیات دینلر سن الکی
 بر او کوزلک ارفاسته قوغل ملک الله کل قیلر دکا و عمرک اواسون چون ملک الموت کا آتی خبر و یردی موسی
 علیه السلام دیدیکه آنده کوره نیجه اولیسرین دیدیکه میت اولیسرین * و اوله اولسه نوقتده قرض ایدکل
 ایدن دیدیکه الهی بنی ریمه جرد کا و ارض مقدسه به قرب ایدکل پیغمبر یزملی الله علیه و سلم ایدر اکر بن
 اول اراده اولسیدم سره ملک قبری کوردم که اول یول کارنده کتب اخر قاتیده درووب ایدرم موسی علیه
 السلام بر حاجتیه پیغوب کیدر کن کورسه که ملائکه دن بر جماعت بر قریه زار لر بر موضع اطیفه که خضره
 و نضره و یمنه ده نظری کورلش دکل موسی علیه السلام دیدیکه یوقبری کیلک ایچون قزار سیدیلر که بر عبد
 ایچونکه اول رب تعالی عنده کوردم موسی * هم دیدی حقا که یوقبر عبد که لا تق مضجع دزدیلر که یاصقی
 الله استر میدل که یوسکا مضجع اولدی دیدیکه نم استردم دیدیلر که امدی ایچنه کیروب یانقل و ربک یخل
 شانه یه توجه ایشکل چون اول اوله ایلدی اسهل تسفله تسلیم روح ایدی ملائکه دخی آنده انی دفن ایدوب
 کندی * دیدیلر که ملک الموت آکا جنتدن بر تفاعه کتوروب شمع ایدر دیکه کی تسلیم روح ایدی روایت
 اولدیکه موسی علیه السلام یوزیکری ییل معمر اولوب وقتده کوره * بنواسرائیلک دخی تیده مدت
 عقوبتاری قرق ییل تمام اولدی حق تعالی یوشم * هم امر ایشدیکه بنواسرائیل ایلد جبار به قتالنه کیده
 جیحی امر الهی به امثال ایدوب انکله اریحایه کندی لالی آتی محاصره ایدوب ییدی ایده مورلر نفع ایدیلر
 والله الله دیو یردن صیحه ایدکری کی سورلک بر طرفن دوشور دیلر و جبار سه قتال ایدوب انلری صیدیلر
 حتی بنواسرائیلدن بر جماعت برزه کاوردی و انلر دن برینک باشی کسمکه یارد ملت و یردی قتال جعه کونده
 واقع اولوب کونش دخی یا غنه یا غنه شدی یوشم علیه السلام الله تعالی دن دیدیکه کونشی کیرودن یردله
 سبت ایرمدن قتالی نهاننه ایر کوره * اوله اولسه الله تعالی کا لایات ایدوب اول کوفی بر ساعت آرتور دی
 حتی که جبار به نک جمعی اولردی انکله تمام عالمکدن جمعی بنواسرائیلک اولدی نواحیسنه عالم طاعتدی
 حاصل اولان غنایم جمع ایدیلر سال بکه آتی نازا ایشکل ایددی * یوشم علیه السلامه وحی الهی
 کادیکه غنیمه خیانت ایتمش لر ادر امر ایشدیکه سکا بایست ایدله * چون مسایعته شروع ایدیلر خیانت
 ایدلرک الی آنک الله یابشوردی * یوشم علیه السلام دخی کا غنیمدن الدینی غنی کتور دزدی * حتی انلرک
 بری یا قوت و جواهرله مرصع التوندن بر او کوزلش کتور دی یوشم علیه السلام اول کسه بی خیانت
 ایددی کی شعله قربان محله کوندردی بر ناز کاوب اول کسه بی و الدینی شقی باندردی * یوشم علیه السلام
 بنواسرائیل و یرینی یکر مییدی ییل مد بر اولدی عمری یوز یکر مییدی سینه یه ایشیجک وفات ایدوب جل
 افراییده مور اولدی (و اتل علیهم نبأ ابی ادم یاجنی) یا محمد سن اهل کاه و مشیر کینه آدمک ایکر اوغلی
 قایل و هایل قصه سین سخت و کتب سابقین موافقتی ملتین اولدینی حلاله ذکر ایت * روایت اولدیکه
 حوا رضی الله عنها آدم علیه السلامدن یکر می بطنده قرق ولد طوغردی که هر بطنده بر غلام و بر ناریه
 طوغردی * اول بطنده طوغان قایل و اقلیم ایدی * و آخر بطنده طوغان عبد المغیث و امه المغیث ایدی
 بعده الله تعالی آدم علیه السلامک نهاننه برکت و یروب و فائنه دکن اولادی و احفادی قرق بیکه ایردی
 علماء قایل و هایلک مولدنده اختلاف ایدیلر * بعضلر دیدیلر که آدم و حوا یره ایدر لک کاردن یوز ییل
 صکرده مجامعتلر دن قایل ایلد اقلیم بطن واحد دن وجوده کلدی بعده هایل ایلد لیو بطن آخر دن وجوده
 کلدی * دیدیلر که آدم علیه السلام جنتدن خطیبه بی اصاقتدن اول حوا قایل ایلد اقلیم به حامل اولوب
 اول ایلدن انی طوغردی بطنده طاق و نفاس کورم شدی * بعده یره ایدر کاردن حوا رضی الله عنها هایل ایلد
 لیو ذاب حامل اولوب انلر ده و هج و وصی و طاق و نفاس کوردی * و حق جل و علا آدم علیه السلامه وحی
 ایدیکه ایدر ذاب قایل و واقیل ای هایل تر و یل ایده حال بکه یونلرک غریبه ر جل کندی ایلد یله دوغان اختندن
 غیری اخواندن دیدیلر کی تزوج مشروع ایدی * چون آدم علیه السلام الله تعالی کتدی ایلد یله دوغان اختندن
 خبر و یردی هایل اکر انشی اولوب قایل خط ایدی * و دیدیکه اقلیم ایلد بن جنت ولادتدیم * و هایل ایلد

لیوذا ارض ولادتند و بن اخیتم اقلیایا به احقن هایله و بر من بن آدم علیه السلام قایل دیدیکه اقلیایا سکا
 حلال اولر الله تعالی انک امرای تمیودر * آدم علیه السلام قایل ایتمک قایل آدم علیه السلام دیدیکه اول سبک را یکدیو بخسه
 الله تعالی انی امرای تمیودر * آدم علیه السلام قایل و هایله دیدیکه امدی امیکر زدی الله تعالی به قربانله
 تقرب ایدک قنیکر زک قربانی قبول اولور سه اول اقلیایا به احقن و قربان اولر که مقبول اولر سعادن بر بیاض
 آتش انوب انی اکل ایدردی * مقبول اولیان و خوش و طیور و یوب انی اکل ایچون سعادن آتش
 ایدردی (اذقربا قربانا) چون قایل و هاییل قربانلرین محل معمودلرینه ایلندی و دیر قایل صاحب
 زرع ایدی زرعتک اردا سندن بر صبر ایلندی * و نفعنده اضمار ایدک قریبانم ککرلر مقبول و یامردود
 اولون بن اقلیایا اکا و بر دکل * و هاییل ایسه صاحب غنم ایدی غنمک اعلا سندن بر کیش ایلندی *
 و نفعنده اضمار ایدیکه حق تعالی نکر رضاسنه انقیاد و اطاعت اید (فتقبل من احد هساولم یقبل من الاخر)
 اولر اولر سعادن بر آتش انوب هاییل قربانلر اکل اید مقبولیق و قایلک قربانی برنده مهمل قانقلر مردودی
 یلندی اولر اولر قایل قربانی رد اولر نفعنده باور انوب هاییل حسدنی اضمار ایلندی و آدم علیه السلام
 غیبتنه منتظر اولوب آدم علیه السلام اولر سکه کعبه مکرمه زیارت کیدیکه هاییل قانته واردی حال بوکه
 اولر غنمده ایدی (قال لا قتلک) دیدیکه یا هاییل البته بن سنی اولدیرم زیرا که حق تعالی سنک قربانکی
 قبول ایدوب بنم قربانمی رد ایلدی و بنم اخیتم حسدنی نکاح حلیوب بن ایسه سنک اخیتم دمیچکی
 نکاح حلیوبی نام سنی بندن خیر لودردی و سولر * و اولد لیم اولدم اوزره افتخار ایلر (قال انما یقبل الله
 من المتقین) هاییل دیدیکه بنم انده نه صنم وار حق نه الی طاعتی متقبلدن قبول ایدرسن ایسه حق النیمه
 و خائن اولر یغک ایچون قربانک رد اولر نفعنده * لوم ایدرسن نفعک لوم ایت یوخسه بکاد کل اشبونده اشارت
 واردر که حامده لائق اولور که مطلوب بندن حرمانی نقصیدن یلوب محسودک نه سیدن محظوظ اولدیغی شیئی
 تحصیلر اجتهاد ایدر یوخسه انک حظی ازاله منه دکل زیرا اولر شر ایدر نفع ایچر (لن یسطع الی یدک
 انقلتی) هاییل ایدر یی ایل لا قتلک انی الله رب العالمین) یا قایل اگر سن بنی قتل ایچون بدکی بسط
 ایدرسن بن سنی قتل ایچون بدی بسط ایچر بن زیرا که بن الله تعالی دن خوف ایدرسن بدیکه هاییل قایلدن
 اقوا ایدی لکن الله تعالی دن قورقوب قتلدن تخرج ایلدی * زیرا اولر و نفعنده دفع مباح اولمشدی و یا خود
 آتی ایتمی افضل تخری ایچون ایدی (قال النبی صلی الله علیه وسلم کن عبد الله المقبول ولا تکن عبد الله
 النفاقل) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر الله تعالی نکر عیدم مقبول اولر یوخسه عبد قانی اولرغل * و شرعه
 جازدر که بر کسنه قتل اراده اولر نفعنده انقیاد و استسلام ایدر نیکم عثمان بن عفان رضی الله عنه انی ایلدی
 (انی ارید ان یسوه یا منی و انک فتکون من اصحاب النار) بن دیرمکه بنی قتلک انیمه و الله تعالی به و والدک
 عصیانک انیمه رجوع ایدوب انیمه بیلر اصحاب ناردن اولر سن (وذلك جزاء الظالمین) اشبوحالت الله تعالی نکر
 و والدک امر نه مخالفت ایدر نکر جزا ایدر اولر قنرنداشک شقاوت و ناره عذاب اراده ایلدی زیرا که ظالم ایدی
 و جازدر که مؤمن بر ظالمک سوه جزا اولر سن اراده ایدر الله تعالی نکر انی اراده ایتمی ککی (فطوعت له
 نفسه قتل اخیه قتلک) قایلک نفسی کامط اوعت ایدیکه قنرنداشی هاییل قتل ایدر لکن بیلدیکه آنی نیجه
 قتل ایدر * شیطان کا قتل ایدوب بر قوشی کتوردی و یاشن بر طاش اوزره قیوب بر آخر طاشله آنی بصردی
 قایل ایسه آنی کور بیلک قتلک کیفیتن ادرکندی و هاییل انقیادی و بانوی حالنده بکری یا شنده ایکن
 چیل نورد و یا عقبه اراده یاشنی طاشله باحد بر و ب قتل ایلدی (فاصبح من الخامرین) دنیاودین مغبورلرندن
 اولدی زیرا که مدت عمر ندره مطرود و محزون قالدی * و قتا که قایل انی قتل ایلدی انک امر ندره مخیر اولوب
 نیجه ایدر چکن بیلدی زیرا که اول میت ایدیکه بنی آدمده واقع اولدی و اکا سباع و طیور و سده ایدیکه
 قایل انی بر جراه قیوب از فاشنده قرق کون و یا بر ییل طاشدی سباع و طیور و ایسه اکا اویوب بیلر کیدردی
 انی اکل ایچون بر قوماسنه انتظار ایدردی (فبعث الله غرابا یجی فی الارض لیریه کیف یواری سواة
 اخیه) الله تعالی ایکی غراب کونردی بری بریلر دو کثوب بری آخری اولردی و بریلر و یا اقلر بری
 انوب اولر بن غرابک مینه سی اولر اشدیکه بره قنرنداشک ککره تر ایلر انی اوزردی و حق تعالی انکله

دیلدیکه قایلر قنرنداشک جسد میتک دشتک کیفیتنی کورستره (قال یا یاقی اعزرت ان اكون مثل هذا
 الغراب فاواری سواة اخی) قایل آنی کور بیلک دیدیکه و بل بکا که اشبوغراب کبی اولمقدن عاجزی اولدم
 نا که قنرنداشک جسدی بره قیوب اوزریدم (فاصبح من النادمین) اولر اولر سقایل بود کور زمان کند و به تعب
 و مشقت و بر دیکنه و غرابه تلیذ اولر یغنه وانی قتلدن قتل نفعنده و والدک انک خطا ندره نادم اولدی یوخسه آنی
 قتلنه و یا ذنب ارتکابه دکل زیرا اگر ندامتی انکچون اولر سقایل اولور دی * و روایت اولر دیکه هاییل قتل
 اولر یجی ارض یدی کون جاقندی و انما جلد دیکن لندی و اطعمه به تغیر ایدر و میوه لرین به ضنه و حش
 حاصل اولدی و صولر مرارت کادی و ارضدن غبار پیدا اولدی آدم علیه السلام اولر و نفعنده دیکه مکرمه ده
 ایدی یو حالانی کور بیلک مدحوش اولوب بر یوزنده بر حث عظیم حادث اولر در دیدی و قتا که آدم علیه
 السلام یوز اوزر یازنده ایدر و هاییل قتلندن بش ییل یکدی حق تعالی اندن بدل شیت عایه السلاهی
 و بر دیکه اولر هبه الله دیکدر و کالیل و نهارک ساعتی تعلیم ایلدی و الی صمیمه انزال ایلدی و آدم علیه
 السلام انی وصی و ولی عهد ایلدی و قایلر دیکه مطرود اولر یغک حالده کت و کور دکل کسه دن و عب
 ایت اولر اولر ارض یمندن عدنه کندی ابلیس اکا کلوب دیدیکه هاییل قربان آتش اکلنه سبب
 اولر آتش طاردی امدی سن دخی بر آتشخانه یا یوب آندر آتش یا قتل وانی کندو که و عتیکه معبد ایلر نیم
 دیوب ابتدا آنی اولر احداث ایلدی انک قانته اوغرایانی اولر آتش ایلدی مکر قایلک بر اعی اوغلی و اولر
 اعمانک دخی بر اوغلی و اربادی اعیایه اوغلی دیدیکه اشبو یا یال قایلر و همدانم اعی قایلر آتش ایتوب باقدی
 * بعده اعیایه اوغلی دیدیکه نیچون بابا کی یا ندر دکل اولر اولر سقایل اعی اکا یا و زلنوب بر طیا نیجه اوردی و انکله
 انی اولردی مجاهد ایدر قایلک بر ایاغی نفعنده بقلنوب اولر کوندن یوم قیامتد دکن یازده ناردن بر خطیره ده
 و قشیده قاردن بر خطیره ده ایاغندن آسیلوب عذاب اولر یوزی ککونه اولوب انک دورله اولر دخی
 اکاد و ندر یلور * دیندیکه آلات لهور و مزامیر و طنابیر و عیدانی اولر احداث ایدن قایلر اولر دندن ایدی
 شرب خمر و عبادت نار و زنا و فواحشه انهماله انلردن ایدی حق که نوح علیه السلام طوفانده غرق اولدیلر
 و شیت علیه السلام نسلی قالدیلر (قال النبی صلی الله علیه وسلم لا تقتل نفس ظلما الا سکان علی
 ابن آدم الاول قتل من دمه لانه اول من سن القتل) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر هر بار که بر نفس ظلما
 قتل اولر انک دی و بالندن بر کتل آدمک اولر کی اوغلی قایل اوزره اولور زیرا که قتل ایتد اولر سفت
 ایلدی (من اجل ذلك کتبنا علی بنی اسرائیل) اشبو قتل مذکور سبیلر بنی اسرائیل اوزره نوارنده قضا
 ایتدک که (انه من قتل نفسا بغير نفس او فساد فی الارض فکنا نقتل الناس جمیعا) بر کسه که بر نفسی قصاص
 ایجاب ایدر قتل نفس ایتدک سزین و یا خود بر یوزنده مکرلر قطع طریق کبی فساد ایستلک سزین قتل ایدر کانه
 اولر ناسک جمیع قتل ایتددر شول حیثیتدن که حرمت دمانی هتک و قتل سنت و نایب انی ایستلک بری
 ایلدی و یا شول حیثیتدن که واحد قتل و جمیع قتل الله تعالی نکر غضب و شدت عذابن استخلایده بر ایدر
 (ومن احیاها فکنا احیا الناس جمیعا) و بر کسنه که بر نفس حیاتی بقاشنه سبب اولر اولر کله عفو و یا قتلدن
 منع و یا اسباب هتکک نکر برندن انفاذله در کانه اولر فعلی ناسک جمیع ایتددر * اشبو نکره مقصود نفسک
 قتل و احیاسنی قلوبده تعظیمر نا که نفس قتلنه تعرضدن و هبت و نفس حایته رغبت ایدر به حسن بصری به
 دیندیکه اشبو خلصت خاصه بنی اسرائیل میور یوخسه بواسته دخی عامه میور دیدیکه و الله بنی اسرائیلک
 دمانی الله تعالی به بزم دماندن اکر مد کدر (واقدم جاتهم و سلمنا بالینات) حالبو که بزم انلر رسوللر بزم
 ایات واضح ایلر کادی (ثم ان کثیرا منهم بعد ذلك فی الارض اسرفون) اشبو بیان و یا ذکر اولر انسان قشید
 عظیمی اوزر لرینه قضا مکره انلردن ناسک کثیر فحاشی ایتددر قتل و هتک محارمه بر یوزنده مبالا ندر
 امرف ایتدیلر و امرده حد اعتدال دن باعد ایتدیلر (انما جزاء الظالمین) انما جزاء الظالمین و منلردن الله تعالی نکر
 فسادا شول کسه که الله تعالی ورمولنه محاربه ایدر و امر و نواهی بی ترکله و یا و منلردن الله تعالی نکر
 ورمولنک اولیاسنه محاربه ایدر لقطع طریق و اصوص ایلر و بر یوزنده قتل و اخذ مالله فساد سنی ایدر (رامدی
 انکر جزائی اولر که (ان یقتلوا) اگر قتل افراد ایتدیلر ایسه صلیت قضا صا قتل اولر (اوصلوا

و اگر گفته بیه اخذ مال دخی باشد سره قتل و هم صلب اول نور و امام شافعی رضی الله عنه دیر که قتل بعد از
صلب اول نور و امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیر که صلب اول نور بعد از موت دکن و محله طعن ایندیلور
(او قطع ایندیم و از جلم من خلاف) و اگر بحق اخذ مال ایدوب قتل باشد سره بر صاع اللریله صول
ایا قری کسبلور (ایه قوامن الارض) و اگر ناسی انجی اخافه باشد سره بر باده دین باخرایه ننی ایدیلور
بر حقیقت که هیچ بر موضع دقرازه نمکین ایدیلور امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیر که صلب اول نور
دینا نک معتمدن ضیفه ننی اول فشدن کانه انکاه ارضدن منی اولور دینا دیکه مراد تخیر در اوله اوله هر
قاطع الطریق حقه امام اشبوعه و باندن دینا دیکن ایسکه مخیر در (ذلک لهم خری فی الدینا) اشبوعه
اولان عقوبات انله دینا دیکه و فضیحتدر یوحسه دینا دیکه کفارت اولور (ولهم فی الاخرة عذاب عظیم)
و آخر تده انله دینا دیکه عقوبات انله دینا دیکه عذاب عظیم و اردر (الا الذین تابوا من قبل ان یقضوا الهمم
فأعوا ان الله غفور رحیم) الا شونله که سزانی اول صلیع لنده ایکن اخذ ایسکه زدن اول توبه ایدیلور
یلور که الله تعالی انله دینا دیکه توبه سیدیه معفرت و توبه لری قبولیه رحمت لیدر * بعضی لری دیدیکه
اشبوعه کفارت حقه نازل اولور ایدیلور اوله اوله معامی کفارت که انله اوزره قدر تکر اولور دینا اول شکر دین
توبه ایدوب اسلامه که انله اوزره حد و دین برشی اقامتیه سز و رخصت یوقدر و کفر لری حالده ایسکه کاری
دم و مال ایچون تبعه بدخی و سعت یوقدر * و اگر محاربین مسلمین دینا دیکه اول که قبل الاخذ
توبه ایدیه حق الله اولان عقوبات آندن ماقط اولور * حق عبد اولان دکل (یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله
و اتقوا الیه الوسیله) یا مؤمنان الله تعالی دینا دیکه قور و قور و فعل و طاعات و ترک معاصی دینا دیکه توبه و زانی سینه
توبه اولور و شتی طلب ایدیک (وجاهدوا فی سبیله) والله تعالی دینا دیکه ایسکه اعدا خطاه و باطنه سینه
جهاد ایدیک (لکم فیهم فتنون) تا که الله تعالی به وصول و کرامتیه یله فلاح یوله سز (ان الذین
کفروا لوان لهم ما فی الارض جمیعاً و لولم یقتلوا به من عذاب یوم القیامة ما تقبل منهم ولهم عذاب الیم)
شونله که کافر اولور کفر یوزده کی مستوف اموائ و انکله یله انکله اموائ انکله اوله تا که یوم قیامت
عذابدن نفس لری تخلیصه فدیله قبله اول انلردن قبول اولیوب انله عذاب الیم اوله (بریدون ان
یخرجوا من النار و ما هم بخارجین منها ولهم عذاب عظیم) انلردن جحمتی دینا لرحال یوکه انلردن
جحمت در کلد و یسکه انله عذاب عظیم و اردر که اول انلردن ایدیلور زائل اولور (والسارق و السارقة فاقطعوا
ایدیمما) رجل و مرأه که غیر مالنی محل محرز دین خفیه اخذ ایدیه اگر اول مأخوذ نصاب دکا و وار ایدیه اول
اخذ کر که رجل و یا مرأه در بدینا سنی رسندن قطع ایدیک و نصاب مقداره علماء اختلاف ایدیلور * اکثر
علماء دیدیلور که اول ربع دینار و یا اول قتل و متاعدر که اول ابوبکر و عمر و عثمان و علی رضوان الله تعالی علیهم
قولیدر عمر بن عبد العزیز و اوزاعی و ثانی کاذا هیدر (قال النبی صلی الله علیه و سلم القطع فی ربع دینار
فما عدا) پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایدیلور قطع بدینار و یا انلردن زیادتی سرقه شده در * و بر قوم
ذاهب اولدیلور که بر دینار دین و یا انلردن در همدن اقلده قطع اولور که اول ابن مسعود رضی الله عندهن هر ویدر
سفیان ثوری و ائمه حنفیه قولیدر و بر قوم دیدیلور که بش در همدن اقلده قطع یوقدر که اول ابو هریره رضی
الله عندهن هر ویدر ابن ابی لیلی قولیدر (قال النبی صلی الله علیه و سلم لعن الله السارق یسرق البیضة ف یقطع یده
و یسرق الحبل ف یقطع یده) پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایدیلور الله تعالی سارقه لعنت ایدیه کیم بیضة سرقه ایدوب
الی کسبله و یا حبل سرقه ایدوب الی کسبله * اعش ایدیلور زعم ایدیلور دیکه بعض حدید و رجل بهای دراهم
متعدده به مساری اوله شتی قلیله قطعی تجوز ایدیلور اشبوعه حدیث شریفی احتجاج ایدیلور * کن
اکثرون عند نده اعش قوائه حل اولور (جزا بما کسبا) تا که دینا دیکه سرقه لریه جزا اوله (نکالا
من الله) الله تعالی دین عقوبات اولدینا دیکه (والله عزیز حکیم) الله تعالی اکا عصیان ایدیه نفعه سی
عالم و سارق اوزره قطع لری حدید حکیدر (فمن تاب من بعد ذلک) اول سارقه که سرقه دینا دیکه توبه ایدیه
(واجب) تبعاتندن تفسی ایدیه و سرقه به هودی ترکه امر فی اصلاح ایدیه (فان الله یحب الیه) الله تعالی انک
توبه شتی قبول و آخر تده انله اوزره عقوبات انله دینا دیکه عذاب عظیم (ان الله غفور رحیم) الله تعالی توبه ایدیه دینا دیکه

معفرت ایدیلور و اطاعت و امر فی اصلاح ایدیه و رحمت ایدیلور و الله تعالی الله عید بیننده کی حکمدر * اما
قطع اکثرین عند نده توبه ایدیه ساقط اولور * بحسب ایدیلور که سارقه توبه شتی دیکه قطع اولور سیدر قطع ایدیه کا توبه
حاصل اولور لکن صحیح اولان قطع انک خیفانی جزا سیدر من بعدینه توبه دن لا بد در * ماضی به ندامت
و مستقبلا فی ترک عزمه * چنانکه سارقه توبه دیکه قطع اوله اکثر علماء عند نده مالدن سرقه ایدیکه نکی غری اکا
واجب اولور * امام ثوری و ائمه حنفیه ایدیلور که اگر امرات یوقدر * و اگر مسروق باقی ایدیه بالاتفاق استرداد
اولور ویدی قطع ایدیلور * زیرا که قطع حق الله دروغ راست ایدیه حق عبد درامدی انک بری آخری منع
ایتر (الم تعلم ان الله ملک السموات و الارض) یا انسان بیایز منبکه شوائ و ارض و ابیکسی بیننده کی
اش- یا انک خلق و مالک الله تعالی سیدر (یعذب من یشاء و یغفر من یشاء) کفر اوزره فوت اولانی تعذیب
و کفردن توبه ایدیه معفرت ایدیلور * و یا دینا دیکه صغیر اوزره تعذیب و یا دینا دیکه کبیره سن معفرت ایدیلور
(والله علی کل شیء قدير) الله تعالی تعذیب و معفرتدن هر برینه قادردر (یا ایها الرسول لا یحزنک الذین
یسارعون فی الکفر) یا محمد سکارن و بر- و ن شول که لک صغیری که کفری اظهاره مسارعت ایدیلور
چنانکه اکثر صحت یولر (من الذین قالوا آمنا بآفواهم و لم تؤمن قلوبهم) شول مشا قلدن که لسان ایدیلور
ایمان کنوردن دیر حال یوکه قلب لری ایمانه کلیویدر (ومن الذین هادوا جماعاً و لا یحزنک الذین
یرقوم و اردر که سنک کلامی دیکر لری که انده سنک اوزر که کذب ایدیه اوله اوله انلری پیغمبر صلی الله علیه
وسلی استماع ایدوب فاندن کسکه نده ایدیه ایسکه کفری کلای ایسکه کذب و کذب و اقرا ایدیلور (سماعون
لقوم آخرین ابانک) اکثر یهوددن سکا کلین قوم آخرین ایچون جاسوس لدر که سنک کلامی انله خلافی
اوزره نقله سکا اقرا ایدیلور (یسرقون السکام من بعد مواضعه) که انلر کلمات حق حق تعالی دینا دیکه وضع
ایسکه مواضعندن ایماله ایدیلور * یا لفظی اهل الله * و یا وضعی تغییر لریه و یا معنایی خلاف مراده جمله
و یا خلاف مورد نده اجرا الله * روایت اولور که اهل خیر لک اشراقندن بر رجل و بر مرأه احصانه
متصف لریکن زنایدوب تورانده ایسکه حد لری و جرم اولد یقندن شرف لری ایچون رجلی یهود استعدیلور *
و دیدیلور که پیغمبر نبوت دعواسن ایدیلور و جلال کاشیده و جرم یوقدر بلکه حد لری ضریردر * امدی یهوددن
اخوانکزی بنی قریظه به خبر کوندن که انلر انک جیر ایدیلور تا کافی اندن سوال ایدیه اگر جلدله امر ایدیه
قولانی قبول ایدیه لرا اگر جمله امر ایدیه قبول ایچوب فاندن کیده لرا و اول زنایدن رجل و مرأه دخی
رسول لری یله کوندن دیر چون کلوب بنی قریظه و نصیره ماجرای خبر ویدر و انلر که * پیغمبر صلی الله
علیه و سلم قصه بی یلد و دیر پیغمبر صلی الله علیه و سلم دیدیکه بنم قضامه راضی اولور میسز دیدیلور که نعم *
دیدیکه بکا جبرائیل علیه السلام کاوب دیدیکه الله تعالی انک امری انلر لرحم اولور سیدر دیو خیر و بر دی
قبولدن امتناع ایدیلور * پیغمبر صلی الله علیه و سلم دیدیکه جبرائیل علیه السلام بکا امر ایدیلور که بکله
سز لری سز کرده ابن صوری حکم ایدیلور بر شاب امر دایض اعور در فکده ساکن اولور اول سز لری عند کرده
نه منزلتده در * دیدیلور که وجه ارضه اولان یهودن تورات علمنده کاملیدر * دیدیکه امدی انی چاغر که کلچک
پیغمبر صلی الله علیه و سلم اکا دیدیکه اول الله تعالی حقیقونکه توراتی مومی علیه السلامه انزال ایدیلور
* و سز کیچون بحری یازوب سز ایچیا و فرعون و قومی آنده غرق ایدیلور * و سز من و سلوی ایدیلور *
و غمالمه سز کولکه لندردی و سز حلال و حرامی بیان ایدیلور که ایدیلور * زنایدن شخص اولد یقنده
رحم اولور لکن بنی احرافندن قور قیادیم اعتراف ایچوب کذب ایدیلور * لکن یا محمد اول سنک شرعکده نیجه در
دیدیکه چن درت عادل کسه شهادت ایدیه که رجل مرأه به اداخل ایدیلور میلک مکمل به اداخل اولور کبی
اکارجم واجب اولور * ابن صوری ایدیلور اول الله جل شانه حقیقون که توراتی و سایه انزال ایدیلور تورانده
دخی حکم ایدیلور پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایدیلور نه سیدن الله تعالی انک امر فی اقامت ایچوب
ترخص ایدیلور * دیدیکه چن شریفه زنی زناده اخذ ایدیلور که لک * وضعیه زنی اخذ ایدیلور که زده
حدی اقامت ایدیلور * اول ایدیلور اشراقنده زنایدن اولدی * حتی ملکه زنایدن بر این عی زنایدوب انی و جرم

ابتدک * بعد از آنکه ناسد بر رجل زنا بدید که از آن رجیم است که دیندی * اول رجالت قومی دید بلکه
 والله بر آنی سکا رجیم است در من ز مادامکه مسن اول این عکی رجیم است که اوله اولسه دید که کلک
 رجیدن غیر بر حکم وضع اید که آند شریف و وضع مساوی اوله * امدی زفته طلای بر حبله قرق جلده
 اوره * بعد از آنکه زانی وزانیه نک یوزلین سیاه ایدوب هر برین ترسنه بر جاره بندر دکنزدند *
 بنهرده کردیره * استوفعلی احداث ابتدک انکه رجیم حکمی کیدودک * وود این صوریه دید بلکه
 بر سکا غیبتکده شایسته سن ایسه بر منی افشاء ابتدک این صوریه ایددی اوله کا توراته اند و بر من
 اولسه آتی کاخیر و بر من دم اگر تورات بنی هلاک ایستی خوفن ایستیم آتی اکادیزم * اوله اولسه
 پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم امر ایددی اول رجیل و مر آبی کنوردیلر مسجد قیومی اوکنده رجیل اولدر دیلر
 * و دیدیکه الهی استوف قومک امر کردن امانه ایدیکن بن احیاء ایدم اول سیدین (یا ایها الرسول)
 آتی نازل اولدی * عبدالله بن عمر ایدر پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم انله ایدیکه رجیم حقنده
 توراتنه نه حکم بولور سر دیدیکه افصاح و جلد ایدر ز عبدالله بن سلام رضی الله عنه آند حاضر ایدی
 دیدیکه کذب ایدر سزانت حکمی رجدر آندن توراتی کنوردیلر نشر ایدیلر انلر برسی الی رجیم آتی اوزره
 قویوب انک ما قبلنی وما بعدنی اوقودی عبدالله بن سلام انک الی قالدیروب رجیم آتی کوسودی اوله
 اولسه یهود مازم اولدیلر پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم امر ایددی اول رجیل و مر آبی کنوردیلر رجیم ایدیلر
 (یقولون ان اوتیم هذا فخذوه) دیدیکه اگر محمد سزه زنا امرنده بر من وضع ایدیکم ز حکم مذکورله فتوی
 و بر سه آتی قبول و موجهیله عمل ایدک (وان لم تؤوه فاحذروا) و اگر اول حکم خلافتله فتوی و بر سه
 آتی قبولن حذر ایدک (ومن رد الله فتنه فلن نکله من الله شیئا) بر کسه که الله تعالی انک کفر
 وضالتن * و باطلک و باعنا بن اراده اید من الله تعالی انک امرندن بر شی دفعنه قادر و ایز سن (اولک الذین
 لم رد الله ان یطهر قلوبهم) امدی الله تعالی انلر قلوبنی تطهر اراده ایدیم ویدر (لهم فی الدین خزی) انلر
 ایچون دنیا ده خزی وارد منقلقلرک نفاقلری اظهار ایدیلر و یهودک جزیه و باطل و باسیبی ایدل (ولهم فی الآخرة
 عذاب عظیم) و آنترنده ایسه نادرده خلود واردر (سماعون للکذب) انلر کلامکی استماع ایدیلر که آند سکا
 کذب و افترا ایدلر (اکون للسمع) انلر حرام بیرلر انکه انلره عار ایدر بویا کریمه و حکمی شایسته نازل
 اولدیلر که انلر انشاء ایدوب رشوقی برن ایچون حکم ایدر لردی * حسن ایدر یقن انلر بری حاکمینه
 رشوتله کسه رشوقی کنه قویوب اکا آتی کوسودکنده نصکره حاجتن سویردی حاکم دخی انک
 کلامنی دیکلیوب خصمه نظر ایدر اول راشینک کلامنی دیکار رشوتن اکل ایدر دی * دینلر که محبت
 اولدر که انکه باطل حق ایدیلر و باحق انطال ایدیلر * ابن مسعود رضی الله عنه ایدر بر کسه که اکابر شی
 اهداء اولسه تا که آندن بر ضرر و ظلم دفع اید اول محند * اکادینلر که بر منی ایشیق حکم اوزره اخذ
 اولنای زعم ایدر که دیدیکه حکم اوزره اخذ (ومن لم یحکم بما انزل الله فاولک هم الکافرون) دلائله کفر در
 (قال النبی صلی الله علیه وسلم لعنة الله علی الراشی والمرشوق) پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم ایدر الله تعالی انک
 لغتی رشوقی و برن و آلاین اوزره اولسون (فان جاولک فاحکم بینهم و اعرض عنهم) اگر اهل کتاب سکا حکم
 ایدر لره دیر من انلر یننده حکم و یا حکمذن اعراض ایت * دینلر که اگر ایکی کابی قاضی به حکم
 ایسه راشانی عندند که کاکم واجب و ایا واضع اولان واجب اولقد و یقن تراغ ایدنلر ایکیسی یله
 و یا برسی ذی اولورسه * زیرا انلر دن ظلم دفعنی التزام ایستمد و یله کریمه اهل ذمت حقنده دکار * اما که
 ابوحنیفه عندند مطلقا حکم واجب در تراغ ایدن کر کسه ذمی و یا حرجی اولسون (وان تعرض عنهم فلن
 بضروک شیئا) اگر من انلر دن اعراض ایدر سکا بر شی ضرر ایدر کر و کر که قادر دکلدر * زیرا که حق
 تعالی سنی ناسک شر و ضررندن عصمت ایدویدر (وان حکمت فاحکم بینهم بالقسط) اگر انلر یننده
 حکم ایدر اولسک الله تعالی انک امر ایدیکه عدل اوزره حکم ایدکل (ان الله یحب المقسطین) الله تعالی
 عدل ایدنلری سور (قال النبی صلی الله علیه وسلم المقسطون عند الله علی منابر من نور) پیغمبر یز صلی الله
 علیه وسلم ایدر عدل ایدنلر الله تعالی عندند نوردن منبر اوزره اولورلر (وکیف یحکمونک و عندهم

(التوراة فیها حکم الله) انلر سکت حکم که نیجه راضی اولورلر حالیکه تورات انلرک عندند در الله تعالی انک
 حکمی ایدم مذکور در * امدی انکه قصدری معرفت حق و اقامت شرع دکلدر بلکه طایفه کدیبلر
 اهون اولاندر اگر چه زعمانده حکم الله دکل ایسه ده (ثم یقولون من بعد ذلک) سنی تحکیم لرنده نصکره
 شول کابلرینه موافق حکمکن اعراض ایدرلر (وما اولک بالمؤمنین) امدی انلر کابلرینه تصدیق ایدر
 دکلدر زیرا که انلر دن اعراض ایستمد و یله کریمه اهل ذمت حقنده دکار * اما که
 هدی و نور واردر که حق هدایت ایدر و احکامدن مستقیم کشف ایدر (یحکم بها الذینون الذین اسماوا)
 که اول توراتله حکم ایدر شول انبیاء کیم الله تعالی انک امرینه اقتیاد ایدیلر انلر کر کسه انبیاء بنی اسرائیلدر
 و یا خود موسی و انده نصکره کلان انبیاء * زیرا دینلر که بر من اول یقن انیسانت شرعی بر من شرع زدر *
 مادامکه فسوخ اولیه و یا خود مراد پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم اوله که یهود اوزره رجی تورات حکمیه
 قضاء ایددی یهودی الزام ایچون اگر چه شرع محمدیه دخی حکم انجیل ایسه ده (لذین هادوا) شونلر که
 یهودیت ملتی اوزره اولدیلر (والربانیون والاحبار) و کذلک اول توراتله حکم ایدر زهاد و علمایر که
 انبیاء طریقه سته سالکدر (بما استفظوا من کتاب الله) الله تعالی انک امریه امریه سبیلله کیم کابی
 تضییع و تحریفدن حفظ ایدلر (وکانوا علیه شهداء) حالیکه انلر کار قیام ایدیلر که قوملری الی تغییر
 رخصت و مجال و بر من لر ایدی و یا شهد ایدیلر که انلر خنی اولانی انلر بیان ایدر لردی (ولا یخشوا الناس
 و یخشون) امدی ناسدن خوف ایستمد بلکه یندن خوف ایدک (ولا تشروا بائی غمنا قلیلا) و ین
 انزال ایدیکم احکامی رشوت و یا هه استبدال ایستمد (ومن لم یحکم بما انزل الله فاولک هم الکافرون)
 بر کسه که الله تعالی انک انزال ایدیکم مستقیم و متکر اولدینی سیدین انکه حکم ایستمد امدی اول وصفلو
 کسه ل کفر لرد (وکتبتنا علیهم فیها) توراتله یهود اوزره فرض ایدک (ان النفس بالنفس) فاولک
 نفس مقتولک نفسنه و قادر قتل اولنور (والعین بالعين) و فاقنک عینی مقتولک عینه و قادر قتل
 اولنور (والانف بالانف) و جادعک انی یجدو عک انقنه و قادر جدد اولنور (والاذن بالاذن)
 و قاطعک اذنی مقطوعک اذنه و قادر قطع ایدیلر (والسن بالسن) و قاطعک سنی مقطوعک سننه و قادر قطع
 ایدیلر (والجروح قصاص) و جراحت ذلت قصاصدر اگر انده مساوات ممکن ایسه والا آید قصاص اواز
 بلکه حکومت عدل اولور * اشبوخصه صند صکره تعمیدر * زیرا عین و انف و اذن و سن مذکرند نصکره
 (والجروح قصاص) دینلر یعنی اقتصاص ممکن محله قصاص اولنور * بدو رجل و لسان و یوندر ماشای
 کبی یوخسه اقتصاص ممکن اولیان محله دکل کسر عظم و جرح لحم کبی * زیرا انک نه ایتنه و قوف ممکن اولر
 (فن تصدق به فهو کافرة) بر کسه که کندوبه ایدیلر جنایتی جانیدن عفو اید اول عفو عافینک ذنوبنه
 که اوتدر (قال النبی صلی الله علیه وسلم من تصدق من جسده بشئ کفر الله عنه بقدره من ذنوبه) پیغمبر یز
 صلی الله علیه وسلم ایدر بر کسه که جسندن بر شیته اولان جنایتی عفو اید حق تعالی اول عافینک ذنوبدن
 اول دکلوبی عفو اید * و یا خود منی جنایت اولنان کشی جانیدن عفو اید اول عفو اید اول عفو اید
 یوم قیامتد مجانی اول جنایتی اوزره و اخذ اولقر * اما که عافینک اجر (فن عنی واصلی فاجر علی الله)
 خواستجه الله تعالی انک عهده سنه عانددر که اول ابن عباس رضی الله عندهن مریدر که ابراهیم و مجاهد و زید بن
 ادم رضی الله عنهم قولیدر (ومن لم یحکم بما انزل الله فاولک هم الظالمون) بر کسه که الله تعالی انزال
 ایدیکم مقرر اولوب لکن موجبله حکم ایستمد اول وصفلو لظالمدر (وقتیئنا علی آثارهم بعینی ابن مریم)
 و انبیاء آثاره عیسی ابن مریم استماع ایدک (مصدق قالمین ینبیه من التوراة) یدیننده نازل اولان توراته
 مقرر و صدق اولدینی حالد (وآیتناه الانجیل) بر انجیل نام کابی ویردک (فیه هدی و نور) اول انجیلدر
 ضلالتدن هدی و احکام الهیه بی بیان واردر (ومصدق قالمین ینبیه من التوراة و هدی و موعظه للمعتقین)
 اول انجیل اندن اول نازل اولان کتبی تصدیق ایدر و تقوی اهلنسه هدی و موعظه اولدینی حالد
 (وا حکم اهل الانجیل بما انزل الله فیها) انجیل اهل الله تعالی انجیلدر انزال ایدکله حکم ایستمد (ومن
 لم یحکم بما انزل الله فاولک هم الفاسقون) اول کسه که الله تعالی انجیلدر انزال ایدکله حکم ایستمد اول

و صلو که را الله تعالی بک امر ندن خارج در (واترنا الیک الکتاب بالحق) یا محمد بز سکا قرانی حق بیان
 ملائک اولدقی حاله انزال ایدک (مصدق الما بین یدیه من الکتاب) اندن اول نازل اولان کتب الهیه بی
 صدق (و صهیغایه) و اول کتب اوزره رقیب اولدقی حاله * ابن جریج رضی الله عنه ایدر قرآن
 کتب سابقه اوزره امیند اول شیکه اهل کتب آتی کابلندن خبر ویرلر اگر اول قرآنده واریسه آتی تصدیق
 ایدک یوغیه نه کذب ایدک (فاحکم بینهم بما انزل الله) امدی یا محمد اهل کتب سکا رافع ایدک کلرنده
 الله تعالی بک سکا انزال ایدک کیده یلرند حکم ایدک (ولاتتبع اهلهم عما جاءک من الحق) یوخسه سکا
 کلاندن مائل اولدقک حاله واریسه تابع اولقل (لکل جعلنا منکم شرعة ومنهاجا) یا ناس سزدن
 هر یکز ایچون شرعه و دین و طریق واضح قیلدق * اشبو نکلکه مراد اولدرکه شرایع مختلفه در وهر مات
 اهلک شرعی واردی دینلرکه اشبو خطاب امت موسی و امت عیسی و امت محمد در * و تورات و انجیل
 و قرآن هر بر یچون بشقه شریعت واردی * و دین ایسه بر دز که اول نو حیدر (ولو شاء الله لجهلکم امه
 واحدة) اگر الله تعالی دیلکه سزای جیع اعصار ده دین واحد اوزره جماعت متفقه ایدیدی (ولکن لیبولکم
 فیما بینکم) لکن سزای ام مختلفه ایددی تا که کتب و شرایع دن سزه ویردیکنده مطبیعی عاصیدن و موافقی
 مخالفدن تمیز اید (فاستبقوا الخیرات) امدی اعمال صالحه به مبادرت ایدک که فرصتی انتظار و صبیق
 و تقدم فضلحر ارا اید سز (الی الله مرجعکم جیهه فینسکم بما کنتم فیہ تختلفون) جیهه کزک رجوعی
 الله تعالی در یوم قیامتده اول دین و سندن اختلاف ایدک کز شئی سزه خبر ویردیحقی و مبطل عامل و مقصر
 ینتی آیر (وان احکم بینهم بما انزل الله) و بز سکا امر ایدک که اهل کتب یلرند الله تعالی بک سکا انزال
 ایدیکی قرآنله حکم اید سز (ولاتتبع اهلهم) یوخسه واریسه اتباع ایتمه سز (واحد هم
 ان یفتولوا عن بعض ما انزل الله الیک) و انزدن حذر اید سکه الله تعالی بک سکا انزال ایدیکنک بعضی سندن
 سز صرف ایتمه * روایت اولندیکه احبار یهود یلرند دیدیلر که کلک اتفاقله محمد کیده لم اوله که انی
 دیتندن صرف اید لم * اوله اولسه اکا کلوب دیدیلر که یلورسکه بز یهودک احبار بز سکا اتباع ایدر سکا
 یهودک کلیسی سکا اتباع ایدر امدی بزله قوم یلرند خصومت و زور در سکا حکم ایتمک دیلر اگر بزیم ایچون
 قوم اوزره حکم ایدر سکا ایمان کتوروز و غیر یلری دخی ایمانده کندیزه اویدر بز * پیغمبر عز صلی الله
 علیه و سلم انله موافقتدن امتناع ایددی (فان تولوا فاعلم انما یرید الله ان یصیم یه بعض ذوقیم) اگر انار
 ایماندن و حکم قراندن اعراض ایدر لسه بلکه انلرک اعراضی شول ایلدندر که الله تعالی انله بعض ذوق یلری
 سیله دیناده عقوبت برنجیل ایتمک دیلر (وان کثیرا من الناس لقاصتون) و یهودک کثیری کفرده
 معتدی و متعذر در (الحکم الجاهلیه یغنون) انلر ملت جاهلیت حکمتی طلب ایدر لکه اول متابعت
 هو و حکمده میل و مداهنه در (ومن احسن من الله حکما لقوم یوقنون) اهل یقین عندهنده حکمده
 الله تعالی دن احسن کیمدر * زیرا انلر اموری تدبر و اشیا بی تحقیق ایدوب انکله الله تعالی دن غیری احد
 حکمده احسن دکل ایدوکن یلورلر (یا ایها الذین آمنوا لاتخذوا الیهود والنصارى اولیاء بعضهم اولیاء
 بعض) یا مؤمنلر یهود و نصاری اولیاء ایدمکز انله اعتماد ایدوب انلر که احباب معاشرتن ایتمکز انلرک
 موالاتی بری بر لیه در عون و نصرتده سزک خلافت کز اوزره متفقدر (ومن یوالهم منکم فانه منهم)
 سزدن اولکه انلر که موالات اید اول انلر که سندن (ان الله لایمدی القوم الظالمین) الله تعالی
 هدایت ایتمشول قومه کیم کفارده و الا الله تعالی بک سکا انلرک کفارده کفار موالاتدن مجانبک و جوینده
 و حربه کفاردن استنصارک عدم جواز نه و ذی بی اور مسلمینه عامل و کاتب اتحادک منعه دایلدر
 (فتزی الذین فی قلوبهم مرض یسارعون فیهم) قیلرند شک و نفاق مرضی اوللری کورر سکه کفارله
 موالاته مسارعت ایدرلر (یقولون لخشى ان تصیبا دائره) اعتذار ایدوب دیرلر که قورقز کم دواتر
 زماندن بزه برداره ابره امر متناهب اولوب دوات کفارینه کیم * روایت اولندیکه عباد بن الصامت رضی الله
 عنه پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمه دیدیکه بنم یوددن چوق موالات ایددی کم کسلر واردلر لکن بن
 انلرک موالاتدن تبری ایدوب الله تعالی در و سوانی ولی اید غیشم * عبد الله بن ابی دبدیکه بن

دائرة اصابتندن تورق کفارله موالاتدن تبری ایتمز (فغسی الله ان یأتی بالفتح او امر من عنده فیصحبوا
 علی ما امروا فی انفسهم نادمین) امدی قریب اولدیکه الله تعالی رسولنه اعدای اوزره قنن و مسلمانی
 انلر اوزره اظهارن ایر کوره و یا خود الله تعالی کندی عنندن بر شئی یوره یودی قتل و اجلاء و اسرار
 منافقینی اظهار کبی * اوله اولسه نفسلرند پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم امرنده کفر و شکدن استیطان
 ایدک کز یسه نادم اوللر (ویقول الذین آمنوا هؤلاء الذین افسوا بالله جهما ایمانهم انهم لم یعم) حق تعالی
 منافقینک تقاضا اظهار حیفنده مؤمنلر منافقینک حاله تعجب ایدوب بری بر لیه دیرلر که اشبو نکل
 شول قومدر که اغلاظ ایمانله بزمر که بز مؤمنلر دینو عین ایدر لردی (حیطت اعمالهم فاصبحوا خاسرین)
 انلرک اعمال خیرلری جهل باطل اولوب دیناده افتضاحله و آخرتده فوات ثواب و سوء عقابله خاسرین اولدیلر
 (یا ایها الذین آمنوا من یرتد منکم عن دینه) یا مؤمنلر سزدن کیدر که محمد صلی الله علیه و سلمک موتند نصکره
 دین اسلامدن کفره رجوع اید * روایت اولندیکه پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم وفات ایدیکل اهل مکه
 و اهل مدینه و اهل بحر یندن ماعدا عامه عرب مرند اولدیلر * و به ضرری ایسه ز کالینر ادادن امتناع
 ایدیلر ابو بکر رضی الله عنه دیدیکه والله صلوه و زکوة ینتی فرق ایدلرله قال ایدر بن حبابه رضی الله عنهم
 اندن کراهت ایدوب بز اهل قبله به نیجه قتال ایدرلر اگر چه مانع زکوة ایسه لره دیدیلر اوله اوله ابو بکر
 رضی الله عنه سیفن تقلد ایدوب چقدی ناچار جهل سی اکا اولوب چقدیلر * ابن مسعود رضی الله عنه ایدر
 ابتداء اندن کراهت ایدوب انتباهه کاسوتدیلر * دینلر که پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمک حیانتده اوج
 فرقه مرند اولدیلر * فرقه اولی بنو مدلج اولوب رئیسلی ذوالحسار الاسود العنسی ایددی یمنده پیغمبرک
 دعواسن ایدوب اول بلاده امتیلا ایددی پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم معاذ بن جبل رضی الله عنه نامه
 کوندروب یور دیکه یله سنده اولان مسلمین ایدر اسودک اوزرینه قتاله واره لر تم دیومساین انک اوزرینه
 کندی حتی کفر و زالد بلی انی فراشی اوزره قتل ایددی انک قتل کجه سنده پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمه
 انک قتل خبری سجادن ایردی اوله اولسه پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم احبابنه اشبو کجه ده اسود العنسی
 فیروز نام رجل مبارک یدیلر قتل اولوندی و دینو پیشرا ایددی و ابرته می کوی پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم کندیسی
 وفات ایددی * و ریح الاولک و اخرند اسودک خبری مدینه به ایردی * و فرقه ثانیه بنو حنیفه اولوب
 رئیسلی مسیله الکذاب ایددی پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمک زمان حیانتده پیغمبرک دعواسن ایدوب
 نامه کوندردیکه اشبو نامه مسیله رسول الله دن محمد رسول الله در امدی یلکه ارضک نصی بنم و نصی
 سکه در پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم اول نامه بی کتورن ایکی رجله دیدیکه اگر رسولک قتل منی
 اولسه شمدی ایکی کزی قتل ایدردم اندن اکا جوابده یزدیکه اشبو نامه محمد رسول الله دن مسیله
 کذاب در یلکه ارض الله تعالی بک رعایتدن دینلر یکنه ایرات ایدر جنت اندن خوف ایدوب اکا مخالفتدن
 صاقتانلر کدر * بعده پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم خسته اولوب وفاتند نصکره ابو بکر رضی الله عنه مسیله
 اوزره خالد بن الوائدی جیش کتیرله کوندردی حتی که الله تعالی خزنه کانی غلام و خشی یدیلر کاهلک
 ایروردی پس بواجلندن وحشی دیردیکه زمان جاهلیتده نامک بر خیلوسن اولدر دم ایسه بحمد الله تعالی
 اسلامده ناسک شریکونی اولدر دم * و فرقه ثالثه بنو اسد اولوب رئیسلی طلحه بن الوائدی پیغمبر عز صلی
 الله علیه و سلمک حیانتده پیغمبرک دعواسن ایدوب پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم اکا خالد بن الوائدی
 جیشله کوندردی قتال شمدید نصکره خالد انلری میوب طلحه فاجدی شام جانبنه کندی بعده
 اسلامه کلوب اسلامنی کو بیکل ایددی * و پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمک وفاتند نصکره ابو بکر رضی الله
 عنهم زمان خلافتده خلق کثیر مرند اولوب الله تعالی بک نصر یله ابو بکر رضی الله عنه جیعن کتب ایددی
 (فسوف یأتی الله بقوم یحبهم و یحبونه) الله تعالی اول مرند اولان قورق بز سزه بز قوم کتور سزدن که اول
 انلری سوه و انلر دخی انی سوله * دینلر که انلر اهل یمندر زیر ابویه نازل اولیق پیغمبر عز صلی الله علیه
 و سلم ابو موسی الاشعری به اشارت ایدوب انلر یونک قومیدر دیدی * دینلر که انلر فرسدر زیر پیغمبر عز
 صلی الله علیه و سلمه اول قومدن سوال اولیق جوابده یزدیکه سن سلمان رضی الله عنهم عانی اوزره

قیوم انرا که مراد است و در وقت صاحبزادیدیدی * دیندیکه انرا که مراد بود قادیسیه ده جهاد
 اید نرد که اول عمر رضی الله عنک زمان خلافتند واقع اولوب تحفه دن ایکی یلک کسسه و کنده و بجهله دن بش
 یلک واقفانندن اوچ یلک کسسه ایدیلر (اذله علی المؤمنین) مؤمنه نذل و فواضع ایدیلر (اعزّه علی
 الکافرین) کفار اوزره شدید و غلیظ در انره معادات و مغالبه ایدر * عطاء ایدر انلک مؤمنه ذلی
 ولک والدنه ذلی کیدر و انلک کافر اوزره عزی سبعل فریسه سی اوزره عزی کیدر انک نظیری (اشدآ
 علی الکفار رجاء ینهم) قولیدر (یحیاهدون فی سبیل الله) انلک الله تعالی نلک سیدلنده جهاد ایدر
 (ولا یخافون لومة لائم) حال بوکه لا نلک لومندن فورقزلر * زیرا که منافقین جنس مساین ایله نیمه ده
 جقدلر نه یهوددن دوستلری ملامه سندن خوف ایدوب انلر جهنمدن کندیلر لوم ایررشی ایشلر لدی
 (ذلک فضل الله یوتیه من یشاء) اشبو اوصاف مذکوره الله تعالی نلک فضلیدر عبادندن دیندیکه کسه به
 ورر (والله راعع علیم) الله تعالی کثیرالفضلدر کاهل اولانی یلور (انما ولیکم الله ورسوله والذین
 آمنوا) منزل ولیکزیبالاصالة الله تعالی در و بالتبع انک رسولدر و مؤمنلر در * روایت اولندیکه عبدالله
 ابن سلام رضی الله عنه پیغمبر یزصلی الله علیه وسلم کلوب دیدیکه قومز قریظه و نصیر یزی هجر و بزدن
 مفارقه و بزله محالسه بی ترکه یمن ایتدیلر * اوله اولسه بوآیت نازل اولوب پیغمبر یزصلی الله علیه وسلم اکا
 آتی قرأت ایدیلک دیدیکه الله تعالی ورسولی و مؤمنلر اولیا من اولسنه راضی اولدق غیرنک ولی اولسن دیلرز
 (الذین یقعون الصلوة) که انلر صلوئی اقامت ایدر (ویؤنن الزکوة) و زکوة مفروضه بی و یا صدقه بی
 و برر (وهم راکعون) حال بوکه انلر صلووة و زکوة نلر نلر متخشعلدر و یا خود احسانه یرص
 و مسارعلر نلر صلوته و راکعلا یکن زکوی و برر * دیندیکه اشبوآیت علی کرم الله وجهه حقه نازل
 اولوبدر که اول صلوته و راکع ایکن بر سائل اندن سوال ایدیلک اکا خاقن بر اقدی اشبو دلیلدر که صلوته
 عمل قلیل ای ابطال ایتمه و صدقه نفل زکوة دخی دینل (ومن یسول الله ورسوله والذین آمنوا) اول
 کسه که الله تعالی بی ورسولی و مؤمنلری اولیا اختیار ایدلر (فان حرب الله هم الغالبون) الله تعالی نلک
 عباد یحیون اختیار ایتدیکه دین اسلامه نصرت ایدلر حرب الله در حرب الله ایه غالبدر (بایع الذین
 آمنوا لا یخذوا الذین اتخذوا دینکم هزوا وایعابن الذین اتوا الکتاب من قبلکم والکفار اولیا) یا مؤمنلر
 اهل کتاب و مشرکیندن دینکزی هز و ولعب اتخذاذ نلری اولیا اتخذاذ یا شکر اشبوآیه رفاعة بن زید و سوبد
 ابن الحارث حقه نازل اولوبدر که انلر اسلام اظهارلر نلر نلر نفاق ایتدیلر * مساینندن بعضیلر
 انلر که مواده و موالات ایدر ایدی امدی دینلرین هز ولعب اتخذاذ نلر موالاتندن بعیدلر در بلکه لاتی
 اولان انلر معادندر (واتقوا الله ان کنتم مؤمنین) الله تعالی دن قورقکر اگر آنک وعد و وعیده مؤمنلر ایسکر
 (واذا نادیتهم الی الصلوة اتخذوها هز واولعبا) بچن سزدن مؤذن صلوته اذان و یا اقامت ایتسه انلر آتی هز
 ولعب اتخذاذ ایدر (ذلک بانهم قوم لا یعقلون) انلر هزنی شول سیدندر که انلر جهلاه و سهه اولوب
 الله تعالی دن برشی فهم ایتمشلر در * اشبو دلیلدر که صلوته اذان و اقامت مشروع اوله * روایت اولندیکه
 مدینه ده نصارادن بر رجل واریدی مؤذنک اشهدان محمد رسول الله دیدیکن ایتسه الله تعالی کاذبی احراق
 ایدر یودعاه ایدردی بر لیجه اول واهلی اوپورکن خدمتکاری آنشله کلدی آندن بر شراره سحر اوب اول
 واهلی اولری ایچنده طوطی سوب ایتدیلر (قل یا اهل الکتاب هل تنقمون منا الا ان آمنابالله و ما انزل الینا
 و ما نزل من قبلنا اکثر کم فاقون) دیکل که یا اهل الکتاب سز بزدن انکار ایتمشلا الا اکا که بر الله تعالی به
 و بز و بزدن اول نازل اولان کابله ایمان کنور دل و دخی اکثر یکنز ایمانندن خارجین ایدوکنه اعتقاد ایتدیلر *
 و یا خود انکارکر بزدن دکل الایزم سز مخالف ایتدیکمزدن که بر اسلامه داخا لر سز ایه اندن خارجلر سز
 روایت اولندیکه یهوددن بر جماعت پیغمبر یزصلی الله علیه وسلم کلوب دیدیلر سن رسولاردن کیملری تصدیق
 ایدر سن اولدخی سوریه بقره ده ذکر اولنابن (آمنابالله و ما انزل الینا و ما نزل الی ابراهیم) آیتن آخریه دیکن
 اوقودی عیسایی ذکر ایدیلک آنک نبوتن انکار ایتدیلر * والله ادیان اهلندن دیناده و آخرتده منزل کبی
 قلیل الخط و دینکزدن شر دین بیلر زیدیلر * اول سیدن اشبوآیت نازل اولدی (قل هل انبئکم بشر من ذلک

منوبه عندالله) یا اهل کتاب زعکر اوزره اهل ایمانندن عندالله عقوبته انکار ایتد ککزدن شر کسه لری
 سز خبر ویریم یلک که اول (من لعنه الله و غضب علیه) یهوددن هر کسه در که الله تعالی کالعت
 و غضب ایدلر (وجعل منهم القردة والخنازیر) و انلر بعضی قرده ایدلر که انلر اصحاب سبتدر * و بعضی دخی
 خنازیر ایدلر که انلر کفار مانده در * دیندیکه مسخک ایکیسی ییله اصحاب سبتدر که شایلی قرده و پیرلری
 خنازیر اولشدر (وعبد الطاغوت) و انلر بعضی شیطان طاعت ایدلر یعنی بجه عبادت ایدلر و یا خود
 کسسه به طاعت ایدلر * دیندیکه هر شی کیم الله تعالی به عصیان و مخالفتنده اکا طاعت اولنور
 اول طاغوتدر (اولنک شرکنا و اضل عن سواء السبیل) امدی انلر عندالله شرمنله ده در و قصد سبیلدن
 قتی ضلالتنده در (واذا جاؤکم فالوا امنا و قد دخلوا بالکفر و هم قد خرجوا به) بچن اول منافق سز کسه ل
 درلر که بزایمانه کادک حال بوکه انلر کفری ملایم سبیل کیمشلر دی نه اول حال اوزره جقدیلر یعنی یا محمد انلر
 قلوبنه سندن ایشته کاری کلام حق نلر ایتدیلر یوب اسرار ایتدکاری کدرله نیجه کیدیلر ایه نه اول حال اوزره
 قاتکدن کیدیلر (والله اعلم باکانوا یکتون) الله تعالی انلر قلبلر نلر اسرار ایتدکاری نفاقه اعلی در یوم
 قیامتده برلرین ایدر (وتری کذیبر انهم یسارعون فی الاثم والعدوان واکامهم السحت) اول منافقلر
 کیملری کوردر سن که کفر و معاصی به و غیره ظلم و تعدی به و احکامده رشوة اخذنه مسارعلر ایدر (لینس
 ما کانوا یعملون) نه برکین شی اولور اولسه که آتی ایشلر (لولا ینهاهم الریائیون والاحیاء عن قولهم الاثم
 واکامهم السحت لبئس ما کانوا یفعلون) انلر علماء زاهدین و علماء شرایعیه صفه لری نییون قول باطل
 واکل سر آمدن نمی ایتلر * امدی اول علمانک سقم الرین اکا کیملری و انکارلری ترکلری نه برکین شی اولور که
 انلر آتی ایشلر (وقالت الیهود ید الله مغلوله) یهود دیدیلر که الله تعالی نلک یدی رزقندن محبوسه
 و مقبوضه در و انکله آتی بجهله نسبت ایتدیلر * روایت اولندیکه وقتا کیم یهود پیغمبر یزصلی الله علیه وسلم
 حقه کذیلر الله تعالی به عصیان ایتدیلر مال جهنمدن کثرت و وسعتده ایکن الله تعالی آتی انلردن کف
 و منع ایتدی * اوله اولسه بومه قاله فی فخاص بن عازر آه دیوب یهودلک سائری اکا رضایروب انکار
 ایتدیلر یحیون اول مقاله ده اکا کشریک اولندیلر (علت ایدیهیم ولعنوا بما قالوا) اول مقاله لری سبیلله
 یلری شیر اتدن امساله اولندی یحیلا انلر در و دخی انلر لعنت اولندیکه قرده و خنازیره مسخ اولندیلر
 و اوزرلر نه ذل و مسکنت ضرب اولندیلر (بل یداه مبسوطتان) بلکه انک یدانی مبسوطه در (یفیق
 کیف یشاء) اتفاقنده مختار در مثنی حیدله کاهی توسیع و کاهی تضیق ایدر (ولیزیدن کثیرا منهم
 ما نزل الیک من ربک طغیاناکو کفرا) انلردن کثیرون سکا نزال اولنابن قرآنندن ایشته کاری طغیان
 و کفرلرین آرتور اصحابیه صالح غذانک تناولی مریشن مرضن آرتور می کبی (واقیننا ینهم العداوة
 و البغضاء الی یوم القیامة) انلر یننه یوم قیامتده دیکن عداوت و بغضاتی انقام ایتدیلر اوله اولسه قلبلرینه
 توافق و قوللرینه تطابق کلز (کلما و قد و امار الله رب اطاءها الله) هر بار که محمد صلی الله علیه وسلم له حرب
 اراده ایتسه ل حق تعالی ازالر نه منازعه ایقاع ایدوب انکله اندن شرلرین دفع ایدر و هر بار که ناسدن بریله
 حرب اراده ایتدیلر سه مغلوب اولدیلر و قتا که نورانک کسسه مخالفت ایتدیلر حق تعالی اوزرلر نه
 یجت النصری تسلط ایتدی بعده افساد ایتدکر نلر اوزرلر نه فسطوس الرومی تسلط اولندی بعده افسادلر نلر
 اوزرلر نه محوس تسلط اولندی بعده افسادلر نلر اوزرلر نه مسلون تسلط اولندی دیندیکه اشبو
 حرب عامه در هر حرب که یهود آتی طلب ایدر * پس و اجدن هر بلده ده یهود طائفه منی اذله ناسدن بولور سن
 (و یسعون فی الارض فسادا) و بر یوزنده فساد سی ایدر که اول انلر کیدر و حروب وقتن اثاره سته و هتک
 محارمه اجتهادلریدر (والله لا یحب المفسدین) الله تعالی فساد ایدنلری سومن اوله اولسه انلر شرله
 مجازات ایدر (ولوان اهل الکتاب آمنوا و اتقوا) اگر اهل کتاب محمد صلی الله علیه وسلم و قرآنه ایمان کتوب
 ذکر اولنابن معاصیدن صافسه ل (لکفرنا عنهم میثاقهم) بر انلردن ایشته کاری سبقاتی مجو ایدر دل
 (ولادحلتناهم جنت النعیم) و انلری جنت نعیجه کیرنلر دن ایلر دلک اشونده تنبیه واردر که اسلام ماقبلنده که
 ذنوبی حت ایدلر ندکاو کثیر ایه ده و کتابی اسلامه کلدیکه جنته کیرمیه (ولواتهم اقاموا التوبه

والانجيل وما انزل اليهم من ربهم) اكر اهل كتاب تورا وانجيل ووب تعاليدن انله نازل اولان قرآن وسائر
 كتب الهية احكامني اقامت اينسه لر يعني اهل كتابك كندی كتابك غيری كتب الهية به ايمانك مكلف
 اولد قلمی جهندن كندیله نازل اولمش كییدر (لاكلوا من فوقهم ومن تحت ارجلهم) انله رزق قلمی
 توسیع اولنایدی سواارضك بر كافی اوزرله نه فیض اولمغله ویا انجارك غری وزرعت غله سی كثیر اولمغله
 ویا باغچه لر انجارك مویه سن كین راس شجر دن اجتناء وكین ارضدن التقاطله ویا شبنونده بیان واردرك
 انلردن رزقك كف اولمغی كفو معاصیلری شومیه اوله یوخسه فیض قصوریه دكل (منهم امة مقصودة)
 اهل كتابك به ضیلری امت عادلده در یعنی نه غالبه ونه مقصره در كه اول محمد صلی الله علیه وسلمه ایمان كینور نلردر
 (وكثیر منهم ساء مایه ملون) واهل كتابك كثری نه چركین عملوردر كه اول معاندنه وحقی تحریف وحقدن
 اعراض وعدا ونده افراطدر (یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیک من ربك) یا محمد ربك جل شانهدن سكا نازل
 اولان شینك جیعین تبلیغ ایت كسه به هر اقب ویا مكر وهدن خائف اولمديك حالده (وان لم تفعل فابلغ
 رسالتك) اكر سكا امر ایتدیكم كبی جیعینی تبلیغ ایتز سك رسالتدن برشی ادا ایتمش اولمزن سكر زبرا انك
 بعضی كیمان اندن ادا ایتسك شینی تضييع ایدر اركان صلوئك بعضی ترك كبی * زبرا غرض دعوة انك
 منتقض اولور * ویا خود آندن برشی تبلیغ ایتمش كبی اولور سن شول حیثیتدن كه بعضك ترك كك كمانی
 شفاعتده واستجلا ب عقاید به برابر در (والله بعضك من الناس) الله تعالی سنی ناسدن حفظ ومنع ایدر
 اوله اولسه قسلی وسائر اذادن برشی ابر كورمكه قادر اولمزلر * دینلديك اشوا ایتك نزولی احد وقعه سنده
 انك وجه شریقی شج وریا عتیه سی كسر اولنده قد نصكره ایدی (ان الله لا یهدی القوم الكافرين) الله
 تعالی كافر لری سكا اراده ایتد كری سوه تمكین ایتز * پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلمدن روایت اولتور دیمكه
 الله تعالی بقی رسالاتیلد بعت ایدیمك كاضیق الذرع اولدم * بعده اكر بنم رسالتی تبلیغ ایتز سك سكا عذاب
 ایدرین دیوب عصمتی ضامن اولایق قوی القلب اولدم * انس رضی الله عنه ایدر روایة كریه نزولته دكین
 پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم كندوبی بكادردی بوایة كریه نازل اولایق قبه دن راس شریفن چقاروب
 یا مسلمین فاقدن منصرف اولوك كرم جل شانهدن بعد بقی ناسدن عصمته ضامن اولدی * ظاهرا بیت ایجاب
 ایدر كه الله تعالیك جیع ازال ایتدیكي تبلیغ اولته لكن ظن اولتور كه مراد صالح عبادته متعلق ایشیاك تبلیغ
 اولوب انزالیه انلركا كا اطلاعی قصده اولته زبرا اسرار الهیه دن بعضی واردرك افشاسی حرام اولور (قل
 یا اهل الكتاب لستم علی شیء حتى تهیجوا التوراة والانجيل وما انزل الیکم من ربكم) دیکل كه یا اهل كتاب
 دین معتبر اوزره دكل سز مكر كه تورا وانجيل ویا بكنز جل شانهدن سز نازل اولان قرآن وسائر كتب الهیه بی
 اقامت ایدر سز * وانك اقامتدن بعضدر كه محمد صلی الله علیه وسلمه ایمان وحكمی اذعان ایدر سز * زبرا
 كتب الهیه بامر هامجهز ایلد تصدیق اولتان كسه به ايمانله امره دروا كا طاعتك وجویله ناطقه دره ومراد
 رلان انك اصولی وفروعدن نسخ اوغیا فی اقامتدر (واچیدن كثیرا منهم ما انزل الیک من ربك طغیاناورا)
 یا محمد سكا ربك جل شانهدن نازل اولان قرآن انلردن كثیرل نبوتكه حسد لری سبیلده معصیته قنادیلرین وقرآنه
 اسكارلرین آرقورر (فلاناس علی القوم الكافرين) امدی كافر لك طغیانلری زیاده سنه وسكا تبلیغ اولنان
 شینه كفر لری به محزون اولمغل * زبرا انك ضرری نه كندیله لاحق اولور غیره تجا ورا ایتز (ان الذين آمنوا
 شونلك السستة لیه ايمانه كدیلر * یعنی دین محمدله تدین ایتدیلر اول تیلری ترك اخلاص ویا اتفاق اوزره در
 ویا خود انكه مراد منافق دره زبرا كفره ملكنه منخر طلدر (والذين هادوا) وشونلك تم ویا تیدیلر یعنی
 عمل عبادتدن توبه ایدیمك یهود ویا نسیه اولندیلر ویا خود یعقوب علیه السلامك اكبر اولادی یهودا اجمیله
 نسبی ایتدیلر (والصابئون) وشونلك نصاری ایلد مجوس یتدده باشین دشور وومدن اولدیله كه انلرك اصل
 دینی فوج علیه السلام دینیدر ویا انلر عبدة ملائكة در ویا عبدة سكوا كیدر (والنصارى) وشونلك
 نصرا ایلدر انكه تسبیح به عات بودرك عیسی علیه السلامه نصرت ایتدیلر ویا نصرا ن ویا ناصر نام تریده
 انكه یله اولد قلمیون انك ثبت اولندیلر (من آمن بالله والیوم الآخر وعمل صالحا) انلردن اولكه صد دنده
 اولدی بقی دینك فاضلندن اول الله تعالی به ومبدأ ومعهاده خلوص قبله وامن اوله وشونلك مقصودیه

عل ایدر (فلا خوف علیهم ولا هم يحزنون) انله خوف یوقدر شول وقتن كه سكفار عبادن خوف ایدر
 وحزن یوقدر شول وقتن كه مقصرون عمر لری تضییعنه و ثواب نفو یتنه محزون اولور (لقد اخذنا ميثاق بني
 اسرائيل) بزینوا سرائیلك فوجید ونبوتده عهدلرین اخذ ایتدك (وارسلنا الیهم رسالا) وانلره رسوللر
 كوندردك (كلمناهم رسول بآلاتهوی انفسهم فریقا كذبوا وفریقا يقتلون) هر باركه انله رسول
 شرایع ومثاق تكالیفدن هوالرینه مخالف شینله كسه اول رسولك كیلرین تكذیب وكیلرین قتل ایتدیلر
 (وحيوان لا تكون قننة) وظن ایتدیلر كه انبیای تكذب وفتلری سبیلده كندیله و عذاب ابر شیمه
 (فعموا وصوا) اول سبیدن حتی كورمزن واشتزا اولدیلر (ثم تاب الله علیهم) بعده الله تعالی توبه لرین
 قبول ایدوب انله عسی علیه الـ لای كوندردی (ثم عموا وصوا كثیرا منهم) بعده انلردن خلق كثیر محمد
 صلی الله علیه وسلمه كفرله حتی كورمزن واشتزا اولدیلر (والله بصیر بما یعملون) الله تعالی انلرك اعمالنه
 بصیر در اعماللری وقفجه انله مجازاة ایدر (لقد كفر الذين قالوا ان الله هو المسيح ابن مريم) نصارادن كافر
 اولدی شول فرقه كه مسیح ابن مریمه الوهیت اسناد ایتدیلر (وقال المسيح يا بني اسرائيل اعبدوا الله ربی وربكم)
 عیسی علیه السلام انله دیديكه یا بني اسرائيل الله تعالی به عبادت ایدنكه اول بنم ریم ویزلر بكنزدر (انه من
 بشر ك بالله فقد سمر الله علیه الجنة) بر كسه كه الله تعالی به عبادتده ویا صفا تنده كاغیری اشرا لایده الله
 تعالی انله حتی حرام ایدر (وما واه النار) وقرار كاهی جهنمدر كه اول مشركار ایچون اعداد اولمشدر
 (وما لظالمین من انصار) وشركه نفسلرینه ظلم ایدنله ناردن تخلیص امرنده هیچ كسه نصرت ایدر یوقدر
 (لقد كفر الذين قالوا ان الله ثالث ثلاثة) نصارادن كافر اولدی شول فرقه آخری كه الله تعالی اوج الهه نك
 بریدویدیلر (وامن اله الااله واحد) وجودده ذات واجب مستحق العبادة مبدی جیع موجودات الله
 تعالیدن غیری احد یوقدر كه اول وحدانیتله موصوف شركتی قبولدن متعالیدر (وان لم ینتهوا عما یقولون
 لیسن الذين كفروا منهم عذاب الیم) اكر اول قوللرندن منتهی اولمزلره انلردن كافر اولنله عذاب الیم سن
 ایدر سدر (افلا یتوبون الی الله ویستغفرونه) اشبوع قاید و اقوال زیافه دن انتباه الله تعالی به توبه و آفی
 اتحاد و حلولن تنزیه وتوحیدله استغفار ایتز لميك (والله غفور رحیم) الله تعالی انلری فضلندن مغفرت
 ورحمت ایدر توبه ایدر لره (ما المسيح ابن مريم الا رسول قد خلت من قبله الرسل) عیسی علیه السلام
 دكل الا اندن اول كین رسوللر كبی رسولده وانلرك كبی اكادشی موت و فناء بررا اكر اول اله اولسه اكاموت
 و فناء برمزدی (وامه صدقة) وانك اناسی مریم رضی الله عنهما سائر نساء كبی برمرأه در صدقه كاله
 متصفه در (كاتبأ كلان الطعام) عیسی ومریم ابكسی یله طعام وغذا ایلد معیشت ایدر لردی
 امدی معیشتی كاله اولان كشی الوهیت نیجه لایق اولور (انظر كيف یبین لهم الايات ثم انظر انی یوقنون)
 نظرا یتك بزانه نیجه آیتلری بیان ایدوب انلر ایه حقن نیجه امتناع وبنم وحدانیتهم انكار ایدر یعنی بزم
 آیاتی یا تمز عجیبدر وانلرك اندن اعراضی ایهه عبیدر (قل انعبدون من دون الله ما لا یلك لكم ضرا ولا نفعا)
 دیکل كه الله تعالی سدن غیری شول ضر ونفعه مالك اولیمان شینه عبادت ایدر میسزا كریه عیسی كا الله
 تعالیك تمكیلله مالك اولور لكن كندی ذاتندن اكمالك دكدر (والله هو السميع العليم) الله تعالی اقوال كثری
 ایشیدر عقائد كزی یلور خیرنه خیرله شر نه شرله جزا قبولر (قل یا اهل الكتاب لا تغلوا فی دینكم غیر الحق)
 دیکل كه یا اهل كتاب دینك زده حدی تجا ورا تمكز حال بوكه دینكز حق دكدر زبرا دینلر نه حقه مخالفلرندن
 ماعدا انك اوزره اصراردخی ایتدیلر دینلديك یعنی دینك زده غلو یا طل ایتكز كه اول انلردن بر صنفك
 عیسایی ترفیعله انكچون الوهیت ادعالیدر وبر صنفك دخی اتی وضعله لغیر ریشه زعم ایتلیدر (ولا تتبعوا
 أهواء قوم قد ضلوا من قبل) یهود و نصارادن ضلالتده و ماسكزه اتباع ایتكز كه انلر محمد صلی الله علیه
 وسلمك تبعثندن اول ضلالتده و شعلاردی (واضلوا كثیرا) واهوالرینه اتباع ایدلرندن قوم كثری اضلال
 ایتدیلر (وضلوا عن سوا السبیل) وصد سبیلدن دخی چیه دیلر شول وقتن كه اسلامك مجیدند نصكره آفی
 تكذب وبفی ایتدیلر دینلديك ايكی ضلالت اولكیسی مقتضای عقائدن وایكیسی مقتضای شرعدن
 ضلالا ریدر (لن الذين كفروا من بني اسرائيل على لسان داود وعيسى ابن مريم) بنوا سرائیلدن اهل ایلد

سبب کشته اعتقاد و صید و هکایت کرده داود علیه السلام لسانه لغت او انبوب الله تعالی انلری قرده به
 مسیح ابدی و اصحاب مانده که بش یک رجل ایدیلر اکا کافر اولد قنرند عیسی علیه السلام لسانه لغت
 اولنوب حق تعالی انلری خنار بر خلقته مسیح ابدی (ذلک جماعصوا و کاتوا بعتدون) اشبوسه حق اقتضاء
 ایدن لعن شیع انله عصیانلری و اوزر لری نه تحویم اولنان شیعته اعتدالی سببیه ایدی (کاوا لایقنا هون
 عن منکر فعلوه) انلری برلرین ایشلدکاری منکره معاصده دن نهی ایتزلدی و یا ایشلدکاری منکره مثلندن
 و یا فعلی اراده و انکیچون نهی و ایتدکاری منکره دن نهی ایتزلدی و یا ایدن منتهی اولزلدی (لبس ما کاوا
 یفعلون) نه چرکین شی اولور اولکه انلری ایشلدی (تری کنیرا منهم بقولون الذین کفروا) اهل کتاب
 کتیری کورر سنکه محمد صلی الله علیه و سلم و مؤمنله بغضلندن مشرکینله موالات ایدرلر (لبس ما قدمت
 لهم انفسهم ان یخط الله علیهم فی العذاب هم خالدون) نه چرکین شی اولور اولکه معادلر یچون انی نفسلری
 تقدیم ایتدیک اول الله تعالی انله مخطن و عذابنده خلودلرین ایجاب ایدر (ولو کاوا یؤمنون بالله
 والنبی و ما نزل الیه ما اتخذوهم اولیاء) اگر اهل کتاب الله تعالی به و فیلرینه واکانازل اولانه مؤمن
 اوله لمشرکین ایل موالات ایتزلدی (ولکن کثیرا منهم فاسقون) لکن انلردن خلق کثیر الله تعالی انله
 امرندن خارجلدر (لنجدن اشد الناس عداوة للذین آمنوا الیهود و الذین اشرکوا) یا محمد مؤمنله بغض
 و عداوته یهود و مشرکین ناسک اشدین یهودلرین شدت شکیه لری و تضاعف کفرلری و اتباع هواده
 انهما کفری و تقلیده رکونلری و تحقیقندن بعدلری و انبیایه معادات و قوللرین تکذیبه قنرلر یچون (ولنجدن
 اقر بهم مودة للذین آمنوا الذین قالوا انا نصاری) و دخی مؤمنله مودنده ناسک اقرین نصار انک بعضی
 یهودلرین یوخسه کلن دکل لنین جابیلری و رقت قلبلری و دنیا به قلت حرصلری و علم و عمله کثرت اهتماملر یچون
 (ذلک بان منهم قسمین و رهبا نا و انهم لایستکبرون) انلر اهل ایمانه قرب و مودتی شول سیدندر که انلردن
 علماء خاتقین و عباد زاهدین و اورد و انلر ایمان و حق اذعانندن تعظم ایتزلر اشبوسه دلالت و اورد که فاضع و علم
 و عمله اقبال و شهواتندن اعراض محموده اوله اگرچه کافردن ایهده (واذا سمعوا ما نزل الی الرسول تری
 اعیتهم نقیض من الذم مع ما عرفوا من الحق) چن رسول الله نازل اولان قرآنی اشبوسه رکوزلندن باش آقار
 حقت بعضی بیلر کار یچون دینلر دیکه اشبوسه اهل کتابیدن عیسی علیه السلام کان شریعه حقه
 اوزره اولوب محمد صلی الله علیه و سلم بعث اولتیچن اکا ایمان و تصدیق ایدنلر حقتند نازل اولوبدر * ابن عباس
 رضی الله عنه ایدر انکه مراد نجاشی و اصحاب ایدر که جعفر بن ابی طالب رضی الله عنه حبشه به هجرت
 ایتدکده انله (کهیفص) سورسین او قودی ناسوره بی تمام ایدنجه انلر بکادن زائل اولدیلر (بقولون بنا آمنتا
 فا کتبنا مع الشاهدين) دیرلر که یارب محمد و قرآنه ایمان کتوردلر امدی بزی اول محمد صلی الله علیه و سلم
 نبوتنه و قرآن حق تعالی انک کلامی اید و کتبه شهادت ایدنلردن بازغل (وما لانا الا نؤمن بالله و ما جاءنا من الحق)
 بزه نولدیکه الله تعالی به و بزه کان قرآنه ایمان کتورمزلر (ونظمه ان یدخلنا ربنا مع القوم الصالحین) و الحال
 طمع ایدرلر که ریحزل شان بزی قوم صالحینه ادخال ایده (فانا بهم الله بما قالوا جنات تجری من تحتها
 الانهار خالدين فیها) انلر اول قول خالصلری سببیه الله تعالی انله جزا ایتدی شول جنتلر که الله دن نهرلر
 جاری اولور آنده دامن اولد قنری حالده (وذلك جزاء المحسنين) اشبوسه کور شول کسه لک جزا سیدر که
 نظر و عمللرین حسن ایتدیلر و امورده احسانه اعتیاد ایتدیلر (والذین کفروا و کذبوا باياتنا اولئک اصحاب
 الجحیم) و شونلر که کافر اولوب آیتلر بزی تکذیب ایتدیلر و توبه ایتدین فوت اولدیلر امدی انلر طبقات ناردن
 جحیم ایلدیلر (یا ایها الذین آمنوا لا تفرموا طیبات ما احدث الله لکم) یا مؤمنلر الله تعالی انله مزه حلال ایتدیک
 طیب و لذیذ اولان اشبیایی حرام ایتکز (ولا تفرموا ان الله لا یحب المعتدین) الله تعالی انله مزه حلال
 ایتدیک اشیانک حد و دین حرام ایتدیکنه تجاوز ایتکز که الله تعالی آتی ایدنلری سومز اوله اوله اشبوسه آیت
 الله تعالی انله حلال ایتدیکن تحریردن و حرام ایتدیکن تعلیلدن ناهیه اولوب ایکسی بیتنده قصده دعوت
 قیلور * روایت اولدیکه پیغمبر عزلی الله علیه و سلم برکون اصحابیه یوم قیامتی وصف ایدوب انلری
 انذارده ببالفه ایتدی آندن قلبلرینه رقت کلوب بر جماعت عثمان بن مظعون رضی الله عنه بیتنه جمع

اولدیلر و اتفاق ایتدیلر که صیام و قیامدن زائل اولیلر * و فرایش اوزره او یومیه لر و طم و وود کیدن بیهلر
 و نسا الله یا تمیه لر و دنیا بی ترک ایللر و دریلر و کینه لر کینه لر و بر مکانه قرار ایتوب سیاحت ایدلر
 و مذا کیرلرین قطع ایدلر چون انلرک بواتفاق پیغمبر عزلی الله علیه و سلم ایدر انله دیدیکه بن یونکه
 امر اولنجا میشن امدی ییلولر که نفسکزی یچون اوزر بکزده حق و اورد اوله اوله کاهی صائم و کاهی مفطر
 اولولر و کاهی قائم و کاهی قائم اولولر زیرا که صیام و افطار و قیام و نیامدن هر برینی بن ایدرین و طم و وود کیدن
 برین و نسا به قربان ایلرین اولکه بنم ستمدن رهیت ایده اول بنم طریقه سلوک ایدنلردن دکادر و انک بوقوانی
 مؤید اشبوسه آیه کریمه نازل اولدی (وکلوا مما رزقکم الله حلالا طیباً) الله تعالی انله مزه وورد کندن
 حلال و طیب اولانی بیکز (وانقوا الله الذی انتم به مؤمنون) اول الله تعالی دن قور قولر که مز انک
 او امر و نواهیسی تصدیق ایدیلرلر (لا یؤاخذکم الله بالافوفی ایمانکم) الله تعالی سزی ایمانکزده
 اغوی بکز سببیه مواخذله ایتزلر اولد که قصدنلر اسانه جاری اولالا و الله و بی و الله دیمه سی کی شافعی اکا
 ذاهیدر * دینلر دیکه لغوشول عیندر که بر شیبی عین ایتدیک حالتده اعتقاد ایده حال بوکه اول انک اعتقاد
 ایتدیک حالتده دکادر ابوحنیفه اکا ذاهیدر (واکن یؤاخذکم بما عقدتم الايمان) لکن سزی مواخذله
 ایدر شول شیعله که قصد و نیته ایمانی انک اوزره یوقیق ایدوب بعده انده حاکم اولورمز (فکفارته) امدی
 انک انک کیدر و وائی ستر ایدر عمل (اطعام عشرة مساکین من اوسط ما تطعمون اهلیکم) اهل و عیالکزه
 اطعام ایتدیک کز شیک اوسطندن اون مسکینی اطعام ایده سز (او کسوتهم) و یا خود عیالکزه کیورد ککز
 کسوه نک اوسطندن اون مسکینی کیورد سز (او تحیر برقبه) و یا خود برقبه اعتناق ایده سز (فان لم یجد
 نصیام ثلاثة ايام) اول کسه که اشبوسه اوج نوع کفارتدن هیچ برین بولیه انک کفارتی اوج کون صائم اولددر
 معلوم اوله که برکسته کیم اکا کفارت عین لازم اوله اول مخیردر دیرلر اون مسکینی اطعام ایتسون *
 و یا کسوه کیدرین و یا برقبه اعتناق ایتسون اگر اطعامی اختیار ایدرلر سز انک قدرنده علماء اختلاف ایتدیلر
 بر قوم دیدیلر که اول مدنی علیه السلام ایلر برمدطعامدر که اول بررطل و ثبات رطلدر زید بن ثابت و ابن عباس
 و ابن عمر و سعید بن المسیب و عطاء و حسن رضی الله عنهم اکا ذاهیدر و اهل عراق دیدیلر که هر مسکینه
 نصف صاع طعامدر که اول عمرو علی رضی الله عنهم مادن مریدر * و ابوحنیفه دیدیکه اگر خطه دن اطعام
 ایدرلر نصف صاعدر * و خطه نک غیردن اطعام ایدرلر بر صاعدر که اول شعبی و ثقی و سعید بن جبیر
 و مجاهد رضی الله عنهم قوالدر * و اگر غدا و عشا لری و برسه جائز اولز * و ابوحنیفه تجویز ایدر که اول
 علی رضی الله عنه مادن مریدر * اما که دوام و یا دنانیر و یا خبز و یا دقیق و برسه جائز اولز بلکه واجب اولان
 اخراج خبدر * و ابوحنیفه کلین تجویز ایدر * و اگر کلینی مسکین واحده صرف ایتسه جائز اولز *
 ابوحنیفه تجویز ایدر اگر اول طعامی مسکین واحده اون کونده صرف ایدرلر * و آتی مسلم حر محتاجدن
 غیره صرفی جائز اولز * و ابوحنیفه اهل ذمه صرفی تجویز ایدر * و اگر کسوه بی اختیار ایدرلر سز قدرنده علماء
 اختلاف ایتدیلر * بر قوم دیدیلر که هر مسکینه برنوب کیدر که اکا اسم کسوه واقع اوله اول کرکسه ازار
 و یارد آه و یا قیص و یا سر اویل و یا عیاله و یا کسوه و یا یونلر مثیلدر که اول ابن عباس و حسن و مجاهد و طاووس
 رضی الله عنهم قوللر ایدر شافعی اکا ذاهیدر * مالک رضی الله عنه ایدر هر انسه انی کیدر که انده صلوی
 جائز اوله و جاله برنوب کیورد و نسا به درج و خیار کیورد سعید بن المسیب رضی الله عنه ایدر هر مسکینه ایک
 نوب کیدر که اگر عتی اختیار ایدرلر سز رقبه مؤمنه اعتناق واجب اولور جمیع کفارتده دخی انجلیندر *
 یعنی کرک کفاره قتل و یا ظهار و یا نهار رمضانده جاعدر اما که ابوحنیفه و ثوری جمیعنده کفاره قتلات
 غیرده رقبه کافره اعتناقی تجویز ایتدیلر اما مرنلرک بالاتفاق کفارتدن اعتناق اولنسی جائز اولز * و شرط
 اولور که کفارتدن اعتناق اولنان کامل الرق اوله حتی مکاتب و یا ام ولد و یا عتی شرطیه اشترا و انفس عبد اوله
 و یا شول و رقبه اشترا سیکه اکا ذی رحم محرم اولد بغندن عتی کفارتدن اولتی بیتله اشترا انسه فی الحال
 عتی واقع اولور لکن بونلردن هیچ برینک اعتناقی کفارتدن واقع اولز * و ائمه حنفیه مکاتب کفارتدن اعتناق
 اولنسن تجویز ایدر * چن تجویز مادن بر شیبی ادا ایتش اوله * و کذلک قریب کفارتدن عتی تجویز ایدر

و دخی شرط اولور که کفارت ایچون اعتاق اولنان رقبه هر عیدن سلیه اوله که اول عیدن اتی منع ایتمه
امدی ایکی الینک بری یا ایکی یاغنگ بری کسک اولسه و یا عی و یا زمن و یا مجنون مطبق اولسه کفارتدن
اعتاقی جائز اولمز اما که اعور و یا صم و یا ایکی قولغی و یا پوزنی کسک اولسه جائز اولور و یا عیوب عمله ضرر
بین ایه ضرر ایتمز * و ابوحنیفه رضی الله عنه عندنده هر عیبکه منع عیدن برجنسی کمال اوزره فوت ایده
اتی جوازدن منع ایدر حتی که ایکی الندن بری کسک اولسه اتی تجویر ایتمز اما ایکی قولغی کسک
تجویر ایدر * و یقن اوزرینه کفارت عین لازم اولان کسک اطعام و کسوه و قحیر بر رقبه نک هر برندن
عاجز اولسه اما که واجب اولور که اوج کون صائم اوله * و عجز اولور که کندینک و عیالتک قوت و حاجتندن
زیاده مالی اولیه که انکله اطعام و اکساء و یا عتی رقبه ایده اول اوج کون صائم اولور * بعضر دیکه
یقن اطعام ممکن اولور شیشه مالک اوله اگرچه کفایتندن زیاده دکل ایسه ده انکچون صومه کفارت جائز
اولز که اول حسن و سعید بن جبیر رضی الله عنهم قولیدر * و اول صومده تتابع وجوبده علماء اختلاف
ایستدیر * بر جماعت آنده تتابع واجب اولمز بلکه دیلر سه متتابع و یا خود متفرقا صائم اولور لکن تنابیی
افضلدر * اول شافعی قولینک بریدر و بر قوم ذاهب اولدیلر که آنده تتابع واجب اوله قتل و ظهار
کفارتلرند کی کبی * اول قوری و ابوحنیفه قولیدر * و آکابن مسعود (فصیام ثلاثة ايام متتابعات)
قراعتی دلالت ایدر و کفارتک حث اوزره تقدیمده دخی اختلاف ایستدیر * بر قوم جوازده ذاهب اولدیلر که
اول عمر و ابن عباس و عاتشه و حسن و ابن سیرین رضی الله عنهم قولیدر * مالک و اوزاعی و شافعی و حنبل الله اکا
ذاهبدر شول دلیلله که (قال النبي صلى الله عليه وسلم من حلف على عين فرأى خيرا منها فليكنف عن يمينه
وليفعل الذي هو خير) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر بر کسسه بر شیتک فعل و یا ترکنه عین ایدوب آنک
اوزره استراودن انک غیری خیر لو کورسه عینک کفارتن ایدوب اول خیر لو کوردیکی شیئی ایشلون * الاوکه
شافعی دیر که اگر کفارتی صوم ایدر سه حثندن اول جائز اولمز زیرا که بدیدر * اما که اطعام و کسوه
و عتقندن هر برینک تقدیمی جائز اولسی زکاتک حول اوزره تقدیمی کیدر صوم رمضان انک خلافتی
ملا بدیر که وقت اوزره تجبلی جائز اولمز * و بر قوم ایسه کفارتک حث اوزره تقدیمی جائز دکل ایدوکنه
ذاهب اولدیلر که ابوحنیفه رضی الله عنه دخی ذاهبدر * (ذلك كفارة ايمانكم اذا حلفتم) اشبو ذکر
اولنان ایمانه کز کفارتیدر چنکه عین بعده حث ایدر * (واحفظوا ايمانكم) ایمانکری حفظ
ایدک یعنی عین ایمانکه و یا عینکری حثندن حفظله اگر عینی مندوب ترکی و یا مکروه فعلی اوزره دکل ایسه
الا فضل اولان آنده حث اولوب کفارتن ایتمکدر * (كذلك بين الله لكم آياته لعلكم تشكرون) اشبو بیان
کی الله تعالی سزه اعلام شرایع بیان ایدر تا که نعمت علیه شکر ایدر سز شول حیثیتدکه سزه ایمانندن کفارتله
مخرج قیلدی (يا ايها الذين آمنوا اتقوا الحرام والميسر والانصاب والازلام رجس من عمل الشيطان فاجتنبوه
لعلكم تفلحون) یا مؤمنلر خیرک تناولی و قمار تعاطیسی و اوثانکه اکا عبادت ایچون نصب اولتودر *
و قد احکما انکه اهل جاهلیت استقسام ایدر لر دی شیطانک تسویل و تر بینندن خبیث مستقذردر * امدی
آندن اجتناب ایدک که فلاح بوله سز (اتقوا الشيطان ان يوقع بينكم العداوة والبغضاء في الحرام والميسر)
شیطان دیر که خرمیسری تناولی و استعما لکزده ارا که عداوت و بغضاء ایقاع ایده * (وبصدكم عن ذكر الله
وعن الصلوة) و دخی سزی الله تعالی ک طاعتندن و علی الخصوص صلوتندن صد ایده * (فهل انتم منتهون)
اوله اولسه آندن منتهی اولزه سز اشبونده ایدر که منع و تحذیرده امر غایبه ایدر و اعتقاد قالمیوب
کسادی (قال النبي صلى الله عليه وسلم كل مسكر حرام كان حتما على الله لا يشرب به عبد في الدنيا الا قضاء الله
يوم القيامة من طينة الخبال هل تدرون ما طينة الخبال قال عرق اهل النار) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم
ایدزهر شرابکه مسکرویره تا ولی حرامد و الله تعالی نفسی اوزره ایجاب و قضا ایتمکدر که برکسه که آنی دنیاده
شراب ایده الله تعالی يوم قیامنده کاطینه خیالندن ایچوره که اول اهل نار لک عذردر * (قال النبي صلى الله عليه
وسلم من شرب الخمر في الدنيا لم يمت بها من الله في الاخرة) پیغمبر عز صلی الله علیه ایدر برکسه که دنیاده
خر ایچوب بعده آندن توبه ایتمه الله تعالی اکا جنت خرقی حرام ایده * (قال النبي صلى الله عليه وسلم لعن الله

الحزب و شاربها و ساقها و بايعها و مبتاعها و عاصرها و معتصرها و حاملها و الحولة اليه و آكل منها) پیغمبر عز صلی
الله علیه وسلم ایدر الله تعالی لعنت ایتدی خیره و اتی شرب ایدنه و ساقیسنه و بايعسنه و مبتاعسنه و اتی صفاته
و معتبرنه و اتی کتورنه و کتورنه و بهاسینینه (واطيعوا الله واطيعوا الرسول و احذروا) الله تعالی به
ورسولنه امر ایستدیر که عین اطاعت ایدک و نهی ایتدکری شیدن و یا آنده مخالفتدن صافنک (فان توليتم
فانما اموالكم على رسولنا البلاغ المبين) اگر سز الله تعالی به و رسولنه اطاعتدن اعراض ایدر * کز بیلاک که
برم رسولنه واجب اولان و حی تبلیغد و اعراضکز آکضر و بره زانکه ضرری کندیکزه ایدر سز (ليس على
الذين آمنوا و عملوا الصالحات جناح فيما طعموا) مؤمن صالح اولنره شیدن صافنه و ایمان و اعمال صالحه
اوزره ثابت اولر (ثم اتقوا و آمنوا) و من بعد کندیلر حرام قیلنان شیدن صافنه و حرمتنی اعتقاد
ایدر (ثم اتقوا و احسنوا) بعده معاصیدن صافنری اوزره ثابت و ستر اولر و اعمال جیهلی تجوی
ایدوب اکا اشتغال ایدر (والله يحب المحسنين) الله تعالی احسان ایدنری سور اوله اولسه انلری بر شیتله
مواخذله ایتمز * امدی بر کسسه که اشبو مذکور ایسلیه محسن اولور و محسن اولسلیه الله تعالی به محبوب
اولور * روایت اولندیکه خیرک تجوی ایتمی نازل اولیقن صحابه دیدیلر که یا رسول الله شول وفات ایدن
اخو انزل کالی نیجه در که انلر شرب خیر ایدر و میسردن اکل ایدر لر دی اوله اولسه اشبو آیه نزولیه انلر
حالی خبر و برلدی (يا ايها الذين آمنوا ليلوتكم الله بشئ من الصبيد تناله ايد بكم و رماحكم) یا مؤمنلر حق
تعالی مطیعی عاصیدن اظهار ایچون سزی صیددن بر شیتله اختیار ایدر که اول صیدلر صغار و فرخ و بیضنه
الار یکز ابرو و کازنه و مجلر یکز ابرر (ليعلم الله من يخافه بالغيب) تا که الله تعالی شول انک دنیاده غائب
و آخرتدن منتظر اولان عقابی خوفن ایدن عبادنی عیب ایدر شولر دیکه آندن خوف ایتمز * اشبو آیت عام
خدیبه ده نازل اولدی صحابه محرمین ایکن الله تعالی انلری صیدله ابتلا ایتدی بر حیثیتله که وحوش کثرت
اوزره و حاللری اطرافنه کوردی دلیلله آتی صیده تمکنلری اولوردی * اشبو سنده تنبیه و ایدر که قایل
عندنده ثابت اولمیان کشتی آندن اشد اولانده نیجه ثابت اوله یلور (من اعتدى بعد ذلك فله عذاب اليم) اول
کسه که بوسید ابتلا سندن نکره اخذ صیدله ظلم ایده اکا عذاب الیم واردر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر
یعنی ظم و ربطنی جلدله ایجماع اولور و بیای صلب ایدیلور (يا ايها الذين آمنوا لا تقتلوا الصبيد و انتم حرم)
یا مؤمنلر محرمین اولدیلر کز حالد صیدی قتل ایتمکز (ومن قتله منكم متعمدا) سزدن اولسکه صیدی عامده
اولدینی حالد قتل ایده * اشبو عده اختلاف اولنوب بر قوم دیدیلر که اول صید قتلنه عذر احرای نسیمانه
اما که احرمانی ذاکرا ایکن اتی عداقتل ایتمه اکا حکم یوقدر بلکه امری الله تعالی به مفوضد و زرا اکا
کفارت اولمقندن متجاوزد که اول مجاهد و حسن قولیدر و آخرون دیدیلر که اول محرمک احرای ذاکرا اولدینی
حالد صید قتلنه عذر و انکه اکا کفارت واجبدر و اگر صیدی خطایله قتل ایتمه اکثر قهه ایدیلر که انک
عذر و خطای کفارت لزومنده مساویدر * زهری ایدر کفارتک متعمدا اوزره وجوبی کابله در و محظی اوزره
وجوبی مستلده * سعید بن جبیر ایدر کفارتک وجوبی قتل عده مختصدر و بخسه قتل خطا ده کفارت یوقدر
(بغير اثم مثل ما قتل من اليم) امدی اکا واجب اولور که صید مقتولک خلقتنه شیئی قریب نعمدن جزا ایده
(بحکم به ذوا عدل منکم) اول جزایی مسلمندن ایکی رجل عدل حکم ایده و لایق اولور که اول ایکی عدل
فقیه اولوب نعمدن اول صید مقتوله اشبهه اشیا یله حکم ایدر * اشبو عماده شافعی و مالک عندنده
خلقت و هیئت اعتبارلدر * و ابوحنیفه رضی الله عنه عندنده قیمت اعتبارلدر * اوله اولسه صید صید
اولندینی مکانه بهایه طویلور اگر بهایه هدی بهاسنه ایرسه اول مخیردر دیلر به انک بهاسیله هدی اشتر ایدر
و یا خود طعام اشتر ایدوب هر مسکینه بردن نصف صاع و غیردن بر صاع و برر * و یا خود هر مسکینک طعامی
مقابله سنده بر کون مائ اولور * و اگر صید مقتولک بهایه هدی بهاسنه ایرمنه اطعام و صوم بیننده خیر
اولور (هدایا یبلغ الکعبه) اول کفارت کعبه به ابرر هدی اولدینی حالد امدی آنی مکده ذبح ایدوب حرم
مساکینه تصدق ایده (او کفارة طعام مساکین) و یا اول قاتل صید اوزره مسا کین اطعامی کفارت

واجب اولور (او عدل ذلک صیاما) ویا اول اطعامه مساوی صوم واجب اولور * اوله اواسه هر بر مسکینک
 اطعامی مقابله سنده بر کون صام اولوره امدی قائل صید اوزره یا جزاء ویا اطعام ویا صوم واجب اولور (لیذوق
 وبال امره) تا که معصیتی جزا سن ذوق ایدوب من بعد احرای حالده قتل صیددن امتناع اید (عنا الله عما
 سلف) الله تعالی عفو ایددی شول امر امکنز حالده صید قتلک و بالک که آتی زمان جاهلیت کزده ویا بحر عدن
 اول ایشلشدیکز (ومن عادقینتم الله منه) بر کب سنده که بحر عدن صکره انک منلنه عودت اید
 الله تعالی آخرتده آندن انتقام ایدر ایشو قوله عاند اوزره کفارت وجوب منع ایدر معنی بوقدر (والله عزیر
 ذواتقام) الله تعالی عزیر در عصیان اوزره اصرار ایدنه انتقام ایدر * بجن محرمین صید قتل نکور ایتسه
 عامه علماء عندنده انک اوزره جزا متعدد اولور * ابن عباس رضی الله عنه ایدر بجن محرم عدا قتل صید ایتسه
 اکسوال اولور که بوندن اول صیددن هیچ برشی قتل ایدکی ایدی اگر ایدم ایدی دیرسه انک اوزره برشی
 حکم اولور بلکه وار کیت حق تعالی سندن انتقام ایدر دینور * واکر اندن اول برشی قتل ایدم ایدی
 دیرسه اوزرینه جزاء حکم اولور * اگر آند نصکره عودت ایدر دیرسه اوزرینه برشی حکم اولور بلکه ظهر
 وصدوری ضرب و جعله اولور * پیغمبر عزری الله علیه وسلم طائفه دن وج نام وادیده برینه آنجلین حکم
 ایددی (احل لکم صید البحر وطماعه) ماه دن معیشت ایدوب غیردن تعیش ایتز حیوانک
 صیدی وطماعی سزه حلال قیلندی * عوررضی الله عنه ایدر بحر لصدی آند صید اولاند وطماعی انک
 طشره بر اقدیدر * ابن عباس و ابن عمر و ابوهریره رضی الله عنهم ایدر طعماندن مراد مائک ساحله میت
 بر اقدیدر * وسعد بن جبیر و عکرمه و سعید بن المسیب و قتاده و یحیی دیدیلر که اول انک طوز لوسیدر *
 مجاهد ایدر صیدی انک تازه سیدر و طعمای انک طوز لوسیدر (متاعکم ولسیارة) تا که سز
 انکله انتفاعلنه سز اقامتکز حالده تازه سن یکله و مسافر تکز حالده قورعش تزد ایتکله * معلوم
 اوله که حیوانات ماه ابکی قیدر معک و غیریدر * اما حاکم انواع مختلفه سیله میتیه می حلالدر (قال النبی صلی
 الله علیه وسلم احلت لکم میتان السمک و البحر) پیغمبر عزری الله علیه وسلم ایدر سمک و بحر لصدی میتیه می سزه
 حلال قیلندی و انک موتی سیله ویا میت سز اول سنده فرق بوقدر * ابوحنیفه رضی الله عنه ایدر که حلال
 اولور مکرکه موتی سیله اوله * حجر اوزره وقوعی ویا اندن مائک انحصاری * ویا انک مثلی حالت کبی واما
 سمک غیری ابکی قیدر بر قسمی برده معیشت ایدر بحر که معیشتی کبی ضفدع و سرطان کبی انک اکلی
 حلال اولور * و بر قسمی ماهده معیشت ایدر برده معیشتی مذبح کبی اولور آند اختلاف اولندی بر قوم
 دیدیلر که سمک غیر بسنک اکلی حلال اولور ابوحنیفه دخی اکا ذاهبدر * و قوم آخرون دیدیلر که کلینک
 میتیه می حلالدر زیرا که کبسی سمکدر اگر چه صورتده مختلف ایتسه لبریت کبی که اکاحیه ماه دینور
 حیه شکنده اولد پیچون * واکلی بالاتفاق مباحدر که اول ابو بکر و عمر و ابن عباس و زید بن ثابت و ابوهریره
 رضی الله عنهم قوللر ایدر شریع و حسن و عطا و مالک رضی الله عنهم اکا ذاهبدر * و بر قوم دخی دیدیلر که
 حیوانات بحر دن هر شیکه حیوانات بریدن اککل اولور انک نظیری اولان حیوانات بحر دن
 میتیه می حلال اولور بر قریه و امشالی کبی * واکه برده انک نظیری اکل اولانیه انک حیوانات بحر دن
 میتیه می حلال اولور مائک کبی و خنزیری و حاری و امشالی کبی * اوزاعی ایدر هر شیکه عیشتی ماهده اوله انک
 اکلی حلال اولور اگر چه اول قساح ایتسه ده * شعبی ایدر اگر اهل ضفادعی یسه ل بیدر دم منع ایتزد *
 صفیان ثوری رضی الله عنه ایدر بر جا ایدر که سرطانی اکا د بئس اولیه * امدی حیوانات بحر دن کبسی
 اکل مباح دینره حدیث مذکور جتدر * و دخی شول حدیثکه ابوهریره رضی الله عنه دن مریدر دیدیکه
 بر رجل پیغمبر عزری الله علیه وسلم دیدیکه یار رسول الله بزدر یا فرین ایدر زو صوی ایتسه آرتور زرا کرانی
 وضو ده صرف ایدر سه و زو صو سز قالور زاوله اواسه در یا صوبله آدست الامعی * پیغمبر عزری الله علیه
 وسلم دیدیکه (هو الطهور ماؤه و الحل میتته) بحر لصدی طهور و میتیه می حلالدر * یا بر رضی الله عنه ایدر
 جیش الخطب نام غزاده ایدر امیر عز ابو عبیده رضی الله عنه ایدی زاد منو کذب مضطرم تبه سته ایدر
 اوله اواسه کوردلر که در یادن عنبر دینور بر نوع حوت میتیه می ساحله راغ ایدی اندن نصف شهر دکار زمان

اکل ایتدک پیغمبر عزری الله علیه وسلم قدوم ایتدیکم زده آتی ذکر ایدیکم دیدیکه (کاوار فاخرجه الله
 اطعمه و نان کان معکم فانا بهم فاکله) الله تعالی آتی سز بکون چقار مش رزق قدر یکز سیله کرده آندن
 بقیه و اواسه بزه دخی و برنکه بیله مکر برنده و ارایش کنورب پیغمبر عزری الله علیه وسلم آندن ایدی
 (و حرم علیکم صید البر ما دمن حرام) و بحرین اولد بکز چه سزه برده صید اولان ویا برده صید ایتدک کز
 شی حرام قیلندی * ایشو قول اوزره بحر مه صید حرام اولور اگر چه آتی حلال صید ایش ایتسه ده لکن
 جمهور انک حلاله ذاهبدر (قال النبی صلی الله علیه وسلم الصید خلال لکم مالم تصطادوه او یصد لکم
 پیغمبر عزری الله علیه وسلم ایدر بحرین اولد بکز حالده سزه صید بر کبی حلالدر مادامکه ائی کندی کز
 صید ایتسه سز ویا سز بکون صید اولنیه (واتقوا الله الذی الیه تحشرون) الله تعالی دن قورقوب اکا
 مخالفت ایتکز که یوم قیامتده اکا حشر اولور سز خیر ویا شر یکز اوزره سزه جزاء ایدر (جعل الله الکعبه
 البیت الحرام فیما للناس) الله تعالی کعبه بی که بیت حرام دیو و صفدی شول سیدنکه الله تعالی ائی
 حراست و حرمت عظیم ایتدی شول دلیلله که (قال النبی صلی الله علیه وسلم ان الله حرم مکة یوم خلق السموات
 و الارض) پیغمبر عزری الله علیه وسلم ایدر الله تعالی سموات وارضی خلق ایدلر دن برو که بی حرام ایتدی
 امدی ائی ناس ایچون معاش و معاشلری امر ندیه سبب انتعاش قلدیکه خائفه کامیغفور وضعیف انده امن
 اوزره اولور قبحار انده فائده دنور و حجاج اککا توجه قیلور (والشهر الحرام) و شهر حرری دخی سبب
 انتعاش قیلدیکه انده قتال دن ناس امان اوزره اولور که اول ذوالقعدة و ذوالحجه و محرم و رجب آیلدر ویا انکله
 مراد شهر ذی الحجه اوله که انده حج اداء اولور (والمدی و القلاند) و دخی سوق هدیه و تقلید هدیه آتی سبب
 انتعاش قیلدی (ذلک لتعلموا ان الله یعلم ما فی السموات و ما فی الارض) ایشو حرمت احرام و غیردن ذکر
 اولان ایدر سز تعبد اولندی کز نایله سز که الله تعالی سموات وارضه اولان اشیانک جیعین یلور کعبه بی
 ناسه سبب معاش قاسنده صلاح عباد اولد یغن بیلدی کبی (وان الله بکل شیء علیم) و یله سز که الله تعالی
 هر شیئی یلور خلقک احوالی و سرده و علانیه ده کی اعمالی اکا خفی اواز * اوله اواسه مؤمنه لایق اولور که
 اکاطاعته و رغبت و محالفتندن رهبت ایدر (اعلموا ان الله شدید العقاب و ان الله غفور رحیم) یلور که
 الله تعالی محارمن انتهاک و انک اوزره اصرار ایدر نره عقابی شدیددر و آتی محافظه ویا انک اوزره صبر ایدر نره
 مغفرت و رحمتده بلیغدر (ما علی الرسول الا البلاغ) رسوله واجب اولان اسرا اولد یغن تبلیغدر اول ایتسه
 آتی برینه کنورب تغریبط کزده عذر کز قالمدی (والله یعلم ما تبدون و ما نکتمون) الله تعالی سز لک اعمال
 و اقوال دن اظهار و سرانرا و احوال دن امر ایتدک کز ییلور (قل لا یستوی الخبیث و الطیب) دیکل که
 اشخاص و اعمال و اموال عند الله ردی و جیدی مساوی اولور (ولو اعجبک کثرة الخبیث) اگر چه سنی خبیثن
 کثری اعجاب ایدر سه ده ایشونده صالح عمله و حلال ماله ترغیب وارد زبر اهر شیده عبرت جودت ورد ایتده
 یوخسه قتل و کثرنه دکل زیرا که محمود قلیل مذموم کثیردن خیلودر (فاتقوا الله یا اولی الباب) امدی
 یا عقیول کامله صاحبیلری خبیثی تشریده اگر چه کثیر ایتسه الله تعالی دن قورقوب اندن تجنب و رهبت ایدلر
 و طیب اگر چه قلیل ایتسه ده ائی ایشاره عزیمت ایدلر (لعلکم تفلحون) اوله کیم اول سبیدن فلاحه ایره سز
 (یا ایها الذین آمنوا لاتستلوا عن اشیاء ان تبدلکم نسوکم) یا مؤمنلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض اشیادن
 سوال ایتدک کز که اول سزه اطهار و لنفسه سزه غم و برر و عاقل کند و به غم و بررشی ایشلر * روایت اولور وقتا که
 حنک و جوی حقتده (ولله علی الناس بیع البیت) آیتی نازل اولدی سراقه بن مالک دیدیکه یار رسول الله هر سنده
 اوزرینه حج واجبیدر * پیغمبر عزری الله علیه وسلم اندن اعراض ایدوب حتی که اول سوالن اککا
 اوچکره به دکن اعاده ایتدی پیغمبر عزری الله علیه وسلم دیدیکه انک وجوی انجی عمرده بر کره در اکرن سکا
 نعم اول هر بلده واجب اولور دینم واجب اولور دی واجب اواسه اکاستطاعتکز اولیمیدی * امدی بونک کبی
 اشیادن سوالی ترلر ایدلر * زیرا سز دن اول بکن امتلرک هلاکی انبیالینه کثرت سواللری و اختلافلرندن
 اولدی اوله اواسه سزه واجب اولان اولدر که سزه امر ایتدیکم شیئی اخذ ایدر سز ونهی ایتدیکم شیئی
 اجتناب ایدر سز ایشو آیه کریمه اول سبیدن نازل اولدی (وان تستلوا عنها حقین ینزل القران فبذلکم)

و اگر بر حکم ایچون قرآن نازل اولد بغنده ظاهرده انک حاجتکزل اولان شیشه شرحی او ایوب حال بوکه سز آنک
 شرحنه احتیاجکزدن سوال ایستکزل اول سز ظاهرده اولانور (عنه الله عنها) الله تعالی اول اشیمان
 سوالکزی عفو ایندی * امدی من بعد آنک اشالی اسوله به عودت ایتمکز (والله عفو رحیم) الله تعالی
 سز آنک تفریطکزه عفو شیشه عجله ایتمکز عفو ایدر (قدما لها قوم من قبلکم ثم اصبحوا بها کافرین) سز دن
 اول بکن امتدادن انبیالری سز آنک کبی اشیا سوال ایدر و بر یلچک اکا کافر اولدیلر انک الله تعالی انک
 سخطنه ایردی * اونه علیه انشی ایدر الله تعالی فرائض فرض ایندی آنی سبقت ایتمکز و اشیا دن نمی ایندی
 سز آنی هنک ایتمکز * وحدود حد ایندی سز آنی تجاوز ایتمکز و اشیا دن عفو ایندی سز آنی بحث ایتمکز
 (ما جعل الله من بحیره ولا سببه ولا وصیله ولا حام) الله تعالی بحیره و سببه و وصیله و حامدن هیچ برنی امر
 ایندی * روایت اولند بکه اهل جاهلیه ابتداعدن ایدی بکه بکن بر ناهه بش بطن طوغروب آخری ذکر اولسه
 اول ناهه نک قولان غن شق ایدر و ب سیلین تخلیه ایدر لدی من بعد ارفاسنه بجزل و سودین صاعغر لدی واکا بحیره
 دیو وصف ایدر لدی * و بکن انک لری مزبض اولسه و یا بر قری غائب اولسه اگر بومر شدن عافیت بولور سم
 و یا غائب کاور سه ناهه م نذر اولسون دیوب بحیره کبی انک منفعتن کندیلر حرام ایدر لدی و اول سببه ایله
 وصف اولدی * و بکن بر شاة یدی بطن طوغروب اولدینچی ولدی ذکر اولور سه آنی ذبح ایدر و بر لدی
 انشی اولور سه آنی غنده ترک ایدر لدی * واکر اولدینچی بطن ذکر و انشی اولور سه اول انشی ایچون ذکر دخی
 احتیاج ایدر و اول وصیله دیو وصف اولدی * و بکن بر خلک صابدن اون بطن ولد وجوده کسه انک ظهری
 کندیلر حرام ایدر لدی ماه و من عیدن آنی منع ایتمکز لدی و آنی حام دیو وصف ایدر لدی (ولکن الذین کفروا
 یفترون علی الله انکذب) لکن کافر لاشیو اشیا بی تحریم و آنی الله تعالی به نسبتلریه اکا کذب و افتراء ایدر
 (واکثرهم لا یعقلون) انک اکثری فرط جهل لردن حلال و حرام بینتی فرق ایتمکز بلکه کارلریه مجرد تقلیدله
 اول کذب ایدر * اشیا دنده اشارت وارد که انک بعضی فعللریک بطلان یلایوب لکن اکا اعتراض انلری
 حب ریاست و تقلید آباء منع ایده (واذا قیل لهم تعالوا الی ما نزل الله والی الرسول قالوا احسننا ما وجدنا
 علیه آباءنا) بکن انکه الله تعالی انک کاتبه و رسول الله صلی الله علیه وسلم سفته کاک دینسه دیر لکه
 بزه کفایت ایدر اول دین که آباء منی انک اوزره بولدی (اولو کان آباؤهم لا یعلمون شیئا ولا یحسدون) حق تعالی
 ایدر که اگر چه آباء لری برشی بیلز و طریقه حقه کتز جهله ضالین ایسه لده اقتداء اولغنه کفایت ایدری
 حال بوکه اقتداء اولغن شول کسه به لایق اولور که عالم مهتدی ایدی و کی سینه اول وصف ایسه حجتله بیلزور
 یوخسه مجرد تقلید کفایت ایتمز (یا ایها الذین امنوا علیکم انفسکم) یا مؤمنلر که سز لیکزه صلاحی الزام ایلد
 (لا یضركم من ضل اذا احدثتم) ضالک ضلالتی سز ضرر و برمن بکنکه سز مهتدین اوله سز و اهتداندن لکه کنشی
 منکره طاقی حسیجه انکار ایده (قال النبی صلی الله علیه وسلم من رای منکر او استطاع ان ینغیره ینده فلیغیره
 ینده فان لم یستطع فلیسانه فان لم یستطع فلیقلبه) ینده مغیر علیه السلام ایدر بر کسه که بر منکر ی کورب یدیله
 انی تغیره قادر اوله تغیر ایستون اکا قادر اولر سه لسانله اکا انکار ایستون اکا دخی قادر اولر سه قایلله انکار
 ایستون (الی الله مرجعکم جمیعاً فینبئکم بما کنتم تعملون) یوم قیامتده جمیع کزل مصیری الله تعالی به در
 دیناده کی اعمالکزل خیر و شر فی سز خبر و بررا کاوره جزا کزی بر کورر * دینلر بکه اشیا آنک نزل شول
 رجال حقتده در که ایمان حلاوتن ذوق ایتمکز و نصکره کفره دن ذی قرابه لدی آنی اذا فیه اراده ایتمکز
 کفره ایسه المردن انی قبول ایتمکز تا فایتمکز * او یله اولسه الله تعالی انلری تا فقدان منع ایدر و انلر
 نفسلری اصلاحی الزام ایلدی طریق اهتدایه سلو که یوخسه بونکه مراد علی الاطلاق امر و نهی ترک
 ایستون دیک دکادر و بر بلا ضرورت انی ترک ایدن طریق اهتدایه سالکاردن اولر (یا ایها الذین امنوا شهادة
 بینکم اذا حضر احدکم الموت حی الوصیة) یا مؤمنلر بکن بر بکره موت حاضر اولسه آنک وصیتی حیقتده
 ارا کرده شهادتار (انک ذوا عدل منکم) سز دن ایکی صاحب عدل سز انک شهادتیدر (اولاخر ان من
 غیرکم) و یا منکزل غیریدن ایکی رجل شهادتیدر * دینلر بکه اهل ذمتل شهادتی (واشهدوا ذوی عدل منکم)
 دلالتله من و نه دراهم کجه اوائل اسلامده قت مسلمین ایچون جائز ایدی * و بر قوم دینلر بکه اشیا و

حکم ثابته در * بکن شهادت ایچون ایکی مسلم بولیمه ایکی کافری اشهاد ایستون * بشریح ایدر بکن برارض
 غریبه ده اولوب وصیته اشهاد کسه بولیمه ایکی کافری اشهاد ایستون جائز اولور اول کرکسه اهل کایدن
 و یا مشرکیندن اولسون امدی کافر لسه مسلم اوزره شهادتی جائز اولر * مکرکه مفرده وصیت اوزره اوله شعبی
 ایدر قوقاده مسلمیندن بر رجل مختصر اولوب وصیته اشهاد ایچون مسلم بولیمه اهل کایدن ایکی رجل اشهاد
 ایندی اول ایکی رجل متوفانک ترکه سبیله کوفه به کوب ابو موسی الاشعری به واردیلر اولر اوله حاکم ایدی
 قصه یی ذکر ایچک ابو موسی انلر عین و بر بکنه نصکره شهادتین قبول ایندی * حسن ذهری ایدر (دوی
 عدل منکم) یعنی موصیلت حی و قبیله سندن ایکی رجل عدل (اولاخر ان من غیرکم) و یا خود حی و قبیله کز
 غیریدن ایکی رجل شهادتیدر * یوخسه احکامدن بر شینده کافر لسه مسلم اوزره شهادتی جائز اولر (ان انتم
 ضربتم فی الارض فاصابکم مصیبة الموت فحبسوا من بعد الصلوة) اگر چه ارضه سیر و سفر ایدر کن
 سز به اسباب موتدن برشی ایرسه و اول منکزل غیریدن اولان ایکی شهادت شهادت ایستون ل امدی اول ایکی
 شهادی صلاته نصکره به اشاف ایلد * عامه مفسرین دیدیلر که اول صلاته عصر در * زیر اهر
 ملت اهل اکا تعظیم ایدر و ب انده حلف کایدن صاقنور * امدی ایدر که انکله من ادخلت فی اوله ناجی و بکن
 ملتی صلا تیدر (فیقسمان بالله ان اریتم لانتصری به فمما لو کان ذاقری) اگر منکزل اهلندن اولیان ایکی
 شاهدک قولنده منک و ب ایدر سکز * امدی انکه الله تعالی به عین ایستون و نرسول و بکن غرض دینادن
 بر شیشه طمع له اشیر و بیخیزده کذب ایتمکز و اگر چه انکچون عین ایستون بکن ذی ذاقرا به من ایسه ده
 (ولانکم شهادة الله انما ان الاغین) الله تعالی انک بزه اقامتن امر ایستون شهادتی کتم ایتمکز * زیرا کتم
 ایدر و سز عند الله اتمزدن اولور (فان عمر علی انهما صاغتفا اثما فان یقومان مقامهما من الذین استحق
 علیهم الاولیان) واکر اول ملت اسلامک غیریدن اولان ایکی شاهدک انما ایجاب ایدر فله لریه اطلاع اولسه که
 اول خیانت و سرفرت و حلف کاذب و آنک امنا لیدر امدی اول ایکی شاهدک مقاملر شمول اوزر لریه خیانت
 اولنان ورشده دن ایکی شاهد انک مقاملر نه قائم اولور که انلر قرابه لری و معرفت لریچون شهادته احق در
 (فیقسمان بالله لشهادتنا احق من شهادتکما) امدی الله تعالی به عین و بر یلور که بالله بزم شهادت اولکیلر
 شهادتندن اصدق و قبول اولغ اولی و احق در (وما اعتدینا ناذمان الطامین) و بزم شهادت غزده حتی
 تجاوز ایتمکز تجاوز ایتش سه وز ظالمردن اولسوز (ذلک ادقن بان یأوب الی شهادته علی وجهه او یخافوا
 ان تردا یمان بعد ایمانهم) اشیر و تقدم ایدن حکم و یا شهادی تخلیفه اجد و احوار که شهود شهادتین تخیر و
 و خیانت سز تخمیل اولن لری وجهه اوزره اداء ایده و یا خود انلر بیعتده نصکره عین مدعین اوزره رد اولوب
 اول شهود خیانت و عین کاذبه لری ظهور بکه اقتضاحدن خوف ایده (واتقوا الله و اعوا) الله تعالی دن
 قوز قوب خیانت و حلف کایدن صاقتل و وصیت اولن انی مع اجابله ایستون * اشیا و امر و مخالفت
 ایدر سکز فاسقردن اولور سز (والله لا یهدی القوم الفاسقین) و الحال الله تعالی فاسقلری حجت و یا طریق
 ینشته هدایت ایتمز * اشیا و آیات ثلاث سبب نزولده روایت اولند بکه قیم الداری و عدی بن حاتم اسلاملندن
 اول نصارادن ایدیلمدینه دن تجارت ایچون شامه کندیلر * و عمرو بن العاص و لاسی بدیل نام مسلم دخی
 انلر که یله کندی شامه قدوم ایتمکز کندیلر * او یله اوله به جمیع سنان بر کاغره یا لوب
 قیم و عدی به بلدر مکسزین انی بعض امتعه سنک آرامنه کیزیلر بعد و جعی مشتد اولیچو جمیع امتعه سنکی
 غیم و عدی به تسلیم ایدر و مدینه به اهله کوندوره دیوانلر اجا ولری * ینده بدیل وفات ایچون
 انلر آنک بر کومش اناه ایچنده اوچیزو مشقال کومشی امتعه سندن چشاوروب کیزیلر و انک ما عدا بن
 مدینه به ایله و ب بدیلک اهله و بر دیلر * انلر دخی اول و بر یلن متاعی نفتیش ایدر و ب ایچنده اوله امتعه نک
 وصف و ذکر یازیلان کاغدی بولدیله کورسه لکه اول اناه ایچنده کی اوچیزو مشقال کومشله اناه بوقدر
 فی الحال قیم و عدی به دیندیله بدیل اشیا و سز و بر دیک متاعدن هیچ برشی بیع ایستون * و یا مرضی محمد اولوب
 نفسنه اتفاق ایچون متاعدن هیچ برشی اخراج ایستون * دیدیلر بوق برشی ایتمکز بدیلک ورشده دن دیدیلر که
 امدی بزم کوزد کسکز امتعه ایچنده سز تقسیم اولان اشیا انک ذکر یازیلن بر کاغره بولدی کایازیلندن

بر کوشش انا ایچنده اوچیزه مقام کوششی بولدی قییم وعدی آنک بزه ویردیکی اشبوسره تسلیم ایتدی که زدر
 غیرین باری زدی و انکار ایتدیله اوله اولسه ورته قییم وعدی بی بیغیر عیسی صلی الله علیه وسلم ایتدیله اوله اولسه
 انکار لری اوزره اصرار ایدوب عین ایتدی کار ندنصره بیغیر عیسی صلی الله علیه وسلم سیلارین تخلیه ایتدی
 بعده اول اناه ایکیه سنک ایتدیله بولوب ورته انله نزع ایدیلک دیدیلر که بزوی بدیلک کندیکن اشترا ایچیدیلک
 لکن اشترا من اوزره یننه من اولدیغندن اقرار ایتدی که کراحت ایتدی * اوله اولسه ورته ینه انلری بیغیر عیسی
 صلی الله علیه وسلم ایتدیله (فان عمر) آیتی نازل اولدیق ورته نك قومندن عمرو بن العاص و مطلب بن
 ابی وداعه طوروب اول اناه بدیلک ایدوکنه شهادت و عین ایتدی کار ندنصره اناه اولیا میت حکم اولندی بعده
 عیسی الداری اسلامه کلدیکنده دیردی که صدق الله ورسوله انانی بن اخذ ایچیدیم الله تعالی نك مغفرتن دیرلم
 دیوتصیرنه اعتراف ایدردی (یوم یجمع الله الرسل فیقول ماذا اجبتم) حق جل و علا یوم قیامتده
 مرسلینی جمع ایدوب دیکه امتلری کزی بنم توحید و طاعتده دعوت ایتدی ککرده نه شیدنه سزه اجابت ونه شیدنه
 رد ایتدیله (قالوا لعلمنا) دیکه بزه ییلدر مدبکت شیده علمز یوقدور (انک انت علام الغیوب)
 من غیوبی بیلمکده باغ سن اوله اولسه نه شیدنه بزه اجابت ونه شیدی بزه اظهار ایتدی کارین و قلبلرند اضمحار
 ایدوب بزم ییلدر کار عیسیایی یلورسن * دینلر دیکه یعنی سنک علم جنبدنه بزم علمزل وجودی یوقدور
 * ابن عباس رضی الله عنه ایدر قیامت ایچون احوال و زلازل واردر که قلوب آنده مواضعندن زائل اولور
 و اول یومک دولندن فزعله جوابدن ذهول ایدور * بعده عقلری ثابت اولدیغنده امتلری حقه سنده
 شهادت ایدور (اذ قال الله یاعیسی ابن مریم اذکر نعمتی علیک وعلی والدتک) ذکر ایت شول وقتی که
 حق تعالی کفره یه توبیح ایچون مرسلینه امتلرک اجابتندن سوال و انلر اوزره اظهار ایتدیکی آیتی ذکر اید
 حال بوکه انلردن بر طائفه اول مرسلینی تکذیب ایدوب سحره دیوتصیه ایچیلردی * بر طائفه ایسه غلو ایدوب
 عیسی و اناسی مریمی ایکی اله در دو افترا ایچیلردی * اوله اولسه الله تعالی اول کونده عیسی علیه السلامه
 دیکه ذکر ایت سکا و والده که اولان نعمتی که منی نبوته اکر ام ایتدم و والده کی نساء عالمین اوزره اصطفا ایتدم
 (اذ ایتدک روح القدس) و منی جبرائیل علیه السلامه قولتدر دم و یا شول کلامه کیم انکه دینی و یا نفسی
 حیات ایدیه ایله احیا و انا مدن تطعم بر ایدرک (تکلم الناس فی المهد و کمل) ممرده طفل ایکن و کمل
 ایکن ناسه سو یلدرک یعنی کمال عقلده و تکلمه طفوات و کمل و نلک نساوی ایدی * اشبور دیلر که اول آخر
 زمانده بیره فیسمرد * زیرا اول کم ولته ایرمدن رفع اولتشد * ابن عباس رضی الله عنه ایدر عیسی علیه
 السلام او تو زبانه ابریک مرسل اولدی اولوز ای رسالته مکشند نصره رفع اولندی (واذ علمت الکتاب
 و الحکمة و التوراة و الانجیل) و سکا کتاب و فهم و نوراة و انجیل تعلیم ایلدم حتی که اول ایکیه سیله ناس میننده
 حکم ایدرک (واذ خلق من الطین کهیئة الطیر باذی فتنفخ فیها فکان طیرا باذی) و بنم اذغله طیندن
 طائر صورنده برنی دوزدرک بعده کانفخ ایدیلک بنم اذغله حی طائر اولوردی (وتبری الاکه و الابرس
 باذی) و بنم اذغله اکه و ابرصدن علی کیدرک (واذ تخرج الموی باذی) و بنم اذغله موتابی قبروردن احیا
 اولد قری حله اخراج ایدرک (واذ کففت بنی اسرائیل عنک) و یهودی سندن منع و صرف ایتدم شول
 وقتی که قتلکی قصد ایتدیله (اذ جفتم بالینات) بقی که سن انله اشبور دلالان و معجزاتله کلدک (فقال
 الذین کفروا منهم ان هذا الاخر مبین) انلردن کافر اولدر دیکه بزه کتور دیک کل الاسحر ظاهر در
 (واذ وجبت الی الخواریبن ان آمنوا بی و برولی قالوا امنا و انشدنا ما نساوون) و ذکر ایت شول وقتی که
 عیسی نك خواص اصحابی حواریونه الهام و قلبلرینه قذف ایتدم که * سکا و رسول عیسی به ایمان
 کتور و دیر دیکر که الله تعالی به و رسوله ایمان کتور و دیک با عیسی سن شاهد اولکل که بزمسلار
 (اذ قال الخواریبن یاعیسی ابن مریم هل یستطیع ربک ان یزول علینا مائدة من السماء) حواریون دیکر که
 یا عیسی ربک جل شانہ دعا که اجابت ایدردی و یا خودا کاسوال ایدر مدیکه سعادن بزه خوان ایتدی و دیکه
 ایچنده طعام اوله (قال اتقوا الله ان کنتم مؤمنین) عیسی علیه السلام دیکر که الله تعالی دن قورقوب
 بولک انسانی سوالدن صائنک اگر آنک کمال قدرته و بنم نبوت حقیقه و منلر و ایمان ادعا سنده مادقلر ایه کر

(قالوا)

(قالوا یریدان انا کل منها) حواریون ایتدی دیلر که تبرکاز اندن اکل ایدووز (ونظم من قلوبنا) و آنک
 کمال قدرته علم استدلاله علم مشاهده انضمامیه مطمئن القلوب اوله وز (ونعلم ان قد صدقنا) و سنک نبوت
 ادعا سنده صدقکی یله وز (ونکون علیهم الشاهدین) و آنک اوزره الله تعالی نك و حدایتده و قدرته
 و سنک نبوت و رسالتکه شهادت ایدنلردن اوله وز و یا خودا شیو آیات و معجزاتی عینله مشاهده ایدنلردن اوله وز
 (قال عیسی ابن مریم) چون عیسی علیه السلام انلردن اشبور سوالده عرض صحیحلرین کوردی اوزر لریته
 حقی کالیه الزامی اراده ایدوب دیکر (اللهم و یا انزل علینا مائدة من السماء) یا الهی بار بشاره سعادن مائده
 انزال ایت (نکون لنا عیسی لا قلوبا و اخرنا) تا که آنک نازل اولدینی کون بزم متقدمین و متأخرینغزه
 عید اولوب آتی تعظیم ایدووز دینلر که آنک نزولی یوم احده اولوب اول اجلدن نصاری آتی عید افتخار ایتدیله
 (و آیه منک) و اول سنک کمال قدرته و بنم صحت نبوته سندن علامت اوله (فارزقنا) و بزه اول مائده بی
 ویر و آنک اوزره شکر اعطاء ایلکل (وانت خیر الرازقین) زیرا که من رزق و برنلرک خیر لوسه بین زیرا که
 رزق خلق ایدن و غرض سر و برن اول باری تعالی در (قال الله انی منزلها علیکم) الله تعالی انلرک سوالنه
 اجابت ایدوب دیکر که بزم اول مائده بی انزال ایدرین (فمن یکره بعد منکم فانی اعذبه عذابا لایا اعذبه احدا
 من العالمین) مائده نك نزولتد نصره سزدن اول کسه که کافر اوله انله بر نوع عذاب ایدرین که زمانلری
 عالملردن برکسه یه اول عذاب ای عییم زیرا فرده و خنازیره مسیح اولندیلر که آنک مثلی عذاب ایلر انلرک غیر
 تعذیب ایتدی * روایت اولندیکه اول مائده برقر حزی سفره ایدی فوقندن و تختندن ابکی غمامه بنده * انلر
 نظر ایدر * کن اینوب اوکر یننه قولندی عیسی علیه السلام اعلیوب دیکر که الهی بی شاکر لردن ایت
 الهی مائده بی عالمینه رحمت ایت یوخسه مثله و عقوبه ایته اندن طوروب ایدست آلدی و نماز قیلوب آغلدی
 و اوزرندن مندیان کشف ایدوب بسم الله خیر الرازقین دیدی * کورسه لکه اول پشم باق ایدی
 اوزرنده بولی و دیکلری یوغیدی اندن دسم سائل ایدی باشی برابرنده طوز و قوریوخی اوجنده سرکه
 و چوره سته کرائدن غیر الوان بقول قولنلش ایدی و دخی آنده بش رغیف اولوب برنک اوزرنده زیتون
 و ایکنجیسی اوزره عمل و اوچنجیسی اوزره معن و در دنجیسی اوزره جبن و بشنجیسی اوزره قدید و ارایدی
 حواریوندن شعور دیکر که یاروح الله اشبور مائده ده اولان اشیا دنیا طعماندن و یا آخرت طعماندنمدر
 دیدیکه هیچ برندن دکادر * بلکه الله تعالی انی قدر تیلر اختراع ایدوب و برامدی امتد ککزی دیکر و الله تعالی به
 شکر ایلکر که اول سزه امداد و فضلندن آتی زیاده ایدو بعده دیکر که یاروح الله اشبور ایتدن بزه بر آیه آخری
 کوستریدک دیدیکه یا هک الله تعالی نك اذیلر دیر لکل هماندم اضطراب ایتدی بعده دیکر که نه اوامکی هیتکه
 عودت ایتکل کوردیلر که نه اولکی هیئتده تحول ایتدی بعده مائده اوچوب * کندی اوپله اولسه آنلر
 آنده نصره عصیان ایدوب مسیح اولندیلر دینلر که اول مائده انله کون آشوری قرق کون کلدی و کلیجک اکا
 فقرا و اغنیاء صغار و کبار جمع اولوب برلردی چنکه زوال وقتی ارسه اوکارندن اوچوب آنلر آنک ظلمنه نظر ایدو
 فالوردی اگر اندن فقیر یسه مدت عمرنده غنی اولوردی و اگر مر یسه مدت عمرنده مرض کور میوب عافیت
 اوزره اولوردی بعده الله تعالی عیسی علیه السلامه وحی ایتدی که بنم مائده مدن فقرا و مرضی اکل ایتسون
 یوخسه اغنیاء و اصحاء دکل اول مییدن نامن اضطرابه دوشوب آنلردن سکسان اوج رجل مسیح اولندیلر *
 دینلر دیکه حق جل و علامه انزالنه ذکر اولان شر طه بی تعلیق ایدیلک استغفار ایدوب مائده نزولن
 استرزیدیلر اوپله اولسه مائده نازل اولدی (واذ قال الله یاعیسی ابن مریم انت قلت للناس اتخذونی وای
 الهین من دون الله) ذکر ایت شول وقتی که حق جل و علا عیسی علیه السلامه یوم قیامتده دیکه سن ناسه
 دیکر که الله تعالی دن غیر بی و والده بی دخی ایکی اله افتخار ایدک (قال سبحانک) عیسی علیه السلام
 دیکر که یا الهی سنی تنزیل ایدرین اندنکه اولو هیئتده هیچ احد سکا شریک اوله (ما یكون لی ان اقول مالک لی
 بحق) بکا حق اولیان قوی دیک لایق اواز (ان کنت قلته فقد علمته) اگر بن اول قوی دیمش ايسم
 سن آتی یلورسن (تعلّم ما فی نفسی و لا اعلم ما فی نفسک) نفسمده اخفا ایتدی کمکی یلورسن اعلان ایتدی کمکی
 یلدک کبی اما که بن معلوم ایتدن اخفا ایتدی کمکی بیازین (انک انت علام الغیوب) غیوبک جنین

بیلکده من بلیغ من زیرا که من خالق اید و بس (ما قلت لهم الا ما امرتني به ان اعبدوا الله وربي ورسولهم) من انله دعدم الا اینکه بکامر ایتدک که بنم و سزل و بکز الله جل شانہ به عبادت ایدک اکا عبادتکرده هیچ احدی اشراک ایتدک (و کنت علیهم شهیدا ما دمت فیهم) و بن انله ارانده اولد بفعجه او زورلر بنه رقیب ایدم اول قولدن ویا آئی اعتقاددن آنلری منع ایدردم (فلما توفیتی کنت انت الرقیب علیهم) چون بنی عیایه رفله نونی ایتدک احوالور بنه مراقبه ایلد بخصیص ایدوب دبلدیکن کسسه بی دلائله ارشاد و ارسال و سل و انزال آیاتله اول قولدن عصمت و ابعاد ایتدک (وانت علی کل شیء شهید) حال بوکسن هر شیده بنم مقالته و انله مقالته مطلع و مراقب سن (ان تعذبهم فانهم عبادک) اگر سن انله تعذب ایدوسن کندی عبادکه تعذب ایدوسن مالک مطلق سن ملکده نه ایشرسک سکا اعتراض اولمز * ویا انله عبادک ایکن غیره عبادتله اکا مستحق اولمشدور (وان تغفر لهم فانک انت العزیز الحکیم) و اگر سن آنلری مغفرت ایدرسن اهل عبادن انتقامه قادر سن و انابه و غو بدن هر فعلکده حکیم سن و هر بجزی مغفرت اگرچه مستحسنه در لکن تعذب ایدرسن عدل ایدر و مغفرتله فضل ایدوسن (قال الله هذا يوم یقع الصادقین صدقهم) الله تعالی ایدر اشبو کلام که بنله عیسی یننده در واقعدر شول کونده که دیاده صدقه مستر اولنله صدق ایدر (لهم جنات تجری من تحتها الانهار خالدين فیها ابدا) انله بچون آخرتده جنتلر وارد که انجهلر بنک آنندن نمرلر جاری اولور آنده دائمی اولد قلری سالد (رضی الله عنهم و رضوا عنه) الله تعالی انله صدق و طاعتلرندن راضی اولوب انله ایتدیک مغفرت و کمال انضائی سبیلله اندن انلردخی راضی اولور (ذلک الفوز العظیم) انجهلر کراولان نواب مؤمنین صادقینه فوز عظیمدر (لله ملک السموات والارض وما فیهن) سموات وارضلر و انکیسننده اولان خلقت ملککی الله تعالی به مخصوصدر (وهو علی کل شیء قدير) ایجاد و اعدامدن اول هر شیده قادردر * والله اعلم

سورة الانعام و هی خمس و ستون و مائة آیه مکيه

الا (وما قدر والله) دن اوج آیت قیامنه دکن * و دخی فل تعالوا دن لعلمکم تقفون دکن مدینه لردو دینلر که سورة انعام سکده کیجه نازل اولوبدر بیلر سنجه بنش یلک ملک دخی تسبیح و تحمیده نزول ایدوب خاتمین یقینی سدابندلر * پیغمبر عزیزی علی الله علیه وسلم آئی کور بچکن سبحان ربی العظیم دیوبخوده واردی مرفوعا ویدر کم برکسه که سورة انعامی اوقویه اول کونده و کیجه ده بنش یلک اکا صلوة ایده

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذی خلق السموات والارض) الله تعالی حضرتلری جدا و انچه احقدر که سموات وارضی اول خالق ایلدی * کعب الاحبار ایدر نور انله اول آیتی اشبو ایتدور و آخر آیتی (الحمد لله الذی لم یخذلنا) ایتدور الله تعالی جدی عبادنه تعلیم اچون نفه بچون جدی اثبات ایتدی یعنی سموات وارضی خلق ایدن الله تعالی به جد ایدک اول بیکسی عباده کور بنن مخلوقاتک اعظمی و عباد بچون عبر و منافع مجبی اولد بچون ذکر لری تخصیص اولدی (وجعل الظلمات والنور) و دخی اول الله تعالی ظلمات و نوری انشاء ایتدی * و اقدی ایدر اشبو ایتدن ماعداتر آنده ذکر اولان ظلمات و نوره مراد کفر و ایماندر * اما بو آیه کی ایل مراد لیل و نهاردر دینلدی که یعنی الله تعالی سموات وارضی خلق ایتدی حال بوکه آنندن اول ظلمات و نوری انشاء ایتدیدی (قال النبی صلی الله علیه وسلم ان الله خلق خلقه فی ظلمة ثم اتی علیهم من نوره فن اصابه من ذلك النور اهتدی ومن اخطاه ضل) پیغمبر عزیزی علی الله علیه وسلم ایدر حق جل و علا مخلوقاتک ظلمنده خلق ایدوب او زورلر بنه نورندن انقاء ایتدی اول کسسه که اول نوردن اصابت ایتدور هدایه ایدر اصابت ایتن ضلالتده قالدی (ثم الذین کفروا برهم بعد لیلون) اشبو ایتدک نصرکه کافر لر رب تعالی یا توانی عدیل ایدر لر * دینلر که یعنی رب تعالی عبادنه ویردیک نعمتلر او زور جدا و انچه حقیق ایکن کافر لر اول نعمته کفران ایدر لر * و یا خود حق تعالی اشبو اشبابی انله تکون و تعیشلر بنه اسباب قلدی بنی حیثله حتی انله او زور جدا اولوب کافر اولان ایکن انله آنندن عدول ایدوب شول بر شیده قادر اولیان شیئی اکا مساوی ایدر لر (هو الذی خلقکم من طین) اول الله تعالی سزل ایتدک خلقکزی طیندن ایتدی زیرا آدم علیه السلام کاهل بشر در اندن

خالق اولوبدر * و یا خود آنرا کزادی طیندن خلق ایتدی * روایت اولندیکه حق جل و علا آدم علیه السلامی خالق اراده ایتدیکنده جبرائیل علیه السلامی بره کوندردیکه آنندن بر مقدار تراب کتوره بر دیکه سندن الله تعالی به استعاده ایدر بنکه بدن بر بنی اکسلده سن * و ایلد اولسه جبرائیل علیه السلام آنندن بر بنی آلقصیر بن حق تعالی به رجوع ایتدی * یارب سکا استعاده ایدیکلر کاتر حش ایتکه نادب ایتدم دیواعتلر ایتدی * به ده میکا بیل علیه السلامی کوندردی اولدخی جبرائیل علیه السلام کی استعاده اولد بچق النجاین ایتدی * بعده عزرائیل علیه السلامی کوندروب بر آنندن دخی استعاده ایدیکلر * اول اکادیکه بدخی الله تعالی به استعاده ایدر بن که انله امر نه مخالفت ایدم * و برک یضاه و سودا و حرا سندن آلدی اول احیادن بنو آدم ملک الوافی مختلف اولدی * به ده آئی و نلک طلوسی و آجیدی و طوزلیه سبیله بوغردی بنو آدم ملک اخلاقی اولد بچدن مختلف اولدی * الله تعالی عزرائیل علیه السلامه دیدیکه جبرائیل و میکائیل علیه السلام بره مرحت ایدوب سن ایسه مرحت ایتدک * امدی بو کتور دکت ترلبدن خلق ایدر حکم خلق ارواحی قبض ایتکه سن تسلط ایتدم ابوهریره رضی الله عنه ایدر حق جل و علا آدم علیه السلامی خالق ایدیکلر ترابی طین بعده جاء * سنون ایتدی بعده خلق و تصور ایتدی بعده ترک ایدوب حتی که ماصال اولدی * بعده کار و ح تقیح ایتدی (ثم قضی اجله و اجل مسمى عنه) بعده اجل موفی قضاء ایلدی و اجل وقیامت آنله عندنده در * دینلر که اجل اول خلق اولند بچندن موتبه دکندر * و اجل ثانی موتدن بعثته دکندر * زیرا اجل آخر مهته اطلاق اولند بچق کی به سنده دخی اطلاق اولنور * و یا خود اجل اول نوم و نایسی موتدر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر هر کسه نک ایکی اجل و اردر بری موتبه دکن و بری بعثته دکندر * اگر مال حق اولوب صله و رحم قیلورسه اجل بعثندن اجل عمر نه آرتوبلور * و اگر فایر اولور و مردن کی یلورسه اجل عمرندن اکسلدیلوب اجل بعثته آرتوبلور مجاهد ایدر اجل اول اجل دیادر * و اجل ثانی اجل آخرتدر * دینلر که ملک ایکسی دخی بر در * یعنی الله تعالی اعمار کرا بچون مدت قیلوبدر که اکامنتی اولور * مزه و اجل مسمى ایسه آنله عندنده در آئی اندن غیری احد بیلر (ثم انتم تترکون) بوند نصرکه بعثته شک ایدر سن * یعنی آنلری و اصوللری خالق ایدن و آباللر بنه دکن دیر کورن و موادلر بن خالق و جمع ایدن و انده حیاتی ایداع ایدوب دینلر کی دکار زمان دیساده ابقا ایلن الله تعالی ایدوکی ثابت اولد بچق ایکنی کراه اول مواد جمع و احیایه قادر ایدوکی بالطریق الاولی ثابت اولوب انده شک اولنور آیت اولی توحیده دایلدور و آیت ثانیه به منه دایلدور (وهو الله فی السموات و فی الارض) اول الله تعالی سموات وارضده معبود بالحقدر و غیری دکل (به لم یسرکم و جهرکم) اعمالکزلر سرفی و جهری یلور آنک عندنده سر و جهر مساوبدر (و به لم مانکسبون) خیر و شر دن ایشلدیکلر کزی دخی یلور آنک او زور جز آه ایدر (و مانا نهم من آیه من آیات ربهم الا کانا عنهم مرضین) هر یار که انله آیات قرآینه دن بر آیت و یادله دن بر دلیل و یا بهز اندن بره بجزه کور سنلر الا انله آنندن اعراض ایدوب اکانظر ایتدیلر (فقد کذبوا بالحق لما جاءهم) انله آیاتک کاندن اعراض عادتلری اولانغین قرآن دخی انله کادیکنده آئی تکذیب ایتدیلر حال بوکه اول اعظم آیاتدر * و ایلد او سه آنک غیرتی تکذیبلری اظهر اولور (فوف یا نهم انباء ما کانا به یستزون) انله استمز ایلر شک اخباری و جزایسی عذاب نزولی عندنده دیساده و آخرتده ظاهر اولیسردر (اولم یروا کم اهلکننا من قبلهم من قرن) اهل مکه نظر اعتبار ایلد نظر ایتدیلر مکه انله اول نجه قرن اهلی بر اهلک ایتدک قرنک معنا سنده علماء اختلاف ایتدیلر * به ضلر دیدیکه اول ناسک اغلب اعماری مدتدر که اول بنش یلدر و یا سکا سن یلدر * دینلر که قرن شول عصر اهلیدر که آنده تی و یا علمده فایق کسه اوله اول عصرک مدتی کر که قیللر و یا کثیر اولسون (مکاهم فی الارض) که بر آنلری بر یوزنده تمکین و تفر بر ایتدک و یا بر آنله قوی و آلاتدن انده انواع تصرفله تمکین ایدر جک اشبابی و بر دکل (مالم تمکن لکم) که بر آنلر دکوا یا اهل مکه سزی انده تمکین و تفر بر ایتدک و یا انله و بر دیکمز قوی و آلات تمکینی سزه و برمدک (وارسلنا السجاء علیهم مدرارا) و انله بفعوری ساجتلی و قننده مستانعا ایتدردک (وجعلنا الانهار تجری من تحتهم) و انله ریاض و بسا ایتدکده تختلرندن جاری اولور نمرلر قیلدق حتی که انهار و اغار یننده خصب و ریفدن تعیش

ایستد (فصل هجدهم بذوقهم) انرا ایسه اش جو نمنا و زده الله تعالی به شکر را بختیوب کفر اید بچک اول
کفر انری سبیل زانری اهلک ایستد (و انشا امان بعد هم قرنا آخرین) و انلرد نصکره انلر بر سه قرن
آخری بدل خلق ایستد یعنی الله تعالی سرزدن اول عاد و غود و امشالی کبی اقوامی اهلک ایدوب سکا نلر سه
اقوام آخری انشاء و ایجاد و انلر که تعمیر بلاد ایدوبی کبی قادر در که کفر و شرک اوزره ماصر ایدوب سکا نلر
ایر کوردی که صاتی سرزدخی ایر کوره (ولو زنا علیک کتابی قرطاس فلسفه یا بیسم) اگر بر سکا کاغده
یا زبلو کاب ایدوب انرا آتی شکاری ازله سچون المرید لمس ایسه (لقال الذین کفرو ان هذا الاصح
مبین) انلردن کافر اولر نعمت و عناد ایدوب بود کل الاصح ظاهر و دردی (وقالوا لوانزل علیه ملک
و کافر ایدوب که نولایدی محمد علیه السلام فاته ملک نزول ایدوبی و انک نبی اید و کن بره مو بلییدی (ولو انزلنا
ملک لکن قضي الامر ثم لا یظنرون) اگر بر انلر اقتراح لری سبیل آشکاره ملک ایدوب انرا ایسه ایمانه
کله لری انلر عذاب واجب اولوب امر لردن فراغ ایدوبی طرفه العین دکوزمان عذاب لری تاخیر
اولوب ایدوبی زیرا که ام سابقه سه الله آنک اوزره جاری ایدوبی که چن کفار بر آیتی اقتراح ایدوب نازل
اولسه بعده اکایان کتور سه ل عذاب لری استیصال اولوردی (ولو جعلناه ملک لعلنا نرجل) و اگر
انلر اقتراح ل آشکاره سکا ملک انزال ایتیدوب و باخود رسالتله انلر ملک کوندر سیدک بر اول ملکی رجل
آدمی صورتده ایدوبی زیرا که بنو آدم ملائکه به نظر استطاعت ایدوبی اول اجلدن جبرائیل علیه
السلام پیغمبر یز صلی الله علیه و سلمه وحیه الکیلی صورتده کاوردی و داود علیه السلامه کلن ایکی ملک
ایکی رجل صورتده کلمشیدی (و لیسنا علیهم ما یلبسون) و انلر نفس لری اوزره خلط ایتد کاری شینی
بر انلر خلط ایدوب فو لم کمدیر و با آدمی در پوشک ایدوبی و انکله خذلان لرن اوزره لری (ولقد
استخزی بر من قبل) یا محمد قومک سنی استخرا ایدوبی کبی سندن اول کچن مر مللردخی استخرا
اواند بلر (خاق بالذین خفرو انهم ما کوا به یهزؤن) انلردن رسول لری استخرا ایدوب اول استخرا لرن
یزامی اولان عذاب و تقمه انلری احاطه ایتدی (قل سیروا فی الارض ثم انظروا کیف کان عاقبة المکذبین)
دیکل که بر یوزده میر ایدوب بعد نظر ایدوب که مر سلینی نکذیب ایدوبی الله تعالی عذاب استیصال ایدوبی
اهلک ایتد برنا که انکله معتبر اوله مر دیتد بکه تجارت و غیر ایچون سیر مباح ایدوب آثارها لکینه نظر
و جوی اقامت ایدوب (قل لمن مافی السموات والارض قل لله) دیکل که سموات و ارض و ابکیسند
اولان اشیا نکل خلقی و ملکی کیمکه رجواب و بر لره فیهما و الا سن جوابه متعین اولیچ دیکل که کلیسی الله
تعالی نکدر (کتب علی نفسه الرحمة) الله تعالی فضل و احساندن رحمتی نفسی اوزره الزام ایدوبی اول
رحمت دنیویه و اخروییه عامدور و اول و جتدند که معرفته هدایت ایدوب و نصب ایدوب و انزال کتب ایدوب
توحیدین یلدور و کافر لره و نلر نه دکن مهلت و بر (قال النبی صلی الله علیه و سلم لما قضی الله الخلق کتب
کتاباه و عند فوق العرش ان رحمتی مبعث غضبی) پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم ایدوب رحمتی جل و علا خلقن
امر فی فضل ایدوبی فوق العرش عندده کاب کتب ایدوبی بنم رحمتی غضبی صبق ایدوب (قال النبی صلی
الله علیه و سلم ان الله تعالی مائة رحمة واحدة بین الجن والانس و الهام و الهوام فیهما تطافون و بهما یترجون
و بهما تعطف الوحوش علی اولادها و اخرت مائة رحمة یز رحمتی بهما عباد یوم القیامة) پیغمبر یز صلی الله
علیه و سلم ایدوب الله تعالی نکل یوز رحمتی واردر انک برینی دیناده بن و انس و بهائم و هوام بیتده قسمت ایتدی
انکله بری بر لره تعاطف و تراحم ایدوب حتی و حوش انکله اولاد لره تعاطف ایدوب و طقسان طقوز
رحمتی ایسه یوم قیامته البقوییدونا که انکله عباد نه رحمت ایدوب عمر بن الخطاب رشی الله عنه ایدوب پیغمبر یز
صلی الله علیه و سلمه سبی کتور لری کوردی که اوزنده بر مرأه امر کلودر و رجابه باقوب کیدر اول حالده
سبیل اراستده بر صبی کوردی مکر اول آنک ولدی ایش سکی در لایته واردی و بغرنه با صوب امر ردی
پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم صحابه به خطاب ایدوب دید که ظن ایدوبی بر که یومرأه ولدی ناره طرح ایدوب
حالی که آتی کا طرح ایتمکه قادر در دید بر که هیچ اولوریم که کشی ولدین ناره طرح ایدوب پیغمبر یز
صلی الله علیه و سلم ایتدی امدی یلوله که (الله ارحم بعباده من هذه بولدها) اشوب مرأه نکل ولده مر سندن

الله تعالى نيك عبادته وحق زیاده در (ایچ معنکم الی یوم القیامة لاریب فیه) الله تعالی یوم قیامتہ دیکن مزی
 قیورده جمع اید بر سر در که اول یومک حقیقتند ویب یوقدر (الذین خسرو انفسهم فهم لا یؤمنون)
 شوند که رأس مال لاری فطرت اصلیه فی و عقل سلیمی تضییعه کنند بفره زبان ایند بفرانرا ایمانه بکفرلر * زیرا
 عقل لرن حواسه اتباع و تقلیده انهم مالک و نظر لرن اغفال لاری انلری که اوزره اصراری و ایمانندن امتناعی
 نادیه ایتدی (وله ما مکن فی اللیل والنهار) اول الله تعالی نیکد و هر شی که لیل و نهار د مسکون و یا تحرک ایدر
 دینلدی که هر شی که اوزر بنه شمس طلوع و غروب ایدر اول ایل و نهار ما کنلرند در * دینلدی که
 انکه هر ادا رنده اولان اشیا نیک جمیعدر * و یا خود معناسی اوزر بنه لیل و نهار هر و لیلن هر شی اول
 الله تعالی نیکد (وهو السميع العليم) الله تعالی انلر اقوالن ایشیدر و اضال لرن ییلور (قل اغیراته
 اتخذ ولیا) دیکل که الله تعالی نیکد غیر و لی معبودی اتخدا ایدر لرن (فاطر السموات والارض) که اول
 سموات و ارض شاق و مبدا و معبدشیدر (وهو یطم ولا یطم) اول خلقه روزی و پر و پخته خلقا کاروزی
 فرمدر (قل انی امرت ان اکون اول من اعلم) دیکل که بن امر اولند که اشیا و امشدن امر الله اول
 بن اسلام ایدر اولام * زیرا پیغمبر یمز صلی الله علیه و سلم دینده امتنک سابقیدر (ولا تکن من المشرکین)
 وینک ازین امر شرک کردن اولغل دینلدی (قل انی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوم عظیم) دیکل که اگر بن رب
 جل شانیه عصیان ایدر سم قوز قارین که یوم قیامتده عذاب ابر بشم (من یصرف عنه یومئذ فیه رجه)
 برکده که یوم قیامتده آندن عذاب صرف اولنه حق تعالی کارحت و انعام ایشیدر (فذلک الفوز المبین)
 اشبو صرف و یا رجه نجات یمند در (وان یمسک الله بضر فلا کافه الا هو) اگر الله تعالی منی بایه
 و یا بکعبه ایه من ایتمه آتی یم الله تعالی بدین غیری دفع ایدر اولمز (وان یمسک بحیرة فهو علی کل شی
 قدیر) و اگر اول منی عاقبت و محنته من ایدر مه اول هر شمه فادرد و خیر و ضرر دیند بکن ابر کور (وهو
 القاهر فوق عباده) اول الله تعالی عبادی اوند و مقتضای حکمی حسیجه نفع و ضرر دین امور لری تدبیر یم
 غلبه و قدرته متصفدر (وهو الحکیم الخبیر) اول الله تعالی امر و تدبیرنده حکیم و عبادنک خضایای
 احواله خبیردر (قل انی شی اکبر شهاده) قریش دیدیلر که یا محمد سنک شانکدن جود و نصارایه سوال
 ایند انرا بیه کابلرند سنک ذکر و صفنک یوقدر دیو خبر و بر دیر * امدی سنک رسول الله اید و که شهادت
 ایدر بزه شهادت کوسر کل * حق جل و علا ایتدی من انلر دیکل که قننی شی شهادتده ایدر در جواب و بر و لسه
 فیها جواب و بر و لسه (قل الله شیدینی وینکم) دیکل که جمله منزل را کرده شاهد الله تعالی در و شهادتده
 اکبر شیدر بنم ایچون آنک حق رسولی اید و که شهادت ایدر (واوحی الی هذا القرآن لا نذکر به و من بلغ)
 اشبو قرآن بکاو حی اولندی تا که یا اهل مکه انکه مزی و اود و اچردن و بانس و جندن یوم قیامتده دکن
 قرآن ابر بشن کس نه لری مخالفت اهانی انذار و اطاعت اهلی ایشار ایدم * اشبو آیت دلیلدر که
 احکام قرآنی وقت نزوانده حاضر اولنلر و اند نصکره کاب اول انلر ابر بشنلر عام اوله اما که ابر بشنلر
 انکه مواخذة اولنیه (قال النبی صلی الله علیه و سلم بلغوا عنی و لایة) پیغمبر یمز صلی الله علیه و سلم ایدر بدین
 تبایغ ایدلر اگر چه بر آیت ایهده (وقال النبی صلی الله علیه و سلم نضر الله عبدا مع مقابلی لحفظها و دعاها
 و اذاها) پیغمبر یمز صلی الله علیه و سلم ایدر الله تعالی نضارت و حسن و بره شول عبده کیم بنم مقابلی اشیدوب
 حفظ اید و آتی امته تبایغ و ادا ایدم مقابلی ایدر * چن و اندن هر که که اکافر آن ایدر اول قرآن اکاند بر و
 محمد بن کعب رضی الله عنه ایدر برکده که اکافر آن ابر بشه اول کانه محمد صلی الله علیه و سلمی کور و ش وافی
 اندن ایشیدر (اتکم تشبهون ان مع الله آلهة اخرى قل لا تشبه) من شهادت ایدر یمیز که الله تعالی
 ایه بیه آلهة اخرى اوله دیکل که منرا کاشهادت ایدر سکزن کاشهادت ایچون (قل انما هو اله واحد و اننی
 بری عما تشرکون) دیکل که اول الله تعالی اله واحد و مسزک اکاشرالر ایند ککتر اصنامدن بن برین
 (الذین آتیاهم الکتاب بعرفونه کایعرفون آتیاهم) شوند که بزانه تورات و انجیلی و بر دیک محمد صلی الله علیه
 و سلمی اول ایکی کابده ذکر اولنان حلیه سله انلیور را و علو بن حلیه لریله بیلد کوری کبی (الذین خسروا
 انفسهم فهم لا یؤمنون) مشرکین و اهل کابدن شوند که فوجبدن بدل مشرکی اختیارله زبان ایند بفرانرا

ایمانه کز ایمان اکتساب اولنا حق شیئی نبود کز یحییون * بدیندیکه حق جل و علاهر آدمی ایچون چشتمده
 برینزل و نارد و برینزل خلق اید و بدینوم قیامت اولدیغنده حق جل و علاهر مؤمنله اهل نازل چشتمده کی منازان
 و بر و اهل ناره و مؤمنله نارد کی منازان و بر و * امدی کافرله غایت جبرانی بودر (ومن اعظم من افتری
 علی الله کذبا) شول کسه دن کفر کدر که الله تعالی به کذب اختلاق اید و ب الوهیتنده ا کاعیری اشراک اید
 (او کذب یا مانه) و یا آنک آیتلرله یعنی قرآن و مجزانه تکذیب اید (انه لا یفلح الظالمون) امدی ظالم فلاح
 بولر فکف که آدن اعظم اولیه (و یوم یحشرهم جیعا) یوم قیامتده بر مشرکین و اصناملرینی جمع ایدرز
 (ثم نقول للذین اشرکوا این شرکاؤم الذین کنتم ترعون) بعده مشرکله دیر که قتی شول الله که کفر آتی
 الله تعالی به شرکاء زعم ایدر دیکر (ثم تکون فتنتهم الا ان قالوا والله ربنا ما کما مشرکین) بوند نصکره معذرة
 و جوابلری اولیه که زعملرند انکله فتلص ایدر الا دیه لکه والله بر مشرکین دکلر ایدر * بدیندیکه اندک
 بوقولی یوم قیامتنده شول وقتنده اولور که حق تعالی اهل توحیدله اولان مغفرت و تجاویزین کورده
 بری برلر شیه دیه لکه کاک شرکزی کتم ایدر اهل اوله کم زدنخی اهل توحیدله یله قورنله و * اولیه اولسه و الله بر
 مشرک دکلر ایدر دیه لکه اول حالتده اغزلی کلامدن منع اولوب جوار حلالی شرکله شیه شهادت ایلیه
 (انظر کیف کذبوا علی انفسهم) نظرا تسکه انلر نیجه اعتذار باطل و شرکدن تبری ایلر نفسلری اوزره کذب
 ایدر (و ضل عنهم ما کانوا یفترون) و انلردن زائل و غائب اولور اول شرکا که دیناده ا کالوهیت اقرار و شفاعتن
 رجاء ایدر دی (و منهم من یسمع الیک) مشرکیندن بر جماعت سنک قرآن او قودیفکی دیکر لکه روایت اولندی که
 ابوسفیان و ولید و نضر و عتبه و شیبه و ابو جهل و انلر اقرانی جمع اولوب پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم
 قرآن عظیم الشان او قودیفن دیه کدیلر نضره دیدیلر که یا ایا قیلله محمدنه سویلر دیدیکه نه سویلر دیکر ییلزین
 الا بکه لسانی حرکت ایلر اساطیر الاولین سویلر تنکیم بر سره قرون ماضیه اخبارین حکایت ایدر بر ابوسفیان
 دیدیکه بر انک سویلر بکنک بعضی حق اولمن اعتقاد ایدرین * ابو جهل اکازنه ار که اندن بر شینی اقرار
 ایدر من انی اقرار دن بره موت اوندردیدی اوله اولسه اشب و آیت کریمه نازل اولدی (وجعلنا علی قلوبهم
 اکنه ان یفقهوه) بر انلر قلوبی اوزره اغطیه قلدق تا که انلر کلامکی فهم ایتیه ل (وقی آذانهم و قرا
 و قوللرند صم و قفل قلدق که کلامکی ایتیه ل * اشبه و دلیلدر که الله تعالی مقلب القلوبدر بعضی هدایت
 ایچون شرح ایدر بعضی ایه اغطیه ایلر سدایدوب کلام حق فهم ایتیز ایدر (وان یروا کل آیه لا یؤمنوا بها)
 اگر آیات و دلالتدن در تنقین کورسه ل فرط عناد و استحکام تقلیدلرندن اکایمان کتور منور (حتی اذا
 جاؤک یجادلونک) حتی سکا کله لرسنگله جدال ایتکه کاورلر (یقول الذین کفرو ان هذا الا ساطیر الاولین)
 کافرلر دیرلر که اشبو متقدمین افاض ص و احاد بشیدر (و هم یمنون عنه و نأ و ن عنه) اهل مکه نامی محمد
 علیه السلامه اساعدن نمی ایدوب و کندیلر آدن تباعد ایدرلر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر که اشبو آیه
 ابوطالب شاتده نازل اولوبد که نامی پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر آدن نمی و منع ایدوب کندی ایه سکا
 ایماندن تباعد ایدر دی * روایت اولندی که رؤس مشرکین ابوطالبه جمع اولوب بزدن دیلدکن بر صبح الوجه
 شابی آلب محمدی و برکل * ابوطالب ایتدی انصاف میدر که ولدی مزه قتل ایتکه و برم و سزله و لکزی تریه
 ایتکه کیدم روایت اولندی که پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم عی ابوطالبی ایمانه دعوت ایدر یچک اول دیدیکه اگر
 قریش بنی تمیم ایدر اولییدی سکا متابعتله سنی قریشلر ایدر دم لکن حیاته اولدیغجه سندن انلری منع
 و دفع ایدرین (وان یمکنکم ان انفسهم و یا یثرون) و الحال انکله کندیلرین هلاک ایدرلر
 و بلزلر که ضرر لری ککندیلرک غیره تعدی ایتز (ولوتری اذ و فوا علی الناس) یا محمد اکرسن انلری
 کوریدلر شول وقت که ناز اوزره طورد بر بلوب ایتکه نظر ایدرلر * و یا اکا کیروب مقدار عذاب یله ل
 (فقالوا لیسنا نرد ولا نکذب یا یات ربنا و نکون من المؤمنین) و دیه لکه نولادی دنیایه رجوع ایدرلر من بعد
 و سزله ایتلر بنی تکذیب ایتز لک و سزله و سزله اولور دق (بل بدالهم ما کانوا یخفون من قبل) بلکه انلر
 نفاقلرندن و یا قیام اعماللرندن دیناده اخفاء ایتدکارینک جزای ظاهر او ایچن فخرله آتی غنی ایدرلر یوخسه
 عزملری اولیه که اول قوللرینه وفاء ایدر (ولوروا لصادوا ما تموا عنه و انهم لکاذبون) اگر انلر ناز اوزره

و فو و لردن و عذابلرینک مقداری ظم و رند نصکره دنیایه رد او انسه لرشول اندن نمی اولاند قلمی کفر
 و معافی به عودت ایدر لردی زیرا انلر و عدلرند کاذبلر (وقالوا ان هی الا حیلنا الذی ساء ما نحن ببعوثین)
 و دخی انلر دنیایه رد او اند قلمنده دیه لردیکه یو برم حیات دنیایه در * یوخسه معوثین دکلر و دیو بی انکار
 ایدر لردی (ولوتری اذ و فوا علی ربهم) یا محمد اکرسن انلری کوریدلر شول وقت که رب تعالی به قضاء و یا جزاء
 ایچون عرض اولنه ل (قال الیس هذا بالحق) الله تعالی انلر دیه که اشبو یغث و عذاب حق دکلر در
 (قالوا بلی و ربنا) امر لری غایت جلالتله مجلی اولدیغیچون بلی و ربنا دیوب اقرارلرین میله نأ کید ایدرلر (قال
 فذوقوا العذاب بما کنتم تکفرون) الله تعالی دیه که امدی عذابی ذوق ایدرلر شول سبیلله کیم یعنی انکار
 ایدر دیکر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر یوم قیامتده بر نیجه موقوف اولسدر و آنک به ضمه مشرکین
 شرکله برین انکار و به ضمه ایه اقرار ایدرلر (فذر الذین کذبوا بلفظ الله) مغبون اولدیلر شولر که دار
 دیناده یعنی تکذیب عذابی ثواب اوزره اختیار ایدرلر (حتی اذا جاءتهم الساعة بغتة) حتی یخن کیم قیامت
 انلر کمترین ابریه (قالوا یا حسرتنا علی ما فرطنا فیها) دیه لکه شدت ندامت بره دکه الله تعالی انلر امر
 ایتدیکه عمله دیناده تقصیر ایتدیکه * بدیندیکه ساعتدن مراد موته محضر اولدی قلمی وقتنده که ساعتک
 مقدامتدندر (و هم یحملون اوزارهم علی ظم و رهم) انلر انقال و آناه لمرین او قالرینه بوکتنه ل * روایت
 اولندی که مؤمن قبرندن جیه دیغنده صورتی احسان و ربیجی اطیب بر شینی آتی استقبال ایدوب دیه که بر سنک
 عمل صالحکم بکا و کوب ایتکل * زبرابن سکامدت طویلده و کوب ایتشیدم و کافر قبرندن جیه دیغنده
 صورتی اتیح و ربیجی اتیح بر شینی آتی استقبال ایدوب دیه که بر سنک عمل خبیثکم دیناده من بکامدت طویلده
 و کوب ایتکل الا ان من سئ و کوب ایدرین دیو اوزرینه بوکتنه (الا ساء ما یزرون) آگاه اولد که نه جرکین
 شی اولور و زودن اولد که آتی بوکتنورلر (وما الحیوة الدنیا الا لعب و لهم و دنیاک اعمالی دکل الالعب و لهم و در که
 انسانی شول منقبت دانه و لذت حقیقیه بی تعقیب اید و شیتدن الهام و اشغال ایدر (وللدار الا اخره خیر
 للذین یتقون) و ذلر آخرت دائم و منافع و لذاتی خالص اولدیغیچون متقیلر خبرلور و راشبونده تنبیه وارد که
 اعمال منقبتدن اولیان شی لعب و له و اوله (افلا یفقهون) آخرت دینادن افضل ایدوکنر بازلر لری (قد
 تعلم انه لبحر ناک الذی یقولون) یا محمد یلور که مشرکین سکا کاذبسن دیملری حتی محزون ایدر * روایت
 اولندی که اخفس بر شریق بر تنها برده ابو جهم - له ملاقی اولوب دیدیکه بوراه بزدن غیری کلامکی ایتدیکه
 یوقد و بکا خبر و برکه محمد قولنده صادق و یا کاذبیدر * ابو جهم دیدیکه والله محمد اذ قدر اول هیچر که کذب
 ایتیز ایدر * الا بکه بنو قحطی لوا و و قحطیه و حجاب و ندوه و نبوة ایلر کیدیمک سائر قریش بر شینی قمار او ایلر اولسه
 اشبو روایت نازل اولدی * بدیندیکه ابو جهم پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم دیدیکه یا محمد بر شینی تکذیب ایتیز
 ایتیز کن کتور دکن شیئی تکذیب ایدر اول سبیدن روایت نازل اولدی که (فانهم لا یکنونک و لکن الظالمین
 یا یات الله بمجذون) انلر حقیقتده سنی تکذیب ایتیز لری که ماضی ده صدقکی یلورلر لکن اول
 ظالملرینک مدد که دلالت ایدن آیات الاهی انکار ایدرلر حال بوکه انلر حق ایدوکنر یلورلر (ولقد کذبت
 رسول من قبلک فصر و اعلی ما کذبوا و اوردوا حتی اتیم نصرنا) یا محمد سندن اول لکن رسوللر تکذیب
 اولند قلمنده قوملرینک تکذیب و اذالریه صبر ایتدیلر حتی که انلر نصر من ایدر دی تکذیب ایدرلر اهل اکثر ایلر
 (ولا یسئلکم عما تات الله) الله تعالی انلر نبیایه نصرته و عدنی و کفار عقوقه و عدنی تغییر ایدر یوقدر (وقد
 جاءکم من تبأ المرسلین) یا محمد مرسلین قصه لری و قوملرین چکدکاری اذادن حصه لری ذری
 سکا کوریدر که انلری نیجه انجا موقوفه لمرین اهلاک ایتدیک (وان کان کبر عاقلک اعراضهم) لکن انلر سندن
 و یا کتور دیکل ایماندن اعراضلری سکا منقبت و برسه (فان استطعت ان تبغی نقفا فی الارض و اسما
 فی السماء فأتیم یا یه) اگر قادر ایتدیک که جوف ارضه نافذ بره منقذ طلب ایدوب اندن انلر ایچون برایت
 جیقا زه من * و یا خود سبایه معود ایدر بره صد طلب ایدوب اندن انلر ایچون برایت سبایه بره من ایتدیک *
 اشبو و ککه مقصود پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم قوی لسه لانه حرص بالغنی بیاند که اول انلر ایمانی
 رجاسیلر لره آتندن و یا سمانک فوقندن آیت کتورنکه قادر اولسه ایدر دی (ولو شاء الله لجمعهم علی الهدی

اگر الله تعالى انزل هدی اوزره بمعنی دیاسه انزل ایمانی توفیق ایدوب ایمانه که لردی لکن آنی دبلدی امدی
 اکامالت ایتمه (فلا تکون من الجاهلین) اولیا حق شیشه حرصه و موطن صبره جزعه جاهلاردن اوله
 زیرا که اول جاهلردن داندند (انما یحیی الذین یشعرون) سکا اطاعت ایدر انزل که کلامکی سماع قبوله
 استماع ایدر (که انکه انعام و اهدا ایدر یوحسه استماع ایتمیلر دکل انرا یسه موقی منراستنده در حیاتی
 کند یله منفعتی یوقدر (والموقی بهنهم الله) موقی ایه یوم قیامتده الله تعالی انلری بعث ایدر حاللین کند یله
 ییلدر (ثم الیه یرجعون) بعده کار جوع ایدر اعلالربنه کوره جزا اولنور (وقالوا لولا نزل علیه
 آیه من ربه) دیدیلر که نولایدی اکارب تعالی سدن آیه نازل اولایدی اول کرک اقتراح ایند کاردند *
 و با خود انزال اولسان آیات متکثره نک غیریدر (قل ان الله قادر علی ان یزل آیه) دیکه الله تعالی
 قادر و که انلر بر آیه انزال ایدر اول انزل با اقتراح ایند کاردن اوله و با انلری ایمانه مضطر قیلور اوله *
 و با انکارلری هلاکربنه سبب اوله (ولکن اکثرهم لا یعلمون) لکن انزل اکثری الله تعالی آنک انزالنه
 قادر ایدر و کن و آنک انزال اوزرربنه بلاه استجاب ایدر ایدوکن بلزلر (وما من دآیه فی الارض ولا طائر یطیر
 بیخافیه الا امثالکم) هر حیوانکه برده یور و خوشکه هوایوزنده اوچارا انزل هر نوعی سزک کبی
 برامندر * مجاهد ایدر بمعنی اجناس مختلفه در توحید و معرفتده و باغذاه و باغذای و زرق و نوقی مهمالکده
 و با خلق و موت و بعثده سزک کبی امتلدر (ما فرطنا فی الکتاب من شی) بر لوح محفوظده هیچ برشی تقصیر
 ایند بلکه اول عالمده جاری اولور هر شیئی مشتملدر آنده امر حیوان و جاددن جلیل و دقیقدن برشی
 اعمال اولمویدر * و با انکه مراد قرآن اوله که آنده امر دینده احتیاج اولسان شیئی تفصیل و با اجال اوزره
 تدوین اولمشدر (ثم الی ربهم یرجعون) یوندنصکره جمیع ام یوم قیامتده رب تعالی به جسر اولنور *
 ابوهریره رضی الله عنه ایدر یوم قیامتده خلقن کلیسی بهام و دواب و طیر و هر شیئی در کاه حقه حشر اولور
 شیاکل بوینوزلوسندن بوینوز سزک حق انور * بعده جمیعنه طیران اولولدینور کافر آنی کور بیک
 نولایدی بن دخی طیران اولایدم دیوغنی قیلور (قال النبی صلی الله علیه و سلم لتؤذن الحقوق الی اهلها یوم
 القیامة حتی یقال لاشاة الجاهل من القرناء) پیغمبر عز علیه السلام ایدر یوم قیامتده حقوق صاحبو صاحبنه ادا
 اولمشدر * حتی شاة جهالت حق شاة قرندان انور (والذین کذبوا بایمانهم و بیکم فی الطلمات)
 شونلر که بزم آیتلری تکذیب ایندیلر طامة کفر و ظلمات جهل و ظلمات عناد و ظلمات تقلیدده اولدقاری حالده
 الله تعالی سزک دیوشنه و کال علم و قدرته دلالت ایدر آیاتی اینتیزر که اول نفسلرند اثر ایدر * و حتی و خیری
 مو بلزلر (من یشأ الله یضله) اول کسه که الله تعالی آنک ضلالتن دبلیه انی مخذول ایدر (ومن یشأ یجعل
 علی صراط مستقیم) و اول کسه که الله تعالی آنک هدایتن دیاسه آنی هدایت ایدر ایدوب اوزرربنه انی تحمیل
 ایدر (قل ارایکم ان ایتکم عذاب الله و انتمکم الساعة اغیر الله تدعون ان کنتم صادقین) دیکل که بکاخبر
 و بر لساننامه عباد تکذرتکه اگر دیاسه سزده حق تعالی سزک عذاب نازل اولسه * و با اوزرربنه قیامت قوبسه
 الله تعالی سزک غیره دعا ایدر میدیکر * اگر انما مکر سزده نفع ایدر اعتقادنده صادقلر ایسکزانلر دعا ایدلر که
 سزدن عذاب دفع ایدر * لکن اول حینده سزک الله تعالی سزک غیره دعا اینتیزر (بل ایه تدعون فیکشف
 ماتدعون الیه ان شاء و تفسون ماتشکرون) بلکه خاصه الله تعالی به دعا ایدوب اولدخی آندن کشفی
 دبلدیکر عذاب کشف ایدر اگر آنک کشفی دبلر * زیرا اول آندن فضلدر اول اینه فضلن دبلدیکنه و برر
 و اصنامدن اشراک ایند ککزشیق اوئودومر (واقدر سدا الی ام من قبلک فاخذناهم بالاساءه و الضراء
 نعلم یضرعون) یا محمد سندن اول کن امتلره بر رسوللر کوندلر امتلری ایه انلری تکذیب ایندیلر
 اوله اولسه برانلری شدت و فقرله و ضرر و فائله اخذ ایند که تا که بزه تذلل و کاهلربنه توبه ایدر (فلولا ان جاءهم
 با سناضروا) انلر عذاب ککشد تضرع ایدوب ایمانه کسه لردی انلردن عذاب کشف اولایدی
 و لکن قست فلور بهم و برین لهم الشیطان ما کانوا یعلمون) لکن کفرله قلبلری قاصی اولدی و اعمال خبیثه ربی
 شیطان انلر برین ایدی اول اجلدن تضرعی ترل ایندیلر (فلانساوا ما ذکرناه فی قصصنا علیهم ابواب کل شی) و قنا که
 سر و ضرر اذن تذکر اولند قریب ترل ایدوب انکه انما اخذ ایدر برانلر نعم دیدادن هر شیئی قبولین فتح ایند که

انکه حقی الزام و علی ازاحه ایدر (حق اذا فرحوا بما اوتوا اخذناهم بفتة فاذا هم مبسوتون) حتی
 فیکه دسادن انلر و برین شیشه اعجاب ایندیلر برانلری بفتة اخذ ایند که اول حالتده کورسکه انلر خبردن
 ما ایدر (قال النبی صلی الله علیه و سلم اذا رأت الله یعطی العبد ما یحب و هو مقیم علی معصيته فاذا ذلک
 استدرج) ثم تلا هذه الاية پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر حق کوره سکه الله تعالی بر عیدنه استیوب
 دبلدیکن و برر اول عبد ایه معصیتی اوزره مصر اولور بلکه اول و برین شیئا کا استدرجدر آندن استیوب
 نسوا) این اوقودی (فقطع دابر القوم الذین ظلموا) شرک و عصیانله نفسلربنه ظلم ایدن قومک آخری کسلدی
 یعنی انلر عذاب استیصال اولوب انلردن هیچ کسه قالمدی (والجده رب العالمین) الله تعالی به ظالملری
 اهلاکی اوزره جد اولوب نوالله تعالی سزک عبادنه اعلامدر که اول اجل نعمدن اولوب مؤمنلر اوزره انکیون
 الله تعالی به جد واجب اوله زیرا انزل شوم عقایدی و اعمالدن اهل ارضی تخلفی بر نعمت جلیلدر
 (قل ارایکم ان اخذ الله معکم و ابصارکم و ختم علی قلوبکم من الله غیر الله یا نیکم به) دیکل که بکاخبر و برک
 اگر الله تعالی سزک اشتز و کور من اینه و قلوبکرا اوزره غطا ایدوب عقل و فهم ککدر سکه الله تعالی سزک
 کیمدر که اول اشیا کل هر برین برینه کتورمکه قادر اوله (انظر کیف نصرف الايات) نظر آیت که بر آیتلری
 نیجه تکرر ایدر زکاهی مقدمات عقلیه جهندن و کاهی ترغیب و ترهیب جهندن و کاهی احوال
 مقدمین تنبیه و تذکر جهندن (ثم هم یصدفون) یوندنصکره انلر مکذبین اولدقاری جالده آندن
 اعراض ایدر (قل ارایکم ان ایتکم عذاب الله بفتة او جهره هل یلک الا القوم الظالمون) دیکل که
 بکاخبر و برک اگر مزلر الله تعالی سزک عذابی هیچ بر مقدمه سزک آکسزین کاسه و با آنک حلولن ایدن امارات
 مقدمه کسه * دبلدیکه لیلده و با تهاوده کسه هلاک مضط و عذابله هلاک اولور قوم ظالمین اولایدی
 (وما ترسل المرسلین الا مبشرین و منذرین) بر مرسلین مؤمنلر جهتنلر تبشیر ایدر و کافرلری تارلر انداز ایدر
 ارسال ایدلر (من آمن و اصلى فلا خوف علیهم و لا هم یحزون) اول کسه که مرسلینه ایمان کتوره
 و شرعه اصلاحی واجب اولور شیق اصلاح ایدر انلر عذابدن خوف یوقدر و نواب فوته سزک حکمزلر
 فیکه کفار عذاب خوفن ایدر و متصرفون عمرلری تضییعنه و نواب فوته محزون اولر (والذین کذبو
 با یا ننا یسهم العذاب بما کانوا یفسقون) شونلر که بزم آیتلری تکذیب ایندیلر تصدیق و طاعتدن خروجلری
 سبیلله انلر عذاب مس ایدر (قل لا اقول لکم عندی خزائن الله) دیکل که بزم عندمده الله تعالی سزک خزائن
 رزق و وارد دیمز سکه آندن سزده دبلد ککزی و برم (ولا اعلم الغیب) و غیبی ییلور بن دخی دیمز سکه بکاوسی
 اولنایان ماضی و مستقبلدن سزده خبر و برم (ولا اقول لکم انی ملک) و بن ملکم دخی دیمز سکه ملائکه کبی
 یتر آدمک قادر اولد بفتنه قادر اوله و یتر آدمک مشاهده ایندیکنی مشاهده ایدم (ان اسمع الا ما یوحی الی)
 بزم انعام دکل الا بکاوسی اولسان شیشه در الوهیت و ملکیت دعوا سندن تیری ایدوب نبوت دعوا سندن ایدیکه
 اول بشر کالابتدندو تا که انکه دعوا سنی استبعادلین و مدعای فسادنه جزملین رد ایدر (قل هل
 یستوی الاعی و البصیر) دیکل که ضالله مهتدی و با جاهلله عالم و با الوهیت و ملکیت مثلی مستحیل ادعا
 ایدلر نبوت مثلی مستحیل ادعا ایدن یعنی تمیز برابری اولور (افلاتتفکرون) تفکر را بنمیسز که
 هدایت ایدر سزحق ادعا ایدلر باطل ادعا ایدن یعنی تمیز ایدر سز (وانذره الذین یخافون ان یحشروا الی
 ربهم) قرآنله انذار ایت شونلر که رب تعالی به حشر اولملری خوفن ایدر لار شول مؤمنلردر که عملده
 تقریظ ایدر * و با خود حشری تجوز ایدلر در اول ککرت و مؤمن و با کافر در واکا مقربا متزددن *
 زیرا که انذارلر انلر تأتیری ماملور یوحسه حشرک استقامتده جزم ایدلر دکل (لیس لهم من
 دونه ولی و لا شفیع) انرا یحیون الله تعالی سزک غیره انلر نفع و ضرر قادرنه بر قریب اولور که کافع ایدر و نه
 شفیع اولور که کافعات ایدر (لعلهم یتقون) تا که الله تعالی سزک قورقوب نهی ایند ککرتن منتهین اولر
 الله تعالی سزک غیر یحیون شفاعتی نفی ییولدی مع هذا انباء و اولایانک شفاعتلی اولیسرد * دیور که نم لکن
 آنک انذیل اولور (من ذا الذی یشفع عنده الا باذنه) مصداقجه اولر که انکیون شفاعته اذن و برلله شفیع
 یوق کیمدر (ولا تظن الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی یریدون وجهه) شول قوی فانتکدن طردا عملک که

و سرك اعمالكزي حفظ ايد و اوزر بكنزه (كراما كاتين) ملكرين كوندرو و انري بنی آدم اوزره تسليمده
 حكمتي اولدو كه بكن مكلف اعالي يازيلور و روس اشهادده الله تعالى به عرض اولدو ايدو كن يله معاصيدن
 زياده منير اولور * و بعد بكن مولا سنك لطفه و توفی و عفو و سترنه اعتمادی اولسه اندن احتشام ايتز اولور
 اكا نطلع ايدن خدمتدن ايتديكي احتشامی كي (حتی اذا جاء احدكم الموت توفته رسلنا) حتی بكن
 بركزه اجلي اقتضاسنده موت حاضر اولسه ملك الموتك اعوانی انك روحي قبض ايدوب ملك الموت و بررلر
 اولدخ اتي قبض ايدور * ديتلديكه اعوان آتی ملك الموتك امر يله توفی ايدور انك امر يله اولديغيجون كانه
 آتی اول توفی ايتش اولور * خبرده كلدیكه الله تعالى دنيای ملك الموتك اوكنده بر مائده صغيره منزلتنده قلندور
 قنقی بپايندن اولورسه سهولتله قبض ايدور * بكنكه قبض اولناجق ارواح جوق اوله انلری قاتنه جاغرر
 انلردخ اكا اجابت قیلور (وهم لا يفرطون) انلرامر اولند قلمری اوزره زياده و پايندن نقصانه تقربط
 ايتزلر (ثم ردوا الى الله مولاهم الحق) بعده ملائكه و باعباد الله تعالىنك حكم و جزاسنده رد
 اولتورلر كه اول انلر امر ليه حق اوزره توفی ايدور (الاله الحكم) آكا اولولر كه اول كونده حكم بالكرز
 انكدر (وهو اسرع الحسابين) اول الله تعالى حسابينك امر عيدينك جمله خلاقي برقيون صاغيلاجق
 دكوزمانده حساب ايدور * و برنك حسابی آتی آخرل حسابندن اشغال ايتز زيرا اول فكره و رويته محتاج
 دكلدر (قل من ينحيكم من ظلمات البر والبحر) ديكل كه بر و بحرل شدايد و احوالندن و ياخود برل
 خسفندن و بحرل غرقندن سزى كيم قوررر (تدعونه تضربوا و خفية) سز اول الله تعالى به اعلان
 و اسرارله دعاه ايدور اولدو عكرز حالده دير سزكه (لن انجينامن هذه لنعكون من الساكرين) اكر بزي
 پوشدايدون قورنارسنك كا شكر ايدنلردن اولوردق (قل الله ينحيكم منها ومن كل كرب ثم انتم تشركون)
 ديكل كه اول شدايد و هر غم و شدتدن سزى الله تعالى قورنار قورنار قورنار و عكرز دكندر كه يله شركه عودت ايدوب
 عهده وفا ايتز سزيعنى انلرافرا ايدورلر كه انلری دعاه ليه شدتدن قورنارن الله تعالى در بعده اكا اصنامی اشراك
 ايدور مع هذا اصنامك انلره تقى و ضرى اولديغن ييلورلر (قل هو الله ادر على ان يبعث عليكم عذابا) ديكل كه
 اول الله تعالى قادر دركه اوزر بكنزه عذاب كوندور (من فوقكم) فوقكز دن صچه و چاره و ريخ و طوفان
 مثلنى عاد و قود و قوم شعيب و قوم لوط و قوم نوحه كوندردىكي كي (او من تحت ارجلكم) و ياخود آيا عكرز
 آلتندن رجعه و خفف مثلنى قوم شعيب و قارونه كوندردىكي كي * ديتلديكه فوقكز دن اولان عذاب سلاطين
 ظلمه دره و فحشند اولان عبيد سوده دره و ديتلديكه فوقكز دن اولان عذاب كبار بكنز دن ايريشندور و فحشكز دن
 سفله كز دن ايريشندور (او يلبسكم شيعا) و ياخود سزى فرقه ر خلط ايدوب بكنزه اهواه مختلفه بي بيايدو
 (ويذيق بعضكم بآس بعض) و بعضكز بعضكزه باسنى اذاقه ايدو * برى برلر بكنزى قتل ايتكده (قال النبي صلى
 الله عليه وسلم ماتت ربي ثلثة سألته ان لا يهلك امتي بالفرق فاعطانيها و سألته ان لا يهلك امتي بالسنة
 فاعطانيها و سألته ان لا يجعل بآسهم بينهم فتعنيها) بپغمبر عزم صلى الله عليه وسلم ايدور بر جل شأنه دن
 اوج حاجت ديلم ايكيسن روا ايدوب بر بى منع ايلدى ديلم كه امتي غرق ايله و قاطله هلاك ايتجه ايكيسنى
 دخی روا ايتدى و ديلم كه امتي برى برلرندن باس اير كورميه آتی منع ايتدى (روى ان النبي صلى الله عليه
 وسلم قال الله تعالى ثلاثا فاعطاه ثنتين ومنعه واحدة سأله ان لا يسلط على امته عدوا من غيرهم يظهر
 عليهم فاعطاه ذلك و سأله ان لا يهلكهم بالسنين فاعطاه ذلك و سأله ان لا يجعل باس بعضهم على بعض فذعه
 ذلك) روايت اولنديكه بپغمبر عزم صلى الله عليه وسلم الله تعالىدن اوج حاجت ديلموب ايكيسن روا و بر بى
 منع ايتدى ديلم كه امتي اوزره غالب اولور غير دن عدو سلاطين ايتجه و دخی انلری قاطله هلاك ايتجه ايكيسنى
 يله روا ايتدى * و ديلم كه انلره برى برلرندن باس اير كورميه آندن آتی منع ايلدى (انظر كيف نصرف
 الايات لعلهم يفقهون) نظراينكه بر انلره آيتلر بكنزى نجه تصرف ايدورلر كه آتی فهم ايدور (وكذب به
 قومك وهو الحق) يا محمد قومك قرآنی و يا عذابى تكذيب ايدورلر حاله كه قرآن صدق و يا عذاب واقعدر
 (قل است عليكم يوكل) ديكل كه بن سرك امر بكنزه يوكل اولمش دكان كه سزى تكذيبدن منع ايدم و يا سزى
 جزاء ايدم بلكه بن سزى بكنزى (لكل ناس متفر) اخبار قرآنيه دن هر خبر ايجون حقيقت و منتهى واردر كه

انده نهايت بولور (وسوف نعلمون) سز انك دنيا ده اولان ييلور سز و آخر تنده اوله جنى ايسه ايدو كورر سز
 (واذا رايت الذين يخوضون في آياتنا فأعرض عنهم حتى يخوضوا في حديث غيره) بكن بزم آيتلر بكنزه
 تكذيب و استسز ايله خوض ايدورلر كورده سن * سن انلردن اعراض ايت و انلر كه بحالسه ايتكمل مكر كه انك
 غيرى حديثه مشغول اوله * اول تقدير جه انلر كه بحالستك لابس اولور (واما ينك الشيطان فلا تقعد
 بهد الذكري مع القوم الظالمين) و اكر شيطان سكا انلر كه بحالستدن نهى او تندر مغله انلر كه بحالست
 ارشش اينك اول نهى ذكر كند نصكره اول قوم ظالمينه او نور مغل * روايت اولنديكه اشبو نهيد نصكره مسلمان
 شيرج ايدوب ديتلر اكر كه بر انلر هر بار قرآنی استمزالنده طوروب كيدرسه و زم مسجدده جلوسه و طوافه
 استطاعتمز اولمز نازل اولديكه (وما على الذين يتقون من حسابهم من شئ ولكن ذكرى لعلهم يتقون) شول
 قرآنی استمزاله خوض ايدنلر و باي حسابندن برئ لازم اولمز شول مؤمنلر اوزره كه انلر كه بحالسه
 ضروريه ده انلر اعمال و اقوال قبيحه لندن انشاء ايدورلر بلكه اول مؤمنلره واجب اولور كه انلره قرآنله و عظم
 ايدورلر و استطا عظمى اولديكى مرتبه ده خوض و سائر قبايحتن منع ايدو و انلردن امتناع و كراهت اظهار
 ايدورلر * اوله كم انلر اول مؤمنلردن حياه و يا مساءلرندن كراهت ايدوب اول اعمال قبيحه لندن اجتناب ايدورلر
 و ياخود اول مؤمنلر كز اولن ان اعمال حسنه لى سبيله تقوا لى اوزره ثابت اولور و انلر كه بحالستله
 آتم اوليله (وذر الذين اتخذوا دينهم اعباء واهوا) ترك ايت شول قوميكه ديتلر انك امرنى تشبهى اوزره
 بناه ايتدو و عاجل و آجده كنديله نفع ايتن شئ تدبیر ايتدو عبادت صنم و تفرقه بجا و رويته ايتدو
 و ياخود تكليف اولند قلمرى ديتلر لعن و لهو و اتخاذ ايتدو و عبادت لسته ميقات قيلنن عيدين لعن
 و لهو لسته زمان ايتدو * امدى انلردن اعراض ايدوب اقوال و افعال لسته مبالا ايتكمل ديتلديكه حق
 جل و علا هر قوم ايجون عيدينلدى انلر ايسه عيدين لعن و لهو زمان ايتدو و مسلمينك عيدين صلوة
 و تكبير و فعل خير در رجعه و فطر و فطر كي (وغيرتم الحياة الدنيا) انلرى منافع دنيا الدايوب انك اعمال
 آخرى ترك ايتدو (وذكر به ان يسئل نفس بما كسبت) و قرآنله انلره و عظم ايت شول خوفله كم نفس
 هلاك تسليم اولنه كسب ايتديكى ذنوب سبيله * و يوم قيامته ناره اذخال او انه (ليس لها من دون الله ولي
 ولا شفيع) اول نفس ايجون الله تعالىدن غيرى قرب اوليه كه آندن عذابى منع ايدو و يا تخليصى ايجون
 شفاعت ايدو (وان تعدل كل عدل لا يؤخذ منها) اكر نفس عذاب اللهم دن خلاص ايجون هر فديه بي فدا
 ايتسه اول فديه آندن اخذ اولغيه (اولئك الذين اسلوا بما كسبوا) امدى انلر كسب ايتدو كارى اعمال
 قبيحه و عقائد زائغه لى سبيله عذابه تسليم اولتورلر (لهم شراب من حميم و عذاب اليم بما كانوا يكفرون)
 انلره كز قلمرى سبيله شديد الحار و صوايجور ييلور و على الدوام عذاب و جميع ايديلور (قل اندعوامن دون الله
 ما لا ينفعنا ولا يضرنا) ديكل كه الله تعالىدن غيرى شول بزه نفع و ضرر قادر دكل شيشه عبادت ايدور ميوز
 (وزر على اعقابنا بعد اذ هانا الله) و بر كبر و شركه عودت ايدور ميوز الله تعالى بزه هدايت ايدوب اسلام
 روزى قديمي نكده (كاذى استهوت الشياطين في الارض حيران) شول كسه كييكه آتی مردة شياطين
 و جن جاده طريقتن آيروب متعير اولديغى حالده مهامه ايلته (له اصحاب يدعونه الى الهى اتذا)
 حال بوكه او جاده طريقتن آيروشك رقه و اصحابى اوله كه آتی طريق مستقيمه دعوت ايدوب كل بزه كم بزر طريق
 مستقيمه بوزديه * شياطين ايسه آتی طريق ضلالته بياغره اول ايسه ايكى طاقته ييشنده حيرته قاله *
 امدى بزدخى دين اسلامى ترك ايدوب شركه عودت ايدورلر (قل ان هدى الله و الهى) و دخی
 ديكل كه الله تعالىنك هداى كه اسلام در هدى بالكر اولدو ما دعاهى ضلالدر (وامرنا لله رب العالمين)
 و امر اولند قكه د بكنزى رب العالمين اولان الله تعالى ايجون خالص ايدو (وان اقيموا الصلوة واتقوا) و دخی
 امر اولند قكه صلوة اقامت ايدو و زوالله تعالىنك امر نه مخالفتدن صاقتو (وهو الذى اليه تحشرون)
 اول الله تعالى به جزاء و حساب ايجون حشر اولور سز (وهو الذى خلق السموات والارض بالحق) اول
 الله تعالى سموات و ارضى خلق ايتدى و حكمتله قائم اولديغى حالده كه اول صانعنى و خدايتنه دليل قلمرى
 (ويوم يقول كن فيكون) يوم قيامته بقيه خلقه اولولد ديسيله جله سى اولور بعده در بولوك ديسيله جله سى

دیربلور (قوله الحق) الله تعالى لك قولي كائناتك نافذ و وعدى صدق و واقعدر (وله الملك يوم ينفخ في الصور) صور نفخ اولندى كونه جميع ملوك ملكى زائل اولوب جميع اشيا ملكى بالكر الله تعالى لك اولوب بنم ملكم وارد دى و ايداعايد واحد اولوب و صور بونوز هيتمنده در (قال النبي صلى الله عليه وسلم كيف انتم و صاحب الصور قد النقمه و اصطفى سمعه و حتى جبهته ينظر متى يؤمر) بيقم برعز صلى الله عليه وسلم ايدوب ديداده نيجه تنم ايدوبن حالبوكه صاحب صور و صورى اغزيه آلوبدرومى امر حقه اصفا ايدوبد و نوقته صورى نفخه امر اوازور ديوانتظار له جبهه سن اكوبدر (عالم الغيب و الشهادة) اول الله تعالى عبادن غائب اولان اشياى و كرك مشاهده ايند كاري جيعن ييلور انك على هر شيى محيطدر (وهو الحكيم الخبير) اول الله تعالى امر و صنفنده حكيدر خلافتك اعمال و اقوال و نيانه و بعث و حساب و جزاء امر نه خيردر (واذ قال ابراهيم لايه ازر اتخذ اصناما الهة) ذكر ايت شول وقتيكه ابراهيم خليل الله صلوات الله و تسليمااته على نبينا و عليه باباى ازره ديديك سن اصنامى الهه مى اتخذايدرسن (الى اراك و قومك في ضلال مبين) بن سنى و سكا اتباع ايدن قومكى ضلال ظاهرده كوررين (و كذلك نرى ابراهيم ملكوت السموات و الارض) بر ابراهيم عليه السلامه باباسنك و قومك ضلالنده اولد قيرن كوسترديكمر كجى سموات و ارضك ملكوتن دخی اكاستردك كه انكه بزم وحدانيتمزى ييله (وايكون من المؤمنين) و توحيدده يقين اوزره ثابتلردن اوله * ابن عباس رضى الله عنه ايدربنى الله تعالى اكاسموات و ارضك خلقنى كوستردى * ديتلديكه اول بر صخره اوزره طور غر بلوب اكاسموات و ارض حتى عرش و اسفل ارضين كوستردى اول حالته بر رجلي بر قاحشه اوزره كوروب بددعاسيله انى هلاك ايندى بر آخر بى دخی انجلين قاحشه ده كوروب بددعاسيله انى دخی هلاك ايندى بر آخر بى دخی انجلين كوروب بددعاقصدين ايديجنك الله تعالى اكاديديكه يا ابراهيم دعالك بنم قاعده مستجابد و عبادمه بدعا ايمه زيرا عبد عاصى اوج خصلتك برندن خالى اولز يا توبه ايدوب توبه سن قبول ايدوبن و يا انك صلبندن بك عبادت ايدرب برولد اخراج ايدوبن و يا معصيته اصرار اوزره فوت اولوب ديلرمم آنى عفو و يا عقاب ايدوبن * بر روايتده جهنم و راستنده در ديتلديكم اك ايدوبن * قتاده رضى الله عنه ايدرب ملكوت سمواتله مراد شمس و قمر و نجومدر و ملكوت ارضله مراد جبال و نجر و بحاردر اهل تفسير اشبو آتية الذكر آيات كريمه ايله مراد اولان قصه نك سياسته ديديلركه ابراهيم عليه السلام غمرودين كنعان زماننده طوغ و يد رملوكده باشنه اول ناج كين و نامى كندوبه عبادته دعوت ايلين غمروايدى آنك كاهنلى و متعلملى و ارايدى ديديلركه اشبو ييلنده شهر كده براوغلان طوغيسردر * اهل ارضك دينى اول تغيير ايدوب انك سبييله سكا دلاله و ملكه زوال ايديسردر * ديتلديكه اشبو حكيمى انك كتب انبياده بولشردى * سدى ايدرب غمرومناسته كورديكه بر كوكب طلوع ايدوب شمس و قمر كى ضوئى كيدردى آندن نزل عله اويانوب اول رقياسنك تعبیرين سجره و كهنه به سوال ايندى * ديديلركه اشبو سنده ده ناحيتكده بر ولد طوغه كه سنك و اهل يتكن هلاكى آنك يندن اوله * اوله اولسه غمرودمر ايدليك اول سنده ده طوغان اوغلان ذبح ايدرب * محمد بن اسحق ايدرب غمرودمر اول سنده ده حامل مرأه كه وضعى قريب اوله كستوردوب قاتنده حبس ايدردى * الا ابراهيم عليه السلامك اناسن دكل * زيرا اول جاريه حديث السن اولوب حلى ميلشمش ايدى * سدى ايدرب غمرودمر اول طوغان اوغلان خوفندن اولد بقی ناحيه رجالتى نالرينه قربان ايتسولرايچون ياته آلوب بلاد بعيده كندى ماشاء الله مستكند نصكره انكچون شهرنده بر حاجتى ظاهر اولدى قومندن آزرلك غيبره ايتاميبوب انكچون آنى شهره كوندردى و اهلته قربان ايتكمدا كاندوبردى چون آزر اول شهرده حاجتن بوروب كير غمرودمر كيدرو اولد بقتده اونه اوغز ايدى اهلنى كوريجنك صبر ايدوب اكا قربان ايندى حتى كه مرأه سنى آندن ابراهيم عليه السلامه حامل اولدى * ابن عباس رضى الله عنه ايدرب ابراهيم عليه السلامه نامى حامل اولد بقی كچه ده كاهنل غمرودمر ديديلركه شول سكا خبر و يردى * كز اوغلان نامى اشبو كچه ده حامل اولدى * اوله اولسه غمرودمر ايدليك من بعد اول سنده ده طوغان اوغلانلى اولدرب * وقتا كه ابراهيمك نامى طوغرمى وقتى ايرشدى شهر دن جوقوب براباس نهرده آنى طوغردى و آنى بر شرقيه صاروب اول اراده آنى كيزلدى * آندن كيرد و نوب شهره

كادى و قصه يي ازره ييلدردى آزر دخی اكاستردى سباعدن ضرر ايرمايچون آنى انده سرب ايجه كيزلدى و سربك اوزر ييه خار و شاشاك اوزر يي آغز يي بر طاش ايله بر كندى اناسى ايسه فاسك آندن غفلتى حالنده واروب آنى امر زو و كير و شهره كوردى * ديتلديكه ابراهيم عليه السلام اول سربده يدي ييل و يا اون اوج ييل و يا اون يدي ييل قرار ايندى * وقتا كه ابراهيم عليه السلام اول سربده يي يوب بكت اولدى اناسنه ديديكه سربرم كيدرب ديديكه بن آندن ديديكه اى اناسنك ربك كيدرب ديديكه بابا كدز ديديكه بابامك و بچى كيدرب اناسى جواب و يرميبوب آنى اسكات ايندى چون اول ازره واروب ماجراني خبر و يردى آزر ديديكه اول ظن ايدربيكه اهل ارضك دينلرين تغيير ايديه جك اشبو بزم ولد من اوله ديدى * ديتلديكه بروقتده والد بى آنى سربدن طشره يه چيقاردرب (فلما جن عليه الليل رأى كوكبا قال هذا ربى) وقتا كه كچه آنى ستر ايلدى زهره و يا مسترى نام يلدزى كوريجنك بوسم و يردردى * اشبو قولك معنا سنده مفسرين اختلاف ايدرب بعضيلر انى ظاهرى اوزره اجر ايدوب ديديكه اول وقتده ابراهيم عليه السلام مسترشد و طالب توحيد ايدى اوله اولسه حال اسند لاله آنى ايتسى اكاسترد و يردردى و يا خود اول انك طفولى قى حالنده ايديكه اوزر ييه حجت قائم اولمشيدى اوله اولسه انك انى اول حالنده ديمسى كفا اولز اما كه آخرون انى انكار ايدوب ديديلركه اول معنى نيجه نوبم اولنور شول كسه دنكه الله تعالى انى عصمه و تطهير ايديه و اندن اول كارشدين و يره و انك حقتده رب تعالى قلب سليله كلى ديو خبر و يردردى اكامل كورنى كوستروب موقيندن اولد بقتد نصكره كوكبى كوروب اكانيجه جاز اولوركه اول قولى اعتقادله ديش اوله * اوله اولسه اشبو قولك تاويلنده مفسرين درت وجه ديديلركه وجه اول بودركه ابراهيم عليه السلام ديديكه انك عظمت ايند كاري شيتى تعظيده جهل و خطالرين ييلدرب انك ايسه نجومه تعظيم و عبادت ايدرب و امورك كاني نجومدن اعتقاد ايدربردى * اوله اولسه ابراهيم عليه السلام كندوبى آنك تعظيم ايديكه تعظيم ايدرب و هداىي انك القامس اينديكى حنينندن اولد دخی آنى التماس ايدرب كوستردى * وجه ثانى اولدركه آنى اسسته هام طربى اوزره بزم بوميدرديش اوله و يا توبخ و تعليم وجهى اوزره بونك كين بى ريمى اولورديه * وجه ثالث اولدركه آنى ديمسى اوزر ييه احتياج وجهى اوزره زمك زده ريم بودرديه * وجه رابع اولدركه يعنى انك بكار بوم بودرب و خبر و يردرب (فلما انزل قال لا احب الاقلين) اول يلدز يا توب غائب اوليجى * بن غائب اولان ريم سومر ين قنده قالديكه اك عبادته جواز كوسترم زيرا كه انتقال و استنار وجهى اوزره احتجاب امكان وحدونى اقتضاء ايدوب الوهيته منافى اولور (فلما رأى القمر بازغا قال هذا ربى فلما انزل قال لا احب الاقلام من القوم الضالين) وقتا كه ابراهيم عليه السلام قمرى طلوع ايدرب كوردى امدى ريم بودرب زيرا كه ضوئى سارو كواكبدن زياده در ديدى اولد دخی غائب اوليجى درك حقدن نفسندن استنار و رب تعاليدن استعانت ايدوب ديديكه اك ريم بكاهدايت ايتزمه بن قوم ضاليندن اولورين * وانكله قومنه تنبيه اينديكه قرد دخی كذلك حالى مستغبرا اولد بيقبون الوهيه صالح اولز و آنى اله اتخذايدن كشى ضالدر (فلما رأى الشمس بازغا قال هذا ربى فلما انزل قال يا قوم انى برى مما تشركون) وقتا كه ابراهيم عليه السلام شمس طلوع ايدرب كوردى ديديكه امدى ريم بودرب زيرا كه كواكب و قردن اكيدرو اولد دخی غائب اوليجى ديديكه با قوم سرك الله تعالى به اشرال ايتديككز ابرام محدنه دن برين زيرا كه اول محتاجدر بر محدنه كيم آنى احداث ايديه و مخصوصه كيم انى مختص اولد بقی شيله تخصيص ايديه اشيا مذكوره نك رويينندن تبرى ايديجنك انك موجود و معدنه توجه ايدوب ديديكه (انى وجهت وجهى للذى فطر السموات و الارض حنيفا و ما انا من المشركين) امدى بن ديقى خالص ايتدم هر دين باطلدن عدول ايدوب مسلم اولديتم حالده اول الله تعالى ايچونكه سموات و ارضى خلق ايلدى حالبوكه بن اكبر شى اشرال ايتلردن دكان (وحاجه قوم) ابراهيم عليه السلامه قومى مخصوصه ايتدى شول وقتن كه سربدن باباسيله شهره كادى شباب حذنه ايرمس اولد بقتدن ذبا حينك طمى آندن كسلش ايدى آزر اسنام دوزر و بيع ايچون ابراهيم عليه السلامه انكلى بازاره كوندردى اول ايسه فاسه نداء ايدربيكه كيدركه اشبو نفع و ضررى بوق صغرى يندن صانون آلورايله اولسه اندن هيچ برين آلور بولميبوب كير و منزلته كستوردى و اخشام اوليجى انكلى نهره ايلتوب و باشرلن صوبه صوقوب ايچولك ديوانكه قومى استنار ايدرب

وضلا لدرین سیدوردی حتی ابراهیم علیه السلام اول استر زامی قوی و اهل قره سبی پیغمبر معروف
اولیجی آنک دیننده مخصوصه و محاجه آیدیلر (قال احتجاجونی فی الله و قد هددان) ابراهیم علیه السلام
آنره دیدیکه الله تعالی نیک و جدا نیستند بجه جدمالی ایدر سز جالبوکه اول بنی توحید نه هدایت آیدی
(ولا اخاف ما ترکون به) هیچ پرونده سزک معبودانکزدن قورقزین زیرا که انلر بنفسم انفع و ضره قادر
دکلردر (الا ان یسأری شیاً) مکرکه ویم جل شانه اول معبودانکز جهتندن بکار مکرره اصابتن دبلیه اولیه
اولسه انک دیلدیکی اولور (وسع ربی کل شیء) ویم جل شانه نیک علی هر شیئی احاطه ایدر بیدر بعید اولر که
انک علمده بکار اول معبودانکز جهتندن بر مکرره اصابتن مقدره اوله (افلاتنکرون) اتعاض ایتمیز سز که
صحیه فاسد قادوله عاجز یعنی تمیز ایدر سز (وکیف اخاف ما انکرکم) سزک معبودانکز اصنامدن نیجه
قورقزین حال بوکه انلردن بکافر رتعلق ایتمز (ولا تخافون انکم اشركتم بالله ما یبذل به علیکم سلطاناً) سزایسه
قورقغه حقیق ایکن قورقز سز و الحال سز الله تعالی به اشراک ایدر سز انکه اشراک سز کاب ایدر مدی
ویانک اوزره دلیل طور غرمدی یعنی بن مقام آمده ایکن بکاسمی انکار ایدر سز اما که سز مقام خورده ایکن
کند بکزه امی انکار ایتمز سز (فای الله ربین احق بالامن) فریق موحید سزله فریق مشرکیتدن قنغیبی آمده
اولغه احقدر (ان کنتم تعلمون) اگر خورده اولغه احق اولان فریق بیلور سکر (الذین آمنوا ولم یلبسوا ایمانهم
بظلم اولئک لهم الامن وهم مهتدون) شونلر که الله تعالی نیک و جدا نیستند ایمان کتوروب ایمانلر نه شرک خط
ایتمیز امدی عذابدن امن اوزره اولغه انلر احقذر و انلر ضلالتدن قورقزین هدایت ابره شلردر (ولئک یحسبنا
ایتنها ابراهیم علی قومه) اشو ذکر اولنان محاجه نرم جتتمزد که آتی ابراهیمه ویرد که قوی اوزره آکا
احتجاج ایدر (ترفع درجات من نشاء) دیلدیکمز که سبی علم و حکمتده نیجه درجه رفع ایدر (ان ربک حکیم
علیم) ربک جل شانه خفص و رفعتده حکیم در رفع آیدیکی که سزک حالتی و رفعه استعدادنی بیلور (ووهیناله
احق و به قوب کلاه دینا) بر ابراهیمه یوز بکری باشدنه ایکن و خاتونی طقسان طقوز باشدنه ایکن آندن
احقانی و احقندن به قوی به ایدر (واحق و یعقوبدن هر برینه نبوت ویردک) (و نو حادینامن قبل)
و ابراهیمدن اول فوحه نبوت ویردک آتی ابراهیم اوزره نعمت عدا تمسی شول حیثیتدن در که اول آنک
ایدر و اولد شرفی ایدر (ومن ذریئته) و نوح ذریئندن (داود و سلیمان و ایوب و یوسف
و موسی و هارون) داود بن ایسایه و سلیمان بن داود و ایوب بن اموص بن رازخ بن روم بن عیص بن اسحاق
و یوسف بن یعقوبه و موسی بن عمران بن یصهر بن فاهت بن لای بن یعقوبه و هارونه که اول موسادن
بر سینه منی زیاده آنک بیولر قنداشی آیدی * امدی بونلر که هر برینه نبوت ویردک (و کذلک یخبرنی المحسنین)
ابراهیم علیه السلامه رفع درجات و کثرت اولاد و انلرده نبوت قلغه جزا من کبی محسنلره دخی
احسانلری اوزره جزا ایدر (وزکریا و یحیی و عیسی و الیاس) وینه نوح علیه السلام ذریئندن زکریا بن اذنه
و یحیی بن زکریا و عیسی بن مریمه و الیاس بن بشیر بن فیضاصه دخی نبوت ویردک (کل من الصالحین)
اشو نلر که هر بری صلاحده کاهلردر اشو آیدر عیسانک ذریه دن عد اولستنده اولاد بنانک ذریه ده داخل
اولسنه دلالت واردن (و اسمعیل و الیسع و یونس و لوط) وینه نوح علیه السلام ذریئندن اسمعیل بن ابراهیم
علیه السلامه و الیسع بن اخطوره و یونس بن متی و لوط بن هارانه دخی نبوت ویردک (و کلا فضلنا علی
انعامین) اشو مذکور نلر که هر برین نبوتله زمانلر نیک خلقی اوزره تفضیل آیدک (ومن ابائهم و ذریائهم
و اخوانهم) و انلر بعض آباء و ذریات و اخوانلرین دخی تفضیل آیدک (واجتبیانهم) و اختیار و اصطفا
آیدک (و هدیناهم الی صراط مستقیم) و دین املامه ارشاد آیدک (ذلک هدی الله عبده من یشاء
من عباده) اشو دین املام الله تعالی نیک دین مر ضییدر که عبادندن دیلدیکی که سبی انکه کر امته ارشاد
ایدر (ولو انکرنا محیط عثم ما کانوا یعملون) اگر اشو انبیاء انلر اقبسه لر عند الله شانلری عظیم و عالی
ایکن عفو و انقیاد عمللر نیک نوابی محیط اولوردی (اولئک الذین اتیناهم الکتاب والحکم والنبوة)
انلر شول قومدر که زمانلر سعادن کابلر آیدر و حکمت و انصاف امر ویردک و رسالتله انلری کوندر ویردک
(فان یکفر بها هولا فقد وکنا بها قومالسوایه باکفرین) اگر کاب و حکمت و نبوتنه قریش کافر اولور و

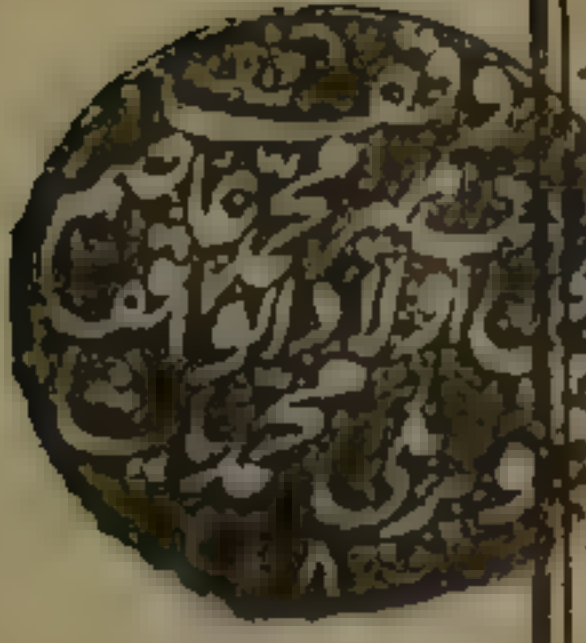
آنک مراعاته بز قوی نوکیل ایتمز در که انلر کامنه کدر کلدردر * انکه مراد انبیاء مذکورین و انلر
متابعین ایدلردر و انصار و یاجحابه و باهر مومن و با اهل سعاد (اولئک الذین هدی الله فیمهم اقتده) امدی
اشو انبیاء مذکورین الله تعالی توحید و نبوت و صبر اذیه هدایت آیدی امدی سندی انلر که هدایت انبیاء
ایت یعنی توحید و اصول دین و تبلیغ و صبر اذیه و خسه شرانعه دکل زیرا که شرایع اختلاف زمان حسبیه
مختلفه اولمشدر (قل لا اسألكم علیه اجرا ان هو الا ذکرى للعالمین) دیکل که تبلیغ و یا قرآن اوزره سز دن
اجرا سزین اول تبلیغ و یا قرآن دکل الا عالمینه تذکیر و موعظه در * امدی سز دخی انکه متعظ اولور
(وما قدر الله حق قدره) انلر حق تعالی بی عظمت و معرفتده حق اولور و جهه اولور سیدیلر (اذ قالوا ما انزل
الله علی بشر من شیء) زیرا که الله تعالی بشر اوزره بر شیئی انزال ایتمیزدر دیورجی و انبیاء یعنی انکار
ایتمیزدر حال بوکه اول ایکسی الله تعالی نیک عظام رحمت و جلاللر نعمتندن و سبب نزولنده و بتلذذیکه
یورددن مالک بن الصیف پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمه مکبه مخصوصه به کادی پیغمبر صلی الله علیه
و سلم آکدیکه تورانی موسی به انزال آیدن الله تعالی نیک حقیقون بکاخبر ویردک و نزلنده بولدکی که
(ان الله یغض الحبر السجین * الله تعالی سوزن اول عالمی که سبب اوله دیوایزش اوله * مالک ایسه سبب
اولغه انک قولنه یا وزلنوب والله هیچ بر بشره الله تعالی بر شیئی انزال ایتمیزدر دیدی * وقتا که یورددن اول
مقاله سن ایستدیلر عذاب ایدر الله تعالی تورانی موسایه انزال ایتمیزی نیچون سن اول مقالته که انی انکار
ایتمیز دیدیلر * دیدیکه محمد بنی غضاب آیدک بکندن آتی و بولدیم دیدیلر که امدی سن غضاب اولند بکند
حق تعالی به کذبدن تخاشی ایتمز سن * اوله اوله آتی حیریتدن نزع ایدر برینه کعب بن الاشرف حیر
ایتمیز (قل من انزل الکتاب الذی جاء به مؤسی نوراً و هدی للناس) دیکل که شول ناسه نور و هدی اولان
موسانک * کتور دیکی تورانی اکاکیم انزال آیددی (تجملونه قراطیس تبدونها و تحفون کثیراً)
سز آتی صحت متفرقه به یازوب انده اولان اشبانک بعضی اطهار و کثیری اخفاء ایدر سز (و علمم ما لم تعلموا
انهم ولا یأبواکم) و یا طائفه یهود سزک و آبانک سزک علی اولدیقی شیئی توراندن زیاده محمد صلی الله علیه
و سلم بکزر (قل الله ثم ذرهم فی حوضهم یلعجون) اگر انلر سکا اجابت ایدر لسه فیها و الا سن دیکل که انی
موسایه الله تعالی انزال ایدر بیدر بعده انلری ترک ایکنه باطللر نه لعب ایتمز و نلر تبلیغ و الزام جهه دتصکره
سکا واجب اولور شیئی قائلر (وهذا کتاب انزلناه مبارک) اشو بقرآن بر کایدر که انی با محمد سکا انزال آیدک
فائده و نفی کثیردر (مصدق الذی بین یدیه) اندن اول نازل اولان کتب * ما یزیه بی مصدقدر (ولتندرام
القری ومن حولها) ونا که انکه با محمد مکه اهلی و شرق و غرب اهلی اند آرایده سن * مکه به ام القری
دینلدی زیرا که دار اسلام قراسنک اهله قبله و حج و جمعه در و شانده قرانک اعظمدر و ارض انک تحتندن
بسط اولر و بکل ارضک اصلیدرام نسلک اصلی اولدیقی کبی و اول ناس ایچون وضع اولنان اول بیتک مکانیدر
(والذین یؤمنون بالآخرة یؤمنون به) شونلر که آخرتک حقیقنه تصدیق ایدر لعاقبتندن خوف ایدر و اول
خوف انلری نظر و تدبره تخمیلندن زائل اولر حتی که پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمی و یا قرانی دخی تصدیق
ایدرلر (وهم علی صلواتهم یحافظون) و انلر هر طاعته علی الخصوص صلواته محافظه ایدر که زرا اول
عماد الدین و علم ایماندر (ومن اعظم عن اقربی علی الله کذباً) شول کسه دن اظم کیدر که الله تعالی به کذب
اختلاق ایدر و اول انی بی بعث آیددی زعم ایدر مسیله و اسود العنسی کبی و انلر اوزره احکام اختلاق ایدر
عمر بن لخی و انبیای کبی (اقوال اوحی الی ولم یوح الیه شیئی) و یا خود ذیه که بکا و حی اولندی محمد صلی الله
علیه و سلمه و حی اولندی عبدالله بن سعد بن ابی مریح کبی که اول پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمه کاب و حی
ایدی وقتا که (ولقد خلقنا الانسان من سلاله من طین) آبی نازل اولدی پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمه
اول عبدالله (ثم انشأناه خلقاً آخر) قولنه ابریشیک عبدالله انسا نیک خلقی تفضیلنه
تعب ایدر و (فتبارک الله احسن الخالقین) دیدی پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمه کاب آتی باز غل که اول دیدک
کبی نازل اولور دیدی عبدالله آندن شکه واروب دیدیکه اکبر محمد صادق ایسه اکا و حی اولنان کبی بکا
دخی و حی اولندی و اگر کاذب ایسه آنک دیدیکی کبی سندی دیمشدر و مر تد اولوب مشرکینه لاحق اولدی

ریکن جل شانه (حرم علیکم المینه) آیتده موزه اکلای حرام اولان اشییای حرام اولیاندن فصل ایلدی
 (الاماضی بقرآن) موزه حرام قیلنا ندرن اول شیکه آنک اکلنه مضطر اوله سز اولدخی کذلک سزه
 حلال قیلدی (وان کثیرا لیسألونک با هوایم بغیر علم) کفارون کثیرون شر ایدن بر شر یعتسز هوایله
 حلالی حرام و حرامی حلال ایتمک و جبهی اوزره طریق حقدن حقدن (ان ربک هو اعلم بالمعتدین) حقدن
 باطله و حلالدن حرامه تجاوز ایدنری ربک جل شانه ایلدر (و ذروا ظاهرا لایم و باطنه) ذنبک اعلان و کرک
 امر اولانن و دخی جوار حله و کرک قبله اولانن و دخی حوانیتده زنا بی و کرک انحاذ اخذانی ترک ایدک
 (ان الذین یکسبون الاثم یحجزون بما کوا بقرهون) شوکرکه ذنب کسب ایدر لر آخرتده اول کسب ایتدکاری
 شیکه جزاء اولور (ولانما کوا لعلهم یذکر اسم الله علیه) ذبحی اوزره اسم الله ذکر اولن بیان شیدن اکل
 ایتمک * ابن عباس ایدر اشبوایه میتبه و انک معنا حنده خنقه و امثالک تحر بنده در عطاء ایدر که اول
 اصنام احنه ذبح اولانن ذیابحک تحر بنده در * علماء اختلاف ایدر مسلمک ذبحه بی حکمنده که ذبحی
 اوزره اسم الله ذکر اولنیه * بر قوم آنک تحر بنده ذاهب اولدیر کرکسه آنک اوزره تحبیه بی عدله و انسانیله ترک
 ایتسونه اول ابن سیرین و شعبی قولیدر * و بوا آنک ظاهر یله احتیاج ایتدیر * و بر قوم ایسه آنک تحلیله
 ذاهب اولدیر که اول ابن عباسدن مریدرمالک و شافعی و احمد قولیدر * و بر قوم دیدیر که اگر تسبیح بی ترک
 ایدر لر که اگر ترک عدله ایسه حلال اولمز * نسیانله ایسه حلال اولور که * اول نوری و ائمه حنفیه قولیدر
 (وانه لفسق) ذبحی اوزره اسم الله ذکر اولن بیان اکلای فسق و معصیتدر (وان الشیاطین لیوحون
 الی اولیائهم لیسألنکم) شیاطین کفارون اولیارینه ایجا ایدر لر که سرکله حلال ایدر لر که * کندی
 اولدر دیککری بیر اسم الله تعالیلک اولدر دیککی یز سز (وان اطعموهم انکم لشرکون) اگر حرامی
 استحلاده انله اطاعت ایدر سکر سز دخی انلر کی مشرک سز * زجاج ایدر ایدر که * حلال ایدر لر که برکسه الله
 تعالیلک حرام ایتدیکن حلال ایدر و یا حلال ایتدیکن حرام ایدر اول مشرکدر (او من کان میتافا حیینه
 وجعلناه نورانی فی الناس) شول کسه که کفرله میت مشابه سنده ایکن بر آنی ایمانله احیاء ایدر و
 و آنکیچون نورده رفت و وروب آنکه ناس یتنده بصیرت اوزره یوریه حتی باطلدن و حلالی حرامدن تمیز ایدر
 (کن مثله فی الظلمات لیس یخارج منها) شول کسه کی میدر که مشرک و عصیان و خذلان ظلماتده اولوب اندن
 چقمغه مجالی اولیه * اشبوایتک سبب نزولده ابن عباس دیندیکه بروقتده ابو جهم بیغمبر عز صلی الله علیه
 و سلمک اوزرینه بر فری ایتدی * حمزه بن عبد المطاب اول وقتده هنوز اسلامه کلمه شدی آنی اشدیحک
 بر قوسله ابو جهمک اوزرینه یوریدی ابو جهم دیدیکه محمددن بزه نه حالتلر ایر الهسه مزی سوکر و با منک
 دینی بر روزه سفه ایلر * حمزه ایتدی سقا هنده سزدن زیاده اولور میکه الله تعالی بی قوبوب بحار بی معبود
 ایدینه سز * آندن شهادتین کلمه من دیوب اسلامه کادی * ضحاله ایدر که عمر بن الخطاب ایلر ابو جهمک شانه
 نازل اولور (کذلک زین الکافرین ما کوا بملون) مؤمنه ایمانی زین اولند بقی کی کافرینه دخی کفر
 و عصیانلری زین اولندی (وکذلک جعلنا فی کل قریه اکابر یحرمها لیکر و انفا) مکده مجرملری اکابر
 قلدیغمز کی هر قریه ده مجرملری اکابر قلدق تا که آنده تکذیله و ایماندن صده ناسه مکر ایدر
 (وما یکررون الا بانفسهم و ما یشرعون) و الحال مکرری انلر کتدیر ایدر لر و مع ذلک آکاشه ورری اولمز
 (واذا جاءتهم آیه قالوا لنؤمن حتی نونی مثل ما اونی رسول الله) چن آنده آیه کسه دیر لر که بر ایمانه کلز مکر که
 الله تعالیلک رسوللرینه و بریلان آیات مثالی بزه دخی و یریه روایت اولندیکه ولید بن المغیره دیدیکه اگر نبوت
 حق ایسه بر نبوت محمددن اولایز زیرا که سنده آندن اکبر و مالده اکثر اولده اولسه بوایه نازل اولدی *
 مقاتل ایدر که سبب نزول ابو جهم لدر دیدیکه بر بنی عبید منافعه شرفنده مزاجه ایدوب فری رحمان منر سنده
 او ایچق آنلر بزم آرامزده نبی واردر که آکاوچی کاور دیدیر امدی و الله بر آکانه ایمان کتوروز و نه اتباع ایدر
 مکر که محمد و بریلن نبی مثالی بزه دخی و یریه * الله تعالی آنلر نبوت صلاحیتن انکار ایدوب دیدیکه
 (الله اعلم حیث یجعل رسله) الله تعالی رسالتن وضع ایتمک صالح کسه بی ایلدر (سبب الذین اجرموا
 صغار عند الله و عذاب شدید ما کوا بکرون) جرم ایدر لر دینده الله تعالی عندندن ذل و هوان و آخرتده

عذاب شدید وارد رسول مکرری سبیلده که انی دینده ایشلردی (فن برد الله ان عذبه یشرح صدره للاسلام)
 برکسه که الله تعالی آکاطر بق حتی تعریف و ایمانی اراده ایدر قلبی اسلام ایچون فتح و تنویر ایدر * اشبو آیه
 نازل اولیچق بیغمبر عز صلی الله علیه و سلمه شرح صدردن سوال اولند قده دیدیکه اول بر نور در کیم الله تعالی
 آنی مؤمنک قلبیه قذف ایدوب انکه قلب مفشوح و منفتح اولور * علامتی اولدر که دار خلوده انابت و دار
 غروردن تحافی ایدر و موتک نزولدن اول آکامه ستمه اولور (ومن یردان یضله یجعل صدره ضیقا حرجا)
 و او انکه الله تعالی آنک ضلالتن اراده ایدر صدرنی زیاده ضیق و شک ایلر مشوب ایدر اسلامی قبول ایچون آکاور
 نفوذ ایچر اولور (کأنما یصعد فی السماء) آنی طالب ایدر نه سمایه صعودک امتناعی کی اول دخی اکامتنع اولور ابن
 عباس ایدر چن اول ذکر الهی ایشیده قلبی آندن اشیمز ایدر و عبادت اصنامی ایتدیکنده آکار نباح ایدر
 اولور (کذلک یجعل الله الرجس علی الذین لا یؤمنون) الله تعالی آنک صدرنی ضیق ایتدیک کی ایمانه
 کینلر اوزره عذاب و یا خذلان ایلور (وهذا صراط ربک مستقیما) اشبو بیان و یا اسلام ربک جل شانه نک
 رضاء الله له قائم صراط ایدر (قد فصلنا الایات لقوم یدکررون) بر آیتلری تفصیل ایتدک شول قوم
 ایچونکه تذکر ایدوب یلور لر که خیر و شر دن هر حادث الله تعالیلک قضاء و خلقله در واحوال عبادی عالمدر
 و انلر اولان فعلنده حکیم و عادلدر (لهم دار السلام عند ربهم) آنلر ایچون رب تعالی عندنده دار الله
 واردر و یا بردار که آنده مکار هندن سلامت اولور و یا بردار که اهلک آنده تحیقی سلامدر و یا آنده رب رحیمدن
 مؤمنلر سلام کاور (وهو وایم) اول الله تعالی انلر ولی و ناصریدر (بما کوا بملون) شول نبی
 سبیلده که انی دینده ایشلردی (و یوم یحشرهم جمیعا) یوم قیامته رب تعالی انس و جن و غیر جمیع ایدوب
 جئمه دیر که (یامعشر الجن قد استخرکم من الانس) یامعشر شیاطین انسدن خلق کثیری اضلال ایتدیکن
 حتی که انلری سز که حشر اولور کندی بکره اتباع قیلدیکن (وقال اولیائهم من الانس) انسدن اول شیاطینک
 اولیای * که آنلر اطاعت ایتدیر و سوسه لرین ایشلردی ذیه لر که (ربنا استمع بعضنا بعض) یارب
 بری بر یزله انتفاعلرک * اما انک جئله انتفاعی شول و جهم لدر که چن بر رجل مسافر اولوب برارض
 فقره نزول ایتدیکنده نفسی اوزره جئدن ضرر و خوف ایدر بیچک اشبو و ایدر کی جئک سفاسندن سیدر نه
 استعاده ایتدیم دیه و انلر جوارنده کجه لیه * و اما جئک انله انتفاعی شول و جهم لدر که انس انلر استعاده
 ایدر بیچک انلر قوملری یتنده شرفلری و نفلسلر نه کبرلری زیاده اولور * دینلر که انلک جئله انتفاعی جئک
 انلر القای ایتدیک اراجیف و محروکماتله و هوایله موافق امور یزینله و انک طریقی تسهیل ایلر در *
 و جئک انله انتفاعی انلک انلر اطاعتیدر شول شیده که ضلالت و معاصیدن انلر ایچون زین ایدر لر (و یلقنا
 اجلنا الذی اجلت لنا) و دخی دیه لر که بزم ایچون نأجیل ایتدیکن یوم قیامته و بعث اجلته ایشلر یعنی
 اتباع هوا و طاعت شیطان و تکذیب بعث ایتدکارینه اعتراف و حاللرینه تحمیر ایدر (قال النار) شواکم
 خالدین فیها) الله تعالی دیه که نار مقامکتر اولد بقی حالده آنده خالدلر سز (الاماشاء الله) الا شول و قتلدر که الله
 تعالی سزک ناردن زمهریره تفلکز دیلیه * دینلر که الا شول و کاهم که یئلری ایلر جهنمه دخوللری
 مایینده در اول مدتده جهنمه لدر کالدر * ابن عباس ایدر الا شول قوه که علم الله انلر اسلامه کلوب
 محمد علیه السلامه تصدیق ایتلری سبق ایتمش اوله انلر ناردن حقدن (ان ربک حکیم علیم) رب تعالی
 افعالده حکیمدر انس و جئک اعمال و احوالنه علیمدر (وکذلک نولی بعض الظالمین بعضا) جئک عصای
 بری بر لر لیه انتفاع ایتدکارنده مخذول ایتدیکه زکی بری بر لرینه تسلط ایدر * سی ظالمه جزائی ظالمه ایلر
 تنکیم خبرده کادی که (من اعان ظالما سلطه الله علیه) برکسه که بر ظالمه اعانت ایدر الله تعالی انک اوزره بر ظالمی
 تسلط ایدر و یا خود ظالملری بری بر لرینه اولیا قبولور و یا خود بر آنلری بری بر لرینک آردنجه ناره ادخال ایدر
 و یا خود انس و جن ظلمه لرین بری بر لرینه توکیل ایدر * ابن عباس ایدر الله تعالی چن بر قوم خبر اراده ایدر
 انلر امور نه خیال لرین نوبه ایدر و چن بر قوم شر اراده ایدر انلر امور نه شرار لرین نوبه ایدر (ما کوا
 بکسیون) کفر و معاصیدن کسب ایتدکاری شی سبیلده (یامعشر الجن والانس الم یأتکم رسول منکم)
 یا جن و انس معاشری سز سزدن رسوللر کلدی علماء اختلاف ایتدیر که جئدن دخی رسول کلشمیدر ضحاله

و آیتک ظاهر به استدلال ایدوب انسدن رسوللر کادیکی کچی چندن دخی رسوللر کاویدریدی * کابی ایدرکه
 بیغمیر علی الله علیه وسلم بعثندن اول کلان رسوللر جن وانلک جیهنه کاوردی * مجاهد ایدرکه رسول
 انسدن و نذر چندندر (ولوالی قومهم منذرین) دلالتیه امدی نذر شول قومدرکه و سندن ایشند کارین
 چندن قوملرینه ایرکوردی (بقصون علیکم آتانی) انزال ایشده کم آیلری سزه قرأت ایدرلر
 (و نذرکم انما یومکم هذا) و سزی یوم قیامتیه لقا کرله انذار ایدرلر (قالوا شهدنا علی انفسنا) انس و جن
 جوابده دیلر که یاربنا جرم و عصیانله نفسلری اوزره شهادت ایدلر (و غرتهم الحیاه الدینا) و آنلری حیات دنیا
 الدایوب حتی که آخرته ایشاغیدلر (و شهدوا علی انفسهم انهم کانوا کافرین) و نفسلری اوزره کافر ایدلرینه
 شهادت ایدلر * اشبو آنلرله سوه نظر و خطاء و ایلری ذمدرکه حیات دنیویه ایلر الدایوب آخرتدن بالکلیه
 اعراض ایدلر حتی که عاقبت امرده نفسلری اوزره کفرله و عذاب عجلده استسلامله شهادته مضطر اولدلر
 (ذلک ان لم یکن ربکم لک انقری بظلم و اهملها غافلون) اشبو سکا ذکر اولنان رسالت امری و آنلری مکذبلرلر
 عذاب انکیچوندلرکه رب تعالی قری اهلی مشرکله اشراکی سببیلر اهلک ایدر اولدی حالبوکه قری اهلی
 غافلن اولوب آنلری انذار ایچون رسوللر بعث اولغیه و یاخود الله تعالی آنلری ذنبیلر سببیلر هلاک ایدر
 اولدی حالبوکه انلره آندن اول رسوللر کلش اولیه و یاخود آنلری رسول ایلر تنبیه و تذکیر نسلر هلاک ایدر
 اولدی اول تقدیرجه انلره ظلم ایچش اولوردی زیرا که سنه الله انک اوزره جاریدرکه هیچ کسه بی ذنب
 وجودندن اول مؤاخذه ایغیه * و کشینک مذنب اولسی شول خالند نصکره درکه امر اولند بغیره ایتبار ایغیه
 نهی اولند یغندن اجتناب ایغیه و ایسه رسولک انذار ندر نصکره اولور (ولکل درجات بما عملوا) مکلفیندن
 هر کسه لایچون اعماللرندن و یا اعماللری جزا سندن ثواب و عقابه مرتبه لری واردر که نیک عذاب اشد و کینک
 ثوابی ایزلدلر (و ما ربک بغافل عما یعملون) ربک جل شانله آنلرک اعمالندن غافل دکدر اگاهیه برعللری
 و یا ثواب و عقابندن مستحق اولدقلری حتی اولن (و ربک الغنی) ربک جل شانله عباد و عبادندن غنیدر
 (ذوالرحه) اولیا سنه و اهل طاعتنه رحمت صاحبدر آنلری تکمیل ایچون تکلیف ایلر ترجم و معاصیلرینه
 امهال ایدر (ان یذکبکم و یخلف من بعدکم ما یشاء) باعصاة اگر الله تعالی دیلر سزه سزی کیده ور
 و سز نصکره خلقندن دیلر دیکنی بریکزه کتورر (کما انشأکم من ذریه قوم آخرین) تنکم سزی قوم آخرینک
 ذریقتندن قرنا بعد قرن انشاء ایلدی * امدی سزی ترجمندن ابقاء ایلدی بوخسه سزه احتیاج چندن دکل
 (انما نودون لاث) سزک یچی ساعه و اهوایله وعد اولند یکنز کلیر و اولیندر (و ما انتم بحججین)
 انکه سزی مطالبه ایدی اعجاز ایدر دکل سز فائده اولسه کز ادراک اولور سز (قل یا قوم اعلموا علی
 مکاتکم) دیکل که یا قوم غایه تمکن و استطاعتکز اولدی مرتبه ده و اولدی یکنز ناجیه و جهنمه عمل ایدلر یعنی
 کفر کز اوزره ثابت اولور سزه کز کند یکنز یلور سز (انی عامل) بندخی رب جل شانله نیک بکار ایدلرکی صبرله
 و اسلام اوزره ثبانه عمل ایدرین (ف سوف تعلمون من تصعون له عاقبه الدار) بلیس سز که عاقبه حسنی
 کیمک ایچون اولور (انه لا یبلغ النشأون) الله تعالی شول کفر و تکذبلر نفسلرینه ظلم ایدلرلری مطلوبلرینه
 ایرکورمن (وجهوا لله فاما من الحشر والانعام نصیباً) الله تعالی نیک خلق ایدلرکی حشر و انعامدن
 مشرکرا الله تعالی ایچون نصیب و او نانلر ایچون دخی نصیب قیلدیلر * الله تعالی ایچون اولان نصیبی ضیقان
 و مساکینه صرف ایدرلر دی * و او نانلر ایچون اولان نصیبی او نان و خدمنه صرف ایدرلر دی و جن الله اولان
 نصیبندن او نان نصیبنه دوشه الله تعالی بوندن غنیدر دیوب انی او نانله ترل ایدرلر دی * و جن او نانلر ایچون
 اولان نصیبندن الله اولان نصیبیه دوشه او نانلر محتاجه دردیوب انی نه او نانله در ایدرلر دی * و اگر الله اولان
 نصیبندن برشی هلاک اولسه یا اکسله اکامبالا ایتزلدی * و اگر او نانلر نصیبندن هلاک اولسه
 یا اکسله انی الله اولان نصیبندن جیر ایدرلر دی * و جن الله ایدرکاری شیئی ازکی کورسه لانی او نانلر ایچون
 اولانک دوشه تبدیل ایدرلر دی و جن او نانلر ایچون ایدرکاری شیئی ازکی کورسه لانی او نانلر ایچون ایلر دیوب
 تبدیل ایتزلدی امدی آنلرک شول برشیته قادر اولیان جادی خلق جل شانله به خلقتنده اشراکاری بعده اول
 جادی انک اوزره ترجمیلری فرط جهالتلرینه تنبیلر (فتاوا هدا الله برعمهم) دیرلر دیکه اشبو نصیب

زعملر شیه الله تعالی سکدر (وهذا لشركائنا) و یونصیب ایسه اشراک ایدرکاری او نانلر (فما کان لشركائهم
 فلا یصل الی الله و ما کان الله یوصل الی شریکائهم) یعنی او نانلر ایچون قیلدقلرین الله قیلدقلرین انعام
 ایدرلر دی اما الله قیلدقلرین او نانلر ایچون قیلدقلرین انعام ایتزلدی تنکم کیفیت سیالی الان ذکر اولمشدر
 ساء ما یحکمون) اشبو حکملری نه جرکین حکم اولور (وکذلک لایزین لکم من المشرکین قتل اولادهم
 شرکائهم) و انلره حشر و انعام شریکین زین ایدلرکی کچی مشرکینک کثیرنه اولادلرینی قتل ایچکی شیاطینلری
 و یا سندن الله لری مخافه قوروجیت جادلیت علشله نرین و تحسین ایدیلر (لیردوهم) تا که آنلری اغوا لله
 هلاک ایدلر (و یا بسوا علم دینهم) و تا که صد دنده اولدقلری دین ایدیلر و یاخود اوزرلرینه تدبیری
 واجب دینی خطا ایدلر (ولو شاء الله ما فعلوه) اگر الله تعالی دیلر سزه مشرکله کندیلر ترین اولنان شیئی
 و یاخود شیاطین ترینی ایتزلدی (قد هم وما یفترون) امدی سن آنلری و افترا لری ترل ایچکه الله تعالی
 آنلرک سوه فعالنه خبردر (وقالوا هذه انعام و حرث جبر) و دیدیلر که شول آلله لری ایچون قیلدقلری انعام
 و حرث حرآمدلر (لا یطعمها الا من نشاء برعمهم) انی بیزال اول کسه لکه برآنی دیلر که زعملرند انلر
 او نانله خدمت ایدلر و رجالدیو خسه نساء دکل (وانعام حرمت ظهورها) و دخی شول انعام
 انلرک ظهورنه رکوبی کندیلر حرام قلملر ایدلرکه اول بحیره و سائبه و حام دیو وصف ایدلر که ذکر ایدیلر
 جزو اولکی حزیلده یکمشدر (وانعام لایزکرون اسم الله علیها) و دخی شول انعامکه انک ذبحی اولور
 اسم اللهی ذکر ایتزلر لکه انی اصنام ذکر لیه ذبح ایدلر و یاخود انک اوزره ج ایتزلر و فعل خیر ایچون اکابر
 زیراکه عادتده اسم الله ذکر لری فعل خیر اوزره جاریدر (افترا علیه) اشبو خصال سینه فی الله تعالی اجر
 ایلدی دیو آکافترا ایدلر (سجیزیم بما کانوا یفترون) الله تعالی انلره اول افترا لری سببیلر عقاب
 ایدیلر (وقالوا ما فی بطون هذه الانعام خالصة لک و کورنا و محرم علی ازواجنا) و دخی دیدیلر که اشبو
 بجانر و سوائله موصوف انعامک بطونده کی اجنه و جانله مخصوصه درکه دیری طوغارسه اتندن بیلر
 و نسا من حرآمدلر آندن بیلر (وان یکن میتة فهم فیه شرکاء) و اگر اول اجنه میت اولورسه آنک اتندن
 یکده رجال و نسالی شریکدر (سجیزیم و صفهم) تحریم و تحلیله الله تعالی به کذب و صفرلرک
 جزا سن اول انلره ایدیلر (انه حکیم علیم) اول الله تعالی امرنده حکیم خلقنه علیدر (قد خسر الذین
 قتلوا اولادهم سفها بغیر علم) شول قوم مغبون اولدیلر که خفت عقل و جهالتله اولادلرینی قتل ایدیلر که انلر
 رینه و مضر و انلرک غیری بعض عربدر که سی و فقر خوفله قزلرینی دیری ایکن دفن ایدرلر دی (و سرموا
 ما رزقهم الله) و بحیره و سائبه و وصیلر و حامدن الله تعالی انلره و بر دیکل زرق کندیلر حرام ایدیلر
 (افترا علی الله) انی الله تعالی بر امر ایدلر دیو اکافترا ایدلر اولدقلری حلاله (قد ضلوا و ما کانوا مهتدین)
 انلر انکه خلافت ایدیلر حق و صوابه هدایت اولدیلر (وهوالذی انشأ جنات معروشات و غیر معروشات)
 اول الله تعالی جنتلر انشاء ایدلر که انلرک کچی معروشه درو کچی معروشه دکدر ابن عباس رضی الله عنه ایدر
 معروشات اولدر که برورنه منبسط و منتشر اوله کرم و قرع و بطیخ و بونلرک امثالی کچی و غیر معروشات اولدر که
 اول ساق اوزره طوره نخل و زرع و سائر اشجار کچی (والنخل و الزرع مختلفا کله) و دخی نخل و زرع انشاء
 ایدلر که غرطه مدده مختلفه در کچی حلو و کچی حامض کچی جید و کچی ردیدر (والزیتون و الرمان منشأها
 و غیر منشأها) و دخی زیتون و رمان انشاء ایدلر که منظرده منشأها لکن طعمده منشأها دکدر ایکی رمانه
 کچی کیم لری را حد طعملری مختلفدر (کما من غیره اذا اخرج) اشبو ذکر اولنان و سائر غارلر نمردن
 دیلر که کز و قنده یکز که کاله ابرمش و کوی غمش ایسه ده * و دیلر که اشبو نوده مالک و خصت واردر که
 غارندن کالی جائز اوله * اگرچه آندکی حق الاهی ادا ایتزدن اول ایسه ده (واقوه يوم حصاده)
 و حصادی کوننده انک حقی و برک علماء اشبو حقه مراده شیئی ایدلر که اختلاف ایدیلر دیلر که اول زکوة
 مفروضه در کتب فقهیه ده بیان اولدیلر اوزره عشر و کرل نصف عشر و کرل غیریدر و یاخود در کاندن غیری
 مالده حقه در و یا ضفت و یا قاط منبطلر * و دیلر که اهل مدینه غارلرین بولدقلرند انک عذقتندن کتوروب
 مسجده بر جانله تعلیق ایدرلر دی حتی که مساکیندن محتاج انی عصا سبیلر اوروب بره دوشندن اولوب

بردی * اشوب و حکم ابتدا اسلامه بر حق ایدیکه انبیا الله امر اولنوردی بعده عشر ایجا به اول نسخ اولندی
 ابن عباس ایدر قرآنده ذکر اولن ان هر تفرقه زکوتله نسخ اولنشدور (ولانشر فوا) تصدقه اسراف
 ایکنز (انه لا یحب المسرفین) الله تعالی اسراف ایدنلری سوز اول فعللرینه راضی اولن (ومن الانعام
 حوله وفرشا) ودخی الله تعالی انعامدن انقال کنور و ذبح ایچون فرش ایدیلور * ویا انک شعر و صوف
 وورندن فرش اولنه جق شی طوقنور * دیکدی که حل ایچون اولانه مراد آنک کاریدر و فرش اید مراد آنک
 صغاریدر که ارضه دانی اولمسله کانه روش کیدر انشاء ایلدی (کوا انما رزقکم الله) امدی الله تعالی انک سزه
 حلال ایدیکه رزقندن یکنز (ولا تبغوا خبطات الشیطان) وکندیکنز دن تحمل و تحریله شیطانک
 طرائق و انارنه سلوک ایکنز (انه لکم عدو مبین) زیرا که اول سزه عدو ظاهر العداوه در (غایه ازواج)
 اول الله تعالی انعامدن سکن صنف خلق ایلدی (من ارضان اثین) ضانن ایکی صنف خلق ایلدی که
 اول کیش و نجه در (ومن المعزاتین) و معزندن دخی ایکی صنف یعنی ذکر و انشی خلق ایلدی (قل
 الذکرین حرم ام الانثین) دیکل که الله تعالی ضان و معزک ذکر کرینی حرام ایددی یوخسه انثا کرینی
 (اما اشملت علیه ارحام الانثین) ویا خود اول ضان و معز انثا کرینی ارحامی مشمل اولدینی ذکر و انثا کرینی
 حرام ایددی (بنیونی بهلم ان کنتم صادقین) امدی بکار امر معلومه خبرورک که الله تعالی اشوب اشیا دن
 برشی حرام ایدیکه اول دلالت ایدر اگر آنک اوزره تحريم دعوا سنده صادق ایدکنز (ومن الابل اثین ومن
 البقر اثین) ودخی ایل و بقرله هر برندن ایکس صنف یعنی ذکر و انثا کرینی خلق ایلدی (قل الذکرین حرم
 ام الانثین) دیکل که الله تعالی ایل و بقرله ذکر کرینی حرام ایددی یوخسه انثا کرینی (اما اشملت علیه
 ارحام الانثین) ویا خود اول ایل و بقر انثا کرینی ارحاملری مشمل اولدینی ذکر و انثا کرینی حرام ایددی
 یعنی اشوب اشکاردر که اجناس اربعه دن الله تعالی انک حرام ایدیکه ذکر و بقرینی ویا انثا کرینی * ویا انثا کرینی
 ایدیکه شیدر * زیرا که انک کاهی انعامک ذکر و بقرینی و کاهی انان و کاهی اولادین حرام ایدر لردی شول
 زعله کیم آنی حرام ایدن الله تعالی اوله (ام کنتم شهداء اذ وصیکم الله بهذا) یوخسه من حاضر
 و مشاهد ایدیکه زخانکه اشوب تحريم سزه وصیه ایددی زیرا که پیغمبری تصدیق ایتمز اوله
 اوله سزل ایچون بونک کبی امورک معرفته مشاهده و سماعدن غیری طریق اولن (من اظلم عن افتری
 علی الله کذب لیل الناس بغير علم) شول کسه دن اظلم وارمیدر که الله تعالی به حرام ایدیکه شیق حرام
 ایددی و یا کافرا ایدر تا که ناسی دین حقندن جستمز اضلال ایدر * دیکدی که انکله مراد عمر بن حفص درک
 بحار و سوانجی اول اول احداث ایددی (ان الله لا یهدی اقوام الظالمین) الله تعالی کفر و کذبله نفسلرینه ظلم
 ایدن قومی صراط مستقیمه هدایت ایتمز (قل لا اجد فی الاوحی الی محرما علی طعام بطعمه) دیکل که بکاو حی
 اولناده و یا قرآنده اکلی حرام اولورشی بولدم (الان یكون میتة) مکرکه اول میتة اوله (اودما سقوا) ویا دم
 سائل اوله * ابن عباس رضی الله عنه ایدر انکله مراد شول دمدر که دیری حیواندن چیه باخود حیوانک
 ذبحی عندده اورداجندن چیه یوخسه کید و طحال حرام دکلدر زیرا اول ابکیسی جامددر زیرا که شرع اول
 ابکیسن مباح قیلوردر ودخی حله خام اولان دم دکل زیرا که اول سیلان ایتمز و عروقده و مجده قیلان دمک
 تناولنده باس یوقدر (اولحم خنزیر فانه رجس) ویا لحم خنزیر اوله زیرا که خنزیر ویا لحمی قدر در نجاست
 اکنه معقود اولد ییچون ویا حیثیت مجتهد (اوه قاهل لغير الله به) ویا اسم الالهک غیری اوزره ذبح اولمغه
 فقهله متصف اوله * بهض علماء تحریم اشوب اشیا به معصوم و در دیکدی که اول عایشه و ابن عباسدن مریدر *
 دیکدی که سورة مائده اولنده ذکر اولن ان محرماتدن مخته و مابعدی میتة به ملقه و لکن اکثر علماء دیکدی که
 تحریم اشوب اشیا به شخص دکلدر بلکه نص کابل حرام اولان اشوب مجله ذکر اولن اندر حاکم بوندن غیری
 اشیا به تنه دخی حرمی سنله نایه در * قال ابن عباس رضی الله عنه (نبی النبی صلی الله علیه و سلم عن کل
 ذی ناب من السباع و کل ذی شارب من الطیر) ابن عباس ایدر پیغمبر صلی الله علیه و سلم سباعدن هر ناب لوی
 و طیردن هر خلیلوی اکدن نبی ایددی * امام شافعی عندده قاعده کیه در که برشی که انک حله ویا حرمتنه
 نص اولیه مثلا شرع انک قتلنه امر ایدر (قال النبی صلی الله علیه و سلم خمس فواقیقتان فی الحلال و الحرام الحیة

و الغراب الا بقع و القارة و الکلب المقور و الخدأة) پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایدر حیوانا بدن خمس فواقیقتان
 حله و کرک حرمه قتل مباح اولور که اول حییه و غراب ابقع و قاره و کلب مقور و خدأة در * ویا خود شرع آنی
 قتلدن نبی ایدر (قال ابن عباس نبی النبی صلی الله علیه و سلم عن قتل اربع من الدواب التیة و الخلة و الیهده
 و الضرد) ابن عباس ایدر پیغمبر صلی الله علیه و سلم دوا بدن غله و لحله و هده و ضرر دی قتلدن نبی
 ایددی * امدی اشوب قتلله امر اولن ان و کرک قتلندن نبی اولن ان حیوانا انک اکلی حرامدر * ویا خود
 ما عدا ده حکم عادات عربدن اغلبه مر اجفته در * اول شیه که عربک اغلبی آنی اکلی ایدر اوله اول جلالدر
 و اول شیه که انک اغلبی آنی اکلی ایدر اولیه اول حرامدر زیرا که الله تعالی انله (احل اکم الطیبات) دیو خطاب
 ایددی یعنی طباع سلجیه نکرقت و استحقاق ایدیکه اشیا سزه حلال قیلندی اولیه اوله آنندن فهم اولنور که
 عربک استحقاق ایدیکه اشیا حرام اوله ودخی حرمتنه دلالت ایدر نص و قیاس اولیان اشیا دخی طیبایدن
 اوله (فن اضطرر غریبا و لا عادی فان ربک غفور رحیم) برکسته که اشوب ذکر اولن ان محرماتدن بر شیهک
 تناولنه ضرورت آنی داعی اوله کندی متلی بر ضرورت لویه بغی ایتمز و قدر ضرورت اوزره تجاوز دخی ایتمز
 اولدینی حلاله یا محرمک حل شانه غفور رحیمدر آنی مواخذة ایتمز (وعلى الذين هادوا حرمنا كل ذي ظفر)
 بر شیوه حرام ایدیکه حیوان و طیردن هر شی که اصابعی مشقوق اولیه و غیر و نهامه و اوزر و بط کبی * دیکدی که
 یعنی طیردن هر خلیلوی و دوا بدن هر خافر لوی حرام ایدیکه حافره ظفر دینلمی استعاره و جمعی اوزره در
 دیکدی (ومن البقر والغنم حرمنا علیهم شحومهما) و بقر و غنمک ایچاغنی به و ده حرام ایدک (الا ما حلت
 ظهورهما) الا بقر و غنمک داخل بطنلرندن ظفر و بطنلرینه تعلق ایدن یا غری آنله حرام ایدک (والحوایا)
 و امعایه ملاصق اولان یاغنی دخی حرام ایدک (او ما اختلط بعظم) ودخی شول یاغنه عظمه شخاط اوله
 اول الیه ده کی یاغدر (ذلک جزئناهم بقیعهم) اشوب تحريم ویا جزایی بر انله بغی و ظالمی سبیلله ایدک
 (وانما الصادقون) بر اخبار و یا وعد و وعید سزه صادق (فان کذبک فقل ربکم ذو رجة و اسیة) اگر قومک
 آنله کتورده کت تحريم و تحلیله سنی تکذیب ایدر لسه انله دیکل که ربک زجل شانه رحمت و یاغنه صاحبدر
 تکذیبک اوزره اسباب ایدر اما که اهل مال ایتمز (ولا یرد یا سعه عن القوم المجرمین) انک باشی قوم مجرمیندن
 رد اولنر چنکه وقتی ابرشته (سقول الذين اشركوا اوشاء الله ما اشركوا ولا یاؤنا ولا حرمنا من شی)
 زمان مستقبله مشرک دیکدر که اگر الله تعالی دیلیمه بر و آباء من کاشراک ایتمز دکل و کندی که مزدن
 برشی حرام ایتمز دکل (کذلک کذب الذين من قبلهم) سنی تکذیبلری کبی انلردن او کدن چن اعتبار
 پیغمبر لری تکذیب ایدر (حتی ذاقوا باسنا) حتی که تکذیبلری سبیلله اوزر لریه انزال ایدیکه مز عذابی
 ذوق ایدر (قل هل عندکم من علم فتخرجوه لنا) انله دیکل که سزل عند کدره کتب و حجتدن برشی
 وارمیدر که انی بره اظهار ایدر مزنا که دعوا کرک صحیح یلنه (ان تتبعون الا الظن) بلکه سز اول قواکر زده
 ظنکره اتباع ایدر سز (وان انتم الا تخربون) سز دکل الا کذب ایدر سز * اشوب و نه ظننه اتباعدن منعه
 دلالت واردر (قل فله الحجة البالغة) دیکل که الله تعالی انک کتاب و رسول و یا ناله حجت تامه می واردر
 (فلو شاء لم یدیکم اجمعین) اگر اول دیلیمه جمیع کزه ایمانی توفیق و هدایت ایدر دی (قل لم شهداءکم الذين
 یشهدون ان الله حرم هذا) دیکل که شول شهداء زعم ایدیکه کرکسه لری کتورک که اشوب سزل حرامدر
 دیکدی که کز اشیا بی الله تعالی حرام ایتمز ایدیکه شهادت ایدر (فان شهدوا فلا تشهد معهم) اگر اندر
 کاذبین اولد قاری حلاله کاشهادت ایدر لسه سن انلری اول قوللرنده تصدیق ایتمز (ولا تتبعوا هوا الذين
 کذبوا یا ایتنا و الذين لا یؤمنون بالاخرة) نرم یاغنی تکذیب ایدرک و آخری تصدیق ایتمز انکله هوا لریه اتباع
 ایتمز (وهم یریم بعدلون) زیرا که آنلرب تعالی به انرا ایدیکه سزدر (قل تعالوا اتل ما حرم ربکم
 علیکم) دیکل که کول سزه رب تعالی انک اوزر یکزه حرام ایدیکه اشیا بیان ایدر یکه اول (الانشرکوا
 به شیئا) الله تعالی به برشی انراک ایتمز سز (وبالوالدین احسانا) ووالدینکزه احسان ایدوب اسامت
 ایتمز سز (ولا تقتلوا اولادکم من املاق) و قتردن خوفله اولاد کزی قتل ایتمز سز (فمن نزلکم و یا ایهام)
 سزه و آنله رزق بروروز (ولا تقربوا الفواحش ما ظهر منها وما بطن) و آشکارده و نهاده زنا به قرب اولکنز

(ولا تقتلوا النفس التي حرم الله الا بالحق) والله تعالى ينزل شول قتلان حرام استبدی مؤمن ومعهادی قتل
 ایتمکز مکرکه آنک قتلن ایجاب ایدر شیکله قتل ایدر مکرکه اول رده وخصاص وزنادورکه رجیم ایجاب ایدر
 (قال النبي صلى الله عليه وسلم لا يحل دم امرئ يشهد ان لا اله الا الله واني رسول الله الا باحدى ثلث الذنوب
 الزاني والنفس بالنفس والتارك لدينه المفارق للجماعة) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر شول کشتنک دی
 حلال اولر که الله تعالی نک وحدایتش وبنم رسالتش شهادت ایدر الا اوج خصصتک بریه کیم اول زاینک محصن
 اول سید بر عاقبتی آخری ظلم اقل ایستیدر وسم دیفی ترک ایستیدر (ذاکم وصیکم به لعلکم تعقلون)
 اشبونه صیل اولنا نک حفظیله الله تعالی سزه امر ایلدی تا که رشد بوله سزه زیرا کمال عقلک مالی رشدر
 (ولا تقر بومال الیتیم الا بالاتی هی احسن) ومال یتیمه قریب اولر که زالا شول فعله ایلر که اول آنک مالنه
 احسن اولر حفظ و تعمیر کبی (حتی یبلغ اشد) حتی که بلوغه ایشنه آکا مالی ویرلر اگر رشید
 ایشنه (واوفوا الکیل والمیزان بالقسط) وکیل و میزانی عدل ایلر ایضا ایلر (لا تکاف نفسا الا وسهما)
 کیل و میزانی ایفاده معطی اوزر شنه واجیدن اکثره وصاحب حق حقدن اقلی قبول ایلر تکلیف اولنر *
 بلکه ایستیدن هرری وسمی اولدی شیکله امر اولنر بوحسه عسرت ویرلر * یعنی ایضا حق
 عیدر * امدی اوزر یکزه واجب اولان وسعکرده اولانی ایفادر آنک ماورای معفور (واذا قلتم فاعدلوا
 ولو کان ذا قریبی) حق حکومتده ویا شهادتده مویلر اولسه که صدق ایلر اگر چه مقول ویا مقول
 علیه ذوی قریبتکزدن ایشده (وبعد الله اوفوا) وهر عهده ویا ایلر اول عهد کرکسه سزه که الله
 تعالی یتده ویا ناس یتده اولسون * یعنی امر ونهی و نذر دن هر واجبی اقامت ایلر وسمو مال وعقد
 موثقتن هر امانتی حفظ و رعایت ایلر (ذلکم وصیکم به لعلکم تذكرون) اشبونه تلاوت اولنان احکامی
 الله تعالی سزه امر ایلدی تا که آنکه اتعاط ایدوب امر ونهیته امتثال ایدر سزه (وان هذا صراطي مستقیما
 فاتبعوه) اشبوا یکی آیتده ذکر اولنان بنم طریق و دین مستقیمدر آکا اتباع ایدر که اول سزی جنبه ایرکور
 (ولا تتبعوا السبل) بوحسه طرق ویا ادیان مختلفه یا اتباع ایلر که اول یهودیت و نصرا نیت و سائر ملادر
 ویا اهواء و بدعدر (فتفرق بکم عن سبیل) که اول سزی اتباع وحی و اقتضا برهان اولان طریق و دین
 مرضیستدن تفریق وازانه ایدر (ذلکم وصیکم به لعلکم تتقون) رب تعالی سزه اشبوا اتباعه امر ایلدی
 تا که ضلال و تفرقتن انشاء ایدر سزه (ثم انما موی الکتاب) اشبوا صیتی قدیده وحدیده ذکر
 ایدر یکمز دینکره آندن اعظم موصایه توراتی وبردک (ثم ما علی الذی احسن) تا آکایمی احسن اولان
 اوزره کرامت ونعمتی اتمام ایدر (وتفصیل لکل شی) و دینده هر محتاج الیه اولانی بیان و تفصیل ایدر
 (وهی ورحه) وضالاندن هدی و عذابدن امن ایدر (لعلکم یلقوا بهم یومنون) تا که بنوا سرائیل و ب
 تعالی نک لسانسته تصدیق ایدر (وهذا کتاب انزلناه مبارک فاتبعوه واثقوا له لعلکم ترجون) اشبوا قرآن
 برکایدر که آتی براتزال ایلر کثیر النفع ورا ویا ویا هیسیله علی ایچون اتباع ایلر و آکا مخالفندن حذر ایلر
 تا که رحمت اولانه سزه (ان تقولوا انما انزل الکتاب علی طائفتین من قبلنا وان کاعن دراستهم لغافلین) یا اهل
 مکه بزقرانی انزال ایلر نادیمیه سزه بزدن اولر و دینداریه تورات و انجیل انزال اولدی برایشه انزل اول
 ایکی کابی قرآنلرندن عاقلر ایلر کندی لغتمزده اولامغین آنک نه ایدر بکنی بلز ایلر (اوتقولوا لوانا انزل علینا
 الکتاب لک اهدی منهم) ویا خود دیمیه سزه که اگر بزه کتاب انزال اولانسه دینده یهود و نصرا دن ارشد
 اولور دق زیرا اذهان واقم امده برانلرندن ارشد (فقد جاءکم حینه من ربکم وهدی ورحه) سزه ایشه
 ویکز جل شأنه دن بخت و انچه کادی سز آتی یلور سز و نأمل ایدر هدایت وانکه عمل ایدر رحمت کادی
 (من اعظم من کذب بایات الله وصدق عنها) شول کسه دن اعظم کی در که الله تعالی نک آیتلرینی تکذیب ایدر
 و آندن اعراض و ناسی صدایده ضال و مضل اولر (مخبری الذین یصدقون عن آياتنا سوء العذاب بما کانوا
 یصدقون) شول بزم آیتلر یزدن اعراض و ناسی صدایده اولر اولر فعلاری سبیل شدت عذابله جزا ایدر سز
 (هل یظنون ان اداننا بهم الملائکة) اهل معصیه منتظر اولنر الا آکا که انلر ملائکه موت ویا ملائکه
 عذاب که (ایاتی ربک) ویا رب تعالی دن عذاب امری که (ایاتی بعض آیات ربک) ویا رب تعالی دن

انلر اشراط ساعتک بعضی که * دینلر که آنکه هر ادشستک مغربدن طلوعیدر حذیفه ویرا بن عازب رضی
 الله عنهم جان هر ویدر که برقیصاتی مذاکره ایدر کن پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم اوزر سزه کادی ویر
 نه شی مذاکره ایدر سز دینلر سوال ایدوب دید که قیامتی مذاکره ایدر * دید که قیامت قویمز حق که اندن اول
 اون علامت کور سز که اول دشان ودایه الارض و خسوف ثلاثه در که آنک بری مشرقده و بری مغربده
 و بری جزیره عربده اولور * و دخی دجال خروجی و شمسک مغربدن طلوعی و یا جوج و یا جوج خروجی
 و عیسی علیه السلام نزولیدر و عدندن نادر و جیدر (یوم یاتی بعض آیات ربک لا یستعقبنا ایمانهم ان تکن
 آمنتم من قبل او کسبت فی ایمانها خیرا) شو اکونکه رب تعالی نک بعض آیاتی که محتضر کیسه آکا امر
 عیان و ایمان برهان اولر کشی به ایمانی تقع ایتر اگر آندن اول ایمانه کلش دکل ایشه * ویا خود ایمانی حالده
 توبه و یا عمل صالح کسب ایش دکل ایشه * اشبوا دینلر که عملسز ایمانی اعتبار ایشه و آتی اعتبار ایدن در که
 بوجکم اولکونه مخصوصدر (قل انتظروا انما ننظرون) دیکه ذکر اولنان اشیه ثلاثه دن برینک کلمسته
 منتظر اولر که بزدخی اکا منتظر لر زاول کادیکنده بزه فوز سزه وبل ایدر (ان الذین فرقوا دینهم) شونلر که
 دینلرین تفریق ایدیلر رسالتک بهضنه مؤمن و بهضنه کافر اولدیلر * ویا دینده فرقه فرقه اولدیلر * پیغمبر عز
 صلی الله علیه وسلم ایدر یهود و نصرا دن هر صنف یتش ایشه کیش فرقه اولدیلر * هر صنفدن انجی
 بر فرقه منی لجات بولوب یتش بری ناره ایدیلر * اما که بنم امت یتش اوج فرقه اولوب یتش ایکسی
 اهل ناره و برسی اهل لجات اولسدر * دینلر که اول اهل لجات اولان نه حالوکسه لر در دید که بنم و اصحاب
 طریقه کیدنلر (وکافوا شیعا) و فرق مختلفه اولدیلر دینلر که انلر یهود و نصرا در ویا خود بواستیدن
 اهل بدع و شیهاتدر (قال النبي صلى الله عليه وسلم ان الذین فرقوا دینهم وکافوا شیعا هم اصحاب البدع و اصحاب
 الا هواء من هذه الامه) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر شونلر که دینلرندن مفارقت اولدیلر دینلر که فرقه فرقه
 اولدیلر آنلر بواستدن بدع و اهواء اصحابدر (لست منهم فی شی) سن انلر دن برشیده دکان و برینسن
 و آنلر سندن برینلر (انما امرهم الی الله) آنلر جزا و کافانده امر لری الله تعالی به معوضدر (ثم یتشهم
 بما کانوا یفعلون) یوم قیامتده محشره واردلرند الله تعالی انلر دینلر ایشلر کلرین خبر ویر بعده
 مستحق اولدیلر جزای انلر ایرکور (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) برکسه که برحسنة ایلر که
 آنکچون اولر حسنة نک اون امثالی وارد الله تعالی انی فضلندن آکا ویرر که اول اعضا دن موعودک اقلیدر
 (ومن جاء بالسئنة فلا یجزي الا مثله) واولر که برسینه ایلر که اول انجی اول سینه مثله جزا اولنر و اگر عفو
 اولنر ایشه (وهم لا یظلمون) آنلر وایلری تفصیل و یا عقابلری زیاده سبیل ظلم اولنر (قال النبي صلى الله عليه
 وسلم اذا احسن احدکم اسلامه فکل حسنة یعملها تکتب بعشرة امثالها الی سبع مائة ضعف وکل سئنة
 یعملها تکتب بمنام حتی یاتی الله عز وجل) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر بکنر اسلامن کوبلر ایدر
 هر ایشلر یکی حسنة اون مثلی یازیلور حتی ایمانک قوت و کمالی حسنه بهضیلر بدیموز مثله دکن تضعیف
 اولنر و هر ایشلر یکی سینه بر مثلی یازیلور تا مونه دکن بونک اوزره جاری اولور اگر اول توبه و یا عفو مقارن
 اولنر ایشه (قال النبي صلى الله عليه وسلم یقول الله عز وجل من جاء بالحسنة فله عشر امثالها وازید ومن
 جاء بالسئنة فجزا سئنه مثله او اعفر) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر حق جل و علا در که برکسه کیم
 بکابر حسنة ایلر که آنکچون اولر حسنة نک اون مثله جزا اولنر و آنک اوزره دیرسم زیاده ایدرین واولر که
 برسینه ایلر که آنک جرمی برسینه در و یا معفرت ایدرین * این عمر رضی الله عنه ایدر اشبوا به کریمه صدقاتک
 غیری حسنة * عفته در * اما که صدقات بدیموز مثله دکن تضعیف اولنر (قل اننی هدائی ربی الی
 صراط مستقیم) دیکل که ربم جل شأنه وحی ایلدی بنی حججندن نصب ایدر یکی شیشه استقامتله موصوف دین
 اسلامه هدایت ایدر (دینا قیامله ابراهیم حنیفا) بر دین که غایبده محکم و نایبدر که اول اسلامده متصل
 ابراهیم علیه السلام ملتیدر (وما کان من المشرکین) واول ابراهیم علیه السلام مشرکلر دن دکل ایدی
 (قل ان صلوئی ونسکی) دیکل که بنم صلوای و نسکدن نسکدن هر اد دینلر که یعنی حج و عمره ده کی ذبیم و یا حج
 و یا هر عبادتم (وعحیای و عثمائی) واول شی که حیایده آنک اوزره اولورین و عثمائی اکا منتهی قیلورین که اول طاعت

وایماند و با خود طاعات حیات خیراتم که آنی عاقه مضاف فیلورین وصیت و تدبیر کنی و باقی حیات و عمام
 (الله رب العالمین) الله تعالی ایچون خالصه در که اول عالم ربی میسر (لا شریک له) که آنک شریکی بود
 (ویدن امرت) و با خلاص و با قول ایدر امر اولنشن (و اما اول المسلمین) و بن مسلمین مقدی بن زیرا که هر
 پیغمبر اسلام امتنک اسلامی اوزره متقدمدر (قل اعیز الله ابی ربی) دیکل که بن الله تعالی بن غیر ربی
 طلب ایدر که عبادت اول غیر اکاشریک ایدم (و هو رب کل شی) و الحبال اول الله تعالی هر شیتنک
 ربی سیدر آنک ما و امی مر بودر و بوبته صالح دگدر (ولا تکتسب کل نفس الا علیها) و هر کسینک کسب
 ایدر یکی و بال کندی اوزره اولور * ابن عباس رضی الله عنه ایدر و ایدر بن المقیره دیر دیکه بنم سبیل کیدل
 خطا با کری بن یوکنه بن اکا جو ایدر و آیه نازل اولدی و اشیو آیه آیه مایله تا کیدی و یوردیکه (ولا تزوروا
 زوراخری) هیچ بر نفس حامله نفس اخر آنک جللی یوکنه یعنی هیچ کسه آخر لذت نیله مواخذ اولن (ثم انی
 ربکم مر جمعکم فینبکم بما کنتم فیه تحتلقون) یوم قیامتده هر چه کز رب تعالی به در دینکز امرنده
 دنیاده اختلاف ایدر یککز شیئ مزه خبر و بر رحتی که رشد غیدن و بحق مبطلدن متمیز اولور (و هو الذی
 جعلکم خلائف الارض) یا محمد ابی اول الله تعالی اهلک ایدر یکی قرون ماضیه نک برینه سزری پروزنده
 خلفا قلدی (ورفع بعضکم فوق بعض درجات) و بعضکزی بعضکز فوقنده خلق و رزق و معاش و قوت
 و فضلا در جات مختلفه اوزره رفع ایلدی (لیبلوکم فیماتاکم) تا که سزه و بر دیکه جاه و مالد اختصار ایدر
 هر صنفی مددنده اولدی بنی حالتده طاعت و مخالفتن کند و به اظهار ایدوب یوم قیامتده خبر و شری اوزره
 جزا رینه معترف اولور (ان ربکم مر یع العقاب) سنک ربک جل شانه نک عقابی مر بعدر زیرا که هر شیئ کم
 کور اول قریبدر و با عقابی دیلدیکنده مر عت ایدر (و انه لغفور رحیم) اول الله تعالی مؤمن اولوب عمل
 صالح ایشیلر مغفرت و رحمت ایدر میسر دینلدیکه الله تعالی سزریع العقاب و رسول کسه به کیم الله تعالی سنک
 عهدی حفظ ایتیه فضلدن و بر دیکه نعمتک حقن ادا ایتیه * و غفور رحیمدر اول کسه به که مراده و ضراجه
 اکاشر ایلیم

(سورة الاعراف و هی مایان و خمس اوست آیات مکیه)

الاسکز آیتی مکیه دگدر که اول (و اسئلهم) قولندن (و ادشقتنا) قولنده دلدن دینلدیکه (و اعرض) قولنده دگدر

بسم الله الرحمن الرحیم

المص) اول الله تعالی لطیف و مجید و صادقدور (کتاب انزل الیک) اشیو سور و یا قرآن سکا انزال اولندی
 (فلا یکن فی صدرک حرج منه) امدی صدر کده انزلک آتی تکذیلرندن ضیق اولسون و یا اول سکا الله تعالی دن
 ایدر یکنده صدر کده شک اولسون و یا ابلاغ و تادیبه رسالتدن صدر کده ضیق اولسون (لتنذربه و ذکرى
 لامؤمنین انکاه و منلری انذار و تذکیر ایدر سن) (اتبعوا ما انزل الیکم من ربکم) دیکل که ربکز جل شانه دن سزه
 انزال اولن انان قرآنه اتباع ایدر (ولا تتبعوا من دونه اولیاء) الله تعالی دن غیری انس و جنندن سزری اضلال
 ایدر لری اولیا اتخاذ ایتکز (قلیلامانه کرون) قانی آرزمان سزرنه کرایدر سز (و کم من قرین اهلکنا باخفاها
 بامنا یا تا اوهم قائلون) جو قریبه که بر آنک اهلنی اهلک اراده ایدر انله عذاب ایدر حالبوکه انلر کجه
 ناعلم ایدی * و اگوندر زمین قبلوله ده ایدر به یعنی انله عذاب از توقع لری اولدی بنی و قنده کاهی کجه ده و کاهی
 کوند زده ایدر (ذا کن دعواهم ادبهم باسنا لان قالوا اما کما طامین) بکنکه انله عذاب از ایدر به قول
 و دعا و نضر علری یو اولدیکه ظالمینه اعتراف ایدر حالبوکه اول جینه کی اعتراف نفع ایدر دگدر (مفلسا ان
 الذین ارسل الیهم) بر امتله انله ارسال اولن رسول الله و انلر قبول و انلر اجابت ایدر کلرندن سوال ایدر
 و انان المرسلین) و مرسله ایدر به اجابت اولند قلدی شیتدن سوال ایدر (فلا یمن علیهم بهلم)
 و بر اولکونده و مولر تبلیغ لری و امتله و مانی و دینرین جیعنی ییلور اولدیکه زحاله خبر و برور (وما کانوا یمن
 بر آنلرند فانی دیکل ایدر که انلر احوالی به خنی اولیدی (فالوزن یومئذ الحق) وزن اعمال که خددر
 یوم قیامتده لایب اولیسر در * روایت اولندی که یوم قیامتده الله تعالی میزان نصب ایدر سدر آنک لسانی
 و ابکی صفتی اولور هر کفه نک معنی مشرق و مغرب اراجه اولور * وزن کیه قنده اختلاف اولدی

بعضیلر دیکه وزن اولن ان صحائف اعمال الذین بر این پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمدن روایت اولندی که یوم قیامتده
 بر جفت طبقه ان طاقوز سجدی نشر اولنه هر سجدت سجدی مدد صرجه اوله * بعده انکچون بر طاقه جقا ریلد که
 آنده شهادتین کلمه سی باز یلو اوله * اول سجداتک جیمی بر کفه به و طاقه بالکز بر کفه به قونله اول سجداتک
 جیمندن اول بطاقه آخر کله به و بعضیلر دیکه وزن اولن ان شخص صدر * پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمدن
 روایت اولندی که یوم قیامتده بر رجل عظیم سجدن کتوریلد که عند الله اول جناح به موضه دگدر و زنی اولیه *
 دینلدیکه الله تعالی نک وزن اعمالده حکمتی عبادلک دنیاده آکا اولن ایمان لربنی اظهار و عقباده اوزر لینه
 حجتی الزامدر (من نفلت موازنه فاولنک هم المفلحون) اول کسه که حسنیاتی سیتانندن ثقیل اوله انلر
 نجات و نوابه فائزدر (ومن خفت موازنه فاولنک الذین خسرو انفسهم بما کانوا بایماننا یظنون) و اوله که
 حسنیاتی خفیف اولوب سیتانی ثقیل اوله امدی انلر حظ نفسارنده مغبون اولدی و شول سبیل کم برم آیتلر یزه
 انکارله نفسارینه ظلم ایدر لردی (ولقد مکناکم فی الارض) بر سزری پروزنده سکنی و زرع و نصرة
 تمکین ایدر (وجعلنا لکم فیها معاش) و سز یکنون آنده تجارت و مکاسب و ما کل و مشاییدن ایام
 حیاتکزده تمش اسبابی قیلد (قلیلامانه کرون) سز و بر بلان نعمت و کرامتله از ذکر ایدر سز
 (ولقد خلقناکم ثم صورناکم) اصول و آبا کری خلق و سزری اراحم اما کزده تصور ایدر * و یا خود ظم
 آنده سزری خلق و یوم مینا قده تصور ایدر * شول حینه که انلری ذره مثالده اخراج ایدر * و یا خود
 بر سزری اصلا ب رچالده خلق ایدر * و اراحم نباده تصور ایدر (ثم قلنا لا اله الا کما سجدوا لا دم) بعده
 ملائکه به دیدر که آدمه سجده ایدر که اول سجده آدمه تحیت و الله تعالی به عبادت ایدی (فسجدوا لا ابلیس
 لم یکن من الساجدین) اول ملائکه آدمه سجده ایدر ایدر لا ابلیس آکا کبر و خستندن سجده ایدر لردن
 اولدی (قال یا ابلیس ما منعک الا تسجد اذا امرتک) الله تعالی دیدر که یا ابلیس بن سکا آدمه سجده ایت دیو
 امری و بر مشیکن امرمه امثالندن سی نه شی شمع ایلدی (قال انا خیر منه خلقتنی من نار و خلقتنه من طین)
 ابلیس دیدر که بن آندن خیر لورن زیرا من بنی نار دن و آتی طیندن خلق ایدر و فاضله حسن اولن که مفضلوه
 سجده ایدر اولیه اوله آنکه امر نیجه حسن اولور * آنکه اول کبری ایدر * دلت ایلدی * ابن
 عباس ایدر رابده قیاس ایدر ابلیسدر لکن قیامتده خطا ایلدی * اولکدر ایدر دینی بر شیه قیاس ایدر الله
 تعالی ائی ابلیسه قریب ایدر * محمد بن جریر ایدر ابلیس ظن ایدر که نار طیندن خیر لور اوله بلدی که فضل
 الله تعالی نک تفضیل ایدر * کنده در و الحال الله تعالی طینی نار اوزره تفضیل ایدی * حکم ایدر که
 طینک نار اوزره بر نیجه و جهنم فضل و ایدر که اول طینک جوهر نده و قار و حل و صبر اولدیکه در که آنکه آدم
 خطا سجدتکره توبه به سبقت ایدی * حق که اول آکا اصطفا و اجتنابی مورث اولدی * و نارک
 جوهر نده ایدر خفت و طیش و حدث و ارتفاع اولقله ابلیس شفا و نندتکره استسکار و اصراره
 سبقت ایدی * حق که اول اکالهنت و شقا و قی مورث اولدی * و دخی طین اشیانک جفته و نار ایدر * الله تعالی
 تفریقنه سیدر و دخی طین نبات و اشجارک حیاتنه و نار ایدر * هلاکنه سیدر (قال فاهبط منها) الله تعالی
 ابلیسه دیدر که جنتدن و یا سمادن ارضه ایدر * دینلدیکه ملک ارض ایدر * الله تعالی ائی ارضدن
 جزایر بحره و رودی عرشى بحر اخضرده در ارضه کیر من الاسارق کبی (فما یکنون لک ان تتکبر فیها) سکا
 صبح اواز که اول جنتده تکبر ایدر * من زیرا که اول مطیع و خاشع مکانیدر اشیو نده تنبیه و ایدر که تکبر اهل جنته
 لایق اولیه و حق تعالی آتی طرد و اهاطی تکبر یچون اوله بوخه عجز و عصیان یچون دکل (فالخرج انک من
 الصاغرين) امدی جنتدن جیقل زیرا سن تکبر سبیلله اذله دنسن اول اجلدن پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم
 دیدر که (من تواضع لله رفعه الله و من تکبر وضعه الله) بر کسه که الله تواضع ایدر الله تعالی آتی درجات
 عالییه به رفع ایدر و او که تکبر ایدر الله تعالی آتی ذلیل و مهان ایدر (قال انظر فی الیوم یومئذ) ابلیس
 دیدر که یارب یوم قیامتد دکن بکا مهلت و ربوب اولدر مکمل و یا عتوبشی تعجیل ایتکل (قال انک
 من المنظرین) الله تعالی دیدر که سن امهال اولمشلر دنسن یعنی وقت معلومه دکن که اول نفخه اولی در
 و یا بر وقتد دکن که آنک نهایت اجلدن که الله تعالی آتی یلور الله تعالی آنک امتنظار ایدر آکا انتظارنده

حکمتی اولد که آنک اغوا سی عبادہ ابتلا وقتنه اوله و مطیع عاصیدن تیز اید و اجر و روز عظیم اوله دینلدیکه
 کاهی خطابک شرفیون اولور بقی تضرع و ابتغال مخلدده اوله و کاهی مخاطبه وقت ایچون اولور و اشبو
 مجلدده ابلیسک مخاطبه سی کبی (قال فما اتقوا بقی لا فعدن لهم صراطک المستقیم) ابلیس دیدیکه یارب بیتی
 هدادن اضلالک و یابنی اهلالک و یارحتکدن ابعاد و یجنیدک سبیلله بنی آدم ایچون طریق تو بیک اسلام اوزره
 جلوس ایدین (ثم لا یتنم من بین ایدیهم ومن خلفهم وعن ايمانهم وعن شئانهم) انله اوکلرندن
 یعنی آخرتلی قیلندن کلوب انک حقیقتنده انلری شکه دوشورم و آردرلندن کلوب انله دینا به رغبت و برم
 و صاغلرندن کلوب دینلری امرنده انله شبهه ابر کورم و صوللرندن کلوب انله ماصی بی قدرم دینلدیکم
 اوکلرندن و آردرلندن کلمی یعنی یلوب تحرزه قادر اولد قلی حقیقتندن و یلوب تحرزه قادر اولد قلی
 حقیقتندن اوله و صاغلرندن و صوللرندن کلمی یلوب تحرزای غلری متبهرایکن تیقظ و احتیاطلری
 اولمقله ترک ایتملری اوله (ولا یجدا کثرهم شا کرین) سن انلرک اکثری امر که اطاعت ایدر
 و یانمقله شکر ایدر بولیه سن (قال اخرج منها مذموما مدحورا) الله تعالی ابلیسه دیدیکه معیب
 و مطرود و مبعده اولد یقل حالده جنتندن حیقل (من تبعک منکم لاملان جهنم منکم اجمعین) بنی آدمدن
 سکا اطاعت ایدله و سنکله و ذریکله جیه کزله جهنمی طولدرین (و یا آدم اسکن انت و زوجک الجنة)
 یا آدم سن و زوجک حوا جنت خلده ساکن اولولک (فکلان حیث شئتما) و دینلدیک کز مکاندن و سمعت
 و رفاهیت اوزره مطاعم و مشاریدن تناول ایدلک (ولا تقر باهذه الشجرة فتکونان من الظالمین) لکن اشبو
 شجرة مخصوصه دن یکز اگر بیر مکرز نفسله ظلم اید ناردن اولور سنز (فوموس له ما الشیطان لیبی اهما
 ماوری عنهما سن سوا اهما) شیطان اول ایکسنتک قلیرینه و موسه القا ایدنی تا اول ایکسنتک سوا لرندن
 غطایی کیدر و سوا لر بیتی کشف ایدله حالبوکه اول ایکسنتک هر بری نه کندینک و نه صاحبک سوا سن
 کورردی (وقال ما نهیکما ربکا عن هذه الشجرة الا ان تکونان ملکین و تکونان من الخالدين) و شیطان اول
 ایکسنته دیدیکه ربکرمز اشبو شجرة نک عمارتی اکلندن نهی ایتدی الا انکچونکه انی اکاله ملک اولیه سنز
 و یا خود جنتنده باقی فالور اولیه سنز (وقاسمهما انی لکاملن الناصحین) و ایکسنته بن ناصر مدیم دوعین ایلدی
 مؤمن ایسه الله تعالی به یمنله آلدنور دیدیکه بن سزدن اول برادلمش سنز بلدی یککزی یلورین بکا تابع
 اولولک که سزی ارشاد ایدرین ابلیس ایسه یمننده کاذب ایدی آدم علیه السلام ظن ایتزدیکه هیچ کسه کذب
 بره الله تعالی به یمن ایدله (فدلیها بفرور) حتی اول خداع و غرور ایلد انلری منزله لرندن دوشوردی و غرور
 اولد که غشی ابطان ایدوب نصی اظهار ایدله (فلما اذا قال الشجرة بدت لهم ما سوا اهما) وقتاکه آدم و حوا
 اول شجرة دن اکاه شروع ایدوب طعمی بولدرلر انله فی الحال شوم معصیت و عقوبت ابرشدی و اوزر لرندن
 لیسلمی دوکلدی عربان قالوب عورت برلری آجلدی و اول شجرة نک ماهیتنده اختلاف اولندی اول سنبله
 یا کرم و یا غیریدر دینلدی و لیسلمی دخی نور و یا حله یا ظفر ایدیکه بولندی عورت برلری آچلیچک اوتاندا یلر
 پیغمبر بمزلی الله علیه و سلم ایدر آدم علیه السلام اوزون بولوب حوق صاحبو ایدی آندن اول خطاه صدور
 ایدیمک عورت بری آجلدی اول حالتدن اوتانوب قاجغه بولندی کیدر کن جنت انجاردن برینه صاحبی
 طولاندی رب تعالی دن نداء کلدیکه یا آدم بندغی قاجر من دیدیکه یارب خطاه ایتشین اوتاندم (وطفقا
 یخفان علیهما من ورق الجنة) بعده آدم و حوا جنتک اشیری بیرا غندن بر مقدار آلوب بری برله الزافله آندن
 ایکسنتی بر لیسلمی ایدنیلر (فنادی ما ربهم الم انکم عن تلک الشجرة) رب تعالی اول ایکسنته دیدیکه
 بن سزی اشبو شجرة اکلندن نهی ایتدی (وانل لک ان الشیطان لک عاقه بین) و شیطان سزه عذر
 مبین ایدیکه بلدی ایدر عیدی اشبو دینلدیکه مطاق نهی تحریم ایچون اوله و محمد بن قیس ایدر رب تعالی آدم علیه
 السلام بن سنی شجرة مخصوصه اکلندن نهی ایتدیکن ایچون بکا عصیان ایتلدیکه دیدکده یارب بکا آتی حوا
 یوردی حوا دیدیکه یارب بکا آتی حیه یوردی حیه دیدیکه یارب بکا آتی ابلیس یوردی الله تعالی دیدیکه
 یا حوا انکم سن اول شجرة دن دم آقتلک هر آیدله دمک آفون و یا حیه سنک آفون بکی کسدم من بعد یوزک
 اوزره یوزیم سن ربی آدم دن سکاملاقی اولان منی اولدر که قصه ایلده سن و یا ابلیس منی بنی آدمه مبعوض

ایدم اید العنت و اننه سن (قالا ربنا ظلمنا انفسنا و ان لم تغفر لنا و رحمانا لکون من الخاسرین) آدم و حوا
 دیدیکه یارب برکندیم بزه ظلم ایتلدک اگر سن بزه معصرت و رحمت ایتن من بزیانک اوردن اولورز اشبو دینلدیکم
 عید صغایری اوزره معاصی اوله اگر مفرقت اولدیم بزه معصرتله دیدیکه اجتناب بکا ترله صغایر اوزره معاصیه
 یا تر اوزر و آدم و حوا نک بوقوللری مقربین عادی اوزره در کیم انله میثاندن صغیری استعظام و حسناتندن
 عظیمی احقه ایدرلر (قال اهبطوا بهضکم ابعض عدو) الله تعالی آدم و حوا ابلیسه دیدیکه جنتندن بره
 ایتول آدم و حوا ابلیسه و ابلیس انله معاصات ایدر اولد بقی حالده (ولکم فی الارض مستقر و متاع الی حین)
 و سنل ایچون بر یوزنده وضع استقرار و معاش و ارتدشول وقتد دکن که انده آجالکرمه تقضی اولور (قال
 فیما یحییون و فیما یموتون و من انحرجون) الله تعالی آدم و حوا اوزره لرینه دیدیکه بزیوزنده معیشت ایدر سنز
 و موتکزه آکادفن اولور سنز و یوم قیامتده بهشت و جزاء ایچون آندن چقار یلور سنز (یا بنی آدم قد انزلنا علیکم
 لباسا واری سوا اناکم) یا بنی آدم بزیوز کچون عورتانکزی ستر ایدر لباس خانی ایتلدک یعنی سمان ماه
 انزال ایلدکم اول پنبه و کان و غیره اشیایی شورر که اندن لباس حاصل اولور و روایت اولدیکه اهل جاهلیتده
 کعبه بی عربان طواف ایدوب ایچنده الله تعالی به صیانت ایتدیکم زیا یله طواف ایتن زرد لر دی اولیه اولسه
 بوا بیتی انزال ایدوب ستر ایلدکم اولندی (وربنا) و دخی لباس زینت انزال ایتلدک که آنکله تجمل ایدر سنز
 (ولباس التقوی ذلک خیر) شول لباس تقوی خیر لودر شول لباسد که آنکله عورتانکزی ستر ایدر و یا تجمل
 ایچون انی کیم سز لباس تقواده علماء اختلاف ایتدیلر دینلدیکه اول ایماندر و یا خود حیاد که اول
 تقوایه بهشت ایدر و یا عمل صالحدر و یا سجت حشدر و یا خشیه اللهدر و یا شول آلدور که حربه آنکله انقا ایدیلور
 و یا صوف و قیاب خشنه در که اهل ورع کیر (ذلک من آیات الله) انزال اولسان لباس الله تعالی انک
 آیتلرندن بر ایتدر که انک فضل و رحمتنه دلالت ایدر (لعلهم یدکرون) تا که نذ کرایدوب نعمترین بیلر
 و یا معصط اولوب قیامتدن تورع ایدر (یا بنی آدم لا یفتنکم الشیطان کما اخرج ابویکم من الجنة) یا بنی آدم
 شیطان سزی جنته دخولدن منعه فتنه لندر مسون تسکیم ابویکمز آدم و حوا بی فتنه سبیلله جنتندن
 چقاردی (ینزع عنهما لباسهما لیرهما سوا اهما) اول ایکسنتک لباسلرین چقار مغه سبب اولدیکه
 عورتلرین بری برلر نه کوستره امدی سزدخی آنک فتنه سبب اطاعت ایدر سکز دین و تقوا کز ثیابی سزدن نزع
 ایدوب دینکزی عیون کشف ایدر (انه بریکم هو و قبیله من حیث لا ترؤنهم) زیرا که شیطان و جنودی
 سزی کوردر بر حیثیتد که سز انلری کورمز سز اول اجلدن مالک بن و سار دیدیکه شول عذر کرم سنی کورر سن
 ایسه آتی کورمز سن شدید الماؤنه در مکر اول کسه که الله تعالی آتی اندن عصمت ایدله (انا جعلنا الشیاطین
 اولیاء للذین لا یؤمنون) شیاطینی بزم من اولیا انله اصدقا و قرنا قیلدق حتی که اغوالله انلرک غوایت
 و ضلالترین آرتوردر (واذا فعلوا فاحشة قالوا وجدنا علینا آیاهنا و الله امرنا بها) بختن انلر قبحده متناهی
 بر فعل ایشله لر صمه عبادت کبی و طوافده عورتلرین کشف کبی دیرلر که آیه مزی انک اوزره بولدق و الله
 تعالی بزه آتی امر ایلدی و آنلر ایکی امرله احتیاج ایتدیلر که اول آیه لرینه تقلید و الله تعالی به اقتدار
 اولکسنتک فسادی ظاهر اولد یغیچون آندن اعراض و ایکنجی بی رد ایلدی بولدی دینلدیکه (قل ان الله لایأمر
 بالفسق) دیکل که الله تعالی فسق ایلد امر ایدر کلد و بلکه عادی انک اوزره جاویدر که محاسن افعال ایلد بیوره
 و مکارم خصاله قندره (اتقولون علی الله ما لا تعلمون) شول حقیقتن بلدی یککزی شیخی کذبله الله تعالی به
 استنادی ایدر سنز (قل امر ربی بالقسط) دیکل که ربم جل شانہ عدله امر ایلدیکه اول هر امرده و سطر
 افراط و تفریطدن تخافیدر (واقیوا و اوجوهکم عند کل مسجد) و هر مسجد عند نده اول الله تعالی انک عبادتده
 توجه ایدلک مستقیم اولوب انک غیره عدول ایتن اولد یغکز حالده و یا خود یوزر یککزی قبله جانبته یوزلدک
 هر مسجد کز وقتنده و یا مسجد کز مکاتده و یا خود هر قنقی مسجدده که آنده نماز حاضر اوله یوخسه مساجد کز
 رجوع ایچون نمازی تأخیر ایتکزی (وادعوه لمخلصین له الدین) اول الله تعالی به عبادت ایدلک طاعت
 و عبادتکزی ایچون خالص ایدر اولد یغکز حالده زیرا که مصلحت کادر (کایدکم نعودون) اول الله تعالی
 ایتداده سزی انشاء ایتدیک کبی آنک اعاده سبیلله سن اول حالتده عودت ایدر سنز و یا بن عباس ایدر الله تعالی

بنی آدمی ابتداء (هو الذي خلقكم فكم كافر ومنكم مؤمن) مصداقچه مؤمن و کافر خلق ایلدی یوم قیامتده
 سینه انجیلین اعاده ایدر * جابر ایدر * و تیری اولدی بی حالت اوزره بعث اولور (قال النبي صلى الله عليه وسلم
 بعث كل عبد على ما مات عليه المؤمن على ايمانه والكافر على كفره) پیغمبر میز صلی الله علیه وسلم ایدر هر عبد
 سونی اولدی بی حالت اوزره بعث اولور مؤمن ایمانی اوزره و کافر کفری اوزره * محمد بن کعب ایدر برکسه که الله
 تعالی آتی شقاوت اوزره خلق ایتمش اوله سینه آکا عودت ایدر سدر اگر چه اهل سعادت اعمالی ایشلر سه ده
 تسکیم ابایس اهل سعادت اعمالی ایشلش ایکن شقاوت عودت ایدر * و اولسه که الله تعالی آتی سعادت اوزره
 خلق ایتمش اوله سینه آکا عودت ایدر سدر اگر چه اهل شقاوت اعمالی ایشلر سه ده تسکیم محروقه فرعون اهل
 شقاوت اعمالی ایشلر ایکن سعادت عودت ایدر (قال النبي صلى الله عليه وسلم ان العبد ليعمل خيرا يري
 الناس بعمل اهل الجنة وانه من اهل النار وانه ليعمل فيما يرى الناس بعمل اهل النار وانه من اهل الجنة وانما
 الاحمال بالنوايا) پیغمبر میز صلی الله علیه وسلم ایدر بر عید ناسک منظوری اولان حالده اهل جنت علان
 ایشلر حالبوکه اول اهل ناردندر و بر عید آخر ناسک منظوری اولان حالده اهل ناردندر ایشلر حالبوکه اول اهل
 جنت ندر اوله اولسه اعمالده معتبر عمرک آخرنده حاصل اولاندور (فرقة شاهدة) الله تعالی بر فرقه
 ایمانی توفیق ایدر (و فرقة حق عليهم الضلالة) و بر فرقه ایه اول قضاء صابقی مقتضایه
 خذلانی ایجاب ایدر (انهم اتخذوا الشياطين اولياء من دون الله) که اکثر الله تعالی دن غیری شیطانی
 اولیا اختیار ایدر (و يحسبون انهم مهتدون) و کندیلرین هدایت اوزره ظن ایدر * ایشو دلیلدر که
 کندوی دین حق اوزره ظن ایدن کافر ایلر شول دین باطلده اید و کن یکن کافر معاند مساوی اوله * دینلدر که
 اگر اول کافر محطی نظرده مقصر ایدر (یابنی آدم خذوا زینتکم عند کل مسجد) یابنی آدم هر مسجد
 عندنده زینتکری اخذ ایدر * دینلدر که نوجامر عراده اولد قلمی حالده طواف ایدر زردی عورتلرین ستر ایچون
 لیس ثیابه امر اولدندر * مجاهد ایدر زینت ماوراء عورتی اگر چه عیالده ایدر * ستردر * ابن عباس رضی
 الله عنه ایدر زینت اولدر که سوأة اورتیه و دخی ستر جسد جید بز و متاعدن کیمیل * انس حدیثنده ایدر
 یعنی صلاتی نعلنکری لابس ایکن ادا ایدر * بعضر دیدیکه زینتله امرده یوم جعه ده طیب و سواک دخی
 داخل اولور * کاه و غیرلر ایدر هر مسجد عندنده اخذ زینتله امر مسجدی تعظیبه متعلق اولور فضل ایچوندر
 * و دخی آنده واقع اولور فضل ایچوندر احتکاف و صلاوة و طواف کبی * و دینلدر که اشبو آیدر دلالت وارددر که
 صلاوة ایچون زینت واجب اوله * امام مالک اشبو آیت دلالتله مساجد قبللده اوردیه ستر صلاوتک کراهنه
 ذاهب اولدی * و سلفدن بر قوم بو آیتی استدلال ایلر * هر آیه ک فلاحده و قرطیس صلاتی جائز اولور دیدیلر
 (و کوا و انشروا ولا تسرفوا) اکل و شرب ایدر لکن اسراف ایتمک * سترن ان ماجه ده مذکور حدیثدر که
 (ان من السرف ان تأکل کل ما شئت) اسراف ندر که هراشته ایدر بیک اکل ایدر سن * عجائب
 کرمانده ایدر بر طیب نصرانی علی بن الحسین رضی الله عنه دیدیکه کابکر زده علم طیبدن برئی وارمیدر
 حالبوکه علم ایکی نوعدر علم ایدان و علم ایدندر * علی دیدیکه الله تعالی کابکرده طیب نصف آیدر جمع ایدر که اول
 (و کوا و انشروا ولا تسرفوا) قولیدر و طیب دیدیکه کابکر ز جالوسه طیب آلیقه و مامش (انه لا یحب
 المسرفین) الله تعالی اسراف ایدر اولد فعلنه راضی اولور * ابن عباس رضی الله عنه ایدر دیدیلر بیک
 شیئی اکل و لبس ایت مادامکه سرف و غیله دن صافنه سن (قل من حرم زينة الله التي اخرج لعباده
 دیکل که کیدر که الله تعالی نیک عباد ایچون اسراف ایدر زینتی حرام ایدر اولد کرک نایندن قطن و کتان کبی
 و یاخورد حیواندن حریر و صوف کبی و یا ماعدندن حاصل اولد و ندر کبی (و الطيبات من الرزق)
 و ما اکل و ما ابدن * ثانی حرام ایدر * اشبو دلیلدر که مطاعم و ملابس و انواع تجملاتده اصل
 اباحت اوله (قل هي للذين آمنوا في الحياة الدنيا) دیکل که اول زینت و طیبات دینلده اصله مؤمنلر
 ایچون نایته در اگر چه کفره انلر مشارکت ایدر سه ده لکن بالیعدر (خالصة يوم القيامة) یوم قیامتده
 اول زینت و طیبات مؤمنینه مختصه اولدی بی حالده غیرلر انلر آنده مشارکت اولور (کذلك تفصل الايات
 لقوم يملون) اشبو حکمی تفصیل ایدر که زکی ستر اراحتی دخی عالمده تفصیل ایدر (قل انما حرم

ربی القوا حش ما طهر منها وما بطن) دیکل که ربم جل شانہ فواحش آشکاره و کیرلوسن حرام ایدر
 فاحشه هر شهیدر که قبی ستر قبا یح اوزره زیاده اوله * دینلدر که اول شهیدر که فروجه متعلق اوله (والانم)
 وانی که اتم ایجاب ایدر دینلدر که اول شرب خردر (والنبي يغير الحق) و ظلم و کبری که ناحق بره ایدر (وان
 نشرکوا بالله ما لم ينزل به سلطانا) والله تعالی به اشرار ایدر ستر آتی که حقدنه ستر بکون حجت و برهان نازل
 اولیه (وان تقولوا على الله ما لا تعلمون) والله تعالی به اقتراف صفتانده الحادله بیلدیکسکری سولیه ستر
 (ولکل امة اجل) هر امت ایچون عذابلری نزولنه مدت و یا وقت واردر (فاذا جاء اجلهم لا يستأخرون
 ساعة ولا يتقدمون) بختکه انلرک مدتی منقضی اوله و یا وقتلری ابریه اقصروقت دکا و زمان تاخر
 و یا تقدم ایتملر و یا انلر شدت و ولدن تاخر و یا تقدم طلب ایتملر (یابنی آدم اما یا یتکم و سل منکم بقصون
 علیکم آیاتی) یابنی آدم اگر ستر کندی جفسکزدن و سل کلوب بنم فرائض و احکامی بیان ایدر (فن انقی
 واصلح فلا خوف علیهم ولا هم يحزنون) ستر دن اولکه تکذیبدن انقضاء و علن اصلاح ایدر اول و صلو کسه ره
 خوف و حزن یوقدر شول کونده که ناسه خوف و حزن ایدر (والذين کذبوا باياتنا واستكبروا عنها اولئك
 اصحاب النار هم فيها خالدون) و شولر که بزم آیتلر میز تکذیب و اکایماندن تعظم و تکبر ایدر لمدی انلر
 اصحاب ناردندر و انلر در (فن اظلم من اقتری علی الله کذبا و کذب باياته) شول کسه دن اظلم کیدر که الله
 تعالی به دیدیکه دیشدر دبه و یا دیدیکه تکذیب ایدر (اولئك ينالهم نصيهم من الكتاب) امدی انلر ارزاق
 و یا لدن کتاب اولن نصیبلری ابر و یا لوح محفوظده انلر ایچون ثابت اولان نصیبلری ابر (حتی اذا جاءتهم
 رسالتنا و فوجئهم) حتی بختکه انلر روحمی قبضنه رسوللر عزملک الموت و اعوانی کله (قالوا انما کنتم
 تدعون من دون الله) دیه لر که قتی شول آله کز که الله جل شانہ دن غیری انلر عبادت ایدر دیکر (قالوا
 ضلوا عنا) دیه لر که آله عززدن غائب اولدیلر (و شمد و اعلى انفسهم انهم كانوا کافرين) و معاینه عذاب
 عندنده کندیلر که کافر ایدر که اعتراف ایدر (قال ادخلوا فی امة قد خلت من قبلکم من الجن و الانس
 فی النار) الله تعالی و یا ملائکه دن بری یوم قیامتده انلر دیه که جن و انس دن ستر دن اول کیچن استلرک
 کفاره لره ناره کیرلر (کما دخلت امة لعنت اختها) هر بار که برات ناره داخل اوله ایدن اول یکن
 دینه اشلر نه یعنی یو دیوره و نصاری نصاریه اتباع فاده به لعنت ایدر (حتی اذا دارکوا فیها جیعا) حتی ناردر
 جیعی تدارک و تلاحق و اجتماع ایدر (قالت اخریهم لا وایهم و بناه و لا اضلونا فاتهم عذابنا من النار)
 انلرک ناره صکره کیرنلری که اتباعدر اول کیرن فاده * حقدنه دیه لر که یاربنا اشبو فاده بره ضلای سنت ایدر
 بر انلر اقتدای تمسیدل امدی انلر ناردر عذاب مضاعف ایلکل که انلر ضل و ضل ایدیلر (قال لکل ضعف)
 الله تعالی دیه که فاده و یا عادن هر صنف ایچون عذاب مضاعف واردر اما فاده به کفر و ضلالر ایچون اتباعه
 کفر و تقلیدلر ایچون (ولکن لا تعلمون) لکن ستر دن هر صنف صنف آخرک عذابی شدق بلز ستر (وقالت
 اولیهم لاخریهم فما کان لکم علینا من فضل) فاده اتباعه دیه که کافر اولدیکر بزم کفر میز کبی کفر
 و معصیتدن بر شیده بزم سترک اوزر * کز * فضلر یوقدر بلکه بزم ستر ضلالده و عذابه استحقاقده مساویلر
 (مذوقوا العذاب بما کنتم تکسبون) الله تعالی انلر و یا فاده اتباعه و یا اول ایکی فریق بری برلر نه دیه که
 دینلده کسب ایدر بیکر کفر و ضلالتک ز سبیل عذابی ذوق ایدر (ان الذين کذبوا باياتنا واستكبروا عنها لا تفتح
 لهم ابواب السماء) شولر که بزم آیتلر میز تکذیب و اکایماندن تعظم ایدر انلرک ادعیه و اعمالنه
 و یا ارواحنه ابواب سماء آجلز (ولا یدخلون الجنة حتی یصل الی الجبل فی سم الخياط) انلر جنته کیرن مکر که دوه
 ایکنه دلکنه کیره یعنی انلر ایدر جنته کیرد کادر ز بر اچن برئی امر بحاله تعلیق اوله اندن متعلک تا کیدنه
 دلیل اولور (و کذلک یجزی المجرمین) جنتدن حرمان جرمی کبی الله تعالی به اشرار ایدر جزا ایدر
 (لهم من جهنم مهاد و من فوقهم غواش) انلر ایچون تخشیرنه ناردن فراش و فوقلر نه لحاف واردر
 (و کذلک یجزی الظالمین) ناردن اشبو جزا کبی ترک ایمان و اختیاره کله نفسلر نه ظلم ایدر جزا ایدر
 (والذين آمنوا و عملوا الصالحات لا نکف نفسا الاوسعها) شولر که مؤمن اولوب عمل صالح ایشلر برزهیج
 بر نفسه اعمال صالحه دن تکلیف ایتمز مکر آتی اول ایشلر که طاقی اوله (اولئك اصحاب الجنة هم فيها

برکات مجده او را یوب احسا یا قیوم دیوانی طرد اندی الله تعالی بن کاوسی کادیکه با یوح عیسی بنده می
بولد یوحه کیده می (فقال یا قوم اعبدوا الله ما لکم من اله غیره) فوح علیه السلام انذره دیدیکه یا قوم بالکثر
الله تعالی به عبادت اید که آندن غیر الهی که یوقدر (انی اخاف علیکم عذاب یوم عظیم) اگر کا ایانه کلر سکر
یوم قیامتده و یوم طوفانده سزه عذاب عظیم اصابت خوف ایدورن (قال الملا من قومه انالربک فی ضلال
مین) قومک اشراقی اکادید بلرکه برسی حقن زوال یننده کوروز (قال یا قوم لیس فی ضلاله ولکی رسول
من رب العالمین) فوح علیه السلام انذره دیدیکه بنده ضلالت یوقدر بلکه بن رب العالمین سزه رسوان (البکم
رسالات ربی) زم جل شأنه نک عقاید و مراعات و احکام رسالاتی اوقات مختلفه ده تبلیغ لیدورن (وانصع لکم
وقسم ایچون دینلرکم خیمیری سز کیچون دخی دیرن (واعلم من الله مالا تعلمون) والله تعالی کقدرت
و شدت بطشندن و یا انک جهنمدن وحی الیه سزک بلدی ککر اشیا بی بن یلورن (و یحییتم ان جاءکم ذکر من
ربکم علی رجل منکم) عیلمی سز که ربکزل جل شأنه دن شول کندی جنسکزدن بر رجل لسانیه رسالت
و موعظه کله (لینذرکم) تا که سزی کفر و معاصی عاقبتندن انذار اید (ولتقوا) و اول انکی سندن
سزی صاقتدره (واعلمکم ترعون) و تا که رجعت اولنه سز اعل که حرف ترجیه و ابرارنده فائده اولد که
تقوی الله تعالی به بر شیعی موجب دکادر و ترجم الله تعالی دن فضل و متقی به تقوا سزه اعتمادی و عذاب
اللمهدن امی لایق دکادر (فکذبوه فایحییناه والذین هم فی الضلال) انرا یسه فوح علیه السلام تکذیب ایدیلر
اوبله اولسه بزوحی و یله سخته اولان سزه نری طوفانن سفینه ده قور تاردی دینلرکه لککه قورتلان
سکسان کشتی ایدی قرقی رجل و قرقی مرأ ایدی بر قوله اوج اوغلی سام و سام و یافث و دخی و سملردن نیدی
کسه ایدی (واغرنا الذین کذبوا بآیاتنا) و بزیم آیتلر می تکذیب اید نری طوفان غرق ایدک (انهم کانوا قوما
عین) زیرا انلر معرفه الهی دن و یا حق و ایمان دن و یا نزول عذابن عی القلوب ایدیلر (والی عاد اخاهم هودا) بر عاد
قومنه نسبا قردن ایلری هود علیه السلامی رسول کوندر دککه اول هود بن عبد الله بن رباح بن خلود بن عاد
بن عوص بن ارم بن سام بن نوح در بر قوله اول هود بن صالح بن ارفخشذ بن سام بن نوح در (قال یا قوم اعبدوا
الله ما لکم من اله غیره) دیدیکه یا قوم الله تعالی به عبادت اید که سزک آندن غیر الهی که یوقدر (افلاتقون)
انک عذابندن قور از میسز که اکا اشراک ایدورن (قال الملا الذین کفروا من قومه انالربک فی سفاقة
وانالظنک من السکاذبین) قومندن کافر و انلرک اشراقی دیدیلر که یا هود برسی خفت عقلده ممکن و راسخ
کودر که قومک دینندن ابرارک و سنی رسول الله ایدیککه کاذب بدن ظن ایدورن (قال یا قوم لیس فی سفاقة
ولکی رسول من رب العالمین) هود علیه السلام دیدیکه بن خفت عقلده متصف دکلر بلکه رب العالمین سزه
کلش رسوان (البکم رسالات ربی) زم جل شأنه نک رسالاتی سزه تبلیغ ایدورن (وانالکم ناصح امین)
و بن سزه نصح ایدوب سزی توبه به دعوت قبولورن و رسالتده صادق و امین (و یحییتم ان جاءکم ذکر من ربکم
علی رجل منکم لینذرکم) عیلمی سز که ربکزل جل شأنه دن شول کندی جنسکزدن حسب و فای بلدی ککر
رجل لسانیه سزه رسالت و بیان کله کیم سزی عذاب الاهدن انذار اید (واذ کروا الذین جعلکم خلفاء من بعد
قوم نوح) و ذکرایل شول و فی که الله تعالی قوم نوحی اهلا کزدن صکر میر پوزنده سزی خلفاء قیلدی زیرا که
نداد بن عاد رمل عاجلن بحر عمانه دکن ارضک معمور نه مالک اولشیدی (وزادکم فی الخلق بطة) و سزی قوه
و قامتده زیاده ایلدی دینلرکه انلرک قامتده طولی و زراع و انصیری التیش ذراع ایدی و انلردن برینک رامی
قبه عظیمه کبی ایدی و برینک کوزی چقورنده و بوری دکنده ضباع یا وریله ممکن ایدی (فاذ کروا لا اله الا الله
اعلمکم نطقون) امدی الله تعالی نک نعمتلرن ذکر ایدلر که اول سزی شکره مغضی اولوب انکله فلاحه ایره سز
(فالوا یحیینا لنعبد الله وحده) انلر دیدیلر که بزه بالکثر الله تعالی به عبادت ایدلر و اهرای عسکی کادک و انذر
ما کان یهبد آفاقنا) و برل اید و شول الهه عبادتن که باغز انلر عبادت ایدورن (فانما یمتدنا
ان کنت من الصادقین) امدی اگر رسالتکده صادق ایسه ل بزه الله تعالی نک عذابندن قور از میسز
دیوایعاد ایدیکک شیتی کورکل (قال قد وضع علیکم من ربکم رجس و غضب) هود علیه السلام
دیدیکه ربکزل جل شأنه دن سزه عذاب و اراده انتقام واجب و حق اولدی (انجاد لونی فی اقامه

(سبحوه) انتم و ابائکم ما نزل الله بهامن سلطان) بخله جدالی ایدورن شول اشیا ده که انی سز آلمه تسبیحه
ایندیکر خالبو که انده الهیه معنای یوقدر زیرا اکامستحق بالذات هر شیکل ایجاد نه قادر اولان رب تعالی در
اگر آلمه کز اکامستحق اواسه الله تعالی انلری مستحق قلسیله اولور یا آیت انزالیه و یا رجعت نصیبیه خالبو که
اول اصناملر نه بوجه می متهمدر و اوله اولسه انلر هود علیه السلامی اهلاک قصدی ایدیلر هود علیه
السلام انلر دیدیکه (فانتظروا انی معکم من المنتظرین) امدی عذاب نزولنه منتظر اولولشندخی سز کله یله
اکام منتظرین که اول سزه ابریشه زیرا که حق واضح اولوب سزایسه عناد کز اوزره مصر اولدیکر (فایحییناه والذین
معه بر حقه منا) اوبله اولسه هود علیه السلامی و دینده اکا اتباع ایدلری رجعتله قور تاردی (وقطعنا دابر
الذین کذبوا بآیاتنا و ما کانوا یؤمنین) و بزیم آیتلر می تکذیب ایدوب مؤمن اولیا نلرک اوللرندن آخر لری نه دکن
استیصال و هلاک ایدلر روایت اولندیکه عاد قومک مسکنلری احقافده ایدیکه اول عمارتله حضرت موت
یننده در مالدر به انلر فضل قوتلر نه مغرور اولوب ارض اهله قهر ایدر لدی و مشرکین اولوب اصنامه عبادت
ایدر لدی الله تعالی انلر هود علیه السلامی پیغمبر کوندر دیکه اول نسبه انلرک اوسطی و حیده افضل ایدی
و انلر امر ایدیکه الله تعالی بی برله به لونه سز هم و طمانن کف ایلر ل انلر ایه اکا انقیاد یا تجویب انی تکذیب
ایندیلر و قوتلر بدن اشد کیدر دیدیلر و عصیانلری اوزره مصر ایدیلر و اوله اولسه الله تعالی انلردن اوج نیل
یغمه وری کسوب یا غدر ممدی حق که آندن انلر جم و مشقت ایردی و مکر اول زمانده ناسه بر بلاه
ایره هر نه ملتدن ایسه دفعیچون بیت الحرامه و اروب آندده دعا ایدر لدی و اول سبدن مکه ده ادیان
مختلفه دن اقوام کثیره جمع اولادن خالی اواز دی و اول وقتده مکه ده عاقله اولوردی چون قوم عاد خطدن
مجمود اولدیلر قوملردن استغایه پیش کشی اختیار ایدوب مکه به کوندر دیلر و سقا ایچون حرمه کیدیلر
مکر آرا ننده مرشد بن سعد نام رجل میرا هود علیه السلامه ایمانه کلوب اول وقتده دکن ایسانی قومندن
کیز لدی دیدیکه والله دعا کزله سنی اولنر سز مادامک پیغمبر میز هود علیه السلامه اطاعت و رب تعالی به
انابت ایتمیه سز و چون استغایه کندیلر ممدی اکا کله کدن منع ایدیلر اول ایه انلر التفات یا تجویب
اوردلندن انلر ایردی و دعاستنده دیدیکه الهی بتم سکا حاجتم بالکزدیلر قوم حاجته بنی قارشد رنه بن
انلردن تبری ایلرندن کندیچون طول عمر دیلدی حق تعالی حاجتن روایدوب بدی نسر عمر فخره انی معمر
ایلدی و وفدکزی سنه قبل بن عترم دینوردی دیدیکه یا الهنا اگر هود صادق ایسه بزه سنی ایت زیرا که هلاک
اولورن و اوبله اولسه اوج صحاب پیدا اولدیکه انک بری یساض و بری قزمزی و بری سیاه ایدی و سحابدن
برنده کادیکه یا قیل اشبو اوج سحابدن برین اختیار ایت دیدیکه سیاهتی اختیار ایدمکه اول جوق صولودر
اوبله اولسه الله تعالی اول سیاه سحابه بی عاد قومک دیار نه سونی ایدی کورسه که مغیث دینور پرواد یارندن
اول سحابه ظهور ایلدی کورچیک اکا سونشدیلر اشبو یغمه و دردیو بری برلرینه سو یلدیلر مکر عاد قومنده
مهددینور بر مرأ و اوبادی اول سحابه بی ابتدا اول کوردی فریاد و فغان ایدوب و اوبلا که بوزی هلاک
ایچون کاو بدردی و خبر و ردی و زیرا کورسکه آندده ریح اولوب نارشم ایلری کبی کیدر اوکجه و حال و آتی
ییدر هماندم کورسه لرکه اول سحابه دن برشدنلوروز کار ایدی کچه و مکر کون اسوب عاد قومک
جمعین هلاک ابر کوردی و هود علیه السلام ایه اتباعی مؤمنلر ایلر بر خطیره به ابرلر ایدده امن و راحت
اوزره الله تعالی به حدود کرده مشغول اولدیلر روز کار انلر اوغرا دیقنده این ورقله اسوب بدنلر نه راحت
ویرردی قوم عاد ایره شسته شدتله هوا به قالدوب بعده یره اوروب اولدردی دینلرکه الله تعالی عاد قومنه
ریح عظیم کوندردی هر برین هوا به قالدوب باشلرین اشاعه یره دوندوردی قلانلری قاجوب محکم بنالوا و له
کیدیلر بولرین برکیدوب ایچور سونده طووردیلر اول حالتده ینه خلاصه مجال بولدیلر ریح ایچور سونه کیزوب
انلری دخی اولدردی بعده حق تعالی بر نوع سیاه قوشلر کوندروب جیه لرین دریاه آندوردی روایت اولندیکه
الله تعالی ریح پیوردی شدتله ایدیکنده قوم عاد اوزره رمالی صاوردی حتی که انلری رمال اوروب آتنده
قالدیلریدی کچه سکر کون آندده ایکاشدیلر بعده ینه ریح انلری رمالک آتندن چقاردی و هوا به قالدوب
دریاه برا غوردی دینلرکه هود علیه السلامک قبرش یغری حضرت موتده برکتیپ اجرده درو بر قوله و کله

مقام بنده در (والی عودا حاکم صالح) بزغوره نسبافرنده اشلی صالح علیه السلام رسول گوندرده
 دیندیکه عود و بدن برقیله دراب اکبرلی عود بن عابرن ارم بن سام علیه تسجیه اولندیلر مسکنلری حجاز
 ایشام بنده وادی القریه دکن حجر دیور مواضع معروفه ده ایدی و صالح علیه السلام ایسه ابن عبید بن
 اسفان ماسح بن عبید بن حاد بن عود ایدی (قال یاقوم اعبدوا الله ما لکم من اله غیره) صالح علیه السلام
 انله دیدیکه یاقوم بالکثر الله تعالی به عبادت ایدک که اندن غیر الهی کهز بوقدر (قد جاءکم من ربکم
 دینک) ویکز جل شانده دن مژ به نبوت و قول صحنه دلالت ایدر مجز ظاهره کادی (هذه ناقة الله لکم آیه)
 اشو ناقة للهدی مژ آیت اولدی بقی حاله تا که انکله معتبر اولوب رب تعالی به ایمان کتوره سز (فذر هانئا کل
 فی ارض الله) انی کنندی حاله قور که ارض اللهم اعشایدن اوله به (ولا تسو هابسه فیاخذکم
 عذاب الیم) واکا سو ایرکور مکز که اول کرک ضرب و یاعقر در ایرکور رسه کز سز عذاب الیم اخذ ایدر
 (واذکرا اذ جعلکم خافاء من بعد عاد) و ذکر ایدک شول وقتیکه الله تعالی سز عاقوم نک هلا کند نصکره
 خافاء قیلدی (وواکم فی الارض) و سز ارض حجره اسکان ایدی (تخذون من مملواها قصورا
 وتضنون الجبال یوتا) که ارضک مملولتدن حص و آجره قصر لریسار سز که یاز کونلرنده آنده ساکن
 اوله سز دخی طاغری او یوب اولر ایدر سز که قیش کونلرنده آنده ساکن اوله سز (فاذکروا لآله الله ولا تعنوا
 فی الارض مفسدین) امدی الله تعالی ک نعمت لری ک ذکر ایدوب شکر ایدکز بوجه شکر برینه وجه
 ارضه فساد ایدکز (قال الملا الذین استکبروا من قومه للذین استضعفوا ان آمن منهم انعلمون
 ان صالحا مرسل من ربه قالوا انما جاء رسل به مومنون) صالح علیه السلام قومندن شول
 ایماندن تعظم ایدن اشراف استهزا طریق اوزره شول انلر کتحقیق ایتد کارندن ایمانه کلنله دیدیلر که صالح
 ریسندن جل شانده مرسل پیغمبر اید و کنی یلور سز دیدیلر که نم یلور سز مژ مرسل اید و کنده شکم
 بوقدر زرا اول برام معلوم مسلدر کمال وضوح چون آنده کلام بوقدر اوله اولدی بیچون بزاکا مومندلر
 (قال الذین استکبروا انما بالذی آمنتم به کافرون) اول ایماندن تعظم ایدن اول مومندلر دیدیلر که سز شول
 ایمان کتوردیکز شیشه کافر لر (ففقروا لنافقه) اوله اولسه من عند الله انله آیت اولان ناقه بی بوغز ایدر
 (وعتوا عن امرهم) و برلر نک جل شانده امر نه امثالدن استیکار ایتدیلر یعنی الله تعالی به عصیان و ناقه ده
 امری ترل و پیغمبر لری نکذب ایتدیلر (وقالوا یا صالح اتنا بآیمانعدنا ان کنتم من المرسلین) واستهزا
 طریق اوزره دیدیلر که یا صالح بزه ابعاد ایتدیکز عذاب کتور کل اگر مرسل پیغمبر لدن ایست (فاخذتم
 الرجفة فاصبحوا فی دارهم جاثمین) اوله اولسه بیرده زلزله اولدی و جاد صیحه کادیکه آنده هر ذی صوتک
 صوفی بولنوردی و دیندیکه اول صیحه بی ایدن جبر ایل علیه السلام ایدی اندن قلبلری متزق اولوب میتین
 اولدیلر (فتولی منهم وقال یاقوم لقد بلغکم رسالتی و نصبت لکم ولكن لا تحبون الناصحین) صالح علیه
 السلام انلردن اعراض ایدوب دیدیکه یا قوم بن سز بر جل شانده نک رسالتی تبلیغ ایتدم و سز نصیحت ایتدم
 لکن مژ نصیحت ایدنلری سو من ایدیکز اگر دینور سه که انله هلا کلرنده نصکره بیجه خطاب اولنوردی کما اول
 پیغمبر مژ صلی الله علیه و سلم بدرده قتل اولنان کفاری قلبیه بر اقد قنلرنده ایدوب دیدیکه استر سز که الله
 تعالی به و رسولنه اطاعت ایدیکز زرا بر سز جل شانده نک وعدی حق بولم سز مژده حق بولدیکز عی عی
 الله عنه دیدیکه بار رسول الله و جلری اولیان اجساد ده سو یلر سز پیغمبر مژ صلی الله علیه و سلم دیدیکه
 انلر بن قولی استکبرده مژدن زیاده درلر الا بکه جوابه قادر دکلدردی روایت اولندیکه عاد قوم نک
 هلا کند نصکره انلر بلادی عود قوی نعم ایدوب برلرینه خلف اولدیلر و تناسله کثرت بولدیلر و اعمار
 طوال ایلر معمر اولد قنلندن سکابه بشاء و غایب ایتوب طاعلر ده طاشدن اولر ایدیلر و خصب و وسعتده
 اولد قنلندن بیر یوزنده بقی و فساد بولندیلر حق تعالی به عبادتی و یوب اصنام عبادتته اقبال ایتدیلر حق تعالی
 انله اشرا فلزندن صالح علیه السلام رسول گوندردی اول انلری اند ارایدیکلر اندن آیت استدیلر صالح علیه
 السلام دیدیکه دینلر سز که انی سز کتورم دیدیلر که برملیه بیام برینه واره لم سن کنندی الم که بز آله مژ
 بالوارم اجابت اولنله مژ متابعت ایدم نم دیوب انلر شل موهوده واردیلر انلر اصناملری نه بالواروب

اجابت اولنه بیجی صالح علیه السلام بولندیلر سیدلر نه جندع ابن عمرو دیوریدی بر صخره به اشارت ایدوب
 دیدیلر که اگر بوضعه دن بزه بر ناقه جفار رسک که وصفی شولک کی اوله جمیع مژنی تصدیق ایدر زو ایمانه کلور
 صالح علیه السلام انلردن عملدرینه و فایه اخذ میثاق ایتد کند نصکره حق تعالی به تضرع و نیاز ایدی
 کورسه لکه صخره یار یلوب ایچندن دیندیکری و صفده بر ناقه جیقه دی و بعده عظمده بر کنندی شلی ولد
 طوغردی هماندم جندع بر جاعتله ایمانه کادیلر و عودلر اشرا فی دخی ایمانه کلم مراد ایتد کارنده ذواب بن
 عمر و صاحب اولانلری حباب و کاهنلری رباب انلری آندن منع ایلدی و وقتا که صخره دن ناقه جیقه دی
 صالح علیه السلام قومنه دیدیکه سو یلر کجی بر کون ناقه نک و بر کون سز کدر بعده ناقه وولدی ارض
 عودده مکث ایدی شجرندن رهی ایدوب سو یلر ایچدی صوبه کون آشوری وارد یفنده حجر قیوسنک
 جمیع صوبی ایچمیجه باشن قالد مژدی و آندن قاری شیشوب یوله صغمر اولد یفندن ورود ایتدی
 طریق غیریدن صدور ایدردی بعده دیندیکری دکا سو دین صاغوب ایچر لرواد خار ایدر لردی کندیلر ک نوبی
 کوننده دیندیکری دکا سو دین ایچر لرواقه کونینچون ادخار ایدر لردی و یازده ماهیده ناقه وادینک ظم رنده
 قرار ایدوب عودلر مواشینی آندن وادینک بطننه امیدسنه واونسز برینه قرار ایدردی و قیشده صوفده ناقه
 وادینک بطننه قرار ایدوب عودلر مواشینی وادینک ظم رنه واونسز برینه قرار ایدردی و بوحالت انله من
 عند الله بلاه و اختیار ایدی انلر ایسه اکابر ایدر میوب جمه انلرین اظم اره بولندیلر مکر عودده ایکی مرآه
 و ارایدی برینه عزیزه دینور عوز مسنه اولوب حصناء قزلری و ارایدی مواشی کثیره صاحبه سی ایدی
 و برینه دخی صدوق دینور جیلر غنیه اولوب اولدخی مواشی کثیره صاحبه سی ایدی و ایکسی دخی صالح علیه
 السلامی قاتی سو مژ لردی اول صدوق مکصدع دینور ابن عی و ارایدی ناقه بی عقر شرطیه نفسی اکا
 عرض ایلدی و عزیزه ایسه انک قدر بن سالف دینور بولدر ناسی و ارایدی اکا ناقه بی عقر شرطیه قزلرندن
 دیندیکری و بر مک و عدای ایدی اوله اولسه مصدعه و ناقه نک عقر فی التزام ایتدیلر و اسئلاری اشقیادنیدی
 کسمه بی کنندیلر ایدر دینر و ناقه نک صدوری حیفنده بولی اوزره کیزاندیلر و اغرایتی سیقه اوروب
 اولدر دینر و اهل بلدانک لحن اولدیلر و بشور بیدیلر ناقه بی اولدر دینر و اولدی کورینک اول اراده بر اولو
 طاع و ارایدی اکا فاجدی و آندن صالح علیه السلام یانی الله ناقه بی فلان و فلان اولدردی بزم آنده کاهن
 بوقدر دیور دیندیلر صالح علیه السلام ایتدی اگر انک ولدینه ایشه یلور سه کز امیددر که اوزر کزدن عذاب
 رفع اوله هماندم آتی استیو جیقه دینر کورسه لکه اول طاع اوزرنده در طوغنه واردیلر الله تعالی انله امریه
 طاع بولدی بر مر تبه ده که اکافوش ایزم اولدی ناقه نک ولدی ایزادن صالح علیه السلامی کورینک
 اوچکره باغردی و اول اراده بر صخره یار یلوب ولد ناقه انک ایچنه کیردی صالح علیه السلام ایتدی انک اوچکره
 باغرمسی اوچکون عمرکز قالد یفنه اشارت لیدی و پرور ایتد ناقه بی اولدرن طقوز کیشنک دردی ولدینک
 آردنجه کتدیلر آتی دخی اولدوب لحنی ناقه نک لحنه فاندیلر صالح علیه السلام ایتدیکه یاقوم حرمة الهمی
 انتم سالک ایتدیکز امدی انک غذا بنه منتظر اولو که اول سزه ایشور انلر ایسه انی استهزا طریق اوزره یا صالح
 اول عذاب بزه وقت کاور و انک کلمسنه علامت نه اولور دینلر انلر ایسه ناقه بی اربعا کوننده اولدر مشلردی
 دیدیکه ایرنه خیس کوننده یوز لیکز مارارر وجهه کوننده قیزارر و سبت کوننده قرار و احد کوننده عذابکز
 کاور صالح علیه السلام انی دینک اول ناقه بی اولدرن طقوز کیشی دیدیلر که کولکجه انی بصوب اولدره لم
 اگر اول و عدنده صادق ایسه کندیمزه عذاب ایزمندن اول بزا کا عذابمزی ایرکور زو اگر کاذب ایسه انی
 ناقه سنه ایرکور مش اولورز اوله اولسه کیجه صالح علیه السلامی اولدر مکه کاد کارنده ملائکه طاشله جیمینی
 اوروب اولدر دینر و آندن انلر اقربایی بولنلری صالح اولدردی بزدخی صالحی اولدرورز دیدیلر صالحک
 عشرتی سلاح ذوب و الله مژ آتی اید اولدره مژ سز حاکم اول سزه اوچکونند نصکره عذاب بزوئی و عدای ایدی
 اگر صادق ایسه انکه اوزر یکزه رب تعالی انک غضب آر نور مژ و اگر کاذب ایسه بزار شت مژ یلور سز دیدیلر
 و اوله اولسه انی قویوب کتدیلر ایرنه سی یوم خیسده کورسه لکه صغیر و کبرلر کز و انشانک جیقه نک یوزری
 خلوقه بویانش کی صرارردی صالح علیه السلام صدقنی یقن ایدوب کندیلر عذاب ایرمه سن تحقیق

ایندیلر ایکی یوم جمعه ده کورسه لکه جیعتک یوزلری قانه بواغش کبی قزاردی فریاد ایدوب آغشیدیلر
یوم بیت اولیجی یوزلر نه زفت سوزاش کبی قازاردی کندیلر دن آوس اولوب عذاب انتظاره کفیلندیلر احد
کوفی اولیجی کتندیلرین بر اوزره براغوب عذاب نه چایدن کوردیلو کاهی سایه و کاهی بره باقندیلر چون اول
کون ضعی وقتی ایدی سعادن بر صوت کلدیکه برده اولان هر شینک صوتی انده وارایدی شدت وهیبتندن
دفعه جیعتک قلبلری پاره لنوب هلاک اولدی لر سدی ایدر حق جل وعلا صالح علیه السلامه وحی ایدیکه سنک
نافه کی قومک اولدر بر سر در چون ائی انله خبر و بریدی دیدیلر که بزانی ایدر دکان صالح علیه السلام دیدیکه امدی
نافه کی اولدره جک کسه اشبو آید طوعیسر در غود قوه سنک هلاکنه اول سبب اولیسر در دیدیلر که اولدر
اوله اشبو آید هر قنیه زک ولد ذ کوری اولورسه ذبح ایدم اول عهد اوزره اول آیدم اون ولد طوعوب
طوقون ولدلری ذبح ایدیلر اونجیسی ایسه اندن اوکدن ولدی اولدی یغندن طوغان ولدی ذبح ایدری
بازن الله یو یوب آرزمانده جته ده شهاب حدینه ایدی اول ولدلرین ذبح ایدن طوقون کسه ائی کورد کزنده
دیدیلر که بر ذخی ولدلر مزی ذبح ایتسیدلر یونک کبی یکت اولور لردی دیو تحسیر ایدر دیلر واکسب صالح اولدی
دیو کجه ائی باصوب ائی واهلی اولدر مکه عین وعهد داندیلر وری ایتسیدیلر که ناسه کندیلرین سفره چقار
صورتنده کورسره و بر غاره کیروب کجه به دکن انده طوره کجه اولوب صالح علیه السلامی مسجدینه
وارد یغنده مغاره دن اکا کیدوب اولدره لر بعده کیرودوب یوللرینه کیده لر سوال اولند قلمری وقت بزانی
کورمک بیلار زدیوانکار ایدم لر صالح علیه السلام ایسه کجه قریه ده باغزدی بلکه مسجدنده کجه لردی
صباح اولیجی قومنه کور وعظ نصیحت ایلردی چون انلر رأیلری اوزره واروب اول غاره کیردیلر غار
اوزر لر نه یقوب آتشد هلاک اولدی لر انلرک انده کیرد کزنی کورنلر واروب انلری انده قتلی یولدی لر فریاد
ایدلر قریه لر نه کلدیلر عباد الله الله تعالی راضییدر که صالح ناسه ایشلری قتلنه امر ایدم حتی که قتل ایدیلر
اول سبیدن ناقه به هجوم ایدوب اولدر دیلر و غوددن صالح علیه السلامه مؤمن اولان درت یکت کشی ایدیلر
صالح علیه السلام ایله حاضر مونه کتندیلر و انده حاصور ایدیلر بر مدینه یایدیلر علامدن بر قوم دیدیلر که صالح
علیه السلام قوی یشنده بکری یل اقامت ایدوب الای سکرناشده مکده وفات ایددی (ولو طاف اذ قال
لقومه اتأتون الفاحشة ما سبقکم بها من احد من العالمین) و بزوط علیه السلامی رسول کوندر دکن ک اول
لوط ابن هارون ابن ناریخ در که ابراهیم علیه السلام قزندانلی اوغلیدر روایت اولندیکه لوط علیه السلام
عمیسی ابراهیم علیه السلامه مؤمن اولدی بقی حاله انکه یله ارض یابلدن شامه هجرت قصد یله جیعتیلر
ابراهیم علیه السلام فلسطینه زول ایدوب لوط علیه السلامی اوردن اترال ایدی الله تعالی ائی سدوم اهله
رسول کوندر ووب اول انله دیدیکه ذ کوره اتیان فعل فاحشی ایشلر مسکر انده عالمینده هیکه مزی
سبق ایددی عمرو بن دینار ایدر دکر اوزره کورادی حتی که ایدم ائی قوم لوط ایشلدی (انکم لتأتون
الرجال منهم من دون النساء بل انتم قوم مسرفون) سزندان غیر ایشلرله رجاللر دیر لر نه جیعت ایدر میسر
بلکه مزی بر قوم مسکر عادتکز امر اوزر زبراک لذات بهیمیه تحسینده مبالغسز (وما کان جواب قومه
الا ان قالوا اخر جوههم من قریبکم اثم اناس یظهرون) لوط علیه السلام کلامنه قومک جوابی دیمک
اولدیکه لوطی واکا تابع اولنلری قریه کزدن قدارک انلر ایدر بارچالدن تنز ایدر لر (فانجیناه واهله الا امرأته
کانت من الفاجرین) اولدر اولسه بزوط علیه السلامی واکا ایمانه کتلی هلاکدن امن اوزره قیلوب مرأسی
کشری امر ایدر اولدیغیچون دیارلنده قلوب سالکاردن اولدی (وامطرنه علیهم مطرا) و اوزر لر نه
مخیلدن طاش باغدر دق (فانظر کیف کان عاقبة المجرمین) نظار ایدیکه ایلیابه کافر لرک عاقبتی نیجه اولدی
روایت اولندیکه اندرن بر تاجر اولوقت مکه حرمنده یوانوب انکیچون بر طاش هواده فرق کون طور دی
حتی که اول تجارتی قضا ایدوب حرمدن جقد یقی کبی اول طاش هوادن ایشوب آئی اولدردی ابو حنیفه رنی
الله عنه ایدر رسکه که قوم لوط علن ایشلر نه زبر او انور و تاقیه ایدنجه جسم ایدیلر بر قورده یوکسک
بردن اشاعه براغیلر و آرد قبه طاش باغدر دیار بر قورده حرم ایسه رجم اولدر دکل ایسه زباده کی کبی یوز
جند اوزر یلور (مدی مدین احام شعیبا) بزمدن بن ابراهیم علیه السلام اولادینه که انلر احباب ایدک در

نساقوندا شلری شعیب علیه السلامی رسول کوندر دکن روایت اولندیکه ابراهیم علیه السلام غرودک
آتشدن جیعتی غرودک قیزن تزوج ایدوب اندن مدین نام ولدی وجوده کلدی اول مدین لوط علیه
السلامک قیزن تزوج ایدوب اندن شامل ایدن اولاده آل مدین دینلدی وشعیب علیه السلام ایسه ابن
میکیل بن یسجر بن مدیندر و بر قورده ابن یثرون بن یوب بن مدیندر وشعیب علیه السلام اعی ایدی واکا
خطیب الانبیاء دینوردی قومنه حسن مراجعتیچون وقوی میکال ویزانده بنحس اهلی ایدیلر (قال
یا قوم اعبدوا الله ما لکم من اله غیره) شعیب علیه السلام انله دیدیکه یا قوم الله تعالی بی برکز واکا طاعت
ایلکز زبراکه اندن غیری اله کز یوقدر (قد جاءکم بینه من ربکم) ویکز جل شانده دن سزه هجزه کادی
اگرچه اول قرآنده ذکر اولندیکه ده زبراکه هر هجزه قرآنده ذکر اولمش دکلدر (فاوقوا الکیل والمیزان)
امدی کیل و میزان کزنی ایشا و اتمام ایدک (ولا تبغوا الناس اشیاءهم) و ناسه حقلر سنک جلیل و حقیرین
اداده نقص ایتکز * دینلدیکه انلر مکاسین ایدیلر هر یسبی مکسز ترک ایتزلردی (ولا تفسدوا فی الارض
بعد اصلاحها) و بر یوزنده کفر و حیف ایله افساد ایتکز آنک امر فی انبیاء و اقبا بی شرایعه
اصلاح لرنه نکره (ذلکم خیر لکم ان کنتم مؤمنین) ایفا کیل و وزن و ترک فساد دنیاده و آخرتده سزه
خیر لوزر اکر بنم قولی تصدیق ایدر سه کز (ولا تقعدوا بکل صراط توعدون ونصرون عن سبیل الله من امن
به) و دین طریق لرندن هر طریق اوزره او توروب الله تعالی به ایمانه کتلی تحریف و دین اسلامدن منع ایتکز
طریق حق اگرچه بر در لکن معارف و حدود و احکامه منصف اولور * انلر چن بر کسه بی امور دینه دن
بر شیشه سی ایدر کورسه لر منع ایدر لردی * دینلدیکه انلر مراده اوزره او تورر لردی شعیب علیه السلامی
مراد اید فی اول کذاب و معین سنی دینکدن دوزنده سون دیر لردی واکا ایمان کتورنلری تحریف ایدر لردی
و بر قورده انلر قطع طریق ایدر لردی (وتبغونها عوجا) و دینده اعوجاج اولسن طلب ایدر سز شیه القاسیه
و باخود اول معوجه در دیمسیه (وادکر اذ کنتم قلیلا فکثرکم) و ذکر ایدک که عدد کز قلیل ایکن عدد و عد کز
و مالک زده بر کتله سزی کثیر ایددی (وانظروا کیف کان عاقبة المفسدین) و نظار ایدک که سز دن اول یکن
امت لرندن فساد ایدنلرک عاقبتلری نیجه اولدی (وان کان طائفة منکم آمنوا بالذی ارسلت به و طائفة لم یؤمنوا)
اگر بنم رسالتده اختلاف ایدوب بر فرقه کز بنم ارسال اولندیکه شیه تصدیق ایدر و بر فرقه کز تکذیب ایدر سه کز
(فاصبروا حتی یمکن الله بیننا) ترص ایدک که الله تعالی تکذیب ایدنلری تعذیب و تصدیق ایدنلری
انجا ایله قضا ایدوب ایکی فرقه دن قنغیسنک عاقبتی افضل اید یکن یله سز (وهو خیر لهما لیکن) اول الله تعالی
حاکمک خیر لوسیدر که عدله و رفع ظالمه حکم ایدر (قال الملا الذین استکبروا من قومه انخرجنک با شعیب
والذین آمنوا معک من قریقتنا اولتعودن فی ملتنا) انک قومی رؤسا سندن اولوب ایماندن تعظم ایدنلر
دیدیلر که با شعیب سنی و سنکمه یله سکا مؤمن اولنلری قریه مزدن جیعتارور * و باخود بیزه دوزندور
(قال اولو کما کارهین) شعیب علیه السلام دیدیکه بزمنک دینکزه نیجه دوزر حالو که بزادن کراحت
ایدر * و باخود بزمن اندن کراحتی حالسده بزنی اکا نیجه دوزندور سز (قد اقمنا علی الله کذبا
ان عدنا فی ملتکم بعد اذ فحانا الله منها) الله تعالی به کذب اختلاف ایتش اولور اکر سنک ملتکزه
دوزر سه وز الله تعالی اسلامه اکر ام ایدوب ملتکزدن انقاذا ایتد کد نصرکه (وما یكون لنا ان نعود فیه الا ان یشاء
الله ربنا) والحال بزه صحیح اواز که سنک ملتکزه دوناوزمکر که الله تعالی سنک علم و مشیتده بزما کاد و عکمز
سبقت ایتش اوله * اولدر اولسه انک قضا و حکمی بزمن شاعزده نافذ اولور (وسع ربنا کل شیء علی الله تعالی انک
هر شیشه علی احاطه ایدر بزمن و کرک سز دن هر شیشه دخی که اولمش ویا اولیسر در (علی الله توکلنا) ایمان
اوزره ثباتده و اشراردن تخلفده الله تعالی به توکل ایتدک (ربنا افتح بیننا و بین قومنا بالحق) یارب بزمله
قوم بینتی حقه قضا ایملک و یا بزمن امر مزی اظم سار ایتک بزمله انلرک بینی متکشف و بحق مبطلدن
متجاوزده (وانت خیر الفاحین) حالو که سن قضا ایدنلرک خیر لوسین (وقال الملا الذین کفروا من
قومه انی انبئکم شعیبا انکم اذا خلأ سرون) قومک کافر اولان اشرافی دیدیلر که دینکزی ترک ایدوب شعیب
علیه السلامه اتباع ایدر سه کز خاسرین اولور سزه و قضا شعیب علیه السلام و عظیمه معظ اولدر بر شعیب

عبد السلام و مؤمنان را از اسدین جده دیر (فاخذتم الرفعة فاصبحوا في دارهم جاعين) انری جبرائیل
 علیه السلام صبحه می عهده زلزله اخذ ایدوب منزل زلزله می بین اولدیر (ابن عباس ایدر الله تعالی انزلک
 اوزره جهنم بر باب فتح ایدوب انفسا لری سرشید اخذ ایدوب حتی انزلک ظل و ما دن هیچ بری نفع ایدوب
 حتی تیرد ایچون اسرا به کیرد کزنده آنک حرقی ظاهر دن اشد بولور دی آدن چیقوب بر به لره کتدیر الله تعالی
 بر سحابه کوندر دیکه آند و یح طیبه و ارایدی انزلک رجال و نسائی انک آلتنه دیر لیدیر * اول حالتده الله
 تعالی آتی اوزر لینه بالکاو آتش ایدوب * وارض دخی آلتنه دیر لیدیر * اول حالتده الله
 کل اولدیر * روایت اولدیکه انزلک الله تعالی بدی کون ریحی حبس ایدوب بعده اوزر لینه حری تسلیط
 ایدوب * برید الحری ایدوب کون اوزر لینه حری تسلیط اولوب بعده ایزادن انزلک بر طاع کوز کدی
 آرا لیدن بری اکاواروب کورسه که آند انهار و عیون وار * اولد اولسه انزلک جمعی واروب اول طاعن
 آلتنه دیر لیدیر * اول حالتده طاع اوزر لینه دوشوب آلتنه قالدیر (عذاب يوم الظلة) ایله مراد اولدیر
 دیندی * قتاده ایدر الله تعالی شعیب علیه السلام ایکیه و اهل مدینه بعث ایدوب اصحاب ایکی
 ظله ایله هلال اولدیر * و اهل مدین ایسه جبریل علیه السلام صبحه سیه هلال اولدیر * ابو عبد الله
 الجلی ایدر * ایچد و هوز و حطی و کن و سعة و قرشت مدینه ملوک ایدیر * و شعیب
 علیه السلام زما تده يوم الظله ملوکری کلن ایدی (الذين کذبوا شعیبا کان لهم بنوا فیهما) شونکر که
 شعیب علیه السلام تکذیب ایدیر هلال اولدیر کزنده کانه دیار و منازل زنده اقامت و انتم ایدیر (الذين
 کذبوا شعیبا کانوا هم الخاسرين) شونکر که شعیب تکذیب ایدیر دین و دنیا دانه انزلک خاسرین اولدیر بوخه
 شعیب علیه السلام تصدیق ایدیر کل * زیرا که انزلک دنیا و آخرتده و ایچلردر (فتولی عنهم وقال یا قوم لقد
 ابلغتکم رسالاتی و فی رفعت لکم فکیف آتی علی قوم کافرین) شعیب علیه السلام انزلک اعراض ایدوب
 دیدیکه یا قوم رم جل شانه نک رسالاتی سزه تبلیغ و نصح ایدم اشبو قولی انزلک تأفف ایدوب شدت حرتدن
 سولدی بعده نفسه انکار ایدوب دیدیکه بن بونکر عذاب اولدیر یفته نه محزون اولور بن حالو که انزل
 کفر لری سبیله اکاستحق اولمشلردی (وما ارسلنا فی قریه من نبی الا اخذنا هلهما بالأساء و الضرا لعلمهم
 یضرعون) انیادن هر قفسه سیکه بر قریه اهلته ارمال ایدر انزلک انزلک تکذیب ایدر کزنده بوم و ضیق عیشله
 و سوء حاله اولدیر قریه اهلنی مؤاخذه ایدر تا که تضرع و تذلل ایدر (ثم یذللنا مکان السیفه الحسنه) بعده
 ضد دنده اولدیر بلایه و شدت لری برینه سلامت و سعده و یرد که ایکی امر له انزلک ابتلا ایدر وز (حتى عفوا)
 حتی که عدد و عدد لری کثیر اولوب اکامر و رزندن طغیان ایدیر (وقالوا قد مس یا انا الضراء و الضراء)
 الله انزلک نعمته کفران و ذکر فی نسیانله دیدیکه عادت دهر مقتضا سنجیه بزه ضراء و امراء تعاقب ایدوب
 حالو که بزدن اول آیت دخی کامیلا اولمشلردی (فاخذناهم بفتنه وهم لا یشرعون) اولد اولسه برانلری
 اکسزین عذابله اخذ ایدر حالو که انزلک اول عذابک نزولنه شعور لری یوغیدی (ولوا اهل القرى
 آمنوا و اتوا الفتحا اعلمهم بركات من السماء و الارض) اگر اهل قری کفر و عصیان لری برینه ایمان و اطاعت
 ایتسه برانلر اوزره سعادن مطر و ارضدن نبات برکاتن فتح ایدر دیکه یعنی برانلره هر جا بدین خیری توسیع
 و تیسیر ایدر دیکه (ولکن کذبوا فاخذناهم بما کانوا یکسبون) لکن انزلک رسول لری تکذیب ایدیر اولد اولسه
 کفر و عصا سیدن کسب ایدر کبری سبیله انزلک اخذ ایدر (افامن اهل القرى ان یأتهم بأسنا یا انا
 هم نافعون) شول کفر و تکذیب ایدر اهل قری نیجه امنده اولور لری قورق لری میکه انزلک انزلک انزلک
 عذاب ایدر (وامن اهل القرى ان یأتهم بأسنا ضعی و هم یلعبون) اول و صفوا اهل قری خوف ایتمز میکه
 نحوه نهارده انزلک عذاب ایدر به حالو که فرط غفلتدن انزلک لعب و مام و مالا یعنی به مشغول لردر
 (فامنوا مکرانله) الله تعالی انزلک مکرندن امنده می اولور لره اولد اولد انزلک دنیاده انعامله استدراج ایدوب حسابان لری
 اولیان جهنم دن انزلک اخذ و عذاب ایدر (فلا یأمن مکرانله الا القوم الخاسرون) امدی الله تعالی انزلک مکرندن
 امن اوزره اولز مکرانلر که کفرله و نظر و اعتباری ترکه مغفون اولدیر (اولم یجد للذین یرتون الارض من
 بعد اهلها) شول کسه لره متبیین اولدی کتدیردن اولد هلال اولان ام ساقه و ماضیه به خاف اولوب

دیار لینه وارث اولدیر (ان لو نشاء اصبناهم بدنوبهم) اگر دیکه سک نلره ذنوب لری تک جزا سن ایدر و رولک
 ایدر دن اول کله ایدر دیکه مزی (ونطیع علی قلوبهم) و قلب لری اوزره ختم ایدر (فهم لا یسمعون)
 حتی که فهم و اعتبارله ایستیز (تلك القرى نقص علیک من انبائها) شول بلاد که برانک اهل لسی بوندن
 اول هلالک ایستیدر انزلک بعض اخباری یا محمد سکا حکایت ایدر (واقدها هم و سلمهم بالنبات)
 رسول لری انزلک مجزاته کلدیر (فاکانوا لیؤمنوا بما کذبوا من قبل) انزلک رسول لری کلمه سندن اول تکذیب
 ایدر کبری شیعه و رسول لری کلدیکه تصدیق ایدر اولدیر و با خود مقدما تکذیب ایدر کبری شیعی رسول لری
 کلدیکه مدت عمر لنده تصدیق ایدر اولدیر و رسول لری دعوت متطاوله و آیات متتابعه لری تأثیر ایدوب
 کذلک بطیع الله علی قلوب الکافرین) الله تعالی شول هلالک ایدر کی ام خالیه نک قلوبه ختم ایدوب کی سندن
 قوم سندن شول ایمانه کلری مقدر اولیان کفار لری قلوبه دخی ختم ایدر (وما وجدنا لاکرم من عهد)
 ام خالیه نک اکثری ایچون انزال آیات و نصب حججه اولان ایمان و تقوی اوزره ثابت اولغه عهد لینه و فایدر
 بولدی (وان وجدنا لاکرم لافقین) بلکه انزلک اکثری فاسقین بولدی (ثم بعثنا من بعدهم موسی با آیاتنا
 الی فرعون و ملائنه فظلموا بها) اول امتلردن کفره موسی علیه السلام مجزاته فرعون و قومنه رسول
 کوندر دیکه انزلک کفرله اول مجزاته ظلم ایدیر (فانظر کیف کان عاقبه المفسدين) نظرایکه فساد
 ایدر لری عاقبتی نیجه اولدی (وقال موسی یا فرعون انی رسول من رب العالمین) موسی علیه السلام
 فرعونه داخل اولیچ دیکه یا فرعون بن رب العالمین سکا رسول * فرعون انی تکذیب ایدیر اول
 دیدیکه (حقیق علی ان لا اقول علی الله الا الحق) اوزره حق و واجبدر که الله تعالی انزلک شانه قول
 صادق دن غیری سولیم اولد اولسه بن اکانیجه کذب و افترا ایدر دن (فدجنتکم بیته من ربکم)
 رب العالمین بنم رسالته دلالت ایدر علامت ظاهره ایل سزه کلشین (فارسل معی بنی اسرائیل) امدی
 بنم ایل بنو اسرائیل ارض مقدسه به کوندر که اول انزلک آباء لری وطنیدر * حالو که فرعون انزلک اعماله
 استبعاد و استخفاف ایدر (قال ان کنت جنت یا نه فأت بها ان کنت من الصادقین) فرعون اکادیدیکه
 اگر سنی ارسال ایدر عندندن کلش ایلک بزه بر آیت کوندر که صدق ثابت اولد اگر دعوا کده صادق ایدر
 (فاتی عصاه فاذا هی ذمیران مین) هماندم موسی علیه السلام انزلک عصا سن بره بر ایدر کورسه که
 بر حیه عظیمه درکم امری ظاهر درشک ایدر بن عباس ایدر موسی علیه السلام عصا سن بره بر ایدر بر صاری
 و قیالو حیه عظیمه اولدیکه آغزنی ایش ایدی ایکی چکه سی آرایه هوا به سکان ذراع دکا و ایدی و بر دن رمیل
 دکا و ایدی و قوروی اوزره طوروب چکه سنان برین بره و برین فرعون قصر نک قبه سی دوری اوزره قودی
 و فرعون اخذ ایچون انزلک بکا یونلدی روایت اولدیکه اول فرعون نک قبه سن ایکی بابی آرا سله الی فرعون
 سر برندن صحرایوب کندی و ایچی سوروب اول کونده در تیز کره حدت ایدوب و ناس اوزره حله ایدوب
 یوریدی انک خوف لری بر لری سنان اوزر سینه دوشد بل اولد انده بکری بش یک کشتی جان و بروب هلا که ایدر دیر
 و فرعون بیته کیروب یا موسی سنی کوندر و بکه سکا آند و بر بکه آتی آلوب اوزره دن دفع ایدر سن و بر سکا
 ایمان کتوروب بنو اسرائیلی سکل بیت المقدسه کوندرم کیده من دیدی * موسی علیه السلام انی ایلله الی
 هماندم کورسه که اولکی هیئتده عصا اولدی * بعده فرعون دیدیکه بوندن غیری دخی علامتک وارمیدر
 موسی علیه السلام دیدیکه نم (ونزع یده فاذا هی بیضاء لاناظرین) والینی جیندن و یا قولتی آلتندن
 چقاردی کورسه که اول شعاعی نور سیه غالب بیضا ایدی و الحمال موسی علیه السلام لوی شدید
 الادمه ایدر (بعده انی نه جیته قود یغده اولکی هیئتده عودت ایدوب) قال الملا من قوم فرعون ان هذا
 لسا حرعلیم) فرعون و قوم سنان اشراف موسی علیه السلام امر نده تناسل و طریق اوزره دیدیکه اشبو موسی
 صحر علنده ماهر اولد یغندن عصا سنی حیه شکنده و ادمه بی بیضا لوتنده کوستر (بریدان یخو جکم
 من ارضکم فاذا تأمرون) دیکر که محله سزی ارض مصر دن چقاره یا سحر قبط نه اشارت ایدر سکر که انی
 ایشلیه و (فالوا رجعه و اخاه و ارسل فی المداخن حاشرین یا یولیک کل سحر علیم) قبطک اشراف فرعونه دیدیکه
 موسای و هارونی تأخیر و حبس ایلک بوخه حال لری ظاهر اولدین قتل ایتسکل تا که ناس انزلک دعوا لنده

صادق اولاد قریحون قتل ایدلدیوسکاسو ظن ایغیه له و مدینه له و دجال کوند رکل که بولد قریحون سحر علمنده که
 سحر لری سنک فائیکه جمع ایدله دینلدیکه سحر اول کسه در کسجری بیلور و غیره او کورد و سحر اولور که انی
 بیلور غیره او کورد و بر قورده سحر اولور که سحر بعضی وقتده عمل ایدره ضنده دکل و سحر ایسه سحری
 هر د آتم عمل ایدره ابن عباس و غیره ایدره و تاکه فرعون الله تعالی سنک عصاده کی قدوت و قوت کوردی دیدیکه
 بر موسی به غلبه ایدله من زلاتک قومندن اولان کسه را ایدله غلبه ایدره و بنی اسرائیلدن علما ان تخاذ ایدوب
 فرما دینور قریبه انلری کوندردی تاکه سحر اولور آنده سحر او کرده لحنی که اول غلمان او کرونوب سحرده
 ماهر اولدیلر و فرعون موسی علیه السلامه برمودی مواعده ایدتیکه بر وقت معلومه آنده حاضر اوله
 و فرعون سحره سنی و معلم بنی قاتنه احضار ایددی و اول معلمه بونلره سحر دن نه تعلیم ایدلدی و سحر اول ایددی
 معلم ایددی آنکه اهل ارضک سحره سی اکاطات کتوره من مکر که سجادن امر و امداد ایریشه بزم آنکه
 مقاومت طاقتم اولماز * و اول سحره نلعه عددنده اختلاف اولندی مائل دیدیکه آنلر تیش ایکی ایدیلر
 و تیلری ایکی کسسه قیطدن و سحری بنو اسرائیلدن ایدیلر * کلی ایدر و قیطلری نینوا اهلندن ایکی مجوسی
 ایدی مقاتل ایدر و قیطلری نه سحر و بر قورده یوحنا دینوردی (و جاء السحرة فرعون قالوا ان لنا اجرا ان کا
 نحن النصارین) و تاکه سحره فرعون کلدیلر کر بزم موسی به غلبه ایدر سوز بزمه جعل و مال و بر زمین دیدیلر
 قال نم وانکم لمن المشریین فرعون دیدیکه نم و بر زمین و سحری مقبره بزمدن قیلولرین و تاکه یوم و موعده موعده
 کلدیلر (قالوا یا موسی اما ان تلقی و اما ان تكون نحن الملقین) سحره تأدب ایدوب موسی علیه السلامه
 دیدیکه عصا کی اقل سحری ره براغورسن یوخسه آلات سحر منی اول بزمی براغورز (قال القوا) موسی
 علیه السلام کرم و تسامح و یا انلری از در آه و کندی شانه و نوق ایدوب دیدیکه اول سحر براغول (فلا القوا
 سحر و اعین الناس) و تاکه سحره آلات سحر لری بزمه بر ایدیلر و قوی و تخمیلدن فعللری حقیقتی ادراکدن
 نالک کوزلرین صرف ایدیلر (واسترجعهم) و ناسی اهراب و افزع ایدیلر (و جاء السحرة عظیم)
 و سحر عظیمه کلدیلر * و رایت اولندی که انلر حبال غلاظ و خشب طوالرین براغیج طاعلر کی حیه را اولوب
 بری بر لریک اوزرینه بنکشدیلر حتی که بر میل دکلو مسافه ده حیات و افای ایل وادی طولش کوردیلر
 (واوحینالی موسی ان الق عصاک) بزم موسی به عصا کی بره بر اقل دیوار ایدلدی اول دخی التندن براغیج
 بر حیه عظیمه اولدی حتی که افقی سد ایددی و دینلدیکه اجتماعلری امکنده ده ایدی اول حیه نک قور بقی
 بحیره نک و راسنه ایدی مکسلن ذراع دکلو آغزی آجیدی (فاذا هی تلف مایاً فکون) سحره نک و بریلر
 ناسه تخمیل ایدکاری حبال و عصی بر و بر هر ی قالمیخه جیعین بوندی بعده آنده حاضر اولان قوم
 فرعون اوزره هجوم ایددی اولیه اولسه فز علندن بری بر لریک اوزرینه دوخته کاه بکری بش بیک کنی هلاک
 اولدیلر (فوقع الحق و بطل ما كانوا یعملون) حق ظاهر اولوب انلرک اشدکاری سحر باطل اولدی سحره
 اول حالتی کور بیک دیدیلر که اگر موسانک فعلی سحر اولسه حبال و عصی طوروردی چون مفعود اولدی
 امر الهی ایل ایدیکنی یقین ایدیلر (فقلوا هتالک و اقلوا صاعقرن) اول سحره آللری باطل اولیج
 مغلوب اولدیلر و ذلیل و مقهور اولدیلر خالد کیرود و ندیلر (والقی السحرة ساجدین) والله تعالی سنک القاء
 و الهامیه سحره لله سجده و ایدیلر (قالوا انما یرب العالمین رب موسی و هارون) و دیدیکه بزم العالمینه ایمان
 کتوردلر که اول موسی و هارونک ریسیدر (قال فرعون انتم به قبل ان اذن لکم) فرعون سحره به دیدیکه
 بزم مزه اذم اولزدن اول انی تصدیق ایدیکیزی (ان هذا المکر مکروه فی المذیة الخوجوا منها اهلها)
 اشبو صنیع بر حبله در که مزه موسی مصرده ایکن و ارایه کلزدن اول اتفاق ایش سکزدن تاکه قبطی
 مصر دن چناروب اکا کدیگز استیلا ایدله سحر (فسوف تعلمون) امدی بزم سحر اولاجق صنیع موسی بیلور سحر
 (لا فطن ایدیکم و ارجلکم من خلاف) صاع الکزله صول ایا لری کزی قطع ایدله من (ثم لا صلیتکم اجمعین)
 بعده بزم مصرک کارنده سحری صاب ایدله من (قالوا انالی و شانه لبون) دیدیکه لایب بزم و تله بزم جل
 شانه به رجوع ایدر اولیه اولسه بزم سنک و عیدیه مبالات ایتز و باخود سن انی بزم ایدرسن بزم بزم الله
 تعالی به و نواشه منقلب اولور و باخود بزم و سحر سنک جیعیه بزم مصری الله تعالی به در سندن اول

حقه زری آیدور (وما نقیم منا الا ان آمنابا یاات و بنما لیا مننا) بزم سنک عند کده هیچ برگاهم بوقدر که
 زعیمده انک اوزره بزمه مستحق اولور شوند غیر بیکه بزم جل شانه نک ایتلری بزمه ظاهر اولیج اکا ایمان
 کتوردلر * بعده الله تعالی به اقبال ایدوب دیدیلر که (ربنا افزع علینا صبرا و قوتنا سلیمین) باب سنک قبل کدن
 اوزر مزه صبر انزال ایکنه قطع و صلب عندنده اول بزمه مدد اوله و اسلام اوزره نایت اولدیه غمز حاله بزمی نوق
 ایت * دینلدیکه فرعون انلره ذکرا و انان و عیددی انفاذ ایددی و بر قورده (انما من اتبعک الغالبون)
 دلالتیه اکا قادر اولدی (وقال الملا من قوم فرعون انذر موسی و قومه لیفسدوا فی الارض و یدرکوا الهتک
 فرعون قوم سنک انرا فی دیدیلر که موسای و قومی ترک ایدر میسنک ناسی مخالفه کده دعوتله بر یوزنده افساد ایدله
 و سکا و آله که عبادتی ترک ایدله را ابن عباس ایدر فرعونک بزمه سی و ارایه بکه اکا عبادت ایدردی و بختن بزمه بی
 حسنا کورسه قومنه اکا عبادت ایدلدی و بیورردی * حسن ایدر فرعون بزمه صلیب تملیق ایتشیدیه که
 اکا عبادت ایدردی * صدی ایدر فرعون قوم یحیون اصنام اتخذا ایدوب انلری اکا عبادت ایدر بردی و انلره
 دیردیکه اشبو سحرک آله کزدن و بن اول آله نک و سحرک ریسین * و بر قورده انلر شمس عبادت ایدر لردی
 (قال سنقتل انباء هم و نسختی نساء هم و انا ذوقهم قاهرون) فرعون دیدیکه بزانلرک انباء کی قتل و نساء کی
 احیاء ایدله سنک بوندن اول آئی ایدردلر تاکه قهر و غلبه دن او کدیسنکی حالت اوزره ایدیکه زیلینه یوخسه
 سحره و کاهنلر حکم ایدیکه مولود یحیون اولیه که ملکه زانک ایدنده زائل اولیسر در حالبو که بزانلر اوزره
 قاهر زانلر ایسه بزم تحت ایدر عزمه و ورلدر و تاکه قوم موسی علیه السلام فرعونک اول قولی ایشندیلر
 و اندن تضجر ایدیلر (قال موسی لقومه استمعوا یا ایها الذین امنوا ان الارض لله یورثها من یشاء من عباده)
 موسی علیه السلام قومنه دیدیکه الله تعالی بدن اعدا کز اوزره نصرت طلب ایدلدی و اندن خلاصه کز و قی
 ایریخه اذالینه صبر ایدلر که ارض مصر و غیره الله تعالی سنک خلق و مملکت بذرانی عبادندن دیردیکه کسه له
 و بر (و العاقبة للمتین) نصر و فخر و یاسعادت و شهادت و یا جنت متقیلر ایچوند و سحره ایمانه کایک بنو
 اسرائیلدن التیور بیک کسه موسایه تابع اولدیلر (قالوا اویا امن قبل ان نأتینا و من بعد ما جئنا) موسی
 علیه السلامه دیدیلر که سن بزم رسالتله کلزدن اول انباء غیر قتلله ایذا اولندی و کادیکه کسه کسه نه انک
 اعاده سیله ایهاد اولدی * دینلدیکه موسی علیه السلام کلندن اول فرعون انلری نصف نماره دکن
 استخدام ایدردی موسی علیه السلام کلندن کسه کسه جمیع شماری اجر سز استخدام ایدر اولدی (قال عسی
 ربکم ان یراک عدوکم) موسی علیه السلام انلره دیدیکه قریب اولدیکه بیکر جل شانه عد و کز فرعون قومیله
 یله هلاک ایدله (و یستخلفکم فی الارض) و انلرک هلاک کنده کسه ارض مصرده سحری اسکان ایدله (فیستظرفکم
 نعملون) تاکه شکر و کفران و طاعت و عصیان دن اعالکزی کوروب انک حسیخه جزا کزی ایدله (واقداخذنا
 ال فرعون بالسین و تقص من الثرات له لم یذکرون) بزال فرعون قیلت امطار و میاهله و کثرت مایهاندن
 نمراتک نقصیله اخذ ایدلر تاکه تقیه ایدنلر انی کفر و عصیانلری شومندن بیلوب طاعته یوله لری و با خود
 شداندله قبلر سحره رقت کوروب رب تعالی به اقبال و عندنده کی جزا و افضال ره غبت ایدله (فاذا جاءتهم الحسنة
 قالوا لنا هذه) بختن انلره خصص و سعه و عافیتدن برشی ایرسه بزمه کاهل و مستحق لری بزمه یوخسه
 انی الله تعالی بدن نضل کوروب شکرین ایتزلر (وان نصیهم سبته بطیر و اعموس و من معه) و اگر انلره جذب
 و بلاه و کورودن برشی ایرسه بزمه موسی و قوم سنک شومندن دیرلر و رایت اولندی که فرعون
 بد یوز بکری بیل معمر اولوب انک در تیور بیلن ملوک کتده بکوردی بود کاه عمرده بر مکروه کورمدی
 اگر اول مدته بر کون آجقمش و یا بر کجه ستمه طوغش و یا بر ساعت بر عرضوی آغرمش اولسه جدا و بویست
 دعوا سن ایتزدی (الا انما طارهم عند الله) بیلولر که خیر و شردن انلره ایریشن دکل الا الله تعالی عندنده
 مکتوب اولان علملری سبیلدر (ولکن اکثرهم لا یعلمون) لکن انلرک اکثری انی بلزلر (وقالوا لهم ما
 تا تابه من آیه لک سحرنا بها فأنک لا تؤمنین) موسی علیه السلامه دیدیکه هر بار کیم سن بزمه علامت
 کتوره ستمه که انکاه بزمه سحر ایدله سن بزم سکا ایمان کتوردلر کز بزمه ابن عباس و غیره ایدر و تاکه سحره ایمانه
 کاه یلر فرعون و قومی مغلوبین کیرود و ندیلر کفر و شرک اوزره اقامته اصرا ایدر الله تعالی انلره متابعه ایدلر

اغیر الله انیکم الهی) موسی علیه السلام ایستد الله تعالی که ایستد غیر من سزا ایچون الهی طلب ایدر بن
(وهو فضلکم علی العالمین) حالیکه اول سری زمانه کز خلقی اوزره تفضیل ایستدی شول حیثیتد که سزه
وردیکی نه متلری غیر یله ویرمدی (واذا نجینا کم من آل فرعون یسومونکم سوء العذاب یقتلون انساکم
وینحیون انساکم) و ذکراید که الله تعالی اول وقتده کی صغیر من که آل فرعون سزه شد عذاب ایدر لردی
انسا کزی قتل ایدوب نسا کزی خدمت ایچون ابقا ایدر لردی (وفی ذلکم بلاه من ربکم عظیم) حالیکه
انجادیه و یا عذابده و بکر جل شانه دن سزه نعمت عظیمه و یا محنت عظیمه واردر (وواعده ناموسی ثلاثین
لیله و اعمضاها بعشر فتم میقات ربه اربعین لیله) بزموسی علیه السلامه امر ایستد که اوتوز کون ذواقعهده
آنی صام اوله و ذی الحجه نیک عشر اولن دخی صومله آتی اتمام ایستد که اولیه اولسه آند نصکرده رب تعالی نیک
اکا تکلمی وقتی فرق کونده تمام اولدی * روایت اولندیکه موسی علیه السلام بنوا مرثیه مصرده ایکن
وعدایندیکه الله تعالی عدو لر بن اهل کد نصکره انزه برکاب ویره کیم انده فعل و کرک ترک اولنه جتی امور لک کری
اوله * وقتا که موسی علیه السلام اول و عدو کیمک انجبار بن الله تعالی دن دیلدی ییورلدیکه اوتوز کون
صام اوله اول اوتوز کون اتمام ایدیکه آغز نیک و خوشن ازاله ایچون خروب عودله مسوا کندی ملائکه
دیدیلر که بزم نیک آغز کدن مصک رایحه سن شم ایدر دیک مسوا کله ای افساد ایستد که الله تعالی امر ایدیکه
اون کون دخی صام اوله و دیدیکه یاموسی بیلدکی که صائمک آغزی و خوشی عندمده مسک رایحه سندن
اطمئیدر * بر قوله الله تعالی امر ایدیکه اوتوز کون صوم و عبادتہ تخیل اید * بعده اول زیاده اولان اون
کونده کافورانی انزال ایستدی و سویلدی (وقال موسی لایحیه هارون اخافتی فی قومی واصلح ولا تتبع
سبیل المفسدین) موسی قرن دانی هارونه دیدیکه قوم بیننده بزم خلیفه م اولغل و امور لردن اصلاحی
واجب اولانی اصلاح ایلکک و افساد ایدلره اتباع ایتکک (ولما جاء موسی لمیقاتنا) وقتا که موسی بزم
اکا سویلر وقتده بزه کادی دینلر که الله تعالی ندی فرسخ یره دکی غلط ایدردی و شیطان اول
ارادن طرد ایستدی و هوام ارضی آندن کیدردی و کاتب ملک برین آندن تبعید ایستدی و آنکچون سما بی کشت
ایدوب حتی که ملائکه بی هوا ده قاهر کوردی * و عرش کاظا هار اولدی (و کله ربه) ورب تعالی
اکا واسطه سزه هر جهنم سویلوب اول انک کلامن ایستدی جبرائیل علیه السلام موسی علیه السلام
یله ایکن حق تعالی اکا و یلر یکن اشتدی حتی قلم صبر برین دخی ایستدی رب تعالی نیک کلامنه شدت
التذانندن رؤیته مشتاق اولدی (قال رب ارنی انظر الیک) دیدیکه یارب بکا کندی کوسه کل سکا
نظر ایدم * اشهود لیلدر که الله تعالی فی الحجه کورلمی جا تراوله * زیرا که انبیادن مستحیل طلبی محالدر *
خصوصا که الله تعالی بی جملله مقتضی اوله * اول اجلدن انی رد ایدوب (قال لن ترانی) سن پی
کوریمز نیک دیدی یوخسه بن کوراز بن و یاسن بکا نظر ایتمز سن دیدی کانه اول قوله انک رؤیتندن قاصر
ایدوکنه قیبه ایلدی زیرا که رؤیت رانیده موجود مشروطه متوقدر * کانه دینلر که هیچ بر بشر بکا
دنیا ده نظر ایتمک طاقی یوقدر اولیکه بکا دنیا ده نظر اید * کافی الحال موت ایدر * موسی علیه السلام ایستدی
الهی کلا سکی اشید بیک جانکه نظره مشتاق اولدم سکا نظر ایدیکه نصکرده موت بکا سکو لیدر شول
حیاتد که انده منی کوریم الله تعالی اکا دیدیکه (ولکن انظر الی الجبل فان استقر مکانه ف سوف ترانی)
اکن جبله نظر ایتمک اکا زبیر دینور مدینه اعظم جبالدر اکا اول تجلی عندمده ترلز باجموب برنده قرار
ایدومنه سندن خبی کوریمک طاق کتوروسن * و جبل تجلی به استقراری مستحیل دکلدر خنک که الله تعالی
اکا استقراره قوت ویره * امدی مستحیل اولیان شیشه تهلیق محال اولمز (فلما تجلی به الجبل جمعه دکا)
وقتا که الله تعالی نیک عظمتی و اقتدار و امری جبله ظاهر و متصدی اولدی و بره ولده اکا حیات و رؤیت
ویریلوب حتی که کوردی * دینلر که الله تعالی نور جیدن مخر نور دکا و ظاهر ایلدی * صدی ایدر تجلی
الحق خنصر دکا و ایدی * سمل بن سعد ایدر الله تعالی یش یشک مجابدن ورم دکا و نور اظهار ایلدی * اولیه
اولسه اول جبل ارض مستویه اولدی و یاباره لوب جبال صغار اولدی * دینلر که اول الی جبل اولوب
اوچی مدینه به واقع اولدیکه اول احد و درقان و رضوی در * و اوچی ایسه مکبه واقع اولدیکه * اول نور

و تیر و حرادر (وخر موسی صغیرا) موسی اول کوردیکه هولندن بابلوب دوشدی و بامیت اولدی *
دینلر که موسی علیه السلام اول حالتک و قومی یوم خیمهده یوم عرفه ده ایدی و کافورانه ویرلمی یوم جمعه ده
ایدیکه یوم فخرده ایدی (فلما افاق قال سبحانک تبت الیک وانا اول المؤمنین) وقتا که موسی اندن اخافت
بولدی اکا لایق اولیان امری سوال ایدیکه ییلدی یا الهی سنی تیره ایدر بن رؤیت سوالندن سکا توبه و رجوع
ایتم و سن دنیا ده کورلر ایدیکه مؤمنلر اولی بن دیدی (قال یاموسی انی اصطفیتک علی الناس برسالاتی
و بکلامی) الله تعالی دیدیکه یاموسی سنی رسالاته و سکا کلامه زمانه کسده موجود اولان ناس اوزره
اختیار ایدم (نخذا ما آیتک و کن من الشاکرین) سکا بر دیکم رسالاتی اخذ ایدوب بزم نعمه ثریه شکر
ایدن لردن اولغل * روایت اولندیکه موسی علیه السلام رب تعالی سویلر کند نصکره یوزن نور فابلوبوب
هیچ کسه کا نظرا ایتمک استطاعت اید * مزدی * اول اجلدن تاموتنه دکی یوزندن برقی کیدرمدی
مرأه سی اکا دیدیکه رب جل شانه سکا سویلر دینور یوزیکی کوردم دیلر که کورم اولیه اولسه موسی علیه
السلام اکا یوزن کشف ایدیکه کونش کبی شعاع ویردی مرأه اکا نظر ایدم مدیکدن الین یوزنه قویوب لله
سجده به واردری و موسی علیه السلام ایستدی دعا ایتمک جنتده شوقنک اولام دیدیکه اگر بد نصکره
تزوج ایتزسک زیرا که مرأه آخرتمده دنیا ده کی ازواجندن آخر کشینک اولور (و کتبنا له فی الالواح من کل شی
موعظه و نفعه - لیسال کل شی) بزموسی علیه السلام ایچون الواح نورانده امر دیشده احتیاج اولان
مواعظ و تفصیل احکامدن هر شی یازدی * دینلر که الواح اون و یایدی ایدی و هر بری زمره دواز برجد
و یا باقوت ایدر ایدوب یا صخره صما دن ایدیکه حق تعالی آتی موسایه تلمین ایدوب انی الیه قطع
و یا بار مقلبله شی ایستدی * ربیع بن انس ایدر کافورانه آنازل اولد بقتده یش و قراندی و بر جزئی بریلده
اوقنوردی انی موسی و یوشع و عزیر و عیسا دن غیر کسه اوقنوردی (نخذا بقوه) امدی آتی جسد و عزیمتله
اخذایت (و امر قومک یاخذوا باحسانها) و قوم که امر ایتمک انک احسن اخذ ایدلر * ابن عباس ایدر
یعنی حلالی تحلیل و حرامی تحریم و امثالنی تدبر و محکمله عمل و منشایه عندمده وقوف ایدلر * دینلر که
یعنی آنده اولانک احسنله عمل ایدلر صبر و عفو کبی کیم اتصار و اقتصاصدن احسندر * اکن بواصر ندب
و افضله حث طریقیه می اوزره در * و یا خود مراد آنده کی واجباتله علم امر در که اول غیریدن احسندر *
و جائزدر که احسنله مراد مطلق حسنه بالغ اوله که اول ما و ربه در (سألیکم دار القاسمین) سزه
قاسقلرک داری مصری کوسره نیک اول فرعون و قومندن فقار ایچون هلاک اولد قلرند نصکره نیچه سنه خالی
قالدی * امدی سزدخی فقی ایتمک که ایدر سه کز انر کبی هلاک اولور سز و یا خود سزه عاد و غرور و اضرابی
منازان کوسره نیکه انر که اعتبار ایدوب فقی ایتمه سز و یا آخرتمده کی دار لری جهنمی کوسره من (سأصرف
عن آیاتی الذین یتکبرون فی الارض بغیر الحق) آیتلری قبولدن صرف ایدر بن شونلر که عبادم اوزره
تخیر و اولیامه محاربه ایدرلر * و یا خود انلری قرآنی فهمدن منع ایدر بن و یا خود حیوات و ارض و ایکسده کی
عجائی تفکر دن و انکله اعتباردن انلری صرف ایدر بن (وان یروا کل آیه لا یؤمنوا بها) اگر انلر هر آیت
منزله بی و یا معجزه بی کورسه لر عناد لردن و یا هوا و تقلیده انهم ما کوری سبیلله عقلاری اختلا لردن ایمانه کلزلر
(وان یروا سبیل الرشدا لا یخذوه سبیلا) اگر انلر رشد طریقن کورسه لر اوزر لینه شیطنه مستولی
اولد بیچون انی طریق ایدر لر (وان یروا سبیل النبی یخذوه سبیلا) و اگر طریق ضلالتی کورسه لر انی طریق
ایدن لور (ذلک بانهم کذبوا بآیاتنا و کافوا عن ما غافلین) بزم انلر بوضعیع سز شول سبیلدر که انلر بزم
آیتلری تکذیب ایدرلر و انده تدبر دن و انکله اتعاطدن غفلت ایدر لردی (والذین کذبوا بآیاتنا و لقاء الاخره
حیبطت اعمالهم) شونلر که بزم آیتلری و آخرتمده وعد اولند قلری ثواب و عقاب لقاسنی تکذیب ایدیلر
انلرک جمیع اعمالی حیط اولور و انکله انتفاع لری اولمز (هل یجزون الا ما کانوا یعملون) انلر جزاء اولغزلر
الا انکله که دنیا ده آتی اشلر لردی (واخذ قوم موسی من بعده من حلیم عیلا حسدا) و موسانک میقاته
دها شند نصکره قومی قبطدن استعاره ایدک لری حلی دن لحم و دمی شمل عمل حی اتخاذ ایدیلر (له خواص)
که انده صوت بقر و ایددی * روایت اولندیکه سامری قبطک حلیلرندن بر عمل دوزب آغز شول ترابدن

فردیکه انی جبرائیل علیه السلام فرسی از نردن آتش ایدی انگاه اکاحیات ایردی بر قوله آتی بر نوع
 حبله ایلد دوزدیکه جوقته ریح کبر مکاه صد او برودی (المیروا اله لایکامهم ولا یمرحم سبیل) اول عجله
 عبادت ایدن کوردم دیر میکه اول انده سو بلزدی وانری بر طریقه ارشاد ایتزدی (اتخذوه وکافوا طامین)
 آتی اله اتخا ایدوب ظالمین اولدیلر (ولما سقط فی ایدیهم وراوا انهم قد ضلوا) وقتا که عجل عبادت نده نادم اولدیلر
 وعجل اله اتخا ایدوب ضلالتهم دوشد کلرین ایدیلر (قالوا لئن لم یرحمنا ربنا ویغفر لنا لکن من من الخاسرین) دیدیلر که
 اگر بیز ره رحمت ایتزیه رکا همزدن بجز مرزیه بزیا نکار ددن اولور (ولما رجع موسی الی قومه غضبان اسفا
 وقتا که موسی میقاتدن الواحله قومه غضبان وجزین اولدیی حالده رجوع ایدی (قال یسما خلقتمونی
 من بعدی) و دیدیلر که بزم ذهاب نکرده بجز کین عمل ایدیکز بزم مقامه قائم اولدیکز دنصکره عیده عجل
 اندن کف ایتدکز (اعلمتم امر ربکم) و بکز جل شأنه نک امری ترکی ایدیکز و یاربکز بکافق کون
 ایدیکز وعدنه عجل ایدیکز و بزم موعی تقدیر ایدوب بدنه ککره دینکزی تغییر می ایدیکز ام سالقه
 انیار ندر نکره تغییر ایدکاری کبی (والقی الاواح) و شدت ندم و غضبندن لنده کی تورا الواحی بره براندی
 روایت اولندیکه تورا ایدی سبع ایدی ایدی لوحده ایدی موسی علیه السلام انی بره برافسیده یارب لایوب الی
 سببی رفع اولندیکه انده هر شیئی تفصیل اولنشدی و بر سببی قالدیکه انده مواعظ و احکام باز نشیدی (واخذ
 براس اخیه یجبره الیه) و قرنداشی هارونک صاحبنه یاشوب کندوبه جکدی شول توهه که عیده عجل کف
 و منعه تصصیر ایتش اوله هارون علیه السلام موسی علیه السلام اوج یاش یولک ایدی حول ولین
 اولدیکز یحیون بنو اسرائیل آتی زیاده سور لزدی (قال ابن ام) هارون علیه السلام انی ترفیق ایدون اکای
 امام اوغلی دیدی حالبو که ایکسی لایب وام قرنداش ایدیلر (ان القوم استضعفونی وکاد یقتلوننی) انری
 کفده و موسی بذل ایدم حتی بکافهم و غلبه ایدوب قتله قصد ایدیلر (فلا تفت فی الاعداء) امدی بکاشول
 فعلی ایتکل که انکه بکا اعداء شجاعت ایتیه (ولا یجعلنی مع القوم الظالمین) و بی مواخذه ایلد و یلانه تصیره
 نسبتله عیده عجل عدادندن معدود ایتکل (قال رب اغفر لی ولاحی) موسی علیه السلام قرنداشن
 عذری متین اولیجی دیدیکه یارب قرنداشمه ایدیکم ضیععی و قد دانه عیده عجل کفده کرتصصیر ایتش
 ایه مغفرت ایت (وادخلنی فی رحمتک) و بزم بدانه مکله رحمتکه ادخال ایت (وانت ارحم الراحمین)
 و الحال من بزم کندیمزدن زیاده مرحتلیسن (ان الذین اتخذا و الجمل ینالهم غضب من ربهم و ذل فی الحیاة
 الدنیا) شونلر که عجل معبود اتخا ایدیلر آخر نده انلر دیرلی جل شأنه دن غضب ابر بر سر درود نیاده
 کندیلرین قتل ایتلری امر یله مذلت ابر بر سر در دینلر که یغیر بزم علی الله علیه وسلم عصر نده کی یهود آباری
 صنیعله تغییر اولندیلر دنیا ده کی ذلتلرله مراد شواقریظه و نصیره ابر بر ش قتل و جلا در و یاخود او زلرینه
 جزیه وضع اولندیلر (و کذلک یخزی المفسرین) اشجو ذکر اولنان کبی هر مفری به جزه ایدرز و انلر
 فریه سندن اعظم یوقدر که اشبو عجل سزل و موساتک الهی مدردیدیلر (والذین عملوا السیئات ثم تابوا من بعدها
 و آمنوا) شونلر که کفر و معاصیدن اعمال سینه ایشلوب بعده اندن توبه ایدیلر و ایمانه و مقضای اوزره
 اولان اعمال صالحه یاشنه ال ایدیلر (ان ربکم من بعدها غفور رحیم) امدی ربک جل شأنه توبه دنصکره
 تابیر مغفرت و رحمت ایدیکز در اگر چه ذنب کبر و کثیر ایه ده (ولما حکت عن موسی الغضب اخذ الاواح)
 وقتا که هارونک اعتذار یله و با عیده عجل توبه سینه موسادن غضب ساکن اولدی اول الذین بره برافه یقی تورا
 الواح کیر و ایدی (وفی تسبیحهم و رحمة لایزینهم لایهم برهون) اول الواح منکمره ددن
 باز یلانده و بالندن باقی قلانده و ار ایدی دینلر که موسی علیه السلام الواحی براغوب منکسر اولیجی
 فرق سکون صائم اولدی انک بجمعی ایکی لوحده رد او انوب انده یازاشیدیکه حتی بیان و صلاحه ارشاد
 شول کینه ایدوندر که دیرلی جل شأنه به عصیانندن خوف و رهت ایدرز (واختاره موسی قومه سبعین
 رجلا یقاتنا) موسی بزم میقاتن ایدون قومه مذن شش رجل اختیار ایدادی روایت اولندیکه الله تعالی
 موسی علیه السلام امر ایدیکه بنی اسرائیلدن شش رجلا میقاته کله * اوله اوامره موسی علیه السلام
 بنو اسرائیل ان ایکی سبطنک هر برندن آتیش کسنه فی اختیار ایدوب یتمندن ایکی کسنه زیاده اولیجی

ایک بکر قالون دیوان ایدی هیچ بری قالمغه و ایدی اولدی موسی علیه السلام ایدی هر قنفیکز
 قاورسه اکا کتمش ایدی اولسون * اوله اوامره کالب و بوشه قلوب باقیسیده کندی جبهله قریب اولد قلدن
 بر غمام موسی علیه السلامی قایلدوب انک ایتدیکه قالدی * و اول قوم مجسده به و ایدر الله تعالی نک
 اکامو بادیکنی و امر و تمینی اشدیلر * بعده غمام منکشف اولیجی موسی علیه السلامه دیدیلر که بزم
 تصدیق ایتزیمکر که الله تعالی بی بزم آشکاره کوستره سن * اوله اولسه انری رجفه اخذ ایدی (فلما اخذتهم
 الرجفة قال رب لو شئت اهکمتهم من قبل وای) وقتا که انری رجفه اخذ ایدیکه اول صاعقه و بار رجفه
 جیلدر * و بید اولدوب رجفه صوت دکل ایدی لکن قوم اول هیبتی کور یجک انری رعدده اخذ ایدی حتی
 قریب اولدیکه مفاصلاری بری برندن متبیین اولیدی موسی علیه السلام انی کور یجک امر کیوب مودلرندن
 خوف ایدی و آغلیوب اول رجفه نک دفعیجیون حق تعالی به نضرع ایدی و دیدیکه یارب اکبر دینلر
 یوکوندن اول قومی عجل عبادت اید کارنده و بی قبطی بی قتل ایدیکه ده هلال ایدرک (انهم یحکموا فاعمل
 السفه ما منا) بزدن سفاهتک ایشلدر * بزمی مواخذه می ایدرسن * اوله اولسه الله تعالی انلردن اول
 رجفه می کیدردی (ان هی الا فتنة) سفاهتک کار قوی دکل الامتک ایتلا و اختیار کدر (تضل بهامن
 نشاء و تمیدی من نشاء) انکه دینلر کی مفتون ایدوب ضلالتده قورسن و دینلر کی هدایت ایدوب دینی
 اوزره ثابت قیلورسن (انک ولینا فاعفوا و اننا وارحنا) سن بزم امر من قائم ناصر من من امدی بزم مغفرت
 ایدوب مقارف اولدیکز ذنبله بزمی مواخذه ایتکل و بزم توبه بی توفیق که رحمت ایدکل (وانت خیر الغافرین)
 حالبو که سن غافلر لک خیر لوسین که همیشه می مغفرت کد نکره برینه حسنه و برورسن (واکتاب لنا فی هذه
 الدنیا حسنة و فی الآخرة) و بزمه اشبو دنیا ده حسن همیشه و توفیق طاعتی و آخر نده جنتی تقدیر ایدکل
 (انا هدانا الیک) زیر بر سکا توبه و رجوع ایتش (قال عذابی اصیب به من اشاء) الله تعالی ایدی عذابی
 خلقه ددن دینلر که ابر کورین (ورحمتی و رحمت کل شیء فسا کتبها للذین یتقون) بزم رحمت دنیا ده هر شیشه
 مؤمن و کافره مکاف و غیر مکفه عام اولدی لکن یوم قیامتده خاصة متقیلره اثبات ایدرین امدی حق تعالی نک
 مؤمنلره رحمت رحمتی لیجون انلر سبیلله کافر لردن دنیا ده رزق قنورلر و دینی بلاه و عذاب دفع ایدیلر چنکه
 آخرته و ایلد خاصه مؤمنلره اولور * وقتا که الله تعالی بزم رحمت هر شیشه واسع اولدی دیوقوانی انزال ایدی
 ابلیس دیدیکه بندن بر شین * بعده متقیلره تخصیص اولیجی اندن مایوس اولدی (و یوفون الزکوة)
 و زکونلرین ادا ایدرلر (والذین هم با یتابون و یؤمنون) و شونلر که بزم ایتلر بزمه ایمان کتورلر * وقتا که رحمت
 اشبو خصال امانه تخصیص اولندی یهود و نصاری بزدن انکه متصرفلر دین رحمتی غنی ایدیکل الله تعالی
 اشبو من بعد ذکر اولنان اوصاف زانده ایلد انری اخرج ایدوب آتی اشبو امانه تخصیص ایدی و دیدیکه (الذین
 یتقون الرسول النبی الامی) که انلر رسول نبی امی به اتباع ایدرلر * روایت اولندیکه موسی علیه السلام
 اختیار ایدیکه شش رجله الله تعالی موسی علیه السلام لسانیه دیدیکه سز کیجون ارشی مسجد و طهور
 قیلهم تا که حاضر و قیام غیری هر نه مکانده بولنوب غماز و قننه ایشور سکر ادا ایدیه سز * و سکیینه بی
 قلوبکزده قیلهم و توراتی سزدن رجل و مرأمر و عید صغیر و کبیر نظم رقبلرندن او قومغه قدرت و یرم مراد
 ایدریم سز * دیدیلر که مراد من اولدر که غمازی کابسه ده قیلهم و سکیینه بی قلوبکزده حل ایتکه قادر
 دکلر و توراتی نظم رقبلدن او قومغه قادر دکلر دیرلر که آتی کنایدن او توبه وز * اوله اولسه الله تعالی
 دیدیکه (فسا کتبها للذین یتقون) دن (اولانک هم المفلحون) و ارنجه * انلر دینلر اول خصالی
 بواسته و برودی (الذین یجدونه مکتوبا عندهم فی التوراة و الانجیل) که انلر اول رسول نبی امینک صفت و نعت
 و یوتن کنیدلر عذنده تورا و انجیلده یازاش بولورلر (یا مرهم بالمعروف و نه عن المنکر) که اول
 انلر ایمانله امر و شر کردن نمی ایدر * دینلر که معروفله مراد شریعت و سفته در و منکرله مراد شریعت
 و سفته معروف اولمیشلر و یاخود اول انلر خلع انداد و مکارم اخلاق وصله ارحامله امر در * و یا عبادت
 اوتان و قطع ارحامدن نمی در (و یحل ام الطیبات) و انلر شول جاهلیتده نفسانیه تحریم ایدکاری اشیا بی
 تحلیسل ایدر که اول بحیره و سائیه و وصیل و حامدر و یا شول حلالانی انلر تحلیل ایدر که اول انلر امر ایدی

ایند که بود اوزره يوم قیامتہ دسکین بخت ایدہ شول قومیکہ انزه سو عذاب ایدہ اذلال و ضرب
جزیه کی روایت اولندیکہ حق جل و علا بود اوزره سلیمان علیه السلام نصکره بخت نصری بخت ایدوب
دیارل بن تحریب و مقاتلین قتل و نسلین و ذرا بلین سی ایدی و باقیلری اوزره جزیه وضع ایدی *
سغیر میز صلی الله علیه وسلم بهشتنه دکن آتی بخوسه و پروردی اولدنی انزلک اوزره جزیه وضع ایدوب آخر
دهره دکن انزلک اولدنی زائل اولیسرلدر (انزلک لسریع العقاب) ویک جل شانه امریه عامی
اولانه عقابی سریدر (وانه لغفور رحیم) و توبه ایدنه غفور رحیم (و قطعنا هم فی الارض اما) بر انلری
پرورنده فرقه فرقه ایدوب امرلین طاعتدق (منهم الصالحون و منهم دون ذلک) انزلک کیلری صالحلر دکره انلر
سغیر صلی الله علیه وسلم ایرشوب ایمانه کلندر * و یاورا مینده نهر اوداق اوزره مقیم اولان طاقته در
وکیلری دخی انلردن دوندکره اول کفر اوزره قلات و ددر (و یلوهاهم بالحنات و السیئات لعلمهم برجعون)
وزانلری خصب و عاقبت ایلد و کاهی جدب و شدتله اختیار ایدرز تا که ریلرک طاعتنه رجوع ایدنه (و خلقت
من بعدهم خلف و ورثوا الکتاب) اشبو ذکر اولنا انلر اقرار اشد نصکره برلر شیه بر قوم سو کلدیلرکه اسلاملرندن
توراتی وارث اولوب اتی اوقود قلرندن و ایچنده اولانی بلد کلرند نصکره (یاخذون عرض هذا الدینی) اشبو
شیء ادنی یعنی دینا ک حطامن آلورلرکه حکمه ظلم ویا کتانی تحریف و تبدیل ایدنه (و یقولون سیغفر لنا)
و دیرلرکه بزبونکله مؤاخذه اولغرز بلکه مغفرت اولنورز (وان یأتهم عرض مثله یاخذوه) اگرچه انک مثلی
عرض کلورسه ده کرلر حلال و یا حرامد رانی آلورلر الله تعالی انک مغفرت قبی ایدرلر اگرچه اینه شیه انک مثلی
بولورلر سه ده * اشبو انلر دنیا به عرض و ذنوبه اصرارلر بنی اخباردر (الی یؤخذ علیهم میثاق الکتاب الا یقولوا
علی الله الا الحق) توراتده انلردن اخذ عهده اولدیمیکه الله تعالی به باطل سوزی سویلرکه اول ذنوبه اصرارله
مغفرتی تمیدر و توراتده اصرار ایدنلر مغفرت وعد اولغیریدر (و در سوا ما فیہ) و اول کتاب ایچنده اولانی
اوقودیلر که آتی تعقل ایسه لر دار آخرت ایچون عل ایدرلر دی (والدار الاخرة خیر للذین یتقون افلا تعقلون)
دار آخرت خیرلور شول کسه لر که الله تعالی انک سر ایدیکه انشیادن صاقبور لر تعقل ایترلر میکه آتی یلرلر
اندای دینی و عاقبه مؤدی بی نعم مخلده اسفیدال ایچیلر (والذین یسکون بالکتاب و اقاموا الصلوة) شونلرکه
کتابله عل ایدرلر و عاقری شروط و ارکان رعایتله ادا ایدرلر (انما یضیع اجر الصالحین) صلاح علن ایدنلر اگر حق
برضایع ایچرز (و اذ تقننا الجبل فوقعهم کانه ظله) برارضدن بر جلی قلع ایدوب ظله کی انلر فوخته رفع ایدلر
(وظنوا انه واقع بهم) یقن ایدیلرکه اول انلر اوزره دوشرز بر که جبلک جوده اولمی معتاد دکلدر زبرا
انلر انکله ابعاد اولغیرلر و انلر دینلرکه (خذا و اما آیتنا کم بقوه) سزه ویردیکمزی جد و اجتهاده اخذ ایدلر
(و اذ کراما فیہ) و ایچنده اولان شیئی عملله ذکر ایدلر فوخته منعی کی ترلر ایچمکوز (لعلکم تتقون)
تا که قیام اعمال و رذائل اخلاقدن صافنه مز روایت اولندیکه وقتا کم بنواسرائیل تورات احکامی قبولدن
ابا ایدیلر الله تعالی انلر بانی اوزره جبل طوری دفع ایدی اتی قبول ایدلر والا اوزر یکزه براغیلور دینلری
اولله اولسه هریری حاجب ایسرلری اوزره سجده یه واردی و صاغ کوزلری ایلر جبل اوزرلرینه دوشری دیو
خوفله کانظر ایدرلری اول اجلدن یهودلر سجده لری حاجب ایسرلری اوزره قالدی (و اذ اخذ ربک من بنی
ادم من ظم ورم ذریعتهم) ذکر ایت شول وقتیکه الله تعالی دیاربکی کیفیت اوزره ظم ورم آدمی مسخ ایدوب
ذریعتی بری برلرک صلیدن دنیا ده ایتانک آباءدن توالدی ترقی اوزره قرنا بعد قرن ذره یشتنده اخراج
ایدی * عمر بن الخطاب رضی الله عنه ایدر پیغمبره علیه السلامه اشبو آیتدن سؤل اولاندقه دیدیکه الله
تعالی آدمی خلق ایدوب ظم ورم مسخ ایدلری و اندن ذریعت اخراج ایدوب دیدیکه اشبو و نلری جنت ایچون
خلق ایچن جنت علن ایدرلر و ایچنده انک ظم ورم مسخ ایدوب اندن ذریعت آخری اخراج ایدی و دیدیکه
اشبو و نلری نار ایچون خلق ایچن نار علن ایدرلر * برر جل دینلرکه یارسول الله اولله اولسه علف فائده سی
نه اولره دیدیکه حق جل و علا یقن بر عیدی جنت ایچون خلق ایچن اولسه اتی اهل جنت علنده استعمال
ایدوب اول حالتده اتی امانه ایدن کد نصکره جنته قور و حق بر عیدی نار ایچون خلق ایچن اولسه اتی اهل نار
علنده استعمال ایدوب اول حالتده اتی امانه نصکره ناره قور و قائل و غیره ایدر الله تعالی آدم علیه السلام

ظہرک صفحه یناسن مسخ ایدی اندن ذریعت بیضایی ذره یشتنده اخراج ایدلری * بعده شیه آدم علیه
السلام ظہرک صفحه یناسن مسخ ایدوب اندن ذریعت سودایی ذره یشتنده اخراج ایدلری * بعده جیه
بن سزلر یکزد کلین دیدی جیمی بی و بن سزن دیدیلر اندن الله تعالی اول ذریعت بیضا حقهده اشبو و نلر حقهده
یچنده در احصای یچیندر و ذریعت سودا حقهده اشبو و نلر ناره در احصای شمالدر دیدی * بعده شیه انلری
جیمه آدم علیه السلام صلینه رد ایدی * امدی اهل قیور تا اهل میثاق اصلا ب رجال و احام نسیادن
خروجلر شیه دکن قیرلرند و سولدر الله تعالی عمدا اولی نقض ایدنلر حقهده (و ما وجدنا الا کثرهم من عہد)
بر انلر اکثری عہد لر شیه و فالدی بوالدق دیدی * اهل تقی ایدر اهل سعادتک اقراری طوعله ایدی و اهل
شقواتک اقراری کرله ایدی اشبو (وله اسلم من فی السموات و الارض طوعا و کرها) قولنک معناسیدر
و موضع میثاقده اختلاف اولنوب ابن عباس دیدیکه اول بطن نعمانده عرفه جینده بر و ایدیه ایدی
و بر روایتده لول ارض هنددن بردهنده ایدیکه اول آدم علیه السلام جنتدن موضع هبوطیدر * کللی
ایدراول مکه و طائف یشتند ایدی * سدی ایدر الله تعالی آدم علیه السلامی جنتدن چهاروب سعادتن
ایندرمین ظہرک مسخ و ذریعت اخراج ایدی * روایت اولندیکه الله تعالی ذریعت جیمه اخراج و تصویر
ایدی و انلر عقل و لسان و پردی و خطاب اولنلری ایدیلر و جواب مذکور سیو یلدیلر * روایت اولندیکه
الله تعالی انلر جیمه دیدیکه * بدن غیری اله یوقدر و بن سزلر یکزد کلین غیری و یکزد یوقدر و نهار یکا
برشی اشراک ایچمکوز زیرا انک اشراک ایدوب مؤمن اولمیا نه بن انتقام لیدر بن و بن سزه رسوللر کوندرون که بنم
عہد و میثاقی سزه تذکیر ایدرلر و سزه کابلر ایدرلر * جیمی سویلرکه دیدیلرکه شهادت ایدرز کم بنم
و یزر اهل مزمن سندن غیری بر یوقدر و یمنوال اوزره میثاقلر بن اخذ ایدلری بعده آجال و ارزاق و مصائبلر بن
تقدیر ایدی آدم علیه السلام انلر نظر ایدوب کین غنی و کین فقیر و کین حسن و کین قبیح کوردی دیدیکه
یارب یونلری برابریه سیدلر دیدیکه شکر اولغنی سورین وقتا که الله تعالی انلری و حد ایدنه تقریر
و بری برلرک اوزره اشهاد ایدی جیمه بن آدمک صلینه رد ایدی * امدی میثاقلری اخذ اولنلرک جیمی
دنیا به کلیمه قیامت قویچز (واشهدهم علی انفسهم) و انلری بری برلر شیه اشهاد ایدی و دیدیکه (الست
بریکم) بن سزلر یکزد کلین (قالوا بلی شہدنا) دیدیلرکه بلی یا بر شانه سولر اوزره شاهر اولدق * امدی الله
تعالی انلر برلرک اوزره اشهادی انک یوندکره (ان تقولوا يوم القيامة انا کنا عن هذا غافلون) يوم
قیامتده بزبوندن غافلر ایدلر دیمیلر (او تقولوا انما اشکرک باؤنا من قبل و کاذبیه من بعدهم) و یا مشرکلر
بزدن اول آباءنلرک و نقض عہد ایدیلر دی بر ایه ذریعت و انلر تابعلر ایدلر و اعدا ایدلر (افئتمکنا بما
فعل المیطلون) شول میطلر آباءنلر جنایتله بزه عذاب ایدرمین دیمیلر (و کذلک نقض الایات و اعلمهم
برجعون) اشبو بیان کی بر ایتلری تبیین ایدرز تا که عباد اتی تدبر ایدلر و کفردن توحیده رجوع ایدلر
(و اقل علیهم نبأ الذی آتیناه آیاتنا) یا محمد سن یهوده تلاوت ایت علمادن شول کسه نک قصه سن که بزاکا
ایتلری ویردک * دینلرکه اول بنو اسرائیل علماسندن بریسی ایدی ایمی بلم بن باعور ایدی و یا امیه بن ابی
الصلت ایدیکه اول جوق کابلر اوقیوب الله تعالی آخر زمانده رسول کوند و یسر ایدو کتی بیلیچن اول
رسول کندی اولسان و جابلدی محمد علیه السلام بخت اولیچن تکذیب ایدی * اما که اکثرین قولنده اول
کنهانیدن و یا بنو اسرائیلدن بلم بن باعور اولوب اکا اسم الله اعظم ویراشدی و یا کتب اللهم دن برکابلک
علی و یا دعاسنک استجابی ویراشدی (فانسلخ منهم اقاتبعه الشیطان فکان من الغافلون) اول آیاتدن کفر
و اعراضله منسلخ اولدی حیه نک جلدندن انسلخی * کی حتی که شیطان اکالاحق اولوب کندویه اتی
اویردی و آرزو نلردن اولدی * روایت اولندیکه موسی علیه السلام جبار بن حربی ایچون ارض شامدن
بنی کنعان ارضنه نزول ایدی * باعه قومی دیدیلرکه موسی جنود کثیره ایلر کلدیکه بزنی بلاد مزدن چقاره
اما کن و دیار مزه کندی قومی کیردیر سن ایهه مجباب الدعوه کسه سن دعایتیکه الله تعالی اتی بزدن
دوندیر * بلم ایدی یومرک دیدیکه کزاوله جی ایش دکلدر زیرا که اول نبی اللهم دریلرکه سجنه جنودی ملائکه
و مؤمنوندر اگر انلر اوزره دعا ایدرسم دنیا و آخرت یوریرن * قومی ایهه مجباب اولیوب اکا زیادہ الحاح

ایند که دیدید که آمدی و بر این که مناده و بکاره را برادر کوره هم سزه اکا کوره جواب و بر هم مکره
 بر حاجت ایچون دعاده اول عادی ای که فعل و ترکده منامه عله رعایت ایدردی و چون عادی اوزره منامه
 رجوع ایددی و زنه بار و زنه بار موسی اوزره دعاه ایچون دیندی ای قومه خبر و بر یچیک آنرا کاه یا اهدا
 ایندیر اول ایسه ای قبول ایددی ای طوبی و حصوله مدار ایدوب انی تکرار منامه مراجعت ایدردی
 دیدید که مناده بکار برنی دیندی و دیدید که اگر رب تعالی انک اوزره دعا کدن کراحت ایسه سنی نمی
 ایدردی اول مرده نمی ایددی کبی و کانضر عدن زائل اولدیر حتی که انی اکا قائل ایدیر مکر انک
 بر اتانی و ایددی اکا بوب بر طاعه یونلیدیکه اکا حساب دینوردی تا که انک اوزره طلوع ایدوب بنوا اسرائیل
 اوزره بد دعا ایدد اتان برایکی خطوه بوریدین چو کدی بلم ای قالدیر میچون اور یچی باذن الله اتان
 سوبیلوب دیدید که یا بلم قنده کیدرسن اوکده ملائکه کی کور من میست که بنی کیر و دینور در الله تعالیست
 رسولنه و مؤمنه بدعا ایچون کیدرسن و انکاه معظ اولم یچی الله تعالی ای اطلاق ایددی حتی که اول
 طاعه یچوب آنرا اوزره بدعا به عزم ایددی بنوا اسرائیل اوزره بدعا ایچون دیندی بکنده کندی قومه بدعا ایدردی
 و کندی قومه خرد عاقدین ایسه لسانی صرف اولوب اول خیر دعای بنوا اسرائیل اوزره ایدردی قومی
 اکا یا بلم سوبیلیدیکه یا بلم دیدید که نیجه ایددین اختیار مالمه دکل لسانه الله تعالی ای
 سوبیلدر و اندن لسانی اوزر اوب کوکسی اوزره صار قندی قومه دیدید که نکر و بدین دنیا و آخرت کندی
 مکر و حیل به عزم ایددی و قوم نک ناسی حساندن بر نیجه سن ترین ایدوب الارنده سلمه را ایدد بنوا اسرائیل
 عسکر نک اراسته کونردی هر کیم اندردن سزه زنا قدین ایدد امتناع ایچوب مطاوعت ایدد دیوانه
 ایددی و چون اول نساء بنوا اسرائیل عسکرینه وارد ایدر اول نسادن کشت بخت صور نام مرآتجه لی
 بنوا اسرائیل عظماسندن زمیری بن شلوم کور یچیک صبره قراری قالمیوب آنی موسی علیه السلام قاتنه
 ایددی یا موسی ظن ایدر که سن بکارونی حرام در برسن دیدی و موسی علیه السلام اکا نم اول سکا حرام در
 باته وار مغل دیدی زمیری ایددی و الله یو خصوصه بن سکا اطاعت ایچون دیوب قبه سته ایددی و تا خیر نسز
 اکا جاع ایددی اول حینده الله تعالی بنوا اسرائیل عسکرینه طاعون ارسال ایددی و موسی علیه السلام
 صاحب امرینه فخاص بن عیزار بن هارون دینوردی جسم و قوی کسه ایددی زمینک صافی حینده
 غائب ایددی و خبردار و ایچون باشی دمورلی حربه سی و ایددی ایسه آلدی و زمینک قبه سته کیروب ای
 اول مرآه ایدد یا تورکن ایکس حربه سته صابجی و در برکن بوکینه و حربه نک دین چکه سته طایه یوب اول
 کینیت اوزره حربه بی هوا به قالدردی یا الهی سکا عصیان ایدد بوبله جزا ایدردی و سوبیلدی و فخاص ای
 ایددی حینده طاعون دفع اولدی زمینک مرآه به اصابتدن فخاص ای قاتنه دکن اراده بکن بر اعنده
 بنوا اسرائیل طاعونندن هلاک اولان حساب ایددیر عددین بیشیکه ایر کوردیر و مقاتل ایدر بلقا نک
 ملکی باعه دیدید که موسی اوزره بدعا ایچون باع ایددیکه بن کانیجه بد دعا ایددین حالو که اول بزم دینم اهلند در
 ملک ایددی بد دعا ایچون و با خود صاب اولدی اختیار ایدد ایدد موسی علیه السلام بد دعا ایچون اتانه
 یوب یوله کیردی بنوا اسرائیل عسکر بنی کور یچیک اتانی طوردی بلم ای ضرب ایدد که باذن الله سوبیلوب
 دیدید که بنی نیچون اوررسن اوکده آتش وارینی بوریمکدن منع ایدر رجوع اراده ایدد یچیک سته ملاک خبر و بر دیر
 ملاک بین ایددیکه موسی به بد دعا ایچون آنی صاب ایدد اول ایسه حیات دینی اختیار له موسی اوزره
 بد دعا به اقدام ایددی اسم اعظمی و سلامه موسی علیه السلام انک مدینه سته کیریمکدن منی ایچون دعا
 ایدوب الله تعالی اکا جابت ایددی انک دعای سبیلد بنوا اسرائیل تمیده حبس اولوب قالدیر موسی علیه
 السلام دیدید که یارب بزنه کاهله اشوب و تمیده حبس اولدی و دیدید که بلم ملک دعاسیه موسی علیه السلام
 ایددی الهی بلم ملک دعاسیه ایچون ایدد بزم دعاه دخی اجابت ایددکل دیر که اندن اسم اعظمی و ایمانی
 ترخ ایدد سن و الله تعالی موسی علیه السلام دعاسیه انک صدرندن ایکس دخی صلح ایددی بر آق
 و کرجن کبی اوجوب کندی و این معانی و رضی الله عنه ایدد یچون آیت کرم بنوا اسرائیل
 و کرجن کبی اوجوب کندی و این معانی و رضی الله عنه ایدد یچون آیت کرم بنوا اسرائیل

انک مرآه بی و ایددی اندن اولادی اولادی مرآه اکا اول دعواتک برین بنم ایچون ایددکل دیر که
 بنوا اسرائیل بدین اجل مرآه اولیه چون رجل ای دعا ایدوب مرآه بنوا اسرائیل نسا سکت ایچون اولدی جانیه
 یچوب ایدوب و رجلدن رهت ایددی زوج اکا یا اولوب دعا سیه ای بر کله نیاچه ایددی اولادی اکا کابوب
 انامری بر کله نیاچه ایددک بزنیجه صبر ایدد و کابه اولادی دیو تغییر اولور و دیر که سته دعا کاه اولدی
 هیئته یچوب یل ایدد سن و نیم دیوب ای ایددی و چون له انک اوج دعوات مستحابه می ضایع بره کیدی
 (و لوشنار فغناه بها) اگر بزدلیه سکا کاور دیکمزایات سبیلد و اکا ملازمه ایچون علامدن ابرار منازانه رفع
 ایدردک و ایددن کفری رفع ایدوب آنی آیتله عصمت ایدردک (و انکته اجدلی الارض) لکن اول دنیا به
 و یا فعاله به نیل ایددی (و تابع هوا) و دنیا بی ایشاره و قومی استراضه هوا سینه تابع اولوب آیتک
 مقتضاسندن اعراض ایددی و انک رفعتی فشیة الله تعالی قد نصکره فعل عبدالله استدر که تیبیه وارد کرد
 مشیه الله انک رفعتی موجب فعلته سبیلد و سبیلد حقیقی مشیتد و سبیلدن مشاهد اولان مسبب حصوله
 و سبیلد معتبره در شول حینتد که مشیت اکا تعلق ایددیر (فله کثل الکلب ان فعل علیه یله و اوتد که یله
 آمدی کابی اوقیوب و یچیلد عمل ایمان عالم منلی کاب منلیدر که آنی طرد ایدد رسکده دیلن چقا روب
 صولور کندی حاله قورسکده آنچلین مولور و یعنی کافری زحرا یسک منتر اوزر ترک ایچون هدایت یولور
 اوله اولد ایکی حالت دخی اکا مسابدر کابک ایکی حالتی کبی و قیمی ایدر هر حیوانک امی با عیادن
 و با عیادن اولور الا کاب هر حالته لهت ایدر کلال و راحت ری و عطش حالای اکا مسابدر اشوب و
 الله تعالی آیتلرینی تکذیب ایددند ضرب منل ایددیکه اکا وعظ ایدد رسکده ضالدر ترک ایدد رسکده ضالدر (ذلک
 مثل القوم الذین کذبوا بآیاتنا) اشوب کاب منلی شول قوم منلیدر که بزم آیتلری تکذیب ایدد ایمانه کازلر و
 اشوب که کافری نک منلیدر که انلر بر هادی غنی ایدر دیر که انلری هدایت ایدد و طاعة الله چا غره و فنا که
 انلر شول صدقند مشک و ایمان محمد صلی الله علیه و سلم نبوتله کادی تکذیب ایدد هدایتی طلب ایددیر ترک
 و یاد عوت اولنلری قتلندد مساوی اولدی (فانقص القصص لعلمهم یتفکرون) آمدی اشوبد کراولان
 قصه لر یی و ده ذکر ایچون و انلر قصه لر کییدر تا که ای فکر ایدوب موجبله عمل و معظ اولد (سأعزله
 القوم الذین کذبوا بآیاتنا و انقصهم کافرا یظلمون) نه چرکین مشل اولور شول قومک منلی که بزم آیتلری ترک
 حینته حجت قیامت نصکره ای تکذیب ایددیر و عناد و ترک ایمانه نسلرینه ظلم ایددیر (من بعد الله فهو
 الهی و من یضلل قائلک هم الخاسرون) اول کسه که الله تعالی ای هدایت و دینه یوفیق ایدد اول سعاده
 واصل اولد و اولکد آنی خذلانده ترک ایدد اول و صفو کسه ر عذابه ایچون قاتله مغیر و نلدر (و لقد ذرانا
 بلهم کثیرا من الجن و الانس) بزجه هم ایچون جن و انس خلق کثیر خلق ایددک (لهم قلوب لا یفقهون بها)
 انلر قلوبی و ارکه انکله خیر و هدای بلزلر زیرا ای معرفت حقه و دلائل نظرونه القاء ایتلر (و لهم اعین
 لا یبصرون بها) و انلر کوزلری و ارکه انکله الله تعالی نک خلقنه نظر اعتبارله نظرا تزل (و لهم اذان
 لا یسمعون بها) و انلر قول قلدی وارد کرد انکله مواظق قرآنی ایشوز که انده تفکر و اعتبار ایدد (و انلر
 لا یسمعون بها) آمدی انلر قفه و ابصار لر اعتبار ایچون و استماع لر تذکر ایچون اولامده و با خود شاعر
 و قوالی اسباب تعیشه متوجه و قصوره و اقلده انعام کیدر (بل هم اضل) بلکه انلر انعامندن اضلدر
 زیرا که انعام منافع و مضارندن ذرک ممکن اولان اشیا بی ادراک ایدر و جذب و دفعند غایت جمده اجتهاد
 ایدر اما که اول قوم اکثری نازه اقدام ایدر لر زیرا که فعل و عمل لر ای اقتضای ایدد و کن یلور (و انلر هم
 الغافلون) ایمان انلر قفه ایدر و شرب شر ایدد یچون غافلدر (و الله اعلم الخس فی قاده و بها)
 الله تعالی انک انعام حساسی وارد یعنی انکچون معانی و ارک اول معانی انک حساسی ایددی ای اول
 اما تله تسبیح ایددک روایت اولدیکه بر رجل صلاتندد الله و رحن ایدد دعا ایددی مکه شکر کاری دیدیدر که
 محمد و احبابی رب واحده عبادت ایدر دیر لایکن سبب ندر که ایکی اسم ذکر ایدر اوله اوله اشوب آیت
 نازل اولدی (قال النبی صلی الله علیه و سلم ان الله تسعة و تسعون اسماء لا واحد من احصاها و شل الجنة)
 بیغیر عز صلی الله علیه و سلم ایدر الله تعالی طقسان طقوز یوزدن برا کسک انعامی وارد بر کسته که ای

احصایه جسته کبر یعنی هر اسم حق رعایت اید مقتضای سبیل عمل اید مثلا الرزاق دید بکنده حق تعالی رزق و بریمی اید و کنه اینانوب غیرین طمع کسه الضار النافع دید بکنده خیر و شر جمیع الله تعالی این اید و کنه یلوب منفعتش شکر و منکرته صبر اید مائر اسرار لدخی حقوقن یومنون اوزره رعایت اید و بعضی اید بکنه احصایه مراد اسرار لدخی معالین یلوب تصدیق اید و باخود تکرار خلاصه اول اسرار اید عباد اید یعنی از بر اید اظهر اولان دخی اولدر زیر اورایت اخرا ده من احصایا بر سه من حقه کلمندر (هو الله الذي لا اله الا هو) حق جل وعلا هویت و ذاتی حقیقتن الله در که خلقن اندن غیر معبودی بودر (الرحمن) کافه خلقه دنیا ده ارزاقن و بر مکه و منافعن ایر کور مکه رحمتن تعمیم اید بیدر جمیع نعمتله و ایسیدر انک غیر یعنی با نعم و یا منعم علیم در (الرحیم) یوم قیامتده خاصه مؤمنه رحمت اید بیدر عقاب مستحقین عفو اید و بخت و نوابه ایر کور مکه (الملك) بر بارشاهدر که سموات و ارضن و جله اشیا نیک رب و ملکیدر و ملکنه زوال ابر من (القدوس) عظمت و جلاله لایق اولیان شیدن تراهنده بلیقدر (السلام) جله عیودن سلامتله متصفه در و جتنده اولیا سنه سلام اید بیدر و انلری خوقدن ضالم اید بیدر (المؤمن) اولیا حقن عذابندن و جنج مخلوقاتن ظلمدن امن اید بیدر (المهین) عبادنک و جمیع مخلوقاتنک احواله حافظ و مراقبدر (العزيز) دیند یکی شیئی ایشله کندن بر شیئی تعجز ایزر هر شیئی اوزره اول غالبدر (الجليل) خلقن انک قبضه قهرنده مجبور در و اضطرار و اختیار زنده انلره دیند و کن ایشندر (المتكبر) محذرات صفاتندن اول غالبدر جمیع خلقن اوزر نه تعظم اید بیدر کبریا کنده و به تخصیص اید بیدر (الخالق) هر موجودی تقدیر اید بیدر (البارئ) مولدات او کاندن ایجاد اید بکنی بری برندن اشکال مختلفه اید بیدر (المصور) اشیا حقن کفیاتله تصویر اید بیدر اولادی ارحامده تصویر اید بکنی کبی (الغفار) عبادنک ذنوبن ستر اید بیدر (القهار) خلقن اوزره قدرته غالبدر انلری دیند یکی امره اجبار و تدبیر به تفرد اید بیدر و جهم الله اکثر از اید و ب توبه ایتیا قهر اید بیدر (الوهاب) خلقه خرائق فضلندن غرض و عوضن رحمت و نعمت باغلا بیدر (الرزاق) هر تغذی اید نه رزقن ایر کور بیدر (الفتاح) خلقه خیر اوابن فتح اید بیدر (العليم) هر شیک اولمن و اولورین بلکه اول بلیقدر (القابض الباسط) رزق خلقن کینه از و کینه چوق و بر بیدر و صدق حق قبول اید و ب بر سه خلف و نواب و بر بیدر و کینک روحنی قبض و کینک هر فی مد اید بیدر و کینک قلبن قبض اید و ب خیرانه رغبتن و کینک بسط اید و ب خیرانه رغبتله اید بیدر (الخالص) دنیا منزه تنزیل اید بیدر (الرافع) آخرت منزه تنزله رفیع اید بیدر (المعز) طاعت اهلنی عزیز اید بیدر (المذل) مخالفت اهلنی ذلیل اید بیدر (الجمع) هر ایشله بکنی ایشله بیدر و عبادله دعا لیه اجابت اید بیدر (البصير) عبادله احوالن کور بیدر (الحکم) دنیا ده احکام شرعیه و قوانین وضعیه از ایل و یوم قیامتده عبادیننی فصله حکومت اید بیدر (العدل) خلقن یننی حق اوزره قضاء اید بیدر (اللطيف) دقایق اموری بلیقدر و عبادنه ادویه کریمه ده مندوج عافیتی ایر کور بیدر و افعال موجوداته فعلنک سر بایده و خلقن غیردن اعمال کورلر ایکن نه جمیع اول ایشله بیدر و عبادنه رفیق اید بیدر * یوم قیامتده عبادنه خیل اولسونلر ایچون کاهلرین ایزونلر بیدر (الخبر) عبادین اخبار اید بیدر و هر شیک حقیقتن بلیقدر (الحليم) اکعصیان ایدنی مواخذده نه عجله و نه احمال اید بیدر (العظیم) عارفه اولونده عقل تصورندن قدری تعجز و زدر (الغفور) عبادنک ذنوبن سترده بلیقدر (الشکور) عبادنک طاعات قبوله بلیقدر و شیئی قلیله شکر لیه استحقاقلرندن نیامابر و بر بیدر (العلی) عالیدر که رتبه و حکمه انک فوقنده شیئی بودر (الکبیر) رتبه جلالته اول بلیقدر (اللطيف) هر بر شیئی اندن غائب دکلدر هر شیک حقیقتی اکاراجه در (المقیت) هر شیکه قوت و بر بیدر (المسبب) اکوکل ایدنه اول کافیدر و یوم قیامتده خلقن حساب اید بیدر (الجليل) صفاتنده جلالت اکانتصرد برده و کورده جلالتی ثابتدر (الکریم) خلقه کرم اید بیدر و انلره جود و کرمه نظر اید بیدر و انلره منافعی اکثر اید بیدر (القیوم) خلقه حفظ وجهی اوزره نظرن دایم اید بیدر (المجيب) عبادنک سوال و دعا سنه اجابت اید بیدر (الواحد) رحمت و علای هر شیکه و ایدر (الحکیم) هر شیئی حکمت اوزره

خلق اید و ب موضوعه وضع اید بیدر (الودود) مؤمنلری سوییچیدر و هر مخلوقن فعل خیرنی سوییچیدر (المجيد) شرف ذاتله موصوف و حسن افعاله معروفدر (الباعث) بیغمبر لکوندر بیدر و یوم قیامتده امواتی دیر کور بیدر (الشميد) خلقن اقوال و افعال و احوالنندن بر شیئی اکاخی اولز جمیعن مشاهده اید بیدر (الحق) ذاته تغیر و زوال ابره زداغدر (الوکيل) خلقن ارزاق و امورین نعم اید بیدر (القوی) قوت و قدرته اول بلیقدر دیند و کن ایشله اکامشقت و بر من (المتين) انکچون نبوتی واجب اولور شیدن آتی هیچ احد از ایل ایدنه من و اکا غالب دخی اوله من ثابت و متکندر (الولی) مؤمنلره عون و نصرت اید بیدر و انلری سوییچی و ایشلرین بتور بیدر (الحید) هر حال اوزره افعاله الله جدا اولمشدر جمیع فنالک عاقبتی اکا ایشلدر (المحصي) جمیع اشیا نیک اعدادنه علی احاطه ایشلدر عالمده اکابر شیئی خفی دکلدر (المبدئ) اشیا حقن مثالمنز عدمدن وجوده کتور بیدر (المعید) خلقن دنیا ده حیالندن نصکره امانه اید بیدر و موتلرندن نصکره آخرتده ننه احیا اید بیدر (الحی) خلقن عدمدن وجوده کتور و ب حیات و بر بیدر (الممیت) خلقن دنیا ده حیالندن نصکره موتله اقیاء اید بیدر (الحی) حیاتی از لیدن الی ابدالا باد باقیدر جدا اکافوت و فنا ابر من (القیوم) خلاصت و ارزاقنک انتسابی تدبیرنه و حفظنه قائمدر (الواجد) غنیدر اکا احتیاج ابر من (المواجد) عظمت و شرف ذاتله متصفدر (الواحد) ذاته مثل و نظیر اولما مقده نقر اید بیدر (الاحد) هیچ بروجهدن مائلی یوق منفرد در و در منجزی اولمز و اکا احتیاج ابر من (الصمد) هیچ بر شیکه احتیاجی یوق بلکه جمیع حوایجده داغما اول مقصوددر یک و ایچمک و اولور مقدر منزهدر (القادر) ارادی اولدینی شیکه اقتداری نافذدر ذاتنده خلق و تکوین قوتی واردر (المقدر) هر شیئی ایجادده من احسنر قوت ذاتیه سی بلیقدر و اسبابه قدرت و بر رب انک توسطله بعض اشیا حقن ایجاد اید بیدر (المقدم) اشیا نیک بعضی بعض آخر اوزره وجود و عدمده تقدیم اید بیدر (المؤخر) اشیا نیک بعضی بعض آخردن تأخیر اید بیدر (الاول) جله اشیا دن اولدر که وجودنک ابتدای بودر (الآخر) خلقنکنا سندن نصکره اول باقیدر بقاسنه نهایت بودر (الظاهر) وجودی آیانله آشکاره اولور و هر شیئی اوزره اول غالبدر (الباطن) کبریا سبیله خلقنک نظرندن احتجاب اید بیدر (الوالی) خلقنک امور نه نول اید بیدر (المتعالی) ذاتی عاقومر تبه ذیه بلیقدر هر شیک اوزر نه قدر تبه استعلا اید بیدر (البر) خلقه احتیاج اولد قری الا و نعمای احسان اید بیدر (التواب) توبه اسبابن عبادنه تیسر و توبه لرن قبول اید بیدر (المتقم) اکعصیان ایدنلر کینه عقاب شدید اید بیدر که انک مثلنه هیچ احد قادر اولز (الدهو) خلقنک کاهلرندن کریمه تعجز اید بیدر (الرفوف) عبادنه رأفت و رحمت ایتکده بلیقدر که اجر لرن ضایع ایزر (مالک الملك) عبادنک و مالک اولد قری نیک مالکیدر دیند یکی وجه اوزره حکمتی تنفیذ اید بیدر (ذوالجلال والاكرام) کمال مرتبه ده شرف و کرم صاحبیدر که اول انک غیر ایچون ثابت دکلدر جلال انک ذاتنده مستقرد و کرم انک خلقنه فاضلدر (المقسط) عدل اید بیدر خلقندن کسه به جور ایزر (الجامع) یوم قیامتده خلقن حساب ایچون جمیع اید بیدر (الغنی) غنیدر کسه جمیع خلقن اکا محتاجدر انک کسه به احتیاجی بودر (المغنی) خلقن غنی اید بیدر اکا محتاج اولد قری ایچون (المانع) منافعن دیند یکی شیئی منع اید بیدر (الضار) خلقندن دیند بکنه بلیه و شدت ایر کور بیدر (النافع) خلقندن دیند بکنه نفع ایر کور بیدر (النور) سموات و ارضه حق نشر اید بیدر و شمس و قمرله سموات و ارضی منور اید بیدر * سموات و ارض اهلنه نور یله هدایت اید بیدر (الهادی) دیند یکی کسه فی صراط مستقیمه هدایت اید بیدر (البدیع) خلقن نمونه مزوماده سز ایجاد اید بیدر (الباقی) باقیدر که بقاسنه نهایت بودر (الوارث) خلقنک فناء سندن نصکره جله ملک اکار جوع اید بیدر (الرشيد) خلاقه صالح اولانی تعریف اید و ب دیند بکن انک اوزره ابقاء اید بیدر (الصبور) کندویه شکر و عصیان ایدنلر لعقوبته قادر ایکن عجله ایتوب تأخیر اید بیدر * معلوم اوله که اشیا و ذکرا و انسان اسماء شریفه حق تعالی نیک شهور اولان اسماسیدر یوحسه انک جمیع یوکا منحصرد کلدر * زیرا یغمبر عزلی الله علیه وسلم دعا سنده دیر اید بکنه اسم ملک کل اسم سمیت به نفسنک اواز لته فی کابنک اوعلمته احدامن خلقنک اواسنک شأرت فی علم الغیب عندک) الهی سندن حاجتم دیرلر هر اسمکی توسل ایله کیم اتی کند بکنه علم قلدک *

و با کابل یک تنه اندر دل و با خلق کردن آن برشته بیلدردن و با علم غیبیکه آتی است تا رایت دل و دیندیکه
کتاب و مانند الله تعالی یک بر این موجود در کتب تذکره بعضند ایدر الله تعالی یک درت یک اسم
مقدمه می وارد بر یکی قرآن وحدیدیه و یکی توراتیه و یکی انجیلده و یکی زبورده ذکر اولشدر *
و دیندیکه الله تعالی یک اسمی دخی وارد که لوح محفوظه در بشر عالمه کلبودر * فتوحاتده ایدر الله
تعالی یک اسم اعظم ایدر * کفی تصدیق ایت و قنی اسم الهی بی دیر سگ آتی اخذ ایت * ابو یزید
بسطای به برکت نه اسم اعظمی سوال ایدر یکنده اول اکادیدیکه سن بکا اسم اصغری کوسر کیم بن سکا اسم
اعظمی کوسرم کانه اوله دیدیکه چون آتی تو بیخ ایدر * دیندیکه اسم اعظم معین دگدر بلکه هر اسم
شریف کیم انکه دعاده اخلاص و مافتر روط دعا رعایت اوله اول اسم اعظم اولور زیرا اسم شریفی معانک
شریفه در یو خسه حروف مخصوصه شریفه دکل (و ذروا الذین یلحدون فی اسمائه) الله تعالی یک اسم استند
الحاد ایدر نری ترک ایدر * انکه هر اسمی که الله تعالی یک اسم استند مای علی نندن بتحویل ایدر
انکه او تانلرین نسیمه ایدر یازیده و با تفسله اللات اسمی اللهم دن را عززی اسمی العزیز دن و منات اسمی
المنان دن مشتق ایدر * اهل معانی ایدر اسماء الله الحاد اولر که الله تعالی بی نسیمه ایدر بر اسم کیم اول انکه
نسیمی ایش اولیه و اول کتاب الله و با سفت رسول الله منطوق اولیه و با لجه اسماء الله توفیق اوزر در *
مثلا الله تعالی به جواد دینور اما که معنی دینلر اگر چه اولدخی جواد معنایه ایدر * و کذلک اگر کیم
دینور اما که رفیق دینلر و عالم دینور اما که عاقل دینلر * و حق تعالی قرآنده (یخادعون الله و هو خادعهم
و سکروا و مکر الله) دینلر دعاده یا مخادع و یا مکار دینلر بلکه شول اسماء الله دعا اولور که الله تعالی بولفسله
بیلد شارعدن دخی کا اذن اوله (سیحرون ما کافوا بعلون) اسماء الله الحاد ایدر نلر آخر تده اول علاری اوزر
جرا اولشدر در (و عن خلقنا ما یبدون بالحق و به یبدون) بزم خلق ایدر یکمزدن بر جاعت وارد که نامی
حقه حقه دعوت ایدر و حق اوله حکم ایدر اشبو اجاعا ک صحنه دینلر * زیرا که انکه مراد هر قرنده
بوصف بر طاقه اولور دیکدر (قال النبی صلی الله علیه و سلم لا یزال من امتی امة قائمه بامر الله لا یضرهم
من خذلهم و لا من خالفهم حتی یأتی امر الله و هم علی ذلک) پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر یوم قیامتیه دکن
امتدن بر طاقه امر الله ایلد قاتمین اولدن زائل اولر نلر انلر خذل و یا مخالف اولد قلمه مبالا ایتلر *
امدی اگر بو صفت پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم عصر نه و یا بر عصر مخصوص امانه مختص اولسه بونک
ذکر نه فائده اولمزدی (والذین کذبوا بآیاتنا سند و جهم من حیث لا یعلمون) شونلر بزم ایلر عززی
تکذیب ایدر بر نلری آزاره ب هلاکری نه قریب ایدر نلر هر بار که بر معصیت ایدر بر نلر نعمه عززی
یکیلر و آرزور و نلر شکر ایتلر در رزحی جسیانلری اولمیان جهنمدن نلری هلاک ابر کوروز (و املی
آم ان کیدی متین) بن انلر اسماء ایدر بن بنم اخذم دیندر (اولم یفکر و اما با صبحهم من جهنم) انلر
تفکر ایتلر یک صا حیلر نه یعنی محمد صلی الله علیه و سلمه جنون یوقدر * روایت اولدیکه پیغمبر عز صلی
الله علیه و سلم بر کعبه صفا به معود ایدر قریبی تاصباحه دکن الله تعالی یک با سیمه تحذیر ایدر *
انلر دینری دیدیکه صاحب کز محمه جنتون ایردیکندن تاصباحه دکن چاغردی اوله اولسه اشبو آیت نازل
اولدی (ان هوالانذیر بین) اول دکل الانذیر در که انذاری صوته ابضاح ایدر بر حیثیه کیم هیچ بر نلر
اولدخی اولر (اولم یظنوا فی ملکوت السموات و الارض و ما خلق الله من شیء) انلر سموات و الارض
شکر نلر اول کیم اولان شکر و نه نظراستند لال ایلد نظر ایتلر یک صانع ملک قدرتن و بعد عنک
و حدتن یلر (وان عسی ان یكون فناء اقرب اجرام) شاید که اجلری قریب اوله ایمانه کلانندن اول فوت
اولوب عذاب ایدر امدی حق و حشر و حشره قرآنه تیجور تصدیق ایتلر انی تصدیق ایتلر (فبأی
حسب بعد یؤمنون) اندن صکره قنی حدی تصدیق ایدر (من یشاق الله فلا هادی له) اول کسه که
الله تعالی انی خذل اولد و یا ایمانه توفیق ایتیه آتی ارشاد ایدر اولر (و یدرهم فی طغیانهم یعمهون) حق تعالی
انلری خلافتلر در د ایدر اولد قری حاله ترک ایدر (بسنلرک عن الساعة ایان مر ساها) با محمد تیا متدن سکا
سوال ایدر که انک امتیانی نه وقتدر (قل انما علمها عند ربی) دیکل که انک علی ربم عندند در انکه

استینار ایدر اسکا ملک مقرب و نبی مرسلدن کسه بی خبر دارا تیودر (لا یجلیها وقتها الا هو) اول
قیامتک امر فی وقتنده الله تعالی یک غیر احد آتی اظهار ایتلر (نقلت فی السموات و الارض) اول قیامتک
علی اهل سموات و اهل ارضه تقیل اولدی (لانا نیکم الابتنه) اول مرز غفلتک ز حالده فناء کاور (قال النبی
صلی الله علیه و سلم ان الساعة تیج بالناس و الرجل یصلح حوضه و الرجل یسقی ماشیه و الرجل یقوم سلعنه
فی سوقه و الرجل یخفص میزانه و یرفعه) پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر * قیامت ناس اوزر * هیجان ایدر
حالوکه رجل حوضی اصلاح ایدر و رجل آخر ماشیه من صوار و رجل آخر موقند سلعنه سینه بها تقدیر
ایدر و رجل آخر میزانی خفص و رفع ایدر (بسنلرک کانک حنی عنها) انلر سکا قیامتدن سوال ایدر
کانه سن آتی بیلور سن (قل انما علمها عند الله) دیکل که قیامتک علی الله تعالی عندند در (واکن اکثر الناس
لا یعلمون) لکن انک علی عند الله ایدر یکن نامک اکثری بیازر حتی که محمد صلی الله علیه و سلمه آندن سوال
ایدر (قل لا املک لنفسی تقعا و لا ضرا الا ما شاء الله) دیکل که بنم کندم ایچون جلب نفعه و یا دفع ضره
مالک دکان مکرانی که الله تعالی بنم ایچون دلیله * ابن عباس ایدر اهل مکه دیدیلر که یا محمد ربک جل شانہ
سکا هر رخصی خبر و مرزیکه غلادن اول آتی اشتر ایدر و غلا وقتنده و بیج کثیر ایلد بیع ایدر سن *
و یا جذب و خط ایش جک ارضی بلدی مرزیکه آندن خصب و سعه اولان ارضه رحلت ایدر سن اوله اولسه
اشبو آیت نازل اولدی (ولو کنت اعلم الغیب لاستدثرت من الخیر و ما منی السوء) اگر بن غیبی بلسیدم خط
سنه سیچون مالی حقوق ایدر یوردم ضر و فقر و جوعدن بکا برشی ایشدری (ان انا الانذیر لقوم
یؤمنون) بن دکان الا کتور دیکمی تصدیق ایتیه عذاب نار ایلد تحذیر ایدر بیج بن و بی تصدیق ایدر نلر جنتله
تبشیر ایدر بیج بن (هو الذی خلقکم من نفس واحدة) اول الله تعالی مزی نفس واحدة آدم علیه السلام دن
خلق ایلدی (وجعل منازجهم ایلکن الیها) و اول نفس واحدة دن زو بی حوایی خلق ایلدی تا که انکه
انس و اکا طمیشان ایدر (فلما نفخنا نفثا جلا خفیه فافترت به) آدم علیه السلام حوایه جاع ایدر بیج
آندن حمل خفیه حامل اولدی حوایله ایشدن اذی و مشقت اکا ایشدیکه اول مرآتک نطفه دن اول
حلی ایدی حتی که کامستره اولوب طور دی و اوتوردی کا نفلت ابرمدی (فلما نفثت دعوا الله ربهم ما نلر
ایتنصا صالحا لکونن من الشاکرین) وقتا که ولد حوایک فار تده بیوبوب حلی کا تقیل اولدی و ولادتی
یقینلندی آدم و حوایب تعالی به دعاء ایدر که اسکرانی بزم کبی بشر سوی بدی تام قبولور سکا
شکر ایدر نلر اوله لم (فلما آناه ما صا لجا جعلاله شرکاء فیما آتیمه) وقتا که الله تعالی آدم و حوایه دیند کبری کبی
بشر سوی صحیح البدن ولد و بردی اول ایلکسی انلر و بر یلن ولد و الله تعالی به شیطانی شرک ایدر شول
و جمل کیم اول ولدلر اسمنه عبد الحارث دیدیلر حارث ایدر شیطانک ملائکه بیننده کی استیدر (فتعالی
الله علینر کون) الله تعالی اکا شرک ایدر نلر شرک و صفتدن عالی اولدی * روایت اولدیکه حوایه حامل
اولیجی ابلیس اکا بر رجل صورتده کوب دیدیکه فار تده کی نه شیدر و بیلورده بن قور فار مکه اول بیجه
و با کاب و یا خنزیر اوله نه بیلور سن بلکه اول در کدن و یا آغز کدن چیه و یا انکه فار نک یارله اول سبیدن هلاک
اوله سن * اوله اولسه حوایه آندن زیاده قور قوب انی آدم علیه السلامه ذکر ایلدی انکه ایلکسی دخی موموم
اولدیلر * بعده ابلیس نه اول صورتده حوایه کوب دیدیکه بنم الله تعالی عندند مزلتم وارا کاد عانده شکه
فار تده کی شقی سنک کبی خلق سوی ایدر و خروجن دخی آسان ایدر اکا انک اسمی عبد الحارث ایدر سکا * لکن
بونک امشالی انبیایه لایق اولر ابن عباس ایدر حوایه رضی الله عنہانک آدم دن بر نیجه اولادی اولوب احسارین
عبد الله و عبد الله و عبد الرحمن دیو نسیمه ایدر هر بر نه موت ایدر ابلیس آدم و حوایه کوب دیدیکه
بیلور سکا که اولادیکر نیچون معمر اولر معمر اولمین استر سکر اسمی عبد الحارث ایدر چون انک دیدیکه
سکا بر ولدر بنه ایدر اول معمر اولدی * حدیثیه کلدیکه ابلیس آدم و حوایه ایلک کره
آلدادی * بری چنده ایدیکه انلر شجره منیه دن یدردی و بری برده ایدیکه ولدلر بنک اذی عبد الحارث
قودردی * ابن زید ایدر آدم و حوایک بر ولدری اولوب آدی عبد الله قودیلر ابلیس انلر کوب دیدیکه
ولدیکر نه آد قود * کز دیدیلر که عبد الله قودق و الحال اندن آراکی ولدلر بنی عبد الله دیو نسیمه ایدر

وفات ایتمندی و ابلیس دیدیکه ظن ایدرمیسنر که الله تعالی سزده عیدی آیه ویه والله یلوکه بونی دخی
 آیه ویز غیر بلین آیه و مدنی کی امدی آدی عبد الشمس قوکر که انی سزده آیه ویه انک کی ایتدیلر دینلر که
 آدم وحو اولدرینه عبد الحارث دیوتسمیه سیه عبادتده اشراکی ویا حارث انله ربوبیتی اقتضا ایتمز *
 زیرا که آدم علیه السلام نبی ایدی انبیایسه شرکدن معصوم لردر * لکن قصد ایدیکه حارث ولد له نجاشته
 وامتک سلامتیه صیب اوله * وکاهی عیدایمی ملوک اولیان شخصه دخی اطلاق اولور ربایمی معبود
 اولیان شخص اوزره اطلاق اولدیفی کی * تنکیم رجل اکاضیف کاسه خضوع وجهی اوزره کندوی
 عبد الضیف دیوتسمیه ایدر وانکه ضیف انک رعی اولمان اراده ایتمز * ویوسف علیه السلام عزیز مصر
 حقه (انه ربی) دیدی وانکه انک معبود اولمان اراده ایتمدی * امدی یوحده دخی * انک یحیی (که)
 (ایسر کون مالا یخلق شیئا وهم یخفون) مشرکون شول بر شیتک خلقته قادر اولیان اصناملر الله تعالی به
 شریکمی ایدرر حالبوکه اول اصنامی * کنده لری اللریله ووزرر (ولایسته طیعون لهم نصر اولان انهم
 یصرون) ونه اول اصنام شول انله عبادت ایدنله نصرته قادر اولور ونه کنده لردن کسروا انرا ناله دفعته
 قادر اولور بلکه اول اصنامی حایت ایدن عبده لردر * اوله اولسه عابدن اصف واذل اولان شی معبودیه
 نیجه لایق اولور (وان تدعوهن الی الهدی لایقیهن) یامونلر اگر سز مشرکری اسلامه دعوت ایتسکر
 سز اتباع ایتمز ویا خود یا مشرکرا اگر سز اصنامه سز هدایت ایتسونلر ایچون دعا ایتسکر دعا کره اجابت
 ایتمز الله تعالی انک دعا ایدنله اجابت ایتمی کی (سواء علیکم ادعوتهم ام انتم صامتون) یامونلر
 کر که انلری دینه دعوت ایدلر ویا انلری دعوتدن سکوت ایدلر انرا ایمانه کوردکلردر (ان الذین تدعون
 من دون الله عباد امثالکم) یا مشرک شونلر که سز آئی آلهه دیوانه تعالی ایدن غیری انلری معبود ایدنلر سز
 انلر دخی ملوکه و مسخر اولدیفی حقیقتدن سز کی عباددر (فادعوه فلیستجیبوا لکم ان کنتم صادقیین)
 دعا کره اجابت ایتسونلر کر انلر آلهه ایدیکنده صادقلر ایتسکر * ویا خود انلری وقتا که انان صورتلرنده
 دوزدیلر حق تعالی انلره دیدیکه اصنامک قصارای امری سز کی احیاء وعلاولمقدر انکه ایسه عبادته
 مستحق اولر تنکیم بعضکر بعض آخرک عبادتده مستحق اولدیفی کی (الهم ارجل یمشون بها ام لهم اید
 یمشون بها ام لهم اعین یصرون بها ام لهم اذان یسمعون بها) اول اصنامک ایاقلری وارمیدر که یوریه لوالری
 وارمیدر که انکه پایشه لری ویا کوزلری وارمیدر که انکه کوره لری وولاولری وارمیدر که انکه ایشده لری * یعنی
 مخلوقینک قدری اشوجو ارج و آله اولور اصنامه ایسه بوالات یوقدر * و الحال سز ارجل ماشیه وایدی
 باطنه و اعین باصره و آذان سامعه ایله اصنام اوزره تفضیل اولور سز * اوله اولسه نیجه عبادت ایدر سز
 بر شیه کیم سز آندن افضل و اقدوس سز (قل ادعوا شرکاءکم ثم کیدونی فلا تنظرون) دیکلر که یا مشرکین آلهه نزی
 چاغروب بکاعد او تکزده انلردن استعانت ایدلر بیده مکر وهدن بکار کورومکه قادر اولدیفی کزیر کورولر بکا
 مهلت ورمکز بن سز دن مبالات ایتمزین * زیرا که وثوق یعنی اعتماد الله تعالی انک اوزره اولان ولایت
 وحقظه در (ان دای الله الذی زل الکتاب) بنم وایم اول الله تعالی ایدر که قرآنی انزال ایدنی (وهو شولی
 اله الحین) که اول عباد صالحیه توی ایدر * ابن عباس ایدر انلر شول عباددر که الله تعالی به بر شیه عدیلر ایتمز
 الله تعالی دخی انله نصرته توی ایدر * اوله اولسه انله معادات ایدنلر عداوتی شررا ایتمز (والذین تدعون
 من دون الله لایستطیعون نصرکم ولا انفسهم یصرون) الله تعالی ایدن غیری آلهه کر که کا عبادت ایدر سز نه سز
 ونه کنده لردن نصرته قادر کلردر (وان تدعوهن الی الهدی لایقیهن) یامونلر اگر سز مشرکری اسلامه دعوت ایتسکر
 اگر سز مشرکری هدایه دعوت ایتسکر آتی قلبلر ایتسکر سز انلری کوزلر یله نظر ایدر کوروسن حالبوکه
 قلبلر کوروسن (خذ العفو) اخلاق ناسدن عفو اخذایت * قبول اعتذار و عفو و مسامله و اشیادن
 ترک بحث کی * پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم انکه اراده اولنلر سز سوال اولدیکنده دیدیکه سندن
 کسینه صله ایدن و سنی محروم ایدن و بره سن و سکا ظلم ابدی عفو ایدن سن (وامر بالعرف) و عقل
 و شرع و شاوریدکی خصلاته امرایته که اول تقوی الله و صله و رحم و غضب و صبر و حفظ لساندر (واعرض
 عن الجاهلین) وجاهلردن اعراض ایت یعنی جاهل سکا نه ایتدیکنده من اکاسفله مقابل اولفل *

دینلر که حق جل و علا پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم مکارم اخلاقه امر ایلدی وقرآنده اشوات کره
 کی مکارم اخلاقی جامع آیت ذکر اولدنی (واما یزغفک من الشیطان نزع) اگر شیطان دن سکا خسته
 و دوسه ابرسه که اول سنی امر اولدیکه خلافن انکه که تحمیل ایدن (فاستعذ بالله) آندن الله تعالی به
 استجاره ایت (انه سمیع علیم) الله تعالی سنک دعا کی ایشد وونکی یلور (ان الذین اتقوا اذا مسمعوا طمأن
 من الشیطان تذکروا فاذاهم مبصرون) شونلر که الله تعالی انک غذا ایدن خوفله کاهدن مافور لردن
 انله شیطان دن و سوسه ابرسه الله تعالی انک امر و نهی کی تذکرا دیوب الله تعالی دن خطا لردن مغفرت دیلر
 واکاستعاده ایدرر اول فطاری سبیلله الله تعالی دن بصیرت ایزد و صوابی کوردر * و دوسه فی
 کیدرر (واخوانهم یدعون فی النیثم لایه صرون) و اخوان شیطانی انلری ضلالتیه مدایتلر
 ویا ضلالتلرین ایزد و رولر ویا انلری اغوا آیت دیلر که انک اوزره مستراوله لردن * دینلر که هر کافر لشیاطیندن
 برانی وارد یوندر انکره انلری اغوا دن امسالک ایتمز و انلر اعمال سینه دن قصرا ایتمز (واذالم تألمهم
 بایه قالوا لولا اجبتهم) یقن مشرکینه سن آیت کتورمه لردر که آتی سن * کنده کن احداث
 ایتسیدلر * کای ایدر اهل مکه تهنیتلرین پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دن آیات کتورم سنی استرلری تأخیر
 ایتسیدلر آتی اهتمام ایدر لری نیچون ائی کنده لکدن احداث وانشا ایتمز سز در لردی (قل انما اتبع ما یوحی
 الی من ربی) یا محمد سن انله دیکلر که بن رب جل شانهدن بکاوچی اولناله اتباع ایدرین یوحسه بن آتانی
 کنده لکدن اختلاق ایدرر کان (هذا بصائر من ربکم) اشبور قرآن ربکزل جل شانهدن قلوب بصائر ورکه
 انکه حق کوریلور و صواب یلور (وهدی روحه لقوم یؤمنون) وائی تصدیق و موخبله عمل ایدنلر
 ضلالتدن هدایت ابر کورور و عذاب مریدن طریق نجاشته دلالت قیلور (واذا قرئی القرآن فاستمعوا له
 وانصتوا لعلکم ترحمون) بقیه قرآن اوقوتنه ائی دیکه کر و معنائی تهم ووجبله عمل ایچون
 اصکال انصت ایلکر تا که رحمت اوله سز * اشبواتک سبب نزولده معسرین اختلاف ایتدیلر بر قوم
 دیدیلر که اول صلوتده قراءت حقه در * ابو هریره رضی الله عنه ایدر صلوتده ایکن حاجتلرین تکلم
 ایدر لردی اوله اولسه سکوتله وقرآنی استماعله امر اولدیلر * و بر قوم دیدیلر که امام خلفنده قراءتی
 جم زدن منع حقه در * ابن مسعود رضی الله عنده من ویدر که اول نای امامله یله قراءت ایدر ایشدوب
 صلوتدن متصرف اولدیفنده اشبو آبی اوقیوب آندن انله استماع و انصتله امر ایدنی * سعید بن جبیر ایدر
 اشبواتب یوم اخیری یوم فطر یوم جمعه ده و سار امامک جم را ایدنی * صلوتده انصتک و جوی حقه در
 و بر قوم دیدیلر که اشبو آیت خطبه بی استماع ایچون انصتک و جوی حقه در (قال النبی صلی الله علیه
 وسلم اذا قلت اصباحک انصت والا امام یخطب یوم الجمعة فقد لغوت) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر یقن
 جمعه کوشده امام خطبه اوقورکن صاحبک وکرک غیر کلامدن منع ایچون (انصت) دیکلر لغو ایدر سن
 و صلوتده امام خلفنده قراءتک احکامی ذکر سور فاحقه تهنیتلر بکمشدر (واذ کر ربک فی نفسک) ویک
 جل شانیه فی نفسکده ذکر ایت اول ذکر کر که قراءت قرآن و یادعا و یا انکاردن بر شیدر * دینلر که اشبو
 امامک قراءتدن قراءتده نکرده مأمومک سزا قرائتی و جوشه دلیلدن تنکیم اول شافعی مذهبیدر (نصرعا
 و خفیه) اول الله تعالی به استکماله تضرع ایدر وانک غذا ایدن خوف ایدر اولدیفیک جالده * دینلر که
 اشبوسلوة سرده در (ودون الجهر من القول) و متکلم اولدیفیک جالده بر کلامله * کیم اول سرده دن فوق
 و جهر دن دوتدر * دینلر که اشبوسلوة جهریه در زیرا اول خضوع و اخلاصی ادخل اولور (بالقد
 والا حال) بکره و عتیده یعنی دوام اوزره ایکی وقتی قید ایدنی سائر اوقات اوزره فضلی اولدیفیچون (ولا تکن
 من الغافلین) یوحسه الله تعالی بی ذکر دن غفلت ایدنلر اولفل (قال النبی صلی الله علیه وسلم انکر اول الله
 ذکر اخلاصا قالوا یا رسول الله وما الذکر الخامل قال الذکر الخفی لایبینه غیرک) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم
 ایدر ذکر خامله الله تعالی بی ذکر ایدلر * دینلر که بار سول الله ذکر خامل تدر * دینلر که ذکر خفیه در که ائی
 کنده کن غیری که ایشتمیه (قال النبی صلی الله علیه وسلم بالمسر بالقرآنه کالمسر بالصدق و بالقرآنه
 کالمس بالصدق) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر قراءت سائر ایدن ضد قه فی اسرا ایدن کبید و قراءت

اعلان ایدن صدقه بی اعلان ایدن کبیره یعنی سر اولان صدقه و قرات شول علانیه اولان صدقه و قرات
 اوزره قوایی بخش منزه مضاعف اولور (ان الذین عند ربک) شونلر که ربک جل شانہ عندند فضل
 و کرامتله مقرب لائیکه در (لا یتکبرون عن عبادته) رب تعالیٰ عبادتندن تکبر و تعظم ایتمزل (و یسجدون)
 بلکه انی تنزه ایدوب حسان الله دیرلر (وله یسجدون) و انلر ایچون سجده ایدرلر عبادت و تدلی الی اکایدولر
 ا کاغیر اشرال ایتمزل (قال النبی صلی الله علیه وسلم اذا قرأ ابن آدم السجدة فسجد اعتزل الشیطان ببکی
 فیکول یا وھلکی امر هذا السجود فمجدله الجنة و امرت بالسجود فصعدت فی النار) یغمیر عزم صلی الله
 علیه وسلم ایدو یقن ابن آدم سجده آیتن اوقیوب سجده ایدو شیطان اندن آریلور و اعلیوب دیرکه ویل بکا که
 یوسجدله امر اولنوب سجده ایتمسبله اکاجنت اولدی و بن سجودله امر اولنوب عصیانم الیه بکار اولدی
 (قال النبی صلی الله علیه وسلم ما من عبد یسجد لله سجدة الا رفع الله به درجته و حط عنه سئیة) یغمیر عزم
 صلی الله علیه وسلم ایدر بر عید که لله بر سجده ایدو الله ته الی انک سیدیله آتی بر درجه رفع و بر سئیة سن حط قیلور
 (سورة الانفال وھی خمس و سبعون آیه مدینة)

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(یسئلتک عن الاقبال) سکاغنا عمن سوال ایدرلر * اهل تفسیر اشیو آیتک سبب نزولنده دیدیلر که یغمیر عزم
 صلی الله علیه وسلم یوم بدرده دیدیلر که کسکه که فلان مکانه وار اکاغنا عمن شونلر کی شی اولسون و او اکه
 برقتیل قتل ایدو اکاشوا ولسون و اولکه براسیر کتوره اکاشوا ولسون و قنکه که قناره ملاقی اولدیلر شیان
 اکامسارعت ایدوب شیوخ و وجوه ناس رایات عندند طووردیلر چون فتح اولوب جهل و عد اولنلر یغمیر عزم
 صلی الله علیه وسلم استیوکلدیلر * اشیخ دیدیلر که برمنزله ایدلر منهنزم اولسکنر بزه کلوب صفیور دیکر
 امدی سز جعلی آلورسکنر بزه برشی قالمز دیو نزاع ایتدیلر * اولده اولسه انک قسمتی کیفتندن یغمیر عزم
 صلی الله علیه وسلم سوال ایتدیلر * یورلدیکه سکاغنا عمن قسمتندن سوال ایدرلر (قل الانفال لله و الرسول)
 دیکل که غنائک حکمی الله تعالی به ورسولنه مختصدر انلردن غیرنک انده حکمی یوقدر بلکه الله تعالی
 فیمولی انی دینلر کربنه و برلر * دینلدیکه اشیو آیت (واعلموا انما غنم من شی فان لله خسه و للرسول)
 ایتدیله منسوخدر و دینلدیکه اول نایته در * اولده اولسه معنای غنایه حکم الله تعالیٰ ورسولنکدر
 والله تعالیٰ انک مصارفن (واعلموا انما غنم) ایتنده بیان ایتدی (قالوا الله) حطام دینا ایچون اختلاف
 و تقاضا لله تعالیٰ قورقن اکا طاعت ایدلر (واصلها ذات یتکم) و یتکزده کی احوال مبارزه
 و مخالفی ترک و غنیمت امری الله تعالی به ورسولنه تسلیمه اصلاح ایدلر (واطیعوا الله ورسوله) و اول امرده
 الله تعالی به ورسولنه اطاعت ایدلر (ان کنتم مؤمنین) اگر ایمانده کاهلین ایسه کر (انما المؤمنون الذین اذا ذکر
 الله یطعن فلقیهم) ایمانده کاملین انلردن که الله تعالی ذکر و اولنده یغندیلر انک جلال و هیبتندن
 خوف ایدو (و اذا نلت علیهم آیاته زادتم ایمانا) و یقن انلره انک آیتلری تلاوت اولسه ایمانلری زیاده
 اولور عمرو بن حبیب ایدر یقن عبد الله تعالی به ذکر و حدایسه ایمانی زیاده اولور و اندن مهر و غنایات
 ایمانده نقصان ایرر * دینلدیکه ایمانک فرائض و شرائط و سننی وارد اول کسکه انلری استیکال ایدو ایمانی
 استیکال ایدر و الا فلا (وعلی رجم یسوکون) امرلرین دیلر جل شانہ به تفویض ایدرلر انک غیردن خوف
 و رب الیتزل (الذین یحیرن الله لوقه) که انلر تدبیل ارکان و رعایت سقلا غازی قیلر (و یماز زناه یسوقون)
 و یزمن انلره و بر دیکه زاموالدن سبیل خیراته انفاق ایدولر (اولئک هم المؤمنون حقا) امدی انلر تحقیق مؤمنلردن
 کفر دن برلر در ایمانلر نه کسکدر در * اشور دیلدر که هر کسکه به بن خدیق و منم دیکل باز اولیه زیرا که
 حق تعالیٰ تحقیق مؤمنلری اوصاف مخصوصه ایلر وصف ایلدی اول اوصافن وجودی ایسه هر کسکه ده
 - حقن اولر * برجل - حسن بصری به سن مؤمنین دیدیکنده دیدیکه اگر الله تعالی به و ملائکه به و کبابه
 و یغمیر لره یوم آخره و جنة و نار و بهمنه و حساب ایمانندن سوال ایدرلر بیکه بن انلره مؤمنین * و اما که (انما
 المؤمنون الذین اذا ذکر الله وجلت قلوبهم) قولندن سوال ایدرلر انلردن اولدی یعنی اولدی به بن یلمزین
 (لهم دبیات عند ربهم) انلر ایچون رب تعالی عندند جنت درجانی وارد که اعلالره اکه انلر ایدرلر

(و یماز زناه)

(و یماز زناه) و ذوقلرینه یار لغتی (و رزق کریم) و جنتده انلر ایچون اعداد اولنلر اشیاء وارد که اکا تقطاع
 عدد و انتهاء امد اولر (کما اخرجک ربک من بیتک بالحق) انفاکه الله تعالیٰ انک امری امضا ایت اگرچه انلر
 کرامت ایدرلر سه ده * یتکم عیر طلبیچون یتکدن خروجه الله تعالیٰ انک امری امضا ایتدک (وان فریقا
 من المؤمنین لک کارهون) مؤمنلردن بر فریق اندن کرامت ایتدیله سه ده (یجادونک فی الحق بعد ما تبین کانما
 یساقون الی الموت وهم یظنون) حتی اظهارله جهما دی ایشار کده سکا جلال ایدرلر انلره ظاهر
 اولد یغند نصکره هر قنده توجه ایتسه لر رسول الله صلی الله علیه وسلم انک اعلامله منصورلر و قنالن شدت
 کرامتلی شول حده ایدیکه کانه مونه سوق او انورلر و اسباب مونه نظر ایدرلر * شول سببند که ارالنده
 ایکی قارسدن غیری اولیوب سائرلری بیافرا ایدیلر (واذ یعزم الله احدی الطائفتین) ذکر ایت شول وقتیکه
 الله تعالی سزه ایکی طائفه نک بر بنی وعد ایتدی که (انکم) اول ایکسندن بری سزک اوله * قصه سی اولدر که
 عیر قریش شامدن قنارت عظیمه اقبال ایتدی بیله خجه قرق را کب و ارایدی ابو سفیان و عمرو بن
 العاص و حخرمة بن نوفل و عمرو بن هشام و غیرلر ایدیلر * جبرائیل علیه السلام انی یغمیر عزم صلی الله علیه
 و سلمه و اولدخی مسلمینه خبر و بردی مسلمین اکاتقی به سوندیلر زیرا که انده جوق مال و از رجال و ارایدی *
 اولده اولسه یغمیر عزم صلی الله علیه وسلم صحابه به امر ایدیلر اکا جقه لر شول رجاء الیه کیم الله تعالی انی انلره فتح
 ایدو جهاد عدو به انکه امد ایدیلر * چون مسلمین خروجه عزم ایتدیلر فی الحبال بعض منافقین انک خبرین
 ابو جهله مکبه ایر کوردیلر فی الحبال ابو جهل قریشی جمع ایتدی عیرلردن مسلمینی دفع ایچون عیر فارشو
 کتدی * مکر بوخبر مکبه ایر من دن اوج کون اول عاتکه بنت عبد المطلب منامنده کوردیکه سعد بن زمک
 اینوب ابو قیس طاعندن بر صخره آلدی و انی اهل مکه اوزره آتیچو یاره یاره اولدی و مکه نک یروته اول
 یاره طاعندی هیچ بریت قالمدی الا اندن بر یاره اکا ایدرلر عاتکه بورویان قنرنداشی عباس بن عبد المطلبه
 خبر و بردی حتی که اول رؤیا خبری ابو جهله ایردی و دیدیکه * یغمیرلر دعواسنه بالکتر رجالی راضی
 اولوب نزاری دخی اول دعوائی ایتکه باشلدی * چون ابو جهل اهل مکه نک جمیعله عیرلرین فارشولمه بوله
 کیردیلر حتی که بدر نام موضع معروفه ایردیله عرب بیله بر * کمره اول ارایه جمع اولورلر و آنده بیع و شرا
 و تجارت ایدرلر دی * و یغمیر عزم صلی الله علیه وسلم ایسه اول کونده وادی ذفرانده ایدی * جبرائیل علیه
 السلام کلوب الله تعالیٰ مسلمینه ایکی طائفه نک بر بن وعدی خبرین کتوردی یا عیری و یا قریشی اختیار
 ایتسونلر دیدی * یغمیر عزم صلی الله علیه وسلم انک امرنده ایتکدن استشاره ایدیلر که بزه قتالی ذکر
 ایتدک که اکا تاهب و تم یوایدیلر * بر ایسه عیر ایچون خروج ایتنمزه یغمیر عزم صلی الله علیه وسلم انلره
 تردید ایدوب دیدیکه عیر ساحل بحره کدی ابو جهل ایسه او کزده در * دیدیلر که یار رسول الله بر عیری استر
 عدوی ترک ایلکل * اندن یغمیر عزم صلی الله علیه وسلم و یغندیلر که یار رسول الله بر عیری استر
 طور و احسن کلام ایتدی * اندن سعد بن عباد طوروب دیدیکه یار رسول الله امرلر نه ایسه امضا ایت
 والله اگر عندن کیدر سکده انصاردن هیچ کسه سندن تخلف ایدرلر کدر * بعد مقداد بن عمرو ایتدی یار رسول
 الله حق تعالیٰ انک امری نه ایسه امضا ایت قنده کیدر سنلر سکا بوز * بوخسه بنو امیالک موسی علیه
 السلامه دیدیکن دیمز که وارسن ربکه کیت عدو که قتال ایت بزیونده او تورر کتوز * انکن
 دیمز که سن ربکه واروب عدو به قتال ایدلر بزدخی سزکاه بیله عدو که قتال ایدوز * یغمیر عزم صلی الله علیه
 وسلم تبسم ایدوب انصاره دیدیکه ایها الناس بکا نه اشارت ایدوز که انی ایدم * سعد بن معاذ طوروب دیدیکه
 بر سکا ایمان کتوروب قوالی تصدیق ایتنمزه سنلر کتوردیکت حق ایدو کنه انما غنم و سکا سمع و طاعتنه
 عهد و بر مشر نه دیلرلر امضا ایت والله اگر من بو یحیری بکم ایچون ایچنه کیر و سنلر بزدخی سکا بیه
 اکا کیروز هیچ بر یغز سندن تخلف ایتنمزه بزدخی لقادن او شتر زرب عندند صبر لقا حیثند صدق
 ایلر * امیددو که الله تعالی بزم جهنم زدن - بنی قریر العین ایدو * انک اول قوالی یغمیر عزم صلی الله علیه وسلم
 نشاط و بردی یوریکر علی برکه الله کیده لپشارت اولسونکه الله تعالی بزه ایکی طائفه نک بر بنی وعد ایتدی
 والله کویاکه بن مشر کینک قبل اولنه حتی مکا نلرینه نظر ایدرلر دیدی * چون اتفاقا بدره کتدیله و عدو به

ملائکات ایندیلا مشرکون مندیلا و مسلمان قرآنین اولوب دوندیلا (و بودون ان غیر ذات الشوکه تکون
 لکم) و مودیکز که شوکتی اولیان طاقه یعنی غیر سزک اوله (و رید الله ان یحق الحق بکامانه) حق
 تعالی دیر که اسلامی اظهار و اعزاز اید میز انزال ایندیکی آیاتله (و یقطع دابر الکافرین) و مکه کافر لریلک
 آخر حق قطع اید و یعنی سز دیر سز که ماه اربوب مکروه کور میه سز و الله تعالی دیر که دینی اعلا و حق اظهار
 اید و دنیا و آخرتده هر ادر که ابر کوره (لیحق الحق ویسطل الباطل) تا که اسلامی اثبات و کفری اثبات اید
 (ولو کره الجرمون) اگر چه مکه کافر لری اندن کراحت اید و رسیده (اذ تستغیثون ربکم فاستجاب لکم انی
 عمکم بان من الملائکه مردفین) ذکر اید که شول وقتیکه رب تعالی دن غوث و نصرت طلب ایندی بکتر و عروضی
 الله عنه اید و پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم مشرکینه نظر ایندی که انلریک کنشی اید و رواج ایندی که
 انلرا و جیوز اوندن زیاده جه کنشی اید و رقبه به توجه اید و دعایه المیزین فالذیردی و دیدیکه * الهی بکا
 ایندی بکا و عدیکی انجاز ایت الهی اگر بوعصایه بی هلاک اید و سزک بر یوزنده سکا عبادت اید و فالمر * و بحالتدن
 زائل اولدی حتی که رداسی دوشدی * ابو بکر رضی الله عنه ایندی یار رسول الله ربک جل شانیه بتر مناشده
 ایندی اول سکا و عدی انجاز اید * او یله اولسه الله تعالی انلره اجابت ایدی و دیدیکه ملائکه دن بیل
 کشی بی مؤمنلره متبعین اولد قاری حالده مدد قیلولرین * روایت اولندی که جبرائیل و میکائیل دن هر بری
 رجال صورتده بشر یوزملکه کلدیر که خیل ابلقه بخشلردی اکثرینه بیاض و بلر که شلر و باشلرینه بیاض
 عمامه لمار غشیلردی و جبرین کتقاری اراسته صلی و بر مشلردی * ابن عباس رضی الله عنه اید و یوم بدرده
 ملائکه تک سیماری بیاض عمامه لرایدی و یوم خیبرده بشل عمامه لرایدی و یوم بدردن غیری زمانده ملائکه
 قتال ایندیلا و بلکه مدد و عدد اولور لردی (وما جعله الله الا بشری لکم) الله تعالی ملائکه امدادین سز
 نصرت و ظفره بشارت قیادی (ولطمتم به قلوبکم) و تا که قات و ذلتکرا جلیحون قلوبکم کزده کی و جل
 کید و ب مطمن اولسته اشارت قیادی (وما انصر الا من عند الله) نصرت کل الا الله تعالی عندندند و یوسه
 عدد و عدد کثرتله دکدر (ان الله عزیز حکیم) الله تعالی ته تیله فرشته غلبه مشرکینی هزی و مسلیته
 نصری حکمتی اقتضاسیه در ملائکه امدادی و عدد کثرتی و ساطع زانیر یوزنده امدی نصری اندن ظن
 ایتمکرا و انک قد یالهم نصرتدن امید کز که کز (اذ یستیکم النعاس امنه منه) ذکر اید که شول وقتیکه
 الله تعالی سز امن ایچون اوزر بکزه نوم القا ایدی (و یزل علیکم من السماء ماء لیطررکم به) و امدادین یوز
 ایندی بردی تا که انکه سزی حدت و جانا بدن بال اید (و یدهب عنکم رجز الشیطان) و سز دن شیطانک
 و سوسه منی کیدره (و لیربط علی قلوبکم) و تا که قلوب بکزه الله تعالی لطفنه و نوقی ربط اید (و یثبت
 به الاقدام) و تا که بغمور سبیل اقدام کز رملده حرب عندند طایر غمه * و یاخود صبر و قوت قلبه اقدام کز
 حربده ثابت اوله * روایت اولندی که یوم بدرده مشرکون ایلر و کلد کارنده صوباته قوتدیلا و مسلمان ابله
 یوم شاق قو ملو تبه اوزره قوتدیلا که اکایاق باتردی یوز بکده عسرت چکیلوردی مسلمان صیاحین فالقیح
 طهارنه و ایچمه که صوبل دیلا بر نیجه لری ابله اول کیجه احتلام اولدیلا شیطان انلره و سوسه و یروب
 دیدیکه سز زعم اید سز که الله تعالی انلر اولیامی اولوب حق اوزره اوله سز و ارا کرده بی الله اوله * حالیکه
 مشرکون صوبه غلبه ایندی سز ابله حدقه و جانا بیل نماز قیلولرین و حالله مشرکین اوزره غلبه بی نیجه
 رجا اید سز * اوله اولسه الله تعالی بر مرتبه بقم و یاغردیکه وادی صوابه طولوب آفدی حتی که مسلمان
 اندن ایچدیلا و قوشی و افسال ایدوب حیوانلرین صواردیلر و قایلرین طولردیلر و بر کثوب نوز کندی
 و اوزونده یوز بکده اقدام ثبت ایدی و قلوبدن و سوسه زائل اولدی * و هر برینه صفای خاطر و اطمینان
 کدی (اذ یوحی ربک الی الملائکه انی عمکم) شول وقتیکه ربک جل شانیه ملائکه به دیدیکه مسلمینه اعانت
 و نصرتده سز کاهین (فتبشروا الذین آمنوا) امدی و مؤمنلره بشارتله و یا نکثیر سوادله و یا عدالینه عماره ایل
 قیلرین تنبیت ایدک * دیدیکه ملک صف اوکده و جل صورتده یوزردی سز بشارت اول و انکه الله تعالی
 نامرکدر و یوزده وردی (ما فی قلب لیس کفر و الرعب) بن کاهر لک قلوبله اوایامدن رعب القا ایدرین
 (فاضربوا فوق الاعناق) امدی انلری اغنا قاری و قوتدن مذاج لرین و یا و سز لرین اولک (واضربوا من کل ثنابان)

و دخی انلر اطراف اصابعن اولر که انکه قتاله قادر اولمیه * ابن عباس رضی الله عنه اید و یوم بدرده
 کورد مکه بر مشرکی اوکده آلتش قوار و ماندم فوقندن بر سوط ضربه سن ایشندی و بر فارس (اقدام
 حیزوم) دیدی کورسه که اول مشرک اوکده چاقوین دوشدی یوزی یوزی یارلش ایدی و الحمال
 جیمی بشل اولندی * چون انی اول مسلم پیغمبر میز صلی الله علیه و سلمه خبر و بردی دیدیکه اول سماء ناله
 ملائکه سندن امداده کلدرد * اول کونده بخش مشرکی قتل و بخشن اسیر ایندیلا و بودا و دالمزنی اید و یوم
 بدرده بر مشرکی قویب کیدردم کورد مکه بن سیمه اکایرمدن باشی بره دوشدی * ابن عباس رضی الله عنه
 اید و یوم بدرده عباس بن عبد المطلب اسیر ایندیلا و ابوالیسر کعب بن عرود سوزدی رجل بجموع ایدی * و عباس
 ابله رجل جسیم ایدی پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم ابوالیسر عباسی نیجه اسیر ایندیلا دیدیکه دیدیکه
 یار رسول الله بکا بر رجل اعانت ایندی که انی نه اوکده بنده و نه مکروه کورمش دکلیدم و انک هیبتن ذکر ایددی
 * پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم دیدیکه سکا ملک کریم اعانت ایتمشدر (ذلک بانهم شاقوا الله و رسوله) اشبو
 عذابک انلره و قوی شول سیدن ایدیکه انلر الله تعالی به و رسوله مخالفت ایدر لردی (ومن یشاق الله و رسوله
 فان الله شدید العقاب) اول کسه که الله تعالی به و رسوله مخالفت اید اول وصفه لوکسه لره الله تعالی
 عتابی شدیددر (ذلکم قدر قوه) اشبو عذابیکه یوم بدرده سز ایددی انی ذوق ایدک عاجله کی جزا کزدر
 آجلده کیدن غیری (وان للکافرین عذاب النار) و یلول که آخرتده کافر لره نار عذابی واردر * ابن عباس
 رضی الله عنه ایدر بدردن فراغ اولد قده پیغمبر میز صلی الله علیه و سلمه دیدیکه بنده و عرودن غیری شغلر
 قائمادی عباس اول وقتده هنوز اسلامه کلمش ایدی بنده اسیر ایدی نداء اید و دیدیکه اکاچاره کز بوددر
 * زبر الله تعالی سز و وعدی ایکی طاقه تک بر یسیدی انی سز انجاز ایدی (یا ایها الذین آمنوا اذا قمیت
 الذین کفروا و احفظوا اولوهم الا دیار) یا مؤمنلرین محبتهمین مقاصدین اولدی فکر حالده قتال ایچون کفار
 ملاقی اولسه کز منظم اولوب آرقه کزی انلره و دندر مکز (ومن یولم یومئذ بره) اول کسه که قتال وقتنده
 کورنده و یا کیجه دهنه منظم اولدی حالده آردنه دونه (الا منصر فالقتال) مکر که قتاله تکرار اید تله قتال دن
 منصرف اوله (او یجیرا الی فته) و یاخود مسلمین فته اخر ایه منضم اوله تا که عد و اوزره انلردن استعانت
 اید * امدی یو ایکی قصددن هیچ بری یو غیکن آردنه دوش کشی (فتدیه بفضب من الله) الله جل شانیه دن
 غصبه استعانت قله رجوع ایدر (وما راءهم جمعم) مستغری انک جه غدر (وبش المصیر) اولنه بر کین
 قرار کاه اولور * و انک حکم منده علماء اختلاف ایندیلا و سید دیدیکه * اشبو و عید الحق اهل بدر
 حقیقه در که انلره انهمزام جائز دکل ایدی زیرا که پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم انلر که ایدی و پیغمبر میز صلی الله
 علیه و سلمدن غیری تمیز اید جک قهر لری یوغیدی * اما اندن کمرده مسلمان بری بر لسته فته در * اوله
 اوله فته اخر ایه تمیز ایچون فارک فراری کبیره اولر * بریدن ای حبیب ایدر الله تعالی ناری یوم بدرده قرار
 ایدنه ایجاب ایدی * بعده یوم احد و ایچن آندن فرار ایدنلر حقیقه یوزلدیکه (انما استلهم الشیطان یمض
 ما کسبوا لقه عفا الله عنهم) بعده یوم حنین و ایچن آندن فرار ایدنلر حقیقه دیدیکه (ثم ولیم مدبرین
 ثم یوبد الله من بعد ذلک علی من یشاء) ابن عباس رضی الله عنه ایدر بر جیشده ایدک ناس بر سیه به حوص
 ایند کارنده منظم اولدیلا دیدیکه یار رسول الله بفرارین اولدی بیوردیلر که بلکه سز کراوند سز را که بن فته
 مسلمین * به ضرر دیدیکه اشبو آلتک حکمی عامدر هر کسه به که زحمتدن انهم زامله آردنه دونه زبر احد بیله
 کلدیکه (من الله) بشارتله و انهم (الزحف) زحمتدن فرار کاردندره عطا بن ابی رباح ایدر اشبو آیت (الا ان
 خفف الله عنکم) آیتله منسوخدر * امدی هیچ رقومه جائز اولر که عدوده ایکی کندیلر بلندن فرار
 ایدر * مکر که قتاله تکرارده ایچون اوله و یاخود فته اخر ایه تمیز ایچون اوله * اما که عد و ایکی کندیلر
 مثلندن اکثر ابله انلره آردلرین دوشک جائز اولور * ابن عباس ایدر اوج کافر دن فرار ایدنلر کارد و اما که
 ایکی بدن فرار ایدنلر فاردر (فلم یقتلوه و لکن الله فتلهم) سز انلری قوتکرا اید قتل ایچم بکرا بلکه انی
 الله تعالی قتل ایددی سز نصرت و تقویه سبله و یا سز ملائکه بی امداد اید (وما رمیت اوزر میت و لکن
 الله رمی) و تر ایدن شول کفه کسن انی کفار لک یوزلر سز فارشوری ایدوب انی انلر که جمعی کوزلر سز ابر کورن

سید کایدن زبانه سن اکا قادر دکنین با که سن الحق ری صورتن آیدن * لکن غایت رهی انیان
 ایدن الله تعالی ایدن که انی جیهنک کوزلینه ایر کوردی * حتی که منمزم اولدی و مسلمان انلرک دایر بی قطع
 ممکن ایدن * و یا خود معنائی سن حصای ری ایدن یکده انلرک قلوبنه و عیبری ایدن سن دکیدن بلکه
 الله تعالی ایدی * و یا خود اکلله مراد یغمبر عز صلی الله علیه و سلم یوم احدده ابی بن خلفه اولان
 طعنه سیدر که اندن فان جیه مدی تاموته دکن خورایوب یادی * و یا خود مراد شول رصیه هم مدرک
 یوم حنینده یغمبر عز صلی الله علیه و سلم انی حصن جابنه ری ایدن یکده اول سم ابایه بن ابی الحقیق اوزره
 فراشده ایکن واقع اولوب قتل ایدی لکن جه و رعدنده مراد قول اولدر * و یا اولدی که وقتا که
 یوم بدرده قریش عقیق نام کشیدن وادی به کلدیلر * یغمبر عز صلی الله علیه و سلم دیکه الهی اشبو
 فریشتد که خیل و غفره اقبال ایدن سکا محاده و رسول کی تکذیب ایدن شول و عدا ایدن یک نصر کی ایر کور
 اوله اولسه جبرائیل علیه السلام کلوب دیکه برقبضه تراب اولوب انلردن یکا سا جفل چون ایکی عسکر
 بری برلینه فاشدیلر بر کف تراب اولوب مشرکین عسکرینک یوزلری فارشوسینه صاجدی یاذن الله هیچ
 بر مشرک عالمی الا اول ترابن انک کوزینه و آغزیه و ککزیته کوردی * اول مبدین منمزم اولدی و مسلمان
 انلری اوداف ایدوب کیلرین قتل و کیلرین اسیر ایدیلر (ولیدیل المؤمنین منه بلا حسنا) و تا که مؤمنلر نصر
 و غنیمت نعمت انعام ایده (ان الله یجمع علم) الله تعالی انلرک استغاثه و دعاسن اینسیدر و نیت واجواللرین
 یلور (ذلکم وان الله موهن کید الکافرین) اشبو بلاه حسن و باقتل و یاری الله مقصود و مؤمنلری
 ایلادر و کافرلر کیدی توین و حیللرین ایلادر (ان تستحقوا فیهما کم الفخ) یا هل مک منرا کرفخ طلب
 ایدن یکز ایدسه شول وقتن که اوجهل و اضحای بدیه جیفار اولد قلنده استار کعبه به تعلق ایدوب دیکلر که
 یارب ایکی ییندک اعلاسنه و ایکی فته نک اهداسنه و ایکی غزینا کرمنه نصرت ایت * اوله اولسه الله تعالی
 نصرتی اوزره اولان دعالرینه اجابت ایدی و دیکه مؤمنلر ایچون اوزر یکزه فح ایردی (وان فتوا
 فیهو خیر لکم) اگر کفر دن و معادات رسولدن منتهی اولور سکر اول سزه خیر لودر * زیرا اول ایکی دار سلامتن
 و ایکی منزلت خیری متعیندر (وان تعود و انعد) اگر سز انکه حرب و قتاله عودت ایدر سکر بر دخی اکا نصرت
 و عونه عودت ایدر (وان نفی عنکم فتکم شیأ ولو کثرت) حالبو که جاعتکزه دکلو جو غیسه ده سزدن
 متاوی دفع ایدر اولر (وان الله مع المؤمنین) والله تعالی نک نصر و عونه مؤمنلر در * دیکلر که اشبو
 ایت مؤمنلر خطا بدیر یعنی اگر سز الله تعالی دن نصرت استر سکر سزه نصرت ایدی اگر قتاله تکاملدن
 منتهی اولور سکر اول سزه خیر لودر و اگر تکامله عودت ایدر سکر اوزر یکزه هیچ عدا و اید عودت ایدر
 اوله اولسه کتر یکز سزه غنا و بر عزتیکه الله تعالی نک نصرتی سز که اولیه زیرا که الله تعالی ایمانی
 کایملر ایدر (یا ایها الذین آمنوا طیعوا الله و طیعوا رسوله و لا تولوا عنه و انتم تسعون) یا مؤمنلر الله تعالی به ورسولنه
 اطاعت ایدلر و اول رسولک امر دن بولی ایچکز حالبو که سز قرآن و مواظفی فیم و تصدقه اجتماع ایدر سز
 (ولا تکرهوا کالدین قالوا معناه و هم لایسمعون) کفره و منافقین کی اولکز که انلر آذغزله ایت تدلیرلر
 حالبو که اول اشقریه منتقم اولرلر کاه رأسا ایت سز لدر (ان شر الذباب عند الله الصم البکم الذین لا یعقلون)
 بر اوزره بوزر جانلرک عند الله شری اول کسه در که حتی استخیم و سو بلیه که اول وصفلر که حتی فیم
 ایت لدر (ولو علم الله فیه خیرا) اگر الله تعالی علم ازلیمند انلر ده سعادت تقدیر ایتش اوله (لا سمعهم)
 غله حتی سمع تهمله اجتماع ایدر دی (ولو سمعهم لتولوا و هم معرضون) اگر انلر ده خیر بوغیدیکن
 یلور کن آتی انلر ایتشده سه آدن اعراض ایدر اولد قری سالد قوی ایدر دی * دیکلر که یغمبر عز
 صلی الله علیه و سلم دیکلر که جد من قصی بزه احیاء ایکه اول بر بر سار کیدر تا که اول سنک نبوتکه
 شهادت ایده بر دخی سنک نبوتکی تصدیق ایدر حق تعالی ایدی اکر اول انلر مبارک قصیل کلان من
 ایتشده سه ایمانن اعراض ایدر اولد قری سالد من ایدر دی (یا ایها الذین آمنوا استجبوا لله و لرسوله
 انادعاکم لما یحبیکم) یا مؤمنلر الله تعالی به ورسولنه اطاعتلر اجابت ایدلر بچن اول رسول سزی امور
 دنیه دن احیاء ایدر شیشه دعوت ایده که اول ایمانن کافر میت مشابه مننده اولوب حیاتی انکه در و یا اول

قرآنن که دنیاده و آخرتده نجات و عصمت انکه در * و یا اول جماد در که عزت دین انکه در (واعلموا ان
 الله یحول بین المار و قلبه) یلور که الله تعالی مؤمنلر که فریشته و کافرله ایمان یننه و مؤمنله معصیت یننه
 و کافرله طاعت یننه حائل اولور * دیکلر که اول مرثله قلبی یننه حائل اولوب نه عمل ایدن جکئی باز قیلور
 دیکلر که وقتا که حالت ضعفه قتاله دعوت اولدیلر سوء ظن و اختلاج صدره مبتلا اولدی * انلر دیکلر که
 سز حق یوانده قتال ایدلر و یلور که الله تعالی مرثله قلبی یننه حائل اولور خوفی امنه و جبنی جرأته تبدیل
 قیلور (وانه الیه یحشرون) و آخرتده سز کاحشر اولور سز (قال انس و فی الله عنیه کان النبی صلی الله
 علیه و سلم یکنران یقول یا مقاب القلوب یب علی دینک قالوا یا رسول الله آمنا بک و باجبت به فهل یخاف
 علینا قال القلوب بین اصبعین من اصابع الله یقلبها کیف یشاء) انس ایدر یغمبر عز صلی الله علیه و سلم یا قلبلری
 تقليب ایدن رب تعالی قلبی دینک اوزره تبت ایت دیو جوق دعاه ایدر دی دیکلر که یا رسول الله سکا و الله
 تعالی ایدن کتوردیکه ایمان کتوردلر بوند نصکره بزه خوف اولور * دیکلر که قلوب اصابع اللهم ایدی
 اصبع یننده در نجه دیرسه آتی قلبلر ایدر (واتقوا الله لا تصیبن الذین ظلموا منکم خاصة) شول بلا
 و اختیاردن و توشکر که اول ظالم و غیر ظالمه اصابت ایدر بوجه یا لکن ظلم ایدلر دکل (قال النبی صلی الله علیه
 و سلم ان الله لا یعذب العامة یعل الخاصة حتی یروا الذکر بین ظم رانهم و هم قادرون علی ان ینکروه فلم ینکروه
 فاذا فعلوا ذلک عذب الله العامة و الخاصة) یغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر حق جل و علا خاصه نک فعلله
 عامه به عذاب ایتنمکر که منکری ارا لنده کوروب تغییرنه قادر ایکن تغییر ایدر اوله اولسه الله تعالی عذابن
 عامه به و خاصه به ایر کورر (واعلموا ان الله شدید العقاب) ای مؤمنلر یلور که تحقیق الله عظیم الشانک عقابی
 شدید در خشیه اولر اوزره (واذکروا انتم قلیل مستضعفون فی الارض) ذکر ایدلر شول و فقی که یا معشر
 هم اجرین سز ایدای اسلامده ارض مکده عددده قلیل مشرکین یننده هم ورلر ایدیکز (تخافون ان
 یخطفکم الناس) قوردر دیکز که کفار قریش و با انلرک ماعداسی سزی استلاب ایدلر (فا ویکم)
 اوله اولسه سزی مدینه به تنزیل ایدیکه آند اعدا کردن تحصن ایده سز (وایدکم بنصره) و سزی که ایدر
 اوزره نصرتله و یا انصار مظاهر تله و یا ملائکه امداد ایدلر یوم بدرده تقویه و تأیید ایدلر (ورزکم من
 العالیات) و سز غنای حلال ایدی حالبو که سزدن اول انی هیچ برامته حلال ایتامشدی (لهکم
 تشرکون) تا که بوعه ملر شکر ایده سز (یا ایها الذین آمنوا لا تحذروا الله و الرسول) یا مؤمنلر الله تعالی به
 ورسولنه خیانت ایتکز فرائض و نفی تعطیلله و یا انظم سار ایدیکز شینک خلافتی اختیارله و مضاعفه
 غلول ایدلر و روایت اولدی که یغمبر عز صلی الله علیه و سلم بنی قریظه بی بکری بر کون محاصره ایدوب اندن صلح
 طلب ایدلر اخوانلری بی انضیر صلحی کبی که شامدن اربحایه و اذوعانه کیده * یغمبر عز صلی الله علیه
 و سلم ایسه اکاراضی اولدی بلکه معدن معادل حکمنه نزوللرین دیلدی * انلر ایسه اندن امتناع ایدوب
 بزه اولیایه بی اوسال ایت دیکلر اولیایه ایسه انلر متاصح ایدی * زیر مال و عیالی انلر ایدنده ایدی
 و یغمبر عز صلی الله علیه و سلم دخی اولیایه بی انلر کوندردی انلر کادیدیلر که وایک ندوسدک حکمنه نزول
 ایدلر * اولیایه حلقه اشارت ایدیکه اول دچندر اولیایه ایدر قدیمین برندن آیرادن بلدمکه الله تعالی به
 ورسولنه خیانت ایتیم * اندن مسجد و اروب کسندوی بر ساریه باغلدی و عین ایدیکه طعمدن
 وشرابن برشی ذوق ایتیم حتی که اول سالد اکاموت ایره و یا حتی تعالی توبه سن قبوله ایر کوره * اول
 جالنده اوزرندن پدی کون یکدی حتی که یا یلور دوشدی اندن حتی تعالی توبه سن قبوله ایدوب اکا خیر
 ویرلر دیکلر جو زوب کسکل دیکلر * دیکلر که والله کندی چوزر دکان مکر که رسول الله صلی الله علیه
 و سلم کلوب بی چوزه چون یغمبر عز صلی الله علیه و سلم انی ایتدی کلوب انی اندن صالیو یردی * اولیایه
 ایتدی توبه من غامسندن اوسونکه قوم دارفی هیر ایدیکه بکا انده ذنب ایدر و مالمدن اختلاج ایدم *
 یغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایتدی کفایت ایدر که ثلث تصدق ایده سن (وتخونوا اما ناکم و انتم تعلمون)
 وارا کرده کی اما نانه دخی خیانت ایتکز حالبو که امانت ایدوکن یلور سز * و یا خود حلقه اشارت خیانت
 ایدوکن یلور سز دیکلر که الله تعالی به ورسولنه خیانت ایدلر اما نانه دخی خیانت ایدر (واعلموا انما واکم

کفر در منتهی اول زنده میلوله که الله تعالی معین و ناصر کرد (ثم المولى ونصركم) اول نه کوبک
 مولی در انی قوی ایدی ضایع ایغزونه کوبک نصیر در که نصرت ایدیکنه عدوسن غالب ایغز (واعلموا
 انما غنم من شئ) میلوله اول شئی که کفاردن انی قهرله آلورمز (فان الله خسه) انک خسی لله نابندر
 (ولم یسئلوا من قبل ان یقرئوا من القرآن) ودری رسول الله وانک اواربی ویتای و مساکین
 و ابن سبیل ایچون نابندر * جم و رانک اوزره در که بوعمله الله ذکری تعظیم ایچوندر یعنی انک جیمی الله
 تعالی نکدر * اشبو ذکرا اولنان اخصینه صرف اولنور حکمی من بعد باقیدر الاوکه رسولک سهمی صرف
 اولنور مصالح مسلمینن اکا که پیغمبر میز صلی الله علیه وسلم زمان حیانتده انی اکا صرف ایدردی * بر قوله
 مهم رسول امامه و بر قوله اصناف اربعه به صرف اولنور * ابو حنیفه ایدر که انک سهمی و ذوی القربی
 سهمی و فائده ماقط اولوب کلیمی ثلثه باقیه به صرف اولنور * امام مالک ایدر که اول امامک رأیه
 مفوضه که اهمه صرف ایدر * ابو العالیه ایدر که اول خمس انی سهم قبلنور سهم الله کعبه به صرف اولنور *
 روایت اولندیکه پیغمبر میز صلی الله علیه وسلم اول خسدن برقیضه الوب کعبه ایچون * باقیسن اصناف
 خسه به قسمت ایدردی بر قوله مهم الله بیت المال کدر * و بر قوله اول سهم رسولک مضمومدر * و ذوی
 القربی بنو هاشم بنو المطلبدر * روایت اولندیکه پیغمبر میز صلی الله علیه وسلم ذوی القربی مهمی اول
 ایکینه قسمت ایدی * و بر قوله اول الفیق بنو هاشمدر * و بر قوله جمیع قریشدر و غنی و فقیرا کاستحقاقده
 مساویدر * و بر قوله اول انزلک فقر استه مخصوص در ابن السبیل سهمی کبی ویتای و مساکین و ابن السبیل
 ایل هر ادا لردن اولنور دروغینک درت ختی اول وقعه به حاضر اولان غانیمه قسمت اولنور فارسه اوج سهم
 و راجله بر سهم ویریلور * زیرا پیغمبر میز صلی الله علیه وسلم بویه قسمت ایدر که اول نوری و اوزاعی و مالک
 و شافعی و احمد و حنفی قولیدر * ابو حنیفه ایدر که فارسه ایک سهم و راجله بر سهم ویریلور و عیید و فووان
 و صبیانه ترخیص اولنور قتاله حاضر اولور سه * و عقار قسمتی منقول قسمتی کیدر * ابو حنیفه ایدر که عقارده
 امام مخیر در دیر سه انزلک یکننده قسمت ایدر و با خود مصالحه و وقف ایدر * بر کسه که قتاله بر کافری قتل ایده
 انک سلبه مستحق اولور * و سلب اولدر که مقتول اوزرنده کی ملبوس و سلاحدر و رکوب ایدر یکی فرسدر
 (ان کنتم آمنتم بالله) اگر الله تعالی به ایمان کتور دیکز ایه (وما انزلنا علی عبدنا یوم الفرقان یوم
 المتقی الجمعان) و در حق عبد میز محمد انزال ایدر یکمز آیانه ایمان کتور دیکز سه که اول ملائکه و نصیر در یوم
 یزده که انده حق و باطل بینی فرق اولندی و مملو نه کفار بری بر زینه انتقام ایدر (والله علی کل شئ
 قدير) الله تعالی هر شئینه قادر در قلیلی کثیر اوزره غالب ایدر و ملائکه ایل مسلمینه امداد ایدر (اذ انتم
 بالعدوه الدنیا) شول وقتده که سز معشر مسلمین جهت مدینه به قریب شهر وادیده ایدیکز (وهم بالعدوه
 انقصوی) مشرکین ایه مدینه دن بعید مکه به ولی ایدر جهت مدینه شهر وادیده ایدیلر (وارکب اسفل منکم)
 و غیر و انک فاندلری سز لک مکان کزدن اسفل مکانده یعنی صاحبده ایدیلر * اشبو قیودک فائده سی اولدر که عدو
 قوت و شوکتده و مسلمین ایه ضعف و فائده ایدیلر و چون کی حالتده ایه ایه غلبه دکل الا الله تعالی انک خول
 و قوتیه و باهر قدر قوتیه در (ولو نواعدکم لاختلفتم فی المیعاد) اگر سز با معشر مسلمین عدو کز ایل قتاله مواعده
 اینه کز بعده کنیدی حال کزی وعدو کز حالتی - لمسه کز میعادده اختلاف ایدر یکمز زیرا که انلر غیر لری سز دن
 حایه ایچون و سز ایه انلر غیر طلب ایچون چیه قرب بری بر یکمز تلاق ایدیکز (واکن ایضی الله امر ا
 در مفعول) کن الله الی سزی اگر که میعاد سز جمع ایدی تا که اول برادر ی قضاء ایده کیم انک وجوده کلیمی
 ثابت و واجب ایدر که اول هزیت کافرین و نصرت و مؤمنیندر (لیلاک من هلاک عن ینسه و یحیی من حی عن
 ینسه) تا که کفر اوزره وفات ایدن انک اوزره ینسه معا یه ایل فوت اوله و ایمان اوزره معیشت ایدن انک اوزره
 ینسه شاهده ایل معیشت ایده (وان الله لسیع عايم) الله الی کافرل کفر فی و مؤمنل ایمانی ایشیدر و انک
 عسائی و چون فووان ییلور (اذ یریکهم الله فی منامک قلیلا) ذکر ایت شول وقتی که الله تعالی منامده
 مکام مشرکینی قایل کوستردی تا که من انی احیایکده و بره سز که انلر احیایکده جرات وعدو اوزره شاعت
 ایدر (و اراکم هم) ینیه انما سز در سارعت فی الامر) اگر الله تعالی انلر سز کثیر کوستردی جسامتی

ایوب صبی ترک ایدر یکمز و قتال امر نده اختلاف ایدر یکمز (ولکن الله سميع) لکن الله تعالی سزی فشنل
 و اختلافدن سالم ایدی (انه عايم بذات الصدور) الله تعالی صدورده اولان مضمراتی ییلور (واذ یریکهم وهم
 اذ انقلبتم فی اعینکم قلیلا) ذکر ایدر شول وقتی که الله تعالی سز کز یکمز مشرکینی اقا کز وقتده قلیل
 کوستردی * حتی ابن مسعود رضی الله عنه یاتده اولان کشی به دیدیکه انلری ندکلو کشته اولماسن یحتمین
 ایدرسن اول ایدی که یوز عدد اولور اوله * ابن مسعود رضی الله عنه ایدی بنم کوزعه تخمینده تمشدن
 زیاده دکالردر (وبقلاکم فی اعینکم) و سزی دخی الله تعالی انلرک * کوزینه قلیل کوستردی حتی ابو جهمل
 و احبابی دیدیلر که محمد و احبابی دکل الا کله جزورد امدی انلری قتل ایتکز بلکه جله سن طو توب باغله کز
 مؤمنینده مشرکینک بعضی بعضنه قلیل کور غمی تا که بری بر لری نه قتاله جرات ایده (لیقضی الله امر اکان
 مفعولا) تا که از لده مقدر اولان اسلام و اهلی اعزاز و کفر اهلی اذلال امر فی اولو جهمله الله تعالی قضا ایده
 (والی الله ترجع الامور) عواقب امورک کلیمی آخرتده الله تعالی به رجوع ایدر (یا ایها الذین آمنوا الذین
 فتنه فابتوا) یا مؤمنلر جماعت کافرینه قتال ایچون ملاقی اولدیکز ده ثابت اولوک (واذ کروا الله کثیرا)
 و مواطن حربده الله تعالی بی جوق ذکر ایدر اکا عا ایدلر عون و نصرتن دیر اولدیکز حالده (لعلکم تفلحون)
 تا که نصرت و مشورتدن مراد کز ظفر بوله سز * اشبو نده تیه و اوزر که عبده لایق اولور که آنی ذکر الاهدن
 بر شئی اشغال ایتیه و شدائد عندنده اکا التجا ایده و کتله اکا قیال ایده و هیچ بر حالده انک لطفی اندن منتقل
 دکل ایدر کتله اعتقاد ایده (واطیعوا الله و اطیعوا رسوله) قتال امر نده و غیریده الله تعالی به ورسولنه اطاعت ایدر
 (ولا تنازعوا فتفشلوا و تذهب رجبتکم) و قتال امر نده اختلاف و نزاع ایتکز یوم بدرده و یایوم احدده
 ایدر یکمز کی ایدر سز کز فلو یکمز ضعف و جبر ایدر نصرت و دوا لکز کیدر (واصبروا ان الله مع الصابرين)
 و قتاله لوجه الله صیر ایدر که الله تعالی انک عون و نصری صابر ایلور (ولا تكونوا کالذین خرجوا من دیارهم بطرا
 و رثاء الناس) شول قوم کی اوکز قتال ایچون دیار لردن چیقارلر که نعمتده طغیانلر نه سوزنه لروانه
 شجاعت و ساحتله کورینه * روایت اولندیکه اهل مکه غیر لری حایه ایچون جفنه به ایدر کارنده عیددن
 ابوسفیانک رسولی کادی کیر و دوتک که عید کز سلامتله کیلور دیدی * ابو جهمل ایدی و الله دوغز بلکه بدره
 و ادر خیرلر ایچرز و کوینده لردیکار زور عیدن بزه کللری دیدر یوز * چون بدره ایدر دیار لره کاس منایا صوتلندی
 و نوحه لر صدای دیکه دیر * امدی مؤمنلر انلر کی بطر و ریا اهل اوله قدن نهی اولندیلر و اهل تقوی اولغه
 امر اولندیلر شول حیثیتدیکه بر شبدن نهیمک موجبی ضربه ایدر (و یصدون عن سبیل الله) و نامی دین
 حقه دن صرف ایدر (والله یما یعملون محیط) الله تعالی انلرک جمیع اعمالی ییلور (واذ یرن لهم الشیطان
 اعمالهم) ذکر ایت شول وقتی که شیطان و سوسه سیله اهل مکه به معاذة رسولی و انک غیری اعمال شئینه لری
 ترین ایدی (وقال لا غالب لکم الیوم من الناس وانی یاراکم) و دیدیکه اشبو کونده سز غالب اولور یوقد *
 زیرا که قوت و کثرتده سز و بن کانه دتم سزی اجاره ایدر بنم اثرجه بنو کانه دخی سز کاور (فانزلنا
 العنقشان نکص علی عقبیه) و قتل کایکی طائفه بری بر لری نه تلاق ایدیلر * ابلیس کور دیکه سعادن ملائکه نزول
 ایدر بلدیکه انک انلرله طور شغه طافی یوقدر آردنه چکادی (وقال انی بری منکم انی اری ملائکون انی اخاف
 الله) و دیدیکه بن سزدن برین ز برامزک کورمدیکیزی بن کورون الله تعالی دن قورقارین که بنی هلال ایده
 مؤمنون و کافرون ایک عسکر بری بر لری نه فاو شدیلر ایلیم اول وقتده سراقه صورتده مشرکین صفنده ایدی
 وقتا که حارث بن هشامک الله یا شمش طو تاروی آردنه کتکه باشلدی خاوت قتال ایتدین فرازا تیکمی
 دیرسن دیدی هماندم حارثی کو کشدن او روپ یقدی سزک کورمدیکیزی بن کورون دیوب کندی انکله
 مشرکین صندیلر یا شملری قیدنه دوشوب کیر و یه دوندیلر چون مکه به ایدر دیار ناسک صحنه سراقه سبب اولدی
 دیدیلر * اول خبر سراقه به ابریحان و الله بن سزک کتدی یکیزی دخی بلدم حتی که صندیکیزی ایشتم دیدی
 * دینلر دیکه ابلیس کور دیکه جبریل علیه السلامدر پیغمبر میز صلی الله علیه وسلم بلدی دیکه دایه نک جسامن
 الله الماش یدردی * قتاده ایدر ایلیم سزک کورمدیکیزی بن کوروم دیمسی صدقندر لکن الله تعالی دن
 قورقارین دیمسده کذب ایدی الا بوکه انکله مقاومتده قادر دکل ایدر و کن ییلدی * و اول لعینک عادتیدر که اکا

اطاعت اید ناله بجن حق و باطل ملتقی اوله آندن تبری ایدر بن الامدن قورقارین دیوب براغوب کیدر و کای
ایدر ایلدیک خوفی اکایدیکه جبرائیل علیه السلام آتی اخذاید و حالنی ناسه تعریف اید حقی کا کا اطاعت
ایز اوله (والله شیدا عذاب) الله تعالی کا تخافت ایدوب اصرار اید ناله عقابی شدیدر * اشبو قول
جائز که ایلدیک کلامی غامندن اوله کلام مستأنف اوله سی جائز اولد یقینی (اذ یقول المنافقون والذین
فی قلوبهم مرض) ذکر ایت شول وقتی که منافق و قلیبلرنده مرض اولنلر که انلره نور قلیبلرنده ایمان مطمئن
اولوب شهبه لری فالوبدر * دیدیلر که (غر هؤلاء دینهم) اشبونلری یعنی مؤمنلری دینلری الدادی زیر انلر
توهم ایدیلر که نصر تری دینلری سبیلله اوله دیدیلر که اول قلیبلرنده مرض اولانلر مراد شول قومیدر که
مکده مستضعفین اولوب اسلامه کیشلردی اتر یاری انلری جبرندن متعایتشاردی قریش بدیده جقد قلیبلرنده
انلری دخی کردا جقار شلردی مسلک قلیبلر نظر ایدیلر که شهبه به واروب مرتد اولشلردی * امدی انلر ایدیکه
اول قولی دیدیلر انلردن هیچ بری قالمیجه آنده قتل اولندیلر (ومن یؤکل علی الله فان الله عزیز حکیم) اوله
امر فی الله تعالی به اصرار لیه اول اکا استخبار ایدنی ذلیل ایجنز کد کاوازیسه ده * اول غالمدر هر فعلنده
حکمت بالغه می وارد را کر چه عقل فی استبعاد ایدر سه ده (ولوتری اذین فی الذین کفروا الملائکه یضربون
وجوههم و ابدانهم) اگر سن یوم بدیده قتل اولنلر کفر فی موتلری حیثنده کورسیدلر که ملائکه انلری سیاط
نار ایلد اوکلر ندن واردلر ندن اوردر * ابن عباس ایدر بجن مشرکین یوز لیه مسلمینه انبال ایتسدر ملائکه
انلر یوز لیه سیوفله اوردردی و آودلرین دووب کتد کلدن ملائکه انلره ابر شوب آردلر ندن اوردردی
(و ذوقوا عذاب الحریق) و ملائکه انلره دیرلر که شول یا قیچی آتش عذابنی ذوق ایدلر دیو آخرت عذاب انلره
تیشیر ایدر * دیدیلر که اول ملائکه نک یله لرنده دموردن چوما قلا اولور هر بار که مشرکینی اور سه لرنده
آتش بالکنشور * حسن ایدر و حلال انلره یوم قیامتده اولور که عذاب سربنی ذوق ایدلر دیو نرنه جهنم انلره
خطاب ایدر (ذلک بما قدمت ایدیکم) اشبو ضرب و عذاب سز مقدم ایدیلر کتد کفر و معاصی سبیلله در
(وان الله ایسر بظلام العیبد) والله تعالی عیدنه ظلم ایدر کادر (کذاب آل فرعون والذین من قبلهم
کفروا بایات الله) اشبو مشرک لک عمل و طریق که اکامداومت ایدر آل فرعون و آل فرعون و آل فرعون اول کین
کفار لک عمل و طریق کیدر که انلر الله تعالی ک آیتلر نه کافر اولدیلر (فاخذهم الله بذنوبهم) الله تعالی انلری
ذنوبلری سبیلله اخذ ایدنی (ان الله قوی شدید العقاب) الله تعالی قدرت و مشیتله اخذده قویدر ایمانندن
اعراض و عصیان ایدنه عقابی شدیددر (ذلک بان الله لم یکن مغیرا نعمه انعمها علی قوم حتی یتغیر و اما بانهم)
که مشرک لرنه حلول ایدن مصائب مذکور شول سبیلله در که حق تعالی بر قوم انعام ایدیلر کی شئی تغیر
ایدر اولدی حقی که اول انلر کیدیلر که نعمته کفران و ترک شکر ایدیلر * سدی ایدر حق جل و علا قریش
واهل مکه به محرم علی الله علیه و سلمی انعام ایشیکن اکا کفران اولد قلیبلر مانی انصاره نقل ایدنی (وان الله
سمیع علیم) الله تعالی انلر اقوال ایشیدر و افغانی بیلور (کذاب آل فرعون والذین من قبلهم کذبوا
بایات ربهم فاهلکاهم بذنوبهم و اغرقنا آل فرعون) آل فرعون و آندن اول کین قوم کافر بیک عادتلری
کبی کربلری جل شانک آیتلرینی تکذیب ایدیلر * اوله اولسه برانلری کفر و عصیانلرله اهلان و آل فرعون
اغراق ایدلر (و کل کانوا ظالمین) فرق مکذبه و غرقای قبط و قتلای قریش هر صنف کفر و عصیانله نفسلر نه
ظلم ایدر لری (ان شر الدواب عند الله الذین کفروا فم لا یؤمنون) بریزنده پوررجو و انازل شرری عند الله
شول کافر لدر که کفر اوزره اصرار و انده و سوخ ایدیلر * لمدی انلردن ایمان توقع اولغز (الذین عاهدت
منهم ثم نقضت عهدهم فی کل مرة وهم لا یقنون) که انلر ایله معاهده ایدلر انلر ایه هر که ده درین نقض
ایدیلر حالبوکه انلر نقض عهده امر نده الله تعالی دن قورقارلر روایت اولندیکه یوقر یقه پیغمبر عزیزی الله
علیه و سلم ایله عهده ایدیلر که انلر اوزره قتال ایچون کلان کفاره اعانت ایچیه لری * یوندن صکره مشرکینه اعانت
ایدوب سلاحلر کاقتاله کلدیلر * بعده خطا و نسیان ایشیدر دیوب عذر لندیلر * ایکچی صکره نه اول
عهده پیغمبر صلی الله علیه و سلمه تعجید و نصکره یوم خند قده احزاب اعانتله نقض عهده ایدیلر حقی که
ابن الاشرف مکه کیدوب اهل مکه ایل پیغمبر عزیزی الله علیه و سلمه مخالفتنه اتفاق ایدیلر (فاما انهم)

فی الحرب فشردهم من خلفهم لعلهم یذکرون) با محمد اکرسن انلره مصادف اولوب سریده ظاهر یولور سن
انلره عقوبتله و رازنده اولان اعدا کی تفریق ایدنه من تا که انکله متعظین اولوب نقض عهده دن صافته ل
(و اما تخافن من قوم خیانه فایذ الیهم علی سواه) و اگر سن بر قوم معاهدیدن نقض عهده اما راقن بیلور سن
انلره عهده لری بن عدل و عداوتده طریق قصد اوزره طرح ایت اما که انلره سربی مناجز اولغل که اول سندن
خیانت اولور و یعنی انلره حرب ایجنز دن اول سنیکه انلر یئنده کی عهده ی فسخ ایدیلر کی انلره بلدر کل تا که سن
وانلر نقض عهده ی با کده مساوی اوله یز یوخسه سندن نصب سربله نقض عهده ی یکنی توهم ایچیه لری
(ان الله لا یحب الخائنین) الله تعالی نقض عهده ایله خیانت ایدنلری سومن (ولا یحب الذین کفروا و اسبقوا انهم
لا یجوزون) کافر لر کیدیلرین ظن ایچونلر که یزم عداوتدن قور قلیبلر انلر بزی کیدیلر ته ادرا کدن عاجز
ایجنز (و اعدوا لهم ما استطعتم من قوه و من رباط الخیل) یاموشلر اول عهده لری نقض ایدنلره و با کفار
مخیار یینه قتال ایچون قوت و رباط خیلدن استطاعت کوز اولد یقینی شئی اعداد ایدلر * دیدیلر که قوت ایله مراد
آلات سربدر که انکله کفاری قتاله قوت ایدیلر اول کر لک خیل و باصلاحدر * دیدیلر که قوت ایله مراد رسیدن
* عقبه بن عامر ایدر پیغمبر عزیزی الله علیه و سلمی منبر اوزره ایشیدر که اوج کره (الا ان القوه الرمی) آگاه
اولولر که قوتله مراد رسیدر دیدی * ظن اولنلر که پیغمبر عزیزی الله علیه و سلمی انی تخصیص بالذکر ایتدی
اقوای سلاح اولد یغیچوندن (قال النبی صلی الله علیه و سلم ان الله یدخل بالهم الواحد ثلاثه نهار الجنة
صانه یحسب فی صنته الخیر و الریح به و منبله) پیغمبر عزیزی الله علیه و سلم ایدر الله تعالی هم واحدله
اوج کسه بی جهنمه قور بار انلر بری هم می دوزند که انی دوز مسیله الله تعالی دن رضاسن قصد ایدنه و بری دخی
انی کافره ی ایدر * و بری اول هم می وی ایدنه صوناندن (قال النبی صلی الله علیه و سلم من ترک الرمی بعد
ما علمه رغبه عنه فانه نعمه ترکها او کفرها) پیغمبر عزیزی الله علیه و سلم ایدر بر کسه که رمی یاد کیدن نصکره
آندن رغبه له ترک ایدنه اول نعمتی ترک و استرا ایشیدر * خالد بن الولید رضی الله عنه قتال حنظله دیشی
انلره بری صهیلی آزا اولد یچون * ابن حجر بر ایدر صحابه رضی الله عنهم صفوف عتدنده ارکات آدره یکنی
ویسات و غارات عتدنده دیشی آدره یکنی سوردری (قال النبی صلی الله علیه و سلم الخیل معقود فی نواصیها
الخیر الی یوم القیامه الا بر و ما غنم) پیغمبر عزیزی الله علیه و سلم ایدر خیل ناصیه لرنده یوم قیامتد دکن خبر
معقوددر که اول اجر و مغنمدر (قال النبی صلی الله علیه و سلم من احتبس فرسا فی سبیل الله ایا ما با الله و تصدقه
یوعده فان شبعه و ربه و روثه و بوله فی یزانه یوم القیامه) پیغمبر عزیزی الله علیه و سلم ایدر بر کسه که الله
تعالی ک سبیلله اسبیه مال ایچون بر فرس باغلیه انلر دیدی و ایچدی و روفی و بولی یوم قیامتده میرانه
قور (قال النبی صلی الله علیه و سلم الخیل لرجل اجر و لرجل عترو علی رجل و زر اما الذی هی له اجر فرجل
رابطها فی سبیل الله فاطال لها فی مرج و اروضه فاصابت فی طیلان ذلک من المارج و االروضه کانت له حسنات
و لو انما اقطع طیلان ذلک فاحسنت شرفا و شرفین کانت آثارها و اوراثها حسنات له و لو انما امرت بنهر
فشرب منه ولم یردان یستی به کان ذلک له حسنات * و اما الذی هی له ستر فرجل ربطها تعینا و نه ففان لم یس
حق الله فی رقامه اولا ظهورها ففی له ستر * و اما الذی هی علیه و زر فرجل ربطها فخر و اریاء و امر اهل
الاسلام ففی علی ذلک و زر) پیغمبر عزیزی الله علیه و سلم ایدر خیل احتباسنده اوج خصات مختلفه واردر
دنیا ک اختلافی حسیجه بری بودر که اول خیل صاحبنه اجر اولور بجن آتی فی سبیل الله ربط ایدنه * امدی
انی چاپرده و اولاده پای بندی اوزادوب اندن هر نه که بر سه اول اکا حسنات اولور و اگر پانصد فی قیوب
برو یا یکی میل مسانه کیدر سه انک آثاری واروانی اکا حسنات اولور و اگر بر نه ره او غراب آندن
صوا بجر سه حالبوکه اول آتی ایچور مک قصد ایتمامشدی اولدنی اکا حسنات اولور * و بری دخی
بودر که اول خیل صاحبنه ستر اولور بجن انی تعنی و تعقی ایچون ربط ایدنه و انک رقابنده و طه و رنده کی
حق الهی ارنوبیه امدی اول صاحبنه ستر اولور * و بری دخی بودر که اول خیل صاحبنه و زر اولور بجن انی
فخر و ریا و اهل اسلامه مراد ایچون ربط ایدنه (نه یون به عدو الله وعدوکم) که اول قوتله و رباط خیلله الله
تعالی ک عدو حقی و منکر عدو کز اولان کفار مک فی تعریف ایدر سز (و اخرین من دونهم) و دخی انلردن

غیری کفری یعنی یهود و نصاری و منافقینی و یا اهل فاری بخوبی ایدرسر (و تعلمونهم) سزائری بلزسر
 (الله يعلمهم) بلکه انلری الله تعالی یلور (و مائة قوا من شیء فی سبیل الله یوف الیکم وانتم لا تعلمون)
 برشی که سزائی الله تعالی میندند اتفاق ایدرسر انک براسی سزه توفیه اولور تضییع عمل و یا نقص ثوابه
 ظلم اولور سز (وان جنحوا للسلم فاجنح لهم) اگر انلر صلح و استسلامه میل ایدر سزه ستمدخی اکامیل ایت
 دیندیکه اگر مسلمین قتاله قوی اولور سزه و الا لایق اولور که انلر که قتال ایدر حتی که اسلامه کتوره
 و یا خود جزیه و بر دیر ل اگر عربدن دکالرا یسه و زیرا که عرب اوزره جزیه وضع اولور (و یوف کل علی الله)
 والله تعالی به یوف کل ایدوب انلر خدا ی ابطانلرندن قور قفل و زیرا که الله تعالی سنی انلر مکرتندن عصمت
 ایدر (انه هو السميع العليم) اول الله تعالی انلر اقوالن ایشیدر و یا قی یلور (وان یریدوا ان یجدعوا فکان
 حسبک الله) اگر سکا خدا ع اراده ایدر سزه انلر خدا عندن نصرته الله تعالی سکا کافیدر (هو الذی ایدل
 یصره و بالمؤمنین) اول الله تعالی سکا ملائکه ایل و انصار له تقویه ایددی (و اوفین قلوبهم) و اول
 انصار له قلوبن بری برلینه تألیف ایددی و حاله که زمان جاهلیتده یلنرنده کی عصبیه وضعینه و انقامه
 تمالت بر مرتبه ده ایدیکه ایکی قلب یعنی تألیف اوانه جق دکل ایکن نفس واحده کی اولدیلر (لوانفقت
 مافی الارض جمیعاً ما آلت بین قلوبهم) عداوتلری بر حده ایرمش ایدیکه اگر برکسه انلر ذات یلنری
 اصلاحنده بر یوزنده کی اموالی اتفاق ایتسه الفت و اصلاحه قادر اولمیددی (فاکن الله الف بینهم) لکن الله
 تعالی قدرت بالغه سیه انلر قلوبی یعنی تألیف ایددی و زیرا که اول مالک القلوب و دیندیکه کی فیه
 تقلیب ایدر (انه عزیز حکیم) اول الله تعالی قدرت و غایبه ده کاملدر اراده ایددی شیه مخالفت اولور
 حکیم در اراده ایددی شیه ایستغنی لایق ایدوکن یلور (یا ایها النبی حسبک الله و من اتبعک من المؤمنین)
 یا محمد الله تعالی سکا کافیدر و مؤمنلر دن سکا اتباع ایدنره و دیندیکه اش و آیت غزوه بدره بیداده نازل
 اولدی و سعید بن جبیر ایدر پیغمبر عزیزی الله علیه و سلمه اولور و اوچ رجل وائی مرآه اسلامه کد کد نصره
 عمر رضی الله عنک اسلامیه مساون فرق اولیجق بویات نازل اولدی (یا ایها النبی عرض المؤمنین علی
 القتال) یا محمد و منلری قتاله حث و ترغیمده مبالغه ایت (ان یکن منکم عشرون صابرون یغلبوا ما بین)
 یا مؤمنلر اگر سزدن صابر محتسب بکری رجل اولور سزه عدو کزدن ایکی و ز رجله غالب اولور سز (وان یکن
 منکم مائة یغلبوا انما من الذین کفروا) و اگر سزدن صابر محتسب یوز رجل اولور سزه عدو کز کفره دن ییک رجله
 غالب اولور سز (یا انهم قوم لایق قهون) شول سید که انلر الله تعالی ی یوم آخری بلزدر ثواب و درجات
 عالی و یا صلیله مؤمنلر ثباتی کی ثابت اولور لدر قاتل و مقتوللری هوان و خذلاندن غیری بولزدر و
 اشبو سکم یوم بدوده ایدیکه الله تعالی مؤمنلر دن رجل واحد اوزره کافر لردن اون رجله قتالی فرض
 ایشیددی و منلره تقیل اولیجق الله تعالی من بعد کاور آیه تحقیق ایددی و دیدیکه (الا ن خفف الله عنکم
 و علم فیکم صفها) الا ن حق تعالی قتال امرنده کی تشدید سزدن کیدروب تحقیق ایددی و سزدن
 واحد عشره قتالندن و مائه نل قتالندن ضعی اولدیفن بلدی (فان یکن منکم مائة صابرة یغلبوا
 ما بین) اگر سزدن مائة صابر محتسبه اولور سزه کفار دن ایکیوزه غالب اولور (وان یکن منکم الف یغلبوا
 الفین بادن الله) و اگر سزدن ییک رجل صابر محتسب اولور سزه الله تعالی انلر اذنیله کفار دن ایکی سکه غالب
 اولور (والله مع الصابرين) الله تعالی نصر و موثقی صابر لدر (ما کان لنبی ان یکون له امری حتی
 یخفن فی الارض) رسول اکرم صلی الله علیه و سلمه صحیح اولدیکه اسرار دن فدی قبول ایده بلکه اکا صحیح
 اولور که انلر قلی اوره تا که بر یوزنده قتل اولان کفار کثیر و مبالغه اوله و انکه که ردلیل و حزی قلیل اوله و اسلام
 عزیز و اهلی جلیل اوله (تریدون عرض الدنیا) یا مؤمنلر سز فدا اخذله حطام دیند ایدلر سز (والله یرید
 الاخره) الله تعالی ایه سزه ثواب آخرت اولسنی دیلر (والله عزیز حکیم) الله تعالی ملکه ده عزیز در و اولیا یعنی
 اهدامی اوزره غالب قیلور هر حاله لایق اولانی یلور مشرکینک شوکتی حالده اغفالده امر ایدوب اقتدادن
 منع ایددی و مؤمنلر غایبه می حالده اقتدایله من یننده تخیر ایددی و روایت اولدیکه پیغمبر عزیزی الله
 علیه و سلمه بتش اسیر کتور لادی و اول جلدن بری عباس بن عبد المطلب ایدی و بری عقیل ابن

ابی طالب ایدی پیغمبر عزیزی الله علیه و سلم اول اسیر لمرنده اصحاب ایلد اشواره اید یجک ابو بکر رضی الله
 عنه دیدیکه یا رسول الله انلر قومک واد کد رسن انلری استبنا ایت امیدو که الله تعالی انلره توبه روزی قبله
 و انلرون فدی الوب اصحابی انکه قوتلندر و عر رضی الله عنه دیدیکه انلر انکه کفر در امر ایسکه ییونلرین
 اوره لم الله تعالی سنی فدا یه احتیاج ایتزینی فلانه نمکین ایسکه بو یق اوره و جزیه بی عباسه و علی بی عقیله
 نمکین ایسکه قوتلندر ییونلرین اوره لره عرک یوقولی پیغمبر عزیزی الله علیه و سلمه خوش کادی و دیدیکه
 الله تعالی بعض رجالک قلوبن بر مرتبه تقلیب ایدر که اول لبتدن الین اولور و بعض رجالک قلوبن ایه
 بر مرتبه شدید ایدر که اول جمار دن اشد اولور و یا ایها النبی سکت مثلک ابراهیم علیه السلام مثلیدر که (فن تبیعنی
 فانه منی و من عصائی فانک غفور رحیم) اول که بکا تابع اوله اول شدندر و اولکه بکا عصیان ایده فادر سکه
 اکا بتدادن مغفرت و رحمت ایده سن و یا توبه بی توفیق کد نصره دیو دعا ایددی و یا عر سکت مثلک نوح علیه
 السلام مثلیدر که (رب لا تذر علی الارض من الکافرین دیارا) یارب بر یوزنده کافر لردن هیچ برکسه آلیقه و غل
 دیو دعا ایددی و اندن اصحابی ایکی امر یننده تخیر ایددی انلر ایه فدای اختیار ایدوب الدیر و اوله اوله
 بویات نازل اولدی و عر رضی الله عنه کادی کورسه که پیغمبر عزیزی الله علیه و سلمه ابو بکر رضی الله عنه
 بکا ایدر لرد دیدیکه یا رسول الله بکا خبر و برک سزه حال ایددی اگر کدنده بکا بولور سیم ایدم بولز سیم بکا
 ایدم و دیدیکه اصحابک فدا اخذ اید کد سزه بکا ایدرین انلر عذاب استحقاقی بکا عرض اولدیکه انلر اکا قری
 بو شجره نل بو شجره قریبه یه قریبندن زیاده در و اشبو آیت دلیلدر که انلر اجتهاد ایدر لخطا اید کد رنده انک
 اوزره قرا ایتزلر (لولا کتاب من الله سبق لم سکم فیم اخذتم عذاب عظیم) اگر الله تعالی دن لوح محفوظده
 نایت حکم سبق ایشیددی که اجتهادنده خطا ایدنه عقاب ایتیه و یا اهل بدره عذاب ایتیه
 و یا بر قومه که انلر اندن نهی تصریح اولنیه و یا الدفتری فدی انلره حلال اولسر ایدو کیدر و یا الدیفکر فدا
 مقابله سنده سزه عذاب عظیم ایشیددی و پس بواجلندن پیغمبر عزیزی الله علیه و سلمه دیدیکه اگر عذاب نازل
 اولسه عر ایلر سعد بن معاذ دن غیری اول عذابدن قورنلور اولمیددی و زیرا سده دخی عر کی اغفالده اشارت
 ایشیددی (فکا و اما غنم حلالا طیباً) فدی دن اغتنام ایددیکه کز شیئی حلال طیب اولدیفنی حالده بیکز زرا
 اولدخی جله غنایمندر (واتقوا الله ان الله غفور رحیم) الله تعالی به مخالفتدن قور کز که اول سزک ذنوب کزی
 مغفرت ایددی و سزی اسیر کیوب الدیفکزی مباح قیلدی (یا ایها النبی قل لمن فی ایدیکم من الاسری
 ان یعلم الله فی قلوبکم خیرا یوزکم حیرا عا احد منکم و یعرفکم و الله غفور رحیم) یا محمد امرادن الکزده
 اولان کسینه ره دیکل که اگر الله تعالی علم اولیسی حکمنده قلوب کزده ایمان و اخلاص و ارایه سزدن اخذ
 اولسان فدادن خیر لوی سزه و بر و و ذنوب کزی مغفرت ایدر الله تعالی غفور رحیمدر توبه کزی قبول و سزی
 اسلامه هدایت ایدر و دیندیکه اشبو آیت عباس بن عبد المطلب شاتده نازل اولور پیغمبر عزیزی الله
 علیه و سلم اکا تکلیف ایددیکه کندیک فدی سین و ایکی قرینداشی اوغلاری عقیل بن ابی طالب و نوفل بن
 الحارثک فدی لرن دخی ویره و عباس دیدیکه یا محمد استرمسین که عرم اولدیفنه قریبندن تکف فایدم
 پیغمبر عزیزی الله علیه و سلم ایددی نیجه اولدی شوالتونکه خروجک و فتنده الیام الفضله و یزوب دیدیکه
 بلزینکه بوسفرده باشه نه حالت ابر را کرموت ابر سه اول التون سنک و او غلام عبد الله و عبید الله و فضل
 و قثم اولون و عباس ایددیکه من آتی فتندن بلدک دیدیکه رم جل شانه بکا فی خبر و یردی دیدیکه
 اوله اوله بلدمکه سن نی صادقسن و آندن شهادت کله سن سو بلیوب اسلامه کادی و الله بن اول التوفی
 ام الفضله و یردیکه مدد بکا مطاع الله تعالی دن غیری اخذ یوغیدی و کجه قرا کوشنده ایدی دیدی و عباس ایدر
 اشبو آیت کریمه صد اقیجه حق تعالی بکا آندن بدل بکری عبد و یردیکه هر بری مال کثیر ایلر تجارت ایدر
 و انلر قتی ادنامی و یردیکم بکری اوفیه دن بدل بکری بیک در همه له تجارت ایدر و بکا زمزی و یردیکه
 اول بکا اهل که نل جمیع اموالندن سو کلودر و مغفرت و عوده یه ایه منتظرین (وان یریدوا خیانتکم فقد
 خانوا الله من قبل فامکن منهم) و اگر اساری سکه ایدکاری عهدی نقض ایدر لره اندن اول انلر کفرله
 نقض عهد ایشیددی الله تعالی دخی یوم بدوده و مؤمنلری انلر اوزره نمکین ایددی اگر اول نقض عهدی اعاده

ایدرسه الله تعالی دخی سی انراوزره عکین اعاده ایدر (والله اعلم حکیم) الله تعالی خلقتی واعمالی بیلور
 حکمتی متضاهه انراک فعلانه مقابل فعل قیلور (ان الذین آمنوا) شونلکه الله تعالی به ورسوله ایمان
 کتوردر (وہاجر) و مکہ دن مدینه به هجرت ایدر (وہاجر وایاموالمهم وانه هم فی سبیل الله) والله
 تعالیٰ سبیلند مالترین کراع وصلاحه صرفله وفسلرین قتاله مباحترله جهاد ایدر (والذین آووا
 ونصروا) وشول انصارکه مهاجرینی دیارلرینه ایوا واعداری اوزره نصرت ایدر (اولئک بهضم اولیاہ
 بعض) امدی انرا میرانده بری برلرینه اولیادرمه مہاجرین وانصار هجرت ونصرتله بری برلرینه وارث
 اولوردری اقارب وارث اولزدری حق که (واولوا الارحام بعضهم اولی بعض) آیتله اول نسخ اولندی وایمانه
 کلوب هجرت ایتین قریب مہاجر ووارث اولزدری مکہ فتح اولنجیق هجرتک حکمتی منقطع اولوب وراثت
 ارحامله اولور اولدی (والذین آمنوا وایجادوا ما لکم من ولائهم من شی) شونلکه ایمانه کلوب هجرت
 ایتدیلر منکچون میرانده انلر ولائکم زوقدر (حق ہاجر) حتی کہ انلر منزه هجرت ایتدیلر منکچون
 اگرچه انرا قریب ایدر (وان انصرتکم فی الدین علیکم النصرت) اگر مکہ دن هجرت ایتین مؤمنلر
 سزدن مشرکین اوزره دین امرنده نصرت طلب ایدر ورسوله اوزر یکره واجب اولور که انلر مشرکین اوزره نصرت
 ایدر منر (الاعلی قوم بینکم وینهم میناق) مکر بر قوم اوزره نصرت طلب ایدر که منر که اول قوم بیننده
 عهد اوله * اوله اوله اول قوم اوزره اول مؤمنلر نصرتکزار اواز زیراکه عهدک قتاله مانعدر (والله
 بما نعملون بصیر) الله تعالی منر نصرتده وعدم نصرتده اعمالکزی کوراکا کورہ خیر وشر دن بر اکرزی
 ابر کور (والذین کفروا بعضهم اولیا بعض) شونلکه کافر اولدیلر بری برلرله میراث وایماوزره
 اولیادرمه اشو دلیلدر که انلر که مسلمین بیننده ووارث وموازره اولیه (الاتفالو) اگر سز امر اولندی بکزی
 ایشلر منکر که اول یتکزرده قواملر وبعضکزی بعضکزی نوبی در و منر که کفر ایتدیلر قطع علائقدر (تکن فتنة
 فی الارض وفساد کبیر) پروژنده فتنة عظیله حاصل اولور که اول ضعف ایمان وظهور کفر در دخی دینده
 فساد کبیر اولور (والذین آمنوا وایجادوا فی سبیل الله والذین آووا ونصروا اولئک هم المؤمنون حقا)
 شونلکه ایمانه کلدیلر مکہ دن مدینه به هجرت ایتدیلر والله تعالیٰ سبیلند مالترین وفسلرین قتاله جهاد ایتدیلر
 ومہاجرینی مکانلرینه انزال و عکین ایتدیلر وبعضبر صلی الله علیه وسلم عدوسی اوزره نصرت ایتدیلر *
 امدی انرا ایمانلرند کمالدر (لهم مغفرة ورفق کریم) انرا یچون ذنوبلرینه مغفرت وجنتده ثواب کریم
 وارد که انده تبعه ومنت اولزه اگر دینورسه که اشو آیتی تکرارلر می ایدر دینورکه مهاجرین مراتب اوزره
 ایدیلر به ضلری هجرت اولی ایلدیلر که انلر حدیثیه دن اول هجرت ایدلر در به ضلری ایسه هجرت ثانیه
 ایلدیلر که انلر حدیثیه ملحدنصکره که فتح دن اول هجرت ایدلر در وبعضلر ایسه ایکی هجرت ایلدیلر که
 اول حبشه به بعد مدینه به هجرت ایدلر در امدی آیت اولی ایلر مراد هجرت اولی ایلدیلر و آیت ثانیه ایلر
 مراد هجرت ثانیه ایلدیلر (والذین آمنوا من بعد وهاجر وایجادوا معکم فاولئک منکم) شونلکه مؤمنین
 هجرت اولی ایتدیلر که انلر که ایمانه کلوب هجرت ایتدیلر و دین الله منزه کاه بیلر که افره جهاد ایتدیلر *
 امدی سز انلر دن و انلر منر دندر (واولوا الارحام بعضهم اولی بعض فی کتاب الله) لوح محفوطله ویا حکم الله
 مهاجرین وانصار دن ذوی الارحام میرانده به ضلری بعض دن اولی در (ان الله بکل شی عليم) الله جل شانہ
 ازله و آخرده واری فرض ایتدیلر که غیر به علیدر امدی انلر امر بیلر عمل ایدلر

(سورة التوبة وهي مائة وثلاثون آية مدنية)
 (الاخرتده ایکی آیت مدنیه دکل)

اولنه بیلر منر به بازمه حکمت زیرا که عجا به کرام رضوان الله علیهم اجمعین انده اختلاف ایتدیلر *
 به ضلری دیدیکه انقال و توبه ایکی سی بر موره در به ضلری دخی دیدیکه هر بری بر سورده در قول اول
 اوزره ایکی سی بیننده بیلر اولندی و قول ثانی اوزره ایکی سی بیننده فرجه آیتقوندی * علی بن ابی طالب
 کرم الله وجهه دن مریدر که اول شارب و ضرب سیف امرنده نازل اولور سیفده ایسه امان یوقدر و بیلر
 ایسه امانلر در عثمان بن عفان رضی الله عندهن اشو امر دن سوال اولند قده دیدیکه پیغمبر صلی الله

علیه وسلم اکافر اندن برشی نازل اولسه بونی فلان موضعه وضع ایدلر دیویروردی اشو بر آیه آخر
 نازل اولاندیلر پیغمبر صلی الله علیه وسلم قبض اولنوب بونک انبالدن ایدوکنی ویا دکل ایدوکنی بیان
 ایتدی اول اجدن ایکی سی بینی تقرین قیلندی قصه ده بری برینه مشابه اولد یچون * و بیلر ترک اولندی
 پیغمبر صلی الله علیه وسلم دن انی ذکره اذن اولد یچون (براهه من الله ورسوله الی الذین عاهدتم من
 المشرکین) الله تعالی دن ورسولدن بر آتدیشول عهد دنکه آتی مشرکینله معاهده ایتدیلر * بر آیه الله
 تعالیٰ به ورسولته و معاهده ایسه مساینه تعلیق اولندی تاکه اول مشرکینه عهدلرینی بنده مسلمین اوزره
 واجب ایدوکنه دلالت ایدر اگرچه اول معاهده الله تعالیٰ اذنیله ورسول الله صلی الله علیه وسلم اتفاقیله
 صدور ایتش ایسه ده الله تعالیٰ ورسول ایدن بری اولدیلر * قصه سی اولدر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم
 تبوک غزائنه خروج ایدیلر مشرکون کندیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بیننده اولان عهدی نکت
 ایتدیلر الا انلر دن بنو ضمره و بنو کانه نکت ایتدیلر اولیه اولسه مسلمون امر اولدیلر که اول ناکینه عهدی
 نیتدیلر و مشرکینه درت آی امهال ایدر لدیلر کاری به کیده لر (فیحوا فی الارض اربعة اشهر) امدی
 یا محمد انلر دیکل که درت آی پروژنده دیلدیلر کز به سیر و سفر ایدلر مسلمیندن آمین اولدیلر کز سالد و اعلاوا
 انکم غیر مہاجر) بیلور که الله تعالیٰ بی اعجاز ایدر کاسز اگرچه اول منزه امهال ایدر سه ده (وان الله
 یخزی الکافرین) و بیلور که الله تعالیٰ کافر لری دنپاده امر و قتاله و آخرتده عذابله اخرا واذلال ایدیلر
 روایت اولندی که اشو آیت نازل اولنجیق پیغمبر صلی الله علیه وسلم قصوی نام نافع سنه علی رضی الله عنه بی
 بندربوب موسم اهلنسه کوندردیکه انی انلر اوقویه * والحال اندن اول ابوبکر رضی الله عنه بی موسم اوزره
 امیر ایدوب کوندرمشدی * دینلر که یارسول الله انی ابوبکره کوندرسیدلر دیدیکه انی بنم قیلدن اشو
 بر رجل تأدی ایدر * علی رضی الله عنه موسم قریب اولنجیق ابوبکر رضی الله عنه دعا ایتدی اشو
 پیغمبر صلی الله علیه وسلم نافع سنلر دعا ایتدیلر دیوب و قوف ایتدی بعد علی رضی الله عنه اکابرینشیک
 ابوبکر رضی الله عنه اکامیر ویا ما موریه بین دیدی علی رضی الله عنه دیدیکه ما مورین ایدن ابوبکر رضی الله
 عنه یوم ترویه دن او کدی شکی یومده ناسه خطاب ایدوب انلر مناسکی تمام ایتدی و یوم شحرا لنجیق علی رضی الله
 عنه جمره عقبه عندنده طور ووب دیدیکه یا ناس بن منزه رسول الله صلی الله علیه وسلم ویا ن * دیدیلر که
 نه خصوصه رسولین دیدیکه اکا نازل اولان آیاتدن اشو و نری تبلیغه اندن (براهه من الله ورسوله) دن
 اونوز ویا فرق آیت تمامنه دکنی اوقوردی و دخی امر اولند مکہ درت خلاصتی منزه تبلیغ ایدم * یو بیاد نصکره
 یت شربی مشرک طواف ایتمه و هیچ کسه عریانه یقی طواف ایتمه وجنته نفس مؤمنه دن غیری کسه
 کبریه وهرزی عهد عهدی انعام ایلمه (واذان من الله ورسوله الی الناس یوم الحج الاکبر ان الله بری من
 المشرکین ورسوله) والله تعالیٰ ورسولدن یوم حج اکبرده ناسه اعلامدر که الله تعالیٰ ورسول مشرککلر
 عهد دن بریتدر * یوم الحج الاکبر ایله مراد نه ایدوکنده اختلاف اولندی * دینلر که اول یوم عرفه در
 ویا یوم غدر ویا یام منی نلر کایدر ویا خود پیغمبر صلی الله علیه وسلم حجی کوندیلر که انده مسلمین حجی
 ویم و دینصاری و مشرکین عیدلری جمع اولدی ایدن اولده ونه مکرده اول خصال هیچ برکونده جمع
 اولدیلر و کذلک حج اکبرده دخی اختلاف اولندی * دینلر که حج اکبر قرأدر و حج اصغر افراد بالجدر
 ویا خود حج اکبر جدد و حج اصغر عره در (فان تبم فهو خیر لکم) اگر کفر و غدر دن توبه ایدر سکر اول توبه
 منزه خیر لودر (وان تولینم فاعلوا انکم غیر مہجری الله) و اگر توبه دن وعده وفادن اعراض ایدر سکر
 بیلور که منزه الله تعالیٰ سز عذاب ایتمه سندن عاجز ایدر دکالمر (وبشر الذین کفروا بعذاب الیم)
 و کافلر دنپاده امر و قتاله و آخرتده عذاب نارله بشیرایت (الا الذین عاهدتم من المشرکین) لکن مشرکیندن
 شونلکه سز انلر که معاهده ایدر منر (ثم یقتولکم شیئا) بعد مشروط عهدلرندن منزه برشی نقص ایتمه لر
 و هیچ بر وجهله سز ضرر ایتمه لر (ولم یظاہروا علیکم احدا) و اعدا کردن هیچ کسه به منر لک اوزر یکره
 مظاہره ایتمه لر (فاقتوا الیم عهدهم الی مدینهم) سز انلر مدت عم دلرین انعام ایدلر بوشبه انلر نه ناکین
 حکمتی اجرا ایتدیلر (ان الله یحب المتقین) الله تعالیٰ نقص عم و ددن مساقطوب اکا و یا ایدلری سور

(فاز السبع) نام راجع به آنکه انهم حرم منقذی اوله که رجب و ذوالقعدة و ذوالحجه و محرم آید بر دین و انکه
 مراد دین آید که انده نکست عم داید ندره سیر و سفر و مجامع قیلندی (فانقلوا المشرکین حیث وجدتموه) و اول نکست
 اول نکست عم دایدن مشرکری حل و سرحده هر قنده بولور سکر قتل آید (وخذوهم) و انلری امیر آید
 (واحصوهم) و انلری حبس آید (واقعدوا لهم کل مرصد) و هر مراد و زره انرا بچون قعود آید که
 بلا ده منبسط اولیه لری دیندیکه یعنی منازله و صد اوله که هر توجه آید کاری جه متدن انلری اخذ آید سز
 و با طریق مکه اوزره قعود آید که انلری مکه به دخولدن منع آید سز (فان تابوا واقاموا الصلوة واتوا الزکوة
 نخلوا و بیلهم) اگر مشرکدن توبه آید و بایمانه کورلره و توبه و ایمانلری تصدیق نامازی قبولرلر و زکوة
 و بر رلره انلری حاللرینه قوبوب ذکر او انانندن هیچ بر شمله انلره تعرض ایتمکزه اشبولدیه که تارک صلوة
 و مانع زکوة کندی حاللرینه قونلیه (ان الله غفور رحیم) الله تعالی توبه آید نه مغفرت و رحمت آید بچیدر
 حسین بن الفضل آید را شبوات نسخ آید و بدهر آید که انده اذای اعدایه صبر و اعراض ذکر اوله (وان احد
 من المشرکین استجارک فاجره حتی یسمع کلام الله ثم ابلاغه ما منه) اگر تعرضه امر اولنن مشرک لک
 بری سندن امان دیر و جوار لک طلب آید که امان و بیروب جوار که آفل تا که کلام الهی آید و ب ثواب
 و عقاب ایابن یله بوند نصکره اسلامه کترسه انی قوم لک دارنه ایرکور و بعده اگر اول سنکه قتاله چقارسه
 قدر لک اولورسه انی قتل آیت (ذلک بانهم قوم لا یعلمون) اشبوا امر انلره شول سبیل در که انلر الله تعالی لک دین
 و توحیدنی بیلر بر قومدر اوله اولسه انلر کلام الهی استماعه محتاج لدر و حسن آید را شبوات یوم قیامت
 دکن محکمه در (کیف یکون لامشرکین عهد عند الله وعند رسوله) الله تعالی و رسولی عندنده مشرکین
 ایچون نیجه عهد اولور یعنی اولور کادر زیرا که انلر غدر و نقض عهد آیدر (الا الذین عاهدتم عند المسجد
 الحرام) لکن مشرکیندن شولنلر امر نه انعام عهدله تبرص آید که مسجد حرام عندنده انلر که معاهده
 آیتدیکزه انلر قریش و با اهل مکه در کیم عهد لری نقض آیتدیلر (فاستقاموا لکم فاستقیموا لهم) امدی
 مادامکه انلر سز که اولان عهد لری اوزره ثباتله استقامت آید لرمزدخی و فاده استقامت آید (ان الله یحب
 المتقین) الله تعالی نقض عهددن صاقنوب عهدنه و فایدنلری سور (کیف وان یظهروا علیکم لایر قبوا فیکم
 الاولادمة) مشرکین ایچون نیجه عهد اولور حالبوکه انلر سز ظفر بواسه لرمز لک امر کرده قرابت و عمدی
 مراعات ایتمزلدی (برضونکم بافواهم و تابی قلوبهم) قلبلرند اولان کفر و معاد لک خلاقی لسانلری
 سز اظهار آیدر ل حالبوکه قلبلری اول اظهار آید کاری شیدن ابوا امتناع آیدر (واکثرهم فادعون)
 انلر اکثری مقرر لدر و نقض عهددن تخانی ایتمزل (اشعروا بایات الله تمساقیلا فصدوا عن سبیله) الله
 تعالی لک آیاتی عرض سیر استبدال آید لک اول اتباع اهوا و شمعواتدر و انکه الله تعالی به ایرکور دین
 و بایلدن نامی صد آیدیلر (انهم ساء ما کانوا یعملون) انلر بوعی نه چرکین اولور که انی آیدیلر
 (لایر فبون فی مؤمن الاولادمة) اول مشرکین مؤمن حقه قرابت و عمدی رعایت ایتمزل (واولئک
 هم المعتدون) بلکه انلر امر الهی ترکه و عهد لری نقضله شرارتده متجاوز لدر (فان تابوا واقاموا
 الصلوة واتوا الزکوة فخوانکم فی الدین) اگر انلر کفردن توبه آیدر و صلوات و قروضه بی ادا آیدر و ماللری لک
 زکوة و تن مستحقینه و بر رلره امدی انلر دینده سز لک اخوانکزد (ونفصل الایات لقوم یعلمون)
 احکام قرآنیه بی بر تبیین آید و شول قومه کیم انک الله تعالی دن آید و کفی یلورلر (وان نکذوا ایمانهم من بعد
 هدهم) اگر عهد لری عقد آید کارند نصکره نقض آیدر لره (وطعنوا فی دینکم) و دینکزی تکذیب
 صریح و احکام شرعیه بی تقبیج آیدر لره (فقاتلوا ائمة الکفر) امدی سز انلری قتل آیدلر بر اولر فعلار یله
 کفرده ریاست و تقدم آربابی اولوب قتل مستحق اولمشلدر (انهم لایان لهم) زیرا انلر حقیقه قنده عهد لری
 بوقدر اگر عهد لری اواسه طعن ایتمزلدی اشبولدیه که چن بر دینی اسلامه طعن آیتسه عهدنی نکست آیدر
 (اعلمهم بنیون) تا که کفردن نقض عهددن منتهین اولر (الاتقائون قوما نکذوا ایمانهم) شول قومه
 قتال ایتمز سز که عهد لری نقض آیدیلر که انلر سز دیکه کی عند صلی نقض آیدیلر و نیز بکرایچون
 خراعه اوزره اعانت آیدیلر (وهو باخراج الرسول) و دار اندوده رسول الله صلی الله علیه و سلم

اخراجی امرنده اتفاق آیدیلر و دیندیکه انکه مرادیم و در کیم رسول الله صلی الله علیه و سلمی مدینه دن
 اخراجیه قصد آیدیلر (وهم بدؤکم اول مرة) حالبوکه انلر اول امرده معادات و مقاتله آیدلر بدؤ آیدیلر
 شول وقتن که عیسی سالم کندیلر و اصل اولیچو محمد و اصحابی امتیصال ایتمیجیه و ایچون دوزخ زدیلر
 و با خود بیغمیر عیسی صلی الله علیه و سلم کتابله دعوت و الزام حجت و تحوی به بدؤ آیدیلر انکه معارضه دن معادات
 و مقاتله به عدول آیدیلر * اوله اولسه سز مانع ندر که انلر که معارضه و مصادمه ایتمز سز (اتخشونهم)
 انلر که قتالی ترک آیدر و سز شول خوفه کیم انلر دن سز مکروه ایریشه (فان الله احق ان یخشوه) الله
 تعالی غیر دین احرا در که قتال آید امری ترکنده اندن خوف آید سز * امدی انک اعداسنه قتال آیدوب امری
 ترک ایتمکزه (ان کنتم مؤمنین) اگر کاه و مؤمنلر ایسکزه زیرا که ایمانک مقتضای انک غیر دین خوف اولنمقدر
 (فاتلواهم به دینهم الله بایدیکم) سز انلر قتال آیدلر که الله تعالی سز لک لکزه انلر عذاب آید قتل و باهز یتل
 (ویجزمهم) و سز لک انلری ذلیل آید (وینصركم علیهم) و سز انلر اوزره غالب آید (ویشف صدور
 قوم مؤمنین) و و مؤمنلر دن بر قومک صدور نه شفا و بره که انلر یسندن بخرع دینور بر طاقه در کیم مکبه
 قدوم آیدوب اسلامه کایچک اهل مکه دن اذای کثیره ایردیلر بیغمیر عیسی صلی الله علیه و سلمه اندن شکر و
 آیتد کارنده بیغمیر عیسی صلی الله علیه و سلم انلر فرج فریبله تبشیر آید (ویدهب غیظ قلوبهم) و اول قومک
 اهل مکه دن ایریشن مکاره سبیلله قبلرند کی غیظی کیدره * الله تعالی انلر ایچون اشبوا عیدنه و فایندی
 (وینوب الله علی من یشاء) الله تعالی اهل مکه دن دیندیکه کفردن توبه روزی قبولر * اکابا انلر دن ناس
 کثیر اسلامه کایچک اسلامی حسن اولدی (والله علیم حکیم) الله تعالی اولسه و اوله جغه علیمدر
 حکمت و علمی مقتضایه هر ایشن ایشلر (ام حسبتم ان تتركوا) یا مؤمنلر ظن آیدر میسز که بچو دایانله
 ترک اولنوب جهادله امر اولنیمه سز (ولما یعلم الله الذین جاهدوا منکم) حالبوکه سز دن اخلاصله جهاد
 آیدنلری الله تعالی غیر یکزدن تبیین آیتیه (ولم یخذوا من دون الله ولا رموله ولا المؤمنین و ایچه) شول
 و صفو مجاهد لک که الله تعالی دن و رسولندن و مؤمنلر دن غیری اولیا اخذ اخذ ایتمدیلر که سز لری انلر افشا
 آیدر (والله خبیر بما تعملون) الله تعالی سز لک اعمالده غرضکزی یلور (ما کان لامشرکین ان یعمروا
 مساجد الله شاهدین علی انفسهم بالکفر) مشرک لره صحیح اواز که مساجد الله دن بر شئی تعمیر آید لره تعالی
 اوزره کفره شاهدین اولد قلی خالده * ابن عباس رضی الله عنه آیدر وقتا که عباس یوم بدرد ماسیر قیلندی
 مسالون انی کفر و قطیعه رحله تعمیر آیدیلر عباس آیددی سز نولدیکه مساویزی ذکر آیدر و محاسن و
 ستر آید سز * علی رضی الله عنه آیددی سز لک محاسن کز ندردیدیکه مسجد حرامی تعمیر آیدر و زکوه بی اوزر
 و حاجی صولدر و زره الله تعالی بآیتی انزال آید عباس کولنی رد آیددی الله تعالی مسلمین اوزره ایجاب آیدیکه
 مشرکینی تعمیر مساجد دن منع آید لری زیرا که مساجد تعمیر اولور که بالکرت الله تعالی به عبادت اولنه اول
 الله تعالی به کافر اولان شاتدن دکلر که انی تعمیر آید بر جاعت ذاهب اولدیلر که انکه مراد عمارت معروفه اوله
 بنا مسجد وانی مرت کبی * امدی کافر اندن منع اولور و آتی وصیت آیتسه استمال اولنر و بعضی یلردیدیلر که
 انکه مراد مسجد دخول و آتده قعود در * حسن آیدر مشرکینه صحیح اولنر که مسجد حرام اهلندن اولنم
 ترک اولنم (اولئک حیطت اعمالهم فی الدارهم خالدرن) امدی انلر افتخار آید کاری عیسی شرک مقارن
 اولدیفیچون حیط اولور و ناردند انلر دایم قالور (انما یعمروا مساجد الله من آمن بالله و بالیوم الآخر و اقام الصلوة
 و آتی الزکوة ولم یخس الا الله) الله تعالی لک مساجدین شول و صفو کس لره تعمیر آیدر که الله تعالی به
 و یوم آخره ایمان کتوره و نمازین قیل و زکوت و بره و دین امرنده اللهم غیر دین خوفی اولیه (ففسی اولئک
 ان یکنوا من المهتدین) بو و صفو کس لره واجب اولور که شول جننی مؤدی اولور طاعة الهی استمال آیدلر
 قال النبی صلی الله علیه و سلم (اذا رأیت الرجل یعتاد المسجد فاشهدوا له بالایمان فان الله قال انما یعمروا مساجد
 الله من آمن بالله و بالیوم الآخر) بیغمیر عیسی صلی الله علیه و سلم آیدر یحان بر رجلی مسجدده و ارمغه معتاد کوره سز
 انک ایمانه شهادت آیدلر اندن اشبوا آیتله استقام آیددی (وقال النبی صلی الله علیه و سلم من غدا الی المسجد
 و اراح اعد الله له منزله من الجنة کما غدا و اراح) بیغمیر عیسی صلی الله علیه و سلم آیدر بر کسه که صلوات مکتوبه بی

ادا ایچون مسجد کیده هر وارد غنجه الله تعالى انکچون جنتده تزله اعدا ایدر (وقال النبي صلى الله عليه وسلم من بنى لله مسجدا بنى الله له كهيفته في الجنة) یغمبریز صلی الله علیه وسلم ایدر برکسه که لله بر مسجد بناه ایدر الله تعالی دخی انکچون جنتده اول هیئتده بر بیت بناه ایدر و مسجد عمارتندند که اول فرشته لر ترین ایدر و سراج ایشادیه تنویر اولنه و انده ذکر و عبادت و درس علمه مداومت ایدر و حدیث دنیادن صیانت ایدر (قال النبي صلى الله عليه وسلم قال الله تعالى ان يوفى في ارضي المساجد وان زواي فيها عمارها فطوبى لعبد يطهر في بيته ثم زارني فحق على المزور ان يكرم زائره) یغمبریز صلی الله علیه وسلم ایدر الله تعالی ایدر که یروزنده بنیوم مسجد لر درو بی انده زیارت ایدر انراک عماریدر سعادت اول عیده که بیتنده نظر ایدر و باندن بی زیارت ایدر اولنانه و اجیدر که زائر شه اکرام ایدر (اجعلتم سقاية الحاج و عمارة المسجد الحرام كن امن بالله واليوم الآخر و جاهد في سبيل الله) من حجاج سقین و مسجد حرام عارتن الله تعالی به یوم آخر ایمان کتوره نلک ایمانی و سبیل الالهده جهاد ایدر نلک جهادی کچی قیلور من (لا یسترون عند الله) مشرکینک کندی و اعمال محبطه لر و مؤمنلرک کندی لرینه و اعمال مشبه لرینه مساوی اولر (والله لا یهدی القوم الظالمین) الله تعالی هدایت ایغز شول قومه کیم شرکاه و معادات رسولله و ضلالتله انما کاهه تسلیم لرینه ظلم ایدر یچیلردر (الذين آمنوا و اخرجوا و جاهدوا في سبيل الله باموالهم و انفسهم اعظم درجة عند الله) شونلر که ایمانه کادیلر و مکدن مدینه به هجرت ایدر و سبیل الالهده ماللری و نفسلرله جهاد ایدر عند الله اعلا یرتبه ده و اکثر کرامته در (اولئک هم الفائزون) و انلر عند الله ثواب و نیل حسنی به فائزدر (یشترهم ربهم برحمة منه و رضوان و جنات) و بلری جل شانه انلر رحمت و رضوان و جناتله بشیر ایدر (اهم فیما هم مقيم) اول جناتده انلر ایچون نعيم دائم اولور (خالدین فیما ابدا) انلر انده ایدر خالدین اولد قری حالد (ان الله عنده اجر عظیم) الله تعالی عنده اجر عظیم و ایدر که استیجاب ایدر کاری شی انلر جنتده استحقاق اولور (یا ایها الذین آمنوا لا تقضوا آباءکم و اخوانکم اولیاء ان استجبوا و الکفر علی الايمان) یا مؤمنلر که آباء و اخوانک ایمان اوزره کفری اختیار واکر ص ایدر لر ایهه من انلری اولیاء و اصد قاه ایدر نکلر بروجله کیم انلر اسرار کز افشاء و انلر که مقامی ایشار ایدر من روایت اولندیکه یغمبریز صلی الله علیه وسلم مدینه به هجرتله امر ایدر یچلک اصحابک بعضیلرینه اهل و اولادی تعلق ایدر و اقسام و الحاحله بزی قویوب کتمکزه و تمز امر نه قائم اولمه غله ضایع ایتمکزد یچلک قبلرینه وقت کلوب هجرتی ترله ایدر کارنده اشبوات نازل اولدی و باخورد سبب نزولی شول طغوز کسه ایله موالا تدن نهی ایچون ایدر که هر تده اولوب مکبه به لاحق اولدیلر یعنی انلری اولیاء ایدر نکلر که انلر سزی ایماندن منع و طاعتدن صد ایدر (ومن یؤلم منکم فاولئک هم الظالمون) اولکه انلر که موالا ایدر و عورات مسلمینه انلری مطاع ایدر و انلر که مقامی هجرت و جهاد اوزره ایشار ایدر امدی انلر موالا قی خلاف محله و ضعه و تسلیم لرینه ظلم ایغزدر و وقتا که آیت اولی نازل اولدی اسلامه کلوب هجرت ایتملر دیدیلر که اگر بزه هجرت ایدر من و زام الماز و یتر و تجارت من کیدر و در لر یز یقیلور و ارحام من برون منقطع اولور اوله اولسه ببولدیکه (قل ان کان آباؤکم و ابناؤکم و اخوانکم و ازواجکم و عسیرتکم و اموال اقترعوهما و تجاروه فخذون کسادها و مساکن ترضونها احب الیکم من الله و رسوله و جهاد فی سبيله فتر بصوا حتی یأتی الله بامرهم) انلر دیکل که اگر منزه آباء و ابنا و اخوان و ازواج و عسیرتکزه و والکزه ای اکیساب ایدر یچلر و تجارتکده نفاق و فتنک فو تندن فور من و قصور و منازکله انده اقامتی تفکزه خوش کورده تر الله تعالی و رسواندن و انک سیدلنده جهاددن احب ایهه منتظر اولولک الله تعالی عقوبت عاجله و یا آجله سبیل و یا فتح مکه ایله منزه امری ابر کوره (والله لا یهدی القاسقین) الله تعالی توفیق و ارشاد ایغز شول قومه که طاعتدن خروج ایدر لر اشبواتده تشدید عظیم وارد و مسلمو تندن اوزر که آدن تخلص ایدر (لقد نصرکم الله فی موطن کثیره یوم حنین) الله تعالی سزه موطن حربک کتیزنده یوم حنین موطننده نصرت ایدر حنین که و طائف بیتنده بر و ایدر و اول ذوالحار جنتنده در (اذ انجیتمکم کثر تکلم) شول وقت که کثر تکلم سزی ایجاب ایدر (فلم تنم منکم شیاً) اول کثر تکلم سزه نازل اولان قضاء الالهدن برشی دفعه مفید اولدی (وضاقت علیکم الارض بما رحبت) ارض و اصد ایکن شدت و عیدن اول سزه

ضیق اولدی بر حینله کیم انده نفوسکز مطمئن اولور مکان بولدیکنز (ثم ولیتم مدبرین) بعده منمزم اولدی یچلر حالد کفاردن و راه ظهر کزه و نوب کدیکنز (ثم انزل الله سکینه علی رسوله و علی المؤمنین و انزل جنود الم نورها) اول هزیمتده نکره الله تعالی رحمتی رسولی اوزره و منمزم اولان مؤمنلر اوزره و یا یغمبر صلی الله علیه وسلم نایب اولوب فرار ایچن مؤمنلر اوزره انزال ایدر و دخی بروج و انزال ایدر که ای سز کورمدیکز که انلر ملائکه در (وعذب الذین کفروا) و کافورلر قتل و اسروسی ایله مذکوب ایدر (وذلك جزاء الکافرين) اشبومذ کور و نیکساده کافورلر کفری جزا سیدر (ثم یوب الله من بعد ذلك علی من یشاء) بوند نصکره الله تعالی اول کافورلر دینلر یکنه اسلام توفیقله قبه روزی قیلدی (والله عفو و رحیم) الله تعالی مغفرت و رحمتلور دینلر دینلر و انلر فضل ایدر روایت اولندیکه یغمبریز صلی الله علیه وسلم مکه بی فتنده نصکره مهاجر شدن اون ایکی یلک و اهل مکه دن ایکی یلک کشیله بدر و حینه کتیده که انده هوازن و ثقیفه قتال ایدر که انلر انجق دوت یلک مشرکین ایدر لر انصاردن سلمه بن سلامه بن وقش دیدیکه بکون بزود کوا و آزه مشرکینه مغلوب اولور دکلر اصحاب دخی انلر بوقولنه فوکل ایدر لکن یغمبریز صلی الله علیه وسلم انلک اول قولنه زیاده الم چکدی و حق تعالی دخی اول قولنه راشی اولوب امر لرین کندی لر فوکیل ایدر و انلر مشرکین ایل قتال شدید ایدر و بوسلور منمزم اولدیلر یغمبریز صلی الله علیه وسلم ایله عباس و ابوسه یانندن غیری کسه قالدی اول منمزم اولان اهل مکه ایدر یغمبریز صلی الله علیه وسلم بریده یضایه بنش ایدی عین و یسار نه باقنوب بغله سن کفار جایتنه سوودی عباس انلک لجامن و ابوسه یان رکان طورتدی و انلر عباس رضی الله عنه به امر ایدر که اصحاب شجره بی یاغره اول ایهه جه و ورا صوت ایدر یاغره یچق فی الحلال یغمبریز صلی الله علیه وسلم انلک فائنه درلدیلر و حق تعالی دخی اکابش یلک ملک امداد ایدر و کادیلر یغمبریز صلی الله علیه وسلم مسلمینک مشرکین اوزره هجومنه نظر ایدر یچلک دیدیکه (الان حی الوطیس) و برون برقبضه حصاة الوب کفارک یوز لرینه قارشو و ساجدی رب محمد حق یچون کفار منمزم و دیدی باذن الله کفاردن برکسه قالدی الا یغمبریز صلی الله علیه وسلم صاحب یغندن انلک کورینه ایردی آرزمانده صندیلر و فراره یوز طوب آرد لرینه دوندیلر عیال و اموالری اوطاسده لیدی اکابر دیلر یغمبریز صلی الله علیه وسلم اشعریلردن ابو عامر نام رجلی امیر ایدر و بجهشله اوطاسه کوندودی حتی که منمزم اولان کفارک عیال سی ایدر و جهرانه نام موضعه کتور دیلر الی یلک سی ایدر یغمبریز صلی الله علیه وسلم آتی مسلمینه فتنه ایدر و سائر اخذ اولنن اموال و سوانمی دخی انجیلر ایدر بوند نصکره هوازن اهل مسلمین اولد قری حالد یغمبریز صلی الله علیه وسلم کادیلر اموال و سبیلر یلک ردنی دیدیلر یغمبریز صلی الله علیه وسلم انلر دیدیکه اموال و سبیلدن ترین اختیار ایدر لیدی لکه سبیزی اختیار ایدر لر * اوله اولسه یغمبریز صلی الله علیه وسلم الله تعالی به جد و نداد نصکره اصحابه خطاب ایدر و دیدیکه اشجو و اخوان تائین اولد قری حالد کادیلر بن رای ایدر مکه انلر سبیلرین رد ایدر و اولکه اکا طیب القلب اوله ایستون * و اولکه طیب القلب اولیه یکنده کی سبیل بزه اراض ایستون و سبیه اصابت ایدر که زده انلک برنه سی و بره و زید دیکه جمیع من سبیلک رایکه راضیلر سبیلرین کندی لره تسلیم ایلر * یغمبریز صلی الله علیه وسلم ایدر بارز احتمالدر ارا کزده اکا راضی اولر اوله عرفا کزه امر ایدر که هر بری قومننه آتی صورده لر هر بری انبا عتک مافی الضعیر بزه بادره لر جمله می احکام و رضایردیلر و رأیه موافقت کور دیلر (یا ایها الذین آمنوا اتوا المشرکون نجس) یا مؤمنلر مشرک کفر قدر و باخیت الباطنلر در و با انلر دن اجتناب و اجیدر انجاسدن اجتنابک و جوی کبی زبر انلر طهارت یز و انجاسدن اجتناب ایتملر بلکه عابده نجاساتی ملاسلردر و زبر انلر جنابتدن اغتسال ایتملر و حدث ایچون آبدست آلزلر بوقوله استدلال ایدر که اول انلری نجس العیندر دیلر * حتی که ماه انلر ملاقاتله نجس اولور اسلامه کلد کارنده اوزر لرینه غسل واجب اولور و انلر که مصالحه ایدر انلک آبدستی بوزیلور (فلا یقربوا المسجد الحرام) امدی مسجد حرامه قریب اولسون و لر نجس اولد قریچون دینلر که هر ادرمه دخولن مده و زبر اهرمه داخل اولیچ مسجد حرامه قریب ایجاب ایدر * نکلر حق تعالی (سبحان الذی امری بعدد ایلان من المسجد الحرام) دیوب انکه حرمی اراده ایدر و زبراکه

بمغیر یزعی علیہ وسلم اسامی اہمائی چندن ایدی * امام بغوی ایدر بلاد اسلام کفار حقند اوج
 قسم * قسم ارن حرمدر امدی کافراک هیچ بر حاله اکاد خولی جائز اولر اول کرک ذی وایم * نامن
 اولسون حتی دار کفر دن امامه عرمده اینکن رمول کلسه جائز اولر که اکا حرمه دخوله اذن ویره بلاکه اکا
 خارج حرمه کسه کوندره که انک رسالت کندی ویر کوره * اما که ابوحنیفه معاهد کرمه دخولن تجویز
 ایدر منع مشرکینه مختص اولدیغیچون * قسم ثانی بلاد اسلام دن حجازدر * امدی کافره جائز اولور که اکا
 اذنله دخول ایدر لکن مقام سفر دن اکثر آندہ اقامت اولغیه کما اول اوج کوندر * عمر بن الخطاب رضی الله عنه
 ایدر یغیر یزعی علیہ وسلم دن اشتد مکہ دیر * انشاء الله اگر صاغ اولور رسم یهود و نصاری جزیره عرب دن
 حجازره حتی آندہ مسلمیندن غیر کسیه آلیه و مایم * پیغمبر یزعی علیہ وسلم آخرته انتقال ایدر اولیحق
 اصحابه وصیت ایتدی که مشرکینی جزیره عرب دن حجازره * ابو بکر رضی الله عنه اکا نفع ایدر مدی * حتی که
 عرورضی الله عنه زمان خلافتده انلری اجلا ایتدی و انلردن حجازره قادم ایدر اوج کون مملت ویردی *
 ویزیره عمر بن خطاب طولا اقصای عدن ایندن ربف عراقه دکر * و عرضا حده دن ساحل بحر دن
 اطراف شامه دکر * قسم ثالث سائر بلاد اسلامدر امدی جائز اولور که آندہ کافر ذمت و اما نله اقامت
 اولنه * لکن مسلمدن اذنسر مساجده دخولن منع اولنه (بعد غامهم هذا) اشبو بیلدنه کمره که اول
 هجرتک طوقونجی سنه می ایدی آندہ ابو بکر رضی الله عنه ایدر موسم اولوب ناسه حج ایتدردی و علی رضی
 الله عنه سورة بر آه بی ناسه اوقودی * تنکیم قصه می اشبو سوره اولنده ذکر اولندی (وان ختم عیله)
 اگر سر فقر خوفن ایدر سکن مشرکینک سرمدن منع اولغیه و انلر قدامیل حاصل اولان مکاسب و ارزاق
 انقطاعیله (فسوف یغنیکم الله من فضله ان شاء) امدی اول خونی قلوب کزدن کیدر که حق تعالی دیرمه
 عطا و فضلندن سزی وجه آخرله غنی ایدر * اوپله اولسه الله تعالی اول وعدی انجاز ایتدی همان امطار
 ازان ایدوب خیرلرین اوقودی و دخی جده و صنعا و جرش اهلنه اسلامی توفیق ایدوب هر بری علی التوالی
 مکہ میره کثیره طائسیوب کتوردی و فتح بلاد و اخذ غنائله و اهل ذمتدن اخذ جزیه ایلله انلره غنا
 ایدر کوردی و مشیت الهیه به تعلیقه تنبیه ایتدی که الله تعالی عبادی اغناده مستفضلدر بعضه اولور و بعضه
 اولر و بعض عامده اولور و بعض عامده اولر * امدی عبادله لایق اولور که تحصیل امالده حضرت رب متعاله
 تضرع و استیصال ایدر (ان الله علم حکیم) الله تعالی احوالکزی یلور منع و اعطا منده حکمتن اجرا قیلور
 (فانلوا الذین لا یؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر) شول قومه قتال ایدر که انلر الله تعالی به و یوم آخره کایب فی
 تصدیق ایتلر زیرا که ایمان اوج امرلر بحیو عندن عیادتدر که اول اعتقاد حق و اقرار بالحق و عمل بقتضی
 الحقیق * اولر که بالکثر اعتقادده اخلاص ایدر منافق در اقرارنه اخلاص ایدر کافر در * علمنه اخلاص ایدر نه
 فاسق در (ولا یحرمون ما حرم الله ورسوله) والله تعالی ورسولک کتاب و سنتنده تحریم ایتدی که شیئی تحریم
 ایتلر * و باخود رسولله مراد اول رسولدر که کندیلرین اکا اتباع زعم ایدر * یعنی دین مندر خیرلرینک
 اصلنه اعتقاد و عملده مخالفت ایدر (ولا یدینون دین الحق) و اعتقاد و اقرار ایتلر شول دین حقه که اول
 سائر ادیان نامعندر (من الذین اتوا الکتاب) اشبو خصال سببه بی جمع ایتلر که کتاب ویرلرلرند و
 امدی انلر قتال ایدر (حتی یعطوا الجزیه) حتی که اوزرلر نه تقریر اولان نراجی ویرلر (عن بد) قمر
 و ذلن انقیاد ایدر و باقی کندی اللہ تسلیم ایدر اولد قاری حالده یوخسه غیرک الیه دکل (وهم صاغرون)
 حاله و صکه انلر اذلا و مهور بندر * مفهوم آیت اولدر که اینکی کتاب اهلندن یعنی یهود و نصاری و ادن عرب
 و عجمیه بالانفاق اخذ جزیه جائز اولور * اما که کابی عرییده و کفار عجمک اهل کتاب اولانلر اختلاف
 اولندی * شافعی دیدیکه جزیه ادیان اوزره در یوخسه انساب اوزره دکل امدی جزیه اهل کابدن آلتور
 اول کرکله ربی و یا جمعی اولسون اما که اهل اوثانندن التزاول کرکله عربی و یا جمعیدر * زیرا پیغمبر یزعی علی
 علیه وسلم اوجان دیوررجل عربیدن جزیه ایدی * و عینک اهل ذمتندن دخی آلدی حاله که انلر عامه می
 هر بذر * و مالک و اوزای دیدیکه هر تمدن غیر جمیع کفار دن جزیه آلتور * و ابوحنیفه ایدر اهل کابدن
 علی * و موم و عجمک مشرکاردن جزیه آلتور و عجمک مشرکاردن دکل * ابو یوسف ایدر عربیدن جزیه آلتور

اول کرک کابی و یا مشرک اولسون و عجمیدن آلتور اول کرک کابی و یا مشرک اولسون * اما که مجوسیدن
 صحابه ناک اتفاقیه جزیه آلتور و روایت اولندی که پیغمبر یزعی علیہ وسلم هجر مجوسیدن جزیه آلتور
 * و جزیه ناک انلی بردن ایدر ابوحنیفه ایدر غنی اوزره واجب اولان جزیه قرق سکن در همدرو وسط اوزره
 یکری درت درهم و فقیر اوزره اون ایکی درهمدر اگر فقیر کسوب ایدر * و اگر کسوب دکل ایدر هیچ برشی
 واجب اولر (وقالت الیوم عزی ربان الله) یهود دیدیکه عزی ربان الله در شول سببه که عزی ربانلر اراستنده
 ایدی و تورات و تابوت کندیلرده ایدی * توراتی یهود و یزعی حق عمل ایدر اولدیلر * اوپله اولسه الله تعالی
 انلردن تابوتی رفع ایدوب توراتی انلره اوتوندردی * عزی رب علیه السلام حق تعالی به تضرع و استیصال ایتدی که
 اکا توراتی کیر و ویره جفطنی قلبه ایدر کوره * اوپله اولسه نماز قیلر طوررکن کوردیکه همان بر نور ایتوب
 جوقه کیردی اول حینده جمیع تورات حفظنه ایدر * چون آتی ناسه خبر ویردی قاتنه در لایر اول توراتی
 سو بیلدوب انلر ایدر * ماشاء الله زمان هر ویردنه کمره تابوت دخی کتسین کیر و انلره ویرلر حاله که انک
 ایچنده یازلش تورات و ارایدی * عزی رب انلر توراتن یازیلان توراتنسخه لرب انکله مقابله ایتدیلر زیاده و نقصانسر
 اکا مطابق بولدیلر عزی رب * توراتک ویرامی دکل الا ابن الله اولدیغیچوندر دیدیلر * کابی ایدر وقتا که
 یحیی نصر بنی اسرائیل اوزره غالب اولدی تورات علما سکن چینه کتوروب اولدردی اول علما کبری عزی رب علیه
 السلام ایدی آتی صغیر اولدیغیچون اولدردی * چون بنو اسرائیل بیت المقدسه رجوع ایتدیلر حاله که
 ارازلنده توراتی یلور کسینه یوغیدی اوپله اولسه الله تعالی عزی رب علیه السلامی یوزیل میت یا یوردیغندنه کمره
 دیر کوردی ویرمک برناه صوکتورب آتی اکا ایچوردی هماندم انکله تورات صدرتده نقش اولدی * آندن
 بنو اسرائیل کلوب بن عزی رب دیدی ایشاق دیرلر بر توراتی ایزر یلوردی * قولکده صادق ایتلر بزه
 توراتی اوقیفیل یازینام دیدیلر نم دیوب اول اوقوب انلر یازندیلر * بعده بر رجل کاوب دیدیکه بکا بابام
 جدمدن تخدیت ایتدی که اول توراتی بر خایه به قویوب بر کمره دفن ایتدی * حتی که اول رجلاه واروب
 اول توراتی حجاز دیرلر عزی رب علیه السلام اساتندن یازد قری توراتی انکله مقابله ایتدیلر زیاده و نقصانسر اکا
 مطابق بولدیلر عزی رب حقند اول کلام کفری سو بیلدیلر (وقالت النصاری المسیح ابن الله) و نصاری عیسی
 علیه السلام حقند حاشا ابن الله در دیدیلر شول سببه که قصه می التخی جزو ک اولر که جزیه بکدی *
 و دخی روایت اولندی که عیسی علیه السلام مایه و فعدنه کمره نصاری سکا بن بریل دین اسلام اوزره
 اولدیلر قبله به نماز قیلدیلر و مضای صائم اولدیلر حتی انلر که یهودییننده حرب واقع اولدی * مکریم و دده
 بولس دیور بر رجل شجاع و ارایدی قوم عیسادن چوق کسینه بی قتل ایتدی * بعده یهوده دیدیکه اگر دین
 عیسی حق ایدر بزا کافر اولوب مکافرتن اراولمشدر * قتی مغبونلر اکر انلر چشته کیر ورتناره کیرسه و
 * امدی بن انلر بر حیل ایدر بن حتی که انلری دخی ناره کیردیر بن * اوپله اولسه شول اوزرنده قتال ایتدی کی
 فرسند عقیاب دینوردی نصاری قوملر اوکند سکیرلر و باشنه طبراق دوکوب ندامت اظم سار ایلدی
 * نصاری دیدیلر که سکا نه حالت ایدر کیه بایشلری ایدر سن * دیدیکه سعادن بکارند کلدیکه سکا قوبه یوقدر
 مکرکه نصراتی اوله سن * اوپله اولسه یهودیتی ترک ایدوب سزک دیکزه کیردم نصاری کا زیاده سوندیلر
 واکرامله آتی کسینه به قودیلر بر ییل آندہ قلوب طشره حقیقه مدی حتی که انجیلی تلم ایتدی * بعده
 حقیقوب دیدیکه بکارند کلدیکه الله تعالی قوبه می قبول ایلدی انلر دخی آتی تصدیق ایدوب سوندیلر * آندن
 بیت المقدسه کندی انک اهلنه فسطاط و نام نصراتی بی خلیفه ایتدی و دیدیکه عیسی و مریم واله الوهیتده
 مشترکدر * بعده رومه کیدوب روم اهلنه لاهوت و ناسوتی تعلیم ایتدی و دیدیکه عیسی علیه السلام
 نه انیس و نه جسد بلکه ابن الله در یوقوب نام درجه تعلیم ایتدی و ملکادی نور رجل آخره دیدیکه اله
 عیسادر الوهیتدن زائل اولر * بعده اول اوج رجعدن هر برین تنها جا غروب دیدیکه سن بتم خلاص
 صاحب سن * و بعده عیسی کوردم یزعی راضی اولدی بیل که ابرته بن کندی ذیح ایدر بن * امدی سن نانی
 سکا خیر ویردیکم طریقہ دعوت ایت * آندن مذبحه کیروب کندی ذیح ایتدی کانه عیسانک یولنه جاننی
 فدا ایتدی اوجنخی کون اولیحق هر بری نامی کندی طریقنه دعوت ایدوب اوج صنف اولدیلر (ذلک

قولهم بافواههم) انك لو كلامي الحق السنه لربك مقوليد در قلبه مؤثره معنای بود در باطن که برافضه مملد
 بوجه برهانله عقل قبول ایدر معنای متضمن دکادر (بضاهئون قول الذين كفروا من قبل) قولوا
 آندن اول کافر اولان مشرکینک ملائکه بنات الله دیوقول باطله رینه بکزدردر (فان لهم الله انی یوفونهم)
 الله تعالی انله لعنت اید که اوزرله آله قائم اولدیغند نصکره حقدن باطله نیجه صرف اولوردر (اتخذوا
 احبارهم ورهبانهم اربابا من دون الله والمسیح ابن مریم) یهود عالمرن ونصاری متعبدلرن الله تعالی دن
 غیر ارباب اتخذا ایدر انله اطاعتله آند که الله تعالی نکل حلال ایدیکن انلر حرام ایدیلر و حرام ایدیکن
 حلال ایدیلر و عیسی علیه السلام حقدله ابن الاله دریدیلر (وما امرنا الا لعباده والتموا احدا) حالبوکه
 انله واحد عبادتله امر اولندیلر که اول الله تعالی در (لا اله الا هو) که آندن غیر اله یوقدر (سبحانه
 عما یشرکون) اول مشرکینک اکاشرک ایدیکن شیدن منزه در (یریدون ان یطفئوا نور الله بافواههم)
 انلر امر ایدر که شرک و انکذ بیلرله الله تعالی نکل وحدانیتنه و ولدن تقدسسته دلالت ایدر حجت و یقرا آن
 و یامحمد تسبیح ایمال ایدر (ویأیی الله الا ان یتنوره) والخال الله تعالی راضی اولز الا کا که اعلاه توحید
 واعز از اسلامله آتی اعلم ایدر * دینلر که اشبوانلرک حالی غیبار * محمد صلی الله علیه وسلم نبوتن تکذیبله
 ابطالله * بیلر شول آقاقد منتشر نور عظیمک اطفاسته سعی ایدن مثیلدر * حق تعالی ایسه آتی نفع اله
 زیاده اولسن دلیله (ولو کره الکافرون) اگرچه آندن کافر کرهات ایدر رسیده (هو الذی ارسل رسوله
 بالمهدی و دین الحق) اول الله تعالی رسولی قرآنله و دین اسلامله کوندردی (لیظهره علی الدین کاه) تاکه
 اول دین اسلامی ادیانک کلیسی اوزره غالب ایدر (ولو کره المنسکون) اگرچه مشرکین آندن کرهات
 ایدر رسیده (یا ایها الذین آمنوا ان کثیرا من الاحبار و الرهبان لیا کلون اموال الناس بالباطل ویصدون عن
 سبیل الله) یا مؤمنلر علماء یهود و زهاد نصارادن چوق که ل اموال ناسی بغیر حق اکل ایدر احکامده
 رشاخذله و دین الامم دن انلری صذا ایدر (والذین ینسکون الذهب و الفضة و لا یبقونها فی سبیل الله)
 و شونلرک التون و کومشی جمع و ادخار ایدر و انک حقنی سبیل الله اتفاق ایتزل (فبشرهم بعذاب الیم) انله
 عذاب الیمه بشیرایت (یوم یحیی علیهای نار جهنم فتکوی بها جباههم و جنوبهم و ظمورهم) یوم
 قیامتده اول کتزابیلان اموال اوزره نار قنوب قزدر بلور و انکه آتی کتزابیلنک انلری و انلری و ارقه لری
 یاندر بلور (هذا ما کنتم لانفسکم فذوقوا ما کنتم تکتزون) اشبوشول نفسلر بکزیچون ادخار و کتزابیلنک کز
 شیدر امدی کتزابیلنک کز و بالی ذوق ایدر دینور * ابن مسعود ایدر هیچ بر دیار اوزره و یادرهم
 درهم اوزره قوغزیکه هر دیار و درهم علی حده برده و وضعه قنور * دینلر که جیبا و جنوب و ظهورک
 کی الی تخصیص اولنسنه حکمت اولدر که صاحب کنز جن فقیری کورسه الی دور و آندن اعراض ایدوب
 اکابان و ارقه سن دور * پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایدر صاحب ذهب و صاحب فضه که اول مالرنک
 زکوتنی و برمه لرا یوم قیامتده اول آندن قزدر باش صفحه لرا ایدیلوب صاحبنک آتی و یانی و ارقه سی
 داغلتور و کتسه ینه اول و جمله اکاعذاب تکرار ایدیلور * برکونده که مقداری دنیا بیلارندن الی یلک
 بیلجه اولور * تعبادینی فصل اوخجه بو حالتدن اول زائل اولز بعده یا چشته و یاناره کوندر بلور * و دخی
 هر صاحب ابل که انک زکوتنی و برمه اول که یوزی اوزره یانر بلوب اول انک ایاقرله چکند بلور و اغزلرله
 اصدر بلور کرار و مرار بومنوال اوزره عذاب اکاعاده ایدیلور * برکونده که مقداری الی یلک بیلجه اولور
 بو عذاب اکادام اولور شول وقتده دکن که عبادینی فصل اولور * بعده یا چشته و یاناره کوندر بلور * و دخی
 صاحب غنم و بقر که انک زکوتن و برمش اولیه الا اول که یوزی اوزره یانر بلور و اول حیوانلرک اوزرندن
 بکوز بلور و بونوز بلور و بونوز بلور و یانرله چکند بلور و بومنوال اوزره تعبادینی فصل اوخجه اول عذاب
 اکاعاده اولور برکونده که انک مقداری الی یلک بیلجه اولور * برکونده که مقداری الی یلک بیلجه اولور
 یلک درمندن زیاده اول اول کتزدردرک زکوتنی و برمش و یانر و یانر و انک مادونی نفعه در * دینلر که
 مالک حاجندن زیاده سی کتزدردر یانر و برمش الله عنه ایدر پیغمبر صلی الله علیه وسلم فاته و ایدم حالبوکه
 اول کتسه تک کولکه سنده اولور دردی بنی کور و یحیک * رب الکعبه حقیچون انلر قتی زیاده کار در دیدی *

دیدم که رسول الله انلر کیلدر دیدی که مالاری چوق اولنلر در مکر که او کتسه و آردنه و صاغنه و مولنه اتفاق محل
 یره الی صرف ایدر اولر انلر ایسه قتی آذرده ابو امامه رضی الله عنه ایدر اهل صفه دن بر رجل وفات ایدوب
 میزنده بر دیار بولندی * پیغمبر صلی الله علیه وسلم دیدی که اول برکیه در یوم قیامتده اول دینار آتسده
 قزدر بلوب اول رجل انکه داغلتور * بعده بر رجل آخر دخی وفات ایدوب انک میزنده ایکی دینار بولندی *
 پیغمبر صلی الله علیه وسلم دیدی که اول اکابکی کیه در * دینلر که قول اول اصدر که اشبوا بیت منع زکوة
 حقدله و ایدر اوله بوجه حلالدن جمع مال حقدله دکل * زرا پیغمبر صلی الله علیه وسلم دیدی که (ثم المال
 الصالح للرجل الصالح) صالح کسه به مال حلال نه کو یکن اولور * ابن عباس رضی الله عنه ایدر بوبت نازل
 اول یحیی مسلمین اوزره زیاده خوف کلوب شدنکرو اولادمن ایچون برشی تخلیفنه استطاعت اولز دیدیله اول
 حالت پیغمبر صلی الله علیه وسلم خبر و بر یلچیک دیدی که (ان الله لیرض الزکوة الا لایطیب بها ما بقی من
 اموالک) حق جل و علانک زکاتی فرض ایتمسنه علت تاکه انکه بقیه اموالک سکا طیب اوله * عمر رضی الله
 عنه اشبوا آیدن سوال اولندیغنده دیدی که اول زکوة آیتنک نزولندن اول ایدی زکوة آیتی نازل اول یحیی الله
 تعالی زکوتنی امواله طهارت قیلدی * ابن عمر ایدر احد طایغ دکوا التون اولدیغنه مسالاه ایتمز چنکه انک
 عددنی یلور و زکاتنی و بر و انکه الله تعالی به طاعت قیلور اوله م (ان عدة الشمن عند الله اثنی عشر شهرا)
 الله تعالی عندنه شهر و کتسه عددیکه آند مساین اوزره زکوة واجب اولور و رمضان صومی ادا ایدیلور و
 احکامی اقامت اولنور و انک غیر زمانه متعلق عادات و عبادات یلنور و منازل قراوزره جاری اولور و انکی
 اهلدر که * اول محرم و صفر و ربیع الاقل و ربیع الآخر و جمادی الاولی و جمادی الآخر و رجب و شعبان
 و رمضان و شوال و ذوالقعدة و ذوالحجه در * بوجه شهر شمسیه دکادر که انک سنه سی اوچون و انک شش
 یوم و ربیع یومدر شهر هلالیه نکل سنه سی ایسه آندن ناقصدر که اول غایله اوچون و الی درت یومدر *
 الحاصل شهر شمسیه نکل یوز سنه سی شهر هلالیه دن یوز اوج سنه اولور (فی کتاب الله) حکم الهمده
 و بالوح محفوظده (یوم خلق السموات و الارض) الله تعالی سموات وارضی خلق ایدلر نبوده بواصر نایندر
 (منها اربعة شرم) اول اون ایکی شهر هلالیه نکل دردی رجب و ذوالقعدة و ذوالحجه و محرم شهر حرمدر
 (ذلک الدین القيم) اشبوا هر اربعه نکل تحریمی دین قوردر که اول دین ابراهیم و دین اسمعیل علیهما
 الصلوة و السلام در عرب ایسه الی اول ایکسندن وارث اولنلدر (فلا تظلموا فین انفسکم) امدی شهر
 سنه نکل جمیعنده فعل معصیت و ترک طاعتله نفسلر بکزه ظلم ایتمکز * و یا خودا شهر حرمده نفسلر بکزه ظلم
 ایتمکز * قتاده ایدر شهر حرمده عمل صالحک اجری اعظمدر آند ظلم دخی ما عدا شهورده اولان ظلمدن
 اعظمدر اگرچه ظلم هر حالده عظیم ایسه در (وقتلوا المشرکین کانه کایقاتلونکم کافه) جمیع
 مشرکینه اشهر حرمده و غیرده قتال ایدلر انلر سزه جمیع شهورده قتال ایدیکن کبی * اشهر حرمده
 قتالک حکمنده علماء اختلاف ایدیلر بر قوم دیدی که اول ذنب کبیر ایدی صکره نسخ اولندی اشبو (وقتلوا
 المشرکین کافه) قولیه * و زرا پیغمبر صلی الله علیه وسلم حذینده هوزن اوزره و طاعتده تعقیف اوزره
 غزا ایدوب محاصره ایتمی شواله و ذوالقعدة نکل به ضنده ایدی * و بر قوم دخی دیدی که اشهر حرمده قتالک
 حرمتی منوخ دکادر عطاء بن ابی رباح ایدر ناسه حلال اولز که حرمده و یا اشهر حرمده مشرکینه قتال ایدر
 مکر که مشرکین قتاله یادی اوله * اول تقدیر اوزره آند قتال حلال اولور (واعلموا ان الله مع المتقین) ییلوک که
 الله تعالی نکل نصرتی اکا اطاعت ایدوب آندن خوف ایدلر ایدر (انما النبی زیاده فی الکفر) بر شهرک
 حرمتی شهر آخره تاخیر کفرده زیاده در زیرا که اول الله تعالی نکل حلال ایدیکن حرام و حرام ایدیکن حلال
 ایتمکدر * روایت اولدی که عرب شهر حرمه تعظیم ایدر لری و انلر عامه معایشی صید و غارتدن ایدی
 اوج آی علی التوالی آندن کف انله مشقت اولوردی * و کاهی سربلری اشهر حرمک بعضنده واقع اولوب
 تاخیرندن کراحت ایدر لری * اوله اوله اول شهرک تحریمی شهر آخره تاخیر ایدر لری مثلا حرمک
 تحریم صفره آیدر لری محرمی استلال ایدر لری * و اگر صفری تحریمین تاخیر احتیاج اولد قزنده
 الی ربیع آیدر لری بومنوال اوزره تحریمی شهر بعد شهر تاخیر ایدر لری تحریمی سنه نکل کانه

دوراید و رادی * اسلام کذب کند محرم حق تعالی شک وضع ایندی که موضع رجوع اینش بولندی * بناه
 علیه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم حجة الوداعده ناسه خطابت ایدوب دیدیکه * زمان حق تعالی شک * هوات
 وارضی خلق ایندی که کونده کی هیئت استداره ایندی که سنه اون ایکی آی اولوب آنک دوری حرام ایلرید و اوجی
 متوالیات ذوالقعدة و ذوالحجه و محرم و ربیع و صفر و رجب و (بصل به الذین کفروا) اول شهر حرام تا خیریه
 کافر اولر ضلالت زانده به ایدریدر (یحیونه عامه) اول شهر حرام تا خیری و برینه شهر آخر تحریری بریدل
 حلال ایدر (و یحرمونه عامه) و بریدل آنی تحریری اوزره آیه و رله دیندی که آنی اول اجدات ایدن جناده
 ابن عوف الکنافی ایدی و موینه جل اوزره طور و ب نده ایدر دیکه یلوله که آلهه کز محرمی سزه حلال ایدی
 سزدخی آنی حلال یلوله دیردی * و کاه جک ییلده یلوله که آلهه کز محرمی سزه حرام ایدی سزدخی آنی حرام
 یلوله دیردی (لیواطیوا عده ما حرم الله) تا که الله تعالی شک حرام ایندی که شهر حرم عدده موافقت ایدر
 یعنی انرا شهر حرم بر شهر حلال ایدر برینه بر شهر حلالی حرام ایدر و رادی حلالدن بر شهر حرام
 ایتلر برینه بر شهر حرامی حلال ایدر و رادی * تا که حرام قیلد قلمری شهر در تندن اکثر اولیه الله تعالی شک
 حرام ایندی که شهر عدده موافق اوله (فیما حرم الله) اولیه اولسه شهر حرمده قتالی حلال ایدر
 حق تعالی شک انده حرام ایندی که حلال ایتلکه (زین ایهم سوء اعمالهم) انرا ضلال و خذلانه ایدر
 شول سید که اعمال قبحه لری انرا تزیین اولندی حتی که انی حسن ظن ایتلر (والله لایمدی القوم
 الکافرین) الله تعالی کافر لری دین حقدن اعراض لری چون انری اکا اوشاد ایتز (یا ایها الذین آمنوا
 مالکم انذایل لکم انقروا فی سبیل الله انا قد انقمنا الی الارض) یا مؤمنلر سزه اولدی که فی سبیل الله جهاده چقول
 دیتلکه * کز ارض و مساکن کز ملازم اولوب خروج و جودن تشاقل و تباطی ایدر سز (ارضیتم بالحیوة الدنیا
 من الآخرة فامتنع الحیوة الدنیا فی الآخرة الاقلیل) آخرت و فعیندن بدل دنیانک حیات و غرورنه واضی
 اولور میسز دنیا ایلد متع ایه آخرت جینده دکل الاشی قلیل مستحق در وقتا که پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم
 طاعتدن رجوع ایدوب تبول غزاهنه امر اولند یلر اول ایهام صیغه و اشتداد سرده و زمان عسرتده اولغین
 صحابه خروجده تشاقل ایدیلکه الله تعالی اشو ایتی انزال ایلد انرا عتاب ایدی (الاتفر و ایعذکم عذابا لجا)
 اگر غزاه خروجله امر اولند یقنر دینکده کاه خروج ایتز سکر الله تعالی سزه دنیاده حبس مطرله و آخرتده
 ناره عذاب ایدر (و یسئلکم قوما غیرکم) و سزل بریکزه بر قوی کتور و ک انرا کامزدن زیاده اطاعت
 ایدر (ولاتفروا شیئا) و الحال خروجی ترکاه سزا کاضر را یتمز سز اول هر شیدن غنیمتد تشاقل کز انک
 دینه نصرته قدح و برمن (والله علی کل شیء قدير) الله تعالی هر شیه قادر در (الاتصبروه فقد نصره الله)
 اگر غزاه خروجی ترکاه رسولنه نصرت ایتز سکر الله تعالی اکا نصرت ایدر سکر اکا نصرت ایدی
 (اذ اخرجهم الذین کفروا من اثنین) شول وقتن که اول رسول علیه السلامی کافر لرمکه دن چقار دیر حالبوکه
 انکه او بگردن غیری کسه یوغیدی (اذ هم فی الفار) اول ایکسی جبال مکه دن جبل ثوره بر غارده ایدر
 (اد بول ص حبه لا تحزن ان الله معنا) اول صاحبی ابوبکر رضی الله عنه مدبر دیکه شزون اولفل
 الله تعالی شک عصمت و معونی برملدر (فانزل الله سکیته علیه) الله تعالی اکا ویا صاحبی ابی بکر
 سکیته من انزال ایدیکه انک عندنده قلوب سکون کور (واینه یجنود لم تروها) و سزل کور و مدیککر
 جنوده اکا تقویه ایدی * یعنی ملائکه ایلکیم آنی غارده حراست ایدوب وجوه کفاری آنی آنده کور مکدن
 صرف ایتلر (وجعل الذین کفروا السفلی) و کفره نل کفره دعوت و یا ثمر کن مخفنه و مغلوبه
 فیلدی (و کلمه الله هی العلیا) حالبوکه الله تعالی شک توحیدی و یادینته دعوت علیادر (والله عزیز
 حکیم) الله تعالی امرنده عزیز و تدبیرنده حکیمدر (انقروا خفا فاثقالا) الله تعالی شک جهاد
 ایچون صحاح و مرض شیان و شیوخ رکان و مشاة سلاح و صلا حلقه و راه و اغیاه اولد یقنر حالده خروج
 ایدل * پس یوتا کیدا ایچون انام مکتوم رضی الله عنه اعی ایکن پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم یار رسول
 الله بکادخی خروج و ایچیدر دیکه دیکه نم حتی که (ایس علی الاعی حرج) آیتی نازل اولوب قعوده
 آکوانک امثالی اصحاب اعذاره رخصت و برلادی (وجاهدوا باه والکم وانکم فی سبیل الله) والله تعالی شک

سیدلره ماللر بکر و نسل بکر دن امکان کز اولان شیده جالشول (ذلکم خیر لکم ان کتمتم تعلمون) امدی اشبو
 خصلت سزه خیر لدر اگر انک خیر اید و کن یلور سکر زرا که الله تعالی انی سز چون اختیار ایدی اولیه اولسه
 اکامبادرت ایدل * بعده تبول غزاسندن تخلف ایدن منافقین حقدنه نازل اولوبدر که (لو کان عرضا قریبا
 و سفر اقصا و لاتبوعولک) اگر انلر دعوت اولملری شول قریب سهل المأخذ نفق دنیوی به و یا سفر متوسطه
 اولسه سکا اتباع ایدر لری و تخلف ایتیه لری (ولکن بعدت علیهم الشقة) لکن انلر انلر قصدا یدل کوری
 سفر مسافه بعیده مشقتله قطع اولنور اولدی (و یحلفون بالله لو اننا طعنا فخرنا معکم) و سکا عین
 ایدر که اگر سعه مال و زاده و در غزاه اولسه سکه یله اول غزاه خروج ایدر لک (یهلکون انفسهم)
 حلف کاذبه نفر لمرین هلال ایدر (والله یعلم انهم لکاذبون) الله تعالی یلور که انلر حلف کاذبه کاذبه لدر
 (عما الله عنک اذنت لهم) یا محمد الله تعالی سنی عفو ایدر نیچون انلر قعوده اذن و برلک حتی که سندن
 استیذان ایدوب کاذبه اعلال ایتلر نیچون توقف ایتلک (حتی یتبین لک الذین صدقوا و تعلم الکاذبین)
 تا که اعتذارنده صادق اولنلر سکا متین اولیدی و اندن کاذبلری بیلدک (لا یستأذنک الذین یؤمنون بالله
 و الیوم الآخر ان یجاهدوا باه والهم وانفسهم) یا محمد الله تعالی به و یوم آخره ایمان کتور نلر ماللری و نسللری
 جهاد ایتلکه سندن اذن طلب ایتلر بلکه اکامبادرت ایدر یو خسه اذنه توقف ایتلر (والله عليم بالمعین)
 الله تعالی قوی املی یلور اجزل ثوابله انلر جهاد ایلور (انما یستأذنک الذین لا یؤمنون بالله و الیوم الآخر)
 جهاددن تخلفه سندن استیذان ایدر انلر که الله تعالی به و یوم آخره ایمان کتور و سز (وارتابت قلوبهم)
 و قلبلری شک و تشاقل ایدر (فهم فی ریبهم یترددون) که انلر شک و تشاقل ایدر متعیر لدر (ولو ارادوا الخروج
 لاحد و لاه عده) اگر انلر غزاه خروج مراد ایتلر انکی چون متاع و کراعدن ایه و قوت تیه ایدر لری
 (ولکن کره الله ان یهاهم فبطهم) لکن الله تعالی انلر خروجدن کراحت ایدوب انلری خروجدن منع و حبس
 ایدر (وقیل الله و ابع القاعدین) انلر قلوبله اسباب خذلان القاه اولوب دیندی که یوتکرده نساء
 و صبیان الله و یا معذورین الله قعود ایدل (لوخرجوا یدیکم ما زادوکم الا خیالا) اگر اول منافقین سز که غزاه
 چقه لرا نکه سزه فساد و شر لمرین اوتوره لری (ولا وضعوا خلالکم) و ارا که غنیمه و نقل حدیله عداوت
 و بغضاء ایتلکه اسراع ایدر لری (بیغوثکم الفتنة) سز چون مقتون اوله حتی شی طاب ایدر لره زیت
 و شره و قوع کز کی (و فیکم جماعون لهم) و ارا کزده انلر کجاسوسلری وارد و ک سزل کلامکزی انلر نقل ایدر
 * و یا خود انلر قولن اشیدوب انلر اطاعت ایدر (والله عليم بالظالمین) الله تعالی ظالم لک ضما نوری
 یلور (لقد ابتغوا الفتنة من قبل) بوندن اول یوم احده انلر امر کی تشیت و اصحابی تفریق مراد ایدر
 (و قلبوا الامور) و سز چون مکاید و حیل تدبیر و اوامر کی ابطالده آرلرین تدویر ایدر (حتی جاء الحق
 و ظهر امر الله) حتی که نصر و تائید الهی ایدوب دینی عالی اولدی (و هم کاهون) حالبوکه انلر آندن
 کارلدر (ومنهم من یقول انن لی ولا فتنة) منافق لک بعضی سکا دیر که بکا غزادن تخلفه اذن و بر
 یو خسه بکا اذن و بر عکله بنی عصیان و مخالفته ایتلکه * و فتا که پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم تبول
 غزاسنه تبهز ایدی خدین قیمن نام منافقه دیدیکه استر سیدل کیم زمه روم دیارنه واروب آندن کندی که
 سراری و وصفا کتورده بن * دیدیکه یار رسول الله قوم بنی یلور که بن نسا ایل مفرمن قور قار سکه روم قزلرین
 * و لیجک صو ایدر مین بکا اذن و بر که قلوب کیم و سکا مالله اعانت ایلیم * پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم
 آندن اعراض ایدوب فالفقه اذن و بری ساسته یو آیت نازل اولدی (الا فی الفتنة فطوا) اکاه اولول که
 انلر فتنة تخلف و منافقه و دشیدلر (وان جهنم لمحیطة بالکافرین) و یوم قیلتمده جهنم کافر لری
 کندوبه جمع ایدیلر (ان یصلک سنة نوحهم) یا محمد اگر بعض غزواتکده سکا ظفر و غنیمت ایدر
 منافقده حزن و درر (وان نصبتک مصیبة یقولوا قد اخذنا امرنا من قبل) و اگر انده سکا شدت و هزیت
 ایدر دیر که انلر مصیبتدن اول غزادن قعودله اخذ حذر ایتلر (و یلور اهرم فرعون) و ایدر لره
 دویوب کیدر لره لوب که سکا ابرشن مصیبتده سرور لدر (قل ان مصیبتنا الا ما صبت الله لنا) یا محمد انلر
 دیکل که بزه ایدر مکر او که بزم ایچون لوح محفوظده تفسیر و ایجاب اولش اوله اول کز نصر و غنیمت

وایشادت و مغفرت در (هو و لانا) اول بزم ناصر و حافظ مژدر و موت و حیاطه اول بزم نهم و زدن اول در
 (و علی الله فلیتوکل المؤمنون) امدی مؤمنان و کلین الله تعالی به ایستوار که انزل حق انک غیری به تو کل
 ایستاد در (قل هل یترصون بشا الا احدی المؤمنین) منافقانه و بیکل که منزل بزم انتظار کز دکل الایکی
 حسنی نک برینه یا نصرت و یا شهادت در (و نحن ترص بکم ان یصیبکم الله عذاب من عنده اوباید بنا)
 بزم دخی منزل ایچون انتظار میزایکی سوا آنک برینه در یا الله تعالی عندن سزه عذاب ایرکوره و یا مؤمنانه
 کفر یکنز سبیل سزی قتل ایذیره (فترصوا انما معکم مترصون) امدی بزم عاقبتزه منتظر اولو که
 بزم دخی منزل عاقبتزه منتظر لرز (قل انفقوا طوعا و کرهالان یقبل منکم انکم کنتم قوما فاسقین) منافقانه
 دیکل که کرک مالکزی غزایه طوعا و یا کرهالان ایذیک پیغمبر صلی الله علیه و سلم اوزر بیکزه آنی الزام
 و یا کار غبت ایچیکه اول سزدن قبول اولمز زیرا که جهاد ددن تخلف ایذیک کز ایچون قوم فاسقین اولدیکز
 (و ما منکم ان تقبل منهم نفقاتهم الا انهم کفروا بالله و برسوله) انزلک نفقاتی قبولنه مانع الله تعالی به
 و رسولنه کفری اولدی (ولا یأون الصلوة الا وهم کسالی) و انرا غازی قبله لمتناقلین اولدقاری حاله
 قیلر * زیرا انک اداسی اوزره نواب رجایا تجز و ترک اوزره عذاب خوفن دخی ای تزل (ولا یستقون الا وهم
 کارهون) و انرا قیل الله برشی انفاق ایستلر الا آنی کراسته ایدر لر زیرا انی مغرم و منعی مغنم عدا ایدر لر
 (فلا تحببوا مالکم ولا اولادکم) یا محمد سنی انزلک اموال و اولادی اعجاب ایستون زیرا که اول انره
 استدر اوج و وبالدر (انما یرید الله لیعذبهم بها فی الحیوة الدنیا) الله تعالی دیکر که انره اول اموال و اولادری به
 حیات دنیا عذاب ایدر اموالک جمع و حفظی متاعین چکدر مکله * و اولادک شداند و مصائب کورست مکله
 و یا خود مالری سبیل دنیا ده کی عذابری آندن زکوة الخفله و فی سبیل الله انفاق اولدقاری * و یا خود انی وارث
 طالع تخلفی حیرتله و انک سبیله یوم قیامتده مو جراه اصابتله اوله (و ترهق انفسهم و هم کافرون) و انزلک
 روحلری چیه حالوکه انرا کافر لر (و یحلفون بالله انهم لانکم و ما هم منکم و انکم قوم یفرقون) منافقانه
 الله تعالی به بین ایدر لر که انرا سزدن منزل دیکه ز اوزره در حالوکه انرا سزدن دکلردیکه انرا سزدن
 خوف ایدر لر که مشرکینه ایستدیکر فعلی انره دخی ایدر سز * اوله اوله اسلام اظهاریه کندیلرین سزدن
 حایت ایدر لر (و یحذرون لمجا الامارات اومد خللوا لوالیه و هم یجمعون) اگر انرا بر حصن بولسه لر که
 اکامیفنه رو یا مغاره لر که اکامیر لر * و یا بر موضعکه اکاصوقیلر (سرعتله آندن جانبیه اقبال ایدر لر دی
 بر حینیه کیم انری آندن دونددر برشی اولیددی * یعنی انرا سزدن مخلص و مهر بولسه لر سزدن مغارت
 ایدر لر دی (و منهم من یازک فی الصدقات) یا محمد منافقانه بعضی صدقات قسمته سنی تعیب ایدر
 (فان اعطوا منها رضوا و ان لم یعطوا منها اذاهم یسخطون) اگر اول صدقاتدن ویرسه لر قسمته راضی اولور لر
 و اگر اندن ویرسه لر بر حکمت ایچونکه انی الله تعالی و رسولی بیلور ایچونور * و یا خود جوق ویرسه لر
 سوزور لر از ویرسه لر ایچونور * دیکر که اشبو آیت ذوالخو بصره التیمی شاتده نازل اولور لر راسی
 هر قوس بن زهیر در خوار جلک ایلدر * ابوسعید الخدری ایدر پیغمبر صلی الله علیه و سلم فائده ایدر
 ناسه حنین غنائن قسمت ایدر دی * ذوالخو بصره کلوب دیدیکه یا رسول الله عدل ایت پیغمبر صلی الله علیه
 و سلم ایذی بن عدل ایستدیکر کیم عدل ایدر * عمر بن الخطاب رضی الله عنه ایذی یا رسول الله بکا اذن ویرکه
 اشبوتک بوین اوزم پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایذی انجتمکل * دیکر که منافقانه ابوالخو شاتده
 نازل اولور لر * دیدیکه صاحبکزه نظر ایچیز سز که صدقات قیون چوبانلرینه قسمت ایدر و مع ذلک کندوی
 عادل زعم ایدر (و لو انهم رضوا ما اتهم الله ورسوله) اگر انرا الله تعالی و رسولک غنیت و یا صدقه دن
 ویردوکنه راضی اولسه لر (و قالوا احببنا الله) حق تعالی بیک بزم فضلی کفایت ایدر دی * (میتونا الله من
 فضل ورسوله) الله تعالی بزم رزقندن و رسولی غنیتدن اشبو کونده ویریلاندن اکثر ویر * بچن انک عندنده
 وعت اوله (اهالی الله راغبون) بر الله تعالی فضلنه راغب لر ازل بری صدقه دن و اموال فاسدن دیلر سه
 غنی ایدر * امدی اشبو موافقه الهیه ایه متعظ اولسه لر ایدر خیر لایذی (انما الصدقات) زکوة ناسدن
 کز صنف ایچوندر که ذکر اولور * زیاد بن الحارث رضی الله عنه ایدر بن پیغمبر صلی الله علیه و سلمه

واروب بیعت ایستدم بر رجل کلوب دیدیکه یا رسول الله بکمال زکوتدن ویرکی پیغمبر صلی الله علیه
 و سلم ایذی الله تعالی زکوت امر ندنه نبی و نه غیرک حکمتنه راضی اولدی بلکه آنده کندی حکم ایدوب
 مصارفن سکر صنف ایذی * اگر سن اول اصنافدن ایستد حقکی ویرین و اول اصناف اشبوندر که ذکر
 اولور (للقراء و المساکین) یعنی زکوت مصارفی اولان فقره صنفنه و مساکین صنفنه صرف اولور
 فقیر اولور که حاجتندن بر موقعه واقع اولور مال و کسبی اولیه * و مسکین اولور که مال و یا کسبی اوله
 کندوبه کفایت اجمیه * اشبو معنایه (اما السفینة فکانت لمساکین) قوی دلیلدر * و پیغمبر صلی الله علیه
 و سلم حق تعالی دن مسکینی سؤل ایدردی و فقر دن قوڈ ایدردی * و بر قوله معنی عکس اوزره در
 (او مسکینا ذامتریه) دلالتله بالجه فقر و مسکنت حاجت و ضعف حالدن عبارتدر فقیر شول محتاجدر که
 حاجت انک قوارظم رفی * مسکینه شول ضعیف النفسدر که قوت طلبنده حرکتدن سکون ایدر *
 و صدقه اخذنه مانع غنائن حدنده علماء اختلاف ایستدر اکثرن دیدر که حدی اولور که کندوبه و عبالله
 بر سیده کفایت ایدر شی اوله که اول مالک و شافعی قولدر * و ائمه حنفیه دیدر که غنائن حدی ایچیکه وز در همه
 مالک اولدر * و بر قوم دخی دیدر که الی درهمه مالک اولان کشتی به صدقه حلال اولمز (قال النبی صلی الله
 علیه و سلم من سأل الناس وله ما یغنیه جاء یوم القیامة و مسکنته فی وجهه خوس و اخذوش او کدو ح قیل
 یا رسول الله و ما یغنیه قال خوسن درهمه او قیتمان الذهب) پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایدر برکسه که اکا
 غنا و بر رشی و یا یکن سؤل ایدر یوم قیامتده کور حالوکه سؤل ایذیک شی یوزنده طریق و یا برقی و یا عیب
 ویررشی * دیکر که یا رسول الله آنی ندکلوئی غنی قیلور دیدیکه الی درهم و یا التوندن انک قیمتی
 * اشبو نوری واحد و احق و ابن المبارک قولدر و کشتی به جائز اولمز که زکوتندن الی درهمدن اکثر
 و بر قوله فرق درهمی بر کشتی به ویر (قال النبی صلی الله علیه و سلم من سأل وله اوقیه او عدلما فقد سأل
 الحسنا) پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایدر برکسه که بر اوقیه به و یا انک عدلنه مالک ایکن سؤل ایدر اول الحسافه
 سؤل ایستدر (و العالین علیها) و دخی زکوة شول آنی تحصیل و جمعه سبی ایدر لر صرف اولور که انرا
 مصارفک صنف نالیدر امدی انرا کرک فقر و یا غنیان اولسونر عملارنک امر منلی زکوتدن ویریلور *
 دیکر که انره زکوتک غنی ویریلور (و المولفة قلوهم) و دخی شول قومه ویریلور که انکه قبلری ایمان اوزره
 تألف ایدر زکوة مصارفنک انرا صنف را فیدر * امام بقوی ایدر انرا یکی قسمدر بر قعی مسلمون و بر قعی
 کفاردر و انلردن مسلمانن یکی قسمدر بر قعی اسلامه داخل اولنلردن * کن اسلامه نیتلری ضعیقه در
 * پیغمبر صلی الله علیه و سلم انره قایلین تألیف ایچون ویرردی * و بر قعی ایسه اسلامه داخل اولنلردن
 و نیتلری دخی اسلامه و قوبه در لکن انرا قوملری یشنده شریفلرد * امدی انره ویریلور که قوملرینه تألف
 ایدر و اما ماللرینه اسلام ترغیب ایدر * و موافقه مسلمین بر قسم دخی شول مساونددر که قوم کفاراراستده
 بر موضعده اولور لر که انره جیوش مسلمین ایشمالامونت کثیره ایدر * وجه ساد قادر دکلردن یا ضعف نیتلری
 و یا ضعف حالز ایچون * امدی امامه جائز اولور که مال زکوتک سهم غزاتندن و بر قوله سهم مؤلفه دن انره
 دخی ویر * و موافقه مسلمین بر قسم دخی شول مسلموندر که مانع زکوتدن رجاعت اراستده و انلردن زکوة
 التوب امامه ایلنلور امدی امام اول مال زکوتک سهم مؤلفه سندن و یا سهم سبیل الا سندن ویر * اما
 مؤلفه دن کفار شول کافر در که شرنندن قورقوله و یا اسلامی رجاء ایدر امام انره زکوتک سهم
 مؤلفه سندن ویر مسی جائز اولور * اما که یوزمانده الله تعالی اسلامی عز یر ایدوب انراک تألفندن احتیاجی
 رفع ایلدی * اوله اوله هیچ بر حاله مشرکانه تألف ایچون زکوتدن ویرلر علمادن کثیرون اکاذمبلردر که
 اول عمر رضی الله عنندن مریدر مالک و نوری و ائمه حنفیه قولدر (و فی الرقاب) و دخی رقاب فکته
 صرف اولور که اول مصارف زکوتک صنف خامسیدر * یعنی مکاتبلرک نجوی اداسنه آندن بر سهم
 ویریلور و بر قوله انکه رقاب اشترا و اعتاق اولور که اول مالک واحد قولدر * و بر قوله اساری فدی به سبه
 صرف ایدیلور (و انصارین) و دخی مدیونلر صرف اولور که اول مصارف زکوتک صنف سادسیدر *
 غارمون ایکی قسمدر بر قعی شول کسه لر در که نفسلریچون معصیت اولیان شیده دین ایدنیلر * امدی

کند بر نعلبه شانه اش و آیت نازل اولوب اولی ایستد بچک فی الحال زکوتن پیغمبر عز صلی الله علیه
وسله کنوردی پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم انی قبول ایستوب الله تعالی بنی اندن منع اید و بدریدی * اندن
نعلبه باشنه طبراق دو کوب چوق اغلدی پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم اکاشو سکا کندی فعاکند ندرکه ایندک
نیچون بنم امره اطاعت ایستد لیدی اندن خائب و محروم * کندی پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم
و فاندن نکره زکوتن ابوبکر رضی الله عنه به کنوردی اولدخی قبول ایستد * بعده ۶۰ رضی الله
عنه زمان خلافتنده کنوردی اولدخی قبول ایستد * و عثمان رضی الله عنه زمان خلافتنده
هلاک اولدی (فلما اتاهم من فضله بخلوا به و نزلوا و هم معروضون) وقتا که الله تعالی انلره رزقندن و بریدی حق
الاهی اندن منع ایستد و طاعة الالهین یوزلرین دوندردیلر حالبوکه انلر بر قومدر کیم عادتلی اندن اعراضدر
(فاعقبهم فافاقی قلوبهم الی یوم یلقونه) الله تعالی اول فعللر یلک عاقبتن قیلرلنده نفاق و سوء اعتقاد قیلدی
یوم قیامتد کین که الله تعالی به و یا علالرینه ملاقی اولورلر (بما خلفوا الله ما وعدوه) الله تعالی به وعد
ایستد کاری تصدیق و صلاحه خلفلری سببیلر (و بما کانوا یکذبون) ودخی انده کاذبین اولرلرلرلر که خلف وعد
کذبی متضمندر ایکی وجهدن مستبعدر (الم یعلموا ان الله یعلم سرهم و نجوهم) منافقلر بلزلرلرلر که الله
تعالی انلرلر قیلرلنده اسرار ایستد کاری نفاق و یا خلقه عزیزی ودخی یلنرلنده سولشد کاری طاعنی و یا زکوت
جز به تسبیح لیدی یلور (وان الله علام الغیوب) والله تعالی غیبلی ییلورلر کابرخی خفی اولمز (الذین یلزون
المطوعین من المؤمنین فی الصدقات) منافقلر که مؤمنلردن صدقاتده تطوع ایدنلری (والذین
لا یجحدون الا جهدهم) ودخی تطوعده مقدور و طاقتلرین ویرنلری تعیب ایدرلر (فیسخرن منهم) امدی
اول منافقلر اول صدقاتده تطوع ایدن مؤمنلری استمزا ایدرلر (مختر الله منهم) الله تعالی دخی انلره استمزالری
جراسن ایدر (ولهم عذاب الیم) وانلره کفرلی اوزره عذاب مؤلم اولور * روایت اولندیکه پیغمبر عز صلی
الله علیه وسلم بروقتده صدقه ویرمکی ناسه ترغیب ایستد * اوله اولسه عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه
دوت یلک درهم کنوردی دیدیکه سکر یلک درهم واریادی نصفی اشسته کنوردی ورم جل شانه به اقراض
ایتم و نصف آخرینی ایه عیاله آلیقودم * پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم اکادیدیکه الله تعالی ویردیکه و کرل
آلیقودیفکه برکت ویرسون پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دعا سی حرمته مالنه بر مرتبه برکت ایدرلر
و فاندنلر ایکی مره اشدن بر یلک نصف عن حصه سنه سکسان یلک درهمه صلح اولندی * وعاصم بن عدی
یوز و سق عمر کنوردی * و ابو عقیل الانصاری بر صاع عمر کنوردی عیاله دخی بر صاع آلیقودم دیدی پیغمبر عز
صلی الله علیه وسلم امر ایدرلر که اول کنوردیکه بر صاعی صدقات اوزره تریبیدی اوله اولسه منافقلر انلری
لمز ایدوب دیدیلر که عبد الرحمن ایله عاصم ویرمسی ربایله در و ابو عقیل بر صاع عمر ندن الله تعالی ورسولی
غنیلدر لکن مرادی اولدر که کندوی تذکیر ایدر تاکه اکاصد قانندن ویریلر (استغفر لهم اولان استغفر لهم
ان تستغفر لهم سبعین مره فان یغفر الله لهم) یا محمد اول منافقلر ایچون کر که استغفار ایت کر که ایتمه انلره
فاندن سی اولامقده ایکی امر مسابدرلر ایچون یتش کره استغفار ایدرلر سکده حق تعالی انلری مغفرت
ایدرد کدر (ذلک یانهم که ربایله ورسوله) الله تعالی انلری عدم مغفرتی شول سببندر که کفرلی
مغفرت قابیلرین صرف ایدرلر (والله لا یدری اقوم الفاسقین) الله تعالی شول کفرده مقررلری حقه
ارشاد ایتمز * روایت اولندیکه عبد الله بن ابی که کار منافقیندن ایدی مرضی موقنده او غنی عبد الله که
مخلفلردن ایدی پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دن دیلدیکه بابا ایچون استغفار ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم
دخی آتی ایدیکه اشبو آیت نازل اولدی * پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایستد امدی انکچون بنشدن زیاده
استغفار ایدرلرین اوله اولسه نازل اولدیکه (سواء علیهم استغفرت لهم ام لم تستغفر لهم ان یغفر الله لهم) زیرا
پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم اول یتشدن عدد مخصوص فهم ایستد زیرا که اول اصلدر * اوله اولسه
اکابیان اولندیکه انکه مراد تکبیر و ربوبیه تحمید دکلدر (فرح المخلفون بجهدهم خلاف رسول الله)
غزوه توکدر نصف ایدرلر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم خلفنده و یا مخلفاننده غزادن قعودلرینه سوندیلر
و کره و ان یجاهدوا باهم و انهم فی سبیل الله) والله تعالی طاعتنده ماللرله و نفسلرله جم اددن

کرات ایستدیلر (وقالوا لا تنفروا فی الحرب) و انلر بری برلرینه و یا مؤمنلره اشبو کشتی زما تده جهاده کنکر
دیدیلر (قل نارجهم اشدرلر) انلره دیکل که جهنم آتشی حرارتده توصیف نردن اشد در سزایسه
بو مخالفه کنکرلر جهنم حرق صیف حری اوزره ایشار ایستدیکر (لو کانوا یقفوهون) اگر مایلری اکایدیکر
ییلورلر (فلیصحبکوا فلیلا ولیلکوا کثیرا جزاء بما کانوا یکسبون) امدی انلرلر نیاده و آخرتده کی حاللرین
تأمل ایدوب ضحک برن قلیل و بکارلرین کثیر ایستونلر که کفر و نفاقدن کسب ایستد کفرینه جزاء اوله (فان
رجعک الله الی طائفة منهم فاستأذنوا للفرج) یا محمد اگر حق تعالی سنی کیر و مدینه به مخلفیندن منافقین
طائفه سنه ایر کوروب قبولد نکدره بر غزوه اخراجه خروج ایچون سندن استیذان ایدرلر (فقل
ان یخرجوا معی ابدان تقاتلوا معی عدوا) انلره دیکل که سزایله بمله غزابه چقمز سز و عدویه قتال ایخسز
(انکم رضیت بالعود اول مره فاقعدوا مع الخالفین) زیرا که سزاول مره قبول غزاسندن قعوده رضی
اولدیکر * امدی نسا و صبیان ایله و یا مرضی و زمینی ایله و یا عدو سز تخلف ایدنلره سز دخی قعود ایدلر (ولا تصل
علی احد منهم مات ابد اولان تقم علی قبره) منافقلردن فوت اولانک جنازه سی اوزره ایدر نمازی قافل و قبری
عندتده دفن و یا زیارت ایچون وقوف ایتمکل * عمر بن الخطاب رضی الله عنه ایدر عبد الله بن ابی فوت اولیچو
پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دعوت اولندیکه نمازین قیلر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم قیام ایدیکل دیدم که
یا رسول الله سن ابن ابی اوزره نمازین قیلور میستکه اول سنک حقه که شونک و شونک کبی شوز و یلشدی
دیو قیامین اکا عایدتم دیدیکه یا عمر اوزرینه نمازی قفلله ترک یلننده تخیر اولوب قیلدی اختیار ایدتم اگر
بلسیدم که انکچون استغفاری یتشدن زیاده ایله مغفرت اولدور ایدر دم اندن نمازین قبول منصرف اولدی
براز زماندن (ولا تصل علی احد منهم) دن ایکی آیت تمامنه دکن نازل اولدی * روایت اولندیکه عبد الله بن ابی
مرضی موقنده پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم چاغروب دیلدیکه انکچون استغفار ایدر و جسد شریفته
ولی ایدن قیصنده اول تکفین اولنه و اوزرینه نمازین قیلر * فوت اولیچو پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم کاقیصن
کوندردیکه ایچنده تکفین اولنه و نمازین قیلغه کیدیکل بو آیت نزولله نئی اولندی * دیلدیکه پیغمبر عز
صلی الله علیه وسلم کندی قیصنه الی تکفیندن نئی اولنجوب لکن صلوتدن نئی اولنسنه حکمت اولدر که
اول قیص اکا مکافات ایدی شول قیصه که یوم بدرده عباس بن عبد المطلب اسیر اولد یغنده اکننده نوب
یوغیدی پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم بر قیص استدیکه اکا کیوره عبد الله بن ابی قیصی اکا مناسب
بولنجیق پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم اول ای اهدا ایدوب پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دخی انی عیاله
کیور مشیدی امدی * پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم اکنندن قیصن چقاروب عبد الله بن ابی کفن ایتمی
عباس ایچون اندن الدی قیصه مکافات ایدی و صلوتدن مراد که میت ایچون دعا و استغفاردر کافر حقه
ممنوعدر (انهم کفر و ابایله ورسوله و ما قوا و هم قاقون) زیرا که انلر الله تعالی به ورسولنه کافر اولوب منافقین
اولدقلری حالده فوت اولدیلر (ولا تجبک اموالهم و اولادهم) انلر اموال و اولادی سنی اعجاب ایتمسون
(انما یرید الله ان یعذبهم بها فی الدنیا و ترهق انفسهم و هم کافرون) الله تعالی دیکر که اول اموالک جمع و حفظی
متاعی ایله اولادک شادند و متاعی ایله دنیا ده انلره عذاب ایدر و کافرین اولدقلری حالده روحلرین ازده ایدر
(واذا انزلت سوره ان امنوا بالله وجاهدوا مع رسوله استأذنک اولوا الطول منهم و قالوا ذرنا نکت مع القاعدین)
چقن قراندن بر سوره و یا بعض سوره نازل اولسه که الله تعالی به ایمان کتوره و انک رسولله کفار جهاد
ایدر منافقلردن سعت و غنا صاحبلی سندن قعوده امتیذان ایدوب دیرلر که بزی ترک ایدلر که شول عذر
سببیلر جهاددن تخلف ایدنلره قعود ایدر (رضوا بان یکونوا مع الخوالف) راضی اولدیلر که نسا ایله
و یا نسا سفلرله اوله (وطیع علی قلوبهم) قلبلری اوزره قسوت براغیلوب آندن رحمت چقارلدی (فهم
لا یقیمون) اوله اولسه جهادده و موافقت رسوله اولان سعادت و جهاددن قعودده کی شقاوتی بلزلر
(انک الرسول و الذین امنوا معه یجاهدوا باهم و انهم و انفسهم) لکن رسول الله و انکه بیلر مؤمنلر الله تعالیکن
طاعتنده ماللرله و نفسلرله جهاد ایدرلر (و اولانک انهم الخیرات) انلر ایچون دنیا ده نصرت و غنیمت و آخرتده
جنت و کرامت وارد * دیلدیکه خیرات ایله مراد جواری حساندز (فین خیرات حسان) دلالتله

این عیاس رضی الله عنه ایدر خیرات ایلد مراده اید و کنی الله تعالی دن غیری احد بلز (واولئك هم المفلحون)
 وانلر مراد لرینه نظر وولندرد (اعد الله لهم جنات تجري من تحتها الانهار خالدين فيها) الله تعالی انلر ایچون
 جنتلر اعد ادا ایدیکه انجاری التشدن نهر جاری اولور انده خالدين اولدقلری حالد (ذلك الفوز العظيم)
 اشبو انلر ثواب جزیلدر (وجاء المعذرون من الاعراب ليؤذن لهم) اعرابدن اسد و عطاقان جهد و کثرت
 عیالله معتذرین اولدقلری حالد کادیلر که تخافه اذن ویریلر (وقعد الذين كذبوا الله ورسوله) الله تعالی بی
 ورسولنی تکذیب ایدلر که منافقیندر عزادن قعود ایدیلر * دینلر که ایکی فریق دخی باطل یره عذری
 نکاف ایدوب الله تعالی به جراتله قعود ایدیلر که انلر منافقیندر (مصيب الذين كفروا منكم عذاب الیم)
 اول اعرابدن ویا عذوریندن کافر اوللر قتل و ناره عذاب الیم ایرسرد (ليس على الضعفاء) زنی و سناخ
 و عجز و یا صبیان و یا نسوان لوزره (ولا على المرضى) و دخی حخته لوزره (ولا على الذين لا يجدون ما يفتقون)
 و دخی جهاده اتفاق ایدر که شیء بولینلر لوزره (خرج) مأم و یا عزادن قعودده ضیق یوقدر (اذ انصحو الله
 ورسوله) بخانه الله تعالی به ورسولنه ایمان و طاعتله سرده و علانیه ده و یا قول و فعلدن اسلام و مسلمینک
 صلاحنه عاید اولور شیلر نصیح ایدلر (ما على المحسنين من سبيل) محسنین لوزره جناح و معاتبه لرینه سبیل
 یوقدر (والله غفور رحيم) الله تعالی انلری یتلر یلر عزادن تحفه لرینی مغفرت ایدر و انلر عذره اذن و بر مسیله
 رحمت ایدر (ولا على الذين اذا ما اتوا لفتحهم قاتلوا جدم ما احلکم علیه قتلوا و اعینهم ففیض من الدم حسنا
 لا یجدوا ما یفتقون) و شول قومه دخی عزادن قعودلر نده ضیق و مأم یوقدر که انلریدی کسه ایدیلر بکاؤن
 تسبیله اولندیلر * معقل بن یسار * و صخر بن خنسا * و عبد الله بن کعب * و علی بن زید * و سالم بن عمر *
 و ثعلبه بن عثم * و عبد الله بن مغفل * یغمیر بن علی * و سلمه کلوب دیدیلر که الله تعالی بزه شکله
 غزابه خروجه ندب ایدر * یا محمد بخانه انلر سکا کادیلر کیم انلری غزابه کورنورده من دوا به او کابلر و یا خفاف
 ضر قوعه و نعال مخصوصه اعطایله * سن انلر دیدلر که سزی غزابه کورنورمه دیلر بککزدن برشی و لوزر بن *
 اوله اولسه غزاده اتفاق ایدر که شیء بولمقلرینه عزادن کورلر یتلر یلر سیلان ایدر اولدقلری حالد
 فاتکدن منصرف اولدیلر (انما السبيل على الذين يستأذنونک هم اغنیاه) معاتبه به سبیل شول کسه لر
 لوزره درکه عزادن تحفه استیذان ایدر لر حالبوکه اغنیاه اولوب غزابه خروجه قدرتلی واردرد (وضوایان
 یکنونوا مع الطوائف) مدینه ده نسا ایلد اولغه راضی اولدیلر (وطبع الله علی قلوبهم فهم لا یعلمون) الله
 تعالی قلبلری لوزره غفلتی ختم ایلدی * حتی که انلر غزابه خروجه و جک ثواب و تحفه ک عقابن بلز اولدیلر (یعتذرون
 الیکم اذا رجعت الهم) انلر تحفه لر نده سزه اعتذار ایدر لر بخانه عزادن سز انلر رجوع ایدر سز (قل لا تعذرنا
 ان تؤمن انکم قد نبأنا الله من اخبارکم) دیکلر که معاذیر کاذبه ایلر بزه اعتذارا بککزدن زیر بر سزی تصدیق ایتز
 شول سبیلر که حق جل و علا سز که ضما کر کرده کی شرف و فساد بعضی بزه خبر ویردرد (وسیری الله علیکم
 ورسوله) و حق تعالی ورسولنی مستقبلده کی عککزی کورسرد در نفا ککزدن قوه ایدر و سز یوخسه انلر لوزره
 فالور سز (ثم نردون الی عالم الغیب والشهاده فیه یتکم بما کنتم نعه لون) و موتکزدن صکره اول الله تعالی به
 رجوع ایدر سز که اول خلقه غائب و صکرلر مشاهد اولان اشیا بی علی السویه یلور دنیا ده خیر و شردن
 ایشلر بککزدن عککزی سزه خبر ویرد و سز اکزی ایرکورد (سجلفون بالله لکم اذا انقلبتم الیم لتعرضوا عنهم
 فاعرضوا عنهم انهم رجس) منافقلسزک رضا کز طلب ایدوب الله تعالی به عین ایدر لر بخانه عزادن انلر
 که سز تا که انلری معاتبه دن اعراض ایدر سز * امدی انلری معاتبه دن اعراض ایدلر زیرا که عتاب انلر نفع
 و یا صلاح ایدر دکدر انلر اوجا در نایته حله تطهیری قبول ایتزلر (وما اجمع جهنم) و ما واری ناردرد
 دنیا ده و آخرتده انلر تو بیخ نفع ایتز انلر عتاب اولغه ناره کافایت ایدر امدی انلر عتابه تقید ایتکز (جزاء
 بما كانوا یکتبون) اول ما و انلر نفاق و کفر دن کسب ایدلر کینه جزاء اولدقی حالد (یجلفون انکم لتعرضوا
 عنهم) سزه عین ایدر که سز انلر دن راضی اوله سز (فان تعرضوا عنهم فان الله لا یرضی عن القوم الفاسقین)
 اگر سز انلر دن راضی اولور سز سز رضا کز الله تعالی کز رضا سنی مستلزم اولور و یا کز سز رضا کز انلر نفع
 ایتز * بخانه انلر الله تعالی کز رضا کز زیرا که الله تعالی شول قوم دن راضی اولر که کفر و نفاقله انک

طاعتدن خروج ایدر (الاعراب اشد کفرا و نفاقا) اهل بدو کفر و نفاقده اهل حضرتدن اشد و روحشت
 و سزا و نلر یچون و علایه عدم مخالطه لر و ککاب و سنی ذات استاعلر یچون (واجذر الایة لمواحد و ما انزل
 الله علی رسوله) والله تعالی کز رسوله انزال ایدلر که شراب ک حد و فی بلمه که انلر احقدرد (والله علیم حکیم)
 الله تعالی اهل و بر و مدردن هر کسه نک حالی یلور سنی و محسنه عقاب و ثوابی ککمتله ایرکورد (ومن
 الاعراب من یخذا ینق غرما) اعرابدن کسه وارد که الله تعالی ک طاعتنه صرف و تصدیق ایدلر یکن
 غرامت و خسران عدا ایدر زیرا که انکله کبده به اجر و ثواب اولسی اعتقاد ایتز بلکه آتی انفاق خوف وریا
 ایدر (و یتربص بکم الدوائر) و سزه زمانک اتفاقیه منتظر اولور که رسول الله صلی الله علیه و سلم وفات
 ایدوب مشرک لظهور ایدر و انلر نفاقدن یتخلص ایدلر (علیم دائرة السوء) زمان اوزر لرینه ضر و بلا
 و مکر و یا له منقلب اوله (والله سمع علیم) الله تعالی انلر اتفاق عندنده دیدکارین ایشیدر و اضما ایدلر کارین
 یلور (ومن الاعراب من یؤمن بالله و الیوم الآخر) و اعرابدن کسه وارد که الله تعالی به و یوم آخر ایمان
 کتورد (و یتخذ ما ینق قریات عند الله و صلوات الرسول) و اتفاق ایدلر که شیء الله تعالی عندنده قریات
 اتفاق ایدر و انکله رسول الله صلی الله علیه و سلم دعا و استغفارنی طلب ایدر زیرا یغمیر بن علی الله علیه
 و سلم متصدق ایچون دعا و استغفار ایدردی * یس بواجلن صدقه ویریلر کشی به سندن کصدقه بی اخذ
 ایدلر یکنده فی ویرنه دعا ایدر (الا نه اقر به اهم) آگاه اولر که اولر نفعه انلر ایچون عند الله قربت و فضیلندر
 اشبو انلر اعتقادی محسنه و رجالی صدقنه الله تعالی ک شهادتدر (سید خلم الله فی رحمته) الله
 تعالی انلری جنتنه ادخال ایدلر (ان الله غفور رحيم) الله تعالی انلر ذنوبن مغفرت ایدر و رحمتله
 انلری تکریم ایدر (و السابقون الاولون من المهاجرین و الانصار) جنتنه سبقت ایدلر به اجرین و انصار دن
 اولوندلر * اهل نفسیر سابقینه اختلاف ایدلر دینلر که انلر ایکی قبله به غمازه یلندر و یا لاهل بدردر *
 و یا بیعت رضوانه حاضر اولندر که اول حدیبیه ده ایدی * و کذلک یغمیر بن علی الله علیه و سلم امام المؤمنین
 خدیجه رضی الله عندها دن صکره اولر اینه ککده اختلاف اولندی دینلر که علی بن ابی طالب کرم الله وجهه
 ایدلر که اون یاشنده ایمکن اسلامه کلوب اول اول غمازه قیلدی و بر قوله ابو بکر رضی الله عنه ایدی و بر قوله
 زید بن حارثه ایدی * اسحق بن ابراهیم الحنفلی اشبو اخبار ینشی جمعه دیدیلر که اول اسلامه کلان و جالدن
 ابو بکر در و نسا دن خدیجه در و صبیان دن علیدر و عید دن زید بن حارثه در و رضوان الله تعالی علیم اجعین *
 ابو اسحق ایدر ابو بکر رضی الله عنه اسلامه کایچک اسلامنی اظهار ایلدی اول قریشک انشب و اعلی ایدی
 الفت و حسن مجا لستیچون قوی اکا کوردی و انلر دن و توفی اوللری اسلامه دعوت ایدردی حتی انک ایدلر
 عثمان بن عفان و زبیر بن العوام و عبد الرحمن بن عوف و سعد بن ابی وقاص و طلحه بن عبد الله اسلامه کلدی
 اشبو نلر اسلامه کایچک ابو بکر رضی الله عنه انلر که یغمیر بن علی الله علیه و سلمه کلدیلر و غمازه قیلدی * امدی
 یوسکر کسه لر اسلامه سابقین اولوب انلر نصکره ناس اسلامه دخوله انلر تسایع ایدلر اما که انصار دن
 سابقون انلر در که ایله عقبه ده یغمیر بن علی الله علیه و سلمه مباحثه ایدلر عقبه اولی دمیدی کشی ایدلر
 عقبه نایته ده یتش اولدیلر * و یغمیر بن علی الله علیه و سلم انلر قدوم ایدلر یکنده ابو زراره و نصیب بن عمر
 رضی الله عنه به قرآن تعلیم ایدوب انلر که بیله خلق ککثیر اسلامه کلدیلر (والذین اتبعوه هم باحسان)
 و دخی جنتنه سبقت ایدلر اول ایکی قبیلده دن سابقینه احسان ایلر لاحق اولندر و یا خود ایمان و طاعتده
 یوم قیامتد کین که جک مؤمنلر دن انلر اتباع ایدلر در * و یا خود مهاجر دن و انصار ککده انلر رحمت
 و رضوان ایلد دعا ایدلر در * محمد بن کعب القرظی به اصحاب رسول الله حقدنه نه درسن دینلر کده دیدیلر
 جمعی محسن و مسی جنتنه در ایدن بو آیتی اوقردی الا یوکما نلر تا به لک جنتنه اولسنه افعال حسنه لرینه
 اتباع شرط قیلندی یوخسه سینه لرینه دکل (رضی الله عنهم و رضوانه) الله تعالی انلر دن راضی اولدی
 طاعتلرین قبول و عللرندن راضی اولقله و انلر دخی اندن راضی اولدیلر انم دینی و دنیویه دن نائل اولدقلر
 (واعده لهم جنات تجري تحتها الانهار) و انلر ایچون جنتلر اعداد ایدلر که اشجارنک انشدن ایرمقرا اقرار
 (خالدين فیها ابدا) انلر انده ابدامقیلدر (ذلك الفوز العظيم) اشبو انلر ثواب جزیلدر (ومن حوالکم من

الاعراب منافقون) مدینه حوالده اعرابین منافق را در و ککه انلر مزینه وجهینه وانجج واسلم
 وغمارد که مدینه تک حواله نزول ایشلردی (ومن اهل المدینه مردوا علی التفات) و مدینه اهلندن
 کسه را و در که تفاتی اوزره مستر اولوب انی استحکام ایتدیلر (لا تعلمن نحن نعلمهم) یا محمد سن انلری بلز سن
 بلکه انلری بی یلورز (سنعظیمهم مرتین) بر انلره ایکی کره عذاب ایدر که اول فضیحت و قتلدر و یا وایکیسندن
 بری قتل و عذاب قیدر و یا اخذر کوه و نمک ایداندر و یا ارواحلر تک قبضی عندنده و جوه وادیارلرینه
 ملائکه تک ضری و قبر عذابیدر (ثم یردون الی عذاب عظیم) بعده نارد عذاب عظیمه و داولنورلر
 (و آخرون اعترفوا بذنوبهم خطا و اعلا صالحو آخر سیفا) و غزادن تخلف ایدلردن آخرون ذنوبلرینه اعتراف
 ایتدیلر بو خسه تخلفلرینه معاذیر کاذبه ایلد اعتذارا ایتدیلر عمل صالحی عمل سینه خلط ایتدیلر (عسی الله
 ان یتوب علیهم) الله تعالی تک و عذیبلی اولدیکه انلر تک توبه لرینی قبول ایده (ان الله غفور رحیم) الله تعالی
 غفوردر و تائبلر تک ذنبندن توبلر ایدر رحیمدر انلره فضل ایدر * روایت اولدیکه اشبو آیت قبول غزاسندن
 تخلف ایدلر - قنده نازل اولوبدر که انلر اندن تخلف ایتدیلر که نذکره نادم اولوب دیدیلر که رسول الله صلی الله
 علیه وسلم اصحابله اسیرلده جفاده اولوب بر ایه کولکه لده نسا ایلده صفالرده اوله وز نسیمز هوا سینه
 تبعیت ایلد کندیزه عجب غدر و ظلم والله تعالی به و رسولنه مخالفت ایشلر * اوله اولسه پیغمبر عز صلی الله علیه
 وسلم تبوکدن دو نوب مدینه به قریب اولدیفنده واروب کندیلر برن مسجد لک سوار یسندن بر ساریه به
 باغلدیلر و عین ایتدیلر که انلری اندن رسول الله علیه السلام صالیور برمیخه اندن صالیور برلیه * چون رسول
 الله صلی الله علیه وسلم کلوب انلری مسجدده باغلو کوردی سببندن سوال ایدوب خبر ویرلدی رسول الله
 صلی الله علیه وسلم دخی عین ایتدیکه امر الاهی اولیخه انلری صالیور برمیخه حتی اشبو آیت نازل اولیحق انلری
 صالیور بردی * بعده دیدیلر که یار رسول الله بزی سببکله غزادن تخلفه مزه سبب اموالز اولمشدر امدی انی تصدق
 ایدوب بزی تطهیر ایت * پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دیدیکه برنزلک اموال کزلی اخذده امر اولما مشین
 اوله اولسه نازل اولدیکه (خذ من اموالهم صدقه تطهرهم و تریکیم بها) سن انلر ماللرندن صدقه
 اخذایت که انکله انلری ذنوبدن واجب مالدن تطهیر ایدسن و انلری نازل منافقیندن منازل خلصینه
 رفع ایدسن و یا انکله ماللر برن آرزوسن (وصل علیهم) و انلر ایچون دعا و استغفار ایت (ان صلواتک
 سکن لهم) سنلک دعا لک انلره طمانینت و سکوندر (والله سمیع علیم) الله تعالی انلر تک اعترافن ایشیدر
 و ندامت لرین یلور (الم یعلموا ان الله هو یقبل التوبه عن عباده) انلر بلز میکه الله تعالی عباد تک توبه لرینی
 قبول ایدر فغانکه صحیح اوله (و یا اخذ الصدقات) و صدقاتی قبول ایدر شول کسه تک قبولی کبی که برشی
 اخذ ایدر تا که بدلن ویره (وان الله هو التواب الرحیم) والله تعالی توبه بی قبول ایدر یحیدر و فضلندن انلره
 رحمت ایدر یحیدر (قال النبی صلی الله علیه وسلم والذی نفسی بیده ما من عبد یتصدق بصدقه من کسب طیب
 ولا یقبل الله الاطیبا ولا یصدق الی السماء الا طیب الا کا ما یضعها فی ید الرحمن فیربها کما یربی احدکم فلوله
 حتی ان النعمه لتأتی یوم القیامه و انما مثل الجبل العظیم) (ثم قرأ الم یعلموا ان الله هو یقبل التوبه عن عباده
 و یا اخذ الصدقات) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر اول الله تعالی حقیقونکه روحم انک یدنده در بر کسه که
 کسب طیبندن بر صدقه بی تصدق ایده و الحال الله تعالی قبول ایتز مکر آنیکه طیبدر و عیابه صعود
 ایتز مکر اولکه طیبدر کانه اول انی بدر حانه وضع ایدر اول انی تریه ایدر سزدن بر یکز فلونی تریه ایتیمی
 ککی حتی برلته یوم قیامتده جبل عظیم دگواراش کتور یلور * اندن اشبو آیتن ایتن او قودی
 (وقل اعلموا) دیکل که دبلد * کزلی خبر و کرلشری عمل ایدلر (فسیری الله علیکم ورسوله و المؤمنون)
 الله تعالی ورسولی و مؤمنلر منزله عملکزی کور بر سدر * اما الله تعالی تک کورمسی ظاهر در زبرا کا
 برشی خفی دگدر و رسول تک کورمسی الله تعالی تک اکا اعلامیلده در و مؤمنلر تک کورمسی الله
 تعالی انلر تک قلوبنه اهل صلاحه محبت و اهل فساد بغض الفاسلده در (و یردون الی عالم الغیب و الشهاده)
 و یوم قیامتده بت اولند یفکزدده اول الله تعالی به و داولنورلر که غیب و شهادتی یلور (فیذککم بما کنتم
 تعملون) اول سزه دنیا ده ایشلر کلر یکز اعالی خبر و یر و جراسن ابر کوردر (و آخرون مر چون لامر الله)

و تخلفیندن قوم آخرین شانلرنده حکم الله مؤخر و موقوفدر که انلر اوج کسه ایدیلر کعب بن مالک و هلال
 ابن امیه و مراره بن الربیع دینور دیلر * زبرا اول ذکر اولسان متخلفین کبی توبه و اعتذارده میا غسه ایتدیلر
 (اما یعظیمهم و اما یتوب علیهم) یا الله تعالی انلره عذاب ایدر اگر نفاق اوزره اصرار ایدر لسه و یا خود توبه لرین
 قبول ایدر اگر توبه ایدر لسه (والله علیم حکیم) الله تعالی انلر تک اخوانی یلور دیدیلر کبی وجه اوزره انلرده
 حکمتن اجراء قیلور تکیم قصه می ایشو سورده دن (وعلی الثلاثة الذین خافوا) آیتده کوران شاه الله تعالی
 (والذین اتخذوا مسجدا ضراوا) مناصقلردن شونلر که بر مسجد یایدیلر که انکله مؤمنلره مضارت ایدلر
 (و کفر) و اضمارا ایتدیلر کوری کفره تقویت ایدلر (و نفر بقایین المؤمنین) و مؤمنلر بیخی تقوی ایدلر که انلر
 مسجد قباده صلوة ایچون اجتماع ایدر لردی (وارصادان حارب الله ورسوله من قبل) و اندن اول الله
 تعالی به و رسولنه محاربه ایدن ابو عامر الراهب ایچون انی اعداد ایدلر لردی (ولجعلن ان اردنا الا الحسنى)
 و عین ایدر لکه برن مسجدی یا غله خصلت حسنی اراده ایشلر که اول صلوة و ذکر در و مصلینه تومعه در
 (والله یشهد انهم لکاذبون) الله تعالی شهادت ایدر که انلر عینلرنده کاذبلردر (لاتقم فیها ایدی امدی
 اول مسجد ضراوده ایدر نمازده طور مغل * روایت اولدیکه بنو عمرو بن عوف مسجد قبایی بنایدیلر
 پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دن دیدیلر که انلره انده ابتدا اول نماز قیلور و یره پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دخی
 نم دیوب انلره انده نمازده امامت ایلدی * اوله اولسه اخوانلری بنو غنم بن عوف انلره حسد لرندن مسجد
 ضراوی بنایدیلر شول قصه اوزره کیم ابو عامر الراهب شامدن کلدیکنده اکا امام ایدلر که پیغمبر عز صلی الله
 علیه وسلم اکا فاسق تسبیحه ایشلیدی زبرا اول ایکی کره اسلامه کلدیکنده نصر کفره رجوع ایشلیدی و اول
 یوم احدده پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دیمشیکه هر قومیکه سنکله قتال ایدر بولم الا انلر که یله اوزریکه
 قتال ایدر برن تا یوم حنینه دکن انکله قتال دن زائل اولدی حنینده هوا زنله یله صنوب شامه قاجدی تا که
 قیصر دن جنودله پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم اوزره محاربه به کاه قفسرینه وار دیفنده مر داولدی *
 دینلدیکه اول یوم احزابده جیوش جمع ایدر دی منزم اولد قیلرنده اول شامه کتشدی * دینلدیکه مسجد ضراور
 یا بلز دن اول نمازی چه امام مسجد قباده قیلور لایدی چون مسجد ضراوی بنادن قارغ اولدیلر پیغمبر عز صلی
 الله علیه وسلم کلدیلر حالوکه اول تبوک غزاسنه ککه که حاضر لنور دی دیدیلر که یار رسول الله عتلیلر
 و حاجتیلر ایچون بر مسجد بنایدیلر زکیم انده کاه من و یره انده نماز قیلوب برکتله دعا ایدلر سن * پیغمبر عز
 صلی الله علیه وسلم دیدیکه شمدیکی حالد غزایه خروج امر نه مشغولان شاه الله تعالی غزادن کلدیکه زده اکا
 واره لم مرکزله انده نماز قیللم * چون پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم تبوکدن دو نوب مدینه قریبده ذواوان نام
 موضعه نزول ایتدی مسجد ضراور اهل کلوب مسجد لرینه دعوت ایتدیلر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دخی
 اکا کتک صدقده ایکن حق جل و علا مسجد ضراورک و اهل تک حقدده اشبو آیتی ازال ایتدی و انده نماز
 قیلندن انی منع ایتدی اوله اولسه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم صحابه دن بر قاج کسه لره یوردی حتی که مسجد
 ضراور وار دیلر اکا آتش اوروب یا قیدیلر و بناسن بوزوب یقدیلر و محلی جیفه و کاسه ایل طولدر دیلر * عطا ایدر
 عمر بن الخطاب رضی الله عنه زمان خلافتنده وقتا که امصار فتح اولدی مسلمینه امر ایلدیکه مساجد بنایدلر
 لکن ایکی مسجدی بری برینک یا تده بنایدیمه لکه که انک بری آخر نه ضراور لیه (مسجد اساس علی
 التقوی من اول یوم احق ان تقوم فیها) والله شول مسجد که اول ابتداء وجودند نبی و الله تعالی بی توحید
 اوزره اکا اساس اورلشدر اولی و اجدردر که سن آندده صلوة ایچون قائم اوله سن * دینلدیکه انکله مر ادم مسجد
 قبادر که اول ذکر اولسان قصه به او فقدر و یا خود پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم تک مدینه ده کی مسجدیدر (قیه
 رجال یحبون ان یتطهروا) آندده رجال واردر که الله تعالی تک رضاسن دیلو معاصی و خصال مذمومه دن
 طهارتی سورلر * دینلدیکه انلر صواله استخا ایدلر و کجه جنابت اوزره او یوم لر (والله یحب المطهرین)
 الله تعالی تطهیر ایدلر سورلر روایت اولدیکه بو آیت نازل اولیحق پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم مهاجریندن
 بر جماعته مسجد قباده وار دی کورسه که انصار دن بر جماعت مسجد تک قبوسنده او نور لر دیدیکه یا معشر
 انصار الله تعالی مزه ثنائیدی وضوه و غماط عندنده نه عمل ایدر مزه دیدیلر که یار رسول الله اوج ملاشله

رسولت خطا سندن تجاوز و صفح ایتدیکه منافقه تبول غزا سندن تخلفه اذن و پردی (والمهاجرین
والانصار) و دخی مهاجرین و انصار دین تجاوز ایتدیکه پیغمبر صلی الله علیه و سلمه ده ایدن تخلفه نوعا
میل ایتدیکه زیرا هیچ بر کسه بود که الا اول قوبه به محتاج در حتی نبی و مهاجرین و انصار ایسه ده
زیرا (و قوبه الی الله جیمه) قول شر بقیله قوبه نک و جوی جمع مکافیه نعمیم بیورلدی زیرا هیچ کسه بود که
الا اول بر مقامه در که اول استنفاص اول نور فو قنده کی مقامه فبتهله * امدی اول نقصه دن ترقی قوبه در
و قوبه نک فضلنی اظهار در که اول انبیا و صالحین مقامیدر (الذین اتبعوه فی ساعه العسرة) که اول مهاجرین
و انصار رسول الله صلی الله علیه و سلمه عسرت و قنده یعنی غزوه تبوکده که اول غزوه العسره دیو تسجیه
اولدی * حسن ایدر غزوه تبوک عسرتی بر مرتبه ایدیکه بر دوی اونی کشتی فو بجه بنزردی و زادری
کوهی خرم و مغیر آریه ایدی و اندر دن بر قاج کشتی متعده در مارلی اولوب آجده قنده بری بر خرما پی
براز چینه دیکند نصکره آتی صاحبیه و بر رانجی طعمن بولور و اوزرینه بر سرعه ماهر بیله کف ایدر لدی
حق اونی دخی دو کتدیلر حضرت ابوبکر دیکه بار رسول الله حق تعالی سنی خیر دعایه معتادا بنشد در دما ایلکل
نم دیوب دعایه ال قالدردی هماندم هوا بولتا دیوب فاس انکله کواکه لندی و یغفور یا غوب ناس صولندی
بعده اول منزلدن طور و پ کتدیلر باشلرندن بولت کتیب و انکله استراحت ایتدیلر (من بعد ما کاد تر یغ قلوب
فریق منهم) انلردن بر فریق امان اوزر نهباتدن و یا اتباع رسولدن قلبلری زینغه قریب اولدیغند نصکره *
دیتدیکه یعنی تخلف و انصار اینه میل اراده ایتدیلر * کای ایدر بر ناس تخلفه قصد ایتدیلر بعد مادم اولوب
اورلندن انلر ایدیلر (ثم تاب علیهم) آندن الله تعالی انلر قوبه لرین قبول ایتدی (انه یم رؤف رحیم)
زیرا که الله تعالی انلر و اقلور و رحمتلور (وعلى الثلاثة الذین خلفوا) و الله تعالی شول اوج کسه دندخی
تجاوز ایتدیکه غزادن تخلف ایتدیلر که انلر کعب بن مالک الشاعر و مرارة بن الربیع و هلال بن امیه ایدیکم
اوجی دخی انصار دین ایدیلر (حتى اذا ضاقت علیهم الارض بما رحبت) حتی ارض متسع ایدکن انلر ضیق
اولدی (وضاقت علیهم انفسهم) و قلبلری فرط وحشت و محمدن بر شیشه انس اجزوا کسر و ابریز اولدی
(وظنوا ان لا ملجأ من الله الا الیه) و یقین ایتدیلر که الله تعالی نلک خط و عذابدن مفر و ملجأ بودر مکرر
قوبه و استغفار ایلر به اکا اوله (ثم تاب علیهم لیتوبوا) بعد انلر قوبه لری قبولن انزال ایتدی تاکه تواین
جمله سندن عد اولنلر * و یا اول الله تعالی انلر مرة بعد اخری قبول و رحمتله رجوع ایتدی تاکه
قوبه لری اوزر استقامت ایدلر (ان الله هو التواب الرحیم) الله تعالی ثابت قوبه سن قبول ایدر و نم
انه امیلر رحمت ایدر کعب بن مالک ایدر پیغمبر صلی الله علیه و سلم تبول غزا سندن مدینه به قدم ایتدیکنده
اکادار و پ سلام و یردم بکا غصبله رد سلام ایتدی اندن ناس برمله کلامی ترک ایتدیلر الی کون اوزر یزدن
زمان بکدی اول حالت بره زیاد مشقت و یردی بکا بوندن اهم و اخوف نبی بوغیدیکه بکاموت ابر و رسول
الله صلی الله علیه و سلم غارم قلبیه و یا خود رسول الله صلی الله علیه و سلم وفات ایدوب ناس بیننده اول منزله
قاهم بکا کسه و یرا اولیه و وفات ایتدیکده اوزر یمه کسه نماز قلبیه * الی کون تمامنده کجه نک ثلث اخیرنده
پیغمبر صلی الله علیه و سلمه الله تعالی اشبو قوبه من آیتن انزال ایتدی پیغمبر صلی الله علیه و سلم صبح
نمازین قلبی اونی بره تشریف ایتدی (یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله وکونوا مع الصادقین) یا مؤمنلر الله
تعالینک راضی اولدیغی اشیا دن صافنک و صادق ایلر اولول اول صدق کرک ایمان و یا عهد و ده در و یا خود دین
الهدیه نیت و قول و عملده در و یا خود قوبه و انا بتدیه در * ابن عباس رضی الله عنه ایدر یعنی شول قومله اولکه
انلر بیت خالصه اوزر رسول الله صلی الله علیه و سلم ایلر تبول غزا سندن کتدیلر و یا شوللر ایلر کیم ذنبه اعترافده
صدق ایتدیلر بوجه اعذار کاذبه ایلر اعذار ایتدیلر * ابن مسعود ایدر کذب نه جده و نه هزلده صالح
اولور و نه صبی به برشی و عهد نصکره خلقی جائز اولور (ما کان لاهل المدينة ومن حولهم من الاعراب
ان یخلفوا عن رسول الله) اهل مدینه به و انلر حوله اولان اعرابه که بودیده ما کن اولور جائز اولر که
رسول الله دن تخلف ایدلر بکنکه اول غزایه کیده (ولا یغروا بانفسهم عن نفسه) و کذلک جائز اولر که
رسول الله نفسی بقا سندن کندی نفسلر نلک بقا سن اختیار ایدلر بلکه واجب اولور که انک مرادینه اتباع

ایدلر * روایت اولاندیکه ابو خنیفه رضی الله عنه بستانته واردی مکرانک بر حسن نامر آه سی و ارایدی
ابو خنیفه ایچون آنده برطلده حصیر بسط ایتدی و اوکنه و طبله ماه بارد کتوردی ابو خنیفه نظر ایدوب دیدیکه
ظل ظلیل و رطب باغ و ماه بارد و امراء حسناء دردی دخی بوراده و وجود در لکن رسول الله صلی الله علیه
و سلم حرده و ریخته دره امدی رواد کادر که اول بخفاده اولوب بن صفا ده اوله م ه اندم طور و پ سیفی و ریحنی
الله آلدی و راحله سینه شوب بوله کیدری سرعت سیر ایلر آرو قنده پیغمبر صلی الله علیه و سلمه ایدری
پیغمبر صلی الله علیه و سلمه کاسو شوب دعا ایلدی (ذلک بانهم لا یصدیم ظمأ ولا نصب ولا تحنصه فی سبیل
الله) پیغمبر صلی الله علیه و سلمه غزائک تخلفی جائز اولما نی شول سبیله در که الله تعالی نلک سبیلنده هر بار که
انلر صوسرا ق و یا تعب و یا نصب و یا اچلق ابریشه (ولا یطون موطأ یقیظ الکفار) و یا بر مکانه اکا انلر ایاق
باصغله کفار و یکلنور (ولا یسلون من عدو نیلا) و یا عدودن بر مصیبه ابره اول کرل قتل و یا اسر و یا بنمیدر
(الا کتب لهم به عمل صالح) الا انک سبیلله انلر ایچون عمل صالح یازیلور (ان الله لا یضیع اجر المحسنین) الله
تعالی احسان ایدنلر لاجری ضایع ایغز (ولا یفقون نفقة صغيرة ولا كبيرة) و نفقه که انلر اونی اتفاق ایدر اولر
کرل صغیره در غره و یا لقمه و یا علاقه سوط کبی و یا کبیره در عثمان رضی الله عنه ک جیش عسرتده کی اتفاق
کبی (ولا یقطعون وادیا) و یا پروادیکه اونی قطع ایدر اول کرل اقبالیاری و یا ادبار لری حالتده در (الا کتب
لهم) الا انک توایی انلر ایچون یازیلور (لیجزیم الله احسن ما کانوا یعملون) تاکه الله تعالی انلر یوم قیامتده
شول دیتاده ایشلر کیری اعماللردن احسن جزا ایدلر زیرا که حسنه واحده ایچون اون مثلی جزاء اولور
تا یدیموز مثله دکن و آندن اکثر مالایحه صی به دکن جزا ایدیلور (قال النبی صلی الله علیه و سلم من
اغتر قدماء فی سبیل الله حرمه الله علی النار) پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایدر بر کسه که غزا اولنده یا قلمینه
توزیلا شه الله تعالی آتی جهنم حرام ایدر (قال النبی صلی الله علیه و سلم من اتفق نفقة فی سبیل الله کتبت
بسمه مائة ضعف) پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایدر بر کسه که غزا اولنده بر نفقه اتفاق ایدلر انکچون بدیموز
ضعفی ثواب یازیلور (قال النبی صلی الله علیه و سلم من جهز غازی یا فی سبیل الله و من خلف غازی یا فی سبیل الله
فی اهله بخیر فقد غزا) پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایدر بر کسه که فی سبیل الله بر مجاهده جهادک حوایج
ولواز من تجمیز ایدلر و یا بر مجاهدک اهل و عیالنده خبرله خلافت ایدلر اول ابرده غزا ایشلر منزله در
(وما کان المؤمنون لیسفروا کافه) مؤمنلر مستقیم اولر که غزایه و یا طلب علمه جایی خروجه ایدلر جمیعنک
تبطی مستقیم اولدیغی کبی زیرا اشبو ایک حالنک هر بری امر معاشه خلل و بر * ابن عباس رضی الله
عنه ایدر و قنا که حتی جل و علا غزوه تبوکده منافقلر عیون انزال ایتدی من بعد پیغمبر صلی الله علیه
و سلم اطرافه سرایا کوندلر اولدیغنده مسلمونک جایی غزایه چقوب پیغمبر صلی الله علیه و سلمی بالکثر
آلیق و اولدیلر اول سبیلدن بوایت نازل اولدی اشبو ونهی معنایه تقیدر (فلولا نفر من کل فرقة منهم
طائفة) مؤمنلر هر قبیله سندن برجاعت غزایه چقوزلری چقوسونلر و برجاعت اخری رسول الله صلی الله
علیه و سلمه فاسونلر که (لیتفقوا فی الدین) دیتده فقاهتی تکلف ایدلر یعنی اول قلان بجاعت قرآن و سنن
و فرائض و احکام تعلم ایدلر (ولیسفروا قومهم اذا رجعوا الیهم) و فقاهت ایلر غایت سنی و معظم غرضلری
اول غزایه کیدن جماعتی انلر رجوع ایتدکارنده ارشاد و انذار ایدلر (اعلمهم یحذرون) تاکه امر ونهی ایلر
متعظ اولوب الله تعالی نلک عذابدن حذر ایدلر اشبو آیت دلیلدر که نفقه و تذکیر فرض کفایه دن اوله و لایق
اولور که انده متعلک غرضی استقامت و دینی اقامت اوله بوجه ناس اوزر ترفع و بلادده تحسین اولیه *
و بوایتده دلالت وارددر که خبر واحد حجت اوله زیرا که فرقه جماعتک اسیدر که اقلی اوچدر و طائفه ایسه اول
فرقه دن انتزاع اولمشدر * اولیه اولسه لازم کاور که طائفه اوچک بعضی بر و یا ایک اوله حالبو که بره طائفه
دینلشد حق تعالی نلک (وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا فاصحوا بایهما) قولنده * زیرا روایت اولدی که
اول اقتتال ایدن ایک کشتی ایدیلر ته کیم اول آیتک آخرنده (فاصلحو ابین اخویکم) قول اول روایتی تأیید
ایدلر * امدی الله تعالی طائفه به امر ایتدیکه دیتده نفقه ایدوب بعده تعلم ایتدکار یله و ملرینی انذار
ایدلر اگر فرقه دن طائفه خبری حجت اولسه انکله انذار و تحذیر صحیح اولور دی و نفقه دین احکامنی بلکدر

و اول ایکی قصه در بری فرض عند در که اول طهارت و صلو و صوم و سایر عبادات علی در که بعد هر حاله انکه مکلف و اگر مالی اول و سه زکوة علی و حج واجب اول و سه حج علی دخی علم واجب اول و * امدی سائر علوم دخی فرض عین اول و سه کیفیتی بونکه یل و * و بر قسعی دخی فرض کفایه در که درجه اجتماع و رتبه قتیایه ابر شجیه تعلد و یخن بر بلده اهلی انک تعلم ترک ایتسه لر جیمی عاصی اول و لر و یخن هر بلده اهلندن بر کسه انی تعله قائم اولسه آخر یندن اول فرض ساقط اول و * امدی آخرین اوزره واجب اول و در که حوادث یندن کند یلره واقع اولان اموره اکا تقلید ایدره (قال النبی صلی الله علیه وسلم من یرد الله به خیرا یفقهه فی الدین) یغمیر یز صلی الله علیه وسلم ایدر بر کسه که الله تعالی اکا خبر اراده ایدره دینده انی فقیه ایدر (قال النبی صلی الله علیه وسلم فقیه واحد اشد علی الشیطان من الف عابد) یغمیر یز صلی الله علیه وسلم ایدر فقیه واحد شیطان یل عابد یندن اشد در (قال النبی صلی الله علیه وسلم فضل العالم علی العابد کفضل علی علی ادنا کم) یغمیر یز صلی الله علیه وسلم ایدر عالمک عابد اوزره فضلی سزل ادنا کز اوزره بنم فضل کبدر * امام شافعی رضی الله عنه ایدر که طلب علمه اشد شغال نافله نمازه اشتغال دن افضل در (یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله الذین یلونکم من الکفار) یا مؤمنلر کفار دن مزه اقرب اولنلره قتال ایدل بنی قریظه و نصیر کی * دیندیکه انلر که مرادوم ایدیکه انلر شامده ساکن اولور لدی شام ایسه مدینه به عراق دن اقرب در (ولیجدوا فیکم غلظت) و اول کفار سزده شدت و حیت و قتاله صیر بول و لر (واعلموا ان الله مع المتقین) یلوله که الله تعالی نکت عون و نصرتی متقیلره در اگر نفاق اوزره انلره بر اقدن اتقاء ایدر لسه (واذا ما اتزات سورة فممن من یقول ایکم زاده هذه ایما) یخن بر سوره نازل اولسه منافقلر بعضی بعضه عیون ایدل نفاضا ایدوب مخبر به واستهز او وجهی اوزره و یانده عیو یلری اولدیغنه غیظه دیرلر که اشبوسوره قحیکلر ایمان زیاده ایددی (قاما الذین آمنوا فزادتم ایمانا) اما مؤمنلرک اول ایمان زیاده ایددی اول سوره تد برندن حاصل اولان علم زیاده سبله و اول سوره و مافیه ایمان اولان ایمانلر نه انضمامیلر (وهم یبشرون) حالیکه انلر انک نزولنه سونور لر بر اکه اول کمالی زیاده سینه و در وجه لری اوتفا عنه سیدر (واما الذین فی قلوبهم مرض فزادتهم رجسا الی رجسهم) و اما انلر که قلبلر نه شک و نفاق وارد را کافر لری اولکی کفر لر نه انضمامیلر کفر لرین زیاده ایددی (و ما تواوهم کافرون) و اول کفر انلره مستحکم اولوب کافرین اولدقلری حاله قوت اولدی * اشبویت کریمه ایمانک زائد و ناقص اولسه دلیلدر * عررضی الله عنه اصحابلر بعضلرک اللری نه یادشوب کاول مز که ایمان زیاده اوله اول بیاض قلبیه ارتار حتی که قلبلر کلین بیاض ایدر و * کذلک نفاق قلبیه بر نقطه سودا مثلی ظاهر اولور هر بار که نفاق زیاده اوله اول قلبیه کی سواد ارتار حتی که قلبلر کلین سواد ایدر * والله اکرم مؤمنلر قلبی شق اولسه ایض بولنیدی و منافق قلبی شق اولسه اسود بولنیدی (اولا یرون انهم یفتنون فی کل عام مرة و امر تب) انلر کور و من لم یکه هر یلده برایکی که شداند و امر اضله و باخط و شدتله و یاغزو و جهادله ابتلا اولنور (ثم لا یطوبون) بوندن صکره منتوی اولنور و نفاقلر دن توبه ایتلر (ولا هم یدکرون) والله تعالی نکت صدق و عدندن کور دکارله متعظ اولنور (واذا ما انزلت سورة نظر بعضهم الی بعض هل یراکم من احد) یخن بر سوره نازل اولسه که انده منافقینک عیوی ذکر اولسه بری بر لر نه نظر ایدوب دیرلر که رسول الله فاتندن کسه کز سز می مؤمنلر دن کسه کور و میدی اگر کسه کور و سز دسه طور و ب مسجودن کیدر لدی اگر انلر دن کسه نکت کور ایدیکن یلور لایسه طور و ب کتزلدی (ثم انصرفوا) بعده ایمان دن یا خود فضیحه خوفله رسول الله صلی الله علیه وسلم فاتندن منصرف اولور لدی (صرف الله قلوبهم) الله تعالی انلرک قلوبن ایمان دن صرف ایلدی (بانهم قوم لا یفقهون) شول ببله کیم انلر بر قوردره سوه فملری و عدم تد بر لرین و دین امامی فهم ایتلر (اقد جاءکم رسول من انفسکم) یا اهل مکه سز کندی جنس کزدن سزل کی عربی و یا اشرا فکزدن رسول عربی کادی (عزیز علیه ما عنتم) سزل عتکز و مکر و هلقا کز اول رسول الله شدید شاقدر (حریص علیکم) سزل ایمانکزه و صلاح شانکزه اول حریص در (بالمؤمنین رؤوف رحیم) جمیع مؤمنلره رأف و رحمتلور (فان قولوا) اگر کما ایمان دن اعراض

اعراض ایدر لسه (قل حسبی الله) دیکل که حفظ و نصرته الله تعالی بکا کافدر (لا اله الا هو) آندن غیر معبود بالحق یوقدر (علیه توکلت) اکا توکل ایتدم رجا و خوفم انند و غیریدن دکل (وهو رب العرش العظیم) اول عرش عظیم و سیدر که احکام و مقادیر آندن نزول ایدر * ابی رضی الله عنه ایدر آخر نازل اولان اشبویکی آیتدر یز صلی الله علیه وسلم ایدر بکا قرآن آیت و حرف نازل اولدی الاسوره براته و سوره اخلاص نازل اولدیغنه یلسنجه ملائکه دن بنش یلک صف دخی نازل اولدی (سورة یونس مکیه و هی مائة و تسع آیات)

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(الر) بن اول الامنکه جمیع اشیا یی کور برین (ثلاث آیات کتاب) اشبوقرآن آیتلدر (الحکیم) حلال و حرام و حدود و احکامله محکمدر (اکان للناس عجبان او حیثا الی رجل منهم) اهل مکه به عجبی اولدی که انلر دن محمد صلی الله علیه وسلم وحی ایدوب رساله اصطفاه ایدره و زبونه انلرک عظماسندن برینه دکل * وقتا که محمد صلی الله علیه وسلم رساله مبعوث اولدی مشرکون دیدیلر که عجبدر کهیم الله تعالی ابوطالبک ییچندن غیر اربال ایدره جک بر رسول بولدی * امدی انی دیملری فرط حفاقتلر دن و امور عاجله اوزره قصر نظر لر دن و وحی و نبوتک حقیقه سینه زیاده چمالتلر دن ایدی * زیرا اول انلرک عظماسندن قصوری زعل و شجیه الحق ماله ایدی مال امری ایسه بویاید اهورن شیر و بر قوله تعجلی الله تعالی انک رسول بشر اولسند ایدی (ان انذر الناس) قرآنده کی و عیدلره نامی شرک و معاصیدن تخوف ایت (و بشر الذین آمنوا انهم قدم صدق عند ربهم) و مؤمنلره بشیر ایتکه انلر ایمون رب تعالی عندنده تقدیم ایتد کلری اعمال حسنه لری سبیلله منزله رفیعیه سابقه وارد که اکاقول و نیتده صدقلره فائل اولور (قال الکافرون ان هذا البحر مبین) کافر لر دیدیلر که اشبوقاب و محمدک * کتوزدیک دکل الا صحر مییذنر * اشبونده اعتراف وارد در که انلر رسول الله دن امور خارقه به مصادف اولدیلر که اول انلری معارضه دن انکار ایتدی (ان ربکم الله الذی خلق السموات والارض فی ستة ايام) ربکز اول الله تعالی در که سموات و ارض و مافیه الی الی * کونده خلق ایلدی که اول اصول محکماتدر (ثم استوی علی العرش) بعده عرش اوزره سبیلله ایتدی (یدبر الامر) کائناتک امر فی حکمتی و کلمه سابقه سی مقتضایه تقدیر و اسبابی تمیقه ایدر (ما من شفیع الا من بعد اذنه) شفیعادن هیچ بری اکا شفاعت ایتز الا انک اذنیله * اشبوق کفار لر زعنی رددر که اصنامه عبادت ایتد کلر نه انلر بزم عند الله شفعا من در بر لدی (ذلکم الله ربکم) اشبوا شیا یی خلق ایدن ربکز جل شانده در که عبادته مستحق آندن غیر معبود کز یوقدر (فاعبدوه) امدی اکا عبادت ایدل (افلا تدکرون) تفکر ایتز میسز که انک ربوبیت و عبادته مستحق ایدوکن یلله سز (الیه مرجعکم جمیعاً) جمیعکزلر منزله و بایعنه رجوعی الله تعالی به در غیره دکل امدی اکا قایه مستعد اولوک (وعاد الله حقاً) امور مذکور بی و عدم و کدله الله تعالی وعد ایتدی (اهبیدوا لخلق ثم عیدوه) اول الله تعالی خلق ایتداده وجوده کثوردی انلری افشاء و اهلا کندنه کمره به یوم قیامته اعاده ایدر (الجزی الذین آمنوا و عملوا الصالحات بالقسط) تا که مؤمنین صالحینه عدله جراه ایدره و باعد انلری و امور لنده عدل اوزره قیاملری و یا ایمانلری سبیلله که اول عدل قویدر تنکیم شرک ظلم عظیمدر اشبومعنی او جهدمر مابعدنده کی قول شریفه مقابل اولدی ییچون (والذین کفروا لهم شراب من جمیم و عذاب الیم ما کانوا یکهفون) و نا که کافر لر کفر لری سبیلله شراب جمیم و عذاب الیمله جراه ایدره (هو الذی جعل السم من ضیاء و القمر نوراً) اول الله تعالی شمسی ذات ضیاء و قمری ذونور قیلدی (وقدره منازل) و اول قزایچون منازل تقدیر ایتدیکه قمر انلری تجاواز ایتز و کدو دخی قالمز و اول منازل یکرمی سکزدو * شرطین * و بطین * و ثریا * و دران * و هفقه و همنه * و ذراع * و نتره * و طرف * و جبهه * و زبره * و صرغه * و عواء * و سعاله * و غفره * و زبانا * و اکیل * و قلب * و شوله * و نعام * و باده * و سعد الذابج * و سعد بلع * و سعد السعور * و سعد الاشیبه * و فرغ الدلو المقدم * و فرغ الدلو المؤخر * و بطن الخوت در * و بطن الخوت اول ایکی برجه منقسمدر که اول * حل * و نور * و بوزا * و سرطان * و اسد * و سنبله * و میزان * و عقرب * و قوس * و جدی * و دلو * و حوت در *

وهر بر ج ايکي منزل و نذر * هر کچه ده قراول منازلک برينه نزول ايدرو ايکي کچه مستر اولورا کر نهر
اوقوز اولورسه وهر کچه مستر اولورا کر نهر يکري طوقوز اولورسه * وشمک اول منازلک هر برنده مقامي
ون اوچر کوندر انک اعضا سبله سنه دخی منقضيه اولور (لتعلموا عدد السنين والحساب) تاکه انکله
سنه لک دخول و انقضاس و دخی معاملات و نصر فاکترده شهر و ايام و ساعات حسابن ييله سر (ما خلق
الله ذلك الا بالحق) الله تعالی اشبو خلقي حتى مات بس خلق ايلدی تاکه انکله صنعتی ظاهر و قدرتی باهر
اوله (وقصص الايات لقوم يعقلون) الله تعالی آيتلرن تفصيل ايدر شول قوم ايجونکه ييلورلر براكه آتی تأمله
کله انلر منتفع اولورلر (ان في اختلاف الليل والنهار وما خلق الله في السموات والارض لآيات لقوم يتقون
ليل ونهارك اختلافه وسموات وارضه الله تعالی انک خلق ايتديکي انواع کائناته مانعک وجودنه و کمال
علم و قدرته دلالت ايدر آيتلر واردر شول قوم ايجونکه عواقب دن انقا ايدرلر * براكه اول انلری تفهيم
و تدبره حل ايدر (ان الذين لا يرجون لقاءنا) شونلرکه عقابمزدن خوف و نوا همزربا ايتزلر (ورضوا بالحياة
الدنيا) و دنياي اختيار ايدوب انکچون عمل ايدرلر (واطمأنوا بها) تاکه سکون ايدوب هم تلمين کا
قصر ايدرلر (والذين هم عن آياتنا غافلون) و شونلرکه بزم آيتلر يمزدن غفلت ايدوب معتبرين اولزلر (اولئك
ما وجعنا لآلنا ما كانوا يكسبون) امدی انلر کسب ايتد کاري کفر و معاصيلری سبيله مأوالری نادر
(ان الذين امنوا وعملوا الصالحات) دعيم و بهيم بايمانهم (شونلرکه مؤمنين صالحين اولدیلر رب تعالی انلری
اياملری سبيله جنته ارشاد ايدر (يجري من تحتهم الانهار) که اوکلر بدن آند نهر لر چاری اولور (في جنات
النعيم) که اول جنات نعيمده در (دعوى فيها سبحانك اللهم) انلرک آند قول و کلام و ايدعالری یا الله سنی
هر سوه دن تنزيه ليدرز ديلرلر * اهل تفسیر ايدر اشبو کله جنت طعامنده اهل جنتله خدم مينده علامتدر
چئن اهل جنت طعام مراد ايدر سبحانک اللهم ديلر * اويله اولسه خدم اول جينه در انلرک اشتها ايتد کلرين
و ائد او زلزنده کتور لرلر هر مائده نك طول و عرضی بر رميل اولور هر مائده ده بخش يک صفحه و هر صفحه ده
بر لون طعام اولور که بری آخرنه بکزه مزدر طعامدن فارغ اولد قلرنده الحمد لله ديلر (وتحييتهم فيه ما سلام)
و آند انلرک بری برلر شه تحيتلری و يا ملائک انلر تحيتی سلامدر (و آخر دعوى هم ان الحمد لله رب العالمين)
وانلرک آند تسبيح نکره آخر کلاملری الله تعالی به حمد اولور * ديلنديکه يعنى چئن انلر جنته کروب الله
تعالی انک عظمت و کبريان کوردر تقدیس و تعجيد ايدوب نفوذ جلاله وصف ايدرلر بعده ملائک کلوب
انلر آفان دن سلامت و امناف کراماته اصابته تحيت ايدرلر (ولويجمل الله للناس الشكر استجبالهم بالخير) اگر
الله تعالی ناسک شرو مکر و وهه اولان دعالر شه اجابتن تهليل اينسه انلرک خير اولان دعالر شه اجابتی استجباللری
کبي (لفضى اليم اجلهم) انرا ماته و اهلک اولنه لر دی (فمنذر الذين لا يرجون لقاءنا في طغيانهم يعمهون)
امدی بز ناسک شره اولان دعالر شه اجابتی نجيبل ايترز بلکه بعث و حساب ايجون اقامن خوفن ايتجملری
امهال و اسندر راج ايجون ضلالت لمرنه تردد ايدر اولد نلری حالد آيتقورلر (قال النبي صلى الله عليه وسلم
اللهم اني اتخذ عندك عهدا ان تخلفه انما انا بشر فاي المؤمنين آذيتهم او شتمته او جلدته او لعنته فاجعلها له صلوة
وزكوة تقر بها يوم القيامة) يغمبر عز صلی الله عليه وسلم ايدر الهی سنک عندکده بر عهد اتخذا ايدر سنکه
کا خلف اولز بن بشرين مابرش کبي غضب ايدرين مؤمنلر دن هر که که بن کا ايد آه ويا شتم ويا جلد ويا لعنت
ايدم بن کا اول بدن ايرش خصلت مکر و وهه بی صلوة وزكوة ايتکه يوم قيامته انکله آتی رحمتکه تقري
ايدم بن (واذا من الانسان الضرع انالجنه او فاعدا او فاعما) چئن بر انسانه جهد و شدت ايرسه انک
ازاله سيجون اضطجاعي و يا قعودی و يا قياسي حالنده اخلاصله بره دعالرلر * اشبو و ترديدک فائده بی دعالی
جميع احواله و يا اصناف مضاره تعميمدر (فلما كشفنا عنه ضره مر كان لم يدعنا الى ضره) و فتناکه بز انک
من ايدن شرقي کيدره و زاول ضرلر مسندن اولسکی طریقه سنه مستر اولور و کند و به ايرشن جهد و مشقتی
و فدر کانه اول بز دن مس ايدن ضرلرک دفعی طلب ايتم شدی (کذلک زين الله مسرفين ما كانوا يعلمون)
شيو زين کبي معصيته حدی تجا و ايدنلر عصبان دن عمل ايتد کاري زين اولنور (ولقد اهاهاها القرون
ثلاثة اکلها طواغوت) اهل مکه بيزدن اول کن قرون اهلانی عذاب الله اهلانک ايتد شول وقتن که تکذيله قوی

و جوار حارین مالا یفتی به استعما لله ظلم ایدیلر (وجاهتم رسلهم بالبینات) حالوکه انلره وسولاری صدقلرینه دلالت ایدر حجلرله کلدیلر (وما کانوا لیؤمنوا) انلر ایه ایمانه کاور اولمیدلر * زیرا که استعدادلرینک فسادی والله تعالینک انلری خذلانی وموتلری کفر اوزره اولوراید وکنه انک علی انلری آندن منع ایلدی (کذلک نجزی القوم المجرمین) اشبو جزاء کبی که اول رسلارین تکذیلری وانک اوزره اسرارلری سمیبله وامم حاله عدم فائدهنک تحقیقه هلاک اولملری کبی هر قوم مجرمینه جزاء ایدر (ثم جعلناکم خلایف فی الارض من بعدهم) انظر کیف تعملون) و اوکدن اهلانک ایدیکم زور وند نصکره یوزنده سزای انلر پرینه خلیفه ویدل قیلد فکه آند نجه عل ایدر سزا کانظر ایدر و زجیع احوالک زرم معلوم ایکن حکمتز مقتضایه سز مختبره معامله سن ایدر وز (واذا نئی علیهم آیاتنا بینات قال الذین لایرجون لقائنا انت بهر ان غیر هذا اوبدل) بجن مک کافر پرینه نرم آیات بینه من تلاوت اولنسه نرم لقامن خوفن ایتمیلر با محمد سکا در لر که اشبوکت وردیکان قرآنک غیری برکاب کتور کل که برآنی اوفیه وز آند نرم استبعاد ایدیکم زبعت و نواب وعقاب ویا آله مزه عبادتک ترک ویا آله مزی تعیب ایدر اولیه ویا خود سن آتی عند نقصدن تبدیل ایت عذاب آیتنک پرینه رحمت آیتن وحلال پرینه حرام وحرام پرینه حلال کتور (قل مایکون لی ان ایدله من تلقا نفسی) دیکل که بکا صحیح اولر که ائی عند نفسه دن تبدیل ایدم (ان اتبع الا ما یوحی الی) بلکه بنم اتباعم دکل الا بکامرونی اولنانه در (انی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوم عظیم) بنرم جل شأنه دن فورقاریشکه اکرن قرآنی تبدیله اکا عصیان ایدر سم یوم قیامتده بکا عذاب ایریشه (قل لولمنا الله ماقلوته علیکم) اگر الله تعالی دیلسه بکا قرآنی انزال ایتزدیکه آتی سزه تلاوت ایدم (ولا ادریکم به) و مزه قرآنی بلدر مزی دی (فقد لبثت فیکم عمرامن قبله افلا تعقلون) عه واکزری تدبر و تفکرله استعمال ایتمیز که انک الله تعالی قیلدن ایدیکنی یله سز قرآندن اوکدن فرق ییل دکلوزمان مکث ایدم آتی نه سزه تلاوت ایدم ونه بلدر دم * روایت اولندی پیغمبر مزیصلی الله علیه وسلم وحیدن قول مکه ده فرق ییل اقامت ایدوب آندن وحی اولندی و وحید نصکره مکه ده اون اوج ییل اقامت ایددی * بعده مدینه یه هجرت ایدوب ایدر اون ییل اقامتده نصکره الشمس اوج یاشنده ایکن وفات ایددی (فن اظلم عن اقتری علی الله کذباً) شول مکه دن اظلم کیدر که الله تعالی یه شریک واولداسه ندایله اقترایده (اوکذب با یانه) ویا آیتلرینی تکذیب ایدوب اکا کافر اوله (انه لایضیع المجرمون) مشرکار الله تعالینک عذابندن نجات بولمز (و یبعدون من دون الله مالا یضرهم ولا ینفعهم) الله تعالیدن غیری شول انلره ضرر و نفعی اولیان جماداته عبادت ایدرلر والحال معبوده لایق اولور که منیب و معاذ اوله تا که اکا عبادتله جلب نفع ویا دفع ضرر اوله (و یقولون هولاء شفعاونا عند الله) ویدر لر که اشبو اصنام عند الله نرم شفعا من در امور دنیویه دن مهماتری اکا شفاعت ایدرلر ویا آخرتده شفعا من در اکر بعث اولورسه (قل اتقون الله بما لایعلم فی السموات ولا فی الارض) دیکل که الله تعالی یه خبری ویرر سز آنیکه عوالت وارضاء انک محنتی اول بلیه * یعنی حاله انک شریکی اوله ویا انک اذن سز عند نه شفیع اوله اول ایه آتی بلیه (سجانه و تعالی عما یشرکون) امدی اول انلرک شرکندن منز وعلای اولدی (وما کلن الناس الا امه واحده) آدم علیه السلام زماتده قایل هایلی قتل ایدنجه دکن فاس فطرت اوزره وجودین ویا حق اوزره متفقین ایدیلر (فاخضعوا) آند نصکره هوا به ویا بطیله اتباع ایل ویا رسل بعثیلر مختلفین اولدیلر بر طایفه انلره متابعت و طایفه اخری مخالفت ایدیلر (ولولا کلمه سبقت من ربک لتفضی بینهم فیما فیهم یختلفون) اگر ربک جل شأنه دن انلرک یتننده حکمک یوم قیامتده تأخیرله کلمه سبقت ایتمش اولسه اختلاف ایدکری شیده ینلری عاجلا هلاک مبطل وابقاء بحقه قضاء اولنوردی (و یقولون لولا انزل علیه آیه من ربه) واهل مکه دیر لر که نوبلیدی محمد و یندن جل شأنه اقتراح ایدکری آیتلر دن برآیت نازل اولسه (قل انما الغیب لله) دیکل که غیبک علی الله تعالی یه مختص در (فاستظروا لی منکم من المنتظرین) امدی سز اقتراح ایدیکم کز شیک نزولنه منتظر اولولر بندنخی سزه وجودک سمیبله حق تعالیدن ایرشور شیعه منتظرین (واذا ذقنا لاس رحمة من بعدهم ضارعتهم اذا هم مکرری آياتنا) بجن بز کفار ه خط ومرض منلی ضراء اصابتده نصکره راحت وروخا ایر کورمه وز

عقبه است بر طعن و احتیاله مکرری اولور و دستیکه اهل مکه به یدی بیل خط ایروب بعده حق تعالی رحمتیه خصم و سه ابر کور بیک آیت الاهی قدح در رسول الله کیدایه که مباشرت ابتدا یدر (قل الله اسرع مکرراً) و بیک که الله تعالی مکرده سزدن اسرعدر که سز کید بکزی تدبیرا بنزدن او کدین اول سز که عقابکزی تدبیر ایدر (ان رسنا بکیتون ماء کرون) نرم حفظه ملائکه من سز که مکرراته کبزی یازور * یعنی انکه اخفاده تدبیرا یدکاری شی نرم حفظه من خنی دکادر * امدی بزه خنی دکل اید وکی بالطریق الاولى طاهر اولور (هو الذی یمرک فی البر والبحر) اول الله تعالی سز سیری * کین ایدر برده دواب ظهر نده و بجمده سفینه او زرنده (حتی اذا کنتم فی الفلک) حتی چنانکه سفینه رده اوله سز (و برین بهم بریح طیبه) و اول سفینه لر بریح لینه ایل ناس ایچنده ایکن یوربه (و فرحوا بها) و انلر اکا سوزنلر (جانتها بریح عاصف) اول حالتده اول سفینه لر بریح شسیدیه الهبوب ایربشه (وجاءهم الموج من کل مکان) و انلر هر جانبدن موج کله (وظنوا انهم احبط بهم) و ایقان ایدر که انلر او زره مسالک خلاص مفسد اولوب اسباب هلاک احاطه ایلیه (دعوا الله مخلصین له الدین) اول الله تعالی به دینی اخلاص ایدر اوله قلمری حالدده دعا ایدوب دیر که (لئن انجینا من هذه لکنوفن من الساکرین) یاربنا اگر بزی پوشد ندن قور نارسن سکا ایمان و طاعتله شکر اید نلردن اولور (فلما انجیم اذاهم یغوفن فی الارض بغیر الحق) وقتنا که الله تعالی انلری اول شد اندن قور ناره عقبنده بر یوزنده فسادده مباشرت و معتاد لری اولان حالات مقته به مساعت ایدر (یا ایها الناس انما بغیمکم علی انفسکم) یا ناس بغی و فساد کز کند بکزه در زیر و بانی سینه سزه رجوع ایدر (متاع الحیاة الدنیا) بغیمکز متاع دنیا در که قانی اولور لکن عقابی اوزر بکزه قالور (ثم انما من جهکم فیفسکم بما کنتم نعمون) بعده یوم قیامتده هر جهکز بزه در آخرتده سزه جز ایدر انکه که خیر و شردن دنیا ده انی ایشلشد بکز (انما مثل الحیوة الدنیا کما انزلنا من السماء فاخלט به نبات الارض ممایا کل ناس والا فامام) حیات دنیا ک فنوا زوالده مثلی شول ماء مثلی در که بزانی سعادن ایدر و زوال دنیا و اول ماء ایل ناس و انعام اکل ایدر جکی حبوب و غار دن والوان حشیشدن برده یتیمه (حتی اذا اخذت الارض زخرفها و ازینت) حتی برالوان ازهار و انواع انوارله حسن و بهجه من اظهار ایدر (وظنوا انهم قادرون علیها) و انکه اهل کندیلرین اول نابت اولان اشیانک حصادنه و رفع غله سنه ممکنین ظن ایدر (انما امرنا لیلایا و انهار انجعلنا لها حصیداً کان لم نغن بالامس) کچه و یا کوند زده انکه هلاکته فساد امر ایرشوب انی محصوده و مقطوعه قیل و زکانه اندن او کدینده اول بتمشدی به امدی دنیا به تشبث ایدن دخی انکه کبی الله تعالی کبی اکا امر و عذابی زیاده عقلی و قنده ایربشور (کذلک نفصل الایات لقوم یتفکرون) اشبوه تفصیل و بیان کبی آیات قرآنی تفصیل ایدر شول قومه کیم امثال قرآنی تفکر ایدر انکه دنیا ک غرور و زوالن سیلوب اندن و هبت ایدر و آخرتک بقا و کمالن سیلوب طلبینه اقبال و رغبت ایدر (والله یدعو الی دار السلام) الله تعالی عبادنی چنته دعوت ایدر که اول آفاندن سلامت محلیدر و یا انکه اهل بری برلرینه و یا ملائکه انلر سلام و بر (و یمدی من یشاء الی صراط مستقیم) و اول عبادندن دیند بکن توفیقله طریق مستقیمه ارشاد ایدر که اول اسلامدر و لباس تقوی الیه تدر عذر * الله تعالی دعوی تعمیم ایدوب هدایتی مشیتنه تخصیصنده دلالت واردر که امر ارادنتک غیر اوله و ضلالت او زره مصر که الله تعالی رشدنی اراده ایتیمه * نایب رضی الله عنه ایدر پیغمبر بزم صلی الله علیه و سلم نام ایکن ملائکه دن بر طاقته اکا کلوب دینلر که اشبوتک مثلی شول و جل مثلیدر که برادر ینا ایدوب انده مادیه وضع ایدر بکند نصکره اول مادیه به چاغر داعی کوندده اولکه داعی به اجابت ایدر اول داره گیر و مادیه دن اکل ایدر و اولکه داعی به اجابت ایتیمه دواره گیر و نه مادیه دن اکل ایدر * امدی دار چنته در داعی محمددر و اولکه محمد اطاعت ایدر الله تعالی به اطاعت ایدر و اولکه محمد مخالفت ایدر الله تعالی به مخالفت ایدر محمد ناس یننده اهل حق ایل اهل باطل ینن فصل ایدر (لذین احسنوا الحسنی و زیاده) دنیا ده عملورین کو چک ایدنلر آخرتده جنت والله تعالی کز به کریمه نظر سزا اولور * روایت اولند که پیغمبر بزم صلی الله علیه و سلم بر آیتی او قلوب دیند که اهل جنت جنته و اهل ناره کرمکننده بر منادی ندا ایدر که با اهل جنت الله تعالی کز سزه موعودی

واردیکه آتی منزه انجا زاید * دیه لکه آیا اول وعوده اوله حالیکه اول میز انژی بقیل وپوزری بیاض
 ایتدی وبری جسته ادخال ایدوب ناردن صیانت ایتدی * اوله اولسه بجایی رفع ایدوب وجه کریمه نظر ایدله
 انله انک وجه کریمه نظردن احب شی ویراش اولیه * ابن عباس رضی الله عنده برروایتده حسنی
 حسنه نك مثایله جزاء اولتمسیدور * وزیاده انک اون مثایله دیبوز ضعه دکن جزاء اولتمسیدور (ولایه حق
 وجوهم قترولاذله) انلرک یوزلرین قابلیه سواد و هو انکه اهل ناره اولور (اولمک اصحاب الجنة هم فیها خالدون)
 انلر اهل جنتدرکه انده داتلردر (والذین کسبوا السیئات جزا سیئته بمنلهم) واعمال سیئته کسب ایدلره
 سیئته لر ی مقابله سنده منلی سیئته جزاء اولور (وترهفهم ذلله) وانلری ذل وهوان قابلیه (مالهم من الله
 من عاصم) الله تعالی نك خطندن ویا الله تعالی جهنتندن ویا عتدندن عصمت ایدر اولیه مؤمنلره اولد یقی
 کبی (کاغ اغشیت وجوهم قطع من اللیل منظما) کانه یوزلری ایل مظالمین قطعه لر کک یور یلویدر
 (اولمک اصحاب النار هم فیها خالدون) امدی انلر اصحاب ناردرکه انده داتلردر (ویوم یحشرهم جمیعاً ثم نقول
 للذین اشرکوا ما کانکم انتم وشرکاؤکم) الله تعالی یوم قیامتده ایکی فریقک جمیعاً حشر ایدوب اندن
 مشرکله دیرکه بریکزده طورلکه منزه وکرک شرکا کره نه ایشلور کورده سر (فزبنا بینهم) اوله اولسه
 یینلرینی تفریق ووضارینی قطع ایدرز (وقال شرکاؤهم ما کنتم ایا ناعبدون) شرکاری انله دیه لکه
 دنیاده سر بزم طلیحله بزم عبادت انیز دیکز بزم نل عبادت کیزی بلز ایدل * واصنام بوزجه لم مشرکاردن تبری
 ایدله و حقیقه تده شرکا نل یوقولی انکچوندرکه اول مشرکینک عبادتی اهلواله نه ایدیکه اهلواله نل امر یله
 اشرک ایشلردی یوخسه شرکاری انله برینله امر ایتده شدی * دینلر دیکه اصنام الله تعالی نك اذینله
 یواقوالی انله سویله لر شول شفاعتدن بدلکه مشرکین اتی انلردن توقع ایدر لردی * دینلر دیکه شرکا ایل
 مراد ملائکه و مسیحدر و برقرولده شیاطیندر (فکفی بالله شهیداً بینکم ان کا عن عبادتکم لغافلین)
 الله تعالی بزمه سزک بیکزده شاهد بترکه اول کنه حاله عالم بزم نل عبادت کزدن غافلر ایدل * زیرا که بزشتر
 وکورمز وبلز ایدل (هنالک تلوا کل نفس ما سفلت) اشیو مقامده هر نفس تقدیم ایتدیکی علی اختیار
 ایدوب نفع وضرری کور * ویا خود هر نفس عملنه اتباع ایدوب علی اتی یا جسته ویا ناره ایل تور ویا خود
 هر نفس عاصیه به تقدیم ایتدیکی شریبیلله عذاب ابریشور (وردوالی الله) واول تقدیم ایتدکاری شی سبیلله
 الله تعالی نك جزا سنده ردا اولور (مولا هم الحق) که اول انلرک بلری و حقیقه تده متولی امور لیدر
 یوخسه متولی اتخاذ ایتدکاری دکل (وصل عنهم ما کانوا یفترون) وزائل اولور اولکه آله لر ی
 کندیلر یچون شفاعت ایدر ویا انلری آله دردیو ایتلر لردی (قل من یرزقکم من السماء والارض)
 دیکل که سماء وارضک جمیعندن سزدرزقی کیم ویر * زیرا که ارزاق اسباب سماویه و مواد رضیه ایل حاصل
 اولور (امن ینک السمع والابصار) ویا خود سمع و ابصارک خلقی و توبه سنده کیم قادر اولور ویا اول ابکیسن
 آقاندن کیم حفظ ایدله ییلور (ومن ینخرج الحی من المیت وینخرج المیت من الحی) وکیدرکه میتندن حی
 و حیدن میت چقارنطفه دن ولد و حیواندن نطفه خر و حی کبی (ومن یدبر الامر) وکیدرکه جمیع عوالمک
 امورنی تدبیر ایدر (فسیقولون الله) دیه لکه بواشیمایی ایدن الله تعالی در * زیرا که فرط وضوحندن
 مکاره و عناده قادر اولور (قل اولانتهقون) دیکل که بواقر ایلله نه حق تعالی دن قورقوب کانجه شرک
 ایدرمز (قل انکم الله ربکم الحق) اشیو سورده متولی اولوب عبادنه مستحق ربکز جل شانه درکه ربوبیتی
 نابتدر * زیرا اولدرکه سزری انشاء و احیا ایتدی ورزقلندروب امور یکیزی تدبیر ایتدی (فاذا بعد الحق
 الاضلال) حقه نصکره دکل الاضلاله را اولکه حتی تجاوز ایدله ضلاله دوشر (فانی نصر فون) امدی
 حق قویوب نیجه ضلاله صرف او نور سز (کذلک حق کلمه ربک علی الذین فسقوا انهم لایؤمنون) اشیو نك
 کبی الله تعالی نك کلمه وحکمی واجب اولدی شول قوم اوزره کیم کفر لنده تدر ایدوب حد استصلاحدن
 خروج ایتدیلر انلر ایمانه کینلر (قل هل من شرکاؤکم من یدور الخلق ثم یعیده) دیکل که او مانا نکزدن بری
 قادر میدرکه اصل و مثال سز خلقی انشاء ایدله و موتند نصکره اتی دیر کوره اگر سکا جواب ویرمکدن
 عاجز اولور ایلله (قل الله یدور الخلق ثم یعیده) دیکل که اکا الله تعالی قادر اولور (فانی تؤفکون)

قصه سیدان اثر نیجه صرف اولور (قل هل من شركائكم من يهدي الى الحق) دیکل که اوئانکزدن بری
 قادرمیدر که نصب حجج وارمال رسل ونظر وتدریه قوه قله حقه ارشاد ایدیه جوا بدن عاجز اولد قلدنه (قل الله
 عدى الحق) دیکل که خلقی حقه الله تعالی ارشاد ایدر (افن یدى الى الحق احق ان يتبع امن لا يهدى
 الا ان عدى) الله تعالی که حقه ارشاد ایدر اتباع اولمغه اولی احده در یوخسه صم که بنفسه تحرکه وبرمکاندن
 مکان آخره اتقاله قادر اولمز مکر که اول نقل اولنه (فانکم کیف تحکمون) مزه تولدیکه صریح عقل بطلانی
 اقتضایدر شمله نیجه حکم ایدر من (وما يتبع الا ظمنا) انزلنجی طنه اتباع ایدر لدر دیر که اصنام
 آلهه در و آخرته انله شفاعت ایدر سردر حالبوکه اول بر اعقاد باطلدر انک شائده کتاب وسنت وارد
 اولمیدر (ان الظن لا يغني من الحق شيئا) زیرا که ظن علمدن واعقاد حقدن برشی غناور من و یا خود اول
 الله تعالی انک عذابندن برشی ایلردن دفع ایتمز و یا خود ظن علم مقامنه قائم اولمز انله و اولمیدر که علم اصولک
 تحصیل واجب اوله وتقلید وطن ایله کتفا جائز اولمیه (ان الله علم بما يفعلون) الله تعالی انزلک طنه
 اتباع ایدر و برهانندن اعراض ایدر یلور (وما كان هذا القرءان ان يفترى من دون الله) اشبو قرآن صحیح
 اولمز که الله تعالی انک غیره مضاف قیلنه (ولکن تصدیق الذی بین یدیه) لکن الله تعالی آنی اندن اول نازل
 اولان کتب الهیه فی تصدیق انزال ایدر (وتفصیل الکتاب) وعقاید و شرایعدن حق وثابت اولانی تفصیل
 انزال ایدر (لاریب فی من رب العالمین) که اول رب العالمیندن اولوب آندن رب متنفیدر (ام یقولون
 اقراءه) کفار مکه دیر لمیکه آنی محمد ذات نفسه ندن اختلاق ایدر (قل فأنوبس و رة مثله) دیکل که امدی
 بلا غنده و حسن نظمده وقوت معناده انک مثلی بر سوره کنورک زیرا که عربیت و فصاحتده بنم کیسیر
 (وادعوا من استطعتم من دون الله) ومع ذلك الله تعالی انک غیردن سزاعاته امکافی اولور کسه لردن
 استعانت ایدر (ان کنتم صادقین) اگر اول محمد اختلاقیدر دیوق لکزدده صادق ایدر (بل کذبوا
 بآیاتهم یحییوا و یعلمه) بلکه قرآنی اول ائمه دکر ندنه آیاتی تدبر نسر و شانی بلکه مزمین تکذیبیه مسارع ایدر
 (و اما انهم تأویلوه) حالبوکه انزلانک تأویلنه واقف اولمیدر و معاینه ادعائردن ایر کورمیدر (کذلك
 کذب الذین من قبلهم) کفار مکه قرآنی تکذیب ایدر کبری کبی انلردن اول ام ماضیه کفاری دخی انیمالین
 کتور دکاری مجز انلر نه تکذیب ایدر (فانظر کیف کان عاقبة الظالمین) نظرایتکه رسوللرین تکذیبیه
 نفسلر نه ظلم ایدر انک عاقبتی نیجه هلاکه ایدر (وسنهم من یؤمن به و منهم من لا یؤمن به) اول مکذیبینک
 بعضی فتنده قرآنی تصدیق ایدر حق ایدر کن یلور کن عناد ایدر و یا خود مستعبدله آنی تصدیق و توبه
 ایدر سردر و انزل بعضی ایه فرط غیاب و قلات تدبر ندن آنی فتنده تصدیق ایتمز و یا خود مستعبدله آنی
 تصدیق ایتمز موفی کفار اوزره اولور (وربک اعلم بالمقصدین) ربک جل شاناه اول مکذیبیندن عناد و اصرار
 ایدر یلور (وان کذبوا فقل لی علی و لکم علمکم انتم بریون معاصی و انابری ما نعلمون) اگر انزل
 الزام حجت نصکره منی تکذیب اوزره اصرار ایدر رایسه انله دیکل که بنم علمک جزای بکادر و منزل علمکزد
 جزای مزه دوسر بنم علمدن بر شلر مز و بدخی منزل علمکزدن بر شلر نه سز بنم عماله مواخذه اولور سز و نه
 بن منزل علمکزدله مواخذه اولور بن * دینلدیکه بوایت مسیف آیدله منسوخه در (ومنهم من یستمعون
 لیکن) مکذیبیندن بر طانه حق سن قرآن اوقووب شرایع تعالیم ایتسک سنی دیکر لکن قبول ایتمز شول
 اصم کیبکه اصلا شیمیه (افانتم تسمع العلم ولو کانوا لا یعقلون) سن اصمه اشتدر مکه قادری اولور سن
 اگر سملر نه عدم فهم دخی منضم اولور رایسه * اشبونده تنبیه وارد که استماع کلامک حقیقی اول کلامدن
 مقصود اولان معنایی فهم در اول اجلدن پیام انکه وصف اولمز (ومنهم من یظن انهم یظن انهم
 بر طانه سکا نظر ایدر بپوتنک دلائل معاینه ایدر کن نه منی تصدیق ایتمز (افانتم تهی الهمی ولو کانوا
 لا یبصرون) سن اول قلبی اعماله هدایت قادری اولور سن اگر اول عمار نه عدم بصیرت دخی منضم اولور رایسه
 زیرا که ابصار دن مقصود اعتبار و امتداد در و آنده عمده بصیرت در اول اجلدن اعمالی مستصبر حدس
 و تظن ایدر آنیکه بصیر احق ادراک ایدر من (ان الله لا یظلم الناس شیئا و لکن الناس انفسهم یظلمون)
 الله تعالی فاسه حواس و عقلاری سبیل برشی ظلم ایتمز لکن ناس آنی افساد و منافعن نفو یله نفسلر نه

ظلم ایدر ل اشبو دایلد که عبد ایچون کسب ثابت اوله یوخسه بالکایه مسلوب الاختیار اولمیه (ویوم
 نحشرهم کان لم یلبثوا الا ساعة من النهار) برانلری قبولدن به شله جمع ایدر کانه انلر ندیده و یا قبولده
 نه ایدر بر ساعت مکث ایدر ایدر (یتعارفون بینهم) قبولدن بهت اولند قلدنه بری برلرین ییلر
 ندیده کی بلشملری کبی بعده احوال قیامتی کورد کار ندنه باشلری قیدنه دوشوب اول بلشملری کسبیه
 دینلدیکه یوم قیامتده انسان یا تدمه اولان کسه فی یله لکن هیت و خشیته دن منو یلمیه (فه خسر الذین کذبوا
 بآیات الله) و ما کانوا هم تدین) موتد نصکره بهتله الله تعالی انک لقامتی تکذیب ایدر لدر یلور و یلر
 زیرا که ایمانی کفره دکر دکر تجارت امر فی بلدیله (واما من یکن یکن بعض الذین انعم الله علیهم و انهم یفیکون) یا محمد برانله
 ابعاد ایدر کمز عذابی حیاتکده سکا کوستره و زیو آنی کوستره مدین سنی نوبیه ایدر (فالیسنا مرجعهم)
 آخرتده من جملری بره در (ثم الله شهید علی ما یفعلون) بوند نصکره یوم قیامتده الله تعالی انزلک افعلالری
 اوزره شهادتن ادا ایدر سردر (واسئل الله رسول) ام ماضیه دن هرامت ایچون رسول وارد بهت
 اولدیکه انلری حقه دعوت ایدر (فاذاجاه رسولهم قضی بینهم بالقسط وهم لا یظلمون) یخنکه انله رسوللری
 کلوب تکذیب ایدر رسولله مکذیبین عذله قضاء اولندی رسول انجاء و مکذیبین اهلاک ایدر یلر
 الزام ایدر بختسز عذاب اولمز * و یا ذنبسز مواخذه و یا سبیلانلری اوزره زیاده ایدر (ویفعلون منی هذا
 الوعد ان کنتم صادقین) و مشرکون امدیه و استسزاه طریق اوزره قیام ساعت و یا نزول عذاب نه وقتن
 اولور دیر * یا محمد سن و کرک اصحابک و عذر کده صادق ایدر کز به خبر ویرک (قل لا املک لنفسی ضرا
 ولا نفعاً) دیکل که بنم تقسم ایچون ضرر و نفعه مالک دکان اوله اواسه سز کیچون اکایجه مالک اولورین حتی که
 مزه عذاب طبلنده استیجال ایدم (الا ماشاء الله) مکرانی که الله تعالی بنم مالک اولم دلیله (اسئل الله اجل)
 هرامتک هلاکنه اجل مضروب وارد (اذاجاه اجلهم فلا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون) یخنکه اول
 وقت کله نه بر آن اممال اولور و نه بر آن اندن نچیل اولور * امدی سز دخی یا مشرکین عذابکزه عجله
 ایتمز و فتنکز ایدر یکندنه مزه و عدا اولان انجازه اولور (قل رأیت ان اتیکم عذابیه یا نا انتم ارا ما ذابستجیل
 منه الجرمون) دیکل که بکاخبر ویرک اگر الله تعالی انک عذابی سز کیجه ده و یا کوندزده کسه عذابدن
 نه شیمیه مجرمون استیجال ایدر و الحال انک کایسی مکر و هدر استیجاله ملایم اولمز (انتم اذا ما وقع امنتم به
 الان وقد کنتم به تستجیلون) اگر سز انک عذابی واقع اواسه انک وقوعه نصکره اکایمان کتورر میدیکز
 بروقتده که انده سز ایمانک نهی اولمیه * یخنکه عذاب وقوعه نصکره ایمانه کاهلر انله دینله که شمدی ایمانه
 کاور سز حالبوکه اول عذابی تکذیب و استسزاه و جهمی اوزره استیجال ایدر دیکز (ثم قبل للذین ظلموا ذوقوا
 عذاب الخلد هل یحزون الا بما کنتم تکذبون) بعده اشرال ایدر نه دینله که شول عذاب داعی ذوق ایدر که
 اول سز دن ابدامقطع اولمز سز جزا اولمز دکل الادبیاده کسب ایدر دیکز * کفر و معاصی مسبیلده در
 (یستنبذونک احق هو) یا محمد سندن اخبار ایدر که مزه و عدا ایدر یکان عذاب و قیام ساعت * حقهیدر (قل
 ای و ربی انه حق و ما انتم بحجیرین) دیکل که نم ریم حقیچون اول حشر سز اول عذابدن فوت اولور دکلر مز
 (ولو ان کل نفس ظلمت ما فی الارض لا فنتد به) اگر شرکله و یا غیره تعدی ایلر ظلم ایدن هر نفس ایچون برده کی
 خرائق و اموال اواسه یوم قیامتک عذابندن خلاص ایچون انی بدل ایدر (وامر والیه امة المار و العذاب)
 عذابی کور یچنک ندامتی امر ایدر * زیرا که حساب انلر نه اولمیان فطاعت و هولی کور یچنک مبهوت اولوب
 نطقه قادر اولمیه (وقضی بینهم بالقسط وهم لا یظلمون) خلایق یشنده عدله قضا اولور و انله ظلم اولمز
 مؤمنین صالحینه عمارتک نوابی ویریلور و کافرین و عاصینه عذابلری زیاده ایدر (الا ان الله ما فی السموات
 والارض) آگاه اولور که سموات و ارض و ایچنده کاشیه و الله تعالی انک خلق و ملکیدر (الا ان
 وعد الله حق) ثواب و عقابدن و عدا ایدر یکی * قدرانده خاف اولمز (ولکن اکثرهم لا یعلمون) لکن انلر
 اکثری آنی بلر زیرا که عقلاری حیات دنیا دن ظاهر اوزره قصور در (هو یحیی و یمیت) اول الله
 تعالی دنیا ده دیر کورر و اولور در عقبا ده دخی اکا قادر اولور * زیرا که قادر لک قدرتی زائل اولمز
 و ماده که بالذات حیوة و موفی قابله اوله ابدانی قابله در (والیه ترجعون) موت و یا نشور له اول الله تعالی به

رجوع ایدر من (یا ایها الناس قد جاءکم موعظة من ربکم وشفاء لما فی الصدور وهدی ورحمة للمؤمنین)
یا الناس سر برکاب کادیکه اول حکمت عملیه فی جامع مدرکه اعمالک بحاسن و مقابحین کاشفه در محاسنه مرغبه
و مقابحدن و اجره در و کذلک حکمت نظریه فی دینی جامع مدرکه صدورده اولان شکوک و شبهه اعتقاده شفا در
و حق و یقینه هدایت و مؤمنانه در مدرکه انیکه ظلمات ضلالتن نجات بولور (قل بفضل الله و برحمته
فیذلت و یدبر حوا) دیکن که سوینور سه حق تعالی ک فضل و رحمتنه سوینس و انکه دینا دیکه حق
تعالی ک فضل ایمان و روحی قرآنیز و با فضلی قرآن و روحی قرآن اهل ایتمه در و با فضلی اسلام و روحی انک
ایتمه برینیه در و با فضلی اسلام و روحی سندر و با فضلی ایمان و روحی جندر (هو خیر مما یجمعون) اول
انک حطام دنیادن جمع ایتد کارندن خیر لودر (قل اریتم ما انزل الله لکم من رزق فجعلنا من حرام و حلالا)
دیکن که بکاخبر و برک رزق دن اول شیئی که الله تعالی ائی سزه و بر دیکه اول سعادتن نازل ماله حاصل اولور و حرث
و انعام کبی که انک بعضی حرام و بعضی حلال قلدیکزه دینل دیکه انکه مراد حرث و انعام دن حرام ایتد کاریدر
بحره و سانبه و وصیله و جام کبی و یا خود حرث و انعام دن لله نصیب قیلریدر که اول سورة انعامده یکدی
وقل الله اذن لکم ام علی الله تفترن) دیکن که تحریم و تحلیله سزه الله تعالی می اذن و بر دی یو خبیه ا کافترامی
ایدر سزه که اول انک ائی بزه الله تعالی امر ایلدی دیلریدر (وما ظن الذین یفترن علی الله الکذب یوم
القیامه) الله تعالی به کذب اختلاق ایدنلک یوم قیامته ظنلری ندر ظن ایدر لمیکه الله تعالی انک
وزره عقاب ایتمه (ان الله لذو فضل علی الناس و لکن اکثرهم لا یشکرون) الله تعالی نامه فضل
ایدیجیدر شول حیثیتد که انله عقل و بر دی و ارسال و اسلا و انزال کتبله انله طریق حتی یلدر دی لکن انک
اکثری یو نعمتله شکر ایتد (وما تکن فی شأن و ما تنلونه من قرآن) یا محمد سنکه اعمالدن بر عباد
ولور سن و قرآنکه آئی الله تعالی دن تلاوت ایدر سن (ولا تعلمون من عمل) و بر عملکه یا محمد سن و امتک ائی
یسنر من (الا انکم علیکم شهود انکم فیضون فیه) الابر نزلک اوزر یکزه رقباء و مطاعین شول و تنی که
اکا خوض و اند قاع ایدر من (وما یعزب عن ربک من مثقال ذره فی الارض و لافی السماء) و ربک جبل
شانه تک علمدن ارض و سماده وجود ام که انده غله صغیره و یا هبابه موازن اولور شی بعید و غائب و اوزر
(ولا اصغر من ذلک ولا اکبر الا فی کاب مبین) و اول غله دن اصغر و یا اکبر بر شی یوقدر الا اول لوح محفوظه
نابتدر (الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم و لا هم یحزنون) آگاه اولوک که اولیاء الله کیم الله تعالی بی طاعتله
قول ایدوب اولدخی انلری کرامتله قولی ایتددر انله لحوق مکرده خوفی یوقدر و ما مولاری حاصلدر فوائ
حزن حکم زلدر (الذین آمنوا و کانوا یقنون) که انلر الله تعالی به ایمان که توروب اکا محضالته دن
صاقد و لر دی (قال النبی صلی الله علیه و سلم ان الله عباد الیه و ابانبیاء و لایثم داء یغیطم الذین و الشهم داء
بفرهم و منعدهم من الله یوم اقیامه قیل من هم یا رسول الله قال هم عباد من عباد الله من بلدان شی و قبائل
شی لم یکن ینتم ارحام یواصلون به و اولاد نیاینباد لون به یا تحابون بروح الله یجعل الله و جوههم نوراً و یجعل
لهم منابر من نور یوقدام از من یفرع الناس و لایفرعون و یخاف الناس و لایخافون) پیغمبر عز صلی الله علیه
وسلم ایدر الله تعالی ک عبادی وارد که انلر انبیاء و نه شه دادر الا یوک انبیاء و نه داء یوم قیامته انلر قرینه
وسلم از ربک رفعتنه غبطه ایدر دینل دیکه یا رسول الله انله حالو کسه لر در دیدیکه انلر بلاد متفرقه
و قبائل شتادن عباد الاله دن بر طاقته در ته بری برلر نه محبت ایدر لر خالبوک بیلر نده ارحام یوقدر که انک
سبیله واصل ایدر و دنیار بدخی یوقدر که بری برلر نه بذل ایدر الله تعالی انلر یوزرین نور اندر و قددام
رحمانده لواؤدن منبر لر اوزره جلوس ایتدر ناس فرع و خوف ایتد یکنده انلر امن و راحتده اولور (سئل
النبی صلی الله علیه و سلم عن اولیاء الله قال الذین اذا رواد کر الله) پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمه اولیاء الاله دن
سوال اوند قد مدیدی نیتد که کور کاردند الله تعالی ذکر اوند (ذال النبی صلی الله علیه و سلم قال الله تعالی
ان اولیائی من عبادی الذین یدکر بن ذکر و اذکر یدکرهم) پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر الله تعالی
دیدیکه عباد اولیام ایدر نه بتم ذکر نه ذکر اوند و بر دخی انلر ذکر یدکر اوا و زین (اهم البشری
فی السیوره لدنیای فی الآخرة) انلر ایچون دنیاده و آخرتده بشری وارد (مثل النبی صلی الله علیه و سلم عن

البشرى في الحيرة والندب قال هي الرؤيا الصالحة رايها المسلم ان يرى له (يعني يميزه) صلى الله عليه وسلم اسم
آيته في حياة دنياه اولان بشران سؤال اوله قد ديديك اول رؤيا صالحة ديديك مسلم انى كور
وانكيجون كوريلور (قال النبي صلى الله عليه وسلم لم يبق من النبوة الا المبشرات قالوا وما المبشرات قال
الرؤيا الصالحة) يعنى يميزه صلى الله عليه وسلم ايدى نبوت انارندن انيجون مبشرات قالديك ديديك مبشرات
نور ديديك رؤيا صالحة دور (قال ابوذر رضى الله عنه يا رسول الله الرجل يعمل لنفسه ويحبب الناس قال
ذلك عاجل بشرى المؤمن) ابوذر رضى الله عنه ديديك يا رسول الله كشي كنديجون عمل صالح ايشايكه
نام آنى سور بونه حاندر (ديديك اول مؤمنك عاجله كي بشر ايدى ديديك اول مؤمنك موفى عنده
ملائكة نك الله تعالىن بشارة نزوليد (قرآنه يورلديك) (تنتزل عليهم الملائكة ان لا تخافوا ولا تحزنوا
واشربوا بالجنة التي كنتم توعدون) ابن عباس ايدى دنياه كي بشرى موت عنده ملائكة نك بشارة
كلسيد (واما آخرته كي بشرى مؤمنك روى حقه عنده ملائكة انك الله تعالى به معود ايدوب رضوان
الله اليه تبشيرا لفسيد (لا تبدل لكلمات الله) الله تعالىك اقواله تغيير وواعده اخلاف يوقدر
(ذلك هو الفوز العظيم) امدى اوليا الله دنياه وآخرته تبشيرا لغري فوز عظيم (ولا يحزنك قولهم)
يا محمد كافر لنا انك كذبت وتهدى سكا حزن ورمسون (ان العزة لله جميعا) زرا غلبه وفقر وفدت
جميعي الله تعالىك نكر انك غيري اندن برشته مالك دكلد رامدى اول انزه فخر وانراوزره سكا نصرت ايدى
(هو السميع العليم) اول الله تعالى انك اقوالن ايشيد وعزمان ييلور (الا ان الله من فى السموات ومن
فى الارض) اكاه اولوك كه سموات وارضه اولان ملائكة وانس وحن الله تعالىك نكر (امدى بونرا شرف
مككات ايكن انك هيج برى بويته صالح اوليجى شول لا يعقل اولان اسماء احقر كه اكندوشريك اوليه
(وما يسمع الذين يدعون من دون الله شركاء) الله تعالى به انك غيري ملائكة وتبينى شركا تسميه ايدنر
نه شبه اتباع ايدى زيرا اول شركا ينك اتباعى الله تعالى به در انك غير به دكل عبادت ايتزل امدى نيچون
انر متبوع على طريقه كنزل (ان يقبضون الا الظن) بلكه انك انبا على دكل الاظنر نه در كه انر شر كا اوله
تابعين الله تعالى به تقرب ايدى (وانهم الا يخبرون) بلكه انك الله تعالى به نسبت ايدى كارى شيد كذب
ايدى زيرا انرى شركا فقه بر ندر تقدير باطل ايدى (هو الذى جعل لكم الليل لتسكنوا فيه والتمارسوا) اول
الله تعالى سر كيجون كيجه بي خلق ايتديك كوند زده كي اشتغال تعبدن انده سكون واستراحت
ايدى سر وكوندزى مضى قيلديك ايدى انك عجائب خافى كوريله (ان فى ذلك لايات لقوم يسمعون)
اشيوايل وتمارى عقليده جماع اعتبار واطع اطاع ايدى قومه ايتروارد (قالوا اتخذ الله ولدا) كفار
ديديك الله تعالى ولد اتخذ ايتدى (سجانه هو الغنى) اول ولد اتخذندن منزهر زيرا ولد اتخذى
حاجندن ناشيدى اول ايسه اندن غنيدر (له ما فى السموات وما فى الارض) زيرا سموات وارضه اولان
اشيانك جيجي انك عبيد وما كيدر (ان عندكم من سلطان هذا) منزك اول قول باطله عند كرده برهانكز يوقدر
(انقولون على الله ما لا تعلمون) حقيقتن بلديك كز شئى الله تعالى به اسناد الله تعالى به افترا ايدى ريبسز زيرا
هر قولك كاديا اوليه اول جهالتد (اشهد دليلدركه عقائده قاطعون لا بددر وعقائده عقليده سابع
دكلدر (قل ان الذين يقتلون على الله الكذب لا يفلحون) دليل كد شونر كه الله تعالى به اتخاذ ولده واكا
اضافت شريك ايله كذب اختلاق ايدى نار عذابندن فور تزلز وجنته كير منزل (متاع فى الدنيا) انك الله
تعالى به كذب اختلاقى دنياه بر متاعدركه كفرده ربا تلمين انكه اقامت ايدى زيرا (ثم البناهم جميعهم) بعده
موتله رجوع على بزمه در اوله اولسه شقا مؤبد ايرسردر (ثم نذيقهم العذاب الشديد بما كانوا يكفرون)
بعده انر كه فرلى سبيله عذاب شديد اذقه ايدى زيرا (وانك عليهم نيا نوح) يا محمد من اهل مكه به نوحك قوميله
اولان ماجراي تلاوت ايت (انك قال لقومه يا قوم ان كان كبر عليكم مقامى وتذكيرى بايات الله) اول
قومنه ديدى كه انرا اولاد قايلدر اكر بنم اركزده طول مكتم وايات الله ايله سره وعظم عظيم ونفيل اولوب
بنى طرد وياقتله عزم ايدى ركز (فعلى الله توكلت) امدى بن الله تعالى به توكل ووثوق ايتشن (فاجعوا
امركم وامر كه كم) اوله اولسه امر كزى احكام ايدوب انك اوزره شر كا كزله ييله عزم ايدك (ثم لا يكن امركم

عالمكم غمة) بعده بنم اهل كه قصه كز سزه مستور اولسون بلکه مکشوف و مشهور اولسون (ثم اقصوا
 الى اول تضرعون) بعده بکاد بدید بکک نری ابر کورک بوضه بکاممال ایتککز (فمن یولیم فاسالتکم من
 اجری) اگر بنم تذکیر و عظمتدن اعراض ایدر سکر بن سزدن انک مقابله سنده ابر طاب ایدم که اول سزه
 نقیل اولوب اعراض کز ایجاب اید (ان اجری الاعلی الله) بنم دعوت و تذکیرم اوزره خوابم الله تعالی بنک
 عمده سته در اول بنی انا به ایدر ککه سز ایمانه کک و با خود ایماندن اعراض ایدک (واحریت ان اکون من
 المسلمین) و امر اولندم که انک امر نه منقاد لردن اولم امر نه مخالفت ایتمیم انک غیریدن رجایا تمیم (فکذبوه)
 انرا بنم آتی تکذیبی اوزره امر ایدر (فحینه ومن معه فی الفلک) اوله اوله نوح علیه السلام
 و سله سجه اولان مؤمنلر که مسکان کشتی ایدر سفینه به ادخال ایل غرقدن نجات ویردک (وجعلناهم
 خلافت) و انلری هاکیندن خلفاء قیلدق (واغرقنا الذین کذبوا بآیاتنا) بزم آیتلر عزی تکذیب ایدلری
 طوفان اغراق ایدک (فانظر کیف کان عاقبة المنذرین) نظر ایدر که رسول رسال اندازند نصبر ایمانه
 کلیملر که عاقبتی نجه اولدی * شیخ محی الدین بن عربی فتوحات مکیه ده ایدر الله تعالی به دعوت ایدنه افضل
 بودر که دعوتی مقابله سنده اخذ اجرایا بنم مع هذا اخذ ایتسه یا ترا ولور اکل ایتدیکنک احلدند * زیرا
 الله تعالی به دعوت مقای اجراقتضایا در شول ایدر که هر بنی قومی حقه دعوت ایتدیکنکده دیدیکه
 (لا اسألكم علیه من اجران اجری الاعلی الله) انک اوزره سزدن ابر استمیزین بلکه بنم اجرم الله تعالی بنک
 عمده سته در دعوتی اوزره اجری اثبات ایدوب لکن انی الله تعالی بنک اخذ ایتمیم اختیار ایددی بوخسه
 خلفدن دکل * امدی وعظ و تذکیر الله تعالی به داعی اولان کشتی اخذ اجرایا بنم یا ترا ولور زیراهر رسول
 الله شهادتیه اجراقتضایا در علمده دروا کراتی ناسدن اخذی ترک ایدوب الله تعالی بنک طلب ایتسه احسن اولور
 زیرا که ایجابیه اقتداد در امدی اشبور بر ابر در که الله تعالی قضاندن عبدایچون تعیین ایتدیر بوخسه عبده
 لایق اولم که سیدی اوزره اجره مستحق اوله زیرا که عید کندی و مالی سید بنک ملکیدر (ثم یفتننا من بعده رسلا
 الى قومهم بغاوتهم بالبیئات فما کانوا یؤمنون و اما کذبوا به من قبل) و توحده نصره هر قومه رسول کوندردک
 و اول رسوللر دعا ربی متبعه فجرات واضحه ایلد قومه لینه کلدیر کفرده شدت شکیمه و الله تعالی بنک
 انلری خذلانی سیدیلر شول رسوللر بعثتندن اول حق تکذیبیه اعتیاد لردن انلری تصدیق ایدر اولدی
 (کذلک نطیع علی قلوب المعتقدین) اشبورلر کبی حقدن باطله تجاوز ایدلر قلوبی اوزره ختم ایدر رضاله
 انم حال و ما لوفه ایتا علیچون اشبور دلیدر که افعال الله تعالی بنک قدرتیه و عبیدک کسبیه واقعه در (ثم یفتننا
 من بعدهم موسی و هارون الى فرعون و ملائنه یا تا فاستکبر و او ککانوا قوما مجرمین) اشبور سلد نصره
 موسی و هارونی طغورانیله فرعون و قومه کوندردک انرا بنم ایماندن استکبار ایدوب اجرامه معتاد قوم
 مجرمین اولدی اول ایدر اول ایدلر رب تعالی بنک رسالتیه اهانت وردنه جرأت ایتدیلر (فلما جاءهم الحق من
 عندنا قالوا ان هذا لشر مبین) و تها که بزم قبلزدن موسی انلره مجزاتله کادی فرط غرلریدن دیدیلر که
 اشبور بصر ظاهر در (قال موسی انقلولن الحق لما جاءکم) موسی انلره دیدیکه الله تعالی بنک سزه کلن حقه
 صحر در مبین (اسحر هذا ولا یفلح الساحرون) نبوته علامت اولان نبی محرمیدر و الحال ساحر لردنیهاده
 و آخرنده فلاح یواز (قالوا اجئنا لتلقننا عما وجدنا علیه آباءنا) انلر موسی و هارونه دیدیلر که
 بزم کذبیکر میکه بزی صرف ایدم سز شول حالتدن که آباغزی انک اوزره یواز (وتکون السحرا کذریاء
 فی الارض) و بر یوزنده تکبر و امانت سزک اوله (وما نحن لکم بؤمنین) حاله که بزمک الله تعالی بنک
 رسول ایدیکر که تصدیق ایدر کلدز (وقال فرعون انی انا ربکم کل سحر علیم) فرعون قومه دیدیکه بکا
 کتورلر هر ساحر که صحر علمده ساذق اوله (فلما جاء السحرة قال لهم موسی ان انا ربکم کل من مطلق) موسی علیه
 السلام ساحرلر دیدیکه حبال و حصیدن انما ایدم جکار یکزی القایلک (فلما اتوا قال موسی ما جئتم به
 السحر) و تها که صحره آتی القایا ایتدیلر موسی علیه السلام انلره دیدیکه سزک کتور دیکر کز نبی صحر در
 (ان الله سیطله) الله تعالی انی ابطال ایدر در (ان الله لا یصلح عمل المقصدین) الله تعالی مقصدلر
 علمن اصلاح اجزه اشبور دلیدر که صحر اخذ و توبه اوله حقیقی اولیه (ویحق الله الحق بکامانه و لو کره

المجرمون) الله تعالی اوامر و قضایا سبیله حتی اثبات ایدر اگر چه مجرمون آندن کراحت ایدر سده
 (فاما امن موسی الاذریه من قومه علی خوف من فرعون و ملائنه ان یفتنهم) موسی علیه السلام ایتدیه
 امرنده و تها که انلری ایمانه دعوت ایددی فرعوندن و کک قومنندن خوف ایدوب اکایمانه کلدیلر ایمانه
 کلدکری تقدیرجه فرعون انلره عذاب ایدر الا بنوا اسرائیل قومی اولاد بنک شباندن بر طائفه و یا فرعون قومی
 شباندن بر طائفه و یا قوم فرعوندن ناسن سیرا اکایمانه کلدیلر که اندام فرعون و مؤمن آل فرعون و خازن
 فرعون و امر آه خازن فرعون و ماشطه بنت فرعوندره دینلر که انرا آل فرعوندن تماش اهل بیت ایدیلر
 ایاملری قبطدن و امهاتلری بنی اسرائیلدن ایدی * اوله اوله انلر امرینه و خالار بنه اتباع ایتدیلر *
 دینلر که انلر بر قوم ایدیلر که فرعونک قتاندن قورتلر دی و ل طریقه کیم فرعون بنی اسرائیلک انانی
 قتلنه امر ایتدیکنده بنوا اسرائیلدن مر آه ابن طوغر دیغنده قتل اولمسی خوفله آتی بر بطی به باغشردی
 قبط عندنده منشی اولوردی امدی بوحالو کسه لر قبط یتنده کثیرا و اشیدی موسی علیه السلام صحره به
 غالب اولدی بکی کونده صحره ایله بیله انلر دخی ایمانه کلدیلر (وان فرعون لعال فی الارض و انه لمن المفسرین)
 فرعون بر یوزنده متکبر در و کبر و عنوده حدی تجاوز ایدلر دندر که بر عبدایکین ربوبیت ادعای ایدی و اسباط
 انبیایا سیر ایددی (وقال موسی یا قوم ان کنتم آمنتم بالله فلیله یوکاوا ان کنتم مسلمین) موسی علیه
 السلام کندوبه ایمانه کلنلر فرعوندن خوفلر بن کوز بچک انلره دیدیکه با قوم اگر الله تعالی به ایمانه کاذب
 قضاسته منقاد لایسه کز اکا و توفیق و اعتماد ایدک (فقالوا علی الله یوکنا) دیدیلر که الله تعالی به وثوق و اعتماد
 ایتدیکنکده دعا ایدوب دیدیلر که (ربنا لا تجعل لنا فتنه للقوم الظالمین) یا رب ساری قوم ظالمینه فتنه ایتدیکنک
 یعنی انلری اوزریمزه تسلط ایدوب یدلر زنده بزی هلاک ایتدیکنک و انکه بزی حق دین اوزره دکل ظن ایدوب
 طغیانلری زیاده اولیه (و یجنا ربکم من القوم الکافرین) بزی قوم کافر بنک کیدندن و شوم
 شاهده سندن خلاص ایتد * تو کاک دعا اوزره تقدیمده توبه وارد که داعی به لایق اولور کیم اولو قوکل
 ایدم کیم دعاسته اجابت اولنه (واوحیناالی موسی و اخیه ان یقوا لقومک بمصر سیونا) موسی و قورنداشی
 هارونه وحی ایتدک که مصرده قومکز ایچون بیوت اتخاذه منکره انده ساکن اوله و عبادت ایچون
 اکارجوع ایدلر (واجعلوا بیوتکم قبله) سزایکیز و قومکز اول بیوتکزی معلی و یا قبله به متوجه
 ایدک * اکثر مفسرین ایدر بنوا اسرائیل غمازی کینسه لرنده قیلورلر موسی علیه السلام رسالتله کلچک
 فرعون امر ایددی کینسه لری یقزدی و غماز قیلقدن منع ایددی * اوله اوله امر اولنلر که یتلرنده
 مساجد اتخاذه ایدلر و فرعون خوفندن غمازی آنده قیلر * اشبور ایدر که مساجدده صلاتک ادائی افضل
 اوله عذر اولمده (واقیم الصلوة) و صلوتی رکوع و سجود ایله اتمام ایدک (وبشر المؤمنین) یا موسی
 مؤمنلر که یتلرنده سز غماز قیلورلر جنت ایله تشریفات (وقال موسی ربنا انک اتیت فرعون و ملائنه ربة
 و اموال فی الحیوة الدنیا ربنا لیلضوا عن سبیلک) موسی علیه السلام دیدیکه یا رب سن فرعون و قومه حیوة
 دنیا ده لباس و مراکب و سائر انکه تر بن اولنور اشیاء و انواع اموال و بزدک که ناسی دیکدن صرف ایدلر
 (ربنا اطعنا علی اموالهم) یا رب انلر ماللر بن هیئتندن مسخ و تفسیر ایتد * اوله اوله اموال و خزون
 و زروع و جواهر حتی سکرلری جمیع طاش اولدی حتی انلردن رجل اهلله فراشده ایکن و مرآه خیرین
 یو غرر کن طاش اولدی و دراهم و دنانیرلری اولکی هیئتنده منقوشه طاش اولدی * صدی ایدر الله تعالی
 انلر اموالی و تخمیل و غار و ذیق و اطعمه لرن جمیع طاش ایتدی طقور ایتلر بنی اشبور ایدی (فاشدد
 علی قلوبهم فلا یؤمنوا حتی یروا العذاب الالیم) و قبللر بنی ایدوب انک اوزره طبع ایت حتی که عذاب الیم
 کور میجه ایمانه کلدنلر (قال قد اجیت دعوتک) حتی جل و علامه موسی و هارونه دیدیکه ایکی کزک بیله
 دعا ای اجابت اولندی * روایت اولندیکه موسی علیه السلام دعا ایدوب هارون علیه السلام آمین دیر ایدی
 * اشبور ایدلر که دعایه آمین دیناسی مستحب اوله (فاستجبا) امدی ایکی کز صد دنده اولدیکر دعا کز
 اوزره ثبات اولنلر استجمال ایتککز مطلوبیکر وقتنده حاصلدر (ولا تفتنهم سبیل الذین لا یعملون) بوخسه
 استمالده و بالله تعالی بنک و عدنه عدم وثوقده جمله طر یقنه اتباع ایتککز * روایت اولندیکه موسی علیه

السلامك دعا جليله اجابتي بفتنه قرق بيل كجدي (وچا ورنابني اسرائيل البحر فاتبهم فرعون وجنوده
بقا وعدوا) بنوا اسرائيل بر بحر قزلي كجور دك فرعون وجنودك ظلم واعتدا الله انك اردنه دوشوب كند بيل
حتي كه بحره ابر ديل حاله كه بحره مومي وقوم بچون ياربوب بچه شاردى چون فرعون وجنودى بحرى اول
حالتده كورد بيل كيرمكه خوف ايتديل * هماندم بحرا بيل عليه السلام بر قصر اغه بخش جنودك او كنج
كه دوب بحره كيردى جنود دخی انك اردنه اوبوب بحره كير ديل حتى كه جنودك آخرى كيروب اولى حقه غه
قريب اولد بفتنه اوزر لسته بحره موملى هيچ برى قور تليوب صوبه كك موملى (حتى اذا ادركه
الغرق قال آمنت انه لا اله الا الذي آمنت به بنوا اسرائيل وانا من المسلمين) حتى فتنكه فرعون غرق ايردى
ديديكه بنوا اسرائيل ايمان كنوردكي الله تعالى دن غیری اله يوق ايد بكنه تصديق ايتدم وبن مسلمانن هماندم
بحرا بيل عليه السلام بحره كجاء سندن آوب فرعونك اغز نه دودلردى وديديكه (الان وقد عصيت قبل
وكنت من المفسدين) شهد بي ايمان ككوردن حاله كه نكردن مایوس اولوب اختيارك قالملى بوندن اول
ايه مدت عمر كده عصيان ايندوب مفسد لردن ايدك * بيغمبر عز صلي الله عليه وسلم جبريل عليه السلام دن
حكايه ايدرديكه يا محمد سن بني ككوردك فرعونك غرق عندنده بحره كجاء سندن آوب انك اغز نه
دودلردم شول خوفه كيم كار حجاب اريشه وقتا كه مومي عليه السلام فرعون وجنودك هلاكى خبرين
بني اسرائيله ابر كوردى بنوا اسرائيل فرعونك مومته بكن ايتديل * اويله اولسه الله تعالى انك امر بيل بحرا نك
مسته سن ساحله براقدى حتى كه بنوا اسرائيل انى ككورد بيل كمال سروره ابر ديل اول وقتد نبرو
صوميتيه قبول ايتزا اولدى اشبورد كه ذكر نيورلى (فاليوم نجيبك سيدك) اشبو كوند ما فرعون جسدك
قعر بحردن چقاروب بر مرقع مكاتبه برا غورز * ديدنك انك ديدنده جواهر ايله مرصع درعى وارايدى
بنوا اسرائيل انى اول دروغ ايچندن ميت كور بچك هلاكته ايتاند بيل (لكن من خلفك آية) ناكه سن وراكده
اولنره علامت اوله سن * زيرا كه انك عظمتي بنوا اسرائيلك نفوسنده بر مرقع بكن ايتنه ديديكه انك هلاك
تخيل ايتيوب مومي عليه السلام انلره انك غرقى خبرين وريدنكده تا انى عمر لى اوزره مطروح كورمخجه
اككا ايتاند بيل * ويا خود معني ناكه سن من بعد ككورد فرعون آيت اوله سن كه مال امر كى مشاهده ايد نلردن
ايتيدنلر طغيان دن صافنلر * ويا خود بخت اولوب انلره دلالت ايدنه سنكه انسان ندكوشاني عظيم وملكي
كبير اولورمه يته اول علوك مقام وورد * ومظان روي بدن بعدد * ويا خود سن خالفكه آياتدن بر آيت
اوله سن زيرا اول سنى ساحله القابله افرادى دليلدركه انك تزيو برك كنهنى واهر كده بنوا اسرائيلك شبهه لرى
ازاله سن تعمدايتدى * اويله اولسه بوانك كمال قدرته وعلم وارادته دليلدر (وان كثيرا من الناس عن آياتنا
لغافلون) نامك اكترى بزم آيتلر بزم غافلدر كه انده تفكر وانك اعتبار ايدراولمزلر (ولقد بواثباتي
اسرائيل مبوا صدق) بنوا اسرائيل بر منزل صالح مرضي به انزال ايتدك كه اول شام ومصدر (ورزقناهم
من الطيبات) وانلرى لذائذ رزقندردق (فالاخلاق احق بجاهم العلم) ديتلرى امرنده اختلاف ايتديلر
الانوراني اوقيوب احكامنى بلد كاردن نكرد * ويا خود محمد صلي الله عليه وسلم امرنده اختلاف ايتديلر الانك
صديقى نعمتيله بلد كاردن نكرد (ان ربك يفتي بينهم يوم القيامة فيما كانوا فيه يختلفون) ربك جل شان
يوم قيامتده دين امرنده اختلاف ايتدكارى شيد حقه باطل بينى فصل ايدر (فان كنت في شك مما انزلنا
اليك فاستل الذين يقرءون الكتاب من قبلك) اكر سكا انزال ايتديكمز قصصن فرض وقره بر سبيل اوزره شكده
ايتك سندن اول توراني اوقيان اهل كتاب مؤمنلر نه سوال ايتك سكا القايديكمز مثلى انك عندنده
شعق كابلر نه ثابتدر * ويا خود خطاب بيغمبر عز صلي الله عليه وسلم اولوب مراد امتى اوله * ويا خود
خطاب هر سامعه اوله يعنى يا سامع بيغمبر عليه السلام لسائندن سكا انزال ايتديكمز شيد شده ايتك *
المسبونه تنبيه واردركه بركه كيم دينى امرنده اكاشبه خلبان ايد لايق اولور كه انى حل ايچون اهل علم
مبارعت ايد (لقد جاء الحق من ربك فلا تكونن من الممترين) يا محمد ربك جل شان دن سكا قرآن كاويدر
ايتدى اول سنك ريكدن ايد وكنده شك ايد نلردن اولفل * زيرا انده شك مدخلى بوقدر (ولا تكونن من
الذين كذبوا بايت الله فتأولون من الحاسرين) والله تعالى انك آيتلر نكذب ايد نلردن اولفل كه

وقرآن ميبك آيتلر بذر * ديدنك كتاب اله مراد كتب اولانلر وقرآنله مراد بعنى بعضه جمع اولانلر *
ويا خود كتابه مراد توراة وانجيل اوله وقرآنله مراد اشبو كتاب معهود اوله (وبما يؤذون الذين كفروا ولو كانوا
مسلمين) اوردركه كافر مسلمينه نصر نزولنده ويا كند بيلر موت حلوئنده ويا يوم قيامتده مسلمين اولملى
تنى ايتيله بيغمبر عز صلي الله عليه وسلم ايدر چا كه اهل نار نارد اهل قبله دن ناره داخل اولنره ديه لركه
بزم مسلمين ايكن نارد بزمه ييله بزمه اويله اولسه اسلامك بزمه شى مفيد اولدى انلر ديه لركه بزم ذنوبن
وارايدى اول اجلدن مواخذ اولميشنر * چون ماشاء الله زمان مروردن نكرد الله تعالى فضل ورحمتيله اول
اهل قبله يه مغفرت ايدوب ناردن چقاره اول حينده كافر مسلمين اولملى تنى ايدلر (ذرهم يا كوا وختعوا
وباعهم الامل فسوف يعلمون) يا محمد اول كفارى ترك ايتكده ايله كل لذات وشهواتيله تمتع ايتسونلر
رايمان وطاعتدن حظلر بى اخذن اولملى انلرى اشغال ايتسون * امدى انلر جزا لى كورد كاردنه سوه
صفيه لمرين بليس لر در (وما اهلكنا من قرية الا واهيا كتاب معلوم) هيچ بر قريه اهلى برا هلاك ايتدك الا انك
لوح محفوظده يازيلو اجل معلومى وارايديكه عذابلر نه اول اجلى تقدم وپهاندن تاخرايتدى (ما تبق
من امة اجلم او ما يستأخرون) هيچ بر امت موتنى وبعذابى ويا اجل ضرورى تقدم ويا تاخرايتز (وقالوا
يا ايها الذي نزل عليه الذكر انك لمجنون) مشركين مكه بيغمبر عز صلي الله عليه وسلم تكلم طر بى اوزره
ديديلر كه اى شول كسه كيم اكا قرآن نازل اولدى سن مجنونن (لوما نأتينا باللائكة ان كنت من
الصادقين) بزم ملائكه ايله كاسيدك كه صدقك شهادت ايدلردى اكر نبوت دعوا سنده صادق لردن ايتك
(ما نزل اللائكة الا بالحق) بزم ملائكه كى كفاره ايتدر مزمز الا عذابله (وما كانوا اذا منظرين) والحال
بزانلره ملائكه ايتدر سه وز عذابلر نه امهال ايتدرك (انما نحن نزلنا الذكر وانا له لحافظون) بر قرآنى نازل
ايتدك حاله كه برانى شياطيندن حفظ ايدركه اكا زياده ويا اندن نقص ايتيله ويا الى غيريه تبديل وحقير
ايتيله اما كه كتب مقدمه انك خلافته ملائكه ايدلر كه انك حفظنه قولى ايتامشدى بلكه انلرى حفظه
ربانيون واحبار التزام ايتشيدى اول اجلدن بيلر نه اختلاف واول كتابلر ده تحريف وتبديل واقع
اولشيدى (ولقد ارسلنا من قبلك في شيع الاولين) يا محمد سندن اول بكن فرق وطوائفه كند بيلردن رسوللر
كوندردك (وما يأتينهم من رسول الا كانوا به يستهزئون) هر رسولكه انلره كاسه الا انلر اى استهزاء ايدلردى
قومك سكا ايتدكارى كى امدى انلر صبرايتى كى سندن صبرايتك (كذلك نسلك في قلوب المحرمين)
اشبوسلك كى قومك مشركارى قلوبنه رسوللر بى كفو وكنذيب وامتيازى اداخل ايدرك * اشبو دليلدركه
الله تعالى انلر قلوبننه باطل ايجاد ايدر (لا يؤمنون به وقد خلت منة الاقابين) انلر اى تصديق ايتزلر
حالبوكه امدن رسوللر بى تكذيب ايتلر شائنده اهلا كه اولان سفت الهيه كجدي (ولو فتحنا عليهم بابا من
السماء فظفوا فيه وهم رجون) اكر بزمادن برباب فتح ايتسيدك شول بزم ملائكه ايله كاسيدك ديتلر * واول بابدن
ملائكه نهاده نزل ووعوج ايدوب اول كفار انى آشكاره كورس لر (لقالوا انما سكرت ابصارنا بل نحن
قوم مسحورون) ديه لرديكه كوزلر بزمانى كورمكدن منع اولندي بلكه بزم محمد صرايد ويدر كورد يكمز
خبا لدر حقيقى بوقدر (ولقد جعلنا في السماء بروجا) بزماده اون ايكي برج خلق ايتدك كه هياشاهت وخواصده
انلر مختلعه در * نكيم اكا رصد وحقير به دلالت ايدر (وريناها لناظرين) برانى شمس وقره ونبوتدن
اشكال وحيات بهيه ايله تزيين ايتدك شول كس نه رايتونكه اكا عين اعتبارله نظر ايدوب انك مبدع ومانعك
قدرت ووحدايتنه انى دليل ايدلر (وحفظناها من كل شيطان رجيم) ويز اول سمائى هر شيطان
رجيمدن حفظ ايتدك * اويله اولسه قادر دكلردركه اكا موعود ايدوب اهله وسوسه ايدلر ويا انك امرنده
نصرف واحواله اطلاع ايدر (الامن استرق السمع فاتبه مشاب ميين) مكر شياطيندن اولكه قطان
موتادن سرا اختلاس مع ايدلر بيلر نه كى مناسبه جوهر ييله ويا خود كواكبك اوضاع وحر كاتدن
استدلال ايله * اويله اولسه عقبيه اكا نار ساطعه دن برشله لاحق اولور * روايت اولندي بلكه شياطين
برى بر برك اوزر لسته بنوب سماء دنيايه ايرلر كه ملائكه دن استراق سمع ايدلر * اويله اولسه انلره مشاب
آيتلور * انك كجى قتل اولور وكيك يوزى ويا جنبى ويايدى ويا خود ماشاء الله بر عضوى ياندر ييلور *

و کیمی غول اولوب وادی به کیدن ناسک یوان از درو * ابن عباس رضی الله عنه ایذ زمان اولده شیاطین
 جهاندن منع اولغزلدی * عیسی علیه السلام ولادتیه - هوانک اوچدن منع اولغزلدی محمد علیه السلام
 ولادتیه کیدندن منع اولغزلدی (والارض مدناها) صواوزره بری بسط ایتدک (والقیافیه رواسی)
 و اول برده جبال ثواب انقالتیه دیک که بر تخرله ایتمه * حاله که اندن اول بر جالقه وودی (وانه منافها من
 کس نی موزون) و اول برده وکرک جبالده بزمه دار معینه مقدرتی بتور دیک * و یاخود جبالده جواهر
 بتور دیک که اول میزانده وزن اولغزلدی و فضه و حدید و نحاس و غیره کبی (وجعلناکم فیها معایش)
 و سزکون اول برده مطاعم و مشارب و ملابدن دنیاده معیشت ایدیه جک اشیاء خلق ایتدک (ومن استله
 برازقین) و دخی انده عیال و خدم و عمالیک و دواب و انعام خلق ایتدک که انلر زرقلرینی سز و بر سز و یوزن
 کاذب ایدر سز حاله که سز و انلر زرقی و برن الله تعالی در یوخسه سز دکاسر (وان من شیء الا عندنا
 خزائنه) هیچ برشی یوقدر که الاندن موجودک اضعا فی ایجاد و تکیوینه بزدادور (وما ننزله الا بقدر
 معلوم) بزیغوری یوقدر که معلوم اوزره ایتدیرور * دینلر دیکه سادن هر قطره که اینر الا انکه بر ملک
 وارد که فی الله تعالی انک ارادی اولدی فی مکانه موق ایدر (وارسلنا الیاح لواءح) بر زنجاری حوامل ارسال
 ایدر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر هر بار که یل اسسه پیغمبر عزلی الله علیه و سلم دیر چوکوب دیردیکه
 (اللهم اجعلهم ارحم الراحمین) و الله اعلم ایا الله ام اجعلهم ارحم الراحمین (عبد بن عمر ایدر بریج مشهوره بری
 سپور و بریج مشهوره مصابی اناره ایدر و بریج مؤلفه مصابی بری بریج تالیف ایدوب فی ر کام
 قیلور و بریج واقع انجاری القاح ایدر * دینلر دیکه مصابدن بر قطره یغور و دوشنر الا انده درت و بریج عمل
 ایتدیکه در نکره صیاحتیج ایدر شمال جمع ایدر جنوب و دایر دیرور تفرقه ایدر (فانزلنا من السماء ماء
 فاصقینا کوه) و سادن یغور ایتدیرور انکه سزی صواروز (وما ننزله الا بحزین) حاله که سز آتی
 یردن منع ایدر دکاسر سز و زراول بزم خرافه زده در (وانالحن نجی و نمیت و نحن الوارثون) حیاتی قبول ایدر
 ایجادره بزمیات ایجاد ایدر * و اول حیاتی ازاله ایدر امانه ایدر * خلافت کاسی قانی اولغزلدی در نکره بر
 باقیرلر (واقف علنا المستقدمین منکم و لقد علمنا المستأخرین) سزدن استقام و کرک استیخار ایدنلری
 ییلور * دینلر دیکه انکه مراد اموات و احیاء و یا اولین و آخریندر و یا خلق اولنا انله خلق اولنا اندر
 و یا قرون اولی و امت محمد و یا طاعت و سبقت ایدن و یا طاعتدن بطو ایدر در و یا نماز صفرلر سز ایلور و سده
 اولان و کیم و سده اولاندر * و یا نمازی اول و قننده و آخر و قننده قیلندر * و یا قتالده ایلورده و کیم و ده
 طور اولاندر * و یا مالامه کان و کیمندر (وان یرک هو یحشرهم انه حکیم علیم) دیک جل شانہ یوم
 قیامتده انلری اندر دن بلدیکی حالت اوزره حشر ایدوب هر بریج عملک جزاسن ایدر اول باهر الحکمه
 افعاله مستقدر هر شیهه علی و اسعدر (ولقد خلقنا الانسان من صلصال من جامه منون) بر انسانی طین
 یاسدن خلق ایتدک که اول تقر او ایتد یقنده اندن صوت ایتدیلور بر طینه دیکه مایه طول مجاورتدن قراروب
 متغیر اولوبدر (والجان خلقناهم من قبل من نار السموم) و آدمدن اول جانی بریج حاره دن خلق ایتدک که
 اول مسام انسانه داخل اولسه قتل ایدر * دینلر دیکه سموم شول نارد که دخانی اولیه ابن عباس رضی
 الله عنه ایدر ابلیس ملائکه دن جن دیخور بر جیدن ایدیکه انلر نار سمومدن خلق اولغزلدی * ابن عباس رضی
 الله عنه ایدر جان ابوالخدر آدم ابوالبشر اولدی فی کبی * دینلر دیکه جان ابوالخدر و ابلیس ابوالشیاطیندر
 جنده مسلم و کافر وارد دیر یلور و اولور * اما که شیاطینده مسلم یوقدر ابلیس اولدیکنده انلر دخی
 اولور * و هب ایدر جن اصنافدر بر صنفی افادن طوغزلر برلر ایچرلر آدمیین کیمی و بر صنفی ایه بریج
 منزله سنده در انادن طوغزلر یلر ایچمزلر (واذ قال ربک للملائکه انی خالق بشران من صلصال من جامه منون)
 ذکر ایت شول وقتی که ربک جل شانہ ملائکه ارضه که ابلیس ایلر یلر سکان ارض ایدر دیکه صلصال سز
 مسنوندن بر بشر خلق ایدر برین (فاناسو یتنه و تنفث فیه من روحی) لجانکه انک خلقتن تعدیل و تنفث
 روحه فی تنفث ایدوب اسکار و روح نفع ایدم حتی که اول روحک آناری تنجایف اعضائنه جاری اوله
 (فقه و اله ساجدین) اکا سجده و اریکز (فسجدوا لک کاهم اجمعون) اول ملائکه نک جمعی اکا

سجده و واردیلر (الابلیس ابی ان یکون مع الساجدین) الابلیس ساجدین ایلر اولغزلدی ایا ایتدی
 (قال یا ابلیس مالک الا تکون مع الساجدین) الله تعالی دیکه ابلیس سکانه عارض اولدیکه آدمه سجده
 ایدنلر یله اولغزلدی امتناع ایتدک (قال لم اکن لاسجد لک لیسر خلقته من صلصال من جامه منون) ابلیس
 دیکه بکا صحیح اولغزلدی و حاله منافی اولور که بن بشره سجده ایدم که فی صلصال جامه مسنوندن خلق ایدیه سن
 حاله که بن ناری و اول طیندن نار ایه طیندن افضلدر بریج که نار طینی اکل ایدر (قال فانخرج منها فانک
 رحیم) الله تعالی اکا دیکه امدی سعادن و یا جندن و یا زمره ملائکه دن حقیق کسین خبر و کرامتدن
 مطرود سن (وان عیلتک العینه الی یوم الدین) یوم جزایه دیکن اوزر دیکه لعنت اولسونکه اول زمان لعنتک
 غایتدر بر انده عذاب ابریشور که انک جندیده لعن منسی کبی اولور (قال رب فانظر فی الی یوم یه منون)
 ابلیس دیکه یارب بکا انلرک بعث اولغزلدی کونه دیکن امهال ایتدیکه زمان اغوامی سز اوله
 و یا موتدن نجات یوله ز بر اوقت بعثد نصکره موت یوقدر (قال فانک من المنظرین الی یوم اوقت المعلوم)
 الله تعالی اکا دیکه وقت معلوم کونه دیکن سن امهال اولنا نلر دین * و چه و ر عتده انکه مراد نفعه
 اولی در * دینلر دیکه ابلیسک مدت موتی قرق ییل اولور که اول ایکی نفعه ماییندر * دینلر دیکه الله تعالی نک
 ابلیسه ایجابی فی اکرام ایچون دکل ایدی بلکه بلا و شقاسی زیاده اولسون ایچون ایدی (قال رب
 بما اغویتینی لازین اهلهم فی الارض و لا غوینهم اجمعین) ابلیس دیکه یارب بنی اضلالک و یا رحتکدن تخفیک
 حقیقون بن انلر دنیاده اول دار غروردر * دنیایی و سکا عصیان ایتدیکه ترین ایدرین و جیعنه اغوامی
 ابر کور برین (الاعباد لک منهم المخلصین) الاشول عبادک دکل که انلری طاعتک یچون خالص ایدوب شوا ایدن
 نظم بر ایتدک که بنم کیدم و مکرم انلرده عمل ایتد اولغزلدی (قال هذا صراط علی مستقیم) الله نه الی دیکه
 توحید و اسلام بکا ابر کور بر یولدر که انده اغوجاج یوقدر مستقیم اولر که اخلاصه اکاسولک ایدیه هدایت
 ایدر * و یا اخلاصه اکاسولک ایدی رعایت بنم عهده در (ان عبادی لیس لک علیهم سلطان
 الا من اتبعک من القادین) شول بکا اطاعت ایدن عبادمه تسلط یوقدر که انلری بر ذنبه ایقاع ایدیه سکه توبه
 ایتد کارند نصکره عفو اولغزلدی تمتع اوله لکن بکا عصیان ایدوب سزک غوایتک یولنه کیدنلر دکل (وان
 جهنم لموعدهم اجمعین) شول سزک غوایتک یولنه کیدنلر دیکه جهنمک موعده و صبری جهنمدر (لهاسبعه ابواب
 لکل باب منهم جزی مقسوم) اول جهنمک یذی طبقه می وارد که بری بریج فو قنده در ناس مخالفت و ابلیسه
 متابعتده مر ایتلری حسیجه کازول ایدر * اول طبقاتدن هر بریچون اتبا عدن جزومه قسوم وارد *
 اولکی طبقه ده موحیدنک عصیان اولور کاهلری دکاو انده عذاب اولغزلدی نصکره جهنمدر * ایکچیده
 نصاری اوچنچیده عهود در دینچیده صابون بشنچیده مجوس التنجیده مشرکون بدینچیده منافقون اولور
 (ان المتقین فی جنات و عیون) کفر و فواحشده ایلر اتبا عدن صاقانلر آخرتده جندیده و سکارلرده نفیم
 و صفا درلر (ادخلوها بسلام آمنین) انلر دینور که جینه سلامتله کیرلر موت و خروج و آفادن امن اوزره
 اولدی فکر حالده (وزعمنا فی صدورهم من غل اخوانا علی سرر متقابلین) برانده انلر صدورنده کی شهاد
 و عداوت و حقد و حسدی نزاع ایدر بری برلرینه اخوان اولغزلدی حالده سر برلر اوزره متقابلین او نورلر
 بری برلرینه اردلرینی دوغزلر * خبرده کدیکه یچن جندیده بره و من بره و من ملاقات مراد ایتدیه هر بری
 سر بری اوزرنده ایکن صاحبته ملاقی اولوب قیادت ایدرلر (لا یسمم فیما نصب و ما هم منها بخر جین)
 و انده انلر تعب و مشقت ایشور و انلر اندن جفا رازر ز برانعه متک غامی خلوده در (نی عبادی انی انالغفور
 الرحیم) یا محمد بنم عبادمه خبر ویر که انلر دن توبه ایدنلر مغفرت و رحمت ایتدیکه بن بلیقن * روایت اولغزلدی
 پیغمبر عزلی الله علیه و سلم بروقتده اصحابی اوزره حقیقه واردی انلر ایه کولشورلر * دیکه او کز زده نار
 اولدی بن یلور کین نیجه کولر سز * اولیه اولسه جبریل علیه السلام بوا آیه کلوب دیکه یا محمد ربک جل شانہ
 سکا دیر که نیچون عبادی رحمتدن اقناط ایدر سن (وان عذاب الیم) و دخی انلر خبر ویر که توبه
 ایتدیه برنم عذاب ایدر پیغمبر عزلی الله علیه و سلم ایدر الله تعالی جل شانہ بوز رحمت خلق ایدو در
 طهسان طه وزن عتده امسال ایدوب بریج خلق کایسه نه ارسال ایتدی * اگر کافر الله تعالی عتده کی

وحتی که فرشتی بلیدی بختند مأیوس و ملزودی و اگر مؤمنان الله تعالی که عذاب کاین بلیدی
 اکا ناردن امن کلزودی (و بنهم عن ضیف ابراهیم) و دخی عبادمه ابراهیم علیه السلام اضیافتن خبر
 و در که انزل ملائکه ایدیلر الله تعالی انلری کوندر دیکه ابراهیم علیه السلام و لدی اولسیده تشرایده * بعده
 لوط علیه السلام قومنی هلاک ایتمکه کیده لر (اذ دخلوا علیه فقالوا لاهل ما قال اناسکم و جلون) شول
 وقت که اول ملائکه ابراهیم علیه السلام داخل اولوب سلام و ردیلر اولدخی انلره در سلامه نصکره اوکلرینه
 طعام کنوروب انلرایسه اندن بدیلر اولده اولسه ابراهیم علیه السلام اول حالتدن اوشنوب بریزدن خاتفر
 دیدی (قالوا لوجل اننا نبشرك بكلام عليم) ملائکه اکا دیدیلر که بزدن خوف ایتمکل بر سکا نبشیرایدوز
 بر غلامه کیم اول کیرنده علم اولور که اول احق علیه السلام (قال انهم عرفوني على ان منى الكبريت
 بشرنا) ابراهیم علیه السلام دیدیکه کیرسم حالتده بکا ولدی نبشیرایدوز نجب شی نبشیرایدوز (قالوا
 بشرناك بالحق فلا تكن من القاطنين) دیدیلر که بر سکا انی الله تعالی و عد صدقیده نبشیرایدوز امدی
 و لدن مأیوس اولغل بر زرا الله تعالی قادر در که ابونبشیر بشر خلق ایدمه امدی اکا قادر اولان رب تعالی دن
 استعاده اولنلر که شیخ فانیله عجز عاقر دن و لد خلق ایدمه * ابراهیم علیه السلام استعجابی عادت اعتبار نیجه
 ایدی یوحسه قدره الله مکل (قال ومن يقطع من رحمة ربه الا الضالون) ابراهیم علیه السلام دیدیکه
 رب تعالی نکت رحمتدن کیده که مأیوس اوله مکر انلر که طریق معرفتی مخطیلدوز * اوله اولسه انلر الله
 تعالی نکت رحمت و کمال علم و قدرتن بلا سالدوز (قال فاختطبتکم ایها المرسلون) ابراهیم علیه السلام
 انلره دیدیکه ای الله تعالی نکت رسوللری بکا نبشیردن غیری مجبی ایلر قصدیکز ندر بکا خبر و برلر (قالوا انا
 ارسلنا الی قوم بحرمین) ملائکه دیدیلر که بز قوم بحرمینه ارسال اولنلر که کفر و طغیانلری سببیلر
 انلری اهللایدوز (الا لوط انا منجوه من جمیع) الا لوط علیه السلام اتبعانی و اهل دینی دکل بلکه بر انلر
 جمیعنی هلاکدن انجا ایدوز (الامرأته قدرنا منها لمن القابرين) الا لوط علیه السلام مرأسته تقدیر
 ایتدک اول کفره ایلر عذابده باقیلر دن اولوب انلر که یله انی دخی هلاک ایدوز (فلما جاء آل لوط المرسلون)
 وقتا که ملائکه آل لوطه کلیدلر (قال انکم قوم متکرون) لوط علیه السلام انلره دیدیکه سز بزم بلدی کمز
 بر قوم سز بریزدن نفرت ایدوز شول طنه کیم بز شرایله کلش اوله سز (قالوا بل جئتک بما کانوا فیه یغترون)
 ملائکه دیدیلر که بر سکا بزدن نفرت ایدوز جک شیده کما مشر بلکه اعذا کدن انتقام و سنی سوندرمکیچون کلش
 بر سکا امدی عذاب ایدوز انلرایسه انده نکت ایدر لدی سنی تصدیق ایتمزدی (وانما نلک باحق
 و اباضاد قون) و بر سکا انلر عذابدن یقینله کلش و بر سکا خبر و بر دیکه و شیده صادقلر (قامر باهلک
 قطع من الثیل) امدی کیجه نکت آخرنده اهلکله انلر اراشدن چیقوب کتکل (وانتج ادبارهم) و سن اهلک
 اثر نیجه کتکل که منبیده امراع و حاللرینه اطلاع ایدهن و اعدایه ابریشن مصیبتدن انلری نخذیر ایدهن
 (ولا یلتفت منکم احد) و سز دن بر که التقات ایتمونه و راسته نظر ایدوز نظر ایدیکه تقدیرجه اهللادن
 شول طاق کتورلر شئی کور و دیار ایدیه ابریشن اکا نرخی ابریشور * و یاخود بر غرض ایچون اهللادن
 بر که تخلف ایتمونه ایدر مه اکا دخی عذاب ابریشور (وامضوا حیث تؤمرون) و امر اولدو یفکز
 مکانه کیدلر که اول شام و یا مضر در (وقضینا الیه ذلک الامر ان دابر هولاء مقطوع مصعبین) بر لوطه
 انلر امری و حی ایتدک که قومک مباحده داخل اولدقلرنده انلر دن هیچ کسه قالمیجه استیصال اولدورلر در
 (وجاء اهل المدینه یبشرون) سدوم که لوط علیه السلام قومک قریه سیدره انلر اعلی لوط علیه السلام
 نیافتنه فاشنه طبعله بری برلرینه نبشیر ایدر لوط علیه السلام منزله کلیدلر (قال ان هولاء ضیق
 انهم یفکون) لوط علیه السلام قومدن اکا کلنلره دیدیکه انلر نبشیر ایدر (قالوا ان هولاء ضیق
 ایتمکز بر زرا کتکینک غیفته اولان اسات اول مضیق کتده ویدر (وانتوا الله ولا تحزنون)
 الله تعالی نکت عقابتدن قور ووب انلر نبشیرله بنی خیل و نایل ایتمکز (قالوا اولم یکن عن العالمین) لوط
 علیه السلام قومی دیدیلر که بر غرض نبی ایتمکدی که عالمین بر که بی ضیافته اله سن و یاخود مدینه مزه
 نر بادن بر که بی قویه من بعده بزی انلر نر خدن منع ایلر سن (قال هولاء بنانی ان کتمن قاعین) لوط

علیه السلام انلره دیدیکه قومک قزلرینی سز ترویح ایدیه انلر بنم دیدیکه ایتمکز (لعمرك) حیانتک
 حقیقون مخاطب یا یغمبر یز صلی الله علیه و سلم اوله * و یاخود لوط علیه السلام اولوب ملائکه اکا فی دیش
 اولر (انهم انی سکرتم یغمبون) انلر حیرت و ضلاله لرنده مترددلر و سکت نصککی اشیدر دکلر در * ابن
 عباس رضی الله عنه ایدر الله تعالی به محمد صلی الله علیه و سلم دن اکرم کسینه یوقدر که اندن غیری هیچ کسینه نکت
 حیانتیه قنم ایتمویدر (فاخذتم الصبحه مشرقین) انلری شروق شمه داخل اولدقلری وقتده بر صبحه
 هائله مملکه اخذ ایتدیکه اول جبریل علیه السلام صبحه می ایدی (جعلنا علیها ساقطها) قوم لوط
 مدینه لرینک اوسقی انلر اوزرنده ایکن دوزدیر ووب انلر کتورلد * روایت اولدیکه جبریل علیه السلام
 انلر مدینه لرینی برندن قوبار ووب قنادی اوزره سحابه قالدردی بعده اوسقی انلر دوزدیر ویدر کتده نصکره
 بر صبحه شیدیه ایلر جمیع سن هلاک ایتدی (وامطرنا علیهم حجارة من سحیل) و اول قوم اوزره و یا انلر دن
 مکان آخرده بولنا انلر اوزره باحقدن دوزلش طاشی یغمور کی بری برینک اود نیجه یا غدر دق * تسکیم اشو
 قصه بی بوندن زیاده تفصیل اوزره سورة هودده ذکر ایتدک (ان فی ذلک لایات لاهل تموجین) اشو قوم
 لوطک اهللای ذککرنده عبرت واردر شول تفکر و نرس ایدنلر ایچونکه نظر لرنده ثابت اولوب هر بر شیتن
 حقیقتیه سیه ایلر یلورلر (وانما السبیل مقیم) قوم لوطک مدینه و قرانی طریق و اخده در ناس اکا سولک
 ایدوب آتاری کورلر (ان فی ذلک لایة للمؤمنین) اشو نلر احوالی ذکرده عبرت واردر شول قوم ایچونکه
 الله تعالی بی ورموائی تصدیق ایدرلر (وان کان اصحاب الایکه نظالمین) اصحاب ایکه شعیب علیه السلام
 قومی ایدی بروادیده اغاج خلق اراسته ساکن اولورلدی کافر لایدیلر (فانتقمنا منهم) بر انلره عذابله انتقام
 ایتدک * روایت اولدیکه الله تعالی انلره ایدی کون حرسایطندن نصکره بر سحابه کوندردی انلر اندن روح
 التماسیه اکا التجاء ایدیلر اول سحابه دن بر نار چیقوب انلری احراق ایتدی (وانهم مال امام مبین) قوم
 لوط و اصحاب ایکه مدینه لری طریق و اخده در (ولقد کذب اصحاب الحجر المرسلین) اصحاب حجر کیم صالح
 علیه السلام قومیدر که رسوللری صالحی تکذیب ایتدیلر بر روادیدر که مدینه ایلر شام بیننده در صالح علیه
 السلام قومی نمودانده ساکن اولورلدی (واتیناهم آیاتنا فکانوا عنها معرضین) بر انلره آیتلری
 ویردک که اول ناه و ولیدر و یاخود یا کز ناه در که انده آیات کثیره و ارایدیکه اول انلر صخره دن خروچی
 و سائر حیوانانندن بیولک اوسای و کندی مثلی ناه طوغرمسی و سودلوا و لسی واکل و شرب ایتدی ایدی
 انلرایسه اول آیتلر دن ممرضین اولیدلر (و ککوا و یخوتون من الجبال بیوتا آمنین) و انلر جبالدن یتلر
 او بارلر دی خرابدن و اوزرلرینه حیال وقوعندن و شب اصوصدن و شراعدادن و حوادث دهر دن آمین
 اولدقلری حالده انلرایسه بو آیانه کافر اولوب ناه بی بوغزلیدلر (فاخذتم الصبحه مصعبین) اوله اولسه
 صباح وقتده انلری صبحه جبریل علیه السلام اخذ ایدوب هلاک اولدیلر (لما غنی عنهم ما کانوا یکسبون)
 انلر کسب ایتدکاری اموال و عدد و تشیید بیوت الله تعالی نکت عذابن دفعه مفید اولدی * روایت اولدیکه
 یغمبر یز صلی الله علیه و سلم جیره اوغرا دیغده دیدیکه نلرینه ظلم ایدنلر کسکلرینه دخول ایدر اولکز
 باکین اولدیفکز حالده دخول ایدلر که انلره اصابت ایدن مزه دخی اصابت ایتجه * بعده و داسیه یله باشی
 اورنوب اول وادی بی کچجه بدکی دابه سنی سرعت اوزره یورندی (وما خلقنا السموات والارض وما بینهما
 الا بالحق) بر سموات و ارضی و ایکسبی اراسته کدی مخلوقاتی صدق ملایس خلق ایتدک (وان الساعه
 لا تیه) و قیامت کایسر دور تا که محسن احسانک توان و مسی اساتنک عقابن کوره (فاصفح الصفح الجلیل)
 انلر دن اعراض حسنه اعراض ایشکل یعنی حقد و جزع ایتمکسز یز * اشو فی سیف آیتی نر ایدویدر
 (ان ربک هو الخلاق العليم) ربک جل شانده عدمدن ایجادده بلیغدر که سنی و انلری خلق ایتدی ستن امرک
 و انلر امری انلر یدنده در ستن حالکی و انلر حالی یلور * امدی حقیقدر که اکا کمال ایدهن تا که یدنکزی
 اول فصل اید (ولقد آتینا نوحا من المانی) بر سکا یدی آیه ویردک که اول فاشنه در * و یاخود یدی سورة
 طویل ویردک که یدن نبی انقال و توبه در * بر زرا انلر ایکسبی بر سوره حکمه در اول اجلدن ایکسینک
 ارامی بسمله اوله فصل اولدیکه یدنک یغی یا محمد نم دنیا دن بدل سکامانیدن یدی آیه ویردک که اول

فائده در اکاماتی دیندی * زیرا اول نماز هر رکعتنده اوقدور * و یا خود اول الله تعالی به شای
 مستلزم * و یا خود اول یدی سورة طویله نك القاطن و یا قصص و یا موعظتک تکریدر * و یا خود اول
 بلاغت و یا نمازله منی علم در * و یا خود الله تعالی بی صفات عظمی و اسماء حسنا در اهل اولدی شیشه شای
 ایدیمیدر (والقرآن العظیم) و دخی سکا صبع مثانیدن غیری سائر قرآنی ویردک * و یا خود سکا شیبوایی
 صفتله موصوف شی ویردک * امدی قلبکله انک غیره رغبت ایتمکل (لا تمدن عینک الی ما تمعنا به
 از و یا چشم) یا محمد عین رغبتله نظر ایتمکل اکاکه بعض کفار اصناف مالدن ویرمیشوز * و یا خود اکاکه
 اصناف کفار ای ویرمیشوز زیرا اول سکا ویربته اضافله مستحق در * ابو بکر رضی الله عنه
 حدیثنده ایدر (من أدق القرآن فرأى ان احدا اوقى من الدنيا افضل مما اوقى فقد صغر عظميا وعظم صغیرا *
 برکسه که اکثر آن ویرلیدکنده تصکره شول دنیادن ویربلن نسنه بی کندوبه ویربلندن افضل شی اکا ویرلش
 اعتقاد اید الله تعالی سکا تعظیم ایدیک شی تحقیر و تحقیر ایدیک شی تعظیم ایتمکل اولور * روایت اولدی که
 پیغمبر صلی الله وسلم اذ رعایت نام وضعده بنو قریظه و بنی نضیر و ویدیلر سکا یدی قافله سته راس کلدیکه
 انده انواع بز و طیب جواهر و سایر امتعه و ارایدی * مساون دیدیلر که اشیا و اموال بزم اولسیدی انکله
 قوتلور و سبیل الله خرجلور ویردک پیغمبر صلی الله علیه وسلم دیدیکه سزه یدی آیت ویرلیدیکه اول
 بویدی قافله دن خیرلور (ولا تحزن علیهم) و دنیاده انله مشارکنک ذوته محزون اولغل (قال النبی
 صلی الله علیه وسلم لا تغیظن قاجرا بذهمه فانک لا تدری ما هو لاق بعد موته ان الله عند الله قاتلا لا یوت)
 پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایدر قاجرک تعفته عیظه ایتمکل زیرا بیلز سکه اول موتند تصکره نه شیشه ملاقی
 اولور زیرا الله تعالی عندنده انکیون بر قاتل وارد که اکاموت ایشز که اول نادر (قال النبی صلی الله علیه
 وسلم انظروا الی من اقبل منکم ولا تنظروا الی من فوکم فانه اجدران لاترد و انعمه الله علیکم) پیغمبر ص
 صلی الله علیه وسلم ایدر * دنیامرنده کندیکزدن اسفله نظر ایدک بوخسه کندیکزدن فوقه دکل * امدی
 سزه اول جدیدر که الله تعالی سکا اوزر یکزدن کی نعمت از در اتمیه سزه * دینلیدیکه اشیا و آیت ماقبلنه
 متصله در کیم الله تعالی پیغمبر صلی الله علیه وسلم قرآنی ویردیکند تصکره دنیا به رغبتندن انی نمی ایددی
 (واخفض جناحک للمؤمنین) و مؤمنله و اضع ورفی ایچون ابکی جانبک تلین ایت (وقل انی
 انا الذی ارمین) و انله دیکل که بن سزی تخوف ایدرین شول قرآنله که اگر ایمانه کلز سکر سزه عذاب نزلن
 یادر (کما نزلنا علی المؤمنین) اهل مکدی اذار ایت شول عذاب مثیلله کم * انی اهل کتابنده شول
 یود و نصاری اوزره انزال ایتمکل که انلر کابلندن اوقد و فایقی اقسام ایتمکلدری * بعضنه اقرار و بعضنه
 تکذیل * و یا خود مقسمینه مراد شول قومدر که قرآنک حقنده انلر بعضی سحر در و بعضی شر در
 و بعضی کذبدر و بعضی اماطیر اولیندر دیدیلر * و یا خود مراد پیغمبر صلی الله علیه وسلم حقنده کی
 ساحر و کیمی شاعر و کیمی کاهن در دیوقلارین تفریق ایدلدر * و یا خود مراد مشرکیندن اون ایکی
 کسنه در که ایام موعده مداخل مکدی اقسام ایدرلر دیکه نامی پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایمانندن
 تقیر ایدر * الله تعالی انلر جمیعن یوم بدرده هلاک ایددی (الذین جعلوا القرآن غصین) انلر قرآنی
 اعضاء قیللر بعضی تصدیق ایدوب حقد و تورات و انجیل موافق در دیدیلر * و بعضی تکذیب ایدوب باطلدر
 تورات و انجیله شایاندر دیدیلر * و یا خود قرآنله سحر دیو تسمیه ایدیلر (فوریکن لستلهم اجمعین عما کانوا
 یعملون) ربک جل شانہ حقیقون انلر جمیعنه ایشلکاری کفر و عاصیدن یوم قیامتده سوال ایدوب
 جزالین ابر کوروز (فامدع بمانومر) یا محمد امر اولندیفک شی اظهاریت * و یا انکله حق و باطل ییتی
 فرق ایت (واعرض عن المشرکین) و مشرکاردن اعراض ایدوب سوزلر به التفات ایتمکل اشیا و آیتی
 آیت قتال نسخ ایددر (انا کفیناک المستزین) برضی استهزاء ایدلر کفایت ایدر که انلر رؤساء
 قریشدن بش کسه ایدیلر * بریسی ولید بن مغیره ایدی * جبریل علیه السلام انک ما فقه ایما ایددی *
 اوله اوله اول برناله اوغراوب نوبته اندن برهم تعاقب ایددی * انی اخذ ایچون نغمه من انعطاف ایددی
 حتی که اول انک عقبنده بر عرقه اصابت ایدوب قطع ایددی * اول سبیدن هلاک اولوب یدی ویریدی عاص

ابن وائل ایدی * جبریل علیه السلام انک ایانی اخصنه ایما ایددی او یله اولسه اکا بریدیکن باقوب اندن ایانی
 دوه یونی دکاوشندی حتی که اول سبیدن مر داو لوب یدی * بریسی اسود بن عبدالمطلب ایدی * جبریل علیه
 السلام انک ایکی کوزلر نه ایما ایددی ویریل پیرانی اتوب انک کوزلر نه طوقندی * اندن کوزلر اغریدی
 حتی انک اغریب سندن باشی دیواره اورارق هلاک اولدی * برروایتده اول براناجک دینده بر غلامیه
 او نورکن جبریل علیه السلام کاوب انک باشی اول اناجه اورودی اول ایه غلامندن استغاثه ایدردی
 غلام اکا بن هیچ کسه کورمز مکه سکا ایدر * بلکه اناجه باشکی کندین اوررسن دبردی حتی که اول
 طریقه هلاک اولوب کندی * بریسی اسود بن عبدغوث ایدی جبریل علیه السلام انک قارته ایما ایددی او یله
 اولسه اندن ایچی سوروب حتی که هلاک اولدی * برروایتده اول اهلندن جیقوب کیدرکن اکا سوم اربوب
 لوفی سیاه اولدی اهلنه کادی سکنده انلرانی بلد کاردن ایچر ویه قویدر حتی که هلاک اولوب کندی *
 ویری حارث بن قیس ایدی * جبریل علیه السلام انک انقنه ایما ایدوب اندن قیج سوم کروب اول سبیدن هلاک
 اولدی * برروایتده اول بر طوزلو بالی سوب اندن اکا زیاده عطش ایردی کثرت شربدن فارنی یا ریلوب مرد
 اولدی (الذین یجعلون مع الله الها آخر فسوف یعانون) که انلر الله تعالی ایلله آخر اوله سن اعتقاد
 ایدرلر * امدی انلر دنیاده و آخرتده عاقبت امرلرین بلیسرلدر (ولقد علم انک یضیق صدرک بمایه ولون)
 بز یلور که انلر شرک لینه و قرآنله طعنه لینه و سنی استهزا لینه صدرک ضیق اولور (فسج جمعد ربک)
 امدی سکا برنائه ایردیکنده تسبیح و تحمیدله فزع الله تعالی به ایت که اول سکا کاندیر و نمک کشفنه
 و ایدر و یا خود الله تعالی انلر مقلاتندن تزییه ایت سنی حقه هدایت ایدیکنه حامدا اولدیفک حالد
 (وکن من الساجدین) و مصلیندن و یا متواضعیندن اولغل (واعبد ربک حتی یأتیک الیقین) و ربک جل
 شانیه موتک ایری شجه عبادت ایت بر خطه اندن خالی اولغل
 (سورة النحل وهی مائة وثمان وعشرون آیه مکیه) (الا آخرتده اوج آیه مکیه دکادر)

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(انی امر الله فلا تستجلبوه) الله تعالی سکا عذاب قریب اولدی امدی انی وقتی کلز دن اول طلب ایتمکل
 روایت اولدی که (اقربت الساعة) آیتی نازل اولیچ مشرکون بری برلر نه دیدیلر که محمد صلی الله علیه وسلم
 زعم ایدر که قیامت قریب اوله امدی تکذیب و استهزادن امسالک ایدک کوره لمکه نه ظهور ایدر اندن برشی
 ظاهر اولیچک برشی کور میوز دیدیلر اندن (اقرب للناس حاسهم) آیتی نازل اولوب اندن اشفاق ایدیلر
 نه زمان عتد اوله حتی یا محمد بزی تخوف ایدیکل شیدن بر اثر کور میوز دیدیلر اندن (انی امر الله) نازل
 اولوب پیغمبر صلی الله علیه وسلم برندن طوری کادی و ناس دخی باشلرین قالدروب انی حقیقتده کادی
 ظن ایدیلر (فلا تستجلبوه) نازل اولیچ اطمینان ایدیلر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر پیغمبر ص
 صلی الله علیه وسلم بعضی اشراط ساعتدن ایدی وقتا که جبریل علیه السلام محمد صلی الله علیه وسلم معبوث
 اولدیقی حالد اهل سواته اوغرا دیغنده الله اکبر قیامت کادی دیدیلر * برقوم دیدیلر که اشیا و امرله مراد
 مکذیبک عقوبتی و سبیه عذاب اوللریدر (سبحانه و تعالی عما یشرکون) الله تعالی سزه و عالی اولدی
 اندن که مشرکون اکامعبودلرینی اشراک ایدرلر (نزل الملائکه بالروح من امره علی من یشاء من عباده)
 الله تعالی ملائکه بی امر و ارادیه عبادندن رسول ایدمک دیلدیکی کسه به وحی ایلله تنزیل ایدر کلروح دینلدی
 زیرا انکله شول جهلله میت اولان قلوب حیا بولور * و یا خود دینده اول جسدده کی روح مقامتده قائم اولور
 (ان اندروا انه لا اله الا انا فاقنوه) فاسه بلدرک که بدن غیر اله یوقدر * یا سکر بندن قورقور (خلق
 السموات والارض بالحق) اول الله تعالی سوات وارضی حق ایچون خلق ایدیلر که اول کانظر ایدوب اعتبار
 اولنه انک وحدانی بیلنوب اشراکدن صافله (تعالی عما یشرکون) اول مشرکینک اشراک ایدیک
 اشیا دن تعاطم ایددی (خلق الانسان من نطفة فاذا هو خصیم مبین) اول الله تعالی انسانی نطفه دن خلق
 ایدیکه اول بر جسادر که انده حس و حرک یوقدر اول سیاله در * وضع و شکلی قبول ایتمز بویه ایکن
 کور سکه اول مجادل مبین سجددر * سکر ابی بن خلف بعثه منکر ایدی بروقتده پیغمبر صلی الله علیه وسلم

بر عظم رمی کنورب دیدیکه با محمد الله تعالی اشوبی بحالته ایرکورد که نصکره در کوروی امدی اشوبنکه
 الله تعالی قدرتی بیان آید و انلره نعم الله ظاهر ایکن ججه لایله اولان فعل قیلمی کشف ایلدی
 (والانعام خافه الکم فمادف و منافع و منافع کون) الله تعالی ایل و بقدر و غنی خلق آیدیکه مزکیون
 انده سروردن اکیسه وارده و اخیسه امتحانله استماع و نسل و ذریقی ظهورله سزه انتفاع واردر و انک لحوم
 و شحومنه اکل دخی ایدرسز (ولکم فیها جال حین تربحون و حین تسرحون) و اول انعامده سزیکون
 زینته واردر و شول حینه که انلری مرعادن مرا حله سزه دوندرسز * و شول حینه که انلری مرعادن
 مرعایه کوندرسز * امدی وایکی وقتده اخیسه انعامله متزین اولور * و اول انعامه نظر ایدنلر کوزینه
 اول انعام اهل جلیل اولور (و یحمل انکم الی بلدکم تکرهوا بالقیه الا بشق الانفس) و اول سز لاجال
 و زادگری بر بلده کتورر که سزا کابر بشورد کلرسز * الانعام بکزه کفت و مشقت و بر سکه (ان ربکم
 رؤف رحیم) و بکزه جل شانله سزه و اقلودر که اشوب و انعامی خلق آیدیکه انکله نه علمنه سز * و سز اولدر که
 اول نعمت لک شکر فی تزلزله سزه عقابی تجیل ایتر (و الخیل و البغال و الجمیر لکرها و زینته) و دخی
 الله تعالی خیل و بغال و جمیری خلق آیدیکه سزا کارکوب و انکله ترین ایدمه سز * اشوب و آیتله احتیاج ایشدی
 اولکه لحوم خیلی مراد در دیدی زیرا که اول رکوب ایچون خلق اولور و بدو دیدیکه اول ابن عباس قولیدر
 مالک و ابوحنیفه اکاذا هیدر * و برجاعت ایهه لحوم خیلک ایا حینه ذاهب اولوب دیدیکه آیتله مراد جل
 و حرمت یساقی دکادر بلکه مراد الله تعالی عبادنه اولان نعمت لر بی تعریف و کمال قدرت و حکمتی عد
 و توصیفه در که اول حسن و شریح و عطا و سعید بن جبیر قولیدر * و شافعی واحد و احمق اکاذا هیدر * اشوب
 دلیل ایه کیم پیغمبر میزجلی الله علیه و سلم یوم خیبرده لحوم جیرا کلندن نمی ایدوب لحوم خیل اکنه رخصت
 و یردی * و جابر رضی الله عنه ایدر * پیغمبر میزجلی الله علیه و سلم عهدنده لحوم خیلی یرردی اما که لحوم
 بغال و جیردن نمی اولمشلردی * اما که خالد بن الولید رضی الله عنده مر و یدر پیغمبر میزجلی الله علیه و سلم
 خیل و بغال و جیر لحوم اکلندن نمی آیدیکه حدیثک اسنادنده ضعف واردر دینلدی (و یخلق ما لا تعلمون)
 و دخی سز لک بکزه اشیبایی خلق ایدر که اول جنب و ناردر اهل ایچون خلق اولان اشیا در و یا خودانی خلق
 ایدر که سز لک کیفیت خلقتی باز سز نیاید کی سوس و فوا که مدکی دودکی (وعلی الله قصد السبیل) الله
 تعالی ک فضل و رحمتنه عائددر که حقه ایرکورد طاری مستقی بیان ایدمه * و یا خود میل اقامت و تعدیل
 اکا عائددر * و یا خود اولکه قصد سبیل سلوک ایدمه * لایله الله تعالی به واصل اولور (و منها جابر) سبیلک
 بعضی استقامتدن ماتدر که اول بدعه و اهواء طریقه یدر * و بدیدیکه اول یهودیه و نصرانیه و سائر ادیان
 کفر در (ولولنا لهداکم اجمعین) اگر الله تعالی سز لک هدایت سز کی دیسه جمیع سز کی قصد سبیل هدایت
 ایدردی (هو الذی انزل من السماء ماء لکم منه شراب و منه یخرج فیہ نسیمون) اول الله تعالی در که سزه
 صحابدن و اجانب سعادن یغمور ایدر دیکه سز یکون اندن شراب واردر که انی کندیگز ایچوب و انعام سزه
 ایچور سز * وینه اول یغمور دن مواش سز رعی ایدمه جل شجر اولور که انده مواش سز رعی ایدر سز *
 دینلدی که یرده بتن هر شیشه شجر دینور (ینبت لکم به الزرع و الزيتون و الخیل و الاغنام و من کل الثمرات)
 الله تعالی سز یکون اول یغمور له اکین و زیتون و خیل و اغنام و کل ثمراتک بعضی بتور یو خسه ثمراتک
 کایسی جسته بتور یلور یرده بتور یلان اول کاک بعضی در که انی تذکیر ایدمه (ان فی ذلک لآیه لکم انتم و تفکرون)
 سعادن ما سز ولنده وارشدن نبات خرو حنده عبرت واردر * شول قوم ایچونکه الله تعالی ک صنع و حکمتن
 تفکر ایدر * زیرا اوایکه تأمل ایدر شول جبه به کیره دوشروا کاند اوایر * و انکله انک اعلا سی یاربوب
 اندن شجره نک ساقی حصار * و انک اسفل یاربوب اندن شجره نک عروقی حصار بعده نما یاربوب اندن اوراق
 و ازهار و اکام و غمار چاروانک هر بری مختلفه الاشکال اجسامی مشتمل اولور * مع هذا مواد تھددز
 و طبایع سفلیه و تأثیرات علویه کادر * یلور که اول دکل الا بر فاعل مختلفه رفعلیه در که اول اضداد و انداد
 متنازعه سندن منزه در (و حق لکم الابل و النهار و الشمس و القمر و انجوم مسخرات بامرہ) الله تعالی لیل
 و نهار و غم و فقر و تنجیمی سزه تسخیر ایددی سز لک منافع ایچون همیشه ایتمکله انک امر لیه دلالات اولد قری

حاله اول شیء کم انک یحون خلق اولمشلردر (ان فی ذلک لآیات لکم انتم و تفکرون) اشوب مذکور و انک تسخیرنده
 دلالات و اخصات واردر شول قوم ایچونکه ذهن انسانیتله فهم ایدر (وما ذرأ لکم فی الارض مختلفا الوانہ)
 و کذلک سزه تسخیر ایددی آئی که حیوان و نباتدن یرپوزنده خلق ایددی الوانی و یا صنفاتی مختلف اولدیفی حالده
 (ان فی ذلک لآیه لکم انتم و تفکرون) اشوبنده آیت واردر شول قوم ایچونکه انعام ایدر لر زیر طبایع و هیأت
 و مناظرده اختلاف قری دلالت ایدر که اول بر صانع حکیم صنی اوله (وهو الذی یخیر البحر) اول الله
 تعالی در که سزه بحری تسخیر ایددی بر حیثیله که اندن رکوب و اصطیاد و غوصله انتفاعه امکانکز اولور
 (انما کوا منہ لحا طریا) تا که سز اندن لحیم طری سزه سز که اول سجددر (وتسخر جوامع حلیه تلجسونها)
 و اندن اولور و مر جان و امثالی حلیه چیره سز که سز که سز (و تری القلک و اخرقیه) و انده
 سفینه لری و یح واحد ایه مقبله و مدبره حالده یرور کوررسن (ولتتغوا من فضله) و تا که اکا تجارت
 ایچون رکوبله سعه رزقندن طباب ایدمه سز (ولعلکم تشکرون) و تا که الله تعالی ک نعمت لرین یاربوب شکر نه
 قیام ایدمه سز (والقی فی الارض روابی ان تمیدیکم) و الله تعالی ارشده جبال ثوابت القا ایلدی تا که سز کاه
 میل و اضطراب ایتمه (وانما اراد سبیل لعلکم تمیدون) وارنده نمر لر و یولر قادی که مقاصد کزه * و یا معرفه
 الاله اهتدا ایدمه سز (وعلامات) ارشده یولر ایچون جبال و اشجار و میاهدن معالم قادی که حال سفرده
 انکله یولر یکزی یله سز (و بالجم هم یستدون) و برای و یجادده انلر شجره اهند ایدر لر * محمد بن کعب ایدر
 علاماتله مراد جبالدر که اول علامات نهاردر * و نجوم ایهه علامات لیلدر * قتاده ایدر نجوم اوج
 شیء ایچون خلق اولور و سز اول سبایه زینت و طریقه معالم و شیاطینه رجوم اوله اولکه یونک غیری دیه بلدیکی
 شدمه تکلف ایدر (ان یخلق کن لا یخلق) خلقه قادر اولان باری تعالی * اولوالعلمدن خلقه قادر اولمیان
 کیمیدر کف که عندنده علم دخی اولمه (افلاتدکرون) تذکیر ایچون سز که انک وحدانیتن یله سز (وان
 تعدوا نعمه الله لا تحصوها) اگر سز الله تعالی ک نعمت لر بنی عدایت سز انک عددی ضبط ایدمه سز یکز
 فکیف که شکر نه قیامه طاقت کتوره یله سز (ان الله لغفور رحیم) الله تعالی مقرر تودر که نعمت لرینک
 شکر ایدمه سز یکز (ان الله یعلم ما تسرون و ما تعلنون) الله تعالی عقاید و اعمالدن امرار و کر لک اعلان
 ایدیکه سز شیء یلور (والذین یدعون من دون الله لا یخلقون شیاً و هم یحلقون) شول الهه که مشرکون
 الله تعالی دن غیری اکک عبادت ایدر لر بر شیء خلقنه قادر اولور * بلکه انلر اشجار و غیریدن خلق اولور لر
 (اموات غیر احیاء) اول الهه امواتدر ابدانلره حیوة اعترایتمز و یا خود حالده و مآله امواتدر بالذات احیاء
 دکالدر * و الهه لایق اولور که بالذات حی اولوب اکامات اعترایتمز (وما یشعرون ایا ن یعتون) و الحال
 نوقتده بعث اولنه جملر بی و یا خود عبده لرینک بعضی وقتی باز لر * اوله اولسه انلر ایچون عبادت لر اوزره
 جزا وقتن نیجه یلور * و الحال الهه لایق اولان غیوبی عالم ثواب و عقابی مقدر اولقدر (الهم کم واحد)
 الهم کز رب واحددر بالکذا کعبادت ایدیکه آخرتده اول سزه جزا ایدر (فالذین لا یؤمنون بالآخرة فلو هم
 منکره و هم مستکبرون) شونلر که آخرته ایمان کتور سز لر قلیری الله تعالی ک وحدانیتن منکر در * و یا خود
 خبیثه در که اک معرفت دخول ایتر و ایماندن تعظم ایدیکه یلور (لا یحرم ان الله یعلم ما یسرون و ما یعلنون)
 حقا که الله تعالی انلر امرار و کر لک اعلان ایدیکه شیء یلور (انه لا یحب المستکبرین) اول استکبار ایدنلری
 سوزن فکیف که استکبار لری انی توحیددن و رسولنه اتباعدن اوله (واذا قبل لهم ماذا انزل ربکم قالوا
 اساطیر الاولین) مکه مشرک نردن مداخل مکی اقتسام ایدنلره و افدون و یا مسلمون و بکزه شیء انزال ایددی
 دیسه سخریه و یا ناسی اضلال ایچون دیر که احادیث باطله انزال اولندی (اجلوا اوزارهم کامله یوم
 القیامه و من اوزار الذین یضلونهم یفیر علم) تا که اول جواب لر سبیلله یوم قیامتده کندیلرک اوزارنی کمال
 اوزره و جتسز اضلال ایدک کمرینک بعض اوزارنی کتوره لر (الاسماء مایز رون) نه چرکین و زرار اولور
 اولکه انی انلر کتوردر (قال النبی صلی الله علیه و سلم من دعا الی هدی کان له من الاجر مثل اجور من تبعه
 لا یتقص ذلک من اجورهم شیاً و من دعا الی ضلاله کان علیه من الاثم مثل اثم من تبعه لا یتقص ذلک من

آنانهم شيا) فيمبعز صلى الله عليه وسلم ايدر بر كسه كسامي هدايته دعوت ايدو كامتايعت ايدنلرك اجر نجه
انكيون اجر اولو اول نابو لرك اجر نندن برئي ا كسل كسز ين واولو كه نامي ضلالتو دعوت ايدو كامتايعت
ايدنلرك وزر نجه انك اوزره وزر اولور اول نابو لرك وزر نندن برئي ا كسل كسز ين (قدمكر الذين من
قبلهم) اول مقسمين دن اول كن كافر و سولار ينه مكر ايند بيل ايدى (فانى الله بنيانهم من القواعد) الله
تعالى قد ايند بيه انلرك بنيانى اصواتن تخراب ايدو (نخر عليهم السقف من فوقهم) اول بنيانلر ينك
اعلايى فو قوز نندن اوزر ينه دوشدى (وانتهم العذاب من حيث لا يثعرون) وانلره عذاب حسب انلرى
ولدينى جهنن ايردى * ديتلديكه اشبو نكه مراد نمردن كنعان ايدى * بابلده بر صرح ايدى كه سمايه
طوبى بشيك ذراع ايدى تا كه سمايه مطاع اوله الله تعالى بر ريجه انلرك راسنى دويابه اندى وماعداسن انك
قوى اوزره يقرب الله قالد بيل اول بقاديفى حينده فزعدن الله ناس تبيل ايدوب ينش اوج لسان
سوياد بيل بر حيثيله كه هر صنف آخرك لسانى فهم ايتزدى * حالو كه اندن اول ناس الحق مريانه
سويار لردى اول اجلدن اول دياره بابل ديتلدى (يوم القيامة يخرجهم ويقول ابن شركا الذين كنتم
تساقون فعم) بعده يوم قيامته الله تعالى انلرى تزايل ويا ناله تعذيب ايدوب دير كه قانى شول شركا نكه
انلرك شانه و مؤمنلره معادات ايدر ديكز انلره نولايه كه كاب سزدن عذابى دفع ايتزل (قال الذين اوتوا العلم
ان الخزي اليوم والسوء على الكافرين) انبيا وواعلادن وونلرك انلرى توحيدو دعوت ايدوب انلرايه اول
علميه معادة ايدر لردى * ديهلركه اشبو كونده ذلة وعذاب كافر ل اوزره دور (الذين تتوفىهم الملائكة ظمالي
انفسهم قالوا السلام كما نعمل من سوء) كه انلركفر له نفسلر ينه ظلم ايديجى اولد قلى حالده مالت الموت
واعوانى اللى قبض ايچون كاد كر ننده اقباض واستسلام ايدوب بر دينا ده كفو رعدا وتدن برئي ايشلامشرك
دو اعمال سينلر ينى انكار ايدو اول ملائكه انلره ديهلركه (بلى ان الله عليم بما كنتم تعملون) بلى سز الله
تعالى يه شرك وسائر اعمال سينه ايشلديكز الله تعالى سزك ايشلديكزى بيور (فادخلوا ابواب جهنم
خالدين فيها قلبيس مشوى المنكرين) امدى جهنمك طمقاته كيرك انده مخادرين اولديكز حالده اول نه حركين
ماوى ومستقر اولور شول قومه كيم دينا ده ايمان دن استكبار ايدر لردى (وقيل للذين اتقوا ماذا اترل ربكم
قالوا خيرا) مداخل مكدو اولان مؤمنلره وافدون ربكزه انزال ايدى ديتلسه دير كه خير انزال ايدى *
روايت اولديكه احياء عرب ايام موحده مكبه وفد كوندور لردى كه محمد صلى الله عليه وسلم ان خيرين كتوره
بخان مقسمينه او غراوب سوال اينسلر اولوقته وفده دير لردى كه اول ساحر شاعر كا هن كذاب مجنوندر
بعده وافدون مكبه داخل اولوب مؤمنلره ملاقى اولد قلمنده انلر اول وافدونه محمد صلى الله عليه وسلم
صدق ومجراتن خبر وبردردى (لذين احسنوا في هذه الدنيا حسنة) اشبو دينا ده الله تعالى توحيد ايدوب
امر نه اطاعت ايدنلر ايچون جنة ويا نصرو فتح ويا رزق حسن واردر (ولدار الاخرة خير) آخرت نوابى انلره
دنيا وابندن خيرايدر (ولنم دار المتقين) دار آخرت متقيلره نه كوچك دار اولور (جنات عدن
يدخلونها) كه اول جنات عدندركه انلر كا كبر لردى (تجربى من تحتها الانهار) كه انك اشجارى التندن
نهر ل جارى اولور (لهم فيها ما يشاؤن) انلر ايچون اول جنانده انواع مشهياتدن ديدكارى واردر
(كذلك يجزى الله المتقين) الله تعالى شركدن صافقانه بونك كبي جزا ايدر (الذين تتوفىهم الملائكة
طيبين) كه انلركفر ومعاصى ايله نفسلر ينه ظلمدن طاهرين ويا خود ملائكه نك انلره جنتلر بشارتندن فرحين
ويا خود قوسلرى بالايه حضرت قدسه توجهندن روحلرى قبضه طيبين اولد قلمرى حالده مالت الموت
واعوانى انلرك اراحتى قبض ايدو (يقولون سلام عليكم) اول حالده الله تعالى ايدن ويا بون سز سلام
اولسون بوند نصكره سز مكره اير شز ديه روز يوم قيامته انلره ديوو كه (ادخلوا الجنة بما كنتم تعملون)
دينا ده ايشلديكز اعمال صالحه ميبيله جنة كير و نكه اول سز كيچون اعداد اولمشدر (هل ينظرون
الا ان تأتيم الملائكة) ذكر اولنان كافر منتظر اولوز لالا كا كه روحلرى قبضه ملايكه كلر (اوبانى امر
ربك) ويا عذاب دنيا ويا عذاب آخرت كه (كذلك فعل الذين من قبلهم) انلرك شرك و تكذيب فعللرى كى

انفسهم بنظرون) الله تعالى انزل احكامه ظلم ايماني لكن اكاه ودي اولان كفر وعا صيله نفه لري نه ظلم ايماني دير
(فاصا بهم ميتات ما علوا و احاق بهم ما كانوا به يستهزؤن) انزل اعمال ميتة لريك جزاي ام ايت ايدوب
استهزؤ لريك جزاي انلري احاطه ايماني (وقال الذين اشركوا لولم نزلنا الله ما عبدنا من دونه من شيء نحن
ولا ابائنا ولا اولادنا من دونه من شيء) مشركر ديديلر كه اكر الله تعالى ديلسه كند يمز وركله آبا نزل انك غيري
بريشنه عبادت وانك حرام ايتد يكندن غيري برشي حرام ايتزد لك انلرك بوكلامي ديملري استهزؤ ايجون ايدى *
ويا خود بهمت و تكلفي منع ايجون ايدى * متكلمين اولد قلمري حاليه اني كه الله تعالى انك ديلديكي واجب
ديلد يكي تمتنع اولور اوله اوله بهمت و تكلفيك فائده مي نه اولور و يا خود كند يلا و زره انكار اولنان شرلك
و تحريه لريك فحقي انكار ايجون ايدى مجتبعين اولد قلمري حاليه اني كه اكر اول مستعجبه او ايدري الله تعالى
انك انلردن صدور يني ديلوب خلافن ديليميدي انلري اكالمائله (كذلك فعل الذين من قبلهم) انلردن
اقول بكنلر دخي انلر كسي الله تعالى به اشركوا و حلالى تحريم و رسوللر يني ودا بتمشدرى (فهل على الرسل
الا البلاغ المبين) رسوللر اوزره واجب اولان دكل الاحق ايضاح ايدر ابلاندر اكر چه الله تعالى انك شول
هداسن ديلديكي كسه ده رسول هدا سنك تاثيرى اواز سه ده لكن توسط طر يني اوزره اكامؤ ديدر و اول
شي كه الله تعالى انك وقوعن ديليه انك وقوعى واجب اولور * لكن مطلق دكل بلكه اسه بابه دركيم اول اني
انكچون تقدير ايد و بدر * بعده الله تعالى بيان ايلديكي بهمت بر سنت الهيه دركه جميع امئلر ده اول جاري
اولو بدر تا كه الله تعالى انك شول هدا يني ديلديكي كسه نك هدا سنه سبب و ضلالتن ديلديكي كسه نك ضلالتى
زياد سنه سبب اوله * شول غذاء صالح كبي كيم مزاج سوي به نفع ايدر و قوتلنر و مزاج مخرجه ضرر
ايدر و فساد اير كور و اوله اوله ديديكه (وقد بعثنا في كل امة رسولا ان اعبدوا الله واجتنبوا
الطاغوت) هر اتمه بر رسول كوئدر دك اول انلر امر ايد كيم الله تعالى به عبادت ايدلر و انلر غير به
عبادتدن اجتناب ايدلر (فهم من هدى الله) انلرك بعضنه الله تعالى ايمانى توفيق و اكاشاد ايتدى
(ومنهم من حقت عليه الضلالة) و بعضنه ايسه ايمانى توفيق و هدا يني اراده ايتد يكندن فضلا سايه اوزر نه
شقاوت واجب اولوب موتى كرا و زره اولدى (فروا في الارض فانظروا كيف كان عاقبة المكذبين)
امدى يامه مشرقر يش بر يوزنده سير ايدوب نظر ايدلر شول رسوللر تكذيب ايدلرك عاقبتنه كيم نجه اهللك
اولوب اما كنلري تحريم ايدلدى * يغمبر يمز صلى الله عليه وسلم انلر و ايتي اوقوب انلر ايسه عنادر نلردن
ايمان كاهيچك اكاسف ايتد كده نازل اولديكه (ان تحرص على هدىهم فان الله لا يهديهم من يضل)
يا محمد اكر سن انلرك هدا سنه حرص ايدرك بلكه الله تعالى ضلالتك ديلديكي كسه به هدا يني ايتز (وما هم
من ناصرين) وانلرك غذا بلر دن دفع ايدر ناصر لري اولز (واقصوا بالله جهدايمانهم لا يبعث الله من بعث)
مشركر الله تعالى به اعظ ايمانلر عينا ايتد يلكه اول موتايي بعث ايتز (بلى وعدا عليه حقا) نم اول الله
تعالى موتايي بعث ايدر زرا اول اني ايجاب حقه نفه اوزره ايجاب ايتشدر (ولكن اكثر الناس لا يعلمون)
ليكن نامان اكثرى بعث ايدر زرا اولد كار ين بيلز شول سبب نك اول عاده الهده مراعاتى جاري موجب
حكمة تدن ايد يكتي بيلز * و يا خود اولوفه نظار لري قاصر اولد ينجون امتناعن توهم ايدر لرامدى اول الله
تعالى انلري بعث ايدر (ليبين لهم الذى يمتثلون فيه) تا كه انلر دين اسلامدن و بهمت و عوددن اختلاف
ايتد كارى شئي بيان ايد (وليعلم الذين كفروا انهم كانوا كاذبين) و تا كه كافر لري نلردن خر و جملري عندنده
شول دنبا ده ايكن الله تعالى موتايي بعث ايتزد يد كارتند كاذبين ايدكار ين بيله ل (انما قولنا لشيء ان اردناه
ان نقول له كن فيكون) بخانكه بر شيتك مدون اراده ايتسه و زرا كاهات اول ديرز اولدخي ممولته
في افعال حادث اولور * اشبو بياندر كه الله تعالى انك تكو يني محض قدرت و مشيت ايله در يو خسه مواد و مدد
سپه نه متوقف دكادر * چون كا ايتداده ماده و مثال سبقتنر نكوبن اشياء ممكن اوله * من بعد اعاده و جهمى
اوزره تكو يني دخي ممكن اولور (والذين هاجر روافي الله من بعد ما ظلموا) شونلر كه ظلم اولند قلمرند نصكره في الله
هجرة ايتد يلكه انكله مراد يغمبر يمز صلى الله عليه وسلم راجحاب مهابر و ندر كه قر يش انلر ظلم ايدوب
بعضلري حقه به اندن مدته به و بعضلري ايسه ايتدادن مدته به هجرة ايتد يلكه و يا خود مراد يغمبر يمز

صلی الله علیه وعلیه وعلیه هجرتند نصر کرده مکده حبس وعذاب اولاندر در که انزل بلال وصهیب وخبیب
وعمار وعابس وابوجندل وسهیلدر (لتبوتهم فی الدنیا حسنة) براندری دنیا ده منزلت حسنة به
نزول ایدر که اول مدینه در (ولاجرا لا سخره کبر لو کانوا یعلمون) آخرت اجری اندره خیر ایدر دنیا ده انزل
ایچون تجیل اولانندن آریلور رایسه (الذین صبروا وعلی ربهم یتوکلون) که انلرا ذای کفره و مکارفه وطن
شد اندینه صبر ایدر لر و خلقدن انقطاع ایدوب هرا مر ربی الله تعالی به تقویض ایدر لر (وما ارسلنا من قبلك
الا رجالا نوحي اليهم) یا محمد سندن اول دعوت عامه ایچون ارسال ایدیکم مذکک الاستک کبی بشرایدر که
ملائکه الله سیده مکاحی ایدیکم مذکک انلره دخی وحی ایدر لر که انلره شکسز واریسه (فاستوا اهل
الذکر ان کنتم لاتعلمون) قورا و انجیل اهلننه سوال ایدلر که انلر سزاهم متقدمه به کوندر بلان رسول لر که
ملک اولوب بشرایدر یکن بلدی ره را کسز آتی باز سکر ایشود ایدر که الله تعالی دعوت عامه ایچون نه مر آه
ونه ملک کوندر میویدر و امور بدین بلیقین شینده علمیه مراجعت واجب اوله (بالبنات والابر) بر اول
ارسال ایدیکم مذکک مجزات و کتب ارسالی ایدلر (واترنا الیک الذکر) یا محمد بر سکا قرآنی انزال
ایدلر (لتبین للناس ما نزل الیهم) تا که اول ذکرده سنک توسط که ناسه تنزیل اولان امر واهی و مشایخی
انلره بیان ایدهن (واهلهم یتفکرون) و تا که انلره تفکر ایدوب حقایقه مننیه اوله (افامن الذین مکروا
البنات) شونلر که دین حق ابطالده حیل قبیحه ایشلدر امانده می اولدیلر آندنکه (ان یحذف الله
یوم الارض) الله تعالی انلری به کوره قارونی کور دیک کبی (اولیائهم العذاب من حیث لا یشرعون)
ویا خود انلره عذاب بلد کوری جهنم کله لوط قومنه اولدیفی کبی (او یا خذهم فی تقلم فاهم بمجیزین)
ویا خود مسافر و مساجر لنده متقلبین ایکن اول انلری اخذ ایدله اوله اولسه انلر انک عذاب فوت ایدر
دکلدر (او یا خذهم علی تخوف) ویا خود انلری عذاب مخافه اوزره اخذ ایدله الله تعالی انلردن اول
برقوی هلاک ایدوب انلردن متخوفین ایکن انلری دخی عذاب ایدله و یا خود انلر انفس و اموال لنده
شیئا نفسیا نقص اوزره ایکن انلری عذاب اخذ ایدله حتی اول حالت اوزره جیمی هلاک اوله (فان ربکم
رؤف رحیم) امدی ربکیز جل شانله را فتلور و جتلور در که عذابه مستحق اولانکره امهال ایدر عقوبت تجیل
ایتمز (اولم یروا الی ما خلق الله من شیء) انلر عبرت نظرین ایتمز لر الله تعالی نیک خلق ایدیک هر جسم
فانهم کیم انک ظلی اولور تا که انکه انلره الله تعالی نیک کمال قدرت و فهوری ظاهر اولوب اندن خوف ایدله
(یتقوا ظلاله عن الیمن والشمال) شمسک طلوع و غروب حیننده عین و شمالندن اول شینک ظلالی بر ساندن
بر جانبیه دور ایدر اول نهار ده بر حال اوزره اولور و بعد زواله دکن اکسیلور زوالد نصر کرده تدبر بجه ارنارق
آخر نهار ده اول نهار ده کی مقداره ایر بشور (مجدد الله و هم دائرون) اول ظلال میلان و دورانله
الله تعالی به ساجدین اولد قاری حالده انک تقدیر به منقاددر (ولله یسجد ما فی السموات وما فی الارض
من دابة) سموات وارضده اولان هر شیء متحرک و یا غیر متحرکدر الله تعالی نیک اراده ایدیک شین متفاد
و منقاددر (والملائکه و هم لایسئکرون) علی الخصوص ملائکه که الله تعالی به سجود و انقیاددن
استیکار ایتمز و یا خود معنی سمواته مخلوقاتک جمله سندن ملائکه وارضده کی مخلوقاتک جمله سندن
دواب الله تعالی به سجود ایدر (یتخافون ربهم من فوقهم) اول ملائکه خوف ایدر لر که رب تعالی انلره
فوق لنندن عذاب ارسال ایدله (و یفعلون ما یؤمرون) و انلر طاعت و تدبیردن امر او اندن قرین ایشلر
ایشود ایدر که ملائکه مکفون اولوب خوف و رجایسندمدارون اوله (وقال الله لا تخذوا الیهین انهن
انما هی واه واحد قایای قاره یون) الله تعالی ایدر ایکی اله اتخذا جتکز بلکه اول اله واحددر و اول اله ینم
امدی بدن قورق کز ینم غریب دن دکل (وله ما فی السموات والارض) سموات وارض و ما فیهم اول اله
واحد خلق و ملکیدر (وله الذین و امبا) طاعت و اخلاص دائم و ثابت اولدیفی حالده اول الله تعالی به
مختصدر و یا خود جزاه دائما کا مختصدر که انک مؤمنه نوای و کافره عقابی کلمز (افیز الله تقون)
الله تعالی نیک غریب دخی قورقاره مز و یا خود که انک غیری ضره قادر اولمز نفعه قادر اولدیفی کبی
(وما یکم من نعمه فن الله) نعمندن تقی شی که سزه متصل اولور اول الله تعالی دندر (ثم اذا مکم الضر

قاله تجارون) اگر سزه قحط و یا مرض ارسه الله تعالی به نضر ع ایدر سز و یا کار قمع موله دعا و استغاثه
ایدر سز (ثم اذا کشف الضر عنکم اذا فریق منکم برهم یشرکون) بوند نصر کرده اگر سز دن اول ضر
منکشف اولسه سز دن کفار و یا منافقین فریق بری جل شانله اشرارک ایدر لر انک غیر به عبادتله
(لیکفروا بما آتیاهم قته و افسوف فعلون) تا که بزم انلره و بر دیکم نفعما به و کشف ضر و بلایه انکار
ایدله امدی دهنده بقیه آجا انلر له فتح ایدلر که آخرتده عاقبت امر یکزی بلیسر مز (و یجعلون لئلا یعلمون
نصیبنا عمارقناهم) مشرکون بزم انلره و بر دیکم اموال دن شول جاد اولغله علی اولیان آنه لر یچون
نصیب قیلور لر (ناله لتسئلن عما کنتم تفکرون) ناله یا مشرکین یوم قیامتده سوال اولنور سز انلر که
اصتلمه حقیقه آلمه در تقر به صالحا در در دوافقا ایدر دیکز (و یجعلون لله البنات) خزاعه و کنانه
ملائکه بی بنات الله دیو وصف ایدر لر (سجانه) اول الله تعالی ولد دن منزهدر و یا انلرک یوقولی عجبدر
(ولهم ما یشتهون) حالبوکه کنیدلر ایچون اولادن استیکاری بنوندر بناتی سوز لر (واذا بشر احدکم
بالانثی ظل وجهه مسودا و هو کظیم) چنان انلرک بری مرأه شیک انثی ولادت ایدیک خبر و بر یسه غم
و کراهت و خیال و خجالتدن وجهی سواده متغیر اولور حالبوکه قلبی حزنه و مرأه سته غیظه ملودز (یتواری
من افوه من سوء ما یشربیه) اکا بشیر اولنک و یا یوزینه ظاهر اولان شینک سوتندن اوتانوب قومندن
استغفا ایدر (ایمکه علی هون) متفکر اولدیفی حالده که اول تبشیر اولنات شین هوان اوزره حقه طمی ایدله
اکامیل و شفقت ایتمکسزین (ام یدعه فی التراب) ویا خود انی ترابه دفنی ایدله (الاسماء ما یحکونهون)
اکله اولنکه انلر نه چرکین حکم ایدر لر که کنیدلر ایچون بنون اولوب الله تعالی ایچون بنات اوله حالبوکه اول
ولادن منزعه و ایدر لر * بدیلدیکه ضرر و خراجه و قیم قبیله لر بنات لر بی احیاء ایکن دفن ایدر لر دی اول بناته
قبر خنوبله و یا کفانه تزویج اولغماق کراهتیه * اوله اولسه انلرک بری چنان بقی دفن مراد ایتیه
اکا صوف و یا شعر دن جبه کیورز و ججراه ایلتوب ابل و یا غم کوندر ردی الی باشنه ایردکنه الی انا خانه
ایلمورین دیو با سته ترین ایدر دی حالبوکه اندن اول ایچون مجزاده بر بقا زوب حاضر لشدن * چنانکه
اول بنیه اریشه اردننن الی ایتوب ایچنه دوشردی * بعده اوزر نه طیارق دو کوب خنی که بره برابر او اچمه
بری طیارغله دولدر دی (لذین لا یؤمنون بالاخره فقل السوء) آخرتی تصدیق ایچوب یعنی انکار
ایدلر ایچون صفت سوء وارد که اول الله تعالی بی ولادیه و صفر ایدر و بنات لرین احیاء ایکن دفن ایدلر
حالبوکه انی تزویج و نسل ایچون ابقایه محتاجین ایدلر (ولله المثل الاعلی) والله تعالی ایچون صفت اعلی
وارد که اول و جوب ذاتی و غنی مطلق و وجود فائق و صفت مخلوقیندن زاهدنر * و علم و قدرت و مقادیر
صفیات جلالتدر (وهو العزیز الحکیم) اول الله تعالی اعدامی اوزره غالب و امر و نه مننده حکیدر
(ولو یواخذ الله الناس بظلمهم ما ترکه علیهم من دابة) اگر الله تعالی نامی کفر و عصیانلر به مؤاخذه ایتیه
عقب نظر بی تجیل ایتمکله انلر که فعل خبیثلری شومیه بر یوزنده بورر بر حیوان ترک ایتیدی * ته کم نوح
علیه السلام زمانده بی ایتدی انک سغینه منده اولان حیوانلر قهر بن هلاک ایددی * ابن مسعود
رضی الله عنه ایدر قریب اولدیکه جعل ابن آدمک ذبی سبیلده جگر نده هلاک اوله بدیلدیکه یعنی اگر الله تعالی
آباء ظالمی ظلملر به مؤاخذه ایتیه نسل که یلوب بر یوزنده بورر کسه قایمیدی (ولکن یؤخرهم الی اجل
مسی) لکن فضل و عفو له انلری منتهای آجالر به دکن تاخیر ایدر که نوالد ایدله (فاذا جاء اجلهم
لا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون) چنانکه انلرک هلاک و یا عذابلری وقتی کله بر ساعت اندن تاخیر و یا تقدم
اولنر لر (و یجعلون لله ما یکرهون) شول کنیدلر ایچون کراهت ایدک کوری شیئی الله تعالی ایچون قیلور لر که
اول بناتدر * و یا سنده مشرکدر و رسولاری استغفا قدر و ازل اموالدر (ونصف السنتهم الکذب ان لهم
الحسی) و مع ذلک السنه لر کذب ایدوب دیر لر که اگر محمد یعنی حقیقه منده صدق ایتیه بزم ایچون جنت
اولور (لا جرم ان لهم النار و انهم مفطرون) بلکه تحقیق انلر ایچون اولان ناردنر و انلر ناره تقدیم اولنور لر
(ناله انما ارسلنا الی ام من قبلک) یا محمد ایشو و امته سنی ارسال ایدیکه مذکک سندن اول کین استلر دخی
رسولار ارسال ایدلر (قرین لهم الشیطان اعمالهم) شیطان ایتیه انلره اعمال قبیحه لرین ترین ایدوب

حتی که آنکه اوزره اصرار و سولاری تکذیب استبداد (فهو و لهم اليوم) امدی اول شیطان اشبور دارد نیاده
 و باو میامنده انزل و امثال منک قرین و یا ناصریدر * حالیکه انکه انده کندی داشته دخی نصرت قادر و از
 (ولهم عذاب الیم) و انرا یحیون ابد عذاب و جمع دائم دارد (وما انزلنا علیک الکتاب الا لتبین لهم الذی
 اختلفوا فیه) یا محمد بر سکا قرانی انزل استدل که ناسه توحید و قدر و احوال معاد و احکام افه لاندن اختلاف
 استکبری شیئی بیان اید سن (وهدی در سعه لغوم یومنون) و تا که اول قرآن انی تصدیق اید نذر هدایت
 و رحمت اوله (والله انزل من السماء ماء فاحیاه الارض بعد موتها) الله تعالی سجادن ما انزال ایدوب ارضی
 یسله موتند نصکره نباته احیاء ایددی (ان فی ذلک لآیه لقوم یسمعون) اشبونده عبرت وارد شول
 قوم ایچونکه سماع تدبر و انصافله استماع اید (وان لکم فی الانعام لعبره) سزکون انعامده جهلندن علمه
 عبور و انور دالات وارد که (تسمیکم مما فی بطونه من بین فرث و دم لئلا خالصا منکم الا لشارین) بر سز اول
 انعامک بطور تدمه اولاندن نقل کرشه دم ارا سنده این خالص ایچورور که احکالون دم و یا راجحه فرث
 استصحاب ایچویدر که اول حلقه سهواتله مر و ایدر (ومن ثمرات الخیل والاعناب) و کذلک سز ثمرات
 خیل و اعنابدن و یا ایکی سزک عصیر لاندن ایچورور آتی که (تخذون منه سکرا و رزقا حسنا) اندن خل
 و نمیدانند ایدوب و غمزدن غمزدیب ایدر سز (ان فی ذلک لآیه لقوم یعقلون) اشبونده آیت
 وارد شول قوم ایچونکه عقل ربی آیت الله نظر و تأملده استعمال ایدر (واوحی ربک الی الخیل ان اتخذی
 من الجبال یوتا ومن النجر وحمایه رعون) ربک جل شانه بال اروا شانه الهام و قبلر شانه قدس ایدیکه
 طاغزده و انما جلده و ناسک سزکون دوزدیکه مکانزده ییوته انما ذلک (ثم کالی من کل الثمرات) بعده
 هر غمزدن مر و حلوندن اشتها ایدیکه ییوت (فاسلمکی سبل ربک ذللا) بعده اول اکل ایدیکه ییوت ایدر
 ایدیکه شول معالیکه که اندر رب تعالی قدر تیل ایچویدر سزکون سزکون زده انی عمله تحویل ایدر و یا خود
 طر یقله کیدک عیل عملنده ربک تعالی انی سز الهام ایددی (ذللا) جهلده و خلل انما زده سهله المسالك
 اولد یفکر حالده و یا خود امر اولد یفکر شیشه ذلیل و مقاد اولد یفکر حالده (یخرج من بطونهم اشرب مختلف
 الوانه) اول ایدرک بطونندن سزکون و یا فصلت اختلافی سبیله ایض و اجزیه و اجزیه و اجزیه و اجزیه و اجزیه و اجزیه
 (فیه شفاء للناس) اید ناسه شفاء وارد رب یفکر سزکون و یا فصلت اختلافی سبیله ایض و اجزیه و اجزیه و اجزیه و اجزیه و اجزیه
 کبی زیرا معاجنده آرد که انک بر جزی عمل اولیه (ان فی ذلک لآیه لقوم یفکرون) اشبونده
 آیت وارد شول قوم ایچونکه تفکر ایدر * زیرا برکسه که بخنده اولان علوم دقیقه و افعال عجبه بی
 کما و حقه تدبر ایدر قطعا یلور که اکابر قاذر حکمندن لایدر که کالی الهام ایددی و انی ایشلکه تمهیل ایددی
 (والله خلقکم ثم یوفیکم) الله تعالی سزکون خلق ایددی بعده صباوت و یا شایب و یا که و لکنر حالده سز
 نوقی ایدر (و منکم من یرد الی ابدل الامر) و بعضکون ایدر عمره و اولور که اول شمش و یا سکان
 و یا طقسان باشند و انقدر (لکیلا یعلم بعد علم شیئا) تا بر شی یلور کن بلز اوله زیرا اول بر حالته درک نیسان
 و موه فهمندن حال طه و لینه شیعده در (ان الله عالم قدر) الله تعالی انزل مقادیر اعمار یی یلور قادر در که
 شایب اولدره و هر م فانی بی ایددی (والله فضل بعضکم علی بعض فی الرزق) الله تعالی رزقه بعضکون
 بعضکون اوزره تنبیل ایددی کبازی غنی کبازی فقیر ایددی * و کبازی موالی ایدوب کند یلر و غیر یلر
 رزقه نولی ایدر قیلدی * و کبازی کبازی ممالیک ایدوب حالترین انک خلایق اوزره ایددی (فالذین فضلوا
 برادی رزقهم علی ما ملکت ایمانهم فهم فیه سواه) شونکه ممالیکاری اوزره تفصیل اولند یلر شول سبیلده که
 اول ممالیکه رزقترین و برلر * امدی اول موالی و ممالیک بنم رزقه مساوی و برلر انرا ممالیکه و برکاری رزق
 اول ممالیکت * کندی رزق ایدر که الله تعالی آنی و الی ایددی اول ممالیکه ایدر که * اشبونده سزکون
 انکار وارد که انرا الله تعالی به بعضی مخلوقاتنی الوهیده اشراک ایدر * حالیکه کند یلر الله تعالی سزکون
 انعام ایددی که شیشه عیدله مشارکت و مساواته راضی اولر (افینعمه الله یجعدون) انرا الله تعالی سزکون
 نعمتی انکار ایدر لری شول سبیلده که انکچون شرکا انما ایدر * اول ایددی انما ایدر که تم الالهک
 بعضی انرا مضاف قلنه من عند الله ایددی انکار و انرا العیاذ بالله من ذلک (والله جعل لکم من انفسکم

اورا سبیل

ازواج) الله تعالی سزکون کندی جنسکون ازواج قادی که بری برلر یکزله موانسه ایددی * و یا خود
 اولاد که تا که سزکون کبی اوله * و یا خود مراد حوائک آدم علیه السلام دن خلق اوله (وجهل لکم
 من ازواجکم بین و حقه) دخی سزکون ازواجکون بنون و اولاد قلدی و یا نبات قلدی دینلده که حقه
 اید مراد کتبتک بناتی اوزره اولان اختانیدر * و یا صهاریدر و یا عوانیدر و یا کار اولاد در که انک علمنه
 معین اولور * و یا جلک مر امدی ایدر که انر زواج آخر دن اولور (ووزکم من الطیبات) و سز لاندن
 و حلالاتدن ویردی (افیا باطل یومنون وینعمه الله هم یفکرون) اندر اصنامی تصدیق ایدوب توحید
 و اسلامه کافری اولور * و یا خود شیطانک انرا بحیره و ما بهی تحریری امر نه تصدیق ایدوب الله تعالی سزکون
 تحلیل ایددی * کینه انکله ایدر (و یجعدون من دون الله مالا یملک لهم رزقا من السموات والارض شیئا
 ولا یستطیعون) مشرکون الله تعالی دن غیر بر شیشه عبادت ایدر که انرا ایچون سزکون مطر انرا نه
 وارندن نبات اخر اجنه مالا اولر و نفع و ضرر استطا عتلی اولر (فلا تضر بالله الامثال) الله تعالی به مثل
 قلمکر که انی اکا شریک ایدر سز * و یا ریشی اکا قیاس ایدر سز * زیرا که شرب مثل بر حاله تنبیلدر
 (ان الله یعلم و انتم لاتعلمون) الله تعالی سزکون اکا قیاس ایدر اولان قولکر که فسادنی یلور که اول ملکت عیدنه
 عبادت تعظیمه ملکت کند و به عبادتدن ایدر * و یا خود افهالکرده اولان عظیم بر مرکزی یلور حالیکه
 سزانی بلز سزاکر که کبر آیت ایدر * و یا خود اول اشیاک کتبی یلور سز بلز سز امدی رأیگری
 سزکون ایدر * و یا خود اکا ضرب امثال ایدر که زیرا که اول ضرب امثال کتبی یلور سز بلز سز ایدر
 ضرب مثل کتبی تعالیم ایچون کند و به و کندی غیر عبادت اولانه مثل ضرب ایدوب دیدیکه (ضرب
 الله مثلا عبید املو کالایقدر علی شیئ و من رزقه ناه من رزقا حسنا فیه یفکر منه مرارچه اهل یستون) الله
 تعالی مثل ضرب ایددی شول عبید ملوکی که تصرفدن عاجز اولوب بر شیشه قادر اولیه * و دخی شول
 حرمانکی که الله تعالی اکمال کثیر و رب آتی دیلدی که کیفیت اوزره سرده و علانیه ده اندن اتفاق ایددی *
 ایکیسی مساوی اولور * امدی ایکیسی جنسیت مخلوقینده مشارک ایکن ایکیسی بیننده اشراک و تسویه
 متمتع اولیچو اجز مخلوقات اولان اصنامله شول غنی قادر علی الاطلاق الله تعالی بیننده اشراک و تسویه
 استغنی اظهار اولور * دینلده که اشبور کافر بخذول ایدر مؤمن موفقه تمیلدر * و عبیدی ملوکه تقیدل
 فائده سی آتی حردن تمیلدر * زیرا اوله شی انک کبی الله تعالی سزکون عبیدر * و به عبیدی سبیلده
 تقیدنی آتی مکاتب و آذوندن * و آتی مالک متصرفه قسم قیاسی دالات ایدر که ملوکی بر شیشه
 مالک اولیه (الحمد لله بل لا یعلمون) حمدل کبسی الله تعالی به مختصر در که انک غیر اکا مستحق
 اولر زیرا که نعمت کلین اول ویر غیر دکل * بلکه ناسک اکثری آتی یلر نفعی غیره مضایف قیابوب
 انک اجلیچون اکا عبادت دخی ایدر (و ضرب الله مثلا رجلین احدهما انکم لایقدر علی شیئ) الله تعالی
 ایکی رجلی مثل ضرب ایددی که انک بری اخرس اولوب فهم و افهام ایدر نقصان عقلیچون صنایع و تدابیردن
 بر شیشه قادر اولر (وهو کل علی مولا) و الحاصل اول ولی امری اوزره عیال و نقادر (اینا و جمعه
 لایلت بخیر) انی مولاسی قیده و کوندره کفایت مهم و تحصیل حاجتله کفر (هل یستوی هو و من
 یا امر بالعدل) اول مساوی اولور اول که به کیم فهم و منطق و ذوق فایه و رشد اولوب ناسه نفع ایدر و انری
 مجامع فضائل شامل عدله حث ایدر (وهو علی صراط مستقیم) و الحاصل اول کندی طریق مستقیم
 اوزره در توجه ایددی مظلومه اقرب سبیله ایدر الله تعالی اشبونی مثل ضرب ایددی که کندی اصنام بیننده
 مشارکتی ابطال ایددی * دینلده که ایکی مثل دخی مؤمن و کافر ایچوندر * و انکه مراد الی بن خلفدر *
 و عدله امر ایددی مراد جزه و عثمان بن عفان و عثمان بن مظعوندر * دینلده که اشبوه انهم بن عمرو و شانه
 نازل اولور در که اول قلیل الخیر اولیه یله رسول الله صلی الله علیه و سلمه عداوت ایدر (والله عیب
 السموات والارض) سموات و ارض غیبتک علی الله تعالی به مختصر انک غیر انی بلز اول هر شیدر که
 اول ایکی سبیلده عبادتک موسمی اولیه یا کابر محسوس دخی دالات ایددی * و یا خود اول یوم قیامتدر که
 علی سموات و ارض اهلندن غایبدر (وما امر الساعه الا کلمح البصر او هر اقرب) قیام ساعدن سرعت

اورا سبیل

و سوره امری طرفت حدقه نك اعلا سندن اسفلته رجی دكودر بلكه انك امری اندن افر بدو (ان الله على كل شئ قدير) الله تعالى هر شئيه قادر در امدی سخلاتی دفته احيایه قادر اولور تدربجه قادر اولدی کبی (والله اخراجكم من بطون امهاتكم لاتعاون شيا) الله تعالى سزی اناریکز قارتندن چیقاردی حال بوکه سز هیچ برشی بلز سز (وجعل لكم السمع والابصار والافئدة لعلکم تشکرون) و سز بكون مع وابصار وافئدة خلق ایتدی تا که سز طورا بعد طور انام ایتدیکی اشیا بی یلوب اکاشکرایده سز (الم پروا الى الطير مسخرات في جوف السماء) نظرا تزلزلی شول قوشلرکم ارضدن متباعده واده طیران ایچون مسخر لدر اچنجه و سائر اسبابدن خلق اولنان شیتله (ما یسکمن الا الله) اول قوشلری هواده امسالک ایدن دکل الا الله تعالی در زیر اجسدنک ثقلی سقوطی اقتضایدر و فو قنده علاقه و تحتند دعامه بوقدر که انی امسالک ایده (ان فی ذلك لآیات لقوم یؤمنون) قوشلرکم جو سواده طیران ایچون تسخیرنده قوم مؤمنین ایچون آیتلر وارد که اول انی بر خلقته خلق ایتدی که سزیدر که انکه اکا طیران ممکن اولور و هوای خلق ایتدی که انده طیران ممکن اولور و هواده انی خلاف طبعی اوزره دوشر من دور غور و سزیدر که دینلدی که طیر هواده اون ایکی صیله دکن مرتفع اولور اندن فو قه ارتفاعه امکانی اولور (والله جعل لكم من یوتکم سکا) الله تعالی سز یوتکزدن مسکن قیلدی * یعنی بیوت بناسنی سز فو قی ایتدی که وقت اقامتکزدن انده قرار ایده سز (وجعل لكم من جلود الانعام یوتا) و سز بكون جلود انعامک شعر و صوف و وبرندن بیوت قیلدی اول کرک خسیام و یاقیاب و بانظاعدز (تسخرنهم ایوم ظعنکم و یوم اقامتکم) سز اول یوتی خفیف بولور سز تر حالکز و قشند جل و ثقلی و اقامتکز و قشند وضع و ضربی (ومن اوصافها و اویارها و اشعارها انانا و متاعا لی حین) و سز بكون انعامدن عظم صوفندن و ابلك و برندن و معزک شعرندن لبس و فرش اولور و سائر اشیا که انکه انتفاع اولور شئی قیلدی * زماندن بر منده دکن و یا و تکرزه دکن و یا اندن اوطارکز قضایه دکن (والله جعل لكم مما خلق ظلالا) والله تعالی خلق ایتدیکی اشجار و جبال و انیه و غیردن سز بكون ظلال قیلدی که انکه شمسک حرندن قور نور سز (وجعل لكم من الجبال اکنانا) و دخی جبالدن سز بكون کهوف و بیوت مخونه دن مواضع قیلدی که انکه حر و برندن قور نور سز (الحر) و دخی سز بكون صوف و ککمان و قطن و غیردن ثیاب قیلدی که انکه حر و برندن قور نور سز (وسرا یل تنبیکم باسکم) و دخی سز بكون جدیددن درع و جوشن قیلدی که انی ابله صلاح اذا سندن و یا غدوی شاریدن قور نور سز (کذلک یم نعمته علیکم لعلکم تسلمون) اشبور ذکر اولنان نعم مقدمه نك انعامی کبی سز نعمت انعام ایدو تا که انک نعمتکینه نظر ایدوب وحدانیتنه ایمان و حکمنه انقیاد و ایقان تحصیل ایده سز (فان قولوا فاعلم علیک البلاغ المبین) لکن انرا اسلامدن اعراض ایدوب حتی قبول ایجازه سکا قور و بر من سکا واجب اولان بلا غدور من ابله تبلیغ ایتدی (بقرقون نعمة الله ثم تنکرونها کثرهم انکارون) مشرکون الله تعالی نك اشبور عباد دیکي نمثلری و غیر بی بدکارند نصکره انکار ایدر یعنی اشبور نعمتک الله تعالی دن ایدیکي اعتراضندن صکره انک غیره عبادتله انی انکار ایدر * و یا خود اول نعمتکزه آلهه من شفاعتله در و یا شونک کبی سبیلده در که دیمک ایل انکار ایدر * و یا خود اول نعمتک حق ایداسندن اعراضله انکار ایدر * دینلدی که نعمة الله ایل هر ادعیه صلی الله علیه و سلك نبوتی در که انی معجزاته بلدکارند نصکره عنادا انکار ایتدی * و انلرک اسکتری عنادا نعمتی جا حد لدر زیرا انلرک بعضی قصان غلیچون و بانظرنه تقریطیچون حتی بلیویدر * و یا خود سز تکلیفه ابر شمع بکندن اوزرینه حجت قائم اولیویدر (و یوم نبعث من کل امه شهیدا) ذکر ایت شول کونیکه انده بر هرا سندن رسوائی شاهدهت ایدر که مؤمنلرک ایمانه و کافرلرک کفرنه شهادت ایده (ثم لا یؤذن للذین کفروا) بعده دفره دن بر مارک اعتذار ایده لبر براته غدو لری بوقدر (ولا هم یستعجبون) و بر نهالی بی رضایه دخی تلافی اولور * زیرا که آخرت دار تکلیف دسکار * و یا دایه رد اولور که توبه ایده لبر امدی اتمه تلبیه حقیقت معنی رضا طایفه نمرض در اول باب ابله آخرتده کفار اوزره منسددو (واذا رای الذین طموا عذاب دینهم و لا هم یسرون) بخانه کافرلرک جهم عذاب کوردر انلرک عذاب تخفیف

اولور و مسمات دخی و بر لزل (واذا رای الذین اشركوا شراکهم) چنان مشرک بر یوم قیامتده الله تعالی به شرکا ادعا ایتدکاری اولور لری و یا انلری کفره حلاله کفره شرکاری اولان شیاطینی کوردر (قالوا ربنا هو لا شراکنا الذین کانندعون من دونک) دیه لبر که یا ربنا اشبور بر من شرکامن در که سندن غیر انلری ارباب اتخاذ ایدوب انلره عبادت ایدر لک * و یا بری کفره تمحیل ایدن شیاطیندن شرکامن در که انلره اطاعت ایدر لک اشبور کلام انلرک مخطین ایتدکار بنه اعترافدر * و یا خود عذابلرک بعضی انلر اوزره تمحیل اولان سنی التماسدر (فالقوا اللهم انکم لساکذبون) اوانان انلره دیه لبر که سز بری آلهه تسبیحه کزده کاذبلر سز بر سزی دعوت ایتدک که بر عبادت ایده سز (والقوا الى الله یومئذ السالم) و اولکونده مشرک کار الله تعالی به استسلام و حکمنه انقیاد ایده لبر * حال بوکه دنیاده اندن امتکبار ایدر لری (و ضل عنهم ما کانوا یفترون) و انلرک زائل و باطل اوله اولکه آلهه لری انلره نصرت و شفاعت ایدر و اقرار ایدر لری شول وقت که آلهه لری انلرک تبری ایدوب انلری تکذیب ایده لبر (الذین کفروا و صدوا عن سبیل الله زدناهم عذابا فوق العذاب بما کانوا یفکرون) شونلر که کنیدلر کافر اولوب ناسی اسلامدن منع و کفره حلاله سبیل الاهدن صدایتد لبر انلره شول کفرله مستحق اولدقاری عذابک فو قنده صدر ایچون عذاب زیاده ایدر شول سبیلده کیم دنیاده کنیدلری کفرله و ناسی ایماندن صده فساد ایدر لری (و یوم نبعث فی کل امه شهیدا علیهم من انفسهم) یوم قیامتده هرا مته کنیدلر دن رسوللرینی شاهدهت ایدر و زیر اهرامتک رسولی کنیدلر دن ایدی (وجشاک شهیدا علی هولاء) و سنی با محمد امتک اوزره شاهدهت کوروز (و زلنا علیک الکتاب بیانا لکل شئ و هدی و رحمة و بشری للمسلمین) و بر مسکافرانی تنزیل ایتدک امور دینییه دن هر شئی تفصیل اوزره و یا اجمال اوزره اولوب سننه احاله ایل بیان بلخ و جمع نامه هدی و رحمت و خاصه مسلمینه بشری اولدقی خالده بول هدی و رحمتدن بحر و مکرماتی کنیدنک تفریطیله در (ان الله یامر بالعدل) الله تعالی امورده عدله امر ایدر اما اعتقادده عدل توحید کبی که تعطیل و نشر بک بیننده متوسط اوله کسب متوسط کبی که جبر محضله قدر بیننده متوسط اوله * اما عملده عدل اداء واجباتله تعبد کبی که بطلاله و ترهب بیننده متوسط اوله * اما خلقده عدل وجود کبی که بخل و تیزیر بیننده متوسط اوله (والاحسان) و احسان ایلده امر ایدر که اول پیغمبر عز صلی الله علیه و سلك قول شریفی موجبیه الله تعالی به عبادتدر کانه انی کوروسن اگر سن انی کوروسنک اول سنی کوروز (و ایتاه ذی القربی) و اقاربیه محتاج اولدقاری و بر مکله امر ایدر (و ینهی عن البغضاء) و قوه شهوته متابعتده افراطدن نهی ایدر زنا کبی که اول احوال انسانک اقیع و اشنعیدر (والانکرا) و دخی منکر دن نهی ایدر که اول هر شئدر که قوه غضبیه اناره سنده انی تعاطی ایدن اوزره انکار اولانه (والبی) و دخی بغیدن نهی ایدر که اول ناس اوزره استیلا و تحیرله استعلا در قوه و همه دن ناشی شیطنتدر * انساندن بر شرک وجوده کورولا اول اشبور اوج قوادن بر نك توسطیله صدور ایده اول اجلدن ابن مسعود رضی الله عنه دیدیکه اشبور آیه کریمه قرآنده خیر و شری جامع بر آیدر عثمان بن مظعون رضی الله عنه لک اسلامنه سبب اولویدر اگر قرآنده بوندن غیر آیت اولسه بنه اکا صادق اولور دیکه هر شئیه بیان اولوب عالیه هدی و رحمتدر دینله (یعظکم لعلکم تنکرون) الله تعالی سز امر و نهیله و خیر و شر بیشتی مزله و عظ ایدر تا که انکه متعظ اوله سز (واوفوا بهد الله اذا عاهدتم) الله تعالی نك عهدنه و فایدک چنانکه عهد ایده سز دینلدی که انکه مراد نذر در و یا ایمان بالله در (ولا تقضوا الايمان بعدو کیدها) ایمانکزی ذکر الله ایله توفیقده نصکره تقض ایتمکز (وقد جعلتم الله علیکم کفیلا) خالو که الله تعالی بی ایمانکز اوزره شاهده قیلدی که اکا وفایده سز (ان الله بهلم ما نفعلون) الله تعالی سزک ایمان و عهدکز تقضده انفعالکزی بیلور (ولا تکونوا کالذین نقضت غزاهم من بعد فو قه انکنا) و شول مرأه کبی اولکز که غزائی ابرام و احکامه نصکره نقض ایدوب انی انقاض قیلور * کبی ایدر اول قریشدن بر مرأه خرقاء حقا ایدی اکا ربطه بنت عمر و دینوردی و سوسه لوی ایدی ذراع دکو مغزلی و اصمیع صکبی صناره سی و فاکه عظیمه سی و ارایدی صوف و شهر و برندن غزل اگیردی و جوارب سینه غدتدن نصف نهاره دل اگیردی و انی نصف نهار اولیجی اول اصکیر دکاری بی بوز دردی * اشبور فعل انک دایما ایدیدی یعنی اول مرأه نه عملدن کف ایدر و نه عمل

ایدر ایدر بکنده نقضدن کف ایدر * سز دخی انجیلین عهد یکنری نعل ایدر سز بعده عهددن کف انجیز سز *
 ونه عهد ایدر بکنده اگا و فایدر سز (تخذون ایمانکم دخلائکم) ایمانکزی ارا کزده دغل و خیانت
 و خدیبه اتخاذ ایدر سز * دینلکه دخل اولدر که وفای اطهار و تقضی ابطان ایدر (ان تكون امة هي اربي
 من امة) برجات جماعت اخرا دن عددده ازید و ماله او فر و ماله یعنی بر قومه غدرا نمکزی کند یکنزده کثرت
 واندره قات اولد بغیجون * مجاهد ایدر بونکه مراد اولدر که اندر خلعة المله محالقت ایدر شورلردی بخانکه اول
 خفایای اعاده بنده شوکت کورسه لاول خلفا ایدر اولان عهدلرین نقض ایدوب اول اعادی ایدر محالقت
 ایدر لردی امدی الله تعالی انلری اول فعلدن نمی آیددی (انما یلوکم الله به) الله تعالی سزری عهده وفائله امر
 و نقض عهددن نمیله اختیار ایدر * تا که نظر ایدر عهده وفای حبلانی سز ایدر میسر * یوخسه قریشک کثرت
 و شوکت و مؤمنینک قلت وضعفه نظر ایدر اغتراری ایدر سز (ولیبینکم یوم القیامة ما کنتم فیه یختلفون)
 و تا که یوم قیامته شول دنیاده اختلاف ایدر یککزی شیئی سز تبیین ایدر بخانکه اعمالکزی اوزره ثواب و عقابله
 برا ایدر (ولو شاء الله باعلاکم امة واحدة) اگر الله تعالی دلیسه جمیع کزی ملت اسلام اوزره امة متقه
 قیلوودی (ولکن یضل من یشاء من یشاء) لکن الله تعالی انلردن دینلکه یکنی عدله بخندول ایدر *
 و دینلکه فضیله هدایت ایدر (ولست انکم تعلمون) و یوم قیامته شول دنیاده ایشلر بکنز اعمال
 حسنه و سینه دن سوال اولور سز (ولا تأخذوا ایمانکم دخلائکم) ایمانکزی ارا کزده دغل و خیانت
 و خدیبه اتخاذ ایدر بکنز که انکه ناس سزک ایمانکزی اغترار ایدوب امن اوزره اولد قلدنده مکره ایمانکزی نقض
 ایدر اولکزی (قرن قدیم بهد ثبوتها) اوله اواسه اقدامکزی محمده اسلام اوزره ثبوت نصکرم طایر بنور
 (وتذوقوا السوء بما صددتم عن سبیل الله) و دنیاده عذاب ذوق ایدر سز شول سبیل که نقض عهد ایدر بکنز
 نامه نقض عهد طریقی تسهیل ایدوب انلری طریق اسلامدن صد ایدر سز (ولکم عذاب عظیم) و آخرتده سز
 عذاب عظیم اولور (ولا تشعروا بهد الله متعافیللا) الله تعالی عهده عذبی عرض سیر استبدال ایمانکزی بلکه
 عهد کزده و فایدرک (انما عند الله هو خیر لکم ان کنتم تعلمون) شول عهده وفای اوزره الله تعالی عندنده کی
 ثواب سز خیر ایدر اندنکه نقض عهد اوزره عرض سیردن اوزر اگر علم و تقیز اهلندن ایدر سز (ما عندکم
 یفقد وما عند الله باقی) اعراض دنیادن سزک عند کزده اولان منقضی وفای اولور * اما که الله تعالی
 عندنده جتنده کی ثواب اهلنه دائم و باقیدر (ولنجیزن الذین صبروا اجرهم باحسن ما كانوا یعملون) فاقه به
 و ادای کفاره و یا مشاق بکنیمه صبر ایدر انلر اجری اعماللرندن احسن جزا ایدر سز (من عمل صالحا
 من ذکرا و انثی و هو مؤمن) ذکر و انشادن برکته که مؤمن اولدیقی حالده عمل صالح ایشلر * زیرا حقیقه ثوابده
 کزده تک اعمالنه اعتبار بوقدر بلکه انلر تک اوزره متوقعلری تخفیف عذابدر (فلیخففنه حیوة طیبة)
 بر انلری دنیاده حیوة طیبه ایدر احباب ایدر یعنی رزق حلاله اتی غنی قیلور موسر ایدر سز و یا کافعات
 و قسمة رضا و برزرا که اتی معسر ایدر سز (ولنجیزنهم اجرهم باحسن ما كانوا یعملون) و ایشلر کاری
 اعمال صالحه تک اجری اندن احسنه جزا لدر سز (فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشیطان الرجیم)
 بخانکه قرآن قرآن مراد ایدر سزک الله تعالی دن سوال ایدر سز شیطان رجیمک ساوسندن اعاده ایدر تا که
 قرآنک حالده اول سکا و سوسه ایدر * جهور عندنده اول استعجاب ایدر و سز * ایشلر و دلالت وارد که
 معالی به نمازک هر کمتنده استعاده لازم اوله * ابن مسعود رضی الله عنه ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم
 فاتحه قرآن او قور اولد یغمده اعوذ بالله السميع العظیم من الشیطان الرجیم دیدیم پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم
 دیدیکه (اعوذ بالله من الشیطان الرجیم) دیکل جبریل علیه السلام بکافی قلدن و اول لوح محف و ظندن اولد یله
 اقرا آیددی (انه لیس له سلطان علی الذین آمنوا و علی رجم یوکون) اول شیطانک تسلط و ولایتی
 یوندر شونلر اوزره حکیم مؤمن اولوب دیری جل شانیه به توکل ایدر * زیرا اندر آنک او امرینه اطاعت
 و سوا سینه اقبال انجیز مکر اولد شیده که احتقار اولور و زور و غفلت اوزره ایشلر اول اجلندن اندن
 استغاثه ایدر امر اولد ایدر (انما اطاعه علی الذین یولونه) بلکه انک تسلطی شول قوم اوزر مدر که
 اکسبت و اطاعت ایدر (والذین هم بمشکون) و انک سبیل الله تعالی به انلر ایدر (واذا بدلتا امة

مکان ایه) بخان برایتک حکمتی نسخ ایدوب برینه حکم اخر کزده وز (والله اعلم بما یبذل) الله تعالی
 احکامندن تبدیل و تغییرنده خاقنه اصل اولانه اعلامد * زیرا بر وقتده صلیت اولان نمکند که وقت آخرده
 مقصده اوله (قالوا انما انت ذکر) کافر لدر که یا محمد سن الله تعالی به افترا ایدر سن * برشی
 امر ایدر بکنده مکره امر آخر سن کور یلوب اولکی امر ندن نمی ایدر سن (بل اکثرهم لا یعلمون) بلکه
 انلر اکثری احکامک حکمتن باز و خطایی نوایدن تمیز ایدر (قل نزله روح القدس من ربک بالحق)
 دیکل که آنی جبریل علیه السلام ربک جل شانهدن صدقه تنزیل ایدر ویدر (لینبئ الذین آمنوا) تا که مؤمنلر
 اول انک کلامی ایدر بکنه ایمان اوزره ثابت اولد و فاضلی ایشلر کارنده انده کی رعایت صلاحی تدبیر ایدوب
 عقیده لدره رسوخ و قبلر لدره اطمنان بولدر (وهدی و بشری للمسلمین) و مسلمینه هدایت و بشارت
 اوله (واذنه لم انهم یقولون انما یعلمه بشر) بر بلور که کفار مکره دیر که محمد قرآنی بر آدمی تعلیم ایدر دینلکه
 انکه مراد عامر بن الحضرمینک غلامی جبریل روی ایدی * و یا خود جبریل و سار نام ایکی غلام نصرانی
 ایدر بکنه اهلندن اولوب مکده سیموف دوزلردی تورا و انجیل او قورلردی * پیغمبر عز صلی الله علیه
 وسلم ایدر انلر او غرا بغنده او قور قلدی دکاردی * خالک ایدر کفار ایدر کزده انلر قاتنه واروب
 او قور و کلاملرله استراحت قیلردی مشرکون ایدر محمد اول ایکیب سندن او کور نورلردی الله تعالی انلری
 نکذیب ایدوب دینلکه (لسان الذی یلحدون الیه انجمی) شول رجلاک لسانیکه اکاشارت و اماله ایدر
 انجمیدر (وهذا لسان عربی مبین) بو قرآن ایدر عربی لسان اوزره فصیح و مبیندر * تقریری ایکی وجهی
 محتمل اولور بری بودر که محمد صلی الله علیه وسلم اول رجلندن ایشلر کی کلام انجمیدر که اتی نه اول و نه سز
 فهم ایدر سز * قرآن ایدر سز عریضدر ادنی تأمل ایدر فهم ایدر سز اوله اولسه انک تاقی الله تعالی دن اولور
 و بریدی بودر که طوئالومکه محمد صلی الله علیه وسلم اول رجلاک کلامن استماع الیه عنای اندن تلم ایشلر
 لکن افضلی اندن تصفایم بودر * زیرا اول عریض و قرآن ایدر سز عریضدر * و قرآن معنی اعتبارله معجز اولدیقی
 کی لفظ حیثیتندن دخی مجزدره و مع ذلک قرآنده علوم کثیره وارد که اتی تعلیم ممکن اولور الامدت مطاولده
 اول علومده فاتی معلمه ملازمتله اولور * دامدی انک جمعی نیجه تعلیم اولور و بر غلام سو قیدنکه بعضی اوقانده
 اکا و غرا یوب اندن کلمات انجمیه ایشلر کلامه اوله اولسه * شرکینک یونک امشالی کلمات و کلمات الیه قرآنیه
 طعن و اعتراضلری غایت عجزلرینه دلیل واضحدر (ان الذین لا یؤمنون بایات الله) شونلر که آیات قرآنیه تک
 من عند الله ایدر * کئی تصدیق ایدر (لا یمدحهم الله) الله تعالی انلری حق و یا سبیل نجاته و یا جنته
 هدایت ایدر (وامم عذاب الیم) و آخرتده انلر عذاب و جیم وارد (انما یفتری الکذب الذین لا یؤمنون
 بایات الله) کذب اختلاق ایدر لا انلر که الله تعالی تک ایشلرینه ایمان کتورمیه * زیرا عقاب
 خوقن ایدر که انلری اندن ارعاع ایدر (واولئک هم الکاذبون) و انلر حقیقه کاذب و کذبده کاملردر
 و یا کذب غادریدر که انلری اندن دین و مروت صرف ایدر * و یا خود سکا مغترین دیکل کارنده
 کاذبلردر (من کفر بالله من بعد ایمانه) برکته که الله تعالی به و من اولد یفتد و نصکرم کافر اوله
 الله تعالی دن غضب و عقابه مستحق اولور (الامن اکره و قلبه مطمئن بالايمان) الا شول کسه
 عذاب و عقابه مستحق اولر که کفره اکره اولنه حالبو که قلبی ایمان اوزره نایندر * ایشلر دلیلد که
 ایمان قبله تصدیق اوله (ولکن من شرح بالكفر صدرا) لکن اول کسه که صدوری کفرله منفخ اولوب
 اتی اختیار ایدر (فعلیم غضب من الله) امدی اول حالو کسینه لدر اوزره الله تعالی دن غضب
 وارد (وامم عذاب عظیم) و آخرتده انلر ایچون عذاب عظیم وارد زیرا که کفر دن عظیم جرم بودر *
 ایشلر دلیلد که مکره مکاف اولیه * و اکره کله کفر تلافی میج اوله * لکن قلبک ایمان اوزره طماننتی شرطیه
 و اکثر علما ایشلر استدلال ایدر بکنه مکره کطلای و عتاقی و هر قولی و فعلیه اندن صدور ایدر صحیح
 اولیه * روایت اولدیکه قریش غماره ابوبنی یاسر و جمیه یار تداد اوزره اکره ایشلر * اوله اواسه سیمیه
 ایکی دوه ارامنه یلوب سن رجال ایلچون اسلامه کلدن دیو او کندن حربه الیه اورمده اولدردیلر *
 و یا سز دخی اولدر دیر اسلامده اول قتل اول ایکیسی اولدیلر * و عماره ایدر کله کفر دن

دیده کارین سویتدیلر * پیغمبر عیسی صلی الله علیه و سلم دیدیلر که یار رسول الله عمار کافر اولدی *
 پیغمبر عیسی صلی الله علیه و سلم دیدیکه عمار کافر اولور دکلدر * بلکه عمار فرقتدن قدمنه دکن ایمانله طولور
 ایمان انک سلم و دمنه خط اولور * بعده عمار اعلیه رقی پیغمبر عیسی صلی الله علیه و سلم قاتنه کادی * پیغمبر عیسی
 صلی الله علیه و سلم انک کوزلی یا شمن سیلوب دیدیکه اوشمه کل اگرینه سکا اکره ایدر لسه ظاهر اسان
 ایدر انله موافقت ایدکل * اشجود لیلدر که اکره عتدنده کلمه کفری نکلم حیا تراوله * اگرچه افضل اولان دینی
 اعزاز ایچون اندن اجتناب دیراسره سیه ایتدی کی روایت اولندی که مسیله الکذاب مساییدن ایکی کیمه یی
 اخذ ایدوب برینه محمد جتدنه دیرمن دیدی اول دیدیکه رسول الله مدر * بابنه حقه دمنه دیرسن دیدی
 ایتدی که سندخی اخیلین سن مسیله انی صلیو یردی بعده اول برینه محمد جتدنه دیرمن دیدی * دیدیکه
 رسول الله در بعده بنم حقه دمنه دیرسن دیدی * اول دیدیکه بن احصم اوج کره سوالی اعاده ایدوب اول ایسه
 یه اولکی جوابی و یردی حتی که اول سیدن مسیله انی قتل ایتدی * چون اول ماجرا پیغمبر عیسی صلی الله
 علیه و سلم ذکر اولندی دیدیکه اما اولکیسی رخصت اللهله عمل ایتدی * وایکیسی عزیمتله عمل ایتدی
 دیوب جتنه ایتدی (ذلک بانهم استحبوا الحیوة الدنیا علی الآخرة) اشجود وعید مذکور شول
 سیدندر که انرحیوة دنیا ای آخرت اوزره ایشار ایتدیلر (وان الله لایدری ان قوم الکافرن) الله تعالی علم
 ایتدنده کافر اولنری ثبات ایمانی ایجاب ایدر شیه هدایت ایتدیردندندخی عصمت ایتدیر (اولئک الذین طبع
 الله علی قلوبهم و سمعهم و ابصارهم) امدی انلر بر قومدر که الله تعالی انلر قلوب و سمع و ابصار اوزره ختم
 ایدوب حتی تأمل و ادرا کدن ایا ایتدیلر (اولئک هم الغافلون) و انلر عتدنده کاملردن بر ایتدی
 حالت راهته لری عواقب تدبرندن اغفال ایتدیلر (لا جرم انهم فی الآخرة هم الخاسرون) حقا که انلر آخرتده
 مغیورلدر زیرا که عذرلرین شول عذاب بخلدی مقضی اولور شیه صرف ایتدیلر (ثم ان ربک للذین هاجروا
 من بعد ما قنوا) بوند نصکره ربک جل شانہ شولر ایچونکه عذاب و ایلا بدن منع اولند قلدن نصکره هجرت
 ایتدیلر عمار و اصحابی کی * و یا خود مؤمنلر عذاب ایتدیلر که نصکره هجرت ایتدیلر خضر کی کی که مولای
 جبره مرتد اولمچون اکر اهند نصکره ایکیسی دخی اسلامه کلوب مدینه یه هجرت ایتدیلر (ثم جاها و
 و صبروا) بعده پیغمبر عیسی صلی الله علیه و سلم ایه جهاد ایدوب اکا و صابر مصائبه صبر ایتدیلر (ان ربک من بعد ما
 لغفور رحیم) امدی ربک جل شانہ هجرت و جهاد و صبر و نصکره اندن اول ایشاد کاری اعمال سینه لرینی
 مغفرت ایدر و من بعد ایشاد کاری اعمال حسنه لرینه رحمتله جزا ایدر (یوم تأتي کل نفس بحاجل عن نفسها)
 ذکر ایت شول حکونیکه اول یوم قیامتدر هر انسان کنیدنک اسلاف ایتدی کی خیر و شر سیدله کنیدنک
 خلاصه معی ایدوب ذاتنه خصوصت و جدال ایدر غیر نیک شانی انی اشغال ایتدیر (و یوفی کل نفس ما عملت)
 و هر نفس کک صالحه و یا فاجره در دنیا ایشاد کی خیر و شرک برامی اکوفیه اولور (و هم لا یظلمون)
 انلر حسنه لرینی تفصیل و یا عیال نری اوزره برشی زیاده سیه ظلم اولور * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر
 بواتیک تفسیرنده * یوم قیامتده ناس یشنده خصوصت زائل اولور حتی که روح جسدده خصوصت ایدوب دیرکه
 یارب بنم یدم یوغیدیکه انکه یارب یدم یوغیدیکه انکه یارب یدم یوغیدیکه انکه یارب یدم یوغیدیکه انکه یارب یدم
 یوغیدیکه یارب بنی خشب کی خلق ایتدیلر اعضا بدن هیچ بری حرکت و عمل قادر دکلر ایدی حتی که
 یورج شمشک شعاعی کی بکا کچیک انکه لسان سو یددی و عین کوردی و یدم یارب یددی و رجا و یریدی
 اول اولسه الله تعالی روح و جسدده کمرک مملکتر اعی و مقعد مثیلدر که ایکیسی بر میوه لو بوستانه
 کیدیلر اعی میوه کی کورمز مقعدیه کالی ایزمن * اول اولسه اعی مقعدی ارق سینه بندری حتی که
 مقعد اول میوه دن دیلدی دکلدر و شردی * بعده اول میوه کی ایکیسی اولشیدیلر * امدی انک کی
 ربحله جسدک عملده اشتراک لری ظاهر اولوب عذاب دخی ایکیسی اوزره ایجاب اولور (و ضرب
 الله مثلا قریة) الله تعالی مثل قیلدی هر قوم * و یا اهل مکه که الله تعالی انلر انعام ایدوب نعمت
 انلری بطره ابر کوره اول نعمته کفران ایدر الله تعالی دخی انلر نعمت ازال ایدر قریه کی که (کانت
 امة مفسنة) اهل امة و قاره اوله انلری خوف ازعاج ایتیه (یا ایها وزعها و عدا من کل مکان)

انک اقواتی وسعت اوزره هر مکاندن اکا کاه (ذکره ربنا الله) انلر ایسه الله تعالی انک نعمتله
 کفران اولدر (فاذا هم الله لباس الجوع و الخوف بما كانوا يصنعون) اول منیع لری سیدله الله
 تعالی انلری جوع و خوفه مبتلا قیلدی * روایت اولندی که اهل مکه قرآنه و محمد صلی الله علیه و سلمه کافر
 اولیچن الله تعالی انلری یدی یل قحطله مبتلا قیلدی * حتی که جوعدن بجه و داولد بلر عظام محرقه و جیفه
 و کلاب میتنه و دمه معالج و یری یدیلر * اهل مکه نیک رؤسای پیغمبر عیسی صلی الله علیه و سلمه دیدیلر که رجا لزه
 معاداة ایدرسن نسا و صیباتک جرم لری ندر * اول اولسه پیغمبر عیسی صلی الله علیه و سلم ناسه اذن و یردی
 حتی که اطراف بلاددن مکه به طعام کتور و راولدیلر * مع هذا مشرکون ایدیلر و خوفدن مرادی پیغمبر عیسی
 صلی الله علیه و سلمک بعوث و سرایای ایدیکه مشرکینی نهب و غارت ایچون اطرافه کیدر لردی (ولقد جاءهم
 رسول منهم فکذبوه فاخذهم العذاب وهم ظالمون) اهل مکه به کندی بلردن محمد صلی الله علیه و سلم رسول
 کلدی انلر ایسه انی تکذیب ایتدیلر * اول اولسه انلری عذاب جوع و یاقوه بدر اخذ ایلدی حالبو که انلر
 شرکله ظالمدر (فکافوا عما رزقکم الله حلالا طيبا) امدی الله تعالی انلر شره و یردی کی حرث و انعامدن
 حلال طیب یکنر (واشکروا نعمه الله انکم من عباده) و انک نعمته شکر ایدلر اگر انک
 وحدانیتله اقرار ایدر و اکعبادته راضی اولور سکر شول وجهله حکیم انک حلال ایتدی کنی تحویل
 و حرام ایتدی کنی تحریم ایدم * بعده محرماتی اندن اجتناب ایچون تعریف ایدوب دیدیکه (انما حرم
 علیکم المیتة و الدم و لحم الخنزیر و ما اهل لغير الله به) الله تعالی سزه میتة و دم و لحم خنزیری
 حرام ایتدی * و دخی اول شئی که انک دیتدنده الله تعالی دن غیر نیک اشی که ذکر اولنه (ان اضطرر غیر باغ
 و لا عاقبان الله غفور رحیم) برکه که الله تعالی انک حرام ایتدی کی اشیادن بر شیک تساولنه مضطر
 اولوب حد ضرورتی تجاوز ایتدیر و یا سفره حصیه کتور اولدنی حلاله انی تساول ایدر الله تعالی غفوردر
 انک تساولی اوزره انی مواخذ ایتدیر * رحیمدر که انی تساوله اسکار رخصت و یردی (ولا تقولوا لما نصف
 الستکم الکذب هذا حلال و هذا حرام لتقتروا علی الله الکذب) السنه کز کذبی وصف ایچون بو حلالدر
 و بو حرامدر دیمکز الله تعالی بره بونکه امر ایلدی دیوا کا کذبله اقرا ایدم * ابن العربی ایدر
 امام مالک و بر قوم مقنینک مسائل اجتهد ایدم بو حلالدر و بو حرامدر دیو جوابی کره کوردیلر * بلکه
 اول جواب قرآن و یا حدیثله منصوصه مسائلده اولور یوخسه اجتهد ایدم دکل (ان الذین یقترون
 علی الله الکذب لا یفلحون) شونکره الله تعالی به کذبله اقرا ایدر انلر آخرت عذابدن نجاته بوازلر
 (مشاع قلیل) دنیا ایلر بقاء و عیشی تمتع قایلدر (ولهم عذاب الیم) و آخرتده انلر عذاب
 و جیم و اردر (وعلى الذين هادوا و حرمنا ما قصنا علیکم من قبل) و داورزه بر حرام ایتدک آنیکه سوره
 انعامده سکا ذکر ایتدک که اول (وعلى الذين هادوا و حرمنا) آیتدر (وما ظلمناهم و انک انتم هم
 یظلمون) بر انلر تحریمه ظلم ایتدک بلکه انلر کندیله ظلم ایتدیلر شول حیثیتده که عقابی موجب شئی
 ایشادیلر (ثم ان ربک للذین علوا السوء بجهالة ثم تابوا من بعد ذلك و اصبحوا ان ربک من بعد ما لغفور
 رحیم) ربک جل شانہ شول جهالتله عمل سوه ایشاد کلدن نصکره توبه ایدوب عل صالح ایشلدر اول
 سوق مغفرت ایدمچیدر * و انابنی اوزره توب و یرمچیدر (ان ابراهیم کان امة فانت الله حنیفا) ابراهیم
 علیه السلام مع خیر ایدمچیکه بر امتده جمع اولان خصال حیده یا کز انده جمع اولشیدی * ناسک کیسی کفار
 ایکن اول یا کز * مؤمن ایدی هر ملت اهل آتی توبی ایدر و اندن راضی اولور اول رئیس موحدین
 و قدوة یقتیدر که فرق مشرکین ایه جدال ایدوب حجج دامغه ایه مذاهب زانغه لرینی ابطال ایتدیلر * الله
 تعالی به طبع و اوامرینه قائم ایدی دین اسلام اوزره مستقیم اولوب ادیان باطله دن مائل ایدی (ولم یکن
 من المشرکین) مشرکاردن دکایدی ز برافریش زعم باطل ایدر زعم انلر ملت ابراهیم اوزره اولدر
 (شاکرا لانه) نعم قیلله به شاکر اولدنی حلاله فکیف کدم کتوره به (اجتنابه) انی توفه اختیار ایتدی
 (و هداه الی صراط مستقیم) و انی دین حقه هدایت ایتدی که اول اسلامدر (واستبانه فی الدنیا حسنة)
 بر اکاد نیاده حسنه و بر دکل که اول رسالت و خلند و یا لسان صدق و نناء حسند و یا کبری حالنده اولاد ابرارد

و با جمع آمده قبول عامد * و با وامت نماز زنده (اللهم صل على محمد كما صليت على ابراهيم ديلدر
 (وانه في الآخرة من الصالحين) و اول آخرته صالحه چنده در (ثم اوحينا اليك ان اتبع ملة ابراهيم
 حنيفا) با محمد بزكا وحي ايتدك كه ملت ابراهيم اتباع ايد ه سن اديان باطله دن مائل اولديغك خالده
 يعني توحيدده و اكا رفته و ملايمته دعوتده و دلائي مرة بعد اخري ايراده و هر كس نه ايله فهمي حسبجه
 مجتاده اكا اتباع ايت (و ما كان من المشركين) اول مشركردن اولدي بلكه اول قدوة موحدين
 ايدى * اهل اصول ايدر پيغمبر عز صلي الله عليه وسلم شريعت ابراهيمه مأمور ايدى الا اولاكه پيغمبر عز
 صلي الله عليه وسلم شريعتده منسوخ اولدي يوخسه نسخ اولغيان انك شريعتدر (انما جعل السبت
 على الذين اختلفوا فيه) يوم سبتي تعظيم و انده عبادته تخلي شول قوم اوزره فرض قيلد ديكه انرا نده نييلر نه
 اختلاف ايتد بلكه انرا عوددر * بر قوم ديد بلكه يوم سبت اعظم ايامدر زيرا كه حق تعالى يوم جمعه ده اشياي
 خلقدن فارغ اولوب يوم سبتده برشي خلق ايتدى * و بر قوم ايسه اعظم ايام يوم احددر ديد بلكه * زيرا
 الله تعالى انده اشياي خلقه ايتدا ايتدى اولده اوله هر بر قوم الله تعالىنك فرض ايتديكي يومك تعظيبي
 اختيار ايتد بلكه اوزر لر نه تعظيبي فرض قيلان يوم جمعه ايدى * روايت اولنديكه موسى عليه
 السلام انره يوم جمعه في تعظيبي امر ايلدي و ديد بلكه هر هفته ده بركون لله تفرغ ايتدك * امدى جمعه كوتده
 عبادته مشغول اولوب دنيا شغلي ترك ايتدك سائر التي كونده دنيا حاجته و صنايعكزه اشتغال ايتدك
 انرا ايسه اندن اياه ايدوب بزبست كوتدن غير تعظيم ايتد بلكه * اولده اوله اول اوزر لر نه فرض
 قيلدوب تشديد اولندي * بعده عيسى عليه السلام كاوب اولد خي جمعه كونن تعظيبي قومه امر ايديجك
 ديد بلكه احتراز كيم يودك عيدي بز عيده من دنصكره كه * اولده اوله انرا تعظيم ايجون يوم احدى
 اختيار ايتد بلكه * بعده الله تعالى يوم جمعه تعظيبي وامت محمد و بريجك قبول ايتد بلكه * و اول انره مبارك
 قيلد بلكه انده كناهلى باران نور و دعاري قبول اولوب اوزر لر نه رحمت انزال اولتور (وان ربك
 يحكم بينهم يوم القيامة فيما كانوا فيه يختلفون) رب تعالى يوم قيامته شول دنيا ده تحليل و شجر عده
 و عبادت ايجون تعيبي ايتد كاري كونده و اوزر لر نه فرض اولانك غير تعظيبي اولان اختلافه في فصل
 ايدوب هر فرقه به مستحق اولد بفي جزائي ايدر (ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة) با محمد
 نامى ربك جل شانه نك سبيله يعني دين اسلامه دعوت ايت مقاله محكمه ايله كه اول بر ديلدر كه حق
 ابضا ايدر و انكه شبه كيدر * و دخی موعظة حنه ايله كه اول مواعظ قرأ ندر * و با ترغيب و ترهيبه الله
 تعالى به دعوتدر و قول لين رقيقدر (و جادلهم بالتي هي احسن) و انرك معاند لر له جدال ايت طرق
 مجادله نك احسنيله كه اول وفق و لين و ايشار وجه ايسر و مقدمه اندركه اول تسكين لب و تبليغ شغب ايدر
 (ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبيله و هو اعلم بالممتدين) ربك جل شانه اعلدرا كا كه دين حقدن خروج
 ايدر * و دخی اكا كه دينده استقامت ايدر سكا واجب اولان ابلاغ و دعوتدر * يوخسه هدايت و ضلالك
 حصولي الله تعالىنك مشيخته عاندر (وان عاقبتهم فمما يقبوا بمثل ما عوقبتهم به) اكر منزعقاب ايدر سكر
 عقاب اولنديكه كز مثيله عقاب ايتدك * ديلد بلكه اشبو ايت شهداء احد حقنده نازل اولوبدر * وقتا كه
 مسلون يوم احدده تلار نه اولان فعلى كورد بلكه قارنلري دشلمش و مثله سبته ايدلمش * حتى كه قتلاي
 مسليندن حنظله بن اراهدن غيري مثله مركسه قالمش شول سببتكه بابا بي ابو عامر الراهب ابو قبيانه
 ايدى انك خاطر ايجون حنظله بي ترك ايتد بلكه * مسلون ديد بلكه اكر الله تعالى بزي مشركين
 اوزره غالب ايدرسه انره بر مرتبه مثله ايدسكه عربدن كسه كه سه به اني ايتش اوايه و پيغمبر عز صلي الله عليه
 وسلم دخی جزورنى الله عتله به سه ايتد كاري مثله به نظر ايتد بلكه انف واذن و مذا كيرنى كسه شردى *
 ديد بلكه اكر الله تعالى بزي انرا اوزره غالب ايدرسه سنجون انرك يتخته مثله ايدم * اولده اوله الله تعالى
 ايتد بلكه انرا ايه يورد بلكه با محمد و ايوامين اكر سز لايد مشركينك مواتنه جزا ايدر اولسكز انرك سز
 ايتد كاري جزا نك مثلي ايتدك (و لن صبرتم اى و خير للصابرين) و اكر صبر ايدوب قصاصى ترك ايدر سكر اول
 صبره تقيله انتقامدن خير ايدر اوله اوله پيغمبر عز صلي الله عليه وسلم كفارت بين ايدوب كسه به مثله

ايتدى بلكه صبر ايدرين ديدى * كاه ايدر ايشبو ايت دليلدر كه تصاصده عايله رعائتي واجب اوله * امام فخرى به
 ديلد بلكه بر كس نه نك مائه آخر حيات ايدوب بعده اول بخون عليه خاتك مال دن ايسه كيرسه حيات
 اولنان دكاوسن آفروپ باقسن ردانسه جازر اولورى * ديد بلكه نم و بوايله استدلال ايتدى (رابع
 و ما صبرك الا بالله) با محمد صبر اوزره دائم و اغل و الحال سنك صبرك اول الله تعالىنك معوتيله و توفيقيله در
 (ولا تحزن عليهم) انرك سندن اعراضه محزون اولغل (و لا تذك في ضيق مما يمكرون) و انرك مكرندن
 ضيق صدرده اولغل (ان الله مع الذين اتقوا و الذين هم محسنون) الله تعالىنك نصرتي مهايدين اتقا
 ايدنلر ايجوندر و دخی اعماللرندن ولايت و فضله احسان ايدنلر ايجوندر * و با خود الله تعالىنك امر في
 تعظيمه اتقا و خلقه شقته احسان ايدنلر ايجوندر *

سورة الامرا مكيه وهى مائة و عشر آيات

(بسم الله الرحمن الرحيم)

(سبحانه الذى اسرى بهبده ليلا من المسجد الحرام الى المسجد الاقصى) اول الله تعالى بي تزيه ايتدك
 هر عبيدك اعداه اني اكا مضاف قيلور و انك امرندن نهجه كلورك اول عبدى محمد صلي الله عليه وسلم
 كچه نك بعضنده مسجد حرامك كندندن بيت المقدسه تسير ايتدى (الذى باركنا حوله) كه انك
 حولنده كي بلاد و اما كنى دين و دنيا باركائيله تعبير ايتدك كه موسى عليه السلام دنبر اول مهيبط وحي
 و متعبد ايتدور و انهار و اشجار له محفوظدر (لقربه من آياتنا) تاكه بز محمد صلي الله عليه وسلم شول
 وحدانيته دلالت ايدر بعض آياتى كوتره وركه اول بر كچه نك بعضنده بر ايتاق مضافي قطع ايتدور *
 و بيت المقدسه كوره سيدر و انبيا اكا قتل ايدوب مقام لر نه واقف اولميدر (انه هو السميع البصير) الله
 تعالى محمد عليه السلامك اقوالنى ايشيدر و افعالننى كورر * انك حسيجه آنى كرامات و درجات عاليه به
 اير كورر * مقال ايدر پيغمبر عز صلي الله عليه وسلم انك امرانى هجرتدن برييل اول و جب و بارمضان
 ايتده ايدى * روايت اولنديكه پيغمبر عز صلي الله عليه وسلم ايدرين بيت شريف عندنده هجرتده نوم و يقظه
 ياشنده ايدم و با خود دامهاني ياشنده ايدم جبريل عليه السلام كاوب صدرى شق ايتدى * و قلبي حقاوب
 زمزم صويله يودى * و ايمان و حكمتله طولى اتون لكن كنوردى و اول ايمان و حكمتى صدرده افراغ
 ايتد بلكه نك صدرى ايتاق ايتدى * بعده مرجلو و طاملو بكا بر براق كتورلد بلكه اول حارون فوق
 بغلندن دون بردابه ايتد طويل ايدى * حافرى منتهاي طرفى عندنده وضع ايدردى * اكا يتوب جبريل عليه
 السلام لاله بيت المقدسه ايردم و آنى شول حلقه به ربط ايتد مكه انبيا عليهم السلام دابه لر بى اكا ربط
 ايدر لردى * بعده مسجد انصايه كيروب ايكي ركعت نماز قيلدم * اندن حقيقتي بكارانده خبر و برانده لب
 كتور بلوب لبني اختيار ايتدم * جبريل عليه السلام بكا با محمد فطرى اختيار ايتدك ديدى اندن كيدوب
 جبريل عليه السلام لاله سما دنيا به ايردك * جبريل عليه السلام انك قحمن ديلد كده ديلد بلكه سن كيمس
 و بيلكجه كيدر * ديد بلكه بن جبريل بيلجه محمددر * ديلد بلكه اول رسالتله مبعوث اولدمي * ديد بلكه نم اندن
 ترجيب اولنوب ايجر و كيرد بكمزده انده آدم عليه السلام كوروب اكا سلام و پر دم اول بكارد سلامدنصكره
 ترجيب ايتدى انك صاغنده و صولنده اسوده و ارايدى صاغنه نظر ايتسه كور و صوانه نظر ايتسه اغلر
 جبريل عليه السلامه سوال ايتدم * ديد بلكه اول انك ذره سنك نسل نسجه سيدر صاغنده كير اهل جنت
 و صولنده كير اهل ناردلر * اندن كيدوب ايتكني سمايه ايردك منوال سابق اوزره سوال و جوابدنصكره
 انده عيسى بي كوردم اندن كيدوب اوچني سمايه ايردك انده يوسف عليه السلام كوردم كه اكا حسنك
 شطرى و برلندي اندن دردني سمايه ايردك * انده ادريس عليه السلام كوردم * اندن بشني سمايه ايردك
 انده هارون عليه السلام كوردم * اندن النبي سمايه ايردك انده موسى عليه السلام كوردم * اني تجاوز
 ايديجك اغلادى * ديلد بلكه نيه اغلار من ديدى اكا كه اشبو بد نصكره مبعوث ايكن استندن جنته كيرد بكم
 ايتك كيرتندن اكر اولوراندن ديني سمايه ايردك انده ابراهيم عليه السلام كوردم * اندن بيت معوره رف
 اولندم جبريل عليه السلام ديد بلكه اشبو بيت معوره هر كونده ياشيك ملك كير و حقدنلر ندر بردخى اكا

عودت ایزد و آمدن سدره المنته ایه ایدر مکه انک سیه می هجر لک دستوری حکمی ایدی یوانی فیل قولانی
 کبی ایدی چون قدره الامن ماشاء الله آتی غشی ایدی بیک متغیر اولدی هیچ بر مخلوق قادر دکر که انک صفتی
 وصف ایده یله اول سدره المنته انک دیندن دوت نهر چیه ووب ایکسی باطندر جنته کیدر و ایکسی
 ظاهر در دنیا به چیه که اول نیل و فراتدر * و اول محله بکا هر کونه کجه ده الی نماز فرض اولدی *
 و سیه نزول ایدوب انی ذکر ایدم دیدیکه رب تعالی به رجوع ایدوب تحفه بن دبلکل که امنک اکا طافت
 کنور من بن سندن اول اکامتلا اولوب نامی تجر به ایل بلشم * و ایل اولسه کرار رب تعالی به مراجعت
 ایدوب اول تحقیف لیدر که حق که بش قازه ایدردی * امدی یا محمد هر کونه کجه ده بش نمازی فرض
 ایدم که بن الی نماز یازارین * برکسه که بر حسنیه به قصد ایدوب ایشلمه بن الی بر حسنیه یازارین ایشلمه
 اون حسنیه یازارین * و اگر بر حسنیه به قصد ایدوب ایشلمه آن بر شی یازارین ایشلمه بر شی یازارین *
 بعده اندن کیدوب جنته کیدر لدم و اندن بر مستویه رفیع اولدم که اندم صبر اقلای ایشتم * آندن
 اویانوب کندی مسجد سر آمده بولدم * پس بواجندن معراج امر نده علماء اختلاف ایدیلر که اول منامده
 و یا خود نقطه میدی * و وحیدن اول و یا خود صکره میدی * محققون دیدیلر که اول منامده و یا ایدی
 الله تعالی اکا انی وحیدن اول کوستر شدی * نه کیم اویانوب کندی مسجد حرامده بولدم دیمی
 اکا دلالت لیدر بعده اول رؤیای تحقیق ایچون وحید نصکره هجرتدن بریل اول بقظه ده اکا کراولندی
 اوزره جسد ایه اسراء ایدردی نه کیم هجرتدن التبی سته ده عام حدیبه ده رؤیاده مکفی فخر ایغش کوروب
 تحقیق اندن ایکی سته صکره ده ظاهر اولدی * وقتا که پیغمبر صلی الله علیه وسلم لیله اسراءن رجوع ایدوب
 ذوطوی نام مکانه ایدردی * جبریل علیه السلامه دیدیکه بوا سرا امر نده قوم بنی تصدیق ایتزل دیدیکه
 ابوبکر رضی الله عنه تصدیق ایدر اول صدیق قدر * چون پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایله امرانک صبا حنده
 اسراستی نامه خبر وردی مسالوندن بر طاقه اکا ایتانوب مرید اولدیلر * و مشرکیندن بر طاقه ایه
 ابوبکر رضی الله عنه به سکر دیدیلر * صاحبان محمد کندی بوی کجه ده بیت المقدسه واروب کندی زعم ایدر
 سن نه دیرین دیدیلر * دیدیکه اگر اول آتی دیش ایه بن تصدیق ایدر بن زبراکه اول صادق و حالبوکه
 بن آتی اندن بعد شی اخبار نده تصدیق ایدر بنکه اول غدوده و یار و حده ده حماء خبرین کنور بن کاشک
 و ترددا عزم ایتانوب تصدیق ایدرین اول اجندن اکا صدیق دیو تعجبه ایدیلر * بعده پیغمبر صلی الله علیه
 وسلم دیدیلر که قادر اولور میسکه بر مسجد اقصای وصف ایدم * نم دیوب اولدی اوزره انی انکره وصف
 ایدیلر کوزل بله اصاب ایتلد دیدیلر * امدی غیر من احوالندن دخی خبر ویر که اندن هیچ بر شیئه ملاقی
 اولدکی اول بره خیرین اهدر دیدیلر * دیدیکه نم شو فلانک غیره اوغر ادمکه اول روحاده ایدی بر دوه لرین
 بنور منار انک طلبنده ایدیلر بن صوصا مندم و حال نده بر قدح صوبولوب ایچدم * بعده قدحی بنه برینه
 قودم کد کارنده انکره سوال ایدلر که اول قدحده صولن بولدیلمی * دیدیلر که امدی بزم غیر من دندخی
 خبر ویر که اول قنده ایدی عددلری و جلالی و هیئتلری و صاحبیلری نه وصفلوی ایدی نم دیوب وصف
 ایدیکند نصکره انده فلان و فلان کسه ل و ارایدی * بن انکره تعجبه و امت کلشیدم فلان کونده
 کونش طوغه رق عیرله قدمه می بر جل اوق اولوب حالی دیکامش ایکی غراوه در اوزر بکره چیه کاور
 اوله اولسه اول کونک صبا حنده نینه جاننه سکر دشدیلر یوکسکره چیه قوب یوله باقشدیلر * همادم
 بریمی اشته کونش طوغا بور دیدی * و بر آخری اشته بر جل اوق کلور دیو خبر وردی * حتی که
 پیغمبر صلی الله علیه وسلم ذکر ایدیکه * لامتلک بیعی ظاهر اولدی کور دیر کفر لری اوزره اصرار
 ایدوب بومصر میبندردیلر * و ایتنا موسی الکتاب و جعلناه هدی لبی اسرائیل الاتخذوا من دوق
 وکیل * بنه و سیه نورانی جله واحد و بر دیک وای بنی اسرائیل ضلالتندن هدی ایتلد تا که بدن غیری رب
 ایدیمه که امر لینه اول وکیل اوله (ذریه من جماع نوح) رب ایدیمه کز شول ذریه که برانلری
 نوحه سفینه ده کنور منشکره اول عیسی و عزیر در و یا شولرک ذریه که برانلری سفینه ده نوحه
 ایمانلری سیه غرقدن انجا ایتلد بدن غیری وکیل ایدمکز * حالبوکه سزا کایمان کنور ووب سفینه ده

غرقدن انجا و انلرک ذریه سنسز (انه کان عبد اشکور) اول نوح علیه السلام عبدشکور ایدی جماع
 حالانده الله تعالی به حد ایدردی * اشکور نده ایما واردر که انک و کرک انبیا عنک نجاتی انک شکری برکاته
 اوله و ذریه سنسز اکا اقتدایه حس اوله * و یا عبدشکور له مراد مومنی علیه السلام اوله (وقضینا الی بنی
 اسرائیل فی الکتاب لتفصدن فی الارض مرتین) برنوارنده بنی اسرائیله وحی مقتضی مبتوله وحی ایتلد که
 والله سز شام و بیت المقدس دیارنده معاصی ایلد ایکی کره فساد ایدر سز * اول ایکی فسادک بری احکام نورانه
 مخالفلری و شعایا علیه السلامی قتل ایدر * و ایکینی زکریا و یحیی علیه السلام قتل ایدر * و عیسی علیه
 السلامی قتل و قتل ایدر (ولتعلن علوا کبیرا) والله تعالی به طاعتدن استیکار ایدر و یا خود ناسه ظلم
 ایدر سز (فاذا جاء وعد اولیما) بخانکه اول ایکی کره ناک اولامی عقابنک وعدی کله (واعتنا علیکم
 عبادنا اولی بامس شدید) اوزر بکره تسلط ایدر شول عید منیکه انکر حریده قوت و بطش شدید
 صاحبیلر که انکه مراد جالوت الخزری و جنود ایدر که انی داورد علیه السلام قتل ایدر * و یا خود
 سنجاریب نینو ایدر * و یا خود بخت نصر و اصحابیلر که اول اظم در (فجاسوا خلل الدیار) که انکر وسط
 دیارده سزک طلبکزدن مردد ایدر * حتی که کبار کزی قتل و صفار کزی سی و نورانی اسراق و مسجد اقصای
 تخریب ایدر (وکان وعدا مفعولا) اشبو قضاء کاش اولدیکه انده خلف اولز (ثم ردناکم الکره
 علم) بوند نصکره بانی اسرائیل دولت و غلبه می سز بکون قیلور شول قوم اوزره کیم سزک اوزر بکره
 بعث اولمشلردی (واوددناکم باموال و بنین و جعلناکم احسن ذریه) و سزه اموال و اولاده امداد ایدر
 وعدد کزی اولدیکدن اکثره یورز (ان احسنتم احسنتم لافسکم وان اساتم فلما) اگر احسان ایدر سکر
 کند بکره احسان ایدر سز که نوابی کند بکره عائد اولور * و اگر امات ایدر سکر نه کند بکره اسات ایدر سز که
 اوزر بکره و بای یازیلور (فاذا جاء وعد الاخره) بخانکه اول ایکی کره ناک اخریه می عقابنک وعدی کله الله
 تعالی اوزر بکره فرس و رومدن خردوس و ططوبی کوندر که کبار کزی قتل و صفار کزی سی ایدر
 و دیار کزدن سزى اخراج ایدر (لیسوا و اوجوهکم) تا که یوزر بکره انار مسافتی ظاهر قیلر (وایدخلوا
 المسجد کما دخلوه اول مرة) و تا که بیت المقدسه و نواحیه کبره ل اول مرده کیدر کازی کبی (وایسبروا
 ما علوا تنبیرا) و تا که غلبه ایدر کزی قوی هلاک ایدر (عسی ربکم ان برحکم) قریب اولدیکه اشبوکره
 اخریه ده ربکز جل شانه سز رحمت ایدوب دواتکزی کیر و سزه و ایدر (وان عدتم عدنا) و اگر نه
 معصیه عودت ایدر سکر * اوچینی کره عقوبتکزه عودت ایدر * قتاده رضی الله عنه ایدر عودت ایدر
 محمد صلی الله علیه وسلم تکذیب و قتلله قصده الله تعالی دخی انلری عقوبتله قصد ایدوب انی انکر
 اوزره تسلطله عودت ایدر حتی که قریظه فی قتل و بنی النضری اجلاه ایدی * و یا قیلری اوزره جزیه
 وضع ایدی اشبو انلرک دنیا ده کی عقاب ایدر (وجعلنا جهنم للکافرین حصیرا) و کافرله بر جهنمی
 محبس قیلور * حذیفه رضی الله عنه پیغمبر صلی الله علیه وسلم دن روایت ایدر وقتا که بنو اسرائیل
 اعتداء ایدوب انبیال بنی قتل ایدیلر * الله تعالی انلرک اوزره فارس ملکی بخت نصری تسلط ایدوب بیت
 المقدسی محاصره و قصد نصکره یحیی علیه السلام دخی اوزره بنی اسرائیلدن تمشیک کشی بی قتل
 ایدی * و سارا هالیسنی سی ایدی بیت المقدسک حلیسنی سلب ایدوب اندن یوز تمشیکک عجله دوزدردی
 و بنو اسرائیل سوروب بابه ایلندی * یوزیل انلر انده مجوس بنده اسیر اولوب خدمت ایدیلر * مع هذا اول
 اسیرلک بر نیجه می انبیاء ایدیلر * بعده الله تعالی انلر رحمتدن فارس ملوک کندن کورس نام ملک
 مؤمنی * کوندردی مجوس بنده اسیر اولان بنو اسرائیل الوب کیر و بیت المقدسه ایلندی * یوزیل الله
 تعالی به اطاعت اوزره اولد قلدن نصکره کیر و عصیان و فساد عودت ایدیلر * الله تعالی انلرک اوزرینه
 انطیانوس نام ملکی تسلط ایدی انلری اسیر ایدوب بیت المقدسی یاقدی * باقیلری بر مدت طاعت اوزره
 اولد قلدن نصکره بنه عصیان و مخالفت عودت ایدیلر * اوله اولسه الله تعالی اوزر لینه رومیه ملکی قاقصی
 تسلط ایدوب حتی که بنو اسرائیل بقیه من امیره و بیت المقدسی تخریب ایدی * محمد بن امحق ایدر حتی جل
 و علا فغان بنو اسرائیل برکسه فی لک انیه اکا بر بنی دخی بعث ایدر دیکه اول انی ارشاد ایدر * و نورانک اوامر

ایند که برخند قازدیلر وات و دوه و قاطر و صغر و قیونلرین قانلری اول خندقه اقتدیلر *
 حتی که قان خردوسک عسکری اور تا حنه ایردی بو طریقه بقله بنواستللاک بقیه سنی قتلدن قور تاردی * و اول
 ذبح اولنان مویشینک جیفه لری اوزره شول اوکدن قتل اولنان ناسک مینه لرین قودردی که انکله مویشینک
 جیفه لری اورنلوب خردوس انک جیفه قی ناس مینه سی ظن ایلدی انکله ناسدن قتل رفیع ایدوب کیر و بابل
 رحلت ایتدی * امدی بنواستلله ایرشن ایکی وقعه ناک اولکیسی بخت نصر وقعه سیدر * وایکنجیسی اشبو
 خردوس وقعه سیدر که الا آن ذکر اولندی بوند نصکره شام و نوا حبسی ملکی روم و یونانیه به انتقال ایتدی
 و بنواستللاک بقایا سینه کثرت ابروب ریاستلری بیت المقدسه و نوا حبسده اولدی * لکن ملوک و جبهی
 اوزره دکل وسعت و نعمته اولدی بولر تا شول وقعه دکن که احداث معاصی اظهار ایتدیلر * الله تعالی اوزرله
 ططیوس و رمی بی تسلط ایتدی * کلوب بلاد لر بی قحریب و کندیلر بی اندن طرد و ملات و ریاستلرین نزع
 ایتدی و اوزرله سینه ذات و صفار و جزیه وضع اولندی و بیت المقدس عربن لظطاب رضی الله عنه زمانه دکن
 خراب قلوب مسالون انی تعمیر ایتدیلر * و هب ایدر الله تعالی بخت نصر ل صورتن بر مدت نمره و بر مدت نوره
 و بر مدت اسده تحویل و مسخ ایتدی اشبو صورتلر دیدی ییل مستقر اولدی * و الحاصل اول مدتده قلبی قلب
 انبسان ایدی * بعده الله تعالی اکامال کنی کیر و وروب ایمانه کادی * و همدن سوال اولندی که بخت نصر
 مؤمنیدی دیدیکه اهل کتاب انک امر نده اختلاف ایتدیلر * بعضی ایدیلر که اول یهودیت اوزره وفات
 ایتدی * و بعضی ایدیلر که اول بیت الاموی احرار و انبیای قتل ایتدیکچون حق تعالی توبه سنی قبول ایتدی
 سدی ایدر و قنا که حق تعالی بخت نصری مسخند نصکره کیر و اولکی صورتیه تحویل ایدوب ملکتی کیر و اکا
 و بردی * دانیا علیه السلام و احبابی اکاناسک اکر می ایدی * مجوس اکا حسد ایدوب دیدیلر که دانیا ل شرب
 خراب ایتدیکنده قبول ایتماسکه صبری اولمز * اول حالت ایدیه انک عادتده عار ایدی * اوله اواسه بخت نصر
 طعام و شراب ایدوب دانیا ل و احبابی اکا چاغردی و بوابه دیدیکه هر که اول بوله چقارسه انی اوروب
 اولدورسن * اگرچه بن بخت نصرم دخی دیرسه ده چون بیوب ایدیلر ببول ایچون طشره اول چیقان
 بخت نصر ایدی * بواب انی کور بچک اوزرینه یوریدی اول ایه بن بخت نصرم دبه کوردی چاره
 اولیوب بواب انی اولدردی (ان هذا القرآن یهدی للی هی اقوم) اشبو قرآن هدایت ایدر شول
 طریقه به کیم اول اصوبدر و یا شول کلمه به کیم اول اعدلد که اول کلمه یوحیددر (ویشتر المؤمنین الذین
 یعملون الصالحات ان لهم اجرا کبیرا) و اعمال صالحه ایشلین مؤمنلره اجر کبیره بشار ایدر (ون الذین
 لا یؤمنون بالاخرة اعتدنا لهم عذابا الیما) و آخرته ایمان کتورمیزلره خبر و برکه برانلر ایچون عذاب الیم
 اعداد ایتمیز (ویدع الانسان بالشردعاه بانذیر) انسان غضبی حالده کدویه واهله و مالنه شرله دعاه
 ایدر خیر ایدعاه ایتمی کبی اگر الله تعالی انک اول دعاسنه اجابت ایتسه هلاک اولوردی لکن اول فضلدن اکا
 اجابت ایتمز (وکان الانسان عجولا) انسان عجول اولدیکه قابنه خطور ایدن هر شینه سارعت ایدر
 عاقبتنه نظر ایتمز * دینلر که انسان ایلد مراد آدم علیه السلام در که روح سره سینه ایریشیلن نهوض قصودین
 ایدوب دوشدی * روایت اولندی که یغمیر عز صلی الله علیه و سلم سوده بنت زمعه رضی الله عنها به راسیر
 و بردی اول ایه انک اینتنه مرحمت ایدوب بندنی چورزدی مکر اول فرصته منتظر ایش اندن قاجدقی
 یغمیر عز صلی الله علیه و سلم اکا انجینوب الی کلسون دیوبد دعاه سندن نصکره اول فدائه نادم اولدی
 و دیدیکه الیم بن بشرین اول که که اکا بددعایدرین انی اکا رحمت ایت (وجعلنا اللیل والنهار آیتین)
 برابیل و نهار لیسق واحد اوزره تعاقبن قدرت و حکمه نزه دلالت ایدر ایکی آیت قیلدی (فمعو نایة اللیل) ایل
 آیتی برانرا فله معوایتلک * ابن عباس رضی الله عنه ایدر شمس و قمر دن هر بر شک نور یی بتمیز جزیه ایدی
 الله تعالی قمر نور دن الش طقوز جزئی الوب شمس نور سینه الحاق ایتدی * روایت اولندی که الله تعالی انک
 امر به جبریل علیه السلام قنادی اوچکره قمر لوزینه یوریدوب انکله ضوقی منظمه اولوب نوری بر جزیه
 قالدی * علی کرم الله وجهه به فرده کی سواددن سوال اولندده دیدیکه اول معواتر ایدر (وجعلنا آیه النهار
 مبصرة) و نهار آیتی مضیئه و یا ناسه مبصره قیلده که انکله اشیا بی کوردر (لنبتغوا فضلا من ربکم) ناکه

بیاض نموده اسحاب و معاشکزی طلب ایدوب انکله ایمانه اعماله فصل ایده سنر (ولتعلوا عدد السنین
 والحساب) و اول ایکی سنک اختلافیه و یا حاکمیه لاله عددین و اوقانتک حسابین یله سنر ذرا اگر الله تعالی
 اول ایکی سنی خلق ایتدی کی حال اوزره ترک ایتسه * نه لیل و نهار و نه وقت افطار و نه وقت صبح و نه وقت حلول آجال
 و نه وقت سکون و راحت بختوردی (وکل شی فی فصلناه تفصیلا) دین و دنیا مورندن هر احتیاج اولدی فکر شینی
 بر سره میان غیر ملکه سله تبیین ایتدک (وکل انسان الزمناه طائره فی عنقه) هر انسانه بزعلنی و انکی چون تقدیر
 اولنانی عنقنده طوقک لروی کی الزام ایتدک (ونخرج له یوم القیامة کابا یا لقاه منشورا) و یوم قیامته
 انک صحیفه اعمالی و یا خود اعمالک آثاریه منتقشه نقشی چقار و زک اول منشور اولدی بی حاله اول انسان
 اکملاتی اولور * آتارده کادیکه چقان برکسه وفات ایده کاتب ملکه امر اولور که صحیفه سن دوریه یوم قیامته
 نثر ایدر (اقرأ کتابک کفی بنفسک الیوم علیک حسابا) و اکادینور که کاتبی اوقوغل که اشبو کونده
 محاسب اولغه نفسک یتیر * حسن ایدر اولکه سنی نفسک محاسب قیلد عدل ایدر * دینلر که دنیا به قاری
 اولیان اولکونده قاری اولور (من احدثی فانهما یتدی لنفسه ومن ضل فانما یضل علیها) اول که جهل
 ایدوب هدایتیه ایره نوبی کندویه اولور و اولکه هوا سینه اتباعه ضلالتیه ایره عقابی کندویه اولور * بوخسه انک
 اهدائی غیر ایضا ایتمز و کذلک ضلالتی غیر ایدر ایتمز (ولا ترزوا زره و زره آخری) حامله و زره اولان
 نفس نفس آخرانک وزرنی تحمل ایتمز * بلکه انجمن کندی وزرنی تحمل ایدر (وما کما معذبین حتی یبعث
 رسولا) بر هیچ برامته عذاب ایدر که مادامکه اکا رسول کوندومیه وز * زیرا که اوزرله به بخت قائم
 و عذر لری منقطع اولماسد * اشبو دلیلدر که قبل البعثة تکلیف اولیه و اطفال مشرکین و دعوی
 ایشمین ناره کیرمیه (واذا ردنا انک من ربیه) چقان قضا ما بقمزی انفاذ ایچون بر قومک هلاکمه ارادتمز
 تعلق ایده و یا انک وقت مقدری قریب اوله (امرنا ترفیع افقه و انفاذ) انکله متعذر لینه رسول لسلطانیله
 طاعتله امر ایدر زانلر ایه طاعتدن چقارلر (حق علیها القول) و انک اوزره کلمه عذاب واجب اولور اول
 عذابک حلولله و یا معاصیلری نظم و یرله و یا معاصی به انهما کرایله (فدمرناهما تدمیرا) اوله اولسه قریه لرینی
 بر تخریب ایدر زانلر ایه اهلکله (وکن اهلکهم من القرون من بعدنوح) بز نو خد نصکره قرون کثیره اهلک
 ایتمز عاد و غود کبی (وکنی بر بک بدوب عباد خیر اصیرا) ربک جل شاننه عبادتک ذوبنه بوطان
 و نواهرنه خیر و بصیر کفایت ایدر که انک اوزره عقاب ایده (من کان یرید العاجله) برکسه که علیه نواب
 دنیا مراد ایده (مجلنا له فیه اماننا لمن نرید) بر اکا دنیاده بسط و تقصیردن دیلدیکمزی و پرورشول که
 ایچونکه انک فعلی و یا اهلک کنی اراده ایده وز (ثم جعلنا له جهنم یصلها مذمه و مامد حورا) و آخرتده بر اکا
 جهنمی ایجاب ایدر زک و ستمدن مطر و دهر خیردن مبعود اولدی بی حاله اکا کیر (ومن اراد الاخرة فیسعی لهما
 سعیا وهو مؤمن) و برکسه که ایمان صحیحله مؤمن اولدی بی حاله علیه آخرت اراده ایدوب کله حقه اکا
 سعیه ایده (فاولئک کان سعیم مشکورا) امدی ذکر اولنان شرائط فلا نیه بی جمع ایدر لک سعیلری عند الله
 مقبول اولور (کلا غده و لاه و هو لاه من عطاء ربک) ایکی فریقدن هر برینه قسبت ایتدیکمزی و پرورش
 (وما کان عطاء ربک محظورا) ربک جل شاننه ناک عطای دنیاده مؤمن و کافردن عرو اولدی (انظر کیف
 فضلنا بعضهم علی بعض) یا محمد عین عبرتله نظرات که بز طالب دنیا بی و طالب آخرتی رزقه و عملده
 بری بر لریک اوزره نیجه تفضیل ایتدک (ولاخرة اکبر درجیات و اکبر تفضیلا) حالبوکه آخرتده تفاوت
 اکبردر که اول جنت و درجاته و نوار و در کانه در (لا تجعل مع الله اله الاخره فعدم مذموم ما یخذل الله) الله
 تعالی ایل یله اله آخر قیلغل که ناورده مذموم و مخذول قالورسن * نفسک اوزره ملائکه و مؤمنیندن ذی والله
 تعالی دن خذلانی جمع قیلورسن (رضی ربک لاتعبدا الا الیه) ربک جل شاننه امر قطعی ایلد امر ایلدیکه
 اندن غیره عبادت ایتمه سنر (وبالوالدین احسانا) و والدی نکره احسان ایلدیه سنر ذرا اول ایکی سنی وجود کره
 و تعیشکره سبب ظاهر در (اما یلقن عندک الکبر احدهما او کلاهما) اگر اول والد و والد کدن بری
 و یا ایکی سنی یله سنک قاتده هر مه ابرشه (فلاتقل لهما ما فی) انلره تفهیم ایدوب قول ردی سو بکل اول
 کر استمذار کدن و یا مؤمنلر بی استغنا کدندر (ولا تنهرهما) و انلری اعجاب ایتدیکل شیتدن اغلاظه زهر

ایتمل (وقل له ما قولك يا كذا) واندازه تأخیر و فمردن بدل قول حسن جمیل این سویل یکل * شول عبد مذنب
کبی که فظ غلیظ سینه سویلیه (و اخفض لهم ما جناح الدل من الرحمة) و اندر رحمت و شفقت کردن تواضع
ایدوب جانب ذلکی الانه ایتمل و اندر تعظیم کردن اوزر زینت رفع یدایتمل (و قل رب ارحمهما کما یرتبی صغیرا)
واکر مسالما یرتبی لردیکل که یارب اندر رحمت ایتمل و بنم قلبه اندر رحمت انقائات که اندری تربیه ایدم صغوم
حالتده اندر بنی تربیه ایتمل کبی * پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر الله تعالی بنک رضامی والدینک رضاسنده در
و سخطی اندر لک سخطنده در روایت او اندیکه بر رجل پیغمبر عز صلی الله علیه وسلمه دیدیکه والدینک
کبر لری حالتده خدمت لری بنی ایدم انک کبی که صغوم حالتده اندر بکا ایتمل لری انکله اوزر مده کی حق لری قضا
ایش اولور مین * دیدیکه قضاایش اولور سن * زیرا اندر سکائی حیانتک استیو ایدر لری سن ایه اندر موتنی
استیو ایدر سن (ربکم اعلم بما فی نفوسکم) والدینکزه بر وعقودن ضمائر کزده اولان شیشه بر بکر جل شانه
اعلمد (ان تکونوا صالحین) اکر مزر والدینکزه بر و احسان ایدر اولور سکر حق لردن لازم اولان شیشه قیامده
تصور بکر دفسکره (فانه کان للوا بین غفورا) امدی اول الله تعالی شول ذنوبدن توبه ایدوب انک طاعتنه
رجوع ایدر اندر غفور اولدی * علماء اوزنده اختلاف ایتمل دینلر دیکه اول هر کسه در که هر کله ایتمل دیکنده
توبه ایدر * و یا اولدر که خیر رجوع ایدر بچیدر * و یا الله تعالی بی تسبیح ایدر بچیدر * و یا صلوة بخدای قیلندر
و یا خشمایه یس و اراشده نافله قیلندر (و ان ذا القربی حق) ذوقربا تکه حقنی و بر کل که اول صلوة رحم
و حسن معاشره و اندر بر در * ابو حنیفه رضی الله عنه دیدیکه اندر اکر محارم فقرا ایه لر حق لری اندر انفاقدر
دینلر دیکه ذوقربا ایه مراد پیغمبر عز صلی الله علیه وسلمک آفریدر (و المسکین و ابن السبیل) و دخی سائله
وضیفه حقنی و بر کل که اول او چکون انی اطعامدر (و لا تبذر تبذیرا) مالکی معصیتنه انفاق ایتمل *
مجاهد ایدر اکر بر کسه جله مالی حق بولنه انفاق ایتسه تبذیر اولر * و اکر باطل بره برید انفاق ایتسه تبذیر
اولور * شعبی ایدر ابو اسحاق * کوفه ده کیدر دل بر داره او غراق که اول حص و آجر له یا یلوردی اشبو
تبذیر دریدی (ان المبدین کانوا اخوان الشیاطین) تبذیر ایدر شرارتده شیاطینک امثالیدر زیرا که
تضییع و اتلاف شر در * و دخی اندر لک اصدقا و اتباع ایدر زیرا که امر اذده و معاصی به صرفده اندر اطاعت ایدر
روایت اولندیکه اندر مالکین سمعه ایچون انفاق ایدر لری اندن نهی اولنوب قربانه انفاقده امر اولندیلر
(و کان الشیطان لیه کفورا) حالیکه شیطان الله تعالی بنک نعمتنه بخود اولدی * امدی لایق دکلر که اکا
طاعت اولنه * زیرا که اول کدینک عملی مثلنه دعوت ایدر (و اما تعرض عنهم ابتغاء رحمة من ربک
ترجوها قل لهم فلا میسورا) یا محمد اکر سن ذوی القربی و مساکین و ابن السبیل و بر مکه بز سکا امر
ایتمل بکن رددن حیا ایدوب سن اندر دن اعراض ایدر سن الله تعالی دن رزقه انتظار ایه کیم انک سکا کلمن رجا
ایدر سن تا که کادی کمنده اندر و بره سن * امدی اندر قول لاین و یا وعد جمیل ایتمل * و یا خود الله تعالی بز
مزر و بر دیوسو لیکل بوخسه اندر جواب ترکن ایتمل * دینلر دیکه اشبوات مهجع و بال و صهب و سالم
و خباب حنقه نازل اولوبدر که اندر احیانه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلمدن احتیاج اولد لری شیئی سؤال
ایدر لری اول ایه اید بولنمده یغند رددن حیا ایدوب جواب و بر مزی (و لا تجعل یدک مغلوله الی عقیق
و لا تبسطها کل البسط فتتعد ملوما محسورا) یا محمد شول الی بویفته تپور لاش کبی حق بولنه انفاقدر بخل
ایدوب انکی امسالک ایتمل و عند کده اولان رزق جبعن و بر مکله بسط دخی ایتمل که الله تعالی عندده
و کله ناس عندده اسراف و سوء تدبیر له ملوم و فائده بر شیئی فالما غله اول فعلنه نادم اولور سن * روایت
و ندیکه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلمه بر صبی کوب دیدیکه انام سندن دیکر اکا درع کپورده سن و الحال
پیغمبر عز صلی الله علیه وسلمک قیصندن غیری یوغیدی * یا صبی بر ساعتدن بر ساعتده کین نه ظاهرا اولور
او دلم نسی وقت آخرده کل دیدی * صبی کیدوب که و کادی * و دیدیکه انام سندن دیکر اکا کمنده کی درعی
اکا کپورده سن * نم دیوب انی اکمندن چادر دی * و صبی به و بر و کندی عربان او توردی بعده بال
اذن آتیه و مسلمان اکا منتظر اولد لیره نماز چیته * اول ایه عربان اولد یغندن چیتا غه چاره یی
اولدی * ایدر ایه بولنه ایدوب * اولدی * بعده انی تسامه ایچون دینلر دیکه (و ان یسطر الرزق

۱. پناه و قدرت و بلك جل شانہ عبادندن دلدل يك كسمه به رزقي توسيع ايدر و دلدل بكنه قضيتي ايدر
 چنانكه صلاحی توسيعده و يا نصيحه اوله (انه كان به عباد خبير بصيرا) اول الله تعالى عبادنه خبير
 و بصيردر سر و عاقلين ياور و مصالح مندن كنديلره خفي اولان اكاظا هر در و جائز اولور كه انكه مراد قبض
 و بسط الله تعالى لك امر نذر كه اول عبادك سرار و ظواهر نه عالمدر و بخسه عباده واجب اولان
 اقتصادر در * و يا خود الله تعالى كاهي بسط و كاهي قبض ايدر امدى انك ستميله استنان ايدك و بخسه بسط
 و قبضده افراط استمكنر (ولا تقنلوا اولادكم خشية املاق) فقر خو فيله اولاد كزى قتل استمكنر كه اول اهل
 جاهليه عادتد بكه قزل بى ديري ايكن دفن ايدر ردى قدر دن خوفه * او بله اولسه الله تعالى انلى اندن نهى
 ايدوب رزق ربه ضامن اولدى و ديد بكه (نحن نرزقهم و ياكم) انلره وركل سزه رزق بزور روز (ان قتلهم
 كان خطا كبيرا) زيرا انلى قتل خطا كبير اولد بكه انكه تناسل منقطع اولور (ولا تقربوا الزنا انه كان
 فاحشا و عابثا) زنا به عزمه و مقدمه مانى ايتانه قرب اولمكز كه اول بر قبحى ظاهر فعل و جركين طريق
 اولدى * زيرا اول عصي ايضا نذر كه اول قطع انسايه و تنهيجنه مودى اولور (ولا تقنلوا النفس التي حرم
 الله الا بالحق) و قتل نفس استمكنر كه الله تعالى اتى سزه حرام استندر * مكر كه اول نفسه اوج خصلتك
 برى بولنه * يا مؤمن ايكن كافرا وه * و يا محسن ايكن زنا بده * و يا بر نفس معصوى عداقتل ايد * او بله اولسه
 قتل اولنقه مستحق اولور (ومن قتل ظلوما فعدا علينا اوليه سلطانا) بر كسه كه قتل اولنسن ايجاب ايدر
 حالى بو عيكن قتل اولنه بر انك و ابي يعنى وفاتندن نكره امر نه ولى ايدن و اربچون قاتل اوزره قوه و ولايت
 قبولور مقتضاي قتله اتى مواخذ ايدر * ديلره قتيلا ير نه اتى قتل ايدر * و ياديتن اخذ ايدر و يا عفو ايدر
 (فلا يسرف في القتل) قتيلا و ليسى قتله امر اى استمسون اشيو سراسر افنده مفسرون اختلاف ايد بيلد بيلد بكه
 يعنى قاتلك غيرى قتل اولنسون نه كيم زمان جاهليته قاتلك قتيله راضى اولمز لدى بلكه اندن اشرفى
 قتل ايدر ردى و يا خود بر قتيلا ير نه بر جماعت قتل اولنسون * نه كيم زمان جاهليته قتل شريف اولسه
 ياكز قاتلك قتيله راضى اولمز بلكه انكه بيله اقرار سندن بر جماعتى دخى قتل ايدر ردى و يا خود قتله مثله
 ايدلسون (انه كان منصورا) قتل منصور اولدى قاتله قصاص ثبوتيله و اول قتيلا خطاياسى
 تكفيريله و قاتله نار واجب اولسه * و يا خود ولى قتل منصور اولد بكه الله سبحانه و تعالى انكچون قاتل
 اوزره قصاص ايجاب ايدى و ولا اوزره اعانتى الزام ايدى و يا خود اسرافله قتل اولنان منصور
 اولد بكه و ليسى اندن قصاصى استيفا ايدر (ولا تقر بوا مال اليتيم الا بالتي هي احسن) مال يتيمه قريب
 اولمكز مكر شول خصلته كيم اول احسن نذر كه اول يتيم ايجون اتى حفظدر * و تعامل شرعى ايله تخر و ريجدر
 (حتى يبلغ اشدّه) حتى كسن بلوغه ايريشه (و اوفوا بالعهد) و عهد كزه و فايده اول كر كه كند بكنزه و بكنز
 ميننده در و يا كند بكنزه ناس ميننده در (ان العهد كان مـثـولا) زيرا كه يوم قيامتده عهد صاحب عهد دن
 سؤال اولوزر كه نه سيله نقض اولوز بسن موؤده نك نه سيله قتل اولنسنده سؤال اولد بكنى كعبى (و اوفوا
 الكيل اذا كتم) مكيله نادن بر شئ غير بچون كيل ايدرا و اسكر كمال اوزره كيل ايدك و بخسه نقض استمكنر
 (و زوايا فطاس المستقيم) و موز و نادن بر شئ غير بچون وزن ايدرا و اسكر ميزان سوي ايله وزن ايدك (ذلك
 خير و احسن تاويل) امدى كيل و وزنده و فايده استمكنر غدر و نقصدن خير ايدر و عاقبتده احسندر (ولا تطف
 ما ليس لك به علم) حقيقتى بلديك شئيه حدس و ظله اتباع استمكنر اشبونده تنليدن نهى و اردر كه اول
 صحت و فداى بلنين شئيه اتباعدر (ان السمع والبصر والفؤاد كل اولئك كان عنه مسئولا) جمع و بصير
 و فؤادك علمندن صاحبي سؤال اولوزر * روايت اولند بكه يعقوب عز صلى الله عليه وسلم بر رجل كلوب
 ديد بكه يارسول الله بكابر نعوذ تعليم اينكه انكه تعوذ ايدم ديدى ديك كه (اعوذ بك من شره و شر
 بصرى و شر لسانى و شر قلبى و شر مني) الهى جمع و بصير و لسان و قلب و منيتم شرنندن سكا استعاذه ايدر
 (ولا تش فى الارض مـرحا) بطر و كبر و خيلا نه ير بوزنده يور بمل (الان تخرق الارض و ان تبلىغ
 الجبال طولا) زيرا كه سن كبر كه ارضى قطع ايدوب نه ايتنه ايرد كسن و يا انكه جباله نطاول و نساوى به
 دخى قدر اولمز سن (كل ذلك كان سيمه عند ربك مكر وها) اشبوز كر اولنان بكرى بش خصلالك كايى كه

لا تخجل مع الله المآخر) دن بوجله دکر و الواح موسی علیه السلامه مکتوبه در * اندن هر منهنک انم
 و ربانی ربک جل شانہ عندندہ مکروه اولدی (ذلک مما وحی الیک ربک من الحکمۃ) اشبو امر و تہی
 اولتک کلیسی حکمتدن ربک جل شانہ سکاو حیایتد یکندندر (ولا تجعل مع الله اخر فتلقی فی جہنم
 ما لومامد حورا) الله تعالی ایلہ الہ الاخر قیلعل کے مطرود و هر خیردن مبعود اولدی بک حالده ناره القا
 اولتورسن * اشبو یقمر بیز صلی الله علیه وسلم خطایدر لکن مراد امتیدر حق جل و علا ملائکہ بنات
 اللہ در دین کفریه خطایدر و دیدیکه (افاصیکم ربکم بالبین و اتخذ من الملائکہ اناسا) و بکزل جل شانہ
 سزی افضل اولاد اولان بنون ایلہ تخصیص ایدوب کندی ایچون ملائکہ دن بناتی اتخاذ ایتدی حالبوک
 بوخت عقولکر لرآی و عادتته عاقلندر (انکم لتقولون قولا عظیما) امدی سزا کا اولاد اضافتیه قول
 منکر عظیم دیر سز که زیرا اول سرعت زواله متصف بهض اجسام خاصه سیدر * و بوند نصکره کند یکزی
 انک اوزره تفضیل ایدرسز * شول حیثیتد نک کراحت ایتد یککز شیی انچون قیلور سز و بده ملائکہ اشرف
 خلق الله ایکن بنو کنزدن ادون قیلور سز (وله صرنا فی هذا القرآن لیدکرنا) اشبو قرآنده بزبر و امثال
 واحکام و ججعی نبین و تکریر یز (وما یزیدهم الا نفورا) انلک صدقن نفورین وقت طمانینت اوتوردر
 (قل لو کان معہ الہة کما یقولون اذ لا تتفوا الی ذی العرش سبیلا) یا محمد مشرکینه دیکل که اگر انلک
 دیدکری کبی الله تعالی ایلہ الہ الاخر اولدی انلر ذوالعرش اولان الله تعالی به مغالبه و قهر ایلہ سبیل طلب
 ایدر دیکه انک ملکی ازاله ایدر * ته کیم ملوک دنیا انی بری برینه ایدر * و یا خود اکا تقر به سبیل
 طلب ایدر لدی * و یا انک فضلنی یلوب کنسیدلرین اکا تقریب ایدر شئی طلب ایدر لدی (سجانه و تعالی
 عما یقولون علوا کبرا) الله تعالی مشرکینک مقالہ سندن تعالی به عیدله تنزه و تعالی ایتدی * زیرا که اول
 مراتب وجود لاءلا سنده در کیم واجب الوجود و الیه ادر * و اتخاذ اولدایسه مراتب وجودک ادا ناسندندر
 زیرا اول بمنع البقائیک خواستندندر (تسجیله السموات السبع و الارض و من فیهن) سموات و ارضونک
 ذاتری اول الله تعالی بی لسان حاله و ایکسینک ایچنده اولان ملائکہ و انس و جن اسان مقالہ تسبیح
 و تہدیس ایدر (وان من شی الا تسبح حمده) حیوانات و نامیساتدن برشی پودر که الاول الله تعالی بی
 حده متلبس اولدی بی حاله لسان لازم امکان و توابع حدوث اولان شیعدن تنزه ایدر شول حیثیتد نک
 اول امکان و حدوث ایلہ انک واجب الوجود صانع قدیم ایدیکنه دلالت ایدر (ولکن لا تفقهون تسبیحهم)
 لکن سز کندی لغات و السنه کز اوزره اولان تسبیحدن ماعداتک تسبیحربنی بلز سز (انه کان حلیم غفورا)
 اول الله تعالی حلیمدر اکا شرک ایدنلک عقوبتنه عجله ایتز و انلردن توبه ایدنلره غفوردر (واذا قرأت القرآن
 جعلنا بینک و بین الذین لا یؤمنون بالاخرة حجابا مستورا) یا محمد چنان سن قرآن اوقیه سن سنکله اخرته
 ایمانی اولنلرک بیننه حجاب مستور قیلور که انلر قرات ایتدیکل شیی فهم ایتزل * و یا خود مراد حجاب
 طاهر اوله * روایت اولندیکه وقتا کیم (یت یذا ابی لهب) سوره سی نازل اولدی پیغمبر عیض صلی الله علیه
 وسلم باوبکر رضی الله عنه ایلہ بر مجلسده اوتوردر لدی ابولهبک مرأسی یله سنجہ بر طاش الماش کلدی
 پیغمبر عیض صلی الله علیه وسلم کور میوب ابوبکر رضی الله عنه به دیدیکه صاحبک فاندہ در ایشتم که اول
 بنی هجواتش ابوبکر رضی الله عنه دیدیکه والله اول شاعر دکلدر شعری نه ایجاد ایدر و نه سویلر
 مرأه دیدیکه کلدیمکه اشبو طاشی باشنه اورم اندن دونوب کنندی ابوبکر دیدیکه یا رسول الله اول سنی
 کورمیدی * دیدیکه نم زیرا بر ملک بملک انک ارا سنده برده اولدی (وجهنا علی قلوبهم اکنه ان یفقهوه
 و فی آذانهم و قرا) و بر انلک قلوبنه خطا قیلورز تا که انی فهم ایتیلر * و اذانلرینه نقل و صم قیلورز
 تا که آنی سمع قبوله اصفا ایتیلر (واذا ذکر ربک فی القرآن وحده و لو اعلی اذ یأمرهم نفورا) یا محمد
 چنان رب تعالی بی قرآنده لاله الا الله دیور لیوز کرایلسک سندن نفرت ایدر اولد قری حالده اولدرینه دونوب
 کیدر (فمن اعلم بما یستعونه به) بر انلک استماعن طلب ایتدیکری شیی قیلورز (اذ یستعونه الیک و اذ هم
 یجری) چنانکه سنی قرآن اوتورکن استماع ایدر شول وقتده کسک امر ندہ تناسی ایدر لکی بویچوندر
 و کیمی بوکاهند و کیمی بو شاعر در و کیمی بو ساعر در برلر (اذ یقول اطمانون ان تبغون الارجله محورا)

چنان ظالم لکه انلر ولید بن مغیره و اصحاب ایدر دیر لکه سز بر جل مطبوب مغلوب العقله اتباع ایدر سز (انظر
 کیف ضرب الیک الامثال فطوا فلا یستطیعون سبیلا) نظر ایتکه سنی نیجه مجنون و کاهن و شاعر و ساحر
 تشبیه ایدر لکه اوله قالده خطایدر و انکله طریق حق و صوله استطاعتلری اولمز (وقالوا انذا کما عظاما
 و رفاتا اثنا لیه و نون خلقا جدیدا) انکار و امتیاع طریق اوزره دیدیکه بزموتد نصکره عظام و حطام
 اولدیمزد نصکره آخرتده دیر کور بولور میوز (قل کونوا حجاره و حیدرا و خلقا مما یکبر فی صدورکم) یا محمد
 سن انلره دیکل که قلوبکزدہ استعشار ایدک که سز شدت و قوتده حجاره و یا حیدر سز و یا صندور یکزدہ عظیم
 اولور سماء و ارض و جبال کے خلق اخر سز و یا موتک کنسید سز نه سزی امانه ایدوب بعث ایدر سز
 (فسیقولون من بعدنا قل الذی فطرکم اول مره) دیسر لدر که موتد نصکره بزی کیم بعث ایدر * دیکل که
 اول الله تعالی کیم اول مره ده سزی خلق ایتشد و انشایه قادر اولان رب تعالی اعاده به دخی قادر اولور
 (فسیقولون الیک ربهم ویقولون متی هو قل عسی ان یکون قریبا) بعده استمزه طریق اوزره باشلرین
 تحریرک ایدوب دیر لکه بعث و یا قیامت نه وقتده اولور * دیکل که اول قریبدر لاد اولور * بعده دیر لکه اول
 قریب نه وقتده در دیکل که (یوم یذکرکم) شولکوند که اول الله تعالی سزی قبور کزدن موقف قیامتہ
 دعوت ایدر (فستحییبون بحمده) اکا اجابت ایدر سز حامدین اولدیمکزد حالده بروقتده کیم حد کز سز
 نفع ایتز (وتظنون ان لبثتم الا قلیلا) و یقن ایدر سز که دنیا ده و یا قیورده از زمان لبث ایدر و بسز * زیرا که
 انسان دنیا ده و قیورده ندکاو زمان کثیر لبث ایتسه قیامت و خلود مدتده آنی قلیل عد ایدر * دیکل دیکه
 الله تعالی ایکی نفعه بیننده انلردن عذاب ایدر که انک مدتی قریب سیدر و اوله اوله عذاب ایدر و بظن
 ایدر لکه قیورده مدت لبثلری قلیل اوله (وقل لعبادی یقول الی هی احسن) یا محمد بن مؤمنین قوللریه
 دیکل که مشرکله احسن اولان کله بی سویلسونلر یوخسه انلرک سقاقتلر نه مکافات ایتجوزلر * روایت
 اولندیکه مشرکله مؤمنلره ایدر لدی * پیغمبر عیض صلی الله علیه وسلم شکایت ایدر یچک امر اولندیکه انلره
 جواب حسن لینله جواب و برلر یوخسه خشینله دکک * دیکل دیکه یعنی انلره الله تعالی سز هدایت
 ایتسون دیکله جواب و برلر بعده قتال آیتله نسخ اولندی (ان الشیطان ینزع ینهم ان الشیطان کان
 للانس عدوا و مینا) شیطان انلرک سنده مرأه و شری تهمیم ایدر مخاشنه ایتسه انلری عناده ایرکورر انکله
 غالبده شروفساد اوتور یسوز * زیرا که شیطان انسانه عداوتی ظاهر عد و اولدی (ربکم اعلم بکم ان بشا
 بر حکم اوان بشا بعد بکم) ربکزل جل شانہ سز که امر کزه اعلمدر دیرلر سز رحمت ایدر ایمانی توفیق ایتسبله
 و یا دیرلر سز تهمیم ایدر شرک اوزره اولدومسبله یعنی سز انلره کله احسن سویلکز یوخسه انلره سز
 اهل ناردن سز دیوتصریح ایتکمز * زیرا اول قول مانلری شره تحریر ایدر مع حد اختتام امر لری غیبدرانی
 الله تعالی دن غری احد بلز (وما ارسلناک علیهم وکیلا) بزنی انلر اوزره موکل ایتدک که ایمان اوزره انلره
 قهر ایدر سز بلکله سنی بشیر و نذر کوند سز امدی انلره مدارات ایت و اصحابک امر ایت که انلردن اذابی
 احتمال ایتسونلر * روایت اولندیکه مشرکون انلره ایداده افراط ایدوب پیغمبر عیض صلی الله علیه وسلم
 شکایت ایتدکارنده بوایت نازل اولدی * دیکل دیکه انلردن بر جل عرو رضی الله عنه بی شتم ایدر یچک
 رضی الله عنه اکا قصد ایلدی * امر الهی اولدیکه اول انی عفو ایدر * دیکل دیکه بوایت قتال آیتله منسوخه در
 (و ربک اعلم عن فی السموات و الارض) ربک جل شانہ سموات و ارضه اولان مخلوقانه و احواللریه اعلمدر
 نبوة و ولایتنه دیکل دکک اختیار ایدر * اشبو قریبک استبعادی رددر که ابوطالبک بتی پیغمبر اوله
 و اصحاب جوع اکا اصحاب اوله (ولقد فضلنا بعض النبیین علی بعض) انبیانک بعضی بعض اوزره فضائل
 نفسانیه ایلہ و علانی جسمانیه دن تیری ایلہ تفضیل ایتدک یوخسه اتباع و اموال کثیرله دکل * حتی
 داود علیه السلامی اکا کلبدن وحی اولتاله تشریف ایتدی * یوخسه اکا ویریلن ملک ایلہ دکل * اول اجلدن
 دیکل دیکه (واتینا داود زبوراً) و داودہ بز زبوری و بر ذلک که اول برگاید که الله تعالی انی داود علیه
 السلامه تعلیم ایتدی یوز الی سوره ایدی جیبی دعا و شومید و تمجید و ثنا ایدی * یوخسه انده حلال و حرام
 و فرائض و حدود و یوغیدی (قل ادعوا الذین زعمتم من دونه فلا یمکون کشف الضر عنکم ولا تحو یلا) یا محمد

مشرکینہ دیکھ کہ اللہ تعالیٰ بن غیری آئمہ زعم ایند کفر بکزی چاغزل کہ سزہ اصابت ایند قحط وجوئی
 سزدن کیدره لآمدی بیلوک کہ اول آئمہ کرمزدن نه ضروری کیدرمکه ونه اتی غیره تقویٰ یل ایتمکه قادراولور
 (اولئک الذین یذعون یتغفون الی ربهم الوسیله) اول آئمہ که مشرکون انله دعاوعبادت ایدرلر وانکه رب
 تعالیٰ به قربت طلب ایدرلر یدیلدیکه وسیله بدرجه علیادراتی طلبده الله تعالیٰ به تضرع ایدرلر یدیلدیکه
 وسیله کشی بی الله تعالیٰ به تقریب ایدرلر شیتدر (ایمهم اقرب) نظر ایدرلر که انلرک قنغیسی الله تعالیٰ به
 اقربدر که اتی وسیله ایدینه لویا خود انلرک قنغیسی اقربدر که عمل صالحه الله تعالیٰ به ورسولنه وسیله طلب
 اید (ویرجون رحمته ویخافون عذابه) سائر عبادی کبی الله تعالیٰ مالینک رجتن رجا و عذابدن خوف ایدرلر
 اوله اولسه سز انلری نیجه آئمہ زعم ایدرلر (ان عذاب ربک کان محذورا) ربک جل شانہ نک عذابی محذور
 اولدی حققدر که هر احد حق رسل وملائکه دخی حذرایدرلر * ابن مسعود ایدرلر اشبوات عربدن بر طاقه
 شاتده نازل اولو بدر که انلر جندن بر قومه عبادت ایدرلر دی اول جنیلر اسلامه کلوب انلرک اسلامتی
 اول انلر عبادت ایدن انسیلر بطیوب کما کان انلرک عبادتی تمسک ایندیلر * حق تعالیٰ اول عبادت ایدنلری
 تعمیر ایچون بویاتی انزال ایندی (وان من فربنا لایحکم منکم لکوهما قبل یوم القیامه) اوسه عذوبها عذابا شدیدا
 کان ذلک فی الکتاب مسطورا) برقرنه که بزانی تخرب و اهلنی موت ویا استیصاله یوم قیامتدن اول هلاک
 ایدرلر * ویا کفر وعصیان ایدرلر کفر نه قتل وانواع بلیه الله تعالیٰ عذاب ایدرلر * ویا دیناریکه مؤمنلر ایدرلر امانه ایدرلر
 هلاک * کافرلر ایدرلر انواع عذابله تذبذب ایچون لوج محفوظده مسطور اولدی (وما منعنا ان نرسل
 بالآیات الا ان کذب بها الاولون) قربتک اقتراح ایندی کبی آیاتی ارسالدن نری صرف ایتمدی الاولینک
 تکذیبی که طبعده بولر انلرک امثالیدرلر * اگر ارسال ایتسیدلر انلرک کبی تکذیب ایدرلر دی اوله اولسه
 ستمزه قضایا نیجه استیصاله مستحق اولورلر دی * والحال بر قضا ایچون ستمزه که بوامته استیصال ایتمیه وز
 زیر انلردن نیجه ایمانه کلور * ویا مؤمن اولادری اولور * بعده امم سابقه دن شول اقتراح ایتدکاری
 آیات تکذیبیه هلاک اوللرک بعضی ذکر ایدوب دیدیکه (واتینا نمود النافه بصرة فظواهرها) برغود
 قومنه سؤلرله ناهیه ویردله اول ناهیه ذات ابصار اولدینی حالده * ویا انلرک کندیلرین ذوی بصائر
 قیلدق اوله اولسه اکا کافر اولدیلر * ویا ناهیه عقرلری سبیلده تفسیرینه ظلم ایندیلر (وما نرسل بالآیات
 الا تخوفا) بر رسوللری عزی آیات مقترحه ایدرلر کذلک الا عذاب مستأصلدن تقویٰ ایچون تر خوف
 ایچولرله اول انلرک ترول ایدرلر * ویا خود آیات غیر مقترحه ایدرلر معجزات کبی وایات قرآن کبی ایدرلر کذلک
 الا عذاب اخرله تقویٰ ایچونلر که ایمانه کلرلرله اخرتمده اول انلرک ایدرلر (واذ قلنا لئن ان ربک احاط بالناس)
 ذکر ایت شول وقتی که بر سکاوی ایندیلر ربک جل شانہ علم وقدرتیه ناسی یعنی قریشی احاطه ایدوبد انلرک
 قبضه قدرتمده درامدی انلردن خوف ایچولر قیلدق رسالتدن امر اولدیلرک شیئی امضاء ایدرلر (وما جعلنا
 انزل الی الارض الا فتنة للناس) لیلله معراجده یا محمد سکا کوستردیکه زو بای جیع خلقه ویا تر بشه فتنه
 قیلدق که انلرک کبی آتی تصدیق وکبی تکذیب ایندی اکثر دن دیدیلر که انکه مراد پیغمبر عیسی صلی الله علیه
 وعلیه ایلله معراجده کوردیکی عجایب وایاتدر که آتی کوزیله کوردی * ویرقوم دیدیلر که انکه مراد پیغمبر عیسی
 صلی الله علیه وسلم عام حدیثیه کوردیکی روایدر که کندوبی وایحیانی مکبه به دخول ایدرلر کوردوب
 اجل حلولدن اول مکبه به عجله ایدرلر کندی * مشرکون ایدرلر انلرک صد ایدوب کیرومدینه به رجوع ایندی
 امدی اول سیاده اکا کیریرین دیو خبر ویردیکند نصرکم کیرمدین مدینه به رجوعی بعض ناسه فتنه
 اولدی * بلکه عام قایلده داخل اولوب حقنده (لقد صدق الله رسوله الرؤیا) ابی نازل اولدی (والنجره
 المعونة فی القرآن) سورة صافاتده ذکر اوانان شجره زقوم نام نجره دی دخی فتنه قیلدق که اتی اکل ایدرلر
 لعنت اوللرلر * و شجره ملعونه نک فتنه اولدی شول وجه دندر که مشرکون اتی ایندی دیکه دیدیلر که
 محمد زعم ایدرلر کیم حجیم حجاره بی احرار ایدرلر * بوندن کفره اول شجره حجیم ده بتدیو خبر ویرلر * والحال ازلرمکه
 ستمدک ویرنی ناردن وناهیه بی بلع ایندی کبی چرک اذاسیدن حایته قادراولان رب تعالیٰ قادردر که نارد
 بر شجره خلق ایدرلر کیم اتی نار احرار ایتمیه (وخنقه هم فبا یریدهم الا طفیانا صیبرا) بر انلری انواع

تخو بهله تخو یف ایدرلر حالوکه برنم تخو یغمز انلرک عتونی و حددن تجاوزلرینی آرورر (واذ قلنا للملائکه
 اسجدوا لادم فسجدوا الا ابلیس قال اسجد من خلقت طینیا) ذکر ایت شول وقتی که بر ملائکه به آدمه
 سجده ایدلر دیواحر ایدوب ابلیسدن غیر یسی اکا سجده ایدرلر اول اکا سجودی انکار ایدوب دیدیکه بن
 اکا سجودی ایدوبنکه اتی سن طیندن خلق ایدوبن * ابن عباس رضی الله عنهما ایدرلر الله تعالیٰ ابلیسی
 ارضه کوندردیکه انلرک عذب و ملجنندن بر کفه تراب الیدی * اولکه انلرک عذبندن خلق اولوبد اول سجددر
 اگرچه اول کافر و کافرمدن وجوده کلورسه ده * واولکه انلرک ملجنندن خلق اولوبد اول شقیدر * اگرچه
 اول مؤمن و مؤمنه دن وجوده کلورسه ده (قال ارایتک هذا الذی کرمته علی انی اخرت فی الیوم القیامه
 لاجتکدن ذریته الا قیلا) ابلیس دیدیکه یارب بکا خبر ویرشوندنکه اوزریمه آتی تکریم ایدوب اکا سجوده
 بکامر ایدرلرک نیچون آتی بنم اوزریمه تکریم ایندیلر * اگر بنی یوم قیامتده کین تاخیر ایدرلرک انلرک
 ذریتی اغوا ایدرلر استیصال ایدم الا انلردن از کسه لری دکل که انلرک شکیله لریته مقاومتیه قادر اولرلر
 انلرک عصبه کله مستناردر (قال اذهب من قیامتک منکم فان جهنم جزاؤکم جزاء موفورا) الله تعالیٰ ابلیسه
 دیدیکه وار قضا ایدرلر کبی ایت انلردن اولکه سکاطاعت ایدرلر جهنم ستمک وانلرک وافر مکمل جزا کزدر
 (واستقرز من استطعت منهم بصوتک) انلردن استطاعتک اولدیلر فتنی فسادده دعوتله استغفافی واستذللال
 واستجهال ایت * ابن عباس رضی الله عنهما ایدرلر هر کسه که نامی معصیتیه دعوت ایدرلر اول ابلیسک جندیدر
 (واجلب علیهم بحیلتک ورجلتک) ریکان و مشائکله انلرک صیحه ایت * دینلرک ابلیسک جن وائسندن ریکان
 و مشائکی واوردر که اول هر کسه در که معصیتیه قتال ایدرلر یعنی سکاتیه ایتدیلرک اوزره مکاید و حیلکی جمع
 ایت وریکان و مشائکی انلرک اوزره حث ایت (وشارکهم فی الاموال والاوالاد) وانلرک اموال والاوالاد لرند
 مشارکت ایت * اما انک مالده مشارکتی اولدر که حرامدن حاصل اوله ویا حرامله انفاق اولته * دینلرک
 اول مشرکونک انعامدن حرام ایندکری بچیره وسایه و وسیله و حامدر * و دخی اولکه آتی آلهه لریچون ذبح
 ایدرلر ویا جین ذبحده بهله بی عدا ترک ایدرلر * واما انلرک اولادده مشارکتی اولدر که زندن حاصل اوله
 ویا اولکه دیری ایدرلر دفن ایدرلر ویا کفره اولاددن بی وودی و نصرائی و بچوسی ایدرلر * ویا اول اولادکه تسبیحه سز
 جاعدن حاصل اوله * انلرک کلدیکه وفتا که ابلیس جندن بره سولدی دیدیکه یارب بنی آدم ایچون
 جندن چقاردلر امدی بنی انلرک و ذریتمک اوزره تسلط ایت * یورلدیکه تسلط اولفل * دیدیکه یارب زیاده
 ایت یورلدیکه انلردن استطاعتک اولدیلر فتنه فسادده دعوتکله استغفافی ایت وریکان و مشائکله انلرک
 صیحه ایت وانلرک اموال والاوالاد لرند مشارکت ایت * آدم علیه السلام دیدیکه یارب بنم و ذریتم اوزره
 ابلیسی تسلط ایندیلر * بن ایدرلر اکا مقاومت ایدرلر من الا سنک عون و نصرتکله * یورلدیکه هر ولدکه سندن
 و ذریتمکدن وجوده کلور الا انک حفظنه ملائکه دن مؤکل قیلورین و حسانتکری اون منلرله و سبتاکری
 بره منلرله جزا ندرلرین و روحلر بکتر جسدده اولدیلر فتنه فتنه کوزی قبول ایدرلر * خبرده کلدیکه ابلیس دیدیکه
 یارب پیغمبر و کلبلر کوندردلر و ناسه طعام و شراب و مسکن و مجلس و بردلر و صید ایچون حبال
 و دعوت ایچون اذان بلدرلرک بولرلرک مقابله سنده بکانه تعیین ایندیلر * یورلدیکه سنک رسولک کاهنلرلر
 و کلبلرک اشمه ساردر * و طعامک ذکر الله سز نیلندر * و شرابک هر مسکردر * و مسکنک حمالدر
 و مجلسک چارشولدر * و طوزاقلرک ناسادر * و اذانک چالغولدر (وعدهم) وانلرک مواعید باطله ایت
 آئمہ لریک شفاعتی کبی وایاملرک کرامتنه انکال کبی و طول املا نه توبه بی تأخیر کبی (وما بعدهم
 الشیطان الا غرورا) حالوکه شیطان انلرک غروری و عدا ایدرلر یعنی خطابی صواب صورتده کوستر
 اگر دینورسه که الله تعالیٰ خسانه امر ایچون ایکن اکا نیجه جائز اولر که ابلیسی اشبه و اشباه مذکورده ایدرلر
 عبادی اغوا به تسلط ایدرلر * دیو و کاهنلرک اشدن تهدید طریقی اوزره در عصانه (اعلوا ما شئتم) دیوتمدیلر
 اولمسی کبی (ان عبادی لیس لک عظیم سلطان) بنم عباد مختصم اوزره ستمک قدرلرک بوقدر که انلری
 اغوا ایدرلر (وکنی ربک وکیلا) ربک جل شانہ حافظ یر هر کسه به کاکا کل ایدر (ربکم الذی بریجی
 اکم انکم فی الجهر المنعوا من فضله) ربکم جل شانہ سز بچون بچورده معصیه بی یورلدیکه انلرک رزقندن

و پنج و انواع امتعه طلب اید مسز (انه كان بكم رحيا) اول الله تعالى سز رحيم اولدی شول حیثیتد که احتیاج اولدی بکفر شیئی سز تهیه واسبابندن عسیر اولان شیئی تیسیر ایتدی (واذا سمکم الضرفی البحر ضل من تدعون الاياه) بقان سز بچرده غرق خونی ابر سه شول حواد نکزده دعا ایتد کار بکفر جیعی خاطر کزندن کیدر الا الله تعالى کیم * بلکه اول جینه شد نکز دفعی چون دعایه انک غیری خاطر کزده خطور ایتز (فلما نجیکم الی البر اعرضتم) وقتا که اول سزی غرقدن خلاص ایدوب بره ابر کوره توحیددن اعراض و کفران نعمته اتساع ایدر سز (وکان الانسان کفورا) انسان رب تعالی نیک نعمتله نه متلر نه کفور اولدی * و الحال عاقله لایق اولان اولدو که بر و بچرده رب تعالی دن خونی مساوی اوله هر حالده انک قدرتی مساوی اولدی کبی (اقامتم ان یخسف بکم جانب البر) خوف غرقدن خلاصه امنده می اولدی بکفر اول رب تعالی دن که جانب بردن سز اولدی بکفر مکانی بره بکوره * حتی که امتکز سزی اندن اعراضه حل ایتدی * حالو که سزی بچرده غرقه اهلکه قادر اولان رب تعالی قادر در که حمله ویا انک غیری وجهله برده هلاک اید * زیرا انک قدرنده جواتب و جهات مساویدر (اویرسل علیکم حصبا) و یا خود سعادن اوزر بکفر طاش یا غدره * و یا بریح کوندوره کیم اول سز اوزر بکفر حصبا یا غدره (ثم لا تجدو لکم وکیلا) بوند نصکره سزی اندن حفظ ایدر وکیل بولیه سز * زیرا انک فعلی رد ایدر بوقدر (ام امنت ان یعیدکم فیه تارة اخرى فیرسل علیکم قاصصا من الریح فیغرقکم بما کفرتم ثم لا تجدو لکم علیانبا یتیموا) و کذلک رب تعالی دن امنده می اولدی بکفر که اول سزی بعض دواعی خلقله کبر و بچره رکوبی الحیا ایدوب رکوب کزده اوزر بکفره ریح قاصص ارسال ایده حتی که سفینه ککزی کسر ایدوب اشراک ویا کفران کز سبیلله سزی اغراق اید بوند نصکره سزی بزدن مطالبه ایدر ویا بری سزدن صرف ایدر نانو وناصر بولیه سز (ولقد کرمانی آدم) بر بنی آدمی بهام اوزره بر نیجه خصاله تفضیل ایتد که اول حتن صوره و من ارج عدل واعتدال قامت و تمیز بالعقلدر * و افهام بالنطق و الاشارة و الخضر * و اسباب معاش و معاده هدیدر * و وجه ارضه اولان اشیا به تسلطدر * و انواع صناعاته نمکندر * و اسباب و مسیبات علویه و سفلیه نک منافعه ائله عودتیدر * و دخی بونلر غیر در که افرادی احصا و انورد کلد * و جلله دن بری بودر که هر حیوان طعمای اغزیله آتورالا که انسان الیه الوب تناول ایدر (وجنناهم فی البر والبحر) و انلری برده دوابه و بچرده سفالتله طاشیز تا که ائله مشقت ابر میه (ورزقناهم من الطیبات) و بر ائله طعام و شرابک مستلذاتندن و بررز انک کیمی کندی فعللرله و کیمی غیرک فعلله حاصل اولور (و فضلناهم علی کثیر من خلقنا تفصیلا) و بر انلری خلق ایتد کار عزل کیری اوزره تفضیل ایتد * ظاهر آیت دلیدر که بنی آدم کثیر خلق اوزره تفضیل اولمش اوله یوحه کل اوزره دکل * بر قوم دیدیلر که ملائکه دن غیری جمیع خلق اوزره تفضیل اولمشدر * کبی ایدر خلق کایسی اوزره تفضیل اولمشدر الاملائکه دن بر طائفه اوزره دکل که اول جبرائیل * و میکائیل * و اسرافیل * و ملائک الموت * و انلرک اشباهیدر * و ملائکه نک بشر اوزره تفضیلند اختلاف اولندی * جابر رضی الله عنهن هر ویدر حدیث من فوعده ایدر حق جل و علا آدم و ذرین خلق اید بچک ملائکه دیدیلر که یارب انلری اکل و شرب و قر بان ایدر خلق ایتد ائله دنیایی بره آخرتی و بر کل الله تعالی جل شانه دیدیلر که شول بدمله خاق ایدوب روحندن نفخ ایتد بکمی شول وجوده کل دیوا صرمله وجوده کن کیمی قیلورم * اولی بودر که عوام مؤمنین عوام ملائکه دن افضلدر * و خواص مؤمنین خواص ملائکه دن افضلدر دیتله شول دلیل الیه کیم (ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات اولئک هم خیر البریه) شونلر که مؤمن اولوب عمل صالح ایتد بر انلر خلق خیر لیسیدر دیویرلدی (یوم ندعوا کل اناس بامامهم) ذکر ایت شول کونیکه بر آنده هرامتی امام ایتد کاری نیلری و یا دینده مقدملری و یا کابری و یا دینلری و یا تقدیم ایتد کاری کتاب اعمالله جافروز * زیرا انده انساب کسلور و اعماله تسبیلری فالور * و یا خود انلری عقائد و افعالله نه تخمیل ایدن قوائله * و یا خود امهاتله جافر بلور * زیرا انده عیسی علیه السلامه اجلال و حسن و حسین رضی الله عنهما نک شرفی اظهار و اولاد زبانی اقتضاحدن صیانت وارد (فان اولی کتابه یمینه فاولئک یقرؤن کتابهم) امدی جافر یلنلر دن اول کسه که کتاب اعمالی یمینه ویرله انلر کابری بنی مرور

و ابتهاج له اوقیه لر (ولا یظنون قتیلا) احوالزندن ادنی شیئی نقص اولنجه لر کابک قرانتی یمینندن ویرلنه تعلیقده دلالت وارد در که کتابی شماندن ویریلان اول کابه مطلع اولدیغنده خیالات و حیرت انلری غشی ایدوب اسانلری قرانتدن محبتس اوله (ومن کان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی) بر کسه که دنیا ده اعمی الذل اولوب رشدی کور میه اول آخرتده دخی اعمی اولوب طریق نجاتی کور میز (واضل سبیلا) و طریق اخطا اولور استعدادی زائل و آلتی مفقود اولدیغیچون (وان کادوا لیفتنونک عن الذی اوحینا الیک لتقری علینا غیره واذ لا تجدو لکم خلیلا) انلر قریب اولدیلر که سکا و می ایتد بکفر قراندن سنی صرف ایدر تا که قرآنک غیر بی بره اختلاف ایدر سن و الحال اگر انلرک مرادنه اتباع ایتد بکفر انلر سنی ولی وصی اتخا ایدوب بنم و لا یتمدن خروج وعدا و تمه دخول ایدر دل * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر نه قیه نک وفدی پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم قدوم ایدوب دیدیلر که سکا متابعت ایدر زاکرا و ج خصالتده بره اجابت ایدر سز * بریسی نمازده رکوع ایتمیه وز و اصنام میز کندی الیزله قریبه وز و بر سنه لاته تمتع ایدر وزا کا عبادت ایتمکسزین * پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم دیدیلر که شول دینده خیر بودر که انده رکوع و سجود اولیه * و اما اصنام میز کندی الیزله قریبه دن امتناع کزده بخیر میز * و اما که لانه سزی تمتع ایدر دکلم دیدیلر که سندن حاجتیز اولدو که بری عربدن بر کسه به روا یا ندیکن خصالتی بره روا یا ندیکه بری انلر یمینده ممتاز ایدر سن اگر انلرک کراهتمندن امتناع ایدر سز بکا الله تعالی بویه امر ایدر بدو دیکل * پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم سکوت ایدوب جواب ویریدی * انک سکوتی اجابت ایدر دیوانلره طمع و بر بچک اشبوا آیت نازل اولدی (ولولان یثباتک لقد کدت تزن الیم شیئا قلیلا) اگر سنی عصمتله حق اوزره تنبیه ایتد بکفر قریب اولور دل که انلرک مرادنه اتباعه میل ایدیلر (اذا لا ذنباک ضعف الحیوة وضعف الممات) اگر سنی ایتد دنیا ده و آخرتده سکا عذاب مضاعف قیلوردق (ثم لا تجدو لکم علیان نصیرا) بوند نصکره سندن بریم عذاب میز منع ایدر ناصر بولیمیک (وان کادوا لیفتنونک من الارض لیکر جولد منها واذ لا یلبثون خلافاک الا قلیلا) اگر اهل مکه سکا معاد ائله سنی از عاج ایدر لر سه که سنی مکه دن جفا ره لر اگر سنی اندن جفا ره لر سندن نصکره انده یقاری آرزمان اولور * فی الحقیقه انجلین اولدی که هجر تند نصکره بدرده قبل و اندیلر * دینلر که اشبوا آیت و دینده نازل اولوب در که پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم مدینه ده مقامنه حسد ایدوب دیدیلر که انیما نک مقامی شامدر اگر بنی ایسک ائله لاحق او اقل که سکا ایمان کتووه و زلکن سنی اسکا خوجندن منع ایدن زومدن خوف کدر اویه اولسه انلرک اول سوزی انک قلبیه واقع اولوب مدینه دن بر میر حله کندی اول سببیدن بو آیت نازل اولوب کیر و مدینه به و جوع ایتدی * بعده آرزمانده بنو قریظه قتل اولوب بنو النضیر اجل اولندی (سنة من قدا رسلنا بک من رسلنا) الله تعالی منت ایدر سندن اول رسوللر کیم امتلری انلری تکذیب ایتد کارنده رسوللری ارالنده اولدیجه ائله عذاب ایتمیه * بلکه ارالندن بحدیغنده عذاب ایدردی (ولا تجدو لکم ناصورا ولا قلیلا) سن بریم منتقمه قبول و تغییر بوازن (اقم الصلوة لدلولک الشمن الی غسق اللیل) صلوة مقروضه فی اقامت ایت شمسک زوالندن کیمه نک ظلمی نظم و رنه دکین دینلر که اشبوا آیت مواقیت صلواتی جامه در که دلوش شمسله مراد ظاهر و عصر در * و غسق لیلله مراد مغرب و عشاء در (و قرآن الفجر) و صلوة صبحی دخی اقامت ایت (ان قرآن الفجر کان مشهودا) زیرا صلوة صبحک شایسته در که انده ملائکه لیل و ملائکه نهار حاضر اولور * و یا خود انده شواهد قدرت جمع اولور که ظلمات ضیاءه و یوم اتباعه تبدل ایدر * و یا انده مصلیندن کثیر جمع اولور (ومن اللیل فتعبدیه نافلة لک) کیمه نک بعضی نومکدر نصکره صلواتله قائم او اقل که سکا اول صلوات مقروضه اوزره زاندر برضه و یا فضیله اوله و جوی سکا مختص اولدیغیچون * روایت اولدی که اوایل املا مده صلوة لیل فرض ایدی پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم اوزره دخی امت اوزره * بعده صلوات خله امتدن وجوبی تسخ اولوب استحبایی باقی اولدی * اما که پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم حقنده وجوبی باقی ایدی و عایشه رضی الله عنهما پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم دن روایت ایدر دیدیلر که اوج خلعت سز سنست و بکا فرض در که اول وتر و سواک و قیام ایدر (عسی ان یتعنک ربک مقاما محمدا) تا که ربک جل شانه یوم قیامتده سنی مقام محمده ابر کوره که اول امتنه شفاعت

مقامی که اولون و آخرون انده کائنات اید و پیغمبر صلی الله علیه و سلم اید و مؤذنی اذان او قورایستد یک کز ده
 انک کبی دیوب نهده بکامله ایدک بر کسه که بکار کره صلوة اید الله تعالی جل شانہ اکاون کره صلوة ایدر
 بعده بنم ایچون الله تعالی دن وسیله بی استکز که اول چشند بر منزه و عباد الله دن بر عیدله غیر به اول لایق
 اولمز * و جا ایدر که اول عبدی بن اولام اولکه بنم چون وسیله بی استقبه بنم انک چون شفاعتم واجب اولور * ابن
 عمر رضی الله عنهم مادن مرویدر که یوم قیامتده کونش قریب اولدیغنده عرق ناسک قوراقلری نصفه ایریشه
 اوله اولسه آدم علیه السلام اندن موسی علیه السلام اندن محمد صلی الله علیه و سلم دن استغاثه ایدر که
 خلاقی چشند قضا ایچون شفاعت ایدر * اوله اولسه اول واروب حلقه یابی اخذ ایدر حتی که رب تعالی انی مقام
 محمود بهت ایدر کیم اهل جمعک کلیسی اکائنا ایدر * مجاهد ایدر انک مقام محمود بهت اولغسیله مراد الله
 تعالی انی عرش اوزره ایدر * عبد الله بن سلام رضی الله عنه ایدر که اول انی کرمی اوزره ایدر اقعاد ایدر
 (وقل رب ادخلنی مدخل صدق و اخرجنی مخرج صدق) دیکل که یارب بنی قبره ادخال مرضی ایدر ادخال
 ایت و بهت عندند بنی قبردن کرامته ایریلور و اخر ایدر اخرج ایت * دینلر که مراد مدینه به ادخال و مکه دن
 اخرجدر و یاخود مکه به اهل اوزره ظاهر ایدر * و نه مکه دن مشرک کیندن آما اخرجدر
 و یاخود انی غار ادخالدر * و غار دن سالما اخرجدر * و یاخود بنی ارمال ایدر یک نبوت امر ند مدخل
 صدق اولان جنته ادخال ایت * و بنی دینادن نبوت حقندن اوزریمه واجب اولان شیئی ادا ایدر یکم حلاله
 مخرج صدقه اخرج ایت * و یاخود بنی طاعتکه ادخال و مناهیدن اخرج ایت * و یاخود بنی هر نه شینه که
 ادخال ایدر یک صدقه ادخال ایت و اندن صدقه اخرج ایت یعنی بروجهله دخول ایدر وجه آخره خروج
 ایدر لدن ایتکل زبراکه ذوالوجهین اولان کشتی عند الله امین اولمز (واجعل لی من لدنک سلطانا نصیرا)
 و بکانتک عندکدن حجت قلقل که بکا مخالفت ایدن اوزره اول بکانتک اوله * و یاخود ملک قوی قلقل که
 انکه اسلام کفر اوزره منصور اوله * اوله اولسه الله تعالی اکا اجابت ایدر و عدا ایدر که فارس و روم
 و غیردن ملکی ترغ ایدر و اکا ویر تنکیم اکا (لیظمزه علی الدین کاه) و دخی (لیستقلتم فی الارض و لیکنن
 لهم دینهم الذی ارضی لهم و لیبدلهم من بعد خوفهم امنا) و بولر امثالی آیتلر کادالت ایدر (وقل جاء
 الحق و زهق الباطل) دیکل که اسلام کلوب شرک کندی * و یا عبادت الله کلوب عبادت اصنام کندی
 (ان الباطل کان زهوقا) زبراکه باطل ذاهب و مضیع و غیر ثابت اولدی * ابن م... و در رضی الله عنه ایدر
 پیغمبر صلی الله علیه و سلم مکه به یوم قعده داخل اولدی * حالو که بیت شریفک حولنده اوچوز التمش
 صنم و ارایدی التده کی مختصره ایلر برر بر طعن ایدر و یقار و بواقی سویلردی حتی که اول اصنامک
 جیمین یوزلری اوزره یقیدی مکر خراعه نک صفر دن بر صغری که به فو قنده ایدی * علی رضی الله عنه به امر
 ایدر دیدیکه انی اندن اشعه اتقل نم دیوب انی فو قندن اندی صیوب یتدی (ونزل من القرآن ما هوشفاء
 و رحمة للمؤمنین) بفرآندن انی تنزیل ایدر که انک کلیسی مؤمنلرک دینلری تقویم و نفسلری بی اصلاحده
 دواء شافی منزه انده در انکه مختلف فیه متبیین و مشکل متضخ اولور و حیرتدن قورتلینور و قلوبدن جهل
 کیدر یلور و یاخود انکه امراض جسمیه به درمان ایدر یلور فاتحه و آیات شفاء کبی (قال النبی صلی الله علیه و سلم
 من لم یستشف بالقرآن فلا شفاء الله) پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایدر بر کسه که قرآنله استشفاعه ایدر انیمه
 الله تعالی اکا شفا و بریمیه * و دخی قرآن مؤمنلره رحمتدر که انکه ایمانلری زیاده اولور (ولا یزید
 الظالمین الا خسارا) و قرآن کانلرک کفر و تکذیبلی سبیلله خسارتن ارتورر * زبراکه آیت نازل
 اولدیغنه انلرک تکذیبی متعدد اولوب خسارتلری متعدد اولور * قتاده ایدر هر کسه که قرآنله مجالست ایدر
 آندن یاز یاده و یاخصانه کیدر (و اذا انعمنا علی الانسان اعرض و نأی بجانیه) بجان انسانه بر صحت
 و صحتله انعام ایتمه و زالله تعالی بی ذکر دن واکانضرع و التجادن اعراض ایدر که اول اندن مستغنیدر
 و یا بیلر حقندن تباعد و دعا ایلر اکا تقریبی ترک ایدر و تهظم و تکبر ایدر و اکا التفات ایخز اولور (واذا منه
 الشکر کان یوما) و بجان کاشدت و ضرایر شیه الله تعالی دن روحندن مأیوس اولور * دینلر که یعنی اول
 شدت و ضرری حالده الله تعالی به نضرع و دعا ایدر بجانکه اجابت تاخر ایتسه اکا یاس ایرر * لکن و مؤمنه

لایق دکلر که اجابتدن مأیوس اوله تاخری ایلر دعا بی ترک ایدر (قل کل یعلم علی شاکته) دیکل که هر کسه
 هدی و ضلالتده حالنه مشاکل طریقت اوزره عمل ایدر (فریکم اعلم بن هواهدی سبیللا) دیکلر جل شانہ
 اعلی در که اکا طریق واضحدر * یعنی مهتدی وضالی یلور هر برینه علمنه مشاکل وجهله جزاء قبولور
 (و یسئلونک عن الروح قل الروح من امر ربی) یا محمد سکاشول روحندن سوال ایدر که انکه انسانک یتدی
 حیات یلور دیکل که روح رب جل شانہ نک ایدر اعیانندن در که ماده و تولد سز (کن) دیمسیله وجوده کلشدور
 و یاخود انک علی الله تعالی انک استیثار ایتدیکی اشیا دن در * روایت اولندیکه قریش دیدیلر که محمد ارامزده
 صدق و امانتله متشیدر هیچ برکه بزانی کذبله اتهام ایتماشمز * حالو که نبوت دعوا سن ایدر یور
 مدینه نک یهودنه بر کسنه کوندروب انک امر ندن انلره سوال ایدر لم انلر اهل کابدر نبی علامتن یلورلر
 دید کار بله عمل ایدر لم چون قریشک رسوللری یهودک علماسنه واردیلر * دیدیلر که اکا اوج شیندن سوال ایدر
 اگر انک کلیس ندن جواب ویرر و یا جواب ویرمز سه یلک که اول نبی دکلر واکر ایکسندن جواب ویرر
 برندن جواب ویرمز سه یلک که اول نایدر * شول فته دن سوال ایدر که زمان اولده انلر یتدیلر قصه لری
 نیجه ایدی * و شول رجندن سوال ایدر که اول ارضک شرق و غربته ایردی نه حالو کسه ایدی * و دخی
 روحندن سوال ایدر که ماهیتی ندر * چون اول رسوللر پیغمبر صلی الله علیه و سلمه کلوب اول اوج شیندن
 سوال ایدر * دیدیکه ایرته سز جواب ویرمز * لکن انشاء الله دیمدی اوله اولسه اون انکی ویا اون بش
 و یا قرق کون و حیث ایتدی * پیغمبر صلی الله علیه و سلم اکا زیاده محزون اولدی * بعده جبریل علیه
 السلام (ولا تقولن لشیئی انی فاعل ذلک غذا الا ان یشاء الله) برشیقی ایرته بن بونی ایشلرین دیکل مکرانی الله
 تعالی انک مشیتنه تعلق ایدر سن دیو یوریلن آیتله کادی * و اول فته حقنده (ام حسب ان اصحاب الکهف
 و الرقیم) آیتلری نازل اولدی * و ارضک شرق و غربته ایرن رجل حقنده (و یسئلونک عن ذی القرنین)
 دیو قصه سی نازل اولدی * و روح حقنده (و یسئلونک عن الروح) آیتی نازل اولدی * دینلر که روحله مراد
 جبریل علیه السلامدر * و یا روح بر ملکدر که انک یتش یک یوزی واره یوزنده یتش یک لسانی و اردر که
 کاید * یله الله تعالی بی تسبیح ایدر و یاخود روح بنی آدم صورتنده بر نوع خلقدر که اللری و باقلری و یا شلری
 واره ملائکه و نه اناسدر لر طعام یلر * دینلر که الله تعالی عرشندن کرمه روحندن اعظم شی خلق ایتدیلر
 اکر اول روح دیاسه یدی سموات ویدی ارضی و ایچلر ندن کی مخلوقاتی بر اقمه ایدیدی صورت خلقی ملائکه
 صورتنده در صورت وجهی آدمین صورتنده در یوم قیامتده عرشک عیننده طورر یتش حجاب عندند
 الله تعالی به خلقک اقریدر اهل توحید ایچون شفاعت ایدرلر بریدر اکر انکه ملائکه شیننده نور دن
 ستر و ایمییدی انک نورندن اهل سموات محرق اولیدی * دینلر که روحله مراد قرآندر * و یاخود عیسی
 علیه السلامدر که اول روح الله و کلمه اللهدر یوخسه یهود و نصاری انک دیدکاری کبی دکلر (وما اوتینم من
 العلم الا قلیلا) الله تعالی انک علی چشند علمدن سز ویریلن قیلدر که انی حواسکز توسطله استفاده ایدر سز
 زیر عقلک معارف نظر به بی اکستسابی ضرور ایتدندر که احساس جزئیاتدن مستفاد و اول اجلدن
 دینلر که حسی یتورن علی یتورر و اشیا نک اکثر بنی ایتسه حس ادراک انیمه ایدر اشیا نک ذاتی بلک حسک
 احوالندن اولور اوله اولسه روحک ذاتی بلک ممکن دکلر الا عوارضله کیم اول آتی التباسده تمیز ایدر اول
 سبیدن بوجوابله اقتصار اولندی اول اجلدن موسی علیه السلام (و ما رب العالمین) دیو سوالک چواشده
 انک صفتانی ذکرله اقتصار ایتدی * روایت اولندیکه پیغمبر صلی الله علیه و سلم روحندن سواللرینه بویه
 جواب ویر بیکل دیدیلر که یو خطابه بر تختلر * دیدی بلکه یوز سز انده تعمیم اولغشز دیدیلر که شاکت قانی
 عجیدر بر ساعته دیر سنکه (ومن یؤت الحکمة فقد اوفی خیرا کثیرا) اولکه اکا حکمت ویریه اول خیر کثیر
 ویرلشد * ویر ساعته ایتسه (وما اوتینم من العلم الا قلیلا) دیر سن اوله اولسه سورة لقمانده کی (ولان
 ما فی الارض من شجرة الا قلام) آیتی نازل اولدی * و الحلال انلرک دیدکاری سو فیه ملز ندن * زیر احکمت
 انسانیه حق و غیردن قوت بشریه نک وسیع اولان شیئی بلکدر * باکمه معاش و معادی منتظم اولان شیئی
 باکدر اول ایتسه الله تعالی نک تمایس سز ملوماتنه اضافه قیلدر * انکه دنیا و آخرتک خیرنه ایریلور و مع

هذا اول كاضافته كثر دور (ولئن شئنا لنذهبن بالذي اوحينا اليك ثم لانتجد لك به علينا وكيلا) اكر ديلك
سكواحي ايند بكمز قرأني مصاحف وصدورن اذهاب وحقايدردك * بعده اني بزدن سنجون مسطورا
وابعثوا من اشداده نوكل ايدر كسه بوليدك (الارض من ربك) لكن ربك جل شانك دن رحمت اولوب
المن اذهاب وحقايدردك * اوليه اولسه تنزيلي متفند نكده ابقامى منت اخري اولور (ان فضله كان عليك
كبير) انك سكافضلي كبر اولدي شول حيثيله كه سني رسالتله كوندردى وسكا قرأني انزال ايندى
وكبر مريبو حفظيله ابقا ايندى (قل لئن اجتمعت الانس والجن على ان ياتوا بمثل هذا القرآن لا يأتون
بمثله ولو كان بعضهم لبعض ظهيرا) ديكل كه اكرانس وحن بلاغت وحسن نظم وكال معناده اشبو قرآن
شلفي كتوره كه اجتماع اينسلا اكا فادر اوليه لردى اكراني كتورمكه بعضي بعضنه نظاهر ايدر لسه ده
(ولقد صرفنا للناس في هذا القرآن من كل مثل) اشبو قرآنده بترانس ايجون هر معنادن تقرر ويانده
زياده ايجون وجوه مختلفه ايله تكرر برايدك (فابي اكثر الناس الا كفورا) ناسك اكراني ايسه قبول
واشكر دن امتناع ايدوب انك پرينه بحدود و كفراني اختيار ايدرد (وقالوا لنؤمن لك حتى تفجر لنا من
الارض ينبوعا) وقتا كه مشركيني اعجاز قرأني بيان واكابعض معجزاتي الحاقله الزام ايندى تعنت واقتراح
ايدوب ديد بركه برسي تصديق ايدرد كز مكر كه بزه ارض مكده بكار آقيدنه سن (او تكون لك جنة
من نخيل وغناب فتنزع الاثمار خلاها بغير اذنا) وباخود سنك خرما واوزم بوسناك اولوب اورنه سندن
نهر آقيدنه سن (او تسقط السماء كازعمت علينا كسفا) وباخود زعم اينديك كبي اوزر بزمه سمائي قطعه
قطعه دوشره سن (او اتاني باله والملكه قبيلا) وباخود الله تعالى بي وملائكته ادا عايتديك شينك
مختنه شاهد و دكنه ضامن كتوره سن (او يكون لك بيت من زخرف) وباخود سنجون التوندن بيت
قبيله سن (او ترقى في السماء) وباخود سمانك معارجنه صعود ايدنه سن (ولن تؤمن لرقيم حتى تنزل
علينا كتابا تقرأه) سنك سمائه صعود كه دخي تصديق ايتزم كركاندن بزه بر كلب ايندره سنكه اول سني
مصدق اوله و بزانى اوقوب ببعده سكا اتباع ايدنه وز (قل سبحان ربى هل كنت الا بشرا رسولا)
انك اقترافا قنى تعيله الله تعالى بي تنزيه ايتاند كه هيج كسه اكا تحكم ايدنه وباقد رتنده مشاركت ايدنه
وديكل كه بن دكان الاسا ترانس كبي بشر و سائر رسل ككي رسولان انك ايسه قوم لرينه كتورمزلر الا اني
كتورمزلر بديك انك حاله ملايم اولوب الله تعالى اني انك اظه اظه ايددي يوخسه آيات امري اول رسوللره
مفوض دكلدر (وامنع الناس ان يؤمنوا اذ جاءهم الهدى الا ان قالوا ابعث الله رسولا رسولا) وحى
نزولندن وحى ظهورندن نكده ناسي ايمانندن منع ايندى * الا ديليكه الله تعالى رسالتله ملك بعث ايتوب
بشرى بعث ايندى يعنى انك قرآن ومحمد صلى الله عليه وسلم ايمانندن منع ايدرد شبيه قالملى الانكار لريكه
الله تعالى بشرى رسول بعث ايدنه (قل لو كان في الارض ملائكة يمشون مطمئنين لنزلنا عليهم
من السماء ملكا رسولا) امدى انك شبيه سنده جوايده ديكل كه اكر بر بوزنده ملائكة بنى آدم كبي پورر
وانده ساكن اولسلر بزاندره سمادن رسالتله ملك تنزيل ايدردك * انك انك اجتماعه واندن تلقفه
تمكندلى اولديغيجون اما كه انك عامه سنى ملكي ادراكدن واندن تلقفدن اعماردور * رسالت ايسه
نوع تناسب ومجانسته مشروطدر (قل كفى بالله شهيدا بيني وبينكم) ديكل كه الله تعالى بانه سركه ييكزده
شاهد بركه دعوايه موافق معجزه اظه ايدنه انك سركه رسوليم وبارسالتى سركه تبليغ ايتشن اكرجه سركه
عساد ايدرد كزده (انه كان بعباده خيرا بصيرا) اول الله تعالى عبادك ظاهر وباطن احوالته
خبر و بصيردر انك اوزره انك براه قيلور (ومن يهدى الله فهو المهتد) اول كسه كه الله تعالى آنى دين
اسلامه ارشاد ايدنه اول استقامت اوزره طريق حقه در (ومن يضل فان تجد لهم اولياء من دونه)
اولكه الله تعالى آنى ديندن بخذول ايدنه سن انك ايجون آندن غيري انصار بولمزنك انكلى ضلالتدن
طريق حقه ارشاد ايدنه (ونحشرهم يوم القيامة على وجوههم) يوم قيامته بزانلى پوزلى اوزره
سور بوزر وياورر حشر ايدرد * ييغمير عز صلى الله عليه وسلم ديتاديكه يار رسول الله كافر
يوم قيامته پوزلى اوزره نيبه حشر اولورر * ديديكه انكلى اياغ اوزره پوزيدن باري تعالى قادر دركه

پوزلى اوزره دخي پوزيده (عياوبكوصما) كوزلر بن شن ايدرنى كورمزلر * وايشيداسي صفابرر شنى
ايشنزلر وكند بيلدن قبول اولور كلامى سويلر اولد قلى حالده * زيرا كه دينده آيات وعبره نظرايتزلر وحى
ايشنكه قولاق طوتمزلر وصدق سويلكي استزلردى وچا نزرده اشبو حواسك فقداق حسابد نكده ناره
سورلد كزنده اوله (ما وجم جهنم) انك مستقر ومنزلى جهنمدر (كلم اخبت زدنهم سعيرا) هر بار كه
اول انك جلود و لحومن اكله لهي ساكن اولسه بزانك جلود و لحومن تبديله انك توقد و تاهب
واشستعالن اوقورر * زيرا انك فناد نكده اعاده بي تكذيب ايدردى * اوليه اولسه الله تعالى انكلى
اولو جمه اخفاء واعاده ايتك اوزره جزادن زائل اولز تنكيم يوم معنابه اشبو كن آيت ايله اشارت ايدرد (ذلك
جزاؤهم بانهم كفروا بآياتنا وقالوا انذا كنا عظاما ورفاانا اننا لمبعوثون خلقا جديدا) عذاب مذكور يوم
قيامته انك جزا سيدر شول سبيله كيم انك بزم آيتلر عزمه كافر اولور لردى * بزعظام و تراب اولديغيمز نكده
يوم قيامته بعث اولنوب خلق جديدي اولورز دير لردى (اولم يروا ان الله الذى خلق السموات والارض
قادر على ان يخلق مثلهم) انك ببلد بركه سموات وارضى عظم وشدنده خلق ايدن الله تعالى قادر دركه
صغر وضعفه انك مشفى خلق ايدنه (وجعل لهم اجلا لرب فيه) وانك عذاب ايجون بروقت تعيين ايدنه كيم
انك كلسنده ومثلر عندنده ريب اوليه كه اول موت وياوم قيامتدر (فابي الظالمون الا كفورا)
كافر لايسه حقل وضوحيله اندن امتناع ايدوب بحدوى اختيار ايتد بيلر (قل لوانتم تاتكون خزان رحمة
ربى اذ الامسكم خشية الاتفاق) ديكل كه اكر سز بزم جل شانك رزق ونعمتلى خزانته مالك اولسكز
سز انى نفاذ خوفيله امساله ايدوب اتفاق ايتيديدكز (وكان الانسان قفورا) غلب انسان بخوبل
اولدى * زيرا كه بناء امرى حاجت وقدره واحتياج اولديغى شينده ضنده وبذل اينديكي شينده عوض
ملاحظه سنده اولدى (ولقد آتينا موسى تسع آيات بينات) بزموسايه طقوز ايت وبردك كه اول عصا اويد
يضا وجراد وقل وضفادع ودم وجرودن انعامر ماء وانفلاق بحر وفتح طوردر * ديتاديكه اوج اخبر كيدن
بدل طوقان وسنون ونقص ثمراتدر * صفوان رضى الله عنه ايدردى بزمودى ييغمير عز صلى الله عليه وسلم
طقوز ايتدن سوال ايتد كده ييغمير عز صلى الله عليه وسلم ديديكه اول الله تعالى به شرك ايتيه سز وناحق بزه
قتل نفس ايتيه سز وزنا واكل ربا وسحر ايتيه سز * وبر برى قتل ايجون سلطانه واروب غز ايتيه سز
واسراف وترف محضه وز حقدن فرار ايتيه سز * وخاصة يهود طاقفه سنى يوم سينده اعتدال ايتيه سز (فاسئل
بنى اسرائيل اذ جاءهم) امدى با محمد بنى اسرائيلك * ومنلر سنى اول ايتلدن سوال ايت كه سكا خبر و بركه
انك بيقينك زياده اوله * زيرا كه فغان ادله تظاهرايسه اول اقوى واثبت اولور ونا كه انك بىواسر ايتك مؤمن
اولمى انكلى اوزره احتجاج ايدنه سن وكند بيلر اظه ايدنه سن وانلره مواند انكله فرعون ييننده كى ماجرادن
سوال ايت (فقال فرعون انى لاظنك يا موسى مسجورا) شول وقتكه موسى انكله آياتله كادى فرعون
اكاديديكه يا موسى بن سنى مسجور ظن ايدرين يعنى عقلكه خلل كلوب حقدن صرف اولنوب سن (قال لقد
علت ما اتزل هؤلاء الرب السموات والارض بصائر) موسى عليه السلام اكاديديكه يافرعون بلدك اول
آيتلى انزال ايدن دكل السموات وارضك ريسى جل شانك دركه آنى بزم صدقه بينات قيلمى * لكن سن حق
ظهورندن نكده عناد ايدوب آنى قبول ايتز سن (واى لاظنك يا فرعون مشجورا) يافرعون بن سنى خيردن
مصرف وشر اوزره مطبوع ظن ايدرين (فادان يستفهم من الارض) اوليه اولسه فرعون
ديتاديكه موساي و بنى اسرائيل ارض مصردن اخراج ايدنه (فاعرقتاه ومن معه جميعا) بزياسه انك
مكرى كند بيلك اوزره تحويل ايدوب آنى وقومنى مصردن اخراجزده كره بحره غرق ايتدك (وقلنا لمن
بعده لى اسرائيل اسكنوا الارض) فرعونك هلاك كنند نكده بىواسر ايتله ديدك كه شول ارضده ساكن
اولك كه فرعون سزى اندن اخراج اراده ايتشدى (فاذا جاء وعد الاخرة جئناكم بآية) فغان كه قيام
ساعت كاه انكلى سزى مختلطين كتورر * بعده ييكزى حكم ايدوب بعدا كزى اشقياء كزدن تميز ايدرد
(وبالحق انزلناه وبالحق نزل) بزر قرأني انزالى مقتضى حق ملتبس انزال ايتدك وقرآن دخي حق ملتبس
نازل اولدى وباخود بزانل قرأني سمادن انزال ايتدك ملائكه دن حارس ايله محفوظ اولديغى حاله وقرآن

دخی رسوله نازل اولدی تخلیط شیاطیندن ملائکه ایل محفوظ اولدی بقی حالده (وما ارسلناک الا بشرا
 ونذیرا) برسنی طاعت اهلنه نوابه تبشیر ایدر و مخالفات اهلنی عتقایدن تحذیر ایدر ارسلان ایدر
 سکا واجب اولان الحق تبشیر و انذاردر (وقرأنا فرقناه) بز قرانی ازمان مختلفه ده متفرق انزال ایدر
 و یازانی تبیین ایدر و یازانی حق و باطل بین قارق قیلدق (لتقرأه علی الناس علی مکث) تاکه سن
 انی نامه مهل و توده اوزره قرائت ایدر سن * زیرا که اول حفظه ایسر و فهمه اعوندر (وزلناه تنزیلا)
 و بر آتی بکرمی اوج ییلده حوادث حسبجه تنزیل ایدر (قل امنوا به اولان تو منوا) یا محمد سن انلره تهدید
 و وعید طریق اوزره دیکل که قرآن سزکرل ایمان کتوریکز و یا ایمان کتوریکز نه ایمان کتوریکز مکرانک کلان
 آرورونه ایماندن امتناعکز انک کالنه خلل ویرر (ان الذین اوتوا العلم من قبله) شونلکه قراندن اول
 و یا محمد صلی الله علیه وسلم بعثتدن اول کتب سالفه علمی ویریلندر و حقیقت وحی و امارات نبوی ییلندر
 و بحق و مبطل بین قییمه تمکن ایدر و یا کتب سالفه ده سنلکه نه یکی و اول سکا نازل اولان شینلکه صفتی
 کورندر (اذایتی علیهم یخرون للاذقان حیدا) چقان انلره اول قرآن تلاوت اوانسه الله تعالی سنلکه امر نه
 تعظیم و اول کتبه محمدا بمقتبله واکا قرآن انزال ایل اولان وعدی انجاز نه شکر ایدر و یا ساجدین اولدقلری
 حالده یوزلری اوزره دوشرر (ویقولون سبحان ربنا) و دیرلر که بر جل شاننه خلف و عددن منزه اولدی
 (ان کان وعد ربنا لمفعولا) بر جل شاننه وعدی لاید اولور آندم خلف اولر (ویخرون للاذقان) بیگون
 و بریدم خشوعا یوزلری اوزره مجده به وارر * حاله که اغلر و سماع قرآن انلر خشوعن ارورر * خورر
 تکراری حال و سبک اختلافیوندر اولکیسی انجاز و عددندنده شکر ایدر و یا یکجیسی و اعظ
 قرآنیه نل انلره تأثیر ییوندر (قل ادعوا الله اودعوا الرحمن) دیکل که بر جل شاننه الله دیو یار حن
 دیوند ایدر (ایما تدعوا له الاسماء الحسنی) اول ایکی اسمدن قنغسیله اکاند ایدر سز انک اسماء
 حسنی وارد اولر ایکیسی انک جمله سزندر * سبب نزولنده دینلکه اهل کاب دیدیلر که سن رحمن
 اسمی آرزو ایدر سن حاله که نورانده انک ذکر کنردر * و یا خوردر مشرکون پیغمبر عز صلی الله علیه
 و سلمی ایشندیلر که یا الله یا رحمن دیر * دیدیلر که سن بری آله منزه عبادتدن نهی ایدر کن کندلک ایکی آله مندا
 ایدر سن (ولا تجهر بصلاتک ولا تخافت بها وایتعین ذلک سیلا) نمازده قرائتکی جهرا تمکل تاکه
 مشرکرا انی ایشیدمک سبب و لغوا تلمی نه تحمیل ایتیه سن * و اخفادخی ایتیکل تاکه خلفکده اولان
 مؤمنرا انی ایشیدر بلکه جهرا مخافته یینده سبیل وسط طاب ایت * زیرا جمیع اموره اقتصاد محبوبدر
 روایت اولندیکه ابو بکر رضی الله عنه قرائتده مخافته ایدوب دیردیکر بر جل شاننه مناجات ایدرین
 اول ایه حاجت یلور * و عمر رضی الله عنه ایه قرائتده جهرا ایدوب دیردیکه انکله شیطانی قائمدن
 سوره رم و او یوانلری او یاررم * اوله اوله بوایت نازل اولوب پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم * ابو بکر رضی الله
 عنه به امر ایدیکه صوتی برمه دار رف اید * و عمر رضی الله عنه به امر ایدیکه صوتی برمه دار خفص اید
 دینلکه معنای نه صلوات کاند جهرا ایت و نه انک کاند مخافته ایت * بلکه ایکیسی یینده سبیل ابتغاء
 ایدوب نهاده مخافته و ایلده جهرا ایت (وقل الحمد لله الذی لم یخذلنا) و دیکل که اول الله تعالی به حد
 اولسونکه ولد اخذنا ایدر و یا ولد اخذنا ایدیکنی بکایلدردی (ولم یکن له شریک فی الملك) و نمکده
 شریکی اولدی (ولم یکن له ولی من الدن) و انکیچون ولی اولدیکه مذلتدن انکله مواله اید تاکه موالله
 منافی کندیدن کیده * امدی الله تعالی کندیدن ننی ایدنی آتیکه جنسندن و غیر جفستندن کرک اختیار
 و اضطراره اکامشارلر و یا معاون اوله و جدی انک اوزره ترتیب ایدنی تاکه اول انک جنس حده مستحق
 ایدیکنه دلالت ایدر زیرا که اول کامل الذات منفرد بالایجاد منعم علی الاطلاقدر انک ماعدامی ناقص
 مخلوق نعمت و یا منعم علیهم (و کبره تکبیرا) انی تعظیبه معرفتیه مقدار فحه مبالغه ایدوب خصال ثلاثه
 مذکوردهن تنزیه ایت اول آندن کندوبی تنزیه ایتدیک کی اشبونه تنزیه وارد که حد مذکور تنزیه
 و تعجیده الله و عبادتده اجتهاد ایدر سه ده نه اول امرده حقی ادادن قصورنه اعتراف ایتسی لایق اولور
 پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر یوم قیامتده جنة اول یا غریبان سراده و ضمراده الله تعالی به حد

ایدنلر

ایدنلر اولور * پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر شکرلر رأسی حدد در عید که الله تعالی به حد ایتیه اکاشکر
 ایتش اولر * پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر دعائک افضل * الحمد لله در * و ذکرک افضل * لا اله الا الله در
 روایت اولندیکه بر جل پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم کلوب دیدیکه یا رسول الله بن کثیر الدین و کثیر المم
 کسه یم دیدیکه سوره اسراء آخرنده (قل ادعوا الله) دن سوره آخرینه دکن اوقوغل * بعده اوج کره
 (تو کانت علی الحی الذی لا یموت) دیکل * روایت اولندیکه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم بنوعید المطلبین
 بر غلام افه ساح ایتدیکنده بوایتی تعلیم ایدردی * پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دن روایت اولندیکه بر کسه که
 بوسوره بی اوقیوب والدین ذکر کری عندنده قلبنه رقت کله انکیچون جنتده اجر دن بر قنطار اولور قنطار ایه
 یکن ایکبوز و قیه در تم الجزء الاول من تفسیر التبیان و بلیه الجزء الثاني

